Incipit · Prologus in paralipomenon ·

S. Michaelis in Fultenbach.

Si ſeptuaginta inter-
pretū pura · et ut ab
eis in grecū verſa eſt
edicio ꝑmaneret: ſu-
pflue me mi cromaci epoꝝ ſanc-
tiſſime atq; doctiſſime impelle-
res · ut tibi hebrea volumīa lati-
no ſermone transferrē · Quā eñ
ſemel aures hoīm occupauerat
et naſcentis eccl̄ie roborauerat
fidem: iuſtū erat etiam nr̄o ſilē-
cio cōprobari · Nunc vero cū ꝓ
varietate regionū diuiſa ferā-
tur exemplaria · et germana il-
la antiq̄ que trāſlacō corrupta
ſit atq; violata: nr̄i arbitrij pu-
tas ā ex pluribꝰ iudicare q̄d verū
ſit · aut nouū opus ī veteri ope-
cudere · illudentibꝫq; iudeis corni-
cum ut dicit̄ oculos configere ·
Alexandria et egiptus in ſeptu-
aginta ſuis eſychiū laudāt auc-
torem · Conſtantinopolis uſq;
ad anthiochiā luciani mr̄is ꝓ-
bat exēplaria · Medie inter has
prouīcie · paleſtinos codices le-
gunt · quos ab origine elabo-
ratos euſebius et pāphilꝰ vul-
gauerūt: totuſq; orbis hac int̄
ſe trifaria varietate ꝯpugnat ·
Et certe origines nō ſolū exēpla
ꝯpoſuit · q̄tuor edicionū ex regio-
ne ſingula verba deſcribēs · ut
vnus diſſenciēs ſtatim ceteris ī-
ter ſe ꝯſencientibꝫ arguatur · ſed
quod maioris audacie eſt inedi-
cione ſeptuaginta theodocionis
edicionē miſcuit · aſteriſcis vide-
licet deſignans que minꝰ āu fu-
erant · ꝛ ūgulis · que ex ſupfluo
viderētur appoſita · Si igit̄ ali-
js licuit non tenere · quod ſemel
ſuſceperāt et poſt ſeptuaginta
cellulas que vulgo ſine aucto-
re iactāt̄ ſigulas cellulas apue-
ere · Hoc q̄ in eccl̄ijs legitur · q̄d
ſeptuagīta neſcierūt · cur me nō
ſuſcipiant latini mei · qui in vi-
olata edicione veteri ita nouā
condidi · ut laborem meū hebre-
is · et quod hys maius ē ap̄lis
auctoribꝫ ꝓbem: Scripſi nup
librū de optimo gn̄e interp̄tan-
di · oſtendēs illa · de euāgelio ex
egipto vocaui filiū meū ꝛ quo-
niam · nazareus vocabit̄ · et vi-
debunt in quē cōpunxerūt · et il-
lud ap̄li que oculus non vidit
nec auris audiuit nec ī cor hoīs
aſcendit · que ꝑparauit deus dili-
gentibꝫ ſe · ceteraq; hys ſimilia: ī
hebroꝝ libris inueniri · Certe apo-
ſtoli et euāgeliſte ſeptuaginta ī-
terp̄tes nouerant · Et unde eis li
dicere que in ſeptuaginta inter-
p̄tes non habēt̄: Criſtus deus
noſter vtriuſq; teſtamenti cōdi-
tor in euāgelio ſcdm iohēm · q̄
credit inq̄t in me ſicut dicit ſcrip-
tura · Flumīa de ventre eius flu-
ent aque viue · vtiq; ſcriptū eſt:
q̄d ſaluator ſcriptū eſſe teſtat̄ ·

KÖNIGLICHES STAATS-EIGENTHUM

BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS

~~Clm. 63am~~

2° Inc. s.a. 197m

K. Hof- und Staatsbibliothek München.

Aus den Beſtänden der K.
Kreis- und Studienbibliothek
Dillingen
überwieſen, Juli 1915.

Hain 3032 (Bl. 267–585) = 6W42.02

Incipit· Prologus in paralipomenon·

S. Michaelis in Fultenbach.

Si ſeptuaginta inter-
pretū pura· et ut ab
eis in grecū verſa eſt
edicio pmaneret: ſu-
ꝑflue me mi cromaci epoꝝ ſanc-
tiſſime atq; doctiſſime impelle-
res· ut tibi hebrea volumīa lati-
no ſermone transferrē· Nā cū
ſemel aures hoīm occupauerat
et naſcentis eccīe roborauerat
fidem: iuſtū erat etiam nr̄o ſilē-
cio cōprobari· Nunc vero cū ꝓ
varietate regionū diu̾ſa feran-
tur exemplaria· et germana il-
la antiq̄ trāſlacō corrupta
ſit atq; violata: nr̄i arbitrij pu-
tas ā e pluribꝰ iudicare qd̄ verū
ſit· aut nouū opus ī veteri ope-
re cudere· illudentibꝫq; iudeis corni-
cum ut dicit̄ oculos configere·
Alexandria et egiptus in ſeptu-
aginta ſuis eſychiū laudāt auc-
torem· Conſtantinopolis uſq;
ad anthiochiā luciani mrīis ꝓ-
bat exēplaria· Medie inter has
prouīcie· paleſtinos codices le-
gunt· quos ab origine elabo-
ratos euſebius et pāphilꝰ vul-
gauerūt: totuſq; orbis hac int̄
ſe trifaria varietate ꝯpugnat·
Et certe origines nō ſolū exēpla
ꝯpoſuit· q̄ttuor edicionū eregio-
ne ſingula verba deſcribēs· ut
unus diſſenciēs ſtatim ceteris ī-
ter ſe ꝯſencientibꝫ arguatur· ſed
quod maioris audacie eſt inedi-
cione ſeptuaginta theodoconis
edicionē miſcuit· aſteriſcis vide-
licet deſignans que minꝰ āu fu-
erant· ⁊ ūgulis· que ex ſupfluo
videbātur appoſita· Si igit̄ ali-
js licuit non tenere· quod ſemel
ſuſceperāt et poſt ſeptuaginta
cellulas que vulgo ſine aucto-
re iactāt̄ ſigulas cellulas apue-
re· Hoc qꝫ in eccījs legitur· qd̄
ſeptuagīta neſcierūt· cur me nō
ſuſcipiant latini mei· qui in vi-
olata edicione veteri ita nouā
condidi· ut laborem meū hebre-
is· et quod hys maius ē apl̄is
auctoribꝫ ꝓbem: Scripſi nup
librū de optimo gn̄e interp̄tan-
di· oſtendēs illa· de euāgelio ex
egipto vocaui filiū meū ⁊ quo-
niam· nazareus vocabit̄· et vi-
debunt inquē cōpunxerūt· et il-
lud apl̄i que oculus non vidit
nec auris audiuit nec ī cor hoīs
aſcendit· que ꝑparauit deus dili-
gentibꝫ ſe· ceteraq; hys ſimilia: ī
hebrorꝫ libris inueniri· Certe apo-
ſtoli et euāgeliſte ſeptuaginta ī-
terp̄tes nouerant· Et unde eis li-
dicere que in ſeptuaginta inter-
pretes non habēt̄: Criſtus deuſ
noſter vtriuſq; teſtamenti cōdi-
tor in euāgelio ſcd̄m iohem· q̄
credit inqͥt in me ſicut dicit ſcrip-
tura· Flumīa de ventre eius flu-
ent aque viue· vtiq; ſcriptū eſt:
qd̄ ſaluator ſcriptū eſſe teſtat̄·

KÖNIGREICHES STAATS-EIGENTHUM
BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS

Ubi ſcriptū ē: Septuaginta nō
hñt apocrifa neſcit eccīa. Ad
hebreos ergo reũtendū ē: unde
et dñs loquitur. et diſcipuli ex-
empla pſumūt. Hec pace vete-
rum loquor. et obtrectatorib⁹
meis tantū reſpondeo. qui cani-
no dente me rodunt in publico
detrahētes. legētes in angulis.
idē accuſatores et defenſores cū
ī aliis pbēt qđ ī me reprobāt:
quaſi virtus ⁊ viciū non ī reb⁊
ſit. ſed ſcđm auctorē mutet. Ce-
terū memini editionē ſeptuagi-
ta trāſlatoꝝ olym de greco emē-
datā tribuiſſe me nr̄is. Nec ini-
micū debere eſtimari eoꝝ quos
ī conuētu frm̄ ſemꝑ ediſſero.
Et quod nūc dabreiamin. ideſt
verba dieꝝ interptat⁹ ſum: id-
circo feci. ut in extricabiles mo-
ras et ſiluā nominū que ſcrip-
torū confuſa ſunt vicio ſenſuū-
q; barbariē apcius ⁊ p verſum
cola digererē michi metipī ⁊ me-
is iuxta hyſmeniū canēs ſi au-
res ſurde ſunt ceteroꝝ. Incipit li-
ber paralipomeñon primus.

Adam. ſeth. enos.
caynā malalehel
iareth. enoch ma-
thuſale. lamech.
noe. ſem. cham.
et iaphet. Filii iaphet. gomer.
magog. maday. ⁊ iauan. thu-
bal. moſoch. ⁊ tyras. Porro fi-
lii gamer: aſcenez. ⁊ rifaz. ⁊ tho-
gorma. Filii aūt iauan. heliſa
et tharſis. cethym. et dodanim.
Filii chā. ch⁹. et meſraī. phut.
et canaā. Filii aūt chus. ſaba
⁊ euila. ſabatha. et rechema. et
ſabathata. Porro filii rechema
ſabaa. et dadan. Chus autem
genuit. nemroth. Iſte cepit po-
tens eſſe in terra. Meſraym ve-
ro genuit ludim. et anamim. ⁊
laabim. et neptoim. phethroſi
quoq; et chaſloim. de qbꝫ egreſ-
ſi ſunt philiſtiim. et capthuri.
Chanaan vero genuit ſydonē.
pmogenitū ſuū ⁊ etheū. iebuſe-
um. q; et amorreū. gergeſſeum
et eueūq; et aracheū. et aſineū.
aradium. quoq; et ſamareū. ⁊
ematheum. Filii ſem. elam. et
aſur. et arfaxat. et lud. ⁊ aram
et hus. et hul. et gothor. et mo-
ſoch. Arfaxat. autem genuit ſa-
la. qui ⁊ ipſe genuit heber. Por-
ro heber nati ſunt duo filii. No-
men uni phaleth. quia in dieb⁊
eius diuiſa ē terra. et nomē fra-
tris ei⁹ iectan. Iectan aūt genu-
it helmodad. et ſaleph. et aſer-
moth. et iare. adorā. quoq; et
uzal. et deda. ebal. ⁊ iam. et abi-
mahel. et ſaba. necnō et ophir
et ephila. ⁊ iobab. Omēs iſti fi-
lii iectam. ſem. arfaxat. ſale. he-
ber phalet ragau ſerut nach-
or thare abram iſte ē abrahā

Filij aūt abrahā yſaac ⁊ iſma-
hel: et hee generaciones eoꝝ. Pri-
mogenit⁹ iſmahelis nabaioth
et cedar ⁊ abdehel ⁊ mapſam.
et maſma ⁊ duma. maſſa. ad-
ad ⁊ thema iahur. naphis. ced-
ma. Hy ſunt filij iſmahel. Fi-
lij aūt cethure concubine abra-
hā: quos genuit zamrā ieſcan
madā madian ieſboth et ſue.
Porro filij ieſcan: ſaba. et da-
dan. Filij autē madiā: epha ⁊
opher. et enoch et abida et hel-
daa. Omēs hy filij cethure. Ge-
nuit autē abrahā yſaac cui⁹ fi-
lij erant eſau ⁊ iſrl'. Filij eſau
eliphaz rauhel ſeyr iaus ielam
chore. filij eliphaz themā omer
ſephi gethē cenez thamna ama-
lech. Filij aūt rauhel naab za-
ra zāma maza. filij ſeyr lothā.
ſobal ſebeon ana diſon eſer di-
ſan. Filij lothan: horri huma
alioimā. Soror aūt lothan fu-
it thāna. Filij ſobal aliā ⁊ ma-
naath ⁊ ebal ⁊ ſephir et onam.
Filij ſebeon aia ⁊ ana filij ana
diſon. Filij diſon: hamarā et
eſaban ⁊ iethrā ⁊ charan. Filij
eſer: balaan ⁊ anā et iachā. Fi-
lij diſan: us et aram. Iſti ſunt
reges qui imperauerāt ī ťra edō
anteq̄ͣm eſſet rex ſup filios iſrl'.
Bale filius beor: et nomē ciui-
tatis ei⁹ denaba. Mortu⁹ ē aūt
bale: et regnauit ꝓ eo iobab fi-
lius zare de boſra. Cūq; iobab
fuiſſet mortuus: et regnauit ꝓ
eo huſam de terra themanorū.
Obijt quoq; huſam: et regna-
uit ꝓ eo adad fili⁹ badad. qui
percuſſit madiā in ťra moab. Et
nomē ciuitatis eius auith. Cū-
q; adad fuiſſet mortu⁹: regna-
uit ꝓ eo ſemla de maſrecha. Sz
et ſela mortuus eſt: ⁊ regnauit
ꝓ eo ſaul de roboorh que iux-
ta amnē ſita ē. Mortuo quoq;
ſaul: regnauit ꝓ eo balanā fili-
us achobor. Sed ⁊ hic mortu⁹
eſt: et regnauit ꝓ eo adad cui⁹
urbis fuit nomē phō. Et appel-
lata eſt uxor ei⁹ meezabel: filia
matred filij mezaab. Adad āt
mortuo: duces ꝓ regib; in edō
eſſe reperūt. Dux thamna. dux
alua. dux ietheheth dux coliba-
ma dux hela dux phinon dux
cenez. dux theman. dux map-
ſar. dux mabdihel. dux iram.
Hy duces edom.

II

Filij autem iſrahel: ruben.
ſymeō leui iuda yſachar.
et zabulon dan ioſep beniamī
nepthalim gad aſer. Filij iuda
her onā ſela. Tres iſti nati ſūt
ei: de filia ſue chananitidis. Fuit
aūt her primogenit⁹ iuda mal⁹
coram dnō: et occidit eū. Tha-
mar autē nurus eius: pepit ei
phares ⁊ zarā. Omēs ergo filij
iuda quinq;. Filij āt phares: heſ-

rom ⁊ amul· Filij quoq; zare:
zamri· et ethan et emā· chalcal
quoq; et darda· ſimul qͥnq;· Fi-
lij charmi: achar qui turbauit
iſrl' et peccauit in furto anathe-
matis· Filij ethā: azarias· Fi-
lij autē eſrom qui nati ſunt ei:
ieramehel· ⁊ ram et calubi· hic
eſt caleph· Porro ram genuit
aminadab: aminadab aūt ge-
nuit naaſon pͥncipem filioꝝ iu-
da· Naaſon quoq; genuit ſal-
ma: de quo ortus eſt booz· Bo-
oz vero genuit obed: qui et ipſe
genuit yſai· Yſai aūt genuit pri-
mogenitū heliab: ſecūdū abi-
nadab· terciū ſymmaha quar-
tum nathanael· qͥntū raddai
ſextū aſō ſeptimū dauid: quo-
rum ſorores fuerūt ſaruia et a-
bigail· filij ſaruie: abiſai ioab
et aſahel tres· Abigail aūt ge-
nuit amaſa: cuiꝰ pater fuit ge-
ther yſmahelites· Caleb vero fi-
lius eſrom accepit vxorē noīe
azuba: de qua genuit ieriocth·
Fuerūtq; filij eiꝰ iaſer et ſobab
et ardō· Cumq; mortua fuiſſet
azuba accepit vxorem caleb e-
phrata: que peperit ei ur· Por-
ro ur genuit uri: ⁊ uri genuit be-
ſelehel· Poſt hec ingreſſus eſt
eſrom ad filiā machir pr̄is ga-
laad: et accepit eam cū eſſet an-
noꝝ ſexagītā· Que peperit ei ſe-
gub: ſed et ſegub genuit iair ⁊
poſſedit viginti tres ciuitates ī
terra galaad· Cepitq; geſſur et
aran oppida iair: et canath et
viculos eiꝰ ſexaginta ciuitatū·
Omēs iſti filij machir pr̄is ga-
laad· Cum aūt mortuus eſſet
eſrom: īgreſſꝰ ē caleb ad ephra-
ta· Habuit qͦq; eſrom vxorē abi-
a: que peperit ei aſſur patrē te-
chue· Nati ſūt aūt filij ierame-
hel· pͥmogeniti eſrom ram pri-
mogenitus eius: ⁊ buna ⁊ arā
et aſon et achia· Dixit qͦq; vxorē
alterā iheramehel nomine at-
thara: que fuit mater onā· Sz
⁊ filij ram pͥmogeniti iherame-
hel fuerūt moos iamin ⁊ ach-
ar· Onam aūt habuit filios ſe-
mei et iadan· Filij aūt ſemei:
nadab et abyſur· Nomē vero
vxoris abyſur abiahil: que pe-
perit ahobban et molid· Filij
autē nadab: fuerūt ſaled et ap-
phaim· Mortuus eſt aūt ſaled
abſq; liberis· Filiꝰ vero appha-
im ieſi: q̄ ieſi genuit ſeſan· Por-
ro ſeſan genuit ahalai· filij aūt
iadar frīs ſemei yether et yona-
than· Sed et iether mortuus ē
abſq; liberis· Porro ionathā
genuit phaleth ⁊ ziza· Iſti fuerūt
filij ieramehel pͥmogeniti eſrō·
Seſan autē non habuit filios
ſed filias: et ſeruū egiptiū noīe
ieraa· Deditq; ei filiā ſuam vx-
orem: que peperit ei ethei· Ethei

aūt genuit nathan: et nathan
genuit zabad·zabad quoq; genuit
ophal: et ophal genuit obed·
Obet genuit iehu: iehu genuit
azariā·Azarias genuit helles:
⁊ helles genuit helaſa·Helaſa
genuit ſiſamoy: ſiſamoi genu-
it ſellum·Sellum genuit ithaa-
mian ithamia autē genuit eli-
ſama·Filij autem caleb frīs ie-
ramehel: meſa pmogenitus e-
ius: ipſe ē pater ziph filij mare-
ſa pris hebron·Porro filij he-
bron chore et taphua et recem
et ſamma·Samma aūt genu-
it raam patrem iecthaam: ⁊ re-
cem genuit ſemmei·filius ſem-
mei maon: ⁊ maō pr bethſur·
Epha autē concubina caleb pe-
perit arā ⁊ muſa ⁊ gezez·Por-
ro arā genuit gezez·filij iahad-
dai regam et ioathā et geſan ⁊
phalech et epha et ſaaph·Con-
cubina caleb maacha peperit
ſaber et tharana·Genuit aūt
ſaaph pater madmena ſue pa-
trem machbena: ⁊ prem gaba-
a·Filia vero caleb fuit achſa·
Hy erāt filij caleb filij ur pmo-
geniti ephrata: ſobal pater ca-
riathiarī·ſalma pr bethleem·
ariph pr bethgader·Fuerūt au-
tem filij ſobal·pris cariathia-
rim·qui videbat dimidiū requi-
etionū: ⁊ de cognatione caria-
thiarim·iethrei·et aputhei·⁊ ſe-
mathei ⁊ maſerei·Ex hys egreſ-
ſi ſunt ſaraite ⁊ eſthaolite·Fi-
lij ſalma: bethleem ⁊ nethopha-
ti corone domus iacob·⁊ dimi-
diū requietōnis ſarai·Cogna-
tionis quoq; ſcribaꝝ habitan-
tiū ī iabes canētes atq; reſonā-
tes: et in tabnaculis cōmoran-
tes·Hy ſūt cinei: qui venerūt
de calore patris domus rechab·

III

David vero hos ha-
buit filios qui ei nati ſūt
in hebron·Primogenitū am-
mon·ex achinoam iſrlītide: ſe-
cundū daniel de abigail carme-
litide: terciū abſolon filiū ma-
acha filie tholomey regis geſ-
ſur: qrtū adoniā filiū aggith:
qntum ſaphatiā ex abital: ſex-
tum iethraham de egla uxore
ſua·Sex ergo nati ſunt ei ī he-
bron: ubi regnauit ſeptē ānis
et ſex menſibꝫ·Triginta aūt·⁊
tribꝫ annis regnauit in ihrlm·
Porro in ihrlm nati ſunt ei fi-
lij: ſymmaa et ſobab et nathā·
et ſalomon qtuor de bethſuba
filia amihel·Iebaar quoq; et heli-
ſua et eliphaleth et noge et na-
pheg ⁊ iaphie necnō eliſama·
et eliade ⁊ eliphaleg nouē·oēs
hy filij dauid abſq; filijs cōcu-
binarū: habuerūtq; ſororē tha-
mar·Filius āt ſalomonis ro
boā: cui⁹ abia filius genuit a-
ſa·De hoc quoq; natus eſt io-

ſaphat pr̄ ioꝛam: qui ioꝛā ge-
nuit oziā: ex quo ortꝰ ē ioas: ⁊
huiꝰ amaſias filiꝰ genuit aza-
riā. Poꝛro azarie filiꝰ ioathā
procreauit achaz prēm ezechie:
de quo natus eſt manaſſes: ſed
et manaſſes genuit āmon pa-
trem ioſie. Filij aūt ioſie fuerūt:
ꝑmogenitus iohānan. ſcd̄us
ioakim tercius ſedechias. q̄rtuſ
ſellum. De ioakim natus eſt ie-
chonias et ſedechias. Filij ie-
chonie fuerūt aſir qui ſalathiel.
melchiram. phadaia ſenneſer.
⁊ iecemia ſama ⁊ nadabia. De
phadaia orti ſūt zoꝛobabel ⁊ ſe-
mei. zoꝛobabel genuit moſol-
lam ananiā et ſalomith. ſoꝛo-
rē eoꝝ: aſabam quoq; et ohol
et barachiā. et aſadiā. ioſabe-
ſech quīq;. Filius autē ananie
phaltias pr̄ iheſeie: cuiꝰ filius
raphaia. Huiꝰ quoq; filius ar-
nan: de quo natus eſt obdia.
cuiꝰ filius fuit ſechenias. Filiꝰ
ſechenie ſemeia: cuiꝰ filij attus
et iegaal ⁊ baria. ⁊ naaria ⁊ ſa-
phat ⁊ ſeſa ſex numero. Filiuſ
naarie: elioenai. et ezechias et
ezricam tres. Filij elioenai od-
uia et heliaſub et pheleia et ac-
cub. ⁊ iohānan ⁊ dalaia et anā
ſeptem. IIII

Filij iuda: phares eſrom.
et charmi ⁊ ur. ⁊ ſubal. Rahia
vero filiꝰ ſubal genuit iaad de
quo nati ſūt ahumai et laad.
Hee cognaciones ſarathi. Iſta
quoq; ſtirps etham: ieſrahel et
ieſema ⁊ iedebos. Nomen quo-
q; ſoꝛoꝛis eoꝛum aſalel phuni.
Phuniel aūt pat̄ gedoꝛ: et eſer
pater oſa. Iſti ſūt filij ur. ꝑmo-
geniti ephrata p̄ris bethleem.
Aſſur vero p̄ris thecue erāt du-
e vxoꝛes alaa et naara. Peꝑit
aūt ei naara oozam et epher. ⁊
themani et aaſtari. Iſti ſunt fi-
lij naara. Poꝛro filij alaa: ſe-
reth yſaar ⁊ ethnan. Chus aūt
genuit anob et ſoboba et cog-
nacionē aharel filij arum. Fu-
it aūt iabes inclitus pre fr̄ibus
ſuis: et mater eius vocauit no-
men illius iabes dicens: q̄a pe-
peri eum in doloꝛe. Inuocauit
ergo iabes deū iſrl̄ dicens. Si
benedicēs benedixeris michi. ⁊
dilataueris t̄minos meos: et
fuerit manus tua mecū: et fece-
ris me a malicia nō opp̄imi. Et
preſtitit deus que precatus eſt.
Caleph autē frater ſua genuit
machir: qui fuit pater eſthon.
Poꝛro eſthō genuit bethrapha
et pheſſe et tehinna prēm vrbiſ
naas. Hy ſunt viri recha. Filij
autē cenez: othoniel et ſaraia.
Poꝛro filij othoniel: athat et
maonathi. Maonathi genuit
ophra. Saraias aūt genuit io-
ab prēm vallis artificū. Ibi q̄p-

pe artifices erant. Filij vero ca-
leph filij iephone: hir et hela ⁊
nahē. Filij quoq; hela cenez.
Filij quoq; ialel eẓiph et ẓipha
thiria et aſrahel. Et filij ezra: ie-
ther et mereth. et epher. et iaha-
lō. Genuitq; mariā: ⁊ ſammai
et ieſba prēm eſthamo. Vxor
quoq; eius iudaia pepit iareth
patrem gedor: et heber patrem
ẓocho et ithutiel prēm ẓanoa.
Hy aūt filij bithie filie pharao-
nis quam accepit mered: ⁊ filij
vxoris odaie ſororis nahan pa-
tris ceila carmi et eſthamo qui
fuit de machati. Filij quoq; ſy-
mon: amon et rinna filius a-
nan et thilon: et filij ieſi ẓoeth
et benẓoeth. Filij ſela filij iude.
her pater lecha: ⁊ laada pr̄ ma-
reſa: et cognaciones domus o-
peracīū biſſum. in domo iura-
menti: et qui ſtare fecit ſolem.
viriq; mendacij et ſecurus ⁊ in-
cedens: qui p̄ncipes fuerunt in
moab: et que reuerſi ſunt in le-
hem. Hec autem verba vetera.
Hy ſūt figuli habitātes in plā-
tacionibus ⁊ in ſepib; apud re-
gem in opib; eius: cōmorātiq;
ſunt ibi. Filij ſymeō: namuel
et iamin iarib. ẓara ſaul. Sel-
lum filius eius: mabſam fili⁹
eius: maſma filius eius. Filij
maſma: amuhel filius eius:
ẓachur filius eius: ſemmei fili⁹
eius. Filij ſemmei ſedecim: et fi-
lie ſex. Fratres aūt eius nō ha-
buerūt filios multos: ⁊ vniūſa
cognacio non potuit adequa-
re ſummā filiorꝫ iuda. Habita-
uerūt autē in berſabee et mola-
da et haſarſual et in ballaa. ⁊
in aſom ⁊ in tholad ⁊ in bathu-
el et in orma. et in ſiceleg et in
bethmarchaboth et in aſarſaſu-
ſim et in bethberai et in ſaarī.
Hee ciuitates eorꝫ vſq; ad regē
dauid: villeq; earꝫ etham ⁊ aen
remmon et thoren et aſan ciui-
tates q̄nq;: ⁊ vniūſi viculi eorꝫ
per circuitū ciuitatū iſtarꝫ vſq;
ad baal. Hec ē habitacio eorꝫ:
et ſediū diſtribucō. Moſobab
quoq; ⁊ iemlech ⁊ ioſa filius a-
maſie ⁊ iohel iehu fili⁹ ioſabie
filij ſaraie filij aſihel ⁊ elioenai
et iacoba et iſuaia et aſaia ⁊ a-
dihel et iſimihel ⁊ banaia ẓiẓa
quoq; filius ſephei filij allon.
filij ydaia. filij ſemri filij ſamai-
a: iſti ſūt noīati pncipes in cog-
nacionib; ſuis: et in domo affi-
nitatū ſuarꝫ multiplicati ſunt
vehemēter. Et profecti ſunt ut ī-
grederent̄ in gador vſq; ad ori-
entem vallis: et ut quererēt paſ-
cua gregib; ſuis. Inueneruntq;
paſcuas vberes ⁊ valde bonas.
et t̄ram latiſſimam et q̄etam et
fertilem: in qua ante habitaue-
rant de ſtirpe cham. Hy ergo ve-

nerūt quos ſupra deſcripſimꝰ
nominatim in diebꝰ ezechie re-
gis iuda: et percuſſerunt tabna-
cula eorū ⁊ habitatores qui in-
uenti fuerāt ibi: ⁊ deleuerūt eos
uſq; ad pꝛeſentem diem: habita-
uerūtq; ꝓ eis quoniā uberrimas
paſcuas ibidem repperrerūt. De
filijs quoq; ſymeon abierunt ī
montem ſeir viri quingenti. habē-
tes principes phalcīam et naari-
am ⁊ raphaiā ⁊ ozihel filius ie-
ſi: et percuſſerunt reliquias que
euadere potuerāt amelechitarū:
et habitauerūt ibi pro eis uſq;
ad diem hanc.

V

Filij quoq; ruben primoge-
niti iſrl': ipſe quippe fuit primo-
genitus eiꝰ: ſ; cū violaſſet tho-
rum patris ſui data ſūt primo-
genita eiꝰ filijs ioſeph filij iſrl':
et non ē ille reputatus in primo-
genitum. Porro iudas qui e-
rat fortiſſimꝰ inter fratres ſuos:
de ſtirpe eius principes germina-
ti ſunt: primogenita aūt reputa-
ta ſunt ioſeph. Filij ergo rubē
primogeniti iſrl': enoch et phal-
lu eſrom et charmi filij iohel:
ſamaia filius eius: gog filius
eius. ſemei filius eius. micha fi-
lius eius. reeia filius eius. ba-
al filius eius. beera filius eius:
quem captiuū duxit theglatfa-
laſar rex aſſiriorum: et fuit prin-
ceps in tribu ruben. Fratres aūt
eius et uniuſa cognatio eiꝰ quā-
do numerabātur per familias
ſuas habuerunt principes iehi-
hel et zachariā. Porro bala fi-
liꝰ azaz filij ſamma filij iohel:
ipſe habitauit in aroer uſq; ad
nebo ⁊ beelmeon. Contra oriē-
talem quoq; plagā habitauit
uſq; ad introitū heremi ⁊ flumi-
num eufraten. Multum quippe iu-
mentorū numerū poſſidebāt in ter-
ra galaad. In dieb; aūt ſaul p̄-
liati ſunt contra agarenos et inter-
fecerūt illos: habitauerūtq; ꝓ
eis in tabernaculis eorū in omni
plaga que reſpicit ad orientem ga-
laad. Filij uero gad eregione eorū
habitauerūt in terra baſan uſ-
q; ſelcha: iohel in capite. et ſa-
phan ſecūdus: ianai aūt ⁊ ſaphat
in baſan. Fratres vero eorū ſe-
cundū domos cognationū ſu-
arum: michael et moſollam ⁊
ſebe ⁊ iorai et iachan. et zie. ⁊ he-
ber ſeptem. Hy filij abiahil: filij
uri filij iara filij galaad. filij mi-
chael filij ieſeſi. filij geddo filij
buz. Fratres quoq; filij abdi-
hel filij guni principes domus ī
familijs ſuis: et habitauerūt ī
galaad et in baſan et in viculis
eius: et in cunctis ſuburbanis
ſaron uſq; ad terminos. Omēs
hy numerati ſunt in diebꝰ ioa-
than regis iuda et in diebꝰ ihe-
roboam regis iſrl' filij ruben ⁊

gad et dimidie trib⁹ manaſſe:
viri bellatores ſcuta portantes
⁊ gladios: ⁊ tendētes arcū erudi-
tiq; ad plia quadragītaquatu-
or milia ⁊ ſeptingēti ſexaginta
procedentes ad pugnam· dimi-
cauerūt contra agarenos: ithu-
rei vero et naphei ⁊ nodab pre-
buerūt eis auxiliū· Traditiq;
ſunt in manus eorū agareni et
vniuſi qui fuerant cū eis: quia
deū inuocauerūt cum pliarent:
et exaudiuit eos eo quod credi-
diſſent in eum· Ceperūtq; omīa
que poſſederant camelorū qnq;-
ginta milia: ⁊ ouiū ducēta qn-
quagīta milia· aſinos duo mi-
lia: ⁊ animas hoīm centū mili-
a· Vulnerati aūt multi corrue-
runt· Fuit eīm bellū dn̄i· Habi-
tauerūtq; pro eis vſq; ad tranſ-
migracionē· Filij quoq; dimi-
die tribus manaſſe poſſederūt
trām a finibus baſan vſq; ba-
al hermon et ſanir et montem
hermon· Ingens quippe nūs e-
rat· Et hȳ fuerāt pncipes dom⁹
cognacionis eorū: efer· ieſi ⁊ he-
lihel ezrihel ⁊ ieremia ⁊ odoia-
et iedihel viri fortiſſimi et potē-
tes: et nomiati duces in famili-
js ſuis· Reliquerūt aūt deū pa-
trū ſuorū et fornicati ſunt poſt
deos pplorū tre· quos abſtulit
dn̄s coram eis: et ſuſcitauit de-
mini⁹ iſrl̄ ſpm phul regis aſſiri-
orum ⁊ ſpiritū teglatfalaſar re-
gis aſſur: et tranſtulit ruben et
gad ⁊ dimidiā tribum manaſ-
ſe ⁊ adduxit eos in ale ⁊ ī abor
et ara et fluuiū gozan vſq; ad
diem hanc·

VI

Filij leui: gerſon caath et
merari· Filij caath: amrā yſa-
ar hebron ⁊ ozihel· Filij amrā:
aaron moyſes et maria· Filij
aaron: nadab et abiu eleazar
et ythamar· Eleazar genuit fi-
nees: et finees genuit abiſue·
Abiſue vero genuit bocci ⁊ boc-
ci genuit ozi: ozi genuit zaraiā
et zaraias genuit meraioth·
Porro meraioth genuit ama-
riam· et amarias genuit achi-
tob: achitob genuit ſadoch· et
ſadoch genuit achimaas· Achi-
maas genuit azariā: azarias
genuit iohannā· iohānan ge-
nuit azariam· Ipe eſt qui ſacer-
docio functus eſt in domo quā
edificauit ſalomō in ihr̄lm· Ge-
nuit aūt azarias amariā: et a-
marias genuit achitob· Achi-
tob genuit ſadoch: et ſadoch ge-
nuit ſellum· Sellum genuit
helchiam: et helchias genuit a-
zariam· Azarias genuit zarai-
am: ⁊ zaraias genuit ioſedech·
Porro ioſedech egreſſus eſt qn̄-
do tranſtulit dn̄s iudā et ihr̄lm
per manus nabuchodonoſor·
Filij ergo leui gerſon caath et

merari. Et hec nomina filiorū
gerſon: lobni et ſemei. Filij ca-
ath: amram et yſaar. et hebrõ
et ozihel. Filij merari: mooli
et muſi. Hee autẽ cognacioneſ
leui ſcđm familias eorū. Ger-
ſon: lobni filius eius: iaath fili-
us eius. zamma filius eius. io-
aa filius eius. addo filius eius.
zara filius eius: iethrai filius e-
ius. Filij caath: amminadab
filius eius: chore filius eius. a-
ſir filius eius. helcana filius e-
ius. abiaſaph filius eius. aſir
filius eius. caath filius eius. uri-
el filius eius. ozias fili⁹ eius:
ſaul filius eius. Filij helcana:
amaſai ⁊ achimoth ⁊ helcana.
Filij helcana: ſophai filius ei⁹:
naath filius eius: heliab filius
eius. iheroam filius ei⁹: helca-
na filius eius. Filij ſamuel: p̄-
mogenitus vaſſeni et abia. Fi-
lij autẽ merari. mooli: lobni fi-
lius eius: ſemei filius ei⁹. oza fi-
lius eius. ſamaa filius ei⁹. ag-
gia filius eius: aſaia filius ei⁹.
Iſti ſūt quos cõſtituit david ſu-
per cãtores dom⁹ dñi exquo col-
locata eſt archa: ⁊ miniſtrabãt
coram tabernaculo teſtimonij ca-
nẽtes donec edificaret ſalomõ
domū dñi in ihr̄lm. Stabant
autẽ iuxta ordinẽ ſuū in miniſte-
rio. Hij vero ſunt qui aſſiſtebãt
cū filijs ſuis de filijs caath: he-
man cantor filius iohel. filij ſa-
muel filij helcana filij iheroam
filij helihel filij thou filij ſuph
filij helcana. filij iohel filij ma-
ath filij amaſai filij helcana fi-
lij iohel filij azarie filij ſophoni-
e filij thaath filij aſir. filij abi-
ſaph. filij chore filij yſaar filij
caath filij leui. filij iſrahel: et frẽ
eius aſaph. qui ſtabat a dextris
eius: aſaph filius barachie. fi-
lij ſamaa. filij michael. filij ba-
ſaie filij melchie. filij athanai.
filij zara filij adaia. filij ethan
filij zãma filij ſemei filij ieth filij
gerſon filij leui. Filij autem me-
rari fratres eorū ad ſiniſtram: e-
than filij chuſi. filij abdi. filij
maloch filij aſabie filij amaſie
filij helchie filij amaſai. filij bõ-
ni filij ſomer filij mooli. filij mu-
ſi filij merari filij leui. Fratres
quoq; eorū leuite: qui ordinati
ſūt in cunctum miniſterium ta-
bernaculi domus domini. Aa-
ron vero et filij eius adolebant
incenſum ſup altare olocauſti.
⁊ ſuper altare thimiamatis. in
omne opus ſancti ſanctorum:
et ut p̄carentur pro iſrahel iux-
ta omnia que p̄ceperat moyſes
ſeruus dei. Hij ſunt autem filij
aaron. Eleazar filius ei⁹: fine-
es filius eius. abiſue filius ei⁹
bocci filius eius. ozi filius eius.
zaraia filius eius. meraioth fi-

lius eiꝰ · amaria filius eiꝰ achi-
tob filius eius · ſadoch filiꝰ eiꝰ:
achimaas filiꝰ eius · Et hec ha-
bitacula eoꝝ ꝑ vicos atq; con-
finia filioꝝ ſcilicet aaron iuxta
cognaciones caathitaꝝ · Ipſis
enī ſorte contigerāt dederūt igit̃
eis hebron in t̃ra iuda ⁊ ſubur-
bana eius per circuitū: agros
aūt ciuitatis et villas caleph fi-
lii iephone · Porro filiis aarō
dederunt ciuitates ad confugiē-
dum hebron et lobna ⁊ ſubur-
bana eius: iether quoq; ⁊ eſthe-
mo cum ſuburbanis ſuis · ſed
⁊ helon ⁊ dabir cū ſuburbanis
ſuis: aſan quoq; et bethſemes
⁊ ſuburbana eaꝝ · De tribu au-
tem beniamin gabee et ſubur-
bana eius: et almach cū ſubur-
banis ſuis: anathot quoq; cū
ſuburbanis ſuis · Omnes ciui-
tates tredecim: ꝑ cognaciones
ſuas · Filiis aūt caath reſiduis
de cognacione ſua · dederunt ex
dimidia tribu manaſſe in poſ-
ſeſſionē urbes decem · Porro fi-
liis gerſon per cognacōnes ſu-
as de tribu yſachar et de tribu a-
ſer et de tribu neptalim · et de tri-
bu manaſſe in baſan urbes tre-
decim · Filiis aūt merari ꝑ cog-
naciones ſuas de tribu ruben
et de tribu gad · et de tribu zabu-
lon · dederūt ſorte ciuitates duo-
decim · Dederunt quoq; filii iſrl̃
leuitis ciuitates ⁊ ſuburbana e-
aꝝ · Dederuntq; ꝑ ſortem ex tri-
bu filioꝝ iuda · ⁊ ex tribu filioꝝ
ſymeon · et ex tribu filioꝝ beni-
amin urbes has quas vocaue-
runt nominib; ſuis: ⁊ hys qui
erāt ex cognacōne filioꝝ caath ·
Fueruntq; ciuitates in terminis
eoꝝ de tribu ephraim · Dederūt
ergo eis urbes ad ꝯfugiēdū ſich-
em cū ſuburbanis ſuis · in mō-
tem ephraim et gazer cū ſubur-
banis ſuis: iecmaā q̃q; cū ſubur-
banis ſuis · ⁊ bethoron ſimilit̃
necnō et helon cū ſuburbanis
ſuis ⁊ gethremon in eundē mo-
dum · Porro ex dimidia tribu
manaſſe aner et ſuburbana ei-
us · balaam et ſuburbana eiꝰ:
hys videlicet qui de cognacione
filioꝝ caath reliqui erant · Fili-
is aūt gerſon de cognacōne di-
midie tribus manaſſe gaulon
in baſan ⁊ ſuburbana eiꝰ: ⁊ aſ-
taroth cum ſuburbanis ſuis ·
De tribu yſachar · cedes cum ſu-
burbanis ſuis · et daberech cū
ſuburbanis ſuis: ramoth quo-
q; et ſuburbana eius · et anem
cum ſuburbanis ſuis · De tribu
vero aſer maſal cū ſuburbanis
ſuis · et abdon ſimilit̃: aſach q̃q;
et ſuburbana eius: roob cum
ſuburbanis ſuis · Porro de tri-
bu neptalim cedes in galilea et
ſuburbana eius: amon cum ſu-

burbanis ſuis: ⁊ cariathaim ⁊
ſuburbana eiꝰ. Filijs autẽ me-
rari reſiduis. de tribu zabulon.
remmono et ſuburbana eius:
et thabor cũ ſuburbanis ſuis.
Trans iordanẽ q̄ꝫ ex adūſo ihe-
richo cõtra orientem iordanis
de tribu rubẽ boſor in ſolitudi-
nem cũ ſuburbanis ſuis: ⁊ iaſ-
ſa cum ſuburbanis ſuis: cade-
moth quoq; ⁊ ſuburbana eiꝰ:
⁊ miphaath cũ ſuburbanis ſu-
is. Necnon et de tribu gad. ra-
moth in galaad ⁊ ſuburbana
eius: ⁊ manaim cũ ſuburbanis
ſuis: ſed et eſebon cũ ſuburba-
nis ſuis. ⁊ iezer cũ ſuburbanis
Porro filij VII ſuis.
yſachar: thola ⁊ phua ia-
ſub ⁊ ſymeron q̄tuor. Filij tho-
la: ozi et raphaia. et ierihel ⁊ ie-
mai ⁊ iepſem. ⁊ ſamuel p̄ncipes
per domos cognacõnũ ſuarꝫ.
De ſtirpe thola viri fortiſſimi
numerati ſunt in diebꝫ dauid:
vigintiduo milia ſexcẽti. Filij
ozi: iſrahia de quo nati ſũt mi-
chael et obadia et iohel et ieſia
q̄nq; omnes p̄ncipes: cum eis p̄
familias ⁊ p̄pulos ſuos accincti
ad p̄lium viri fortiſſimi: trigin-
ta ſex milia. Multas enĩ habue-
rũt vxores ⁊ filios. Fratres q̄ꝫ
eorꝫ per omnem cognacionẽ iſa-
char robuſtiſſimi ad pugnan-
dũ: octogĩta ſeptẽ milia nume-
rati ſũt. Filij beniamin: bale
⁊ bochor ⁊ iadihel tres. Filij ba-
le: eſbon et ozi et ozihel et ieri-
moth et vrai q̄nq;: p̄ncipes fa-
miliarꝫ ⁊ ad pugnandũ robuſ-
tiſſimi. Nũs autẽ eorꝫ viginti-
duo milia ⁊ trigĩtaq̄tuor. Por-
ro filij bochor: zamira ⁊ ioas ⁊
eliezer et helioenai. et amri ⁊ ie-
rimoth et abia et anathot. ⁊ al-
mathan. Omnes hij filij bechor.
Nũati ſunt autẽ p̄ familias ſu-
as p̄ncipes cognacionũ ſuarũ
ad bella fortiſſimi: viginti milia
et ducenti. Porro filij iadihel
balan. Filij autẽ balan: iheus
et beniamin et ahoth et chana-
na. et iothan et tharſis ⁊ haiſa-
ar. Omnes hij filij iadihel p̄nci-
pes cognacionũ ſuarꝫ viri for-
tiſſimi: decem ⁊ ſeptẽ milia ⁊ du-
cẽti ad preliũ procedẽtes: ſephan
q̄ꝫ et hapham filij hir et aſim filij
aer. Filij autẽ neptalim gaſihel ⁊
guni. et aſer et ſellũ filij bala.
Porro filij manaſſe. eſrihel:
concubinaq; eiꝰ ſira peperit mach-
ir p̄rem galaad. Machir autẽ ac-
cepit vxorẽ filijs ſuis happhim
et ſephã: et habuit ſororẽ noĩe
maacha. Nomẽ autẽ ſcḋi ſalpha-
ath. Nateq; ſũt ſalphaath filie.
Et peperit maacha vxor machir
filiũ: vocauitq; nomẽ eiꝰ pha-
res. Porro nomẽ fr̄is eiꝰ ſares:
et filij eiꝰ vlam ⁊ rechen. Filius

aūt ulam bedan. hy ſūt filij ga-
laad filij machir: filij manaſſe.
Soror aūt eius regina · pepit
virū decorū et abiezer ⁊ moola.
Erāt aūt filij ſemida ahin et ſe-
chem · et leci ⁊ aniam · Filij aūt
ephraim ſuthala: bareth filiuſ
eiꝰ: thaath filius eius elada fili-
us eiꝰ thaath filiꝰ eius: et huiuſ
filius zadab · ⁊ huiꝰ filiꝰ ſutha-
la ⁊ huiꝰ filius ezer · ⁊ elad · Oc-
ciderūt autē eos viri geth indig-
ne: q̄a deſcenderāt ut inuaderent
poſſeſſiones eoꝝ · Luxit igitur
ephraim p̄r eoꝝ multis diebꝰ:
et venerūt frēs eius ut cōſolarē-
tur eum · Ingreſſuſq; eſt ad ux-
orē ſuam: que cōcepit et pepit
filiū ⁊ vocauit nomē eiꝰ beria:
eo quod in malis domus eius
ortus eſſet. filia aūt eius fuit ſa-
ra: que edificauit bethoron in-
feriorē ⁊ ſupiorem · ⁊ ozenſara.
Porro filius eius rapha et re-
ſeph ⁊ thale: de quo natꝰ ē tha-
an · qui genuit laadan · Huiuſ
quoq; filiꝰ ammiud q̄ genuit e-
liſama de quo ortus eſt nun: q̄
habuit filium ioſue · Poſſeſſio
aūt eoꝝ et habitacio bethel cū
filiab; ſuis: et cōtra orientē no-
ran: ad occidētalē plagā gazer
⁊ filie eius: ſichem quoq; cū fili-
abꝰ ſuis uſq; aſa et filiab; eiꝰ:
iuxta filios q̄ȝ manaſſe bethſā
et filias eius: thanac et filias e-
ius mageddo ⁊ filias eius dor ⁊
filias eiꝰ · in hys habitauerunt
filij ioſeph · filij iſrl̄ · Filij aſer:
iemna et ieſua et iſui · et baria
⁊ ſara ſoror eoꝝ · Filij aūt bari-
a: heber et melchiel: ip̄e eſt paſ
barſaith · Heber aūt genuit ie-
phlat et ſomer ⁊ iothan et ſua-
a · ſororē eoꝝ · Filij iephalt pho-
ſech et chamaal ⁊ aſoph · Hy fi-
lij iephalt · Porro filij ſomer: a-
hi et roaga et iaba ⁊ aram · Fi-
lij aūt helem frīs eius: ſupha ⁊
iemna · ⁊ ſelles ⁊ amal · Filij ſu-
pha: ſue · aruaphed · et ſual et
beri et iamra boſor ⁊ od ⁊ ſam-
ma et ſaluſa et iethran et bera ·
Filij iether: iephone ⁊ phaſpha
⁊ ara · Filij aūt olla: aree ⁊ ani-
hel et reſia · Omnes hy filij aſer:
principes cognacionū electi at-
q; fortiſſimi duces ducū · Nūs
āt eoꝝ etatis que apta eſſet ad
bellū: viginti ſex milia ·

VIII

Beniamin aūt genuit bale
p̄mogenitū ſuū: aſbal ſe-
cūdum ahara terciū · noaha q̄r-
tum: et rapha q̄ntum · fuerūtq;
filij bale addaor et gera · et abi-
ud: abiſue quoq; et neman et
ahoe ſed et gera · et ſephuphan
et uram · Hy ſūt filij ahod · p̄n-
cipes cognacōnū habitāciū in
gabaa: qui tranſlati ſunt ī ma-
nath · Noomā aūt ⁊ achia ⁊ ge-
ra ip̄e tranſtulit eos: et genuit

oza et ahiud · Porro ſaarahĩ
genuit in regione moab · poſt-
q̄ȝ dimiſit uſim · et bara vxoreſ
ſuas · Genuit aũt de odes vxore
ſua iobab ⁊ ſebia ⁊ moſa ⁊ mol-
chom iehus quoqȝ et ſechia et
marmach · Hy ſunt filij ei⁹ p̄n-
cipes ĩ familijs ſuis · Mehuſim
vero genuit achitob ⁊ elphaal ·
Porro filij elphaal: heber ⁊ mi-
ſaam et ſamad · Hic edificauit
ono et lod et filias eius · Bara
aũt ⁊ ſamma p̄ncipes cognaci-
onũ habitanciũ in ahialõ · Hy
fugauerunt habitatores geth ·
Et haio et ſeſac et iherimoth et
zabadia et arod ⁊ heder · micha-
hel quoqȝ ⁊ ieſpha ⁊ ioaa: filij
baria · Et zabadia ⁊ moſollã ⁊
ezeci et heber et eſamari · et iezli-
a et iobab: filij elphaal · Et iaci ·
et zechri · et zabdi · et helioenai ·
et ſelethai · ⁊ heliel · ⁊ adaia ⁊ ba-
raia · et ſamarath: filij ſemei ·
Et ieſphan et heber et helihel ⁊
abdon et zechri ⁊ hanan · ⁊ ana-
nia et ailã ⁊ anathothia ⁊ ieph-
daia ⁊ phanuhel: filij ſeſac · Et
ſamſari · et ſooria · et otholia · ⁊
ierſia · helia · ⁊ zechri: filij ieroã ·
Hy p̄riarche ⁊ cognacionũ p̄n-
cipes: q̄ habitauerũt in ihr̄lm ·
In gabaon aũt habitauerũt a-
bigabaon et nomen vxoris ei-
us maacha: filiuſqȝ eius p̄mo-
genitus abdon et ſur et cis ⁊ ba-
al et nadab: gedur quoqȝ et a-
hio et zacher et macelloth · Et
macelloth genuit ſamaa · Ha-
bitaueruntqȝ e regione fratrũ
ſuoꝝ in ihr̄lm cũ fratribȝ ſuis ·
Ner aũt genuit cis: et cis genuit
ſaul · Porro ſaul genuit iona-
than et melchiſue ⁊ abinadab
⁊ heſbaal · Filius aũt ionathã
meribbaal: ⁊ meribbaal genu-
it micha · Filij micha phiton et
melech et thara · ahaz: et ahaz
genuit ioada et ioada genuit
almoth ⁊ aſmoth ⁊ zamri · Por-
ro zamri genuit moſa · ⁊ moſa
genuit baana: cuius filius fuit
rapha de quo ortus eſt elaſa · q̄
genuit aſel · Porro aſel ſex filij
fuerũt hys nominibus: ezricam ·
bochru · iſmahel · ſaria · abdia ·
anan · Omnes hy filij aſel · Filij
aũt eſech fr̄is eius: vlam p̄mo-
genitus · ⁊ hus ſcd̄s: ⁊ helipha-
leth terci⁹ · Fueruntqȝ filij vlam
viri robuſtiſſimi · et magno ro-
bore tendẽtes arcũ ⁊ multos ha-
bentes filios ac nepotes: uſqȝ
ad centum q̄nquaginta milia ·
Omnes hy filij beniamin · IX
Vniuẽſus ergo iſrl̄ dinume-
ratus eſt · et ſumma eoꝝ
ſcripta ẽ ĩ libro regum iſrl̄ et iu-
da trãſlatiqȝ ſunt in babilonẽ
propter delictum ſuũ · Qui aũt
habitauerũt p̄mi in poſſeſſioni-
bus et in urbibȝ ſuis iſrl̄ · et ſac-

dotes et leuite et nathinnei: cõ=
morati ſunt in ihrl'm de filijs iu=
da ⁊ de filijs beniamin. De filijs
qꝫ ephraim et manaſſe othei fi=
lius amiud. filiꝰ amri. filij om=
rai filij bonni. De filijs phareſ
filij iuda. et de ſiloni: aſaia pri=
mogenitus et filij eius. De fili=
js aũt zara: iehuel et fr̃es eorũ
ſexcẽti nonaginta. Porro de fi=
lijs beniamin: ſalo filius mo=
ſollam filij oduia filij aſana. ⁊
iobama filius ieroam ⁊ helã fi=
lius ozi filij mochori et moſol=
lam filiꝰ ſaphatie filij rahuel.
filij iebanie et fr̃es eorũ ꝑ fami=
lias ſuas nongẽti q̄nquagīta=
ſex. Om̄es hij ꝓncipes cognati=
onũ ꝑ domos patrũ ſuoꝝ. De
ſacerdotibꝰ aũt iedaia ioiarib
⁊ iachin azarias qꝫ filius helch=
ie filij moſollam filij ſadoch fi=
lij meraioth filij achitob ponti=
fex domꝰ dei. Porro adaias fili=
us ieroã filij phaſor filij melchi=
a ⁊ maaſia filius adihel filij iez=
ra filij moſollam. filij moſolla=
moth filij emmer: fr̃es qꝫ eorũ
ꝓncipes ꝑ familias ſuas mille
ſeptīgenti ſexaginta fortiſſimi
robore ad faciendũ opus miſte=
rij in domo dei. De leuitis aũt ſe=
meia filius aſſub ⁊ filij ezricã fi=
lij aſebia de filijs merari. Bac=
bachar quoqꝫ carpentarius et
galal ⁊ mathania filius micha
filij zechri filij azaph ⁊ obdia fi=
liꝰ ſemeie. filij galal. filij ydithũ:
⁊ barachia filius aſa filij helca=
na q̄ habitauit in atrijs netho=
phati. Janitores aũt ſellum et
achub et thelmon. et ahimã: ⁊
frater eoꝝ ſellum ꝓnceps: uſqꝫ
ad illud tempus in porta regis
ad orientem obſeruabãt ꝑ viceſ
ſuas de filijs leui. Sellũ vero fi=
liꝰ chore filij abiaſaph filij cho=
re cum frĩbus ſuis: et domo pa=
tris ſui. Hy ſunt chorite ſup o=
pera miſterij: cuſtodes veſtibu=
loꝝ tabernaculi et familie eoꝝ
ꝑ vices caſtroꝝ dñi: cuſtodiẽteſ
introitũ. Finees aũt filius elea=
zar erat dux eoꝝ corã domino.
Porro zacharias filius moſol=
lamia ianitor porte tabernacu=
li teſtimonij. Om̄es hij electi in
oſtiarios ꝑ portas ducenti du=
odecim et deſcripti in villis ꝓpri=
js: quos conſtituerũt dauid ⁊ ſa=
muel videns in fide ſua: tam ip=
ſos quã filios eoꝝ in oſtijs do=
mus dñi et in tabernaclo vicibꝰ
ſuis. Per q̄tuor ventos erant
oſtiarij id ē ad orientẽ et occidẽ=
tem ⁊ ad aquilonẽ ⁊ ad auſtrũ.
fr̃es aũt eoꝝ in vicis moraban=
tur: ⁊ veniebãt in ſabbatis ſuis
de tpe uſqꝫ ad tempus. Hys q̄=
tuor leuitis creditus erat om̄is
nũs ianitoꝝ: ⁊ erant ſuper exe=
dras et theſauros domꝰ domi.

Per girū quoqȝ templi domini
morabant̄ in cuſtodijs ſuis: ut
cū temp⁹ fuiſſet ipī mane aperi=
rent fores. De horū grege erant
et ſup vaſa miniſterij. Ad nūm
erū et inferebant̄ vaſa et effere=
bātur. De ipīs ⁊ qui credita ha=
bebant utenſilia ſācuarij: pre=
erāt ſile et vino et oleo et thuri
et aromatibȝ. Filij aūt ſacerdo=
tū ungenta ex aromatibȝ cōfici=
ebant: et mathatias leuites p̄=
mogenit⁹ ſellum chorite p̄fect⁹
eorū. q̄ in ſartagine frigebant̄.
Porro de filijs caath frīb; eorū
ſup panes erāt ꝓpoſicionis: ut
ſemp nouos p ſingula ſabba=
ta ꝑpararent. Hy ſunt p̄ncipes
cantorū p familias leuitarū qui
in exedris morabantur: ita ut
die ac nocte iugit̄ ſuo miniſterio
deſeruirēt. Capita leuitarū p fa=
milias ſuas p̄ncipes manſerūt
in ihr̄lm. In gabaō aūt cōmo=
rati ſunt p̄r gabaon iahiel: et
nomē vxoris eius maacha. Fi=
lius p̄mogenit⁹ eius abdon: ⁊
ſur. et cis. et baal. et ner. et na=
dab. gedor q̄ꝫ et ahio. et zacha=
rias. et macelloth. Porro ma=
celloth genuit ſemmaā. Iſti ha=
bitauerūt eregione fratrū ſuorū
in ihr̄lm cū fr̄ibus ſuis. Ner āt
genuit cis: ⁊ cis genuit ſaul. Et
ſaul genuit ionathan. et mel=
chiſue et aminadab. et eſbaal.

Filius aūt ionathan meribba=
al: ⁊ meribbaal genuit micha.
Porro filij micha: phiton ⁊ me=
lech et thara ⁊ ahaz. Ahaz aūt
genuit iara: et iara genuit ala=
math et azmoth et zamri. zam=
ri aūt genuit moſa: moſa vero
genuit baana cui⁹ fili⁹ raphai=
a genuit elaſa: de quo ortus eſt
aſel. Porro aſel ſex filios ha=
buit hys nominib⁹: ezricā boch=
ru iſmahel ſaria obdia anan.
Hy filij aſel.

X

Philiſtijm aūt pugnabant
cōtra iſrahel: fugeruntqȝ
viri iſrahel paleſtinos et cecide=
rūt vulnerati in mōte gelboe.
Cūqȝ appropinquaſſent philiſ=
tei ꝑſequētes ſaul et filios ei⁹: ꝑ=
cuſſerūt ionathan ⁊ aminadab
et melchiſue filios ſaul. Et ag=
grauatū eſt preliū cōtra ſaul: ī=
uenerūtqȝ eū ſagittarij. et vulne=
rauerūt iaculis. Et dixit ſaul ad
armigerū ſuū. Euagina gladiū
tuū ⁊ interfice me: ne forte veni=
āt incircūciſi iſti ⁊ illudāt michi.
Noluit autē armiger eius hoc
facere: timore perterrit⁹. Arripuit
ergo ſaul enſem: et irruit in eū.
Quod cū vidiſſet armiger eius
videlicet mortuū eſſe ſaul: irru=
it eciā ipſe in gladiū ſuū et mor=
tuus ē. Interijt ergo ſaul ⁊ tres
filij eius: et om̄is dom⁹ illi⁹ pa=
rit̄ cōcidit. Quod cū vidiſſent viri

iſrl' q̄ habitabant in campeſtri-
bus fugerūt: et ſaul et filij ei⁹
mortuus dereliquerūt urbes ſu-
as et huc illucq; diſpſi ſunt: ve-
nerūtq; philiſtijm et habitaue-
rūt in eis. Die igit' altero detra-
hētes philiſtijm ſpolia ceſoꝝ: i-
uenerūt ſaul et filios eius iacē-
tes in mōte gelboe. Cumq; ſpo-
liaſſent eum ⁊ amputaſſent ca-
put. armiſq; nudaſſent: miſerūt
in t'ram ſuā. ut circūferret' et oſ-
tenderet' ydoloꝝ templis ⁊ ꝑplis.
Arma aūt eius cōſecrauerūt ī
fano dei ſui: et corpus affixerūt
in templo dagō. Hoc cū audiſ-
ſent viri iabes galaad omnia
ſcilicet que philiſtijm fecerāt ſu-
ꝑ ſaul: cōſurrexerūt ſinguli vi-
roꝝ fortiū. et tulerunt cadaue-
ra ſaul et filioꝝ eius: attulerūt-
q; ea in iabes et ſepelierūt oſſa
eoꝝ ſubt' quercū que erat in ia-
bes: et ieiunauerūt ſeptem die-
bus. Mortuus ē ergo ſaul ꝓpt'
iniquitates ſuas: eo q' preua-
ricatus ſit mandatū dn̄i quod
p̄ceperat ⁊ nō cuſtodierit illud:
ſed inſup etiā phitoniſſam cō-
ſuluerit nec ſperauerit in dn̄o:
propt' qđ et interfecit eū: et trāſ-
tulit regnū eius ad dauid filiū

XI

Congregat⁹ yſai.
ē igit' omīs iſrl' ad dauid
in hebrō dicēs. Os tuū ſum⁹.
et caro tua. Heri quoq; et nudi-
uſtercius cum adhuc regnaret
ſaul: tu eras qui educebas ⁊ in-
troducebas iſrl'. Tibi enī dixit
dn̄s deus tuus. Tu paſces ꝑplm
meū iſrl': et tu eris p̄nceps ſup
eū. Venerunt ergo omnes ma-
iores natu iſrahel ad regē in he-
bron: et iniit dauid cum eis fe-
dus coram dn̄o. Vnxerūtq; eū
regem ſuꝑ iſrahel: iuxta ſermo-
nem dn̄i quē locutus eſt in ma-
nu ſamuhel. Abijt q̄ꝫ dauid ⁊
omīs iſrahel in ih'lm. Hec eſt
iebus: ubi erāt iebuſei habita-
tores terre. Dixerūtq; qui habi-
tabant in iebus ad dauid. Nō
ingredieris huc. Porro dauid
cepit arcem ſyon: que eſt ciuitas
dauid. Dixitq;. Omīs qui ꝑcuſ-
ſerit iebuſeum in p̄mis: erit p̄n-
ceps et dux. Aſcendit igit' p̄m⁹
ioab filius ſaruie: et factus eſt
p̄nceps. Habitauit aūt dauid
in arce: ⁊ idcirco appellata eſt ci-
uitas dauid. Edificauitq; urbē
in circuitu a mello uſq; ad giꝝ.
Ioab aūt reliqua urbis extrux-
it. Proficiebatq; dauid vadens
et creſcens: ⁊ dn̄s exercituū erat
cum eo. Hij p̄ncipes viroꝝ for-
cium dauid. qui adiuuerūt eū
ut rex fieret ſup omnē iſrahel.
iuxta verbū dn̄i quod locutus
eſt ad iſrahel: et iſte nūs robuſ-
toꝝ dauid. Ieſbaam filius aha-
moni: p̄nceps inter triginta. I-

te leuauit hastam suā sup trecē-
tos vulneratos · una vice · Et
post eum eleazar filius patrui
eius ahoites : qui erat int̄ tres
potētes · Iste fuit cū dauid in a
phesdm̄ : quādo philistijm con-
gregati sūt ad locum illū ī pre-
lium · Et erat ager regionis illi-
us · plenus ordeo : fugeratq; po-
pulus a facie philistinoꝝ · Hy
steterūt in medio agri : et defen-
derūt eum · Cūq; pcussissent phi-
listeos : dedit dn̄s salutem mag-
nam pp̄lo suo · Descenderūt aūt
tres de triginta pncipib⁹ ad pe-
tram in qua erat dauid ad spe-
luncam odollam : quādo philis-
tijm fuerāt castrametati in val-
le raphaim · Porro dauid erat
in presidio : ⁊ statio philistino-
rum in bethleem · Desiderauit
igit̄ dauid : ⁊ dixit · O si quis da-
ret michi aquā de cisterna beth-
leem : que ē in porta · Tres ergo
isti p media castra philistinoꝝ
perrexerunt : et hauserūt aquam
de cisterna bethleem que erat in
porta : ⁊ attullerūt ad dauid ut
biberet · Qui noluit : sed magis
libauit illam dn̄o dicens · Ab-
sit ut in cōspectu dei mei hoc fa-
ciam : et sanguinē viroꝝ istoꝝ
bibam : quia in piculo anima-
rū suaꝝ attulerūt michi aquā ·
Et ob hāc causam noluit bibe-
re · Hec fecerunt tres robustissi-
mi · Abisai quoq; frater ioab
ip̄e erat pnceps trium : ⁊ ipse le-
uauit hastam suā contra trecē-
tos vulneratos : et ip̄e erat int̄
tres noīatissim⁹ : int̄ tres scd̄s :
inclitus et princeps eoꝝ · Verū-
tamen usq; ad tres p̄mos non
peruenerat · Banaia filius io-
iade viri robustissimi qui multa
opa perpetrat de capsehel : ipse
pcussit duos arihel moab · Et
ip̄e descendit et interfecit leonē
in media cisterna tpe niuis : et
ipse pcussit virū egipciū · cuius
statura erat qnq; cubitoꝝ : et
habebat lanceā ut liciatoriū
texenciū · Descendit igitur ad eū
cum virga : et rapuit hastā quā
tenebat manu : ⁊ interfecit eum
hasta sua · Hec fecit banaia fili-
us ioiade · qui erat inter tres ro-
bustos nomīatissim⁹ : inter tri-
ginta primus · Verūtamen ad
tres usq; non peruenerat · Po-
suit autē eum dauid ad auricu-
lam suam · Porro fortissimi vi-
ri in exercitu : asahel frater ioab ·
et eleanan filius patrui eius de
bethleem : sammoth arodites ·
helles plonites · iras filius ac-
ces thecuites · abiezer anatothi-
tes · sobochai usatites ilai aho-
thites · marai netophatites · he-
leth fili⁹ baana netophatites ·
ethai filius ribai de gabaath fi-
lioꝝ beniamin : banaia phara-

thonites· huari de torrente ga=
as: abiel arabatites· azmoth
bauranites· eliaba ſalabonites·
filij aſſen gezoni· ionathan fili=
us ſaie ararithes ahiam filius
ſachar ararithes· eliphal filiuſ
ur: epher meherathites ahia
phellonites· ezro carmelites·
naarai filius azbi: iohel frater
nathan· mibaar filius agarai·
ſelech ammonites· naarai be=
rothites armiger ioab filij ſar=
uie: iras iethreus· gareb iethre=
us· urias hetheus: zabad filiꝰ
ooli: adyna filius ſechar rube=
nites p̄nceps rubenitaꝝ· ⁊ cum
eo triginta haanā filius mach=
a et ioſaphat mathanites· ozi=
as aſtharothites· ſemma et ia=
hihel filij hothan araorithes·
iedihel filius zamri et ioha fra=
ter eiꝰ thoſaites· helihel mahu=
mites et ieribai et ioſoia filij el=
naem· et iethma moabites· eli=
hel ⁊ obed ⁊ iaſihel de maſobia·
Hy q̄ꝫ venerūt ad XII
dauid in ſiceleg cū adhuc
fugeret ſaul filiū cis: qui erant
fortiſſimi et egregij pugnato=
res: tendētes arcū et utraqꝫ ma=
nu fundis ſaxa iaciētes: et diri=
gentes ſagittas· De frīb; ſaul
ex beniamin· Princeps abiezer
et ioas filij ſamaa· gabaathi=
tes· et iaſihel et phallech filij az=
moth ⁊ baracha ⁊ iehu anatho=
tites· ſamaias q̄ꝫ gabaonites·
fortiſſimꝰ inter triginta· et ſup
triginta: ieremias ⁊ ieſihel ⁊ io=
hannan· et iezabad gaderothi=
tes· et luzai ⁊ ierimuth et baali=
a et ſamaria et ſapharia· ara=
phites· Helcana ⁊ ieſia· ⁊ azra=
hel et ioezer et ieſbaam de care=
im: ioela quoqꝫ ⁊ zabadia filij
ieroam de gedor· Sed et de gad=
di tranſfugerūt ad dauid cum
lateret in deſerto· viri robuſtiſſimi
et pugnatores optimi: tenētes
clipeū et haſtam· Facies eorū
q̄ſi facies leonis: ⁊ velores quaſi
capree in mōtib;· Ezer p̄nceps:
obdias ſcd's· eliab tercius· maſ=
mana q̄rtus· ieremias q̄ntus·
ethi ſextus· heliel ſeptimꝰ· iohā=
nan octauus· helzebat nonꝰ·
ieremias decimꝰ· bachanai un=
decimꝰ· Hy de filijs gad: p̄ncipeſ
exercitus· Nouiſſimꝰ cētum mi=
litibus p̄erat: et maximꝰ mille·
Iſti ſunt qui tranſierunt iorda=
nē menſe primo quādo inunda=
re conſueuit ſup ripas ſuas: ⁊
omēs fugauerūt qui morabā=
tur in vallib; ad orientalē pla=
gam et occidētalem· Venerunt
aūt ⁊ de beniamin ⁊ de iuda ad
p̄ſidiū in quo morabatur da=
uid· Egreſſuſqꝫ eſt dauid obui=
am eis et ait· Si pacifice veniſ=
tis ad me· ut auxiliemini michi:
cor meum iungatur vobis· Si

aūt insidiamini michi pro adver-
sariis meis· cum ego iniqtatē
in manibꝫ non habeam: vide-
at deus patrū nroꝝ et iudicet·
Spūs vero domīi induit abisai
pncipem inter triginta· et ait·
Tui sumus o david: et tecū fili
ysai· Pax pax tibi: et pax adiu-
toribꝰ tuis· Te enī adiuvat deꝰ
tuus· Suscepit ergo eos david:
et constituit principes turme·
Porro de manasse trāsfugerūt
ad david quando veniebat cū
philistiim advsus saul ut pug-
naret et non dimicavit cū eis:
quia inito consilio remiserunt
eum pncipes philistinoꝝ dicen-
tes· Periculo capitis nostri re-
vertetur ad dnm suū saul· Quā-
do igitur reversus est in siceleg
trāsfugerunt ad eū de manasse
ednas ⁊ iozabab et iedihel ⁊ mi-
chahel et ednas et iosabath et
helin ⁊ salathi· pncipes militū
in manasse· Hy prebuerūt aux-
iliū david advsus latrunculos·
Oēs enī erant viri fortissimi:
⁊ facti sunt pncipes in exercitu·
Sed ⁊ per singulos dies venie-
bant ad david · ad auxiliādū
ei: usqꝫ dum fieret grādiis nuᷤ
quasi exercitus dei· Iste quoqꝫ ē
nūs pncipum exercitus qui ve-
nerūt ad david cum esset in he-
bron: ut transferrēt regnū saul
ad eum iuxta verbū dnī · Filii

iuda portātes clipeū et hastā:
sex milia octingenti expediti ad
plium · De filiis symeon: viro-
rum fortissimoꝝ ad pugnādū
septem milia centum· De filiis le-
vi: qttuor milia sexcenti· Ioiada
quoqꝫ pnceps de stirpe aaron:
et cum eo tria milia septingēti·
Sadoch eciam puer egregie in-
dolis: et domus patris eius pn-
cipes vigintiduo · De filis aūt
beniamin fribus saul: tria mi-
lia· magna enī pars eoꝝ adhuc
sequebatur domū saul· Porro
de filiis ephraim viginti milia
octingenti: fortissimi robore·
viri nominati in cognacionibꝰ
suis · Et ex dimidia tribu ma-
nasse decem ⁊ octo milia: singu-
li p nomina sua venerūt et cōsti-
tuerent regem david· De filiis
quoqꝫ ysachar viri eruditi q̄ no-
verant singula tpa ad precipi-
ēdum quid facere deberet isrl':
pncipes ducenti · Oēs aūt re-
liqua tribus· eoꝝ consilium se-
quebatur· Porro de zabulon q̄
egrediebantur ad plium et sta-
bant in acie instructi armis bel-
licis qnquaginta milia venerūt
in auxiliū: non in corde dupli-
ci· Et de neptalim pncipes mil-
le: et cum eis instructi clipeo et
hasta triginta et septem milia·
De dan eciā pparati ad plium:
vigintiocto milia sexcenti· Et de

aſer egrediētes ad pugnam ⁊ ī
acie prouocātes: quadraginta
milia. Trans iordanē aūt de fi-
lijs ruben et de gad. et dimidia
parte tribus manaſſe: inſtruc-
ti armis bellicis. centum vigin-
ti milia. Omēs iſti uiri bellato-
res expediti ad pugnandū cor-
de perfecto. venerūt in hebron:
ut conſtituerēt regem dauid. ſu-
per uniuerſum iſrl'. Sed et omnes
reliqui ex iſrl' uno corde erāt ut
rex fieret dauid: fueruntq; ibi a-
pud dauid tribꝫ diebꝰ comedē-
tes et bibētes. Preparauerant e-
nim eis frēs ſui. Sed et qui iux-
ta eos erant uſq; yſachar et za-
bulon et neptalim. afferebant
panes ī aſinis ⁊ camelis ⁊ mu-
lis ⁊ bubꝫ ad veſcendū. farinā
palatas uuāpaſſam vinū ole-
um boues arietes ad omnē co-
piam. Gaudiū quippe erat in
Inijt aūt XIII iſrahel.
conſiliū dauid cum tribunis ⁊
centurionibꝫ et uniuerſis pṙncipi-
bus: ⁊ ait ad omnem cetū iſrl'.
Si placet vobis. ⁊ a domino deo
nrō egredit' ſermo quē loquor:
mittamꝰ ad frēs nrōs reliquos
in uniuerſas regiones iſrl'. et ad
ſacerdotes et leuitas q̄ habitāt
in ſuburbanis urbiū. ut cōgre-
gentur ad nos: et reducamus
archā dei nrī ad nos. Non enī
requiſiuimꝰ eam in diebꝫ ſaul.

Et reſpondit uniuerſa multitudo
ut ita fieret. Placuerat enī ſer-
mo omni pplō. Congregauit
ergo dauid cunctū iſrl' a ſyor e-
gipti. uſq; dum ingrediaris e-
math: ut adduceret archam dei
de cariathiarim. Et aſcendit da-
uid ⁊ omnis uir iſrahel ad collē
cariathiarim que ē in iuda: ut
afferret inde archam dnī dei ſedē-
tis ſup̄ cherubin ubi inuocatū
eſt nomen eius. Impoſuerūtq;
archam dei ſup plauſtrū nouū
de domo āminadab. Oza autē
⁊ frēs eius minabant plauſtrū.
Porro dauid ⁊ uniuerſus iſrl' lu-
debant coram deo omī virtute.
in canticis. et in citharis ⁊ pſal-
terijs et timpanis. et cimbalis
et tubis. Cum autē p̄ueniſſent
ad aream chidon. tetendit oza
manū ſuā ut ſuſtētaret archā:
bos quippe laſciuiens paululū
inclinauerat eam. Iratus ē ita-
q; dnſ contra ozam. ⁊ pcuſſit eū
eo quod tetigiſſet archā: ⁊ mor-
tuus eſt ibi coram dnō. Cōtriſ-
tatuſq; eſt dauid eo qđ diuiſiſ-
ſet dnſ ozam: vocauitq; locū
illū diuiſio oze uſq; ī pſentē di-
em. Et timuit deū tunc tpis di-
cēs. Quomodo poſſum ad me
introducere archam dei? Et ob
hanc cauſam nō adduxit eam
ad ſe. hoc eſt in ciuitatē dauid:
ſed auertit in domū obededom

gethei. Mansit ergo archa dei
in domo obededom tribȝ mensi-
bus: et benedixit dn̄s domui ei-
us. et omnibus que habebat.

XIIII

Misit quoq;
hiram rex tyri nūcios ad
dauid. et ligna cedrina et artifi-
ces parietū lignorūq; : ut edifi-
carent ei domū. Cognouitq; da-
uid eo quod cōfirmasset eū do-
min⁹ in regem sup isrl': et sub-
leuatū est regnū suū sup p̄plm
eius isrl'. Accepit quoq; dauid
alias uxores in ihrl'm: genuit-
q; filios ⁊ filias. Et hec nomīa
eorū qui nati sūt ei ī ihrl'm. Sā-
ma ⁊ sobab nathan ⁊ salomō
iebar et elisu et eliphalech. no-
ga quoq; et napheg. et iaphie
elisama ⁊ baliada ⁊ eliphaleth.
Audiētes aūt philistijm eo qđ
unctus esset dauid in regem su-
p uniūsum isrl': ascenderūt om-
nes ut quererēt eū. Quod cum
audisset dauid. egressus est ob-
uiam eis. Porro philistijm ue-
nientes diffusi sunt in ualle ra-
phaim. cōsuluitq; dauid dn̄m
dicens. Si ascendā ad philiste-
os. et si trades eos in manu me-
a: Et dixit ei dn̄s. Ascende et tra-
dam eos in manu tua. Cumq;
illi ascendissent in baalpharasī.
percussit eos ibi dauid et dixit.
Diuisit deus inimicos meos p
manū meam sicut diuidūť aq̄:
et idcirco uocatū est nomē loci
illius baalpharasim. Dereliq̄-
runtq; ibi deos suos: quos da-
uid iussit exuri. Alia etiam uice
philistijm irruerunt. et diffusi
sunt in ualle. Cōsuluitq; rursū
dauid deū: et dixit ei deus. Nō
ascendas post eos: recede ab eis
⁊ uenies ɔtra illos ex aduūso pi-
rorū. Cūq; audieris sonitū gra-
dientis in cacumīe pirorū: tunc
egredieris ad bellū. Egressus ē
enī deus ān te ut percutiat castra
philistijm. Fecit ergo dauid si-
cut p̄ceperat ei deus: et percussit
castra philistinorū de gabaon
usq; gazera. Diuulgatumq; ē
nomen dauid in uniūsis regio-
nibus: et dn̄s dedit pauorē eius
sup om̄es gentes.

XV

Fecit quoq; sibi domos in
ciuitate dauid: et edifica-
uit locū arche dei. tetenditq; ei
tabernaculū. Tunc dixit dauid
Illicitum est ut a quocūq; porte-
tur archa dei: nisi a leuitis quos
elegit dn̄s ad portandū eam.
et ad ministrandū sibi usq; in
eternū. Congregauitq; uniūsū
israhel in ihrl'm. ut afferret ar-
cha dei in locum suū quē p̄para-
uerat ei: necnō et filios aaron
⁊ leuitas. De filijs caath urihel
p̄nceps fuit et fr̄es eius ducenti
uiginti. De filijs merari. asaia
p̄nceps ⁊ fr̄es eius ducentitrigī-

ta· De filiis gerſon· iohel ⁊ frēs
eius centūtriginta· De filiis eli-
ſaphā· ſemeias pͥnceps ⁊ frēs eiꝰ
ducenti· De filis hebron· elihel
pͥnceps et fratres eius octogin-
ta· De filiis ozihel· aminadab
pͥnceps et fratres eius centū du-
odeci· Vocauitqꝫ dauid ſadoch
et abiathar ſacdotes ⁊ leuitas·
vrihel: aſaiam· iohel ſemeiam
elihel et aminadab: et dixit ad
eos· Vos qui eſtis pͥncipes fa-
miliarꝝ leuiticarꝝ· ſanctificamī
nī frībus vr̄is: et afferte archā
dn̄i dei iſrahel ad locū qui ei p̄-
paratus eſt: ne ut a principio
quia nō eratis p̄ſentes percuſſit
nos dn̄s· ſic ⁊ nunc fiat· illicitū
quid nobis agentibꝫ· Sancti-
ficati ſunt ergo ſacerdotes et le-
uite· ut portarent archam dn̄i
dei iſrl'· Et tulerūt filii leui arch-
am dei ſicut preceperat moyſes
iuxta verbū dn̄i humeris ſuis
in vectibꝫ· Dixitqꝫ dauid pͥncipi-
bus leuitarꝝ· ut cōſtituerent de
fratribꝰ ſuis cantores in orga-
nis muſicorꝝ· nablis videlicet ⁊
liris et cimbalis: ut reſonaret ī
excelſis ſonitus leticie· Cōſtitue-
runtqꝫ leuitas hemā filium io-
hel· ⁊ de frībus eius aſaph filiū
barachie: de filiis vero merari
frībus eorꝝ· ethan filiū chaſaie
et cum eis fratres eorꝝ· In ſcdo
ordine· zachariam et ben et ia-
ziel ⁊ ſemiramoth· ⁊ iehihel· ⁊
ani· heliab et banaiam ⁊ maa-
ſiam et mathathiam· ⁊ elipha-
lu et macemiam et obededom et
iehihel ianitores· Porro cāto-
res heman· aſaph· et ethan· in
cimbalis eneis concrepantes·
zacharias aūt et ozihel et ſemi-
ramoth· et iahihel et ani eliab
⁊ maaſias· ⁊ banaias· in nab-
lis archana cantabāt· Porro
mathathias et eliphalu· et ma-
cenias· et obededom· et iehihel
et ozaziu in citharis p̄ octaua
canebant· epinicion· Choneni-
as aūt pͥnceps leuitarꝝ p̄phetie
p̄erat: et ad p̄cinendam melo-
diam· Erat quippe valde ſapi-
ens· Et barachias et helcana·
ianitores arche· Porro ſebeni-
as et ioſaphat et nathanael et
amaſai ⁊ zacharias ⁊ banaiaſ
et eliezer ſacerdotes clāgebant
tubis coram archa dei: et obede-
dom et ahias erāt ianitores ar-
che· Igitur dauid et omēs ma-
iores natu iſrl' et tribuni· ierūt
ad deportandā archam federiſ
dn̄i de domo obededom· cū leti-
cia· Cumqꝫ adiuuiſſet deus leui-
tas qui portabāt archam fede-
ris domini: immolabātur ſeptē
thauris et ſeptem arietes· Por-
ro dauid erat indutus ſtola biſ-
ſina: et vniuerſi leuite qui porta-
bāt archam federis cantoreſqꝫ

⁊ chonenias pnceps ꝓphecie in-
ſ cātoꝛes · David autē indutus
erat ephot lineo · Vniuerſuſq;
iſrahel deducebāt archam fede-
ris dn̄i: in iubilo ⁊ ſonitu bucci-
ne ⁊ tubis ⁊ cimbalis ⁊ nablis
et citharis cōcrepantes · Cumq;
ꝑueniſſet archa federis dn̄i uſq;
ad ciuitatē david: michol filia
ſaul ꝓſpiciēs ꝑ feneſtrā · vidit
regem david ſaltātē atq; ludē-
tem: et deſpexit eū in corde ſuo ·

XVI

Attulerūt igitur
archam dei et cōſtituerūt
eam in medio tabernacli qđ te-
tenderat ei david: et obtulerūt
olocauſta et pacifica corā deo ·
Cumq; cōpleſſet david offerēs
olocauſta et pacifica benedixit
ꝑplo ī nomīe dn̄i: et diuiſit uni-
uerſis per ſingulos a viro uſq;
ad mulierē tortā panis · et par-
tem aſſe carnis bubale: ⁊ frixā
oleo ſimilā · Cōſtituitq; coram
archa dn̄i de leuitis q̄ miniſtrarēt
⁊ recordarētur opum ei⁹ · ⁊ glifica-
rēt atq; laudarēt dn̄m deū iſrl̄: a-
ſaph pncipem ⁊ ſcđm ei⁹ zacha-
riam · Porro iahihel et ſemira-
moth · et iehihel · et mathathiā ·
et eliab · et banaiam · ⁊ obededō
iehihel · ſup organa pſalterij et
liras: aſaph autē ut ī cimbalis
pſonaret: banaiam vero ⁊ azi-
hel ſacdotes · canere tuba iugiť
coram archa federis dn̄i · In illo
die fecit david pncipem ad con-
fitendū dn̄o aſaph et frēs eius ·
Cōfitemini dn̄o et inuocate nomē
eius: notas facite in ꝑplis adin-
uētiones ei⁹ · Cantate ei et pſal-
lite ei · et narrate omīa mirabi-
lia eius: laudate nomē ſcm̄ ei⁹:
letetur coꝛ querētiū dn̄m · Que-
rite dn̄m et virtutē eius: querite
faciem eius ſemꝑ · Recordamini
mirabiliū eius que fecit · ſigno-
rū illius et iudicioꝝ oris eius ·
Semē iſrl̄ ſerui eius: filij iacob
electi eius · Ipſe dn̄s deus noſter:
in vniuerſa terra iudicia ei⁹ · Re-
cordamini in ſempiternū pacti ei⁹:
ſermonis quē precepit in mille
gnationes · Quem pepigit cū
abraham et iuramēti illius cū
yſaac · Et cōſtituit illud iacob ī
preceptum: et iſrahel in pactū ſe-
piternum dicens · Tibi dabo ter-
ram chanaan · funiclm heredi-
tatis veſtre · Cum eſſent pauci
numero · parui et coloni eius ·
Et tranſierūt de gente in gentē:
et de regno ad ꝑplm alterū · Nō
dimiſit quēq; calumniari eos:
ſed increpauit pro eis reges · No-
lite tāgere xp̄os meos: et ī ꝓph-
tis meis nolite malignari · Cā-
tate dn̄o omīs terra: annunciate
ex die in diē ſalutare eius · Nar-
rate in gentib; gloriā e⁹: et in
cūctis ꝑplis mirabilia ei⁹ · Qui-
a magn⁹ dn̄s et laudabilis ni-

mis: et horribilis ſup omnes de-
os. Omnes enim dij pplorum ydola:
dns autem celos fecit. Confeſſio et
magnificencia coram eo: fortitu-
do et gaudium in loco eius. Affer-
te dno familie pplorum: afferte do-
mino gloriam et imperium: date dno gloriam
nomini eius. Levate ſacrificium et venite
in conſpectu eius: et adorate dnm in de-
core ſancto. Commoueatur a facie
eius omnis terra: ipſe enim funda-
uit orbem immobilem. Letentur
celi et exultet terra: et dicant in
nacionibus dns regnauit. To-
net mare et plenitudo eius: ex-
ultent agri et omnia que in eis
ſunt. Tunc laudabunt ligna ſal-
tus coram dno: quia venit iu-
dicare terram. Confitemini domino
quoniam bonus: quoniam in eter-
num miſericordia eius. Et dici-
te: ſalua nos deus ſaluator noſter:
et congrega nos et erue de gen-
tibus: ut confiteamur nomini ſanc-
to tuo: et exultemus in carmini-
bus tuis. Benedictus dns deus
iſrahel ab eterno uſque in eternum:
et dicat omnis pplus amen et ym-
num deo. Dereliquit itaque ibi
coram archa federis dni aſaph
et fratres eius: ut miniſtrarent
in conſpectu arche iugiter per ſingu-
los dies et vices ſuas. Porro
obededom et fratres eius ſexagin-
taocto et obededom filium ydi-
thun et oſa. conſtituit ianitores.

Sadoch autem ſacerdotem et fratres
eius ſacerdotes coram taberna-
culo dni in excelſo quod erat in
gabaon: ut offerrent olocauſta
dno ſuper altare olocauſtoma-
tis iugiter mane et veſpere: iuxta
omnia que ſcripta ſunt in lege
domini quam precepit iſraheli. Et
poſt eum: heman et ydithun et
reliquos electos. unumquemque vo-
cabulo ſuo ad confitendum dno
quoniam in eternum miſericordia eius. He-
man quoque et ydithun canentes
tuba et quacientes cimbala. et
omnia muſicorum organa ad ca-
nendum dno. Filios autem ydithun
fecit eſſe portarios. Reuerſuſque
eſt omnis pplus in domum ſuam:
et dauid ut benediceret eciam do-
mui ſue.

XVII

Cum autem habitaret dauid
in domo ſua: dixit ad na-
tham prophetam. Ecce ego habito in
domo cedrina: archa autem federis
dni ſub pellibus eſt. Et ait natham
ad dauid. Omnia que in corde
tuo ſunt fac: dns enim tecum eſt. Igi-
tur nocte illa factus eſt ſermo do-
mini ad natham dicens. Vade et loque-
re dauid ſeruo meo. Hec dicit
dns. Non edificabis tu michi do-
mum ad habitandum. Neque enim man-
ſi in domo. ex eo tempore quo eduxi
iſrael de terra egipti uſque ad hanc di-
em: ſed fui ſemper mutans loca ta-
bernaculi. et in tentorio manens

cum omni iſrl'. Numquid locut⁹
ſum ſaltem uni iudicum iſrl' q̄-
bus preceperam ut paſcerent po-
pulū meum. et dixi quare non
edificaſti michi domū cedrinā?
Nunc itaq; ſic loqueris ad ſer-
uum meū dauid. Hec dicit dn̄s
exercituū. Ego tuli te cū in paſ-
cuis ſequereris gregē. ut eſſes
dux ppli mei iſrl': et fui tecum q̄-
cumq; perexiſti: ⁊ interfeci om̄s
inimicos tuos coram te: feciq;
tibi nomen quaſi unius mag-
nor; qui celebrantur in terra. Et
dedi locū pplo meo iſrl'. Plan-
tabitur et habitabit in eo. ⁊ ul-
tra non cōmouebitur: nec filij
iniquitatis atterent eos ſicut a
principio. ex diebȝ quibus dedi
iudices pplo meo iſrl': et humi-
liaui uniūſos inimicos tuos.
Annūcio ergo tibi. quod edifi-
caturus ſit tibi dn̄s domū. Cū-
q; impleueris dies tuos ut ua-
das ad pr̄es tuos: ſuſcitabo ſe-
men tuū poſt te q̄d erit de filijs
tuis. et ſtabiliā regnū eius. Ipe
edificabit michi domū et firma-
bo ſoliū eius uſq; ineternum.
Ego ero ei in prem. et ipſe erit
michi in filiū: ⁊ miſericordiam
meam non auferā ab eo ſicut
abſtuli ab eo q̄ ante te fuit. Et
ſtatuā eum in domo mea. et in
regno meo uſq; in ſempiternū:
et thronus eius erit firmiſſim⁹

imperpetuū. Iuxta omnia uer-
ba hec. et iuxta uniūſam uiſio-
nem iſtā: ſic locutus eſt nathā
ad dauid. Cūq; ueniſſet rex da-
uid et ſediſſet corā dn̄o: dixit.
Quis ego ſum dn̄e deus. ⁊ que
dom⁹ mea. ut p̄ſtares michi ta-
lia? Sed et hoc parū uiſū eſt in
cōſpectu tuo. Ideoq; locutus es
ſup domū ſerui tui etiā in futu-
rum: ⁊ feciſti me ſpectabilē ſup
om̄es hoīes. Dn̄e deus me⁹ q̄d
ultra addere poteſt dauid cum
ita glificaueris ſeruū tuū ⁊ cog-
noueris eū? Dn̄e ꝓpter famulū
tuū iuxta cor tuū feciſti om̄em
magnificentiā hāc: et nota eſſe
uoluiſti uniuerſa magnalia.
Dn̄e non ē ſilis tui: et nō ē ali⁹
deus abſq; te ex omnibus quos
audiuim⁹ auribus nr̄is. Quis
eīn eſt alius ut pplus tuus iſra-
hel. gens una in tra ad quā p-
rexit deus ut liberaret et faceret
pplm ſibi: et magnitudine ſua
atq; terroribȝ eiceret nacōnes a
facie eius quē de egipto libera-
rat? Et poſuiſti pplm tuū iſrl' ti-
bi ī pplm uſq; ineternū: et tu do-
mine factus es deus eius. Nunc
igit̄ dn̄e ſermo quē locutus es
famulo tuo et ſup domū eius.
cōfirmetur īperpetuū: et fac ſi-
cut locutus es: permaneatq; et
magnificetur nomē tuū uſq; ī
ſempiternū: et dicatur domin⁹

exercituū deus iſrl'· ⁊ domus da-
uid ſerui eius pmanēs coram
eo · Tu eñi dñe deus meus reue-
laſti auriculā ſerui tui· ut edifi-
cares ei domū: et idcirco īuenit
ſeru⁹ tuus fiduciā ut oret corā
te· Nunc ergo dñe tu es deus et
locutus es ad ſeruū tuū tanta
beneficia: et cepiſti benedicē do-
mui ſerui tui ut ſit ſemp coram
te· Te eñi dñe benedicente· bene-
dicta erit in perpetuū· XVIII

Factū eſt aūt poſt hec ut p-
cuteret dauid philiſtijm ⁊
humiliaret eos: et tolleret geth
⁊ filias ei⁹ de manu philiſtijm:
pcuteretq; moab ⁊ fierent moa-
bite ſerui dauid· offerētes ei mu-
nera · Eo tēpore pcuſſit dauid
etiā adadezer regē ſoba regio-
nis emath: q̄ndo pexit ut dila-
taret impiū ſuū uſq; ad flumē
eufraten· Cepit ergo dauid mil-
le quadrigas eius et ſeptem mi-
lia equitū ac uigīti milia uiro-
rum peditum· Subneruauitq;
omnes equos curruū: exceptis
centū quadrigis quas reſerua-
uit ſibi· Superuenit aūt et ſirus
damaſcen⁹: ut auxiliū preberet
adadezer regi ſoba· Sed ⁊ hui⁹
pcuſſit dauid uigintiduo mili-
a uirorꝫ· Et poſuit milites in da-
maſco: ut ſiria quoq; ſeruiret
ſibi ⁊ offerret munera· Adiuuit-
q; dñs eum in cūctis ad que p-
rexerat · Tulit q; dauid phare-
tras aureas q̄s habuerant ſer-
ui adadezer· et attulit eas in ihe-
ruſalem: necnō de thebat ⁊ theroth
urbib⁹ adadezer eris plurimū:
de quo fecit ſalomon mare ene-
um et columnas· ⁊ uaſa enea·
Quod cum audiſſet thou rex e-
math· pcuſſiſſe uidelicet dauid
omnē exercitum adadezer regis
ſoba: miſit adurā filiū ſuū ad
regem dauid· ut poſtularet ab
eo pacem: et cōgratularetur ei
eo quod pcuſſiſſet et expugnaſ-
ſet adadezer· Aduerſari⁹ quip-
pe erat thou adadezer · Sed et
omīa uaſa aurea et argentea et
enea cōſecrauit dauid rex dñō·
cum argento ⁊ auro quod tule-
rat ex uniūſis gentib⁹: tam de
ydumea et moab et filijs amō·
quam de philiſtijm et amelech·
Abiſai uero fili⁹ ſaruie pcuſſit
edom in ualle ſalinarꝫ decem et
octo milia: et conſtituit in edom
preſidium· ut ſeruiret ydumea
dauid· Saluauitq; dñs dauid
in cūctis ad que pexerat· Reg-
nauit ergo dauid ſuper uniuer-
ſum iſrl': ⁊ faciebat iudiciū atq;
iuſticiā cuncto pplo ſuo· Porro
ioab filius ſaruie erat ſup exer-
citū: et ioſaphat filius ahilud
a cōmētarijs· Sadoch aūt fili⁹
achitob· ⁊ ahimelech fili⁹ abia-
thar ſacerdotes: et ſuſa ſcriba·

Banaias quoqꝫ filiꝰ ioiade ſu-
per legiones cerethi et felethi.
Porro filij dauid pͥmi ad ma-
num regis. XIX

Accidit autē ut moreretᷣ na-
as rex filioꝝ ammon: et
regnaret anon filius eiꝰ ꝓ eo.
Dixitqꝫ dauid. Faciam miām
cum anon filio naas. Preſtitit
enī michi pater eius grām. Mi-
ſitqꝫ dauid nuncios ad cōſolā-
dum eū ſup mortem patris ſui.
Qui cū peruenissent in t̄ram filio-
rum ammon. ut conſolarētur
anō: dixerūt pͥncipes filioꝝ am-
mon ad anon. Tu forſitan pu-
tas qđ dauid honoris cauſa ī
prēm tuū miſerit q̄ conſolaren-
tur te: nec animaduertis qđ ut
explorent et inueſtigent ꝛ ſcrutē-
tur t̄ram tuam. uenerint ad te
ſerui eius. Igitur anon pueroſ
dauid decaluauit et raſit: ꝛ p̄ſci-
dit tunicas eorū a natibꝰ uſqꝫ
ad pedes et dimiſit eos. Qui cū
abiſſent et hoc mandaſſent da-
uid. miſit ī occurſum eoꝝ. Grā-
dem enī cōtumeliā ſuſtinuerāt:
ꝛ p̄cepit ut manerēt in iericho
donec creſceret barba eoꝝ. ꝛ tūc
reuerterētur. Videntes aūt filij ā-
mō quod iniuriam feciſſent da-
uid. tam anon quam reliquꝰ
pplꝰ: miſerūt mille talenta ar-
genti. ut conducerēt ſibi de me-
ſopotamia et de ſiria maacha
et de ſoba currus et equites. Cō-
duxeruntqꝫ triginta duo milia
curruū: et regem maacha cum
pplo eius. Qui cum ueniſſent.
caſtrametati ſūt e regione me-
daba. Filij quoqꝫ ammon cō-
gregati de urbibꝫ ſuis. uenerūt
ad bellum. Quod cum audiſſꝫ
dauid: miſit ioab ꝛ omnē exer-
citum uiroꝝ fortiū. Egreſſiqꝫ fi-
lij ammon: direxerunt aciē iux-
ta portā ciuitatis. Reges autē
qui ad auxiliū eius uenerant ſe-
paratim in agro ſteterūt. Igit̄
ioab intelligens bellum ex ad-
uerſo ꝛ poſt tergū cōtra ſe fieri:
elegit uiros fortiſſimos de uni-
uerſo iſrahel. et perrexit cōtra ſi-
rum. Reliquā aūt ptem pplī de-
dit ſb manu abiſai fratris ſui:
ꝛ perrexerūt contra filios āmon.
Dixitqꝫ. Si uicerit me ſirꝰ auxi-
lio eris michi: ſi aūt ſuperaue-
rīt te filij ammon ero tibi in p̄ſi-
dium. Confortare et agamus
uiriliter ꝓ pplō noſtro. et ꝓ ur-
bibus dei noſtri. Dn̄s aūt qđ ī
conſpectu ſuo bonū eſt faciat.
Perrexit ergo ioab ꝛ pplus qui
cū eo erat contra ſirum ad p̄liū:
et fugauit eos. Porro filij am-
mon uidentes quod fugiſſet ſi-
rus. ipi quoqꝫ fugerūt. abiſai
fratrem eius: et ingreſſi ſunt ci-
uitatem. Reuerſuſqꝫ eſt etiā io-
ab in ihrlm. Videns aūt ſirus

quod cecidiſſet corã iſrl': miſit
nuncios· et adduxit ſirum qui
erat trans fluuiũ· Sophat aũt
p̃ncipes milicie adadezer erat
dux eorꝫ· Quod cũ ãnunciatũ
eſſet dauid: cõgregauit vniuer-
ſum iſrl'· et tranſiuit iordanẽ:
irruitq; in eos ⁊ direxit exaduer-
ſo aciem· illis ↄtra pugnãtibꝫ·
Fugit aũt ſirus iſrl'· Et interfe-
cit dauid de ſiris· ſeptem milia
curruũ ⁊ quadraginta milia pe-
ditum: ⁊ ſophat exercitus prin-
cipem· Videntes aũt ſerui adade-
zer ſe ab iſrahel eſſe ſupatos:
tranſfugerũt ad dauid et ſerui-
erũt ei· Noluitq; vltra ſiria aux-
iliũ p̃bere filijs ãmon· XX

Factũ eſt aũt poſt anni cir-
culum eo tp̃e quo ſolent
reges ad bella ꝓcedere· congre-
gauit ioab exercitum et robur
milicie: et vaſtauit t̃ram filiorꝫ
ammon· Perrexitq; et obſedit
rabba· Porro dauid manebat
in ih'lm quando ioab pcuſſit
rabba· et deſtruxit eam· Tulit
aũt dauid coronã melchon de
capite eius· et inuenit in ea au-
ri põdo talentũ et p̃cioſiſſimas
gemmas: fecitq; ſibi inde diade-
ma· Manubias quoq; vrbis
plurimas tulit: pplm autẽ qui
erat in ea eduxit· ⁊ fecit ſup eos
tribulas· et trahas· et ferrata
carpenta tráſire: ita ut diſſeca-
rentur et contererẽtur· Sic fecit
dauid cunctis vrbibꝫ filiorũ am-
mon: ⁊ reuerſus eſt cum omni
pplo ſuo in ih'lm· Poſt hec ini-
tum eſt bellũ in gazer aduſum
philiſteos: in q̊ pcuſſit ſobech-
ai vſathites ſaphai de genere ra-
phaim et humiliauit eos· Ali-
ud quoq; bellũ geſtũ eſt aduer-
ſus philiſteos: ĩ q̊ pcuſſit a deo
datus fili⁹ ſaltus bethleemites
fr̃em goliath gethei: cuius haſ-
te lignũ quaſi liciatoriũ texenci-
um· Sed et aliud bellũ accidit
in geth: in quo fuit homo lon-
giſſimus ſenos habẽs digitos
id eſt ſimul vigintiquatuor: qui
et ipſe de rapham fuerat ſtirpe
generatus· Hic blaſphemauit
iſrl': et pcuſſit eum ionathan fi-
lius ſamaa fr̃is dauid· Hy ſũt
filij rapha in geth: qui ceciderũt
in manu dauid et ſeruorꝫ eius·

Conſurrexit aũt XXI
ſathan cõtra iſrahel: ⁊ in-
citauit dauid ut numeraret iſrl'·
Dixitq; dauid ad ioab ⁊ ad p̃n-
cipes ppli· Ite et numerate iſrl'
a berſabee vſq; dan: et afferte
michi nũm ut ſciã· Reſpondit
q; ioab· Augeat dñs pplm ſu-
um centuplũ quã ſũt· Nonne
dñe mi rex· omnes ſerui tui ſũt:
Quare hoc querit dñs me⁹ qđ
in peccatũ reputet' iſrli: Sed ſer-
mo regis magis p̃naluit· Egſ-

ſuſq; ē ioab et circuiuit vniuer-
ſum iſrahel et reuerſus ē ihreru-
ſalem. Deditq; dauid nūm eo-
rum quos circuierat: et inuēt9
eſt omīs nūs iſrl' mille milia ⁊
centum milia viroꝝ educencīū
gladiū. De iuda aūt. quadrin-
genta ſeptuaginta milia bella-
torum. Nam leui et beniamin
non numerauit: eo quod inui-
tus exequeretur regis imperium.
Diſplicuit autē deo qđ iuſſum
erat: ⁊ percuſſit iſrl'. Dixitq; da-
uid ad deum. peccaui nimis ut
hoc facerem. Obſecro aufer ini-
q̄tatem ſerui tui. quia inſipien-
ter egi. Et locut9 ē dūs ad gad
videntem dauid dicens. Vade et
loquere ad dauid. ⁊ dic ei. Hec
dicit dūs. Triū tibi opcōnē do:
vnū quod volueris elige ut fa-
ciam tibi. Cumq; veniſſet gad
ad dauid. dixit ei. Hec dicit do-
minus. Elige quod volueris.
Aut trib9 annis peſtilenciā. aut
trib9 menſib9 fugere te hoſtes
tuos et gladiū eoꝝ non poſſe
euadere: aut trib; dieb9 gladiū
dūi et mortem verſari in terra.
et angelū dūi interficere in vni-
uerſis finib; iſrahel. Nūc igit̄
vide quid reſpondeam ei q̄ mi-
ſit me. Et dixit dauid ad gad.
Ex omī parte me anguſtie pre-
munt. Sed melius michi eſt ut
incidam in manus dūi q̄a mul-
te ſunt miſeracōnes eius. quā
in man9 hominū. Miſit ergo
dūs peſtilēciam in iſrahel: et ce-
ciderūt de iſrahel ſeptuagīta mi-
lia viroꝝ. Miſit quoq; angelū
in ihr'lm: ut percuteret eam. Cum-
q; percuteret. vidit dūs ⁊ miſert9
eſt ſup magnitudinē mali: et i-
perauit angelo qui percutiebat.
Sufficit iam: ceſſet man9 tua.
Porro angelus domini ſtabat
iuxta aream ornan iebuſei: le-
uanſq; dauid oculos ſuos. vi-
dit angelū domīi ſtantem inter
celū et t'ram: et euaginatū gla-
dium in manu eius. et verſum
contra ihrl'm: et ceciderunt tam
ipē quā maiores natu veſtiti ci-
liciis proni in terram. Dixitq;
dauid ad deū. Nōne ego ſum
qui iuſſi ut numeraretur pp'ls?
Ego q̄ peccaui: ego q̄ malū feci.
Iſte grex quid cōmeruit? Domi-
ne deus meus vertatur obſecro
man9 tua in me. et in domum
patris mei. pp'lus aūt tuus nō
percutiatur. Angelus aūt domīi
precepit gad ut diceret dauid: ut
aſcenderet extrueretq; altare do-
mino deo in area ornā iebuſei.
Aſcendit ergo dauid iuxta ſer-
monem gad: quem locutus ei
fuerat ex nomine domīi. Por-
ro ornan cum ſuſpexiſſet et vi-
diſſet angelū quatuorq; filii ei-
us cum eo: abſconderūt ſe. Nā

eo tẽpore terebant in area triti-
cũ. Igitur cũ ueniret dauid ad
ornan cõſpexit eũ ornan: et ꝓ-
ceſſit ei obuiã de area et adora-
uit eũ pronus in terrã. Dixitq; ei
dauid. Da michi locũ aree tue:
ut edificem in ea altare dño ita
ut quantũ ualet argenti accipi-
as: ⁊ ceſſet plaga a ꝑplo. Dixit
aũt ornan ad dauid. Tolle et
faciat dñs meus rex quodcũq;
ei placet. Sed et boues do in o-
locauſtũ ⁊ tribulas in ligna: ⁊
triticum in ſacrificiũ: omnia li-
bens prebebo. Dixitq; ei rex da-
uid. Nequaq̃; ita fiet: ſed argẽ-
tum dabo quantũ ualet. Neq;
eñ tibi auferre debeo: ⁊ ſic offerre
domĩo olocauſta gratuita. De-
dit ergo dauid ornan ꝓ loco ſi-
clos auri iuſtiſſimi põderis ſex-
centos: et edificauit ibi altare do-
mĩo: obtulitq; olocauſta et pa-
cifica: et inuocauit deũ et exau-
diuit eũ in igne de celo ſuper al-
tare olocauſti. Precepitq; dñs
angelo ⁊ cõuertit gladiũ ſuũ ĩ
uaginã. Protinꝰ ergo dauid
uidens qđ exaudiſſet eum dñs
in area ornã iebuſei: ĩmolauit
ibi uictimas. Tabernaclm aũt
dñi quod fecerat moyſes in de-
ſerto. et altare olocauſtorũ ea
tempeſtate erat in excelſo gaba-
on: ⁊ nõ ꝑualuit dauid ire ad
altare ut ibi obſecraret deũ. Ni-
mio enĩ fuerat timore ꝑterritꝰ.
uidens gladium angeli domi-
ni.

Dixitq; dauid. XXII
Hec ẽ domꝰ dei: et hoc alta-
re in olocauſtũ iſrl'. Et precepit
ut ꝯgregarentur omnes ꝓſeliti
de terra iſrl': et conſtituit ex eis la-
tomos ad cedendos lapides et
poliendos. ut edificaret domuſ
dei. Ferrũ quoq; plurimũ ad
clauos ianuarũ. et ad cõmiſſu-
ras atq; iũcturas ꝑparauit da-
uid: ⁊ eris pondus ĩnumerabi-
le. Ligna q̃q; cedrina nõ poterãt
eſtimari: que ſydonij et tyrij de-
portauerãt ad dauid. Et dixit da-
uid. Salomon filiꝰ meus puer
paruulꝰ eſt ⁊ delicatꝰ. Domꝰ aũt
q̃; edificare uolo dño talis eſſe
debet: ut in cũctis regionib; nomĩe-
tur. Preparabo ergo ei neceſſa-
ria. Et ob hãc cauſã ante mor-
tem ſuã omĩes ꝑparauit impen-
ſas. Vocauitq; ſalomonẽ fili-
um ſuũ: ⁊ ꝑcepit ei ut edificaret
domũ dño deo iſrl'. Dixitq; da-
uid ad ſalomonẽ. Fili mi: uo-
lũtatis mee fuit ut edificarẽ do-
mũ nomĩ dñi dei mei: ſed factꝰ
eſt ſermo dñi ad me dicẽs. Mul-
tũ ſãguinẽ effudiſti ⁊ plurima
bella bellaſti: nõ poteris edifi-
care domũ nomĩ meo. tanto ef-
fuſo ſanguine corã me. Filiuſ
q̃ naſcetur tibi: erit uir q̃etiſſimꝰ.
Faciã eũ eũ requieſcere ab omĩbuſ

inimicis ſuis per circuitū: ⁊ ob
hāc cauſam pacificꝰ vocabit᷑:
et pacem et ocium dabo in iſrl̄
cūctis diebꝫ eiꝰ. Ipſe edificabit
domū nomini meo: et ipſe erit
michi in filiū ⁊ ego ero illi ī pa-
trem: firmaboq; ſoliū regni eiꝰ
ſup iſrahel in eternū. Nunc er-
go fili mi ſit dn̄s tecum. et pro-
ſperare et edifica domū dn̄o de-
o tuo: ſicut locutus ē de te. Det
q; tibi dominꝰ prudenciā et ſen-
ſum: ut regere poſſis iſrl̄. ⁊ cuſ-
todire legem dn̄i dei tui. Tunc
enī ꝓficere poteris: ſi cuſtodie-
ris mandata ⁊ iudicia que pre-
cepit dn̄s moyſi ut doceret iſrl̄.
Confortare et viriliter age: ne
timeas neq; paueas. Ecce ego
in pauꝑtate mea p̄paraui inpē-
ſas domꝰ dn̄i auri talenta cen-
tum milia: et argenti mille mi-
lia talentoꝝ: eris vero et ferri nō
eſt pondus: vincitur enī nume-
rus magnitudine. Ligna et la-
pides p̄paraui ad vniūſa inpē-
dia. Habes quoq; plurimos
artifices. latomos. et cemētari-
os. artificeſq; lignoꝝ. et omni-
um arciū. ad faciēdū opꝰ pru-
dentiſſimos. in auro et argento.
et ere et ferro. cuiꝰ non eſt nūs.
Surge igitur et fac: et erit dn̄s
tecū. Precepit quoq; dauid cūc-
tis p̄ncipibꝫ iſrl̄. ut adiuuarēt
ſalomonē filiū ſuū: cernitis in-
quiens qđ dn̄s deus veſter vo-
biſcum ſit. ⁊ dederit vobis requi-
em ꝑcircuitum. et tradiderit oēſ
inimicos vr̄os in manꝰ vr̄as:
et ſubiecta ſit terra coram dn̄o
et coram p̄plō eius. Prebete igi-
tur corda vr̄a et aīas veſtras.
ut queratis dn̄m deū vr̄m: ⁊ cō-
ſurgite et edificate ſanctuariū
dn̄o deo: ut introducatur archa
federis dn̄i et vaſa dn̄o cōſecra-
ta in domū q̄ edificatur nomī
Igitur dauid XXIII dn̄i.
ſenex ⁊ plenus dieꝝ regem con-
ſtituit ſalomonē filiū ſuū ſup
iſrl̄: ⁊ congregauit oēs p̄nci-
pes iſrahel et ſacerdotes atq; le-
uitas. Numeratiq; ſunt leuite
a viginti ānis et ſupra: et inuē-
ta ſūt triginta octo milia viroꝝ.
Ex hys electi ſunt et diſtributi ī
miniſteriū domꝰ dn̄i vigintiq̄-
tuor milia: p̄poſitoꝝ aūt et iu-
dicū ſex milia. Porro quatuor
milia ianitores et totidem pſal-
tes canentes dn̄o in organis.
q̄ fecerat ad canēdū: ⁊ diſtribu-
it eos dauid ꝑ vices filioꝝ leui
gerſom videlicet et caath et me-
rari. Filij gerſom leedan et ſe-
mei. Filij leedā p̄ncipes. iehiel
et zethā ⁊ iohel tres. Filij ſemei.
ſalomith et ozihel ⁊ aran tres.
Hi p̄ncipes familiarū leedan.
Porro filij ſemei. leeth. et ziza
et raus et baria. Hi filij ſemei

quatuor. Erat aūt leedh prior.
ziza ſcd'ſ. Porro yaus ⁊ baria
non habuerunt plurimos fili-
os: ⁊ idcirco in una familia una-
q; domo cōputati ſunt. Filij
caath. amram ⁊ yſaar hebron
et ozihel quatuor. Filij amrā.
aaron et moyſes. Separatuſq;
eſt aaron ut miniſtraret in ſācta
ſanctoꝝ. ipſe et filij eius in ſem-
piternū: ⁊ adoleret incenſum do-
mino ſcd'm ritum ſuū: ac bene-
diceret nomī eius in perpetuū.
Moyſi quoq; hominis dei filij annu-
merati ſunt in tribu leui. Filij
moyſi gerſom et eliezer. Filij
gerſom ſubuhel primus. Fuerūt
aūt filij eliezer roobia primus:
⁊ non erāt eliezer filij alij. Por-
ro filij roobia multiplicati ſunt
nimis. Filij yſaar ſalomith pri-
mus. Filij hebron ierian prim⁹.
amarias ſcd'us. iaziel tercius.
iheemaā quartus. Filij ozihel
micha primus. ieſia ſcd'us. Filij
merari. mooli et muſi. Filij
mooli. eleazar ⁊ cis. Mortuus
eſt aūt eleazar. et non habuit
filios ſed filias: acceperūtq; eas
filij cis fr̄es eaꝝ. Filij muſi mo-
oli et eder ⁊ ierimuth tres. Hy fi-
lij leui in cognacionib; et fami-
lijs ſuis. principes p vices et nu-
merū capitū ſingulorꝝ. qui fa-
ciebāt opera miniſterij domus do-
mini a viginti annis ⁊ ſupra.
Dixit enī dauid. Requiē dedit
dn̄s deus iſrl' ppl'o ſuo. et habi-
tacionē ihr'lm uſq; in eternum:
nec erit officij leuitarū ut ultra
portent tabernacl'm. et omnia
vaſa eius ad miniſtrādū. Iuxta
precepta quoq; dauid nouiſſima ſup-
putabitur nūs filioꝝ leui. a vi-
ginti annis et ſupra: et erunt ſb
manu filioꝝ aaron. in cultum
domus dn̄i in veſtibulis et ī ex-
edris. ⁊ ī loco purificacionis et
in ſāctuario ⁊ in uniūſis operi-
bus miniſterij templi dn̄i. Sacer-
dotes aūt ſup panes ppoſicio-
nis ⁊. ad ſimile ſacrificiū. ad la-
gana et azima. ⁊ ſartaginem.
et ad torrendū: et ſup omne pō-
dus atq; menſurā. Leuite vero
ut ſtent mane ad confitendū et
canendū dn̄o: ſimiliter; ad veſ-
peram tam in oblacōnem olo-
cauſtoꝝ dn̄i quā in ſabbatis ⁊
kalēdis ⁊ ſolemnitatib; reliqs.
iuxta nūm et cerimonias uni⁹-
cuiuſq; rei. iugiter corā dn̄o: et
cuſtodiāt obſeruaciones taber-
nacl'i federis. ⁊ ritū ſanctuarij.
et obſeruacōnem filioꝝ aaron
fratrū ſuorꝝ: ut miniſtrarent ī do-
mo domini.

XXIIII

POrro filijs aaron hee par-
ciones erant. Filij aarō
nadab et abiu ⁊ eleazar ⁊ ytha-
mar. Mortui ſunt aūt nadab
et abiu ante prēm ſuū abſq; li-

beris:ſacerdotioq; functus eſt
eleazar et ythamar. Et diuiſit
eos dauid.id ē ſadoch de filijs
eleazari ⁊ ahimelech de filijs ith-
amar ſcdm vices ſuas et miſte-
rium:inuētiq; ſunt multo plu-
res filij eleazar in p̄ncipib;. vi-
ris q̄z filij ythamar. Diuiſit au-
tem eis hoc eſt filijs eleazar p̄n-
cipes ſedecim:et filijs ythamar
ꝑ familias et dom⁹ ſuas octo.
Porro diuiſit vtraſq; inter ſe ⁊
familias ſortib;. Erant enī p̄n-
cipes ſanctuarij et p̄ncipes do-
mus dei:tam de filijs eleazar q̄z
de filijs ythamar. Deſcripſitq;
eos ſemeias fili⁹ nathanael ſcri-
ba leuites. coram rege et p̄nci-
pibus et ſadoch ſacerdote ⁊ ahi-
melech filio abiathar:p̄ncipi-
bus quoq; familiaꝝ ſacerdota-
liū et leuiticarū unā domū que
ceteris p̄erat eleazar. ⁊ alteram
domū que ſub ſe habebat cete-
ros ythamar. Exiuit autē ſors p̄-
ma ioiarib. ſcđa iedeie. tcia har-
im. quarta ſeorim. quinta mel-
chia. ſexta maiman. ſeptima ac-
chos. octaua abia. nona iheſu.
decima ſechenia undecima elia-
zib. duodecima iacim. terdecima
hoppha. decimaq̄rta iſbaal. deci-
maq̄nta belga. deciaſexta em-
mer. decimaſeptia ezir. decima-
octaua aphſes. decimanona a-
pheceia. viceſima ezechiel:vice-
ſimaprima iachin. viceſimaſecū-
da gamul. viceſimatcia dalai-
au. viceſimaquarta mazziau.
Hee vices eoꝝ ſcdm miniſteria
ſua ut ingrediātur domū dei. et
iuxta ritū ſuū ſub manu aarō
patris eoꝝ:ſicut p̄ceperat dn̄s
deus iſrahel. Porro filioꝝ leui
qui reliqui fuerāt de filijs amrā.
erat ſubahel:⁊ de filijs ſubahel
iedeia. De filijs q̄z roobie prin-
ceps ieſias. yſaaris vero filius
ſalemoth:filiuſq; ſalemoth fili-
uſq; eius ieriau p̄mus. amari-
as ſcđus. iazihel terci⁹ iechmo-
an q̄rtus. Filius ozihel micha.
filius micha ſamir. frater mi-
cha ieſia:filiuſq; ieſie zachari-
as. Filij merari mooli. et mu-
ſi. filius oſian. bennon:filius
quoq; merari ozian:et ſoem ⁊
zachur et hebri. Porro mooli
fili⁹ eleazar:qui non habebat
liberos. Filius vero cis ieram-
hel. Filij muſi mooli. eder et ie-
rimoth. Iſti filij leui ſecundū do-
mus familiaꝝ ſuaꝝ. Miſerunt
q; et ipſi ſortes cōtra fratres ſu-
os filios aaron coram dauid
rege. et ſadoch et ahimelech et
principib; familiaꝝ ſacerdota-
lium et leuiticaꝝ:tam maiores
quam minores omnes ſors e-
qualiter diuidebat. XXV

Igitur dauid et magiſtratus ex-
ercitus ſegregauerūt in miniſteri-

um filios aſaph· et heman· et
ydithun: qui ꝓpharēt in citha-
ris· ⁊ pſalterijs ⁊ cimbalis· ſecū-
dum nūm ſuū· dedicato ſibi of-
ficio ſeruiētes· De filijs aſaph
zachur ⁊ ioſeph et nathania et
aſarela: filij aſaph ſub manu
aſaph ꝓphetātes iuxta regem·
Porro ydithun· godolias ſori
ieſeias et ſabias ⁊ mathatias·
ſex ſub manu pr̄is ſui ydithū:
qui in cithara ꝓphabat ſup cō-
fitentes et laudantes dn̄m· He-
mā quoq; filij heman bocciau
mathaniu ozihel ſubuhel ⁊ ihe-
rimoth ananias· anani· elia-
tha· geldelthi· et romethiezer· ⁊
ieſbacaſa· mellothi· othir· mo-
zioth· Omēs iſti filij heman vi-
dentes regis in ſermonib; dei ut
exaltaret cornu· Deditq; de⁹ he-
man filios q̄tuordecim et filias
tres· Vniūſi ſub manu patris
ſui ad cātandū in templo dn̄i
diſtributi erant in cimbalis et
pſalterijs et citharis· ī miniſte-
ria domus dn̄i iuxta regem: a-
ſaph videlicet ⁊ ydithū ⁊ hemā·
Fuit aūt nūs eorū cum fr̄ibus
ſuis qui erudiebant cāticum do-
mini cuncti doctores ducenti oc-
toginta octo· Miſeruntq; ſortes
p vices ſuas· ex equo tam ma-
ior quā minor· doctus pariter
et indoctus· Egreſſaq; eſt ſors
p̄ma ioſeph qui erat de aſaph:
ſecunda godolie· ipi et filijs ei⁹
⁊ fratrib; eius duodecim: tercia
zachur filijs ⁊ fr̄ibus ei⁹ duode-
cim: quarta yſari· filijs ⁊ fratri-
b⁹ ei⁹ duodecī: q̄nta nathanie
filijs eius et fr̄ibus eius duode-
cim: ſexta bocciau filijs ⁊ fratri-
bus eius duodecim: ſeptima iſ-
rehela filijs et fr̄ibus eius duo-
decim: octaua yſaie filijs et fra-
trib; eius duodecim: nona ma-
thanie filijs et fratrib; eius du-
odecim: decima ſemeie filijs et
fratrib; eius duodecim: vndecīa
eſrahel filijs et fratrib; eius du-
odecim: duodecima aſabie fili-
js ⁊ fratrib; eius duodecim: ter-
ciadecima ſubahel filijs ⁊ fratri-
bus ei⁹ duodecim: q̄rtadecima
mathatie filijs et fratrib⁹ eius
duodecī: q̄ntadecīa iherimoth fi-
lijs et fratrib; eius duodecī: ſex-
tadecima ananie filijs et fratri-
bus eius duodecim: ſeptimade-
cima ieſbocaſe filijs et fratrib;
eius duodecim: octauadecima
anani filijs ⁊ fratrib; eius duo-
decim: nonadecima mellothi fi-
lijs et fratrib; eius duodecim:
viceſima eliatha filijs ⁊ fratrib;
eius duodecim: viceſimap̄ma
othir filijs et fratrib; eius duo-
decim: viceſimaſcd̄a goddolla-
thi filijs ⁊ fratrib; eius duodecī:
viceſimatercia azud filijs ⁊ fra-
trib; eius duodecim: viceſima-

quarta romamithiezer filijs et
fr̄ibus eius duodecim. XXVI
Diuiſiones aūt ianitoꝝ de
chorītis meſellemia filius
chore: de filijs aſaph filij meſel-
lemie. zacharias p̄mogenitus
iadihel ſcḋus. zabadias tercius.
iathanael q̄rtus. abilam quīt⁹.
iohānan ſextus. helioenai ſep-
timus. Filij aūt obededom. ſe-
meias p̄mogenitus. iozabad
ſcḋs. iohaa tercius. ſachar q̄rt⁹.
nathanahel quītus. amihel ſex-
tus. iſachar ſeptimus. phollа-
thi octauus. quia benedixit illi
dn̄s. Semeie aūt filio eius na-
ti ſunt filij p̄fecti familiarū ſua-
rum: erāt eū viri fortiſſimi. Fi-
lij ergo ſemeie othni ⁊ raphael.
et obediel zabad et fr̄es eius vi-
ri fortiſſimi: heliu quoq; et ſa-
machias. Om̄es hy de filijs o-
bededom ipi et filij et fr̄es eorū
fortiſſimi ad miniſtrādum ſex-
agintaduo de obededom. Por-
ro meſellamie filij et fr̄es eorū
robuſtiſſimi decem et octo. De
hoſa aūt id eſt de filijs merari
ſemri princeps. Non eīm habue-
rat p̄mogenitū: ⁊ idcirco poſu-
erat eū par eius in principē. Hel-
chias ſcḋus. tabelias tercius.
zacharias q̄rtus. Omnes hy fi-
lij ⁊ fr̄es hoſa tredecim. Hy diui-
ſi ſūt ī ianitores: ut ſemp̄ princi-
pes cuſtodiaꝝ ſicut et fr̄es eoꝝ

miniſtrarent in domo dn̄i. Miſſe
ſunt ergo ſortes ex equo ⁊ par-
uis ⁊ magnis p̄ familias ſuas
in unāquāq; portaꝝ. Cecidit er-
go ſors orientalis ſelemie. Por-
ro zacharie filio eius viro pru-
dentiſſimo et erudito. ſortito ob-
tigit plaga ſeptentrionalis. Obe-
dedom vero ⁊ filijs eius ad auſ-
trū ī q̄ parte dom⁹ erat ſenioꝝ cō-
ciliū: ſephphima et hoſa ad occi-
dentem iuxta portā que ducit ad
viam aſcenſionis. cuſtodia cō-
tra cuſtodiā. Ad orientem vero
leuite ſex et ad aquilonē q̄tuor
p̄ diem. atq; ad meridiē ſimilit̄
in die quatuor. ⁊ ubi erat cōcili-
um bini ⁊ bini. In cellulis quo-
q; ianitoꝝ. ad occidentem q̄tuor
in via: biniq; per cellulas. Hee
ſunt diuiſiones ianitoꝝ filioꝝ
chore et merari. Porro achias
erat ſup theſauros domus dn̄i.
et vaſa ſanctoꝝ. Filij q̄z ledan fi-
lij gerſonni. De ledan princeps
familiaꝝ. ledan et gerſonni ie-
iheli: filij iehieli zathan ⁊ iohel
fratres eius ſup theſauros do-
m⁹ dn̄i amramitis et iſaaritis
et hebronitis et hozihelitibus.
Subahel aūt filius gerſom. fi-
lij moiſi p̄poſitus theſauris: fr̄
quoq; eius eliezer cui⁹ fili⁹ raa-
bia. ⁊ hui⁹ filius yſaias. ⁊ hui⁹
filius ioram. hui⁹ quoq; filius
zechri. et huius filius ſelemith.

Ipſe ſelemith et frēs eius ſuper
theſauros ſanctoꝝ·que ſancti-
ficauit dauid rex et pͥncipes fa-
miliaꝝ et tribuni ⁊ cēturiones·
⁊ duces exercit⁹·de bellis et ma-
nubijs ꝑlioꝝ·que ꝯſecrauerāt
ad inſtauracionē·⁊ ſuppellecti-
lem tēpli dn̄i· Hec aūt vniūſa
ſanctificauit ſamuhel videns ⁊
ſaul filius cis·⁊ abner fili⁹ ner·
et ioab filius ſaruie: omniſqꝫ
ſanctificauerāt ea ꝑ manū ſale-
mith et frēm eius· Saraitis ve-
ro ꝑerat conenias et filij ei⁹ ad
opera forinſecus ſup iſrl'· ad
docendū ⁊ iudicandū eos· Por-
ro de hebronitis aſabias ⁊ frēs
eius viri fortiſſimi mille ſeptin-
genti ꝑerant iſrli·trans iorda-
nem cōtra occidētem in cunctis
opibus dn̄i·et in miniſterium
regis· Hebronitaꝝ aūt pͥnceps
fuit hieria: ſecūdū familias et
cognaciones eoꝝ· Quadrage-
ſimo anno regni dauid recenſi-
ti ſunt ⁊ inuenti ſunt viri fortiſ-
ſimi in gazer galaad: fratreſqꝫ
eius robuſtioris etatis duo mi-
lia ſeptingenti pͥncipes·famili-
aꝝ· Prepoſuit aūt eos dauid
rex rubenitis et gadditis· et di-
midie tribui manaſſe: in omne
miniſteriū dei et regis· XXVII

Filij aūt iſrahel ſcd̄m nūm
ſuū pͥncipes familiaꝝ·tri-
buni et cēturiones·⁊ ꝑfecti qui
miniſtrabant regi iuxta turmas
ſuas·ingrediētes et egrediētes
ꝑ ſingulos menſes in āno: vi-
gintiq̄ttuor milib⁹ ſinguli pre-
erāt· Prime turme in pͥmo mē-
ſe iſboā ꝑerat fili⁹ zabdihel: et
ſub eo vigintiq̄ttuor milia· De
filijs phares: pͥnceps cunctorū
pͥncipum in exercitu menſe pri-
mo· Scd̄i menſis habebat tur-
mam dudiaohites ⁊ poſt ſe al-
ter noīe macelloth: qui regebat
ꝑtem exercitus vigintiq̄ttuoꝛ mi-
liū· Dux quoqꝫ turme ſcie ī mē-
ſe tercio erat bonaias filius io-
iade ſacerdos: et in diuiſione ſu-
a vigintiq̄ttuoꝛ milia· Ipe ē ba-
naias fortiſſim⁹ inter triginta:
⁊ ſup triginta· Preerat aūt tur-
me ip̄ius amizadab filius ei⁹·
Quart⁹ mēſe quarto aſahel frē
ioab·et zabadias fili⁹ ei⁹ poſt
eum: et in turma eius vigintiq̄t-
tuoꝛ milia· Quītus mēſe q̄nto
pͥnceps ſamaoth iezerites: ⁊ in
turma ei⁹ vigintiq̄ttuor milia·
Sextus mēſe ſexto hira fili⁹ ac-
res thecuites: et in turma ei⁹ vi-
gintiq̄ttuoꝛ milia· Septim⁹ mē-
ſe ſeptimo helles phallonites
de filijs ephraim: et in turma e-
ius vigintiq̄ttuor milia· Octa-
uus menſe octauo ſobochai v-
ſathites de ſtirpe zarai: ⁊ in tur-
ma ei⁹ vigītiq̄ttuor milia· No-
n⁹ mēſe nono abiezer anatho-

tites de filijs ieminí: ⁊ in turma
eius vigintiquatuor milia. Deci-
mus mẽſe decimo marai et ipſe
nethophatites de ſtirpe zarai:
et in turma eius vigintiquatuor
milia. Undecimꝰ menſe undeci-
mo banaias pharathonites de
filijs ephraim: et in turma eiuſ
vigītiquatuor milia. Duodecimꝰ
mẽſe duodecimo holdai netho-
phatites de ſtirpe gothoniel: et
in turma eiꝰ vigintiquatuor mili-
a. Porro tribubꝫ ꝑerant in iſ-
rahel. rubenitis. dux eliezer fili-
us zechri: ſymeonitis: dux ſa-
phatias filius macha: leuitis.
aſabias filius chamuel: aaro-
nitis. ſadoch: iuda. heliu frater
dauid: yſachar. amri filius mi-
chael: zabulonitis. ieſmaias fi-
liꝰ abdie: neptalitibꝫ. ierimoth
filius ozihel: filijs ephraim oſe-
e filius ozaziu. dimidie tribui
manaſſe. iohel filius phadaie:
et dimidie tribui manaſſe ī ga-
laad. iaddo filius zacharie: be-
niamin aūt iaſihel filiꝰ abner:
dan vero ezriel filius ieroam.
Hy ꝓncipes filioꝝ iſrl'. Noluit
autē dauid numerare eos a vi-
ginti annis inferius: quia dixe-
rat dn̄s ut mltiplicaret iſrahel
quaſi ſtellas celi. Ioab filiꝰ ſar-
uie ceperat numerare nec ꝯple-
uit: qa ſup hoc ira dei irruerat ī
iſrl': et idcirco nũs coꝝ qui fue-
rant recenſiti non eſt relatus in
faſtos regis dauid. Super the-
ſauros autē regis fuit azmoth
filiꝰ adihel: hys aūt theſauris
qui erāt in urbibꝫ et in vicis et ī
turribꝫ ꝑſidebat ionathan filiꝰ
ozie. Opi aūt ruſtico et agrico-
lis qui exercebāt terram ꝑerat ez-
ri filius chelub: vinearūqꝫ cul-
toribꝫ ſemeias romathites: cel-
lis aūt vinarijs zabdias apho-
nites. Nam ſup oliueta et fice-
ta que erant in campeſtribꝰ ba-
lanā gederites: ſup apothecas
aūt olei ioas. Porro armentiſ
que paſcebātur in ſarona ꝓpo-
ſitus fuit ſetrai ſaronites: et ſu-
per boues in vallibꝫ ſaphat fi-
lius adli. ſup camelos vero u-
bil hiſmahelites: ⁊ ſup aſinos.
iadias meronatites: ſup oues
quoqꝫ iaziz agareus. Omnes
hy ꝓncipes ſubſtantie regis da-
uid. Ionathan aūt patruus da-
uid ꝯſiliarius vir prudēs ⁊ lit-
teratus: ipſe et iahihel filius a-
chamoni erāt cum filijs regis.
Achitophel etiā ꝯſiliarius re-
gis: et chuſi arachites amicus
regis. Poſt achitophel fuit io-
iada filius banaie ⁊ abiathar.
Princeps aūt exercitus regis e-
rat ioab.

XXVIII

Conuocauit igitur dauid omēs
ꝓncipes iſrl'. duces tribuū et ꝑ-
poſitos turmaꝝ. q̄ miniſtrabāt

regi: tribunos quoq; ⁊ centuri=
ones et qui p̄erant ſubſtãcie ⁊
poſſeſſionib; regis: filioſq; ſu=
os cũ eunuchis et potẽtes et ro=
buſtiſſimos quoſq; in exercitu
ih'rlm. Cũq; ſurrexiſſet rex ⁊ ſte=
tiſſet ait. Audite me fr̃es mei: ⁊
ppl's meus. Cogitaui ut edifi=
carẽ domũ in q̃ requieſceret ar=
cha federis dñi ⁊ ſcabellũ pedũ
dñi dei nr̃i: ⁊ ad edificandũ oĩa
p̄paraui. Deus aũt dixit michi.
Non edificabis domũ nomini
meo. eo q' ſis uir bellator ⁊ ſãg=
uinẽ fuderis: ſed ⁊ elegit dñs de=
us iſrahel me de uniũſa domo
pr̃is mei: ut eſſem rex ſup iſra=
hel in ſempit'nũ. De iuda eñi e=
legit p̄ncipes. Porro de domo
iuda domũ pr̃is mei: et de filiis
pr̃is mei placuit ei ut me elige=
ret regem ſup cunctũ iſrl': ſed ⁊
de filiis meis. filios eñi michi
m'tos dedit dñs: elegit ſalomo=
nem filiũ meũ ut ſederet ĩ thro=
no regni domini ſup iſrl': dix=
itq; michi. Salomõ fili' tu' e=
dificabit domũ meã ⁊ atria me=
a. Ipm eñi elegi michi in filiũ.
⁊ ego ero ei in pr̃em: ⁊ firmabo
regnũ eius uſq; in eternũ: ſi per=
ſeuerauerit facere p̄cepta mea ⁊
iudicia ſicut et hodie. Nunc er=
go corã uniũſo cetu iſrahel au=
diẽte deo nr̃o cuſtodite et p'qui=
rite cuncta mãdata dñi dei nr̃i
ut poſſideatis t'ram bonã: et re=
linq̃tis eã filiis noſtris poſt uoſ
uſq; in ſempiternũ. Tu autẽ ſa=
lomon fili mi ſcito deũ pr̃is tui:
⁊ ſerui ei corde perfecto ⁊ animo
uolũtario. Om̃ia enim corda
ſcrutat' dñs: et uniũſas menti=
um cogitac̃ones intelligit. Si
queſieris eũ inuenies: ſi aũt de=
reliqueris eũ p̄iciet te in eternũ.
Nũc ergo quia elegit te dñs ut
edificares domũ ſanctuarii: cõ=
fortare ⁊ p̄fice. Dedit aũt dauid
ſalomoni filio ſuo deſcripc̃onẽ
porticus et templi et cellariorũ
et cenaculi et cubiculorũ in adi=
tis et domus p̄piciationis. nec=
nõ ⁊ oĩm que cogitauerat atri=
orũ et exedrarũ p circuitũ in the=
ſauros domus dñi ⁊ in theſau=
ros ſanctorũ: diuiſionũq; ſac=
dotaliũ et leuiticarũ in omnia o=
pera dom' dñi et in uniũſa ua=
ſa miſterii templi dñi: aurum
in pondere p ſingula uaſa miſ=
terii: argenti quoq; põdus p
uaſorũ ⁊ op'm diuerſitate: ſed ⁊
in candelabra aurea ⁊ ad lucer=
nas. aurũ p meſura uniuſcu=
iuſq; candelabri et lucernarũ: ſi=
militer et in candelabra argen=
tea et in lucerna eorũ p diuerſi=
tate menſure. pondus argenti
tradidit. Aurũ quoq; dedit in
menſas p̄poſitionis p diuerſi=
tate menſarũ: ſimilit' et argentũ

in alias menſas argēteas· Ad
fuſcinulas qꝫ et fialas et thuri-
bula ex auro puriſſimo· et leū-
c'los aureos ꝑ qualitate mēſu-
re pōdus diſtribuit· in leuncu-
lum et leunculum: ſimilit' et in le-
ones argēteos diuiſum argēti
pondus ſeparauit· Altari aūt
in quo adoletur incenſum· au-
rum puriſſimū dedit: ⁊ ut ex ip-
ſo fieret ſimilitudo q̄drige che-
rubin extendentiū alas et uelā-
tium archā federis dn̄i· Omnia
inq̄t uenerūt ſcripta manu do-
mini ad me: ut intelligerē uni-
uerſa opa exemplaris· Dixit qꝫ
dauid ſalomoni filio ſuo· Vi-
riliter age et cōfortare ⁊ fac: ne
timeas et ne paueas· Dn̄s enī
deus meus tecū erit: ⁊ nō dimit-
tet te nec derelinquet: donec ꝑfi-
cias omne opus miniſterij do-
mus dn̄i· Ecce diuiſiones ſacer-
dotum et leuitar̄ in omne mīiſ-
teriū domus dn̄i aſſiſtūt tibi et
parati ſunt: ⁊ nouerūt tam p̄n-
cipes q̄ꝫ ꝑplus oīa p̄cepta tua·

XXVIIII

Locutuſqꝫ eſt
dauid rex ad omnē eccleſi-
am· Salomonem filiū meum
unū elegit dn̄s adhuc puerū ⁊
tenellum· Opus enī grande ē:
neqꝫ enī homini ꝑparat' habitaci-
o· ſed deo· Ego enī totis uirib;
meis ꝑparaui impenſas dom⁹
dn̄i dei mei: aur̄ ad uaſa aurea
et argentū in argētea· es in ene-
a· ferrū in ferrea· ligna ad lig-
nea· lapides onichinos et qua-
ſi ſtibinos ⁊ diuerſor̄ color̄ om-
nemqꝫ p̄cioſum lapidem ⁊ mar-
mor pariū habūdantiſſime: ⁊
ſup hec que obtuli in domū dei
mei· de peculio meo aurū et ar-
gentū do in templū dei mei: ex-
ceptis hys que ꝑparaui in edem
ſanctam tria milia talenta au-
ri de auro ophir: et ſeptem mili-
a talētor̄ argēti ꝓbatiſſimi ad
deaurandas parietes templi: ⁊
ubicūqꝫ opus eſt aurū de auro
et ubicūqꝫ opus eſt argētum de
argento· Opa fiant ꝑ manus
artificū: et ſi quis ſponte offert
impleat manū ſuam hodie: et
offerat quod uoluerit domino·
Polliciti ſunt itaqꝫ p̄ncipes fa-
miliar̄ ⁊ ꝓceres tribuū iſrahel·
tribuni quoqꝫ et centuriones ⁊
p̄ncipes p̄ncipum poſſeſſionū
regis: dederūtqꝫ in opa domus
dn̄i auri talenta q̄nqꝫ milia et
ſolidos decem milia argenti ta-
lenta decem milia et eris talēta
decem et octo milia: ferri q̄ꝫ cen-
tū milia talentor̄: et apud quē-
cunqꝫ inuenti ſunt lapides dede-
rūt in theſauros domus dn̄i ꝑ
manū iehihel gerſonitis· Leta-
tuſqꝫ eſt ꝑplus cum uota ſpon-
te ꝓmitterent: quia corde toto
afferebāt ea dn̄o· Sed ⁊ dauid

rex letatus ē gaudio magno:
⁊ benedixit dn̄o coram vniūſa
multitudine ⁊ ait. Benedictus
es dn̄e deus iſrahel patris nr̄i:
ab eterno in eternū. Tua eſt do-
mine magnificēcia et potencia
⁊ gl̄ia atq; victoria: ⁊ tibi laus.
Cuncta eñi que in celo ſunt ⁊ ī
terra. tua ſūt. Tuū dn̄e regnū:
⁊ tu es ſup oīes pͥncipes. Tue
diuicie: et tua eſt gloria: tu do-
minaris oīm. In manu tua ū-
tus et potencia: in manu tua
magnitudo ⁊ impium oīm.
Nūc igitur deus noſter confite-
mur tibi: et laudamus nomē
tuū inclitū. Quis ego et q̄s po-
pulus meus: ut poſſimus hec
tibi vniuerſa promittere: Tua
ſunt oīa: ⁊ que de manu tua
accepimus dedimus tibi. Pere-
grini eñi ſumus corā te ⁊ adue-
ne: ſicut oīes p̄res noſtri. Di-
es nr̄i quaſi umbra ſup t̄ram:
et nulla ē mora. Dn̄e deus noſ-
ter omnis hec copia quā para-
uimus ut edificaret̄ domus no-
mini ſancto tuo de manu tua
eſt: ⁊ tua ſunt oīa. Scio deus
meus q̄d probes corda et ſim-
plicitatē diligas: unde et ego ī
ſīplicitate cordis mei letus ob-
tuli vniūſa hec: ⁊ p̄pl̄m tuū qui
hic repertus ē vidi cū ingēti gau-
dio tibi offerre donaria. Dn̄e de-
us abraham et yſaac ⁊ iſrahel
patrū nr̄orum cuſtodi ī eternū
hanc volūtatem cordis eoꝝ. ⁊
ſemp in veneracionē tui mens
iſta pmaneat. Salomon q̄q; fi-
lio meo da cor pfectum. ut cuſ-
todiat mandata tua ⁊ teſtimo-
nia tua ⁊ cerimonias tuas ⁊ fa-
ciat vniūſa: et edificet edem cu-
ius impēſas parani. Precepit
aūt dauid vniūſe eccleſie. Bn̄-
dicite dn̄o deo noſtro. Et bene-
dixit oīs eccl̄ia domino deo pa-
trum ſuorum: et inclinauerūt
ſe et adorauerūt deū: et deinde re-
gem. Immolaueruntq; victimas
dn̄o: et obtulerunt olocauſta
die ſequēti thauros mille arie-
tes mille agnos mille cum liba-
minibꝫ ſuis. ⁊ vniūſo ritu abū-
dantiſſime in oēm iſrahel. Et
comederūt et biberunt corā do-
mino in die illo cum grandi le-
ticia: et vnxerunt ſecundo ſalo-
monem filiū dauid. Vnxerūt
aūt eum dn̄o in pͥncipem: et ſa-
doch in pontificem. Seditq; ſa-
lomon ſup ſoliū domini in re-
gem pro dauid patre ſuo ⁊ cūc-
tis placuit: et paruit illi oīs
iſrahel. Sed et vniuerſi princi-
pes et potentes et cuncti filij re-
gis dauid dederunt manū: et
ſubiecti fuerūt ſalomoni regi.
Magnificauit ergo dominꝰ ſa-
lomonem ſup omnem iſrahel
et dedit illi gloriam regni qua-

lem nullus habuit ante eū reg
iſrahel. Igitur dauid fili⁹ yſai
regnauit ſup vniuerſum iſrl': et
dies quibus regnauit ſup iſrl'
fuerūt quadraginta anni. In
hebrō regnauit ſeptem ānis et
in ihr'lm annis triginta trib⁹: ⁊
mortuus eſt in ſenectute bona
plenus dierū et diuiciis et glo-
ria: et regnauit ſalomon fili⁹
ei⁹ pro eo. Geſta aūt regis p̄o-
ra et nouiſſima ſcripta ſunt in
libro ſamuhel videntis et in li-
bro nathan ꝓphete atq; in vo-
lumine gad videntis: vniuſiq;
regni eius et fortitudinis ⁊ tem-
poꝝ que tranſierūt ſub eo ſiue
in iſrl' ſiue in cūctis regnis ter-
rarum. Incipit paralipomenon

ſcdus

Confor-
tatus eſt ergo
ſalomon fili⁹
dauid ī regno
ſuo: et dn̄s e-
rat cum eo: et
magnificauit eū ī excelſū. Pre-
cepitq; ſalomon vniuſo iſrl'. tri-
bunis et centurionib; ⁊ ducib;
et iudicib; om̄is iſrahel et p̄nci-
pibus familiaꝝ: ⁊ abiit cū vni-
uerſa multitudine in excelſum
gabaon. vbi erat tabernaclm
federis dn̄i: quod fecit moyſes
famulus dei ī ſolitudine. Arch-
am aūt dei adduxerat dauid de
cariathiarim ī locū quē ꝑpara-
uerat ei. et vbi fixerat illi taber-
naclm: hoc ē in ihr'lm. Altare
quoq; eneum qđ fabricat⁹ fue-
rat beſeleel fili⁹ vri filii ur ibi
erat corā tabernaculo dn̄i: qđ
et requiſiuit ſalomon et om̄is
ecclia. Aſcenditq; ſalomon ad
altare eneum corā tabernaculo
federis dn̄i: et obtulit in eo mil-
le hoſtias. Ecce aūt in ipa noc-
te apparuit ei deus dicens. Poſ-
tula quod vis: ut dem tibi. Dix-
itq; ſalomon deo. Tu feciſti cū
dauid pr̄i meo miām magnā:
et cōſtituiſti me regem pro eo.
Nūc ergo dn̄e deus: impleatur
ſermo tuus quē pollicit⁹ es da-
uid pr̄i meo. Tu eñ me feciſti
regem ſup ꝑplm tuū multum: q̄
tam innumerabilis eſt quā pul-
uis terre. Da michi ſapienciā ⁊
intelligenciā: ut igrediar ⁊ egre-
diar coram ꝑplo tuo. Quis eñ
poteſt hūc ꝑplm tuū digne qui
tam grandis eſt iudicare? Dix-
it aūt de⁹ ad ſalomonē. Quia
hoc magis placuit cordi tuo.
et non poſtulaſti diuicias ⁊ ſb-
ſtanciā ⁊ gloriā. neq; aīas eoꝝ
qui te oderant. ſed nec dies vite
plurimos: petiſti aūt ſapienci-
am et ſciēciā. ut iudicare poſſi'
ꝑplm meum. ſup quē conſtitui
te regem: ſapiencia et ſciēcia da-
ta ſunt tibi. Diuicias aūt et ſb-
ſtanciam et gloriā dabo tibi:

ita ut nullꝰ ī regibus nec ante
te nec poſt te fuerit ſimilis tui·
Venit ergo ſalomō ab excelſo
gabaon in ihr̄lm coram taber-
naculo federis: ⁊ regnauit ſup
iſrahel· Cōgregauitq; ſibi cur-
rus et eq̄tes: et facti ſunt ei mil-
le quadringenti currus et duo-
decim milia equitū: et fecit eos
eſſe in urbibꝫ quadrigarū et cū
rege in ihr̄lm· Prebuitq; rex ar-
gentū ⁊ aurū in ihr̄lm quaſi la-
pides: et cedros quaſi ſicomo-
ros que naſcūtur in cāpeſtribꝰ
multitudine magna· Adduce-
bantur aūt ei equi de egipto et
choa a negociatoribꝫ regis: q̄
ibant et emebāt precio quadri-
gam equorū ſexcentis argente-
is et equū centū q̄nquaginta·
Similiť de uniūſis regnis ceth-
theorū et a regibꝰ ſirie emptio
celebrabatur· II

Decreuit autē ſalomon edi-
ficare domū nomini dn̄i: et
palaciū ſibi· Et numerauit ſep-
tuagīta milia viro꞉ portanci-
um humeris: ⁊ octogīta milia
qui cederent lapides in mōtibꝫ:
ꝑpoſitoſq; eo꞉ tria milia ſexcen-
tos· Miſit quoq; ad hirā regē
tyri dicēs· Sicut egiſti cū dauid
prē meo· ⁊ miſiſti ei ligna cedri-
na ut edificaret ſibi domū in q̄
⁊ habitauit: ſic fac mecū ut edi-
ficem domū nomini dn̄i dei mei ⁊

conſecrem eā: ad adolendū īcē-
ſum coram illo ⁊ fumigāda a-
romata· ⁊ ad ꝑpoſitionē panū
ſempiternā· et ad olocauſtoma-
ta mane ⁊ veſpere· ſabbatis q̄ꝫ
et neomenijs· et ſollemnitatibꝫ
dn̄i dei nr̄i in ſempiternum que
mandata ſunt iſrl̄i· Domꝰ eñi
quā edificare cupio magna ē·
Magnus eſt eñi deus noſter: ſu-
per omnes deos· Quis ergo po-
terit preualere ut edificet ei dig-
nam domū? Si celum et celi ce-
lorū capere eum nequeūt: quā-
tus ego ſum ut poſſim edifica-
re ei domū? Sed ad hoc tātum:
ut adoleatur incenſum corā il-
lo· Mitte igitur michi virū eru-
ditū qui nouerit operari in au-
ro et argento ere ⁊ ferro purpu-
ra coccino et iacincto· et qui ſci-
at ſculpere celaturas: cum hys
artificibꝫ quos mecū habeo in
iudea ⁊ in ihr̄lm quos ꝑparauit
dauid pater meus· Sed et lig-
na cedrina mitte m̄i et arthieuti-
na ⁊ pinea de libano· Scio eñi
q̄ ſerui tui nouerīt cedere ligna
de libano· Et erunt ſerui mei cū
ſeruis tuis: ut parentur michi
ligna plurima· Domus eñi q̄ꝫ
cupio edificare magna ē nimiſ
et inclita· Preterea operarijs
q̄ ceſuri ſūt ligna ſeruis tuis da-
bo ī cibaria tritici choros vigin-
ti milia: et ordei choros totidē:

oleí quoq; ſata viginti milia.
Dixit aūt hiram rex tyri p littę-
ras q̄s miſerat ſalomoni. Qui-
a dilexit dn̄s pplm̄ ſuū: idcirco
te regnare fecit ſup eum. Et ad-
didit dicēs. Benedictus dn̄s de-
us iſrahel qui fecit celū ⁊ terram:
qui dedit dauid regi filiū ſapiē-
tē et eruditū ⁊ ſenſatū atq; pru-
dētem: ut edificaret domū dn̄o.
⁊ palatiū ſibi. Miſi ergo tibi vi-
rum prudētem et ſcientiſſimū.
hiram prēm meum filiū mulie-
ris de filiab; dan cuius pať fu-
it tirius: qui nouerit operari in
auro et argento. ere et ferro et
marmore et lignis: in purpu-
ra quoq; ⁊ iacincto ⁊ biſſino ⁊
coccino: et qui ſciat celare om-
nem ſculpturā. et adinuenire
prudēter q̄cūq; in ope neceſ-
ſarium eſt: cū artificib; tuis et
cū artificib⁹ dn̄i mei dauid pa-
tris tui. Triticū ergo ⁊ ordeū ⁊ o-
leum et vinū. que pollicitus eſ
dn̄e mi mitte ſeruis tuis. Nos
aūt cedemus ligna de libano
quot neceſſaria habueris: ⁊ ap-
plicabimus ea ratib; p mare ī
ioppē: tuū aūt erit transferre ea
in ihrlm. Numerauit igitur ſa-
lomon omnes viros pſelitos
qui erant in tra iſrahel poſt di-
numerationē q̄; dinumerauit
pater eius: et inuēti ſunt centū
q̄nquaginta milia et tria mili-
a ſexcenti. Fecitq; ex eis ſeptua-
gīta milia qui humeris onera
portarent: et octoginta milia
qui lapides de montib; cederēt:
tria aūt milia ⁊ ſexcentos ppoſi-
tos opm populi. III

Cepit ſalomon edificare
domū domini in ihrlm in
monte moria qui demōſtratuſ
fuerat dauid patri eius: in loco
quem parauerat dauid in area
ornā iebuſei. Cepit aūt edifica-
re menſe ſecundo: āno quarto
regni ſui. Et hec ſunt fundamē-
ta que iecit ſalomon ut edifica-
ret domū dei. longitudinis. cu-
bitos in menſura pma ſexagī-
ta: latitudinis cubitos viginti.
Porticum vero ante frontem
que tendebatur in lōgum. iux-
ta menſurā latitudinis dom⁹:
cubitorum viginti. Porro al-
titudo centum viginti cubitorū
erat. Et deaurauit eam intrinſe-
cus auro mundiſſimo. Domū
q̄; maiorem texit tabulis ligne-
is abiegnis: ⁊ laminas auri o-
brizi affixit p totum. Sculpſit-
q; in ea palmas: et quaſi cate-
nulas ſe inuicem complectētes.
Strauit quoq; pauimētum tē-
pli p̄cioſiſſimo marmore: deco-
re multo. Porro aurum erat
probatiſſimū. de cui⁹ laminis
texit domū et trabes eius ⁊ poſ-
tes ⁊ parietes et oſtia: ⁊ celauit

cherubim in parietibꝫ· Fecit q̃ꝫ
domū ſancti ſanctoꝝ: longitu=
dinem iuxta latitudinē domuſ
cubitorū viginti: et latitudinē
ſimiliter viginti cubitoꝝ· Et la=
minis aureis texit eā q̃ſi talētis
ſexcētis: ſed et clauos fecit aure=
os: ita ut ſinguli claui ſiclos
q̄nquagenos appenderent· Ce=
nacula quoq; texit auro· Fecit
etiam in domo ſancti ſanctoꝝ
cherubim duos ope ſtatuario:
⁊ texit eos auro· Ale cherubim
viginti cubitis extendebātur: ita
ut una ala haberet cubitos q̄n=
q; et tangeret parietē domus:
⁊ altera q̄nq; cubitos habens·
alam tangeret alteriꝰ cherub·
Similiť cherub alteriꝰ ala· q̄n=
q; habebat cubitos· et tangebat
parietē: et ala eius altera q̄nq;
cubitoꝝ· alam cherub alteriuſ
contingebat· Igiť ale utriuſq;
cherub expanſe erāt: et extende=
bantur ꝑ cubitos viginti· Ipſi
aūt ſtabant erectis pedibꝫ: ⁊ fa=
cies eorū erāt verſe ad exteriorē
domū· Fecit q̃ꝫ velū ex iacincto
purpura coccino et biſſo: et in=
texuit ei cherubim· Ante foras
etiam templi duas columnas:
que triginta et q̄nq; cubitos ha=
bebāt altitudinis· Porro capi=
ta eoꝝ q̄nq; cubitoꝝ: necnō et
quaſi catenulas in oraculo: et
ſuppoſuit eas capitibꝫ colūna=
rū· Malagranata etiā centū: q̄
catenulis interpoſuit· Ipas q̃ꝫ
columnas poſuit in veſtibulo
templi: unam a dextris ⁊ alterā
a ſiniſtris· Eam que a dextris
erāt vocauit iachin: ⁊ q̄ ad leuā
vocauit booz· IIII

Fecit q̃ꝫ altare eneū viginti
cubitorū longitudinis ⁊
viginti cubitorū latitudinis et
decem cubitoꝝ altitudinis· Ma=
re etiam eneū fuſile decem cubi=
tis a labio uſq; ad labiū: rotū=
dum ꝑ circuitū· Quinq; cubitoſ
habebat altitudinis: et funicu=
lus triginta cubitorū ambige=
bat gyrum eiꝰ· Similitudo q̃ꝫ
boum erat ſubter illud· Et de=
cē cubitis quedā extrinſecus ce=
lature: quaſi duobꝰ verſibus
aluum maris circuibant· Bo=
ues autē erant fuſiles: et ipſm
mare ſup duodecim boues im=
poſitū erat: quoꝝ tres reſpicie=
bāt ad aquilonē· ⁊ alii tres ad
occidentem· Porro tres alii me=
ridiem· ⁊ tres qui reliqui erant
orientē: habentes mare ſuppo=
ſitum· Poſteriora aūt boum
erant īrinſecus ſub mari· Por=
ro vaſtitas eius habebat men=
ſuram palmi: et labiū illius e=
rat quaſi labiū calicis vel repā=
di lilii: capiebatq; tria milia me=
tretas· Fecit quoq; concas decē
et poſuit q̄nq; a dextris et q̄nq;

a ſiniſtris: ut lauarēt ī eis oīa
q̄ in olocauſtū oblaturi erant.
Porro in mari ſacerdotes laua-
bātur. Fecit aūt ⁊ cādelabra au-
rea decem ſcd̄m ſpeciē quā iuſſe-
rat fieri: et poſuit ea in templo
q̄nq; a dextris et quinq; a ſiniſ-
tris. Nec nō et menſas decem ⁊
poſuit eas in tēplo q̄nq; a dex-
tris et q̄nq; a ſiniſtris. Fialas
quoq; aureas centū. Fecit etiā
atrium ſacerdotū et baſilicam
grandē: et oſtia in baſilica que
texit ere. Porro mare poſuit in
latere dextro cōtra orientē ad me-
ridiem. Fecit aūt hirā lebetas
et creagras ⁊ fialas. ⁊ cōpleuit
omne opus regis in domo dei.
Hoc eſt columnas duas et epiſti-
lia. et capita. et quaſi quedā re-
ticula. que capita tegerēt ſup
epiſtilia. Malagranata quoq;
quadraginta ⁊ reticula duo. ita
ut bini ordines malagrānatorū
ſingulis reticulis iungerent̄:
que protegerēt epiſtilia. ⁊ capi-
ta columnarū. Baſes etiā fecit. ⁊
concas. quas ſuperpoſuit ba-
ſibꝫ: mare unū. boues quoq;
duodecim ſub mari ⁊ lebetas ⁊
creagras ⁊ fialas. Omnia uaſa
fecit ſalomoni hiram pat̄ eius
ī domo dn̄i. ex ere mūdiſſimo.
In regiōe iordanis fudit ea rex
in argilloſa terra: inter ſochot
⁊ ſaredata. Erat aūt multitudo
uaſorū innumerabilis: ita ut ig-
noraretur pōdus eris. Fecitq;
ſalomon omnia uaſa domꝰ dei:
et altare aureū et menſas. ⁊ ſu-
per eas panes ꝓpoſitionis. Can-
delabra quoq; cū lucernis ſuiſ
ut lucerent ante oraculū iuxta
ritū ex auro puriſſimo. et florē-
tia quedā ⁊ lucernas. ⁊ forcipeſ
aureos. Omnia de auro mūdiſ-
ſimo facta ſunt. Thimiamate-
ria quoq; ⁊ thuribula ⁊ fialas
et mortariola. ex auro puriſſi-
mo. Et oſtia celauit tēpli interi-
oris id eſt in ſancta ſanctorū: et
oſtia templi forinſecus aurea.
Sicq; cōpletum eſt omē opus
qd̄ fecit ſalomō ī domo domī.
Intulit igitur V
ſalomon omnia que uouerat
dauid pat̄ ſuus. argentū et au-
rum: et uniūſa uaſa poſuit in
theſauris domus dn̄i. Poſt q̄
cōgregauit maiores natu iſra-
hel et cunctos pn̄cipes tribuū.
et capita familiarū de filiis iſrl̄
in ihr̄lm: ut adducerēt archam
federis dn̄i de ciuitate dauid q̄
eſt in ſyon. Venerūtq; itaq; ad
regē omēs uiri iſrl̄: ī die ſolen-
ni mēſis ſeptimi. Cūq; veniſſēt
cuncti ſeniorū iſrl̄. portauerūt
leuite archā: et intulerūt eam.
et omē paraturā tabernaculi.
Porro uaſa ſanctuarij q̄ erant
in tabernaculo portauerūt ſacer-

dotes cũ leuitis· Rex aũt ſalo=
mõ et vniuerſus cetus iſrl'· ⁊ om=
nes qui fuerãt cõgregati: ante
archam ĩmolabãt arietes ⁊ bo=
ues abſqꝫ ullo numero· Tãta
enĩ erat mltitudo victimarꝫ· Et
intulerũt ſacerdotes archã fede=
ris dñi in locũ ſuũ id ē ad ora=
culũ templi in ſancta ſanctorꝫ
ſubť alas cherubin: ita ut che=
rubin expãderent alas ſuas ſu=
per locũ in quo poſita erat ar=
cha: et ipſam archam tegerẽt
cũ vectib⁹ ſuis· Vectiũ aũt qui=
bus portabat͛ archa· q̃a pau=
lulum lõgiores erant· capita
parebant ante oracłm· Si uõ
quis paululũ fuiſſet extrinſec⁹:
eos videre nõ poterat· Fuit ita=
qꝫ archa ibi uſqꝫ in p̄ſentem di=
em· Nichilqꝫ erat aliud ĩ archa
niſi due tabule· quas poſuerat
moyſes in oreb: quãdo legem
dedit dñs filijs iſrahel egrediẽ=
tibꝫ ex egipto· Egreſſis aũt ſac=
dotibꝫ de ſanctuario· omnes enĩ
ſacerdotes qui ibi potuerãt in=
ueniri ſanctificati ſunt: nec ad=
huc in illo tempore vices et mi=
niſteriorũ ordo int͛ eos diuiſus
erat· Tam leuite q̃ꝫ cãtores· id
eſt et qui ſub aſaph erãt· et qui
ſub heman· et qui ſub idithũ·
filij et fr̄es eorũ veſtiti biſſinis·
cimbalis· et pſalterijs· et citha=
ris· cõcrepabãt ſtantes ad ori=
entalem plagam altaris: et cũ
eis ſacerdotes centũuiginti canẽ=
tes tubis· Igitur cũctis pariter
et tubis ⁊ voce et cimbalis ⁊ or=
ganis· et diuerſi generis muſi=
corũ concinentibꝫ· et vocem in
ſublime tollẽtibꝫ· longe ſonit⁹
audiebat͛: ita ut cum dñm lau=
dare cepiſſent et dicere· confite=
mini domino quoniã bonus
quoniã in eternũ mĩa eius· im=
pleretur dom⁹ dei nube: ne poſ=
ſent ſacerdotes ſtare ⁊ miniſtrare
propť caliginem· Cõpleuerat
enĩ gloria domini domum dei·

VI

Tunc ſalo=
mon ait· Dñs pollicitus
ē· ut habitaret in caligine: ego
aũt edificaui domũ nomini eius:
ut habitaret ibi in perpetuũ· Et
cõuertit rex faciem ſuã: et bene=
dixit vniuerſe mltitudini iſrl'·
Nam omnis turba ſtabat inten=
ta et ait· Benedictus dñs deus
iſrahel: qui quod locutus ē da=
uid patri meo· ope cõpleuit di=
cens· A die qua eduxi p̄plm me=
um de terra egipti· nõ elegi ciui=
tatem de cũctis tribubꝫ iſrahel
ut edificaret͛ in ea dom⁹ nomĩ
meo: neqꝫ elegi quemq̃ꝫ alium
virũ ut eſſet dux in p̄plo meo iſ=
rahel: ſed elegi ihr'lm ut ſit no=
men meũ in ea: et elegi dauid
ut conſtituerẽ eũ ſup p̄plm me=
um iſrahel· Cũqꝫ fuiſſet volun=

tatis dauid pr̄is mei ut edifica-
ret domū nomī dn̄i dei iſrahel:
dixit dn̄s ad eū· Quia hec fuit
voluntas tua ut edificares do-
mū nomī meo: bene quidē feciſ-
ti huiuſcemodi habere volūta-
tem: ſed nō tu edificabis michi
domū· Veruntamen filius tuus
qui egredietur de lumbis tuis:
ipſe edificabit domū nomī me-
o· Cōpleuit ergo dn̄s ſermonē
ſuū quem locutꝰ fuerat: ⁊ ego
ſurrexi pro dauid prē meo· ⁊ ſe-
di ſup thronū iſrl' ſicut locutuſ
ē dn̄s: et edificaui domū nomī
dn̄i dei iſrahel· et poſui in ea ar-
chā in qua eſt pactū dn̄i qd̄ pe-
pigit cum filijs iſrahel· Stetit
ergo corā altare dn̄i ex aduſo
vniūſe mltitudinis iſrahel: et
extendit manꝰ ſuas· Siquidē
fecerit ſalomon baſim eneam
et poſuerat eam in medio baſi-
lice: habentē: quinq; cubitos lō-
gitudinis et q̄nq; latitudinis·
⁊ tres cubitos altitudinis· Ste-
titq; ſup eam: et deinceps flexis
genibꝰ cōtra vniūſam mltitu-
dinē iſrahel: et palmis in celū
leuatis ait· Dn̄e deus iſrahel·
non eſt ſimilis tui deus in celo
⁊ in terra· qui cuſtodis pactū ⁊
miām cū ſeruis tuis· q̄ ambu-
lant corā te in toto corde ſuo:
qui p̄ſtitiſti ſeruo tuo dauid pa-
tri meo quecūq; locutus fueras
ei: et que ore ꝓmiſeras ope cō-
pleſti· ſicut et p̄ſens tēpus pro-
bat· Nūc ergo dn̄e deꝰ iſrahel
imple ſeruo tuo patri meo da-
uid quecūq; locutus es dicens·
Non deficiet ex te vir coram me
qui ſedeat ſup thronū iſrahel:
ita tamen ſi cuſtodierīt filij tui
vias meas· et ambulauerīt in
lege mea: ſicut ⁊ tu ambulaſti
corā me· Et nūc dn̄e deus iſrl'
firmetur ſermo tuus: quem lo-
cutꝰ es ſeruo tuo dauid· Ergo
ne credibile eſt· ut habitet deus
cum homīb; ſup terram: Si ce-
lum ⁊ celi celoꝝ non te capiūt:
quātomagis domus iſta quā
edificaui: Sed ad hoc tantum
facta ē· ut reſpicias orōnem ſer-
ui tui· ⁊ obſecrationē eius dn̄e
deus meus audias: et p̄ces q̄s
fudit famulus tuus coram te:
ut aperias oculos tuos ſup do-
mum iſtam dieb; ac noctibus·
ſup locum in quo pollicitus eſ
ut inuocaretur nomē tuū: ⁊ exau-
dires orōnem quā ſeruus tuuſ
orat in eo: et exaudias p̄ces fa-
muli tui et p̄pli tui iſrahel· Qui-
cunq; orauerit in loco iſto· ex-
audi de habitac̄lo tuo id eſt de
celis· et ꝓpiciare· Si peccauerit
quiſpiā in ꝓximū ſuū ⁊ iurare
contra eum paratus venerit· ſe-
q; maledicto conſtrinxerit corā
altari in domo iſta: tu audies

de celo· et facies iudiciū ſeruoꝝ
tuoꝝ: ita ut reddas iniquo viā
ſuam in caput ꝓpriū: ⁊ vlciſca-
ris iuſtū retribuēs ei ſcd̄m iuſti-
ciam ſuā· Si ſuperat⁹ fuerit po-
pulus tu⁹ iſrl̄ ab inimicis· pec-
cabūt eīn tibi· et cōuerſi egerīt
penitenciā· ⁊ obſecrauerint no-
men tuū· ⁊ fuerint deꝓcati in lo-
co iſto: tu exaudies de celo et ꝓ-
piciare pc̄co ꝑpli tui iſrahel· et
reduc eos in t̄rā quam dediſ-
ti eis et pr̄ibus eoꝝ· Si clauſo
celo pluuia non fluxerit ꝓpter
peccata ꝑpli tui· ⁊ deꝓcati te fue-
rint in loco iſto· ⁊ cōfeſſi nomī
tuo· ⁊ conuerſi a peccatis ſuis cū
eos afflixeris: exaudi de celo do-
mine· et dimitte peccata ſeruiſ
tuis· et ꝑpli tui iſrahel: et doce
eos viā bonā· per quā ingredi-
ant̄: ⁊ da pluuiā terre quā dediſ-
ti ꝑplo tuo ad poſſidendū· Fa-
mes ſi orta fuerit in terra· ⁊ peſ-
tilencia erugo et aurugo· et lo-
cuſta ⁊ brucus· ⁊ hoſtes vaſta-
tis regionib⁹ portas obſederīt
ciuitatis· omniſq; plaga ⁊ infir-
mitas preſſerit: ſi quis de ꝑplo
tuo iſrahel fuerit deꝓcatus· cog-
noſcens plagam ⁊ infirmitatē
ſuam· et expanderit manus ſu-
as in domo hac: tu exaudies de
celo de ſublimi ſcilicet habitacl'o
tuo· et ꝓpiciare: et redde vnicui
q; ſcd̄m vias ſuas quas noſti
cum habere in corde ſuo· Tu eī
ſolus noſti corda filioꝝ hoīm:
ut timeant te et ambulēt in vi-
js tuis· cunctis dieb⁹ quib⁹ vi-
uūt ſup faciem terre quā dediſti
pr̄ibus nr̄is· Externū quoq; q̄
non ē de ꝑplo tuo iſrahel· ſi ve-
nerit de terra longinqua ꝓpter
nomen tuū magnū et ꝓpt̄ ma-
num tuā robuſtam· ⁊ brachiū
tuū extentum· et adorauerit in
loco iſto: tu exaudies de celo fir-
miſſimo habitaculo tuo· et fa-
cies cūcta pro quib; inuocaue-
rit te ille peregrinus: ut ſciant
omēs ꝑpli terre nomen tuū· ⁊ ti-
meant te ſicut ꝑpl's tuus iſrl̄:
et cognoſcāt quia nomen tuū
inuocatū ē ſup domū hāc quā
edificaui· Si egreſſus fuerit po-
pulus tuus ad bellum contra
adūſarios ſuos· ꝑ viā in qua
miſeris eos: adorabunt te con-
tra viam in qua ciuitas hec eſt
quā elegiſti· ⁊ domus quā edifi-
caui nomī tuo: ut exaudias de
celo p̄ces eorū et obſecracionē·
et vlciſcaris· Si autē peccauerit
tibi· neq; enī eſt homo qui nō
peccet· et iratus fueris eis· ⁊ tra-
dideris hoſtibus· et captiuos
duxerint eos in t̄rā longīquā·
vel terre que iuxta eſt: ⁊ cōuerſi
in corde ſuo in terra ad quam
captiui ducti fuerāt egerint pe-
nitenciā· ⁊ deꝓcati te fuerint in t-

ra captiuitatis ſue dicētes· pec-
cauim⁹·inique fecim⁹·iniuſte
egimus: ⁊ reuerſi fuerint ad te
in toto corde ſuo· ⁊ tota aīa ſu-
a in terra captiuitatis ſue· ad
quā ducti ſunt: adorabūt te cō-
tra viam t̄re ſue quā dediſti pa-
tribus eoꝝ· et urbis quā elegiſ-
ti· et domus quā edificaui no-
mini tuo: ut exaudias de celo hī
ē de firmo habitaculo tuo pre-
ces eoꝝ: et facias iudiciū· et di-
mittas pplo tuo quāuis pecca-
tori· Tu es enī deus meus· Ape-
riātur queſo oculi tui: et aures
tue intente ſint ad orōnē que
fit in loco iſto· Nūc igitur con-
ſurge dñe de⁹ in requiē tuā: tu
et archa fortitudinis tue· Sacer-
dotes tui dñe· deus induātur
ſalutem: et ſancti tui letētur in
bonis· Dñe deus meus ne aū-
feris faciē xpi tui· Memēto mi-
ſericordiaꝝ dauid ſerui tui· Cū-
qȝ cōpleſſet ſalomon fundens
preces· ignis deſcendit de celo:
et deuorauit olocauſta et victi-
mas· ⁊ maieſtas dñi impleuit
domū: nec poterant ſacerdotes
ingredi templū dñi eo qđ īpleſ-
ſet maieſtas dñi· templū dñi:
ſed ⁊ omēs filij iſrahel videbāt
deſcendētem ignē· et gl'iam dñi
ſup domū: et corruētes proni ī
trā ſup pauimentū ſtratū la-
pide· adorauerūt ⁊ laudauerūt

dñm quoniā bonus quō in ſe-
culū mīſedia ei⁹· Rex aūt ⁊ om-
nis pplus īmolabāt victimas
coram dño·

VII

Mactauit igitr rex ſalomon
hoſtias· boū viginti duo
milia: arietū centūuiginti mili-
a· Et dedicauit domū dei rex et
vniūſus pplus· Sacerdotes āt
ſtabant in officijs ſuis· ⁊ leuite
in organis carminū dñi· que
fecit dauid rex ad laudandum
dñm· quoniā in ſclm mīſedia
eius: ymnos dauid canētes per
manus ſuas· Porro ſacerdo-
tes canebāt tubis āte eos: cūc-
tuſqȝ iſrahel ſtabat· Sanctifi-
cauit quoqȝ ſalomō medium
atrij ante templū dñi· Obtule-
rat enī ibi olocauſta et adipes
pacificorū: quia altare eneum
quod fecerat non poterat ſuſti-
nere olocauſta et ſacrificia et a-
dipes· Fecit ergo ſalomon ſo-
lemnitatē in tempore illo ſeptē
diebȝ ⁊ omīs iſrahel cū eo· eccle-
ſia magna valde: ab introitu e-
math uſqȝ ad torrētē egypti· Fe-
citqȝ die octauo collectā· eo qđ
dedicaſſet altare ſeptem diebȝ·
et ſolēnitatem celebraſſet diebȝ
ſeptem· Igitur in die viceſima-
tercia mēſis ſeptimi dimiſit po-
pulos ad tabernacla ſua: letā-
tes atqȝ gaudētes ſup bono qđ
fecerat dñs dauid ⁊ ſalomoni

et iſrahel pplo ſuo. Compleuitq;
ſalomon domū dñi. et domū
regis. et omnia que diſpoſuerat
in corde ſuo ut faceret in domo
dñi ⁊ in domo ſua: ⁊ proſperatus
eſt. Apparuit aūt ei dñs nocte:
et ait. Audiui orōnē tuā: ⁊ ele-
gi locum iſtū michi in domum
ſacrificij. Si clauſero celū ⁊ plu-
uia non fluxerit. et mādauero
⁊ precepero locuſte ut deuoret ter-
ram. ⁊ miſero peſtilentiā in po-
pulū meū: cōuerſus aūt pplus
meus ſuper quos inuocatū ē no-
men meū. deprecatus me fuerit.
⁊ exquiſierit faciē meā. ⁊ egerit
penitētiā a vijs ſuis peſſimis:
et ego exaudiā de celo. et propici-
us ero peccatis eorum. ⁊ ſanabo
terrā eorum. Oculi quoq; mei erūt a-
perti. et aures mee erecte: ad orō-
nem eius qui in loco iſto oraue-
rit. Elegi eū et ſāctificaui locū
iſtū: ut ſit nomen meū ibi in ſē-
piternū. et permaneant oculi mei
et cor meū ibi cūctis diebus. Tu
quoq; ſi ambulaueris coram
me ſicut ambulauit dauid pa-
ter tuus. ⁊ feceris iuxta omnia q̄
precepi tibi. et iuſticias meas iu-
diciaq; ſeruaueris: ſuſcitabo
thronū regni tui. ſicut pollicitus
ſum dauid prī tuo dicēs. Non
auferetur de ſtirpe tua vir. qui
nō ſit princeps in iſrahel. Si au-
tem auerſi fueritis. et dereliqueri-
tis iuſticias meas ⁊ precepta me-
a que propoſui vobis: ⁊ abeūtes
ſeruieritis dijs alienis. ⁊ adora-
ueritis eos: euellā vos de terra
mea quā dedi vobis. et domū
hanc quā edificaui nomini meo
proiciā a facie mea: et tradam
eam in parabolā ⁊ in exemplum
cunctis pplis. et domus iſta erit
improperiū vniūſis tranſeūti-
bus: et dicent ſtupētes. Quare
fecit dñs ſic terre huic et domui
huic? Reſpondebuntq;. Quia dereli-
querūt dñm deū patrū ſuorum. qui
eduxit eos de terra egipti: ⁊ ap-
prehenderūt deos alienos. ⁊ adora-
uerūt eos ⁊ coluerūt: idcirco ve-
nerit ſuper eos vniūſa hec mala.

VIII

Expletis aūt
viginti annis poſtq; edifi-
cauit ſalomon domū dñi et do-
mum ſuā: ciuitates quas dede-
rat hiram ſalomon edificauit.
⁊ habitare ibi fecit filios iſrl. Abi-
it quoq; in emath ſuba. ⁊ obti-
nuit eam ⁊ edificauit palmirā
in deſerto: ⁊ alias ciuitates mu-
nitiſſimas edificauit in emath.
Extruxitq; bethoron ſuperiorem.
⁊ bethoron inferiorē. ciuitates
muratas: habentes portas et
vectes et ſeras. Balaath etiā et
omnes vrbes firmiſſimas que
fuerunt ſalomonis: cunctaſq;
vrbes quadrigarum. et vrbes
equitū. Omnia quecūq; voluit

fecit rex ſalomon atq; diſpoſu-
it · edificauit in ihrlm · et in liba-
no · et ī uniuſa terra poteſtatis
ſue · Omnem pplm qui derelictus
fuerat de hetheis ⁊ amorreis · ⁊
ferezeis · ⁊ eueis ⁊ iebuſeis · qui
non erāt de ſtirpe iſrahel · de fili-
js eorū et de poſteris quos non
interfecerāt filij iſrahel ſubiuga-
uit ſalomon in tributarios uſ-
q; in diem hāc · Porro de filijs
iſrahel non poſuit ut ſeruirent
opibus regis · Ipi enī erāt viri
bellatores et duces pmi · et prin-
cipes quadrigarū ⁊ equitū ei9 ·
Omnes aūt principes exercitus
regis ſalomonis · fuerūt ducē-
ti quinquaginta qui erudiebant
pplm · Filiam vero pharaonis
tranſtulit de ciuitate dauid : in
domū quā edificauerat ei · Dix-
it enī · Nō habitabit uxor mea
in domo dauid regis iſrahel ·
eo quod ſanctificata ſit: q̄a in-
greſſa eſt in eā archa dni · Tūc
obtulit ſalomō olocauſta do-
mino ſup altare dni qd̄ extrux-
erat ante porticum: ut p ſingu-
los dies offerretur ī eo iuxta p̄-
ceptū moyſi in ſabbatis · et in
kalendis et in feſtis dieb9 ter p
annū: id eſt in ſolennitate azi-
morū et ſolennitate ebdoma-
darū ⁊ in ſolennitate taberna-
culorū · Et cōſtituit iuxta diſpo-
ſitionē dauid pris ſui officia ſa-
cerdotū in miniſterijs ſuis · ⁊ leui-
tas in ordine ſuo: ut laudarēt
et miniſtrarent corā ſacerdotibus
iuxta ritū uniuſcuiuſq; diei : et
ianitores ī diuiſionib; ſuis per
portā · et portā · Sic enī p̄cepe-
rat dauid homo dei · Nec p̄ter-
greſſi ſunt de mandatis regis
tam ſacerdotes q̄; leuite: ex om-
nib; q̄ p̄ceperat · Et in cuſtodijs
theſaurorū omnes impenſas
p̄paratas habuit ſalomon: ex
eo die quo fundauit domū do-
mini uſq; in diē quo pfecit cā ·
Tūc abijt ſalomon in aſiōga-
ber · et in hailath · ad horā ma-
ris rubri: que eſt in t̄ra edō · Mi-
ſit ergo ei hirā p man9 ſeruorū
ſuorū naues ⁊ nautas gnaros
maris: ⁊ abierūt cū ſeruis ſalo-
monis in ophir · Tulerūtq; in-
de quadringenta quinquaginta
talēta auri: et attulerunt ad re-
gem ſalomonem · VIIII

Regina quoq; ſaba cū au-
diſſet famā ſalomonis ·
uenit ut tēptaret eū in enigma-
tibus in ihrlm: cū magnis opi-
bus ⁊ camelis qui portabant
aromata · et auri plurimū · gē-
maſq; p̄cioſas · Cumq; veniſſet
ad ſalomonē: locuta eſt ei que-
cūq; erant in corde ſuo · Et expo-
ſuit ei ſalomon omnia que pro-
poſuerat: nec quicq̄; fuit quod
nō pſpicuū ei fecerit · Que poſt-

q̃ꝫ vidit ſapiētiam ſcilicet ſalo-
monis. et domū quā edificaue-
rat. necnō et cibaria menſe ei⁹
et habitacula ſeruoꝝ et officia
miniſtroꝝ eius et veſtimēta eoꝝ.
pincernas quoqꝫ ⁊ veſtes eoꝝ:
et victimas q̃s immolabat in
domo dñi: non erat p̄ ſtupore
vltra in ea ſpiritus. Dixitqꝫ ad
regem. Verus eſt ſermo quem
audierā in t̃ra mea: de virtuti-
bus et ſapiētia tua. Non crede-
bam narrantibꝫ: donec ipſa ve-
niſſem et vidiſſent oculi mei. et
probaſſem vix medietatē ſapi-
entie tue michi fuiſſe narratā.
Viciſti famā virtutibꝫ tuis. Be-
ati viri tui et beati ſerui tui: hij
qui aſſiſtūt corā te omni tempo-
re. et audiūt ſapiētiam tuam.
Sit dñs deus tuus benedictus q̃
voluit te ordinare ſup thronū
ſuū regem dñi dei tui. Quia di-
ligit deus iſrahel. et vult ſerua-
re eū in eternū: idcirco poſuit te
ſup eū regem. vt facias iudici-
a atqꝫ iuſticiā. Dedit āt regi cē-
tūviginti talēta auri. et aroma-
ta multa nimis: ⁊ gemmas p̄-
cioſiſſimas. Non fuerunt aro-
mata talia: vt hec que dedit re-
gina ſaba regi ſalomoni. Sed
et ſerui hiram cum ſeruis ſalo-
monis attulerūt auꝝ de ophir:
et ligna thijna. et gēmas p̄cio-
ſiſſimas. De q̃bꝫ fecit rex de lig-
nis ſcilicet thijnis gradus ī do-
mo dñi. ⁊ in domo regia: citha-
ras quoqꝫ ⁊ pſalteria cātoribꝫ.
Nunquā viſa ſunt in t̃ra iuda
ligna talia. Rex aūt ſalomon
dedit regine ſaba cūcta que vo-
luit. et que poſtolauit: et multo
plura quā attulerāt ad eū. Que
reuerſa abijt in t̃ram ſuam cū
ſeruis ſuis. Erat autē pondus
auri quod afferebat̃ ſalomoni
p ſingulos ānos ſexcenta ſexa-
gintaſex talēta auri: excepta ea
ſumma quā legati diūſarū gē-
tium et negociatores afferre cō-
ſueuerāt. omneſqꝫ reges arabie
⁊ ſatrape t̃raꝝ: qui cōportabāt
aurum ⁊ argētum ſalomoni.
Fecit igit̃ rex ſalomō ducentas
haſtas aureas. de ſūma ſexcē-
torum aureoꝝ: qui in ſingulis
haſtis expendebant̃. Trecenta
quoqꝫ ſcuta aurea trecētoꝝ au-
reorum: quibꝫ tegebant̃ ſingu-
la ſcuta. Poſuitqꝫ ea rex in ar-
mamētario quod erat ꝯſitum
nemore. Fecit quoqꝫ rex ſoliū
eburneū grāde: ⁊ veſtiuit illud
auro mundiſſimo. Sex q̃ꝫ gra-
dus quibꝫ aſcendebat̃ ad ſoliū.
et ſcabellū aureum. et brachio-
la duo altrinſecus. et duos le-
ones ſtantes iuxta brachiola:
ſed ⁊ alios duodecim. leūculos
ſtantes ſup ſex gradus ex vtra-
qꝫ parte. Non fuit tale ſolium

in vniuſis regnis. Omnia q̃ꝫ va-
ſa cõuiuij regis erant aurea: et
vaſa dom⁹ ſaltus libani ex au-
ro puriſſimo. Argentũ eñi in di-
ebus illis ꝓ nichilo reputaba-
tur. Siquidẽ naues regis ibãt in
tharſis cũ ſeruis hirã ſemel in
trib⁹ ãnis: et deferebãt inde au-
rum et argentũ et ebur et ſymi-
as et pauos. Magnificat⁹ eſt
igit̃ ſalomon ſup oĩes reges
terre: pre diuicijs ⁊ glĩa. Omnes-
q̃ꝫ reges t̃rarũ deſiderabãt vide-
re faciẽ ſalomonis: ut audirẽt
ſapiẽtiam quã dederat deus in
corde ei⁹. Et deferebãt ei mune-
ra: vaſa argẽtea ⁊ aurea. ⁊ veſ-
tes. et arma. ⁊ aromata equos
et mulos per ſingulos ãnos.
Habuit quoq̃ꝫ ſalomon qua-
dragĩta milia equoꝝ in ſtabu-
lis: et curruũ equitũq̃ꝫ duodecĩ
milia. Conſtituitq̃ꝫ eos in urbi-
bus quadrigaꝝ: ⁊ ubi erat rex
in ih̃rlm. Exercuit etiã poteſta-
tem ſup cũctos reges a flumĩe
eufraten uſq̃ꝫ ad t̃ram philiſti-
norũ: ⁊ uſq̃ꝫ ad t̃minos egipti.
Tantãq̃ꝫ copiã prebuit argen-
ti in ih̃rlm quaſi lapidum: et
cedrorũ tantã multitudinẽ ve-
lut ſicomorũ que gignũtur in
cãpeſtrib;. Adducebãtur ãt ei
equi de egipto: cunctiſq̃ꝫ regio-
nibus. Reliqua aũt operũ ſa-
lomonis p̃orũ et nouiſſimoꝝ
ſcripta ſunt in verbis nathan
prophete. et in libris ahie ſylo-
nitis: in viſione q̃ꝫ addo viden-
tis ↄtra iherobo ã filiũ nabath.
Regnauit aũt ſalomon in ihe-
ruſalẽ ſup omnẽ iſrl̃: quadra-
ginta annis. Dormiuitq̃ꝫ cum
p̃ribus ſuis: et ſepelierũt eũ in
ciuitate dauid: regnauitq̃ꝫ ro-
boã filius eius ꝓ eo. IX

Profect⁹ ẽ aũt roboam in
ſichẽ. illuc eñi cũctus iſra-
hel cõuenerat: ut cõſtituerẽt eũ
regem. Quod cum audiſſet ihero-
boam filius nabath qui erat ĩ
egipto. fugerat quippe illuc ãte
ſalomonẽ. ſtatim reuerſus eſt.
Vocaueruntq̃ꝫ eum ⁊ venit cum
vniuerſo iſrahel. et locuti ſunt
ad roboam dicẽtes. Pater tu-
us duriſſimo iugo nos preſſit.
tu leuiora impera patri tuo q̃
nobis impoſuit grauẽ ſeruitu-
tem: et paululũ de onere ſuble-
ua. ut ſeruiam⁹ tibi. Qui ait.
Poſt tres dies reuertimini ad me.
Cumq̃ꝫ abiſſet ꝑplus. iniit cõſi-
lium cum ſenib⁹ qui ſteterant
coram p̃re ei⁹ ſalomone dum
adhuc viueret dicens. Quid da-
tis conſilij ut reſpondeã ꝑplo?
Qui dixerunt ei. Si placueris
ꝑplo huic et leniẽris eos verbis
clementib;: ſeruiẽt tibi omni tẽ-
pore. At ille reliquit cõſiliũ ſe-
nũ: et cum iuuenib; tractare ce-

pit qui cũ eo nutriti fuerant· et
ſtabant in comitatu illius· Dixit-
q; ad eos· Quid vobis videtur·
uel reſpondere quid debeo pplo
huic q̃ dixit michi: ſubleua iu-
gum qḋ impoſuit nobis pat̃
tuus? At illi reſpõderũt ut iuue-
nes ⁊ nutriti cum eo in delicijs:
atq; dixerũt· Sic loqueris pplo
qui dixit tibi· pater tuus agg̃-
uauit iugũ nr̃m tu ſubleua: et
reſpondebis eis· Minim⁹ digi-
tus meus: groſſior eſt lumbis
pr̃is mei· Pater meus impoſu-
it vobis graue iugum: et ego
maius pondus apponã· Pa-
ter meus cecidit vos flagellis:
ego vero cedam vos ſcorpioni-
bus· Venit ergo ieroboã et
uniũſus pplus ad roboã die t̃-
cio: ſicut p̃ceperat eis· Rũditq;
rex dura· derelicto cõſilio ſenio-
rum: locutuſq; ẽ iuxta iuuenũ
volũtatẽ· Pater meus graue
vobis impoſuit iugũ: quod e-
go grauius faciã· Pater meuſ
cecidit vos flagellis: ego vero
cedam vos ſcorpionibꝫ· Et nõ
acquieuit ppli p̃cibꝫ· Erat eñ vo-
lũtatis dei: ut cõpleret ſermo ei-
us· quẽ locutus fuerat per ma-
nũ ahie ſilonitis ad ieroboã
filium nabath· Populus aũt
uniũſus rege duriora dicente:
ſic locutus ẽ ad eũ· Nõ ẽ nobiſ
ps in dauid: neq; hereditas in

filio yſai· Reuertere in tabernacu-
la tua iſrahel· Tu aũt paſce do-
mũ tuã dauid· Et abijt iſrahel
in tabernacla ſua· Sup filios
aũt iſrl' qui habitabãt in ciuita-
tibꝫ iuda: regnauit roboã· Mi-
ſitq; rex roboam aduram qui
p̃erat tributis: et lapidauerũt
eum filij iſrahel· et mortuus ẽ·
Porro rex roboam currũ feſti-
nauit aſcendere: et fugit in ihe-
ruſalem· Receſſitq; iſrahel a do-
mo dauid: uſq; ad diem hanc·
Factũ eſt aũt cum audiſſet oĩs
iſrl' qḋ reuerſus eſſet ierobo-
am: miſerunt et vocauerũt eũ
cõgregato cetu et cõſtituerunt
eum regem ſup omnẽ iſrahel:
nec ſecutus eſt quiſpiã domum
dauid p̃ter tribum iuda ſolã·

X

Venit aũt ro-
boam in ihr̃lm: ⁊ conuoca-
uit uniũſam domũ iuda et be-
niamin cẽtũ octoginta milia e-
lectarũ atq; bellantiũ: ut dimi-
caret cõtra iſrahel et conuerteret
ad ſe regnũ ſuũ· Factus eſt ſer-
mo dñi ad ſemeiã hoĩem dei di-
cẽs· Loquere ad roboam filiũ
ſalomonis regem iuda: et ad
uniũſum iſrahel· qui ẽ in iuda
⁊ beniamin· Hec dicit domin⁹·
Non aſcendetis neq; pugnabi-
tis cõtra fratres v̾ros· reuertat̃
vnuſquiſq; in domũ ſuã· quia
in ea hoc geſtum eſt volũtate·

Qui cum audiſſent ſermonem
dñi reuerſi ſūt: nec ꝓgreſſi ſūt cō=
tra ieroboā. Habitauit autē
roboam in ierłm: ⁊ edificauit
ciuitates muratas in iuda: ex=
truxitq; bethleem ⁊ ethã ⁊ thecu=
e. bethſur q̄z et ſocco et odollã.
necnō et geth ⁊ mareſa ⁊ ziph:
ſed et adurā ⁊ lachis ⁊ azecha:
ſaraa quoq; ⁊ aialō ⁊ hebrō
que erant in iuda ⁊ beniamin:
ciuitates munitiſſimas. Cūq;
clauſiſſet eas muris. poſuit in
eis principes ciborūq; horrea.
hoc ē olei ⁊ vini. Sed ⁊ in ſingu=
lis vrbibȝ fecit armamentaria
ſcutoꝝ ⁊ haſtaꝝ: firmauitq; eas
ſumma diligentia: ⁊ imperauit
ſuper iudam et beniamin. Sacer=
dotes autē et leuite qui erant in
vniuerſo iſrahel. venerūt ad eū de
cunctis ſedibȝ ſuis: relinquentes
ſuburbana et poſſeſſiones ſu=
as. et tranſeūtes ad iudā ⁊ ihe=
ruſalē: eo q̄d abieciſſet eos iher=
roboam et poſteri eiꝰ ne ſacer=
dotio dñi fungerentur: qui ꝯſtitu=
it ſibi ſacerdotes excelſoꝝ et de=
monioꝝ vitulorūq; quos fece=
rat. Sed et de cunctis tribubꝰ
iſrahel quicūq; dederant cor ſu=
um ut quererent dñm deū iſra=
hel. venerunt in ierłm ad immo=
landū victimas ſuas corā do=
mino deo patrū ſuorū: et robo=
rauerūt regnū iuda: ꝯfirmaue=
runt roboā filiū ſalomonis ꝑ
tres annos. Ambulauerāt enī
ī viis dauid ⁊ ſalomonis ānis
tantū tribȝ. Duxit autē roboā ux=
orem maalath filiā ierimuth
filii dauid: abiail q̄z filiam heli=
ab filii yſai: que peperit ei filios
ieus et ſomoriā ⁊ zoom. Poſt
hanc quoq; accepit maachā fi=
liam abſolon: que peperit ei a=
bia et abi et ziza et ſalomith.
Amauit autē roboam maach=
am filiā abſolon: ſuper omnes
uxores ſuas et cōcubinas. Nā
uxores decem et octo duxerat:
concubinas autē ſexaginta: et
genuit viginti octo filios et ſex=
aginta filias. Conſtituit vero
in capite abiam filiū maacha
ducem ſuper omnes fratres ſuos:
ipſum enī regem facere cogitabat
quia ſapientior fuit et potenti=
or ſuper omnes filios eius: et in
cūctis finibꝰ iuda ⁊ beniamin
⁊ in vniuerſis ciuitatibus mura=
tis. Prebuitq; eis eſcas pluri=
mas: et multas peciuit uxores.

XI

Cumq; robo-
ratū fuiſſet regnū roboā
et confortatū: dereliquit legem
dñi ⁊ omnis iſrahel cū eo. An=
no autē quinto regni roboam.
aſcendit ſeſac rex egipti ī iheru=
ſalem quia peccauerāt dño: cū
mille ducentis curribȝ ⁊ ſexagī=
ta milibȝ equitū. Nec erat nūs

uulgi qđ venerat cū eo ex egip-
to: libies ſcilicet et trogodite et
ethiopes: cepitq; ciuitates mu-
nitiſſimas ī iuda· et venit uſq;
in ihr̄lm· Semeias aūt ꝓpha i-
greſſus eſt ad roboam et prīci-
pes iuda: qui cōgregati fuerāt
in ihr̄lm fugiētes ſeſac: dixitq;
ad eos· Hec dicit dn̄s· Vos re-
liquiſtis me: et ego reliqui voſ
in manu ſeſac· Conſternatiq;
prīcipes iſrahel ⁊ rex dixerunt·
Juſtus ē dn̄s· Cūq; vidiſſet do-
minus quod humiliati eſſent:
factus eſt ſermo dn̄i ad ſemeiā
dicens· Quia humiliati ſūt nō
diſperdā eos: daboq; eis paux-
illū auxilij: ⁊ nō ſtillabit furor
me⁹ ſup ihr̄lm ꝑ manū ſeſac·
Verūtamen ſeruient ei: ut ſciāt
diſtanciā ſeruitutis mee ⁊ ſerui-
tutis regni terrarū· Receſſit itaq;
ſeſac rex egipti ab ihr̄lm ſubla-
tis theſauris domus dn̄i et do-
mus regis: omniaq; ſecū tulit· ⁊
clipeos aureos quos fecerat ſa-
lomon ꝓ quib; fecit rex eneos·
et tradidit illos prīcipib; ſcuta-
rioꝝ qui cuſtodiebant veſtibu-
lum palatij· Cūq; introiret rex
domū dei· veniebant ſcutarij et
tollebāt eos: iterūq; referebant
eos ad armamētariū ſuū· Ve-
runtamē quia humiliati ſunt
auerſa eſt ab eis ira dn̄i: nec de-
leti ſunt penitus· Siquidem et in
iuda inuenta ſunt opa bona·
Cōfortat⁹ ē ergo rex roboā in
ihr̄lm: atq; regnauit· Quadra-
ginta aūt et unius āni erat cū
regnare cepiſſet: et decem et ſep-
tem ānis regnauit in ihr̄lm ur-
be quā elegit dn̄s: ut cōfirma-
ret nomen ſuū ibi· de cunctis t-
ribubus iſrahel· Nomē aūt ma-
tris eius naama ammanites·
Fecitq; malū et non ꝑparauit
cor ſuū ut quereret dn̄m· Opa
vero roboam prima ⁊ nouiſſi-
ma ſcripta ſunt in libris ſemei-
e ꝓphete et addo videntis: ⁊ dili-
genter expoſita· Pugnauerūt
q; adūſum ſe roboā ⁊ iherobo-
am cunctis dieb⁹· Et dormiuit
roboam cū patrib; ſuis: ſepul-
tuſq; ē in ciuitate dauid: et reg-
nauit abia filius eius pro eo·

XII

Anno octa-
uodecimo regis iherobo-
am regnauit abia ſup iudam·
Tribus annis regnauit in ihe-
ruſalem· Nomēq; matris eius
michaia: filia urihel de gabaa:
et erat bellū inter abia et ihero-
boam· Cūq; iniſſet abia certa-
mē· et haberet bellicoſiſſimos
viros· et electoꝝ quadraginta
milia: iherobo ā cōſtruxit econ-
tra aciē octogīta milia virorū:
qui et ipſi electi erant et ad bel-
la fortiſſimi· Stetit ergo abia
ſup mōtem ſemeron· qui erat

in ephraim: et ait· Audi ihero-
boam et omnis iſrahel· Num
ignoratis qđ dn̄s deus iſrahel
dederit regnū dauid ſup iſrl̄ in
ſempiternū· ipſi et filijs eius in
pactū ſalis· Et ſurrexit ihero-bo-
am filius nabath ſeruus ſalo-
monis filij dauid· ⁊ rebellauit
cōtra dn̄m ſuū· Congregatiq;
ſunt ad eū viri vaniſſimi ⁊ filij
belial: et ꝑualuerūt ꝯtra robo-
am filium ſalomonis· Porro
roboam erat rudis ⁊ corde pa-
uido: nec potuit reſiſtere eis·
Nūc ergo vos dicitis quod re-
ſiſtere poſſitis regno dn̄i quod
poſſidet ꝑ filios dauid: Habe-
tiſq; grandem ꝓpli multitudinē:
atq; vitulos aureos quos fecit
vobis iheroboā in deos· Et eie-
ciſtis ſacerdotes domini filios
aarō atq; leuitas: et feciſtis vo-
bis ſacerdotes ſicut om̄es ꝓpli
terraꝝ· Quicūq; venerit et initi-
auerit manū ſuam in thauro·
in bubus· et in arietibus ſeptē:
fit ſacerdos eorū qui non ſunt
dij· Noſter aūt dn̄s de⁹ eſt: quē
non relinquim⁹· Sacerdoteſq; mi-
niſtrant dn̄o de filijs aaron·
et leuite ſūt in ordine ſuo: olo-
cauſta quoq; offerūt dn̄o per
ſingulos dies· mane et veſpe·
⁊ thimiama iuxta legis precep-
ta confectū: ⁊ ꝓponūtur panes
ī mēſa mūdiſſima· Eſtq; apud
nos candelabrū aureū· ⁊ lucer-
na ei⁹: ut accendant̄ ſemꝑ ad
veſperā· Nos quippe cuſtodim⁹
ꝑcepta dn̄i dei noſtri: quē vos
reliquiſtis· Ergo ī exercitu noſ-
tro dux deus eſt: et ſacerdotes ei-
us qui clangunt tubis et reſo-
nant contra vos· Filij iſrahel·
Nolite pugnare cōtra dn̄m de-
um patrū vr̄orū: quia non vo-
bis expedit· Hec illo loquēte: ihe-
roboā retro moliebat̄ inſidias·
Cūq; ex aduerſo hoſtiū ſtaret:
ignorante iudā ſuo ambiebat
exercitu· Reſpiciēſq; iudas vi-
dit inſtare bellū ex aduerſo et
poſt tergū: et clamauit ad do-
minū ac ſacerdotes tubis cane-
re ceperūt: om̄eſq; viri iuda vo-
ciferati ſūt· Et ecce illis clamāti-
bus: perterruit deus iheroboam
et omnē iſrahel q̄ ſtabat ex ad-
uerſo abia et iuda fugerūtq; fi-
lij iſrahel iudā: et tradidit eos
deus in manu eorū· Percuſſit
ergo eos abia ⁊ ꝓplus eius pla-
ga magna: et corruerūt vulne-
rati ex iſrahel· quīquaginta mi-
lia virorū fortiū· Humiliatiq;
ſunt filij iſrahel in tempe illo·
et vehemētiſſime cōfortati filij
iuda: eo quod ſperaſſent in do-
mino deo patrū ſuoꝝ· Perſecu-
tus ē aūt abia fugiētem ihero-
boam: et cepit ciuitates ei⁹· be-
thel et filias eius· et iheſana cū

filiab; ſuis· eſtrō qꝫ ⁊ filias eiꝰ·
Nec valuit vltra reſiſtere ihero=
boam· in dieb; abia· Quē percuſ=
ſit dn̄s ⁊ mortuꝰ eſt· Igit̄ abia
confortato impio ſuo· accepit
vxores quatuordecim: ꝓcrea=
uitq; viginti duos filios· et ſede=
cim filias· Reliqua aūt ſermo=
nū abia viarūq; et opm eius:
ſcripta ſunt diligētiſſime in li=
bro addo ꝓphete· XIII

Dormiuit autē abia cū pa=
trib; ſuis: et ſepelierūt eū
in ciuitate dauid· Regnauitq;
aſa filius eius pro eo· In cuiꝰ
dieb; quieuit t̄ra annis decem·
Fecit ergo aſa quod bonū et
placitū erat in cōſpectu dei ſui·
⁊ ſubūtit altaria peregrini cul=
tus· et excelſa· et cōfregit ſtatu=
as lucoſq; ſuccidit: et precepit
iude ut quereret dn̄m deū patrū
ſuoꝝ· et faceret legem· et vniuꝰ=
ſa mandata· Et abſtulit de cūc=
tis vrbib; iuda aras et fana: ⁊
regnauit in pace· Edificauit qꝫ
vrbes munitas in iuda: quia
quietus erat et nulla tempib;
eius bella ſurrexerāt· pacem do=
mino largiēte· Dixit aūt iude·
Edificemꝰ ciuitates iſtas· ⁊ val=
lemus muris· ⁊ roboremꝰ tur=
rib; ⁊ portis ⁊ ſeris· donec a bel=
lis quieta ſunt om̄ia: eo quod
queſierimꝰ dn̄m deū patrū noſ=
troꝝ et dederit nobis pacē ꝑ gy=
rū· Edificauerūt igit̄: et nullū ī
extruēdo impedimētū fuit· Ha=
buit aūt aſa in exercitu ſuo por=
tantiū ſcuta et haſtas de iuda
trecenta milia: de beniamin ve=
ro ſcutarioꝝ et ſagittarioꝝ du=
centa octaginta milia· Omneſq;
iſti viri fortiſſimi· Egreſſus eſt
aūt cōtra eos zara ethiops cū
exercitu ſuo decies centena mili=
a· et currib; trecentis: ⁊ venit vſ=
q; mareſa· Porro aſa perexit
obuiā ei· ⁊ inſtruxit aciē ad bel=
lum in valle ſephata· que ē iux=
ta mareſa: et īuocauit dn̄m de=
um et ait· Dn̄e nō ē apud te vl=
la diſtātia· vtrū in paucis auxi=
lieris ā in plurib;: adiuua nos
dn̄e deus noſter· In te eñi et in
tuo noīe habētes fiduciā: veni=
mꝰ ɔtra hāc multitudinē· Dn̄e
deus noſter tu es: nō ꝑualeat
cōtra te homo· Exterruit itaq;
dn̄s ethiopes corā aſa ⁊ iuda·
Fugerūtq; ethiopes et ꝑſecutꝰ
ē eos aſa ⁊ pp̄ls q̄ cū eo erāt vſq;
gerara· Et ruerūt ethiopes vſq;
ad internitionē: q̄a dn̄o cedente
cōtriti ſūt ⁊ exercitu illiꝰ pliātē·
Tulerūt ergo ſpolia multa: et
percuſſerūt ciuitates oēs ꝑ cir=
cuitū gerare: grādis ēm̄ ꝑe cūc=
tos terror īuaſerat: et diripue=
runt vrbes: ⁊ multam predā aſ=
portauerūt: ſed ⁊ caulas ouiū
deſtruētes tulerūt pecoꝝ infini=

tam mltitudinē cameloꝝ: reuſ-
ſiq; ſunt in ihr̄lm. XV
Azarias aūt fili⁹ obed fac-
to ī ſe ſpiritu dei · egreſſus
eſt in occurſum aſa: ⁊ dixit ei.
Audite me aſa · ⁊ omīs iuda ⁊
beniamin · Dn̄s vobiſcū: quia
fuiſtis cū eo · Si queſieritis eū:
īuenietis · Si aūt dereliq̄ritis: de-
relinquet vos · Tranſibūt aūt
multi dies in iſrahel abſq; deo
vero · et abſq; ſacerdote · abſq;
doctore q̄ ⁊ abſq; lege · Cumq;
reuerſi fuerint in anguſtia ſua
ad dn̄m deū iſrahel ⁊ queſierīt
eū: repperient eū · In tēpe illo
non erit pax egredienti et ingre-
dienti: ſed terrores vndiq; in cūc-
tis habitatoribꝫ terraꝝ · Pugna-
bit enī gens cōtra gētem · ⁊ ciui-
tas cōtra ciuitatē quia dn̄s cō-
turbabit eos in omni anguſtia ·
Vos ergo confortamini · et non
diſſoluant̄ manus vr̄e: erit enī
merces operi vr̄o · Qd̄ cū audiſ-
ſet aſa verba ſcilicet et ꝓpheciā
azarie filij obed ꝓphete cōfor-
tatus ē: ⁊ abſtulit ydola de om-
ni terra iuda et beniamin · ⁊ ex
vrbibus quas ceperat montiſ
ephraim: et dedicauit altare do-
mini quod erat ante porticum
dn̄i: cōgregauitq; vniuerſum iu-
dam et beniamin: et aduenaſ
cum eis de ephraim ⁊ manaſſe
et de ſymeon · Plures enī ad eū
cōfugerāt ex iſrl̄: videntes quod
dn̄s deus illi⁹ eſſet cū eo · Cūq;
veniſſent in ihr̄lm menſe tercio ·
anno decimoq̄nto regni aſa: i-
molauerūt dn̄o ī die illa de ma-
nubijs · ⁊ p̄dā quā adduxerāt ·
boues ſeptingentos · et arietes
ſeptem milia: ⁊ intrauit ex mo-
re ad corroborandū fedus: ut
quererent dn̄m deū patrū ſuoꝝ
in toto corde et in tota anima
ſua · Si quis aūt inquit nō q̄ſi-
erit dn̄m deū iſrahel: moriat̄ a
minimo vſq; ad maximū a vi-
ro vſq; ad mulierē · Iurauerūtq;
dn̄o voce magna in iubilo · et
in clāgore tube ⁊ in ſonitu bu-
cinarꝝ · omēs qui erant in iuda
cum execratione · In omni enī
corde ſuo iurauerūt et in tota
volūtate queſierūt eū: et īuene-
runt · Preſtititq; eis dn̄s requiē
per circuitū · Sed et maacham
mrēm aſa regis ex auguſto de-
poſuit imperio: eo quod feciſſet
in luco ſimulacrū priapi quod
omīe cōtriuit · et in fruſta cōmi-
nuēs cōbuſſit in torrēte cedrō ·
Excelſa aūt derelicta ſunt in iſ-
rahel · Attamē cor aſa erat per-
fectū cunctis diebꝫ ei⁹ · Eaq; vo-
uerāt pater ſuus ⁊ ipſe intulit ī
domū dn̄i: argentū et aurꝝ va-
ſorūq; diuerſam ſupellectilem ·
Bellum vero nō fuit vſq; ad tri-
ceſimū quītū annū regni aſa · XVI

Anno autē triceſimoſexto
regni ei⁹·aſcendit baaſa
rex iſrahel in iudā et muro cir-
cūdabat rama:ut nullus tute
poſſit egredi et īgredi de regno
aſa·Protulit āt aſa argentū
et aurū de theſauris domus do-
mini et de theſauris regijs:mi-
ſitq; ad benadab regem ſirie q̄
habitabat in damaſco dicēs·
Fedus inter me et te eſt·Pater
quoq; meus et pater tuus ha-
buere cōcordiā:quāobrē miſi
tibi argentū et aurū:ut rupto
federe quod habes cū baaſa re-
ge iſrl' facias eū a me recedere·
Quo comperto benadab miſit
p̄ncipes exercituū ſuorū ad ur-
bes iſrahel:q̄ pcuſſerūt ahion
et dan ⁊ abelmaim ⁊ uniūſas
urbes muratas·Quod cū au-
diſſet baaſa deſiuit edificare ra-
ma:⁊ intermiſit opus ſuū·Por-
ro aſa rex aſſumpſit uniūſum
iudam et tulerūt lapides de ra-
ma et ligna que edificationi p̄-
parauerat baaſa:edificauitq;
ex eis gabaa et maſpha·In tē-
pore illo uēit anani ꝓpheta ad
aſam regē iuda:⁊ dixit ei·Qui-
a habuiſti fiduciā in rege ſyrie
et non in dn̄o deo tuo:idcirco
euaſit ſirie regis exercit⁹ de ma-
nu tua·Nōne ethiopes et libi-
es multo plures erant quadri-
gis et equitib; ⁊ mltitudine ni-
mia:quos cū ī dn̄o credidiſſes:
tradidit in manu tua?Oculi eī
dn̄i cōtēplātur uniūſam terrā:
et p̄bent fortitudinē hijs q̄ cor-
de pfecto credunt in eū·Stulte
igitur egiſti:⁊ ꝓpter hoc etiā p̄-
ſenti tempe adūſum te bella cō-
ſurgēt·Iratuſq; aſa aduerſus
videntem iuſſit eū mitti in neruū·
Valde quippe ſup hoc fuerāt do-
minus indignatus ⁊ interfecit
de pplo in tpe illo plurimos·
Opa aūt aſa prima et nouiſſi-
ma ſcripta ſūt in libro regū iu-
da et iſrahel·Egrotauit etiam
aſa āno triceſimo nono regni
ſui dolore pedū vehemētiſſimo:
et nec in infirmitate ſua queſi-
uit dn̄m:ſed magis in medico-
rum arte confiſus eſt·Dormi-
uitq; cum prib⁹ ſuis ⁊ mortu⁹
eſt anno quadrageſimo p̄mo
regni ſui:et ſepelierunt eum in
ſepulcro ſuo qd̄ foderat ſibi ī ci-
uitate dauid·Poſueruntq; eū
ſup lectulū ſuū plenū aromati-
bus et ungētis meretricijs que
erāt pigmētarioꝝ arte cōfecta:
⁊ cōbuſſerūt ſup eū ambitione
nimia·

XVII

Regnauit āt ioſaphat fili-
us eius ꝓ eo:et inualuit cōtra
iſrahel·Conſtituitq; militū nu-
meros in cunctis urbib; iuda
que erāt vallate muris:p̄ſidia
q; diſpoſuit in t̄ra iuda et in ci-

ciuitatibus ephraim quas cepe-
rat aſa pater eius. Et fuit dñs
cum ioſaphat: quia ambula-
uit in viis dauid patris ſui pri-
mis. et nõ ſperauit in baalim
ſed in deo pr̃is ſui: ⁊ pergit in p̃-
ceptis illius ⁊ nõ iuxta pcc̃a iſ-
rahel. Confirmauitq; dñs reg-
num ĩ manu eius: et dedit oĩs
iuda munera ioſaphat: facte-
q; ſunt ei infinite diuitie. et mł-
ta gl̃ia. Cumq; ſumpſiſſet cor
eius audaciã. ꝓpter vias dñi:
etiam excelſa et lucos de iuda
abſtulit. Tercio aũt ãno regni
ſui miſit de p̃ncipib; ſuis bena-
il et obdiam et zachariã. et na-
thanael ⁊ micheam. ut docerẽt
in ciuitatib; iuda: et cum eis le-
uitas ſemeiam et nathaniam
et zabadiam. aſahel quoq; et
ſemiramoth et ionathan. ado-
niãq; et thobiam et thobadoni-
am leuitas: et cum eis eliſama
et ioram ſacerdotes. Docebãt-
q; populum in iuda. habẽtes
librũ legis dñi: ⁊ circuibãt cũc-
tas vrbes iuda: atq; erudiebãt
ꝓpl̃m. Itaq; factus ẽ pauor do-
mini ſup omĩa regna terrarũ. q̃
erãt p gyrũ iuda: nec audebãt
bellare cõtra ioſaphat. Sed et
philiſtei. ioſaphat munera de-
ferebant. et vectigal argenti.
Arabes quoq; adducebãt pe-
cora arietũ. ſeptem milia ſepti-
gentos. et hircos totidem. Cre-
uit ergo ioſaphat ⁊ magnifica-
tus eſt uſq; in ſublime: atq; edi-
ficauit ĩ iuda domos ad inſtar
turriũ vrbeſq; muratas: et mł-
ta opera patrauit in vrbib; iu-
da. Viri quoq; bellatores ⁊ ro-
buſti erant in ih'lm. quoꝝ iſte
nũs per domos atq; familias
ſingulorꝝ. In iuda p̃nceps exer-
citus ednas dux: ⁊ cũ eo robuſ-
tiſſimorum viri trecenta milia.
Poſt hũc iohãnan p̃nceps: et
cum eo ducenta octuagita mi-
lia. Poſt illũ quoq; amaſias
filius zechri cõſecratus dño: et
cum eo ducẽta milia viroꝝ for-
tium. Hũc ſequebat' robuſtus
ad prelia eliada: et cũ eo tenen-
tium arcũ et clipeũ ducenta mi-
lia. Poſt iſtũ etiã iozabad: ⁊ cũ
eo centũ octogita milia expedi-
torum militũ. Hij omnes erant
ad manũ regis: exceptis alijs
quos poſuerat in vrbib; mura-
tis. et in vniuerſo iuda.

XVIII

Fuit ergo ioſaphat diues
et inclitus multũ: ⁊ affini-
tate cõiunctus eſt achab: deſcẽ-
ditq; poſt annos ad eum in ſa-
mariã. Ad cui' aduẽtũ macta-
uit achab arietes et boues plu-
rimos ipi ⁊ ꝓplo q̃ venerat cũ eo:
pſuaſitq; illi ut aſcenderet ĩ ra-
moth galaad. Dixitq; achab
rex iſrl' ad ioſaphat regẽ iuda.

Veni mecum in ramoth gala=
ad. Cui ille rn̄dit. Ut ego et tu:
sicut pp̄ls tuus sic et pp̄ls meus:
tecumq; erimus in bello. Dixit
iosaphat ad regem isrl'. Cōsu=
le obsecro in p̄senciaꝫ sermonē
dn̄i. Congregauit igitur rex iſ=
rahel ꝓphetarum quadringē=
tos viros: et dixit ad eos. In ra=
moth galaad ad bellandū ire
debemus an quiescere? At illi
ascende inquiūt: et tradet deus ī
manu regis. Dixitq; iosaphat.
Nūquid non ē hic ꝓphetes do=
mini: ut ab illo etiam requira=
mus? Et ait rex israhel ad iosa=
phat. Est vir unus a quo poſ=
ſumus querere dn̄i voluntatē:
sed ego odi eum q̄a non ꝓphe=
tat michi bonū sed malū om=
ni tempore. Est aūt micheas fili⁹
iemla. Dixitq; iosaphat. Ne
loq̄ris rex hi modo. Vocauit
ergo rex isrl' unū de eunuchis:
et dixit ei. Voca cito micheam
filiū iemla. Porro rex israhel
et iosaphat rex iuda. uterq; ſe=
debant in solio suo: vestiti cul=
tu regio. Sedebāt aūt in area
iuxta portam samarie: om̄es
q; ꝓphete vaticinabant' corā
eis. Sedechias vero filius cha=
nana fecit sibi cornua ferrea:
et ait. Hec dicit dn̄s. Hiis vēti=
labis siriam: donec cōteras eā.
Om̄esq; ꝓphete similiter ꝓphe=
tabant: atq; dicebāt. Ascende
in ramoth galaad et ꝓspera=
beris: et tradet eos dn̄s in ma=
nu regis. Nuncius aūt q̄ ierat
ad vocandū micheam ait illi.
En verba omniū ꝓphetaꝫ uno
ore bona regi anūciant. Que=
so ergo te ut et sermo tuus ab
eis non dissenciat: loquarisq;
prospera. Cui respōdit miche=
as. Viuit dn̄s: quia q̄dcunq;
dixerit michi de⁹ meus hoc lo=
quar. Venit ergo ad regē. Cui
rex ait. Michea: ire debem⁹ in
ramoth galaad ad bellandū
an quiescere? Cui ille respōdit.
Ascendite: cuncta eñi ꝓspera
euenient: et tradentur hostes in
manus vr̄as. Dixitq; rex. Iterū
atq; iterum te adiuro: ut michi
non loquaris nisi quod verū
ē in noīe dn̄i. At ille ait. Vidi
vniūsum israhel dispsū in mō=
tib;: sicut oues absq; pastore.
Et dixit dn̄s. Non habent isti
dominos: reuertat' unusquisq;
in domū suā in pace. Et ait rex
isrl' ad iosaphat. Nōne dixi ti=
bi q' nō ꝓphetaret iste michi q̄c=
q̄; boni: sed ea que mala sunt?
At ille idcirco ait. Audite ver=
bū dn̄i. Vidi dn̄m sedētem in
solio suo: et omnē exercitū celi
assistētem ei a dextris et a sinis=
tris. Et dixit dn̄s. Quis decipiet
achab regē israhel ut ascendat

et corruat in ramoth galaad:
Cumq; diceret unus hoc modo
et alter alio: ꝓceſſit ſpiritus et
ſtetit coram dño et ait. Ego de-
cipiam eũ. Cui dñs. In quo in-
qͣt decipies? At ille rñdit. Egre-
diar: et ero ſpiritus mēdax in
ore oĩm ꝓphetaꝝ eius. Dixitq;
dominꝰ. Decipies ⁊ ꝑualebis:
egredere et fac ita. Nũc igitur
ecce dñs dedit ſpiritũ mendacij
in ore omniũ ꝓphetaꝝ tuorũ:
⁊ dñs locutus ē de te mala. Ac-
ceſſit aũt ſedechias filiꝰ chana-
na: et ꝑcuſſit michee maxillã.
et ait. Per quã viã trãſiuit ſpi-
ritus dñi a me ut loquerer̃ tibi?
Dixitq; micheas. Tu ipſe vide-
bis ĩ die illo: qñdo ĩgreſſus fueriſ
cubiculũ de cubiculo. ut abſcō-
daris. Precepit aũt rex iſrahel
dicens. Tollite micheam et du-
cite eum ad amon ꝑncipẽ ciui-
tatis et ad ioas filiũ amalech:
et dicetis. Hec dicit rex. Mittite
hũc in carcerem: ⁊ date ei paniſ
modicũ. et aque pauxillũ: do-
nec reuītar ĩ pace. Dixitq; miche-
as. Si reuerſus fueris in pace:
non eſt dñs locutus in me. Et
ait. Audite oñes pp̃li. Igitur
aſcenderũt rex iſrl̃ et ioſaphat
rex iuda ĩ ramoth galaad: dix-
itq; rex iſrl̃ ad ioſaphat. Muta-
bo habitũ. et ſic ad pugnã va-
dam: tu aũt induere veſtibus
tuis. Mutatoq; rex iſrahel ha-
bitu venit ad bellũ. Rex aũt ſi-
rie ꝑceperat ducib; equitatus
ſui dicens. Ne pugnetis cõtra
minimũ. q̃ ↄtra maximũ: niſi
ↄtra ſolum regẽ iſrahel. Itaq;
cum vidiſſent ꝑncipes equitatꝰ
ioſaphat: dixerũt. Rex iſrahel
eſt iſte: ⁊ circũdederũt eũ dimicã-
tes. At ille clamauit ad dñm.
et auxiliatꝰ ē ei: atq; auertit eoſ
ab illo. Cũ eñ vidiſſent duces
equitatus q non eſſet rex iſra-
hel: relinquerũt eum. Accidit
aũt ut unus e ꝓplo ſagittã in ĩ-
certũ iaceret: et ꝑcuteret regem
iſrahel inter ceruicẽ ⁊ ſcapulas.
At ille aurige ſuo ait. Conuerte
manũ tuã. et educ me de acie:
quia vulneratus ſum. Et fini-
ta ē pugna in die illo. Porro
rex iſrahel ſtabat in curru ſuo
cõtra ſiros uſq; ad veſperã: et
mortuꝰ ē occidẽte ſole. XIX

Reuerſus eſt aũt ioſaphat
rex iuda in domũ ſuã pa-
cifice ĩ ihr̃lm. Cui occurrit iehu
filiꝰ anani videns: et ait ad eũ.
Impio ꝑbes auxiliũ: et hijs q̃
oderũt dñm amicicia iungeris:
et idcirco iram quidē dñi mere-
baris: ſed bona opa ĩuēta ſũt
in te: eo quod abſtuleris lucoſ
de terra iuda. et ꝑparaueris cor
tuũ ut requireres dñm deũ pa-
trũ tuoꝝ. Habitauit ergo ioſa-

phat ī ihrlm. Rurſumq; egreſ-
ſus eſt ad pplm. de berſabee uſ-
q; ad mōtem ephraim: et reuo-
cauit eos ad dn̄m deū patrū ſu-
orū: conſtituitq; iudices terre ī
cunctis ciuitatib; iuda munitiſ
p ſingula loca: et p̄cipiēs iudi-
cibus uidete ait quid faciatis.
Non eīn hoīs exercetis iudiciū
ſed dn̄i: et quodcūq; iudicaue-
ritis in uos redundabit. Sit ti-
mor dn̄i uobiſcū: et cū diligen-
tia cuncta facite. Non eſt enim
apud dn̄m deū nr̄m iniquitas
nec pſonaꝝ acceptio: nec cupi-
do munerū. In ihrlm quoq; ꝯſtitu-
it ioſaphat leuitas et ſacerdoteſ
et p̄ncipes familiaꝝ ex iſrahel
ut iudiciū et cauſa dn̄i iudica-
rēt habitatorib; eius: p̄cepitq;
eis dicens. Sic agetis in timo-
re dn̄i fideliter et corde pfecto.
Omnem cauſam q̄ uenerit ad
uos fratrū ur̄oꝝ qui habitant
in urbibus ſuis. inter cognaci-
onem ꝛ cognacionē ubicumq;
queſtio eſt de lege. de mandato.
de cerimonijs. de iuſtificacioni-
bus. oſtendite eis ut nō peccēt
ī dn̄m: et ne ueniat ira ſup uoſ
ꝛ ſup fr̄es ur̄os. Sic ergo agē-
tes non peccabitis. Amarias
aūt ſacerdos ꝛ pontifex ueſter:
in hijs que ad deū ptinent p̄ſi-
debit. Porro zabadias filius
iſmahel qui ē dux in domo iu-
da: ſup ea opa erit q̄ ad regis
officiū ptinent. Habetiſq; ma-
giſtros leuitas coram uobis:
cōfortamini et agite diligēter: et
erit domin⁹ uobiſcū in bonis.

XX

Poſt hec cō-
gregati ſunt filij moab ꝛ
filij āmon ꝛ cum eis de āmoni-
tis ad ioſaphat: ut pugnarēt
cōtra eū. Ueneruntq; nuncij: et
indicauerūt ioſaphat dicētes.
Uenit cōtra te multitudo mag-
na de hijs locis que trans ma-
re ſunt et de ſiria: et ecce ꝯſiſtūt
in aſaſonthamar. q̄ eſt engad-
di. Ioſaphat aūt timore pterri-
tus. totū ſe cōtulit ad rogādū
dn̄m: et p̄dicauit ieiuniū uniū-
ſo iuda. Cōgregatuſq; ē iudaſ
ad dep̄candum dn̄m: ſed ꝛ om-
nes de urbib; ſuis uenerūt ad
obſecrandū eum. Cumq; ſteiſ-
ſet ioſaphat in medio cetu iude
et ihrlm in domo dn̄i ante atri-
um nouū ait. Dn̄e deus patrū
nr̄oꝝ tu es deus in celo: ꝛ domi-
naris cunctis regnis gentium.
In manu tua eſt fortitudo ꝛ po-
tentia: nec quiſq; tibi poteſt re-
ſiſtere. Nōne tu deus noſter inf-
fecisti oēs habitatores t̄re hui⁹
coram pplo tuo iſrahel. ꝛ dediſ-
ti eā ſemini abrahā amici tui ī
ſempiternū: Habitaueruntq; in
ea: ꝛ extruxerūt in illa ſanctua-
riū nomini tuo dicētes. Si irrue-

ruunt ſup nos mala · gladius
iudicij · peſtilēcia ⁊ fames: ſtabi-
mus coram domo hac in con-
ſpectu tuo · in qua inuocatū ē
nomē tuū · ⁊ clamabim⁹ ad te
in tribulacionib; nr̄is: et exau-
dies ſaluoſq; facies · Nūc igit̄
ecce filij āmon et moab ⁊ mō̄ſ
ſeir per quos non ɔceſſiſti iſra-
hel ut trāſirent quando egredie-
bātur de egipto · ſed declinaue-
runt ab eis et non interfecerūt
illos: eɔ̄trario agūt · et nitun-
tur eice nos de poſſeſſione quā
tradidiſti nobis de⁹ noſter · Er-
go nō iudicabis eos: In nobiſ
quidem nō eſt tanta fortitudo
ut poſſim⁹ huic mł̄titudini re-
ſiſtere · q̄ irruit ſup nos: ſed cū
ignorem⁹ q̄d agere debeamuſ
hoc ſolū habemus reſiduū · ut
oculos nr̄os dirigam⁹ ad te ·
Omnis vero iuda ſtabat corā
dn̄o · cum paruulis et uxorib; et
liberis ſuis · Erat aūt iazihel fi-
lius zacharie filij banaie filij
iehiel filij mathanie leuites de
filijs aſaph: ſup quē factus eſt
ſpiritus dn̄i in medio turbe et
ait · Attendite om̄is iuda · et q̄
habitatis in ihr̄lm: et tu rex io-
ſaphat · Hec dicit domin⁹ vo-
bis · Nolite timere: nec paueatiſ
hanc mł̄titudinē · Non eſt eīn
vr̄a pugna: ſed dei · Cras deſcē-
detis ɔtra eos · Aſcenſuri enim

ſunt per cliuum nomine ſis: ⁊
īuenietis illos in ſūmitate tor-
rentis qui eſt contra ſolitudinē
iheruhel · Non eīn eritis vos q̄
dimicabitis: ſed tātūmodo cō-
fidenter ſtate: et videbitis auxili-
um dn̄i ſup vos · O iuda et ihe-
ruſalē nolite timere nec pauea-
tis: cras egrediemini contra eos:
et dn̄s erit vobiſcū · Ioſaphat
ergo et iuda et omnes habita-
tores ihr̄lm ceciderūt proni in t̄-
ram coram dn̄o: et adorauerūt
eum · Porro leuite de filijs ca-
ath et de filijs chore laudabāt
dn̄m deū iſrahel voce magna ī
excelſum · Cumq; mane ſurrex-
iſſent egreſſi ſunt per deſertum
thecue: profectiſq; eis ſtans io-
ſaphat in medio eorum dixit ·
Audite me viri iuda: et omneſ
habitatores ihr̄lm · Credite in
dn̄o deo veſtro: et ſecuri eritis:
credite ꝓphetis eius: ⁊ cuncta e-
uenient proſpera · Deditq; cōſi-
lium ꝑplo: ⁊ ſtatuit cātores do-
mini ut laudarent eum in tur-
mis ſuis · ⁊ antecederēt exercitū:
ac voce cōſona dicerent · Cōfite-
mini dn̄o: quoniā in eternum
miſcd̄ia eius · Cumq; cepiſſent
laudes canere · vertit dn̄s inſi-
dias eorū in ſemetipſos filiorū
ſcilicet ammon ⁊ moab · ⁊ mō̄-
tis ſeir · qui egreſſi fuerant ut
pugnarent cōtra iudā: et percuſ-

ti ſūt · Nāq; filij āmō et moab
cōſurrexerūt adūſū habitatores
montis ſeir: ut interficerēt ⁊ dele-
rēt eos · Cūq; hoc ope perpetraſ-
ſent: etiā in ſemetipſos uſi mu-
tuiſq; cōcidere vulneribȝ · Por-
ro iudas cum veniſſet ad ſpe-
luncam que reſpicit ſolitudinē
vidit procul omnē late regionē
plenā cadaueribȝ: nec ſupeſſe
quemq̄; qui necem potuiſſet e-
uadere · Venit ergo ioſaphat ⁊
omīs pplī's cum eo ad detrahen-
da ſpolia mortuoꝝ: inuenerūt-
q; inter cadauera variam ſup-
pellectilē · veſtes q̄ꝫ ⁊ vaſa p̄cio-
ſiſſima · ⁊ diripuerūt: ita ut oīa
portare nō poſſent nec per tres
dies ſpolia auferre · pro prede
magnitudine · Die āt q̄rto cō-
gregati ſunt in valle benedicti-
onis · Etenī quoniā ibi bndixe-
runt dn̄o: vocauerūt locū illū
vallis bndictionis uſq; in pre-
ſentem diē · Reuerſuſq; eſt oīs
vir iuda et habitatores ihr̄lm ·
et ioſaphat ante eos in ihr̄lm
cū leticia magna: eo q̄d dediſ-
ſet eis dn̄s gaudiū de inimicis
ſuis · Ingreſſiq; ſūt in ihr̄lm cū
pſalterijs et citharis ⁊ tubis in
domū dn̄i · Irruit aūt pauor do-
mini ſup uniūſa regna terraꝝ:
cū audiſſent q̄ pugnaſſet dn̄s
contra inimicos iſrahel: quie-
uitq; regnū ioſaphat: ⁊ p̄buit
ei pacem dn̄s per circuitū · Reg-
nauit igit̄ ioſaphat ſup iudā:
⁊ erat trigītaq̄nq; annoꝝ cum
regnare cepiſſet · Viginti aūt ⁊
quinq; annis regnauit in ihe-
ruſalem: ⁊ nomen mr̄is eius a-
zuba filia ſelachi: ⁊ ambulauit
in via p̄ris ſui aſa nec declina-
uit ab ea faciens que placita e-
rant coram dn̄o · Verūtamen
excelſa non abſtulit: et adhuc
pplī's nō direxerat cor ſuū ad do-
minū deum patrū ſuorū · Reli-
qua aūt geſtoꝝ ioſaphat prio-
rum et nouiſſimoꝝ ſcripta ſūt
in verbis iehu filij anani: que
digeſſit in libro regū iſrahel ·
Poſt hec iniit amicicias ioſa-
phat rex iuda cum ochozia re-
ge iſrl̄ cuiꝰ opa fuerūt impijſſi-
ma: et particeps fuit ut facerent
naues q̄ irēt in tharſis: fecerūt-
q; claſſem in aſiongaber · Pro-
phetauit āt eliezer filiꝰ dodau
de mareſa ad ioſaphat dicens ·
Quia habuiſti fedus cum och-
ozia · percuſſit dn̄s opa tua: con-
triteq; ſunt naues: nec potuerūt
ire in tharſis ·

XXI

Dormiuit aūt ioſaphat cū
p̄ribus ſuis: ⁊ ſepultus ē
cum eis in ciuitate dauid: reg-
nauitq; ioram filius eiꝰ p eo ·
Qui habuit fratres filios ioſa-
phat: azariam · ⁊ iahiel · ⁊ zach-
ariam · ⁊ azariam ⁊ michahel ·

et ſaphariam. Omēs. hij filij
ioſaphat regis iuda. Deditq;
eis pater ſuus multa munera
argenti et auri. et peſationes
cum ciuitatib; munitiſſimis ī
iuda: regnū aūt tradidit iorā
eo quod eſſet primogenitus.
Surrexit āt ioram ſup regnū
patris ſui. Cūq; ſe ꝯfirmaſſet:
occidit omēs fratres ſuos gla-
dio. ⁊ quoſdā de ꝑncipib; iuda.
Triginta duoꝝ annoꝝ erat io-
ram cum regnare cepiſſet: ⁊ oc-
to ānis regnauit in ihr̄lm: am-
bulauitq; in vijs regū iſrahel
ſicut egerat dom⁹ achab. Fili-
a quippe achab erat vxor ei⁹.
Et fecit malū in ꝯſpectu domī.
Noluit āt dn̄s diſpdere domū
dauid ꝓpē pactum qđ inierat
cum eo: ⁊ quia ꝓmiſerat ut da-
ret ei lucernā et filijs ei⁹ in om-
ni tempe. In dieb; illis rebella-
uit edom ne eſſet ſbditus iude:
et cōſtituit ſibi regem. Cūq; tn̄-
ſiſſet ioram cū ꝑncipib; ſuis. ⁊
cūcto equitatu qui erat ſecum:
ſurrexit nocte. et pcuſſit edom
q̄ ſe circūdederat. ⁊ omēs duceſ
equitatus eius. Attamē rebel-
lauit edom. ne eſſet ſbditione
iuda: uſq; ad hanc diem. Eo tē-
pore et lobna receſſit: ne eſſet
ſub manu illi⁹. Dereliq̄rat eīm
dn̄m deū patrū ſuorum: inſup
et excelſa fabricatus eſt in urbi-
bus iuda: et fornicari fecit ha-
bitatores ihr̄lm. ⁊ preuaricari
iudam. Allate ſunt aūt ei litte-
re ab helia ꝓpheta: in quibus
ſcriptū erat. Hec dicit dn̄s deuſ
dauid patris tui. Quoniā non
ambulaſti in vijs ioſaphat pa-
tris tui. ⁊ in vijs aſa regis iuda
ſed inceſſiſti ꝑ iter regū iſrahel.
et fornicari feciſti iudā et habi-
tatores ihr̄lm. imitatus forni-
cationē domus achab: inſup ⁊
fratres tuos domū pr̄is tui me-
liores te occidiſti: ecce dn̄s pcu-
tiet te plaga magna cum ꝑplo
tuo. et vxoribus et filijs tuis:
uniuſaq; ſubſtātia tua. Tu āt
egrotabis peſſimo languore
uteri: donec egrediātur uitalia
tua paulatim per ſingulos di-
es. Suſcitauit ergo dn̄s cōtra
ioram ſpiritū philiſtinorū ⁊ a-
rabū. qui confines ſunt ethio-
pibus: et aſcenderūt in trām iu-
da ⁊ vaſtauerūt eam. Diripue-
runtq; cūctam ſubſtanciā que
inuenta ē in domo regis: inſu-
per et filios eius ⁊ vxores. Nec
remāſit ei filius niſi ioachaz: q̄
minimus natu erāt. Et ſup hec
omīa pcuſſit eum dn̄s alui lā-
guore inſanabili. Cumq; diei
ſuccederet dies. et temporꝫ ſpa-
cia voluerentur. duoꝝ ānorū ex-
pletus eſt circulus: et ſic longa
cōſūptus tabe. ita ut egereret

etiam viſcera ſua: lāguore pa-
riter et vita caruit. Mortuuſq;
ē in infirmitate peſſima: et nō
fecit ei pplˢ ſcđm morem ↄbuſ-
tionis exeq̄as. ſicut fecerat ma-
ioribus eius. Triginta duorū
ānorū fuit cū regnare cepiſſet:
et octo ānis regnauit in iheru-
ſalem. Ambulauitq; nō recte:
et ſepelierunt eū in ciuitate da-
uid: veruntamē non in ſepul-
cro regum.

XXII

Conſtituerūt autē habitato-
res ihr̄lm ochoziam filiū
eius minimū regem ꝓ eo. Oēs
enī maiores natu qui ante eū
fuerāt īterfecerāt latrones ara-
bum q̄ irruerāt in caſtra. Reg-
nauitq; ochozias filiꝰ iorā re-
gis iuda quadraginta duorū
ānorum erat ochozias cū reg-
nare cepiſſet: et uno anno reg-
nauit ī ihr̄lm: et nomē matris
eius athalia filia amri. Sed et
ipſe ingreſſus eſt ꝑ vias domus
achab. Mater enī eiꝰ impulit eū.
ut impie ageret. Fecit igitᷣ ma-
lum in ↄſpectu dn̄i ſicut domꝰ
achab. Ipſi enī fuerūt ei cōſilia
rij poſt mortem pr̄is ſui in īte-
ritū eius: ambulauitq; in cōſi-
lijs eorū. Et perrexit cū ioram
filio achab rege iſrahel in bel-
lum cōtra azahel regem ſirie ī
ramoth galaad: vulnerauerūt-
q; ſiri ioram. Qui reuerſus ut
curaretur in ieſrahel. Multas
enī plagas acceperat in ſupra-
dicto certamine. Igitᷣ ochozias
filius ioram rex iuda deſcendit
ut inuiſeret ioram filiū achab
in ieſrahel egrotātem. Volun-
tatis q̄ppe fuit dei adūſus ocho-
ziam. ut veniret ad ioram. Et
cum veniſſet et egrederetᷣ cū eo
adūſum iehu filiū namſi quē
vnxit dn̄s ut deleret domū ach-
ab: cum ergo euerteret iehu do-
mum achab īuenit ꝑncipes iu-
da et filios fratrū ochozie qui
miniſtrabāt ei. ⁊ īterfecit illos.
Ipm quoq; perquirēs ochoziā
ↄprehendit latitātem in ſama-
ria adductūq; ad ſe occidit: et
ſepelierūt eum eo qꝰ eſſet filius
ioſaphat: qui queſierat dn̄m ī
toto corde ſuo. Nec erat ultra
ſpes aliqua: ut de ſtirpe q̄s reg-
naret ochozie. Siquidē mater
eius athalia videns quod mor-
tuus eſſet filius ſuus: ſurrexit.
et īterfecit omnē ſtirpē regiam
domꝰ iorā. Porro ioſabeth fi-
lia regis tulit ioas filiū ochozi-
e. et furata eſt eū de medio filio-
rum regis cū īterficeretᷣ: abſcō-
ditq; eum cū nutrice ſua ī cubi-
culo lectulorꝫ: ioſabeth aūt que
abſconderat eū. erat filia regis
ioram. uxor ioiade pontificis
ſoror ochozie: ⁊ idcirco athali-
a nō īterfecit eū. Fuit ergo cū eis

in domo dei abſcōditus ſex an=
nis: quibus regnauit athalia
ſuper terram. XXIII

Anno aūt ſeptimo ꝯforta=
tus ioiada aſſumpſit cē=
turiones. azariā videlicet filiū
ierobaā ⁊ yſmahel filiū iohan=
nan. azariā quoq; filiū obed.
et maaſiam filiū adaie. ⁊ eliſa=
phat filiū zechri: et iniit cū eis
fedus. Qui circūeuntes iudam
cōgregauerūt leuitas de cūctis
urbibꝫ iuda. ⁊ pͥncipes famili=
arum iſrahel: veneruntq; in ihe=
ruſalem. Iniit ergo om̄is mul=
titudo pactū in domo dei cū re=
ge. Dixitq; ad eos ioiada. Ecce
filiꝰ regis regnabit ſicut locu=
tus ē dn̄s ſup filios david. Iſ=
te eſt ſermo quem facietis. Ter=
cia pars vr̄m q̄ veniūt ad ſab=
batum ſacerdotū et leuitaꝝ et
ianitoꝝ erit in portis: tercia ve=
ro pars ad domū regis: ⁊ terci=
a ad portā que appellatꝰ fūda=
menti. Om̄e vero reliquū vul=
gus ſit in atriis domus domini:
nec quiſpiā alius ingrediatur
domū dn̄i. niſi ſacerdotes et q̄
miniſtrant de leuitis. Ipi tātū=
modo ingrediātur quia ſancti=
ficati ſunt: et om̄e reliquū vul=
gus obſeruet cuſtodias domini.
Leuite aūt circūdent regem ha=
bentes ſinguli arma ſua: et ſi
quis alius īgreſſus fuerit tem=
plum interficiatꝰ: ſintq; cū rege=
et intrante ⁊ egrediēte. Fecerūt
ergo leuite ⁊ vniūſus iuda iux=
ta om̄ia q̄ pͥceperat ioiada pō=
tifex. Et aſſumpſerunt ſinguli
viros qui ſub ſe erant: et venie=
bant per ordinē ſabbati cum
hiis qui impleuerāt ſabbatū.
⁊ egreſſi erāt. Siquidē ioiada
pontifex non dimiſerat abire
turmas: q̄ ſibi per ſingulas eb=
domadas ſuccedere ꝯſueuerāt.
Deditq; ioiada ſacerdos centu=
rionibꝫ lanceas clipeoſq; ⁊ pel=
tas regis david: quas cōſecra=
uerat in domo domini. Cōſtitu=
itq; omnē pp̄lm tenentiū pugi=
ones a parte templi dextra. vſ=
q; ad partem templi ſiniſtram.
coram altari et templo per cir=
cuitum regis: et eduxerūt filiū
regis ⁊ impoſuerūt ei diadema
et teſtimoniū: dederūtq; in ma=
nu eius tenēdam legem et con=
ſtituerūt eum regem. Vnxitq;
illū ioiada pontifex. et filii eiꝰ:
impͥcati quoq; ſunt ei atq; dix=
erunt. Viuat rex. Quod cū au=
diſſet athalia vocē ſcilicet cur=
rentium. atq; laudantiū regē:
ingreſſa eſt ad pp̄lm in templū
dn̄i. Cūq; vidiſſet regem ſtātē
ſuper gradū in introitu et pͥn=
cipes turmaſq; circa eū. omnē
q; pp̄lm terre gaudētē atq; clan=
gentem tubis. et diuſi generis

organis ɔcinẽtem · voceq; lau=
danciũ: ſcidit veſtimẽta ſua et
ait · Inſidie · inſidie · Egreſſus
aũt ioiada pontifex ad centuri=
ones ⁊ pncipes exercitus dixit
eis · Educite illã ext ſepta tẽpli:
⁊ interficiat foris gladio · Pre=
cepitq; ſacerdos ne occideretur
in domo dñi · Et impoſuerunt
ceruicib; eius manus · Cũq; in=
traſſet portam equoꝝ domus
regis: interfecerũt eã ibi · Pepi=
git aũt ioiada fedus iter ſe vni=
uſumq; pplm ⁊ regẽ: ut eſſet po=
pulus dñi · Itaq; ingreſſus eſt
oĩs ppls domũ baal · et deſtrux=
erunt eam: et altaria ⁊ ſimula=
cra illius cõfregerũt: mathan
quoq; ſacerdotem baal interfe=
cerũt ante aras · Cõſtituit aũt
ioiada ppoſitus in domo dñi
et ſub manib; ſacerdotũ ⁊ leui=
tarum · quos diſtribuit dauid
in domo dñi: ut offerrent olo=
cauſta dño ſicut ſcriptũ eſt in
lege moyſi · ĩ gaudio et cãticis ·
iuxta diſpoſitionẽ dauid · Cõ=
ſtituit q; ianitores ĩ portis do=
mus dñi: ut non ĩgrederet eã ĩ=
mũdus ĩ omĩ re · Aſſumpſitq;
cẽturiones ⁊ fortiſſimos viros ·
ac pncipes ppli et omñe vulgus
fre: ⁊ fecerũt deſcendere regem de
domo dñi · ⁊ introire per medi=
um porte ſupioris in domũ re=
gis: ⁊ collocauerũt eũ in ſolio

regali · Letatuſq; eſt omĩs ppls
terre: et urbs quieuit · Porro
athalia interfecta eſt gladio ·
Septem ãnoꝝ XXIIII
erat ioas cum regnare ce=
piſſet: et quadraginta annis
regnauit in ihr̃lm · Nomẽ ma=
tris eius ſebia de berſabee · Fe=
citq; quod bonũ eſt corã dño:
cunctis dieb; ioiade ſacerdotis ·
Accepit aũt ei ioiada vxores du=
as: e quibus genuit filios et fi=
lias · Poſt q̃ placuit ioas ut ĩ=
ſtauraret domũ domĩ: cõgre=
gauitq; ſacerdotes ⁊ leuitas: ⁊
dixit eis · Egredimĩ ad ciuitates
iuda: et colligite de uniũſo iſra=
hel pecuniã ad ſartatecta tẽpli
dei noſtri per ſingulos annos:
feſtinatoq; h facite · Porro le=
uite egere negligẽti9 · Vocauit
q; rex ioiadam pncipem: ⁊ dix=
it ei · Quare tibi non fuit cure
ut cogeres leuitas inferre de iu=
da et de ihr̃lm pecuniã que ɔſti=
tuta eſt a moyſe ſeruo dñi: ut ĩ=
ferret eam omĩs mltitudo iſra=
hel in tabernaculũ teſtimonij:
Athalia eñi impiiſſima et filij
eius · deſtruxerũt domũ dei: et de
uniũſis q̃ ſanctificata fuerant
in templo dñi ornauerũt phanũ
baalim · Precepit ergo rex · ⁊ fe=
cerunt archam: poſuerũtq; eã
iuxta portã dñi forinſecus · Et
pdicatũ eſt in iuda et ihr̃lm: ut

deferrent ſinguli p̄ciū dn̄o qđ
ↄſtituit moyſes ſeruus dei ſup
omnē iſrahel·in deſerto· letati
qꝫ ſunt cuncti p̄ncipes·et omīs
pp̄ls: ⁊ ingreſſi cōtulerūt in ar-
cham dn̄i atqꝫ miſerūt: ita ut i-
plerētur·Cumqꝫ tēpus eſſet ut
deferrent archam corā rege per
manꝰ leuitaꝝ: videbāt eīm mul-
tā pecuniā: ingrediebatr̄ ſcriba
regis ⁊ quē p̄mus ſacerdos cō-
ſtituerat: effūdebātqꝫ pecuniā
que erat in archa·Porro arch-
am reportabāt ad locū ſuū: ſic
qꝫ faciebāt p ſigulos dies·Et
cōgregata ē infinita pecunia:
quā dederūt rex et ioiada hijs
qui p̄erant opibꝫ domus dn̄i·
At illi cōducebāt ex ea ceſores
lapidū et artifices opm ſingu-
lorū·ut inſtaurarēt domū dn̄i:
fabros qꝫ ferri et eris: ut quod
cadere ceperat fulcirēt·Egerūtqꝫ
hij qui opabātur induſtrie: et
obducebatur parietū cicatrix
p manus eoꝝ: ac ſuſcitauerūt
domū dn̄i in ſtatū p̄ſtinū: ⁊ fir-
miter eam ſtare fecerūt·Cūqꝫ cō-
pleſſent omīa opa·detulerunt
coram rege et ioiade reliquā p-
tem pecunie: de qua facta ſunt
vaſa tēpli in miniſteriū ad olo-
cauſta: fiale quoqꝫ ⁊ cetera va-
ſa aurea ⁊ argētea·Et offerebā-
tur olocauſta in domo domi-
ni iugiter cunctis diebꝫ ioiade·

Senuit aūt ioiada plenus die-
rum et mortuus eſt cū centū tri-
ginta eſſet annoꝝ: ſepelierūtqꝫ
eū in ciuitate dauid cū regibꝫ:
eo q feciſſet bonū cum iſrahel
et cum domo eius·Poſtq̄ꝫ aūt
obijt ioiada: ingreſſi ſunt p̄n-
cipes iuda·et adorauerūt regē·
Qui delinitꝰ obſequijs eorū ac-
quieuit eis·Et dereliquerūt tem-
plum dn̄i dei patrum ſuoꝝ ſer-
uieruntqꝫ lucis et ſculptilibꝫ: ⁊
facta eſt ira contra iudā et ihe-
ruſalē ꝑpter hoc peccatū·Mitte-
batqꝫ eis ꝑphetas ut reuerterē-
tur ad dn̄m: quos ꝑteſtantes
illi audire nolebant·Spiritus
itaqꝫ dei induit zachariam fili-
um ioiade ſacerdotē: ⁊ ſtetit in
conſpectu pp̄li·et dixit eis·Hec
dicit deus·Quare trāſgredimī
p̄ceptum dn̄i quod vobis nō
proderit: et dereliquiſtis domi-
num ut dereliquerct vos: Qui
cōgregati aduerſus eum miſe-
runt lapides iuxta regis impe-
rium: in atrio domus dn̄i·Et
non eſt recordatus ioas rex mi-
ſericordie quam fecerat ioiada
pater illius ſecū: ſed interfecit
filiū eius·Qui cum moreretur·
ait·Videat dn̄s et requirat·Cū-
qꝫ euolutus eſſet annus aſcen-
dit ↄtra eum exercitus ſirie: ve-
nitqꝫ in iudam et ihr̄lm ⁊ inter-
fecit cunctos p̄ncipes pp̄li: atqꝫ

vniūſam ꝑdam miſerunt regi
in damaſcū · Et certe cum per=
modicus veniſſet nūs ſiroꝝ t̄=
didit dn̄s manibꝫ eoꝝ infinitā
multitudinē: eo quod dereliq̄ſ=
ſent dn̄m deū prm̄ ſuoꝝ · In io=
as quoq; ignominioſa exercu=
ere iudicia : ⁊ abeuntes dimiſe=
runt eum in languoribꝫ mag=
nis · Surrexerunt aūt cōtra eū
ſerui ſui in vltionē ſanguinis
zacharie filij ioiade ſacerdotis·
et occiderūt eum in lectulo ſuo
et mortuus eſt: ſepelieruntq; il
lum in ciuitate dauid ſed nō ī
ſepulcris regum · Inſidiati ve=
ro ſunt ei zabad filius ſemach
amanitidis: et iozabach filius
ſemarich moabitidis · Porro
filij eius ac ſūma pecunie que
adunata fuerat ſb̄ eo · ⁊ inſtau=
ratio domus dei ſcripta ſunt di=
ligētius in libro regū · Regna=
uit aūt amaſias filius eius ꝓ

XXV

Vigin eo·
tiq̄nq; annoꝝ erat ama=
ſias cum regnare cepiſſet: et vi=
gintinouē ānis regnauit ī ihe=
ruſalem · Nomē mr̄is eius io=
iaden de ihr̄lm · Fecitq; bonū ī
ꝯſpectu dn̄i: verūtamē non in
corde ꝑfecto · Cumq; roboratū
ſibi videret imperiū iugulauit
ſeruos qui occiderāt regem pa=
trem ſuū: ſed filios eoꝝ non in=
terfecit · ſicut ſcriptū ē in libro
legis moyſi: vbi ꝑcepit dn̄s di=
cens · Non occidētur prēs ꝓ fi=
lijs · neq; filij pro prībus ſuis:
ſed vnuſquiſq; in ſuo peccato
morietᷣ · Cōgregauit igitᷣ ama=
ſias iudam · et cōſtituit eos per
familias · tribunoſq; ⁊ centuri=
ones in vniūſo iuda et beniā=
min: et recenſuit a viginti annis
ſurſum · inuenitq; triginta mi=
lia iuuenū q̄ egrederent̄ ad pu=
gnam ⁊ tenerēt haſtam ⁊ clipe=
um · Mercede quoq; conduxit
de iſrahel centū milia robuſto=
rū centū talētis argenti · Venit
aūt homo dei ad illū et ait · O
rex ne egrediatur tecū exercitus
iſrahel · Non eſt enī dn̄s cum
iſrahel: et cunctis filijs ephraī·
Quod ſi putas in robore exer=
citus bella cōſiſtere: ſuperari te
faciet deꝰ ab hoſtibꝫ · Dei quip=
pe eſt et adiuuare: ⁊ in fugam
cōuertere · Dixitq; amaſias ad
hoīem dei · Quid ergo fiet de cē=
tum talentis que dedi militibꝫ
iſrahel: Et rn̄dit ei homo dei·
Habet dn̄s vnde tibi dare poſ=
ſit multo hijs plura · Separa=
uit itaq; amaſias exercitū qui
venerat ad eum ex ephraim: vt
reuerteretur in locū ſuū · At illi
cōtra iudam vehemēter irati:
reuerſi ſunt in regionē ſuam ·
Porro amaſias ꝯfidēter eduxit
ꝓplm̄ ſuū · et abijt in vallē ſali=

narum: ꝑcuſſitq; filios ſeir de=
cem milia. Et alia decem milia
viroꝝ ceperunt filij iuda: ⁊ ad=
duxerūt ad ꝑruptū cuiuſdam
petre. ꝑcipitauerūtq; eos de ſū=
mo in preceps: q̄ vniūſi crepu=
erūt. At ille exercit⁹ quē remiſe=
rat amaſias ne ſecū iret ad ꝑli=
um: diffuſus in ciuitatib; iuda.
a ſamaria uſq; ad bethoron ⁊
īterfectis trib; milib; diripuit
ꝑdam magnā. Amaſias quo=
q; poſt cedem ydumeoꝝ ⁊ alla=
tos deos filioꝝ ſeir ſtatuit illoſ
in deos ſibi: ⁊ adorabat eos: ⁊
illis adolebat in cenſum. Quā=
obrem iratus dn̄s cōtra ama=
ſiam: miſit ad illū ꝓphetā qui
diceret ei. Cur adoraſti deos q̄
non liberauerunt ꝑplm ſuū de
manu tua: Cumq; hec ille loq̄=
retur. rn̄dit ei. Num cōſiliari⁹
regis es: Quieſce ne interficiā
te. Deſcendenſq; ꝓpheta. ſcio ī=
quit quod cogitauerit dn̄s oc=
cidere te: qui ⁊ feciſti hoc malū:
⁊ inſuꝑ non acquieuiſti ꝯſilio
meo. Igitur amaſias rex iuda
inito peſſimo ꝯſilio. miſit ad
ioas filiū ioachaz. filij iehu re=
gem iſrahel dicens. Veni vide=
amus nos mutuo. At ille re=
miſit nūcios dicens. Carduuſ
qui ē in libano. miſit ad cedrū
libani dicens. Da filiā tuā fili=
o meo vxorem. Et ecce beſtie q̄
erant in ſilua libani: inceſſerūt
⁊ cōculcauerūt carduū. Dixiſti
percuſſi edom: et idcirco erigit̄
cor tuū in ſupbiā. Sede in do=
mo tua. Cur malū aduſum te
prouocas: ut cadas et tu et iu=
das tecū: Noluit audire amaſi=
as: eo q͡ dn̄i eſſet volūtas. ut
traderet̄ in manus hoſtiū ꝓpt̄
deos edom. Aſcendit igitur io=
as rex iſrahel: ⁊ mutuos ſibi ꝑ=
buere ꝯſpectus. Amaſias aūt
rex iuda erat in bethſames iu=
de. Corruitq; iudas coram iſrƚ:
et fugit ī tabernacula ſua. Por=
ro amaſiam regem iuda filiū
ioas filij ochozie cepit ioas rex
iſrahel in bethſames et addux=
it in ihrl'm: deſtruxitq; murum
eius. a porta ephraim uſq; ad
portam āguli quadringentiſ
cubitis. Omne quoq; aurū et
argentū. ⁊ vniūſa vaſa que re=
pererat in domo dei. et apud o=
bededom. in theſauris etiā do=
mus regie. necnō ⁊ filios obſi=
dum: reduxit in ſamariā. Vix=
it aūt amaſias filius ioas rex
iuda poſtq̄ mortuus ē ioas fi=
lius ioachas rex iſrahel q̄ndecī
ānis. Reliqua aūt ſermonum
amaſie prioꝝ et nouiſſimorū
ſcripta ſunt in libro regū iuda
et iſrahel. Qui poſtquā receſſit
a dn̄o: tetenderūt ei inſidias in
iheruſalē. Cūq; fugiſſet lachiſ

miſerūt et interfecerūt eum ibi:
reportanteſq; ſup equos ſepe=
lierunt eum cum prīb; ſuis in
ciuitate dauid·

XXVI

Omnis aūt pp̄ls iuda· filiū
ei⁹ oziam annorū ſedeci
cōſtituit regem pro amaſia pa=
tre ſuo· Ipſe edificauit ahilat:
⁊ reſtituit eā ditioni iude· poſt=
q̄; dormiuit rex cum prībus ſu=
is· Sedecim annoꝝ erat ozias
cum regnare cepiſſet: ⁊ q̄nqua=
gintaduob; annis regnauit ī
ihr̄lm· Nomen mr̄is eius iece=
lia de ihr̄lm· Fecitq; quod erat
rectum in oculis dn̄i iuxta om=
nia que fecerat amaſias pater
eius: et exquiſiuit dn̄m in die=
bus zacharie intelligētis ⁊ vi=
dētis deū· Cūq; requireret dn̄m:
direxit eū in omībus· Deniq;
egreſſus eſt et pugnauit cōtra
philiſtijm: et deſtruxit murum
geth· ⁊ murū iamnie· murūq;
azoti· Edificauit quoq; oppida
in azoto et philiſtijm: et adiu=
uit eum deus cōtra philiſtijm
⁊ cōtra arabas q̄ habitabant
in gurbaal· et cōtra ammoni=
tas· Appendebātq; ammonite
munera ozie: et diuulgatū eſt
nomen eius uſq; ad introitū e=
gipti ꝓpter crebras victorias·
Edificauit quoq; ozias turres
in ihr̄lm ſup portam anguli·
et ſup portam vallis· ⁊ reliq̄s
in eodem muri latere: firmauit
q; eas· Extruxitq; turres ī ſolitu=
dine: et effodit ciſternas pluri=
mas· eo quod haberet multa
pecora: tam in campeſtrib; q̄;
ī heremi vaſtitate· Vineas q̄;
habuit ⁊ vinitores in mōtib;·
et in carmelo· Erat quippe ho=
mo agriculture deditus· Fuit
aūt exercitus bellatorum ei⁹ q̄
procedebāt ad ꝓlia ſub manu
iehiel ſcribe· maaſieq; doctoris:
et ſub manu ananie qui erat
de ducibus regis· Omniſq; nūs
ꝓncipum per familias viroꝝ
fortiū duoꝝ miliū ſexcentoꝝ: ⁊
ſub eis vniūſus exercitus trecē=
torum et ſeptem miliū q̄ngen=
torum· qui erant apti ad bella:
et pro rege cōtra adūſarios di=
micabant· Preparauit quoq;
eis ozias id eſt cuncto exercitui
clipeos et haſtas· et galeas et
loricas· arcuſq; et fūdas ad ia=
ciendos lapides: ⁊ fecit in iheru=
ſalem diūſi generis machinas
quas in turribus collocauit· ⁊
in angulis murorū: ut mitte=
rent ſagittas et ſaxa grandia·
Egreſſumq; ē nomē ei⁹ ꝓcul:
eo q auxiliaret̄ ei dn̄s et corro=
boraſſet illū· Sed cum robora=
tus eſſet eleuatū eſt cor eius in
interitū ſuū et neglexit dn̄m de=
um ſuū: ingreſſuſq; templum
dn̄i adolere voluit incenſum

ſup altare thimiamatis. Sta-
timqꝫ ingreſſus poſt eum aza-
rias ſacerdos. ⁊ cum eo ſacdo-
tes dn̄i octuaginta viri fortiſſi-
mi. reſtiterunt regi: atqꝫ dixerūt.
Non eſt tui officij ozia. ut ado-
leas īcenſum dn̄o: ſed ſacerdo-
tum hoc eſt filiorꝝ aaron q̄ ꝯſe-
crati ſunt ad huiuſcemodi mi-
niſteriū. Egredere de ſanctuari-
o. ne contēpſeris: quia non re-
putabitur tibi in gloriā hoc a
dn̄o deo. Iratuſqꝫ ozias ⁊ tenēs
ī manu thuribulū ut adoleret
incenſum: minabat̄ ſacerdoti-
bꝫ. Statimqꝫ orta eſt lepra. in
fronte eius corā ſacerdotibꝫ in
domo dn̄i: ſuper altare thimia-
matis. Cumqꝫ reſpexiſſet eum
azarias pontifex. et om̄es reli-
qui ſacerdotes. viderunt leprā
in fronte eius: ⁊ feſtinato expu-
lerūt eum. Sed ⁊ ipē perterritus
accelerauit egredi: eo ꝙ ſēſiſſet
illico plagam dn̄i. Fuit igitur
ozias rex leproſus uſqꝫ ad diē
mortis ſue: et habitauit in do-
mo ſeparata. plenus lepra ob
quā eiectus fuerat de domo do-
mini. Porro ioathan filius ei-
us rexit domū regis: et iudica-
uit ppl'm terre. Reliqua aūt ſer-
monū ozie ꝑorum et nouiſſi-
morꝝ ſcripſit yſaias fili⁹ amos
propheta. Dormiuitqꝫ ozias
cum prībus ſuis: et ſepelierūt
eum in agro regaliū ſepulcro-
rū eo ꝙ eſſet leproſus: regna-
uitqꝫ ioathan filius eius ꝓ eo.

XXVII

Vigintiqn̄qꝫ annorꝝ erat ioathā cū
regnare cepiſſet: ⁊ ſedecim ān̄is
regnauit in ih'l'm. Nomē ma-
tris eius iheruſa. filia ſadoch.
Fecitqꝫ quod rectū erat coram
dn̄o iuxta omnia que fecerat
ozias par ſuus: excepto ꝙ nō
eſt ingreſſus templū domini:
⁊ adhuc ppl's delinquebat. Ipē
edificauit portam domus dn̄i
excelſam: et in muro ophel mul-
ta conſtruxit. Vrbes quoqꝫ edi-
ficauit in montibꝫ iuda: et in
ſaltibus caſtella et turres. Ipe
pugnauit contra regem filiorꝝ
ammō. et vicit eum. Dederūtqꝫ
ei filij ammon in tēpore illo cē-
tum talēta argenti: ⁊ decem mi-
lia choros tritici: ac totidē cho-
ros ordei. Hec ei ꝓbuerūt filij
ammon. in anno ſcd̄o ⁊ tercio.
Corroboratuſqꝫ ē ioathan: eo
quod direxiſſet vias ſuas corā
dn̄o deo ſuo. Reliqua autē ſer-
monū ioathā et om̄es pugne
eius. et opera ſcripta ſunt in li-
bro regū iſrahel et iuda. Vigin-
tiqn̄qꝫ annorꝝ erat cum regna-
re cepiſſet: ⁊ ſedecim annis reg-
nauit in ih'l'm. Dormiuitqꝫ io-
athā cū prībus ſuis: et ſepelie-
runt eū in ciuitate dauid: ⁊ reg-

nauit achaz filius eius pro eo.
Viginti XXVIII
annoȝ erat achaz cū reg-
nare cepiſſet: et ſedecim annis
regnauit in ihrl'm. Nō fecit rec-
tum ī ɔſpectu dn̄i. ſicut dauid
pater eius. ſed ambulauit ī vi-
js regum iſrahel: inſup et ſta-
tuas fudit baalim. Ipe eſt qui
adoleuit incenſum in valle bē-
non: ⁊ luſtrauit filios ſuos in
igne. iuxta ritū gētium quas
interfecit dn̄s in aduentu filio-
rum iſrahel. Sacrificabat q̄ ⁊
thimiama ſuccendebat in excel-
ſis. et in collibȝ: et ſub omī lig-
no frōdoſo. Tradiditq; eū dn̄s
deus eius in manu regis ſirie:
qui percuſſit eum magnāq; pre-
dam cepit de ei⁹ imperio: et ad-
duxit in damaſcū. Manibȝ q̄
regis iſrahel traditus eſt: et p-
cuſſus plaga grandi. Occidit
q; phacee fili⁹ romelie de iuda
centūuiginti milia in die uno.
oēs viros bellatores eo q̄ reli-
quiſſent dn̄m deū p̄rm ſuorū.
Eodem tempore occidit zechri
vir potens ex ephraim maſiā
filiū regis. et ezricam ducē do-
mus ei⁹: helchanam q̄ ſcd'm
a rege. Ceperūtq; filij iſrahel de
fratribȝ ſuis ducēta milia mu-
lierum pueroȝ et puellaȝ ⁊ in-
finitam predā: ptuleruntq; eam ī
ſamariam. Ea tempeſtate erat
ibi propheta dn̄i noīe obed. q̄
egreſſus obuiam exercitui veni-
enti in ſamariā dixit eis. Ecce
iratus dn̄s deus p̄rm vroȝ cōt̄
iudam. tradidit eos manibus
vrīs: et occidiſtis eos atrociter.
ita ut ad celum pertingeret vrā
crudelitas. Inſup filios iuda ⁊
ihrl'm vultis vobis ſubicere in
ſeruos ⁊ ancillas: qd' nequaq̄
facto opus ē. Peccaſtis enī ſu-
per hoc dn̄o deo nr̄o. Sed audi-
te cōſiliū meū: et reducite capti-
uos quos adduxiſtis de fr̄ibus
vrīs: quia magnus furor dn̄i
īminet vobis. Steterunt itaq;
viri de p̄ncipibȝ filiorū ephraī.
azarias fili⁹ iohannā barachi-
as filius moſollamoth. ezechi-
as filius ſellū. ⁊ amaſias filius
hadali. cōtra eos qui veniebāt
de p̄lio: et dixerūt eis. Non int̄-
ducetis huc captiuos: ne pecce-
mus dn̄o. Quare vultis addere
ſuper peccata nr̄a: et vetera cu-
mulare delicta: Grande quippe
peccatū eſt: et ira furoris dn̄i ī-
minet ſup iſrahel. Dimiſerūt
q; viri iſrahel bellatores p̄dā.
et vniūſa que ceperāt corā p̄n-
cipibȝ et omī multitudine: Stete-
runtq; viri quos ſupra memo-
rauimus: et app̄hēdētes captiuos
omneſq; qui nudi erāt. veſtierūt
de ſpolijs. Cumq; veſtiſſent eos
et calciaſſent. et refeciſſent cibo

ac potu · unxiſſentq; ꝓpt᷑ labo=
rem · et adhibuiſſēt eis curam:
quicūq; ambulare non potue=
rant · et erant imbecillo corpe ·
impoſuerūt eos iumētis · ꝛ ad=
duxerūt ihericho ciuitatē pal=
marū ad fratres eoꝝ: ipſiq; reuer=
ſi ſunt ĩ ſamariā · Tempe illo
miſit rex achaz ad regem aſſiri=
orum · poſtulans auxiliū · Ve=
neruntq; ydumei ꝛ pcuſſerunt
multos ex iuda: et ceperūt pdā
magnā · Philiſtiim quoq; dif=
fuſi ſunt p urbes campeſtres et
ad meridiem iuda: ceperuntq;
bethſames · et ahilon · et gadi=
roth · ſocho qꝫ ꝛ thamnā · ꝛ gā=
zo cum viculis ſuis: et habita=
uerunt in eis · Humiliauerat
enī dn̄s iudam ꝓpter achaz re=
gem iuda · eo qđ nudaſſet eum
auxilio · et ɔtemptui habuiſſet
dn̄m: adduxitq; cōtra eum te=
glathphalaſar regē aſſiriorū:
qui et afflixit eum ꝛ nullo reſiſ=
tente vaſtauit · Igit᷑ achaz ſpo=
liata domo dn̄i et domo regū
ac pncipū · dedit regi aſſiriorū
munera: ꝛ tamen nichil ei pro=
fuit · Inſup et in tēpore anguſ=
tie ſue auxit cōtemptū in dn̄m ·
Ipe p ſe rex achaz īmolauit di=
js damaſci victimas pcuſſori=
bus ſuis et dixit · dij regū ſirie
auxiliantur eis · quos ego pla=
cabo hoſtijs · et aderunt michi:
cum econtrario ipſi fuerint rui=
ne ei ꝛ vniūſo iſrahel · Direptiſ
itaq; achaz omībus vaſis do=
mus dei atq; confractis clauſit
ianuas templi dei: ꝛ fecit ſibi al=
taria in vniuerſis angulis ihe=
ruſalem · In omīb; quoq; urbi=
bus iuda · extruxit aras ad cre=
mādū thus: atq; ad iracūdiā
ꝓuocauit dn̄m deū prm̄ ſuoꝝ ·
Reliqua aūt ſermonū eius · et
oīm opm ſuoꝝ pꝛoꝝ et nouiſ=
ſimorū ſcripta ſunt in libro re=
gum iuda ꝛ iſrahel · Dormiuit
q; achaz cum prībus ſuis: et ſe=
pelierūt eum in ciuitate ihrłm ·
Neq; enī receperāt eum in ſepul=
cra regū iſrahel · Regnauitq; e=
zechias filiꝰ eiꝰ p eo ·

XXIX

Igitur ezechias regnare cepit cū
vigintiqnq; eſſet annoꝝ: et vi=
gintinouē annis regnauitq; ī
ihrłm · Nomen mr̄is eius abia
filia zacharie · Fecitq; qđ erat
placitū in conſpectu dn̄i: iuxta
oīa que fecerat dauid pat᷑ ei=
us · Ipo anno et menſe primo
regni ſui aperuit valuas domꝰ
dn̄i · et inſtaurauit eas: addux=
itq; ſacerdotes atq; leuitas · et
cōgregauit eos in plateā oriē=
talē dixitq; ad eos · Audite me
leuite · et ſanctificamī: mūdate
domū dn̄i dei prm̄ nr̄oꝝ: et au=
ferte omnē īmūdiciā de ſanctu=
ario · Peccauerūt pr̄es nr̄i: et

fecerūt malū in conſpectu dñi
dei noſtri · derelinquētes eū: auer-
terūt facies ſuas a tabernaclo
dñi dei noſtri · ꝛ p̄buerunt dor-
ſum: clauſerūt oſtia que erāt ī
porticu et extinxerūt lucernas:
incenſumq; non adoleuerunt:
ꝛ olocauſta non obtulerūt in
ſanctuario deo iſrahel · Concita-
tus ē itaq; furor dñi ſup iudā
ꝛ ihrlm: tradiditq; eos in com-
motionem · et in interitū et in
ſibilum · ſicut ipſi cernitis oculiſ
vr̄is · En corruerunt patres nr̄i
gladijs: filij nr̄i ꝛ filie nr̄e · ꝛ cō-
iuges captiue ducte ſunt ꝓpt̄
hoc ſcelus · Nunc ergo placet
michi ut ineamus fedus cū do-
mino deo iſrahel: et auertet a
nobis furorē ire ſue · Filij mei
nolite neglige · Vos elegit do-
minus · ut ſtetis corā eo · ꝛ miniſ-
tretis illi: colatiſq; eū · et cremē-
tis ei incenſum · Surrexerūt ergo
leuite: maath filius amaſie · et
iohel fili⁹ azarie de filijs caath ·
Porro de filijs merari: cis fili⁹
abdai et azarias filius ialale-
hel · De filijs aūt gerſom: ioha
filius iemma · et eden filius ioa-
ha · At vero de filijs eliſaphan:
ſamri et iahihel · De filijs q̄z
aſaph: zacharias et mathani-
as necnon de filijs heman: iahi-
hel · et ſemei · Sed et de filijs ydi-
thun: ſemeias ꝛ ozihel · Cōgre-
gauerūtq; fratres ſuos et ſanc-
tificati ſunt: ꝛ īgreſſi ſunt iuxta
mādatū regis ꝛ imperiū dñi · ut
expiarēt domū dei · Sacerdoteſ
q̄z ingreſſi templū dñi ut ſanc-
tificarent illud extulerūt omnē
īmundiciā quā intro repererāt
in veſtibulo dom⁹ dñi: quā tu-
lerunt leuite et aſportauerunt
ad torrētem cedrō foras · Cepe-
runt aūt p̄ma die menſis p̄mi
mūdare ꝛ in die octaua eiuſdē
menſis · īgreſſi ſunt porticū do-
mus templi dñi: expiauerūtq;
tēplum dieb; octo: et in die ſex-
tadecima menſis eiuſdē · quod
ceperant impleuerūt · Ingreſſi
quoq; ſunt ad ezechiā regem:
et dixerūt ei · Sanctificauimuſ
omnē domū dñi · et altare olo-
cauſti · vaſaq; ei⁹ · necnō et mē-
ſam ꝓpoſitionis cum omnibuſ
vaſis ſuis · cunctāq; templi ſup-
pellectilē quā polluerat rex ach-
az · in regno ſuo poſtq̄ꝫ p̄uari-
cat⁹ ē: et ecce repoſita ſunt om-
nia coram altari dñi · Conſur-
genſq; diluculo ezechias rex · a-
dunauit omēs p̄ncipes ciuita-
tis et aſcendit in domū dñi: ob-
tulerūtq; ſimul thauros ſeptē
et arietes ſeptem · agnos ſeptē ·
et hircos ſeptem: pro peccato ·
pro regno · ꝓ ſanctuario · pro
iuda · Dixitq; ſacerdotib; filijs
aaron: ut offerrent ſup altare

dñi· Mactauerūt igit᷑ thauros:
⁊ ſuſceperūt ſanguinē ſacerdo-
tes: et fuderunt illū ſup altare·
Mactauerūt etiā arietes: ⁊ illo-
rum ſanguinē ſup altare fude-
runt· Immolauerūt agnos: ⁊
fuderūt ſup altare ſanguinem·
Applicuerūt hircos ꝓ pcc̄o co-
ram rege· et uniūſa multitudi-
ne· Impoſuerūt manus ſuas
ſup eos: ⁊ īmolauerūt illos ſa-
cerdotes: et aſperſerūt ſangui-
nem eorū coram altari pro pi-
aculo uniūſi iſrl̄is· Pro omni
quippe iſrahel p̄ceperat rex ut
olocauſtū fieret pro peccato·
Conſtituit q̄ꝫ leuitas in domo
dñi· cum cimbalis et pſalteriis
et citharis· ſcḋm diſpoſitionē
dauid et gad uidentis regis et
nathan ꝓphete· Siquidē domi-
ni p̄ceptum fuit· per manū ꝓ-
phetaꝝ eius· Steteruntq; leui-
te tenētes organa dauid ⁊ ſac-
dotes tubas: et iuſſit ezechias
ut offerrēt olocauſta ſup alta-
re· Cūq; offerrent olocauſta ce-
perūt laudes canere dño· ⁊ clā-
gere tubis: atq; in diuerſis or-
ganis que dauid rex iſrl̄ repe-
rerat ɔcrepare· Omni aūt tur-
ba adorāte· cātores et hij qui
tenebāt tubas erant in officio
ſuo: donec cōplerent olocauſtū·
Cumq; finita eſſet oblatio īcur-
uatus eſt rex· et omēs qui erāt
cum eo: et adorauerūt· Prece-
pitq; ezechias ⁊ p̄ncipes leuitis
ut laudarēt dñm ſermonibus
dauid et aſaph videntis: q̄ lau-
dauerūt deū magna leticia et ī-
curuato genu adorauerūt· Eze-
chias āt etiā hec addidit· Imple-
ſtis manus vr̄as dño: accedite
et offerte victimas· et laudes in
domo dñi· Obtulit ergo uniū-
ſa multitudo hoſtias et laudes
⁊ olocauſta: mēte deuota· Por-
ro nūs olocauſtorū q̄ obtulit
mltitudo hic fuit· Thauros ſex-
aginta· arietes cētum· agnos
ducentos: ſanctificaueruntq; do-
mino boues ſexcētos: et oues
tria milia· Sacerdotes vero pau-
ci erant: nec poterāt ſufficere ut
pelles olocauſtoꝝ detraherent·
Unde et leuite frēs eoꝝ adiuue-
runt eos: donec implerent opus ⁊
ſanctificarentur antiſtites· Leui-
te quippe faciliori ritu ſanctifi-
cātur quā ſacerdotes· Fuerūt
ergo olocauſta plurima adipes
pacificoꝝ ⁊ libamina olocauſ-
torum: et cōpletus ē cultus do-
mus dñi: letatuſq; eſt ezechias
et omīs pp̄ls eo q̄ miniſteriū dñi
eſſet expletū· De repente quippe
hoc fieri placuerat·

XXX

Miſitq; ezechias ad omnē
iſrahel et iudā: ſcripſitq;
epiſtolas ad ephraī et manaſ-
ſen: ut venirēt ad domū dñi in

ihr̄lm· ⁊ facerent phaſe domīo
deo iſrahel· Inito ergo cōſilio
regis et p̄ncipū et vniū̄ſi cetꝰ
ihr̄lm: decreuerūt ut facerēt pha-
ſe menſe ſcdo· Non eñ occur-
rerant facere in tempe ſuo: q̄a
ſacerdotes qui poſſent ſufficere
ſanctificati non fuerāt· et pp̄ls
nōdū ↄgregatus fuerat in ihe-
ruſalē· Placuitq; ſermo regi
⁊ om̄i mītitudini: et decreuerūt
ut mitterēt nuncios in vniuer-
ſum iſrl̄ de berſabee uſq; dan:
ut venirēt et facerēt phaſe dn̄o
deo iſrahel in ihr̄lm· Multi eñ
non fecerāt ſicut lege p̄ſcriptū
eſt· Perrexeruntq; curſores cum
epiſtolis ex regis impio· et p̄n-
cipū eius in vniūſū iſrahel et
iudam: iuxta id quod rex iuſ-
ſerat p̄dicātes· Filij iſrl̄ reuer-
timini ad dn̄m dn̄i abrahā ⁊ iſa-
ac et iſrl̄: et reuertet̄ ad reliq̄as
q̄ effugerūt manus regis aſſi-
rioꝝ· Nolite fieri ſicut p̄res vr̄i
et fr̄es qui receſſerūt a dn̄o deo
p̄rm ſuoꝝ: ⁊ tradidit eos in īte-
ritum · ut ipi cernitis· Nolite ī-
durare ceruices vr̄as ſicut p̄reſ
vr̄i· Tradite manus dn̄o: ⁊ ve-
nite ad ſanctuariū eius quod
ſāctificauit in eternū· Seruite
dn̄o deo p̄rm vr̄oꝝ: ⁊ auertet̄ a
vobis ira furoris eius· Si eñ
vos reuerſi fueritis ad dominū:
fr̄es vr̄i ⁊ filij habebūt miſcdiā

coram dn̄is ſuis· q̄ illos duxe-
runt captiuos: et reuertētur in
terrā hanc· Pius eñ et clemēſ
eſt dn̄s deus veſter: et non auer-
tet faciē ſuam a nobis ſi reuer-
ſi fueritis ad eū· Igit̄ curſores
p̄gebāt velociter de ciuitate in
ciuitatē· per t̄rā ephraim ⁊ ma-
naſſe uſq; ad zabulō: illis irri-
dētibus· et ſubſannātib; eos·
Attamen quidā viri ex aſer et
manaſſe et zabulon acquieſcē-
tes conſilio: venerūt ihr̄lm· In
iuda vero facta eſt manus dn̄i
ut daret eis cor vnū: ut facerēt
iuxta p̄ceptū regis et p̄ncipū u-
bum dn̄i· Congregatiq; ſunt in
ihr̄lm p̄pli multi: ut facerēt ſol-
lempnitatē azimorū in mēſe ſe-
cundo· Et ſurgētes deſtruxerūt
altaria que erant in ihr̄lm: at
q; vniūſa in quib; ydolis ado-
lebatur incenſum ſubuertētes·
proiecerūt in torrētem cedron·
Immolauerūt aūt phaſe q̄rta-
decima die menſis ſcdi· Sacerdo-
teſq; atq; leuite tandem ſancti-
ficati obtulerūt olocauſta ī do-
mo dn̄i: ſteteruntq; in ordine ſuo
iuxta diſpoſicionē ⁊ legē moy-
ſi hoīs dei· Sacerdotes vero ſuſ-
cipiebant effundēdū ſanguinē
de manib; leuitaꝝ: eo q᷒ mlt̄a
turba ſanctificata non eſſet: et
idcirco īmolarent leuite phaſe
hijs qui non occurrerāt ſancti-

ficari dño. Magna etiam parſ
ꝓli de ephraim et manaſſe et
yſachar ⁊ zabulon que ſancti-
ficata nõ fuerat comedit pha-
ſe. non iuxta quod ſcriptū eſt:
et orauit ꝓ eis ezechias dicēs.
Dñs bonus ꝓpiciabit᷑ cunctiſ
qui in toto corde requirunt do-
minū deū prm̄ ſuoꝝ: et nõ im-
putabit eis quod minus ſanc-
tificati ſunt. Quē exaudiuit do-
minus: et placatus ē ꝓplo. Fe-
ceruntq; filij iſrl̄ q̄ inuēti ſūt in ihe-
ruſalem ſolennitatē azimoꝝ
ſeptē diebus in leticia magna.
laudātes dn̄m ꝑ ſingulos di-
es: leuite q̄ȝ et ſacerdotes ꝑ or-
gana q̄ ſuo officio cōgruebāt.
Et locutus eſt ezechias ad cor
om̄m leuitaꝝ: q̄ habebāt intelli-
gentiā bonā ſuꝑ dño: et come-
derūt ſeptē dieb; ſolēnitatis: i-
molantes victimas pacificoꝝ:
et laudātes dn̄m deū prm̄ ſuo-
rum. Placuitq; vniūſe mltitu-
dini ut celebrarēt etiā alios di-
es ſeptē: qđ et fecerūt cum igē-
ti gaudio. Ezechias aūt rex iu-
da prebuerat mltitudini mille
thauros: ⁊ ſeptē milia ouium.
Principes vero dederāt ꝓplo
thauros mille: et oues decē mi-
lia. Sanctificata ergo ē ſacerdotū
plurima mltitudo: ⁊ hilaritate ꝑ-
fuſa oīs cetus iuda tam ſacerdo-
tum ⁊ leuitaꝝ q̄ȝ vniūſe frequ-

tie q̄ venerat ex iſrl̄: ꝓſelitoꝝ q̄ȝ
de terra iſrl̄ ⁊ habitātiū in iuda.
Factaq; ē grādis celebritas in
ihrl̄m: q̄lis a dieb; ſalomonis
filij dauid regis iſrl̄ in ea vrbe
nō fuerat. Surrexerūt aūt ſacer-
dotes atq; leuite bn̄dicētes ꝓplo
et exaudita eſt vox eoꝝ: ꝑuenit
q; orō ī habitaculū ſanctū celi.

Cumq; hec fu- XXXI
iſſent rite celebrata: egreſ-
ſus ē om̄is iſrahel qui inuētuſ
fuerat in vrbib; iuda. ⁊ fregerūt
ſimulacra ſucciderūtq; lucos:
demoliti ſunt excelſa. ⁊ altaria
deſtruxerūt. nō ſolū de vniūſo
iuda ⁊ beniamī ſed ⁊ de ephraī
quoq; et manaſſe: donec peni-
tus euerterent. Reuerſiq; ſunt
omnes filij iſrahel: ī poſſeſſio-
nes et ciuitates ſuas. Ezechiaſ
aūt ꝯſtituit turmas ſacerdotaleſ
et leuiticas ꝑ diuiſiones ſuas
vnūquenq; in officio ꝓprio. tā
ſacerdotū videlicet q̄ȝ leuitaꝝ ad
olocauſta et pacifica: ut mini-
ſtrarent et cōfiterent᷑. caneretq;
in portis caſtroꝝ dn̄i. Pars aūt
regis erat ut de ꝓpria eius ſub-
ſtantia offerretur olocauſtum
mane ſemꝑ ⁊ veſpere: ſabbatiſ
quoq; et kalendis. ⁊ ſolēnitati-
bus ceteris: ſicut ſcriptū ē in le-
ge moyſi. Preceperat aūt ꝓplo
habitātiū ihrl̄m. ut darēt par-
tes ſacerdotib; ⁊ leuitis: ut poſ-

ſent vocare legi dñi· Quod cū
percrebuiſſet in aurib; multitu=
dinis plurimas obtulere pmi=
tias filij iſrahel·frumēti vini ⁊
olei: mellis quoqꝫ et oīm que
gignit humus decimas obtu=
lerūt·Sed ⁊ filij iſrahel ⁊ iuda
qui habitabāt in vrbib; iuda
obtulerūt decimas boum ⁊ oui=
um: decimaſqꝫ ſctor; q̄ voue=
rat dño deo ſuo: atqꝫ vniuerſa
portātes fecerūt aceruos pluri=
mos·Menſe tercio ceperūt acer=
uorū iacere fundamēta: et mē=
ſe ſeptimo cōpleuerūt eos·Cū=
qꝫ ingreſſi fuiſſent ezechias et
pncipes eius·viderūt aceruos:
et benedixerunt dño·ac pplo iſ=
rahel·Interrogauitqꝫ ezechias
ſacerdotes et leuitas: cur ita ia=
cerēt aceruí·Rñdit illi azarias
ſacdos pmus·de ſtirpe ſadoch
dicens·Ex quo ceperunt offerri
primicie in domo dñi·comedi=
mus et ſaturati ſum⁹: et remā=
ſerūt plurima: eo qđ benedixe=
rit dñs pplo ſuo·Reliquar; aūt
ē copia iſta q̄; cernis·Precepit
igit ezechias: ut pparerēt hor=
rea in domo dñi·Quod cū fe=
ciſſent intulerūt tam pmicias
q̄; decimas et quecūqꝫ vouerāt
fideliter·Fuit aūt pfectus eorū
chonenias leuita: et ſemei frat
eius ſcđus: poſt quē iehihel·⁊
azarias·et naad·et aſahel·et

iherimoth: iozabat quoqꝫ et e=
lihel·et ieſmachias·et maath·
⁊ banaias·ppoſiti ſub manib;
chonenie et ſemei fratris ei⁹ ex
imperio ezechie regis·et azari=
e pōtificis dom⁹ dñi: ad quos
oīa ptinebāt·Chore vero fi=
lius iemna leuites·⁊ ianitor o=
riētalis porte ppoſitus erat hijs
que ſponte offerebātur dño·p=
micijſqꝫ et conſecratis in ſanc=
ta ſanctor; : et ſub cura eius e=
den·⁊ beniamin·iheſue ⁊ ſemei=
as·amarias quoqꝫ et ſechem=
as·ī ciuitatib; ſacerdotū: ut fi=
deliter diſtribuerēt frīb; ſuis p=
tes·minorib; atqꝫ maioribus·
exceptis marib; ab ānis tribus
⁊ ſupra·cūctis qui ingrediebā=
tur templū dñi·Et quicquid p
ſingulos dies ↄducebāt ī miſ=
terio·atqꝫ obſeruacionib; iux=
ta diuiſiones ſuas: ſacdotibus
per familias et leuitis·a vice=
ſimo āno et ſupra per ordines
et turmas ſuas·vniūſeqꝫ mlti=
tudini tam uxorib; quā libris
ror; vtriuſqꝫ ſexus·fideliter cibi
de hijs que ſctificata fuerāt p=
bebātur·Sed et filior; aaron
per agros et ſuburbana vrbi=
um ſingular; diſpoſiti erāt vi=
ri qui partes diſtribuerēt vniū=
ſo ſexui maſculino: de ſacerdo=
tib; et leuitis·Fecitqꝫ ezechias
vniūſa que diximus·in omni

iuda: operatuſq; eſt bonū et rec-
tum et verū corā dño deo ſuo.
in vniūſa cultura miniſterij do-
mus dñi iuxta legem ⁊ cerimo-
nias: volēs requirere deū ſuū ī
toto corde ſuo. Fecitq; et ꝓſpe-
ratus eſt. XXXII
Poſt q̄ ⁊ huiuſcemodi veri-
tatem venit ſennacherib rex aſ-
ſirioꝝ: et ingreſſus iudā obſe-
dit ciuitates munitas volens
eas capere. Quod cū vidiſſet e-
zechias veniſſe ſcilicet ſennache-
rib ⁊ totū belli impetū verti cō-
tra ihrl'm: inito cū ꝑncipibꝫ cō-
ſilio viriſq; fortiſſimis ut ob-
turarēt capita fontiū qui erāt
extra urbē: ⁊ hoc oīm decernēte
ſententia cōgregauit plurimā
multitudinē: ⁊ obturauerūt cūc-
tos fontes. et riuū qui fluebāt
in medio terre dicētes. Ne veni-
āt reges aſſiriorū: et inueniāt
aquaꝝ abundātiā. Edificauit
q̄ꝫ agens induſtrie oēm murū
qui fuerat diſſipat⁹: ⁊ extruxit
turres deſup: et forinſecus alte-
rū murū. Inſtaurauitq; mello
in ciuitate dauid: et fecit vniū-
ſi gñis armaturā et clipeos.
Cōſtituitq; ꝑncipes bellatoꝝ ī
exercitu: et cōuocauit vniūſos
in platea porte ciuitatis: ac lo-
cutus eſt ad cor eoꝝ dicēs. Vi-
riliter agite et cōfortamini: noli-
te timere: nec paueatis regē aſ-
ſirioꝝ et vniūſam multitudinē
que eſt cū eo. Multo eīn plures
nobiſcū ſunt quā cū illo. Cum
illo eīn eſt brachiū carneū: no-
biſcū dñs deus noſter qui aux-
iliator eſt noſter: pugnatq; ꝓ
nobis. Cōfortatuſq; ē ꝑpl's hu-
iuſcemodi verbis ezechie regis
iuda. Que poſtq̄ꝫ geſta ſūt: mi-
ſit ſennacherib rex aſſirioꝝ ſer-
uos ſuos ihrl'm. ipſe eīn cū vni-
ūſo exercitu obſidebat lachis: ad
ezechiā regem iuda. et ad oēm
ꝑpl'm q̄ erat in urbe dicēs. Hec
dicit ſennacherib rex aſſiriorū.
In quo habētes fiduciā. ſedetis
obſeſſi in ihrl'm: Num ezechias
decepit vos. ut tradat morti in
fame. ⁊ ſiti: affirmās q' dñs de-
us veſter liberet vos de manu
regis aſſirioꝝ: Nūquid nō iſte
ē ezechias qui deſtruxit excelſa
illius et altaria: et ꝑcepit iude
et ihrl'm dicēs. corā altari vno
adorabitis. et in ipo cōburetis
incenſū: An ignoratis q̄ ego fe-
cerim. ⁊ pr̄es mei cunctis terraꝝ
ꝑplis: Nunquid ꝑualuerūt dij
gentiū oīmq; terrarū liberare re-
gionē ſuā de manu mea: Quis
eſt de vniūſis dijs gentiū quas
vaſtauerūt pr̄es mei qui potu-
erit eruere ꝑpl'm ſuū de manu
mea: ut poſſit etiā deus veſter
eruere vos de hac manu: Non
vos ergo decipiat ezechias. nec

vana ꝑſuaſione deludat: neq3
credatis ei. Si enī nullus potu-
it deus cunctarū gentiū atq3 re-
gionum liberare ppl'm ſuū de
manu mea. et de manu prm
meoꝝ: cōſequēter nec deus veſ-
ter poterit eruere vos de hac ma-
nu. Sed et alia multa locuti ſūt
ſerui eius cōtra dn̄m deū: et cō-
tra ezechiā ſeruū ei⁹. Epiſtolaſ
quoq3 ſcripſit plenas blaſphe-
mie in dn̄m deū iſrahel: et locu-
tus ē adūſum eū. Sicut dij gē-
tium terraꝝ nō potuerūt libe-
rare ppl'm ſuū de manu mea:
ſic et deus ezechie eruere nō po-
terit ppl'm ſuū de manu iſta. In-
ſup et clamore magno ligua
iudaica ɔtra ppl'm qui ſedebat
in muris ihr'lm ꝑſonabat: ut
terreret eos. et caperet ciuitatē.
Locutuſq3 ē ɔtra deū iſrl': ſicut
adūſum deos ppl'oꝝ terre opa
manuū hoīm. Orauerūt igit'
ezechias rex. et yſaias filius a-
mos ꝓphetes adūſū hāc blaſ-
phemiā: ac vociferati ſunt uſ-
q3 ī celū. Et miſit dn̄s angelū
ſuū: q̄ ꝑcuſſit oēm virū robuſ-
tum et bellatorē. et ꝑncipē exer-
citus regis aſſirioꝝ: reuerſuſ-
q3 eſt cū ignominia in trā ſuā.
Cumq3 īgreſſus eēt domū dei
ſui: filij q̄ egreſſi fuerant de vte-
ro eius interfecerūt eū gladio.
Saluauitq3 dn̄s ezechiā et ha-
bitatores ihr'lm de manu ſēna-
cherib regis aſſirioꝝ. et de ma-
nu oīm: et ꝑſtitit ei quietem per
circuitū. Multi etiā deferebant
hoſtias et ſacrificia dn̄o in ihe-
ruſalē. et munera ezechie regi
iuda. Qui exaltatus eſt poſt h̄
coram cūctis gētib3. In dieb3 il-
lis egrotauit ezechias uſq3 ad
mortem: et orauit dn̄m. Exau-
diuitq3 eū et dedit ei ſignū: ſed
non iuxta beneficia que accepe-
rat retribuit: quia eleuatū eſt
cor eius. Et facta eſt cōtra eum
ira. et cōtra iudā et ihr'lm. Hu-
miliatuſq3 eſt poſtea eo q̄ exal-
tatū ī fuiſſet cor eius: tam ipſe
q̄3 habitatores ihr'lm: et idcirco
non venit ſup eos ira dn̄i ī die-
bus ezechie. Fuit aūt ezechias di-
ues et inclitus valde: et theſau-
ros ſibi plurimos cōgregauit
argenti et auri. et lapidis ꝑcio-
ſi. aromatū et armoꝝ uniuerſi
gn̄is. et vaſoꝝ magni precij:
apothecas quoq3 frumēti vini.
et olei. et ꝑſepia oīm iumētoꝝ:
caulaſq3 pecorib3. et vrbes ſex
edificauit. Habebat quippe gre-
ges ouiū. et armentoꝝ innume-
rabiles: eo q̄ dediſſet ei dn̄s ſb-
ſtantiam multam nimis. Ipſe ē
ezechias qui obturauit ſuperi-
orem fontem aquaꝝ gyon: et
auerteret eas ſubter ad occidentē
vrbis dauid. In omīb3 opibuſ

ſuis fecit ꝓſpere q̄ voluit. At-
tamen in legatione ꝑncipum
babilonis qui miſſi fuerāt ad
eū: ut interrogarēt de portento
qđ acciderat ſup terrā: dereliq̄t
eū dn̄s: ut temptaret ⁊ nota fi-
erent oīa que erant in corde ei-
us. Reliqua aūt ſermonū eze-
chie et miſericordiarū ei⁹ ſcripta ſūt
in viſione yſaie filij amos ꝓ-
phete: et in libro regū iuda et
iſrahel. Dormiuitq; ezechias
cū patribus ſuis: et ſepelierūt eū
ſupra ſepulcra filiorū dauid.
Et celebrauit ei⁹ exequias uni-
uerſus iuda ⁊ omnes habitatores
ihrl̄m: regnauitq; manaſſes fi-
lius eius pro eo. XXXIII

Duodecim annorū erat ma-
naſſes cum regnare cepiſ-
ſet: et quinquagintaquinq; annis
regnauit in ihrl̄m. Fecit autē
malū corā dn̄o iuxta abomi-
nationes gentiū quas ſubuer-
tit dn̄s coram filijs iſrahel: et
conuerſus inſtaurauit excelſa
q̄ demolit⁹ fuerat ezechias pr̄
eius: cōſtruxitq; aras baalim.
et fecit lucos: et adorauit om̄em
miliciā celi ⁊ coluit eā. Edifica-
uit quoq; altaria in domo do-
mini: de qua dixerat dn̄s ī ihe-
ruſalē erit nomē meū in eternū.
Edificauit aūt ea cuncto exerci-
tui celi in duobȝ atrijs domus
dn̄i: tranſireq; fecit filios ſuos p
ignē in valle benēnō. Obſer-
uabat ſomnia: ſectabat̄ augu-
ria: maleficis artibȝ inſeruiebat.
Habebat ſecū magos et incā-
tatores: multaq; mala opera-
tus eſt corā dn̄o ut irritaret eū.
Sculptile quoq; et conflatile ſig-
nū poſuit in domo dn̄i: de qua
locutuſq; eſt dn̄s ad dauid et
ad ſalomonē filiū eius dicens.
In domo hac et in ihrl̄m quā e-
legi de cunctis tribubȝ iſrahel po-
nam nomē meū in ſempiternū:
et mouere non faciam pedem
iſrahel de terra quā tradidi pa-
tribus eorū: ita dūtaxat ſi cuſtodi-
erint facere que ꝑcepi eis cūctā-
q; legem et cerimonias atq; iu-
dicia que mandaui per manū
moyſi. Igitur manaſſes ſedux-
it iudā ⁊ habitatores ihrl̄m: ut
facerēt malū ſup omnes gentes
quas ſubuerterat dn̄s a facie
filiorū iſrahel. Locutuſq; ē do-
minus ad eū ⁊ ad ꝑplm illius:
et attendere noluerunt. Idcirco
ſuperinduxit eis ꝑncipes exerci-
tus regis aſſiriorū: ceperuntq;
manaſſen: et vinctū cathenis
atq; compedibȝ duxerunt in babi-
lonē. Qui poſtq̄ coangustat⁹
eſt orauit dn̄m deū ſuū: et egit
penitēciā valde coram deo pa-
trū ſuorū. Deprecatuſq; eſt eū ⁊
obſecrauit intente: ⁊ exaudiuit
orōnē eius: reduxitq; eum ihe-

ruſalē in regnū ſuū: et cogno-
uit manaſſes qđ dñs ipe eſſet
deus. Poſt hec edificauit murū
extra ciuitatē dauid ad occidē-
tē gyō in ꝯualle ab introitu por-
te piſciū p circuitū uſq; ad ofel:
et exaltauit illū vehemēter. Cō-
ſtituitq; principes exercitus in
cūctis ciuitatib; iuda munitis.
⁊ abſtulit deos alienos. ⁊ ſimu-
lacrū de domo dñi: aras q̄q; q̄s
fecerat in mōte domus dñi et ī
ihr̄lm: et piecit oīa extra urbē.
Porro inſtaurauit altare do-
mini: et immolauit ſup illud
victimas et pacifica ⁊ laudem.
p̄cepitq; iude ut ſeruiret dño de-
o iſrahel. Attamē adhuc ppl's
īmolabat in excelſis dño deo
ſuo. Reliqua autē geſtoꝝ ma-
naſſe. et obſecratio eius ad de-
um ſuū: verba quoq; videntiū
qui loquebātur ad eū in noīe
dñi dei iſrl' cōtinētur in ſermo-
nibus regū iſrahel. Oratio q̄q;
eius et exauditio et cuncta pec-
cata atq; cōtemptus: loca etiā
in quib; edificauit excelſa et fe-
cit lucos et ſtatuas anteq̄ age-
ret penitentiā: ſcripta ſunt in
ſermonib; ozai. Dormiuit er-
go manaſſes cū prib; ſuis: et
ſepelierūt eū in domo ſua: reg-
nauitq; pro eo filius eiꝰ amō.
Viginti duoꝝ ānoꝝ erat cū reg-
nare cepiſſet: ⁊ duob; ānis reg-
nauit in ihr̄lm. Fecitq; malū ī
ꝯſpectu dñi ſicut fecerat manaſ-
ſes pater eius: et cunctis ydoliſ
q̄ manaſſes fuerat fabricatus
īmolauit atq; ſeruiuit ⁊ non ē
reueritus faciē dñi ſicut reueri-
tus eſt manaſſes pater eius: et
multo maiora deliquit. Cūq;
cōiuraſſent adūſus eum ſerui
ſui interfecerūt eum in domo ſu-
a: porro reliqua ppl'i multitudo
ceſis hiis qui amon pcuſſerāt
cōſtituit regem ioſiā filiū eius
pro eo.

XXXIIII

Octo annoꝝ erat ioſias cū
regnare cepiſſet: et triginta et
uno anno regnauit in ihr̄lm.
Fecitq; quod erat rectū in con-
ſpectu dñi: et ambulauit in vi-
js dauid pr̄is ſui: non declina-
uit neq; ad dexterā neq; ad ſiniſ-
tram. Octauo aūt āno regni
ſui cum adhuc eſſet puer. cepit
querere deū pr̄is ſui dauid: et
duodecimo āno poſtq̄ ceperat
mūdauit iudā ⁊ ihr̄lm ab excel
ſis ⁊ lucis ſimlacriſq; ⁊ ſculpti-
lib;. Deſtruxerūtq; corā eo aras
baalim. et ſimulacra que ſup-
poſita fuerāt demoliti ſunt. Lu-
cos etiā ⁊ ſculptilia ſuccidit at-
q; cōminuit: et ſup tumulos e-
orū qui eis īmolare conſueue-
rant fragmēta diſperſit. Oſſa
p̄terea ſacerdotū cōbuſſit in al-
tarib; ydolorū: mūdauitq; iu-

dam et ihrl̄m· Sed ⁊ in urbib;
manaſſe et ephraim et ſyme-
on uſq; neptalim cuncta ſub-
uertit· Cumq; altaria diſſipaſſet
et lucos et ſculptilia ɔtriuiſſet
ī fruſta· cūctaq; delubra demo-
litus eſſet de uniūſa terra iſrl̄:
reuerſus eſt ihrl̄m· Igit̄ āno oc-
tauodecimo regni ſui mūdata
iam t̄ra ⁊ templo dn̄i: miſit ſa-
phan filiū eſelie et maaſiā p̄n-
cipē ciuitatis· et ioha filiū ioa-
chaʒ acōmētariis: ut inſtaura-
rēt domū dn̄i dei ſui· Qui uene-
rūt ad helchiā ſacerdotē mag-
nū: acceptaq; ab eo pecunia q̄
illata fuerat ī domū dn̄i· ⁊ q̄m
ɔgregauerāt leuite ⁊ ianitoreſ
de manaſſe et ephraim et uniū-
ſis reliquiis iſrl̄· ab omni q̄ʒ iu-
da et beniamin et habitatori-
bus ihrl̄m: tradiderūt in mani-
bus eoꝝ qui p̄erāt opariis in
domo dn̄i: ut inſtaurarēt tem-
plū· et infirma queq; ſarcirent·
At illi dederūt eā artificib; ⁊ ce-
mētariis: ut emerēt lapides de
lapidicinis· ⁊ ligna ad ɔmiſſu-
ras edificii· ⁊ ad cōtignationē
domoꝝ q̄s deſtruxerāt reges iu-
da· Qui fideliter cūcta faciebāt·
Erāt āt p̄poſiti opariū iadab ⁊
abdias de filiis merari· zacha-
rias et moſollā de filiis caath·
qui urgebāt opus: om̄es leui-
te ſciētes organis canere· Su-
ꝑ eos uero q̄ ad diuerſos uſuſ
onera portabāt: erāt ſcribe· et
mḡri de leuitis ianitores· Cum-
q; efferrēt pecuniā q̄ illata fue-
rat ī tēplū dn̄i· reperit helchias
ſacerdos librum legis dn̄i per
manū moyſi: ⁊ ait ad ſaphan
ſcribā· Librū legis īueni in do-
mo dn̄i: ⁊ tradidit ei· At ille in-
tulit uolumē ad regē: et nūcia-
uit ei dicēs· Omnia que dediſti
in manu ſeruoꝝ tuorū: ecce cō-
plent̄· Argentū qd̄ repertū eſt
in domo dn̄i cōflauerūt: datū
q; eſt p̄fectis artificū· et diuerſa
opa fabricantiū· P̄terea tradi-
dit michi helchias ſacd̄os hūc
librū· Quē cum rege p̄ſente re-
citaſſet· audiſſetq; ille uerba le-
gis· ſcidit ueſtimēta ſua: et p̄ce-
pit helchie et aichā filio ſaphā·
et abdon filia micha· ſaphā q̄ʒ
ſcribe· et aſaie ſeruo regis di-
cens· Ite et orate dn̄m ꝓ me· et
pro reliquiis iſrl̄ ⁊ iuda: ſuper
uniūſis ſermonib; libri iſtius
qui repertus ē· Magnus enī fu-
ror dn̄i ſtillauit ſup nos: eo qꝰ
non cuſtodierīt p̄res nr̄i uerba
dn̄i· ut facerēt om̄ia que ſcrip-
ta ſunt in iſto uolumīe· Abiit
ergo helchias et hii qui ſimul
a rege miſſi fuerāt ad oldan ꝓ-
phetē uxorē ſellū filii thecuath·
filii aras· cuſtodis ueſtiū· quo
habitabat in ihrl̄m in ſcd̄a: et

locuti ſunt ei verba que ſupra
narrauimꝰ. At illa rńdit eis.
Hec dicit dñs deus iſrl'. Dicite
viro q̄ miſit vos ad me. Hec
dicit dñs. Ecce ego inducā ma-
la ſup locū iſtū et ſup habita-
tores eius: cūctaq; maledicta
que ſcripta ſunt in libro hoc.
quē legerūt corā rege iuda: q̄-
a dereliquerūt me ⁊ ſacrificaue-
rūt diis alienis ut me ad iracū-
diā ꝓuocarēt in cūctis opib;
manuū ſuaꝝ. Idcirco ſtillabit
furoꝛ meus ſup locū iſtū: ⁊ nō
extinguet. Ad regem aūt iuda
qui miſit vos ꝑ dño deꝑcādo.
ſic loq̄mini. Hec dicit dñs deus
iſrahel. Quoniā audiſti verba
voluminis. atq; emollitū eſt cor
tuū. et humiliatꝰ es in cōſpec-
tu dñi ſup hiis que dicta ſunt
cōtra locū hūc et habitatores
ih'lm: reuerituſq; faciē meam
ſcidiſti veſtimēta tua et fleuiſti
corā me: ego q̄ȝ exaudiui te di-
cit dñs. Ia eū colligā te ad pa-
tres tuos: ⁊ inferreris ī ſepulcrū
tuū in pace: nec videbūt oculi
tui malū qd' ego inducturus
ſum ſuper locū iſtū ⁊ ſup habi-
tatores eiꝰ. Retulerūt itaq; re-
gi cuncta que dixerat. At ille
cōuocatis vniuſis maioribuſ
natu iuda et ih'lm aſcendit in
domū dñi: vnaq; omnes viri
iuda et habitatores ih'lm. ſa-
cerdotes et leuite ⁊ cūctus ppl's
a minimo uſq; ad maximū.
Quib; audiētib; in domo dñi
legit rex oīa verba voluminis:
et ſtans in tribunali ſuo pcuſ-
ſit fedus corā dño ut ambula-
ret poſt eum. et cuſtodiret pre-
cepta ⁊ teſtimonia et iuſtificati-
ones eiꝰ in toto corde ſuo. ⁊ in
tota aīa ſua: facereq; q̄ ſcripta
ſunt ī volumine illo qd' legerat.
Adiurauit q̄ȝ ſup hoc omēs q̄
reperti fuerāt in ih'lm et benia-
min: et fecerūt habitatores ihe-
ruſalē iuxta pactū dñi dei prm
ſuoꝝ. Abſtulit ergo ioſias cūc-
tas abōiatiōes de vniuſis
regionib; filioꝝ iſrl': et fecit oēſ
qui reſidui erant in iſrl' ſeruire
dño deo ſuo. Cunctis dieb; eiuſ
non receſſerūt a dño deo patrū
ſuoꝝ.

XXXV

Fecit aūt ioſias in ih'lm pha-
ſe dño: quod imolatū eſt q̄rta-
decima die menſis primi. Et cō-
ſtituit ſacerdotes ī officiis ſuis:
hortatuſq; eſt eos ut miniſtrarēt
in domo dñi. Leuitis quoq; ad
quoꝝ eruditionē oīs iſrahel
ſanctificabat' dño: locutus eſt.
Ponite archam in ſanctuario
templi: qd' edificauit ſalomon
filiꝰ dauid rex iſrahel. Nequa-
q̄ȝ eū eā ultra portabitis. Nūc
ergo miniſtrate dño deo vr̄o ⁊
pplo eius iſrl': et ꝑparate vos p

domos et cognationes vrãs ĩ
diuiſionibꝫ ſingulorũ ſicut pͥ-
cepit dauid rex iſrl̃· et deſcripſit
ſalomõ filius eius: ⁊ miniſtrate
in ſanctuario per familias tur-
maſqꝫ leuiticas: et ſanctificati
ĩmolate phaſe· Fr̃es etiã vr̃os
ut poſſint iuxta verba que lo-
cutus eſt dñs in manu moyſi
facere· pparate· Dedit preterea io-
ſias omĩ pplo qui ibi fuerat in-
uentus in ſolẽnitate phaſe ag-
nos et hedos de gregibꝫ et reli-
qui pecoris triginta milia: boũ-
qꝫ tria milia· Hec de regis uni-
uſa ſubſtãtia· Duces quoqꝫ ei-
us ſpõte quod vouerãt obtu-
lerũt: tam pplo qꝫ ſacerdotibꝫ
et leuitis· Porro helchias et
zacharias ⁊ iehihel pͥncipes do-
mus dñi dederũt ſacerdotibus
ad faciẽdũ phaſe pecora cõmix-
tim duo milia ſexcenta: ⁊ boues
trecẽtos· Chonenias autẽ et ſe-
meias etiã et nathanahel fr̃es
eius· necnõ aſabias et iahihel
et ioſabat pͥncipes leuitarꝫ· de-
derũt ceteris leuitis ad celebrã-
dũ phaſe· qͥnqꝫ milia pecorũ:
et boues qͥngentos· Prepara-
tũqꝫ eſt miniſteriũ ⁊ ſteterũt ſacer-
dotes in officio ſuo: leuite quo-
qꝫ in turmis iuxta regis impi-
um: et ĩmolatũ eſt phaſe· Aſ-
perſerũtqꝫ ſacerdotes manus ſu-
as ſanguine: et leuite detraxe-
rũt pelles olocauſtorꝫ: et ſepa-
rauerũt ea· ut darẽt p domos
et familias ſingulorꝫ· ⁊ offerrẽ-
tur dño ſicut ſcriptũ ẽ in libro
moyſi· de bubꝫ fecerũt quoqꝫ ſi-
militer· Et aſſauerũt phaſe ſu-
p ignẽ: iuxta qḋ ĩ lege ſcriptũ ẽ·
Pacificas vero hoſtias coxerũt
in lebetis· et cacabis et ollis: ⁊
feſtinato diſtribuerũt uniuerſe
plebi: ſibi autẽ et ſacerdotibꝫ poſ-
tea parauerũt· Nã in oblatio-
ne olocauſtorũ· et adipũ uſqꝫ
ad noctẽ ſacerdotes fuerũt occu-
pati: unde leuite et ſibi et ſacer-
dotibꝫ filijs aaron parauerũt
nouiſſimis· Porro cãtores fi-
lij aſaph ſtabãt in ordine ſuo:
iuxta pͥceptũ dauid et aſaph ⁊
eman et idithũ pphetarꝫ regis·
Janitores vero per portas ſin-
gulas obſeruabant: ita ut ne
puncto qͥdẽ diſcederẽt a miniſteri-
o· Quãobrẽ et fr̃es eorũ leuite
parauerũt eis cibos· Omnis
igitur cultura dñi rite cõpleta eſt
in die illa: ut facerẽt phaſe· et
offerrent olocauſta ſup altare
dñi iuxta pͥceptum regis ioſie·
Feceruntqꝫ filij iſrahel qui reper-
ti fuerant ibi phaſe in tempe il-
lo et ſolẽnitatẽ azimorꝫ: ſeptẽ
diebꝫ· Nõ fuit phaſe ſimile hu-
ic in iſrahel a diebꝫ ſamuelis
prophete: ſed nec quiſquã de
cunctis regibꝫ iſrl̃ fecit phaſe ſi-

ruit ioſias ſacerdotib; et leuitiſ
et omī iude et iſrl' qui repertus
fuerat: et habitātib; in ihrlm.
Octauodecimo āno regni ioſi-
e. hoc phaſe celebratū ē. Poſt-
q; inſtaurauerat ioſias tēplū.
aſcendit nechao rex egipti ad
pugnandū in carchamis iux-
ta eufraten: et ꝓceſſit in occur-
ſum eius ioſias. At ille miſſiſ
ad eū nūcijs ait. Quid michi ⁊
tibi rex iuda? Nō aduſū te ho-
die venio. ſed contra aliā pug-
no domū: ad quā me deus feſti-
nato ire ꝑcepit. Deſine aduer-
ſum deū facere qui mecū eſt: ne
īterficiat te. Noluit ioſias reu-
ti ſed ꝑparauit cōtra eū bellū:
nec acq̄euit ſermonib; necha-
o ex ore dei: verū ꝑrexit ut dimi-
caret in campo mageddo. Ibi
q; vulneratꝰ a ſagittarijs dix-
it pueris ſuis. Educite me de ꝑ-
lio: quia oppido vulneratꝰ ſū.
Qui tranſtulerūt eū de curru ī al-
terū currū qui ſequebat̄ eū mo-
re regio: et aſportauerūt eum
in ihrlm. Mortuuſq; ē ⁊ ſepul-
tus in mauſoleo prm ſuoꝝ: ⁊
vniūſus iuda et ihrlm luxerūt
eū: ieremias maxime: cuiꝰ oēſ
cantores atq; cātatrices uſq; ī
ꝑſentem diē lamētaciones ſup
ioſiā replicāt: et quaſi lex obti-
nuit in iſrl. Ecce ſcriptū fertur
in lamētacionib;. Reliqua au-
tem ſermonū ioſie. et miſc̄dia-
rum eius que lege ꝑcepta ſunt
dn̄i: opa q; illiꝰ ꝑma et nouiſ-
ſima ſcripta ſūt in libro regū
iuda et iſrahel. XXXVI

Tulit ergo ppl's trē ioachaz
filiū ioſie: et ꝯſtituit regē ꝓ pa-
tre ſuo in ihrlm. Vigintitriū an-
noꝝ erat ioachaz cum regna-
re cepiſſet: et trib; menſib; reg-
nauit in ihrlm. Amouit āt eū
rex egipti cū veniſſet in ihrlm:
et cōdēnauit trām centū talētiſ
argēti et talēto auri. Cōſtituit
q; pro eo regem eliachim frēm
eius ſup iudā et ihrlm: ⁊ vertit
nomē eius ioakim. Ipm vero
ioachaz tulit ſecum: et addux-
it in egiptū. Vigintiq̄nq; āno-
rum erat ioakim cū regnare ce-
piſſet: et vndecim annis regna-
uit in ihrlm: fecitq; malū corā
dn̄o deo ſuo. Cōtra hunc aſcen
dit nabuchodonoſor rex chal-
deoꝝ: et vinctū cathenis duxit
in babilonē: ad quā ⁊ vaſa do-
mini tranſtulit. et poſuit ea in tē-
plo ſuo. Reliqua autē verboꝝ
ioakim. et abominacionū eiuſ
quas opatus eſt. et que inuen-
ta ſunt in eo. ꝯtinēt̄ in libro re-
gum iuda et iſrl. Regnauit āt
ioachin filius eius pro eo. Oc-
to annoꝝ erat ioachin cū reg-
nare cepiſſet: et trib; mēſib; ac
decem dieb; regnauit in ihrlm:

fecitqꝫ malū in conſpectu dn̄i.
Cūqꝫ āni circulus volueretur:
miſit nabuchodonoſor rex nū-
cios qui ⁊ adduxerūt eū in ba-
bilonē: aſportatis ſimul ꝓci-
oſiſſimis vaſis dom⁹ domini.
Regem vero cōſtituit ſedechiā
ꝑrm ei⁹ ſup iudā et iħrlm. Vi-
ginti et vni⁹ anni erat ſedechi-
as cū regnare cepiſſet: et unde-
cim annis regnauit in iħrlm.
Fecitqꝫ malū in oculis dn̄i dei
ſui: nec erubuit faciem ieremie
prophete loquētis ad ſe ex ore
dn̄i. A rege q̄ꝫ nabuchodono-
ſor receſſit qui adiurauerat eū
ꝑ deū: et indurauit ceruicē ſuā
⁊ cor: ut nō reuerteretᷣ ad dn̄m
deū iſrl. Sed et vniūſi ꝑncipeſ
ſacdotū et ppl̄s ꝑuaricati ſunt
inique iuxta vniūſas abomi-
nationes gentiū: et polluerūt
domū dn̄i quā ſanctificauerat
ſibi in iħrlm. Mittebat aūt do-
minus deus ꝑrm ſuoꝝ ad illoſ
per manū nūcioꝝ ſuoꝝ denoc-
te cōſurgēs et quotidie cōmo-
nens: eo q̄ parceret ppl̄o et ha-
bitaculo ſuo. At illi ſubſānā-
bant nūcios dei et paruipēde-
bāt ſermones ei⁹: illudebātqꝫ
prophetis: donec aſcenderet fu-
ror dn̄i in ppl̄m ei⁹. et eſſet nul-
la curatio. Adduxit enī ſup e-
os regem chaldeoꝝ: ⁊ interfecit
iuuenes eoꝝ gladio in domo
ſanctuarij. Nō ē miſertus ado-
leſcentis ⁊ virginis ⁊ ſenis nec
decrepiti quidē: ſed oēs tradi-
dit in manibꝫ eius: vniūſaqꝫ
vaſa domus dn̄i tam maiora
q̄ꝫ minora. ⁊ theſauros tēpli ⁊
regis et ꝑncipū trāſtulit in ba-
bilonē. Incenderunt hoſtes do-
mū dei: deſtruxerūtqꝫ murū iħe-
ruſalē. Vniūſas turres cōbuſ-
ſerūt: et quicquid ꝓcioſum fu-
erat demoliti ſunt. Si q̄s euaſe-
rat gladiū. ductus in babilo-
nem ſeruiuit regi et filijs eius:
donec imperaret rex ꝑſaꝝ. ⁊ cō-
pleretᷣ ſermo dn̄i ex ore ieremie:
⁊ celebraret terra ſabbata ſua.
Cunctis enī diebꝫ deſolationis
egit ſabbatū: uſqꝫ dū cōplerē-
tur ſeptuaginta anni. Anno
aūt ꝑmo cyri regis ꝑſaꝝ ad ex-
plendū ſermonē dn̄i quē locu-
tus fuerat ꝑ os ieremie. ſuſcita-
uit dn̄s ſpiritū cyri regis ꝑſaꝝ:
qui iuſſit ꝓdicari in vniuerſo
regno ſuo etiā per ſcripturā di-
cens. Hec dicit cyrus rex perſa-
rum. Omnia regna terre dedit
michi dominus deus celi: et ipſe
ꝑcepit michi ut edificarē ei do-
mū in iħrlm que eſt in iudea.
Quis ex vobis eſt in omī ppl̄o
ei⁹: Sit dn̄s deus ſuus cū eo et
aſcendat. Incipit ōrō manaſ-
ſes regis iuda cum captus te-
neretur in Babylonia ∴

Domine deꝰ omnipotēs
prm̄ nr̄oꝝ abraham
yſaac et iacob et ſemi-
ni eoꝝ iuſto · qui feciſti celū et t̄-
ram cū omni ornatu eoꝝ: q̄ ſig-
naſti mare v̄bo p̄cepti tui: q̄ cō-
cluſiſti abiſſū ꝛ ſignaſti t̄ribili
ꝛ laudabili nomī tuo · quē oēs
pauēt · et tremūt a vultu v̄tutiſ
tue: et inſuſtēabilis ira ſuper
pctōres cōminationis tue: im-
menſa vero ꝛ īueſtigabilis mi-
ſericordia promiſſionis tue: q̄-
niam tu es dn̄s altiſſimꝰ ſup
oēm t̄ram lōganimis · et mul-
tū miſericors: et penitēs ſuper
maliciā hoīm · Tu autē dn̄e ſe-
cūdū bonitatē tuā ꝓmiſiſti pe-
nitētiā remiſſionis pctōꝝ: ꝛ tu
deus iuſtoꝝ · nō poſuiſti peni-
tētiā iuſtis · abrahā yſaac et ia-
cob · hijs q̄ tibi nō peccauerūt:
qui peccaui ſup numerū arene
maris · multiplicate ſunt iniq̄-
tates mee: īcuruatus ſum mlt̄-
to vinculo ferri · et nō ē reſpira-
cio michi: q̄a excitaui iracundi-
am tuā et malū corā te feci ſta-
tuens abhoīatiōes et multi-
plicās offenſiones · Et nūc flec-
to genua cordis mei: p̄cās ad
te bonitatē dn̄e · Peccaui dn̄e
peccaui: ꝛ iniq̄tatē meā agnoſ-
co · Peto rogans te dn̄e remit-
te michi remitte michi: ne ſimul
perdas me cū iniq̄tatibꝫ meis:
neqꝫ ī eternū reſerues mala mi-
chi: q̄a indignū ſaluabis me
ſcdm̄ magnā miſcd̄iā tuam: ꝛ
laudabo te ſemꝑ omībꝫ diebꝫ
vite mee: quī te laudat omnis
virtus celoꝝ: et tibi ē glīa in ſe-
cula ſeculoꝝ amē · Explicit ōrō
manaſſes regis iuda. Incipit p̄-
fatio bt̄i ieronimi p̄bri in libru
Esdre.

Verum diffi-
cilius ſit facere qd̄
poſcitis · an negare:
necdū ſtatui · Nam
vobis aliq̄d īperātibꝫ ānuere
ſentētie eſt: et magnitudo one-
ris īpoſiti ita ceruices p̄mit · ut
āte ſb faſce ruēdū ſit q̄m leuan-
dum · Accedūt ad hoc inuidoꝝ
ſtudia: q̄ omē qd̄ ſcribimꝰ rep̄-
hendendū putant · Et interdū
ↄtra ſe ↄſciētia repugnāte pub-
lice lacerant que occulte legūt:
īntantū ut clamare cōpellar et
dicere · Dn̄e libera aīam meā a
labijs iniq̄s et a lingua dolo-
ſa · Tercius ānus ē q̄ ſemꝑ ſcri-
bitis atqꝫ reſcribitis ut eſdre li-
brū et heſter vobis de hebreo trāſ-
feram: quaſi nō habeatis gre-
ca et latina volumīa: aut quic-
quid illud ē quod a vobis ver-
titur non ſtatim ab omībꝫ con-
ſpuēdū ſit · Fruſtra autē ut ait
q̄dam niti neqꝫ aliud fatigādo
niſi odiū querere: extreme demē-
tie eſt · Itaqꝫ obſecro vos mi do-

nion et rogatiane karissimi:
ut p̄uata lectione ɔtenti libros
nō efferatis ī publicū·nec fasti=
diosis cibos ingeratis: vitetis
q; eorꝫ supciliū·q̄ iudicare tan=
tū de aliis et ipi facere nichil no=
uerunt·Si q̄ aūt fratrū sunt q̄=
b9 nr̄a nō displiceāt hiis tribu=
atis exēplar: āmonētes ut he=
brea noīa quoꝫ grādis ī hoc
volumine copia ē: distincte et
p īterualla trāscribāt·Nichil enī
proderit emēdasse librū nisi e=
mendatio librarioꝫ diligētia
ɔseruet· Nec quēq; moueat q̄
unus a nobis editus liber est:
nec apocriphoꝫ tercii et q̄rti li=
bri sōniis delectet̄: q̄a et apud
hebreos esdre neemieq; sermo=
nes in unū volumē coartant̄
et que nō habent̄ apud illos·
nec de viginti q̄tuor senib; sūt
procul abiciēda· Si q̄s āt sep=
tuagīta vobi opposuerit inter=
p̄tes·quoꝫ exēplaria varietas
ipsa lacerata et euersa demon=
strat: nec potest utiq; verū asse=
ri qđ diuersum ē: mittite eū ad
euāgelia in q̄bus mlta ponūt̄
q̄si de veteri testamēto q̄ apud
septuagīta interp̄tes nō habē=
tur: velud illud qm̄ nazarenus
vocabit̄· et ex egipto vocaui fi=
liū meū· et videbūt in quē con=
punxerut·mltaq; alia· que la=
tiori opi reseruam9: et querite
ab eo ubi scripta sunt· Cumq;
proferre nō potuerit: vos legi=
te de hiis exēplarib; que nup a
nobi edita maledicoꝫ quotidie
linguis ɔfodiūt̄· Sed ut ad ope=
dum veniā: certe qđ illaturus sū
equissimū est· Edidi aliq̄d qđ
nō habet̄ in greco: aut alit̄ ha=
betur q̄z a me versum est· quid
interp̄tem laniāt: Interrogēt he=
breos: et ipis auctorib; trāslato=
ni mee uł arrogēt uł derogēt fi=
dem· Porro aliud est si clausis
quod dicit̄ oculis michi volūt
maledicere: et non imitant̄ gre=
corum studiū et beniuolenciā:
qui post septuagīta trāslatores
iam xp̄i euāgelio choruscante
iudeos et hebionitas legis vete=
ris interp̄tes aquilā videlicet et
symachū· et theodotionē· et cu=
riose legūt· et p origenis laborē
in exaplois ecclesiis dedicarūt·
q̄nto magis latini grati esse de=
berēt: q̄ exultantē cernerēt gre=
ciam a se aliq̄d mutuari: Pri=
mū enī magnoꝫ sūptū ē et infini=
te difficultatis·exēplaria posse
habere oīa: deinde etiā q̄ habu=
erit· et hebrei sermonis ignari
sunt magis errabūt: ignoran=
tes q̄s e multis verius dixerit·
Qđ etiā sapiētissimo cuidā nu=
per apud grecos accidit: ut in=
terdū scripture sensū relinquēs·
uniuscuiuslibet īterp̄tis seque=

retur errorē· Nos aūt q̄ hebre-
e lingue ſaltē paruā habem⁹
ſcientiā· et latinus nobis ut cū-
q; ſermo nō deeſt: et de alijs ma-
gis poſſumus iudicare: ⁊ ea q̄
ipi intelligimus in nr̄a lingua
promere· Itaq; licet exedra ſibi-
let· victorq; ſynō incendia iac-
tet: numq̄ʒ meū iuuāte xp̄o ſile-
bit eloq̄ū: etiā p̄ciſa ligua bal-
buciet· Legāt q̄ volūt: qui no-
lūt abiciant· Euentilēt apices·
lr̄as calūnient'· Magis vr̄a ca-
ritate ꝓuocabor ad ſtudiū: q̄ʒ
illoꝝ detractione ⁊ odio deterre-
bor· Incipit liber eſdre primus
In anno p̄mo cyri Cap̄. primū.
regis perſaꝝ ut cōpleretᷣ verbū
dn̄i ex ore ieremie ſuſcitauit do-
minus ſpiritū cyri regis perſa-
rum: et trāſduxit vocem omni
regno ſuo· etiā ꝑ ſcripturā di-
cens· Hec dicit cyrus rex pſaꝝ·
Omnia regna t̄re dedit michi do-
minus deus celi: et ipſe p̄cepit
michi ut edificarē ei domū in
ih'r'lm· que eſt in iudea· Quis ē
in nobis de vniūſo pp̄lo eius:
Sit dn̄s ill⁹ cū eo· Aſcendat ī
ih'r'lm que eſt in iudea: ⁊ edificet
domū dei iſrahel: ipe eſt deus q̄
eſt in ih'r'lm· Et omēs reliqui ī
cūctis locis vbicūq; habitant
adiuuēt eū viri de loco ſuo· ar-
gento et auro ⁊ ſubſtātia ⁊ pe-
coribꝫ: excepto qd̄ voluntarie
offerūt templo dei qd̄ eſt in ihe-
ruſalem· Et ſurrexerūt p̄ncipeſ
p̄rm de iuda et beniamin· et ſa-
cerdotes ⁊ leuite: omīs cui⁹ ſuſ-
citauit deus ſpiritū: ut aſcende-
ret ad edificādū templū domi
qd̄ erat in ih'r'lm· Vniūſiq; q̄ e-
rant in circuitu adiuuerūt ma-
nus eoꝝ ī vaſis argenteis ⁊ au-
reis· in ſubſtantia· et iumētis
in ſuppellectili: exceptis hijs q̄
ſponte obtulerāt· Rex quoq;
cyrus protulerat vaſa templi
dn̄i que tulerat nabuchodono-
ſor de ih'r'lm: et poſuerat ea in
templo dei ſui· Protulit aūt ea
cyrus rex pſarū per manū mi-
tridatis filij gazabar: et annu-
merauerit ea ſaſabaſar p̄ncipi
iude: et hic ē nūs eoꝝ· Fiale au-
ree triginta: fiale argētee mille:
cultri viginti noue: ſciphi au-
rei trigīta: ſciphi argētei ſcdi q̄-
dringēti decem: vaſa alia mille·
Omnia vaſa aurea et argētea:
q̄nq; milia quadringēta· Vni-
uerſa tulit ſaſabaſar: cum hijſ
qui aſcendebāt de trāſmigratio-
ne babilonis in ih'r'lm· II
Hij ſunt aūt filij prouincie
qui aſcenderūt de captiuita-
te quā trāſtulerat nabuchodo-
noſor rex babilonis in babilo-
nem: et reuerſi ſunt in ih'r'lm et
iudeā· vnuſquiſq; in ciuitatem
ſuam: qui venerūt cū zoroba-

bel et iheſua neemia ſaraia ra-
helaya · mardochay belſā · meſ-
phar · beguai · reū baana · Nu-
merꝰ viroꝝ pp̄li iſrl̄ · Filij pha-
res: duo milia cētūſeptuagīta-
duo · Filij ſaphatia: trecētiſep-
tuagintaduo · Filij area: ſeptī-
gentiſeptuagintaq̄nq; · Filij
phetmoab filioꝝ ioſue ioab:
duo milia octīgentiduodecim ·
Filij helā: milleducentiq̄nqua-
gītaq̄tuor · Filij zethua: nōgē-
tiq̄dragintaq̄nq; · Filij zacha-
i: ſeptingētiſexagīta · Filij ba-
ni: ſexcētiquadragītaduo · Fi-
lij bebai: ſexcentiuigītitres · Fi-
lij azgad: milleducētiuigītidu-
o · Filij adonicā: ſexcentiſexagī-
taſex · Filij beguai: duo milia
q̄nquagintaſex · Filij adin: q̄-
dringentiq̄nquagintaq̄tuor ·
Filij ather q̄ erant ex ezechia:
nonagītaocto · Filij beſai: tre-
cētiuigītitres · Filij iora: centū-
duodecim · Filij aſem: ducenti-
uigītitres · Filij gebbar nōgen-
tiq̄nq; · Filij bethleem: centūui-
gintitres · Viri nethupha: quī-
quagītaſex · Viri anathot: cen-
tūuigītiocto · Filij azmaueth:
quadragintaduo · Filij caria-
thiarim cephira et beroth: ſep-
tingētiquadragintatres · Filij
rama et gabaa: ſexcentiuigin-
tiunus · Viri machmas: centū-
uigītiduo · Viri bethel et hai:
ducentiuigītitres · Filij nebo:
q̄nquagītaduo · Filij megbis:
centūq̄nquagintaſex · Filij he-
lam alterius: milleducentiq̄nq̄-
gītaq̄tuor · Filij arim: trecenti-
uiginti · Filij lodadin et ono:
ſeptingentiuigintiq̄nq; · Filij
ihericho: trecētiq̄dragītaq̄nq; ·
Filij ſenaa: tria milia ſexcenti-
triginta · Sacerdotes · Filij ida-
ia in domo ieſue: nōgentiſeptu-
agintatres · Filij emmer: mil-
leq̄nq̄gītaduo · Filij pheſſur:
milleducentiq̄dragītaſeptem ·
Filij arim: mille decem et ſeptē ·
Leuite · Filij ieſue ⁊ cedmihel fi-
lioꝝ oduie: ſeptuagintaq̄tuor ·
Cantores · Filij aſaph: centūui-
gintiocto · Filij ianitoꝝ · Filij
ſellū filij ather filij telmon · filij
accub filij atita filij ſobai: uni-
uerſi cētūtrigintanouē · Nathi-
nei · Filij ſia filij aſupha filij
tebbaoth filij ceros filij ſiaa fi-
lij phadon filij lebana filij aza-
ba filij accub filij agab filij ſel-
mai filij anan filij gaddel filij
gaer filij raahia filij raſin filij
nechoda filij gazem filij azec fi-
lij phaſea filij beſee filij aſema-
a filij munim filij nephuſim fi-
lij bechue filij acupha filij azur
filij beſluth filij maida filij ar-
ſa filij bercos filij ſiſara filij the-
ma filij naſia filij athupha fi-
lij ſeruorū ſalomonis: filij ſo-

thei filii ſophereth filii pharuda
filii iala filii dercon filii ieddel fi-
lii ſaphata filii athil filii phore-
reth qui erant de aſebaim : filii
amim · Omnes nathinei et filii
ſeruoꝝ ſalomonis: trecentinono-
nagintaduo · Et hii q̄ aſcende-
runt de thelmala thelarſa the-
rub et don et mer: et nō potue-
runt indicare domū prīm ſuo-
rum et ſemē ſuū: utrū ex iſrł' eſ-
ſent · Filii dalaia filii tobia filii
nechoda ſexcentiq̄nquaginta-
duo · Et de filiis ſacerdotū filii
hobia filii accos filii berzellai
q̄ accepit de filiab; berzellai ga-
laaditis uxorē : et vocatus eſt
noīe eoꝝ · Hii queſierūt ſcriptu-
ram genealogie ſue et non in-
uenerūt: et eiecti ſunt de ſacerdo-
tio · Et dixit atherſatha eis · ut
non comederēt de ſancto ſanc-
toꝝ: donec ſurgeret ſacdos doc-
tus atq; pfectus · Omnis mł'titu-
do q̄ſi un⁹ q̄dragintaduo mi-
lia trecentiſeptuaginta: exceptis
ſeruis eoꝝ et āncillis q̄ erant ſep-
tem milia trecentitrigintaſeptē:
et in ipſis cātores atq; cantatri-
ces ducenti · Equi eorū ſexcenti-
trigintaſex : muli eoꝝ ducenti-
quadragintaq̄nq; : cameli eo-
rum quadringentitrigintaq̄n-
q;: aſini eorū ſex milia ſeptīgē-
tiuiginti · Et de pncipib; patrū
cū ingrederent' templū dñi qđ
eſt in ihr̄lm : ſponte obtulerūt
in domū dei ad extruendā eam
in loco ſuo · Secundū vires ſu-
as dederunt impenſas operis ·
auri ſolidos quadraginta mi-
lia et mille: argenti mnas quī-
q; milia: et veſtes ſacerdotales
centū · Habitauerūt ergo ſacer-
dotes et leuite et de pplo et cāto-
res et ianitores ⁊ nathinnei in
urbibus ſuis : uniūſuſq; iſrł' ī
ciuitatibus ſuis ·

III

Iamq; venerat menſis ſeptim⁹:
et erant filii iſrł' in ciuitatib; ſu-
is · Cōgregatus eſt ergo pplus
quaſi vir unus in ihr̄lm · ⁊ ſur-
rexit ioſue filius ioſedech · ⁊ fra-
tres eius ſacerdotes · et zoroba-
bel filius ſalathiel · et fratres ei-
us: et edificauerūt altare dei iſ-
rahel · ut offerrent ī eo olocauſ-
tomata : ſicut ſcriptū ē in lege
moyſi viri dei · Collocauerūt āt
altare dei ſup baſes ſuas de ter-
rentib; eos p circuitū pplis fra-
rum: ⁊ obtulerūt ſup illud olo-
cauſtum dño mane et veſpere ·
Feceruntq; ſolemnitatē taber-
naculoꝝ ſicut ſcriptū eſt: ⁊ olo-
cauſtum dieb; ſingulis per or-
dinem ſcđm preceptū opus di-
ei in die ſuo : et poſt hec olocauſ-
tum iuge tam in kalendis q̄; ī
uniūſis ſolēnitatib; dñi q̄ erāt
conſecrate: et in omīb; in q̄bus
ultra offerebatur munus dño ·

A primo die menſis ſeptimi: ce-
perunt offerre olocauſtū dn̄o:
porro templū dei nōdū funda-
tum erat. Dederūt aūt pecuni-
as latomis et cementariis: cibū
que ⁊ potū ⁊ oleū ſydoniis tyriiſ-
que. ut deferrent ligna cedrina de
libano ad mare ioppen: iuxta
qđ preceperat cyrus rex pſarū eis.
Anno aūt ſcđo aduentus eorū
ad templū dei in ihrl'm menſe
ſcđo ceperūt zorobabel filius
ſalathiel et ioſue filius ioſedech
et reliqui de fratribus eorū ſacerdo-
tes et leuite. et omēs qui vene-
rant de captiuitate in ihrl'm: et
cōſtituerūt leuitas a viginti an-
nis et ſupra. ut urgerent opus
dn̄i. Stetitque ioſue et filii eius
et fratres eius. cedmihel et filii
eius. ⁊ filii iuda quaſi vir unus.
ut inſtarent ſup eos qui facie-
bant opus in templo dei: filii
enadab. ⁊ filii eorū. ⁊ fratres eo-
rum leuite. Fundato igitur a ce-
mentariis tēplo dn̄i ſteterūt ſa-
cerdotes in ornatu ſuo cum tu-
bis: et leuite filii aſaph in cym-
balis: ut laudarent deū per manus
dauid regis iſrl'. Et concinebāt
in ymnis ⁊ confeſſione dn̄o quo-
niam bonus: qm̄ in eternū mi-
ſericordia eius ſup iſrl'. Omnis
quoque ppl's vociferebatur cla-
more magno in laudādo dn̄m:
eo quod fundatū eſſet templū do-
mini. Plurimi etiā de ſacerdo-
tibus ⁊ leuitis ⁊ principes patrū
et ſeniores qui viderāt templū
prius cū fūdatum eſſet. et hoc
templū in oculis eorū flebant
voce magna: ⁊ multi vociferan-
tes in leticia eleuabāt vocem:
nec poterat quiſque agnoſcere vo-
cem clamoris letantiū. et vocē
fletus ppl'i. Commixtim enī ppl's
vociferabat' clamore magno:
et vox audiebat' procul. Audi-
erūt aūt hoſtes iude ⁊ beniamī
quia filii captiuitatis edificarent
templū dn̄o deo iſrl': et acceden-
tes ad zorobabel. et ad princi-
pes prm. dixerunt eis. Edifice-
mus vobiſcū: quia ita ut vos
querimus deū vrm. Ecce nos im-
molauimus victimas a diebus
aſoraddā regis aſſur: qui ad-
duxit nos huc. Et dixit eis zo-
robabel et ioſue: et reliqui prin-
cipes prm iſrl'. Nō eſt nobis et
vobis ut edificemus domū deo
nr̄o: ſed nos ipſi ſoli edificabi-
mus deo nr̄o: ſicut precepit no-
bis cyrus rex pſarū. Factū eſt
igitur ut ppl's terre impediret
manus ppl'i iude: ⁊ turbaret eos
in edificando. Conduxerūt aūt
adūſus eos conſiliatores: ut de-
ſtruerent conſiliū eorū omnibus die-
bus cyri regis pſarū. IIII
In regno āt aſſueri ipſe ē artarx-
erſes. in principio regni eius ſcrip-

ſerunt accuſacionē adūſus ha-
bitatores iude ⁊ ihr̄lm. Et in di-
ebus artarxerſis ſcripſit beſel-
lam mitridates et thabeel ⁊ re-
liqui qui erant in cōſilio eorū
ad artarxerſen regem pſarum.
Epiſtola aūt accuſationis ſcrip-
ta erat ſyriace: et legebatur ſer-
mone ſyro. Reum beeltheem
et ſamſai ſcriba ſcripſerūt epiſ-
tolam unā de ihr̄lm artarxerſi
regi huiuſcemodi. Reum beel-
theem et ſamſai ſcriba et reliq̄
cōſiliatores eoꝝ. dynei ⁊ aphar-
ſathei therphalei. arphaſei. her-
chuei babilonij ſuſannachei
dyei. et elamite. ⁊ ceteri de genti-
bus q̄s tranſtulit ſalmanaſar
magn᷒ ⁊ glorioſus: ⁊ habita-
re eas fecit in ciuitatib; ſama-
rie. et in reliquis regionib; trāſ
flumē in pace. Hoc eſt exēplar
epiſtole quā miſerūt ad eum.
Artarxerſi regi: ſerui tui viri q̄
ſunt trans fluuiū ſalutē dicūt.
Notū ſit regi: quia iudei q̄ aſcē-
derunt a te ad nos venerunt in
ihr̄lm ciuitatē rebellem et peſſi-
mam: quā edificāt extruentes
muros eius et parietes cōponē-
tes. Nūc igit̄ notū ſit regi: q̄a
ſi ciuitas illa edificata fuerit et
muri eius inſtaurati. tributū
et vectigal et ānuos redit᷒ nō
dabūt: ⁊ uſq; ad reges h̄ noxa
perueniet. Nos ergo memores

ſalis quē in palatio comedim᷒:
q̄a leſiones regis videre nephaſ
ducimus: idcirco miſim᷒ ⁊ nū-
ciauimus regi. ut recenſeas in
libris hiſtoriaꝝ patrū tuoꝝ. ⁊
inuenies ſcriptū in comētarijs
⁊ ſcies quī urbs illa urbs rebel
lis eſt et nocens regib; et ꝓuin-
cijs et bella cōcitant̄ in ea ex di-
ebus antiquis: quāobrem ⁊ ci-
uitas illa deſtructa eſt. Nuncia-
mus nos regi: quī ſi ciuitas il-
la edificata fuerit: et muri ipſiuſ
inſtaurati: poſſeſſionē trāſ flu-
uiū non habebitis. Verbū mi-
ſit rex ad reūbeeltheē et ſamſai
ſcribā. ⁊ ad reliquos qui erant
in conſilio eoꝝ habitatores ſa-
marie. ⁊ ceteris trans fluuium:
ſalutem dicens et pacem. Accu-
ſatio quā miſiſtis ad nos ma-
nifeſte lecta eſt corā me: et a me
ꝓceptum ē: et recenſuerūt: inue-
neruntq; quī ciuitas illa a dieb;
antiquis adūſum reges rebel-
lat: et ſeditiones ⁊ ꝓlia concitā-
tur in ea. Nam et reges fortiſſi-
mi erant in ihr̄lm: qui et dn̄a-
ti ſunt omī regioni que trans
fluuiū ē. Tributū quoq; ⁊ vec-
tigal. et redditus accipiebant.
Nunc ergo audite ſententiam:
ut prohibeatis viros illos. et
urbs illa non edificetur: donec
ſi forte a me miſſum fuerit. Vi-
dete ne negligenter hoc imple-

atis: ⁊ paulatim creſcat malū
contra reges. Itaq; exemplū edic-
ti artarxerſis regis lectū ē corā
reūbeeltheem et ſamſai ſcriba.
et cōſiliariis eoꝝ: et abierūt feſ-
tini in iheꝛlm. ad iudeos: et pro-
hibuerūt eos in brachio et ro-
bore. Tūc intermiſſum eſt opus
domus dñi in iheꝛlm: et nō fie-
bat uſq; ad annū ſcdm regni
darii regis pſarū. V

Prophetauerūt aūt agge-
us ꝓpheta ⁊ zacharias fi-
lius addo: ꝓphetātes ad iudeos
qui erāt in iuda et iheꝛlm in no-
mine dei iſrl. Tūc ſurrexit zoro-
babel fili⁹ ſalathiel ⁊ ioſue fili-
us ioſedech et ceperūt edificare
templū dñi in iheꝛlm: et cū eis
prophete dei adiuuantes eos.
In ipō aūt tempe uenit ad eos
thantānai q̄ erat dux trās flu-
mē et ſtarbuzānai et cōſiliarii
eoꝝ: ſicq; dixerūt eis. Quis dedit
uobis cōſiliū ut domū hāc edi-
ficaretis: ⁊ muros eius inſtau-
raretis? Ad qḋ rñdim⁹ eis: q̄ eſ-
ſent noīa hoīm auctoꝝ edifica-
tionis illi⁹. Oculus aūt dei eo-
rum factus eſt ſup ſenes iude-
orū: et nō potuerūt inhibere e-
os. Placuitq; ut res ad dariū
referret̄: ⁊ tūc ſatiſfacerēt aduer-
ſus accuſationē illā. Exēplar
epiſtole quā miſit thantānai
dux regionis trans flumen et
ſtarbuzānai et cōſiliatores ei⁹
apharſathei q̄ erāt trās flumē:
ad dariū regē. Sermo quē mi-
ſerāt ei ſic ſcriptus erat. Dario
regi pax omnis. Notū ſit regi iſ-
ſe nos ad iudeā ꝓuinciā ad do-
mū dei magni q̄ edificat̄ lapide
impolito: et ligna ponūt̄ ī pa-
rietib;: opuſq; illud diligenter
extruit̄ et creſcit in manib; eoꝝ.
Interrogauim⁹ ergo ſenes illos:
et ita dixim⁹ eis. Quis dedit uo-
bis poteſtatē ut domū hāc edi-
ficaretis: et muros hos inſtau-
raretis. Sed et noīa eoꝝ q̄ſiui-
mus ab eis ut nūciarem⁹ tibi:
ſcripſimuſq; noīa eoꝝ uiroꝝ
qui ſunt pncipes in eis. Huiuſ-
cemodi aūt ſermonē rñderunt
nobis dicētes. Nos ſum⁹ ſerui
dei celi et t̄re: et edificam⁹ tēplū
qḋ erat extructū āte hos ānos
multos: quodq; rex iſrl' mag-
nus edificauerat et extruxerat.
Poſtq̄ aūt ad iracūdiā ꝓuo-
cauerunt pr̄es nr̄i deū celi tradi-
dit eos in manus nabuchodo-
noſoꝛ regis babilonis chaldei:
domū q̄; hāc deſtruxit: ⁊ ꝑplm ei-
us tranſtulit in babilonē. An-
no aūt pmo cyri regis babilo-
nis cyr⁹ rex ꝓpoſuit edictū: ut
domus dei edificaretur. Nā et
uaſa templi dei aurea et argen-
tea que nabuchodonoſor tule-
rat de tēplo qḋ erāt in iheruſalē

ꝛ aſportauerat ea in templum
babilonis ꝓtulit cyrus rex de
templo babilonis: et data ſūt
ſaſabaſar vocabulo quē ꝛ prin-
cipē cōſtituit: dixitqꝫ ei. Hec va-
ſa tolle et vade: ꝛ pone ea in tē-
plo qđ eſt in ihꝛlm: et domus
dei edificet̄ in loco ſuo. Tūc ita-
qꝫ ſaſabaſar ille venit et poſu-
it fundamēta templi dei in ihe-
ruſalē: et ex eo tēpore uſqꝫ nūc
edificat̄ et necdū cōpletum eſt.
Nūc ergo ſi videt̄ regi bonū re-
cenſeat in bibliotheca regis q̄
eſt in babilone utrū nā a cyro
rege iuſſum fuerit ut edificare-
tur dom⁹ dei in ihꝛlm: et volun-
tatem regis ſup hac re mittat

Tunc VI ad nos.
darius rex ꝑcepit: ꝛ recen-
ſuerūt ī bibliotheca librorꝫ q̄ e-
rāt repoſiti in babilone: et īuē-
tū eſt in ecbathanis qđ ē caſtrū
in medena ꝓuīcia volumen
unū: taliſqꝫ ſcriptus erat in eo
cōmētarius. Anno primo cyri re-
gis. cyrus rex decreuit ut dom⁹
dei edificaret̄ que eſt in ihꝛlm in
loco ubi īmolāt hoſtias: et ut
ponāt fūdamēta ſupportātia
altitudinē cubitorꝫ ſexagīta et
latitudinē cubitorꝫ ſexaginta:
ordines de lapidibꝫ impolitis
tres: et ſic ordines de lignis no-
uis. Sūpt⁹ aūt de domo regis
dabunt̄. Sed ꝛ vaſa templi dei
aurea et argētea que nabucho-
donoſor tulerat de templo ihe-
ruſalē ꝛ attulerat ea in babilo-
nem reddant̄ et referant̄ ī tem-
plum ihꝛlm in locū ſuū: que et
poſita ſunt in templo dei. Nūc
ergo thantānai dux regionis
que eſt trans flumē ꝛ ſtarbuzā-
nai et cōſiliarii vr̄i apharſathei
q̄ eſtis trans flumē ꝓcul recedi-
te ab illis: et dimittite fieri tem-
plum dei illud a duce iudeorꝫ et
a ſenioribꝫ eorꝫ: et domus dei il-
la edificetur in loco ſuo. Sed ꝛ
a me ꝑceptū eſt. quid oporteat
fieri a pr̄ſbiteris iudeorꝫ illis ut
edificetur domus dei: ſcilicet ut
de archa regis id eſt de tributis
que dantur de regione trans
flumē ſtudioſe ſumptus dētur
viris illis: ne impediat̄ opus.
Quod ſi neceſſe fuerit et vitulos
et agnos et hedos in olocau-
tum deo celi: frumētū ſal vinū
et oleū ſcđm ritū ſacerdotū qui
ſunt in ihꝛlm detur eis ꝑ ſingu-
los dies. ne ſit in aliquo queri-
monia: et offerant oblationes
deo celi orentqꝫ pro vita regis
et filiorū eius. A me ergo poſi-
tum eſt decretū: ut omīs homo
qui hāc mutauerit iuſſionē tol-
latur lignū de domo ipſius et e-
rigatur et cōfigat̄ in eo: dom⁹
aūt eius publicet̄. Deus aūt q̄
habitare fecit nomē ſuum ibi:

diſſipet oīa regna • et pplm̄ qui
extenderit manū ſuā ut repug
net • et diſſipet domū dei illā q̄
ē in ihr̄lm • Ego darius ſtatui
decretū: qđ ſtudioſe impleri vo-
lo • Igit̄ thantānai dux regio-
nis trans flumē et ſtarbuzan-
nai • et ɔſiliarij eius ſcđm qđ
p̄ceperat darius rex: ſic diligen-
ter executi ſunt • Seniores aūt
iudeoꝝ edificabāt: ⁊ pſperabā-
tur iuxta ꝓphetiā aggei ꝓphe-
te et zacharie filij addo • Et edifi-
cauerūt et ɔſtruxerunt iubēte
deo iſrl' • et iubēte cyro et dario •
et artaxerſe regib; perſaꝝ: et ɔ-
pleuerūt domū dei iſtā • uſq; ad
diē terciū menſis adar: qui eſt
ānus ſextus regni darij regis •
Fecerūt aūt filij iſrl' ſacerdotes
et leuite • et reliqui filioꝝ trāſmi-
grationis • dedicationē domus
dei in gaudio: et obtulerunt in
dedicatione domus dei vitulos
centū • arietes ducētos • agnos
quadringētos: hircos capraꝝ
pro peccato toti' iſrahel duo-
decim iuxta numerū tribuū iſ-
rahel • Et ſtatuerūt ſacerdotes
in ordinib; ſuis: et leuitas ī vi-
cib; ſuis ſup opera dei in iheru-
ſalem: ſicut ſcriptū eſt in libro
moyſi • Fecerūt aūt filij trāſmi-
grationis paſcha quartadeci-
ma die mēſis p̄mi • Purificati
eni fuerant ſacerdotes • ⁊ leuite
quaſi unus: omnes mūdi ad
īmolandū paſcha vniūſis fili-
js trāſmigrationis • et frīb; ſu-
is ſacerdotib; • et ſibi • Et comē-
derūt filij iſrl' qui reuerſi fuerāt
de trāſmigratione: ⁊ omīs qui
ſe ſeperauerāt a coinq̄natione
gentiū terre ad eos: ut quererēt
dn̄m deū iſrahel • Et fecerūt ſolē-
nitatem azimorū ſeptem dieb;
in leticia quā letificauerat eos
dn̄s: et ɔuerterat cor regis aſ-
ſur ad eos: ut adiuuaret ma-
nus eorū in opere domus dn̄i
dei iſrahel • VII

Poſt hec aūt verba • in reg-
no artaxerſis regis perſaꝝ • eſ-
dras filius saraie • filij azarie •
filij helchie • filij ſellum • filij ſa-
doch • filij achitob • filij amarie •
filij azarie • filij maraioth • filij
zarie • filij ozi • filij bocci • filij abi-
ſue • filij finees • filij eleazar • fi-
lij aaron ſacerdotis ab inicio:
ipſe eſdras aſcendit de babilo-
ne: et ipſe ſcriba velox in lege
moyſi • q̄ dn̄s deus dedit iſrl' • Et
dedit ei rex ſcđm manū dn̄i dei
eius bonā ſup eū • om̄m peticio-
nem eius • Et aſcenderūt de filijs
iſrl' • et de filijs ſacerdotū • et de fili-
js leuitaꝝ • et de cātorib; • et de ia-
nitorib; • ⁊ de nathinneis • ī ihe-
ruſalē anno ſeptimo artaxer-
ſis regis: et venerunt in ihr̄lm
menſe q̄nto: ipē eſt ānus ſepti-

mus regis · Quia in pmo die
mensis pmi · cepit ascendere de
babilone: et in pmo die mēsis
qnti venit in ihrlm · iuxta ma-
num dei sui bonam sup se. Es-
dras aūt parauit cor suū · ut i-
uestigaret legem dni: ⁊ faceret ·
et doceret in israhel pceptū ⁊ iu-
diciū · Hoc ē aūt exemplar epiſ-
tole edicti: qd dedit rex artarxer-
ses esdre sacerdoti · ſcribe erudi-
to in ſermonib; et pceptis dni ·
⁊ cerimoniis ei9 in iſrl · Artarx-
erses rex regū: esdre ſacerdoti ·
ſcribe legis dei celi doctiſſimo ·
ſalutem · A me decretū ē: ut cui-
cunq; placuerit in regno meo
de pplo iſrl · et de ſacerdotib; ei9 ·
⁊ de leuitis ire in ihrlm · tecū va-
dat · A facie enī regis · et ſeptē
cōſiliatoꝝ eius miſſus es ut vi-
ſites iudeā et ihrlm · in lege dei
tui que eſt in manu tua: ⁊ ut fe-
ras argētum et aurū quod rex
⁊ cōſiliatores eius ſpōte obtu-
lerūt deo iſrl: cuius in ihrlm ta-
bernaculū eſt · Et omē argētū
et aurū · quodcunq; inueneris
in uniūſa puīcia babilonis ·
et ppls offerre noluerit: ⁊ de ſac-
dotib; qui ſponte obtulerīt do-
mui dei ſui que eſt in ihrlm libe-
re accipe: ⁊ ſtudioſe eme de hac
pecunia vitulos · arietes · ag-
nos · et ſacrificia ⁊ libamina e-
orū · et offer ea ſup altare tem-
pli dei vri qd ē ī ihrlm · Sed ⁊ ſi
quid tibi et frīb; tuis placuerit
de reliquo argēto ⁊ auro ut fa-
ciatis: iuxta voluntatē dei vri
facite · Vaſa quoq; que dantur
tibi ī miniſteriū domus dei tui:
trade in cōſpectu dei in ihrlm ·
Sed et cetera qbus opus fuerit
in domū dei tui: quātūcūq; ne-
ceſſe eſt ut expendas · dabis de
theſauro et de fiſco regis · et a
me · Ego artarxerſes rex ſtatui
atq; decreui · omīb; cuſtodibus
arche publice qui ſunt trans
flumē: ut quodcūq; pecierit a
vobis esdras ſacerdos ſcriba
legis dei celi · abſq; mora detis ·
uſq; ad argēti talēta centum ·
et uſq; ad frumēti choros cētū ·
⁊ uſq; ad vini bathos centum ·
et uſq; ad bathos olei centum:
ſal vero abſq; mēſura · Omne
qd ad ritū dei celi ptinet · tribu-
at diligēter in domo dei celi: ne
forte iraſcat cōt regnū regis · ⁊
filioꝝ ei9 · Vobis quoq; notū
facimus de uniūſis ſacerdotib;
⁊ leuitis · cātorib; · ⁊ ianitorib; ·
nathinneis · et miniſtris dom9
dei huius: ut vectigal ⁊ tributū ·
et anonas · non habeatis po-
teſtatem imponēdi ſup eos ·
Tu aūt esdra · ſcdm ſapiētiam
dei tui que eſt in manu tua con-
ſtitue iudices et pſides · ut iudi-
cent omī pplo qui eſt trans flu-

mei :hijs videlicet qui nouerĩt
legem dei tui:ſed et ĩperitos do-
cete libere. Et omĩs qui nõ fece-
rit legem dei tui et legem regis
diligẽter: iudiciũ erit de eo ſiue
in mortem ſiue in exiliũ. ſiue ĩ
cõdemnationẽ ſubſtãtie eius:
uel certe in carcerẽ. Benedictuſ
dñs deus pr̃m nr̃oꝝ. qui dedit
hoc in corde regis. ut glorifica-
ret domũ dñi q̃ eſt in ihr̃lm: et ĩ
me inclinauit miſcdiã ſuã co-
ram rege et cõſiliatorib; eius.
et vniũſis p̃ncipib; regis potẽ-
tib;. Et ego cõfortatus manu
domini dei mei que erat in me:
cõgregaui de iſrl' p̃ncipes qui
aſcenderũt mecum. VIII

Hij ſũt ergo p̃ncipes fami-
liaꝝ. et genealogia eorũ
qui aſcenderũt mecũ. in regno
artarxerſis regis de babilone.
De filijs finees: gerſon. De fili-
js ythamar: daniel. De filijs da-
uid: attus. De filijs ſechenie. ⁊
de filijs pharos zacharias: et
cũ eo numerati ſunt viri centũ-
q̃nquagĩta. De filijs phetmo-
ab. helioenai filius zaree: et cũ
eo ducenti viri. De filijs ſeche-
nie filius ezechiel: et cũ eo trecẽ-
ti viri. De filijs addan. nabeth
filius ionathã: et cũ eo q̃nqua-
gĩta viri. De filijs helam. yſai-
as filius athalie: et cũ eo ſeptu-
aginta viri. De filijs ſaphatie.
zebedia filius michael: et cũ eo
octoginta viri. De filijs ioab.
obedia filius iheihel: ⁊ cum eo
ducenti decẽ et octo viri. De filijſ
ſelomith. filius ioſphie: ⁊ cum
eo centũ ſexagĩta viri. De filijs
bebai. zacharias filius bebai:
et cũ eo viginti octo viri. De fili-
js ezeab. iohãnan fili⁹ ezechã:
et cũ eo centũ decem viri. De fili-
js adonicã. qui erãt nouiſſimi.
et hec nõia eorũ. heliphelet. et
heihel. et ſamaias: et cũ eis ſex-
aginta viri. De filijs beggui
vthai. et zachur: et cũ eis ſeptu-
agĩta viri. Cõgregaui aũt eos
ad fluuiũ. qui decurrit ad hau-
ua: et manſimus ibi trib; dieb;.
Queſiuiq; in pplo. et in ſacerdo-
tib; de filijs leui: et non inueni
ibi. Itaq; miſi helizer et ariel et
ſemeam et helnathan. et arib
et alterũ helnathan et nathan.
⁊ zachariã. ⁊ meſolã. p̃ncipes:
et ioarib. et helnathã ſapiẽtes:
⁊ miſi eos ad heddo qui eſt pri-
mus in caſphie loco. et poſui
in ore eoꝝ verba que loquerẽ-
tur ad heddo. et ad fratres eiuſ
nathinneos in loco caſphie.
ut adducerẽt nobis miniſtros
domus dei nr̃i. Et adduxerunt
nobis per manũ dei nr̃i bonã
ſup nos virũ doctiſſimũ. de fili-
js mooli. filij leui. filij iſrl: ⁊ ſa-
rabiã. et filios eius et fr̃es eiuſ

decem et octo· et aſabiã· et cum
eo yſaiã de filiis merari: fr̃eſq;
eius et filios eius viginti· Et de
nathinneis· quos dederat da-
uid· et p̃ncipes ad miniſteria
leuitarũ: nathineos ducẽtoſui-
ginti· Om̃es hii ſuis nominibus
vocabãt̃· Et p̃dicaui ibi ieiuni-
um iuxta fluuiũ haua: ut af-
fligeremur corã dño deo nr̃o·
et peteremꝰ ab eo vitã rectã no-
bis· et filiis nr̃is· vniũſiq; ſub-
ſtantie nr̃e· Erubui enĩ petere
regem auxiliũ et equites· q̃ de-
fenderent nos ab inimico ĩ via:
q̃a dixeramꝰ regi· Manus dei
nr̃i eſt ſup om̃es qui querũt eũ
in bonitate: et imperiũ eius· et
fortitudo eius· et furor ſup oẽs
qui reliquũt eũ· Ieiunauimus
aũt et rogauimꝰ deũ nr̃m pro
hoc: ⁊ euenit nobis ꝓſpere· Et
ſeparaui de p̃ncipib; ſacerdotũ
duodecim· ſarabiã et aſabiã:
et cũ eis de fr̃ib; eorꝫ decem· Ap-
pendiq; eis argẽtũ et aurũ· et
vaſa cõſecrata domus dei nr̃i· q̃
optulerat rex· ⁊ cõſiliatores ei-
us· et p̃ncipes eius: vniũſuſq;
iſrl̃· eorꝫ qui inuẽti fuerãt· Et
appendi in manib; eorꝫ argen-
ti talẽta ſexcentaq̃nquagĩta· ⁊
vaſa argentea centũ: auri cen-
tum talẽta· et crateras aureas
viginti que habebant ſolidos
millenos: et vaſa eris fulgẽtis
optimi duo· pulcra ut aurum·
Et dixi eis· Vos ſancti dñi· et
vaſa ſancta: et argentũ et aurꝫ
qđ ſpõte oblatũ eſt dño deo pa-
trũ nr̃orꝫ· Vigilate ⁊ cuſtodite:
donec appẽdatis corã p̃ncipib;
ſacerdotũ· et leuitarꝫ· et ducib;
familiarꝫ iſrahel in ihr̃lm· ĩ the-
ſaurũ domus dñi· Suſceperũt
aũt ſacerdotes et leuite põdus
argenti· et auri· et vaſorꝫ: ut de-
ferrent ihr̃lm· in domũ dei nr̃i·
Promouimꝰ ergo a flumine
haua duodecima die menſis
p̃mi: ut ꝑgeremꝰ ihr̃lm· Et ma-
nus dei nr̃i ſicut ſup nos: et li-
berauit nos de manu inimici
et inſidiatoris in via· Et veni-
mus ihr̃lm: et manſimꝰ ibi die-
bus trib;· Die aũt quarta ap-
penſum eſt argentũ et aurum
et vaſa in domo dei nr̃i per ma-
nũ remoth filii vrie ſacerdotis:
et cũ eo eleazar filius finees· cũ
q; eis iozadet filius ioſue et no-
adaia filius bennoi leuite: iux-
ta numerũ ⁊ pondus oĩm· De-
ſcriptũq; ẽ om̃e põdus in tem-
pore illo· Sed et qui venerant
de captiuitate filii trãſmigrati-
onis obtulerũt olocauſtoma-
ta deo iſrl̃ vitulos duodecim ꝓ
omi pplo iſrl̃: arietes nonagĩ-
taſex· agnos ſeptuagĩtaſeptẽ·
hircos ꝓ peccato duodecĩ: om-
nia in olocauſtũ dño· Dederũt

aūt edicta regis ſatrapis qui
erant de cōſpectu regis · et duci
bus trans flumē: et eleuauerūt
pplm et domū dei · VIIII

Poſtq̄ aūt hec cōpleta ſūt:
acceſſerūt ad me pncipes
dicentes · Nō eſt ſeparatus po=
pulus iſrahel ⁊ ſacerdotes ⁊ le=
uite a pplis terraꝝ: et de abomīa=
tionib; eoꝝ chananei videlicet
et ethei · et pherezei et iebuzei · et
āmonitaꝝ ⁊ moabitaꝝ ⁊ egip=
tioꝝ et amorreoꝝ · Tulerūt eñi
de filiab; eoꝝ ſibi et filijs ſuis:
et cōmiſcuerūt ſemē ſanctū cū
pplis terraꝝ · Man⁹ etiā pncipū
⁊ magiſtratuū fuit in trāſgreſ=
ſione hac pma · Cūq; audiſſē
ſermonē iſtū · ſcidi palliū meū
et tunicā: ⁊ euelli capillos capi=
tis mei et barbe: et ſedi merēs ·
Conuenerūt aūt ad me omnes
qui timebāt verbū dei iſrl · pro
tranſgreſſione eoꝝ qui de capti=
uitate venerāt: ⁊ ego ſedebam
triſtis uſq; ad ſacrificiū veſper=
tinum · Et in ſacrificio veſperti=
no ſurrexi de afflictione mea: ⁊
ſciſſo pallio et tunica curuaui
genua mea · et expandi man⁹
meas ad dūm deū meū et dixi ·
Deus meus cōfundor ⁊ erubeſ=
co leuare faciē meā ad te: quo
niā iniq̄tates nr̄e mltiplicate
ſunt ſup caput nr̄m: et delicta
nr̄a creuerūt uſq; ad celū a die
bus prm nr̄oꝝ · Sed et nos ip=
ſi peccauim⁹ grauiter uſq; ad
diem hāc: et in iniq̄tatib; nr̄is
traditi ſumus ipi · et reges nr̄i
⁊ ſacerdotes nr̄i in manū regū
terraꝝ: et ī gladiū ⁊ in captiuita=
tem et in rapinā ⁊ in cōfuſionē
vultus: ſicut et die hac · Et nūc
quaſi parū et ad momētū fac=
ta eſt deprecatio nr̄a apud do=
minū deū nr̄m · ut dimitterent
nobis reliquie et daretur pax
illus in loco ſancto eius: et il
luminaret oclos nr̄os de⁹ noſ=
ter · et daret nobis vitam modi=
cam in ſeruitute nr̄a · quia ſer=
ui ſumus: ⁊ in ſeruitute noſtra
non dereliquit nos deus noſter:
et inclinauit ſup nos miſcdiā
corā rege pſarū · ut daret nobi
vitam et ſublimaret domū dei
noſtri · et extrueret ſolitudines
eius: ⁊ daret nobis ſpem in iu=
da et iheruſalē · Et nūc quid di=
cemus dn̄e deus noſter poſt hec:
Quia dereliq̄mus mādata tua ·
que pcepiſti in manu ſeruorū
tuoꝝ pphetaꝝ dicēs · Terra ad
quam vos ingredimini ut poſ=
ſideatis eam terra īmunda ē iux=
ta īmundiciā ppłoꝝ ceteraruq;
terraꝝ: abominationib; eorū
qui repleuerūt eam ab ore uſq;
ad os in coinquinatione ſua ·
Nūc ergo filias vr̄as ne detis
filijs eoꝝ et filias eoꝝ ne accipi=

atis filijs vr̄is: et nō queratis
pacem eoꝝ et ꝓſperitatem eo-
rū uſq; in eternū: ut cōfortemi-
ni et comedatis que bona ſūt
terre. et heredes habeatis filios
vr̄os uſq; in ſeculum. Et poſt
omnia que venerūt ſup nos in
opib; nr̄is peſſimis. et in delic-
to nr̄o magno: q̄a tu deus noſ-
ter liberaſti nos de iniq̄tate nr̄a.
et dediſti nobis ſalutē ſicut eſt
hodie: ut nō cōūteremur ⁊ irri-
ta faceremus mādata tua. ne-
q; matrimonia iungeremus
cū pp̄lis abominationū iſtaꝝ.
Nunq̄d iratus es nobis uſq;
ad ꝯſūmationē: ne dimitteres
nobis reliquias ad ſalutē: Do-
mine deus iſrl̄ iuſtus es tu: q̄m
derelicti ſum⁹ qui ſaluaremur
ſicut die hac. Ecce corā te ſum⁹
in delicto nr̄o. Nō enī ſtari po-
teſt corā te ſup hoc. X

Sic ergo orāte eſdra et im-
plorāte deū et flente. ⁊ ia-
cente ante templū dei: collectus
eſt ad eū de iſrl̄ cetus grandis
nimis viroꝝ et mulierū. et pu-
eroꝝ. Et fleuit pp̄lus multo fle-
tu. Et rndit ſechenias filius ie-
hiel de filijs helā: et dixit eſdre.
Nos p̄uaricati ſum⁹ in deum
nr̄m: et duxim⁹ uxores alieni-
genas de pp̄lis ťre. Et nūc ſi eſt
penitētia in iſrl̄ ſup hoc: pcuti-
amus fedus cū dn̄o deo nr̄o.
ut ꝓiciamus vniūſas vxores.
et eos qui de hijs nati ſunt. Iux-
ta voluntatem dn̄i et eorū qui
timēt p̄ceptū dn̄i dei nr̄i. ſecūdū
legem fiat. Surge: tuū eſt diſ-
cernere: noſq; erimus tecū. Cō-
fortare et fac. Surrexit ergo eſ-
dras et adiurauit p̄ncipes ſac-
dotum ⁊ leuitaꝝ ⁊ om̄em iſrahel:
ut facerent ſecūdū verbū hoc.
Et iurauerūt. Et ſurrexit eſdras
ante domū dei: et abijt ad cubi-
culum iohānan filij eliaſib: et
ingreſſus eſt illuc. Panē non
comedit: ⁊ aquā non bibit. Lu-
gebat enī trāſgreſſionē eoꝝ q̄
venerāt de captiuitate. Et miſ-
ſa ē vox in iuda ⁊ in ihr̄lm om̄i-
bus filijs trāſmigrationis. ut
cōgregarētur in ihr̄lm: et om̄is
qui non venerit in trib; diebus
iuxta cōſiliū p̄ncipū et ſenioꝝ.
auferet̄ vniūſa ſubſtātia eius.
et ip̄e abicietur de cetu tranſmi-
grationis. Conuenerūt igitur
om̄s viri iuda et beniamin ī ihe-
ruſalem trib; dieb;. ip̄e eſt men-
ſis nonus. viceſima die mēſis:
et ſedit om̄is pp̄ls in platea do-
mus dei. tremētes pro peccato
et pluuijs. Et ſurrexit eſdras
ſacerdos: et dixit ad eos. Vos
tranſgreſſi eſtis et duxiſtis uxo-
res alienigenas: ut adderetis
ſup delictū iſrl̄. Et nūc date cō-
feſſionē dn̄o deo patrū vr̄oꝝ: ⁊

facite placitũ eius: ⁊ ſeparamini
a ꝑplis terre · et ab vxoribꝫ alieni-
genis · Et reſpondit vniuerſa multitu-
do: dixitq; voce magna · Iuxta
verbũ tuũ ad nos ſic fiat · Ve-
rũtamẽ quia ꝑplus multus eſt et
tempus pluuie · ⁊ non ſuſtine-
mus ſtare foris · et opus non
eſt diei vnius vel duorũ: vehemẽ-
ter quippe peccauimus in ſermo-
ne iſto: conſtituantur principes in
vniuerſa multitudine: ⁊ omnes in
ciuitatibꝫ nr̃is qui duxerũt vx-
ores alienigenas veniãt ĩ tem-
poribꝫ ſtatutis · et cum hiis ſe-
niores ꝑ ciuitatẽ ĩ ciuitatẽ ⁊ iu-
dices eius: donec auertat ira dei
nr̃i a nobis ſuꝑ peccato hoc ·
Igitur ionathã filius aſahel · et
iaazia filius thecue · ſteterũt ſu-
ꝑ hoc: et meſollã · ⁊ ſebethai le-
uites adiuuerũt eos · Fecerũt
q; ſic filii trãſmigrationis · Et
abierũt eſdras ſacerdos ⁊ viri
principes familiarũ ĩ domos pa-
trũ ſuorũ · et omnes ꝑ nomina ſua:
et ſederũt in die primo mẽſis de-
cimi · ut quererent rem · Et conſum-
mati ſunt omnes viri qui duxe-
runt vxores alienigenas: uſq;
ad diẽ primã menſis primi · Et in-
uenti ſunt de filiis ſacerdotũ qui
duxerũt vxores alienigenas:
de filiis ioſue filii ioſedech ⁊ fratres
eius maaſia · et eliezer · ⁊ iarib ·
et iodolia · Et dederunt manus
ſuas · ut eicerẽt vxores ſuas: et
pro delicto ſuo arietem de oui-
bus offerrẽt · Et de filiis emmer:
ãnani et zebedia · Et de filiis ſe-
rim: maſia ⁊ helia · ⁊ ſemeia · ie-
hihel · et ozias · Et de filiis phe-
ſur: helioenai · maaſia · yſma-
hel · nathanael · iozabeth ⁊ hele-
ſa · Et de filiis leuitarũ: ioſabeth ·
⁊ ſemei · ⁊ celaia · ipſe eſt calitha-
phathaia · iuda · et eliezer · Et de
cãtoribꝫ eliaſub: et de ianitori-
bus · ſellũ · ⁊ thelem ⁊ vri · Et ex
iſrahel · de filiis pharos: remei-
a · et ezia · ⁊ melhia · ⁊ miamim ·
et eliezer · et melchia · et banea ·
Et de filiis elã: mathania · zach-
arias · et iehihel · et abdi · et ri-
moth et helia · Et de filiis zethu-
a · helioenai · eliaſib · nathania ·
et iherimuth · ⁊ zabeth · ⁊ aziza ·
Et de filiis bebai: iohanã · ana-
nia · zabbai · athalai · Et de filiis
bani: moſolla · ⁊ melluch · ⁊ adai-
a · iaſub · et ſaal · et ramoth · Et
de filiis phetmoab: edna · ⁊ cha-
laal · banaias · ⁊ maaſias · ma-
thanias · beſelehel · bẽnui · ⁊ ma-
naſſe · Et de filiis erem: eliezer ·
ieſue · melchias · ſemeias · ſyme-
on · beniamin · maloch · ſama-
rias · Et de filiis aſom · matha-
nai · matheth · azabeth · elphe-
leth · iermai · manaſſes ſemei ·
De filiis bani · maaddi · amrã ·
⁊ huel · baneas · ⁊ badaias · che-

liau · bannia · marimuth · et he-
liaſib · mathanias · mathanai ·
et iaſi · et bani · et bennui · ſemei ·
et ſalmias · et nathan · et adai-
as · mechnedabai · ſyſai · ſarai ·
ezrel · et ſelemau · et ſemeria · ſel-
lum · amaria · ioſeph · De filijs
nebui · ahihel mathathias · za-
bina · ieddu · et iohel · et banai ·
Omnes hij acceperāt uxores ali-
enigenas · et fuerūt ex eis muli-
eres que pepererāt filios · Incipit
liber neemie qui eſt eſdre ſecun-
[V]er · dus. cap. j.
ba neemie filij
helchie · Et fac-
tū eſt in men-
ſe caſleu · ãno
viceſimo : et e-
go eram in ſuſis caſtro · Et ve-
nit anani unus de frībꝫ meis :
ipſe ⁊ viri iuda · ⁊ interrogaui eos
de iudeis : qui remāſerāt ⁊ ſupe-
rant de captiuitate et de ih'rlm ·
Et dixerunt michi · Qui remāſe-
rūt et derelicti ſunt de captiuita-
te ibi in ꝓuincia · in afflictione
magna ſunt et in obprobrio :
et murus ih'rlm diſſipatus eſt :
⁊ porte eius cōbuſte ſunt igni ·
Cūq; audiſſem verba huiuſce-
modi · ſedi et fleui · et luxi diebꝫ
multis : et ieiunabā et orabā
ante faciē dei celi : ⁊ dixi · Queſo
dñe deus celi fortis magne at-
q; terribilis · qui cuſtodis pactū

et miſericordiam cū hijs qui te dili-
gūt · et cuſtodiūt mādata tua :
fiāt aures tue auſcultantes · et
oculi tui aperti · ut audias ora-
tionē ſerui tui · quā ego oro co-
ram te hodie nocte et die · ꝓ fi-
lijs iſrl' ſeruis tuis : ⁊ confiteor
ꝓ peccatis filiorꝫ iſrahel quibꝫ
peccauerūt tibi · Et ego ⁊ domꝰ
prīs mei peccauimꝰ : vanitate
ſeducti ſumus : et non cuſtodi-
uimus mādatū · et cerimonias
⁊ iudicia que precepiſti moyſi fa-
mulo tuo · Memēto verbi : qđ
mandaſti moyſi ſeruo tuo di-
cens · Cū trāſgreſſi fueritis ego
diſpdā vos in pplos : ⁊ ſi reuer-
tamī ad me ⁊ cuſtodiatis pcep-
ta mea et faciatis ea · etiā ſi ab-
ducti fueritis ad extrema celi in-
de cōgregabo vos : et reducam
in locū quē elegi ut habitaret
nomē meū ibi · Et ipſi ſerui tui ⁊
pplſ tuꝰ : quos redemiſti ī forti-
tudine tua magna · et ī manu
tua valida · Obſecro domīe ſit
auris tua attendēs ad orōnem
ſerui tui ⁊ ad orationem ſeruo-
rum tuorum qui volūt timere
nomē tuū : et dirige ſeruū tuū
hodie : et da ei miſericordiam ante
virū hunc · Ego enī erā pincer-
[F]actū II na regis ·
ē aūt in menſe niſan · an-
no viceſimo artaxerxis regis :
et vinū erat ante eum · Et leua

ui vinū et dedi regi: ⁊ erā quaſi
lāguidus ante faciē eius · Dix-
itq; michi rex · Quare vult⁹ tu-
us triſtis eſt · cū te egrotū nō vi-
deā: Nō eſt hoc fruſtra: ſed ma
lū neſcio qđ in corde tuo eſt · Et
timui valde ac nimis: et dixi re-
gi · Rex in eternū viue · Quare
non mereat vultus meus: q̄a
ciuitas dom⁹ ſepulcroꝝ patris
mei deſerta ē · ⁊ porte ei⁹ ꝯbuſte
ſūt igni: Et ait michi rex · Pro
qua re poſtulas: Et oraui deū
celi: et dixi ad regē · Si videt̄ re-
gi bonū · et ſi placet ſeruus tu-
us āte faciē tuā: ut mittas me
in iudeā ad ciuitatē ſepulcri pa-
tris mei: et edificabo eā · Dixit
q; michi rex: ⁊ regina que ſede-
bat iuxta eū · Vſq; ad qđ tem-
pus erit iter tuū: ⁊ quādo reuer-
teris: Et placuit ante vultū re-
gis: ⁊ miſit me · Et cōſtitui ei tē-
pus: et dixi regi · Si regi videt̄
bonū · epiſtolas det michi ad
duces regionis trās flumē · ut
traducāt me donec veniā in iu-
deā: et epiſtolā ad aſaph cuſto-
dem ſaltus regis · ut det michi
ligna: ut tegere poſſim portaſ
templi turres domos ⁊ muroſ
ciuitatis · et domū quā ingreſ-
ſus fuero · Et dedit michi rex:
iuxta manū dei mei bonā me-
cum · Et veni ad duces regioniſ
trans flumen: dediq; eis epiſ-
tolas regis · Miſerat autem rex
mecum principes militum · et
equites · Et audierunt ſanabal-
lath oronites · et tobias ſeruuſ
amanites ⁊ ꝯtriſtati ſūt afflicti-
one magna: q̄ veniſſet homo
qui quereret pſperitatē filioꝝ
iſrahel · Et veni ihr̄lm: et eram
ibi trib; dieb; · Et ſurrexi nocte
ego et viri pauci mecū: et non
indicaui cuiq; quid dn̄s dediſ-
ſet in corde meo ut facerē in ihe-
ruſalē: et iumentū nō erat me-
cū · niſi aīal cui ſedebā · Et egreſ-
ſus ſum per portā vallis noc-
te · et ante fontem draconis · et
ad portā ſtercoris: ⁊ ꝯſiderabā
murū ihr̄lm diſſipatū: et por-
tas ei⁹ cōſumptas igni · Et trā-
ſiui ad portā fōtis · et ad aque-
ductū regis: et non erat locus
iumēto cui ſedebā · ut trāſiret ·
Et aſcendi p torrentē nocte · et
conſiderabā murū: et reuerſus
veni ad portam vallis ⁊ redij ·
Magiſtrat⁹ aūt neſciebāt quo
abiſſem: aut quid ego facerē ·
Sed et iudeis · et ſacerdotib; et
optimatib; et magiſtratib; et
reliquis qui faciebāt opus · uſ-
q; ad id loci nichil indicaueram ·
Et dixi eis · Vos noſtis afflicti-
onem in qua ſumus: quia ihe-
ruſalē deſerta eſt: et porte eius
cōſumpte ſunt igni · Venite et
edificem⁹ muros ihr̄lm: et nō

ſimꝯ ultra opprobriū. Et indi-
caui eis manū dei mei. q̄d eſſet
bona mecū: ⁊ verba regis que
locutus eſt michi: et aio. Sur-
gamus: et edificemꝯ. Et cōfor-
tate ſunt manus eoꝝ in bono.
Audierūt aūt ſanaballath oro-
nites et tobias ſeruus amani-
tes. et goſem arabs. et ſubſā-
nauerūt nos: et deſpexerūt. dix-
erūtqꝫ. Que eſt hec res quā faci-
tis? Numq̄d cōtra regem vos re-
bellatis? Et reddidi eis ſermo-
nē: dixitqꝫ ad eos. Deus celi ip-
ſe nos iuuat: et nos ſerui eius
ſumꝯ. Surgamꝯ: et edificemꝯ.
Vobis aūt non eſt pars ⁊ iuſ-
ticia et memoria in iheruſalē.

III

Et ſurrexit elia-
ſib ſacerdos magnus. et
frēs eius ſacerdotes: et edifica-
uerūt portā gregis. Ipſi ſancti-
ficauerūt eā. ⁊ ſtatuerūt valuas
eius: ⁊ uſqꝫ ad turrim centū cubi-
torū ſanctificauerunt eā: uſqꝫ
ad turrim ananehel. Et iuxta
eū edificauerūt viri ihericho: et
iuxta eos edificauit zacchur fi-
lius amri. Portam aūt piſciū
edificauerūt filij aſnaa: ipſi tex-
erūt eā. ⁊ ſtatuerūt valuas eiꝯ.
et ſeras et vectes. Et iuxta eos
edificauit marimuth: filiꝯ urie.
filij accus. Et iuxta eū edifica-
uit moſollā filius barachie fi-
lius meſezebel. Et iuxta eū edi-
ficauit ſadoch filius baana. Et
iuxta eū edificauerūt thecueni.
Optimates aūt eoꝝ nō ſuppo-
ſuerūt colla ſua: in opē dn̄i dei
ſui. Et portam veterē edificaue-
rūt ioiada filius phaſea. ⁊ mo-
ſollam filius beſodia: ipſi texe-
rūt eam: et ſtatuerūt valuas ei-
us. et ſeras et vectes. Et iuxta e-
os edificauerūt melchias ga-
baonites. et iadon meronathi-
tes. viri de gabaon et maſpha:
pro duce q̄ erat in regione trāſ
flumē. Et iuxta eum edificauit
eziel filiꝯ araia. aurifex. Et iux-
ta eum edificauit ananias fili-
us pigmētarij: ⁊ dimiſerūt ihe-
ruſalē uſqꝫ ad murū platee la-
tioris. Et iuxta eū edificauit ra-
phaia filius ahur princeps vici
ihr̄lm. Et iuxta eū edificauit ie-
iada filius aromath: cōtra do-
mū ſuā. Et iuxta eū edificauit
acchus filius aſebonie. Mediā
partē vici edificauit melchias
filius erem. et aſub filius phet-
moab: ⁊ turrim furnoꝝ. Et iux-
ta eos edificauit ſellū filiꝯ alo-
es. princeps medie partis vici
ihr̄lm: oſee et filij eius. Et por-
tam vallis edificauit annū et
habitatores zanoe: ipſi edifica-
uerūt eā: et ſtatuerūt valuas ei-
us et ſeras et vectes: et mille cu-
bitos in muro uſqꝫ ad portā
ſterquilinij. Et portā ſterquili

nij edificauit melchias filius
rechab: p̄nceps vici bethacharē.
Ipſe edificauit eā: et ſtatuit val-
uas eius et ſeras et vectes. Et
portā fontis edificauit ſellū fi-
lius colozai: p̄nceps pagi maſ-
pha. Ipſe edificauit eam ⁊ texit:
et ſtatuit valuas eius et ſeras
⁊ vectes: ⁊ muros piſcine ſyloe
in ortum regis. et uſq; ad gra-
dus q̄ deſcendūt de ciuitate da-
uid. Poſt eam edificauit nee-
mias filius azboch p̄nceps di-
midie partis vici bethſur uſq;
contra ſepulcrū dauid: et uſq;
ad piſcinā que grandi ope cō-
ſtructa eſt. ⁊ uſq; ad domū for-
tium. Poſt eū edificauerūt le-
uite: reum filius benni. Poſt e-
os edificauit aſebias p̄nceps
dimidie partis vici ceile: in vi-
co ſuo. Poſt eū edificauerunt
fratres eorū: bechui filius ena-
dad p̄nceps dimidie p̄tis ceile.
Et edificauit iuxta eū azer fili⁹
ioſue p̄nceps maſpha menſu-
ram ſcd̄am: contra aſcenſum
firmiſſimi anguli. Poſt eū in
mōte edificauit. baruch filius
zachai menſurā ſcd̄am: ab an-
gulo uſq; ad portā domus eli-
aſib ſacerdotis magni. Poſt
eum edificauit merimuth fili⁹
urie filij achus menſurā ſecū-
dam a porta domus eliaſib:
donec extenderet̄ dom⁹ eliaſib.
Et poſt eū edificauerūt ſacerdo-
tes: viri de cāpeſtrib; iordanis.
Poſt eos edificauit beniamin
et aſub: cōtra domū ſuam. Et
poſt eos edificauit azarias fili-
us maaſie filij ananie: contra
domū ſuā. Poſt eū edificauit
bennui filius enada. mēſurā
ſcd̄am. a domo azarie uſq; ad
flexuram. et uſq; ad angulū.
Poſt eū edificauit palel filius
ozi. cōtra flexurā ⁊ turrim. que
eminet de domo regis excelſa
id eſt in atrio carceris. Poſt eū
phadaia filius feros. Nathin-
nei aūt habitabāt in ofel. uſq;
cōtra portam aquaꝝ ad oriē-
tem. et turrim que ꝓminebat.
Poſt eos edificauerūt thecue-
ni menſurā ſecūdā e regione:
a turre magna et eminēti uſq;
ad murū templi. Surſum aūt
ad portā equoꝝ edificauerunt
ſacerdotes: unuſquiſq; contra
domū ſuam. Poſt eos edifica-
uit ſeddo filius emmer: contra
domū ſuā. Et poſt eum edifica-
uit ſemeia fili⁹ ſechenie: cuſtos
porte orientalis. Poſt eū edifi-
cauerūt anania filius ſelemie.
et anon filius ſelo ſextus: men-
ſuram ſecūdā. Poſt eum edifi-
cauit meſollā filius barachie:
cōtra gazophilaciū ſuū. Poſt
eum edificauit melchias filius
aurificis. uſq; ad domū nathi-

neoꝝ et ſcuta vēdentiū· contra
portā iudicialē: et uſq; ad cena-
culū anguli· Et inter cenaculū
anguli in porta gregis edifica-
uerūt artifices ⁊ negociatores·

IIII

Factū eſt aūt
cū audiſſet ſanaballath
qđ edificarem⁹ murū: iratus
eſt valde· Et motus nimis· ſub-
ſannauit iudeos: et dixit corā
frībus ſuis ⁊ frequētia ſamari-
tanoꝝ· Quid iudei faciūt inbe-
cilles? Num dimittēt eos gen-
tes? Num ſacrificabūt· et com-
plebūt in una die? Numqđ edifi-
care poterūt lapides de aceruis
pulueris: q̄ cōbuſti ſunt? Sed
et tobias amanites ꝓxim⁹ ei-
us ait· Edificent· Si aſcenderit
vulpes: tranſiliet murū eoꝝ la-
pideū· Audi deus noſter quia
facti ſumus deſpectui· Conuerte
obprobriū ſuper caput eoꝝ: et
da eos in deſpectionem in terra
captiuitatis· Ne opias iniqui-
tatem eoꝝ: ⁊ peccatū eoꝝ corā
facie tua non deleatur: quia ir-
riſerūt edificātes· Itaq; edifica-
uimus murū: ⁊ coniūximus to-
tum uſq; ad partem dimidiā:
et ꝓuocatū eſt cor ppli ad ope-
randū· Factū ē aūt cū audiſſet ſa-
naballath ⁊ tobias ⁊ arabes ⁊
amanite ⁊ azotij qđ obducta
eſſet cicatrix muri ihrl'm· ⁊ qđ
cepiſſent īterrupta ɔcludi: irati
ſunt nimis· Et cōgregati ſunt
omēs pariter ut venirēt ⁊ pug-
narent cōtra ihrl'm: et molirē-
tur inſidias· Et orauim⁹ deū
nrm̄: et poſuim⁹ cuſtodes ſup
murū die ac nocte contra eos·
Dixit aūt iudas· Debilitata eſt
fortitudo portātis: ⁊ hum⁹ ni-
mia eſt: et nos non poterim⁹
edificare murū· Et dixerūt hoſ-
tes nrī· Neſciant ⁊ ignorent do-
nec veniam⁹ in mediū eoꝝ· et
interficiam⁹ eos: et ceſſare faci-
amus opus· Factū eſt aūt ve-
nientib; iudeis qui habitabāt
iuxta eos et dicentib; nobis ꝑ
decem vices ex omīb; locis qui-
bus venerāt ad nos: ſtatui in
loco poſt murū per circuitum
ppl'm in ordinē cū gladijs ſu-
is ⁊ lanceis ⁊ arcub;· Et pſpexi
atq; ſurrexi· et aio ad optima-
tes et magiſtrat⁹· ⁊ ad reliquā
partē vulgi· Nolite timere a fa-
cie eoꝝ· Dn̄i magni· et terribilis
memētote: et pugnate ꝓ frīb;
vrīs· filijs vrīs· ⁊ filiab; vrīs· ⁊
vxorib; vrīs· et domib; vrīs·
Factū eſt aūt cū audiſſent ini-
mici nrī nūciatum eſſe nobis:
diſſipauit deus cōſiliū eoꝝ· Et
reuerſi ſum⁹ omēs ad muros:
vnuſquiſq; ad opus ſuū· Et
factū eſt a die illa: media pars
iuuenū eorū faciebat opus· et
media parata erat ad bellū: et

lancee · ⁊ ſcuta · et arcus · et lori-
ce: et pͥncipes poſt eos in omī
domo iuda edificātiū muros:
et portantiū onera et imponē-
tiū · Vna manu ſua faciebat
opus: ⁊ altera tenebat gladiū ·
Edificantiū enī unuſqſq; gla-
dio erat accinct⁹ renes · Et edi-
ficabāt et clangebant bucina
iuxta me · Et dixi ad optimateſ
et ad magiſtrat⁹: ⁊ ad reliquā
ꝑtem vulgi · Opus grande eſt
et latū: et nos ſeparati ſumus
in muro ꝓcul alter ab altero ·
In loco quocūq; audieritis clā-
gorem tube: illuc cōcurrite ad
nos · De⁹ noſter pugnabit ꝓ
nobis: ⁊ nos ipſi faciam⁹ op⁹ ·
Et media pars nr̄m teneat lā-
ceas · ab aſcenſu aurore donec
egrediātur aſtra · In tempe q̄
illo dixi ꝑplo · Vnuſquiſq; cū
puero ſuo maneat in medio
ihr̄lm: et ſint vobis vices per
noctem ⁊ diem ad operandū ·
Ego aūt et fratres mei ⁊ pueri
mei · ⁊ cuſtodes qui erant poſt
me: non deponebam⁹ veſtimē-
ta nr̄a · vnuſquiſq; tātū nuda-
batur ad baptiſmū · V

Et factus eſt clamor ꝑpli ⁊
vxorū eius magnus: ad-
uſus fr̄es ſuos iudeos · Et erāt
qui dicerēt · Filij nr̄i et filie nr̄e
multe ſunt nimis · Accipiamuſ
pro p̄cio eoꝝ frumētū: ⁊ come-
damus et viuam⁹ · Et erāt qui
dicerēt · Agros nr̄os et vineas
et domos nr̄as opponam⁹: et
accipiam⁹ frumētum in fame ·
Et alij dicebant · Mutuo ſuma
mus pecunias ī tributa regis:
demuſq; agros nr̄os ⁊ vineas ·
Et nūc ſicut carnes fratrū noſ-
troꝝ ſic carnes nr̄e ſunt: ⁊ ſicut
filij eoꝝ ita et filij nr̄i · Ecce nos
ſubiugam⁹ filios nr̄os ⁊ filiaſ
nr̄as in ſeruitutē: et de filiabus
nr̄is ſunt famule · nec habem⁹
unde poſſint redimi: et agros
nr̄os et vineas nr̄as alij poſſi-
dent · Et iratus ſum nimis: cū
audiſſem clamorē eoꝝ ſecūdū
verba hec · Cogitauitq; cor me-
um · Et increpui optimates et
magiſtrat⁹: et dixi eis · Vſuraſ-
ne ſinguli a fr̄ib; vr̄is exigitis:
Et ↄgregaui aduſum eos cōti-
onem magnā: et dixi eis · Nos
ut ſcitis redemimus fr̄es nr̄os
iudeos qui vēditi fuerant genti-
bus ſcd̄m poſſibilitatē nr̄am ·
Et vos igitur vēdite fr̄es nr̄os:
et redimem⁹ eos: Et ſiluerunt:
nec īuenerūt qd̄ rn̄derēt · Dixiq;
ad eos · Non eſt bona res quā
facitis · Quare nō in timore dei
noſtri ambulatis: ne exprobre-
tur nobi agētib; inimicis nr̄is:
Et ego et fr̄es mei et pueri mei
comodauim⁹ plurimis pecu-
niā ⁊ frumētū · Non reputam⁹

in cōmune iſtud· Es alienū cō-
cedam⁹: qđ debet nobis· Red-
dite eis hodie agros ſuos: ⁊ vi-
neas ſuas· et oliueta ſua et do-
mos ſuas· Quin potius et cen-
teſimā pecunie frumēti vini et
olei quā exigere ſoletis ab eis:
date pro illis· Et dixerūt· Red-
dem⁹: et ab eis michil querem⁹:
ſicq; faciem⁹ ut loq̄ris· Et vo-
caui ſacerdotes: ⁊ adiuraui eos
ut facerēt iuxta qđ dixerā· Inſu-
p excuſſi ſinū meū· et dixi· Sic
excutiat deus oēm virū qui nō
cōpleuerit verbū iſtud· de domo
ſua et de laborib; ſuis· Sic ex-
cutiat̄: et vacuus fiat· Et dixit
vniūſa mĺtitudo amen· Et lau-
dauerūt deū· Fecit ergo pp̄ls ſi-
cut erat dictum· A die aūt illa
quā p̄ceperat rex michi ut eſſē
dux in t̄ra iuda ab anno vice-
ſimo uſq; ad ānū triceſimū ſe-
cūdū artaxerſis regis per an-
nos duodecim: ego et f̄res mei
ānonas que ducib; debebātur
nō comedim⁹· Duces aūt pri-
mi qui fuerūt āte me grauaue-
rūt pp̄lm: et acceperūt ab eis in
pane et vino et pecunia quoti-
die ſiclos quadraginta· Sed
⁊ miniſtri eoꝝ depreſſerāt pp̄lm·
Ego aūt nō feci ita ꝓpter timo-
rē dei· Quin potius in ope mu-
ri edificaui: et agrū nō emi: et
oīes pueri mei cōgregati ad
opus erāt· Iudei quoq; et ma-
giſtratus· centūquīquaginta
viri· et qui veniebāt ad nos de
gentib; que in circuitu nr̄o ſūt:
in menſa mea erāt· Parabat̄
aūt michi p dies ſingulos bos
vnus· arietes ſex electi· exceptis
volatilib;: ⁊ inter dies decem vi-
na diūſa: et alia multa tribue-
bā· Inſup et annonas ducat⁹
mei nō queſiui· Valde eīn erat
attenuat⁹ pp̄ls· Memēto mei de-
us meus in bonū: ſcđm oīa q̄
feci pp̄lo huic·

VI

Factū ē aūt cū audiſſet ſa-
naballath ⁊ tobias· ⁊ io-
ſem arabs· et ceteri inimici nr̄i
q; edificaſſem ego murū· et nō
eſſet in ipo reſidua interruptio:
uſq; ad temp⁹ āt illud valuas
non poſuerā in portis: miſerūt
ſanaballath· et goſem arabs·
ad me dicentes· Veni ⁊ percutia-
mus fedus pariter in viculis
in campo uno· Ipi aūt cogita-
bāt ut facerēt michi malū· Mi-
ſi ergo ad eos nūcios dicens·
Opus grande ego facio et nō
poſſum deſcendere: ne forte ne-
gligatur cum venero et deſcen-
dero ad vos· Miſerunt autem
ad me ſecūdū verbū hoc per q̄-
tuor vices: et rn̄di eis iuxta ſer-
monē p̄orem· Et miſit ad me
ſanaballath iuxta verbū p̄us
q̄nta vice puerū ſuū: ⁊ epiſtolā

habebat in manu sua scriptã
hoc modo · In gentib; auditũ
ē : et gosem dixit · q; tu et iudei
cogitetis rebellare · et ꝓpterea e-
difices murũ : et leuare te velis
sup eos regem : ꝓpter quã cau-
sam ⁊ ꝓphetas posueris q̃ pre-
dicēt de te in ihr̃lm dicētes · Rex
ĩ iudea ē · Auditur᷒ ē rex verba
hec · Idcirco nũc veni : ut ineamus
cõsiliũ pariter · Et misi ad eos
dicens · Non est factũ scd̃m ver-
ba hec que tu loqueris · De cor-
de em̃ tuo tu cõponis hec · Oēs
em̃ hij terrebant nos : cogitãtes
q; cessarēt manus nr̃e ab ope-
re et quiescerent᷒ · Quã ob cau-
sam magis cõfortaui manus
meas · Et ĩgressus sum domũ
samaie filij dalaie · filij metha-
behel secreto · Qui ait · Tracte-
mus nobiscũ in domo dei ĩ me-
dio templi · ⁊ claudam᷒ portas
edis : quia venturi sunt ut iter-
ficiãt te : et nocte venturi sunt
ad occidendũ te · Et dixi · Num
quisquã similis mei fugit : Et
quis ut ego ingredietᷣ templũ
et viuet : Nõ ingrediar · Et intel-
lexi q; deus non misisset eũ : sed
quasi vaticinãs locutus esset
ad me : ⁊ tobias ⁊ sanaballath
cõduxissent eũ · Acceperat em̃
preciũ ut territus facerē et pec-
carē : et haberēt malũ quod ex-
probrarēt michi · Memēto mei
dñe ꝓ tobia ⁊ sanaballath · iux-
ta opa eoꝝ talia : sed et noadie
prophete et ceteroꝝ ꝓphetaꝝ q̃
terrebant me · Cõpletus est aũt
murus vicesimoq̃nto die men-
sis elul · q̃nquaginta duob; di-
ebus · Factum est ergo cum au-
dissent omnes inimici nr̃i ut ti-
merent vniũse gentes que erãt
in circuitu nr̃o : et ɔciderent intra
semetipos : et scirent q; a domi-
no factũ esset opus hoc · Sed ⁊
ĩ dieb; illis multe optimatũ iu-
deoꝝ epistole mittebãtur ad to-
biam : et a tobia veniebant ad
eos · Multi em̃ erãt in iudea ha-
bentes iuramētũ eius : quia ge-
ner erat sechenie filij orei : et io-
hãnan filius eius acceperat fili-
am mesollã filij barachie · Sed
⁊ laudabãt eum corã me : ⁊ ver-
ba mea nũciabant ei · Et tobias
mittebat epistolas ut terreret me ·

VII

Postq̃ aũt edifi-
catus est murus · et posui
valuas · et recensui ianitores ⁊
cãtores et leuitas : ꝑcepi ananie
fratri meo et ananie ꝑncipi do-
mus de ihr̃lm : ipe em̃ quasi vir
verax et timens deũ plus ceteris
videbat᷑ · Et dixi eis · Non aperi-
ant porte ihr̃lm usq; ad calorē
solis · Cumq; adhuc assisterent :
clause porte sũt et oppilate · Et
posui custodes de habitatorib;
ihr̃lm singulos ꝑ vices suas : ⁊

vnūquēq; cōtra domū ſuā· Ci-
uitas āt erat lata nimis ⁊ grā-
dis: ⁊ pplꝯ paruus in medio ei-
us: et nō erāt domus edificate·
Deus aūt dedit in corde meo: ⁊
ꝯgregaui optimates ⁊ magiſ-
tratus et vulgus ut recenſerē e-
os· Et inueni librū cenſus eoꝝ
qui aſcenderāt primū: et inuen-
tum eſt ſcriptū in eo· Iſti filij ꝓ-
uincie qui aſcenderūt de captiui-
tate migrātiū quos tranſtule-
rat nabuchodonoſor rex babi-
lonis et reuerſi ſunt in ihr̄lm ⁊
in iudeā· vnuſquiſq; in ciuita-
tem ſuā: q̄ venerāt cū zoroba-
bel: ioſue· neemias· azarias·
raamias· naamin· mardoch-
eus· belſar· meſpharat· beg-
goai· naum· baana· Nūs vi-
roꝝ pp̄li iſrl̄· Filij pharos duo
milia cētūſeptuagintaduo· Fi-
lij ſaphatia: trecentiſeptuagin-
taduo· Filij area: ſexcentiq̄nq̄-
gintaduo· Filij phetmoab fi-
liorū ioſue et ioab: duo milia
octīgentidecem ⁊ octo· Filij he-
lam: mille octīgentiq̄nquagī-
taq̄tuor· Filij zethua: nongen-
tiquadragītaq̄nq;· Filij zach-
ai: ſeptīgētiſexagīta· Filij bēn-
ui: ſexcētiq̄dragītaocto· Filij be-
bai: ſexcentiuigītiocto· Filij az-
gad: duo milia trecētiuigītidu-
o· Filij adonicā: ſexcētiſexagīta-
ſeptem· Filij beguai: duo mili-
a ſexagītaſeptē· Filij adin: ſex-
centiq̄nquagintaq̄nq;· Filij
ather filij ezechie: nongentioc-
to· Filij aſem: trecentiuigītioc-
to· Filij beſai: trecentiuigītiq̄tu-
or· Filij areph: centūduodecim·
Filij gabaon: nonagintaq̄n-
q;· Filij bethleem et netupha:
centūoctogintaocto· Viri ana-
thot: centūuigītiocto· Viri be-
thamoth: quadragintaduo·
Viri cariathiarim cephira ⁊ be-
roth: ſeptingētiq̄dragintatres·
Viri rama et nebo: ſexcētiuigī-
tiunus· Viri machinas: cētum-
uigintiduo· Viri bethel ⁊ chai:
ducentiuigintitres· Viri nebo
alterius: q̄nquagintaduo· Vi-
ri helā alterius: milleducētiq̄n-
quagītaq̄tuor· Filij arem: tre-
centiuiginti· Filij iericho: trece-
tiquadragintaq̄nq;· Filij loa-
dadin et ono: ſeptingentiuigī-
tiunus· Filij ſenaa: tria milia
nōgentitriginta· Sacerdotes·
Filij idaia in domo ieſua: non-
gentiſeptuagintatres· Filij em-
mer: millequinquagintaduo·
Filij pheſſur: mille ducētiqua-
dragintaſeptem· Filij arem:
milledecem et ſeptem· Leuite·
Filij ioſue ⁊ cedmihel· filioꝝ o-
duie· ſeptuagintaq̄tuor· Can-
tores· Filij ſia aſaph: cētūqua-
dragintaocto· Ianitores· Filij
ſellū· filij ather· filij thelmon·

filij accub · filij athita · filij ſobai ·
centū triginta octo · Nathinnei ·
Filij ſoa · filij aſupha · filij the=
baoth · filij ceros · filij ſiaa · filij
fadō · filij lebana · filij agaba ·
filij ſelmō · filij anan · filij ged=
del · filij gaer · filij raahia · filij
raſin · filij nechoda · filij iezem ·
filij aza · filij phazea · filij beſai ·
filij munim · filij nephuſim · fi=
lij bechue · filij acupha · filij az=
ur · filij belluth · filij maida · fi=
lij arſa · filij berchos · filij ſiza=
ra · filij thema · filij naſia · filij a=
tupha · filij ſeruoꝝ ſalomonis ·
filij ſothai · filij ſophereth · filij
pherida · filij iahala · filij dercō ·
filij gedel · filij ſaphata · filij a=
thil · filij forereth · qui erat ortus
ex aſbaim filio ammō · Omnes
nathinnei · et filij ſeruorū ſalo=
monis : trecenti nonaginta duo ·
Hij ſunt autē qui aſcenderūt de
thelmala thelarſa · cherub adō
et emmer : et non potuerūt in=
dicare domū patrū ſuoꝝ · et ſe=
men ſuū : utrū ex iſrl' eſſent · Fi=
lij dalaia · filij tobia · filij nech=
oda · ſexcēti quadraginta duo ·
Et de ſacerdotibꝫ · filij iabia · fi=
lij accos · filij berzelai · qui acce=
pit de filiabꝫ berzellai galaadi
tidis uxorē : ⁊ uocatus ē nomē
eoꝝ · Hij queſierūt ſcripturā ſu
am in cenſu et non inuenerūt :
et eiecti ſunt de ſacerdotio · Dix

itqꝫ atherſatha eis ut nō man=
ducarēt de ſanctis ſanctoꝝ : do=
nec ſtaret ſacerdos doctus et eru=
ditus · Omnis multitudo quaſi
unus · quadraginta duo milia
ſexcenti ſexaginta : abſqꝫ ſeruis ⁊
ancillis eoꝝ q̄ erāt ſeptem mili=
a trecenti triginta ſeptē : et inter
eos cātores ⁊ cantatrices ducēte ·
Equi eoꝝ ſexcenti triginta ſeptē :
muli eorū ducēti quadraginta
quinqꝫ : cameli eoꝝ quadringen=
ti triginta quinqꝫ : aſini ſex milia
ſeptingenti uiginti · Hucuſqꝫ re=
fertur quid in comētario ſcrip=
tum fuerit : exin neemia hiſtori=
a texitur · Nōnulli autē de princi=
pibꝫ familiaꝝ dederūt in opus ·
Atherſatha dedit in theſaurū ·
auri dragmas mille : phialas
quinquaginta : tunicas ſacerdo=
tales quingentas triginta · Et de
principibꝫ familiaꝝ dederunt in
theſaurū operis auri dragmas
uiginti milia · et argenti minas
duo milia ducentas · Et qd' de=
dit reliquus populus auri drag=
mas uiginti milia · et argenti
minas duo milia · ⁊ tunicas ſa=
cerdotales · ſexaginta ſeptē · Habi=
tauerūt autē ſacerdotes et leui=
te et ianitores et cātores et reli=
quū uulgus ⁊ nathinnei ⁊ omnis
iſrl' in ciuitatibꝫ ſuis · VIII
Et venerat mēſis ſeptimus ·
Filij autē iſrl' erant in ciui=

tatib; ſuis· Cōgregatuſq; om-
nis p̄pl's q̄ſi uir unus ad plate-
am que eſt ante portā aquaꝝ:
et dixerunt eſdre ſcribe ut affer-
ret librū legis moyſi: quā p̄ce-
perat dn̄s iſraheli· Attulit er-
go eſdras ſacerdos legem co-
ram multitudine viroꝝ et mu
lierū· cunctiſq; qui poterāt itel
ligere: in die p̄ma menſis ſepti-
mi· Et legit in eo aperte in pla-
tea que erat ante portā aqua-
rū· de mane uſq; ad mediā diē:
in cōſpectu viroꝝ et mulierū et
ſapientiū· Et aures om̄is p̄pli
erāt erecte ad librū· Stetit aūt
eſdras ſcriba ſup gradū ligne-
um quē fecerat ad loquēdū· et
ſteterūt iuxta eū· mathathia· ꝛ
ſemia· et ania· et uria· et elchia·
et maaſia ad dexterā eius· ꝛ ad
ſiniſtrā phadaia· miſahel· et
melchia· et aſum· et aſeph da
na zacharia· ꝛ moſollā· Et ap-
ruit eſdras librū corā om̄i po-
pulo· Sup uniūſum quippe
p̄pl'm eminebat· Et cū aperuiſ-
ſet eum: ſtetit om̄is p̄pl's· Et be-
nedixit eſdras dn̄o deo· voce
magna· Et rn̄dit om̄is p̄pl'us·
amen· amē: eleuās manus ſu-
as· Et incuruati ſunt: et adora-
uerūt deū proni in t̄ram· Por-
ro ieſue· et baani· et ſerabia·
yamin accub· ſepthai· odia·
maaſia· celita· azarias· ioza-
bed· anani· phalaia leuite· ſilē-
tium faciebāt in p̄plo: ad audi-
endā legem· Populus aūt ſta-
bat in gradu ſuo· Et legerunt
in libro legis dei diſtincte· ꝛ ap-
perte ad intelligendū: ꝛ itellexe-
runt cum legeret̄· Dixit aūt ne-
emias· ipē eſt atherſatha· et eſ-
dras ſacerdos et ſcriba· et leui
te inſp̄tātes uniūſo p̄plo· Di-
es ſanctificatus ē dn̄o deo nr̄o·
Nolite lugē et nolite flere· Fle-
bat eni om̄s p̄pl's: cū audiret ver-
ba legis· Et dixit eis· Ite come-
dite pinguia ꝛ bibite mulſum:
ꝛ mittite partes eis qui nō pre-
parauerūt ſibi: q̄a ſanctus dies
dn̄i ē: ꝛ nolite cōtriſtari· Gaudi-
um eteni dn̄i eſt fortitudo nr̄a·
Leuite autē ſilentiū faciebāt in
om̄i p̄plo dicentes· Tacete· q̄a
dies ſanctus ē: et nolite dolere·
Abijt itaq; om̄is p̄pls ut come-
deret· et biberet et mitteret p̄tes:
et faceret leticiā magnā: q̄a itel-
lexerāt verba que docuerat eos·
Et in die ſcd̄o congregati ſunt
p̄ncipes familiarū uniūſi p̄pli
ſacerdotes et leuite ad eſdram
ſcribā: ut inſp̄taret̄ eis verba
legis· Et īuenerūt ſcriptū in le-
ge· p̄cepiſſe dn̄m ī manu moy-
ſi· ut habitent filij iſrl' in taber-
naculis in die ſolemni menſis
ſeptimi: et ut p̄dicent et diuul-
gent voce in uniūſis urbib; ſu-

is·et in ihrl'm dicentes· Egredi=
mini in montē· et afferte fron=
des oliue· et frōdes ligni pul=
cerrimi· frōdes mirti· et ramos
palmaꝝ: et frondes ligni ne=
moroſi· ut fiāt tabernacula ſi=
cut ſcriptū eſt· Et egreſſus ē po=
pulus et attulerūt· Feceruntq;
ſibi tabernacula unuſquiſq; ī
domate ſuo et in atriis ſuis: et
in atriis domus dei· et in platea=
a porte aquaꝝ: et ī platea por=
te ephraim· Fecit ergo uniūſa
eccleſia eoꝝ que redierāt de cap=
tiuitate tabernacula: ⁊ habita=
uerūt in tabernaculis· Nō enī
fecerāt a dieb; ioſue filii nun=
taliter filii iſrl': uſq; ad diem il=
lum· Et fuit leticia magna ni=
mis· Legit aūt ī libro legis dei·
ꝑ dies ſingulos· a die ꝑmo uſ=
q; ad diē nouiſſimū: et fecerūt
ſolēnitatem ſeptem dieb;: et in
die octauo collectā iuxta ritū·
In die aūt uiceſimo= VIIII
quarto mēſis hui⁹ cōuenerūt
filii iſrahel in ieiunio· et in ſac=
cis: et hum⁹ ſup eos· Et ſepa=
ratū eſt ſemē filioꝝ iſrl' ab omī fi=
lio alienigena: et ſteterūt et cō=
fitebant᷑ peccata ſua et iniq̄ta=
tes prm ſuoꝝ· Et cōſurrexerūt
ad ſtandū: et legerunt in uolu=
mine legis dnī dei ſui quater ī
die: et quater cōfitebant᷑· ⁊ ado=
rabāt dnm deū ſuū· Surrexerūt

aūt ſuper gradū leuitaꝝ ioſue
et bani· ⁊ cedmihel· cemni· ſab=
nia· abani· ſarebias bani· tha=
nani: et clamauerūt magna uo=
ce ad dnm deū ſuū· Et dixerunt
leuite· ioſue· et chedmiel· bon=
ni· aſebia· ſerebia· arebia· oda=
ia· ſebna· fataia· Surgite: bn=
dicite dnō deo nrō· ab etno uſ=
q; in eternū· Et benedicāt nomi
glorie tue excelſo: in omī bene=
dictione ⁊ laude· Tu ipſe dnē ſo=
lus: tu feciſti celū et celū celorū
et omē exercitū eoꝝ· terram ⁊ uni=
ūſa q̄ in ea ſunt: maria ⁊ oīa q̄
in eis ſunt· Et tu uiuificas oīa
hec: et exercitus celi te adorat· Tu
ipſe dnē deus qui elegiſti abrā
et eduxiſti eū de igne chaldeorū:
et poſuiſti nomē eius abrahā·
et īueniſti cor eius fidele corā te:
et ꝑcuſſiſti cū eo fedus ut dares
ei terram chananei· ethei· euei· et
amorrei· et pherezei· et iebuzei·
et gergeſei· ut dares ſemini ei⁹·
Et impleſti uerba tua qm iuſt⁹
es· Et uidiſti afflictionē patrū
nrorū in egipto· clamorēq; eo=
rum audiſti ſup mare rubrū:
et dediſti ſigna et portēta ī pha=
raone· et in uniūſis ſeruis ei⁹:
et in omī ꝑplo terre illius· Cog=
nouiſti enī quia ſupbe egerāt
cōtra eos: et feciſti tibi nomen·
ſicut et in hac die· Et mare diui=
ſiſti ante eos: et trāſierūt ꝑ me=

dium maris ĩ ſicca · Perſecuto=
res aũt eorũ ꝓiecisti in ꝓfũdũ
quaſi lapidẽ ĩ aquas validas:
et in colũna nubis ductor eoꝝ
fuiſti per diem · et in columna
ignis per noctẽ: ut appareret
eis via per quã ingrediebãtur·
Ad mõtem q̃ȝ ſynai deſcendiſti:
et locutus es cum eis de celo: et
dediſti eis iudicia recta ⁊ legem
veritatis· cerimonias · et p̄cep=
ta bona· Et ſabbatũ ſanctifica=
tum tuũ oſtendiſti eis: et man=
data et cerimonias et legem p̄=
cepiſti eis in manu moyſi ſerui
tui· Panẽ q̃ȝ de celo dediſti eis ĩ
fame eoꝝ: ⁊ aquã de petra edux=
iſti eis ſicientibȝ · Et dixiſti eis ut
ingrederent̃ et poſſiderẽt t̃ram:
ſup quã levaſti manũ tuã ut
traderes eis · Ipſi vero et patres
nr̃i ſupbe egerũt · et indurave
runt ceruices ſuas: ⁊ nõ audie=
runt mandata tua: et noluerũt
audire: ⁊ nõ ſunt recordati mi=
rabiliũ tuoꝝ q̃ feceras eis· Et ĩ=
durauerũt ceruices ſuas: et de=
derũt caput ut cõuerterent̃ ad ſer=
uitutẽ ſuã quaſi ꝑ cõtencionẽ·
Tu aũt deus ꝓpicius clemens
et miſericors lõganimis ⁊ ml̃=
te miſeracionis: nõ dereliquiſti
eos· Et quidẽ cũ feciſſent ſibi vi=
tulum cõflatilẽ et dixiſſent· iſte
eſt deus tuus qui eduxit te de e=
gipto · fecerũtq; blaſphemias
magnas: tu aũt in miſericordi=
js tuis multis nõ dimiſiſti eoſ
in deſerto· Columna nubis nõ
receſſit ab eis per diem· ut duce=
ret eos in viam: ⁊ columna ig=
nis ꝑ noctẽ: ut oſtenderet eis it̃
per quod ingrederent̃· Et ſpiri=
tũ tuũ bonũ dediſti qui doceret
eos: et manna tuũ nõ ꝓhibu=
iſti ab ore eoꝝ: et aquã dediſti
eis in ſiti · Quadraginta ãnis
paviſti eos in deſerto: nichilq;
eis defuit· Veſtimẽta eoꝝ nõ in=
ueterauerũt: et pedes eoꝝ non
ſunt attriti· Et dediſti eis regna
et ꝑplos: et partitus es eis ſor=
tes · Et poſſederũt t̃ram ſeon·
et t̃ram regis eſebon: et t̃rã og
regis baſan · Et mltiplicaſti fi=
lios eoꝝ ſicut ſtellas celi: et ad=
duxiſti eos ad t̃ram de qua dix=
eras pr̃ib; eoꝝ ut ingrederẽtur
et poſſiderẽt· Et venerũt filij: et
poſſederũt t̃ram · Et humiliaſ=
ti corã eis habitatores t̃re cha=
naneos: et dediſti eos in manu
eoꝝ· et reges eoꝝ· ⁊ ꝑplos terre:
ut facerent eis ſicut placebat il=
lis · Ceperũt itaq; urbes muni=
tas· et humũ pinguẽ: et poſſe=
derũt domos plenas cũctis bo=
nis · ciſternas ab alijs fabrica=
tas: vineas et oliueta· et ligna
pomifera mlta· Et comederũt
et ſaturati ſunt · et impinguati
ſunt et abũdauerũt delicijs in

bonitate tua magna. Prouo-
cauerũt aũt te ad iracundiã. ⁊
receſſerũt a te: et ꝓiecerũt legẽ
tuam poſt terga ſua. Et ꝓphe-
tas tuos occiderũt qui conteſta-
bãtur eos ut reuerterẽtur ad te:
fecerũtq; blaſphemias grãdes.
Et dediſti eos in manũ hoſtiũ
ſuoꝝ: et affixerũt eos. Et in tẽ-
pore tribulacionis ſue clama-
uerũt ad te: et tu de celo audiſti.
et ſcḋm miſeraciones tuas mł-
tas. Dediſti eis ſaluatores: q̃
ſaluarent eos de manu hoſtiũ
ſuoꝝ. Cũq; requieuiſſent reuer-
ſi ſunt ut facerẽt malũ in con-
ſpectu tuo: et dereliquiſti eos in
manu inimicoꝝ ſuoꝝ: ⁊ poſſe-
derũt eos. Conũſiq; ſunt et cla-
mauerũt ad te. Tu aũt de celo
exaudiſti ⁊ liberaſti eos. in mi-
ſericordiis tuis multis tempo-
ribus: et ꝯteſtatus es eos ut re-
uerterẽtur ad legem tuã. Ipſi ue-
ro ſuꝑbe egerũt: et non audie-
rũt mãdata tua. et in iudiciis
tuis peccauerũt: que faciet ho-
mo. et uiuet in eis. Et dederunt
humerũ recedentẽ: et ceruicem
ſuam indurauerũt: nec audie-
rũt. Et ꝓtraxiſti ſup eos ãnos
multos: et cõteſtatus es eos in
ſpiritu tuo ꝑ manũ ꝓphetarũ
tuoꝝ: et non audierũt: et tradi
diſti eos in manũ ꝑploꝝ terraꝝ.
In miſericordiis autẽ tuis plu-
rimis nõ feciſti eos in cõſump
cionẽ: nec dereliquiſti eos: quo-
niã deus miſeracionũ et clemẽſ
es tu. Nunc itaq; deus noſter:
magne. fortis et t̃ribilis. cuſto-
diens pactũ et miſcdiam: ne a-
uertas a facie tua oẽm laborẽ
qui inuenit nos. reges nr̃os.
ꝑncipes nr̃os. et ſacerdotes noſ-
tros. et ꝓphetas nr̃os. et prẽs
nr̃os. et omnẽ pplm tuũ: a die-
bꝫ regis aſſur uſq; in diẽ hanc.
Et tu iuſtus es in omnibus que
uenerũt ſup nos. quia ueritatẽ
feciſti: nos aũt impie egimus.
Reges nr̃i. ꝑncipes nr̃i. ſacdo-
tes nr̃i. et prẽs nr̃i. non fecerũt
legem tuã: et nõ attenderũt mã-
data tua et teſtimonia tua que
teſtificatus es ĩ eis. Et ipſi in reg-
nis ſuis bonis. et in bonitate
tua mlta quã dederas eis. et in
terra latiſſima ⁊ pingui quã tra-
dideras in cõſpectu eoꝝ. nõ ſer-
uierũt tibi: nec reuerſi ſũt a ſtu-
diis ſuis peſſimis. Ecce nos ip-
ſi hodie ſerui ſumꝰ: et terra quã
dediſti prĩbꝫ nr̃is ut comederẽt
panẽ eius et que bona ſunt ei-
us: et nos ipſi ſerui ſumꝰ in ea.
Et fruges eiꝰ multiplicãt̃ regi-
bus q̃s poſuiſti ſup nos ꝓpter
peccata nr̃a: et corporibꝫ nr̃is
dominãt̃ et iumẽtis nr̃is ſcḋm
uolũtatẽ ſuã: ⁊ in tribulacione
magna ſumꝰ. Sup omnibꝫ et

go hiis nos ipſi percutim⁹ fedus
et ſcribimus: et ſignāt principes
nři: leuite nři et ſacerdotes nři·
Signatores aūt X
fuerūt · neemias atherſa-
tha · fili⁹ achelai: et ſedechias·
ſaraias · azarias · ieremias·
pheſſur · amarias · melchias·
accus · ſebenia · melluc maarē·
merimuth · obdias · daniel · ge-
tō · baruch · moſollā · abia · mi-
amin · mazia · belga · ſemeia·
hii ſacdotes · Porro leuite · io-
ſue fili⁹ azarie · bēnui de filiis e-
nadad · cedmihel · et fratres eo-
rū: ſechenia · oduia · celita · pha-
laia · anā · micha · roob · aſebi-
a · zacchur · ſerebia · ſabania · o-
dia · bani · baninu · Capita po-
puli · feros · phethmoab · elam·
zethu · bani · bonni · azgad · be-
bai · adonaya · beggoai · adin·
ather · ezechia · azur · oduia · a-
ſum · beſai · areph · anathot · ne-
bai · mechphia · moſollā · azir·
meſſizabel · ſadoch · ieddua · fel-
thia · anan · ania · oſee · anania·
aſub · aloes · phaleam · ſobech·
reū · aſebna · madſia · echaia·
hanan anan melluch arem
baana: et reliqui de pplo ſacer-
dotes: leuite: ianitores et can-
tores · nathinnei et omēs qui
ſe ſeparauerūt de pplis terrar̄ ad
legē dei uxores eorꝫ filii eorꝫ ⁊
filie eorū: omēs qui poterāt ſa-
pere ſpondētes pro fratrib; ſu-
is: optimates eorꝫ · et qui veniē-
bāt ad pollicendū · et iurandū:
ut ambularēt in lege dñi quā
dederat i manu moyſi ſerui ſui:
ut facerent et cuſtodirēt uniuer-
ſa mādata dñi dei nři · et iudici-
a eius · et cerimonias eius: ⁊ ut
non daremus filias nřas po-
pulo terre: ⁊ filias eorꝫ nō accipe-
remus filiis nřis · Populi quoqꝫ ter-
re qui importāt venalia · ⁊ om-
nia ad uſum per diem ſabbati
ut vendāt: nō accipiem⁹ ab eis
i ſabbato ⁊ in die ſanctificato·
Et dimittem⁹ ānū ſeptimū: et
exactionem uniuſe manus · Et
ſtatuem⁹ ſup nos precepta · ut de-
mus terciā ptem ſicli per annū
ad opus domus dei nři: ad pa-
nes ppoſicionis · et ad ſacrifici-
um ſempiternū · et in olocauſ-
tum ſempiternū in ſabbatis i
kalēdis · in ſolemnitatib; · et in
ſanctificatis · et pro peccato · ut
exoret pro iſrl': et in omnē uſū
domus dei nři · Sortes ergo mi-
ſim⁹ ſup oblacionē lignorꝫ in-
ter ſacerdotes ⁊ leuitas ⁊ pplm·
ut inferrent i domū dei nři p do-
mos patrū nřorꝫ per tempora
a temporib; anni uſqꝫ ad ānū:
ut arderēt ſup altare domini dei
nři · ſicut ſcriptū eſt in lege moi-
ſi · Et ut afferrem⁹ primogenita
terre nře · et primicia uniuſi fruc-

tus omnīs ligni · ab āno in an-
nū · in domo dnī: et ꝑmitiua fi-
lioꝝ nroꝝ et pecoꝝ nroꝝ ſicut
ſcriptū eſt in lege: et primitiua
boū nroꝝ et ouiū nraꝝ · ut of-
ferrētur in domo dei nri ſacerdoti-
b; q miniſtrāt in domo dei nri ·
Et ꝑmitias ciboꝝ nroꝝ · ⁊ liba-
minū nroꝝ · ⁊ poma omnīs lig-
ni · vindemie q; et olei afferemꝰ
ſacerdotib; ad gazophilaciū dei
nri: et decimā ꝑtem tre nre leui-
tis · Ipſi leuite decimas accipient
ex omnib; ciuitatib; oꝑm nro-
rū · Erit aūt ſacerdos filius aa-
ron cū leuitis in decimis leuita-
rū: ⁊ leuite offerēt decimā partē
decime ſue in domo dei nri ad
gazophilaciū in domo theſau-
ri · Ad gazophilaciū eīn depor-
tabūt filij iſrl · ⁊ filij leui primi-
tias frumēti et vini ⁊ olei: ⁊ ibi
erunt vaſa dnī ſanctificata · et
ſacerdotes et cātores et ianito-
res et miniſtri: ⁊ nō dimittemꝰ
domū dei noſtri ·

XI

Habitauerūt aūt ꝑncipes
ppli in ihrlm · Reliqua ve-
ro plebs miſit ſortem · ut tolle-
ret unā ꝑtem de decem qui habi-
taturi eſſent ī ihrlm ciuitate ſāc-
ta: nouē vero ptes ī ciuitatib; ·
Benedixit aūt ppls omnib; viris
qui ſe ſponte obtulerāt ut ha-
bitarent in ihrlm · Hij ſunt ita-
q; ꝑncipes ꝓuīcie qui habita-
uerūt ī ihrlm et ī ciuitatib; iuda ·
Habitauit aūt unuſquiſq; in
poſſeſſione ſua in urbib; ſuis
iſrahel: ſacerdotes · leuite · nathi-
nei · et filij ſeruoꝝ ſolomonis ·
Et in ihrlm habitauerūt de fili-
js iuda: et de filijs beniamī · De
filijs iuda: athaias filius aziā ·
filij zacharie · filij amarie · filij
ſaphatie · filij malalehel · De fi-
lijs phares: iſmaaſia · filiꝰ ba-
ruch · filius coloza · filius azia ·
filius adaya · filius ioarib · filiꝰ
zacharie · filius ſilonites · Oēs
filij phares qui habitauerunt
in ihrlm: quadringentiſexagi-
tanouē viri fortes · Hij ſunt āt
filij beniamī · Sellū filiꝰ moſol-
lā filiꝰ ioed · filius phadaia · fili-
us colaia · filius maſia · filius e-
thel · filius yſaia · Et poſt eum
gebbai ſellai: nōgentiuiginti
octo · Et iohel filius zechri ꝓpo-
ſitus eoꝝ: ⁊ iudas filius ſenu-
a ſuꝑ ciuitatē ſcdus · Et de ſacer-
dotib; idaia filiꝰ ioarib · iachin ·
ſaraia filius helchie · filius mo-
ſollam · filius ſadoch · filiꝰ me-
raioth · filius aichob ꝑncipes
domus dei: et frēs eoꝝ faciētes
opa templi · octīgētiuigītidu-
o · Et adaia · filius ieroam · fili-
us phelcia filiꝰ amſi · filiꝰ zach-
arie · filiꝰ pheſſur · filiꝰ melchie ·
⁊ fratres eius ꝑncipes prm: du-
centiquadragītaduo · Et ama-

ſai· filius azrihel· filius azi· fili
us moſollamoth· fili⁹ emmer·
et frēs eoꝝ potentes nimis· cen
tū viginti octo: et ꝓpoſitus eoꝝ·
zabdihel filius potentiū· Et de
leuitis: ſebenia filius aſob· fili
us azaricam· filius aſabia· fili
us boni· et ſabathai· et ioza
beth· ſup omnia opa que erant
forinſecus in domo dei a princi
pib; leuitarū· Et mathania fili
us micha· filius zebedei filius
aſaph p̄nceps ad laudandū· et
ad ꝯfitendū in oratione: ⁊ bec
becias ſcd̄us de fr̄ibus eius: et
abda filius ſamuha· filius ga
lal· filius ydithun· Om̄es leui
te in ciuitate ſancta: ducenti oc
toginta q̄tuor· Et ianitores: ac
cub telmon· et fratres eoꝝ qui
cuſtodiebāt hoſtia· centū ſeptu
aginta duo· Et reliqui ex iſrl̄ ſa
cerdotes· et leuite in vniuſis ci
uitatib; iuda· vnuſq̄ſq; ī poſ
ſeſſione ſua: et nathinnei q̄ ha
bitabāt in ofel· et ſyaha· ⁊ gaſ
pha· De nathinneis· et epiſco
pis leuitarū in ihr̄lm: azzi filiuſ
banni· filius aſabie· filius ma
thanie· filius miche· De filijs
aſaph: cantores in miniſterio
domus dei· Preceptū quippe re
gis ſup eos erat: et ordo in cā
torib; p dies ſigulos: et fatha
ia filius meſezebel· de filijs za
ra· filij iuda in manu regis

iuxta omne verbū ppl̄i: et in do
mib; per omnes regiones eoꝝ·
De filijs iuda habitauerūt in ca
riatharbe· et in filiab; eius· et
in dibon· et in filiab; eius· ⁊ in
capſeel· ⁊ in vinculis eius: ⁊ in
ieſue· et in molada· et in beth
faleth· et ī aſerſual· ⁊ ī berſabe
e et in filiab; eius: et in ſicelech
et in mochona· et in filiab; ei⁹:
et in remmon· et in ſara· et in
ierimuth· zonoa· odollā· et in
villis eaꝝ: lachis· et in regioni
b; ei⁹· azecha et ī filiab; ei⁹· Et
manſerūt ī berſabee vſq; ad val
lem ennon· Filij aūt beniamī·
ageba· mechmas· et hai· et be
thel· et filiabus eius: anathot·
nob· anana· aſor· rama· ge
thai· madid· ſeboim· neballath·
⁊ ono valle artificū: ⁊ de leuitis·
portiones iude et beniamin·

XII

Hij ſunt aūt
ſacerdotes ⁊ leuite· qui aſ
cenderunt cum zorobabel filio
ſalathiel· et ioſue: ſaraia· ihere
mias· eſdras· amaria· melluch·
acc⁹· ſechenias· reū· merimuth·
addo· genthon· abya· miamī·
madia· belga· ſemeia· et ioa
rib· et ydaia· ſellum· amoch·
elceia· adaia· Iſti p̄ncipes ſacer
dotum ⁊ frēs eoꝝ in dieb; ioſue·
Porro leuite· ieſua· bennui·
cedmihel· ſarabia· iuda· ma
thanias· ſup ymnos ipi ⁊ frēs

corū: et bechecia· atq; ethanni·
et fratres eoꝝ unuſquiſq; in of-
ficio ſuo· Ioſue autē genuit ioa-
chim· ⁊ ioachim genuit eliaſib·
et eliaſib genuit ioiada: ⁊ ioia-
da genuit ionathā· et ionathā
genuit ieddua· In diebꝫ autē io-
achim erāt ſacerdotes· p̄ncipes
familiaꝝ ſaraie· maarie· ihere-
mie· ananie· eſdre· moſollam·
amarie· iohānā· milico· iona-
than· ſebenie· ioſeph· aran· ed-
na· maraioth· elci· adaie· zach-
arie· genthon· moſollā· abie·
zechri· miamin· et moadie· fel-
ti· belge· ſammua· ſemeie· ioa-
thā· ioarib· mathanai· iodaie·
azzi· ſellaie celaia· mochober·
elchie· aſebie· ydaie· nathana-
hel· Leuite in diebꝫ eliaſib· et io-
iada· ⁊ ionathā· ⁊ ieddoa· ſcrip-
ti p̄ncipes familiaꝝ et ſacerdo-
tes in regno darij perſe· Filij le-
ui p̄ncipes familiarū ſcripti in
libro uerborū dierū: et uſq; ad
dies ionathan· filij eliaſib· Et
p̄ncipes leuitaꝝ· aſebia· ſerebi-
a· et ieſue filius cedmihel· ⁊ fra-
tres eoꝝ per vices ſuas: ut lau-
darēt· et confiterent̄ iuxta p̄cep-
tum dauid viri dei: et obſerua-
rent eque ꝑ ordinē· Mathania·
et bechecia· ⁊ obedia· moſollā·
thelmon· accub· cuſtodes por-
tarū· et veſtibuloꝝ āte portas·
Hij ī diebꝫ ioachim filij ioſue·

filij ioſedech: et in diebꝫ neemie
ducis· et eſdre ſacerdotis ſcribe
q;· In dedicatione autē muri ihe-
ruſalē· requiſierunt leuitas de
omnibꝫ locis ſuis ut adducerēt
eos in ihr̄lm· et facerēt dedicati-
onē ⁊ leticiā· in actione gratia-
rū· et cantico· et in cymbalis·
pſalterijs ⁊ cytharis· Cōgrega-
ti ſunt autē filij cātoꝝ· et de cam-
peſtribꝫ circa ihr̄lm· et de villis
netuphati· et de domo galgal·
et de regionibꝫ geba· et azma-
ueth: qm̄ villas edificauerūt ſi-
bi cantores in circuitu ihr̄lm·
Et mūdati ſunt ſacerdotes ⁊ le-
uite: ⁊ mūdauerūt p̄plm· ⁊ por-
tas et murū· Aſcendere autē feci
p̄ncipes iuda ſup murū: et ſta-
tui duos magnos choros lau-
dantiū· Et ierūt ad dexterā ſup
murū ad portā ſterquilinij· Et
iuit poſt eos oſaias· et media
pars p̄ncipū iuda: et azarias·
eſdra· et moſollā· iuda· et beni-
amin· et ſemeia· et iheremia· Et
de filijs ſacdotū in tubis: zach-
arias fili⁹ ionathā· fili⁹ ſemeie·
fili⁹ mathanie· fili⁹ michaie· fi-
li⁹ zechur· fili⁹ aſaph: ⁊ fr̄es ei⁹
ſemeia· ⁊ azarel· malalai· gala-
lai· maai· nathanahel· ⁊ iuda·
et anani· in vaſis cātici dauid
viri dei: ⁊ eſdras ſcriba ante eos
in porta fontis· Et contra eos
aſcenderūt in gradibꝫ ciuitatis

dauid · in aſcenſu muri ſup do
mum dauid: et uſq; ad portã
aquarũ ad oriẽtem · Et chorus
ſcd's gratias referentiũ ibat ex
aduſo · et ego poſt eũ: ⁊ media
pars pp'li ſup murũ · et ſup tur-
rim furnorũ · ⁊ uſq; ad murũ la-
tiſſimũ · et ſup portã ephraim ·
et ſup portam antiquã · et ſup
portã piſciũ et turrim anane-
hel · ⁊ turrim emat · ⁊ uſq; ad por-
tam gregis: ⁊ ſteterũt in porta
cuſtodie · Steteruntq; duo chori
laudãtiũ in domo dei: et ego et
dimidia pars magiſtratuũ me-
cum · Et ſacerdotes · eliachim ·
maaſia miamin · michea · elio-
enai · zacharia · et anania in tu-
bis: et maaſia · et ſemeia · et ele-
azar · et azi · et iohãnan · et mel-
chia · et elam · ⁊ ezer · Et clare ce-
cinerũt cãtores: et iezraia ppo-
ſitus · Et imolauerunt in die il-
la victimas magnas: et letati
ſunt · Deus eni letificauerat e-
os leticia magna · Sed et uxo-
res eorũ et liberi gauiſi ſunt: et
audita eſt leticia ihrl'm procul ·
Recenſuerũt quoq; in die illa
viros ſuper gazophilacia the-
ſauri ad libamina · et ad pmi-
tias · et ad decimas · ut introfer-
rent p eos pncipes ciuitatis in
decore gratiarũ actiones ſacdo-
tes et leuitas: quia letificat' eſt
iuda in ſacerdotib; ⁊ leuitis aſ-
tãtib; · Et cuſtodierũt obſerua-
tionẽ dei ſui · et obſeruationem
expiationis: et cãtores ⁊ ianito-
res · iuxta pceptũ dauid et ſalo
monis · filij eius: quia in dieb;
dauid ⁊ aſaph ab exordio erãt
pncipes cõſtituti cantorũ in car-
mine laudantiũ et confitentiũ de-
o · Et omis iſrahel in dieb; zo-
robabel et in dieb; neemie da-
bant partes cãtorib; et ianitori-
bus p dies ſingulos: et ſancti
ficabant leuitas: et leuite ſanc-
tificabãt filios aaron · XIII
In die aũt illo lectũ ẽ in volumi
ne moyſi: audiẽte pp'lo · Et inuẽ-
tum eſt ſcriptũ in eo q non de-
beant introire ãmonites ⁊ mo-
abites in eccleſiã dei uſq; in eter-
nũ eo q non occurrerint filijs
iſrahel cum pane et aqua: ⁊ cõ-
duxerũt aduſum eos balaam
ad maledicendũ eis: ⁊ conuertit
deus noſter maledictionẽ in be-
nedictionẽ · Factũ eſt aũt cum
audiſſent legem: ſeparauerunt
omnẽ alienigenã ab iſrl' · Et ſu-
per hoc erat eliaſib ſacerdos q
fuerat ppoſitus in gazophila
cio domus dei nr̃i: et pxim' to-
bie · Fecit ergo ſibi gazophila
tium grande: et ibi erãt ante eũ
reponẽtes munera et thus · et
vaſa · et decimã frumẽti · vini et
olei: partes leuitarũ et cãtorũ
et ianitorũ et pmitias ſacdota-

les. In omĩb; aũt hiis nõ fui ĩ
iheruſalẽ: q̃a in ãno triceſimo-
ſcđo artarxerſis regis babilo-
nis veni ad regẽ. Et in fine die-
rũ rogaui regẽ. ⁊ veni in iheru-
ſalem. Et intellexi malũ qđ fe-
cerat heliaſib tobie: ut faceret
ei theſaurũ in veſtib; domꝰ dei:
et malũ m̃ viſũ ẽ valde. Et pro-
ieci vaſa domꝰ tobie foras de
gazophilatio: p̃cepiq; et emũ-
dauerũt gazophilaciũ. Et retu-
li ibi vaſa domus dei. ſacrificiũ
et thus. Et cognoui q͛ ptes le-
uitarũ non fuiſſent date: et fu-
giſſet vnuſquiſq; in regionem
ſuã de leuitis et cantorib; et de
hiis qui miniſtrabãt: et egi cau-
ſam aduũſum magiſtratus. et
dixi. Quare dereliquimꝰ domũ
dei: Et cõgregaui eos: et feci ſta-
re in ſtationib; ſuis. Et omnis
iuda apportabat decimam fru-
menti. vini. et olei. in horrea.
Et conſtituimꝰ ſup horrea ſele-
miã ſacerdotẽ. ⁊ ſadoch ſcribã.
et fadaiã de leuitis: et iuxta eoſ
anã filiũ zacchur filiũ matha-
nie. qm̃ fideles cõprobati ſũt:
et ipſis credite ſunt ptes fratrũ
ſuoꝝ. Memẽto mei deus meus
pro hoc: et ne deleas miſeratio-
nes meas quas feci ĩ domo dei
mei ⁊ ĩ cerimoniis eiꝰ. In dieb;
illis vidi ĩ iuda calcãtes torcla-
ria ĩ ſabbato: portãtes aceruoſ
et onerãtes ſup aſinos vinum
et vuas. ⁊ ficꝰ et omne onꝰ: et ĩ-
ferentes ĩ ihrl'm in die ſabbati.
Et ↄteſtatꝰ ſum ut ĩ die qua vẽ-
dere liceret. vẽderent. Et tirii ha-
bitauerũt ĩ ea: inferẽtes piſces.
⁊ omnia venalia. Et vendebãt in
ſabbatis filiis iuda ⁊ ihrl'm. Et
obiurgaui. optimates iuda: ⁊
dixi eis. Que ẽ hͤ res mala quã
vos facitis: ⁊ ꝓphanatis diem
ſabbati: Nũqđ nõ hec fecerũt
pr̃es nr̃i: ⁊ adduxit deus noſter
ſup nos omẽ malũ hoc. ⁊ ſup
ciuitatem hãc: Et vos additis
iracũdiã ſup iſrl': violãdo ſab-
batũ. Factũ eſt aũt cũ quieuiſ-
ſẽt porte ihrl'm die ſabbati: dixi.
et clauſerũt ianuas: ⁊ p̃cepi ut
nõ apirẽt eas uſq; poſt ſabba-
tũ. Et de pueris meis cõſtitui ſu-
per portas: ut nullus inferret
onus die ſabbati. Et mãſerũt
negociatores et vẽdẽtes vniũ-
ſa venalia foris ihrl'm ſemel et
bis: et cõteſtatꝰ ſum eos: ⁊ dixi
eis. Quare manetis ex aduũſo
muri: Si ſcđo hoc feceritis: ma-
nũ mittã in vos. Itaq; ex tẽpo-
re illo non venerũt in ſabbato.
Dixiq; leuitis ut mũdarẽtur et
venirẽt ad cuſtodiẽdas portas:
et ſanctificãdã diem ſabbati.
Et pro hoc ergo memẽto mei
deus. ⁊ pce michi ſcđm multitu-
dinẽ miſeracionũ tuaꝝ. Sed ⁊

in dieb; illis vidi iudeos ducen=
tes vxores azotidas · āmoniti=
das ⁊ moabitidas · Et filii eoꝝ
ex media pte loquebāt' azotice ·
et neſciebāt loqui iudaice: ⁊ lo=
quebātur iuxta linguā ppli: et
ppli · Et obiurgaui eos: ⁊ male=
dixi · Et cecidi ex eis viros et de=
caluaui eos: ⁊ adiuraui in deo
ut non darent filias ſuas filiis ſ
eoꝝ: et nō acciperent de filiab;
eoꝝ filiis ſuis · ⁊ ſibimetipſis di=
cens · Nūquid nō ī huiuſcemo
di peccauit ſalomō rex iſrahel:
Et certe in gentib; multis · nō
erat rex ſimilis ei: et dilectus de=
o ſuo erat: et poſuit eū deus re=
gem ſup oēm iſrl' · et ipm ergo
duxerūt ad pcēm mulieres alie=
nigene · Nūquid et nos inobe=
dientes faciem⁹ omne malū grā=
de hoc · ut puaricem⁹ ī deo noſ=
tro: et ducam⁹ vxores peregri=
nas: De filiis aūt ioiada filii e=
liaſib ſacerdotis magni · gener
erat ſanaballath oronitis: quē
fugaui a me · Recordare domi=
ne deus me⁹ aduſum eos qui
polluūt ſacerdotiū: iuſq; ſacer=
dotale et leuiticū · Igit' mūdaui
eos ab omnib; alienigenis: et
cōſtitui ordines ſacdotū ⁊ leui=
taꝝ vnūquēq; in miſterio ſuo:
et in oblacione lignorū in tem
porib; cōſtitutis et in pmitiis ·
Memēto mei deus meus in bo=
num · Amen · Explicit neemie
liber eſdre ſecundus. Incipit li
ber eſdre tercius. Cap. primum.

Et fecit ioſias
paſcha in ihe=
roſolimis do=
mino: ⁊ immola=
uit phaſe qrta=
decima luna
pmi menſis: ſtatuēs ſacerdotes
p vices dierū ſtolis amictos in
templo dnī · Et dixit leuitis ſa=
cris ſeruis iſrl': ut ſanctificarēt
ſe dnō in poſitione ſācte arche
dnī in domo quā edificauit ſa
lomon filius dauid rex · Non
erit vobis tollere ſup humeros
eam · Et nūc deſeruite dnō vro
et curam agite gentis illius iſ=
rahel ex parte ſcdm pagos ⁊ tri=
bus vras ſcdm ſcripturam da=
uid regis iſrl' · et ſcdm magnifi=
centiā ſalomonis filii eius: oēs
in templo ⁊ ſcdm particulā pn=
cipatus paternā vram eoꝝ qui
ſtant in cōſpectu fratrū filiorū
iſrl' · Immolate paſcha: et ſacri=
ficia parate fratrib; vris: ⁊ faci=
te ſcdm pceptū dnī qd datū eſt
moyſi · Et donauit ioſias ī ple
bem que īuenta ē ouiū · agno=
rum et hedoꝝ · et capraꝝ · trigi=
ta milia: uitulos tria milia · Hec
de regalib; data ſunt ſcdm pro=
miſſionē pplo · et ſacerdotib; in
paſcha: oues numero duo mi=

lia: ac vituli cētū. Et iechonias
et ſemeias. et nathanael fr̄es.
et aſabias. et oziel. et coraba
in phaſe. oues q̄nq; milia: vi-
tulos q̄ngentos. Et hec cum fi-
erent elegāter: ſteterūt ſacerdo-
tes et leuite habētes azima per
trib;. Et ſcd̄m ptes p̄ncipatus
prm in cōſpectu pp̄li offerebāt
dn̄o: ſcd̄m ea que in libro moi-
ſi ſcripta ſūt. Et aſſauerūt pha-
ſe igni ꝓut oportebat: ⁊ hoſti-
as coxerūt in ennolis et in olliſ
cū beniuolētia. Et attulerūt om-
nib; qui erāt ex plebe: et poſt
hec parauerūt ſibi et ſacerdoti-
bus. Sacerdotes enī offerebāt
adipes uſq; dū finita eſſet ho-
ra: ⁊ leuite parauerūt ſibi ⁊ frī-
bus ſuis filijs aaron. Et ſacri-
ficatores filias offerebāt. ſcd̄m
ordinē. ſcd̄m p̄ceptū dauid. et
aſaph: et zacharias. et ieddin⁹
qui erat a rege. et hoſtiarij per
ſingulas ianuas: ita ut nō p̄-
uaricaret unuſquiſq; ſuā. Fra-
tres enī eoꝝ parauerūt illis. Et
cōſūmata ſunt que ptinebant
ad ſacrificiū dn̄i. In illa die ege-
runt phaſe: ⁊ offerebāt hoſtiaſ
ſup dn̄i ſacrificiū ſcd̄m p̄ceptū
regis ioſie. Et egerunt filij iſra-
hel q̄ īuēti ſūt ī tempe illo pha-
ſe: et diem feſti azimoꝝ p dies
ſeptem. Et nō ē celebratū. pha
ſe tale in iſrl' a tempib; ſamuel
prophete: et omnes reges iſrl'
nō celebrauerūt tale paſcha q̄-
le egit ioſias. ⁊ ſacerdotes. ⁊ le-
uite. et iudei. et omīs iſrl'. qui in-
uenti ſunt in cōmoratione ihe-
roſolimis. Octauodecimo an-
no regnante ioſia celebratū eſt
phaſe. Et directa ſunt opera io-
ſie in cōſpectu dn̄i ſui in corde
pleno metuentis. et que circa il-
lum quidem cōſcripta ſunt ī p̄ſ-
tinis tempib; de eis q̄ peccauerūt
quiq; irreligioſi fuerūt in dn̄m
pre omī gente: et qui non que-
ſierūt verba dn̄i ſup iſrahel. Et
poſt omnē actū huc ioſie. aſcē-
dit pharao rex egipti ueniens
in carchamis abicere ſuper eu-
fraten: et exijt in obuiam illiuſ
ioſias. Et miſit rex egipti ad io-
ſiam dicens. Quid michi ⁊ tibi
eſt rex iude? Non ſum miſſus a
dn̄o. Sup eufraten enī bellum
meū eſt. Feſtinans deſcende. Et
non eſt reuerſus ioſias ſup cur-
rum: ſed expugnare eum cona-
batur. nō attendens verbū pro-
phete ex ore dn̄i: ſed conſtituit
ad eū bellū in campo maged-
do. Et deſcenderūt p̄ncipes ad re-
gem ioſiam. Et dixit rex pueriſ
ſuis. Amouete me a prelio. In-
firmatus ſum enī valde. Et ſta-
tim amouerūt eū pueri ipſius
de acie. Et aſcendit ſup currū ſe-
cūdariū ſuū: et puenīēs ihero-

ſolimā vita functus ē: et ſepul-
tus eſt in paterno ſepulcro · Et
in tota iudea lugebāt ioſiam:
⁊ qui p̄ſidebāt cū vxorib; lamē-
tabāt eum uſq; in hūc diē · Et
datū eſt hoc fieri ſemp in om̄e
genus iſrahel · Hec aūt p̄ſcrip-
ta ſunt in libro hiſtoriarꝫ regū
iude: et ſingula geſta · actus io-
ſie et eius glīa · et intellectus ei-
us in lege dn̄i: quia eque geſta
ſunt ab eo et que non ſcripta
ſunt in libro regū iſrahel et iu-
de · Et aſſumētes qui erāt ex gē-
te iechoniā filiū ioſie conſtitue-
runt regem ꝓ ioſia p̄re ſuo · cū
eſſet annorꝫ triginta triū: ⁊ reg-
nauit ſup iſrl̄ mēſib; trib; · Et
amouit eum rex egipti ne reg-
naret in iheroſolimis: et mul-
tauit gentem argenti talēta cē-
tum: et auri talentū vnū · Et cō-
ſtituit rex egipti regē ioakim
frēm ip̄ius regem iude et ih̄rlm:
et alligauit magiſtratus ioa-
chim zaracelem frēm ſuū: et ap-
prehendēs reduxit egiptū · An-
norꝫ erat ioakim viginti q̄nq;
cum regnare cepiſſet in terra iu-
da ⁊ ī ih̄rlm: ⁊ fecit malū in cō-
ſpectu dn̄i · Poſt hunc aūt aſce-
dit nabuchodonoſor rex babi-
lonis: ⁊ alligans eum in aure-
o vinculo ꝑduxit in babiloni-
am: et ſacra vaſa dn̄i accepit
nabuchodonoſor · et tulit · ⁊ cō-

ſecrauit in templo ſuo in babi-
lonia · Nā de īmūdicia illius · ⁊
irreligioſitate ſcriptū ē in libro
temporꝫ regū · Et regnauit ioa-
chin filius eius · pro eo · Cū āt
cōſtitutus eſt erat annorꝫ octo ·
Regnauit aūt menſes tres ⁊ di-
es decem in ih̄rlm: et fecit malū
in cōſpectu dn̄i · Et poſt annū
mittens nabuchodonoſor trāſ-
migrauit eum babiloniā ſimꝉ
cum ſacris vaſis dn̄i: et cōſtitu-
it ſedechiā regem iuda et iheru-
ſalem · cum eſſet ānorū viginti-
vnius · Regnauit aūt ānis vn-
decim · Et fecit malū in cōſpectu
dn̄i: et non eſt veritus a verbiſ
que dicta ſunt ab iheremia ꝓ-
pheta ex ore dn̄i · Et adiuratuſ
a rege nabuchodonoſor periu-
rans diſceſſit: ⁊ indurata ceruī-
ce ſua · et corde ſuo · trāſgreſſus
eſt legittima dn̄i dei iſrl̄ · Et du-
ces p̄ſi dn̄i multa inique geſſe-
runt et impie egerūt ſup om̄eſ
īmūdicias gentiū: et polluerūt
templū dn̄i quod ſanctū erat ī
iheroſolimis · Et miſit deus pa-
trem ſuorꝫ · ꝑ angelū ſuū reuo-
care eos: ꝓpter q̄d parceret illiſ
⁊ tabernaclo ſuo · Ipſi vero ſub-
ſannabant in angelis ſuis: et
qua die locutus eſt dn̄s erāt il-
ludētes ꝓphetis eius · Qui uſq;
ad iracūdiā cōcitatus eſt · ſup
gentem ſuā ꝓpter irreligioſita-

tem ſuã: ⁊ precepit aſcendere re
ges chaldeorũ. Hii occiderũt iu-
uenes eorũ in gladio. in circui-
tu ſancti templi eoꝝ: et non pe-
percerũt iuueni et ſeni. et virgi
ni et adoleſcẽti: ſed om̃es tradi-
ti ſunt in manus ipſoꝝ ⁊ om̃ia
ſacra vaſa dñi. et regales apo-
thecas reſumẽtes tulerũt in ba-
biloniã: ⁊ incenderũt domũ do-
mini et demolierũt muros ihe-
ruſalẽ: ⁊ turres eius incenderũt
in igne. Et conſumauerũt om̃ia
honorifica eius: et ad nichilũ
redigerũt: ⁊ reliquos a gladio
in babilonẽ. et erãt ſerui illius
uſq; dum regnarẽt perſe. in re-
pletione verbi dñi in ore ihere-
mie: quouſq; benigne ageret
terra ſabbata ſua. Omni tem-
pore deſertionis ſue ſabbatiza-
uit in applicatione annoꝝ ſep-
tuaginta. II

Regnãte cyro rege perſaꝝ
in cõſummatõne verbi dñi in
ore iheremie. ſuſcitauit domi-
nus ſpiritũ cyri regis perſaꝝ: ⁊ p̄-
dicauit in toto regno ſuo ſimul
per ſcripturã dicens. Hec dicit
cyrus rex perſaꝝ. Me cõſtituit
regem orbi terraꝝ dñs iſrahel do-
minus excelſus: et ſignificauit
michi edificare domũ ſibi ĩ ihe
ruſalem que eſt in iudea. Si quis
eſt ex genere vr̃o: dñs ipſius aſ
cendat cum eo in ihr̃lm. Quot
quot ergo circa loca habitant
adiuuent eos qui ſunt in loco
ipſo in auro et argento in dati
onib; cum equis. et iumentis:
cũq; aliis que ſcdm vota appo-
nũtur in edem dñi que ẽ in ihe-
ruſalem. Et ſtantes principes
tribuũ pagoꝝ et iude ex tribu
beniamin ⁊ ſacerdotes ⁊ leuite.
quos excitauit dñs aſcendere ⁊
edificare domũ dñi que ẽ ĩ ihe-
ruſalẽ: ⁊ qui erãt in circuitu eo-
rum adiuuerũt in om̃i auro ⁊
argento eius et iumentis ⁊ vo-
tis quã pluribꝫ: multi quoꝝ ſen-
ſus excitatus ẽ. Et cyrus rex p̄-
tulit vaſa ſacra dñi que tranſtu-
lit nabuchodonoſor rex babilo-
nis ex ihr̃lm. ⁊ cõſecrauit ea ydo-
lo ſuo. Et ꝓferens ea cyrus rex
perſaꝝ tradidit mitridato qui
erat ſup theſauros ipſius. Per
hũc aũt tradita ſũt ſalmanaſa-
ro preſidi iudee. Hoꝝ aũt hic nu-
merus. libatoria argẽtea. du-
o milia quadringenta: athiſce
argẽtee triginta: phiale auree
triginta: item argentee duo mi-
lia quadringente: et alia vaſa
mille. Omnia aũt vaſa aurea
⁊ argentea quinq; milia octigen-
ta ſexaginta. Et enumerata ſũt
ſalmanaſaro ſimul cũ hiis q̃ ex
captiuitate babilonie venerãt
in iheroſolimã. In artaxerxis
aũt regis perſaꝝ temporibus

ſcripſerūt ei de hijs q̄ inhabita-
bāt in iudea et ihr̄lm. balſamꝰ
et mitridatꝰ et ſabelliꝰ et rathi-
mus balthemus ſamelius ſcri-
ba: et reliqui inhabitātes in ſa-
maria. et ceteris locis ſubiectā
epiſtolā regi artaxerſi. Domi-
ne pueri tui rathimus ab acce-
dētib;. et ſabellius ſcriba: et reli-
qui curie tue iudices in celeſi-
riam et phenicem. Et nūc notū
ſit dn̄o regi: q᷑m iudei qui aſcē-
derūt a vobis ad nos venientes
in ihr̄lm ciuitatē refugā ꝛ peſſi-
mā: edificant furnos eiꝰ: et ſta-
tuūt muros. ꝛ templū ſuſcitāt.
Quod ſi ciuitas iſta et muri cō-
ſummati fuerīt nō tātū tribu-
ta non ſuſtinebūt pendere: ſed
etiā regib; reſiſtent. Et quia id
agitur circa templū: recte habe-
ri arbitrati ſumꝰ non deſpicere
hoc ipm̄. ſed notū facere dn̄o
regi: ut ſi videbit᷑ rex. querat᷑ in
libris prīm tuor;: ꝛ inuenies in
āmonicionib; ſcripta de hijs:
ſcies quoniā ciuitas iſta fuit re-
fuga. et reges et ciuitates cōcu-
tiens: et iudei refuge ꝛ prelia cō-
mittētes in ea ab eterno: ob quā
cauſam ciuitas iſta deſerta eſt.
Nūc ergo notū facimꝰ dn̄e rex:
q᷑m ſi ciuitas hec edificata fuit
et huiꝰ muri erecti fuerīt: deſcen-
ſus tibi non erit in celeſiriā. ꝛ
phenicem. Tunc ſcripſit rex ra-
thimo qui ſcribebat accidentia.
et belthimo et ſabellio ſcribe: ꝛ
ceteris cōſtitutis. et inhabitāti-
bus in ſiria. et phenice. ea que
ſubiecta ſūt. Legi epiſtolā quā
miſiſtis michi. Precepi ergo in-
quiri: et inuentū eſt. q᷑m ciuitas
illa ē ab euo regib; reſiſtens et
hoīes refuge. ꝛ prelia in ea effi-
cientes: et reges fortiſſimi erāt
in ihr̄lm dn̄antes et tributa exi-
gentes. a celeſiria et phenice.
Nunc ergo p̄cepi prohibere ho-
mines illos edificare ciuitatē:
et ꝓhibere ne quid ultra hec fi-
ant. ſed nec ꝓcedant in pluri-
mū: ex qua ſunt malicie ita ut
regib; moleſtia īportet᷑. III

Tunc recitatis hijs que a re-
ge artaxerxe ſcripta fue-
rant rathimus ꝛ ſabellius ſcri-
ba et qui cum hijs conſtituti e-
rant iungentes feſtināter vene-
rūt in ihr̄lm. cū equitatu et tur-
ba. ꝛ agmine: ceperuntq; edifi-
cātes ꝓhibere. Et vacabāt ab
edificacōne templi in ihr̄lm: uſ-
q; ſecundo anno regni darij re-
gis perſar;. Rex darius fecit ce-
nam magnā oīb; vernaculiſ
ſuis: et oīb; magiſtratibuſ
medie et perſidis et oīb; pur-
puratis. et p̄torib; et cōſulib;.
ꝛ prefectis ſb̄ illo ab india uſq;
ethiopiā: centū viginti ſeptem
prouincijs. Et cū manducaſſent.

et bibiſſent et ſaciati reuerterentur·
tunc darius rex aſcendit in cu-
biculo ſuo: et dormiuit ꝛ experre-
gefactus ē· Tunc illi tres iuue
nes corporis cuſtodes qui cuſ-
todiebāt corpus regis: dixerūt
alter alteri· Dicamꝰ unuſquiſ-
qꝫ nr̄m ſermonē qui ꝑcellat: et
cuiuſcūqꝫ apparuerit ſermo ſa-
pientior alterius: dabit illi da-
rius rex dona magna· purpu-
ra cooperiri· et in auro bibere
et ſuper aurū dormire· et currū
aureū freno· et cydarī biſſinā·
et torquē circa collū: et ſecūdo
loco ſedebit a dario ꝓpter ſapi-
entiā ſuā: ꝛ cognatus darij vo-
cabitur· Tunc ſcribētes ſingu-
li ſuū verbū ſignauerūt: et po-
ſuerūt ſubtus ceruical darij re-
gis: et dixerunt· Cumqꝫ ſurrexe-
rit rex dabimus illi ſcripta noſ-
tra: et quodcunqꝫ iudicauerit
rex ꝛ tribꝫ· ꝛ magiſtratus perſi-
dis· qui verbū eius ſapientiuſ
ē: ipſi dabit' victoria ſicut ſcrip
tum eſt· Unus ſcripſit· Forte
eſt vinū· Alius ſcripſit· Forti-
or eſt rex: Tercius ſcripſit· For-
tiores ſunt mulieres: ſuꝑ om̄i-
a aūt vincit veritas· Et cū ſur-
rexiſſet rex acceperūt ſcripta ſu-
a: et dederūt illi· et legit· Et mit-
tens vocauit om̄es magiſtra-
tus perſaꝝ· et medos· ꝛ purpu-
ratos· et ꝑtores· et ꝑfectos: et

ſederūt in concilio: et lecta ſūt
ſcripta corā ipſis· Et dixit· vo-
cate adoleſcentes· et ipſi indica-
būt verba ſua· Et vocati ſunt·
ꝛ introierūt· Et dixit illis· Indi-
cate nobis de hijs que ſcripta
ſunt· Et cepit prior qui dixerat
de fortitudine vini· Et dixit· Vi-
ri quā ꝑualet vinū om̄ibꝫ ho-
minibꝫ qui bibūt illud· Sedu-
cit mētē· Itemqꝫ regis et orpha-
ni facit mentē vanā· Item ſerui
ac liberi pauperis ac diuitis ꝛ
om̄em mentē cōuertit in ſecurita-
tem· ꝛ iocūditatē: et non memi-
nit om̄em triſticiā et debitū: ꝛ om̄ia
ꝑcordia facit honeſta: et non
meminit regem nec magiſtra-
tum: ꝛ om̄ia per talenta loqui
facit· Et non meminerūt cū bi-
berint amiciciā nec fraternita-
tem· ſed poſt nō multū ſumūt
gladios· et cū a vino receſſerīt
et ſurrexerīt non meminerūt q̄
geſſerūt· O viri num ꝑcellit vi-
nū: Quis ſic cogitat facere: Et
tacuit hoc dicto· IIII

Et inchoauit ſequens dice-
re qui dixit de fortitudine
regis· O viri: num ꝑcellunt ho-
mines· qui terram et mare ob-
tinent· et om̄ia que in eis ſunt:
Rex aūt ſuꝑ om̄ia ꝑcellit· ꝛ domi-
natur eoꝝ: et om̄e qđcūqꝫ dixe-
rit illis faciūt· Et ſi miſerit illoſ
ad bellatores: vadūt et demoli-

unt mõtes et muros·et turres·
Iugulãtur et iugulãt: et regis
verbũ non ꝑtereũt· Nam ſi vi-
cerint·afferũt regi om̄ia quecũ-
q; predati fuerint· Similiter et
alij om̄es ⁊ quotquot nõ mili-
tant nec pugnãt ſed colũt trã:
rurſum cum fuerint metentes
afferũt tributa regi· Et ipſi vn⁹
ſolus ſi dixerit occidite occidũt·
dixerit·remittite remittunt: dix-
erit percutite· percutiunt· dixe-
rit exterminate exterminãt·dixe-
rit edificate edificant· dixit exci-
dite excidũt· dixit plãtate plan-
tant: et om̄is plebs et virtutes
eum obaudiũt: ⁊ ſuper hoc ip-
ſe recumbit· et bibit et dormit·
Hij aũt cuſtodiũt ĩ circuitu eũ:
et non poſſunt ire ſinguli ⁊ fa-
cere opa ſua: ſed in dicto obau-
dientes ſunt ei· Viri: quõ non
ꝑcellet rex qui ſic diffamatur: Et
tacuit· Tercius qui dixerat de
mulieribꝫ et veritate· hic eſt zo-
robabel: cepit loqui· Viri· nõ
magn⁹ rex·⁊ multi hoĩes: nec
vinũ ꝑcellit· Quis eſt ergo qui
dñator eorũ: Nõne mulieres ge-
nuerũt regem ⁊ om̄em ppl'm qui
dñatur mari et terre: ⁊ ex illis na-
ti ſunt· ⁊ ipſe educauerũt eos q̄
plãtauerũt vineas ex quibꝫ vi-
nũ fit: Et ipſe faciũt ſtolas om-
niũ hoĩm: et ipſi faciũt gl'ã ho-
minibꝫ: et non poſſunt hoĩes
ſeparari a mulieribꝫ· Si cõgre-
gauerint aurũ et argẽtum· et
om̄em rem ſpecioſam: et viderint
mulierẽ vnã bono habitu· et
bona ſpecie: om̄ia hec relinquẽ-
tes in eam intendũt· et aperto
ore cõſpiciũt: et eam alliciunt
magis q̄ꝫ aurum et argentũ· ⁊
om̄em rem ꝑcioſam· Homo ſuũ
patrem relinquit qui enutrijt illũ
et ſuã regionẽ: ⁊ ad mulierem
ſe cõiungit· Et cũ muliere remittit
aĩam: et neq; patrẽ meminit·
neq; matrem neq; regionẽ· ⁊ hinc
oportet vos ſcire· quia mulieres
dñantur veſtri· Nõne doletis:
Et accepit homo gladiũ ſuũ et
vadit in viã facere furta et ho-
micidia ⁊ mare nauigare ⁊ flu-
mina: et leonem videt ⁊ in tene-
bris ingreditur: ⁊ cum furtũ fe-
cerit ⁊ fraudes ⁊ rapinas·ama-
bili ſue affert· Et iterum diligit
homo vxorẽ ſuam magis q̄ꝫ
patrẽ ⁊ matrem· Et multi demen-
tes facti ſunt propter vxores ſu-
as: ⁊ ſerui facti ſunt ꝓpter illas:
et multi perierunt et iugulati
ſunt· et peccauerũt ꝓpter muli-
eres· Et nunc credite michi quia
magnus eſt rex·in poteſtate ſu-
a: quoniã om̄es regiones ve-
rentur tãgere eũ· Vidi tamẽ
apemẽ filiã bezacis·mirifici cõ-
cubinam regis· ſedentem iuxta
regem ad dexteram: et auferen-

rem diadema de capite eius· et i=
ponentem sibi: et palmis cede=
bat regem de sinistra manu· Et
sup hec apto ore intuebat' eã:
et si arriserit ei ridet: nam si in=
dignata ei fuerit blãditur· do=
nec recõciliet' in grãm· O viri:
tur non sunt fortiores mulie=
res? Magna est t̃ra: et excelsum
est celũ· Quis ista agit? Et tunc
rex et purpurati intuebãtur in
alterutrũ· Et inchoauit loqui
de veritate· O viri: nõne fortes
sunt mulieres? Magna est t̃ra:
et excelsum est celũ: ⁊ velox cur=
sus solis cõuertit in gyro celũ i
locum suũ in vna die· Nonne
magnificus ẽ qui hec facit? Et
veritas magna: et fortior pre
omnibꝫ· Omnis t̃ra veritatẽ inuo=
cat: celũ etiam ipam benedicit:
et omnia opa mouẽt' et tremũt
eam· et non est cum ea quicqꝫ i=
iquũ· Vinũ iniquũ: iniquus
rex· Iniqui omnes filij hoim: et
iniqua illoꝝ omnia opa: ⁊ non
est in ipis veritas· Et in sua ini=
quitate peribũt: et veritas ma=
net et inualescit in eternũ: et vi=
uit· et obtinet in secula seculo=
rũ· Nec est apud eam accipe p=
sonas· neqꝫ differentias: sed q̃
iusta sunt facit omnibꝫ· iniustis
ac malignis· ⁊ omnes benignã=
tur in opibꝫ eius· Et non est in
iudicio eius iniquũ: sed fortitu=
do· et regnũ· et potestas· et ma=
iestas omniũ euorũ· Benedictus
deus veritatis· Et desijt loquen=
do· Et omnes ppli clamauerũt:
et dixerũt· Magna est veritas ⁊
preualet· Tunc rex ait illi· Pe=
te si quid vis amplius q̃ꝫ que
scripta sunt: et dabo tibi secun=
dũ qd inuentus es sapientior:
et pximꝰ michi sedebis: et cog=
natꝰ meꝰ vocaberis· Tunc ait
regi· Memor esto voti tui qd
vouisti edificare iherusalem in
die qua regnũ accepisti: et oĩa
vasa que accepta sunt ex iheru=
salem remittere: que separauit
cyrus quãdo mactauit babilo=
niam· ⁊ voluit remittere ea ibi·
Et tu vouisti edificare templũ:
quod incenderũt ydumei qñdo
exterminata est iudea a chaldeis·
Et nũc hoc ẽ quod postulo do=
mine et qd peto: hoc est maies=
tas a te quod postulo: ut faci=
as votũ quod vouisti regi celi
ex ore tuo· Tunc surgẽs dariꝰ
rex osculatus est illũ: et scripsit
epistolã ad oẽs dispẽsatores·
et prefectos· et purpuratos· ut
deducerẽt eum: et eos qui cum
illo erant· omnes ascendẽtes edi=
ficare ihrlm· Et omnibꝫ pfectis
q̃ erant in syria ⁊ phenice ⁊ liba=
no scripsit epistolas: ut trahe=
rent ligna cedrina a libano in
ihrlm: ut edificarent cũ eis ciui=

tatem· Et ſcripſit omībꝫ iudeis
qui aſcendebant a regno in iu
deā pro libertate: omē potentē
et magiſtratū et ꝑfectū non ſu
peruenire ad ianuas ipoꝝ: et
omē regionē quā optinuerāt eſ-
ſe immunem eis: et ydumei relin-
querent caſtella que optinēt iude-
orum: et in ſtructuram templi
dare ꝑ ſingulos annos talen
ta viginti uſqꝫ dū peredificare-
tur: et ſup ſacrarium olocauſ-
tomata vſtilare quotidie ſicut ha
bent ꝑceptū: alia talenta decem
offerre ꝑ ſingulos ānos: ⁊ om
nibꝫ qui ꝓcedūt a babilonia cō-
dere ciuitatē: ut eſſet libertas tā
ipſis quā filijs eoꝝ: et omībꝫ ſac-
dotibꝫ qui ꝓcedūt· Scripſit au-
tem et quātitatē· et ſacram ſto-
lā iuſſit dari in qua deſeruirēt:
et leuitis ſcripſit dare precepta
uſqꝫ in diem qua ꝯſūmabitur
domus et ihrłm extruet: et omī
bus cuſtodientibꝫ ciuitatē ſcrip-
ſit dare eis ſortes et ſtipendia·
Et dimiſit omīa vaſa que ſepa-
rauerat cyrus a babilonia: et
omīa quecūqꝫ dixit cyrus et ip-
ſe ꝑcepit fieri: et mitti ihrłm· Et
cum ꝓceſſiſſet ille adoleſcēs · e-
leuans faciē in ihrłm: benedix-
it regem celi et dixit· Abs te eſt
victoria: et abs te eſt ſapientia
et claritas· Et ego ſeruus tuus
ſum· Benedictus es · qui dediſ-
ti michi ſapientiā: ⁊ tibi ꝯfitebor
dūe de⁹ patrū nroꝝ· Et accepit
epiſtolas: ⁊ ꝓfectus eſt in babi
loniā · Et venit et nūciauit fra
tribꝫ ſuis omībꝫ qui fuerūt in
babilonia: et benedixerunt deū
prm ſuoꝝ· quoniā dedit illis re-
miſſionē et refrigeriū· ut aſcen
derent ⁊ edificarent ihrłm ⁊ tem-
plum ubi nominatū eſt nomen
eius in ipo: ⁊ exultauerūt cum
muſicis et leticia diebꝫ ſeptem·

Poſt hec aūt V
electi ſunt ut aſcenderent
ꝓncipes pagoꝝ ꝑ domos per
tribus ſuas: et vxores illoꝝ· et
filij· et filie eoꝝ· et ſerui et ancil-
le ipoꝝ· ⁊ pecora illoꝝ· Et dari⁹
rex miſit vna cum eis equites
mille donec deducerēt eos ī ihe-
ruſalem cum pace ⁊ cum muſi-
cis· et cum tympanis et tibijs:
et omēs frēs erant ludētes: et fe-
cit eos aſcendere ſimul cum eis·
Et hec ſunt noīa virorū qui aſ-
cenderūt per pagos ſuos in tri-
bus et in partem ꝓncipatus ipo-
rum· Sacerdotes: filij phinees·
filij aaron· ihs filius ioſedech:
ioachim filius zorobabel filij
ſalathiel de domo dauid · ex ꝓ-
genie phares tribu aūt iuda: qui
locutus eſt ſub dario rege pſa-
rum ſermones mirificos in ſe-
cundo āno regni ipſius menſe
niſan ꝑmo· Sūt aūt hij qui aſcē-

dcẽũt ex iudea de captiuitate trãſ-
migrationis: quos trãſmigrauit
nabuchodonoſor rex babilo-
nie in babilonẽ: et reuerſus eſt
in ihrlm. Et requiſiuit ꝑtem iu-
dee unuſquiſq; ciuitatẽ ſuam
qui venerũt cũ zorobabel. et ihe-
ſu: neemias. arreores. elimeo.
emmanio. mardocheo. beelſu-
ro. mechpſatothor. olioro e-
monia. unus de ꝑncipib; eorum:
et nũs a gentilib; eorum ex ꝑpoſi-
tis eorũ. Filii phares: duo mi-
lia cẽtumſeptuagītaduo. Filii
ares: tria milia quinquagin-
taſeptem. Filii femo: centũqua-
dragintaduo. In filiis iheſu et
ioabes: milletrecentiduo. Filii
demu: duo milia quadrĩgenti-
ſeptuagīta. Filii choraba: du-
centiquiq;. Filii banica: centũ-
ſexagintaocto. Filii bebech: q̃-
drĩgẽtitres. Filii archad: q̃drĩ-
gẽtiuigintiſeptem. Filii chan:
trigintaſeptem. Filii zoroar:
duo milia ſexagintaſeptẽ. Fi-
lii adinu: quadringẽtiſexagin-
taun᷒. Filii adcredis: centũoc-
to. Filii ciaſo et zelas: centum-
ſeptem. Filii azoror: quadrin-
gentitrigintanouẽ. Filii iedar-
bone: centũtrigītaduo. Filii a-
nanie: centũtriginta. Filii aſo-
ni. Filii marſar: quadrĩgenti-
uigintiduo. Filii zabarus: no-
nagintaq̃nq;. Filii ſepolemõ:

centũuigītitres. Filii nepopas:
q̃nquagintaq̃nq;. Filii hecha-
natus: centũq̃nq̃gītaocto. Fi-
lii cebetham᷒: centũtrigintadu-
o. Filii cecarpatros: qui cũ cora-
dies et modie: quadringentiui-
gītitres. Qui ex gramas et ga-
bea: centũuigītiunus. Qui ex
beſſelon. et ceagge: ſexaginta-
quĩq;. Qui ex baſtaro: centũui-
gintiduo. Qui ex bechenobes:
q̃nquagintaq̃nq;. Filii lipcis:
centũq̃nquagintaq̃nq;. Filii
labonni: trecẽtiq̃nquagītaſep-
tem. Filii ſichem: trecentiſeptu-
aginta. Filii ſuadon et cliom᷒.
trecentiſeptuagintaocto. Filii
erir᷒: duo milia centũquadra-
gintaq̃nq;. Filii anaas: trecen-
tiſeptuaginta. Sacerdotes. Fi-
lii ieddus. filii cuther. filii elia-
ſib: trecentiſeptuagintaduo.
Filii emerus: ducentiq̃nquagī-
taduo. Filii faſurii: trecẽtiq̃nq̃-
gintaſeptem. Filii caree: ducen-
tiuigītiſeptem. Leuite. Filii ihe-
ſu in caduhel. et bannis. et ſere-
bias. et edias: ſeptuagintaq̃tu-
or. Omnis nũs. a duodecimo ã-
no: triginta milia quadringe-
tiſexagītaduo. Filii et filie. et
uxores. omnis cõputatio. qua-
dragīta milia ducentiquadra-
gintaduo. Filii ſacerdotũ qui
pſallebãt ĩ templo. filii aſaph:
centũuigītiocto. Oſtiarii vero.

filij eſmēni·filij azer·filij amō·
filij accuba·copa·filij tobi:oēſ
centū triginta nouē· Sacerdo-
tes ſeruientes in templo· Filij
ſel·filij gaſpha·filij tabloch·
filij carie·filij ſu·filij hellu·filij
labana·filij armacha·filij ac-
cub·filij utha·filij cetha·filij ag
gab·filij obai·filij anani·filij
canna·filij geddu·filij an·filij
radin·filij deſanon·filij necho-
ba·filij caſeba·filij gaze·filij
ozni·filij ſinone·filij atree·filij
haſtē·filij aſiana·filij manei·
filij naſiſim·filij accuſu·filij a-
giſta·filii azui·filii fauon·filii
ſaſalon·filii meedda·filii ſuſa·
filii caree·filii barcus·filii ſaree·
filii coeſi·filii naſich·filii agiſ-
ti·filii pedon:ſalomon filii eiꝰ:
filii aſophoth·filii phazida·fi-
lii celi·filii dedō·filii gaddahel·
filii ſephegi·filij aggia·filij ſa-
chareth·filij ſabathen·filij ca-
roneth·filij malſith·filij ame·
filij ſalꝰ·filij addꝰ·filij ſuba·fi-
lij eura·filij rahotis·filij phaſ-
phat·filij malmon· Omēs ſa-
cro ſeruiētes· et pueri ſalomo-
nis:quadringenti octoginta du-
o· Hij ſunt filij qui aſcenderūt
a thelmel et thelſa·ꝑncipes eo-
rum·carmellā·et careth·et nō
poterāt edicere ciuitates ſuas·
et ꝓgenies: quēadmodū ſint
ex iſrahel: filij dalari·filij tu-
bal·filij nechodaici·ex ſacerdo
tibus qui fungebant̄ ſacerdo-
tio et nō ſunt inuēti:filij obya·
filij achiſos·filij addin: qui ac
cepit uxorem ex filiab; pharge-
leu ⁊ uocati ſunt noīe eius· Et
hoꝝ queſita eſt generis ſcripta
impedatura et nō eſt inuenta:
et ꝓhibiti ſunt ſacerdotio fun-
gi· Et dixit illis neemias·et aſ-
tharas ne ꝑciperent̄ ſancta:do-
nec ſurgat pōtifex doctus in oſ-
tenſionē et ueritatē· Omīs aūt
iſrahel erat duodecim milia:ex-
ceptis ſeruis ⁊ ancillis quadra-
ginta milia trecentiquadragin-
ta· Serui horū et ancille· ſeptē
milia trecentitrigītaſeptem: cā-
tores et cātatrices·ducenti ſexa-
gintaquinq;· Cameli·quadrigē-
titrigintaquinq;: equi ſeptem mi-
lia trigītaſex: muli ducenti mi-
lia quadragītaquinq;: ſubiuga-
lia quinq; milia uigintiquinq;
Et de ꝓpoſitis ipis per pagos·
dum uenirent ī templū dn̄i qđ
erat in iheruſalem: innocare ⁊
ſuſcitare templū in loco ſuo ſe-
cundū ſuam uirtutē· et dari in
templū· theſaurū opm ſacrū·
auri minas·duodecim milia·
et ſtolas ſacerdotales centum·
Et habitauerūt ſacerdotes et le-
uite·⁊ qui exierāt de plebe ī ihe-
ruſalem et in regione: et ſacri
cātores·⁊ oſtiarij·et omīs iſrl·

in regionib; ſuis. Inſtante au-
tem ſeptimo mēſe. cumq; eſſent
filij iſrl' vniuſquiſq; ī ſuis reb;:
cōuenerunt vnanimes in atri-
um qđ erat ante ianuā orienta-
lē. Et ſtantes iheſus filius ioſe-
dech. et frēs eius ſacdotes. ⁊ zo-
robabel filius ſalathiel. ⁊ huiꝰ
frēs. parauerūt altare: ut offe-
rent ſup illud olocauſtomata
ſcđm que in libro moyſi hoīs
dei ſcripta ſunt. Et ꝯuenerūt ſi-
bi ex alijs nacionib; terre: ⁊ ere-
xerunt ſacrariū in loco ſuo oēs
gentes terre: et offerebāt hoſtias
⁊ olocauſtomata dn̄o matuti-
na. Et egerunt ſcenophegia. ⁊
diem ſolemnē ſicut ꝑceptū ē in
lege: ⁊ ſacrificia quotidie ſicut
oportebat: et poſt hec oblatio-
nes inſtitutas. ⁊ hoſtias ſabba-
torꝫ. et neomeniarꝫ. et dierū ſo-
lemniū oīm ſanctificatorū. Et
quotquot vouebāt dn̄o a neo-
menia ſeptē mēſis ceperūt hoſ-
tias offerre deo: et templū domi-
ni nōdū erat edificatū. Et dede-
runt pecuniā lapidarijs. et fa-
bris: et potū ⁊ pabula cū gau-
dio. Et dederunt carra ſydonijs
⁊ tyrijs. ut trāſueherēt illis de li-
bano trabes cedrinas et face-
rēt rates in ioppe portū: ſcđm
decretum qđ ſcriptū ērat eis a cy-
ro rege pſarꝫ. Et in ſcđo anno
veniētes in templū dei in ihrlm.

mēſe ſcđo īchoauit zorobabel
filius ſalathiel. et iheſus filius
ioſedech. et frēs ipſorū. et ſacdo-
tes. et leuite. et oēs qui adue-
nerāt de captiuitate in ihrlm: ⁊
fūdauerūt templū dei. nouilu-
nio ſcđi menſis ſcđi anni cū ve-
niſſet in iudeā ⁊ ihrlm. Et ſtatu-
erunt leuitas a viginti ānis ſu-
ꝑ opa dn̄i. Et ſtetit iheſꝰ et filiꝰ
eius. et frēs. oēs leuite. cōſpi-
rātes. et executores legis. facie-
tes opa in domo dn̄i. Et ſteterūt
ſacerdotes habētes ſtolas cum
tubis: et leuite filij aſaph habē-
tes cymbala. collaudantes do-
minū et bn̄dicētes ſcđm dauid
regē iſrl'. Et cātabāt canticū do-
mino: qm̄ dulcedo eiꝰ ⁊ honor
in ſecula ſup oēm iſrl'. Et omnis
ꝑpl's tuba cecinerūt: ⁊ ꝓclama-
uerūt voce magna: collaudan-
tes dn̄m in ſuſcitatione domus
dn̄i. Et venerūt ex ſacerdotibus
et leuitis. et ꝑncipib; ſcđm pa-
gos. ſeniorib; q̄ viderāt ꝑſtinā
domū: et ad huiꝰ edificationē
cū clamore ⁊ plāctu magno. ⁊
multi cū tubis ⁊ gaudio mag-
no: intantum ut ꝑplus nō audi-
ret tubas ꝓpt̄ planctū ꝑpli. Tur-
ba enī erat tubis canens mag-
nifice: ita ut lōge audiretur. Et
audierūt inimici trib; iude ⁊ be-
niamin: et venerūt ſcire q̄ eſſet
vox tubarꝫ. Et cognouerūt quī

qui erāt ex captiuitate edificāt
templū dn̄o deo iſrl'. Et accedē-
tes ad zorobabel. et iheſum. ⁊
p̄poſitos pagorū. dixerūt eis.
Edificabim⁹ una vobiſcū. Si-
militˀ eni audiuim⁹ dn̄m nr̄m:
et ipſi pariˀ incedim⁹ a dieb; aſ-
baſareth regis aſſirioꝝ: q̄ trāſ-
migrauit nos huc. Et dixit illiſ
zorobabel. ⁊ iheſus. ⁊ p̄ncipeſ
pagoꝝ iſrl'. Nō eſt nobis ⁊ vo-
bis edificare domū dei nr̄i. Noſ
eni ſoli edificabimus dn̄o iſrl':
ſcd'm ea que p̄cepit nobis cyr⁹
rex pſaꝝ. Gentes aūt terre incubā-
tes hijs qui ſunt in iudea. et le-
uātes opus edificationis. ⁊ in-
ſidias ⁊ p̄ſos adducētes. p̄hi-
bebāt eos edificare: et aggreſ-
ſuras exercētes impedierūt ne
cōſūmaret edificiū omi tempe
vite cyri regis: et p̄traxerūt ſtruc-
turā p bienniū uſq; ad darij re-
gnum.

VI

In ſcd'o autē anno regni darij. p̄pheta-
uit aggeus et zacharias filius
addin p̄phete apud iudeam et
ihrl'm: in noīe dei iſrl' ſup eos.
Tunc ſtās zorobabel filius ſa-
lathiel. ⁊ iheſus filius ioſedech:
inchoauerunt edificare domū
dn̄i que eſt in ihrl'm: cum adeſ-
ſent eis p̄phe dn̄i et adiuuarēt
eos. In ipo tempe venit ad illoſ
ſyſennes ſubregulus ſyrie ⁊ phe-
nices. et ſattaboranes et ſoda-
les eius: ⁊ dixerūt eis. Quo p̄re-
cipiēte vobis domū hāc edifica-
re: ⁊ tectū iſtud ⁊ alia omnia p-
ficitis: Et q̄ ſunt ſtructores qui
hec edificāt: Et habuerūt grati-
am. viſitatione facta ſup eos
qui erāt ex captiuitate a dn̄o ſe-
niores iudeoꝝ: et nō ſunt impe-
diti edificare donec ſignificaret
dario de omīb; iſtis: et reſpōſū
acciperet. Exemplū epiſtole: q̄;
miſerūt dario. Syſennes ſubre-
gulus ſyrie et phenices. ⁊ ſatta-
boranes. et ſodales eius: in ſy-
ria ⁊ phenice p̄ſides: regi dario
ſalutē. Omnia nota ſint dn̄o
regi: q2 cū aduenīſſem⁹ in regi-
onē iudee. ⁊ intraſſem⁹ in ihrl'm.
īuenim⁹ edificantes domū dei
magnā ⁊ templū ex lapidibuſ
politis et magnis. et precioſis
materijs in parietib;: et opa il-
la inſtātet fieri. et ſuffragare et
proſperare in manib; eoꝝ. et ī
omi glia q̄; diligētiſſime pfici.
Tūc interrogauim⁹ ſeniores. di-
centes. Quo p̄mittēte vobis edi-
ficatis domū iſtā: et opa hec fū-
datis: Ideo aūt interrogauim⁹:
ut notū faceremus tibi hoīes ⁊
p̄poſitos: et noīm ſcripturā p̄-
poſitoꝝ poſtulauim⁹ illos. At
illi r̄nderūt nobis dicētes. Noſ
ſum⁹ ſerui dn̄i qui fecit celū ⁊ t-
ram: ⁊ edificabatˀ hec dom⁹ āte
ānos iſtos multos a rege iſrl'

magno et fortiſſimo: ⁊ cõſum-
mata ē. Et quī pr̄es nr̄i exacer-
bātes erāt et peccauerūt in deū
iſrahel. tradidit eos in manus
nabuchodonoſor regis babi-
lonie. regis chaldeoꝝ: et domū
iſtā demoliētes īcenderūt: et po-
pulū captiuū duxerūt in babi-
lonē. In p̄mo āno regnāte cy-
ro rege babilonie. ſcripſit cyꝰ
rex domū hanc edificare: et illa
ſacra vaſa aurea ⁊ argentea q̄
extulerat nabuchodonoſor de
domo que eſt in ihr̄lm. ⁊ conſe-
crauerat ea in ſuo templo: rur-
ſus ꝓtulit ea cyrus rex de tēplo
qđ erat ī babilonia. et tradita
ſunt zorobabel et ſalmanaſa-
ro ſubregulo. Et p̄ceptū eſt eis
ut offerrēt hec vaſa. ⁊ reponerēt
in templo qđ erat in ihr̄lm: ⁊ ip-
ſum templū dei edificare in lo-
co ſuo. Tūc ſalmanaſarꝰ ſubie-
cit fūdamēta domꝰ dn̄i que ē
ī ihr̄lm. ⁊ exinde uſq; nūc edifi-
catur: et nō accepit ꝯſummati-
onē. Nūc ergo ſi iudicat̄ a te o
rex. ꝑquirat̄ in regalib; biblio-
thecis cyri regis que ſunt in ba-
bilonia: et ſi inuētū fuit ꝯſilio
cyri regis ceptā eſſe ſtructuram
domus dn̄i que eſt in ihr̄lm. et
iudicatur a dn̄o rege nr̄o: ſcri-
bat de hiis nobis. Tunc rex da-
rius p̄cepit īquiri in bibliothe-
cis. et īuentus ē in egbathanis
opido qđ eſt in media regione
locꝰ unꝰ in quo ſcripta erāt iſ-
ta. Anno p̄mo regnante cyro
rex cyrus p̄cepit domū dn̄i que
eſt in ihr̄lm edificare. ubi incen-
debāt igni aſſiduo. cuiꝰ altitu-
do ſit cubitoꝝ decem et latitudo
cubitorū ſexagīta q̄dratū lapi-
dib; politis trib;. ⁊ meniano li-
gneo eiuſdē regionis. ⁊ menia-
no uno nouo: et impendia da-
ri de domo cyri regis: ⁊ ſacra va-
ſa domus dn̄i tam aurea q̄ȝ ar-
gentea que extulit nabuchodo-
noſor. in domū dn̄i que eſt in
ihr̄lm ubi erāt poſita: ut ponā-
tur illic. Et p̄cepit curā agere ſy-
ſennē ſubregulū ſyrie et phenī-
ces. ⁊ zatrabuzanā et ſodales
eiꝰ. ⁊ qui ordinati erāt in ſyria
et phenice p̄ſides. ut abſtinerēt
ſe ab eodē loco. Et ego quoq;
p̄cepi ī totū edificare: et ꝓſpexi
ut adiuuēt eos qui ſunt ex cap-
tiuitate iudeoꝝ donec conſūme-
tur tēplū edis dn̄i: et a vexatio-
one tributorū ſyrieceles. ⁊ phe-
nice. diligent̄ quātitatem dari
hiis homīb; ad ſacrificiū dn̄i.
zorobabel p̄fecto ad thauros
et arietes et agnos: ſimiliter autē
et frumētū et ſal et vinū ⁊ oleū
inſtanter p ſingulos ānos. ꝑ-
ut ſacerdotes qui ſunt in iheru-
ſalē dictauerūt ꝯſumi quotidi-
e ſine ulla dilatione: ut offerāt

libationes ſūmo deo: ꝓ rege ⁊
pueris eiꝰ· et orēt ꝓ ipſoꝝ vita·
Et denūciet: ut quicūq; trāſgreſſi
fuerīt aliq̄d ex hiis que ſcripta
ſūt· aut ſpreuerīt· accipiat lig-
num de ſuis ꝓpriis· et ſuſpēdā-
tur: et bona ipſoꝝ regi aſcribā-
tur· Propterea et dñs cuiꝰ no-
men īuocatū eſt ibi· exterminet
omnem regē et gētē· qui manū
ſuā extenderit ꝓhibere aut ma-
le tractare domū dñi illā que ē
in ihrlm· Ego darius rex decre-
ui· q̄d diligētiſſime ſcđm hꝯ fieri-
unt ſyſennes VII
ſubregulus celeſyrie et
phenices· ⁊ ſatrabuzanes ⁊ ſo-
dales· obſecuti hiis qui a dari-
o regi erāt decreta· inſiſtebāt ſa-
croſāctis opib; diligētiſſime co-
opātes cū ſeniorib; iudeoꝝ ꝑn-
cipib; ſyrie: ⁊ ꝓſperata ſunt ſa-
croſancta opa: ꝓphetātib; ag-
geo et zacharia ꝓphetis· Et cō-
ſūmauerūt oīa per ꝑceptū dñi
dei iſrl': et ex cōſilio cyri et darij·
et artaxerſis regis pſaꝝ· Et cō-
ſūmata eſt domꝰ nr̄a uſq; ad t-
ciā et viceſimā diē mēſis adar:
ſexto āno darij regis· Et fecerūt
filij iſrl'· et ſacerdotes· et leuite· et
ceteri q̄ erāt ex captiuitate q̄ ap-
poſiti ſunt: ſecūdū ea q̄ ſcripta
ſūt ī libro moyſi· Et obtulerūt ī
dedicationē tēpli dñi thauros·
centū· arietes ducentos· agnoſ
trecentos: et hedos ꝓ peccatis
uniūſi iſrl' duodecī: ſcđm nūm
tribuū iſrl'· Et ſteterūt ſacerdoteſ
et leuite amicti ſtolis ꝑ trib; ſu-
per opa dñi dei iſrl'· ſcđm libꝝ
moyſi: ⁊ oſtiarij ꝑ ſingulas ia-
nuas· Et egerūt filij iſrl' cū hiiſ
q̄ erāt ex captiuitate illud pha-
ſe q̄rtadecima luna menſis pri-
mi: quādo ſanctificati ſunt ſac-
dotes et leuite· Omēs filij capti-
uitatis non ſunt ſimul ſanctifi-
cati quia leuite oēs ſimul' ſāctifi-
cati ſunt· Et īmolauerūt phaſe
uniūſi filij captiuitatis: ⁊ frib;
ſuis ſacerdotib; et ſibimetipſis·
Et mādūcauerūt filij iſrl' q̄ erāt
ex captiuitate omēs qui remā-
ſerāt ab omīb; execrationibus
gentiū terre· querētes dñm: et ce-
lebrauerunt diē feſtū azimoꝝ
ſeptē dieb; epulātes in ꝯſpectu
dñi· qm̄ cōuērtit cōſiliū regis aſ-
ſirioꝝ in eos: cōfortare manꝰ
eoꝝ ad opa dñi dei iſrl'· Et poſt
hūc· regnante artaxerſe pſaꝝ
rege· acceſſit eſdras filiꝰ azari-
e· filij helchie· filij ſolome· filij
ſadoch· filij achitob· filij ameri·
filij azahei· filij borci· filij aby-
ſue· filij phinees· filij eleazari·
filij aaron ꝑmi ſacerdotis: hic eſ-
dras aſcendit de babilonia· cū
eſſet ſcriba et īgenioſus in lege
moyſi que data ē a dño iſrl': do-
cē et face· Et dedit ei rex gl'iā· q̄

inueniſſet graciā in oīni digni-
tate et deſiderio: in cōſpectu ei⁹.
Et aſcenderūt ſimul cum ipſo ex
filijs iſrahel. et ſacerdotib; ꝛ le-
uitis. et ſacris cātorib; templi:
et oſtiarijs. et ſeruis templi in
ihr̄lm. Anno ſeptimo regnan-
te artaxerſe in quīto menſe: hic
ānus ſeptimus eſt regni: exeun-
tes de babilonia nouilunio q̄n-
ti menſis venerūt iheroſolimā
iuxta p̄ceptū illius: ſecūdū pro-
ſperitatem itineris a dn̄o ipſoꝝ
datā eis. In hijs enī eſdras ma-
gnam diſciplinā obtinebat ne
p̄termitteret quicq̄ eoꝝ que eſ-
ſent ex lege dn̄i et p̄ceptis: et do-
cendo vniūſū iſrahel oēm iuſti-
ciam et iudiciū. Accedentes au-
tem q̄ ſcribebāt ſcripta artax-
erſis regis. tradiderunt ſcriptū
quod obuenerat ab artaxerſe
rege. ad eſdram ſacerdotem ꝛ
lectorē legis dn̄i. cui⁹ exemplū
ſubiectum eſt.

VIII

Rex artaxerſes. eſdre ſacer-
doti et lectori legis dn̄i ſa-
lutem. Humanior ego iudicās
in beneficijs. p̄cepi eis qui deſi-
derant ex gente iudeoꝝ ſua ſpō-
te. ꝛ ex ſacerdotib; ꝛ leuitis qui
ſunt in regno meo: comitari te-
cū ī ihr̄lm. Si q̄ ego cupiūt ire
tecū cōueniant ꝛ ꝓficiſcātur ſi-
cut placuit michi. et ſeptē ami-
cis meis cōſiliarijs: ut viſitent
ea que agunt̄ ſcd̄m iudeā ꝛ ihe-
ruſalē obſeruātes ſicut habes
in lege dn̄i: et ferāt munera do-
mino iſrahel. que voui ego et
amici ihr̄lm: et oē aurū et ar-
gentū quod īuentum fuit in re-
gione babilonie. dn̄o in iheru-
ſalē cum illo qđ ē donatū ꝓ ip-
ſa gente in templū dn̄i eoꝝ qđ
eſt in ihr̄lm: ut colligat̄ hoc au-
rum et argentū ad thauros et
arietes. et agnos et hedos. ꝛ q̄
hijs ſunt cōgruētia: ut offerāt
hoſtias dn̄o ſup altare dn̄i ip-
ſoꝝ qđ eſt in ihr̄lm. Et omīa q̄-
cunq; volueris cū fr̄ibus tuis
facere auro et argento. perfice
pro volūtate tua ſcd̄m p̄ceptū
dn̄i dei tui: et ſacroſancta vaſa
q̄ data ſunt tibi ad opa dom⁹
dn̄i dei tui que eſt in ihr̄lm. et ce-
tera quecūq; tibi ſubuenerit ad
opera templi dei tui dabis de re-
gali gazophilatio: cum volue-
ris cum fr̄ib; tuis facere auro ꝛ
argento perfice ſcd̄m volūtatē
dn̄i. Et ego quidē rex artaxer-
ſes p̄cepi cuſtodib; theſauroꝝ
ſyrie et phenicis: ut quecunq;
ſcripſerit eſdras ſacerdos. ꝛ lec-
tor legis dn̄i diligenter detur ei
uſq; ad argenti talēta centū ſili-
f et auri: et uſq; ad frumēti mo-
dios centū. et vini amphoras
centū: ꝛ alia quecūq; abūdant
ſine taxatione. Omīa ſcd̄m le-

gr̄e dei fiāt deo altiſſimo: ne for-
te exſurgat ira in regno regis·
et filij et filiorꝫ eius· Vobis au-
tem dicit᷑· ut omībꝫ ſacerdotibꝫ
et leuitis et ſacris cātoribꝫ ⁊ ſer-
uis templi et ſcribis tēpli huiuſ
nullū tributū neqꝫ ulla alia in-
dictio irroget᷑: nec habeat quiſ-
qꝫ poteſtatē obicere eis quicqꝫ·
Tu aūt eſdras ſcđm ſapientiā
dei cōſtitue iudices et arbitros
in tota ſyria et phenice· ⁊ omēſ
qui legē dei tui nō nouerūt do-
ce: ut quotquot tranſgreſſi fue-
rint legē diligēter plectātᷣ: ſiue
morte· ſiue cruciatu· ſiue etiā pe-
cunie mulctatione· uł abducti-
one· Et dixit eſdras ſcriba· Be-
nedictꝰ dn̄s pr̄m nr̄orꝫ· qui de-
dit hanc uolūtatē· in cor regis
clarificare domū ſuā que eſt in
ihr̄lm: ⁊ me honorificauit ī cō-
ſpectu regis· et cōſiliariorꝫ· ⁊ a-
micorꝫ eius· et purpuratorū ei-
us: ⁊ ego cōſtās animo factuſ
ſum ſcđm opitulationē dn̄i dei
mei· Et ɔgregaui ex iſrł uiros:
ut ſimł aſcenderēt mecū· Et hij
ſunt ꝑpoſiti ſcđm ſuas patriaſ
⁊ ꝑncipatꝰ portionales eorꝫ q̄
mecū aſcenderūt de babilonia:
in regno artarxerſis· Ex filijs
phares: gerſomus· Ex filijs ſi-
emarith: amenus· Filiorū da-
uid: attus filius ſecelie· Ex fili-
js phares· ⁊ zacharias: ⁊ cū eo
reuerſi ſunt uiri centūqͣnquagin-
ta· Ex filijs ductoris moabilo-
nis zaraei: ⁊ cum ip̄o uiri ducē-
tiqͣnquaginta· Ex filijs zatueſ
iechonias zecheli: et cū ip̄o ui-
ri ducentiqͣnquaginta· Ex filijſ
ſala maaſias gotholie: ⁊ cum
ipſo uiri ſeptuaginta· Ex filijs
ſaphatie· zarias micheli: et cū
ip̄o uiri octogīta· Ex filijs iob
abdias iezeli: et cum ipſo uiri
ducentiduodecim· Ex filijs ba-
nie ſalimoth filius ioſaphie: ⁊
cum ip̄o uiri centūſexagīta· Ex
filijs beer· zacharias bebei: et
cum ip̄o uiri ducentiocto· Ex fi-
lijs ezead iohānes acechan: et
cum ip̄o uiri centū decem· Ex fili-
js adonicham ip̄is poſtremis:
⁊ hec ſunt nōia eorꝫ eliaphalā
filius gebel et ſemeias· et cum
ip̄o uiri ſeptuagīta· Et congre-
gaui eos ad fluuiū qui dicitur
thia· ⁊ mechati: illic fuimus tri-
duo· et recognoui eos· Et ex fi-
lijs ſacerdotū ⁊ leuitarꝫ nō īue-
ni illic· Et miſi ad eleazarū ⁊ ec-
celom· et maſmā· ⁊ malobam·
et enaathā· et ſamea· et ioribū
nathan· ennagan· zachariā· ⁊
moſollamū: ip̄os ductores et
peritos· Et dixi eis· ut uenirent
ad luddeū qui erat apud locū
gazophilacij· Et mādaui eis·
ut dicerent luddeo· et frībꝫ eius
et illis q̄ erāt in gazophilacio:

ut mitterēt nobis eos qui ſacer=
dotio fūgerent in domo dn̄i dei
nr̄i. Et adduxerūt nobis ſcd̄m
manū validā dn̄i dei nr̄i viros
ꝑitos. ex filijs mooli. filij leui.
filij iſrl̄. ſerebiā. et filios et frēſ
qui erāt decem et octo. aſbiam
et amin. ex filijs filiorū chana=
nei: et filij eoꝝ. viri viginti. Et
ex hijs q̄ ī templo ſeruiebāt q̄s
dedit dauid. ⁊ ipſi ꝓncipes ad o=
perationē leuitis tēplo ſeruiēti=
um: ducētivigītī. Om̄ia noīa
ſignificata ſunt in ſcripturis.
Et voui illic ieiuniū iuxta ffluuiū
ahaua: ut affligeremur
cōſpectu dn̄i: ut quererē ab eo
bonū iter nobis ⁊ qui nobiſcū
erāt et filijs ⁊ pecoribꝫ. ꝓpter in=
ſidias. Erubui enī petere a rege
pedites et equites in comitatu
tutele gratia: cōtra adūſarios
nr̄os. Diximꝰ enī regi: quū vir=
tus dn̄i erit cum eis. qui inqui=
rūt eum in om̄i affectu. Et iterꝫ
deꝓcati ſumꝰ dn̄m deū nr̄m ſe
cūdū hec: quē et ꝓpiciū habui=
mus: et compotes facti ſumuſ
deo nr̄o. Et ſeparaui ex plebis
ꝓpoſitis. et ſacdotibꝫ templi vi=
ros duodecim: et ſedebian. et a=
ſannan. et cum eis ex frībꝫ eoꝝ
viros decem. Et appendi eis au=
rum et argentū. et vaſa ſacdo=
talia domus dei nr̄i: que dona
uerat rex. ⁊ cōſiliarij eius. ⁊ ꝓn
cipes. et om̄is iſrl̄. Et cū appen
diſſem. tradidi argenti talenta
centūqnquagīta. et vaſa argē=
tea talentoꝝ centū. et auri talē=
ta centū: et vaſoꝝ aureoꝝ ſepti=
es viginti: et vaſa erea de bono
eramēto ſplendētia duodecim.
auri ſpeciē reddētia. Et dixi eis.
Et vos ſancti eſtis dn̄o et vaſa
ſunt ſancta: ⁊ aurū et argentū
votū eſt dn̄o deo patrū nr̄orū.
Vigilate et cuſtodite donec tra=
datis ex plebis ꝓpoſitis. ⁊ ſacer=
dotibꝫ et leuitis et ꝓncipibꝫ ciui=
tatū iſrahel in ih̄rl̄m: in paſto=
forio domus dei nr̄i. Et hij qui
ſuſceperunt ſacerdotes ⁊ leuite
aurū et argentū. ⁊ vaſa intule=
runt ī ih̄rl̄m in templū dn̄i. Et
promouimꝰ a fluuio ahaua die
duodecima mēſis ꝓmi: uſque=
quo intromimꝰ ī ih̄rl̄m. Et cū
factꝰ fuiſſet terciꝰ dies: quarta
aūt die pōderatū aurū et argē=
tum traditū eſt in domo dn̄i dei
nr̄i. marimoth filio iori ſacdo=
ti: et cum ipſo erat eleazar filiuſ
phinees. et erāt cū ipſis ioſabuſ
filius iheſu. et medias. et bāni
filius. leuite: ad numerū et ad
pōdus uniūſa. Et ſcriptū ē pō=
dus ipſoꝝ eadē hora. Qui autē
venerunt ex captiuitate obtule=
rūt ſacrificiū dn̄o iſrl̄ thauros
duodecim. pro om̄i iſrl̄. arieteſ
octogītaſex. agnos ſeptuagī=
taduos. hircos ꝓ peccato duo=

decē· ⁊ ꝓ ſalute uaccas duodecī:
om̄ia ī ſacrificiū dn̄i· Et relege-
runt p̄cepta regis regalib; diſ-
pēſatorib;: et ſubregulis celē-
ſirie· et phenicis: et honorifica-
uerūt gētem et templū dn̄i· Et
conſūmatis hiis acceſſerūt ad
me ꝓpoſiti dicētes· Non ſegre-
gauerūt genus iſrl' et pͥncipes
et ſacerdotes· et leuite · ⁊ alieni-
gene gentes et nationes terre ī-
mundicias ſuas: a chananeis
⁊ etheis· ⁊ phereſeis· ⁊ iebuſeis·
et moabitis· et egiptiis· et ydu-
meis· Coniūxi enī ſunt filiab;
eoꝝ et ipſi et filii eoꝝ: et mixtū ē
ſemen ſanctū alienigenis gen-
tib; t̄re: et participes erāt ꝓpoſi-
ti et magiſtratus iniq̄tatis ei⁹
ab inicio ipſius regni· Et mox
ut audiui iſta cōſcidi ueſtimen-
ta et ſacrā tunicā: et lacerās ca-
pillos capitis· ⁊ barbā· ſedi do-
lēs ⁊ meſt⁹· Et cōuenerūt quot-
quot tūc mouebātur in uerbo
dn̄i dei iſrl' ad me lugentē ſup
iniq̄tatem iſtā: et ſedebā triſtis·
uſq; ad ueſpertinū ſacrificiū· Et
ſurgēs a ieiunio cōſciſſa habēs
ueſtimēta· ⁊ ſacrā tunicā: inge-
niculans· et extendens manus
ad dn̄m dicebā· Dn̄e cōfuſus
ſum: ⁊ reueritus ſum ante faci-
em tuā· Peccata enī nr̄a multi-
plicata ſunt ſup capita nr̄a: ⁊
iniq̄tates nr̄e exaltate ſūt uſq;
ad celū: quī a temporib; pr̄m
nr̄orū ſum⁹ ī magno pc̄cō· uſ-
q; ad diē hūc· Et ꝓpt' pc̄ta nr̄a
et pr̄m nr̄oꝝ ſum⁹ traditi cum
frīb; nr̄is· et cū ſacdotib; nr̄is·
regib; t̄re in gladiū et captiui-
tatē et depredationē cum cōfuſi-
one: uſq; in hodiernum diem·
Et nūc quātū ē ꝙ ɔtigit nobis
miſcdia abs te dn̄e deus: et dere-
linque nobis radicē· et nomē ī
locū ſanctificatōis tue· dtege-
re luminare nr̄m in domo dn̄i
dei nr̄i: dare nobis cibū in omī
tempe ſeruitutis nr̄e· Et cū ſer-
uiremus non ſum⁹ derelicti a
dn̄o deo nr̄o: ſed cōſtituit nos
in gratia· ponens nobis reges
perſarū dare cibū· ⁊ clarificare
templū dn̄i dei nr̄i ⁊ edificare de-
ſerta ſyō· dare nobis ſtabilita-
tem in iuda et ihr̄lm· Et nunc
quid dicim⁹ dn̄e habentes hec:
Trāſgreſſus enī ſum⁹ p̄cepta
tua: que dediſti in manus pue-
roꝝ tuorū ꝓphetaꝝ dicēs· Quā
terra in quā introiſtis poſſidere
hereditatē eius· terra polluta ē
coinq̄nationib; alienigenaꝝ t̄-
re: et īmūdicie illoꝝ repleuerūt
eā tota īmūdicia ſua· Et nunc
filias ur̄as non cōiūgetis filiis
eoꝝ· et filias eoꝝ nō accipietis
filiis ur̄is: ⁊ non inq̄retis pacē
habere cū illis omni tempe: ut
īualeſcētes māducetis optima

terre. et hereditatē diſtribuatis
filiis vr̄is uſq; in euū. Et q̄ con-
tingūt nobis om̄ia fuit ꝓpter
opa nr̄a maligna: et magna
pctā nr̄a. Et dediſti nobis talē
radicem: et rurſū reuerſi ſumꝰ
tranſgredi legitima tua: uti cō-
miſceremur. īmūdicie alienige-
nar̄ gētiū tre huiꝰ. Nōne iraſ-
ceris nobis pdere nos. quoad-
uſq; non reliquatᷣ radix. et no-
men nr̄m: Dn̄e deus iſrahel ve-
rax es. Derelicta ē enī radix uſ-
q; in hodiernū diem. Ecce nūc
ſumus in cōſpectu tuo in iniq̄-
tatib; nr̄is. Non eſt enī adhuc
ſtare ante te in hiis. Et cū ado-
rando ↄfiteretᷣ eſdras flens hu-
mi ꝓſtratꝰ ante templū: ↄgre-
gati ſūt ante eū ex ihr̄lm turba
magna valde viri ⁊ mlieres. et
iuuenes et iuuēcule. Fletus enī
erat magnus in ipā multitudi-
ne. Et cum clamaſſet iechonias
iehcli ex filiis iſrl̄: dixit eſdre.
Nos in dn̄m peccauimꝰ: qꝛ col-
locauimꝰ nobis ī matrimoni-
um mlieres alienigenas ex gē-
tibus terre. Et nūc es ſup oēm
iſrl̄. In hiis ergo ſit iuſiurādū
a dn̄o expellere omnes uxores
nr̄as q̄ ex alienigenis ſūt cum
filiis ear̄. Sicut tibi decretū eſt
a maiorib; ſcd̄m legem dn̄i ex-
ſurgens explica: ad te enī ſpec-
tat negociū: et nos tecū ſumꝰ.

Viriliᷣ fac. Et exſurgēs eſdras
adiurauit pͥncipes ſacerdotū:
et leuitas ⁊ oēm iſrl̄ facere ſecū-
dum hec: et iurauerūt. VIIII
Et exſurgēs eſdras ab ātē
atriū templi abiit in paſ-
toforiū ionathe filii naſabi: et
hoſpitatus illic non guſtauit
panē. nec aquā bibit. ſup iniq̄-
tatem mltitudinis. Et facta eſt
p̄dicatio in omī iudea. et in ihe-
ruſalē omīb; q̄ erāt ex captiui-
tate ī ihr̄lm ↄgregati: ut q̄cūq;
non occurreret biduo vel tridu-
o dici ſcd̄m iudicium aſſidētiū
ſenior̄. tollerētur facultates ſu-
e: et ipē alienus iudicaretᷣ a ml-
titudine captiuitatis. Et cōgre-
gati ſunt omēs qui erāt ex tri-
bu iuda et beniamin in tribuſ
dieb; in ihr̄lm. Hic menſis eſt
nonus: dies menſis viceſimꝰ.
Et ſedit om̄is mltitudo in area
templi tremētes ꝓpter hyemem
p̄ſentem. Et exſurgens eſdras
dixit illis. Vos inique feciſtis
collocādo vobis ī matrimoni-
um uxores alienigenas: ut ad-
deretis ad peccata iſrl̄. Et nunc
date confeſſionē ⁊ magnificen-
tiā dn̄o deo patrū nr̄or̄: ⁊ pficī-
te volūtatem ipſius: et diſcedite
a gentib; tre et ab uxorib; alie-
nigenis. Et clamauit om̄is ml-
titudo: et dixerūt voce magna.
Sicut dixiſti faciemꝰ. Sed quī

multitudo magna eſt· et tēpus
hybernū: et nō poſſumꝰ inſub-
ſidiati ſtare· ⁊ hoc opus non ē
nobis unius diei· neq; bidui·
multū enī in hiis peccauimus:
ſtent ꝓpoſiti multitudinis· ⁊ oēſ
qui nobiſcū inhabitāt· ⁊ quot-
quot habēt uxores apud ſe ali-
enigenas: et aſſiſtāt accepto tē-
pore ex omni loco preſbiteri et
iudices: uſquequo ſoluant irā
dn̄i negocij huiꝰ· Jonathas āt
filius ezeli· et ozias thechā ſuſ-
ceperūt ſcd̄m hec: ⁊ bozoramꝰ·
et leuis et ſabatheꝰ· ſimul coo
perati ſunt cum illis· Et fecerūt
ſcd̄m hec· noīa omīa uniūſi q̄
erant ex captiuitate· Et elegit
ſibi viros eſdras ſacerdos prī-
cipes magnos de pr̄ibus eorū
ſcd̄m noīa: ⁊ cōſederūt nouilu-
nio menſis decimi examinare
negociū iſtud· Et determinatū ē
de viris q̄ habebāt uxores alie-
nigenas uſq; ad neomenia pri-
mi menſis: ⁊ inuenti ſunt ex ſa-
cerdotib; permixti q̄ habebāt ali-
enigenas uxores· Ex filiis ihe-
ſu filij ioſedech et frīb; eiꝰ· ma-
ſeas· ⁊ eliezerus· ⁊ iorib;· ⁊ ioa-
deus: et iniecerūt manus ut expel-
lerent uxores ſuas: et ad litan-
dū ī exorationē arietē ꝓ igno-
rātia ſua· Et ex filiis ſemmeri:
maſeas· et elles et iecelech· aza-
rias· Et ex filiis foſere: liſoma-
ſias· hiſmaenis· et nathanae·
iuſſio reddus et talſas· Et ex le-
uitis: iorabdus· ⁊ ſemeis· ⁊ col-
nis· et calitas· ⁊ facteas· ⁊ colu-
as· et elionas· Et ex ſacris can-
torib;: eliaſib· zaccarus· Et ex
oſtiariis: ſallumꝰ· ⁊ tolbanes·
Et ex iſrl̄: ex filiis forooſi et re-
mias et geddias· et melchias·
et michelus· et eleazarꝰ· ⁊ iſme-
bias et bānas· Et ex filiis iola-
mā: chamas ⁊ zacharias iezre-
lus· et ioddius et īmoth et heli-
as· Et ex filiis zachoim: eliadaſ
⁊ haſumꝰ· zochias ⁊ larimoth
et zabdis et cebedias· Et ex fili-
is zebes: iohānes et amanias
et zabdias ⁊ emeus· Et ex filiiſ
bāni: olamus et malluchus ⁊
ieddeus et iaſub et aſabus et ie-
rimoth· Et ex filiis addin: naa-
thus et mooſias et caleus ⁊ ra-
anas maaſeas mathathias ⁊
beſeel ⁊ bonnꝰ ⁊ manaſſes· Et
ex filiis nuae: noneas et aſeas
et melchias et ſameas ⁊ ſymō
beniamī ⁊ malchus ⁊ marcas·
Et ex filiis aſom: carianeꝰ ma-
thathias et bannus et elipha-
lach ⁊ manaſſes et ſemei· Et ex
filiis banni: ihreemias ⁊ moo-
dias et abramus et iohel et ba-
neas et pelias et ionas ⁊ mari-
moth et eliaſib et mathaneus
et eliaſis et oriſas et dielus et
ſemedius ⁊ ſambris ioſephus·

Et ex filijs nobei: idelus et ma-
thathias et ſabadus et zecheda
ſedmi et ieſſei baneas. Omnes
iſti coniuxerūt ſibi uxores alieni-
genas: et dimiſerūt eas cū filijs.
Et inhabitauerūt ſacerdotes et
leuite et qui erāt ex iſrl̄ in ihr̄lm et
in tota una regione: nouilunio
mēſis ſeptimi. Et erāt filij iſra-
hel in cōmorationibꝫ ſuis. Et
cōgregata ē omnis mltitudo ſi-
mul in areā que eſt ab oriente
porte ſacre. Et dixerūt eſdre pō-
tifici. Et lectori. ut afferret legē
moyſi que tradita ē a dn̄o deo
iſrl̄. Et attulit eſdras pōtifex le-
gem omni mltitudini eorū a vi-
ro uſqꝫ ad mulierē et omībꝫ ſa-
cerdotibꝫ: audire legem nouilu-
nio menſis ſeptimi. Et legebat
in aria que eſt ante ſacrā por-
tā templi: a pma luce uſqꝫ ad
veſperā. corā viris et mlieribꝫ.
Et dederūt omnes ſenſum ad le-
gem. Et ſtetit eſdras ſacerdos
et lector legis ſup ligneū tribu-
nal qd̄ fabricatū erat. Et ſtete-
rūt ad eū mathathias et ſamꝰ
ananias. azarias urias. ezech-
ias et balſamꝰ ad dexterā: et ad
ſiniſtrā faldeꝰ miſael. malach-
ias. abuſthas. ſabus. nabadi-
as. et zacharias. Et aſſumpſit
eſdras librū corā omni multitu-
dine: pſidebat enī in gloria in
cōſpectu om̄i. Et cū abſoluiſſet
legem omnes recti ſteterūt: et be-
nedixit eſdras dn̄m deū altiſſi-
mū: deū ſabaoth omnipotentē.
Et rn̄dit omnis pplus amen. Et
eleuatis ſurſum manibꝫ: proci-
dētes in terram adorauerūt dn̄m.
ihſus et banancus et ſarabias
et iadinꝰ et accubꝫ et ſabbathe-
us et calithes et azarias et io-
radus et ananias et filias leui-
te. qui docebāt legem dn̄i: et in
multitudine legebāt legē dn̄i:
et pferebāt ſinguli eos qui intel-
ligebāt lectionem. Et dixit ad
tharates eſdre pōtifici et lectori:
et leuitis qui docebāt mltitudi-
nē dicēs. Dies hic ſanctus ē do-
mino. Et omnes flebāt cū audiſ-
ſent legem. Digreſſi ergo man-
ducate pinguiſſima queqꝫ: et
bibite dulciſſima queqꝫ: et mit-
tite munera his q nō habent.
Sanctꝰ enī ē hi dies dn̄i: et nolite
meſti eſſe. Dn̄s enī clarificabit
vos. Et leuite denūciabāt in pub-
lico omībꝫ dicētes. Dies hi ſanc-
tus eſt. Nolite meſti eſſe. Et abi-
erūt omnes mādurare et bibere
et epulari: et dare munera hijſ
qui nō habebant ut epulētur.
Magnifice enī ſūt exaltati ver-
bis qbus edocti ſunt. Et cōgre-
gati ſunt uniuerſi in ihr̄lm cele-
brare leticiā: ſecūdū teſtamētū
domini dei iſrl̄. Explicit liber eſ-
dre tercius. Incipit eſdre quartꝰ.

LIber eſdre pro-
phete ſcdus fi-
lij ſarei filij a-
zarei filij elchi-
e filij ſadanie
filij ſadoch fi-
lij achitob filij achie filij finees
filij heli filij amerie filij aſiei fi-
lij marimoth filij arna filij ozi-
e filij borith filij abiſſei filij fine-
es filij eleazar filij aaron ex tri-
bu leui: q̄ fuit captiuus in regi-
one medoꝝ in regno artarxer-
ſis regis pſaꝝ. Et factũ eſt ver-
bũ dñi ad me dicens. Vade et
nũcia ꝑplo meo facinora ipſo-
rũ et filijs eoꝝ iniq̄tates quas
in me admiſerũt: ut nũcient fi-
lijs filiorũ q̄a pcc̄a parentũ ip-
ſoꝝ in illis creuerũt. Obliti eñ
mei ſacrificauerũt dijs alienis.
Nonne ego eduxi eos de terra
egipti: de domo ſeruitutis? Ipſi
aũt irritauerũt me: ꝛ ↄſilia me-
a ſpreuerũt. Tu autẽ excute co-
mam capitis tui: ꝛ ꝓice oĩa
mala ſup illos: quĩ nõ obedi-
erũt legi mee. Populus aũt ē
indiſciplinat⁹. Vſquequo eoſ
ſuſtinebo quib; tanta benefici-
a ↄtuli? Reges multos ꝓpt eoſ
ſubũti: pharaonẽ cum pueris
ſuis et oẽm exercitũ eius ꝑcuſſi.
Omnes gẽtes a facie eoꝝ ꝑdidi:
ꝛ in oriẽte prouĩciaꝝ duaꝝ po-
plos tyri ꝛ ſydonis diſſipaui: ꝛ
oẽs adũſarios eoꝝ ĩterfeci. Tu
vero loquere ad eos dicẽs. Hec
dicit dñs. Nēpe ego vos ꝑ ma-
re trãſmeaui: ꝛ plateas vobis
inicio munitas exhibui. Ducẽ
vobis dedi moyſen et aaron ſa-
cerdotẽ: lucem vobis ꝑ calum-
nam ignis pſtiti: ꝛ magna mi-
rabilia feci in vobis. Vos aũt
mei obliti eſtis dicit dñs. Hec
dicit dñs omĩpotẽs. Coturnix
vobis in ſigno fuit: caſtra vo-
bis ad tutelam dedi ꝛ illic mur-
muraſtis: et nõ triũphaſtis in
noĩe meo de ꝑdicione inimico-
rũ vr̄oꝝ: ſed adhuc nũc uſque
murmuraſtis. Ubi ſunt bene-
ficia que pſtiti vobis? Nõne in
deſerto cũ eſuriretis ꝓclamaſtiſ
ad me dicẽtes: ut q̄d nos in de-
ſertũ iſtud adduxiſti interficere
nos? Melius nobis fuerat ſer-
uire egiptijs: q̄; mori in deſerto
hoc. Ego dolui gemitos vr̄os:
et dedi vobis mãna in eſcam.
Panẽ angelorũ mãducaſtis.
Nõne cũ ſitiretis petrã excidi: ꝛ
fluxerũt aque ĩ ſaturitate? Prop-
ter eſtus folijs arboꝝ vos texi.
Diuiſi vobis t̃ras pingues: cha-
naneos et phereʒeos ꝛ philiſti-
nos a facie vr̄a proieci. Quid
faciã vobis adhuc dicit domi-
nus? Hec dicit dñs omĩpotẽs.
In deſerto cũ eſſetis in flumine
amorreo ſitiẽtes et blaſphemã-

tes nomē meū: nō ignē vobis
pro blaſphemijs dedi: ſed mit-
tēs lignū in aquā dulce feci flu-
mē. Quid tibi faciā iacob? No-
luiſti obedire iuda. Transferā
me ad alias gentes: ⁊ dabo eis
nomē meū: ut cuſtodiāt legiti-
ma mea. Quū me dereliquiſtis:
⁊ ego vos derelinquā. Petētib;
vobis a me miſcdiā nō miſere-
bor: quādo inuocabitis me ego
nō exaudiā vos. Maculaſtis
enī manus vr̄as ſanguine: et
pedes vr̄i īpigri ſunt ad cōmit-
tenda homicidia. Non q̄ſi me
dereliquiſtis: ſed vosipos dicit
dn̄s. Hec dicit dn̄s omnipotēs.
Nōne ego vos rogaui ut pater
filios et ut mater filias ⁊ ut nu-
trix paruulos ſuos: ut eſſetis
michi in ppl̄m ⁊ ego vobis ī de-
um. et vos michi in filios. et e-
go vobis ī patrē? Ita vos colle-
gi: ut gallina pullos ſuos ſub
alas ſuas. Modo aūt qd̄ faciā
vobis? Proiciā vos a facie me-
a. Oblacionē nō michi attuleri-
tis: auertā faciē meā a vobis.
Dies enī feſtos vr̄os et neome-
nia et circūciſiones repudiaui.
Ego miſi pueros meos ꝓphas
ad vos: quos acceptos interfe-
ciſtis: et laniaſtis coꝛpa eorū:
quoꝛū ſanguinē exquirā dicit
dn̄s. Hec dicit dn̄s omnipotēs.
Dom⁹ vr̄a deſerta eſt. Proiciā
vos ſicut ventus ſtipulā: ⁊ filij
procreationē nō facient: quoni-
am mādatū meū neglexerūt. ⁊
qd̄ malū eſt coꝛam me fecerūt.
Tradā domus vr̄as ppl̄o veni-
enti qui me nō audiētes credūt:
quib; ſigna nō oſtendi facient
que p̄cepi. Prophetas nō vide-
runt: et memorabūtur iniq̄tatū
eorū. Teſtor ppl̄i venientis grati-
am: cuius paruuli exultant cū
leticia me nō videntes oculis car-
nalib;: ſed ſpiritu credētes que
dixi. Et nūc frater aſpice q̄ glo-
ria: ⁊ vide ppl̄m venientē ab oriē-
te: quib; dabo ducatū abrahā
yſaac et iacob et oſee et amos et
michee et iohel et abdie ⁊ ione
et naum et abacuc ſophonie
aggei zacharie et malachim q̄
et angelus dn̄i.

II

Hec dicit dn̄s. Ego vocat⁹
eſt. eduxi ppl̄m iſtū de ſeruitute:
quib; mādata dedi per pueros
meos ꝓphas quos audire no-
luerūt: ſed irrita fecerūt mea cō-
ſilia. Mater que eos generauit
dicit illis. Ite filij: q̄a ego vidu-
a ſum ⁊ derelicta. Educā vos cū
leticia: et amiſi vos cum luctu
⁊ triſticia. Quū peccaſtis coram
dn̄o deo vr̄o: et qd̄ malū eſt co-
ram me feciſtis. Modo aūt qd̄
faciā vobis? Ego vidua ſum ⁊
derelicta. Ite filij: et petite a dn̄o
miſcdiam. Ego aūt te pater teſ-

trem inuoco sup mrem filiorꝫ q̄
noluerūt testamētū meū serua-
re: ut des eis cōfusionē ⁊ mrem
eorꝫ in direptionē: ne generaci-
o eorꝫ fiat. Dispgant in gētes
noīa eorꝫ: deleantur a t̄ra. quo-
niā ſpreuerūt ſacramētū meū.
Ve tibi aſſur: q̄ abſcondis ini-
quos penes te. Gens mala me-
morare q̄d fecerim zodome et
gomorre: quorꝫ t̄ra iacet in pi-
ceis glebis et aggerib; cinerū.
Sic dabo eos qui me nō audi-
erūt: dicit dn̄s omīpotēs. Hec
dicit dn̄s ad eſdrā. Anūcia pplo
meo: qm̄ dabo eis regnū iheru-
ſalē q̄d daturus erā iſrl̄. Et ſu-
mam michi gl'iam illorꝫ: et da-
bo eis tabernacula eterna que
ppararaueram illis. Lignū vite erit
illis in odore ungenti: et nō la-
borabūt neq; fatigabūt. Ite: ⁊
accipietis. Rogate vobis dies
paucos. ut īmorētur. Jam pa-
ratū ē vobis regnū. Vigilate.
Teſtare celū et t̄ram. Cōtriui eī
malū et creaui bonū: q̄a viuo
ego dicit dn̄s. Mat āplectere fi-
lios tuos: educa illos cum leti-
cia. Sicut colūba confirma pe-
des eorꝫ. qm̄ te elegi dicit dn̄s.
Et reſuſcitabo mortuos de locis
ſuis: et de monumētis educā il-
los: qm̄ cognoui nomen meū
iſrl̄. Noli timere mater filiorꝫ:
qm̄ te elegi dicit dn̄s. Mittam
tibi adiutorium pueros meos
yſaiā et iheremiā: ad quorꝫ cō-
ſilium ſanctificaui ⁊ paraui tibi
arbores duodecim. granatas
variis fructib;. et totidem fōtes
fluentes lac et mel: ⁊ mōtes im-
menſos ſeptē habētes roſam ⁊
lilium. in quib; gaudio imple-
bo filios tuos. Viduā iuſtifica:
pupillo iudica. egēti da. orpha-
nū tuere. nudū veſti: cōfractū
et debilē cura. claudum irridere
noli: tutare mācū: et cecū ad vi-
ſionē claritatis mee admitte.
Senem et iuuenē intra muros
tuos ſerua: mortuos ubi inue-
neris ſignās cōmēda ſepulcro:
et dabo tibi primā ſeſſionē ī re-
ſurrectione mea. Pauſa ⁊ qui-
eſce pplus meus: q̄a veniet req̄-
es tua. Nutrix bona nutri fili-
os tuos: cōfirma pedes eorū.
Seruos quos tibi dedi: nemo
ex eis interiet. Ego eñ eos req̄-
ram de numero tuo. Noli fati-
gare. Cum eñ venerit dies p̄ſ-
ſure et anguſtie alii plorabūt
et triſtes erūt: tu aūt hilaris et
copioſa eris. zelabūt gentes: ⁊
nil aduerſus te poterūt dicit do-
minus. Manus mee tegent te:
ne filii tui gehēnā videāt. Jocū-
dare mat cū filiis tuis: q̄a ego
te eripiā dicit dn̄s. Filios tuos
dormiētes memorare: qm̄ ego
eos educā de laterib; t̄re et miſe-

ricordiã cũ illis faciã: quĩ miſe-
ricors ſum dicit dñs omnipo-
tens. Amplectere natos tuos
uſq3 dũ venio et p̄ſtem illis mi-
ſericordiã: quĩ exuberãt fontes
mei: et gracia mea non deficiet.
Ego eſdras p̄ceptũ accepi a do-
mino in mõte oreb: ut irem ad
iſrl. Ad quos cũ venirẽ repro-
bauerũt me: et reſpuerũt man-
datũ dñi. Ideoq3 vobis dico gẽ-
tes: que auditis et intelligitis.
Expectate paſtorẽ vr̃m: requiẽ
eternitatis dabit vobis quĩ in
proximo ẽ ille q̃ in fine ſecli ad-
veniet. Parati eſtote ad p̄mia
regni: q̃a lux perpetua lucebit
vobis p̄ eternitatẽ temporis. Fu-
gite umbrã ſecli huiꝰ. Accipite
iocũditatẽ glĩe vr̃e. Ego teſtor
palã ſaluatorẽ meũ: cõmẽdatũ
donũ accipite ⁊ iocũdamini: gra-
tias agẽtes ei qui vos ad celeſ-
tia regna vocavit. Surgite et
ſtate: ⁊ videte numerũ ſignato-
rũ in cõuiuio dñi. Qui ſe de um-
bra ſeculi trãſtulerũt: ſplẽdidas
tunicas a dño acceperũt. Reci-
pe ſyon numerũ tuũ: et conclu-
de cãdidatos tuos qui legẽ do-
mini cõpleuerũt. Filiorũ tuorũ
quos optabas plenꝰ ẽ nume-
rus. Roga imperiũ dñi: ut ſãc-
tificẽtur p̄plus tuꝰ q̃ vocatꝰ ẽ ab i-
nicio. Ego eſdras vidi ĩ mõte ſy-
on turbam magnã quam nu-
merare nõ potui: et omẽs cãti-
cis collaudabãt dñm. Et ĩ me-
dio eorũ erat iuuenis ſtatura cel-
ſus eminẽcior omĩb3 illis: ⁊ ſin-
gulis capitib3 eorũ imponebat
coronas: et magis exaltabat.
Ego autẽ miraculo tenebar. Tũc
interrogaui angelũ: et dixi. Qui
ſunt hii dñe? Qui rñdens dixit
michi. Hii ſunt qui mortalem
tunicã depoſuerũt: et ĩmortalẽ
ſumpſerũt: et cõfeſſi ſũt nomẽ
dei. Modo coronantur ⁊ accipiũt
palmas. Et dixi angelo. Ille iu-
uenis quis eſt qui eis coronas
imponit: ⁊ palmas in manus
tradit? Et rñdẽs dixit michi. Ipe
eſt filius dei: quem in ſeculo cõ-
feſſi ſunt. Ego autẽ magnifica-
re eos cepi: qui fortiter p̄ noĩe
dñi ſteterunt. Tunc dixit michi
angelus. Vade: ãnũcia p̄plo me-
o qualia et quãta mirabilia do-
mini dei vidiſti.

III

Anno triceſimo ruine ciui-
tatis eram in babilone:
⁊ cõturbatꝰ ſum ſup cubiculo
meo recũbẽs. Et cogitaciones
mee aſcendebãt ſup cor meum
quĩ vidi deſercionẽ ſyon: ⁊ abũ-
danciã eorũ qui habitabãt in
babilone. Et ventilatꝰ eſt ſpiri-
tus meus valde. Et cepi loqui
ad altiſſimũ verba timorata.
Et dixi. O dñator dñe tu dixiſ-
ti ab inicio quãdo plãtaſti terrã

ꝛ hoc ſolus:ꝛ imperaſti p̄lo et
dediſti adam corpus mortuū·
ſed ꝛ ipm̄ figmentū manuū tu-
arꝫ erat·ꝛ inſufflaſti in eū ſpiri-
tum vite· et factus eſt viuēs co-
ram te: et induxiſti eum in pa-
radiſo quē plātauerat dextera
tua· anteq̄ȝ terra aduentaret·
Et huic mādaſti diligere viam
tuā et p̄teriuit eam:ꝛ ſtatim in-
ſtituiſti in eū mortē et in natio-
nibȝ eius:ꝛ nate ſunt gentes ꝛ
tribȝ et pp̄li et cognaciones q̄rꝫ
non eſt numerus· Et ambula-
uit vnaqueq; gens ī volūtate
ſua:et mira agebāt corā te: et
ſpernebāt p̄cepta tua· Iterū au-
tem in tempe induxiſti diluuiū
ſup inhabitātes ſeculū: et ꝑdi-
diſti eos· Et factū ē in vnoquo-
q; eorū ſicut ade mori:ſic hijs
diluuiū· Dereliquiſti autē vnū
ex hijs noe cū domo ſua: et ex
eo iuſti om̄es· Et factū eſt cum
cepiſſent multiplicari q̄ habita-
bant ſup t̄ram:et mltiplicaue-
rūt filios et pp̄los et gentes mul-
tas: et ceperūt iterato impieta-
tem face plus q̄ȝ p̄ores· Et fac-
tū ē cum iniq̄tatem facerent co-
ram te:elegiſti tibi virū ex hijs
cui nomē erat abrahā· Et dilex-
iſti eū: et demōſtraſti ei ſoli vo-
lūtatē tuā· Et diſpoſuiſti ei teſ-
tamentū eternū: et dixiſti ei ut
non vnq̄ȝ dereliqueres ſemē eiꝰ·

Et dediſti ei yſaac: et yſaac dediſ-
ti iacob·ꝛ eſau· Et ſegregaſti ti-
bi iacob:eſau aūt ſeparaſti· Et
factus eſt iacob in mltitudine
magna· Et factū eſt cum educe-
res ſemen eiꝰ ex egipto:adduxe-
iſti ſup mōtem ſyna· Et īclinaſ-
ti celos et ſtatuiſti t̄ram·ꝛ com-
mouiſti orbem· et tremere feciſ-
ti abiſſos·et cōturbaſti ſeculū:
et tranſijt gloria tua portas q̄-
tuor ignis et t̄remotus· et ſpiri-
tus·et gelu·ut dares ſemini ia-
cob legem: et generacioni iſrl̄
diligētiā· Et non abſtuliſti ab
eis cor malignū: ut faceret lex
tua in eis fructū· Cor enī mali-
gnū baiulās p̄mus adam tranſ-
greſſus ꝛ victus eſt:ſed ꝛ om̄es
qui de eo nati ſunt· Et facta eſt
ꝑmanēs infirmitas et lex cum
corde pp̄li cum malignitate ra-
dicis: et diſceſſit q̄d bonū eſt:ꝛ
manſit malignū· Et trāſierūt
tempa et finiti ſunt anni:ꝛ ſuſ-
citaſti tibi ſeruū noīe dauid: et
dixiſti ei edificare ciuitatē noīs
tui·et offerre ibi in eadem thus
et oblationes· Et factū eſt hoc
annis multis:ꝛ dereliquerūt qui
habitabāt ciuitatē in om̄ibȝ fa-
cientes ſicut fecit adam ꝛ om̄es
gñaciones eius· Vtebātur enī
et ipi corde maligno·ꝛ tradidiſ-
ti ciuitatē tuā in manibȝ inimi-
corū tuoꝝ· Nūqd meliora faci-

unt qui habitāt babilonē: Et
propť hoc dn̄abit̄ ſyō. Factū
eſt cum veniſſem huc et vidiſſē
impietates quaꝝ nō eſt nume-
rus ⁊ delīquētes multos: vidit
aīa mea hoc triceſimo anno ⁊
exceſſit cor meū: qm̄ vidi quō
ſuſtines eos peccantes ⁊ peper-
ciſti impie agentibꝫ: ⁊ ꝑdidiſti
ꝑplm̄ tuū et ꝯſeruaſti inimicoſ
tuos: et nō ſignificaſti. Nichil
memini quō debeat derelinqui
via hec. Nūquid meliora facit
babilon q̄ꝫ ſyon. aut alia gēs
cognouit te p̄ter iſrl̄: Aut q̄ tri-
bus crediderūt teſtamētis tuis
ſicut iacob: Quarū merces nō
cōparuit: neqꝫ labor fructifica-
uit. Pertranſiēs enī ptranſiui
in gētibꝫ: ⁊ vidi abūdātes eas:
⁊ nō memorātes mādatoꝝ tu-
oꝝ. Nūc ergo pondera in ſtate-
ra nr̄as iniq̄tates et eorū q̄ ha-
bitabāt in ſeculo: et nō īuenie-
tur nomē tuū niſi in iſrl̄. Aut
quādo non peccauerūt in con-
ſpectu tuo q̄ habitāt trā: aut q̄
gens ſic obſeruauit mandata
tua: Hos q̄dem ꝑ noīa īuenieſ
ſeruaſſe mādata tua: gētes au-
tem non inuenies.

IIII

Et rn̄dit ad me angelus q̄
miſſus eſt ad me cui no-
men huriel: ⁊ dixit michi. Exce-
dens exceſſit cor tuū in ſeculo h̄:
et cōp̄hēdere cogitas viā altiſſi-
mi. Et dixi. Ita dn̄e meus. Et re-
ſpōdit michi et dixit. Tres viaſ
miſſus ſū oſtendere tibi: et tres
ſimilitudines ꝓponere coram
te. de q̄bꝫ michi ſi renūciaueris
vnam ex hiis: et ego tibi demō-
ſtrabo viā quā deſideras videre:
et docebo te vnde ſit cor malig-
num. Et dixi. Loquere domine
me⁹. Et dixit ad me. Vade pō-
dera michi ignis pondus: aut
menſura michi flatū venti: aut
reuoca michi diē que preteriit.
Et rn̄di et dixi. Quis natoꝝ po-
terit facere ut me interroges de
hiis: Et dixit ad me. Si eſſem ī-
terrogans te. dicens. quāte ha-
bitacōnes ſunt in corde maris.
aut quāte vene ſunt in p̄ncipi-
o abiſſi. aut quante vene ſunt
ſup firmamentū. aut qui ſunt
exitus paradiſi: diceres michi
fortaſſis. in abiſſum non deſcē-
di: neqꝫ in infernum adhuc. ne-
qꝫ ī celū nūquā aſcendi. Nunc
autem non interrogaui te niſi
de igne et vento. et die per quē
tranſiſti: et a quibus ſeparari
non potes: et nō rn̄diſti michi
de eis. Et dixit michi. Tu q̄ tua
ſunt. tecū coadoleſcētia nō po-
tes cognoſcere. Et quō poterit
vas tuū capere altiſſimi viam:
⁊ iam exterius corrupto ſeculo
intelligere corrupcionē euiden-
tem ī facie mea: Et dixi illi. Me

lius erat nos nõ eſſe q̃ȝ adhuc
viuẽtes viuere in impietatibȝ ⁊
pati: et nõ ītelligere legi de qua
re. Et rñdit ad me ⁊ dixit. Pro
ficiſcens ꝓfectus ſum ad ſiluã
lignorũ campi: et cogitauerũt
cogitationẽ: et dixerũt. Venite
⁊ eamꝰ ⁊ faciamꝰ ad mare bel
lũ. ut recedat corã nobis: et fa
ciamꝰ nobis alias ſiluas. Et
ſil̃r fluctus maris: ⁊ ipi cogi
tauerũt cogitationẽ et dixerũt.
Venite aſcendẽtes debellemꝰ ſil
uas cãpi: ut et ibi cõſũmemuſ
nobis metipis aliam regionẽ.
Et factus eſt cogitatus ſilue in
vanũ. Venit enĩ ignis: et con
ſumpſit eã. Similiter et cogitatꝰ
fluctuũ maris. Stetit ẽĩ arena:
et ꝓhibuit eos. Si enĩ eſſes iu
dex hoꝝ: quẽ inciperes iuſtifica
re aut quẽ cõdẽnare? Et rñdi et
dixi. Vtiqȝ vanã cogitationẽ
cogitauerũt. Terra enĩ data eſt
ſilue: ⁊ mari locꝰ. portare fluc
tꝰ ſuos. Et rñdit ad me: et dix
it. Bene tu iudicaſti. Et quare
non iudicaſti tibimetipi? Quẽ
admodum enim terra ſilue da
ta eſt. et mare fluctibȝ ſuis: ſic
qui ſup ťram inhabitãt q̃ ſũt
ſup ťram ītelligere ſolũmodo
poſſũt: et qui ſup celos que ſu
ꝑ altitudinẽ celorũ. Et reſpõdi
et dixi. Deprecoꝛ te dñe: ut michi
detur ſenſus intelligendi. Non
enĩ volui interrogare de ſuperiori
bus tuis. ſed de hiis que ptran
ſeũt ꝑ nos quotidie: ꝓpter qd
iſrł datus in opprobriũ gẽtibȝ
quẽ dilexiſti ꝓpłm: datus eſt tri
bubȝ impiis. et lex prĩm nr̃orũ
in interitũ deducta eſt. et diſpo
ſitiones ſcripte nuſq̃ȝ ſunt: ⁊ ꝑ
traſivimꝰ de ſeculo ut locuſte: ⁊
vita nr̃a ſtupoꝛ ⁊ pauoꝛ: ⁊ nec
digni ſumꝰ miſericordiã conſequi.
Sed qd faciet nomĩ ſuo qd in
uocatũ eſt ſup nos? Et de hiis ī
terrogaui: et reſpõdit ad me et
dixit. Si fueris plurimũ ſcruta
tus. frequẽter mirabĕris. Quĩ
feſtinãs feſtinat ſeculũ ptranſi
re. et non capit portare que in
futuris temporibus iuſtis repro
miſſa ſunt: quĩ plenũ iniuſtici
a eſt ſeculũ hoc ⁊ infirmitatibȝ.
De quibȝ autẽ interrogas dicã.
Seminatũ eſt enĩ malũ: et nec
dũ venit deſtructio ipſius. Si er
go non inuerſum fuit qd̃ ſemi
natũ eſt et diſceſſerit locus ubi
ſeminatũ eſt malũ: non veniet
ubi ſeminatũ ẽ bonũ. Quoni
am granũ ſeminis mali ſemina
tum ẽ in corde adam ab initio:
et quãtũ impietatis generauit
uſq̃ȝ nũc: et generat uſq̃ȝ cũ ve
niat area. Eſtima aũt apud te
granum mali ſeminis quãtũ
fructũ impietatis generauit: qñ
do ſeminate fuerĩt ſpice quarũ

nõ ē nũs · q̄ʒ magnã areã inci-
piet facere · Et rñdi ⁊ dixi · Quo · ⁊
q̄ndo hec: Quare modici et ma-
li ãni nr̄i: Et reſpõdit ad me: ⁊
dixit michi · Nõ feſtines tu ſup
altiſſimũ · Tu eñi feſtinas īani-
ter eſſe ſup ipm̄ · Nam exceſſus
tu⁹ multus · Nõne de hiis īterro-
gauerūt aīe iuſtoꝝ ī ꝓmptuari-
js ſuis dicẽtes: uſquequo ſpero
ſic · et quãdo ueniet fruct⁹ aree
mercedis nr̄e: Et rñdit ad ea ie-
remiel archãgel⁹ et dixit · Quã-
do impletus fuit numer⁹ ſemi-
nũ nobis: quĩ in ſtatera põde-
rauit ſeculũ ⁊ mẽſura mẽſura-
uit tempa: ⁊ numero numera-
uit tẽpa: ⁊ nõ cõmouit nec exci-
tauit uſqʒ dũ īpleat̄ p̄dicta mẽ-
ſura · Et rñdi et dixi · O dñator
dñe: ſed et nos omẽs pleni ſu-
mus impietate · Et ne forte ꝓp-
ter nos nõ impleat̄ iuſtoꝝ are-
e: ꝓpter pcc̄a inhabitãtiũ ſup
trã · Et rñdit ad me · et dixit ·
Vade et īterroga pregnantē: ſi
quãdo impleuerit nouē mẽſes
ſuos adhuc poterit matrix ei⁹
retinere partũ in ſemetipſa · Et
dixi · Nõ poteſt dñe · Et dixit ad
me · In inferno ꝓmptuaria a-
nimarum · matrici aſſimulata
ſunt · Queadmodũ eñi illa feſ-
tinat que parit effugere neceſſi-
tatem ꝑtus: ſic et hij feſtinat red-
dere ea que ꝯmẽdata ſunt · Ab
inicio tibi demonſtrabit̄ de hijs
que cõcupiſcis videre · Et rñdi ⁊
dixi · Si inueni grãm ante ocu-
los tuos · et ſi poſſibile eſt et ſi
ydoneus ſum: demõſtra michi
ſi plus q̄ʒ p̄teritũ ſit habet veni-
re: aut plura ptrãſierũt ſupra
q̄ʒ futurũ eſt · Quid ptranſiuit
ſcio: q̄d aũt futurũ ſit ignoro ·
Et dixit ad me · Sta ſup dexterã
partē: et demonſtrabo tibi inter-
p̄tacionē ſimilitudinis · Et ſte-
ti ⁊ vidi: ⁊ ecce fornax ardẽs trã-
ſijt coram me · Et factũ ē cũ trã-
ſiret flãma: vidi et ecce ſupera-
uit fumus · Poſt hec trãſijt co-
ram me nubes plena aque: et
īmiſit pluuiã impetu multam ·
Et cũ tranſiſſet impetus pluui-
e: ſupauerūt ī ea gutte · Et dixit
ad me · Cogita tibi · Sicut receſ-
ſit pluuia amplius q̄ʒ gutte et
ignis q̄ʒ fum⁹: ſic ſup abunda-
uit que trãſiuit mẽſura · Supe-
rauerunt aũt gutte ⁊ fum⁹ · Et
oraui et dixi · Putas viuo uſqʒ
in dieb; illis: Vel q̄s erit in die-
bus illis: Rñdit ad me et dixit ·
De ſignis de q̄b; me interrogas
ex pte poſſum tibi dicē: de vita
aũt tua nõ ſum miſſus dicere
tibi: ſed neſcio ·

V

De ſignis aũt: ecce dies ve-
niẽt · in quib; app̄hẽdẽt
qui inhabitãt trã īcenſu mul-
to: ⁊ abſcõdetur veritatis via et

ſterilis erit a fide regio: et multi-
plicabitur iniuſticia ſup hāc quā
ipſe tu vides et ſup quā audiſti
olim: et erit īpoſito veſtigio q̄z
nūc vides regnare regionē · et
videbūt eā deſertā · Si āt tibi de-
derit altiſſimus viuere videbis
poſt terciā tubā: et relucēſcet ſu-
bito ſol noctu · et luna ter in di-
e: et de ligno ſanguis ſtillabit ·
et lapis dabit vocē ſuā: et ꝑpli
cōmouebūtur · ⁊ regnabit quem
non ſperāt qui inhabitāt ſup
t̄ram: et volatilia cōmigratio-
nem faciēt: et mare ſodomiticū
piſces reiciet: et dabit vocē noc-
tu q̄m nō nouerāt multi · Omneſ
aūt audient vocem eius · Et cha-
os fiet ꝑ loca multa · ⁊ ignis fre-
quenter remittetur · ⁊ beſtie agreſ-
tes tranſmigrabūt: ⁊ mulieres
menſtruate pariēt mōſtra · et
in dulcib; aquis ſalſe īuenientur:
et amici omēs in ſemetipſos ex-
pugnabūt: et abſcōdetur tunc
ſenſus ⁊ intellectus ſeparabitur
in ꝓmptuariū ſuū · ⁊ queretur
a multis et nō īuenietur: ⁊ multi-
plicabitur iniuſticia et incōtinēti-
a ſup t̄ram · Et interrogabit re-
gio ꝓximā ſuā et dicet · Nūquid
per te pertranſijt iuſticia iuſtū fa-
ciens: Et hoc negabit · Et erit ī
illo tempe: et ſperabunt hoīes
et nō impetrabūt: laborabūt ·
et nō dirigentur vie eoꝝ · Hec ſig-

na dicere tibi ꝓmiſſum ē michi ·
Et ſi oraueris iterū et plorave-
ris ſicut et nunc · et ieiunaueris
ſeptē dieb;: audies iterato hoꝝ
maiora · Et euigilaui · et corpus
meū horruit valde: et aīa mea
laborauit ut deficeret · Et tenuit
me qui venit angelus qui loq̄-
batur in me: ⁊ cōfortauit me ⁊
ſtatuit me ſup pedes · Et factū
eſt in nocte ſcd̄a: ⁊ venit ad me
ſalathiel dux populi: et dixit
michi · Vbi eras: Et quare vul-
tus tuus triſtis: Aut neſcis q̄m
tibi creditus eſt iſrl̄ in regione
tranſmigrationis eorū: Exur-
ge ergo et guſta panē: et nō de-
relinquas nos ſicut paſtor gre-
gem ſuū ī manib; luporū ma-
lignorū · Et dixi ei · Vade a me:
⁊ non appropies ad me · Et au-
diuit ut dixi: et receſſit a me · Et
ego ieiunaui diebus ſeptē vlu-
lans et plorās: ſicut michi mā-
dauit uriel angelus · Et factū ē
poſt dies ſeptē: et iterū cogitati-
ones cordis mei moleſte erant
michi valde · Et reſūpſit aīa me-
a ſpiritū ītellectus: et iterū cepi
loq̄ corā altiſſimo ſermones ·
Et dixi · Dn̄ator dn̄e ex omi ſil-
ua t̄re et ex omib; arborib; eius
elegiſti vineā unicā: ⁊ ex omni
t̄ra orbis elegiſti tibi foueam
unā: ⁊ ex omib; florib; orbis e-
legiſti tibi liliū unū: ⁊ ex omni-

bus abiſſis maris repleſti tibi
riuũ vnũ: et ex omnib; edificatis
ciuitatib; ſanctificaſti tibimet-
ipſi ſyõ: ⁊ ex omnib; creatis vola-
tilib; noĩaſti tibi columbã vnã:
⁊ ex omnib; plaſmatis pecorib;
prouidiſti tibi ouem vnã: ⁊ ex
omnibus multiplicatis pplis ac-
quiſiuiſti tibi pplm vnũ: et ab
omnib; ꝓbatam legẽ donaſti
huic quem deſideraſti pplo. Et nũc
dñe ut q̃d tradidiſti vnũ pluri-
b;: Et ꝑparaſti ſup vnã radicẽ
alias: et diſꝑdiſti vnicũ tuũ in
multis. Et cõculcauerũt eũ qui
cõtradicebant ſponſionib; tu-
is: quiq; tuis teſtamentis non
credebãt. Et ſi odiens odiſti po-
pulũ tuũ: tuis manib; debet caſ-
tigari. Et factũ ẽ cũ locutus eſ-
ſem ſermones: et miſſus eſt an-
gelus ad me qui ante venerat
ad me p̃terita nocte: ⁊ dixit mi-
chi. Audi me et inſtruã te: ⁊ in-
tende michi et adiciã corã te. Et
dixi. Loq̃re dñe meus. Et dixit
ad me. Valde tu in exceſſu mẽ-
tis factus es pro iſrl. An plus
dilexiſti eũ: q̃z q̃ eũ fecit: Et dix-
i ad eũ. Nõ dñe: ſed dolens lo-
cutus ſum. Torquẽt enĩ me re-
nes mei p oẽm horã querẽtem
app̃hẽdere ſemitã altiſſimi: et ĩ-
ueſtigare partẽ iudicij eius. Et
dixit ad me. Nõ potes. Et dix-
i. Quare dñe: Ad q̃d naſcebar:
ã quare nõ fiebat matrix ma-
tris mee michi ſepulcrũ. ut nõ
viderẽ laborẽ iacob. ⁊ defatiga-
tionẽ gñis iſrl: Et dixit ad me.
Numera michi que necdum ve-
nerant. et collige michi diſper-
ſas guttas. Et reuirida michi
aridos flores: ⁊ aperi m̃ clauſa
promptuaria: et ꝓduc michi ĩ-
cluſos in eis flatus. Demõſtra
michi vocis ymaginẽ: et tunc
oſtendã tibi laborẽ quẽ rogas
videre. Et dixi. Dñator dñe: q̃s
enĩ ẽ qui poteſt hec ſcire. niſi q̃
cũ homĩb; habitationẽ nõ ha-
bet: Ego aũt inſipiens: et quõ
potero dicere de hijs q̃bus me ĩ-
terrogaſti: Et dixit ad me. Quõ
nõ potes facere vnũ de hijs q̃
dicta ſũt: ſic nõ poteris inueni-
re iudiciũ meũ: aut in fine cari-
tatem quã pplo ꝓmiſi. Et dixi.
Sed ecce dñe: tu ꝓpe es hijs q̃ ĩ
finẽ ſunt. Et q̃d faciẽt qui ante
me fuerũt: aut nos aut hij qui
poſt nos: Et dixit ad me. Coro-
ne aſſimilabo iudiciũ meũ. Si-
cut non nouiſſimorũ tarditas:
ſic nec p̃orũ velocitas. Et rñdi
et dixi. Nec poteras facere eos
qui facti ſunt. et qui ſunt. et fu-
turi ſunt in vnum: ut celerius
iudiciũ tuũ oſtendas: Et rñdit
ad me: ⁊ dixit. Non poteſt feſti-
nare creatura ſup creatorem:
nec ſuſtinere ſeclm eos q̃ in eo

creādi ſūt in unū· Et dixi· Quō
dixiſti ſeruo tuo quī viuificans
viuificaſti a te creatā creaturā ī
unū et ſuſtinebat creatura: po-
terit ⁊ nunc portare pſentes in
unū· Et dixit ad me· Interroga
matricem mulieris: et dices ad
eā· Et ſi paris: quare p tēpus:
Rogo ergo eā: ut det decem in
unū· Et dixi· Nō utiq; poterit:
ſed ſcdm tēpus· Et dixit ad me·
Et ego dedi matricē terre hiis qui
ſeminati ſunt ſup eā p tēpus·
Quēadmodū eī infās nō parit
ea que ſenū ſunt: ſic ego diſpo-
ſui a me creatū ſeclm· Et interro-
gaui et dixi· cū iā dederis michi
viā: loquar corā te· Nam mater
nr̄a de q̄ dixiſti michi· adhuc iu-
uenis ē: iam ſenectuti appropī-
quat· Et rn̄dit ad me· et dixit·
Interroga eā que parit: ⁊ dicet ti-
bi· Dices enī ei· Quare quos pe-
periſti nūc nō ſunt ſiles hiis q̄
ante te· ſi minores ſtatura: Et
dicet tibi et ipa· Alii ſunt qui ī
iuuentute virtutis nati ſunt: ⁊
alii qui ſub tempe ſenectutis de-
ficiente matrice ſunt nati· Con-
ſidera ergo ⁊ tu quō minori ſta-
tura eſtis p̄ hiis qui ante vos:
et qui poſt vos minori quam
vos· quaſi iam ſeneſcentes cre-
ature ⁊ fortitudinē iuuētutis p̄-
tereūtes· Et dixi· Rogo dn̄e ſi ī-
ueni grām ante oculos tuos:
demōſtra ſeruo tuo per quē vi-
ſites creaturā tuā·

VI

Et dixit ad me· Inicio terreni
orbis ⁊ anteq̄; ſtarent exitus ſe-
culi· et anteq̄; ſpirarēt conuenti-
ones ventoꝝ· ⁊ anteq̄; ſonarēt
voces tonitruū et anteq̄; ſplen-
derent nitores choruſcationū:
et anteq̄; ꝯfirmarent fundamē-
ta paradiſi· anteq̄; viderent de-
cori flores· et anteq̄; cōfirmarē-
t mote virtutes· āteq̄; colligeren-
tur innumerabiles milicie ange-
loꝝ: et anteq̄; extollerent altitu-
dines aeris· ⁊ anteq̄; noīarent
menſure firmamētorū: et ante-
q̄; eſtuarēt camini in ſyon ⁊ an-
teq̄; inueſtigarent pſentes anni:
⁊ anteq̄; abalienarent eoꝝ qui
nūc peccāt adinuentiones et cō-
ſignati eſſent qui fidem theſau-
rizauerūt tūc cogitaui et facta
ſunt p me ſolū et nō p aliū: et
finis per me et nō p aliū· Et re-
ſpōdi ⁊ dixi· Que erit ſeparacio
tēpoꝝ: Aut quādo prioris finis:
⁊ ſequētis inicium: Et dixit ad me·
Ab abraam uſq; ad yſaac quā-
do nati ſūt ab eo iacob et eſau:
manꝰ iacob tenebat ab inicio
calcaneū eſau· Finis enī huius
ſeculi eſau: et principiū ſequētis
iacob· Hominis manus inter
calcaneū et manū· Aliud noli
querere eſdra· Et rn̄di ⁊ dixi· O
dn̄ator dn̄e· ſi inueni graciā ante

oculos tuos:oro ut demõſtreſ
ſeruo tuo finem ſignoꝝ tuoꝝ:
quoꝝ ꝑtem michi demõſtraſti
nocte ꝑcedēte. Et rūdit: et dixit
ad me. Surge ſup pedes tuos:
et audi vocem pleniſſimā ſoni
tus. Et erit ſicut ꝯmotio:nec cō-
mouebit̃ locus in quo ſtes ſu-
ꝑ eū. Ideo cū loquit̃ tu nō expa-
ueas:qm̄ de fine verbū. et fūda-
mentū t̃re intelligit̃:qm̄ de ipiſ
ſermo tremiſcit et cōmouebit̃.
Scit enī qm̄ finē eorū oportet
ꝯmutari. Et factū ē cū audiſſē
ſurrexi ſup pedes meos: et au-
diui. et ecce vox loquēs:⁊ ſonꝰ
eius ſicut ſonus aquaꝝ mltaru-
rum. Et dixit. Ecce dies veniūt:
et erit quādo appropīquare īci-
piant ut viſitent habitātes in
t̃ra:et quādo inquirere incipiā
ab eis q̄ iniuſte nocuerūt iniuſ-
ticia ſua. et quādo ſuppleta fue-
rit humilitas ſyon ⁊ cū ſup ſig-
nabit̃ ſeculū qd̄ incipiet ꝑtran
ſire:hec ſigna faciā. Libri apiē-
tur ante faciē firmamēti. et oēſ
videbūt ſimul: ⁊ āniculi infan-
tes loq̄nt̃ vocib; ſuis : et preg-
nantes īmaturos pariēt infā-
tes triū et quatuor menſiū . et
viuent et ſuſcitabūt̃. Et ſubito
apparebūt ſeminata loca non
ſemīata:⁊ plena promptuari-
a ſubito īuenient̃ vacua:⁊ tuba
canet cū ſono. q̄m cū oēs audi-
erint ſubito expaueſcent. Et erit:
in illo tempe debellabūt amici
amicos. ut inimici: et expaueſ-
cet terra cū hijs. Et vene fontiū
ſtabūt:et non decurrēt in horiſ
trib;. Et erit:omīs q̄ derelictus
fuit ex omīb; iſtis quib; ꝑdixi
tibi:ipſe ſaluabit̃:⁊ videbit ſalu-
tare meū et finem ſeculi vr̄i. Et
videbūt qui recepti ſunt hoīes
q̄ mortem nō guſtauerūt a na-
tiuitate ſua: et mutabit̃ cor in
habitanciū:et ꝯuertetur in ſen-
ſum aliū. Delebit̃ enī malū: et
extinguetur dolus. Florebit āt
fides:et vincet̃ corruptela:et oſ-
tendet̃ veritas q̄ ſine fructu fuit
dieb; tantis. Et factū eſt cū loq̄-
retur michi:⁊ ecce paulatim in-
tuebar ſup eū ante quē ſtabā:
et dixit ad me hec. Veni tibi oſ-
tendere tempus venture noctis.
Si ergo iterū rogaueris. et ite-
rum ieiunaueris ſeptem dieb;:
iterū tibi renunciabo horū ma-
iora ꝑ diem quā audiui. Audi-
ta ē eī vox tua apud altiſſimū.
Vidit enī fortis directionē tuā:
et ꝓuidit pudiciciā quā a iu-
uentute tua habuiſti: et ꝓpter
hoc miſit me demōſtrare tibi h̄
omīa. et dicere tibi. Cōfide ⁊ no-
li timere:et noli feſtinare tu pri-
orib; tempib; cogitare vana:
ut nō ꝓperes a nouiſſimis tem-
porib;. Et factū eſt poſt hec et

fleui iterū: ⁊ ſiĺiter ieiunaui ſep-
tem diebꝫ: ut ſuppleã tres ebdo-
madas q̄ dicte ſūt michi. Et fac-
tum eſt in octaua nocte et cor
meū turbabat̃ iterato in me: ⁊
cepi loqui coꝛam altiſſimo. In-
flāmabat̃ eīn ſpirit⁹ me⁹ val-
de: et aīa mea anxiabat̃: et dixi.
O dn̄e loquēs locutus es ab ī-
icio creature in p̄mo die dicēs.
Erat celū et t̃ra: et tuū verbū o-
p⁹ pfectū. Et erat tūc ſpirit⁹: ⁊
tenebꝛe circūferebāt̃ ⁊ ſilētiū: ſo-
nus vocis hoīs nōdū ēat abs
te. Tūc dixiſti de theſauris tuis
proferri lumē luminoſū: quo
appareret opus tuū. Et die ſecū-
do creaſti ſpiritū firmamēti: et
imperaſti ei ut diuideret et diui-
ſionem faceret inter aquas: ut
pars quedā ſurſum recederet
pars vero deoꝛſum maneret.
Et tercia die īperaſti aq̄s cōgre-
gari. in ſeptima pte t̃re: ſex uō
ptes ſiccaſti et cōſeruaſti: ut ex
hiis ſint corā te miſtrātia ſemi-
nata a deo et culta. Verbū eīn
tuū pceſſit: ⁊ opus ſtatī fiebat.
Proceſſit eīn ſubito fruct⁹ mltitu-
dinis īmenſus: et cōcupiſcētie
guſtus multiformes: et floꝛes
coloꝛe īmutabili et odoꝛes odo-
ramenti īueſtigabilis. Et die t̃-
cio hec facta ſunt. Quarta au-
tem die īperaſti fieri ſolis ſplē-
doꝛē: lune lumen. ſtellarꝫ diſpo-
ſicionem: et imperaſti eīs ut de-
ſeruirent futuro plaſmato ho-
mini. Quīto aūt die dixiſti ſep-
time pti ubi ēat aqua cōgrega-
ta ut procrearet aīalia et vola-
tilia et piſces: et ita fiebat. Aq̄
muta. et ſine aīa que dei nutu
iubebāt̃ aīalia faciebat: ut ex
hoc mirabilia tua nationes e-
narrēt. Et tunc cõſeruaſti duas
aīas: nomē uni vocaſti enoch.
et nomē ſcd̄e vocaſti leuiathā:
⁊ ſeparaſti ea ab alterutro. Nō
eīn poterat ſeptima pars ubi e-
rat aqua cōgregata capere ea.
Et dediſti enoch unā partē que
ſiccata eſt tercio die ut habitet ī
ea: ubi ſūt mōtes mille. Leuia-
than aūt dediſti ſeptimā ptem
humidā: ⁊ ſeruaſti eam ut fiat
in deuoratione quibꝫ vis ⁊ q̄n-
do vis. Sexto autem die impe-
raſti t̃re ut crearet coꝛā te iumē-
ta ⁊ beſtias ⁊ reptilia: ⁊ ſup hiiſ
adam. quē cōſtituiſti ducē ſup
om̄ibꝫ factis que feciſti: et ex eo
educimur nos om̄es quẽqꝫ e-
legiſti ppl̄m. Hec āt om̄ia dixi
coꝛā te dn̄e q̄a ꝓpter nos creaſ-
ti ſeculū. Reſiduas aūt gentes
ab adam natas dixiſti eas nil
eſſe: ⁊ q̄ſi ſaliue aſſimilate ſūt:
⁊ quaſi ſtillicidiū de vaſe ſimu-
laſti abūdātiā eoꝝ. Et nūc do-
mine ecce iſte gentes q̄ in nichi-
lum deputate ſunt ceperunt do-

minari nr̄i et deuorare: nos aūt
pp̄lus tuus quē vocaſti primo-
genitū · vnigenitū emulatorē
tuū traditi ſumus in manibuſ
eoꝝ · Et ſi ꝑpter nos creatū ē ſe-
culū: quare nō hereditatē poſ-
ſidemus cū ſeculo: Vſquequo
Et factū VII hec:
ē cū fuiſſem loqui verba
hec: miſſus eſt ad me angelus
qui miſſus fuerat ad me p̄miſ
noctib;: ⁊ dixit ad me · Surge
eſdra: et audi ſermones quos
veni loqui ad te · Et dixi · Loq̄re
de⁹ me⁹ · Et dixit ad me · Mare
poſitū ē in ſpacioſo loco ut eſ-
ſet altū et īmēſum: erit aūt ei ī-
troit⁹ in anguſto loco poſit⁹:
ut eſſet ſimilis fluminib; · Quiſ
enī volens voluerit īgredi ma-
re et videre eum vel dn̄ari eius:
ſi nō tranſierit anguſtū in lati-
tudinē venire quō poterit: Item
aliud · Ciuitas eſt edificata · et
poſita in loco campeſtri: ē aūt
plena oīm bonoꝝ · Introitus
eius anguſtus et in p̄cipiti po-
ſitus: ut eſſet a dextris q̄dem ig-
nis · a ſiniſtris aqua alta: ſemi-
ta aūt ē una ſola inter eos po-
ſita · hoc eſt inter ignem ⁊ aq̄m:
ut non capiat ſemita niſi ſolū-
modo veſtigium hoīs · Si aūt
dabitur ciuitas homīi in here-
ditatem: ſi nūq̄; antepoſitū pe-
riculū ꝑtrāſierit · quō accipiat
hereditatē ſuā: Et dixi · Sic dn̄e ·
Et dixit ad me · Sic ē et iſrahel
pars · Propter eos enī feci ſecu-
lum: et quando trāſgreſſus eſt
adam cōſtituciones meas: iu-
dicatū ē qđ factū ē · Et facti ſūt
īntroitus huius ſeculi anguſti et
dolentes et laborioſi: pauci aūt
et mali ⁊ ꝑiculoꝝ pleni · ⁊ labo-
re magno oꝑe fulti: nam ma-
ioris ſeculi introitus ſpacioſi ·
et ſecuri: et faciētes īmortalita-
tis fructū · Si ergo nō ingrediē-
tes ingreſſi fuerūt · q̄ viuūt an-
guſta et vana hec: nō poterūt
recipere que ſunt repoſita · Nūc
ergo tu quare ↄturbaris cū ſiſ
corruptibilis: et quid moueris
tu cum ſis mortalis: Et quare
nō accepiſti in corde tuo qđ fu-
turū: ſed qđ in p̄ſenti: Rn̄di et
dixi · Dn̄ator dn̄e: ecce diſpoſu-
iſti lege tua: qm̄ iuſti heredita-
būt hec · Impij aūt peribūt: iuſ-
ti aūt ferent anguſta ſperātes
ſpacioſa · Qui enī impie geſſe-
runt: et anguſta paſſi ſunt: et
ſpacioſa non videbūt · Et dixit
ad me · Non ē iudex ſup deum:
neq; intelligēs ſup altiſſimū ·
Pereāt enī multi p̄ſentes: q̄a ne-
gligit̄ que antepoſita eſt dei lex ·
Mādās enī mādauit deus veni-
entib; · quādo venerūt: quid fa-
cientes viuerent et qđ obſeruā-
tes nō punirent̄ · Hij autē non

ſunt ꝑſuaſi ⁊ cõtradixerũt ei: ⁊
cõſtituerũt ſibi cogitamẽ vani-
tatis· et ꝓpoſuerũt ſibi circũuẽ-
tiones delictoꝝ: et ſupdixerunt
altiſſimo non eſſe· et vias eiuſ
non cognouerũt: ⁊ legem eiuſ
ſpreuerũt ⁊ ſpõſiones eius ab-
negauerũt: et in legitimis eiuſ
fidẽ nõ habuerũt· et opa eius
nõ ꝑfecerũt· Propt̃ hoc eſdra
vacua vacuis: et plena plenis·
Ecce tẽpus veniet: et erit quãdo
veniẽt ſigna que p̄dixi tibi· Et
apparebit ſpõſa: et appareſcẽs
oſtendet̃ que nũc ſubducit̃ tra:
et omĩs qui liberatus eſt de pre-
dictis malis ipſe videbit mira-
bilia mea· Reuelabit̃ enĩ filiuſ
meus ihſ cũ hiis qui cũ eo ſũt:
et iocundabũt̃ qui relicti ſunt
in ãnis quadringentis· Et erit
poſt annos hos et morietur̃ fili-
us meus criſtus: et omẽs q̃ ſpi-
ramentũ habent hoĩes: et con-
uertet̃ ſeculũ in antiquũ ſilenci-
um dieb; ſeptem ſicut ĩ p̄orib;
iudiciis· ita ut nemo delinqua-
tur et erit poſt dies ſeptem: et
excitabitur quod non dũ vigi-
lat ſeculũ: et morietur corrup-
tum· Et terra reddet q̃ in ea dor-
miũt: ⁊ puluis qui in eo ſilenti-
o habitant: ⁊ ꝓmptuaria red-
dent q̃ eis cõmendate ſunt aĩe·
Et reuelabit̃ altiſſim⁹ ſup ſedẽ
iudicii: et ꝑtrãſibũt miſerie: et
lõganimitas ꝯgregabit̃· Iudi-
ciũ aũt ſolũ remanebit: veritaſ
ſtabit: ⁊ fides ꝯualeſcet· Et op⁹
ſubſequet̃· ⁊ merces oſtendetur:
⁊ iuſticie vigilabũt: ⁊ iniuſticie
nõ dñabũtur· Et dixi· Primuſ
abrahã ꝓpter ſodomitas ora-
uit ⁊ moyſes ꝓ p̃rib; q̃ ĩ deſerto
peccauerũt: et q̃ poſt eũ ꝓ iſra-
hel in dieb; achaz et ſamuelis
et dauid ꝓ cõfractione: et ſalo-
mon pro eis q̃ venerũt in ſãcti-
onem: et helias pro hiis q̃ plu-
uiã acceperũt ⁊ pro mortuo ut
viuẽt: et ezechias pro pp̃lo ĩ die-
bus ſennacherib: et multi pro
multis· Si ergo modo quãdo
corruptibile increuit· et iniuſti-
cia multiplicata eſt· et orauerũt
iuſti pro impiis· quare et nũc
ſic nõ erit: Et rñdit ad me ⁊ dix-
it· Preſens ſeculũ nõ eſt finis:
gloria ĩ eo frequẽs manet: ꝓp-
ter hoc orauerũt ꝓ inualidis·
Dies enĩ iudicii erit finis tẽporiſ
huius: et iniciũ tempis future ĩ-
mortalitatis: ĩ quo ꝑtranſiuit
corruptela ſoluta eſt in tempo-
rãtia abſciſa eſt ĩcredulitas: cre-
uit aũt iuſticia orta eſt veritas·
Tũc enĩ nemo poterit ſaluare
eum qui periit: neq; demergere
q̃ vicit· Et rñdi et dixi· Hic ſer-
mo me⁹ p̄mus ⁊ nouiſſimus:
quĩ melius erat nõ dare terram
adam: vel cum iam dediſſet co-

coercere eũ · ut nõ peccaret · Quid
eñi ꝓdeſt omĩbus in p̃ſenti vi-
vere ĩ triſticia: et mortuos ſpe-
rare punitionem · O tu quid
feciſti adam · Si eñi tu peccaſti
non eſt factus ſolius tuus ca-
ſus: ſed ⁊ noſter qui ex te adve-
nimus · Quid eñi ꝓdeſt nobis
ſi ꝓmiſſum eſt nobis ĩmorta-
le tempus: nos aũt mortalia
opa egimus: Et qm̃ p̃dicta eſt
nobis perennis ſpes: nos vero
peſſime vani facti ſumus · Et
qm̃ repoſita ſunt nobis habi-
tacula ſanitatis et ſecuritatis:
nos vero male ↄverſati ſumꝰ ·
Et qm̃ repoſita glĩa altiſſimi ꝓ-
tegere eos qui tarde cõverſati
ſũt: nos aũt peſſimis viis am-
bulavimꝰ · Et qm̃ oſtendet̃ pa-
radiſus cuius fructus ĩcorrup-
tus perſeverat in quo eſt ſecuri-
tas et medela: nos vero nõ in-
grediemur · In ĩgratis ẽi locis
cõverſati ſumꝰ · Et qm̃ ſup ſtel-
las fulgebũt facies eoꝝ q̃ abſ-
tinẽtiã habuerũt: nr̃e autẽ faci-
es ſup tenebras nigre · Nõ eñi
cogitavimꝰ viventes quãdo ini-
q̃tatem faciebamꝰ: qꝛ ĩcipiemꝰ
poſt mortem pati · Et rñdit et
dixit · Hoc ẽ cogitamẽtũ certa-
minis q̃d certabit q̃ ſup terrã na-
tus eſt homo · ut ſi victus fuerit
patiat̃ q̃d dixiſti · Si aũt vicerit
recipiet q̃d dico: qm̃ hec eſt via·

quã moyſes dixit cũ viveret ad
ꝑlm̃ dicens · Elige tibi vitã ut
vivas · Nõ crediderũt ãt ei: ſed
nec poſt eũ ꝓphetis · Sed nec mi-
chi q̃ locutꝰ ſũ ad eos: qm̃ non
eſſet triſticia in ꝑditionẽ eoꝝ: ſi-
cut futurũ ẽ gaudiũ ſup eos q̃-
bus ꝑſuaſa eſt ſalus · Et rñdi ⁊
dixi · Scio dñe qm̃ vocatus eſt
altiſſimus miſericors in eo mi-
ſereatur hiis qui nõdũ in ſecu-
lo advenerũt: et qꝛ miſeretur il-
lis q̃ ↄverſionẽ faciunt in lege
eius: et lõganimis eſt qm̃ lon-
ganimitatẽ preſtat hiis q̃ pec-
caverunt quaſi ſuis opibus: ⁊
munificus ẽ qm̃ q̃dem donare
vult ꝓ exigentiis: ⁊ multe miſe-
ricordie: qm̃ mĺtiplicat magis
miſẽdias hiis qui p̃ſentes ſũt
⁊ qui p̃terierũt: et q̃ futuri ſunt·
Si eñi nõ mĺtiplicaverit miſe-
ricordias ſuas nõ vivificabit
ſeculũ cũ hiis q̃ inhereditabũt
in eo · Et donat: qm̃ ſi nõ dona-
verit de bonitate ſua · ut allevẽ-
tur hii qui iniq̃tatem fecerũt de
ſuis iniq̃tatibꝫ: nõ poterit decies
milleſima ps vivificari hoim̃·
Et iudex ſi nõ ignoraverit hiis
qui curati ſunt verbo eiꝰ · et de-
levit mĺtitudinẽ cõtemptionũ:
non fortaſſis derelinq̃rent̃ innu-
merabili multitudine niſi pau-
ci valde · VIII
Et reſpõdit ad me: ⁊ dixit·

Hoc ſeculū fecit altiſſimus ꝓ-
ter multos: futurū aūt propter
paucos· Dicā aūt corā te ſimi-
litudinē eſdra· Quō aūt īterro-
gabis terrā et dicet tibi· quīa da-
bit terram multā magis unde fi-
at fictile· paruū aūt puluerem
unde aurū fit: ſic et actus pſen-
tis ſeculi· Multi quidē creati ſunt·
pauci aūt ſaluabūtur· Et reſpō-
di et dixi· Abſorbe ergo aīa ſē-
ſum et deuorat qđ ſapit· Conue-
niſti enī obaudire: et ꝓphetas
volens: Nec enī tibi eſt datum
ſpaciū: niſi ſolūmodo viuere·
O dñe· ſi nō ꝑmittes ſeruo tu-
o ut oremus corā te· et des no-
bis ſemen cordi et ſenſui cultu-
ram unde fructus fiat: unde vi-
uere poſſit oīs corruptus qui
portabit locū hoīs: Solus enī
es: ⁊ una plaſmatio nos ſum⁹
manuū tuarū ſicut locutus es·
Et quō nūc ī matrice plaſma-
tum eſt corpus ⁊ pſtas mēbra·
ꝯſeruatur in igni ⁊ aqua tua cre-
atio: et nouē mēſib; patitur tua
plaſmatio tuā creaturā q̄ in ea
creata eſt: ipſm aūt qđ ſeruat ⁊
qđ ſeruatur utraq; ſeruabūtur: ſer-
uataq; q̄ndoq; iterū reddit ma-
trix q̄ in ea creuerūt· Imperaſti
enī ex ipſis mēbris ħ eſt mamil-
lis pbere lac fructui mamillarū:
ut nutriatur id qđ plaſmatū eſt
uſq; in tempus aliqđ: et poſte-
a diſponas eū tue miſericordie·
Enutriuiſti eum tua iuſticia: et
erudiſti eū ī lege tua: ⁊ corripu-
iſti eū tuo intellectu· et mortifi-
cabis eū ut tua creatura: ⁊ viui-
ficabis eū ut tuū op⁹· Si ergo
pdideris eum qui tātis labori-
bus plaſmatus ē: tuo iuſſu fa-
cile ē ordinari ut et id qđ fiebat
ſeruaretur· Et nūc dñe dicam:
de omni homīe tu magis ſcis:
de ꝑplo aūt tuo ob quē doleo et
de hereditate tua ꝓpter quā lu-
geo· et ꝓpter iſrl' ꝓpt quē triſtis
ſum· et de iacob ꝓpter quē dole-
o: ideo incipiam orare corā te
pro me et ꝑ eis: quī video lap-
ſus nrōs q̄ inhabitamus terrā·
Sed audiui celeritatē iudicis q̄
futurus ē· Ideo audi vocem me-
am: et intellige ſermonē meū:
et loquar corā te· Initiū verbo-
rum eſdre: priuſq̄ aſſumeretur·
Et dixi· Dñe qui inhabitas ſe-
culū· cuius oculi eleuati in ſup-
na et aere· et cui⁹ thronus ineſ-
timabilis ⁊ gloria incōphenſi-
bilis: cui aſtat exercit⁹ angelo-
rum cum tremore· quorū ſerua-
cio in vento et igni cōuertitur:
cuius verbū verū ⁊ dicta pſeue-
rantia: cui⁹ iuſſio fortis et diſ-
poſitio terribilis: cui⁹ aſpectus
areſacit abiſſos· et indignatio
tabeſcere facit mōtes: ⁊ veritas
teſtificatur· Exaudi orōnem ſerui

tui: et aurib; ꝑcipe p̄racionem
figmēti tui. Dum eñi viuo lo-
quar: ⁊ dum ſapio rñdebo. Ne
reſpicias ꝑcti tui delicta: ſed q̄
tibi in veritate ſeruiūt. Nec itē-
das impia gentiū ſtudia: ſed q̄
tua teſtimonia cum doloribꝰ
cuſtodierunt. Nec cogites q̄ in
cōſpectu tuo falſe ꝯuerſati ſūt:
ſed memorare qui ex volūtate
tua timorē cognouerūt. Neq;
volueris perdere q̄ pecudū mo-
res habuerūt: ſed reſpicias eoſ
qui legem tuā ſplēdide docuerūt.
Nec indigneris eis qui beſtijs
peiores iudicati ſunt: ſed dili-
gas eos q̄ ſemꝑ in tua iuſticia
confidūt et gloria. Quī nos ⁊
p̄res nr̄i talib; morbis lāgue-
mus: tu aūt ꝓpter nos pc̄oreſ
miſericors vocaberis. Si eñi de-
ſideraueris ut nr̄i miſerearis.
tunc miſericors vocaberis: no-
bis aūt nō habētib; opa iuſti-
cie. Iuſti eñi q̄b; ſunt opa mul-
ta repoſita: ex ꝓprijs opib; reci-
pient mercedē. Quid eſt eñi ho-
mo ut ei indigneris ante genꝰ
corruptibile: ut ita amarus ſiſ
de ipo: In veritate eñi nemo de
genitis eſt qui nō impie geſſit:
et de cōfitentib; qui nō deliquit.
In hoc eñi annūciabit iuſticia
tua et bonitas tua dñe: cū mi-
ſertus fuis eis qui nō habent
ſubſtanciā bonoꝝ operū. Et re-

ſpōdit ad me: et dixit. Recte lo-
cutus es aliqua: ⁊ iuxta ſermo-
nes tuos ſic ⁊ fiet. Quī non ve-
re cogitabo ſuper plaſma eoꝝ.
qui peccauerūt ante mortē an-
te iudiciū ante ꝑdicionē: ſed io-
cundabor ſuꝑ iuſtoꝝ figmētū:
et memorabor ꝑegrinacionis
q̄ꝫ et ſaluacionis ⁊ mercedis re-
cepcionis. Quō ergo locutꝰ ſū:
ſic et ē. Sicut eñi agricola ſerit
ſuꝑ t̄ram ſemina multa et plā-
taciones multitudinis plātat:
ſed non in tempe oīa que ſemi-
nata ſūt ſaluātur: ſed nec oīa
que plātata ſunt radicabunt:
ſic et qui in ſeculo ſeminati ſūt
nō oēs ſaluabūt. Et reſpon-
di et dixi. Si īueni grām loq̄r.
Quō ſemen agricole ſi nō aſcē-
derit aut nō acceperit pluuiam
tuā ī tempe aut ſi corruptū fue-
rit multitudine pluuie: ſic perit
⁊ ſilr̄ homo qui manib; tuiſ
plaſmatus eſt: et tu ei ymago
noīatus: quī ſimilatꝰ es ei ꝓpt
quē oīa plaſmaſti: et ſimilaſti
ſemini agricole. Nō iraſcaris
ſuꝑ nos ſed parce ꝑplo tuo: et
miſerere hereditati tue. Tu aūt
creature tue miſereris. Et rñdit
ad me: et dixit. Que ſunt p̄ſen-
tia p̄ſentib;: ⁊ que futura futu-
ris. Multū eñi tibi reſtat ut poſ-
ſis diligere meā creaturā ſuꝑ
me: tibi aūt frequēter et ipi ꝓxi-

mavi: iniuſtis aūt nūq̄z· Sed
⁊ in hoc mirabilis es corā altiſ-
ſimo: qm̄ humiliaſti te ſicut de-
cet te: et nō iudicaſti te ut inter
iuſtos plurimum glorificeris·
Propt̄ qđ miſerie multe et mi-
ſerabiles efficient̄ eis q̄ habitāt
ſeculū in noviſſimis: q̄a in mul-
ta ſupbia ābulauerūt· Tu aūt
pro te intellige: ⁊ de ſimilib; tu-
is inquire glīam· Vobis eñi a-
pertus eſt paradiſus· plātata
eſt arbor vite: p̄paratū eſt futu-
rum tempus· p̄parata eſt abū-
dācia: edificata eſt ciuitas· pro-
bata eſt requies: pfecta ē boni-
tas: et pfecta ſapiēcia· Radix
mali ſignata eſt a vobis: infir-
mitas et tinea a vobis abſcon-
ſa ē: et in infernū fugit corrup-
cio in oblivione· Trāſierūt do-
lores: ⁊ oſtenſus eſt in fine the-
ſaurus immortalitatis· Noli
ergo adicere inquirendo de multi-
tudine eoꝝ qui pereūt· Nā ipſi
accipiētes libertatē ſpreuerunt
altiſſimū: ⁊ legem eius ɔtemp-
ſerūt: et vias eius dereliquerūt·
Adhuc aūt iuſtos eius ɔculca-
uerūt: ⁊ dixerūt in corde ſuo nō
eſſe deū: et quidē ſciētes qm̄ mo-
riuntur· Sic eñi vos ſuſcipiēt q̄
p̄dicta ſunt: ſic eos ſitis ⁊ cruci-
atus que p̄parata ſunt· Nō eī
voluit hoīem diſperdi· Sed et
ipi q̄ creati ſunt coinq̄nauerūt
nomē eius qui fecit eos: et igra-
ti fuerūt ei q̄ p̄parauit eis vitā·
Quapropt̄ iudiciū meū modo
appropinquat· Que nō omnibuſ
demōſtraui niſi tibi: ⁊ tibi ſimi-
lib; paucis· Et rūdi ⁊ dixi· Ecce
nūc dn̄e demōſtraſti michi mul-
titudinē ſignoꝝ que icipies fa-
cere ī noviſſimis: ſed nō demō-
ſtraſti michi quo tempe· IX
Et rūdit ad me: ⁊ dixit· Me-
tiens metire tempus in ſe-
metipo: et erit cū videris quādo
trāſierit pars quedā ſignoꝝ q̄
p̄dicta ſunt: tūc intelliges qm̄
ipm ē tēpus ī quo icipiet altiſſi-
mus viſitare ſeculū quod ab e-
o factū eſt· Et quādo videbit̄ in
ſeculo motio locorū et pplorū
turbatio: tūc intelliges qm̄ de
hiis erat altiſſimus locutus: a
dieb; q̄ fuerūt ante te ab inicio·
Sicut eñi omne qđ factū eſt in
ſeculo iniciū habet pariter ⁊ cō-
ſūmationē· ⁊ cōſummacio eſt
manifeſta: ſic et altiſſimi tēpo-
ra· inicia habēt manifeſta in p-
digiis et virtutib; et cōſumma-
ciones in actu et in ſignis· Et e-
rit omīs qui ſaluus factus fue-
rit et qui poterit effugere per o-
pera ſua et p fidem in qua credi-
diſtis relinquet̄ de p̄dictis pericu-
lis: et videbit ſalutare meū in t-
ra mea· ⁊ in finibus meis: qm̄
ſāctificaui me a ſeculo· Et tūc

mirabũtur q̄ nũc abuſi ſũt vi-
as meas: et in tormẽtis cõmo-
rabunt̃ hij · qui eas ꝓiecerũt in
contẽptu · Qui eñ nõ cognoue-
runt me viuẽtes beneficia con-
ſecuti ⁊ qui faſtidierũt legẽ me-
am cum adhuc erãt habẽtes li-
bertatem: et cũ adhuc eſſet eis
apertus penitẽtie locus nõ itel-
lexerunt ſed ſpreuerunt: hos o-
portet poſt mortẽ in cruciamẽ-
to cognoſcere · Tu ergo noli ad-
huc curioſus eſſe quõ ipſi cru-
ciabunt̃: ſed inquire quõ iuſti
ſaluabũt̃: et quoꝝ ſeculũ ⁊ ꝓp-
ter quos ſeculũ et quãdo · Et re-
ſpõdi et dixi · Olim locutus ſũ
et nũc dico et poſtea dicã: quo-
niã plures ſunt q̄ pereũt · q̄ꝫ q̄
ſaluabunt̃: ſicut multiplicat̃
fluctus ſup guttã · Et reſpõdit
ad me: ⁊ dixit · Qualis ager ta-
lia et ſemina: et quales flores
tales et tincture: et qualis opa-
tor talis et creatio: et qualis a-
gricola talis cultura · quĩ tem-
pus erat ſecli · Et nũc cũ eſſem
parans eis hijs q̄ nũc ſunt an-
teq̄ꝫ fieret ſeculũ in quo habita-
rent: et nemo cõtradixit michi ·
tũc eñ quiſqꝫ et nũc creator in
mũdo hic parato ⁊ menſe inde-
ficiẽti et lege inueſtigabili: cor-
rupti ſunt mores eoꝝ · Et cõſide-
raui ſeculũ: et ecce erat ꝑiculũ
propt̃ cogitationes que in eo
aduenerũt · Et vidi et pepercí ei
valde: et ſeruaui michi acinũ de
botro: et plãtationem de tribu
multa · Pereat ergo multitudo
que ſine cauſa nata eſt: ⁊ ſerue-
tur acin⁹ me⁹ et plãtatio mea:
q̄a cũ multo labore ꝑfeci · Tu
aũt ſi adhuc intromittas ſeptẽ
dies alios ſed nõ ieiunabis in
eis: ibis ĩ campũ florũ ubi do-
mus non eſt edificata: et man-
ducabis ſolũmodo de floribus
campi · et carnẽ nõ guſtabis ⁊
vinũ nõ bibes · ſed ſolũmodo
flores · Deꝑcare altiſſimũ ſine
intermiſſione: et veniã ⁊ loquar
tecũ · Et ꝓfectus ſum ſicut dixit
michi ĩ campũ q̄ vocat̃ ardath:
⁊ ſedi ibi in floribꝫ · Et de herbis
agri mãducaui: et facta ẽ eſca
eaꝝ michi in ſaturitatẽ · Et fac-
tũ ẽ poſt dies ſeptem et ego diſ-
cũbebã ſupra fenũ: et cor meũ
iterũ turbabat̃ ſicut et ante · Et
apertum eſt os meũ: ⁊ inchoa-
ui dicere corã altiſſimo: et dixi ·
O dñe te nobis oſtendẽs oſten-
ſus es patribꝫ nr̄is ĩ deſerto q̄n-
do erãt exeũtes de egipto: quod
non calcatur et infructuoſo: ⁊
dicens dixiſti · Tu iſrl̄ audi me:
⁊ ſemen iacob intende ſermoni-
bꝫ meis · Ecce eñ ego ſemino ĩ
vobis legẽ meã: et faciet in vo-
bis fructũ: et glorificabimini in
eo ꝑ ſeculũ · Nã pr̄es nr̄i accipi-

entes legem nō ſeruauerūt: et
legitima mea nō cuſtodierūt:
et factus eſt fructus legis non
parens·nec enī poterat qui tu-
us erat: nam qui acceperūt pe-
rierūt: non cuſtodiētes qđ ī eis
ſeminatū fuerat· Et ecce cōſue-
tudo eſt: ut cum acceperit trā ſe-
men·uel nauem mare·uel vas
aliqđ eſcam uel potū: cum fue-
rit exterminatū id in quo ſemīa-
tū ē uel in qđ miſſū ē: ſimul id
qđ ſeminatū uel miſſum ē uel
que ſuſcepta ſunt exterminātur:
et ſuſcepta iā nō manēt apud
nos· Sed nobis ſic nō factū ē·
Nos quidem qui legem accepi-
mus peccātes periim⁹ et cor
nrm̄ quod ſuſcepit eam: nam
lex nō periit: ſed pmanſit in ſu-
o labore· Et cum loquerer hec
in corde meo reſpexi oculis me-
is: et vidi mulierē in dextera p-
te· Et ecce hec lugebat et plora-
bat cū voce magna: et animo
dolebat valde: et veſtimēta eius
diſciſſa· et cinis ſup caput ei⁹·
Et dimiſi cogitatus in quibus
eram cogitās: ⁊ cōuerſus ſum
ad eam: ⁊ dixi ei· Ut qđ fles: ⁊
quid doles animo: Et dixit ad
me· Dimitte me dn̄s me⁹ ut de-
fleam me: et adiciā dolorē quī
valde amara ſū animo: et hu-
miliata ſum valde· Et dixi ei·
Quid paſſa es: Dic michi· Et
dixit ad me· Sterilis fui ego fa-
mula tua: et nō peperi habens
maritū annis trigīta· Ego enī
per ſingulas horas ⁊ p ſingu-
los dies et ānos trigīta hos de-
pcor altiſſimū nocte ac die· Et
factū eſt poſt trigīta annos ex-
audiuit me deus ancillā tuā: ⁊
vidit humilitatē meā et atten-
dit tribulationi mee: ⁊ dedit mi-
chi filiū· Et iocūdata ſum ſup
eum valde ego et vir me⁹ ⁊ oēs
ciues mei: ⁊ honorificabamus
valde forte· Et nutriui eū cū la-
bore multo: ⁊ factū eſt cum cre-
uiſſet et veniſſet accipere vxorē:
feci diem epuli·

X

Et factū ē cum introiſſet fi-
lius me⁹ ī thalamo ſuo:
cecidit et mortuus eſt: et euerti-
mus oēs lumina· Et ſurrexe-
rūt oēs ciues mei ad ꝯſolan-
dū me: et quieui uſq; in alium
diem· uſq; nocte· Et factū ē cū
oēs quieuiſſent ut me ꝯſola-
rent͛ ut quieſcerē: et ſurrexi noc-
te et fugi ⁊ veni ſicut vides in h
campo: ⁊ cogito iam nō reuer-
ti in ciuitatē· ſed hic ꝯſiſtere: et
neq; manducare neq; bibere:
ſed ſine intermiſſione lugere ⁊ ie-
iunare uſq; dū moriar· Et dere-
liqui ſermones in quib; eram:
et reſpōdi cū iracundia ad eam: ⁊
dixi· Stulta ſup oēs mulieres:
nō vides luctū nrm̄ ⁊ q̄ nobis

cōtigūt: Qm̄ ſyō mr̄ nr̄a om̄i
triſticia cōtriſtat᷑ ⁊ hūilitate hu-
miliata ē ⁊ lugēt validiſſime: ⁊
nūc qm̄ om̄es lugem⁹ ⁊ triſteſ
ſumus· qm̄ om̄es cōtriſtati ſu-
mus: tu aūt cōtriſtaris in uno
filio· Interroga enī terrā et dicet
tibi: qm̄ hec eſt que debeat luge-
re caſum tantoꝝ ſup eā germi-
nanciū· Et ex ipā ab inicio om̄eſ
nati et alij venīēt· Et ecce pene
om̄es in pdicionē ambulāt: ⁊
exterminiū fit multitudo eoꝝ· Et
quis ergo debet lugere magis·
niſi hec que tam magnā mul-
titudinē pdidit: qȝ tu que pro
uno doles: Si aūt dicis michi
qm̄ non eſt planct⁹ meus ſiliſ
terre: qm̄ fruct⁹ ventris mei pdi-
di· quē cū merorib; peperi ⁊ cū
dolorib; genui: terra aūt ſcd̄m
viā terre· abijtq; in ea multitudo
preſens· qm̄ euenit: et ego tibi
dico· Sicut tu cū labore pepe-
riſti: ſic et terra dat fructū ſuū·
homīi ab inicio ei qui fecit eam·
Nūc ergo retine apud temetip-
ſā dolorē tuū: et fortiť fer q̄ tibi
contigerūt caſus· Si enī iuſtifi-
caueris terminū dei et cōſiliū ſu-
um· recipies in tempe: ⁊ in tali-
bus collaudaberis· Ingredere
ergo in ciuitatē ad virū tuū· Et
dixit ad me· Non faciā: neq; in-
grediar ciuitatē: ſed hic moriar·
Et appoſui adhuc loqui ad eā·
et dixi· Noli facere hūc ſermonē:
ſed cōſenti pſuaderi· Quot enī
caſus ſyon: Cōſolare ppter do-
lorē ihrl̄m· Vides enī qm̄ ſanc-
tificatio nr̄a deſerta effecta eſt· ⁊
altare nr̄m demolitū eſt· et tem-
plū nr̄m deſtructū ē: ⁊ pſalteriū
nr̄m humiliatū eſt· et ymn⁹ cō-
ticuit: et exultacio nr̄a diſſolu-
ta eſt· et lumē candelabri nr̄i ex-
tinctū eſt: ⁊ archa teſtamēti nr̄i
direpta eſt· ⁊ ſancta nr̄a conta-
minata ſunt: et nomen quod
inuocatū ē ſup nos pene pfa-
natum eſt· et liberi nr̄i cōtume-
liā paſſi ſunt· et ſacerdotes nr̄i
ſuccenſi ſunt ⁊ leuite nr̄i in cap-
tiuitatē abierūt: et virgines nr̄e
coinquinate ſunt· et mulieres
nr̄e vim paſſe ſunt et iuſti nr̄i
rapti ſūt· ⁊ puuli nr̄i pditi ſūt·
et iuuenes nr̄i ſeruierūt: et for-
tes nr̄i inualidi facti ſūt· Et qd̄
om̄m mai⁹ ſignaculū ſyon: qm̄
reſignata eſt de gloria ſua· Nā
et tradita ē in manib; eoꝝ qui
nos oderūt· Tu ergo excute tuā
triſticiā multā: et depone abs
te multitudinē doloꝝ ut tibi re-
propiciet᷑ fortis: ⁊ requiē faciet
tibi altiſſimus· requietionē la-
borū· Et factū eſt cum loqbar
ad eam facies ei⁹ fulgebat ſubi-
to: et ſpecies choruſcus fiebat
viſus eius: ut eſſem pauēs val-
de ad eam ⁊ cogitarē quid eſſet

hoc· Et ecce ſubito emiſit ſoni-
tum vocis magnū timore ple-
nū: ut commoueret terra a mlie-
ris ſono· Et vidi: et ecce ampli-
us mulier non cōparebat mi-
chi: ſed ciuitas edificabatur et
locus demōſtrabatur de funda-
mentis magnis: ⁊ timui et cla-
maui voce magna: ⁊ dixi· ubi
eſt huriel angelus q̄ a pͥncipio
venit ad me: Quū ipſe me fecit
venire in mltitudine in exceſſu
mentis hui⁹· Et factus eſt finiſ
meus in corruptionē: ⁊ oracio
mea improperiū: ⁊ cū eſſem lo-
quens ego h̄: ecce venit ad me
et vidit me· Et ecce eram poſi-
tus ut mortuus: et intellectus
meus alienatus erat· Et tenuit
dexterā meā et cōfortauit me: ⁊
ſtatuit me ſup pedes meos· Et
dixit michi· Quid tibi eſt ⁊ qua-
re cōturbat⁹ eſt intellectus tu⁹
et ſenſus cordis tui: ⁊ quare cō-
turbaris: Et dixi· Quū dereliquiſti
me· Et ego quidē feci ſcdm ſer-
mones tuos: et exiui ī campū:
et ecce vidi et video qđ nō poſ-
ſum enarrare· Et dixit ad me·
Sta ut vir: et cōmonebo te· Et
dixi· Loq̄re dn̄e meus tu ī me·
Noli me derelīquere ut nō fruſ-
tra moriar: quū vidi que non
ſciebā: et audio que non ſcio·
Aut nūquid ſenſus meus fal-
litur: et aīa mea ſōpniat: Nūc
ergo depcor te: ut demōſtres ſer-
uo tuo de exceſſu hoc· Et rn̄dit
ad me: et dixit· Audi me· et do-
ceam te: ⁊ dicam tibi de quibuſ
times: quū altiſſim⁹ reuelauit
tibi miſteria multa· Vidit rec-
tam viam tuā: quū ſine intmiſ-
ſione ꝯtriſtabaris ꝓ ꝑplo tuo:
⁊ valde lugebas ꝑpt̄ ſyon· Hic
ergo intellectus viſionis q̄ tibi
apparuit ante paululū· Quam
vidiſti lugētem inchoaſti cōſo-
lari eam: nūc aūt iam ſpeciem
mulieris nō vides· ſed apparu-
it tibi ciuitas edificari: et quo-
niam enarrabat tibi de caſu fi-
lij ſui· Hec abſolutio eſt· Hec
mulier quā vidiſti hec ſyon: et
quū dixit tibi q̄; et nūc ꝯſpicies
ut ciuitatē edificatā· Et quū dix-
it tibi quia ſterilis fuit ānis tri-
gīta: ꝑpt̄ qđ erāt āni ſcilicet tri
gīnta quādo non ērat in ea ad
huc oblatio ablata· Et factū ē
poſt annos triginta edificauit
ſalomon ciuitatē ⁊ obtulit ob-
lationes: tūc fuit quādo pepe-
rit ſterilis filiū· Et q; tibi dixit
quū nutriuit eum cum labore h̄
erat habitatio in ihr̄lm· Et quū
dixit tibi q; filius meus veniēſ
in ſuo thalamo mortuus eſſet
et cōtigiſſet ei caſus: hoc ērat q̄
facta eſt ruina ihr̄lm· Et ecce vi-
diſti ſimilitudinē ei⁹: et quū fi-
liū lugeret inchoaſti conſolari

cam: et de hiis que cōtigerūt ſi
erāt tibi aperiēda. Et nūc videt
altiſſimus qm̄ ex animo cōtriſ-
tatus es: ⁊ qm̄ ex toto corde pa-
teris pro ea: oſtendit tibi clari-
tatem glorie eius: ⁊ pulcritudi-
nem decoris eius. Propterea
enī dixi tibi: ut maneres ī campo
ubi domus nō ē edificata. Sci-
ebam enī ego qm̄ altiſſim⁹ in-
cipiebat tibi oſtendere hec: ꝓpte-
rea dixi tibi ut venires in agrū
ubi nō eſt fundamētū edificij.
Nec enī poterat op⁹ edificij ho-
minis ſuſtineri in loco: ubi in-
cipiebat᷑ altiſſimi civitas oſtē-
di. Tu ergo noli timere neq; ex-
paveſcat cor tuū: ſed ingredere
et vide ſplendorem ⁊ magnitu-
dinē edificij. quātū capax eſt ti-
bi viſu oculoꝝ videre: et poſt hec
audies quātum capit auditus
auriū tuarū audire. Tu enī be-
atus es p̄ multis: ⁊ vocatus es
apud altiſſimū. ſicut et pauci.
Nocte aūt que ī craſtinū futu-
ra eſt manebis hic: et oſtendet
tibi altiſſim⁹ eas viſiones ſūp-
norū que faciet altiſſim⁹ hiis
qui habitāt ſup̄ t'ram a noviſ-
ſimis dieb;. Et dormivi illam
noctem ⁊ aliā: ſicut dixerat mi-
chi.

XI

Et vidi
ſomniū: ⁊ ecce aſcendebat
de mari aquila cui erāt duode-
cim ale pennaꝝ: et capita tria.
Et vidi: et ecce expādebat alas
ſuas in oēm t'ram: et omēs vē-
ti celi inſufflabāt ī eā et collige-
bant᷑. Et vidi: et de pennis eius
naſcebant᷑ cōtrarie penne: ⁊ ip-
ſe fiebāt in pēnaculis minutis
et modicis. Nam capita eius
erant quieſcētia: et dimidiū ca-
put erat maius alioꝝ capitū:
ſed ipa quieſcebat cū eis. Et vi-
di: et ecce aquila volavit in pē-
nis ſuis: et regnavit ſup̄ terrā
⁊ ſup̄ eos qui habitāt in ea. Et
vidi qm̄ ſubiecta erāt ei oīa ſub
celo: et nemo illi cōtradicebat:
neq; unus de creatura que ē ſu-
per t'ram. Et vidi: ⁊ ecce ſurrexit
aquila ſup̄ ungues ſuos: ⁊ mi-
ſit vocē pennis ſuis dicēs. No-
lite omēs ſimul vigilare: dormi-
te unuſquiſq; ī loco ſuo: ⁊ p̄ tē-
pus vigilate. Capita aūt ī no-
viſſimo ſervētur. Et vidi: ⁊ ecce
vox nō exibat de capitib; eius:
ſed de medietate corporis eius.
Et numeravi cōtrarias pēnas
eius: ⁊ ecce ipſe erāt octo. Et vi-
di: et ecce a dextera parte ſurrex-
it una penna: et regnavit ſup̄
omnē t'ram. Et factū eſt cū reg-
naret. venit ei finis: et nō appa-
ruit locus ei⁹: et ſequens exſur-
rexit et regnabat. Ipa multū te-
nuit temp⁹. Et factū ē cū regna-
ret: ⁊ veniebat finis ei⁹ ut non
appareret ſicut prior: ⁊ ecce vox

emiſſa eſt illi dicēs· Audi tu q̄
tāto tempe tenuiſti t̄ram· Hec
ānūcio tibi anteq̄ȝ incipias nō
apparere· Nemo poſt te tenebit
tēpus tuū: ſed nec dimidiū eiꝰ·
Et leuabit tercia: et tenuit pn̄ci-
patū ſicut et priores: et nō appa
ruit et ipſa· Et ſic contingebat
omībȝ alijs ſingulatī pn̄cipa-
tū gerere: et iterū nuſq̄ȝ cōpare-
re· Et vidi: et ecce ī tempe· ſequē-
tes penne erigebāt a dextera p-
te ut tenerēt et ipē pn̄cipatū: et
ex hijs erāt q̄ tenebāt: ſed tamē
ſtatim nō cōpareſcebāt: nā et
alique ex eis erigebāt· ſed non
tenebāt pn̄cipatū· Et vidi poſt
hec: et ecce nō cōparuerūt duodecī
pēne et duo pēnacula: ⁊ nichil
ſupeāt ī corpe aq̄le niſi duo ca-
pita q̄eſcētia ⁊ ſex pēnacla· Et
vidi: et ecce ſex pēnaclis diuiſe
ſunt due: et māſerūt ſub capi-
te q̄d eſt ad dexterā ptem· Nā q̄-
tuor māſerunt in loco ſuo· Et
vidi: et ecce hec ſubalares cogi-
tabant ſe erigere: ⁊ tenere pn̄ci-
patus· Et vidi: et una erecta ē:
ſed ſtatim nō cōparuit· Et ſecū-
de velocius q̄ȝ priores nō cōpa
ruerūt· Et vidi: ⁊ ecce due q̄ ſupe-
rauerūt apud ſemetipſas cogi-
tabāt et ipē regnare: ⁊ in eo cū
cogitarent· ecce unū quieſcētiū
capitū q̄d erat mediū euigila-
bat· Hoc enī erat duorū capitū

maius· Et vidi quō cōpleta ſūt
duo capita ſecū: et ecce cōuerſū
eſt caput cum hijs q̄ cū eo erāt:
et comedit duas ſubalares q̄
cogitabant regnare· Hoc aūt
caput pterruit oēm t̄ram:
et dn̄abat̄ in ea hijs qui habi-
tant t̄ram cū labore multo: et
potentatū tenuit orbis terrarū
ſup oēs alas que fuerūt· Et
vidi poſt hec: et ecce mediū ca-
put ſubito nō cōparuit: ⁊ hoc
ſicut ale· Superauerūt aūt du-
o capita: q̄ et ipā ſilr̄ regnaue-
rūt ſup t̄ram: ⁊ ſup eos qui ha-
bitāt in ea· Et vidi: et ecce deuo-
rauit caput a dextera pte illud
q̄d a leua· Et audiui vocem di-
centem michi· Cōſpice cōtra te:
et cōſidera q̄d vides· Et vidi: et
ecce ſicut leo cōcitatus de ſilua
rugiens: et vidi quō emittebat
vocem hoīs ad aquilā· Et dix-
it dicēs· Audi tu· et loquar ad
te: et dicit altiſſimus tibi· Non
ne tu es qui ſuperaſti de quatu-
or aīalibȝ que fecerā regnare ī
ſeculo meo: et ut p eos veniret
finis tempoꝝ eoꝝ: Et q̄rtus ve-
niens deuicit oīa aīalia que tn̄-
ſierūt· et potentatu tenuit ſecu-
lū cum tremore multo· et oēm
orbem cū labore peſſimo: ⁊ in-
habitauit tot tempibȝ orbē ter-
raꝝ cum dolo· Et iudicaſti t̄rā
non cū veritate· Tribulaſti enī

mãſuetos ⁊ leſiſti quieſcẽtes : ⁊
dilexiſti mendaces et deſtruxiſti
habitationes eorũ qui fructifi-
cabãt : ⁊ humiliaſti muros eo-
rum qui te nõ nocuerũt. Et aſ-
cendit cõtumelia tua ad altiſſi-
mũ : et ſupbia tua ad fortẽ. Et
reſpexit altiſſimꝰ ſuperba tẽpo-
ra : ⁊ ecce finita ſũt : ⁊ ſcelera eiꝰ
ꝯpleta ſũt : Propterea non ap-
pareas tu aquila ⁊ ale tue hor-
ribiles et pennacula tua peſſi-
ma. et capita tua maligna. et
vngues tui peſſimi. et omne
corpus tuũ vanũ : vt refrigere-
tur om̄is terra. et reuertat̃ liberata
de tua vi : ⁊ ſperet iudiciũ ⁊ miſe-
ricordiã eiꝰ q̃ fecit eã.

XII

Et factũ ẽ dum loquerer̃ le-
o verba ħ ad aquilã : ⁊ vi-
di et ecce qꝛ ſuperauerat caput
⁊ non comparuerũt quatuor
ale ille que ad eũ trãſierũt et e-
recte ſunt ut regnarent : et erat
regnũ eoꝝ exile. ⁊ tumultu ple-
nũ. Et vidi : et ecce ipſa nõ appa-
rebãt : ⁊ om̄e corpus aquile in-
cendebat̃ : ⁊ expaueſcebat terra
valde. Et ego a tumultu ⁊ exceſ-
ſu mentis et a magno timore
vigilaui : et dixi ſpiritui meo.
Ecce tu ꝓſtitiſti michi ħ : in eo
qꝛ ſcrutaris vias altiſſimi. Ec-
ce adhuc fatigatꝰ ſũ animo. ⁊
ſpiritu meo inualidus ſum val-
de : ⁊ nec modica ẽ in me virtus
a multo timore q̄z expaui noc-
te hac. Nũc ergo orabo altiſſi-
mũ : ut me ꝯfortet uſq; in finẽ.
Et dixi. Dñator dñe ſi inueni g̃-
tiã ãte ocłos tuos. ⁊ ſi iuſtifica-
tus ſum apud te pre multis. et
ſi certe aſcendit dꝑcatio mea ã-
te faciem tuã. cõforta me et oſ-
tende ſeruo tuo michi interp̃ta-
tionẽ et diſtinctionẽ viſus hor-
ribilis huiꝰ : ut pleniſſime cõſo-
leris aĩam meam. Dignũ eñ
me habuiſti : oſtendere michi tẽ-
poꝝ nouiſſima. Et dixit ad me.
Hec eſt interp̃tatio viſionis hu-
ius. Aquilã quã vidiſti aſcen-
dentẽ de mari : hoc eſt regnũ qđ
viſum eſt in viſione danieli frĩ
tuo. Sed nõ eſt illi interp̃tatũ :
quã ego nũc tibi interp̃tor. Ec-
ce dies veniũt : et exſurget reg-
nũ ſup t̃rã : et erit timor atrior
oĩm regnoꝝ que fuerũt ãte eũ.
Regnabũt aũt in eo reges du-
odecim. vnus poſt vnũ. Nam
ſcḋus incipiet regnare : ⁊ ipſe te-
nebit ampliꝰ tẽpus pre duode-
cim. Hec eſt interp̃tatio duode-
cim alarũ quas vidiſti. Et quã
audiſti vocem que locuta ẽ nõ
de capitibꝫ eius exeuntẽ ſed de
medio corpe eiꝰ : ħ ẽ interp̃tatio.
Quĩ poſt tempus regni illius
naſcent̃ cõtenciones nõ modi-
ce : et periclitabit̃ ut cadat ⁊ nõ
cadet tũc : ſed iterũ conſtituet̃ in

ſuũ initiũ· Et quoniam vidiſti
ſubalares octo coherētes alis
eius: hec eſt interpretacio· Exſur
gent in ipſo octo reges quoꝝ e-
runt tempa levia ⁊ anni citati:
⁊ duo quidē ex ipſis perierũt· Ap
propinquante aũt tempe medi-
o· quatuor ſeruabũtur in tempe
cum incipiet appropinquare tem-
pus eiꝰ ut finiatur· Due vero in
finē ſeruabũtur· Et quĩ vidiſti
tria capita quieſcentia: hec eſt inter-
pretacio· In noviſſimis eius ſuſ-
citabit altiſſimꝰ tria regna: et
revocabit in ea multa et domi-
nabũtur terrā et qui habitãt ĩ
ea: cum labore multo ſup oēs
qui fuerũt ante hos· Propter
hoc ipſi vocati ſunt capita aq-
le· Iſti enĩ erũt q recapitulabũt
impietates eiꝰ ⁊ qui pficiēt no-
viſſima eius· Et quĩ vidiſti ca-
put maius nō apparēs: hec eſt
interpretacio eius· Quĩ unus ex
eis ſuper lectũ ſuũ morietᷣ· ⁊ ta-
men cum tormētis· Nam du-
o qui pſeveraverĩt: gladius e-
os comedet· Unius enĩ gladius
comedet qui cũ eo: ſed tamē hĩ
gladio in noviſſimis cadet· Et
quĩ vidiſti duas ſubalares tra-
ſeuntes ſup caput quod eſt in
dextera pte: hec eſt interpretacio·
Hij ſunt quos conſervavit altiſ-
ſimus in finē ſuũ: hoc ē regnũ
exile et turbacionis plenũ· Si

cut vidiſti ⁊ leonē quē vidiſti de
ſilua evigilãtem et rugiētem ⁊
loquentē ad aquilā et arguen-
tem eā· et iniuſticias ipſius per
oēs ſermones eius ſicut audiſ-
ti: hic eſt ventus quem ſeruavit
altiſſimꝰ in finem ad eos et im-
pietates ipſoꝝ: ⁊ arguet illos ⁊
incutiet corā ipſis ſcreptiones
eoꝝ· Statuet enĩ eos in iudici-
um vivos: et erit cũ arguerit e-
os: tũc corripiet eos· Nam reſi-
duũ pplm meũ liberabit cũ mi-
ſeria· qui ſalvati ſũt ſup fines
meos: ⁊ iocũdabit eos quoad
uſq; veniet finis dies iudicij de
quo locutꝰ ſum tibi ab inicio·
Hoc ſomniũ qđ vidiſti: et hee ĩ-
terpretationes· Tu ergo ſolus
dignꝰ fuiſti ſcire altiſſimi ſecre-
tum hoc· Scribe ergo omnia
iſta ĩ libro q vidiſti· et pone ea
in loco abſcondito: et docebis
ea ſapiētes de pplo tuo: quorũ
corda ſcis poſſe capere ⁊ ſerua-
re ſecreta hec· Tu aũt adhuc ſu-
ſtine hic alios dies ſeptem: ut
tibi oſtendatᷣ quicquid viſum
fuit altiſſimo oſtendere tibi· Et
profectus eſt a me· Et factũ eſt
cum audiſſet omĩs pplꝰ qđ p
tranſierũt ſeptē dies et ego non
fuiſſem reverſus in civitatem:
et cōgregavit ſe omĩs a mini-
mo uſq; ad maximũ et venit ad
me: et dixerunt michi dicentes·

Quid peccauimꝰ tibi: et quid ī-
iuſte egimꝰ ī te quī derelinq̄ns
nos. ſediſti in loco hoc: Tu enī
nobis ſuperes ſolus ex omībꝫ
ꝓphis ſicut botrus de vinea: ⁊ ſi-
cut lucerna in loco obſcuro: et
ſicut portus et nauis ſaluata
a tempeſtate. Aut nō ſufficiūt
nobis mala. que ↄtingūt: Si
ergo tu nos derelinqueris: q̄n-
to nobis erat melius ſi eſſemꝰ
ſuccenſi et nos cū incendio ſyō:
Nec enī nos meliores ſumꝰ eo-
rū qui ibi mortui ſunt. Et plo-
rauerūt voce magna. Et veni
ad eos et dixi. Cōfide iſrl': et no-
li triſtari tu domus iacob. Eſt
enī memoria vrī coram altiſſi-
mo: ⁊ fortis nō eſt oblitus nrī
in temptatione. Ego enī nō de-
reliq̄ vos neqꝫ exceſſi a vobis:
ſed veni in hūc locū ut depreca-
rer ꝓ deſolatione ſyon: ut que-
rerem miſcd'iam pro humilita-
te ſanctificacionis vr̄e. Et nūc
ite vnuſquiſqꝫ vr̄m ī domū ſu-
am: et ego veniā ad vos poſt
dies iſtos. Et ꝓfectus eſt popu-
lus ſicut dixi ei in ciuitate. Ego
aūt ſedi ī campo ſeptem diebꝫ
ſicut michi mādauit: et mādu-
cabā de floribꝫ ſolūmodo agri:
de herbis facta eſt eſca michi in
diebus illis. XIII

Et factū ē poſt dies ſeptē: ⁊
ſomniaui ſomnū nocte.
Et ecce de mari ventus exſurge-
bat: ut ↄturbaret omīes fluctꝰ
eius. Et vidi: et ecce conualeſce-
bat ille homo cum milibꝫ celi:
et ubi vultū ſuū vertebat ut cō-
ſideraret tremebat omīa q̄ ſub
eo videbātur: et vbicūqꝫ exibat
vox de ore eiꝰ ardeſcebāt omīeſ
qui audiebant voces eius ſicut
quieſcit t'ra quando ſenſerit ig-
nem. Et vidi poſt hec: et ecce cō-
gregabat' mltitudo hoīm q̄rū
nō erat numerus de quatuor
ventis celi. ut debellarēt hoīem
qui aſcenderat de mari. Et vidi:
⁊ ecce ſibimetipi ſculpſerat mō-
tem magnū: et volauit ſup eū.
Ego aūt queſiui videre regionē
vel locum vnde ſculptus eſſet
mons: ⁊ nō potui. Et poſt hec
vidi: et ecce omīes qui cōgrega-
ti ſunt ad eum ut expugnarēt
eum timebāt valde: tamen au-
debāt pugnare. Et ecce ut vidit
impetū mltitudinis venientis.
nō leuauit manū ſuā neqꝫ fra-
meam tenebat. neqꝫ aliq̄d vas
bellicoſum: niſi ſolūmodo ut
vidi. quī emiſit de ore ſuo ſicut
flatum ignis. et de labiis eius
ſpiritus flāme. et de lingua eiꝰ
emittebat ſcintillas ⁊ tempeſta-
tes: et cōmixta ſunt oīa ſimul
hic flatus ignis et ſpiritus flā-
me. ⁊ multitudo tempeſtatis: ⁊
cōcidit ſup multitudinē in im-

petu que parata erat pugnare
⁊ ſuccendit omīes: ut ſubito ni-
chil videret de īnumerabili mul-
titudine · niſi ſolūmodo puluiſ
et fumi odor · Et vidi: ⁊ extimui ·
Et poſt hec vidi ipſm hoīem de-
ſcendentē de monte et vocātem
ad ſe multitudinē aliā pacificā:
⁊ accedebāt ad eum vultus ho-
minū multoꝝ quorūdā gaudē-
tiū · quorūdā triſtantiū: aliqui
vero alligati: aliqui adducēteſ
ex eis qui offerebātur · Et egro-
taui a multitudine pauoris: ⁊
experrgefactus ſum: et dixi · Tu
ab inicio demōſtraſti ſeruo tu-
o mirabilia hec: et dignū me ha-
buiſti ut ſuſciperes dpcationē
meā: et nūc demōſtra michi ad-
huc interptacōnē ſomnij hui⁹ ·
Sicut enī exiſtimo ī ſenſu meo:
ve qui derelicti fuerūt in dieb; il-
lis · Et multo plus ve hijs: qui
non ſunt derelicti · Qui enī nō
ſunt derelicti triſtes erāt · Intel-
ligo nūc que ſunt repoſita in
nouiſſimis dieb;: ⁊ occurrēt eis:
ſed ex hijs q̄ derelicti ſūt · Prop-
ter hoc venerūt enī in pericula
magna · ⁊ neceſſitates multas:
ſicut oſtendūt ſomnia hec · At
tamen facilius eſt periclitātem
venire in hūc q̄ʒ ptrāſire ſicut
nubem a ſeculo: ⁊ nūc videre q̄
contingūt in nouiſſimo · Et re-
ſpondit ad me: et dixit · Et viſi-
onis interptacionē dicam tibi:
⁊ de quib; locutus es adaperiā
tibi · Quā de hijs dixiſti qui dere-
licti ſunt: hec ē interpretacio · Qui
aufert periculū illo tempe: hic
ſe cuſtodiuit · Qui in periculo ī-
ciderūt: hij ſunt qui habēt opa
et fidem ad fortiſſimū · Scito er-
go: quī magis beatificati ſūt
qui derelicti: ſup eos q̄ mortui
ſunt · Hee interptacōnes viſio-
nis · Quia vidiſti virū aſcenden-
tem de corde maris · ipſe eſt quē
cōſeruat altiſſim⁹ multis tēpo-
rib;: qui p ſemetipſm liberabit
creaturā ſuā: et ipſe diſponet q̄
derelicti ſunt · Et quī vidiſti de o-
re eius exire ut ſpiritū et ignē ⁊
tempeſtatē: et quī non tenebat
frameā neq; vas belliroſum:
corrupit enī impetus ei⁹ multi-
tudinē que venerat expugnare
eū: hec eſt interpretacio · Ecce dieſ
veniūt quādo īcipiet altiſſimuſ
liberare eos que ſup trām ſūt:
et veniet in exceſſu mentis ſup
eos qui inhabitant trām · Et a-
lij alios cogitabūt debellare:
ciuitas ciuitatē et locus locū · ⁊
gens aduerſus gentē: et regnū
aduerſus regnū · Et erit cū fiēt
hec: et cōtingēt ſigna que ante
oſtendi tibi: et tūc reuelabit filī-
us meus: quē vidiſti ut virum
aſcendentē · Et erit quādo audie-
rint omnes gentes vocē eius: et

derelinquet vnuſquiſqꝫ in regi-
one ſua bellū ſuū quod habēt
ad alterutrū: et colliget in vnū
multitudo īnumerabilis ſicut
volētes venire ⁊ expugnare eū.
Ipe aūt ſtabit ſup cacumē mō-
tis ſyon. Syon aūt veniet: ⁊ oſ-
tendetur omībꝫ parata et edifi-
cata ſicut vidiſti mōtem ſculpi
ſine manibꝫ. Ipe aūt filiꝰ meꝰ
arguet que adinuenerūt gētes
impietates eoꝝ has: que tēpeſ-
tati appropinquerūt ꝓpter ma-
la cogitamēta eoꝝ ⁊ cruciamē-
ta quibꝫ incipient cruciari q̄ aſ-
ſimulate ſunt flāme: et perdet
eos ſine labore. ꝑ legem q̄ ig-
ni aſſimulata ē. Et quē vidiſti
eum colligētem ad ſe aliā mul-
titudinē pacificā: hee ſunt decē
tribꝫ que captiue facte ſūt de t̄-
ra ſua in diebꝫ ioſie regis quē
captiuū duxit ſalmanaſar rex
aſſirioꝝ. et trāſtulit eos trans
flumē: et trāſlati ſunt in t̄ram
aliā. Ipſi aūt ſibi dederūt cōſili-
um hi ut dereliquerēt multitudi-
nē gētiū: et ꝓficiſcerētur ī ulteri-
orē regionē vbi nunq̄ꝫ inhabi-
tauit genꝰ humanū: vt ibi ob-
ſeruare legitima ſua que non
fuerāt ſeruātes in regione ſua.
Per introitus autē anguſtos
fluminis eufraten introierūt. Fe-
cit enī eis tūc altiſſimus ſigna
et ſtatuit venas fluminis uſque
quo trāſirēt. Per eam enī regi-
onē erat via multa itineris an-
ni vnius ⁊ dimidij: nam regio
illa vocatᷣ arſareth. Tūc inha-
bitauerūt ibi uſqꝫ ī nouiſſimo
tempe: et nūc iterū cum ceperīt
venire. iterū altiſſimus ſtatuet
vena fluminis ut poſſint tranſire:
propter hec vidiſti mltitudinē
cum pace. Sed et q̄ derelicti ſūt
de ꝑplo tuo: hij ſunt qui inueniū-
tur intra terminū meū. Factū
erit ergo quādo incipiet perde-
re mltitudinē eaꝝ q̄ collecte ſūt
gentes: proteget eos qui ſupa-
uerūt ꝑplm: et tunc oſtendet eis
mlta plurima portēta. Et dixi
ego. Dn̄ator dn̄e hoc michi oſ-
tende: ꝓpter qd̄ vidi virū aſcen-
dentem de corde maris. Et dixit
michi. Sicut non potes hec uel
ſcrutari vel ſcire q̄ ſunt in pro-
fundo maris: ſic non poterit
quiſqꝫ ſup t̄ram videre filiū me-
um. vel eos que cum eo ſunt:
niſi in tempe diei. Hec eſt inter-
ꝑtatio ſompnij qd̄ vidiſti: ⁊ ꝓpt
qd̄ illuminatus es hic ſolus.
Dereliquiſti enī tuā: ⁊ circa me-
am vacaſti legē et queſiſti. Vi-
tam enī tuā diſpoſuiſti in ſapi-
entia: et ſenſū tuū vocaſti ma-
trem. Et ꝓpter hoc oſtendi tibi
merces apud altiſſimū. Erit eī:
poſt alios tres dies ad te alia
loquar: et exponā tibi grauia

et mirabilia. Et pfectus ſum ꝛ
tranſij in campū: multū glori-
ficans et laudans altiſſimū de
mirabilib; que per tempus fa-
ciebat: et quī gubernāt ipſm et
que ſunt in tempib; illata. Et
ſedi ibi trib; dieb;. XIIII

Et factū ē tercio die: et ego
ſedebā ſup quercu. Et ec-
ce vox exiuit cōtra me de rubo
ꝛ dixit. Eſdra eſdra. Et dixi. Ec-
ce ego dñe. Et ſurrexi ſup pedeſ
meos. Et dixit ad me. Reuelās
reuelatus ſum ſup rubū. et lo-
cutus ſum moyſi quādo pplus
me9 ſeruiebat in egipto: ꝛ miſi
eū ꝛ eduxi pplm meū de egipto.
et adduxi eū ſup mōtē ſyna: et
detinebā eū apud me dieb; mlt-
tis: ꝛ enarraui ei mirabilia mlt-
ta. et oſtendi ei tempoꝝ ſecreta
et finē: ꝛ pcepi ei dicens. Hec in
palā facies verba: et hec abſcon-
des. Et nūc tibi dico ſigna que
demōſtraui: et ſomnia q̄ vidiſ-
ti et interpretaciones quas tu vi-
diſti in corde tuo. repone ea. tu
eīn recipieris ab omib; ɔuerte-
ris reſiduus cū ɔſilio meo ꝛ cū
ſimilib; tuis: uſquequo finian-
tur tempa. Quī ſeclm perdidit
iuuētutem ſuā: ꝛ tempa appro-
pinquāt ſeneſcere. duodecim eī
partib; diuiſum eſt ſeculū: ꝛ tn-
ſierūt eius decima ꝛ dimidiū de-
cime partis ſupſunt aūt eius

poſt mediū decime ptis. Nunc
ergo diſpone domū tuā. et cor-
ripe pplm tuū ꝛ ɔſolare humi-
les eoꝝ: et renūcia iam corrup-
tele et dimitte abs te mortales
cogitaciones: ꝛ pice abs te pō-
dera humana et exue te iam in-
firmā naturā: et repone ī unā
partem moleſtiſſima tibi cogi-
tamēta: et feſtina: trāſmigrare
a tempib; hiis. Que eīn vidiſti
nūc cōtigiſſe mala: iterū horū
deteriora facient. Quantū eīn in-
ualidū fiet ſeculum a ſenectute:
tantū mltiplicabunt ſup inha-
bitātes mala. Prolōgauit eīn ſe
magis veritas: ꝛ appropinqua-
uit mendaciū. Iam eīn feſtinat
venire q̄; vidiſti viſionē. Et rn-
di: ꝛ dixi corā te dñe. Ecce eī ego
abibo ſicut precepiſti michi: et
corripiā pſentem pplm. Qui aūt
iterū nati fuerīt: quis cōmoue-
bit: Poſitū eſt ergo ſeculū in te-
nebris: et q̄ inhabitant in eo ſi-
ne lumine. Quī lex tua īcenſa
eſt: pp̄ter qd̄ nemo ſcit que a te
facta ſunt vel que incipient ope-
ra. Si eīn inueni in te graciā: im-
mitte in me ſpiritum ſanctū: ꝛ
ſcribā omē qd̄ factū eſt in ſecu-
lo ab inicio q̄ erant in lege tua
ſcripta. ut poſſint hoīes inue-
nire ſemitā: et qui voluerit vi-
uere in nouiſſimis viuāt. Et re-
ſpondit ad me: ꝛ dixit. Vade ſ

cōgrega pplm· et dices ad eos:
ut non querāt te dieb; quadra-
gīta· Tu aūt ppara tibi buxos
multos: et accipe tecū ſarcam
dabriā· ſelemiā· echanū· et aſi
el· quiq; hos: qui parati ſunt
ad ſcribendū velocit᷑· Et venieſ
huc· ⁊ ego accendā in corde tuo
lucernā intellectus: que non ex-
tinguetur quoadusq; finiātur
q̄ incipies ſcribere· Et nūc pfectis
quedā palā facies: quedā ſapi-
entib; abſconſe trades· In craſ-
tinū enī hac hora incipies ſcri-
bere· Et pfect⁹ ſum ſicut michi
p̄cepit: et congregaui omē po-
pulū: ⁊ dixi· Audi iſrł verba hec·
Peregrinati ſunt pr̄es nr̄i ab
inicio in egipto· ⁊ liberati ſūt i-
de: et acceperūt legem vite quā
non cuſtodierūt· quam et voſ
poſt eos trāſgreſſi eſtis: ⁊ data
eſt vobis terra in ſortem et terra
ſyon: et pr̄es vr̄i et vos iniqui-
tatem feciſtis· ⁊ nō ſeruaſtis vi-
as quas precepit vobis altiſſi-
mus: et iuſtus iudex cū ſit· abſ-
tulit a vobis ī tempe qd̄ dona-
uerat· Et nūc vos hic eſtis: et fr̄eſ
vr̄i introrſum vr̄m ſunt· Si er-
go imperaueritis ſenſui vr̄o ⁊
erudieritis cor vr̄m· viui cōſer-
uati eritis: ⁊ poſt mortē miſeri-
cordiam conſequimini· Iudiciū
enī poſt mortem veniet· quan-
do iterū reuiuiſcemus: ⁊ tūc iuſ-
torum nomina parebunt: et i-
piorū facta oſtendent᷑· Ad me igi-
tur nemo accedat nūc: neq; req-
rat me uſq; dies q̄dragīta· Et
accepi quinq; viros ſicut māda-
uit michi: et pfecti ſumus in cā-
pum: et manſimus ibi· Et fac-
tus ſum in craſtinū· et ecce vox
vocauit me dicens· Eſdra ape-
ri os tuū: ⁊ bibe quo te potaue-
ro· Et apui os meū: ⁊ ecce calix
plen⁹ porrigebat᷑ michi· Hoc
erat plenū ſicut aqua: color aūt
eius ut ignis ſimilis· Et accepi
⁊ bibi: et ī eo cum bibiſſem cor
meū cruciabat᷑ intellectu: et in
pect⁹ meū increſcebat ſapiēcia·
Nam ſpiritus meus conſerua-
batur memoria· Et apertū ē oſ
meū: ⁊ non eſt clauſum ampli-
us· Altiſſim⁹ dedit intellectum
quinq; viris: et ſcripſerūt que di-
cebātur excelſiones noctis: q̄s
nō ſciebāt· Nocte aūt mandu-
cabāt panē: ego aūt per diem
loquebar: et p noctem nō tace-
bam· Scripti ſunt aūt per qua-
draginta dies libri ducētiqua-
tuor· Et factum eſt cum cōple-
uiſſet q̄draginta dies: locut⁹ ē
altiſſim⁹ dicēs· Priora q̄ ſcrip-
ſiſti in palam pone· et legant
digni et indigni: nouiſſimos
aūt ſeptuagīta cōſeruabis: ut
tradas eos ſapiētib; de pplo tu-
o· In his enī eſt vena intellect⁹

et ſapientie fons: et ſciētie flu
mē· Et feci ſic· XV
Ecce loquere ī aures plebis
mee ſermones ꝓphetie quos ī-
miſero in os tuū dicit dñs: et
fac ut in carta ſcribātur· qm̄ fi-
deles et ueri ſunt· Ne timeas a
cogitationib; adūſum te: nec
turbēt te incredulitates dicenti-
um: qm̄ oīs incredul⁹ in ĩcre-
dulitate ſua morietᷣ· Ecce ego ī-
duco dicit dñs ſup orbem tᷓra-
rum mala· gladiū ⁊ famem ⁊
mortem ⁊ interitū: ꝓpter qđ ſu-
perpolluit iniq̄tas omnē terrā:
et adimpleta ſunt opera noci-
ua illoꝝ· Propterea dicit dñs·
Iam nō ſilebo de impietatibꝰ
eoꝝ q̄ irreligioſe agūt: nec ſuſ-
tinebo in hiis que inique exer-
cent· Ecce ſanguis innoxius ⁊
iuſtus clamat ad me: ⁊ aīe iuſ-
toꝝ clamāt pſeuerāter· Vindi-
cās uindicabo illos dicit dñs: ⁊
accipiā oēm ſanguinē innoxi-
um ex illis ad me· Ecce popul⁹
meus quaſi grex ad occiſionē
ducitᷣ: iam non patiar illū ha-
bitare ī terra egipti: ſed educā
eum in manu potēti ⁊ brachio
excelſo· Et pcutiā plaga ſicut
prius: et corrumpā oēm terram
ei⁹· lugebit egiptus ⁊ fūdamē-
ta eius: plaga uerberata ⁊ caſ-
tigatione quas inducet ei de⁹·
Lugebūt cultores opantes ter-
ram: qm̄ deficient ſemina eorū
ab uredine ⁊ grādine ⁊ a ſidere
terribili· Ve ſeculo et qui habi-
tant in eo: quia appropinqua-
uit gladius et contricio eoꝝ: et
exſurget gens ſup gentem ad
pugnā et rumphea in manib;
eoꝝ· Erit eñ in cōſtabilitio ho-
minib;: et alii aliis inualeſcen-
tes nō curabūt regē ſuū ⁊ pn̄ci-
pes: uie geſtoꝝ ſuoꝝ in potētia
ſua· Cōcupiſcet eñ homo in ci-
uitatē ire: ⁊ non poterit· Prop-
ter ſupbiam eñ eorū ciuitates
turbabūtur: domus exterētur:
hoīes metuēt· Non miſerebit̄
homo proximū ſuū ad irritū
faciendū domos eoꝝ ī gladiū:
ad diripiendas ſubſtancias e-
oꝝ ꝓpter famem panis· ⁊ tribu-
lationem multā· Ecce ego con-
uoco dicit de⁹ omēs reges tᷓre
ad me uerendū q̄ ſunt ab oriē-
te ⁊ ab auſtro· ab euro ⁊ a liba-
no ad cōuertendos in ſe: et red-
dere q̄ dederūt illis· ſicut faciūt
uſq; hodie electis meis: ſic faci-
am ⁊ reddam in ſinu eoꝝ· Hec
dicit dñs deus· Non parcet dex-
tera mea ſup pccores: nec ceſſa-
bit rumphea ſuper effundētes
ſanguinē innocuū ſup tᷓram·
Exiit ignis ab ira eius· et deuo-
rauit fundamēta tᷓre: ⁊ pccores
quaſi ſtramē incenſum· Ve eis
qui peccāt: et nō obſeruāt mā-

data mea dicit dñs. Nõ ꝑcam
illis. Diſcedite filij a poteſtate:
nolite cõtaminare ſanctificati-
onem meã: quĩ nouit dñs oẽs
qui delinquũt in illũ. Propte-
rea tradidit eos ĩ mortẽ ⁊ ĩ occi-
ſionẽ. Iam eñ venerũt ſup or-
bem t̃rarũ mala: et manebitis
in illis. Non eñ liberabit vos
deus: ꝓpter qđ peccaſtis in eũ.
Ecce viſio: ⁊ horribilis ⁊ facies
illi⁹ ab oriẽte. Et exiẽt nacõnes
draconũ arabũ in curribȝ mł-
tis: ⁊ ſicut flatus. eoꝝ numer⁹
fertur ſuper t̃ram: ut iam time-
ant ⁊ trepident omĩes qui illos
audient carmonij inſanientes
in ira: et exient ut apri de ſilua
et aduenĩẽt in virtute magna:
et cõſtabũt ĩ pugnã cum illis:
et vaſtabũt portionẽ t̃re aſſiri-
orum. Et poſt hec ſupualeſcẽt
dracones. natiuitatis ſue me-
mores: et cõuertent ſe cõſpirã-
tes in virtute magna ad perſe-
quendos eos. Iſti turbabũtur
⁊ ſilebũt in virtute illoꝝ: ⁊ cõuĩ-
tent pedes ſuos in fugam: ⁊ a
t̃ritorio aſſiriorũ ſubſeſſor ob-
ſidebit eos: ⁊ cõſumet unũ ex il-
lis: et erit timor et tremor in ex-
ercitu illoꝝ. et cõtencio in reges
ipſoꝝ. Ecce nubes ab oriente et
a ſeptẽtrione uſqȝ meridianũ:
et facies earum horrida valde
plena ire et procelle. Et collidẽt
ſe inuicẽ: ⁊ collidẽt ſydus copio-
ſum ſup t̃ram et ſydus illorũ.
Et erit ſanguis a gladio uſqȝ
ad ventrẽ: et fum⁹ hoĩs uſqȝ
ad ſubſtramen cameli. Et erit ti-
mor ⁊ tremor multus ſup terrã:
et horrebũt qui videbũt iram il-
lam: et tremor appꝛehendet illos.
Et poſt hec mouebũtur nimbi
copioſi a meridiano et ſeptẽtri-
one: ⁊ porcio alia ab occidente
Et ſup ĩualeſcẽt vẽti ab oriẽte
et recludẽt eam: et nubẽ quam
ſuſcitauit in ira: ⁊ ſydus ad fa-
ciendam exterritationẽ ad oriẽ-
talem ventũ ⁊ occidẽtem. viola-
bit̃. Et exaltabũt̃ nubes mag-
ne et valide plene ire et ſydus.
ut exterreant oẽm t̃ram ⁊ inha-
bitãtes eam: et infundẽt ſuper
oẽm locũ altũ. et eminẽtem ſy-
dus terribile. ignem et grandi-
nem et rumpheas volantes. ⁊
aquas multas: ut etiã impleã-
tur omĩes campi ⁊ omnes riui
plenitudine aquaꝝ multarũ.
Et demolientur ciuitates et mu-
ros et mõtes et colles et ligna
ſiluaꝝ: et fenũ pratoꝝ ⁊ frumẽ-
ta eoꝝ. Et tranſibũt cõſtantes
uſqȝ babilonem et exterrẽt eã:
cõuenient ad ipſam ⁊ circuibũt
eã: et effundẽt ſydus ⁊ omnem
iram ſup eam. Et ſubibit pul-
uis et fum⁹ uſqȝ in celũ: et om-
nes in circuitu lugebũt eã: et q̃

ſub ea remāſerint ſeruient hiis
q̄ exterruerūt· Et tu aſia cōſors
in ſpem babilonis· ⁊ gloria p̄-
ſone eius: ve tibi miſera· ꝓpter
q̄d aſſimilaſti ei ⁊ ornaſti filias
tuas in fornicatione ad placē-
dum et gloriandū in amatori-
bus tuis qui tecū cupierūt ſem-
per fornicari· Odibilē imitata
es ī omnib; opib; ei⁹ ⁊ ī adīuen-
tionib; eius: ꝓpterea dicit de⁹·
Immittā tibi mala: viduitatē
paupertatem et famem et gladi-
um ⁊ peſtem ad deuaſtādas do-
mus tuas a violatione ⁊ mor-
te et gloria virtutis tue· Sicut
flos ſiccabit̄ cū exſurget ardor
qui emiſſus eſt ſup te: infirma-
beris ut paupcula plagata et
caſtigata a mulieribus ut nō
poſſint te ſuſcipere potētes ⁊ a-
matores· Nūquid ego ſic zela-
bo te dicit dn̄s· niſi occidiſſes
electos meos ī omī tempe exal-
tās pcuſſione manuū: ⁊ dicēs
ſup mortem eoꝝ cum īebriata
eſſes· ex orna ſpeciem vult⁹ tui:
Merces fornicationis tue in ſi-
nu tuo: ꝓpt̄ hoc redditionē ac-
cipies· Sicut facis electis meis
dicit dn̄s· ſic faciet tibi deus: et
tradat te in malū· Et nati tui
fame īterient: ⁊ tu rumphea ca-
des et ciuitates tue conterent̄: ⁊
omēs tui in campo gladio ca-
dent· Et q̄ ſunt in mōtib; fame
peribūt: et mādūcabūt carnes
ſuas ⁊ ſanguinē bibēt a fame
panis ⁊ ſiti aque· Infelix p̄ ma-
ria venies: et rurſum accipies
mala· Et intranſitu allident ci-
uitatē ocioſam: et exterrent ali-
quā portionē terre tue· et p̄tem
glorie tue exterminabunt: rur-
ſum reuertentes cōuerſam· Et
demolita eris illis pro ſtipula:
et ipſi erūt tibi ignis: et deuora-
būt te ⁊ ciuitates tuas· terram tu-
am· et mōtes tuos: omnes ſil-
uas tuas et lignū fructiferū ig-
ni cōburent· Filios tuos capti-
uos ducēt: ⁊ cenſum tuū in pre-
dam habebūt: et gloriā faciei
tue exterminabūt·

XVI

Ve tibi babilon et aſya: ve
tibi egipte et ſiria· Precī-
gite vos ſaccis et ciliciis· et plā-
gite filios vr̄os et dolete: quo-
niā appropiquauit ꝯtricio veſ-
tra· Immiſſus eſt vobis gladi-
us: et quis eſt qui auertat illum?
Immiſſus eſt in vobis ignis: ⁊
quis eſt qui extinguat illū? Im-
miſſa ſunt vobis mala: Et q̄s
eſt qui repellat ea? Nunquid re-
pellit aliquis leonē eſurientem
in ſilua: aut extinguet ignē in
ſtipula· mox quādo ceperit ar-
dere? Nunq̄d repellet aliquis ſa-
gittā a ſagittario forti miſſā?
Dn̄s fortis īmittit mala: et q̄s
ē qui repellat ea? Exijt ignis ex

iracundia eius: Et quis eſt qui
extinguat eū: Choruſcabit: et q̄s
non timebit: Tonabit: et quis
nō pauebit: Dn̄s cōminabit᷑:
et quis non funditus ꝯteretur
a facie ipſius: Terra tremuit et
fūdamēta eius: mare fluctuat
de profundo. ⁊ fluctus eius diſ-
turbabūtur. ⁊ piſces eius a fa-
cie dn̄i et a gloria uirtutis eiꝰ:
quū fortis dextera eiꝰ q̄ arcū ten-
dit: ſagitta eiꝰ acute q̄ ab ipſo
mittūtur: non deficient cū cepe-
rint mitti in fines t̄re. Ecce mit-
tūtur mala ⁊ nō reuertētur: do-
nec ueniāt ſup terrā. Ignis ſuc-
cenditur: et nō extinguet̄ donec
cōſumat fundamēta t̄re. Quē-
admodum non redit ſagitta
miſſa a ualido ſagittario: ſicut
non reuertent̄ mala que miſſa
fuerint in terram. Ve michi ue
michi. Quis me liberabit ī illiſ
dieb;: Initiū doloꝝ et multi ge-
mitus: initiū famis ⁊ multi in-
teritꝰ: initiū belloꝝ et formida-
būt poteſtates: initiū malorū:
⁊ trepidabūt oīes. In hiis q̄d
faciā cum uenerint mala: Ecce
fames et plaga et tribulatio ⁊
anguſtia miſſa ſunt flagella ī
emendatione: et in hiis oīb;
ſe non cōuertent ab iniq̄tatib;
ſuis: neq; flagelloꝝ memores
erūt ſemp. Ecce erit annone uili-
tas ſup terram: ſic ut putent ſi-
bi eſſe directā pacē: et tunc ger-
minabūt mala ſup t̄ram gla-
dius fames ⁊ magna cōfuſio.
A fame eñ plurimi qui inhabi-
tant t̄ram interient: et gladiuſ
perdet ceteros qui ſuperauerīt
a fame: ⁊ mortui ſicut ſtercora
proicient̄ et non erit qui cōſole-
tur eos. Derelinq̄tur eñi terra
deſerta: ⁊ ciuitates eius deicient̄.
Non derelinquet̄ qui colat t̄rā:
⁊ qui ſeminet eā. Ligna dabūt
fructus: et quis uindemiabit il-
la: Vua matura fiet: et q̄s cal-
cabit illā: Erit eñ locis magna
deſertio. Cupiet eñ homo homi-
nem uidere: uel uocem eius au-
dire. Relinquent̄ eñi de ciuitate
decem et duo de agro qui abſcō-
derint ſe in denſis nemorib; et
ſciſſuris petrarū: quēadmodū
derelinquūtur in oliueto et ſin-
gulis arborib; tres aut quatu-
or oliue. ā ſicut in uinea uinde-
miata racemi relinquūtur ab
hiis q̄ diligenter uineā ſcrutāt̄:
ſic relinquētur in dieb; illis treſ
aut quatuor ſcrutātib; domoſ
eoꝝ in rumphea. Et relinq̄tur
terra deſerta: et agri eius inue-
terabūt: et uie eius et oēs ſemi-
te eius germinabūt ſpinas eo
q; non trāſiēt hoīes per eam.
Lugebūt uirgines nō habētes
ſponſos: lugebūt mulieres nō
habētes uiros: lugebūt filie ea-

rū nō habētes adiutoriū ſpon
ſi eaꝝ· In bello conſumentur:
et viri eaꝝ in fame exterentur·
Audite vero iſta: ⁊ cognoſcite
ea ſerui dn̄i· Ecce verbū dn̄i: ex-
cipite illud ne diis credatis de q̄-
bꝫ dicit dn̄s· Ecce appropinquāt
mala et nō tardāt· Quēadmo-
dū pregnās cū parit in nono
menſe filiū ſuū: appropinquā-
te hora partus eius· āte horaſ
duas vel tres dolores circueūt
ventrē eius: ⁊ ꝓdeunte infante
de ventre non tardabunt vno
pūcto: ſic nō morabimur ma-
la ad ꝓdeundū ſup t̄ram: et ſe-
culum gemet· ⁊ dolores circūte-
nebunt illud· Audite verbum
plebs mea· Parate vos ī pug-
nam: ⁊ in malis· ſic eſtote qua-
ſi aduene t̄re· Qui vendit qua
ſi qui fugiat· et qui emit quaſi
q̄ ꝑditurus· q̄ mercat̄ q̄ſi q̄ fruc-
tum non capiat: ⁊ qui edificat
q̄ſi nō habiturus· Qui ſeminat
quaſi qui non metet: ſic et qui
vineam putat quaſi non vin
demiaturus· Qui nubūt ſic q̄ſi
filios nō facturi: et qui nō nu-
bunt ſic quaſi vidui: ꝓpter qđ
q̄ laborāt ſine cauſa laborāt·
Fructus enim illoꝝ alienigene
metent: et ſubſtātiā illoꝝ rapi
ent et domos euertēt: et filios e
oꝝ captiuabūt· quia ī captiui
tate et fame generāt natos ſu
os· Et q̄ negociātur in rapina
quantū diu exornant ciuitateſ
et domos ſuas et poſſeſſioneſ
et ꝑſonas ſuas: tanto magis
adzelabor eos ſup pc̄ca ſua di-
cit dn̄s· Quō zelatur fornicari-
a mulierē ydoneā ⁊ bonā valde:
ſic zelabit̄ iuſticia iniquitatem
cū exornat ſe ⁊ accuſat eam in
facie cum venerit qui defendat
exquirētem om̄e pc̄c̄m ſup t̄rā·
Propterea nolite ſiſari ei nec
opibus eius: quī adhuc puſil-
lum et tollet̄ iniquitas a terra:
⁊ iuſticia regnabit in vos· Nō
dicat pc̄cōr ſe nō peccaſſe: quī
carbones ignis comburet ſup
caput eius qui dicit nō peccaui
coram deo ⁊ gloria ipſius· Ecce
dn̄s cognoſcet oīa opa hoīm:
et adinuentiones illoꝝ et cogi-
tationes illoꝝ: et corda illorū·
Dixit eīm fiat t̄ra et facta ē: fiat
celū et factū eſt· Et in verbo illi-
us ſtelle fundate ſunt: ⁊ nouit
numerū ſtellaꝝ· Qui ſcrutatur
abiſſum ⁊ theſauros illaꝝ: qui
menſus ē mare· et cōceptū eius·
Qui concluſit mare in medio aq̄-
rū: et ſuſpendit t̄rā ſup aquas
verbo ſuo· Qui extendit celum
quaſi camerā· ſup aquas fun-
dauit eū· Qui poſuit in deſerto
fontes aquaꝝ: et ſup verticem
mōtiū lacus ad emittendū flu-
mina ab eminenti petra: vt po-

tacet terram. Qui finxit hoīem
et poſuit cor ſuū in medio cor-
poris: et miſit ei ſpiritū vitā et
intellectū ⁊ ſpiramē dei omīpo-
tentis q̄ fecit omīa: et ſcrutinat
omīa abſcōſa in abſcōſis tr̄e.
Hic nouit adinuētionē vr̄am:
et que cogitatis in cordibꝫ vr̄is
peccantes et volētes occultare
pcc̄a ſua. Propt̄ qđ dn̄s ſcru-
tinādo ſcrutinauit omīa opa
vr̄a: et traducet vos omnes. ⁊
vos cōfuſi eritis cum pceſſerit
pcc̄a vr̄a corā hoībꝫ: et iniq̄-
tates erūt que accuſatores ſta-
būt in die illo. Quid facietis: ā
quō abſcōdetis peccata vr̄a co-
rā deo et angelis ei⁹: Ecce iudex
deus: timete eū. Deſinite a pcc̄is
vr̄is: et obliuiſcamī iniq̄tates
vr̄as iam agere eas in ſempit-
no: et deus educet vos et libera-
bit de omī tribulacione. Ecce e-
nim īcendit ardor ſup vos tur-
be copioſe: et rapient quoſdā
ex vobis et cibabūt ydolis occi-
ſos: et qui cōſenſerit eis erūt il-
lis in deriſū et in improperiū ⁊
in conculcationē. Erit enī loci
locus: ⁊ in vicinas ciuitates ex-
ſurrectio multa ſup timētes do-
minū. Erūt quaſi inſani nemi-
ni pcētes. ad diripiēdū ⁊ deuaſ-
tandū adhuc timentes dn̄m:
quia deuaſtabūt et diripiēt ſub-
ſtantias: et de domibꝫ ſuis eos
eicient. Tūc parebit probatio
electoꝝ meoꝝ: ut aurū qđ pro-
batur ab igne. Audite dilecti
mei dicit dn̄s. Ecce aſſunt dies
tribulationis: et de hiis libera-
bo vos. Ne timeatis nec heſite-
tis: quī deus dux veſter eſt. Et q̄
ſeruat mādata et pcepta mea
dicit dn̄s de⁹: ne pōderent vos
pcc̄a vr̄a: ne ſupeleuēt ſe iniq̄-
tates vr̄e. Ve qui cōſtrigunt̄ a
pcc̄is ſuis et obtegūtur ab ini-
quitatibꝫ ſuis: queadmodū a-
ger cōſtringit̄ a ſilua et ſpinis
tegit̄ ſemita eius per quā non
tranſit homo: ⁊ excludit̄. ⁊ mit-
titur ad deuorationem ignis.

Explicit liber Eſdre quartus.
Incipit prologus in libꝝ tobie

Chromatio et heli-
odoro epiſcopis:
ieronimus pſbr̄
in dn̄o ſalutem.
Mirari nō deſino
exactionis vr̄e inſtanciam. Ex-
igitis enī ut librū chaldeo ſer-
mone cōſcriptū ad latinū ſtilū
trahā: librū vtiqꝫ tobie: quem
hebrei de cathalago diuinarū
ſcripturarū ſecātes. hiis q̄ agi-
ographa memorāt mancipa-
runt. Feci ſatis deſiderio vr̄o:
nō tamē meo ſtudio. Arguūt
enī nos hebreoꝝ ſtudia: et impu-
tant nobis cōtra ſuū canonē
latinis auribus iſta transferre.

Sed meli⁹ eſſe iudicans phari-
ſeorū diſplicere iudicio · et epiſco-
porꝫ iuſſionibꝫ deſeruire: inſtiti
ut potui · Et quia vicina ē chal-
deorꝫ lingua ſermoni hebraico:
vtriuſqꝫ lingue peritiſſimū lo-
quacē reperiēs · vni⁹ diei labo-
rem arripui: ⁊ quicquid ille mi-
chi hebraicis verbis expreſſit ·
hoc ego accito notario · ſermo-
nibꝫ latinis expoſui · Oronibꝫ
vr̄is mercedē hui⁹ opis cōpen-
ſabo: cum gratū vobis didice-
ro me quod iubere eſtis digna-
ti cōpleſſe · Explicit prologus

Incipit liber Tobie · Cap. I.

Tobias ex tri-
bu et ciuitate
neptalim · q̄ ē
in ſuperioribꝫ
galilee ſupra
naaſon · poſt
viā que ducit ad occidētem · ī ſi-
niſtro habens ciuitatē ſephet:
cū captꝰ eſſet ī diebꝫ ſalmana-
ſar regis aſſirioꝝ · in captiuita-
te tamē poſitus viam veritatis
nō deſeruit: ita ut omnia que ha-
bere poterat quotidie cōcapti-
uis fr̄ibꝫ qui erāt ex ei⁹ genere ī-
pertiret · Cumqꝫ eſſet iunior om-
nibꝫ ī tribu neptalim: nichil ta-
mē puerile geſſit in ope · Deni-
qꝫ cū irēt omēs ad vitulos au-
reos quos iheroboā fecerat rex
iſrl̄ hic ſolus fugiebat ꝯſortia
omniū: ⁊ pergebat ad ihr̄lm ad tem-
plū dn̄i · et ibi adorabat dn̄m
deū iſrl̄: oīa primatiua ſua ⁊ deci-
mas ſuas fideliť offerēs · ita ut ī
t̄cio āno pſelitis ⁊ aduenis mi-
niſtraret omnem decimationē ·
Hec et hijs ſimilia ſcd̄m legem
dei puerulus obſeruabat · Cū
vero factꝰ fuiſſet vir accepit vx-
orem ānam de tribu ſua: et ge-
nuit ex ea filiū nomē ſuū impo-
nens ei: quē ab infātia timere
deū docuit et abſtinere ab omni
pctō · Igiť dum p captiuitatem
deueniſſet cū uxore ſua et filio ī
ciuitatē niniuen cū omni tribu
ſua · ⁊ cum omēs ederēt ex cibis
gētilium: iſte cuſtodiuit aīam
ſuā: et nunqꝫ cōtaminatꝰ in eſ-
cis eoꝝ · Et quī memor fuit dn̄i
ī toto corde ſuo · dedit illi deꝰ gr̄-
ciā ī ꝯſpectu ſalmanaſar regis:
⁊ dedit illi poteſtatē quocūqꝫ ve-
let ire: habēs libertatē q̄cūqꝫ fa-
cere voluiſſet · Pergebat ergo
p omēs q̄ erāt in captiuitate: ⁊
monita ſalutis dabat eis · Cū
aūt veniſſet in rages ciuitatem
medoꝝ · ⁊ ex hijs quibꝫ honora-
tus fuerat a rege habuiſſet decē
talenta argenti: et cum in mul-
ta turba gn̄is ſui gabelū egen-
tem videret qui erat ex tribu eiꝰ:
ſb̄ cirographo dedit illi memo-
ratū pōdus argenti · Poſt mul-
tū vero temporis mortuo ſalma-

naſar rege. cū regnaret ſenna-
cherib filius eius pro eo. et fili-
os iſrl' exoſos haberet in cōſpec-
tu ſuo: tobias pergebat ꝑ om-
nem cognationē ſuā. et cōſola-
batur eos: diuidebatq; unicui-
q; ꝓut poterat de facultatibus
ſuis. Eſurientes alebat: nudiſq;
veſtimēta ꝓbebat: et mortuis
atq; occiſis ſepulturā ſollicitus
exhibebat. Deniq; cū reuerſus
eſſet rex ſennacherib fugiens a
iudea plagā. quā circa eū fece-
rat deus ꝓpter blaſphemiā ſu-
am: et iratus multos occideret
ex filijs iſrl': tobias ſepeliebat
corpora eoꝝ. At ubi nūciatū ē
regi. iuſſit eū occidi: et tulit om-
nem ſubſtantiā eius. Tobias
vero cū filio ſuo et cū vxore fu-
giēs nudus latuit: q̄a multi di-
ligebant eum. Poſt dies vero
quadragītaquinq; occiderūt re-
gem filij ipſius. Et reuerſus eſt
tobias domū ſuam: omniſq; fa-
cultas eius. reſtituta eſt ei. II

Poſt hec vero cum eſſet di-
es feſt⁹ dn̄i et factū eſſet
prandiū bonū in domo tobie:
dixit filio ſuo. vade et adduc a-
liquos de tribu nr̄a timētes de-
um: ut epulent̄ nobiſcū. Cūq;
abiſſet: reuerſus nunciauit ei
vnū ex filijs iſrl' iugulatū iace-
re in platea. Statimq; exiliens
de accubito ſuo. relinquēs prā-
diū ieiunus ꝑuenit ad corpus:
tollenſq; illud. portauit ad do-
mū ſuā occulte: ut dum ſol oc-
cubuiſſet caute ſepeliret eū. Cū-
q; occultaſſet corpus. mādu-
cauit panē cū luctu ⁊ tremore: me-
morās illū ſermonē quē dixit
dn̄s ꝑ amos ꝓphetā. Dies feſti
vr̄i cōuertent̄ in lamētationē ⁊
luctū. Cū vero ſol occubuiſſet:
abijt et ſepeliuit eum. Argue-
bāt aūt eum omēs ꝓximi ei⁹.
dicētes. Iā huius rei cauſa inter-
fici iuſſ⁹ es. ⁊ vix effugiſti mor-
tis imperiū: ⁊ iterū ſepelis mor-
tuos? Sed tobias plus timens
deū q̄ regem. rapiebat corpa
occiſoꝝ et occultabat in domo
ſua: ⁊ medijs noctibꝫ ſepeliebat
ea. Contigit aūt ut quadā die
fatigatus a ſepultura veniens
domū iactaſſet ſe iuxta parietē
et obdormiſſet: ⁊ ex nido hirun-
dinū dormiēti illi calida ſterco-
ra inciderent ſup oculos eius:
fieretq; cecus. Hāc aūt tempta-
tionē ideo permiſit dn̄s euenire
illi: ut poſteris daret̄ exemplū
paciētie eius: ſicut ⁊ ſancti iob.
Nam cū ab infantia ſua ſemp
deū timuerit. et mādata ei⁹ cuſ-
todierit. nō eſt cōtriſtatus con-
tra dn̄m q' plaga cecitatis eue-
nerit ei: ſed immobilis in dei ti-
more permanſit: agens grās
deo omnibꝫ diebꝫ vite ſue. Nam

ſicut beato iob inſultabant re-
ges: ita iſti parentes et cogna-
ti eius irridebāt vitā eius dicen-
tes. Ubi eſt ſpes tua pro qua e-
limoſinas et ſepulturas facie-
bas? Tobias vero increpabat
eos dicēs. Nolite ita loqui: qm̄
filii ſanctorū ſumꝰ. et vitā illā
expectamꝰ: quā deus daturꝰ ē
hiis q̄ fidem ſuā nunq̄ʒ mutāt
ab eo. Anna vō vxor eiꝰ ibat
ad opꝰ textrinū quotidie: et de
labore manuū ſuaꝝ victū quē
ꝯſequi potuiſſet deferebat. Un-
de factū eſt: ut hedū caprarū ac-
cipiens detuliſſet domi. Cuius
cum vocem balātis vir eiꝰ au-
diſſet. dixit. Uidete ne forte fur-
tiuus ſit. Reddite eū dn̄is ſuis:
quia non licet nobis aut edere
ex furto aliquid aut cōtingere
Ad hec vxor eius irata reſpon-
dit. Manifeſte vana facta ē ſpes
tua: et elimoſine tue paruerūt.
Atq; hiis et aliis huiuſmodi v̄-
bis exprobrabat ei.

III

Tunc tobias ingemuit. et
cepit orare cū lacrimis di-
cens. Iuſtus es dn̄e: ⁊ om̄ia iu-
dicia tua vera ſunt: et om̄es vi-
e tue miſcdia et veritas. et iudi-
cium. Et nūc dn̄e memor eſto
mei: et ne vindictam ſumas de
peccatis meis: neq; reminiſcaris
delicta mea vel parentū meoꝝ.
Quī nō obediuimꝰ p̄ceptis tu-
is: ideo traditi ſumꝰ ī direptionē.
et captiuitatē ⁊ mortem. et ī fa-
bulā: et ī improperiū om̄ib; na-
tōnib; ī quib; diſpſiſti nos. Et
nunc dn̄e magna iudicia tua:
q̄a nō egimꝰ ſcd̄m p̄cepta tua:
et non ambulauimꝰ ſinceriter
corā te. Et nūc dn̄e ſcd̄m volū-
tatem tuā fac mecū: et p̄cipe in
pace recipi ſpiritū meū. Expedit
enī michi mori magis quā vi-
uere. Eadem itaq; die cōtigit ut
ſara filia raguelis ī rages ciui-
tate medorū. et ipſa audiret im-
properiū ab vna ex ancillis pa-
tris ſui: quī tradita fuerat ſep-
tem viris: ⁊ demoniū nomīe aſ-
modeus occiderat eos. mox ut
ingreſſi fuiſſent ad eam. Ergo
cum pro culpa ſua increparet
puellā: reſpōdit ei dicens. Am-
plius ex te nō videamꝰ filiū aut
filiā ſup t̄ram: interfectrix viroꝝ
tuoꝝ. Numquid ⁊ occidere me vis
ſicut etiā occidiſti ſeptem viros?
Ad hāc vocem perrexit in ſupe-
rius cubiculū domus ſue: et tri-
bus dieb; et trib; noctib; non
manducauit neq; bibit: ſed in
orōne perſiſtens cum lacrimis
deprecabat̄ dn̄ū. ut ab iſto ipro-
perio liberaret eam. Factū eſt
autem die tercia dum cōpleret
orōnem: benedicēs dn̄m dixit.
Bn̄dictū ē nomē tuū deꝰ pr̄m
nr̄oꝝ: qui cum iratus fueris mi-

ſericordiā facies: ⁊ in tempe tri-
bulacionis pctā dimittis hijs
qui inuocāt te. Ad te dñe faciē
meā cõuerto: ad te oculos me-
os dirigo. Peto dñe ut de vincu-
lo improperij huius abſoluas
me: aut certe de ſup terram eripi-
as me. Tu ſcis dñe quia nūq̃
cõcupiui virū: et mundam ſer-
uaui aīam meā ab omni ↄcu-
piſcentia. Nūq̃ cū ludētibus
miſcui me: neq̃ cū hijs q̄ ī leui-
tate ambulant participē me p̄-
bui. Virū āt cū timore tuo nō
cum libidine mea ↄſenſi ſuſci-
pere. Et ā ego indigna fui illis:
aut illi forſitā michi nō fuerūt
digni: qui forſitan viro alij cõ-
ſeruaſti me. Nō eſt eñ in hoīs
poteſtate cõſiliū tuū. Hoc aūt
pro certo habet omīs qui colit
te: q̄a vita eius ſi in pbatione
fuit coronabit̄: ſi aūt in tribu-
latione fuit liberabit̄: ⁊ ſi ī cor-
reptione fuerit ad miſcdiā tuā
puenire licebit. Nō eñ delecta-
ris in pditionibꝫ nr̄is: q̄a poſt
tempeſtatē trāqllū facis: ⁊ poſt
lacrimationē et fletū exultatio-
nem infūdis. Sit nomē tuū de-
us iſrl̄ benedictū in ſecula. In il-
lo tempe exaudite ſunt preces
amboꝝ in ↄſpectu glorie ſum-
mi dei: et miſſus eſt angelus do-
mini ſanctus raphael ut cura-
ret eos ambos quoꝝ uno tem-
pore ſūt orōnes in cõſpectu do-
mini recitate.

IIII

Igit̄ cum tobias putaret oratio-
nē ſuā exaudiri ut mori potuiſ-
ſet: vocauit ad ſe tobiā filiū ſu-
um: dixitq̃ ei. Audi fili mi ver-
ba oris mei: ⁊ ea in corde q̄ſi fū-
damentū cõſtrue. Cū acceperit
deus aīam meā. corp⁹ meū ſe-
peli: ⁊ honorē habebis mrī tue
omībꝫ diebꝫ vite eius. Memor
eñi eſſe debes: que ⁊ quāta peri-
cula paſſa ſit ꝑpter te in vtero
ſuo. Cum aūt et ipa cõpleuerit
tempus vite ſue: ſepelias eam
circa me. Omībꝫ aūt diebꝫ vite
tue in mente habeto deū: et ca-
ue ne aliquādo pctō ↄſencias:
et p̄termittas p̄cepta dei nr̄i. Ex
ſubſtantia tua fac elimoſinā:
et noli auertere faciē tuā ab vl-
lo paupe. Ita eñ fiet: ut nec ā
te auertat̄ facies dñi. Quō po-
tueris: ita eſto miſericors. Si
multū tibi fuerit abundanter
tribue: ſi exiguū tibi fuerit etiā
exiguum libenter impertiri ſtu-
de. Premiū eī bonū tibi theſau-
rizas in die neceſſitatis: qm̄ eli-
moſina ab omī pctō et a mor-
te liberat: et nō patietur aīam
ire in tenebras. Fiducia mag-
na erit corā ſummo deo elimo-
ſina: omībꝫ facientibꝫ eā. Atten-
de tibi fili mi ab omī fornicatio-
ne: et preter vxorē tuā nūq̄ pa-

tiaris crimen ſcire. Superbiã nū-
q̃ȝ in tuo ſenſu. aut in tuo verbo
dominari permittas. In ipſa enim i-
initiū ſumpſit omnis perditio. Qui-
cunqȝ tibi aliq̇d operatus fuerit.
ſtatī ei mercedē reſtitue: et merces
mercennarii tui apud te omni-
no nō remaneat. Qđ ab alio
oderis fieri tibi: vide ne tu aliqñ-
do alteri facias. Panem tuū
cum eſurientibus et egentibus
comede: et de veſtimentis tuis
nudos tege. Panem tuū et vi-
num tuū ſuper ſepulturã iuſti
conſtitue: et noli ex eo mãduca-
re et bibere cū peccatoribȝ. Cōſili-
um ſemper a ſapiente perquire.
Omni tempore benedic deū: et pete
ab eo ut vias tuas dirigat: et
omnia cōſilia tua in ipſo perma-
neãt. Indico etiã tibi fili mi de-
diſſe me decem talenta argenti
dum infãtulus eſſes gabelo ī
rages civitate medorū: et ciro-
graphū eius apud me habeo.
Et ideo perquire quō ad eū per-
venias: et recipias ab eo ſupra
memoratū pondus argenti: et
reſtituas ei cirographum ſuū.
Noli timere fili mi: pauperem q̇-
dem vitã gerimus: ſed multa bo-
na habebimus ſi timuerimus deū.
et receſſerimus ab omni peccato: et fe-
cerimus bene.

V

Tunc reſpondit tobias prī ſuo
et dixit. Omnia quecūqȝ p̄-
cepiſti michi. faciã pater. Quō
aūt pecuniã hãc inq̇rã. ignoro.
Ille me neſcit: et ego eum igno-
ro. Qđ ſignū dabo ei? Sed ne-
qȝ viam per quã pergatur illuc.
aliquãdo cognovi. Tūc pater
ſuus reſpōdit illi. et dixit. Ciro-
graphū quidē illius apud me
habeo. qđ dū illi oſtēderis ſtatī
reſtituet. Sed perge nūc et īqui-
re tibi aliquē fidelem virū: qui
eat tecū ſalua mercede ſua. dū
adhuc vivo: ut recipias eam.
Tunc egreſſus tobias. invenit
iuvenē ſtãtem ſplendidū p̄cinc-
tum: et quaſi paratū ad ambu-
landū. Et ignorãs qđ angelus
dei eſſet: ſalutavit eum. et dixit.
Unde te habemus bone iuve-
nis? At ille reſpōdit. Ex filiis iſ-
rahel. Et tobias dixit ei. Noſti
viã q̄ ducit in regionē medorum?
Cui reſpōdit. Novi: et omnia iti-
nera eius frequēter ambulavi:
et manſi apud gabelum frēm
nrm̄ qui moratur ī rages civita-
te medorum que poſita eſt in mō-
te egbathanis. Cui tobias ait.
Suſtine me obſecro: donec hec
ipſa nunciē prī meo. Tūc īgreſ-
ſus tobias. indicavit univ̄ſa
hec prī ſuo. Super que ammira-
tus pater. rogavit ut introiret ad
eū. Ingreſſus itaqȝ ſalutavit
eum et dixit. Gaudiū tibi ſit ſē-
per. Et tobias ait. Quale gau-

diū michi erit: qui in tenebris ſe-
deo· et lumē celi non video: Cui
ait iuuenis· Forti animo eſto:
in proximo eſt ut a deo cureris·
Dixit itaq3 illi tobias· Numq̄d
poteris perducere filiū meū ad
gabelū in rages ciuitatem me-
dorꝫ: Et cū redieris· reſtituā tibi
mercedē tuā· Et dixit ei āgelus·
Ego ducā: et reducā eū ad te·
Cui tobias reſpōdit· Rogo te:
indica michi· De qua domo: aut
de qua tribu es tu: Cui raphael
angelus dixit· Genus queris
mercenarij: an ipm̄ mercenari-
um qui cum filio tuo eat: Sed
ne forte ſolicitū te reddā: ego
ſum azarias· ananie magni
filius· Et tobias reſpondit· Ex
magno genere es tu· Sed peto
ne iraſcaris: ꝙ voluerim cog-
noſcere genus tuū· Dixit autē
illi angelus· Ego ſanū ducā: ⁊
ſanū tibi reducā filiū tuū· Rñ-
dēs āt tobias ait· Bene ambu-
letis: ⁊ ſit dn̄s ī itinere vr̄o: ⁊ ā-
gelꝰ eiꝰ comitetᷣ vobiſcū· Tūc
paratis om̄ibꝫ q̄ erāt ī via por-
tanda: fecit tobias vale patri
ſuo· et m̄ri ſue: et ambulauerūt
ambo ſil'· Cumq3 ꝓfecti eſſent:
cepit mater eius flere et dicere·
Baculū ſenectutis nr̄e tuliſti: ⁊
tranſmiſiſti a nobis· Nūq3 fu-
iſſet ipa pecunia: pro qua mi-
ſiſti eū· Sufficiebat nobis pau-
pertas nr̄a: ut diuitias cōputa-
remus hoc· ꝙ videbamus filiū
noſtrū· Dixitq3 ei tobias· Noli
flere· Saluus perueniet filiꝰ noſ-
ter: ⁊ ſaluus reuertetᷣ ad nos: ⁊
oculi tui videbūt illū· Credo eīm
ꝙ angelus dei bonus comitetᷣ
ei: et bene diſponet om̄ia q̄ cir-
ca eum gerūtur: ita ut cū gau-
dio reūtatᷣ ad nos· Ad hāc vo-
cē ceſſauit m̄r eiꝰ flere· ⁊ tacuit·

VI

Profectus eſt aūt
tobias: ⁊ canis ſecutus ē
eum: et māſit prima manſione
iuxta fluuium tigrim· Et exiuit
ut lauaret pedes ſuos: et ecce
piſcis immanis exiuit ad deuo-
randū eū· Quē expaueſcens to-
bias: clamauit voce magna di-
cēs· Dn̄e: inuadit me· Et dixit
ei angelus· Apprehende branchiā
eius: et trahe eū ad te· Qd̄ cum
feciſſet attraxit eū in ſiccū: ⁊ pal-
pitare cepit āte pedes eiꝰ· Tūc
dixit ei angelus· Exentera hūc
piſcem: et cor eiꝰ· et fel· et iecur
repone tibi· Sunt enī hec neceſ-
ſaria ad medicamēta utiliter·
Qd̄ cum feciſſet aſſauit carnes
eius· et ſecū ſuſtulerūt in via:
cetera ſalierūt que ſufficerēt eis:
quouſq3 peruenirēt ī rages ciui-
tatē medorꝫ· Tunc interrogauit
tobias angelū: et dixit ei· Ob-
ſecro te azaria frater: ut dicas
michi quod remediū habebūt

iſta que de piſce ſeruare iuſſiſti·
Et reſpõdens angelus dixit ei·
Cordis eius particulã ſi ſuper
carbones ponas·fumus eius
extricat omẽ genus demonio-
rum ſiue a viro ſiue a muliere:
ita ut ultra nõ accedat ad eos·
Et dixit ei tobias· Ubi vis ut
maneamꝰ: Reſpõdenſq; ange-
lus ait·Eſt hic raguel noĩe vir
propinquus de tribu tua: et hic
habet filiã noĩe ſaram: ſed ne
q; maſculũ neq; feminã ullam
habet aliã pͥter eã·Tibi debetur
omĩs ſubſtancia eius: et opor-
tet eam te accipere cõiugẽ·Pe-
te ergo eã a prẽ eius: et dabit
tibi eam uxorẽ·Tũc reſpondit
tobias· et dixit·Audio qͥa tra-
dita eſt ſeptem viris·et mortui
ſunt: ſed ⁊ hoc audiui·quia de-
moniũ occidit illos·Timeo er-
go ne forte ⁊ michi hec eueniant:
et cum ſim unicus parẽtib; me-
is: deponã ſenectutẽ illoꝝ cum
triſticia ad inferos·Tunc ãge-
lus raphael dixit ei·Audi me:
et oſtendã tibi·qui ſunt quib;
ꝑualere poteſt demonium·Hij
namq; q̃ cõiugiũ ita ſuſcipiũt
ut deũ a ſe et a ſua mente exclu-
dãt·et ſue libidini ita vacent ſi-
cut equus ⁊ mulus quib; nõ ẽ
intellectus: habet poteſtatẽ de-
moniũ ſup eos·Tu aũt cũ ac-
ceperis eam·ingreſſus cubicu-
lũ ꝑ tres dies ↄtinẽs eſto ab ea:
⁊ nichil aliud niſi orationibꝰ
vacabis cum ea·Ipſa aũt noc-
te· incenſo iecore piſcis fugabi-
tur demoniũ·Secũda vero nocte
in copulatione ſanctorũ patri-
archarũ admitteris·Tercia uo
nocte benedictionẽ cõſequeris:
ut filij ex vobis ꝑcreentur ĩco-
lumes·Trãſacta aũt tercia noc-
te accipies virginẽ cum timo-
re dñi·amore filioꝝ magis q̃
libidinis ductus: ut in ſemine
abrahe benedictionem in filijs
conſequaris·

VII

Ingreſſi ſunt aũt ad raguelem:
et ſuſcepit eos raguel: cũ gau-
dio·Intuenſq; tobiam raguel:
dixit anne uxori ſue·Quã ſimi-
lis eſt iuuenis iſte conſobrino
meo·Et cũ hec dixiſſet·ait·Un-
de eſtis iuuenes fr̃es nři? At illi
dixerunt·Ex tribu neptalim ſu-
mꝰ: ex captiuitate niniue·Dix-
itq; illis raguel·Noſtis tobiã
fr̃em meũ? Qui dixerunt·Noui-
mꝰ·Cumq; multa bona loq̃ret̃
de eo: dixit angelus ad rague-
lem·Tobias de quo interrogas·
pater iſtius ẽ·Et miſit ſe ragu-
el·et cum lacrimis oſculatus ẽ
eum: et plorãs ſupra collũ eiꝰ
dixit·Benedictio ſit tibi fili mi:
qͥa boni ⁊ optimi viri filius es·
Et anna uxor eius et ſara ipſo-
rũ filia lacrimate ſunt·Poſtq̃

autē locuti ſunt: p̄cepit raguel
occidi arietē. et parari cōuiuiū.
Cunq; hortaret̄ eos diſcūbere
ad prandiū: tobias dixit. Hic
ego hodie non mādūcabo ne-
q; bibā: niſi prius petitionem
meā confirmes: ⁊ p̄mittas mi-
chi dare ſarā filiā tuā. Quo au-
dito verbo raguel expauit. ſciēs
q̄d euenerit illis ſeptē viris. q̄ in-
greſſi ſūt ad eā: et timere cepit.
ne forte ⁊ huic ſiliter continge-
ret. Et cū nutaret et nō daret vl-
lū petēti reſpōſum: dixit ei āge-
lus. Noli timere dare eam iſti:
quī huic timēti deū debet̄ cōiux
filia tua. Propterea ali⁹ nō po-
tuit habere illā. Tūc dixit ragu-
el. Nō dubito q᷒ de⁹ p̄ces et la-
crimas meas ī ꝯſpectu ſuo ad-
miſerit. Et credo quī ideo fecit
vos venire ad me: ut et iſta cō-
iūgeret̄ cognatoni ſue. ſcd̄m le-
gem moyſi. Et nūc noli dubiū
gerere: q᷒ tibi eā tradā. Et ap̄p̄-
hēdēs dexterā filie ſue: dextere tobi-
e tradidit dicens. De⁹ abrahā
⁊ de⁹ yſaac ⁊ de⁹ iacob vobiſcū
ſit. et ipſe cōiungat vos: imple-
atq; benedictionē ſuā ī vobis.
Et accepta carta. fecerūt ꝯſcrip-
tionem ꝯiugij. Et poſt hec epu-
lati ſūt: benedicētes deū. Voca-
uitq; raguel ad ſe annā vxorē
ſuā: ⁊ p̄cepit ei ut p̄pararet alte-
rū cubiculū. Et īroduxit illuc

ſarā filiā ſuā: et lacrimata eſt.
Dixitq; ei. Forti animo eſto fili-
a mea. Dn̄s celi det tibi gaudiū
pro tedio q̄d perpeſſa es. VIII

Poſtq̄ȝ vero cenauerūt: intro-
duxerūt iuuenē ad eam.
Recordat⁹ itaq; tobias ſermo-
nū angeli protulit de caſſidili
ſuo partem iecoris: poſuitq; e-
am ſup carbones viuos. Tūc
raphael angelus app̄hendit de-
moniū: et religauit eum in de-
ſerto ſupioris egipti. Tūc hor-
tatus ē virginē tobias: dixitq;
ei. Sara exſurge et depꝛecemur
deū hodie et cras et ſcd̄m cras:
quia hijs trib; noctib; deo iun-
gimur: tercia aūt trāſacta noc-
te. in nr̄o erimus ꝯiugio. Filij
quippe ſanctoꝝ ſumus: ⁊ non
poſſumus ita coniungi ſicut ⁊
gentes q̄ ignorant deū. Surgē-
tes aūt pariter inſtātes orabāt
ambo ſimul: ut ſanitas daret̄
eis. Dixitq; tobias. Dn̄e de⁹ pa-
trum nr̄orū benedicāt te celi ter-
re mareq; et fōtes ⁊ flumina: ⁊
om̄es creature tue q̄ in eis ſūt.
Tu feciſti adam de limo terre:
dediſtiq; ei adiutoriū euam. Et
nūc dn̄e tu ſcis q̄ȧ nō luxurie
cauſa accipio ſororē meā con-
iugem: ſed ſola poſteritatis di-
lectione ī qua benedicat̄ nomē
tuū in ſecula ſeculoꝝ. Dixit ita-
q; ſara. Miſerere nobis domine.

miſerere nobis: et cõſeneſcamꝰ
ambo pariter ſani. Et factū eſt
circa pullorꝫ cantum. acceſſiri
iuſſit raguel ſeruos ſuos: et a-
bierunt cū eo pariter ut foderēt
ſepulcrū. Dicebat enī: ne ſimili-
modo euenerit ei. quo et ceteris
aliis ſeptem viris q̄ ſūt ĩgreſſi
ad eā. Cumq; paraſſet foſſam:
reuerſus raguel ad vxorē ſuā.
dixit ei. Mitte unā ex ācillis tu-
is. ⁊ videat ſi mortuus eſt: ut ſe-
peliā eum āteq̄ꝫ illuceſcat. At il-
la miſit unam ex ancillis ſuis.
Que ingreſſa cubiculū reperit
eos ſaluos incolumes: ſecum
pariter dormientes. Et reuerſa
nūciauit bonū nūciū. Et bene-
dixerunt dn̄m. raguel videlicet
et anna vxor eius: et dixerunt.
Benedicimꝰ te dn̄e deus iſrahel
q̄a non contigit nobis queād-
modū putabamꝰ. Feciſti enī
nobiſcū miſcdiam tuā: ⁊ exclu-
ſiſti a nobis inimicū ꝑſequētē
nos. Miſertus es aūt duobus
vnicis. Fac eos dn̄e in plenꝰ
benedicere te: ⁊ ſacrificiū laudis
tue ⁊ ſue ſanitatis offerre: ut co-
gnoſcat vniuſitas gētiū. quia
tu es deus ſolus in vniuſa terra.
Statimq; p̄cepit ſeruis ſuis ra-
guel ut replerent terra foſſā quā
fecerāt: priuſquā illuceſceret.
Vxori aūt ſue dixit ut inſtrue-
ret cõuiuiū: et p̄pararet omīa q̄

in cibos erant iter agentibꝫ ne-
ceſſaria. Duas quoq; pingues
vaccas. ⁊ quatuor arietes occi-
di fecit et parari epulas omībꝫ
vicinis ſuis. cunctiſq; amicis.
Et adiurauit raguel tobiam:
ut duas ebdomadas moraret̃
apud eum. De omībꝫ aūt que
poſſidebat raguel dimidiā par-
tem dedit tobie: et fecit hāc ſcrip-
turam: ut pars dimidia q̄ ſup-
erat. Poſt obitū eorꝫ tobie do-
mino deueniret. VIIII

Tunc vocauit tobias āge-
lum ad ſe. quē quidē ho-
minem exiſtimabat: dixitq; ei.
Azaria frater: peto ut auſcultes
verba mea. Si me ipſm tradā
tibi ſeruū: non ero cōdignꝰ p-
uidentie tue. Tamē obſecro te
ut aſſumas tibi aīalia ſiue ſer-
uicia: et vadas ad gabelū ĩ ra-
ges ciuitatem medorꝫ. reddaſq;
ei cirographū ſuū: et recipias
ab eo pecuniā. ⁊ roges eū veni-
re ad nuptias meas. Scis enī
ipſe quī numerat pater meꝰ di-
es: ⁊ ſi tardauero una die plus
cōtriſtat' aīa eius. Et certe vides
quō adiurauit me raguel: cuiꝰ
adiuramētū ſpernere non poſ-
ſū. Tūc raphael aſſumēs qua-
tuor ex ſeruis raguelis ⁊ duos
camelos. in rages ciuitatē me-
dorꝫ pregit: et inueniens gabelū
dedit ei cirographū ſuū: et rece-

pit omnē pecuniā. Indicauitqꝫ
ei de tobia filio tobie oīa q̄ geſ-
ta ſūt: fecitqꝫ eū ſecū uenire ad
nuptias. Cūqꝫ ingreſſus eſſet
domū raguelis: inuenit tobi-
am diſcūbētē: et exiliēs oſcula-
ti ſunt ſe inuicē. Et fleuit gabe-
lus: benedixitqꝫ deū et dixit. Be-
nedicat te deus iſrl̄: q̄a filius es
optimi uiri et iuſti ⁊ timētis de-
um. ⁊ elimoſinas facientis. Et
dicatur benedictio ſuper uxorē
tuā. Et ſup parētes uſtros: et ui-
deatis filios uſtros et filios filio-
rum uſtroꝝ uſqꝫ in terciā ⁊ quar-
tam generationē: et ſit ſemen
uſtrm benedictū a deo iſrl̄. q̄ reg-
nat in ſecula ſeculoꝝ. Cūqꝫ oēs
dixiſſent amē: acceſſerūt ad cō-
uiuiū. Sed et cum timore dñi
nuptiaꝝ conuiuiū exercebant.

X

Cum uero moras
faceret tobias cauſa nup-
tiaꝝ: ſolicitus erat pater eiꝯ to-
bias dicens. Putas quare mo-
ratur filiꝯ meus: aut quare de-
tentus eſt ibi: Putas ne gabe-
lus mortuꝯ eſt. et nemo reddit
illi pecuniā: Cepit aūt ꝯtriſtari
nimis ipſe ⁊ anna uxor eius cū
eo: ⁊ ceperūt ambo ſimul flere:
eo q̄ die ſtatuto minime reuer-
teretur filius eorū ad eos. Fle-
bat igitur mater eius irremedi-
abilibꝫ lacrimis: atqꝫ dicebat.
Heu me fili mi ut quid te miſi-
mus peregrinari. lumē oculoꝝ
nroꝝ. baculum ſenectutis nrē:
ſolatiū uite noſtre. ſpem poſte-
ritatis nrē: Oīa ſimul ī te uno
habētes: te nō debuimꝯ dimit-
tere a nobis. Cui dicebat tobias.
Tace et noli turbari: ſanus eſt
filius noſter: ſatis fidelis ē uir
ille cū quo miſimꝯ eū. Illa aūt
nullo modo cōſolari poterat
ſed cottidie exiliens circūſpicie-
bat. et circuibat uias oēs ꝑ q̄s
ſpes remeādi uidebatᷣ: ut ꝓcul
uideret eum ſi fieri poſſet uenie-
tē. At uero raguel dicebat ad
generū ſuū. Mane hic: ⁊ ego mit-
tam nunciū ſalutis de te ad to-
biam prēm tuum. Cui tobias
ait. Ego noui quia pater meus
et mater mea modo dies cōpu-
tant: et cruciatᷣ ſpiritus eoꝝ in
ipſis. Cumqꝫ uerbis multis roga-
ret raguel tobiam. et ille eum
nulla racōne uellet audire: tra-
didit ei ſarā ⁊ dimidiā partem
omīs ſubſtātie ſue. in pueris.
in puellis. in pecudibꝫ. ī came-
lis. ⁊ in uaccis ⁊ pecunia multa:
et ſaluū atqꝫ gaudētem dimiſit
eum a ſe dicēs. Angelus dñi
ſanctus ſit in itinere uſtro: ꝑdu-
catqꝫ uos ī columes. ⁊ īueniatis
omīa recte circa parētes uſtros:
et uideant oculi mei filios uſtros
priuſq̄ꝫ moriar. Et apprehēdē-
tes parētes filiam ſuā. oſculati

ſunt eā · ⁊ dimiſerūt ire: monē-
tes eā honorare ſocerōs · dilige-
re maritū · regere familiā · gub-
nare domū: ⁊ ſeipam irreprehē-
ſibilem exhibere · XI

Cumq; reuerterētur: puene-
runt ad charrā q̄ ē in me-
dio itinere cōtra niniuē undeci-
mo die · Dixitq; angelꝰ · Tobia
frater: ſcis quēadmodū reliqſ-
ti prēm tuum · Si placet itaq;
tibi p̄cedamus: et lento gradu
inſequātur iter nr̄m familie ſi-
mul cū cōiuge tua · et cum aīa-
lib; · Cūq; hī placuiſſet ut irent:
dixit raphael ad tobiā · Tolle
tecū ex felle piſcis · erit eīm neceſ-
ſariū · Tulit itaq; tobias ex fel-
le illo: et abierūt · Anna aūt ſe-
debat ſecus viā cottidie in ſup-
cilio mōtis: unde reſpicere pote-
rat de lōginquo · Et dum ex eo-
dem loco ſpecularet aduentū ei-
us: vidit a longe et illico cogno-
uit venientem filiū ſuū · currens
q; nūciauit viro ſuo dicens · Ec-
ce venit filius tuus · Dixitq; ra-
phael ad tobiā · At ubi introie-
ris domū tuā · ſtatim adora do-
minū deū tuū: et gratias agenſ
ei · accede ad prēm tuū: et oſcu-
lare eū · Statimq; lini ſup ocu-
los eius ex felle iſto piſcis · qḋ
portas tecū · Scias eīm qm̄ api-
entur mox oculi eius: ⁊ videbit
pater tuus lumen celi: et in aſ-
pectu tuo gaudebit · Tunc p̄cu-
currit canis qui ſimul fuerat in
via: ⁊ quaſi nuncius adueniēſ
blandimento ſue caude gaude-
bat · Et exurgens cecꝰ pater · ce-
pit offendens pedib; currere: et
data manu puero · occurrit in
obuiam filio ſuo · Et ſuſcipiēs
oſculatus ē eū cum uxore ſua:
et ceperūt flere pre gaudio · Cū-
q; adoraſſent deū · et gracias e-
giſſent: cōſederūt · Tunc ſumēſ
tobias de felle piſcis · linuit o-
culos prīs ſuo · Et ſuſtinuit qua-
ſi dimidiā fere horā · et cepit al-
bugo ex oculis eiꝰ quaſi mem-
branū oui egredi · Quā app̄hen-
dens tobias traxit ab oclis eiꝰ:
ſtatimq; viſum recepit · Et glo-
rificabāt deū ipē videlicet et ux-
or eius: et omēs qui ſciebāt eū ·
Dicebatq; tobias · Benedico te
dn̄e deus iſrahel q̄a tu caſtigaſ-
ti me: et tu ſaluaſti me · Et ecce
ego video tobiā filiū meū · In-
greſſa eſt etiā poſt ſeptē dies ſa-
ra uxor filij eiꝰ · ⁊ oīs familia ⁊
pecora ſana: et cameli · et pecu-
nia multa uxoris: ſed ⁊ illa pe-
cunia quā receperat a gabelo ·
Et narrauit parentibus ſuis
omīa beneficia dei: que feciſſet
circa eū per hoīem qui eū duxe-
rat · Veneruntq; achior ⁊ nabath
cōſobrini tobie · gaudentes ad
tobiā: et cōgratulātes ei de om-

nib; bonis q̄ circa illū oſtende-
rat deus. Et p̄ ſeptem dies epu-
lantes om̄es cum gaudio ma-
gno gauiſi ſunt. XII

Tunc vocauit ad ſe tobias
filiū ſuū: dixitq; ei. Quid
poſſum⁹ dare viro iſti ſācto q̄
venit tecū? Reſpōdens tobias.
dixit p̄ri ſuo. Pater quā merce-
dem dabimus ei: aut q̄d dignū
poterit eſſe beneficijs eius? Me
duxit et reduxit ſanū: pecuniā
a gabelo ip̄e recepit: vxorē ip̄e
me habere fecit. ⁊ demoniū ab
ea ip̄e cōpeſcuit: gaudiū paren-
tibus eius fecit: me ip̄m a deuo-
ratione piſcis eripuit: te quoq;
videre fecit lumen celi: et bonis
omnibus per eū repleti ſumus.
Quid illi ad hec poterim⁹ dig-
nū dare? Sed peto te pater mi:
ut roges eum. ſi forte dignabi-
tur medietatē de omīb; que al-
lata ſunt ſibi aſſumere. Et vo-
cantes eum pater ſcilicet ⁊ fili⁹.
tulerūt eum in partē: ⁊ rogare
ceperūt ut dignaret dimidiam
partē om̄i q̄ attulerāt acceptā
habere. Tunc dixit eis occulte.
Benedicite deū celi: et corā om̄i-
bus viuētib; ꝯfitemī ei: q̄a fecit
vobiſcū miſ'cordiam ſuā. Etenī
ſacramentū regis abſcondere
bonū eſt: opa aūt dei reuelare
⁊ cōfiteri honorificū eſt. Bona
eſt oratio cum ieiunio et elemo-
ſina. magis q̄; theſauros auri
recōdere: qm̄ elemoſina a mor-
te liberat. ⁊ ip̄a ē q̄ purgat pec-
cata: et facit inuenire vitā eter-
nam. Qui aūt faciūt peccatū ⁊
iniq̄tatem: hoſtes ſunt aīe ſue.
Manifeſto ergo vobis veritatē:
et nō abſcondā a vobis occul-
tum ſermonē. Quādo orabas
cū lacrimis et ſepeliebas mor-
tuos. et derelinquebas prandi-
um tuū et mortuos abſconde-
bas p̄ diē in domo tua ⁊ nocte
ſepeliebas eos: ego obtuli ora-
tionē tuā dn̄o. Et quia accept⁹
eras deo: neceſſe fuit ut tempta-
tio ꝓbaret te. Et nūc miſit me
domin⁹ ut curarē te: et ſaram
vxorē filij tui a demonio libera-
rem. Ego enī ſum raphael an-
gelus: vn⁹ ex ſeptem q̄ aſtam⁹
ante dn̄m. Cūq; hec audiſſent
turbati ſunt: ⁊ trementes ceci-
derūt ſup t̄ram in faciē ſuā. Dix-
itq; eis angelus. Pax vobis.
Nolite timere. Etenī cum eſſem
vobiſcū p̄ voluntatē dei. ip̄m
benedicite et cātate illi: videbar
quidē vobiſcū mādūcare. et bi-
bere: ſed ego cibo inuiſibili et
potu qui ab homīb; videri nō
poteſt vtor. Tempus ē ergo ut
reuertar ad eum qui me miſit:
vos autē benedicite deū: et nar-
rate omnia mirabilia eius. Et
cum hec dixiſſet. ab aſpectu eo-

rum ablatus ē: et vltra eū vide-
re nō potuerūt. Tunc proſtra-
ti per horas tres in faciē: bene-
dixerūt deū. Et exſurgētes: nar-
rauerūt omīa mirabilia eius.

Aperiens aūt XIII
tobias ſenior os ſuū: be-
nedixit dūm et dixit. Magnꝰ
es dūe in eternū: et ī omīa ſecu-
la regnū tuū: quī tu flagellas
et ſaluas: deducis ad inferos ⁊
reducis: et non eſt qui effugiat
manū tuā. Confitemīi dūo filij
iſrł: ⁊ ī cōſpectu gentiū laudate
eum: quī ideo diſperſit vos īnt
gentes que ignorāt eū: ut vos
enarretis mirabilia eius: et fa-
ciatis ſcire eos quia nō eſt aliꝰ
deus omnipotēs preter eū. Ipſe
caſtigauit nos ꝓpter iniq̄tates
nr̄as: ⁊ ipſe ſaluabit nos ꝓpter
miſcdiā ſuā. Aſpicite ergo que
fecit vobiſcū: et cum timore et
tremore: cōfitemini illi: regēq̄
ſeculoꝝ exaltate in opibꝫ vr̄is.
Ego aūt ī t̄ra captiuitatis mee
cōfitebor illi: quī oſtendit ma-
ieſtatem ſuā in gentem peccatri-
cem. Conuertimini itaqꝫ pecca-
tores: ⁊ facite iuſticiā corā dūo:
credentes quod faciat vobiſcū
miſcdiam ſuā. Ego aūt et aīa
mea in eo letabimur. Benedici-
te dūo omēs electi eius: ⁊ agite
dies leticie: ⁊ cōfitemī illi. Jheru-
ſalem ciuitas dei: caſtigauit te
dūs in opibus manuū tuarū.
Confitere dūo in bonis tuis et
benedic deum ſeculoꝝ: ut reedi-
ficet in te tabernaculū ſuū: ⁊ re-
uocet ad te omēs captiuos: et
gaudeas in omīa ſecula ſeculo-
rum. Luce ſplēdida fulgebis: ⁊
omēs fines t̄re adorabunt te.
Nationes ex longinquo ad te
venient: et munera deferentes
adorabūt in te dūm: ⁊ t̄ram tu-
am ī ſanctificationē habebūt.
Nomē enī magnū inuocabūt
in te. Maledicti erunt q̄ cōtemp-
ſerint te: et cōdemnati erūt oēs
q̄ blaſphemauerīt te: benedicti
qꝫ erunt qui edificauerīt te. Tu
aūt letaberis in filijs tuis: quī
omēs benedicētur: et cōgrega-
buntur ad dūm. Beati omnes
qui diligūt te: et qui gaudēt ſu-
p pace tua. Anima mea bene-
dic dūm: quī liberauit ihr̄lm ci-
uitatē ſuā. Beatus ero: ſi fuerint
reliquie ſeminis mei ad viden-
dam claritatē ihr̄lm. Porte ihe-
ruſalem ex ſaphiro et ſmarag-
do edificabūtur: ⁊ ex lapide pre-
cioſo omīs circuitus muroꝝ ei-
us. Ex lapide candido et mūdo
omēs platee eius ſternētur: ⁊ p
vicos eius alleluia cātabitur.
Benedictus dūs qui exaltauit
eam: ut ſit regnū eius in ſecl'a
ſeculorū ſup eam amen.

Et conſummati XIIII

ſunt ſermones tobie. Et poſtq̄
illuminatus ē tobias vixit ānis
q̄dragītaduob;: et vidit filios
nepotū ſuoꝝ. Completis itaq;
ānis cētūduob;. ſepultus eſt
honorifice in niniue. Quīqua-
ginta namq; et ſex annorū lu-
men oculoꝝ amiſit: ſexagena-
riꝰ vero recepit. Reliquū vero
vite ſue in gaudio fuit: et cum
bono pfectu timoris dei pexit
ī pace. In hora aūt mortis ſu-
e vocauit ad ſe tobiā filiū ſuū
et ſeptem iuuenes filios ſuos
nepotes: dixitq; eis. Prope erit
interitus niniue. Nō eni excidit
verbū dnī: ⁊ frēs nři qui diſper-
ſi ſunt a t̄ra iſrl̄. reuertētur ad
eam. Omīs aūt t̄ra eiꝰ deſerta
replebit̄: et domus dei que in ea
incenſa eſt iterū reedificabitur:
ibiq; reuertentur omēs timētes
deū. Et relinquēt gentes ydola
ſua: et venient in iħrlm. et inha-
bitabūt in ea: et gaudebūt ī ea
omēs reges t̄re. adorātes regē
iſrl̄. Audite ergo filij mei. prēm
vrm. Seruite dn̄o in veritate:
et inq̄rite ut faciatis que placi-
ta ſunt illi. Et filijs vr̄is mādā-
te. ut faciāt iuſticias ⁊ elemoſi-
nas: ut ſint memores dei: ⁊ be-
nedicāt eū in omī tempe in ve-
ritate ⁊ ī tota virtute ſua. Nūc
ergo filij audite me: et nolite
manere hic. Sed q̄cunq; die ſe-
pelieritis mrēm vrām. circa me
in uno ſepulcro: ex eo dirigite
greſſus vros ut exeatis hic. Vi-
deo eni: quia iniq̄tas eius finē
dabit ei. Factū eſt aūt poſt obi-
tum mr̄is ſue. tobias abſceſſit
ex niniue cū uxore ſua et filijs:
et filioꝝ filijs: ⁊ reuerſus eſt ad
ſoceros ſuos. Inuenitq; eos in
colomes in ſenectute bona: et
curā eorū geſſit. Et ipe clauſit
oculos eorū: et oēm hereditatē
domus raguelis ipe pcepit: vi-
ditq; q̄ntam generationē filios
filioꝝ ſuoꝝ. Et cōpletis annis
nonaginta et nouē in timore
dnī: cum gaudio ſepelierūt eū.
Omīs aūt cognatio eiꝰ et oīs
generatio eius in bona vita et
in ſancta conuſacione pman-
ſit: ita ut accepti eſſent tam deo
q̄ homīb;: et cūctis habitātib;
t̄ram. Explicit liber thobie.

Incipit plogus in libꝝ judith.

Apud hebreos liber
iudith inter agio-
grapha legit̄: cuiꝰ
auctoritas ad ro-
borāda illa que in cōtentionē
veniūt minus ydonea iudicat̄.
Chaldeo tamē ſermone cōſcrip-
tus. inter hiſtorias cōputatur.
Sed q̄a hūc libꝝ ſinodus nice-
na. in numero ſanctaꝝ ſcriptu-
rarū legit̄ cōputaſſe. acquieui
poſtulationi vr̄e. immo exacti-

dui: ⁊ ſepoſitis occupationib;
quib; vehemēter artabar · huic
unā lucubratiunculā dedi: ma-
gis ſenſū e ſenſu quā ex ūbo ū-
bū trāſferēs · Multorū codicū va-
rietatē vicioſiſſimā amputaui:
ſola ea q̄ intelligētia integra in
verbis chaldeis inuenire potui-
latinis expreſſi · Accipite iudith
viduā caſtitatis exemplū: et tri-
umphali laude perpetuis eam
p̄conijs declarate · Hāc eīn non
ſolū feminis ſed et viris imita-
bilem dedit: q̄ caſtitatis eius re-
munerator virtutē talē tribuit-
ut inuictū oīb; hoīb; vince-
ret: inſuperabilem ſuperaret ·

Incipit liber Judith capitm .j.

Arphaxat itaq;
rex medoꝝ ſb-
iugauerat mul-
tas gētes impe-
rio ſuo: et ipſe
edificauit ciui-
tatem potētiſſimā quam appel-
lauit egbatanis · Ex lapidibus
quadratis et ſectis fecit muros
eius: in altitudine cubitoꝝ ſep-
tuaginta · ⁊ in latitudine cubito-
rum triginta: turres vero eius
poſuit in altitudine cubitorū cē-
tum · Per quadrū vero earū · la-
tus utrūq; vicenoꝝ pedū ſpaci-
o tendebat: poſuitq; portas ei-
us in altitudine turriū · Et glo-
riabatur quaſi potens in potē-
tia exercitus ſui: ⁊ in gloria qua-
drigaꝝ ſuaꝝ · Anno igitur duo-
decimo regni ſui · nabuchodono-
ſor rex aſſirioꝝ qui regnabat in
niniue ciuitate magna pugna-
uit cōtra arphaxat: ⁊ obtinuit
eum in campo magno qui ap-
pellatur ragau · circa eufraten
et tigrin · et iadaſon in campo
erioch regis elicoꝝ · Tūc exalta-
tū eſt regnū nabuchodonoſor:
et cor eius eleuatū eſt · Et miſit
ad oēs qui habitabāt in cili-
cia · ⁊ damaſco · ⁊ libano · ⁊ ad
gentes que ſunt in carmelo et
cedar · et inhabitantes galileā ·
in campo magno eſdrelon: et
ad oēs qui erāt in ſamaria ·
⁊ trās flumē iordanem · uſq; ihe-
ruſalē · et oēm terram ieſſe · quo-
uſq; perueniatur ad montes ethi-
opie · Ad hos oēs miſit nun-
cios nabuchodonoſor · rex aſſi-
rioꝝ: qui oēs uno animo cō-
tra dixerūt · et remiſerūt eos va-
cuos: ac ſine honore abiecerunt ·
Tunc indignatus nabuchodo-
noſor rex ad oēm terram illam ·
iurauit per regnū ⁊ tronū ſuū:
q̄ defenderet ſe de omnib; his ·

Anno tercio decimo .ii.
nabuchodonoſor regis ·
viceſima et ſcda die menſis pri-
mi · factū eſt verbū in domo na-
buchodonoſor regis aſſirioꝝ:
ut defenderet ſe · Vocauitq; oēs

maiores omneſq; duces bella-
tores ſuos: et habuit cum eis
miſteriū cōſilij ſui. Dixitq; cogi-
tationē ſuā in eo eſſe: ut oēm t̄-
ram ſuo ſubiugaret imperio.
Qđ dictū cū placuiſſet oībꝫ:
vocauit nabuchodonoſor rex
holofernē ꝑncipem militie ſue:
⁊ dixit ei. Egredere adūſū omē
regnū occidētis: ⁊ contra eos p̄-
cipue qui cōtempſerūt imperi-
um meū. Nō parcet oculus tu-
us ulli regno: omnēq; urbem
munitam ſubiugabis michi.
Tūc holofernes vocauit duces
⁊ magiſtratus virtutis aſſirio-
rum: et dinumerauit viros in
expeditione ſicut p̄cepit ei rex.
centūuiginti milia peditū pug-
natorū. et equites ſagittarios
duodecim milia. Omēq; expe-
ditionem ſuā fecit p̄ire in mul-
titudine inumerabiliū camelo-
rum. cum hiis que exercitibus
ſufficeret copioſe: boum quoq;
armenta. gregeſq; ouiū. quo-
rum nō erat numerus. Frumē-
tum ex omī ſiria in tranſitu ſu-
o parari ꝯſtituit. Aurū vero ⁊
argētū de domo regis aſſump-
ſit multū nimis. Et ꝓfectus eſt
ipſe et omīs exercitus cum qua-
drigis et equitibꝫ ⁊ ſagittariis:
q̄ cooperuerūt faciē t̄re ſicut lo-
cuſte. Cumq; ptranſiſſet fines
aſſiriorū veīt ad magnos mō-
tes ange qui ſunt a ſiniſtro cili-
cie: aſcenditq; omīa caſtella eo-
rum: et obtinuit oēm munitio-
nem. Effregit autē ciuitatē opi-
natiſſimā melothi: predauitq;
omēs filios tharſis. et filios yſ-
mahel qui erāt cōtra faciē deſer-
ti. et ad auſtrū t̄re celeon. Et trā-
ſiuit eufraten. et venit in meſo-
potamiā: ⁊ fregit omēs ciuita-
tes excelſas que erant ibi a tor-
rente mambre uſquequo perue-
niatur ad mare: et occupauit
terminos eius a cilicia uſq; ad
fines iaphet. q̄ ſunt ad auſtrū.
Adduxitq; oēs filios madian.
⁊ predauit omnē locupletatio-
nem eoꝝ: omeſq; reſiſtētes ſibi
occidit in ore gladii. Et poſt hec
deſcendit in campos damaſci i
diebꝫ meſſis ⁊ ſuccendit omnia
ſata: omeſq; arbores ⁊ vineas
fecit incidi: et cecidit timor illiꝰ
ſup omēs inhabitātes terram.

III

Tunc miſerūt
legatos ſuos uniuerſaꝝ
urbiū ac ꝓuinciaꝝ reges ac prin-
cipes ſirie. ſcilicet et meſopota-
mie. et ſirie ſobal. et libie. atq;
cilicie: qui venientes ad holofer-
nem dixerūt. Deſinat indigna-
tio tua circa nos. Meliꝰ eſt enī
ut viuētes ſeruiamꝰ nabucho-
donoſor regi magno. et ſubdi-
ti ſimus tibi: q̄ȝ morientes cū
interitu nr̄o ipſi ſeruitutis noſ-

te damna patiamur·Omnis
ciuitas noſtra omniſqꝫ poſſeſſi=
o· om̄es colles et mõtes· et cã=
pi· et armenta bouũ· gregeſqꝫ o=
uium· et caprarũ equorũqꝫ ca=
meloꝝ ⁊ vniũſe facultates nr̄e
atqꝫ familie ĩ cõſpectu tuo ſũt·
Sint om̄ia ſub lege tua· Nos
etiã et filij nr̄i· ſerui tui ſumus·
Veni nobis pacificus dñs: et
utere ſeruitio nr̄o ſicut placue=
rit tibi· Tunc deſcendit de mon=
tibus cum equitibꝫ· in virtute
magna: ⁊ obtinuit omnẽ ciui=
tatem· et omnẽ inhabitãtẽ ter=
ram· De vniũſis aũt vrbibꝫ aſ=
ſumpſit ſibi auxiliarios viros
fortes et electos ad bellũ· Tan=
tuſqꝫ metus ꝓuinciis illis incu=
buit: ut vniũſaꝝ vrbiũ habita=
tores pͥncipes ⁊ honorati ſimꝉ
cũ ꝑplis exirẽt in obuiã veniẽti·
excipiẽtes eũ cum coronis ⁊ lã=
padibꝫ: ducẽtes choros in tim=
panis ⁊ tibijs· Nec iſta tamen
facientes· ferocitatẽ eius pecto=
ris mitigare potuerũt· Nam ⁊
ciuitates eoꝝ deſtruxit: et lucos
eoꝝ excidit· Preceperat eñi illi
nabuchodonoſor rex· ut om̄es
deos tre exterminaret: videlicet ut
ipſe ſolus diceretur deus ab hijs
nationibꝫ que potuiſſent holo=
fernis potentia ſubiugari· Per=
trãſiens ãt ſiriam ſobal et om=
nem appamiã· om̄emqꝫ meſo=
potamiam· venit ad ydumeos
in terra gabaa: accepitqꝫ ciuita
tes eoꝝ· et ſedit ibi per triginta
dies: in q̃bus diebꝫ adunari ꝑ
cepit vniũſum exercitũ virtutis

IIII

Tunc audi= ſue·
entes hec filij iſrahel q̃ ha
bitabãt t̃ram iude: timuerunt
valde a facie eius· Tremor etiã
et horror ĩuaſit ſenſus eoꝝ: ne
hoc faceret ihr̄lm ⁊ templo dñi:
qd̄ fecerat ceteris ciuitatibꝫ ⁊ tẽ=
plis eaꝝ· Et miſerũt in om̄em ſa=
mariã ꝑ circuitũ uſqꝫ iherico:
⁊ p̄occupauerũt om̄es vertices
montiũ· Et muris circũdederũt
vicos ſuos: et cõgregauerunt
frumẽta in p̄paratõnẽ pugne·
Sacerdos etiã eliachim ſcripſit
ad vniũſos qui erãt ꝯtra eſdre=
lon· que eſt cõtra faciẽ campi
magni iuxta dotaim: ⁊ vniuer=
ſis per quos vie tranſitus eſſe
poterat: ut obtinerent aſcenſus
montiũ per quos via eſſe pote=
rat ad ihr̄lm: et illic cuſtodirẽt
vbi anguſtũ iter eſſe poterat
inter mõtes· Et fecerũt filij iſrl̄:
ſcd̄m qd̄ cõſtituerat eis ſacdos
dñi eliachim· Et clamauit om̄s
pp̄ls ad dñm inſtãtia magna:
et humiliauerũt aĩas ſuas in
ieiunijs· ipi ⁊ mulieres eoꝝ· Et
induerũt ſe ſacerdotes cilicijs:
et infantes proſtrauerũt cõtra
faciem templi dñi: ⁊ altare dñi

operuerūt cilicio · Et clamaue-
rūt ad dn̄m deū iſrahel vnani-
miter: ne darētur in predā infā-
tes eoꝝ · et vxores eoꝝ in diuiſi-
onem · et ciuitates eoꝝ in exter-
miniū · et ſancta eorū in pollu-
tionē: ⁊ fierēt in obprobriū gē-
tibȝ · Tūc eliachim ſacerdos do-
mini magnus circuiuit omnē
iſrl': allocutuſq; eſt eos dicens ·
Scitote qm̄ exaudiuit dn̄s pre-
ces vr̄as: ſi manētes pmanſe-
ritis in ieiunijs et orationibus
ī cōſpectu dn̄i · Memores eſtote
moyſi ſerui dn̄i: q̄ amalech cō-
fidentem in virtute ſua ⁊ in potē-
cia ſua et in exercitu ſuo · et ī cli-
peis ſuis et in curribȝ ſuis et in
equitibȝ ſuis nō ferro pugnan-
do: ſed precibȝ ſanctis orando
deiecit · Sic erūt vniūſi hoſtes iſ-
rahel: ſi pſeueraueritis in hoc
ope qd̄ cepiſtis · Ad hāc igitur
exhortationē eius depcātes do-
minū · pmanebāt ī cōſpectu do-
mini: ita ut etiā hij q̄ offerebāt
dn̄o olocauſta · precincti cilicijs
offerrent ſacrificia dn̄o: ⁊ erāt ci-
nis ſup capita eorū · Et ex toto
corde ſuo oīes orabāt deū: ut
viſitaret populū ſuū iſrahel ·

Nunciatūq; eſt V
holoferni pncipi militie
aſſirioꝝ q filij iſrl' ꝑpararent ſe
ad reſiſtendū · ac montiū itine-
ra cōcluſiſſent · ⁊ furore nimio
exarſit ī iracūdia magna · Vo-
cauitq; oīes pncipes moab ⁊
duces ammō: et dixit eis · Dici-
te michi q̄s ſit pp̄ls iſte q̄ mon-
tana obſidet: aut que ⁊ quales
et quāte ſint ciuitates eoꝝ: que
etiā ſit virtus eoꝝ aut q̄ ſit mul-
titudo eorū uel q̄s rex militie il-
loꝝ · Quare pre oībȝ q̄ habi-
tant in oriēte iſti ɔtempſerunt
me · et non exierūt in obuiā no-
bis: ut ſuſciperēt nos cū pace:
Tunc achior dux oīm filioꝝ a-
mon reſpōdēs ait · Si digneris
audire dn̄e · dicā veritatē in cō-
ſpectu tuo de pp̄lo iſto q̄ in mō-
tanis habitat: et nō egredietur
verbū falſum ex ore meo · Po-
pulus iſte ex progenie caldeoꝝ
eſt · Hic primū in meſopotami-
a habitauit: qm̄ noluerūt ſequi
deos patrū ſuoꝝ qui erāt in tra
caldeoꝝ · Deſerētes itaq; cerimo-
nias patrū ſuoꝝ que in multi-
tudine deoꝝ erāt vnū deum celi
coluerūt: qui et p̄cepit eis ut ex-
irent inde: ⁊ habitarēt in carrā ·
Cunq; operuiſſet oēm trām fa-
mes · deſcenderūt in egiptū: illic-
q; p quadringētos annos ſic
multiplicati ſunt: ut dinume-
rari eorū nō poſſet exercit⁹ · Cū-
q; grauaret eos rex egipti atq;
in edificationibȝ urbiū ſuaꝝ in
luto et latere ſubiugaſſet eos:
clamauerūt ad dn̄m ſuū ⁊ per-

cussit totã t̃ram egipti·plagis
variis·Cũq; eiecissent eos egip=
ti a se·et cessasset plaga ab eis
et iterũ eos vellent capere ⁊ ad
suũ seruitiũ reuocare·fugienti=
bus hiis deus celi mare aperuit:
ita ut hinc inde aque q̃si mur⁹
solidarentur:et isti pede sicco fũ=
dum maris pambulãdo tran=
sirent·In quo loco dum innu=
merabilis exercit⁹ egiptiorꝫ eos
psequeret̃·ita aquis coopertus
est:ut nõ remaneret vel vnus·
qui factum posteris nũciaret·
Egressis etiam mare rubrũ de=
serta syna mõtis occurrerũt:in
q̃bꝫ nunq̃ȝ homo habitare po=
tuit:vel fili⁹ hoĩs requieuit·Il=
lic fontes amari obdulcati sũt
eis ad bibendũ:⁊ p ãnos qua=
draginta annonã de celo cõse=
cuti sunt·Vbicũq; ingressi sũt:
sine arcu ⁊ sagitta·⁊ absq; scu=
to et gladio·deus eorũ pugna=
uit pro eis et vicit·Et nõ fuit q̃
insultaret pplo isti:nisi quãdo
recessit a cultu domini dei sui·
Quocienscũq; autẽ preter ipm
deum suũ alterũ coluerunt:da=
ti sunt in predã et in gladiũ et
ĩ obprobriũ·Quocienscũq; aũt
penituerunt se recessisse a cultu=
ra dei sui:dedit eis de⁹ celi virtu=
tem resistendi·Deniq; canane=
um regem et iebuseũ·⁊ pherese=
um et eueum et etheũ et amor=
reum et omnes potẽtes in esebõ
prostrauerunt:et t̃ras eorꝫ et ci=
uitates eorꝫ ipi possederũt:⁊ us=
q; dum nõ peccarẽt in ↄspectu
dei sui erãt cum illis bona·De=
us enĩ illorꝫ odit iniquitatem·
Nam et ante hos annos cum
recessissẽt a via quam dederat
illis deus ut ambularent in ea·
exterminati sunt p̃liis a mltis
nationibꝫ:⁊ plurimi eorꝫ capti=
ui abducti sunt in t̃ram nõ su=
am·Nup aũt reuersi ad dñm
deum suũ ex dispsione qua dis=
persi fuerant adunati sunt:et
ascenderũt mõtana hec omĩa:
et iterũ possident ihrlm·vbi sũt
sancta sanctorum·Nunc ergo
mi dñe perquire si ẽ aliqua ini=
quitas eorꝫ in cõspectu dei eorꝫ:
ascendam⁹ ad illos quõ tradẽs
tradet illos deus eorꝫ tibi:⁊ sub=
iugati erunt sub iugo potẽtie
tue·Si vero nõ est offensio po=
puli huĩ⁹ coram deo suo nõ po=
terimus resistere illis:quĩ deus
eorꝫ defendet illos:et erimus in
obprobriũ vniũse terre·Et fac=
tum ẽ cum cessasset loqui achi=
or verba hec:irati sunt omnes
magnates holofernis·et cogi=
tabant interficere eum dicẽtes
ad alterutrũ·Quis est iste q̃ fili=
os israhel posse dicat resistere
regi nabuchodonosor·et exerci=
tibꝫ eius:hoĩes inermes et sine

virtute· et ſine peritia artis pu
gne: Vt ergo agnoſcat achior
quĩ fallit nos· aſcendemus in
montana: ⁊ cum capti fuerint
potẽtes eoꝝ: tũc cũ eiſdẽ gladio
trãſuerberabit: ut ſciãt omnes
gentes quĩ nabuchodonoſor
deus terre eſt· et p̃ter ipm̃ alius
non eſt·

VI

Factum eſt aũt cum ceſſaſ-
ſent loqui: indignatꝰ holofer-
nes vehemẽter dixit ad achior·
Quõ ꝓphetaſti nobis dicẽs qꝫ
gẽs iſrahel defendatᷣ a deo ſuo:
ut oſtendã tibi quĩ non ẽ deus
niſi nabuchodonoſor: cum ꝑ-
cuſſerimꝰ eos oẽs ſicut hoiem
vnũ· tunc ⁊ ipe cũ illis aſſirio-
rum gladio interibis: ⁊ omĩs
iſrahel tecũ ꝑdicione diſperiet:
et ꝓbabis quĩ nabuchodono-
ſor dñs ſit vniũſe ẽre· Tuncqꝫ
gladius militie mee tranſiet ꝑ
latera tua: et ꝯfixus cades inter
vulneratos iſrahel: et nõ reſpi-
rabis ultra donec exterminerís
cum illis· Porro aũt ſi ꝓpheciã
tuam veram exiſtimas nõ con-
cidat vultus tuus: et pallor q̃
faciem tuã obtinet abſcedat a
te: ſi verba mea hec putas iple-
ri non poſſe· ut aũt noueris q̃
a ſimul cum illis hec experieris:
ecce ex hac hora illoꝝ ꝯſo ſoci
aberis: ut dũ dignas mei gla-
dij penas exceperint· ipe ſimul
ulcioni ſubiaceas· Tũc holofer-
nes p̃cepit ſeruis ſuis: ut com-
p̃hẽderẽt achior ⁊ ducerẽt eũ
in bethuliã: ⁊ traderent eum in
manus filiorũ iſrahel· Et acci-
pientes eum ſerui holofernis·
profecti ſunt ꝑ campeſtria: ſed
cum appropinquaſſent ad mõ-
tana· exierunt contra eos fun-
dibularij· Illi aũt diuertẽtes a
latere mõtis· ligauerũt achior
ad arborem manibꝫ ⁊ pedibꝫ:
et ſic vinctũ de reſtibꝫ dimiſerũt
eum: et reuerſi ſunt ad dñm ſu-
um· Porro filij iſrahel deſcen-
dentes de bethulia· venerũt ad
eum· Quem ſoluentes duxerũt
ad bethuliã: atqꝫ in mediũ ppli
illũ ſtatuentes ꝑcunctati ſunt·
q̃d rerũ eſſet qꝫ illũ vinctũ aſſi-
rij reliquiſſẽt· In diebꝫ illis erãt
illic p̃ncipes· ozias filius mich-
a de tribu ſimeõ: et charmi qui
et gothoniel· In medio itaqꝫ ſe-
nioꝝ et in cõſpectu oĩm achior
dixit omĩa que locutus fuerat
ab holoferne interrogatus: et q̃-
liter ꝑplus holofernis voluiſſet
propter hĩ verbũ interficere eũ:
et quẽadmodũ ipe holofernes
iratus iuſſerit eum iſrahelitis
hac de cauſa tradi: ut dum vin-
ceret filios iſrahel· tunc et ipm̃
achior diuerſis iubeat ſuppli-
cijs interire: ꝓpter hoc qꝫ dixiſſet·
deus celi defenſor eorũ eſt· Cumqꝫ

achioꝛ uniuerſa hec expoſuiſſet:
om̄is pp̄lus cecidit in faciē ado-
rātes dn̄m: et cōmuni lamēta-
tione et fletu unanimes preces
ſuas dn̄o effuderūt dicētes. Do-
mine deus celi ⁊ t̄re intuere ſupbiā
eorū et reſpice ad noſtrā humi-
litatē: ⁊ faciē ſanctoꝝ tuoꝝ attē-
de: et oſtende qm̄ nō derelinquis
p̄ſumētes de te: et p̄ſumētes de
ſe ⁊ de ſua virtute gloriātes hu-
milias. Finito itaq; fletu: et p
totū diē oratione pp̄loꝝ cōple-
ta: cōſolati ſunt achioꝛ dicētes.
Deus patrū nr̄oꝝ cui⁹ tu virtu-
tem p̄dicaſti. ip̄e tibi hāc dabit
viciſſitudinē: ut eoꝝ magis tu
interitū videas. Cum vero dn̄s
de⁹ noſter dederit hāc libertatē
ſeruis ſuis: ſit et tecū deus ī me-
dio nr̄i. ut ſicut placuerit tibi ita
cum tuis om̄ib; cōuerſeris no-
biſcum. Tunc ozias finito ↄſi-
lio ſuſcepit eum in domū ſuā:
et fecit cenā magnā. Et vocatis
om̄ib; p̄ſbiteris. ſimul expleto
ieiunio refecerūt. Poſtea vero
cōuocatus eſt om̄is pp̄lus: ⁊ p
totam noctē intra eccleſiā ora-
uerūt: petētes auxiliū a deo iſrl̄.

VII

Holofernes aūt
altera die p̄cepit exercitib;
ſuis: ut aſcēderēt ↄtra bethuliā.
Erant aūt pedites bellatoꝝ cē-
tūuiginti milia et equites vigi-
tiduo milia: preter preparatio-
nes viroꝝ illorū quos occupa-
uerat captiuitas: et adducti fu-
erant de ꝓuinciis et urbib; uni-
uerſe iuuentutis. Omnes para-
uerūt ſe pariter ad pugnā. cō-
tra filios iſrahel: ⁊ venerūt per
crepidinē mōtis uſq; ad apicē
q̄ reſpicit ſup dothaim a loco q̄
dicit̄ belma. uſq; ad chelmō q̄
eſt cōtra eſdrelon. Filij aūt iſrl̄
ut viderunt multitudinē illorū
proſtrauerūt ſe ſup t̄ram mit-
tentes cinerem ſup capita ſua:
unanimes orantes ut de⁹ iſra-
hel miſcdiam ſuā oſtenderet ſu-
p pp̄lm ſuū. Et aſſumentes ar-
ma ſua bellica. ſederunt per lo-
ca q̄ anguſti itineris tramitem
dirigūt inter mōtuoſa: et erāt
cuſtodiētes ea tota die ⁊ nocte.
Porro holofernes dum circuit
per gyrū repperit q᷒ fons qui
influebat aqueductum illoꝝ a
parte auſtrali extra ciuitatē di-
rigeret: et īcidi p̄cepit aqueduc-
tum illorū. Erāt tamē nō lōge
fōtes a muris ex quib; furtim
videbātur haurire aquā: ad re-
focillādū potius quā ad potā-
dum. Sed filij āmon ⁊ moab.
acceſſerūt ad holofernē dicētes.
Filij iſrahel nō in lancea nec ī
ſagitta confidūt: ſed mōtes de-
fendūt illos: et muniunt illos
colles in p̄cipicio cōſtituti. Vt
ergo ſine congreſſione pugne

poſſis ſupare eos pone cuſto-
des fonciū ut non hauriāt ex
eis: et ſine gladio interficies e-
os: uel certe fatigati tradēt ciui-
tatē ſuā quā putāt ī mōtibus
poſitam ſuperari nō poſſe. Et
placuerūt verba hec corā holo-
ferne ⁊ corā ſatellitib; ei⁹: et cō-
ſtituit ꝑ girū cētenarios per ſin-
gulos fōtes. Cumq; iſta cuſto-
dia per dies viginti fuiſſet exple-
ta. defecerūt ciſterne et collectio-
nes aquarū omnib; inhabitāti-
bus bethuliā: ita ut nō eſſet in-
tra ciuitatem unde ſaciarent̄ uel
una die: niſi ad menſurā daba-
tur ipſis aqua quotidie. Tūc
ad oziā ꝯgregati oēs viri femi-
neq; iuuenes ⁊ puuli. oēs ſimul
una voce dixerūt. Judicet de⁹ inter
nos ⁊ te: quā feciſti ī nos mala.
nolēs loqui pacifice cū aſſirijs:
et ꝓpter hoc vendidit nos deus ī
manib; eoꝝ. Et ideo nō eſt q̄ ad-
iuuet: cū ꝓſternamur ante ocu-
los eoꝝ in ſiti ⁊ ꝑdicione mag-
na. Et nūc cōgregate uniūſos
qui ī ciuitate ſūt: ut ſpōte trada-
mus nos omnes ipſo holofer-
nis. Melius ē eīn ut captiui be-
nedicam⁹ dūm viuētes: quam
moriamur ⁊ ſim⁹ obprobriū
omī carni: cū viderim⁹ uxores
noſtras ⁊ infātes noſtros mo-
ri āte oclos noſtros. Conteſta-
mur hodie celū et ſrā et deū pa-
trū noſtroꝝ q̄ ulciſcit̄ nos ſcdm
pctā noſtra. ut iā tradatis ciui-
tatem in manū milicie holofer-
nis: ut ſit finis noſter breuis ī
ore gladij: q̄ longior efficit̄ in
ariditate ſitis. Et cū hec dixiſſēt:
fact⁹ eſt fletus et ululat⁹ mag-
nus ī eccleſia omib;: ⁊ ꝑ multas
horas una voce clamauerunt
ad deū dicētes. Peccauim⁹ cū
pr̄ib; noſtris: iniuſte egimus:
iniq̄tatē fecim⁹. Tu q̄a pius es
miſerere noſtri. ⁊ ī tuo flagello
vindica iniq̄tates nr̄as: ⁊ noli
tradere cōfitētes te ipſo q̄ igno-
rat te: ut non dicāt int̄ gentes
ubi ē de⁹ eoꝝ. Et cum fatigati
hijs clamorib;. et hijs fletibus
laſſati ſiluiſſēt: exſurgēs ozias
infuſus lacrimis dixit. Equo a-
nimo eſtote frēs: et hos quinq;
dies expectam⁹ a dn̄o miſcdiā.
Forſitā eīn indignationē ſuā
abſcidet: et dat gloriā nomī ſu-
o. Si āt trāſactis q̄nq; dieb; nō
venerit adiutoriū: faciemus hec
verba que locuti eſtis. VIII
Et factū ē cū audiſſet hec ver-
ba iudith vidua. q̄ erat fi-
lia merari. filij ydo filij ioſeph
filij ozie filij elai filij iamnor. fi-
lij gedeon filij rafoim filij achi-
tob filij melchie filij enam filij
nathanie filij ſalathiel filij ſy-
meon filij ruben: et vir ei⁹ fuit
manaſſes: q̄ mortu⁹ eſt ī dieb;

meſſis ordeacee: inſtabat enim
ſup alligãtes manipulos ĩ cã-
po et venit eſtus ſup caput ei⁹:
et mortuus eſt in bethulia civi-
tate ſua ⁊ ſepultus eſt illic cum
prib; ſuis. Erat aũt iudith relic-
ta eius vidua iam annis trib;
et menſib; ſex. Et in ſupiorib;
dom⁹ ſue fecit ſibi ſecretũ cubi-
culum in quo cum puellis ſuiſ
clauſa morabat᷑: ⁊ habẽs ſup
lumbos ſuos cilicium. ieiuna-
bat omĩb; dieb; vite ſue: preter
ſabbata et neomenias. ⁊ feſta
domus iſrahel. Erat autem e-
leganti aſpectu nimis: cui vir
ſu⁹ reliquerat divitias multas
et familiã copioſam: ac poſſeſ-
ſiones armẽtis boum et gregi-
bus oviũ plenas. Et erat hec ĩ
omĩb; famoſiſſima. quoni-
am timebat dñm valde: nec erat
q̃ loqueret᷑ de illa verbũ malũ.
Hec itaq; cum audiſſet quoni-
am ozias ꝓmiſiſſet q᷑ tranſacto
q̃nto die traderet civitatẽ: miſit
ad pŕbiteros chabri et charmi.
Et venerũt ad illã: et dixit illis.
Quĩ eſt hoc verbũ in quo cõſen-
ſit ozias. ut tradat civitatẽ aſſi-
riis: ſi īt᷑ q̃nq; dies nõ venerit
vob̃ adiutoriũ? Et q̃ eſtis vos
q̃ temptatis dñm? Nõ ẽ iſte ſer-
mo qui miſ̃cordiam ꝓvocet: ſed
potius qui iram excitet. ⁊ furo-
rem accendat. Poſuiſtis vos
tempus miſerationis dñi: ⁊ in
arbitriũ vr̃m diem conſtituiſtiſ
ei. Sed q̃a patiẽs dñs ẽ. in hoc
ipõ peniteam⁹: et ĩ indulgẽtiã ei⁹
lacrimis poſtulem⁹. Nõ eñ q̃ſi
homo de⁹ ſic cõminabit᷑: neq;
ſicut filius hoĩs ad iracũdiã in-
flãmabit᷑. Et ideo humiliem⁹ il-
li aĩas nr̃as: ⁊ ĩ ſpiritu cõſtituti
hũiliato. ſeruiẽtes illi. dicam⁹
flẽtes dño. ut ſcd̃m voluntatẽ ſu-
ã ſic faciat nobiſcũ cito mĩam
ſuã: ut ſicut cõturbatũ ẽ cor nr̃m
in ſuperbia eoꝝ ita etiã de nr̃a
humilitate glorieniur: quĩ nõ
ſum⁹ ſecuti pc̃a patrũ nr̃oꝝ q̃
dereliq̃rũt deũ ſuũ. et adorave-
runt deos alienos: pro quo ſce-
lere dati ſunt in gladiũ. et ĩ ra-
pinam. et in cõfuſionẽ inimiciſ
ſuis. Nos autẽ alterũ deũ neſci-
mus preter ipm. Expectem⁹ hu-
miles cõſolationẽ ei⁹. et exqui-
ret ſanguinẽ nr̃m de afflictioni-
bus inimicoꝝ nr̃oꝝ: et humili-
abit om̃es gentes quecumq; in-
ſurgũt cõtra nos: et faciet illaſ
ſine honore dñs de⁹ noſter. Et
nũc frẽs quĩ vos q̃ eſtis pŕbite-
ri ĩ pplo dei. ⁊ ex vobis pendet a-
nima illoꝝ: ad eloquiũ veſtrũ
corda eoꝝ erigite: ut memores
ſint quia temptati ſunt patreſ
nr̃i. ut ꝓbarentur ſi vere colerẽt
deũ ſuũ. Memores eſſe debent
quõ pater noſter abrahã temp-

tatus eſt: et ꝑ multas tribulatio-
nes ꝓbatus dei amicus effect⁹
ē. Sic yſaac. ſic iacob. ſic moy-
ſes: ⁊ om̄es q̄ placuerūt deo. ꝑ
multas tribulationes trāſierūt
fideles. Illi aūt q̄ temptationes
nō ſuſceperūt cum timore dñi.
et in patientiā ſuam et impro-
periū murmurationis ſue cō-
tra dñm ꝓtulerūt: exterminati
ſunt ab exterminatore: et a ſer-
pētibȝ perierūt. Et nos ergo nō
ulciſcamur nos ꝓ hiis q̄ pati-
mur: ſed reputantes peccatis nr̄is
hec ipſa ſupplicia minora eſſe:
flagella dñi q̄ſi ſerui q̄ corripi-
mur ad emēdatōnē ⁊ nō ad ꝑ-
ditionem nr̄am eueniſſe creda-
mus. Et dixerunt illi ozias ⁊ p̄-
ſbiteri. Oīa q̄ locuta es uā ſūt:
⁊ nō eſt in ſermonibȝ tuis ulla
reprehēſio. Nūc ergo ora pro
nobis: qm̄ mulier ſancta es. ⁊
timēs deū. Et dixit illis iudith.
Sicut qd̄ potui loqui dei eſſe
cognoſcitis: ita qd̄ facere diſpo-
ſui ꝓbate ſi ex deo eſt. et orate
ut firmū faciat de⁹ ꝯſiliū meū.
Stabitis vos ad portam noc-
te iſta: ⁊ ego exeā cū abra mea:
et orate ut ſicut dixiſtis ī diebȝ
q̄nqȝ reſpiciat dñs pp̄lm ſuū iſ-
rahel. Vos aūt nolo ſcruteminī
actū meū: et uſqȝ dum renūciē
vobis. nil aliud fiat niſi orati-
o pro me ad dñm deū nr̄m. Et

dixit ad eā ozias p̄nceps iude.
Vade in pace: et dñs ſit tecū in
ultionē inimicorȝ nr̄orȝ. Et reu-
tentes abierunt. VIIII

Quibȝ aſcendētibȝ. iudith ī-
greſſa eſt oratoriū ſuū: ⁊
induēs ſe cilicio poſuit cinerē
ſup caput ſuū: et ꝓſternens ſe
dño clamabat ad dñm dicēs.
Dñe deus p̄ris mei ſymeō. qui
dediſti illi gladiū in defenſionē
alienigenarȝ qui violatores ex-
titerūt in coinq̄natione ſua. et
denudauerunt femur virginis
in cōfuſionē: et dediſti mulieres
illorȝ in predā. et filias illorȝ in
captiuitatē. et omnem predā in
diuiſionē ſeruis tuis q̄ zelaue-
runt zelū tuū: ſubueni queſo te
dñe de⁹ meus michi vidue. Tu
enī feciſti priora: et illa poſt il-
la cogitaſti: et hoc factū eſt. qd̄
ip̄e voluiſti. Om̄es enī vie tue
parate ſunt: et tua iudicia ī tu-
a ꝓuidētia poſuiſti. Reſpice caſ-
tra aſſiriorū nunc. ſicut tūc caſ-
tra egiptiorȝ videre dignat⁹ es:
quādo poſt ſeruos tuos arma-
ti currebāt. confidentes in qua-
drigis et in equitatu ſuo et in
multitudine bellatorȝ. Sed aſ-
pexiſti ſup caſtra eorȝ: ⁊ tenebre
fatigauerūt eos. tenuit pedes
eorȝ abiſſus: ⁊ aque operuerūt
eos. Sic fiāt ⁊ iſti dñe. qui cōfi-
dūt in multitudine ſua. ⁊ ī cur-

ribus ſuis· et in contis· ⁊ in ſa-
gittis ſuis· et in lanceis gloriā-
tur: et neſciunt quia tu ipſe es
deus noſter q̄ cōteris bella ab ī-
icio· ⁊ dn̄s nomē eſt tibi· Erige
brachiū tuū ſicut ab inicio: et
allide virtutē eoꝝ ī virtute tua·
Cadat virtus eorū in iracūdia
tua· q̄ ꝓmittūt ſe violare ſācta
tua: ⁊ polluere tabnaclm noīs
tui: et deicere gladio ſuo cornu
altaris tui· Fac dn̄e: ut gladio
proprio eius ſupbia ampute-
tur· Capiatur laqueo oculorū
ſuorū in me: et ꝑcuties eum ex
labijs caritatis mee· Da michi
in animo cōſtantiā ut contem-
nam illū: et virtutē: ut euertā
illum· Erit enī hoc memoriale
noīs tui: cum manus femine
deiecerit eum· Nō enī in multitu-
dine eſt virtus tua dn̄e: neq; in
equorum virib; volūtas tua·
Nec ſupbi ab inicio placuerūt
tibi: ſed humiliū ⁊ manſuetoꝝ
ſemper tibi placuit deprecatio·
Deus celoꝝ· creator aquaꝝ· et
dn̄s toti⁹ creature· Exaudi me
miſeram dep̄cantē: et de tua mi-
ſericordia p̄ſumentē· Memēto
dn̄e teſtamēti tui· et da verbū ī
ore meo· et in corde meo cōſiliū
corrobora: ut dom⁹ tua in ſanc-
tificatione tua ꝑmaneat: ⁊ oēs
gentes agnoſcant q̄a tu es de⁹
et non eſt alius p̄ter te· X

Factū eſt aūt cum ceſſaſſet
clamare ad dn̄m: ſurrex-
it de loco in quo iacuerat ꝓſtra
ta ad dn̄m· Vocauitq; abram
ſuam· ⁊ deſcendēs in domū ſuā·
abſtulit a ſe cilicium: ⁊ exuit ſe
veſtimentis viduitatis ſue· Et
lauit corpus ſuum· et vnxit ſe
mirro optimo: et diſcrimina
uit crinem capitis ſui· et impo-
ſuit mitrā ſup caput ſuū: et in-
duit ſe veſtimentis iocūditatis
ſue· Et induit ſādalia pedibus
ſuis: aſſūpſitq; dextraliola: ⁊ li
lia· ⁊ inaures ⁊ anulos: ⁊ omnib;
ornamētis ſuis ornauit ſe· Cui
etiā dn̄s ɔtulit ſplēdorē: qm̄ oīs
iſta cōpoſitio non ex libidine·
ſed ex virtute pendebat· Et ideo
dn̄s hanc in illā pulchritudinē
ampliauit: ut incōparabili de
core oīm oculis appareret· Im
poſuit itaq; abre ſue aſcopam
vini· et vas olei et polentā ⁊ la
pates· et panes et caſeū: ⁊ ꝓfec
ta eſt· Cumq; veniſſet ad portas
ciuitatatis: inuenerūt expectātē
oziam· ⁊ preſbiteros ciuitatis·
Qui cum vidiſſent eam: ſtupē-
tes mirati ſunt nimis pulchri-
tudinē eius· Nichil tamē interro-
gātes eam: dimiſerūt tranſire
dicentes· Deus patrū nroꝝ det
tibi gratiam: ⁊ omne conſilium
tui cordis ſua ūtute corroboret:
et glorietur ſup te ihrlm· ⁊ ſit no

men tuū in numero ſanctoꝝ ⁊
iuſtoꝝ. Et dixerunt hij qui illic
erāt. omēs una voce fiat fiat.
Judith vero orās dn̄m: trāſiuit
ꝑ portas. ipſa et abra ei⁹. Fac-
tum eſt aūt cū deſcenderet mōtē
circa ortū diei: occurrerūt ei ex-
ploratores aſſirioꝝ: et tenuerūt
eam dicentes. Unde venis: aut
quo vadis: Que reſpōdit. Fili-
a ſum hebreorū. Ideo ego fugi
a facie eoꝝ: qm̄ futuꝝ agnoui
q̄ dent̄ vobis in depredationē.
pro eo q̄ ɔtemnētes vos nolu-
erūt ultro tradere ſeipſos: ut īue-
nirent miſericordiam in conſpectu
veſtro. Hac de cauſa cogitaui
mecū dicens. Uadā ad faciem
ꝑncipis holofernis ut indicem
illi ſecreta illorū: et oſtendā illi
quo aditu poſſit obtinere eos:
ita ut nō cadat vir unus de ex-
ercitu eius. Et cū audiſſent viri
illi verba eius. cōſiderabāt faci-
em eius: et erat in oculis eorū
ſtupor: qm̄ pulchritudinē eiuſ
mirabant̄ nimis. Et dixerunt
ad eam. Cōſeruaſti aīam tuā:
eo q̄ tale repperiſti cōſiliū ut deſ-
cenderes ad dn̄m nr̄m. Hoc au-
tem ſcias: qm̄ cū ſteteris in con-
ſpectu eius bene tibi faciet: et e-
ris gratiſſima ī corde ei⁹. Dux-
eruntq; illā ad tabernaculū ho-
lofernis: nūciantes eam. Cūq;
intraſſet āte faciem ei⁹: ſtatim
capt⁹ eſt in ſuis oculis holofer-
nes. Dixeruntq; ad eum ſatelli-
tes eius. Quis cōtemnat ꝑplm
hebreoꝝ qui tam decoras muli-
eres habent: ut nō ꝑ hijs meri-
to pugnare ɔtra eos debeam⁹?
Videns itaq; iudith holofernē
ſedentē in conopeo qd̄ erat ex
purpura et auro. ⁊ ſmaragdo
⁊ lapidib; ꝑcioſis īextū: ⁊ cum
in faciem eius intendiſſet. ado-
rauit eum proſternēs ſe ſup ter-
ram: et eleuauerunt eam ſerui
holofernis iubente dn̄o ſuo.

XI

Tunc holofernes
dixit ei. Equo animo eſ-
to et noli pauere in corde tuo:
qm̄ ego nunquā nocui virū q̄
voluit ſeruire nabuchodono-
ſor regi. Populus aūt tuus ſi
non cōtempſiſſet me: non alle-
uaſſem lanceā meam ſup eū.
Nūc āt dic michi qua ex cauſa
receſſiſti ab illis: et placuit tibi
ut venires ad nos. Et dixit illi
iudith. Sume verba ācille tue:
qm̄ ſi ſecut⁹ fueris v̄ba ācille tue:
perfectā rem faciet dn̄s tecum.
Viuit enim nabuchodonoſor
rex terre. et viuit virtus eius q̄ ē
in te ad correptionē oīm aīarū
errantiū: qm̄ nō ſolū hoīes ſer-
uient illi per te: ſed ⁊ beſtie agri
obtemperant illi. Nunciat̄ enī
animi tui induſtria. vniuerſis
gentib;: et indicatū eſt omni ſe-

culo quō tu ſolus bonus et po-
tens es in omni regno eius: et
diſciplina tua omnibꝫ ꝓuinciiſ
predicat̃. Nec hĩ latet qḋ locut⁹
eſt achior: nec illud ignoratur
qḋ ei iuſſeris euenire. Conſtat
enĩ deũ noſtrũ ſic peccatis offen-
ſum: ut mãdauerit p ꝓphetas
ſuos ad pplm: q̄ tradat eũ p
peccatis ſuis. Et quõ ſciũt ſe of-
fendiſſe deũ ſuũ filij iſrahel: tre-
mor tuus ſup ipſos eſt. Inſup
etiam fames inuaſit eos: ⁊ ab
ariditate aque. iam inter mor-
tuos cõputant̃. Deniq; hoc or-
dinant. ut interficiant pecora
ſua et bibãt ſanguinẽ eorũ: et
ſancta dñi ſui que p̃cipit deus
nõ contingi. in frumẽto vino
et oleo. Hec cogitauerũt impē-
dere: et volũt conſumere. q̃ nec
manibꝫ deberẽt ɔtingere. Ergo
quõ hec faciũt: certũ eſt qḋ in p-
ditionẽ dabũtur. Qḋ ego ãcil-
la tua cognoſcẽs fugi ab illis:
et miſit me dñs hĩ ipa nũciare
tibi. Ego enĩ ancilla tua deũ co-
lo etiã nũc apud te: et exiet ãcil-
la tua. et orabo deũ: et dicet mi-
chi. quãdo eis reddat pctm ſuũ.
et veniẽs nũciabo tibi: ita ut e-
go adducã te p mediã ihrlm.
Et habebis omnem pplm iſrl' ſi-
cut oues q̃bus nõ ē paſtor. et
nõ latrabit uel vnus cõtra te:
quõ hec michi dicta ſunt p pro-
uidentiã dei. Et quõ iratus ē illiſ
de⁹: hec ipa miſſa ſum nũciare
tibi. Placuerũt aũt oĩa verba
hec corã holoferne ⁊ coram pu-
eris eius. et mirabant̃ ad ſapi-
entiã eius: ⁊ dicebãt alter ad al-
terum. Nõ eſt talis mulier ſup
terram in aſpectu. in pulchritu-
dine et in ſenſu verbor. Et dix-
it ad illam holofernes. Benefe-
cit deus qui miſit te ante pplm.
ut des illũ tu in manibus nr̃is.
Et quõ bona eſt ꝓmiſſo tua: ſi
fecerit michi hoc. deus tuus erit
et meus deus. et tu in domo na-
buchodonoſor magna eris: et
nomẽ tuum nominabitur in
uniuerſa terra.

XII

Tunc iuſſit eã introire vbi
repoſiti erãt theſauri ei⁹.
et iuſſit illic manere eam ⁊ con-
ſtituit qḋ daret̃ illi de conuiuio
ſuo. Cui reſpõdit iudith et dix-
it. Nũc non potero mãducare
ex hijs que michi p̃cipis tribui-
ne veniat ſup me offenſio. Ex
hijs aũt q̃ michi detuli mandu-
cabo. Cui holofernes ait. Si de-
fecerint tibi iſta que tecum detu-
liſti: qḋ faciem⁹ tibi? Et dixit iu-
dith. Viuit aĩa tua dñe meus.
quõ nõ expendet oĩa hĩ ancilla
tua: donec faciat de⁹ in manu
mea hec q̃ cogitaui. Et induxe-
runt illã ſerui ei⁹ in tabernacu-
lum. quo p̃ceperat: ⁊ petijt dũ

ītroiret ut daret̄ ei copia nocte·
et āte lucē egredi foras ad ora-
tionem· et dep̄candi dn̄m· Et p̄-
cepit cubiculariis suis ut sicut
placeret illi exiret ⁊ introiret ad
adorādum deū suū per triduū·
Et exibat noctib; ī vallē bethu-
lie: et baptisabat se in fonte a-
que· Et ut ascendebat· orabat
dominū deū israhel ut dirige-
ret viā eius ad liberationē po-
puli sui· Et introiēs munda ma-
nebat in tabernaculo· usq; dū
acciperet escam suā in vesperū·
Et factū est· quarta die· Holo-
fernes fecit cenam servis suis:
et dixit ad vagao eunuchum·
Vade et suade hebreā illam ut
spōte cōsentiat habitare mecū·
Fedū est enī apud assirios si fe-
mina irrideat virū agendo ut
immunis ab eo trāseat· Tunc
introivit vagao ad iudith et dix-
it· Non vereatur bona puella
introire ad dn̄m meū ut hono-
rificetur ante faciē eius: ⁊ man-
ducet cū eo et bibat vinū in io-
cunditate· Cui iudith respōdit·
Que ego sum ut cōtradicā dn̄o
meo: Omne qd̄ erit ante oculos
eius bonū et optimū faciam·
Quicquid āt illi placuerit hoc
michi erit optimū omnib; dieb;
vite mee· Et surrexit et ornavit
se vestimēto suo: ⁊ ingressa ste-
tit ante faciē eius· Cor āt holo-
fernis cōcussum est: erat enī ar-
dens in concupiscentia eius· Et
dixit ad eam holofernes· Bibe
nūc et accumbe in iocūditate:
qm̄ invenisti gratiā corā me· Et
dixit iudith· Bibā dn̄e: quoni-
am magnificata ē anima me-
a hodie pre omnib; dieb; meis·
Et accepit et manducavit et bi-
bit corā ipso ea que paraverat
illi ācilla ei⁹· Et iocūdus fact⁹
est holofernes ad eam: bibitq;
vinū multū nimis quantū nū-
quā biberat in vita sua· XIII
Et aūt sero factū est festina-
verūt servi illi⁹ ad hospi-
tia sua: ⁊ cōclusit vagao ostia
cubiculi et abiit· Erāt aūt oēs
fatigati a vino· Eratq; iudith
sola in cubiculo· Porro holo-
fernes iacebat in lecto nimia e-
brietate sopit⁹· Dixitq; iudith
puelle sue· ut staret foris ante
cubiculū et observaret· Stetit-
q; iudith āte lectū· orās cū lacri-
mis et labiorū motu ī silētio di-
cēs· Cōfirma me dn̄e deus isrł·
⁊ respice in hac hora ad opera
manuū mearū: ut sicut p̄misi-
sti ihr̄lm civitatē tuā erigas: ⁊ li-
qd̄ credens p te posse fieri cogi-
tavi p̄ficiā· Et cum hec dixisset:
accessit ad columnā q̄ erat ad ca-
put lectuli eius: et pugionē ei⁹
qui in ea ligatus pēdebat exsol-
vit· Cumq; evaginasset illū ap

pꝛehendit comam capitis eiꝰ ⁊
ait. Cōfirma me domine deus ī
hac hora. Et percuſſit bis in cer=
uicem eius. et abſcidit caput ei=
us: et abſtulit canopeū eius a
colūnis. ⁊ euoluit corpus eiuſ
truncū. Et poſt puſillū exiuit ⁊
tradidit caput holofernis ācil=
le ſue: ⁊ iuſſit ut mitteret illud ī
perā ſuā. Et exierunt due ſcđm
cōſuetudinē ſuā quaſi ad ora=
tionem. et trāſierūt caſtra: ⁊ gi=
rantes uallē uenerūt ad portā
ciuitatis. Et dixit iudith a lōge
cuſtodibꝫ murorꝫ. Aperite por=
tas quī nobiſcū ē deus: ꝙ fecit
uirtutem in iſrl̄. Et factū ē cum
audiſſent uiri uocem eiꝰ. uoca=
uerūt preſbiteros ciuitatis. Et
occurrerūt ad eam omēs. a mi=
nimo uſqꝫ ad maximū: quoni=
am ſperauerūt eam iam nō eſ=
ſe uenturā. Et accendētes lumi=
naria cōgirauerūt circa eā uni=
uerſi. Illa aūt aſcendēs ī eminē=
tiorē locum: iuſſit fieri ſilentiū.
Cūqꝫ omēs tacuiſſent: dixit iu=
dith. Laudate dñm deū nrm̄ ꝙ
nō deſeruit ſperātes ī ſe: et ī me
ancillā ſuā. adīpleuit miſcđiā
ſuā. quā ꝓmiſit domui iſrl̄: ⁊
īterfecit in manu mea hoſtem
pplī ſui in hac nocte. Et profe=
rēs de pera caput holofernis.
oſtendit illis dicēs. Ecce caput
holofernis pͥncipis milicie aſſi=
riorꝫ. Et ecce canopeum illiꝰ in
quo recumbebat ī ebrietate ſu=
a: ubi et per manū femine per=
cuſſit illū dñs deꝰ noſter. Viuit
aūt ipſe dñs quī cuſtodiuit me
angelus eius et hinc euntem ⁊
ibi cōmorantem et inde huc re=
uertentē: et nō ꝑmiſit me dñs
ancillā ſuā coinq̄nari: ſed ſine
pollutione pc̄ci reuocauit me
uobis. gaudētē in uictoria ſua
in euaſione mea. ī liberatione
urā. Cōfiteamur illi omēs quī
bonꝰ: quī in ſeculū miſcđia eiꝰ.
Vniūſi aūt adorātes dñm dix=
erunt ad eam. Benedixit te dñſ
in uirtute ſua: ꝙ per te ad nichi
lum redegit inimicos noſtros.
Porro ozias pͥnceps pplī iſra
hel dixit ad eam. Benedicta es
tu filia a dño deo excelſo. pͥ om=
nibus mulieribꝫ ſup trām. Be=
nedictus dñs qui creauit celū ⁊
trām. qui te direxit in uulnera
capitis pͥncipis inimicorꝫ nrō
rum. quia hodie nomen tuum
ita magnificauit. ut non rece=
dat laus tua de ore hoīm. qui
memores fuerint uirtutis dñi
ineternū: pro quibꝫ non peper=
ciſti anime tue ꝓpt̄ anguſtias
et tribulationē generis tui: ſed
ſubueniſti ruine ante cōſpectū
dei nrī. Et dixit omīs pplſ fiat
fiat. Porro achior uocatꝰ ueīt.
Et dixit ei. Deus iſrl̄ cui tu teſti=

monium dediſti quo ulciſcatur ſe de
inimicis ſuis: ipſe caput omnium in-
credulorum incidit in hac nocte in
manu mea. Et ut probes quia
ita eſt: ecce caput holofernis qui
in contemptu ſuperbie ſue deum iſrael
contempſit. et tibi interitum mina-
batur dicens: cum captus fuit
populus iſrael gladio perforari preci-
piam latera tua. Videns autem achi-
or caput holofernis anguſtia-
tus pre pauore cecidit in faciem ſu-
am ſuper terram: et eſtuauit anima
eius. Poſtea vero quam reſump-
to ſpiritu recreatus eſt: procidit
ad pedes eius. et adorauit eam
et dixit. Benedicta tu a deo tuo
in omni tabernaculo iacob: quoniam
in omni gente que audierit nomen
tuum magnificabitur ſuper te deus

Dixit autem XIIII iſrael.
iudith ad omnem popu-
lum. Audite me fratres. Suſpen-
dite caput hoc ſuper muros noſtros:
et erit cum exierit ſol. accipiat unuſ-
quiſque arma ſua et exite cum impe-
tu: non ut deſcendatis deorſum ſed
quaſi impetum facientes. Tunc ex-
ploratores neceſſe erit ut fugi-
ant ad principem ſuum excitandum
ad pugnam. Cumque duces eorum con-
currerint ad tabernaculum holo-
fernis. et inuenerint eum truncum
in ſuo ſanguine volutatum: deci-
det ſuper eos timor. Cumque cogno-
ueritis fugere eos ite poſt illos
ſecuri: quoniam dominus conteret eos ſub
pedibus veſtris. Tunc achior videns
virtutem quam fecit deus iſrael relicto
gentilitatis ritu credidit deo. et
circumcidit carnem preputii ſui. et ap-
poſitus eſt ad populum iſrael: et omnis
ſucceſſio generis eius. uſque in
hodiernum diem. Mox autem ut or-
tus eſt dies. ſuſpenderunt ſuper
muros caput holofernis: acce-
pitque unuſquiſque vir arma ſua: et
egreſſi ſunt cum grandi ſtrepitu
et ululatu. Quod videntes explora-
tores. ad tabernaculum cucurre-
runt. Porro hii qui in taberna-
culo erant venientes et ante ingreſ-
ſum cubiculi perſtrepentes. excitan-
di gratia inquietudinem arte moli-
ebantur: ut non ab excitantibus ſed
a ſonantibus holofernes euigila-
ret. Nullus enim audebat cubicu-
lum virtutis aſſiriorum pulſando
aut intrando aperire. Sed cum
veniſſent eius duces ac tribuni
et univerſi maiores exercitus aſſi-
riorum: dixerunt cubiculariis.
Intrate et excitate illum: quoniam
egreſſi mures de cauernis ſuis
auſi ſunt provocare nos ad pre-
lium. Tunc ingreſſus vagao cubi-
culum eius ſtetit ante cortinam. et
plauſum fecit manibus ſuis: ſuſ-
picabatur enim illum cum iudith dor-
mire. Sed cum nullum motum ia-
centis ſenſu aurium caperet. acceſ-
ſit proximans ad cortinam: et eleuans

eam vidit cadauer abſq; capite
holofernis in ſuo ſanguine ta-
befactū iacere ſup̄ terram · exclā-
mauit voce magna cum fletu·
et ſcidit veſtimēta ſua· Et ingreſ-
ſus tabernaculū iudith nō inue-
nit eā· Et exiliuit foras ad po-
pulū· ⁊ dixit· Vna mlier hebre-
a fecit cōfuſionē in domo regis
nabuchodonoſor· Ecce enī ho-
lofernes iacet in terra· Et caput
eius nō eſt in illo· Quod dum
audiſſent p̄ncipes virtutis aſſi-
rioꝝ· ſciderūt om̄es veſtimenta
ſua: ⁊ intollerabilis timor ⁊ tre-
mor cecidit ſup eos: et turbati
ſunt animi eoꝝ valde· Et fact⁹
eſt clamor incomparabilis in
medio caſtroꝝ eoꝝ·

XV

Cumq; om̄is exercit⁹ decol-
latū holofernē audiſſet·
fugit mēs ⁊ ɔſiliū ab eis: ⁊ ſolo
tremore et metu agitati fuge p̄-
ſidiū ſumūt: ita ut nullus loq̄-
retur cum p̄ximo ſuo· ſed incli-
nato capite relictis om̄ib; eua-
dere feſtinabāt hebreos· quos
armatos ſup ſe venire audierāt:
fugiētes per vias campoꝝ ⁊ ſe-
mitas colliū· Videntes itaq; filij
iſrl' fugientes ſecuti ſunt illos·
deſcenderūtq; clangētes tubis ⁊
vlulātes poſt ipos· Et quoniā
aſſirij non adunati in fugam
ibāt p̄cipites: filij aūt iſrl' vno
agmine pſequētes· debilitabāt
om̄es quos inuenire potuiſſent·
Miſitq; ozias nūcios p om̄es
ciuitates et regiones iſrl'· Om̄is
itaq; regio· omniſq; urbs electā
iuuentutē armatam miſit poſt
eos: ⁊ perſecuti ſunt eos in ore
gladij quouſq; peruenirent ad
extremitatē finiū ſuorū· Reliq̄
aūt q̄ erant in bethulia· ingreſſi
ſunt caſtra aſſirioꝝ: ⁊ predam
quam fugientes aſſirij relique-
rāt abſtulerūt · et onuſtati ſūt
valde· Hij vero qui victores re-
uerſi ſunt ad bethuliā· omnia
queq; erāt illoꝝ abſtulerunt ſe-
cum: ita ut non eſſet numerus
in pecorib; in iumētis ⁊ vniuer-
ſis mobilibus eorū: ut a mini-
mo uſq; ad magnū omnes di-
uites fierēt de p̄dationib; eorū·
Ioachim aūt ſumm⁹ pontifex
de ihr'lm venit in bethuliā cum
vniūſis preſbiteris ſuis· ut vi-
deret iudith· Que cū exiſſet ad
illū· benedixerūt illā om̄es vna
voce dicētes· Tu gloria ihr'lm·
tu leticia iſrl'· tu honorificentia
ppl'i nr̄i: q̄a feciſti viriliť et ɔfor-
tatū ē cor tuū eo q̄d caſtitatem
amaueris· ⁊ poſt virū tuū alte-
rum neſcieris: ideo ⁊ man⁹ dn̄i
confortauit te· et ideo eris bene-
dicta in eternū· Et dixit omnis
pp̄lus fiat fiat· Per dies aūt tri-
ginta vix collecta ſunt ſpolia
aſſirioꝝ a pp̄lo iſrl'· Porro aūt

uniuſa que holofernis peculia-
ria fuiſſe probata ſunt·dederūt
iudith in auro et argento ⁊ veſ-
tibus et gemmis et omī ſuppel-
lectili: et tradita ſunt omīa illi
a pplo· Et omēs pplī gaudebāt
cum mulierib; ⁊ virginib; ⁊ iu-
uenib;·in organis et cytharis·

Tunc cātauit XVI
cāticū hͦ dn̄o iudith dicēs·
Incipite dn̄o ī tympanis·cāta-
te dn̄o ī cymbalis: modulamī
illi pſalmū nouū exultate ⁊ in-
uocate nomē ei9·Dn̄s cōterēs
bella·dn̄s nomen eſt illi: q̄ po-
ſuit caſtra ſua ī medio pplī ſui·
ut eriperet nos de manu oīm ī-
imicorū nr̄orū·Venit aſſur ex
mōtibus ab aquilone in mul-
titudine fortitudinis ſue: cuiꝰ
multitudo obturauit torrenteſ
et equi eoꝝ cooperuerūt valles·
Dixit ſe incenſurū fines meos·
et iuuenes meos occiſurū gla-
dio: infantes meos dare in pre-
dam·et virgines ī captiuitatē·
Dn̄s aūt omnipotens nocuit
eum·et tradidit eū in manus
femine: ⁊ cōfudit eum·Nō eī
cecidit potens eorū a iuuenib;:
nec filij tytan pcuſſerūt eū nec
excelſi gigantes impoſuerūt ſe
illi: ſed iudith filia merari ī ſpe-
cie faciei ſue diſſoluit eū·Exuit
eī ſe veſtimenta viduitatis: ⁊
induit ſe veſtimēta leticie in ex-
ultatione filioꝝ iſrl̄·Unxit fa-
ciem ſuā ungento·colligauit
cincinnos ſuos mitra ad decipi-
endū illū·Sandalia ei9 rapue-
runt oculos ei9: pulcritudo ei9
captiuā fecit aīam eius: ampu-
tauit pugione ceruicē ei9·Hor-
ruerūt perſe cōſtantiā ei9·⁊ me-
di audaciā ei9·Tunc ululaue-
runt caſtra aſſirioꝝ quādo ap-
paruerūt humiles mei·areſcen-
tes in ſiti·Filij puellaꝝ cōpūx-
erunt eos·et ſicut pueros fugi-
entes occiderūt eos: perierūt in
ꝑlio a facie dn̄i dei mei·ymnū
cantem9 dn̄o: ymnū nouū cā-
temus deo nr̄o·Adonai domie
magnus es tu et preclarus in
virtute·et quē ſuperare nemo
poteſt·Tibi ſeruiat oīs creatu-
ra tua·q̄a dixiſti et facta ſunt·
miſiſti ſpiritū tuū et creata ſūt·
et non eſt qui reſiſtat voci tue·
Mōtes a fūdamētis mouebūt
cum aquis: petre ſicut cera liq̄ſ-
cent ante faciē tuā·Qui autem
timēt te magni erūt apud te ꝑ
oīa·Ve genti inſurgenti ſup
genus meū·Dn̄s eī omnipo-
tens vindicauit in eis: in die iu-
dicij viſitabit illos·Dabit eī
ignē et vermes in carnes eorū:
ut vrant̄ et ſentiāt uſq; in ſem-
piternū·Et factū eſt poſt hͦ·oīs
pplus poſt victoriā venit ī ihe-
ruſalem adorare dn̄m: et mox

ut purificati ſũt obtulerũt oẽſ
olocauſta· et vota et repromiſ-
ſiones ſuas· Porro iudith uni-
uerſa vaſa bellica holofernis
que dedit illi ppłus· ⁊ canopeũ
qđ ipa ſuſtulerat poſuit ĩ ana-
thema obliuionis· Erat autẽ
ppłus iocũdus ſcđm faciẽ ſanc-
torũ: et per tres menſes gaudi-
um huius victorie celebratũ ẽ
cũ iudith· Poſt dies aũt illos v-
nuſquiſqȝ rediðit in ſua· et iu-
dith magnificata eſt in bethuli-
a: et p̄clarior erat uniũſe terre
iſrahel· Erat etiam virtuti caſ-
titatis adiuncta: ita ut nõ cog-
noſceret virũ om̃ibȝ diebȝ vite
ſue· ex quo defunctus ẽ manaſ-
ſes vir eiꝰ· Erat aũt diebȝ feſtis
procedẽs cum magna gloria·
Manſit aũt in domo viri ſui ã-
nos centũq̃nqȝ et dimiſit abrã
ſuam liberam: et defuncta ẽ ac
ſepulta cum viro ſuo in bethu-
lia: luxitqȝ illã om̃is pp̃ls diebȝ
ſeptem· In om̃i aũt ſpacio vite
eius nõ fuit qui pturbaret iſrł·
et poſt mortem eius annis mł-
tis· Dies aũt victorie huiꝰ feſti-
uitatis· ab hebreis in numero
ſanctoꝝ dierũ accipitur: et coli-
tur a iudeis ex illo tempore uſ-
qȝ in preſentem diem· Explicit
liber Judith ſecundum ieroni-
mum pbrm. Incipit prologus
in librum Heſter.

Prologus.

Librum heſter varijſ
tranſlatoribȝ cõſtat
eſſe viciatum: quẽ
ego de archiuis he-
breoꝝ releuãs verbũ e verbo ex-
preſſius tranſtuli· Quem librũ
editio vulgata laciniõſis hinc
inde verboꝝ ſinibȝ trahit· addẽſ
ea que ex tempore dici poterãt·
et audiri: ſicud ſolitum ẽ ſcola-
ribȝ diſciplinis ſumpto thema-
te excogitare· quibȝ verbis uti
potuit qui iniuriam paſſus ẽ·
vel ille q̃ iniuriã fecit· Vos aũt
o paula et euſtochiũ quũ et bi-
bliothecas hebreoꝝ ſtuduiſtis
intrare· et interp̄tum certamĩa
cõprobaſtis· tenentes heſter he-
braicum librũ per ſingula ver-
ba nr̃am trãſlationẽ aſpicite:
ut poſſitis agnoſcere me nichil
etiã augmẽtaſſe addendo: ſed fi-
deli teſtimonio ſimpliciť ſicud
in hebreo habetur· hiſtoriã he-
braicã latine lĩgue tradidiſſe·
Nec affectamus laudes hoim̃
nec vituperationes expaueſcimꝰ:
deo eñi placere curãtes minas
hoim̃ penitus nõ timemꝰ: quĩ
deus diſſipat oſſa eorũ q̃ homĩ-
bus placere deſiderãt: et ſcđm
apłm qui eiuſmodi ſunt ſerui
criſti eſſe nõ poſſunt· Rurſum
in libro heſter alphabetũ ex mi-
nio uſqȝ ad theta litterã fecimꝰ
diuerſis ĩ locis: volẽtes ſcilicet

ſeptuaginta interpretū ordinē
ꝑ h̄ inſinuare ſtudioſo lectori.
Nos eñ iuxta morē hebraicū
ordinē ꝓſequi etiā in ſeptuagīn-
ta editione maluim⁹. Explicit
ꝑfatio. Incipit liber Heſter.

In diebus aſſueri qui regnauit
ab india uſq; ethiopiā ſup cen-
tū viginti ſeptem ꝓuincias: qñ-
do ſedit in ſolio regni ſui. Suſa
ciuitas regni eius exordiū fuit.
Tercio igitur anno imperij ſui
fecerat grāde conuiuiū cūctis prin-
cipibꝫ. ⁊ pueris ſuis fortiſſimiſ
perſarū ⁊ medoꝝ inclitis ⁊ pfec-
tis ꝓuinciaꝝ corā ſe: ut oſtende-
ret diuitias glorie regni ſui ac
magnitudinē. atq; iactātiam
potentie ſue multo tempe: cen-
tum videlicet et octogīta diebꝫ.
Cūq; implerētur dies conuiuij.
inuitauit oēm ppl'm q̄ īuentus
ē ī ſuſis a maximo uſq; ad mi-
nimū: ⁊ iuſſit ſeptem diebꝫ con-
uiuiū pparari in veſtibulo orti
⁊ nemoris. quod regio cultu ⁊
manu conſitum erat. Et pende-
bant ex omī parte tentoria ae-
rei coloris et carbaſini ac iacī-
tini. ſuſtentata funibꝫ biſſinis
atq; purpureis: q̄ eburneis cir-
culis inſerti erant et columnis
marmoreis fulciebātur. Lectu-
li quoq; aurei et argētei. ſuper
pauimentū ſmaragdino ⁊ pa-
rio ſtratū lapide diſpoſiti erāt.
qđ mira varietate pictura deco-
rabat. Bibebāt aūt q̄ inuitati
erāt. aureis poculis: et alijs at-
q; alijs vaſis cibi inferebāt. Vi-
num quoq; ut magnificentia
regia dignū erat habūdans et
precipuū ponebat: nec erat qui
nolētes cogeret ad bibendum:
ſed ſic rex ſtatuerat preponens
menſis ſingulos de pncipibuſ
ſuis: ut ſumeret vnuſqſq; qđ
vellet. Vaſthi quoq; regina fe-
cit conuiuiū feminaꝝ in palatio
ubi rex aſſuerus manere conſue-
uerat. Itaq; die ſeptimo cū rex
eſſet hilarior et poſt nimiā po-
tionem incaluiſſet mero. precepit
mauiā et bazatha et arbona
⁊ bagatha ⁊ abgatha ⁊ zarath
et carchas ſeptem eunuchis q̄ in
conſpectu eius miniſtrabāt. ut in-
troducerēt vaſthi reginā corā
rege. poſito ſup caput eius di-
ademate: ut oſtenderet cūctis po-
pulis et pncipibꝫ eius pulcritu-
dinem. Erat eñ pulcra valde.
Que renuit ⁊ ad regis imperiū
qđ p eunuchos mādauerat ve-
nire contempſit. Vnde iratus rex
et nimio furore ſuccenſus. in-
terrogauit ſapiētes qui ex more
regio ſemꝑ ei adherebāt et illo-
rum faciebat cuncta conſilio. ſci-
entiū leges ac iura maiorum:
erāt aūt primi et ꝓximi charſe-
na et zethar ⁊ admatha ⁊ thar

sis et mares et marsana et ma-
mucha septē duces persarū atq;
medorū: q̄ videbant faciē regis
⁊ primi post eum residere soliti
erāt: cui sētētie vasthi regina sb-
iaceret q̄ assueri regis imperiū
qd̄ per eunuchos mādauerat.
facere noluisset. Respōditq; ma-
mucha audiēte rege atq; pn̄ci-
pib;. Nō solū regem lesit regi-
na vasthi. sed omnes pplos et
pn̄cipes qui sunt in cūctis pro-
uinciis regis assueri. Egredieť
eīn sermo regine ad om̄es mu-
lieres ut cōtemnāt viros suos
et dicāt. Rex assuerus iussit ut
regina vasthi intraret ad eum.
⁊ illa noluit: atq; hoc exemplo
om̄es pn̄cipū cōiuges persarū
atq; medorū paruipēdent impe-
ria maritorū. Unde regis iusta
est indignatio. Si tibi placet e-
grediatur edictū a facie tua. et
scribať iuxta legē persarū atq;
medorū quā preteriri illicitū est:
ut nequaq̄; ultra vasthi īgredi-
atur ad regem. sed regnū illius
altera que melior est illa accipi-
at. Et hoc in om̄e qd̄ latissimū
est prouinciarū tuarū diuulgetur
imperiū: et cuncte uxores tam
maiorū quam minorū deferant
maritis suis honorē. Placuit
consiliū eius regi et pn̄cipibus
fecitq; iuxta cōsiliū mamucha ⁊
misit epistolas ad uniūsas p-
uincias regni sui: ut queq; gēs
audire et legere poterat diuersis
linguis ⁊ litteris. esse viros prī-
cipes ac maiores ī domib; suis:
et hoc p cūctos pplos diuulgari.

Hijs ita gestis II
postq̄; regis assueri indig-
natio deferbuerat. recordata ē
vasthi que fecisset uel que passa
esset. dixeruntq; pueri regis ac
ministri eius. Querantur regi
puelle virgines ac speciose. et
mittanť qui cōsiderant p uniū-
sas prouincias puellas speciosas
et virgines: et adducāt eas ad
ciuitatem susan. et tradāt in do-
mum feminarū sub manu egei
eunuchi qui ē prepositus ⁊ custos
mulierū regiarū: ⁊ accipiāt mū-
dum muliebrem ⁊ cetera ad usus
necessaria. Et quecūq; inter om̄es
oculis regis placuerit. ipa reg-
net pro vasthi. placuit sermo re-
gi: ⁊ ita ut suggesserāt iussit fi-
eri. Erat vir iudeus in susis ciui-
tate vocabulo mardoche⁹ fili⁹
iair filii semei. filii cis. de stirpe
iemini. qui translatus fuerat de
ihrl'm. eo tempe quo iechoniā
regem iuda nabuchodonosor
rex babilonis trāstulerat: q̄ fu-
it nutricius filie frīs sui edisse q̄
altero nomīe vocabať hester. ⁊
utrūq; parētē amiserat. pulcra
nimis et decora facie. Mortuis
q; prē ei⁹ ac mr̄e. mardocheus

ſibi eam adoptauit in filiā. Cū=
qȝ percrebruiſſet regis imperiū. ⁊
iuxta mandatū illi⁹ multe pul=
cre virgīes adducerent̄ ſuſā. et
egeo traderent̄ eunucho: heſter
quoqȝ inter ceteras puellas ei
tradita ē ut ſeruaret̄ ī numero
feminaꝝ. Que placuit ei et īue=
nit graciā in cōſpectu illius. Et
precepit eunucho ut accelerarct
mundū muliebrē et traderet ei
partes ſuas. et ſeptem puellaſ
ſpecioſiſſimas de domo regis:
et tam ipſam quā pediſſequas
ei⁹ ornaret atqȝ excoleret. Que
noluit indicare ei pplm̄ ⁊ patri=
am ſuā. Mardocheus eñi precepe=
rat ei ut de hac re omnino reti=
ceret: qui de ambulabat cottidi=
e ante veſtibulū domus ī qua
electe virgines ſeruabātur: cu=
ram agens ſalutis heſter. et ſci=
re volens qd̄ ei accideret. Cū au=
tem veniſſet tempus ſingularꝝ
per ordinē puellaꝝ ut intrarēt
ad regem. expletis omnib; que
ad cultum muliebrē ptinebāt
menſis duodecim⁹ vertebatur:
ita dūtaxat ut ſex menſes oleo
ungerent̄ mirtino. ⁊ aliis ſex q̄=
buſdā pigmētis ⁊ aromatibuſ
uterent̄. Ingredientesqȝ ad regē.
quicquid poſtulaſſent ad orna=
tum pertinēs accipiebant et ut
eis placuerat: cōpoſite de tricli=
nio feminarū ad regis cubicu=
lum tranſiebat. Et q̄ intrauerat
veſpere egrediebat̄ mane: atqȝ
inde in ſcd̄as edes deducebant̄
que ſub manu ſaſagazi eunu=
chi erāt. qui cōcubinis regis p̄=
ſidebat: nec habebat poteſtatē
ad regem ultra redeūdi niſi vo=
luiſſet rex. et eā veīre iuſſiſſet ex
noīe. Euoluto autē tempe per
ordinē: inſtabat dies quo heſ=
ter filia abiahil fratris mardo=
chei. quā ſibi adoptauerat in fi=
liam. deberet intrare ad regem.
Que nō queſiuit muliebrē cul=
tum: ſed quecūqȝ voluit egeuſ
eunuchus cuſtos virginū. hec
ei ad ornatū dedit. Erat eñi for=
moſa valde et incredibili pulcri=
tudine: oīm oculis gracioſa et
amabilis videbat̄. Ducta ē ita
qȝ ad cubiculum regis aſſueri
menſe decimo qui vocatur the=
beth. ſeptimo anno regni ei⁹: ⁊
adamauit eam rex plusquam
oēs mulieres: habuitqȝ gra=
tiam et miſcdiam corā eo ſup
oēs mulieres: ⁊ poſuit diade=
ma regni in capite eius: fecitqȝ
eam regnare in loco vaſthi. Et
iuſſit cōuiuiū pparari pmagni=
ficum cūctis pncipib; et ſeruiſ
ſuis. pro cōiunctione et nupti=
js heſter. Et dedit requiē uniuſiſ
prouinciis: ac dona largitus ē
iuxta magnificentiā pncipalē.
Cumqȝ et ſcd̄o quererētur virgi=

nes · ⁊ ꝯgregarētur · mardoche-
us manebat ad ianuā regis:
necdūq; ꝓdiderat heſter patriā
⁊ ꝑplm ſuū · iuxta mādatū ei⁹ ·
Quicquid eñ ille p̄cipiebat ob-
ſeruabat heſter: ⁊ ita cuncta fa-
ciebat ut eo temꝑe ſolita erat q̄
eā paruulā nutriebat · Eo igit̄
temꝑe quo mardocheus ad re-
gis ianuā morabat̄ · irati ſunt
bagathā et thares duo eunu-
chi regis · qui ianitores erant ⁊
ī p̄mo palatij limine reſidebāt:
voluerūtq; inſurgere in regē ⁊
occidere eū · Qd̄ mardocheū nō
latuit · Statimq; nunciauit re-
gine heſter: ⁊ illa regi ex nomīe
mardochei q̄ ad ſe rem detule-
rat · Queſitū eſt ⁊ inuentū: ⁊ ap-
penſus ē vterq; eoꝝ ī patibulo ·
Et iuſſit rex ut in libro memo-
riali ſcriberet̄: ut pro vita ſua a-
liquid repenſaret ei · Mandatū
q; ē hiſtorijs et annalibꝫ tradi-
tum coram rege · III

Poſt h̄ rex aſſuerus exalta-
uit aman filiū amadathi
qui erat de ſtirpe agag: ⁊ poſu-
it ſoliū eius ſuꝑ omēs p̄ncipeſ
quos habebat · Cunctiq; ſerui
regis qui ī foribꝫ palatij verſa-
bantur flectebāt genua · et ado-
rabāt aman · Sic eñ p̄ceperat
eis īperator · Solus mardoche-
us nō flectebat genu · neq; ado-
rabat eum · Cui dixerunt pueri
regis q̄ ad fores palatij reſide-
bant · Cur preter ceteros nō ob-
ſeruas mandatū regis: Cumq;
hoc crebrius dicerēt · et ille nol-
let audire: nunciauerūt aman
ſcire cupiētes vtrū ꝑſeueraret ī
ſententia · dixerat eñ eis ſe eſſe
iudeū · Qd̄ cum audiſſet aman ·
et experimēto ꝓbaſſet qd̄ mar-
docheus nō ſibi flecteret genu
nec ſe adoraret · iratus ē valde:
et ꝓ nichilo duxit in vnū mar-
docheum mittere man⁹ ſuas:
audierat eñ qd̄ eſſet gentis iu-
dee: magiſq; voluit oēm iudeo-
rum qui erāt ī regno aſſueri ꝑ-
dere nationē · Menſe p̄mo cui⁹
vocabulū ē niſan · āno duode-
cimo regni aſſueri · miſſa ē ſorſ
in urnam que hebraice dicitur
phur coram aman · quo die et
quo menſe gens iudeoꝝ deberet
interfici: et exiuit menſis duode-
cimus qui vocatur adar · Dix-
itq; aman regi aſſuero · Eſt po-
pulus per omēs ꝓuincias reg-
ni tui diſperſus et a ſe mutuo
ſeparatus · nouis vtens legibꝫ
et cerimonijs · inſuꝑ ⁊ regis ſci-
ta cōtemnēs: et optīe noſti qd̄
nō expediat regno tuo ut inſo-
leſcat ꝑ licentiā · Si tibi placet
decerne ut pereat: ⁊ decem milia
talentoꝝ appendam archarijs
gaze tue · Tulit ergo rex anulū
quo vtebat̄ de manu ſua · et de-

dit eũ aman filio amadati de
progenie agag hoſti iudeorũ:
dixitq; ad eũ. Argẽtũ qđ tu pol-
liceris tuũ ſit: de pplo age qđ ti-
bi placet. Vocatiq; ſunt ſcribe
regis menſe primo niſan terci-
adecima die eiuſdem menſis: ⁊
ſcriptũ eſt ut iuſſerat aman ad
oĩes ſatrapas regis. ⁊ iudices
prouinciarũ diuerſarũq; genti-
um. ut queq; gens legere pote-
rat et audire. pro varietate lin-
guarũ ex noĩe regis aſſueri: et
lr̃e ſignate ipſius anulo miſſe
ſunt p curſores regis ad uniũ-
ſas pũincias. ut occiderẽt atq;
delerẽt oĩes iudeos a puero uſ-
q; ad ſenem paruulos ⁊ mulie-
res. uno die hoc ẽ tercio decimo
mẽſis duodecimi q̃ vocat̃ adar:
et bona eorũ diriperẽt. Summa
aũt epiſtolarũ hec fuit: ut oĩes
prouincie ſcirent ⁊ pararent ſe
ad p̃dictam diem. Feſtinabãt
curſores qui miſſi erant regis
imperiũ explere. Statimq; in
ſuſis pependit edictũ regis: et
aman celebrãte cõuiuiũ. et cũc-
tis iudeis q̃ erãt in urbe flẽtib;.

Que cum audiſ- IIII
ſet mardocheꝰ ſcidit veſ-
timenta ſua: ⁊ indutus ẽ ſacco.
ſpargens cinerẽ capiti: et ĩ pla-
tea medie ciuitatis voce mag-
na clamabat oſtendẽs amari-
tudinẽ animi ſui: ⁊ hoc eiulatu
uſq; ad fores palatii gradiens.
Nõ eñi erat licitũ indutũ ſacco
aulã regis intrare. In omĩbus
quoq; pũinciis oppidis ac lo-
cis ad q̃ crudele regis dogma p-
uenerat. planctus ingens erat
apud iudeos. ieiuniũ. ululatꝰ.
et fletus. ſacco et cinere multis
pro ſtratu utentib;. Ingreſſi aũt
ſũt puelle heſter et eunuchi. nũ-
ciauerũtq; ei. Qđ audiens con-
ſternata eſt: et veſtem miſit ut
ablato ſacco indueret eã. Quã
accipere noluit. Accitoq; atach
eunucho quẽ rex miniſtrũ ei de-
derat: p̃cepit ut iret ad mardo-
cheũ ⁊ diſceret ab eo cur hoc fa-
ceret. Egreſſuſq; atach iuit ad
mardocheũ: et inuenit eum ſtã-
tẽ ĩ platea ciuitatis ãte oſtiũ pa-
latii. Qui indicauit ei oĩa q̃ acci-
derant. quõ aman pmiſiſſet ut
in theſauros regis pro iudeorũ
nece inferret argẽtũ: exemplar
q; edicti qđ pẽdebat ĩ ſuſis dedit
ei ut regine oſtenderet: ⁊ mone-
ret eam ut intraret ad regem. ⁊
dep̃caretur eum pro pplo ſuo.
Regreſſus atach nũciauit heſ-
ter omĩa que mardocheus dix-
erat. Que reſpondit ei: et iuſſit
ut diceret mardocheo. Omnes
ſerui regis et cuncte que ſub di-
tione eius ſunt norũt pũincie.
qđ ſiue vir ſiue mulier non vo-
catus interius atriũ regis itra-

uerit · abſq; ulla cūctatione ſta-
tim interficiatur: niſi forte rex au-
ream virgā ad eum tetenderit ·
pro ſigno clemētie · atq; ita poſ-
ſit viuere · Ego igitur quō ad re-
gem intrare potero: q̄ triginta
iā dieb; nō ſum vocata ad eū?
Qd cum audiſſet mardocheus
rurſum mādauit heſter dicens ·
Ne putes qd aīam tuā tātum
liberes: quia in domo regis es p̄
cunctis iudeis · Si enī nūc ſic ſi-
lueris p aliam occaſionē libera-
buntur iudei: et tu et domus pr̄is
tui peribitis · Et q̄s nouit utrū
idcirco ad regnū veneris: ut in
tali tempore parareris? Ruſum-
q; heſter hec mardocheo verba
mandauit · Vade et congrega
omēs iudeos quos ī ſuſis repe-
reris: ⁊ orate p me · Non come-
datis et nō bibatis tribus dieb;
et trib; noctib; · et ego cū ancil-
lulis meis ſimiliter ieiunabo: et
tunc ingrediar ad regē contra
legem faciēs nō vocata · tradēſ-
q; me morti et periculo · Iuit itaq;
mardocheus ⁊ fecit omnia que
heſter preceperat ·

V

Die aūt tercio induta ē heſter
regalib; veſtimētis: et ſte-
tit in atrio domus regie qd erat
interius contra baſilicā regis ·
Et ille ſedebat ſup ſoliū ſuū in
cōſiſtorio palacij cōtra oſtium
domus · Cūq; vidiſſet heſter re-
ginā ſtātem placuit oculis ei9 ·
⁊ extendit ɔtra eam virgā aure-
am quam tenebat manu · Que
accedēs oſculata eſt ſummita-
tem virge eius: dixitq; ad eam
rex · Quid vis heſter regina? Que
ē peticio tua? Etiā ſi dimidiā par-
tē regni petieris dabitur tibi · At
illa reſpōdit · Si regi placet ob-
ſecro ut venias ad me hodie et
aman tecū ad ɔuiuiū qd para-
ui · Statimq; rex · vocate inquit ci-
to aman ut heſter obediat vo-
luntati · Venerunt itaq; rex et
aman ad cōuiuiū qd eis regina
parauerat · Dixitq; ei rex poſtq̄
vinum biberat habundanter ·
Quid petis ut detur tibi et pro
qua re poſtulas? Etiā ſi dimidi-
am partem regni mei petieris ī-
petrabis · Cui reſpondit heſter ·
Peticio mea et preces ſunt iſte ·
Si inueni in cōſpectu regis gra-
tiā · et ſi regi placet ut det michi
qd poſtulo et meā impleat pe-
titionē: veniat rex et aman ad
cōuiuiū qd paraui eis: et cras
aperiā regi volūtatem meam ·
Egreſſus eſt itaq; illo die amā
letus et alacer · Cumq; vidiſſet
mardocheū ſedētem ante fores
palacij · ⁊ nō ſolū nō aſſurrexiſ-
ſe ſibi ſed nec motū quidē de lo-
co ſeſſionis ſue · indignatus ē
valde: et diſſimulata ira reuer-
ſus in domū ſuā cōuocauit ad

ſe amicos ſuos et zares uxorē
ſuā: ⁊ expoſuit illis magnitudi-
nem diuitiaꝝ ſuaꝝ filiorumq;
turbā: ⁊ quāta eū gloria ſuper
omnes ꝑncipes et ſeruos ſuoſ
rex eleuaſſet. Et poſt hec ait. Re-
gina quoq; heſter nullū alium
vocauit ad cōuiuiū cū rege pre-
ter me: apud quā etiā cras cum
rege pranſurus ſum. Et cū hec
oīa habeā nichil me habere pu-
to q̄diu videro mardocheū iu-
deū ſedētem ante fores regias.
Reſpōderūtq; ei zares uxor eiꝰ.
⁊ ceteri amici. Iube parari excel-
ſam trabē habētem altitudinis
q̄nquagīta cubitos: et dic ma-
ne regi ut appendatur ſuper eam
mardocheus: et ſic ibis cū rege
letus ad cōuiuiū. Placuit ei cō-
ſiliū: et iuſſit excelſam ꝑparari
crucem.

VI

Noctem illā duxit rex in ſomnem:
iuſſitq; ſibi afferri hiſtorias ⁊ an-
nales prioꝝ temporū. Que cū
illo preſente legerentur: ventū eſt
ad illū locum ubi ſcriptū erat
quō nūciaſſet mardocheus in-
ſidias bagathā ⁊ thares eunu-
choꝝ. regem aſſuerū iugulare
cupientiū. Qḋ cum audiſſet rex
ait. Quid pro hac fide honoris
ac premij mardocheꝰ cōſecutꝰ
eſt? Dixerunt ei ſerui illiꝰ ac miniſ-
tri. Nichil omnino mercedis
accepit. Statimq; rex. q̄s eſt in-
quit in atrio? Aman quippe in-
terius atriū domus regie intra-
uerat. ut ſuggereret regi ⁊ iube-
ret mardocheū affigi patibulo
qḋ ei fuerat ꝑparatum. Reſpō-
derūt pueri. Aman ſtat ī atrio.
Dixitq; rex. Ingrediatur. Cūq; eſ-
ſet ingreſſus ait illi. Quid debet
fieri viro quē rex honorare deſi-
derat? Cogitās aūt in corde ſuo
aman et reputans qḋ nullum
aliū rex niſi ſe vellet honorare.
reſpondit. Homo quē rex hono-
rare cupit debet indui veſtibus
regijs et imponi ſup equū qui
de ſella regis eſt. et accipere regi-
um diadema ſup caput ſuū: et
p̄mꝰ de regijs ꝑncipib; ac tirā-
nis teneat equū eius: et per pla-
team ciuitatis incedens clamet
et dicat. Sic honorabitur quēcū-
q; rex voluerit honorare. Dixit-
q; ei rex. Feſtina ⁊ ſumpta ſtola
et equo fac ut locutꝰ es mardo-
cheo iudeo qui ſedet ante fores
palatij. Caue ne quicquā de hijſ
que locutus es pretermittas. Tu-
lit itaq; aman ſtolā et equum:
indutūq; mardocheū in plate-
a ciuitatis. et impoſitū equo p̄-
cedebat atq; clamabat. Hoc ho-
nore cōdignus eſt quēcūq; rex
voluerit honorare. Reuerſuſq;
ē mardocheꝰ ad ianuā palatij:
et aman feſtinauit ire in domū
ſuā lugens. et operto capite: nar-

rauitq; zares uxori sue ⁊ amicis
oīa q̄ euenissent sibi. Cui respō-
derūt sapientes quos habebat
in consilio ⁊ uxor eius. Si de se-
mine iudeorū ē mardocheus āte
quē cadere cepisti: nō ei poteris
resistere: sed cades in conspectu
eius. Adhuc illis loquētib; ve-
nerunt eunuchi regis: ⁊ cito eū
ad cōuiuiū qđ regina paraue-
rat pgere cōpulerūt. VII

Intrauit itaq; rex et aman ut bi-
berēt cum regina. Dixitq; ei rex
etiā scđa die postq̄ vino incalu-
erat. Que ē petitio tua hester ut
detur tibi: et qđ uis fieri? Etiam
si dimidiā partē regni mei peti-
eris impetrabis. Ad quē illa re-
spondit. Si inueni gratiā ī oculis
tuis o rex et si tibi placet: dona
michi aīam meā p qua rogo.
et pplm meū pro quo obsecro.
Traditi eñ sumus ego ⁊ ppls
meus ut cōteramur iugulemur
⁊ pereamus. Atq; utinā ī seruos
et famulas vēderemur esset to-
lerabile malū ⁊ gemens tacerē:
nūc aūt hostis noster est cuius
crudelitas redūdat in regē. Re-
spōdensq; rex assuerus ait. Quis
ē iste ⁊ cuius potētie. ut hec audeat
facere? Dixitq; hester. Hostis ⁊ in-
imicus nr̄ pessimus iste ē aman.
Qđ ille audiēs ilico obstupuit.
vultū regis ⁊ regīe ferre nō sus-
tinēs. Rex aūt surrexit iratus:

et de loco cōuiuij intrauit in or-
tum arboribꝫ cōsitum. Aman
q; surrexit ut rogaret hester re-
ginā pro aīa sua: intellexit eñ
a rege paratū sibi malū. Qui
cū reuersus esset de orto nemo-
ribus cōsito ⁊ intrasset cōuiuij
locū: repperit aman super lectū
corruisse ī quo iacebat hester. ⁊
ait. Etiā reginā vult opprimere
me presente in domo mea. Nec-
dum verbū de ore regis exierat:
et statim operuerūt faciē eius.
Dixitq; arbona unus de eunu-
chis q̄ stabāt in ministerio regis.
En lignum qđ parauerat mar-
docheo q̄ locutus ē p rege. stat
in domo aman. habens altitu-
dinis qnquagīta cubitos. Cui
dixit rex. Appendite eum in eo.
Suspensus est itaq; aman ī pa-
tibulo qđ parauerat mardoch-
eo: et regis ira requieuit.

Die illo dedit VIII
rex assuerus hester regine domū
aman aduersarij iudeorū: et mar-
docheus ingressus ē ante faciē
regis. Cōfessa ē eñ ei hester. qđ
esset patruus suus. Tulitq; rex
anulū quē ab aman recepi ius-
serat. et tradidit mardocheo.
Hester aūt cōstituit mardocheū
sup domū suā. Nec hijs cōtēta
procidit ad pedes regis: fleuit
q; ⁊ locuta ad eū orauit ut ma-
liciā amā agagite et machina-

tiones eiꝰ peſſimas quas ex co=
gitauerāt ɔtra iudeos: iuberet ir=
ritas fieri. At ille ex more ſcep=
trū aureū ꝓtendit manu quo
ſignū clemencie mōſtrabat. Il=
laq; cōſurgens ſtetit ante eum.
et ait. Si placet regi ⁊ ſi inueni
graciā in oculis eius et depreca=
tio mea nō ei videt̄ eſſe ɔtraria:
obſecro ut nouis epiſtolis vete=
res aman littere inſidiatoris et
hoſtis iudeoꝝ. quib; eos in cūc=
tis regis ꝓuinciis perire ꝓcepe=
rat corrigantur. Quō enī pote=
ro ſuſtinere necem et interfectio=
nem pp̄li mei? Reſponditq; rex
aſſuerꝰ heſter regine et mardo=
cheo iudeo. Domū amā cōceſſi
heſter ⁊ ipm̄ iuſſi affigi cruci: q̄a
auſus eſt manū mittere in iude=
os. Scribite ergo iudeis ſicut
vobis placet ex regis nomine:
ſignātes lr̄as anulo meo. Hec
enī cōſuetudo erat. ut epiſtolis
que ex regis noīe mittebantur
⁊ illius anulo ſignate erant ne=
mo auderet cōtradicere. Accitiſ=
q; ſcribis ⁊ librariis regis. erat
aūt tempus tercii menſis q̄ ap=
pellatur ſiban: viceſima ⁊ terci=
a illius die ſcripte ſunt epiſtole
ut mardocheus voluerat ad iu=
deos et ad ꝑncipes. procurato=
reſq; et iudices. qui centūuigin=
tiſeptē ꝓuinciis ab india uſq;
ethiopiā preſidebant: ꝓuincie

atq; ꝓuincie. pp̄lo ⁊ pp̄lo. iuxta
linguas ⁊ litteras ſuas: ⁊ iudeiſ
prout legere poterāt et audire.
Ipſeq; epiſtole q̄ ex regis noīe
mittebant̄. anulo illius obſig=
nate ſunt ⁊ miſſe ꝑ veredarios:
qui per oēs ꝓuincias diſcur=
rētes. veteres litteras nouis nū=
ciis preuenirēt. Quib; imperauit
rex. ut cōuenirēt iudeos per ſin=
gulas ciuitates. et in vnū preci=
perent cōgregari. ut ſtarēt pro
aīab; ſuis: et oēs inimicoſ
ſuos cum coniugib; ac liberis.
et uniūſis domib; interficerent
atq; delerēt. Et cōſtituta eſt per
oēs ꝓuincias vna vltionis
dies. id eſt terciadecima die mē=
ſis duodecimi adar. Sūmaq;
epiſtole fuit ut in oīb; terris
ac pp̄lis q̄ regis aſſueri ſubiace=
bant imperio: notū fieret para=
tos eſſe iudeos ad capiēdā vin=
dictā de hoſtib; ſuis. Egreſſiq;
ſunt veredarii celeres nuncios
perferētes: ⁊ edictū regis pepen=
dit in ſuſis. Mardocheus autē
de palatio et de cōſpectu regis e=
grediēs fulgebat veſtib; regiis
iacinctinis videlicet et aerinis:
coronā aureā portās capite. ⁊
amictus ſerico pallio atq; pur=
pureo. Omniſq; ciuitas exulta=
uit atq; letata ē. Iudeis aūt no=
ua lux oriri viſa ē: gaudiū. ho=
nor. ⁊ tripudiū. Apud omnes

ꝑſos urbes atq; ꝓuīcias quo-
cunq; regis precepta veniebāt·
mira exultatio epule atq; cōui-
uia et feſtus dies: intantū ut al-
terius plures gentis ⁊ ſecte eorꝫ
religioni ⁊ cerimoniis iungerē-
tur· Grādis enī cunctos iudai-
ci nōis terror inuaſerat· IX
Igitur duodecimi menſis quem
adar vocari ante iam diximꝰ·
terciadecima die quādo cunctis
iudeis interfectio parabat̄ ⁊ ho-
ſtes eorū inhiabant ſanguini·
verſa vice iudei ſupiores eſſe ce-
perunt· ⁊ ſe de adūſariis vindi-
care· Cōgregatiq; ſunt per ſin-
gulas ciuitates· et oppida et lo-
ca· ut extenderēt manū cōtra ini-
micos et ꝑſecutores ſuos· Nul-
luſq; auſus ē reſiſtere eo qđ oēs
ꝑſos magnitudinis eorū for-
mido penetraret· Nam ⁊ ꝓuin-
ciarū iudices duces et ꝓcurato-
res· omniſq; dignitas que ſingu-
lis locis ⁊ opib; preeāt · extolle-
bāt iudeos timore mardochei:
quē ꝑncipē eſſe palatii et pluri-
mū poſſe cognouerāt· Fama
quoq; nōis eius creſcebat quo-
tidie: et per cunctorꝫ ora volita-
bat· Itaq; pcuſſerūt iudei inimi-
cos ſuos plaga magna ⁊ occi-
derunt eos· reddētes eis qđ ſibi
parauerāt facere: intantum ut
etiā in ſuſis q̄ngentos viros in-
terficerēt· extra decē filios amā
agagite hoſtis iudeorꝫ· Quorū
iſta ſunt nōia: pharſandathā
et delphon et eſphata ⁊ phora-
ta et adalia ⁊ aridatha ⁊ pher-
meſcha ariſai et aridai ⁊ vaiſa-
tha· Quos cum occidiſſent pre-
das de ſubſtātiis eorꝫ tangere
noluerūt· Statimq; numerus
eorū qui occiſi erāt in ſuſis ad
regē relatus eſt · Qui dixit regi-
ne · In urbe ſuſis interfecerunt
iudei q̄ngentos viros· et alios
decem filios aman: quantam
putas eos exercere cedem in uni-
uſis ꝓuinciis? Quid ultra poſ-
tulas: ⁊ qđ vis ut fieri iubeam?
Cui illa reſpondit · Si regi pla-
cet detur poteſtas iudeis· ut ſicut
fecerūt hodie in ſuſis ſic et cras
faciāt: ⁊ decē filii aman ī patibu-
lis ſuſpēdant· Precepit rex ut ita
fieret· Statimq; in ſuſis pepen-
dit edictū: et decem filii amā ſuſ-
penſi ſunt· Cōgregatis iudeis
quartadecima die menſis adar
īterfecti ſunt ī ſuſis trecenti viri:
nec eorꝫ ab illis direpta ſubſtā-
cia eſt: ſed et per oēs ꝓuincias·
que dicioni regis ſubiacebant
pro aīabus ſuis ſteterūt iudei·
interfectis hoſtib; ac ꝑſecutori-
bus ſuis: intātū ut ſeptuagin-
taquinq; milia occiſorꝫ impleren-
tur· et nullus de ſubſtātiis eorꝫ
quicq; cōtigeret · Dies aūt terci-
uſdecimus menſis adar unus

apud omnes interfectionis fuit:
et quartadecima die cedere deſie-
rūt. Quē cōſtituerūt eſſe ſolem-
nē: ut in eo omni tempore deinceps
vacarent epulis gaudio atq; cō-
uiuijs. At hij qui in urbe ſuſis
cedē exercuerant tercio decimo et
quarto decimo die eiuſdē menſis
in cede verſati ſunt: decimo quī-
to aūt die percutere deſierunt. Et
idcirco eundē diem cōſtituerūt
ſolemnē epularum atq; leticie.
Hij vero iudei qui ī oppidis nō
muratis ac villis morabātur.
quartūdecimū diē menſis adar
cōuiuiorū et gaudij decreuerūt:
ita ut exultent in eo et mittant
ſibi mutuo partes epularū et ci-
borū. Scripſit itaq; mardoch-
eus omnia hec. et litteris cōpre-
henſa miſit ad iudeos q̄ in omni-
bus regis prouincijs morabāt:
tam in vicino poſitis q̄ procul:
ut quartādecimā et quītamdeci-
mā diē menſis adar pro feſtis ſu-
ſciperēt. et reuertēte ſemp anno
ſolemni honore celebrarēt: q̄a
in ipſis dieb; ſe ulti ſunt iudei de
inimicis ſuis. et luctus atq; triſ-
ticia in hilaritatē gaudiūq; cō-
uerſi ſunt: eſſentq; dies iſti epiſ-
tolarū atq; leticie. et mitterēt ſibi
inuicem ciborū partes: et paupe-
rib; munuſcula largirent. Su-
ſceperūtq; iudei in ſolemnē ritū
cūcta q̄ eo tempore facere ceperāt:
et que mardocheus litteris faci-
ēda mādauerat. Aman enī fili-
us amadati ſtirpis agag hoſ-
tis et adūſarius iudeorū cogita-
uit cōtra eos malū. ut occideret
illos atq; deleret: et miſit phur
qđ nr̄a lingua vertit in ſortē: et
poſtea ingreſſa eſt heſter ad re-
gem obſecrās ut conatus eius
litteris regis irriti fierent: et ma-
lum qđ cōtra iudeos cogitaue-
rat reuerteret ī caput eiꝰ. Denique
et ipm et filios eius affixerunt
cruci: atq; ex illo tempe dies iſti
appellati ſunt phurim id ē ſor-
tiū: eo qđ phur id eſt ſors in ur-
nam miſſa fuerit. Et cūcta que
geſta ſūt epiſtole id ē libri huiꝰ
volumine cōtinent: queq; ſuſtī-
nuerint et que deinceps immuta-
ta ſint. ſuſceperūt iudei ſuper ſe
et ſemen ſuū. et ſup cunctos q̄
religioni eorū voluerīt copula-
ri: ut nulli liceat duos hos dies
abſq; ſolemnitate trāſigere q̄s
ſcriptura teſtat: et certa expetūt
tempa ānis ſibi iugit ſuccedē-
tib;. Iſti ſunt dies quos nulla
unq̄ delebit obliuio. et p ſingu-
las generationes cūcte in toto or-
be prouincie celebrabūt: nec ē ulla
ciuitas in qua dies phurim id
eſt ſortiū nō obſeruent a iudeis.
et ab eorū progenie que hijs ceri-
monijs obligata ē. Scripſeruntq;
q; heſter regina filia abiahil et

mardocheus iudeus etiā ſcdam
epiſtolam · ut omī ſtudio dies
iſta ſolemnis ſanxiret in poſte=
rum · Et miſerūt ad omēs iude=
os q̄ in centūuigītiſeptē puīci=
js regis aſſueri verſabāt · ut ha=
berēt pacē ⁊ ſuſciperēt veritatē ·
obſeruantes dies ſortiū : ⁊ ſuo
tempe cum gaudio celebrarēt ·
ſicut conſtituerat mardocheus
⁊ heſter · Et illi obſeruāda ſuſce=
perūt a ſe et a ſemīe ſuo ieiuni=
a · atqʒ clamores et ſortiū dies :
et omīa que libri hu9 q̄ vocat
heſter hiſtoria cōtinētur · X
Rex vero aſſuerus oēm terā
et cunctas maris inſulas
fecit tributarias : cui9 fortitudo
et imperiū ⁊ dignitas atqʒ ſub=
limitas qua exaltauit mardo=
cheum ſcripta ſunt ī libris me=
dorū atqʒ pſarū : et quō mardo=
che9 iudaici gn̄is ſcdus a rege
aſſuero fuerit ⁊ magnus apud
iudeos · ⁊ acceptabilis plebi fra=
trū ſuorꝫ · querēs bona pplo ſu=
o · et loquēs ea que ad pacē ſe=
minis ſui ptinerent · Que habē=
tur in hebreo plena fide expreſſi :
hec aūt que ſecūtur ſcripta rep=
peri in editione vulgata q̄ gre=
corum lingua et litteris cōtinē=
tur : et interim poſt finem libri
hoc capitulū ferebat · qd̄ iuxta
cōſuetudinē nr̄am obelo id eſt
veru pnotauim9 · Dixitqʒ mar-
docheus · A deo facta ſunt iſta ·
Recordatus ſum ſomniȷ qd̄ vi=
deram hec eadem ſignificātis :
nec eorum quicquā irritū fuit ·
Paruus fons q̄ creuit in fluui=
um et in lucem ſolēqʒ conuēſus
eſt · et in aquas plurimas redū=
dauit · heſter eſt : quā rex accepit
vxorem et voluit eſſe reginam ·
Duo aūt dracones ego ſum et
aman · Gentes que cōuenerāt ·
hij ſunt q̄ conati ſunt delere no=
men iudeorꝫ · Gens aūt mea iſ=
rahel ē que clamauit ad dn̄m :
⁊ ſaluū fecit dn̄s pplm ſuū · libe=
rauitqʒ nos ab omībʒ malis ·
⁊ fecit ſigna magna atqʒ portē=
ta inter gentes : et duas ſortes
eſſe precepit · unā ppli dei et alte=
ram cunctarū gentiū · Venitqʒ
utraqʒ ſors in ſtatutū ex illo iā
tempe coram deo uniūſis gen=
tibʒ : et recordat9 ē dn̄s ppli ſui ·
ac miſertus hereditatis ſue · Et
obſeruabūtur dies iſti in men=
ſe adar quartadecima et q̄nta=
decima die eiuſdem menſis · cū
omī ſtudio ⁊ gaudio in unū ce=
tū ppli ɔgregati in cūctas dein=
ceps generationes ppli iſrahel ·
Anno quarto XI
regnātibus ptolomeo et
cleopatra · attulerūt doſitheus
qui ſe ſacerdotē et leuitici gene=
ris ferebat · et ptolomeus filius
ei9 hanc epiſtolā phurim : quā

dixerunt interp̄tatū eſſe liſima-
chum ptolomei filiū in ihr̄lm.
Hoc q̄ p̄ncipiū erat in editione
vulgata: qd̄ nec in hebreo nec
apud ullū fertur interp̄tum. An-
no ſecundo regnāte artaxerxe
maximo. prima die menſis ni-
ſan: vidit ſomniū mardoche-
us filiꝰ iahiri filii ſemei. filii cis
de tribu beniamin. homo iude-
us qui habitabat ī urbe ſuſis:
vir magnus. et inter primos au-
le regie. Erat aūt de eo numero
captiuorū quos trāſtulerat na-
buchodonoſor rex babilonis
de ihr̄lm cum iechonia rege iuda.
et hoc eius ſomnium fuit. Ap-
paruerunt voces et tumultus.
tonitrua et terre motus et contur-
batio ſup terrā: et ecce duo dra-
cones magni paratiq̄ contra
ſe in preliū: ad quorū clamorē
cuncte cōcitate ſunt nationes.
ut pugnarēt contra gentē iuſtorū.
Fuitq̄ dies illa tenebrarū et diſ-
criminis. tribulationis et āguſ-
tie. et ingens formido ſup terrā.
Cōturbataq̄ eſt gens iuſtorū ti-
mentiū mala ſua et p̄parata ad
mortē. Clamaueruntq̄ ad deū:
et illis vociferātib̄ fons paruꝰ
creuit in fluuium maximū. et in
aquas plurimas redūdauit.
Lux et ſol ortus eſt et humiles
exaltati ſunt. et deuorauerunt
inclitos. Qd̄ cum vidiſſet mar-
docheus et ſurrexiſſet de ſtratu.
cogitabat qd̄ deꝰ facere vellet:
et fixū habebat in animo ſcire
cupiēs qd̄ ſignificaret ſomniū.

XII

Morabatur aūt
eo tempe ī aula regis. cū
bagatha et thara eunuchis re-
gis qui ianitores erāt palatii.
Cūq̄ intellexiſſet cogitationes
eorū et curas diligētiꝰ p̄uidiſſet:
didicit qd̄ conarent̄ in regē ar-
taxerxen manꝰ mittere: et nū-
ciauit ſup eo regi. Qui de utro-
q̄ habita queſtione. confeſſos
iuſſit duci ad mortē. Rex āt qd̄
geſtū erat ſcripſit in cōmentari-
is. Sed et mardocheus rei me-
moriam litteris tradidit. Pre-
cepitq̄ ei rex ut in aula palatii
moraretur. datis ei pro delatio-
ne muneribꝫ. Aman vero filiꝰ
amadathi bugeus erat glorio-
ſiſſimꝰ corā rege: et voluit no-
cere mardocheo et p̄plo eius ꝓ
duobꝫ eunuchis regis qui fue-
rāt interfecti. Huc uſq̄ p̄hemi-
um. Que ſequitur in eo loco po-
ſita erant ubi ſcriptū ē in volu-
mine et diripuerūt bona ul' ſb-
ſtantias eorū. Que in ſola vul-
gata editione reperimꝰ. Epiſto-
le aūt hoc exemplar fuit.

XIII

Rex maximus artaxerxes
ab india uſq̄ ethiopiā cē-
tū viginti ſeptē ꝓuintiarū p̄nci-
pibus et ducibꝫ. qui eius impe-

rio ſubiecti ſunt ſalutē. Cū plu-
rimis gentib; imperarē. et uni-
uerſum orbem mee ditioni ſub-
iugaſſem: volui nequaquā ab-
uti potentie magnitudine. ſed
clemētia et lenitate gubernare
ſubiectos: ut abſq; ullo terrore
vitā ſilentio tranſigētes. opta-
ta cunctis mortalib; pace frue-
rent̄. Querēte aūt me a ꝯſiliari-
js meis quō poſſet hoc impleri:
unus qui ſapiētia et fide ceteroſ
ꝑcellebat. et erat poſt regē ſecū-
dus aman noīe. indicauit mi-
chi in toto orbe terraꝝ pplm eſſe
diſpſum q̄ nouis uteret̄ legib;
⁊ cōtra oīm gentiū ꝯſuetudinē
faciens. regū iuſſa cōtemneret:
et uniūſaꝝ concordiā nationū
ſua diſſēſione violaret. Qđ cū
didiciſſem⁹. vidētes unā gētem
rebellē aduſus omne hoīm ge-
nus peruerſis uti legib;. nrīſq;
iuſſionib; contraire. et turbare
ſubiectaꝝ nobis ꝓuinciaꝝ pa-
cem atq; cōcordiā: iuſſimus ut
quoſcūq; aman qui omnib; ꝓ-
uincijs ꝑpoſitus ē ⁊ ſcđs a rege.
et quē pr̄is loco colimus mon-
ſtrauerit. cū cōiugib; ac liberiſ
deleāt̄ ab inimicis ſuis nullus
q; eoꝝ miſereat̄. quartadecima
die duodecimi menſis adar an-
ni preſentis: ut nepharij hoīes
uno die ad inferos deſcendētes.
reddant imperio nr̄o pacē quē

turbauerāt. Huiuſq; exemplar
epiſtole. Que ſecūtur poſt eum
locū ſcripta reppeti ubi legitur
ꝑgenſq; mardocheus fecit oīa
que ei mādauerat heſter: nec ta-
mē habēt̄ in hebraico et apud
nullū penitus ferūtur īterpretū.
Mardocheus aūt deprecatus ē
dn̄m. memor oīm operū eius
⁊ dixit. Dn̄e dn̄e rex omīpotēs.
in ditione eīn tua cuncta ſunt
poſita: et nō ē qui poſſit tue re-
ſiſtere volūtati. ſi decreueris ſal-
uare iſrahel. Tu feciſti celum et
terram ⁊ quicquid celi ambitu
cōtinetur dn̄s oīm es. nec eſt q̄
reſiſtat maieſtati tue. Cūcta no-
ſti ⁊ ſcis q̄a nō ꝓ ſupbia et con-
tumelia ⁊ aliqua glorie cupidi-
tate fecerim hoc. ut non adora-
rem aman ſupbiſſimū: libēter
eīn ꝓ ſalute iſrahel etiā veſtigi-
a pedū eius deoſculari paratuſ
eſſem: ſed timui ne honorē dei
mei transferrem ad hoīem. ⁊ ne
quenquā adorarem excepto de-
o meo. Et nūc dn̄e rex deus ab-
rahā miſerere ppl̄i tui: q̄ volūt
nos inimici nr̄i perdere ⁊ heredi-
tatem tuam delere. Ne deſpiciaſ
partem tuam quā redemiſti de
egipto. Exaudi depcationē me-
am ⁊ ꝓpicius eſto ſorti ⁊ funiculo
tuo: et cōuerte luctū nr̄m ī gau-
diū. ut viuētes laudem⁹ nomē
tuum dn̄e: et ne claudas ora te

canentiū. Omīs quoq; iſrl' pa-
ri mente ⁊ obſecratione clama-
uit ad dñm: eo quod eis certa
mors impenderet. XIIII

Heſter quoq; regina confu-
git ad dñm pauens peri-
culū qđ imminebat. Cūq; de-
poſuiſſet veſtes regias. fletib;
et luctu apta indumenta ſuſce-
pit: ⁊ pro ungentis variis cine-
re et ſtercore impleuit caput. et
corpꝰ ſuū humiliauit ieiuniis:
omīaq; loca in quib; ante leta-
ri ꝯſueuerat crinū laceratione
cōpleuit. Et deprecabat̄ dñm de-
um iſrl' dicens. dñe mi qui rex
noſter es ſolus adiuua me ſoli-
tariam: et cuiꝰ preter te nullus
auxiliator eſt alius. Periculū
meū ī manib; meis ē. Audiui
a pr̄e meo qđ tu dñe tuliſſes iſ-
rahel de cunctis gentib;. ⁊ pr̄es
nr̄os ex omib; retro maiorib;
ſuis. ut poſſideres hereditatem
ſempiternā: feciſtiq; eis ſicut lo-
cutus es. Peccauimꝰ in cōſpec-
tu tuo: et idcirco tradidiſti nos
in manus inimicoꝝ noſtrorū.
Coluimꝰ em̄ deos eorū. Juſtus
es domine. Et nūc nō eis ſufficit
qđ duriſſima nos opprimunt
ſeruitute: ſed robur manuū ſu-
arū ydoloꝝ potētie deputantes
volūt tua mutare ꝓmiſſa. ⁊ de-
lere hereditatē tuā: et claudere o-
ra laudātiū te. atq; extinguere
gloriā templi et altaris tui: ut
aperiāt ora gentium et laudēt
ydoloꝝ fortitudinē. et predicēt
carnalem regē in ſempiternū.
Ne tradas dñe ſceptrū tuū hiis
q̄ nō ſunt. ne rideant ad ruinā
nr̄am: ſed ꝯuerte cōſiliū eoꝝ ſu-
ꝑ eos: ⁊ eū q̄ in nos cepit ſeuire
diſperde. Memēto dñe et oſten-
de te nobis in tempe tribulatio-
nis nr̄e: et da m̄ fiduciā dñe rex
deoꝝ ⁊ uniūſe poteſtatis: tribue
ſermonē cōpoſitū in ore meo ī
cōſpectu leonis. et transfer cor
illiꝰ in odiū hoſtis nr̄i: ut ⁊ ipe
pereat et ceteri qui ei cōſentiūt.
Nos aūt libera in manu tua: ⁊
adiuua me nullū aliū auxiliū
habētem niſi te dñe qui habes
omī ſcientiā. ⁊ noſti q̄a oderim
gloriā iniquoꝝ: et deteſter cubi-
le incircūciſoꝝ ⁊ omīs alienige-
ne. Tu ſcis neceſſitatē meā qđ
abominer ſignū ſupbie. ⁊ glo-
rie mee qđ ē ſup caput meū in
dieb; oſtētationis mee: et deteſ-
ter illud quaſi pannū menſtru-
ate. et nō portem in dieb; ſilētii
mei: ⁊ qđ nō comederim in mē-
ſa amā. nec michi placuerit cō-
uiuiū regis. ⁊ nō biberim vinū
libaminū: et nunq̄; locuta ſit
ancilla tua ex quo huc tranſlata
ſum uſq; in preſentē diē. niſi in
te dñe deꝰ abrahā. Deus fortis
ſup omēs exaudi vocē eoꝝ qui

nullā aliā ſpem habēt ⁊ libera
nos de manu iniquoꝝ: et erue
me a timore meo. Hec q̄ addi-
ta reppeci in editione vulgata.

XV

Et mādauit
ei haut dubiū quin heſter
mardocheus. ut ingrederet̄ ad
regem: ut rogaret ꝑ ꝑpl̄o ſuo ⁊
pro patria ſua. Memorare in-
quit dierꝫ humilitatis tue. quō
nutrita ſis in manu mea: quia
aman ſcđus a rege locutus eſt
cōtra nos in morte: et tu inuo-
ca dn̄m et loquere regi pro no-
bis. ⁊ libera nos de morte. Nec
nō et iſta que ſubdita ſunt. Di-
e aūt tercio depoſuit veſtimenta
ornatus ſui: et circūdata ē glo-
ria ſua. Cūqꝫ regio fulgeret ha-
bitu ⁊ īuocaſſet oīm rectorem ⁊
ſaluatorē deū: aſſumpſit duas
famulas. ⁊ ſup unā quidē īnite-
batur quaſi p̄ delicijs. et nimia
teneritudine corpus ſuū ferre
nō ſuſtinens: altera aūt famu-
larū ſequebat̄ dn̄am defluētia
in humū indumēta ſuſtentās.
Ipa aūt roſeo colore vultū per-
fuſa. et gratis ac nitentibꝫ ocu-
lis triſtem celabat animū. et ni-
mio timore cōtractū. Ingreſſa
igit̄ cuncta per ordinē oſtia ſte-
tit cōtra regē. ubi ille reſidebat
ſup ſoliū regni ſui. indutꝰ veſ-
tibus regijs auroqꝫ fulgēs ⁊ p̄-
cioſis lapidibꝫ: eratqꝫ terribilis
aſpectu. Cūqꝫ eleuaſſet faciem
⁊ ardentibꝫ oculis furorē pecto-
ris indicaſſet: regina corruit et
in pallorē colore mutato. laſſū
ſup ancillulā reclinauit caput.
Conuertitqꝫ deus ſpiritū regis
in māſuetudinē: et feſtinus ac
metuens exiliuit de ſolio ⁊ ſuſtē-
tans eam vlnis ſuis donec redi-
ret ad ſe. hijs verbis blādieba-
tur. Quid habes heſter: Ego ſū
frater tuus noli metuere. Non
morieris. Non enī pro te ſed ꝑ
oībꝫ hec lex ꝯſtituta eſt. Acce-
de igit̄ et tange ſceptrū. Cumqꝫ
illa reticeret. tulit aureā virgā
et poſuit ſup collū eius: ⁊ oſcu-
latus eſt eam et ait. Cur michi
non loqueris: Que reſpondit.
Vidi te dn̄e quaſi angelū dei: ⁊
cōturbatū eſt cor meū p̄re timo-
re glorie tue. Valde enī mirabi-
lis es dn̄e: et facies tua plena ē
gratiaꝝ. Cūqꝫ loqueret̄ rurſus
corruit et pene exanimata eſt.
Rex aūt turbabat̄ et oēs mi-
niſtri eius cōſolabantur eū. Exē-
plar epiſtole regis artaxerxis
quā pro iudeis ad totas regni
ſui ꝑuintias miſit: qđ et ipm̄ ī
hebraico volumine nō habet̄.

XVI

Rex magnus
artaxerxis ab india uſqꝫ
ethiopiā centūuigītiſeptem ꝑ-
uinciarū ducibꝫ ac p̄ncipibꝫ: q̄
nr̄i iuſſioni obediūt: ſalutem di-

cit· Multi bonitate principū ⁊
honore qui in eos collatus eſt
abuſi ſunt in ſupbiā: ⁊ non ſo-
lum ſubiectos regibꝫ nituntur
opprimere· ſed datā ſibi gloriā
non ferētes in ipſos q̄ dederunt
moliunť inſidias· Nec cōtenti
ſunt gratias nō agere benefici-
is· et humanitatis in ſe iura vi-
olare: ſed dei quoqꝫ cuncta cer-
nentis arbitrātur ſe poſſe fuge-
re ſententiā· Et in tantū veſani-
e proruperūt ut eos q̄ credita ſibi
officia diligenť obſeruāt· et ita
cuncta agūt ut oīm laude dig-
ni ſint· mēdaciorꝫ cuniculis co-
nētur ſubuertere: dū aures prin-
cipū ſimplices ex ſua natura a-
lios eſtimātes callida fraude de-
cipiūt· Que res et ex veteribꝫ p-
batur hiſtoriis· ⁊ ex hiis q̄ gerū-
tur quotidie: quō malis quo-
rūdam ſuggeſtionibꝫ regū ſtu-
dia deprauenť· Unde puidendū
eſt paci oīm puinciarꝫ· Nec pu-
tare debetis ſi diuerſa iubeamus
ex animi nr̄i venire leuitate: ſed
pro qualitate et neceſſitate tem-
porū· ut rei publice poſcit utili-
tas ferre ſententiā· Et ut mani-
feſtius qd̄ dicimꝰ intelligatis·
aman filiꝰ amadathi ⁊ animo
et gente macedo alienuſqꝫ a p-
ſarꝫ ſanguine· et pietatē nr̄am
ſua crudelitate cōmaculās· pe-
regrinus a nobis ſuſceptus eſt
et tantā in ſe expertus humani-
tatē ut pater noſter vocaretur ⁊
adoraretur ab omnibus poſt
regem ſecundus: qui intantū
arrogantie tumorem ſublatꝰ
eſt ut regno priuare nos nitere-
tur et ſpiritu· Nam mardoche-
um cuiꝰ fide ⁊ beneficiis viuimꝰ
et cōſortē regni nr̄i heſter· cum
omī gēte ſua nouis quibuſdā
atqꝫ inauditis machinis expeti-
uit in mortē: hi cogitans ut illiſ
īterfectis inſidiareť nr̄e ſolitudi-
ni· et regni perſarū trāſferret in
macedonas· Nos autē a peſſi-
mo mortaliū iudeos neci deſti-
natos· in nulla penitus culpa
reperimus: ſed econtrario iuſtis
utentes legibꝫ ⁊ filios altiſſimi
et maximi ſempqꝫ viuētis dei·
cuius beneficio et pr̄ibꝫ nr̄is· et
nobis regnū eſt traditū et uſqꝫ
hodie cuſtodiť· Unde eas lr̄as
quas ſub nomīe nr̄o ille direx-
erat ſciatis eſſe irritas· Pro quo
ſcelere ante portas huiꝰ urbis
id eſt ſuſis· et ipſe qui machina-
tus eſt et omīs cognatio eiꝰ pē-
det in patibulis: nō nobis ſed
deo reddēte ei qd̄ meruit· Hoc aūt
edictū qd̄ nūc mittimꝰ in cūctis
urbibꝫ pponatur· ut liceat iude-
is uti legibus ſuis: quibus de-
betis eſſe ādminiculo ut eos qui
ſe ad necem eorꝫ parauerāt poſ-
ſint interficere· terciadecima die

menſis duodecimi qui vocatur
adar. Hanc enī diem deus omi-
potēs meroris ꝛ luctus eis ver-
tit in gaudiū. Unde et vos inter
ceteros feſtos dies. Hanc habi-
tote diē. ꝛ celebrate eā cū omni
leticia: ut et in poſterū cognoſ-
cantur omnes qui fideliť perſiſ
obediāt digne pro fide recipere
mercedē: qui aūt inſidiant reg-
no eoꝝ perire pro ſcelere. Omiſ
aūt ꝑuincia et civitas que no-
luerit ſolēnitatis hui9 eſſe par-
ticeps gladio et igne pereat: et
ſic deleatur ut nō ſolū homib;
ſed etiā invia beſtijs ſit in ſem-
piternū. ꝑ exemplo cōtemptuſ
et inobedientie. Explicit liber
heſter. Incipit prologus prim9
in librum Job. S.

Cogor per ſinguloſ
ſcripture divine li
bros adūſarioꝝ re-
ſpondere maledictis. q̄ interpre-
tationē meā reprehenſionē ſep
tuaginta inťpretū criminātur:
quaſi nō et apud grecos aqui-
la ſimmachus ꝛ theodociō. vel
verbū e verbo vel ſenſum e ſen-
ſu vel ex utroq; commixtum ꝛ
medie temperatū. genus tranſ-
lationis expreſſerint: et oīa ve-
teris inſtrumēti volumina ori-
genes obelis aſteriſciſq; diſtinx-
erit. quos vel additos vel theo-
docione ſumptos tranſlationi
antique inſeruit: probās deſu-
iſſe qđ additū eſt. Diſcāt igitur
obtrectatores mei recipere in to-
to qđ in partib; ſuſceperūt: aut
inťpretationē meā cum aſteriſ-
cis ſuis radere. Neq; enī fieri po-
teſt ut quos plura intermiſiſſe
ſuſceperit. nō eoſdē etiā in qui-
buſdā erraſſe fateātur: precipu-
e in iob: cui ſi ea que ſub aſteri-
ſcis addita ſūt ſubtraxeris pars
maxima decurtabiť: ꝛ hoc dum-
taxat apud grecos. Ceterum a-
pud latinos ante eam tranſla-
tionem quā ſub aſteriſcis ꝛ obe-
lis nuper edidim9. ſeptingenti
ferme aut octingenti verſus de-
ſunt: ut decurtatus et laceratuſ
corroſuſq; liber feditatē ſui pu-
blice legētib; prebeat. Hec aūt
trāſlatio nullū de veterib; ſequi
tur inťpretem: ſed ex ipō hebra-
ico arabicoq; ſermone et inter-
dum ſiro. nūc verba nunc ſen-
ſus. nunc ſimul utrūq; reſona-
bit. Obliquus enī apud hebre-
os totus liber fertur ꝛ lubric9.
et qđ greci rethores vocant ſce-
matis menos. dumq; aliud lo-
quitur aliud agit. Ut ſi velis ā-
guillā vel murenulā ſtrictis te-
nere manib;. quāto fortius ꝑſ-
ſeris tanto citius elabiť. Memi-
ni me ob īntelligentiā huius volu-
minis lidđū quendā ꝑceptorē.
qui apud hebreos ꝑmus habe-

ri putabať· nō paruis redemiſ-
ſe nūmis : cui⁹ doctrina an ali
quid ꝓfecerim neſcio· Hoc vnū
ſcio nō potuiſſe me interpretari·
niſi qđ ante intellexerā· A pnci-
pio itaqꝫ voluminis uſqꝫ ad
verba iob · apud hebreos ꝓſa
oratio eſt· Porro a verbis iob
in quibꝫ ait· pereat dies in qua
natus ſum· ⁊ nox in qua dictū
eſt cōceptus eſt homo· uſqꝫ ad
illū locū vbi ante finē volumiſ
ſcriptū eſt· idcirco ipē me repre-
hendo ⁊ ago penitentiā in fauil-
la ⁊ cinere· exametri verſus ſūt·
dactilo ſpōdeoqꝫ currētes: ⁊ ppē
lingue ydioma crebro recipien-
tes et alios pedes· nō earundē
ſillabarum ſed eorundem tem
porum · Interdum quoqꝫ rich-
mus ipſe dulcis ⁊ tumulus fer-
tur numeris lege reſolutis qđ
metrici magis quā ſimplex lec-
tor intelligūt· A ſupradicto āt
verſu uſqꝫ ad finē libri paruū
cōma quod remanet proſa o-
ratione texitur· Qđ ſi cui vide-
tur incredulū metra ſcilicet eſſe
apud hebreos· ⁊ in morem noſ-
tri flacci greciqꝫ pindari ⁊ alchei
et ſaſpho vel pſalterium vel la-
mētationes ieremie · vel oīa
ferme ſcripturarū cātica cōphē-
dit: legat philonem ioſephū ori-
genem· ceſarienſem euſebiū: ⁊ eo-
rum teſtimonio me verū dicere

cōprobabit· Audiāt quaprop-
ter canes mei idcirco me in hoc
volumīe laboraſſe· nō ut inter-
pretationē antiquā reprehende-
rem : ſed ut ea que ī illa aut ob-
ſcura ſūt aut omiſſa· aut certe
ſcriptoꝝ vicio deprauata · ma-
nifeſtiora nr̄a interpretatione fie-
rent : qui et hebreū ſermonē ex
parte didicim⁹· et in latino pe-
ne ab ipſis cunabulis int᷑ gra-
maticos et rethores et philoſo-
phos detriti ſum⁹· Qđ ſi apud
grecos poſt ſeptuaginta editio-
nem· iam criſti euāgelio choru-
ſcante iudeus aquila et ſimach-
us ac theodotion iudaizantes
heretici ſunt recepti · qui multa
miſteria ſaluatoris ſubdola in-
terpretatione celarūt: et tamen
in exaplois habentur apud ec-
cleſias· et explanāť ab eccleſia-
ſticis viris : quāto magis ego
criſtianus et de parētibꝫ criſtia-
nis nat⁹· et vexillum crucis in
mea fronte portās· cui⁹ ſtudiū
fuit omiſſa repetere· deprauata
corrigere· et ſacramēta eccleſie
puro et fideli aperire ſermone:
vel a faſtidioſis vl' a malignis
lectoribꝫ non debeo reprobari·
Habeāt q̄ volūt veteres libros
vel in membranis purpureis ·
auro argentoqꝫ deſcriptos: vel
uncialibꝫ ut vulgo aiūt litteris
onera magis exarata quā co-

dices: dūmodo michi meiſqꝫ p-
mittant pauperes habere cedu-
las. et nō tam pulcros codices
quā emendatos. Utraqꝫ aūt e-
ditio ⁊ ſeptuagīta iuxta grecoſ
⁊ mea iuxta hebreos. in latinū
meo labore trāſlata eſt. Eligat
unuſquiſqꝫ qd̄ vult: et ſtudio-
ſum me magis quā maliuolū
probet. Prologus ſecundus

Si aut fiſcellā iunco
texerem aut palma-
rum folia cōplicarē
aut in ſudore vult⁹
mei comederem panē. et vētris
opus ſollicita mente pertracta-
rem: nullus morderet nemo re-
prehēderet. Nūc autē q̄a iuxta
ſententiā ſaluatoris volo opa-
ri cibū qui non perit ⁊ antiquā
diuinorū voluminū viam ſen-
tibꝫ virgulīſqꝫ purgare: error
michi gemin⁹ infigit̄. corrector
viciorū falſarius vocor. et erro-
res nō auferre ſed ſerere. Tāta
eſt enī vetuſtatis cōſuetudo ut
etiā cōfeſſa pleriſqꝫ vicia place-
ant: dū magis pulcros volūt
habere codices quā emēdatos.
Quapropter o fr̄es dilectiſſimi
unicū nobilitatis ⁊ humilitatiſ
exemplar et p flabello calatis
ſportelliſqꝫ munuſculis mona-
chorꝫ. ſpiritualia hec ⁊ manſu-
ra dona ſuſcipite: ac beatū iob
q̄ adhuc apud latinos iacebat
in ſtercore ⁊ vermibꝫ ſcatebat er-
rorꝫ. integrū et īmaculatumqꝫ
gaudete. Quō enī poſt proba-
tionem atqꝫ victoriā duplicia
ſunt ei vniuſa reddita: ita ego
in linguam nr̄am ut audacter
loquar. feci eum habere q̄ ami-
ſerat igit̄ ⁊ vos ⁊ vnūquēqꝫ lec-
torē ſolita pfacione cōmoneo
⁊ in pncipijs librorꝫ eadē ſemp
annectēs rogo: nec vbicūqꝫ ſē-
per precedētes virgulas videri-
tis. ſciatis ea que ſubiecta ſunt
in hebraicis voluminibꝫ non
haberi. Porro ubi ſtelle ymā-
go pfulſerit. ex hebreo ī ſermo-
ne nr̄o addita ſunt. Necnon et
illa que haberi videbātur. ⁊ ita
corrupta erāt ut ſenſum legen-
tibus tollerēt. orantibꝫ vobis
magno labore correxi: magis
utile quid ex odio meo eccleſijs
criſti venturꝫ ratus. quā ex alio-
rum negocio. Expliciunt pro-
logi. Incipit liber Job. cap. j.

Uir erat in terra
hus noīe iob.
Et erat vir ille
ſimplex et rec-
tus ac timens
deū: et recedēs
a malo. Natiqꝫ ſunt ei ſeptem
filij. ⁊ tres filie. Et fuit poſſeſſio
eius ſeptem milia oviū. et tria
milia camelorū: q̄ngenta quo-
qꝫ iuga boum et q̄ngēte aſine:

ac familia mlta nimis. Eratq;
uir ille magn⁹ inter oẽs oriẽ-
tales. Et ibant filij eius ⁊ facie-
bant ꝯuiuiũ per domos. unuſ-
quiſq; in die ſuo. Et mittentes
uocabãt tres ſorores ſuas: ut
comederẽt et biberẽt cũ eis. Cũ-
q; in orbem trãſiſſent dies con-
uiuij mittebat ad eos iob ⁊ ſãc-
tificauit illos: ꝯſurgenſq; dilu-
culo offerebat olocauſta p ſin-
gulos. Dicebat enim. Ne forte
peccauerint filij mei: et benedix-
erint deo in cordib; ſuis. Sic fa-
ciebat iob cũctis dieb;. Quadã
aũt die cum ueniſſent filij dei ut
aſſiſterẽt coram dño: affuit inť
eos etiã ſathan. Cui dixit dñs.
Unde uenis? Qui reſpõdens ait.
Circuiui terrã ⁊ perambulaui e-
am. Dixitq; dñs ad eum. Num-
quid ꝯſideraſti ſeruũ meũ iob
qd nõ ſit ei ſimilis in terra: ho-
mo ſimplex et rectus et timenſ
deũ ac recedens a malo? Cui re-
ſpondens ſathan ait. Numqd
fruſtra timet iob deũ? Nõne tu
uallaſti eum ac domũ ei⁹: uniũ-
ſamq; ſubſtantiã per circuitũ?
Operib; manuũ eius benedixiſ-
ti: et poſſeſſio eius creuit in t̄ra.
Sed extende paululũ manum
tuã et tange cũcta que poſſidet:
niſi in faciẽ benedixerit tibi. Dix-
it ergo dñs ad ſathan. Ecce uni-
uerſa q̃ habet in manu tua ſũt:
tantũ in eũ ne extendas manũ
tuã. Egreſſuſq; eſt ſathan a fa-
cie dñi. Cũ autẽ quadã die filij
et filie eius comederẽt ⁊ biberẽt
uinũ in domo fr̄is ſui p̄moge-
niti: nuncius uenit ad iob q̃ di-
ceret. Boues arabant et aſine
paſcebãtur iuxta eos: et irruerũt
ſabei tuleruntq; oĩa. et pueros
pcuſſerunt gladio: ⁊ euaſi ego
ſolus ut nunciarẽ tibi. Cumq;
adhuc ille loqueret̃. uenit alter
et dixit. Ignis dei cecidit e celo: ⁊
tactas oues pueroſq; cõſump-
ſit: ⁊ effugi ego ſolus ut nunci-
arem tibi. Sed et adhuc illo lo-
quẽte: uenit alius et dixit. Chal-
dei fecerũt tres turmas ⁊ inuaſe-
rũt camelos et tulerũt eos: nec-
nõ ⁊ pueros pcuſſerũt gladio:
et ego fugi ſolus ut nũciarem
tibi. Adhuc loquebat̃ ille: et ec-
ce alius intrauit et dixit. Filijs
tuis et filiab; ueſcentib; et bibẽ-
tibus uinũ in domo fr̄is ſui p̄i-
mogeniti: repente uentus uehe-
mens irruit a regione deſerti et
concuſſit quatuor angulos do-
mus: que corruens oppreſſit li-
beros tuos. ⁊ mortui ſunt: ⁊ ef-
fugi ego ſolus ut nũciarẽ tibi.
Tunc ſurrexit iob. et ſcidit tuni-
cam ſuã. et tonſo capite corru-
ens in t̄ram. adorauit et dixit.
Nudus egreſſus ſum de utero
matris mee: et nudus reuertar

illuc. Dñs dedit dñs abſtulit:
ſicut dño placuit ita factũ eſt:
ſit nomē dñi benedictũ. In om-
nibꝫ hiis nō peccauit iob labiiſ
ſuis: neqꝫ ſtultũ quid contra de-
um locutus eſt. II
Factum ē aũt cum quadā
die veniſſent filii dei et ſtarēt co-
ram dño: veniſſet quoqꝫ ſathā
inter eos et ſtaret in cōſpectu ei-
us: ut diceret dñs ad ſathan.
Unde venis? Qui reſpōdens ait.
Circuiui terrā: et perambulaui
eā. Et dixit dñs ad ſathan. Nũ-
quid cōſideraſti ſeruũ meũ iob
qꝰ non ſit ei ſimilis in terra. vir
ſimplex ⁊ rectus ⁊ timēs deũ ac
recedens a malo: et adhuc reti-
nens innocentiā? Tu autē cōmo-
uiſti me aduerſus eum: ut affli-
gerem eum fruſtra. Cui reſpon-
dens ſathā ait. Pellem ꝓ pelle:
et cuncta q̄ habet homo dabit
pro aīa ſua. Alioqn mitte ma-
num tuā ⁊ tange os eius ⁊ car-
nem: et tunc videbis qđ in faciē
benedicat tibi. Dixit ergo dñs
ad ſathan. Ecce in manu tua ē:
verumtamē aīam illius ſerua.
Egreſſus igiť ſathan a facie do-
mini ꝑcuſſit iob ulcere peſſimo:
a plāta pedis uſqꝫ ad verticem
eius. Qui teſta ſaniem radebat:
ſedens in ſterquilinio. Dixit aūt
illi uxor ſua. Adhuc tu perma-
nes ĩ ſimplicitate tua? Benedic
deo ⁊ morere. Qui ait ad illam.
Quaſi una de ſtultis mulieribꝫ
locuta es. Si bona ſuſcepimꝰ
de manu dñi: mala quare non
ſuſtineamus? In omnibus hiis
nō peccauit iob labiis ſuis. Igi-
tur audiētes tres amici iob om-
ne malũ qđ accidiſſet ei venerūt
ſinguli de loco ſuo: eliphaz the-
manites et baldad ſuites et ſo-
phar naamathites. Cōdixerāt
enī: ut pariter venientes viſita-
rent eum et cōſolarētur. Cumqꝫ
eleuaſſent procul oculos ſuos:
nō cognouerunt eum. Et excla-
mātes plorauerūt: ſciſſiſqꝫ veſ-
tibus ſparſerūt puluerē ſup ca-
put ſuũ in celũ. Et ſederūt cum
eo in terra ſeptē dieb; et ſeptem
noctibus: et nemo loquebať ei
verbũ. Videbāt enī dolorē eſſe
vehementem III
Poſt hec aperuit iob os ſu-
um: et maledixit diei ſuo: et lo-
cutus ē. Pereat dies in qua na-
tus ſum: ⁊ nox in qua dictũ eſt
conceptus eſt homo. Dies illa
vertetur in tenebras. Nō requi-
rat eum deus deſup et non illuſ-
tret lumine. Obſcurent eũ tene-
bre et umbra mortis. Occupet
eum caligo et inuoluať amari-
tudine. Noctē illā tenebroſus
turbo poſſideat. Nō cōputetur
in dieb; anni nec numeretur in
menſib;. Sit nox illa ſolitaria:

nec laude digna. Maledicãt ei
qui maledicũt diei: qui parati
ſunt ſuſcitare leuiathan. Obte-
nebrẽtur ſtelle caligine eius. Ex-
pectet lucem et non videat: nec
ortũ ſurgẽtis aurore. Quia nõ
cõcluſit oſtia ventris qui porta-
uit me: nec abſtulit mala ab o-
culis meis. Quare nõ in vulua
mortuus ſum. egreſſus ex vte-
ro nõ ſtatim perij: Quare excep-
tus genibꝫ: cur lactat⁹ uberibꝫ:
Nunc enim dormiẽs ſilerem. et
ſomno meo requieſcerẽ cũ regi-
bus et cõſulibꝫ terre. qui edificãt
ſibi ſolitudines: aut cum p̄nci-
pibus qui poſſident aurũ: et re-
plẽt domos ſuas argẽto. Aut
ſicut abortiuũ abſcõditũ non
ſubſiſterem: vel qui cõcepti nõ
viderunt lucem. Ibi impij ceſſa-
uerunt a tumultu: et ibi requie-
uerunt feſſi robore: et quondã
vincti pariter ſine moleſtia. Nõ
exaudierunt vocem exactoris.
Paruus et magnus ibi ſunt:
et ſeruus et liber a domino ſuo.
Quare miſero data eſt lux. ⁊ vi-
ta hijs qui in amaritudine aĩe
ſunt: Qui expectãt mortẽ ⁊ nõ
venit: q̄ſi effodiẽtes theſaurũ:
gaudẽtq; vehemẽter cum inuene-
rint ſepulcrũ. Viro cui⁹ abſcõ-
dita eſt via: et circũdedit eũ deus
tenebris. Anteq̄ꝫ comedã ſuſpi-
ro. ⁊ quaſi inundãtes aque ſic

rugitus meus: q̄a timor quem
timebã euenit michi: et qđ vere-
bar accidit. Nõne diſſimulaui:
Nõne ſilui: Nõne quieui: Et ve-
nit ſup̄ me indignatio. IIII

Reſpõdens autem eliphas
themanites dixit. Si cepe-
rimus loqui tibi: forſitan mo-
leſte accipies. Sed conceptũ ſer-
monẽ quis tenere poterit. Ecce
docuiſti multos: ⁊ man⁹ laſſas
roboraſti. Vacillãtes cõfirma-
uerunt ſermones tui: et genua
tremẽtia confortaſti. Nunc au-
tem venit ſuper te plaga et defe-
ciſti: tetigit te ⁊ cõturbatus es.
Timor tuus. fortitudo tua. et
paciencia tua: et perfectio viaꝝ
tuaꝝ. Recordare obſecro te. q̄s
vnquã innocens perijt: aut q̄n-
do recti deleti ſunt: Quin poti⁹
vidi eos qui operãtur iniq̄tatẽ
et ſeminant dolores et metunt
eos flante deo periſſe: et ſpiritu
ire eius eſſe cõſumptos. Rugi-
tus leonis ⁊ vox leene. ⁊ dentes
catulorũ leonũ cõtriti ſunt. Ti-
gris perijt eo qđ nõ haberet p̄-
dã: ⁊ catuli leonis diſſipati ſũt.
Porro ad me dictũ ẽ verbũ ab-
ſconditũ: et q̄ſi furtiue ſuſcepit
auris mea venas ſuſurrij ei⁹.
In horrore viſionis nocturne
quãdo ſolet ſopor occupare ho-
mines. pauor tenuit me et tre-
mor: et omĩa oſſa mea perterri-

ta ſunt · Et cum ſpiritꝰ me pre-
ſente trāſiret: inhorruerunt pi-
li carnis mee · Stetit quidā cu-
ius nō agnoſcebā vultū: ymā-
go coram oculis meis: et vocē
quaſi aure lenis audiui · Num-
quid homo dei cōparatione iu-
ſtificabit̄: aut factore ſuo puri-
or erit vir? Ecce q̄ ſeruiūt ei non
ſunt ſtabiles: ⁊ in angelis ſuiſ
reppetit prauitatē · Quāto ma-
gis hij q̄ habitant domos lute-
as qui terrenū habēt fundamē-
tum cōſumētur velut a tinea:
de mane uſq; ad veſperā ſuccidē-
tur: et quia nullus intelligit in
eternū peribūt · Qui aūt reliqui
fuerint auferētur ex eis: moriē-
tur et non in ſapiētia ·

V

Voca ergo ſi eſt q̄ tibi reſpō-
deat: ⁊ ad aliquē ſanctorꝫ
cōuertere · Virū ſtultū interficit
iracūdia: et paruulū occidit in-
uidia · Ego vidi ſtultū firma ra-
dice: ⁊ maledixi pulcritudini ei-
us ſtatim · Longe fient filij eiuſ
a ſalute: et cōterētur in porta: ⁊
nō erit qui eruat · Cuiꝰ meſſem
famelicꝰ comedet: ⁊ ipſm rapiet
armatꝰ: ⁊ bibēt ſitiētes diuiciaſ
eius · Nichil in terra ſine cauſa
fit: et de humo non oriet̄ dolor ·
Homo ad laborē naſcit̄: ⁊ auiſ
ad volatū · Quāobrē ego depre-
cabor dn̄m: et ad deū ponā elo-
quiū meū · Qui facit magna et
inſcrutabilia: et mirabilia abſ-
q; numero · Qui dat pluuiam
ſup faciem terre: et irrigat aq̄s
vniuſas · Qui ponat humiles
in ſublime: et merētes erigit ſo-
ſpitate · Qui diſſipat cogitati-
ones malignorꝫ: ne poſſint im-
plere manus eorꝫ qd̄ ceperant ·
Qui apprehēdit ſapientes in aſ-
tucia eorꝫ: ⁊ cōſiliū prauorum
diſſipat · Per diem incurrent te-
nebras: et q̄ſi ī nocte ſic palpa-
bunt in meridie · Porro ſaluū
faciet egenū a gladio oris eorꝫ:
⁊ de manu violenti pauperem ·
Et erit egeno ſpes: iniq̄tas aūt
ↄtrahet os ſuū · Beatus homo
qui corripit̄ a dn̄o · Increpatio-
nem ergo dn̄i ne reprobes: q̄a
ipſe vulnerat et medet̄: percutit ⁊
manus eius ſanabunt · In ſex
tribulationib; liberabit te: ⁊ in
ſeptima nō tanget te malū · In
fame eruet te de morte: et in bel-
lo de manu gladij · A flagello
lingue abſcōderis: et non time-
bis calamitatē cum venerit · In
vaſtitate et fame ridebis: et beſ-
tias terre nō formidabis · Sed
cum lapidib; regionū pactum
tuū: ⁊ beſtie terre pacifice erunt
tibi · Et ſcies q̄d pacem habeat
tabernaculū tuū: et viſitās ſpe-
ciem tuā nō peccabis · Scies q̄
q̄m multiplex erit ſemē tuū: et
progenies tua quaſi herba ter-

Ingredieris in abundantia ſe-
pulcrū: ſicut infertur aceruꝰ in
tempe ſuo· Ecce hoc ut īveſtiga-
uimus ita eſt: qd̄ auditū mēte
Reſpōdens VI ꝑtracta·
autē iob dixit· Utinā appē-
derētur peccata mea quibꝫ irā
merui: ⁊ calamitas quā patior
in ſtatera: quaſi arena maris
hec grauior appareret· Unde ⁊ ū-
ba mea dolore ſunt plena: qui-
a ſagitte dn̄i in me ſunt· quarꝫ
indignatio ebibit ſpiritū meū:
et terrores dn̄i militāt ꝯtra me·
Nūqd̄ rugiet onager cū habu-
erit herbā: aut mugiet bos cū
ante preſepe plenū ſteterit: Aut
poterit comedi inſulſū: qd̄ nō
eſt ſale conditū: Aut poteſt ali-
quis guſtare: quod guſtatū af-
fert mortem: Anime enī eſuriē-
ti etiā amara dulcia eſſe videntur·
Que prius nolebat tāgere aīa
mea nūc pre anguſtia cibi mei
ſunt· Quis det ut ueniat petici-
o mea· ⁊ qd̄ expecto tribuat mi-
chi deus: et qui cepit ipſe me con-
terat: Soluat manū ſuā et ſuc-
cidat me: et hec michi ſit conſo-
latio ut affligēs me dolore nō
parcat: nec ꝯtradicā ſermoni-
bus ſancti· Que ē enī fortitudo
mea ut ſuſtineā: aut quis finis
meus ut patienter agam: Nec
fortitudo lapidū fortitudo mea:
nec caro mea enea eſt· Ecce nō
eſt auxiliū michi in me· et neceſ-
ſarii quoqꝫ mei receſſerūt a me·
Qui tollit ab amico ſuo miſeri-
cordiā: timorē dn̄i derelinquit·
Fratres mei p̄terierūt me: ſicut
torrēs qui raptim tranſit in cō-
uallibꝫ· Qui timēt pruinā: irru-
et ſup eos nix· Tempe quo fue-
rint diſſipati peribūt: ⁊ ut inca-
luerint ſoluētur de loco ſuo· In-
uolute ſunt ſemite greſſuū eo-
rum: ambulabūt in uacuū et
peribūt· Cōſiderate ſemitas the-
man itinera ſaba: et expectate
pauliſper· Cōfuſi ſunt: qͣ ſpe-
raui· Uenerunt quoqꝫ uſqꝫ ad
me: ⁊ pudore cooperti ſūt· Nūc
ueniſtis: et modo uidentes pla-
gā meā timetis: Nūquid dixi
afferte michi· et de ſubſtācia ue-
ſtra donate michi: uel liberate
me de manu hoſtis et de manu
robuſtorū eruite: Docete me et
ego tacebo: ⁊ ſi quid forte igno-
raui inſtruite me· Quare detrax-
iſtis ſermonibꝫ ueritatis: cum
e uobis nullꝰ ſit q̄ poſſit argu-
ere: Ad increpandū tantū eloq̄-
a cōcinnatis: et in uentū uerba
profertis· Super pupillū irrui-
tis: et ſubuertere nitimini ami-
cum ur̄m· Uerūtamen qd̄ cepi-
ſtis explete· Prebete aurem: et
uidete an mentiar· Reſpondete
obſecro abſqꝫ ꝯtentione: et lo-
quentes id qd̄ iuſtū ē iudicate·

Et nõ inuenietis in lingua me-
a iniq̃tatem: nec in faucib; meiſ
ſtulticia pſonabit. VII

Milicia ē vita hoĩs ſup ter-
ram: et ſicut dies mercē-
narij dies eius. Sicut ceruꝰ de-
ſiderat umbrã et ſicut mercēna-
rius preſtolat᷑ finem operis ſui:
ſic et ego habui menſes vacu-
os: ⁊ noctes laborioſas enume-
raui michi. Si dormiero dico
quãdo cõſurgam: et rurſum ex-
pectabo veſperã et replebor do-
lorib; uſq; ad tenebras. Indu-
ta ē caro mea putredĩe et ſordi-
bus pulueris: cutis mea aruit
et cõtracta eſt. Dies mei veloci-
us tranſierunt quã a texente te-
la ſuccidit᷑: et cõſumpti ſũt abſ-
q; ulla ſpe. Memẽto quia ventuſ
eſt vita mea: et non reuertetur
oculus meus ut videat bona:
nec aſpiciet me viſus hoĩs.
Oculi tui in me: et nõ ſubſiſtã.
Sicut cõſumit᷑ nubes et ptran-
ſit. ſic qui deſcenderit ad inferoſ
non aſcendet: nec reuertet᷑ ultra
in domũ ſuam: neq; cognoſcet
eum amplius locus eius. Qua-
propter et ego nõ parcam ori
meo: loquar ĩ tribulatione ſpi-
ritus mei: cõfabulabor cum a-
maritudine aĩe mee. Numquid
mare ego ſum aut cetus: quia
circũdediſti me carcere? Si dixerõ
cõſolabit᷑ me lectulus meus et
releuabor loquẽs mecũ in ſtra-
tu meo: terrebis me per ſomni-
a: et per viſiones horrore cõcu-
ties. Quãobrẽ elegit ſuſpẽdiũ
aĩa mea: ⁊ mortẽ oſſa mea. De-
ſperaui. Nequaq̃; ult᷑ iã viuã.
Parce michi: nichil enĩ ſunt di-
es mei. Quid eſt homo q̃a ma-
gnificas eum: aut q̃d apponis
erga eũ cor tuũ? Viſitas eũ dilu-
culo: et ſubito probas illũ. Vſ-
quequo non parcis michi: nec
dimittis me ut gluciã ſaliuam
meã? Peccaui. Quid faciã tibi.
o cuſtos hoĩm. Quare poſuiſti
me cõtrariũ tibi: et factus ſum
michimetipſi grauis? Cur non
tollis peccatũ meũ: et quare nõ
aufers iniq̃tatẽ meã? Ecce nũc
in puluere dormiã. et ſi mane
me queſieris non ſubſiſtam.

Reſpõdẽs aũt VIII
baldach ſuites dixit. Vſ-
quequo loqueris talia: et ſpiri-
tus multiplex ſermonis oris tui?
Numq̃d deus ſupplãtat iudici-
um: aut omĩpotens ſubuertit
q̃d iuſtũ eſt? Etiã ſi filij tui pecca-
uerũt ei ⁊ dimiſit eos in manu
iniq̃tatis ſue: tu tamẽ ſi dilucu-
lo cõſurrexeris ad deũ ⁊ omĩpo-
tẽtem fueris deprecatus. ſi mũdus
et rectus inceſſeris ſtatim euigi-
labit ad te: et pacatũ reddet ha-
bitaculũ iuſticie tue: in tantũ ut
ſi priora tua fuerint parua: et

nouiſſima tua multiplicent' ni-
mis. Interroga enī generationē
priſtinā et diligenter inueſtiga
patrū memoriā: heſterni quip-
pe ſum⁹ ⁊ ignoram⁹. quō ſicut
umbra dies nři ſunt ſup terrā:
et ipi docebūt te. Loquent' tibi:
⁊ de corde ſuo pferent eloquia.
Nunquid uirere poteſt ſcirpus
abſq; humore: aut creſcere carec-
tū ſine aqua: Cum adhuc ſit ī
flore nec carpat' manu āte oēs
herbas areſcit: ſic uie oīm q̄ ob-
liuiſcūtur deū: et ſpes ypocrite
pibit. Non ei placebit uecordi-
a ſua et ſicut tela aranearū fidu-
cia eius. Innitet' ſup domū ſuā
et non ſtabit: fulciet eam et nō
cōſurget. Humectus uidet' ante-
q̄; ueniat ſol: et in ortu ſuo ger-
mē eius egrediet'. Sup aceruū
petrarū radices ei⁹ denſabūtur:
et inter lapides cōmorabit'. Si
abſorbuerit eum de loco ſuo:
negabit eum ⁊ dicet. Nō noui
te. Hec eſt enī leticia uie eius: ut
rurſum de terra alii germinent'.
Deus non pciet ſimplicē: nec
porriget manū malignis: do-
nec impleat' riſu os tuū ⁊ labi-
a tua iubilo. Qui oderunt te in-
duent' cōfuſione: et tabernacu-
lū impiorū nō ſubſiſtet. IX

Et reſpōdens iob ait. Vere
ſcio qđ ita ſit: et q̄ nō iuſ-
tificetur homo cōpoſitus deo.
Si uoluerit cōtendere cū eo: nō
poterit reſpōdere ei unū p mil-
le. Sapiēs corde eſt: ⁊ fortis ro-
bore. Quis reſtitit ei: ⁊ pacē ha-
buit: Qui tranſtulit mōtes: et ne-
ſcierūt hii quos ſubuertit in fu-
rore ſuo. Qui cōmouet terrā de
loco ſuo: ⁊ colūne eius cōcuciū-
tur. Qui p̄cipit ſoli ⁊ nō oritur:
et ſtellas claudit quaſi ſub ſig-
naculo. Qui extēdit celos ſol⁹:
⁊ graditur ſup fluctus maris.
Qui facit arcturū et oriona et
hyadas: ⁊ interiora auſtri. Qui
facit magna et incōprehēſibili-
a: et mirabilia quorū nō eſt nu-
merus. Si uenerit ad me non
uidebo eum: ſi abierit non intel-
ligā. Si repente interroget: quis
reſpōdebit ei: Vel quis dicere po-
teſt cur facis: De⁹ cui⁹ ire nemo
reſiſtere poteſt: et ſb quo curuā-
tur qui portāt orbē. Quantus
ergo ſum ego ut reſpōdeā ei: et
loquar uerbis meis cū eo: Qui
etiā ſi habuero quippiā iuſtū nō
reſpōdebo. ſed meū iudicē dep̄ce-
rabor: et cū inuocantē me exau-
dierit: nō credo quod talis au-
dierit uocē meā. In turbine enī
cōteret me: ⁊ multiplicabit ul-
nera mea etiā ſine cauſa. Non
cōcedit requieſcere ſpiritū meū:
et implet me amaritudinibus.
Si fortitudo querit': robuſtiſſi-
mus eſt. Si equitas iudicii: ne-

mo audiet pro me teſtimoniū
dicere. Si iuſtificare me volue-
ro: os meū cōdēnabit me. Si
innocētem oſtendero: prauū me
cōprobabit. Etiā ſi ſimplex fu-
ero. hoc ipm ignorabit aīa me-
a: et tedebit me vite mee. Unū
eſt qđ locutus ſum: et innocentē
et impiū ipe cōſumit. Si flagel-
lat occidat ſemel: et nō de penis
innocentū rideat. Terra data eſt
in manus impij: vultū iudicū
eius operit. Qđ ſi nō ille eſt. q̄s
ergo eſt? Dies mei velociores fu-
erūt curſore. fugerunt et nō vi-
derūt bonū. Pertranſierūt quaſi
naues poma portantes: ſicut
aquila volās ad eſcam. Cum
dixero nequaq̄ ita loquar: cō-
muto faciem meam: et dolore
torqueor. Verebar omnia ope-
ra mea ſciens q̄ non parceres
delinquēti. Si aūt et ſic impius
ſū quare fruſtra laboraui? Si
lotus fuero quaſi aquis niuis.
et fulſerīt velut mūdiſſime ma-
nus mee: tamē ſordib; intinges
me: et abominabūt me veſ-
timēta mea. Neq; enī viro qui
ſimilis mei eſt reſpōdebo: nec q̄
mecū ī iudicio ex equo poſſit au-
diri. Non eſt qui utrūq; valeat
arguere: et ponere manū ſuā ī
ambob;. Auferat a me virgā
ſuā: ⁊ pauor eius nō me terreat.
Loquar et nō timebo eū. Neq;
enī poſſum metuēs reſpōdere.

X

Tedet aīam meā
vite mee: dimittā aduer-
ſum me eloquiū meū. loquar
in amaritudine anime mee: di-
cam deo. noli me condemnare.
Indica m̄: cur me ita iudices?
Numquid bonū tibi videt ſi calū-
nieris me et opprimas me. opus
manuū tuarū: ⁊ cōſiliū impiorū
adiuues? Numquid oculi carnei
tibi ſunt aut ſicut videt homo
et tu videbis? Numquid ſicut dies
hoīs dies tui. et anni tui ſicut
humana ſūt tempora: ut que-
ras iniq̄tatem meā ⁊ pc̄cm me-
um ſcruteris? Et ſcias q̄a nichil
impiū fecerim. cū ſit nemo qui
de manu tua poſſit eruere. Ma-
nus tue fecerunt me et plaſma-
uerūt me totū in circuitu: et ſic
repēte p̄cipitas me. Memēto q̄-
ſo qđ ſicut lutū feceris me: et in
puluerem reduces me. Nōne ſi-
cut lac mulſiſti me. et ſicut caſe-
um me coagulaſti? Pelle ⁊ carni-
b; veſtiſti me: oſſib; ⁊ neruis cō-
pegiſti me. Vitā et miſericordiam
tribuiſti michi: et viſitacio tua
cuſtodiuit ſpiritū meum. Licet
hec celes in corde tuo: tamē ſci-
o q̄a vniuerſorū memineris. Si
peccaui ⁊ ad horā pepercſti mi-
chi: cur ab iniq̄tate mea mūdū
me eſſe nō pateris? Et ſi impius
fuero ve michi ē: et ſi iuſtus nō

leuabo caput ſaturat⁹ afflicti-
one et miſeria. Et ꝓpter ſupbiā
q̄ſi leenā capies me: reuerſuſq;
mirabiliter me crucias. Inſtau-
ras teſtes tuos cōtra me. et mul-
plicas irā tuā adūſum me: ⁊ pe-
ne militāt in me. Quare de vul-
ua eduxiſti me: Qui utinā con-
ſumptus eſſem ne oculus me
videret. Fuiſſem quaſi q̄ nō eſ-
ſem: de utero trāſlat⁹ ad tumu-
lū. Nūquid nō paucitas dierū
meorū finiet̄ breui: Dimitte er-
go me ut plāgā paululū dolo-
rem meū anteq̄ȝ vadā ⁊ nō reuẽ-
tar ad terrā tenebroſā ⁊ opertā
mortis caligine: terrā miſerie ⁊
tenebraꝝ: ubi umbra mortis ⁊
nullus ordo. ſed ſempiternus
horror inhabitans. XI

Reſpōdens aūt ſophar na-
amathites dixit. Nunq̄d
q̄ multa loquit̄ non audiet: aut
vir verboſus iuſtificabit̄: Tibi
ſoli tacebūt hoīes: et cū ceteros
irriſeris a nullo confutaberis:
Dixiſti enī. Purus ē ſermo me-
us: et mūdus ſum in cōſpectu
tuo. Atq; utinā deus loqueret̄
tecū ⁊ aperiret labia ſua tibi: ut
oſtenderet tibi ſecreta ſapiētie ⁊
q̄ multiplex eſſet lex eius: et in-
telligeres q̄ multo minora exi-
garis ab eo quā meret̄ iniq̄tas
tua. Forſitā veſtigia dei cōpre-
hendes: et uſq; ad ꝑfectū omni-
potentē reperies: Excelſior celo
eſt. Et q̄d facies: Profūdior in-
ferno: et unde cognoſces: Lōgi-
or terra menſura eius: et latior
mari. Si ſubūtit omnia uel in
unū coartauerit q̄s cōtradicet
ei: uel q̄s dicere ei poteſt cur ita
facis: Ipſe enī nouit hoīm vani-
tatē: ⁊ vidēs iniq̄tatē nōne cōſi-
derat: Vir vanus in ſupbiam
erigit̄: ⁊ tanq̄ȝ pullū onagri ſe
liberū natū putat. Tu autē fir-
maſti cor tuū et expādiſti ad eū
manus tuas. Si iniq̄tatē que
eſt in manu tua abſtuleris a te
et non māſerit in tabernaculo
tuo iniuſticia: tūc leuare poteris
faciē tuā abſq; macula: et eris
ſtabilis et nō timebis. Miſerie
quoq; obliuiſceris: ⁊ quaſi aq̄-
rum que ꝑterierūt non recorda-
beris: et q̄ſi meridian⁹ fulgor
cōſurget tibi ad veſperā. Et cū
te cōſumptū putaueris orieris
ut lucifer: et habebis fiduciam
propoſita tibi ſpe: et defoſſus
ſecurus dormies. Requieſces ⁊
nō erit q̄ te exterreat: et deꝑcabū-
tur faciē tuā plurimi. Oculi aūt
impioꝝ deficiēt: et effugiū peri-
bit ab eis: et ſpes illoꝝ abomi-
natio anime. XII

Reſpondens aūt iob dixit.
Ergo vos eſtis ſoli hoīes:
et vobiſcū orietur ſapiētia: Et mi-
chi eſt cor ſicut et vobis: nec in-

ferioꝛ vrī ſum· Quis enī hꝫ que
noſtis ignorat? Qui deridetᷣ ab
amico ſuo ſicut ego: īuocabit
deū ⁊ exaudiet eū· Deridetᷣ enī iu-
ſti ſimplicitas: lampas cōtēp-
ta apud cogitationes diuitū:
parata ad tēpus ſtatutū· Abū-
dant tabernacula predonū: et
audacter ꝓuocāt deū: cū ipſe de-
derit oīa in manus eorū· Ni-
mirum interroga iumēta et doce-
būt te: et volatilia celi et indica-
bunt tibi· Loquere terre et reſpō-
debit tibi: et narrabunt piſces
maris· Quis ignorat q̄ oīa
hec man⁹ dñi fecit? In cui⁹ ma-
nu aīa omīs viuētis: ⁊ ſpiritus
vniūſe carnis hoīs· Nōne au-
ris verba diiudicat: ⁊ fauces co-
medētis ſaporē? In antiquis eſt
ſapiētia: ⁊ in multo tēpe pru-
dentia· Apud ipm̄ eſt ſapiētia
et fortitudo: ⁊ ipſe habet cōſiliū
et intelligētiā· Si deſtruxerit ne-
mo eſt qui edificet: ſi incluſerit
hoīem nullus eſt q̄ aperiat· Si
ↄtinuerit aquas oīa ſiccabū-
tur: ſi emiſerit eas ſubuertēt ter-
ram· Apud ipm̄ eſt fortitudo ⁊
ſapiētia· Ipſe nouit ⁊ decipientē:
et eū qui decipitᷣ· Adducit cōſili-
arios in ſtultū finē: et iudices ī
ſtuporem· Baltheū regū diſſol-
uit: ⁊ precingit fune renes eoꝝ·
Ducit ſacerdotes inglorios: et
optimates ſupplantat· Cōmu-
tans labiū veraciū: et doctrinā
ſenū auferēs· Effundit deſpecti-
onē ſup ꝑncipes: et eos q̄ oppꝛeſ-
ſi fuerāt releuans· Qui reuelat
profūda de tenebris: et ꝓducit
in lucem umbrā mortis· Qui
multiplicat gentes ⁊ ꝑdit eas:
et ſubūſas in integrū reſtituit·
Qui īmutat coꝛ ꝑncipū ppl̄i terre·
et decipit eos ut fruſtra incedāt
per inuiū· Palpabūt quaſi in
tenebris et nō in luce: et errare
eos faciet quaſi ebrios· XIII

Ecce oīa hec vidit oculus
me⁹ et audiuit auris me-
a: et intellexi ſingula· Secūdū
ſcientiā vrām et ego noui: nec
inferior vrī ſum· Sed tamē ad
omīpotentē loquar: ⁊ diſputa-
re cū deo cupio: prius vos oſtē-
dēs fabricatores mēdacij et cul-
tores peruerſoꝝ dogmatū· Atq
utinā taceretis· ut putaremini
ſapiētes eſſe· Audite ergo cor-
reptiones meas: ⁊ iudiciū labi-
orum meoꝝ attendite· Nunq̄d
deus indiget vrō mendacio: ut
ꝓ illo loquamini dolos? Nunq̄d
faciē ei⁹ accipitis: et pro deo iu-
dicare nitimini? Aut placebit
ei quē celare nichil poteſt: aut
decipietᷣ ut homo vris fraudu-
lētijs? Ipſe vos arguet: quoniā
in abſcōdito faciē ei⁹ accipitis·
Statim ut ſe cōmouerit turba-
bit vos: et terror eius irruet ſu-

per vos. Memoria veſtra com-
parabit᷑ cineri: ⁊ redigent᷑ ī lutū
ceruices vr̄e. Tacete pauliſper:
ut loquar quodcūq; michi mēs
ſuggeſſerit. Quare lacero car-
nes meas dētib; meis: et aīam
meam porto in manib; meis?
Etiā ſi occiderit me: ī ipō ſpera-
bo. Verūtamē vias meas ī cō-
ſpectu eius arguā: ⁊ ipē erit ſal-
uator meus. Nō eñ veniet ī cō-
ſpectu eius omīs ypocrita. Au-
dite ſermonē meū: ⁊ enigmata
percipite aurib; vr̄is. Si fuero
iudicatus: ſcio ꝙ iuſtus inueni-
ar. Quis eſt ꝗ iudicet mecū: Ve-
niat. Quare tacēs conſumor?
Duo tantū ne facias michi: et
tūc a facie tua nō abſcondar.
Manū tuā lōge fac a me: ⁊ for-
mido tua nō me terreat. Voca
me et reſpōdebo tibi: aut certe
loquar: et tu reſponde michi.
Quātas habeo iniq̄tates ⁊ pcc̄a:
ſcelera mea et delicta oſtende mi-
chi. Cur faciē tuā abſcondis: ⁊
arbitraris me inimicū tuū: Cō-
tra foliū qđ vēto rapit᷑ oſtendis
potentiā tuā: et ſtipulā ſiccam
pſequeris. Scribis eñ contra
me amaritudines: ⁊ cōſumere
me vis peccatis adoleſcētie mee.
Poſuiſti in neruo pedē meū: ⁊
obſeruaſti oēs ſemitas meas:
et veſtigia pedū meoꝝ cōſidera-
ſti. Qui quaſi putredo cōſumē-
dus ſum: et quaſi veſtimētum
qđ comedit᷑ a tinea. Homo na-
tus de muliere breui viuēs tem-
pore: repletur multis miſeriis.
Qui quaſi flos egredit᷑ ⁊ cōteri-
tur: et fugit velut umbra: ⁊ nū-
q̄; in eodē ſtatu pmanet. Et di-
gnū ducis ſup huiuſcemodi a-
perire oculos tuos: ⁊ adducē eū
tecū in iudiciū: Quis poteſt face-
re mūdū de īmūdo conceptū ſemi-
ne: Nōne tu qui ſolus es. XIIII
Breues dies hoīs ſunt: nu-
merus menſiū apud te ē.
Cōſtituiſti t̄minos eius ꝗ prete-
riri non poterunt. Recede pau-
lulum ab eo ut quieſcat: donec
optata veniat ſicut mercenarii
dies eius. Lignū habet ſpem.
Si pciſum fuerit. rurſum vireſ-
cit: et rami eius pullulāt. Si ſe-
nuerit in t̄ra radix ei⁹ et in pul-
uere emortuus fuit truncus illi⁹:
ad odorem aque germiabit: et
faciet comā quaſi cum primū
plātatū ē. Homo vero cū mor-
tu⁹ fuit et nudatus atq; cōſūp-
tus: ubi queſo ē: Quō ſi recedāt
aque de mari et fluuius vacue-
factus areſcat: ſic homo cū dor-
mierit. non reſurget. Donec at-
teratur celū nō euigilabit: nec
cōſurget de ſomno ſuo. Quis
michi hoc tribuat ut ī inferno
protegas me et abſcōdas me
donec ptrāſeat furor tuus: ⁊ cō-

ſtituas michi tempꝰ in quo re-
corderis mei? Putaſne mortuꝰ
homo rurſum viuet? Cūctis di-
ebus quib; nūc milito: expecto
donec veniat immutatio mea.
Vocabis me: et ego reſpōdebo
tibi. Operi manuū tuaꝝ porri-
ges dexteram. Tu quidē greſſus
meos dinumeraſti: ſed parce
pccīs meis. Signaſti quaſi in
ſacculo delicta mea: ſed curaſti
iniq̄tatē meā. Mons cadens de-
fluit: et ſaxū trāſfertur de loco
ſuo. Lapides excauant aque: ⁊
alluuione paulatim terra ↄſu-
mit̄: et hoīes ergo ſilīter ꝑdes.
Roboraſti eū paululū: et in ꝑ-
petuū trāſiret. Immutabis faci-
em eius: ⁊ emittes eū. Siue no-
biles fuerīt filij eiꝰ ſiue ignobi-
les: non intelliget. Attamē ca-
ro eius dum viuet dolebit: et a-
nima illius ſup ſemetipō luge-
Reſpōdens autē XV bit.
Eliphaz themanites dixit.
Nūquid ſapiēs reſpōdebit qua-
ſi inuentū loquens: ⁊ implebit
ardore ſtomachū ſuū? Arguiſ
verbis eū q̄ nō eſt equalis tui ⁊
loq̄ris qđ tibi nō expedit. Quā-
tū in te eſt euacuaſti timorē: et
tuliſti p̄ces corā deo. Docuit e-
nim iniq̄tas tua os tuū: et imi-
taris linguā blaſphemantiū.
Cōdēnabit te os tuū et nō ego:
⁊ labia tua reſpōdebūt tibi. Nū-
quid p̄mus homo tu natus eſ
⁊ āte colles formatꝰ? Nūq̄d cō-
ſiliū dei audiſti: et inferior te erit
eiꝰ ſapiētia? Quid noſti qđ ig-
noremꝰ: q̄d intelligis qđ neſci-
amus? Et ſenes ⁊ antiqui ſunt
ī nobis: multo vetuſtiores quā
patres tui. Nūquid grande eſt
ut cōſoletur te deus? Sed verba
tua praua hoc ꝓhibent. Quid
te eleuat cor tuū: et quaſi mag-
na cogitans attonitos habes
oculos? Quid tumet cōtra deū
ſpiritꝰ tuꝰ: ut ꝓferas de ore tuo
huiuſcemodi ſermones? Quid
eſt homo ut inmaculatus ſit.
et ut iuſtus appareat natus de
muliere? Ecce inter ſanctos eiuſ
nemo īmutabilis. et celi nō ſūt
mūdi in cōſpectu eius: quanto
magis abomīabilis et īutilis
homo qui bibit quaſi aquā in-
iq̄tatē. Oſtendā tibi audi me:
qđ vidi narrabo tibi. Sapiēteſ
cōfitent̄: et nō abſcōdunt p̄res
ſuos. Quib; ſolis data ē terra:
et nō trāſiuit alienus per eos.
Cunctis dieb; ſuis impius ſup-
bit: et numerus annoꝝ incertꝰ
eſt tyrānidis eius. Sonitus ter-
roris ſemper in aurib; illius: ⁊
cum pax ſit ille ſemp inſidias
ſuſpicat̄. Non credit qđ reuerti
poſſit de tenebris ad lucē circū-
ſpectans undiq; gladiū: cū ſe
mouerit ad querendū panem:

Nouit q̄d paratus ſit in manu
eius tenebrarꝫ dies· Terrebit eū
tribulatio: ⁊ anguſtia vallabit
eū ſicut regē q̄ p̄paratur ad pre-
liū· Tetēdit adūſus deū manū
ſuā: et cōtra omnipotentē robo-
ratus eſt· Cucurrit adūſus eū e-
recto collo: et pingui ceruice ar-
matus ē· Operuit faciē ei⁹ craſ-
ſitudo: ⁊ de lateribꝫ eius aruina
depēdit· Habitauit ī ciuitatibꝫ
deſolatis: et in domibꝫ deſertis
q̄ in tumulos ſunt redacte· Nō
ditabit nec pſeuerabit ſubſtāci-
a ei⁹: nec mittet ī terrā radicē ſu-
am· Nō recedet de tenebris· Ra-
mos ei⁹ areſaciet flāma: ⁊ aufe-
ret ſpiritu oris ei⁹· Non credet
fruſtra errore decept⁹: q̄ aliquo
p̄cio redimēd⁹ ſit· Anteq̄ꝫ dies
ei⁹ impleātur peribit: et manus
eius areſcēt· Ledet quaſi vinea
in primo flore· botrus eius: et
quaſi oliua proiciēs florē ſuū·
Cōgregatio enim ypocrite ſteri-
lis: et ignis deuorabit taberna-
cula eorꝫ q̄ munera libēter acci-
piūt· Cōcepit dolorē et peperit
iniq̄tatē: et vterus ei⁹ p̄parat do-

Reſpondēs XVI los·
autē iob dixit· Audiui fre-
quēter talia· Cōſolatores one-
roſi omēs vos eſtis· Nunquid
habebunt finē verba ventoſa:
Aut aliq̄d tibi moleſtū eſt ſi lo-
quaris: Poterā et ego ſimilia

vrī loqui· Atq̄ꝫ vtinā eſſet aīa
vrā pro aīa mea· Cōſolarer et
ego vos ſermonibꝫ et mouerē
caput meū ſup vos· Robora-
rem vos ore meo: et mouerem
labia mea quaſi parcēs vobis·
Sed q̄d agam: Si locutus fue-
ro· non quieſcit dolor meus: et
ſi tacuero nō recedet a me· Nūc
autē oppreſſit me dolor meus: ⁊
in nichilū redacti ſunt omnes
art⁹ mei· Rugē mee teſtimoni-
um dicūt cōtra me: et ſuſcitatur
falſiloquus aduerſus faciē me-
am cōtradicēs michi· Collegit
furorē ſuū in me: et cōminans
michi infremuit cōtra me denti-
bus ſuis· Hoſtis meus terribili-
bus oculis me intuitus eſt· Ap-
peruerūt ſup me ora ſua: et re-
probrantes pcuſſerūt maxillā
meā: ſaciati ſunt penis meis·
Cōcluſit me deus apud iniquū:
et manibꝫ impiorꝫ me tradidit·
Ego ille quōdā opulētus repē-
te cōtritus ſum: tenuit ceruicem
meā· Confregit me: ⁊ poſuit ſi-
bi quaſi in ſignum· Circūdedit
me lanceis ſuis: cōuulnerauit
lūbos meos· Nō pepercit: et ef-
fudit in terra viſcera mea· Con-
ſcidit me vulnere ſup vulnus:
irruit in me quaſi gygas· Sac-
cū cōſui ſup cutē meā: ⁊ operui
cinere carnē meā· Facies mea
intumuit fletu: ⁊ palpebre mee

caligauerunt. Hec paſſus ſum
abſq; iniq̃tate manus mee: cū
haberē mūdas ad deū preces.
Terra ne operias ſanguinē me-
um: neq; inueniat in te locū la-
tendi clamor meus. Ecce enī in
celo teſtis meus: et cōſcius meꝰ
in excelſis. Verboſi amici mei:
ad deū ſtillat oculus meus. At-
q; utinā ſic iudicaret' vir cū deo:
quō iudicat' filiꝰ hoīs cū colle-
ga ſuo. Ecce enī breues āni trā-
ſeunt: et ſemitā ꝑ quā nō reuer-
tar ambulo. XVII
Spiritus meus attenuabit':
dies mei breuiabūt': et ſolū mi-
chi ſupeſt ſepulcrū. Nō peccaui:
⁊ in amaritudinib; morat' ocu-
lus meꝰ. Libera me ⁊ pone me
iuxta te: ⁊ cuiuſuis manus pu-
gnat cōtra me. Cor eoꝝ longe
feciſti a diſciplina: ꝓpterea non
exaltabūtur. Predā pollicet' ſo-
ciis: ⁊ oculi filioꝝ eius deficient.
Poſuit me q̃ſi in ꝓuerbiū vul-
gi. et exemplū ſum corā eis. Ca-
ligauit ad indignationē oculꝰ
meus: et membra mea quaſi ī
nichilū redacta ſūt. Stupebūt
iuſti ſup hoc: ⁊ innocēs contra
ypocritā ſuſcitabit'. Et tenebit
iuſtus viā ſuā: et mūdis mani-
bus addet fortitudinē. Igit' oēs
vos cōuertimini et venite: et non
inueniā in vobis ullū ſapiētem.
Dies mei trāſierunt: cogitatio-
nes mee diſſipate ſunt torquen-
tes cor meū. Noctē verterūt in
diem: et rurſum poſt tenebras
ſpero lucē. Si ſuſtinuero infer-
nus domꝰ mea eſt: ⁊ in tenebris
ſtraui lectū meū. Putredini dix-
i pater meus es: mat' mea et ſo-
ror mea vermib;. Ubi eſt ergo
nūc ꝑſtolatio mea: et paciētiā
meā q̃s cōſiderat? In ꝓfundiſſi-
mū infernū deſcendēt omīa me-
a. Putaſne ſaltē ibi erit requies

Reſpōdens XVIII michi?
autē baldad ſuites dixit.
Uſq; ad quē finem verba iacta-
bis? Intellige ꝑus: et ſic loqua-
mur. Quare reputati ſumꝰ ut
iumēta: et ſorduimꝰ coram te?
Qui perdis aīam tuā in furore
tuo. Nūquid ꝓpter te derelinque-
tur terra: et trāſferētur rupes de
loco ſuo? Nōne lux impij extin-
guet': nec ſplēdebit flāma ignis
eiꝰ? Lux obtenebreſcet in taber-
naculo illius: et lucerna q̄ ſup
eum eſt extinguet'. Arctabūtur
greſſus virtutis eius: ⁊ ꝑcipita-
bit eū cōſiliū ſuū. Immiſit enī
in rete pedes ſuos: et in macu-
lis eius ambulat. Tenebit' plā-
ta illiꝰ laqueo: et exardeſcet cō-
tra eum ſitis. Abſcōdita eſt in
terra pedica eius: ⁊ decipula illi-
us ſup ſemitā. Undiq; terrebūt
eū formidines: ⁊ īuoluēt pedes
eius. Attenuet' fame robur eiꝰ:

⁊ inedia inuadat coſtas illius.
Deuoret pulcritudinē cutis eiꝰ:
⁊ cōſumat brachia illius p̄mo-
genita mors. Auellat̄ de taber-
naculo ſuo fiducia eiꝰ: et calcet
ſup eū q̄ſi rex interitꝰ. Habitēt
in tabernaculo illiꝰ ſocij eiꝰ qui
nō eſt: aſpgat̄ in tabernaculo
eiꝰ ſulphur. Deorſum radices
eius ſiccent̄: ſurſum aūt attera-
tur meſſis eius. Memoria illiꝰ
pereat de terra: et nō celebretur
nomē eius in plateis. Expellet
eum de luce in tenebras: et de or-
be trāſferet eū. Non erit ſemē ei-
us neq; progenies in pp̄lo ſuo:
nec ulle reliquie in regionib; ei-
us. In die eius ſtupebūt nouiſ-
ſimi: et p̄mos inuadet horror.
Hec ſunt ergo tabernacula ini-
qui: et iſte locus eius qui igno-
rat deum.

XIX

Reſpondens aūt iob dixit.
Uſquequo affligitis aīam me-
am: ⁊ atteritis me ſermonibus?
En decies ↄfūditis me: et nō eru-
beſcitis opp̄mētes me. Nempe
⁊ ſi ignorarā: mecū erit ignoran-
tia mea. At uos cōtra me erigi-
mini: ⁊ arguitis me opprobrijſ
meis. Saltē nūc intelligite q̄a
deus nō equo iudicio afflixerit
me: ⁊ flagellis ſuis me cinxerit.
Ecce clamabo uim patiēs ⁊ ne-
mo audiet: uociferabor ⁊ non
eſt qui iudicet. Semitā meā cir-
cūſepſit et trāſire non poſſum:
⁊ in calle meo tenebras poſuit.
Spoliauit me gloria mea: et
abſtulit coronā de capite meo.
Deſtruxit me undiq; et pereo:
et quaſi euulſe arbori abſtulit
ſpem meā. Iratus eſt cōtra me
furor eius: et ſic me habuit q̄ſi
hoſtem ſuū. Simul uenerūt la-
trones eius: ⁊ fecerūt ſibi uiam
per me: ⁊ obſederūt in gyro ta-
bernaculū meū. Frēs meos lō-
ge fecit a me: et noti mei quaſi
alieni receſſerunt a me. Dereliq̄-
rūt me ꝓpinqui mei: et qui me
nouerāt obliti ſunt mei. Inq̄li-
ni domus mee et ancille mee ſi-
cut alienū habuerūt me: ⁊ qua-
ſi peregrinꝰ fui in oculis eorū.
Seruū meū uocaui ⁊ nō reſpō-
dit: ore ꝓprio dep̄cabar illum.
Halitū meum exhorruit uxor
mea: et orabā filios uteri mei.
Stulti quoq; deſpiciebāt me: et
cū ab eis receſſiſſem detrahebāt
michi. Abomīati ſunt me quō-
dā ↄſiliarij mei: ⁊ quē maxime
diligebā auerſatꝰ eſt me. Pelli
mee ↄſumptis carnib; adheſit
os meū: et derelicta ſunt tantū-
modo labia circa dentes meos.
Miſeremī mei miſeremī mei ſal-
tem uos amici mei: q̄a manuſ
dn̄i tetigit me. Quare perſequi-
mini me ſicut deus: et carnibuſ
meis ſaturamini? Quis michi

tribuat ut ſcribātur ſermones
mei? Quis michi det ut exarent
ī libro ſtilo ferreo ⁊ plūbi lami=
na: uel certe ſculpātur in ſilice?
Scio enim q redemptor meus
uiuat ⁊ in nouiſſimo de tra ſur=
recturus ſim. Et rurſum circūda=
bor pelle mea: et in carne mea
uidebo deū. Quē uiſurus ſum e=
go ipſe: ⁊ oculi mei conſpecturi
ſunt: ⁊ non alius. Repoſita eſt
hec ſpes mea ī ſinu meo. Qua=
re ergo nūc dicitis pſequamur
eū: et radicē uerbi inueniamus cō=
tra eū? Fugite ergo a facie gla=
dii: qm ultor iniquitatū gladius
eſt: et ſcitote eſſe iudiciū. XXIII

Reſpōdēs aūt ſophar naa=
mathites dixit. Iccirco co=
gitationes mee uarie ſuccedūt
ſibi: ⁊ mens in diuerſa rapitur.
Doctrinā qua me arguis audi=
am: et ſpiritus intelligētie mee
reſpondebit michi. Hoc ſcio a
pncipio ex quo eſt poſitus ho=
mo ſup terrā: q laus impiorū
breuis ſit: ⁊ gaudium ypocrite
ad inſtar puncti. Si aſcenderit
uſq; ad celum ſupbia eius. et ca=
put eius nubes tetigerit: quaſi
ſterquiliniū in fine pdetur: et q
eū uiderāt dicēt. Ubi eſt? Velut
ſomniū auolās nō inuenietur: tn=
ſiet ſicut uiſio nocturna. Oculus
qui eum uiderat nō uidebit: ne=
q; ultra intuebitur eum locus ſu=
us. Filii eius atterentur egeſtate:
et manus illius reddent ei dolo=
rem ſuū. Oſſa eius implebuntur
uiciis adoleſcētie eius: et cū eo ī
puluere dormient. Cum enī dul=
ce fuerit in ore eius malū. abſcō=
dit illud ſub lingua ſua. Par=
cet illi et nō derelinquet illud: et
celabit in gutture ſuo. Panis
eius in utero illius uertetur in fel
aſpidum intrinſecus. Diuicias
quas deuorauit euomet: et de
uentre illius extrahet eas deus.
Caput aſpidū ſuget: et occidet
eum lingua uipere. Nō uideat
riuulos fluminis torrētis. mel=
lis et butiri. Luet que fecit oīa:
nec tamē cōſumetur. Iuxta multi=
tudinē adinuentionū ſuarū ſic ⁊
ſuſtinebit: qm cōfringēs nuda=
uit pauperis domum: rapuit ⁊
nō edificauit eā. nec eſt ſaciatus
uenter eius. Et cū habuerit que
cōcupierat: poſſidere non pote=
rit. Nō remanſit de cibo eius: ⁊
propterea nichil pmanebit de
bonis eius. Cum ſaciatus fuit
artabitur: eſtuabit. ⁊ omis dolor
irruet ſuper eū. Utinā impleatur
uenter eius ut emittat ī eū irā furo=
ris ſui: ⁊ pluat ſup illum bellū
ſuū. Fugiet arma ferrea et ir=
ruet in arcū ereū: eductus ⁊ egre=
diens de uagina ſua: et fulgu=
rans in amaritudine ſua. Va=
dent ⁊ uenient ſup eū horribiles:

omēs tenebre abſcondite ſunt
in occultis eius. Deuorabit eū
ignis qui nō ſuccendit̄: afflige-
tur relictus in tabernaculo ſuo.
Reuelabūt celi iniq̄tatē eius: ⁊
terra cōſurget adūſus eum. A-
pertū erit germē domus illius:
detrahet̄ in die furoris dei. Hec
eſt pars hoīs impij a deo: et he-
reditas verboꝝ eius a domino.

XXIIII

Reſpondens autē
iob dixit. Audite queſo
ſermones meos: et agetis peni-
tēciā. Suſtinete me ut et ego lo-
quar: ⁊ poſt mea ſi videbit̄ ver-
ba ridete. Nūquid cōtra hoīem
diſputatio mea eſt. ut merito
nō debeā contriſtari: Attendite
me ⁊ obſtupeſcite: ⁊ ſuperponi-
te digitū ori vr̄o. Et ego quan-
do recordatus fuero pertimeſco:
et cōcutit carnē meam tremor.
Quare ergo impij viuūt ſuble-
uati ſunt confortatiq; diuitijs:
Semen eorū ꝑmanet corā eis.
propinquorū turba et nepotū
in cōſpectu eoꝝ. Domus eorū
ſecure ſunt ⁊ pacate: et nō ē vir-
ga dei ſup illos. Bos eorū cōce-
pit et non abortiuit: vacca pe-
perit et nō eſt priuata fetu ſuo.
Egrediūtur q̄ſi greges paruuli
eoꝝ: et infantes eoꝝ exultāt lu-
ſibus. Tenēt tympanū ⁊ cytha-
ram: et gaudēt ad ſonitū orga-
ni. Ducunt in bonis dies ſuos

et ī pūcto ad infernū deſcendūt.
Qui dixerūt deo recede a nobis:
et ſcientiā viaꝝ tuarū nolum⁹.
Quis ē omīpotēs ut ſeruiam⁹
ei: Et q̄d nobis ꝓdeſt ſi orauei-
mus illū: Verūtamen quia nō
ſunt in manu eorū bona ſua:
cōſiliū impioꝝ longe ſit a me.
Quotiēs lucerna impioꝝ extin-
guetur: et ſupueniet eis inunda-
tio: ⁊ dolores diuidet furoris ſu-
i. Erūt ſicut palee ante faciē vē-
ti: et ſicut fauilla quā turbo di-
ſpergit. Deus ſeruabit filijs illi-
us dolorē p̄ris: et cū reddiderit
tunc ſciet. Videbūt oculi eius in-
terfectionē ſuā: et de furore om̄i-
potentis bibet. Quid eū ad eū
ꝑtinet de domo ſua poſt ſe: Et
ſi numer⁹ menſium ei⁹ dimidi-
etur: Nunquid deū docebit quiſ-
piā ſcientiā q̄ excelſos iudicat:
Iſte moritur robuſtus ⁊ ſanus
diues et felix: viſcera ei⁹ plena
ſunt adipe: ⁊ medullis oſſa illi-
us irrigant̄. Alius vero morit̄
ī amaritudine aīe ſue abſq; ul-
lis opib;: et tamē ſimul in pul-
uere dormiēt: et vermes opient
eos. Certe noui cogitacōnes ve-
ſtras: et ſententias cōtra me ini-
quas. Dicitis eīn. Ubi ē domus
ꝑncipis: ⁊ ubi tabernacula im-
pioꝝ: Interrogate quēlibet de vi-
atoribus: et hec eadem illū intelli-
gere cognoſcetis. Quia ī diē ꝑ-

ditõnis ſeruat᷑ malus: ⁊ ad diẽ
furoris ducet᷑· Quis arguet co-
rã eo vias eius: et q̃ fecit q̃s red-
det illi? Ipe ad ſepulcra ducetur:
et in congerie mortuoꝝ vigila-
bit· Dulcis fuit glareis cocyti:
⁊ poſt ſe omnẽ hoĩem trahet: ⁊
ãte ſe innumerabiles· Quõ igit᷑
ↄſolamini me fruſtra: cũ reſpõſi-
o vr̃a repugnare oſtẽſa ſit veri-
XX
Reſpõdẽs aũt tati:
eliphas themanites dixit·
Numquid deo poteſt comparari
homo: etiã cũ pfecte fuerit ſcien-
tie? Quid pdeſt deo ſi iuſtus fue-
ris: aut quid ei cõfers ſi immacu-
lata fuit vita tua? Nũqd timẽs
arguet te· ⁊ veniet tecũ in iudici-
um: et nõ ppt maliciã tuã plu-
rimam et infinitas iniquitates
tuas? Abſtuliſti enim pignus
fratrũ tuoꝝ ſine cauſa: ⁊ nudos
ſpoliaſti veſtibꝫ· Aquam laſſo
nõ dediſti: et eſurienti ſubtraxiſti
panem· In fortitudine brachij
tui poſſidebas terrã: ⁊ potentiſ-
ſimus obtinebas eam· viduas
dimiſiſti vacuas: ⁊ lacertos pu-
pilloꝝ comminuiſti· Propterea
circũdatus es laqueis: et cõtur-
bat te formido ſubita· et puta-
bas nõ viſurũ: ⁊ ĩpetu aquaꝝ
inundantiũ non oppreſſum iri·
An cogitas q᷒ deus excelſior ce-
lo ſit· et ſup ſtellarũ verticẽ ſub-
limet᷑? Et dicis· Quid enĩ nouit
deus? Et quaſi per caliginẽ iudi-
cat· Nubes latibulũ eius: nec
nr̃a cõſiderat: et circa cardines
celi pambulat· Numquid ſemi-
tam ſeculorum cuſtodire cupis
quã calcauerũt viri iniqui qui
ſublati ſunt ante tempus ſuũ:
et fluuius ſubuertit fundamẽ-
tũ eoꝝ? Qui dicebant deo recede
a nobis: et quaſi nichil poſſet
facere omnipotẽs· eſtimabãt eũ:
cum ille impleſſet domos eorũ
bonis· Quoꝝ ſentẽtia pcul ſit
a me· Videbũt iuſti et letabun-
tur: ⁊ innocẽs ſubſannabit eos·
Nõne ſucciſa ẽ erectio eoꝝ: ⁊ re-
liq̃as eoꝝ deuorauit ignis? Ac-
q̃eſce igit᷑ ei et habeto pacẽ: et p
hec habebis fructos optimos·
Suſcipe ex ore illi⁹ legẽ: ⁊ pone
ſermones ei⁹ ĩ corde tuo· Si re-
uerſus fueris ad omnipotẽtẽ edifica-
beris: ⁊ longe facies iniq̃tatem
a tabernaculo tuo· Dabit pro
terra ſilicẽ: et pro ſilice torrẽtes
aureos· Eritq; omnipotens con-
tra hoſtes tuos: ⁊ argentũ coa-
ceruabit᷑ tibi· Tũc ſup omnipo-
tentẽ delicijs afflues: ⁊ eleuabis
ad deũ faciẽ tuã· Rogabis eũ ⁊
exaudiet te: et vota tua reddes·
Decernes rem ⁊ veniet tibi: ⁊ in
vijs tuis ſplẽdebit lumẽ· Qui e-
nim humiliat⁹ fuit erit in gl'ia:
et q̃ inclinauerit oculos ipſe ſal-
uabit᷑· Saluabit᷑ innocens: ſal-

uabit̃ ãt mũdicia manuũ ſua-
R eſpõdẽs aũt XXI ru·
iob ait. Nũc q̃ȝ in amari
tudine ẽ ſermo meus: et man⁹
plage mee aggrauata eſt ſup
gemitũ meũ. Quis michi tribu-
at ut cognoſcã et inueniã illũ:
⁊ veniã uſq; ad ſoliũ eius? Po-
nam corã eo iudiciũ. ⁊ os meũ
replebo increpationib; : ut ſciã
verba que michi reſpõdeat: et ĩ-
telligã q̃d loquat̃ michi. Nolo
multa fortitudine ꝯtendat me-
cũ: nec magnitudinis ſue mo-
le me premat. Proponat equi-
tatem contra me: ⁊ ꝑueniet ad
victoriã iudiciũ meum. Si ad
orientem iero nõ apparet: ſi ad
occidẽtem nõ intelligã eum. Si
ad ſiniſtrã q̃d agam? Non ap-
prehendã eum. Si me vertam
ad dexterã: nõ videbo illum. Ipſe
vero ſcit viã meã: ⁊ ꝓbabit me
quaſi aurũ q̃d per ignẽ tranſit.
Veſtigia ei⁹ ſecutus ẽ pes me⁹:
viã eius cuſtodiui: ⁊ nõ declina-
ui ex ea. A mãdatis labiorꝫ ei⁹
nõ receſſi: et in ſinu meo abſcõ-
di verba oris ei⁹. Ipſe enĩ ſolus
eſt: ⁊ nemo auertere poteſt cogi-
tationẽ eius: et aĩa ei⁹ quodcũ-
q; voluit hĩ fecit. Cumq; expleue-
rit ĩ me voluntatẽ ſuã: ⁊ alia mul-
ta ſimilia preſto ſũt ei. Et idcir-
co a facie eius turbatus ſum: ⁊
ꝯſiderans eũ timore ſollicitor.

Deus molliuit cor meũ: et om-
nipotẽs ꝯturbauit me. Non
enĩ perij ꝓpter imminẽtes tene-
bras: nec faciem meam operuit
A b omnipo XXII caligo.
tente nõ ſunt abſcondita
tempora: qui aũt nouerunt eũ
ignorãt dies illius. Alij termi-
nos trãſtulerũt: diripuerũt gre-
ges: et pauerũt eos. Aſinũ pu-
pillorꝫ abegerũt: et abſtulerũt
pro pignore bouẽ vidue. Sub-
uerterũt pauperũ viã: ⁊ oppreſ-
ſerũt pariter manſuetos terre.
Alij quaſi onagri in deſerto egre-
diũtur ad opus ſuũ: vigilãtes
q; ad predã ꝑparãt panem libe-
ris. Agrũ non ſuũ demetũt: et
vineã eius quẽ vi oppreſſerunt
vindemiãt. Nudos dimittũt ho-
mines indumẽta tollẽtes: qui-
bus nõ ẽ operimẽtũ in frigore.
quos ymbres montiũ rigãt: et
non habẽtes velamẽ amplexã-
tur lapides. Vim fecerũt depre-
dãtes pupillos: et vulgũ pau-
perẽ ſpoliauerũt. Nudis et in-
cedentib; abſq; veſtitu et eſuriẽ-
tibus tulerũt ſpicas. Inter acer-
uos eorũ meridiati ſunt: q̃ cal-
catis torcularib; ſitiũt. De ciui-
tatib; fecerunt viros gemere: et
aĩa vulneratorꝫ clamabit. et de-
us inultũ abire nõ patit̃. Ipſi
fuerũt rebelles luminis. Neſcie-
runt vias eius: nec reuerſi ſũt

per ſemitas illius. Mane pmo
conſurgit homicida: interficit
egenũ et pauperẽ: per noctem
vero erit quaſi fur. Oculus ad-
ulteri obſeruat caliginẽ dicens
non me videbit oculus: ⁊ opiet
vultũ ſuũ. Perfodit in tenebris
domos ſicut in die cõdixerãt ſi-
bi: ⁊ ignorauerũt lucẽ. Si ſubi-
to apparuerit aurora arbitran-
tur umbrã mortis: et ſic ĩ tene-
bris quaſi in luce ambulãt. Le-
uis eſt ſup faciẽ aque. Maledic-
ta ſit pars ei⁹ in terrã: nec am-
bulet per viã vinearũ. Ad nimi-
um calorẽ tranſiet ab aq̄s niuiũ:
et uſq; ad inferos peccatũ illi⁹.
Obliuiſcatᷣ ei⁹ miſcdia. Dulce-
do illi⁹ vermes. Nõ ſit in recor-
datione: ſed cõteratᷣ ſicut lignũ
infructuoſum. Pauit enĩ ſteri-
lem et que nõ parit: ⁊ vidue be-
ne non fecit. Detraxit fortes in
fortitudine ſua: ⁊ cũ ſteterit nõ
credet vite ſue. Dedit ei deus lo-
cũ penitẽtie: et ille abutitᷣ eo in
ſupbia. Oculi aũt eius ſunt in
vijs illius. Eleuati ſunt ad mo-
dicũ et nõ ſubſiſtẽt: et humilia-
bũtur ſicut oĩa et auferẽtur:
et ſicut ſũmitates ſpicarũ cõterẽ-
tur. Qđ ſi non ita q̄s me poteſt
arguere eſſe mentitũ: ⁊ ponere
ante deũ verba mea? XXV

Reſpõdens aũt baldad ſui-
tes dixit. Poteſtas et ter-
ror apud eum ē: q̄ facit cõcordi-
am in ſublimibus ſuis. Nũq̄d
eſt numerus militũ eius: ⁊ ſup
quẽ nõ ſurget lumẽ illius? Nũ-
q̄d iuſtificari poteſt homo com-
paratus deo: aut apparere mũ-
dus natus de muliere? Ecce lu-
na etiam non ſplendet et ſtelle
non ſunt munde in conſpectu
ei⁹: quãto magis homo putre-
do et filius hoĩs vermis? XXVI

Reſpondens aũt iob dixit.
Cui⁹ adiutor es? Nũquid
imbecillis: et ſuſtẽtas brachiũ
eius q̄ nõ eſt fortis? Cui dediſti
cõſiliũ? Forſitã illi q̄ nõ habet
ſapientiã: ⁊ prudentiã tuã oſten-
diſti plurimã. Quem docere vo-
luiſti? Nõne eũ q̄ fecit ſpiramẽ-
tum? Ecce gigãtes gemũt ſub
aquis: ⁊ q̄ habitant cũ eis. Nu-
dus eſt infernus corã illo: et
nullũ eſt opimentũ perditioni.
Qui extendit aquilonẽ ſup va-
cuũ: ⁊ appẽdit terrã ſup nichili.
Qui ligat aquas in nubib; ſu-
is: ut nõ erumpãt pariter deor-
ſum. Qui tenet vultũ ſolij ſui:
⁊ expandit ſup illud nebulã ſu-
am. Terminũ circũdedit aquis:
uſq; dum finiantur lux et tene-
bre. Colũne celi cõtremiſcũt: et
pauẽt ad nutũ eius. In fortitu-
dine illius repẽte maria cõgre-
gata ſunt: et prudẽtia eius per-
cuſſit ſupbũ. Spiritus eius or-

nauit celos: et obſtetricãte ma-
nu eius eductus eſt coluber tor-
tuoſus. Ecce hec ex parte dicta
ſunt viaꝝ eius. Et cum vix par-
uam ſtillã ſermonis eius audi-
erim⁹ q̃s poterit tonitruũ ma-
gnitudinis illius intueri? XXVII
Addidit q̃ӡ iob aſſumẽs pa-
rabolã ſuã ⁊ dixit. Viuit
deus qui abſtulit iudiciũ meũ ⁊
omnipotẽs qui ad amaritudi-
nẽ adduxit aĩam meã: quia do-
nec ſupeſt alitus ĩ me ⁊ ſpiritus
dei in narib; meis nõ loquẽtur
labia mea iniq̃tatem: nec ling-
ua mea meditabit᷑ mẽdacium.
Abſit a me ut iuſtos eſſe vos
iudicẽ. Donec deficiã nõ recedã
ab innocentia mea. Iuſtificatio-
nem meã quã cepi tenere nõ de-
ſeram. Neq; eñ reprehẽdit me
cor meum: ĩ omĩ vita mea. Si-
cut impius inimicus meus: et
adũſarius meus quaſi iniqu⁹.
Que eſt eñ ſpes ypocrite ſi aua-
re rapiat: et nõ liberet deus ani-
mã eius? Numquid deus audiet
clamorẽ eius cũ venerit ſup eũ
anguſtia? Aut poterit in omni-
potẽte delectari: et inuocare deũ
omĩ tẽpore? Docebo vos p ma-
nũ dei que omnipotens habeat:
nec abſcondã. Ecce omẽs vos
noſtis: et q̃d ſine cauſa vana
loquimĩi? Hec eſt pars hoĩs im-
pij apud deũ: ⁊ hereditas violẽ-
torũ quã ab omnipotẽte ſuſcipi-
ent. Si multiplicati fuerit filij
eius in gladio erũt: et nepotes
ei⁹ nõ ſaturabũtur pane. Qui
reliqui fuerit ex eo ſepelient᷑ in
interitu: et vidue illius nõ plo-
rabũt. Si cõportauerit quaſi ter-
ra argentũ et ſicut lutũ p̄para-
uerit veſtimẽta: p̄parabit quidẽ
ſed iuſtus veſtiet᷑ illis: et argen-
tũ innocens diuidet. Edificauit
ſicut tinea domũ ſuã: ⁊ ſicut cu-
ſtos fecit umbraculum. Diues
cum dormierit nichil ſecũ aufe-
ret. ap̄iet oculos ſuos et nichil
inueniet. Apprehendet eum q̃ſi
aqua inopia: nocte opprimet
eum tẽpeſtas. Tollet eũ ventus
urens et auferet: et velut turbo
rapiet eum de loco ſuo. Et mit-
tet ſup eum: ⁊ nõ parcet: de ma-
nu ei⁹ fugiẽs fugiet. Stringet
ſup eũ man⁹ ſuas: et ſibilabit
ſuper illum intuẽs locum ei⁹.
Habet argentũ XXVIII
venaꝝ ſuaꝝ principia: et
auro locus eſt in quo cõflatur.
Ferrũ de terra tollit᷑: et lapis ſo-
lutus calore in es vertit᷑. Tẽpus
poſuit tenebris: ⁊ vniũſoꝝ finẽ
ipſe cõſiderat. Lapidẽ quoq; ca-
liginis et umbrã mortis diui-
det torrens a pplo peregrinãte:
eos quos oblitus ẽ pes egẽtis
hoĩs et inuios. Terra de qua o-
riebat᷑ panis: in loco ſuo igni

ſubūſa ē locus ſaphiri lapides
eiꝰ: et glebe illiꝰ aurū. Semitā
ignorauit auis: nec intuitus ē
oculos vulturis. Non calcaue-
rūt eā filij inſtitoꝝ: nec ptranſi-
uit per eam leena. Ad ſilicem
extendit manū ſuā: ſubuertit a
radicibꝫ mōtes. In petris riuoſ
excidit et omne p̄cioſum vidit
oculus eius. Profūda quoqꝫ
fluuiorū ſcrutatus eſt: et abſcō-
dita pduxit in lucē. Sapientia
vero vbi inuenit̄: ⁊ q̄s eſt locuſ
intelligētie: Neſcit homo preci-
um eius: nec inuenitur in terra
ſuauit̄ viuentiū. Abiſſus dicit
nō eſt in me: ⁊ mare loquit̄ nō
ē mecū. Nō dabit̄ aurū obrizū
pro ea: nec appendet̄ argētum
in cōmutatione eius. Nō cōfe-
retur tinctis indie coloribꝫ: nec
lapidi ſardonico precioſiſſimo
uel ſaphiro. Non adequabit̄ ei
aurū uel vitrū: nec cōmutabū-
tur vaſa pro ea auri excelſa et
eminētia: nō cōmemorabunt̄
cōparatione eius. Trahit̄ autē
ſapiētia de occultis. Non adeq̄-
bitur ei topaſion de ethiopia:
nec tincture mundiſſime cōpo-
netur. Vnde ergo ſapiētia venit:
⁊ q̄s ē locꝰ intelligētie: Abſcon-
dita ē ab oculis oīm viuentiū:
volucres quoqꝫ celi latet. Per-
ditio et mors dixerūt: auribus
nr̄is audiuimꝰ famā eius. De-
us intelligit viā eius: et ipſe no-
uit locū illiꝰ. Ipſe enī fines mū-
di intuet̄: et oīa que ſub celo
ſunt reſpicit. Qui fecit vētis pō-
dus: et aquas appendit menſu-
ra. Quādo ponebat pluuijs le-
gem et viā pcellis ſonātibus:
tunc vidit illā et enarrauit: ⁊ p̄-
parauit ⁊ inueſtigauit. et dixit
homī. Ecce timor dn̄i ipa eſt ſa-
pientia: ⁊ recedere a malo itelli-

Addidit XXIX gentie.
quoqꝫ iob aſſumēs para-
bolam ſuā ⁊ dixit. Quis michi
tribuat ut ſim iuxta menſes p̄-
ſtinos: ſcdm̄ dies quibꝫ deꝰ cu-
ſtodiebat me: Quando ſplende-
bat lucerna eius ſup caput me-
um: et ad lumē eiꝰ ambulabā
in tenebris. Sicut fui in diebuſ
adoleſcētie mee: quādo deus ſe-
creto erat in tabernaculo meo.
Quādo erat oīpotēs mecū: ⁊
ī circuitu meo pueri mei. Quā-
do lauabā pedes meos butiro:
et petra fūdebat michi riuos o-
lei. Quādo pcedebā ad portā ci-
uitatis: et in platea parabant
cathedrā michi. Videbant me
iuuenes et abſcondebant̄: et ſe-
nes ſtabāt aſſurgētes. Princi-
pes ceſſabāt loqui: et digitum
ſuperponebant ori ſuo. Vocē
ſuā cohibebāt duces: ⁊ lingua
eoꝝ gutturi ſuo adherebat. Au-
ris audiens beatificabat me ⁊

oculus videns teſtimoniũ redde-
bat michi: eo q liberaſſem pau-
perē vociferantē: et pupillū cui
non eſſet adiutor. Benedictio
perituri ſup me veniebat: ⁊ cor
vidue cōſolatus ſum. Juſticia ī-
dut⁹ ſum: ⁊ veſtiui me ſicut ve-
ſtimēto ⁊ diademate iudicio me-
o. Ocľs fui ceco: et pes claudo.
Pater erā pauperū: et cauſam
quā neſciebā diligētiſſime īueſ-
tigabā. Cōterebā molas iniq:
et de dentib; illius auferebā pre-
dā. Dicebāq; ī nidulo meo mo-
riar: et ſicut palma multiplica-
bo dies. Radix mea aperta eſt
ſecus aquas: ⁊ ros morabitur
in meſſione mea. Gloria mea
ſemp īnouabit: et arcus meus
ī manu mea inſtaurabit. Qui
me audiebāt expectabāt ſentēci-
am: et intēti tacebāt ad cōſiliū
meum. Verbis meis addere ni-
chil audebant: ⁊ ſup illos ſtilla-
bat eloquiū meū. Expectabant
me ſicut pluuiā: et os ſuū apie-
bant quaſi ad ymbrē ſerotinū.
Si quādo ridebā ad eos nō cre-
debāt: et lux vultus mei nō ca-
debat in terrā. Si voluiſſem ire
ad eos ſedebā pmus. Cumq; ſe-
derem quaſi rex circūſtāte exerci-
tu: erā tamē merētiū cōſolator.

XXX

Nunc aūt deridēt
me iuniores tēpore: quo-
rum nō dignabar p̄res ponere
cū canibus gregis mei. Quorū
virtus manuū michi erat pro
nichilo: et vita ipa putabant ī-
digni. Egeſtate ⁊ fame ſteriles:
qui rodebāt in ſolitudine ſqua-
lentes calamitate ⁊ miſeria. Et
mādebant herbas ⁊ arborū cor-
tices: et radix iuniperorū erat ci-
bus eorū. Qui de cōuallib; iſta
rapiētes: cū ſingula reperiſſent.
ad ea cum clamore currebant.
In deſertis habitabāt torrētiū:
et in cauernis terre. uel ſup gla-
reā. Qui int huiuſcemodi leta-
bātur: ⁊ eſſe ſub ſentib; delicias
cōputabāt. Filij ſtultorū et ig-
nobiliū: et in terra penitus nō
parētes. Nūc in eorū canticum
verſus ſum: et factus ſum eis ī
prouerbiū. Abominant me ⁊
lōge fugiūt a me: et faciē meā
cōſpuere nō verent. Pharetrā
enī ſuā aperuit et afflixit me: ⁊
frenū poſuit in os meū. Ad dex-
trā orientis calamitatis mee ili-
co ſurrexerūt. Pedes meos ſu-
uerterūt: et oppſſerūt qſi fluctib;
ſemitis ſuis. Diſſipauerūt itine-
ra mea: inſidiati ſunt michi et
pualuerūt: et nō fuit qui ferret
auxiliū. Quaſi rupto muro et
aperta ianua irruerūt ſup me:
et ad meas miſerias deuoluti
ſunt. Redact⁹ ſum in nichilū.
Abſtuliſti quaſi ventus deſideri-
um meū: et velut nubes ptran-

ſit ſalus mea. Nunc aūt in me-
metipſo marceſcit aīa mea: et
poſſident me dies afflictionis.
Nocte os meū pforatur dolo-
rib;: ⁊ q̄ comedūt me nō dormi-
unt. In multitudine eorū cōſu-
mitur veſtimentū meū: et qua-
ſi capitio tunice ſic cīxerūt me.
Cōparatꝰ ſum luto: et aſſimu-
latus ſum fauille et cineri. Cla-
mo ad te et non exaudies me:
ſto et nō reſpicis me. Mutatus
es michi in crudelē: ⁊ in duricia
manus tue aduerſaris michi.
Eleuaſti me: ⁊ quaſi ſup ventū
ponēs eliſiſti me valide. Scio q̄-
a morti tradas me: ubi cōſtitu-
ta eſt domus om̄i viuēti. Verū-
tamē nō ad cōſumptionē eoꝝ
emittis manū tuā: et ſi corruerit
ipē ſaluabis. Flebā quōdam
ſup eo q̄ afflictus erat: et cōpa-
ciebatꝛ aīa mea pauperi. Expec-
tabam bona et venerūt michi
mala: p̄ſtolabar lucē et erupe-
rūt tenebre. Interiora mea efer-
buerūt abſq; ulla requie: p̄uene-
rūt me dies afflictionis. Merēs
incedebā: ſine furore ɔſurgēs.
in turba clamaui. Frat̄ fui dra-
conū: ⁊ ſocius ſtrucionū. Cutiſ
mea denigrata eſt ſup me: ⁊ oſ-
ſa mea aruerunt pre caumate.
Verſa eſt in luctū cythara mea:
et organum meum in vocem
flentium.

XXXI

Pepigi fedus cū oculis meis:
ut ne cogitarē quidem de
virgine. Quā enī partem habe-
ret in me deus deſuper: et heredi-
tatē om̄ipotēs de excelſis? Nun-
q̄d nō perdicio eſt iniquo: ⁊ ali-
enacio operantib; ī iuſticiā? Nō-
ne ipē conſiderat vias meas: ⁊
cūctos greſſus meos dinume-
rat? Si ambulaui in vanitate
et feſtinauit in dolo pes meus:
appendat me in ſtatera iuſta: ⁊
ſciat deus ſimplicitatē meā. Si
declinauit greſſus meus de via.
et ſi ſecutus eſt oculos meꝰ cor
meū. ⁊ ſi in manib; meis adhe-
ſit macula: ſerā ⁊ aliꝰ comedat:
et progenies mea eradicetꝛ. Si
deceptū ē cor meū ſup muliere:
et ſi ad hoſtiū amici mei inſidi-
atꝰ ſum: ſcortū alteriꝰ ſit uxor
mea. et ſup illā incuruentꝛ alij.
Hoc enim nephas eſt ⁊ iniq̄taſ
maxima: ignis uſq; ad p̄dicio-
nē deuorās: et om̄ia eradicans
genimina. Si cōtempſi ſubire
iudiciū cū ſeruo meo et ancilla
mea: cum diſceptarēt aduſum
me. Quid enī faciā cū ſurrexerit
ad iudicandū deus: ⁊ cum que-
ſierit q̄d reſpōdebo illi? Nunq̄d
nō ī utero fecit me q̄ et illū opa-
tus ē. et formauit me in vulua
unus? Si negaui q̄d volebant
paupib;: ⁊ oculos vidue expec-
tare feci. Si comedi buccellam

meam ſolus: ⁊ nō comedit pu-
pillus ex ea. Quia ab infantia
mea creuit mecū miſeratio: ⁊ de
utero mr̄is mee egreſſa ē mecū.
Si deſpexi ꝑtereūtē eo quod nō
habuerit indumentū: et abſq;
operimēto pauperē. Si nō be-
nedixerūt michi latera ei⁹: et de
uelleribȝ ouiū meaꝝ calefactus
eſt. Si leuaui ſup pupillū ma-
nū meā etiā cū viderē me in por-
ta ſuperiorē: humer⁹ me⁹ a iūc-
tura ſua cadat: et brachiū meū
cū ſuis oſſibȝ ꝯfringat̄. Semp
eīn quaſi tumētes ſup me fluc-
tus timui deū: ⁊ pōdus ei⁹ ferre
non potui. Si putaui aurū ro-
bur meū: ⁊ obrizo dixi fiducia
mea. Si letatus ſum ſup mł̄tis
diuitijs meis: et quia plurima
repperit man⁹ mea. Si vidi ſo-
lem cū fulgeret et lunā incedē-
tem clare. et letatū ē in abſcōdi-
to cor meū: ⁊ oſculat⁹ ſum ma-
nū meā ore meo. que ē iniq̄tas
maxima. et negatio cōtra deū
altiſſimū. Si gauiſus ſum ad
ruinā eius q̄ me oderat: et exul-
taui ꝙ inueniſſet eū malū. Non
eīn dedi ad peccādū guttur me-
um: ut expeterē maledicens ani-
mā eius. Si nō dixerūt viri ta-
bernaculi mei: q̄s det de carnibȝ
eius ut ſaturemur. Foris non
māſit peregrin⁹: oſtiū meū via-
tori patuit. Si abſcondi quaſi
homo pcc̄m meū: et celaui in ſi-
nu meo iniq̄tatē meā. Si expa-
ui ad multitudinē nimiā: et deſ-
pectio ꝓpinquorꝫ terruit me: et
nō magis tacui nec egreſſ⁹ ſū
oſtiū. Quis michi tribuat adiu-
torem ut deſideriū meū audiat
omīpotēs. et librū ſcribat ipſe
qui iudicat: ut in humero meo
portē illū ⁊ circūdem illū quaſi
coronam michi. Per ſingulos
gradus meos ꝓnūciabo illū:
⁊ quaſi ꝑncipi offerē eū. Si ad-
uerſum me t̄ra mea clamat: et
cū ipa ſulci ei⁹ deflēt. Si fructus
ei⁹ comedi abſq; pecunia: ⁊ ani-
mā agricolaꝝ eius afflixi: pro
frumēto oriat̄ michi tribulus:
et pro ordeo ſpina. XXXII

Omiſerunt aūt tres viri iſti
reſpōdere iob: eo ꝙ iuſtus
ſibi videret̄. Et irat⁹ indignat⁹
q; ē heliu fili⁹ barachel buzites
de cognatōne ram. Irat⁹ ē aūt
aduſum iob: eo ꝙ iuſtū ſe eſſe
diceret corā deo. Porro aduſū
amicos eius indignat⁹ ē eo ꝙ
nō īueniſſent reſpōſionē ratio-
nabilē: ſed tātūmodo cōdēnaſ-
ſent iob. Igit̄ heliu expectauit
iob loquētē: eo ꝙ ſeniores eēnt
q̄ loquebāt̄. Cū aūt vidiſſet qd̄
tres reſpōdere nō potuiſſent: ira-
tus eſt vehemēter. Reſpōdenſq;
heliu fili⁹ barachel buzites dix-
it. Iunior ſum tēpore: vos aūt

ātiq̄ores· Idcirco dimiſſo capi-
te verit⁹ ſū vobis indicare me-
am ſententiā· Sperabā enī q̄d
etas plixior loqueret̄: ⁊ annoꝝ
multitudo doceret ſapiētiā· Sed
ut video ſpirit⁹ eſt in hoīb;: ⁊
inſpiratio omīpotentis dat in-
telligētiā· Nō ſunt lōgeui ſapi-
ētes: nec ſenes ītelligūt iudiciū·
Ideo dicā audite me: oſtendā
vobis etiā ego meam ſcientiā·
Expectaui enī ſermones vr̄os:
audiui prudētiā vr̄am· Donec
diſceptaremini ſermonib; vr̄is: ⁊
donec putabā vos aliq̄d dicē
cōſiderabā· Sed ut video nō eſt
q̄ poſſit arguere iob: et reſpōde-
re ex vobis ſermonib; eius· Ne
forte dicatis īuenim⁹ ſapiētiā:
de⁹ piciet eū nō homo· Nichil
locutus eſt michi: ⁊ ego non ſe-
cūdū ſermones vr̄os reſponde-
bo illi· Extimuerūt· nec reſpōde-
rūt ultra: abſtulerūtq; a ſe elo-
quiū· Qm̄ igit̄ expectaui et nō
ſunt locuti· ſteterūt nec reſpon-
derunt ultra: reſpondebo ⁊ ego
partē meā: ⁊ oſtendā ſciētiā me-
am· Plenus ſum enī ſermoni-
bus: et coartat me ſpirit⁹ uteri
mei· En venter me⁹ q̄ſi muſtū
abſq; ſpiraculo: q̄d lagūculas
nouas dirumpit· Loquar ⁊ re-
ſpirabo paululū: aperiā labia
mea et reſpōdebā· Non accipiā
pſonam viri: et deū homini non
equabo· Neſcio enī quādiu ſb-
ſiſtam: ⁊ ſi poſt modicū tollat
me factor meus· XXXIII
Audi igit̄ iob eloq̄a mea:
⁊ oēs ſermones meos auſculta·
Ecce aperui os meū: loquatur
lingua mea in faucibus meis·
Simplici corde meo ſermones
mei: ⁊ ſentētiā labia mea purā
loquent̄· Spirit⁹ dei fecit me: et
ſpiraculū omīpotētis viuifica-
uit me· Si potes reſpōde michi:
et aduſus faciē meā cōſiſte· Ec-
ce et me ſicut et te fecit deus: ⁊ de
eodē luto ego quoq; formatus
ſum· Verūtamē miraculū me-
um nō te terreat: et eloquētia me-
a nō ſit tibi grauis· Dixiſti ergo
in aurib; meis: et vocē verboꝝ
tuoꝝ audiui· Mūdus ſum ego
⁊ abſq; delicto: īmaculat⁹· ⁊ nō
ē iniq̄tas in me· Quia querelas
in me repperit: ideo arbitratus
eſt me inimicū ſibi· Poſuit in
neruo pedes meos: cuſtodiuit
omnes ſemitas meas· Hoc eſt
ergo in quo nō es iuſtificatus·
Reſpōdebo tibi: q̄a maior ſit de-
us hoīe· Aduſum eū cōtendis:
q̄ nō ad oīa verba reſpōderit ti-
bi· Semel loquit̄ deus: et ſcd̄o
idipm̄ nō repetit· Per ſomniū
in viſione nocturna: quādo ir-
ruit ſopor ſup hoīes: et dormi-
unt ī lectulo· Tūc aperit aures
viroꝝ ⁊ erudiēs eos inſtruit di-

ſciplina: ut auertat hoīem ab
hiis que fecit. et liberet eū de ſu-
pbia: eruēs aīam ei⁹ a corrup-
tione. et vitā illius ut nō traſe-
at in gladiū. Increpat quoq; p
dolorē in lectulo: ⁊ omnia oſſa
eius marceſcere facit. Abomīa-
bilis ei fit in vita ſua panis: et
aīe illius cibus ante deſiderabi-
lis. Tabeſcet caro eius: ⁊ oſſa q̄
tecta fuerāt nudabunt̄. Appro-
pinquabit corruptioni aīa ei⁹:
et vita illius mortiferis. Si fuit
pro eo angelus loquēs vnū de
ſimilib; ut annūciet hoīs equi-
tatē: miſerebit̄ ei⁹ et dicet. Libe-
ra eū: ut nō deſcendat ī corrup-
tionē. Inueni in quo ei ꝓpicier.
Cōſumpta eſt caro ei⁹ a ſuppli-
ciis: reuertat̄ ad dies adoleſcen-
tie ſue. Depcabit̄ deū ⁊ placabi-
lis ei erit: ⁊ videbit faciē ei⁹ in iu-
bilo: ⁊ reddet homīi iuſticiā ſuā.
Reſpiciet hoīes et dicet. Pecca-
ui ⁊ vere deliqui: et ut erā dign⁹
non recepi. Liberauit aīam ſuā
ne pgeret in interitū: ſed viuens
lucē videret. Ecce hec omīa opa-
tur de⁹ trib; vicib; p ſingulos:
ut reuocet aīas eorū a corrupti-
one: et illuminet luce viuētiū.
Attende iob et audi me: et tace
dū ego loquor. Si autē habes
qd loquaris reſpōde michi. Lo-
quere. Volo enī te apparere iuſ-
tū. Qd ſi nō habes audi me: ta-
ce et docebo te ſapiētiā. XXXIIII

Pronūciās itaq; heliu etiā
hec locut⁹ ē. Audite ſapi-
entes verba mea: et erudiri auſ-
cultate me. Auris enim verba
probat: et guttur eſcas guſtu
diiudicat. Iudiciū eligam⁹ no-
bis: et inter nos videam⁹ qd ſit
melius. Quia dixit iob iuſtus
ſum: ⁊ de⁹ ſubuertit iudiciū me-
um. In iudicādo enī me mēda-
ciū eſt: violēta ſagitta mea abſ-
q; ullo peccato. Quis eſt vir ut
eſt iob qui bibit ſubſānationē
quaſi aquā: q̄ gradit̄ cū opan-
tib; iniq̄tatē ⁊ ambulat cū viris
impiis? Dixit enī non placebit
vir deo: etiā ſi cucurrerit cum eo.
Ideo viri cordati audite me. Ab-
ſit a deo impietas: ⁊ ab omīpo-
tēte iniq̄tas. Opus enī homīs
reddet ei: et iuxta vias ſingulo-
rū reſtituet eis. Vere enī de⁹ nō
cōdemnabit fruſtra: nec omni-
potēs ſubuētet iudiciū. Quē cō-
ſtituit aliū ſup terrā: aut quem
poſuit ſup orbē quē fabricat⁹
eſt? Si direxerit ad eum cor ſuū:
ſpiritū illius ⁊ flatum ad ſe tra-
het. Deficiet omīs caro ſimul:
et homo in cinerē reuertet̄. Si
habes ergo intellectū audi qd
dicit̄: ⁊ auſculta vocem eloquii
mei. Nūquid q̄ nō amat iudi-
ciū ſanari poteſt? Et quō tu eū q̄
iuſtus eſt intantū condemnas?

Qui dicit regi apoſtata: qui vo-
cat duces impios. Qui nō acci-
pit ꝑſonas ꝓncipū: nec cognouit tyrānū cū diſceptaret cōtra
pauperē. Opus enī manuū eiꝰ
ſunt uniuerſi. Subito morient̄:
⁊ in media nocte turbabūt̄ po-
puli: ⁊ ptranſibūt ⁊ auferēt violē-
tū abſq; manu. Oculi enī eiuſ
ſup vias hoīm: et oēs greſſus
eoꝝ cōſiderat. Nō ſunt tenebre
⁊ non eſt umbra mortis: ut ab
ſcōdant̄ ibi q̄ opant̄ iniq̄tatem.
Neq; enī ultra in hoīs poteſta
te ē: ut veniat ad deū in iudiciū.
Cōteret multos īnumerabiles:
⁊ ſtare faciet alios pro eis. No-
uit enī opa eoꝝ: et idcirco indu-
cet nocte et cōterent̄. Quaſi im-
pios. pcuſſit eos in loco viden-
tiū. Qui q̄ſi de induſtria receſſe-
rūt ab eo. et omēs vias eius in-
telligere noluerūt: ut peruenire
facerēt ad deū clamorē egeni: et
audiret vocē pauperū. Ipo enī
cōcedēte pacē: q̄s eſt q̄ cōdemnet:
Ex quo abſcōderit vultū: q̄s eſt
q̄ cōtemplet̄ eū: Et ſup gentes:
et ſup omēs hoīes. Qui regna-
re facit hominē ypocritā ꝓpter
peccata ꝓpli. Quia ergo ego lo-
cutus ſum ad deū: te quoq; nō
prohibebo. Si erraui tu doce
me. Si iniq̄tatē locutus ſum:
ultra nō addā. Nūq̄d a te deuſ
expetit eā: q̄a diſplicuit tibi: Tu
enī cepiſti loqui et nō ego. Quod
ſi q̄d noſti meliꝰ loq̄re. Viri in-
telligentes loquantur michi: ⁊
vir ſapiens audiet me. Iob au-
tem ſtulte locutus eſt: ⁊ verba il-
lius nō ſonāt diſciplinā. Pat̄
mi ꝓbetur iob uſq; ad finē: ne
deſinas ab hoīe iniquitatis: q̄
addit ſup peccata ſua blaſphe-
miā. Inter nos interim cōſtrin-
gat̄: ⁊ tūc ad iudiciū ꝓuocet ſer-
monibus ſuis deū. XXXV

Igitur heliu hec rurſum locutuſ
eſt. Nūquid equa videt̄ tibi tua
cogitatio: ut diceres iuſtior deo
ſum: Dixiſti enī. Nō tibi placet
qd̄ rectū ē. Vel q̄d tibi ꝓdeſt: ſi
ego peccauero: Itaq; ego reſpō-
debo ſermonib; tuis: et amicis
tuis tecū. Suſpice celū et intue-
re: ⁊ cōtemplare ethera q̄ altior
te ſit. Si peccaueris: q̄d ei noce-
bis: Et ſi multiplicate fuerīt iniq̄ta-
tes tue: q̄d facies cōtra eū: Por-
ro ſi iuſte egeris. quid donabiſ
ei: aut q̄d de manu tua accipiet:
Homī q̄ ſimilis tui eſt nocebit ī-
pietas tua: ⁊ filiū hoīs adiuua-
bit iuſticia tua. Propter multi-
tudinē calūniatoꝝ clamabūt:
et eiulabunt propter vim bra-
chij tyrānoꝝ. Et nō dixit ubi eſt
deꝰ q̄ fecit me: q̄ dedit carmina
in nocte. Qui docet nos ſup iu-
mēta terre: et ſup volucres celi
erudit nos. Ibi clamabūt ⁊ nō

exaudiet ꝓpter ſupbiā maloꝝ.
Non ergo fruſtra audiet deꝰ: ⁊
omīpotēs cauſas ſingulorꝝ in-
tuebit̄. Etiā cū dixeris nō ꝯſide
rat: iudicare corā illo. ⁊ expecta
eū. Nūc eni nō infert furorē ſu-
um: nec vlciſcit̄ ſcelꝰ valde. Er-
go iob fruſtra aperit os ſuū: ⁊
abſq; ſciētia verba mltiplicat.
Addēs q; heliu hec lo- XXXVI
cutus ē. Suſtine me pau-
lulū: et indicabo tibi. Adhuc e-
nim habeo qđ pro deo loquar.
Repetā ſcientiā meā a pncipio:
et opatorē meū ꝓbabo iuſtū.
Vere eni abſq; mēdatio ſermo-
nes mei: et pfecta ſciētia ꝓbabi-
tur tibi. Deꝰ potētes nō abicit
cū ⁊ ipe ſit potēs: ſed nō ſaluat
impios: et iudiciū paupib; tri-
buit. Nō auferet a iuſto oculoſ
ſuos: et reges in ſolio collocat
in perpetuū: et illic eligūt̄. Et ſi
fuerīt i cathenis et vinciāt̄ funi-
b; paupratis: indicabit eis ope-
ra eoꝝ et ſcelera eoꝝ: q̄a violēti
fuerūt. Reuelabit q; aurē eorū
ut corripiat: et loquet̄ ut reuer-
tant̄ ab iniq̄tate. Si audierint
et obſeruauerīt cōplebunt dieſ
ſuos in bono: et ānos ſuos in
gloria. Si aūt nō audierīt trā-
ſibūt per gladiū: et cōſumētur
in ſtulticia. Simulatores ⁊ cal-
lidi ꝓuocāt irā dei: neq; clama-
būt cū vincti fuerīt. Morietr̄ in
tēpeſtate aīa eoꝝ: et vita eoꝝ in-
ter effeminatos. Eripiet de āgu-
ſtia ſua pauperē: et reuelabit i
tribulatione aurē eius. Igitur
ſaluabit te de ore anguſto latiſ-
ſime: et nō habēte fūdamentū
ſubter ſe. Requies aūt̄ menſe
tue erit plena pinguedine. Cau-
ſa tua q̄ſi impij iudicata ē: cauſā
iudiciūq; recipies. Non te ergo
ſuperet ira ut aliquem opprimas:
nec multitudo donorum incli-
net te. Depone magnitudinem
tuam abſq; tribulatione: ⁊ om-
nes robuſtos fortitudine. Ne
protrahas noctē: ut aſcendant
ꝓpli p eis. Caue ne declines ad i-
niq̄tatē. Hāc eni cepiſti ſequi poſt
miſeriā. Ecce deus excelſus i for-
titudine ſua: ⁊ nullus ei ſimiliſ
in legiſlatoribus. Quis poterit
ſcrutari vias eius: aut quis po-
teſt ei dicere opatꝰ es iniq̄tatē?
Memēto q; ignores opus eiꝰ:
de quo cecinerūt viri. Oēs ho-
mines vidēt eū: vnuſquiſq; intu-
et̄ ꝓcul. Ecce deꝰ magnꝰ vincēs
ſcientiā nrām. Numerꝰ ānoꝝ
eius ineſtimabilis. Qui aufert
ſtellas pluuie ⁊ effūdit ymbreſ
ad inſtar gurgitum. Qui de nu-
bib; fluūt: q̄ pregūt cūcta deſu-
p. Si voluerit extendere nubes
quaſi tentoriū ſuū ⁊ fulgurare
lumine ſuo deſup: cardines quo-
q; maris operiet. Per hec eni iu-

dicat ipſos: et dat eſcā multis
mortalib; · In manibus abſcō-
dit lucem · et p̄cipit ei ut rurſus
adueniat · Annūciat de ea ami-
co ſuo q̄ poſſeſſio ei⁹ ſit: et ad
eam poſſit aſcendere ·

XXXVII

Super hoc expauit cor meū:
et emotū eſt de loco ſuo ·
Audiet auditionē in terrore vo-
cis ei⁹: et ſonū de ore illi⁹ procedē-
tē · Subter om̄es celos ipſe cōſi-
derat: ⁊ lumē illi⁹ ſup terminos
terre · Poſt eū rugiet ſonit⁹: to-
nabit voce magnitudinis ſue:
et nō īueſtigabit' cū audita fue-
rit vox ei⁹ · Tonabit de⁹ ī voce
ſua mirabilit': q̄ facit magna
⁊ inſcrutabilia · Qui precipit ni-
ui ut deſcendat ī terrā: et hiemis
pluuijs ⁊ imbri fortitudīs ſue ·
Qui ī manu oīm hoīm ſignat
ut nouerīt ſīguli opera ſua · In-
gredietur beſtia latibulū ſuū: ⁊
in antro ſuo morabit' · Ab inte-
riorib; egrediet' tēpeſtas: et ab
arcturo frigus · Flāte deo cōcreſ-
cit gelu: ⁊ rurſum latiſſime fun-
dunt' aque · Frumētum deſiderat
nubes: ⁊ nubes ſpargūt lumē
ſuū · Que luſtrāt cūcta p circui-
tū quocūq; eas volūtas guber-
nātis duxerit ad om̄e qd̄ p̄cepe-
rit illis ſup faciē orbis t̄rarū: ſi-
ue in una tribu ſiue ī t̄ra ſua · ſi-
ue ī q̄cūq; loco miſc̄die ſue eas
iuſſerit īueniri · Auſculta h̄ iob:
ſta ⁊ cōſidera mirabilia dei · Nū-
qd̄ ſcis q̄n̄do p̄cepit de⁹ pluuijs:
ut oſtenderēt lucem nubiū eius:
Nūquid noſti ſemitas nubiū
magnas: et perfectas ſciētias:
Nōne veſtimēta tua calida ſūt
cū pflata fuit' terra auſtro: Tu
forſitā cū eo fabricat⁹ es celos:
q̄ ſolidiſſimi quaſi ere fuſi ſūt ·
Oſtende nobis qd̄ dicam⁹ illi ·
Nos q̄ppe īuoluimur tenebris ·
Quis narrabit ei q̄ loquor: Eti-
am ſi locutus fuit' homo deuo-
rabit': at nūc nō vident lucē · Su-
bito aer coget' in nubes: et ven-
tus tranſiens fugabit eas · Ab
aquilone aurū veniet: et a deo
formidoloſa laudatio · Digne
eū īueniri non poſſum⁹ · Mag-
nus fortitudine et iudicio et iu-
ſticia: ⁊ enarrari nō poteſt · Ideo
timebūt eū viri: ⁊ non audebūt
cōtemplari om̄es q̄ ſibi videntur
eſſe ſapientes ·

XXXVIII

Reſpōdens aūt dn̄s iob de
turbine dixit · Quis ē iſte
inuoluens ſententias ſermoni-
b; imperitis: Accinge ſicut vir
lūbos tuos: interrogabo te: ⁊ re-
ſpōde michi · Ubi eras quando
ponebā fundamēta t̄re: Indica
michi ſi habes intelligētiā · Quis
poſuit menſuras eius ſi noſti:
vel q̄s tetendit ſup eam lineā:
Super quo baſes illi⁹ ſolidate
ſūt: Aut q̄s dimiſit lapidē āgu-

larem eiꝰ cū me laudarēt ſimul
aſtra matutina: ⁊ iubilarēt oēſ
filij dei: Quis cōcluſit oſtijs ma-
re quādo erūpebat quaſi de vul-
ua ꝓcedēs: cū ponerē nubē ve-
ſtimentū eius. et caligine illud
q̄ſi pannis infātie obuoluerē:
Circūdedi illud terminis meis:
⁊ poſui vectē et oſtia: ⁊ dixi. Vſ-
q; huc venies et nō ꝓcedes am-
plius: et hic cōfringes tumēteſ
fluctus tuos. Nūquid poſt or-
tū tuū p̄cepiſti diluculo ⁊ oſten
diſti aurore locū ſuū: ⁊ tenuiſti
cōcutiēs extrema t̄re. excuſſiſti ī-
pios ex ea: Reſtituet̄ ut lutū ſi-
gnaculū: ⁊ ſtabit ſicut veſtimē-
tū. Auferet̄ ab impijs lux ſua:
et brachiū excelſum cōfringet̄.
Nūquid ingreſſus eſt ꝓfundū
maris: et ī nouiſſimis abiſſi de-
ambulaſti: Nūquid aꝑte ſunt
tibi porte mortis: et oſtia tene-
broſa vidiſti: Nūq̄d cōſideraſti
latitudinē terre: Indica michi ſi
noſti oīa ī qua via lux habitet
⁊ tenebrarꝫ q̄s locꝰ ſit: ut ducaſ
vnūquodq; ad t̄minos ſuos. et ī-
telligas ſemitas domꝰ eiꝰ. Sci-
ebas tunc qđ naſciturꝰ eſſes: ⁊
numerū dierū tuorū noueras:
Nūquid īgreſſus es theſauroſ
niuis aut theſauros grādinis
aſpexiſti: que p̄paraui in tēpus
hoſtis. ī diē pugne et belli: Per
quā viam ſpergit̄ lux. diuidit̄
eſtus ſuper terrā: Quis dedit ve-
hētiſſimo ymbri curſum et viā
ſonātis tonitrui: ut plueret ſu-
p̄ terrā abſq; hoīe ī deſerto ubi
nullus mortaliū cōmorat̄: ut
impleret inuiā et deſolatā. et ꝓ-
duceret herbas virētes: Quis eſt
pluuie pater: uel q̄s genuit ſtil-
las roris: De cuiꝰ utero egreſſa
eſt glacies: et gelu de celo q̄s ge-
nuit: In ſimilitudinē lapidis a-
que durant̄: et ſup̄ficies abiſſi
conſtringit̄. Nūquid cōiūgere
valebis micantes ſtellas plia-
des: aut girū arcturi poteris diſ-
ſipare: Nūq̄d ꝓducis luciferū
in tēpore ſuo: ⁊ veſperū ſup̄ fili-
os terre cōſurgere facis: Nūq̄d
noſti ordinē celi: ⁊ pones ratio-
nē eiꝰ in t̄ra: Nūquid eleuabis
in nebulā vocē tuā: et impetuſ
aquarꝫ oꝑiet te: Nūq̄d mitteſ
fulgura et ibūt: et reuertētia di-
cēt tibi adſumꝰ: Quis poſuit in
viſceribꝫ hoīs ſapientiā: uel q̄s
dedit gallo intelligētiam: Quiſ
enarrabit celorꝫ rationē: ⁊ cōcē-
tū celi q̄s dormire faciet: Quādo
fūdebat̄ puluis in terrā: et gle-
be cōpingebant̄: Nūquid capi-
es leene predā. ⁊ aīam catulorꝫ
eius implebis: quādo cubāt in
antris et in ſpecubꝫ inſidiātur:
Quis p̄parat coruo eſcam ſuā:
quādo pulli eiꝰ clamāt ad deū
vagātes eo ꝙ nō habeāt cibos:

Nunq̄d noſti tem- XXXIX
pus partꝰ ibicū in petris:
uel parturiētes ceruas obſerua-
ſti? Dinumeraſti mēſes cōceptꝰ
earū: et ſciſti tēpus partus earū?
Incuruant̄ ad fetū et pariūt: et
rugitꝰ emittūt. Separant̄ filij
earū et pergūt ad paſtū: egredi-
unt̄ et nō reuertent̄ ad eas. Quis
dimiſit onagrū liberū: ⁊ vincu-
la eius q̄s ſoluit? Cui dedi in ſo-
litudine domū: et tabernacula
eiꝰ ī terra ſalſuginis. Cōtemnit
multitudinē ciuitatis: clamorē
exactoris nō audit. Circūſpicit
mōtes paſcue ſue: ⁊ virētia que-
q; ꝑquirit. Nūq̄d volet rinoce-
ros ſeruire tibi: aut morabit̄ ad
p̄ſepe tuū? Nunq̄d alligabis ri-
nocerotā ad arandū loro tuo:
aut cōfringet glebas uallium
poſt te? Nūq̄d fiduciā habebis
in magna fortitudine eius? Et
derelinques ei labores tuos? Nū-
q̄d credes illi qm̄ ſementē reddet
tibi: et areā tuā cōgreget? Pen-
na ſtrutionis ſimilis eſt pennis
herodij et accipitris. Quādo de-
relinquit oua ſua in t̄ra: tu forſi-
tā in puluere calefacies ea? Ob-
liuiſcit̄ q2 pes conculcet ea: aut
beſtia agri cōterat. Durat̄ ad fi-
lios ſuos quaſi nō ſint ſui: fru-
ſtra laborauit nullo timore co-
gente. Priuauit eī eam deꝰ ſa-
piētia: nec dedit illi intelligētiā.

Cum tempus fuerit ī altū alas
erigit: deridet equū ⁊ aſcenſorē ei-
us. Nūquid p̄bebis equo forti-
tudinē: aut circūdabis collo eius
hinnitū? Nūquid ſuſcitabis eū
quaſi locuſtas? Gloria nariū
eius terror: terrā ungula fodit.
Exultat audacter: in occurſum
pergit armatis. Cōtēnit pauo-
rem: nec cedit gladio. Sup ip-
ſū ſonabit pharetra: vibrabit
haſta et clipeus. Feruens ⁊ fre-
mens ſorbet terrā: nec reputat
tube ſonare clagorē. Ubi audi-
erit bucinā dicit vah: ꝓcul odo-
ratur bellū: exhortationē ducū:
et ululatū exercitus. Nūquid ꝑ
ſapientiā tuā plumeſcit accipi-
ter: expādens alas ſuas ad au-
ſtrum? Nunquid ad p̄ceptum
tuum eleuabitur aquila: et in
arduis ponet nidum ſuū? In pe-
tris manet. et ī p̄ruptis ſilicibꝫ
cōmorat̄: atq; īacceſſis rupibꝫ.
Inde cōtemplat̄ eſcā: et de lōge
oculi eius ꝓſpiciūt. Pulli eius
lambūt ſanguinē: et ubicunq;
cadauer fuit ſtati adeſt. Et adie-
cit dn̄s: ⁊ locutus ē ad iob. Nū-
quid q̄ cōtendit cū deo: tam faci-
le cōquieſcit? Uriq; q̄ arguit de-
um: debet ⁊ reſpōdere ei. Reſpō-
dens aūt iob dn̄o dixit. Qui le-
uiter locutꝰ ſum: reſpōdere q̄d
poſſum? Manū meā ponā ſup
os meū. Unū locutus ſum q̄d

utinā non dixiſſem: et alterū: q̄-
bus ultra nō addam· XL

Reſpōdens aūt dn̄s iob de
turbine dixit· Accinge ſi-
cut vir lūbos tuos: interrogabo
te: et indica michi· Nūquid irri-
tū facies iudiciū meū: ꝛ cōdēna-
bis me ut iuſtificeris: Et ſi habes
brachiū ſicut deus ꝛ voce ſimili to-
nas: circūda tibi decorē et ī ſubli-
me erigere: ꝛ eſto glorioſus ꝛ ſpe-
cioſus induere veſtibꝫ· Diſpge
ſupbos ī furore tuo et cōfunde
eos: et reſpiciēs oēm arrogātē
humilia· Reſpice cūctos ſuper-
bos ꝛ cōfūde eos: et contere impios
in loco ſuo· Abſcōde eos ī pul-
uere ſimul: et facies eorū demer-
ge in foueā: et ego cōfitebor q͞
ſaluare te poſſit dextera tua· Ec-
ce behemoth quē feci tecū: fenū
quaſi bos comedet· Fortitudo
ei⁹ in lūbis ei⁹: et uirtus illius
in umbilico vētris ei⁹· Stringit
caudā ſuā quaſi cedrū: nerui te-
ſticulorū ei⁹ perplexi ſunt· Oſſa
ei⁹ velut fiſtule eris: cartilago
illius quaſi lamine ferree· Ipe ē
pncipiū viarū dei· Qui fecit eum
applicabit gladiū ei⁹: huic mō-
tes herbas ferūt· Omēs beſtie a-
gri ludēt ibi: ſub umbra dormit
ī ſecreto calami· ī locis humēti-
bus· Protegūt umbre umbrā
eius: circūdabūt eū ſalices tor-
rētis· Ecce abſorbebit fluuiū et
nō mirabit: ꝛ habet fiduciā q͞
influat iordanis in os eius· In
oculis ei⁹ q̄ſi hamo capiet eū:
et in ſudibꝫ pforabit nares ei⁹.
An extrahere poteris leuiathā
hamo: et fune ligabis linguā
eius: Nūquid pones circulū in
naribꝫ eius: aut armilla pfora-
bis maxillā eius: Nūquid mul-
tiplicabit ad te pces: ut loquet
tibi mollia: Nūquid feriet tecū
pactū: et accipies eū ſeruū ſem-
piternū: Nūquid illudes ei qua-
ſi aui: aut ligabis eum ancillis
tuis: Concident eū amici: diuident il-
lū negociatores· Nūquid imple-
bis ſagenas pelle ei⁹: ꝛ gurgu-
ſtiū piſciū capite illi⁹: Pones
ſup eū manū tuā: Memēto bel-
li: nec ultra addas loqui· Ecce
ſpes ei⁹ fruſtrabit eū: ꝛ videntibꝫ
cūctis pcipitabit· XLI

Non quaſi crudelis ſuſcita-
bo eū· Quis eīm reſiſtere
poteſt vultui meo: ꝛ q̄s ante de-
dit michi ut reddā ei: Oīa que
ſub celo ſunt· Nō parcā ei ver-
bis potētibꝫ: ꝛ ad deprecādū cō-
poſitis· Quis reuelabit faciem
indumēti ei⁹: Et ī mediū oris ei-
us q̄s intrabit: Portas vultus
eius q̄s aperiet: Per girū dētiū
eius formido: corpus illi⁹ qua-
ſi ſcuta fuſilia· cōpactum ſqua-
mis ſe pmētibꝫ: Una uni cōiū-
git: et ne ſpiraculū quidē incedit

per eas. Vna alteri adherebit:
et tenētes ſe nequaꝙ̄ ſeperabū-
tur. Sternutatio eius ſplēdor
ignis: ⁊ oculi eius ut palpebre
diluculi. De ore eius lampades
procedūt. ſicut tede ignis accē-
ſe. De naribꝫ eius ꝓcedit fumus:
ſicut olle ſuccenſe atqꝫ feruētis.
Halitꝯ eiꝯ prunas ardere facit.
et flāma de ore eius egredit̄. In
collo eius morabit̄ fortitudo:
et faciē eiꝯ ꝑcedit egeſtas. Mem-
bra carniū eius coherētia ſibi.
Mittet contra eū fulmina: ⁊ ad
locū aliū nō ferent̄. Cor eius in-
durabit̄ tāꝙ̄ lapis: ⁊ ſtringet̄ ꝙ̄-
ſi malliatoris incus. Cū ſubla-
tus fuit timebūt angeli: et teriti
purgabūt̄. Cū apprehēderit eū
gladius ſubſiſtere nō poterit:
neqꝫ haſta neqꝫ torax. Reputa-
bit eīn quaſi paleas ferrū: ⁊ ꝙ̄ſi
lignū putridū es. Nō fugabit
eū vir ſagittariꝯ: in ſtipulā ver-
ſi ſunt ei lapides fūde. Quaſi ſti-
pulā eſtimabit malleū: et deride-
bit vibrantē haſtam. Sub ipſo
erunt radii ſolis: et ſternet ſibi
aurū quaſi lutū. Feruēſcere fa-
ciet quaſi ollā ꝓfundū maris:
ponet quaſi cum ungēta bulli-
unt. Poſt eū lucebit ſemita: eſti-
mabit abiſſum quaſi ſeneſcen-
tē. Nō ē ſup terrā poteſtas que
cōparet̄ ei: qui factꝯ ē ut nullū
timeret. Om̄e ſublime videt: ipſe
ē rex ſup uniūſos filios ſupbie.

XLII

Reſpōdēs autē
iob dn̄o dixit. Scio quia
oīa potes: et nulla te latet co-
gitatio. Quis eſt iſte ꝙ̄ celat cō-
ſiliū abſqꝫ ſciētia: Ideo inſipien-
ter locutus ſum: et ꝙ̄ ultra mo-
dū excederent ſcientiā meā. Au-
di et ego loquar: interrogabo te
et reſpōde michi. Auditu auris
audiui te: nūc autē oculus meꝯ
videt te. Idcirco ipſe me reprehē-
do: et ago penitentiā in fauilla
et cinere. Poſtꝙ̄ autē locutus ē
deus verba hec ad iob: dixit ad
eliphaz themanitē. Iratus ē fu-
ror meꝯ in te ⁊ in duos amicos
tuos: quī non eſtis locuti corā
me rectū ſicut ſeruus meꝯ iob.
Sumite ergo vobis ſeptē thau-
ros et ſeptē arietes: et ite ad ſer-
uū meū iob: et offerte olocauſ-
tū pro vobis. Iob autē ſeruus
meꝯ orabit ꝓ vobis. Faciē eiꝯ
ſuſcipiā: ut nō vobis imputet̄
ſtulticia. Neqꝫ enim locuti eſtis
ad me recta: ſicut ſeruus meus
iob. Abierunt ergo eliphaz the-
manites et baldach ſuites ⁊ ſo-
phar naamatites et fecerunt ſi-
cut locutus fuerat dn̄s ad eos:
et ſuſcepit deus faciē iob. Dn̄s
quoqꝫ cōuerſus eſt ad penitētiā iob:
cum oraret pro amicis ſuis. Et
addidit dn̄s oīa quecūqꝫ fu-
erāt iob duplicia. Venerūt au-

tem ad eū oīes fr̄es ſui ⁊ uniuͤ-
ſe ſorores ſue et cūcti qui noue-
rant eū prius: et comederūt cū
eo panē in domo eius· Et noue-
runt ſup eū caput: ⁊ conſolati
ſunt eum ſup omī malo qd̄ in-
tulerat dn̄s ſup eum: ⁊ dederūt
ei unuſquiſq; ouē unā et inau-
rem aureā unam· Dn̄s aūt be-
nedixit nouiſſimis iob magis
quā p̄ncipio eiꝰ· Et facta ſunt
ei quatuordeci milia ouiū et ſex
milia camelorū: et mille iuga
boū· et mille aſine: ⁊ fuerunt ei
ſeptem filij et tres filie· Et voca-
uit nomē uniꝰ diē: ⁊ nomen ſe-
cunde caſſiā: et nomē tercie cor-
nuſtibij· Nō ſunt autē inuente
mlieres ſpecioſe ſicut filie iob:
in uniūſa terra· Deditq; eis pa-
ter ſuus hereditatē inter fr̄es ea-
rū· Vixit autē iob poſt h̄ centū
quadraginta ānis: ⁊ vidit filios
ſuos et filios filiorꝫ ſuorū uſq;
ad quartā generationē: et mor-
tuus ē ſenex et plenus dierum·

Explicit liber iob. Incipit pro-
logus beati Jeronimi presbiteri
in psalterium·

Psalteriū rome du-
dum poſitꝰ emē-
darā: ⁊ iuxta ſep-
tuaginta īterp̄tes·
licet curſim· magna tamen ex
parte correxerā· Qd̄ q̄a rurſum
videtis o paula et euſtochium

ſcriptorꝫ vicio depravatū· plus-
q; antiquū errorē ꝗ̄ nouā emē-
dationē valere: me cogitis ut
veluti quodam nouali· ſciſſū iā
aruū exerceā· et obliquis ſulcis
renaſcētes ſpinas eradicē: equū
eſſe dicētes· ut qd̄ crebro pullu-
lat crebrius ſuccidat· Unde cō-
ſueta p̄facione cōmoneo· tam
vos quib; forte labor iſte deſu-
dat· quā eos qui exēplaria iſti-
uſmodi habere voluerint: ut q̄
diligēter emēdavi: cum cura et
diligentia trāſſcribātur· Notet
ſibi unuſquiſq; vel iacentē line-
am· vl' radiātia ſigna· id ē obe-
los· vel aſteriſcos: ⁊ ubicunq;
viderit virgulā p̄cedentē· ab ea
uſq; ad duo pūcta que impreſ-
ſimꝰ· ſciat in ſeptuaginta trāſla-
torib; plus haberi: ubi aūt per-
ſpexerit ſtelle ſilitudinē· de hebre-
is voluminib; additū nouerit
eque uſq; ad duo pūcta· iuxta
theodotonis dūtaxat editionē:
q̄ ſiplicitate ſermonis a ſeptua-
ginta interp̄tib; nō diſcordat·
Hec ergo ⁊ vobis ⁊ ſtudioſo cui-
iq; feciſſe me ſciēs· nō ambigo
multos fore· qui vl' inuidia vl'
ſupercilio malent contemnere ⁊
videre preclara quam diſcere: ⁊
de turbulento magis riuo quā
de puriſſimo fonte potare· Ex-
plicit prologus. Incipit liber
ymnorum vel ſoliloquior

Beatus vir qui
nō abijt in cō-
ſilio impioꝝ:
et ī via pcc̄oꝝ
nō ſtetit: et in
cathedra peſti-
lētie nō ſedit. Sed ī lege domi-
ni volūtas eiꝰ: et in lege eiꝰ me-
ditabit̄ die ac nocte. Et erit tā-
q̄ʒ lignū qđ plātatū eſt ſecus de-
curſus aquaꝝ: qđ fructum ſuū
dabit in tēpore ſuo. Et foliū ei-
us nō defluet: et oīa quecūqʒ
faciet pſperabūtur. Non ſic ī-
pij nō ſic: ſed tāq̄ʒ puluis quē
proicit vētꝰ a facie terre. Jdeo
non reſurgūt impij in iudicio:
neqʒ pcc̄ores in cōſilio iuſtorū.
Quoniā nouit dn̄s viā iuſtoꝝ:
et iter impioꝝ peribit. Pſ dauid
Quare fremuerūt gentes: et
pp̄li meditati ſūt inania:
Aſtiterūt reges terre ⁊ pncipes
cōuenerūt ī vnū: adūſus dn̄m
et adūſus xp̄m eius. Dirūpa-
mus vincula eoꝝ: ⁊ pijciamus
a nobis iugū ipoꝝ. Qui habi-
tat in celis irridebit eos: et dn̄s
ſubſānabit eos. Tunc loque-
tur ad eos in ira ſua: et in furo-
re ſuo ɔturbabit eos. Ego au-
tem ɔſtitutꝰ ſum rex ab eo ſup
ſyon mōtem ſanctū eius: predi-
cans pceptū eiꝰ. Dominꝰ dixit
ad me filiꝰ meus es tu: ego ho-
die genui te. Poſtula a me et
dabo tibi gentes hereditatē tuā:
⁊ poſſeſſionē tuā ťminos terre.
Reges eos ī virga ferrea: et tā-
q̄ʒ vas figuli ɔfringes eos. Et
nūc reges intelligite: erudimini
q̄ iudicatis terrā. Seruite dn̄o
in timore: et exultate ei cum tre-
more. Apprehēdite diſciplinā:
ne quando iraſcat̄ dn̄s et perea-
tis de via iuſta. Cum exarſerit
in breui ira eius: beati oēs q̄
cōfidūt in eo. Pſalmus dauid
cū fugeret a facie abſolō filij ſui.
Domine qđ multiplicati ſūt
q̄ tribulāt me: multi inſur-
gunt adūſum me. Multi dicūt
aīe mee: nō eſt ſalus ipſi in deo
eiꝰ. Tu autē dn̄e ſuſceptor me-
us es: gloria mea et exaltās ca-
put meū. Voce mea ad domi-
nū clamaui: et exaudiuit me de
mōte ſancto ſuo. Ego dormi-
ui ⁊ ſoporatꝰ ſum: et exurrexi
q̄a dn̄s ſuſcepit me. Non time-
bo milia pp̄li circūdātis me: ex-
urge dn̄e ſaluū me fac deꝰ meꝰ.
Quoniā tu pcuſſiſti oēs ad-
uerſantes michi ſine cauſa: dētes
pcc̄oꝝ ɔtriuiſti. Domini eſt ſa-
lus: et ſup pp̄lm tuū benedictio
tua. Jn finē in carminibus pſalmꝰ
Cum inuocarē exau- dauid.
diuit me deꝰ iuſticie mee:
in tribulatione dilataſti michi.
Miſerere mei: et exaudi oratio-
nē meā. Filij hoim uſqʒ quo

graui corde: ut qd diligitis va=
nitatē ⁊ q̄ritis mēdaciū: Et ſci
tote qm̄ mirificauit dn̄s ſcīm
ſuū: dn̄s exaudiet me cum cla=
mauero ad eū. Iraſcimini et
nolite peccare: q̄ dicitis in cordi=
bus vr̄is in cubilibꝫ vr̄is cōpū=
gimi. Sacrificate ſacrificiū iuſ=
ticie et ſperate in dn̄o: multi di=
cūt quis oſtendit nobis bona.
Signatū ē ſup nos lumē vul=
tus tui dn̄e: dediſti leticiā ī corde
meo. A fructu frumēti vini ⁊ o=
lei ſui: mltiplicati ſunt. In pa=
ce ī idipm̄: dormiā et requieſcā.
Quoniā tu dn̄e: ſingularit̄ in
ſpe cōſtituiſti me. In finē p ea
que hereditatē conſequitur pſ
Verba mea auribꝫ dauid.
percipe dn̄e: intellige cla=
morē meū. Intende voci ora=
tionis mee: rex me⁹ et de⁹ me⁹.
Quoniā ad te orabo dn̄e: ma=
ne exaudies vocē meā. Mane
aſtabo tibi et videbo: qm̄ nō de=
us volēs iniq̄tatē tu es. Neqꝫ
habitabit iuxta te malignus:
neqꝫ pmanebūt iniuſti āte ocu=
los tuos. Odiſti oēs q̄ opātur
iniq̄tatē: perdes omēs q̄ loquū=
tur mēdaciū. Virū ſanguinū
et doloſū abomiābit̄ dn̄s: ego
aūt in mltitudine miſcdie tue.
Introibo in domū tuā: adora=
bo ad tēplū ſcīm tuū in timore
tuo. Domine deduc me ī iuſtici

a tua: ꝑpter inimicos meos di=
rige in cōſpectu meo viā meā.
Quoniā nō eſt in ore eoꝝ veri=
tas: cor eoꝝ vanū ē. Sepulcrū
patēs ē guttur eoꝝ: linguis ſu=
is doloſe agebant: iudica illos
deus. Decidāt a cogitationibus
ſuis: ſcdm̄ mltitudinē impieta=
tū eoꝝ expelle eos: qm̄ irritaue=
rūt te dn̄e. Et letent̄ omēs qui
ſperāt in te: in eternū exultabūt
et habitabis in eis. Et gloria=
buntur in te omēs qui diligūt
nomē tuū: qm̄ tu benedices iu=
ſto. Domine: ut ſcuto bone vo=
lūtatis tue coronaſti nos. In
finē p carminibus pro octaua
Domine ne pſalm⁹ dauid
in furore tuo arguas me:
neqꝫ ī ira tua corripias me. Mi=
ſerere mei dn̄e qm̄ infirm⁹ ſū:
ſana me dn̄e qm̄ ↄturbata ſūt
oſſa mea. Et aīa mea turbata
ē valde: et tu dn̄e uſqꝫ quo: Cō=
uertere dn̄e et eripe aīam meā:
ſaluū me fac ꝑpter miſcdiā tuā.
Quoniā nō eſt in morte q̄ me=
mor ſit tui: in inferno aūt quiſ
cōfitebit̄ tibi: Laboraui in ge=
mitu meo: lauabo p ſingulas
noctes lectū meū: lacrimis meiſ
ſtratū meū rigabo. Turbatuſ
eſt a furore oculus meus: inue=
teraui int̄ oēs inimicos meos.
Diſcedite a me omēs q̄ opera=
mini iniquitatē: qm̄ exaudiuit

dñs vocē fletus mei. Exaudi=
uit dñs dꝑcationē meam: dñſ
orationē meā ſuſcepit. Erube=
ſcāt et cōturbent̄ vehemēter oēſ
inimici mei: cōuertant̄ et erube=
ſcāt valde velociter. In finē pſ
dauid quē cantauit p̄ vḃis chu
Domine deus ſi filij gemini.
meus in te ſperaui: ſaluū
me fac ex omnib; ꝑſequētibuſ
me et libera me. Ne quādo ra=
piat ut leo aīam meā: dum nō
eſt qui redimat neq; qui ſaluū
faciat. Domine deus meus ſi
feci iſtud: ſi eſt iniq̄tas in mani=
bus meis. Si reddidi retribuē=
tib; michi mala: decidā merito
ab inimicis meis inanis. Per=
ſequat̄ inimic⁹ aīam meā ⁊ cō=
p̄hēdat: et cōculcet in terra vi=
tam: et gloriā meā in puluerē
deducat. Exurge dñe ī ira tu=
a: ⁊ exaltare in finib; inimicoꝝ
meoꝝ. Exurge dñe deus me⁹
in precepto q̄d mādaſti: ⁊ ſyna=
goga ꝑploꝝ circūdabit te. Et
propt̄ hāc in altū regredere: do=
minus iudicat ꝑplos. Iudica
me dñe ſcd̄m iuſticiā meā: et ſe=
cundū innocentiā meā ſup me.
Conſumet̄ nequicia pc̄oꝝ: et
diriges iuſtū ſcrutās corda ⁊ re=
nes deus. Iuſtū adiutoriū me
um a dño: q̄ ſaluos facit rectoſ
corde. Deus iudex iuſtus fortiſ
et paciēs: nūq̄d iraſcit̄ ꝑ ſingu=
los dies. Niſi conuerſi fueritiſ
gladiū ſuū vibrauit: arcū ſuū
tetendit et parauit illū. Et ī eo
parauit vaſa mortis: ſagittaſ
ſuas ardētib; effecit. Ecce par=
turit iniuſticiā: cōcepit dolorē ⁊
peperit iniq̄tatē. Lacū aperuit
et effodit eum: ⁊ incidit in foue=
am q̄; fecit. Conuertet̄ dolor eiuſ
in caput eius: ⁊ in verticē ipſius
iniq̄tas eius deſcendet. Cōfite=
bor dño ſcd̄m iuſticiam eius: ⁊
pſallā nomī dñi altiſſimi. In fi
nē pſ dauid ꝓ torcularib⁹.
Domine dñs noſter: quā ā=
mirabile eſt nomē tuū in uniū=
ſa t̄ra. Quoniā eleuata eſt ma=
gnificētia tua: ſuper celos. Ex
ore infanciū ⁊ lactenciū ꝑfeciſti
laudē ꝓpter inimicos tuos: ut
deſtruas inimicū ⁊ ultorē. Quo=
niā videbo celos tuos opa digi=
toꝝ tuoꝝ: lunā ⁊ ſtellas que tu
fūdaſti. Quid eſt homo q᷑ me=
mor es eius: aut filius hoīs
q̄m viſitas eū. Minuiſti eū pau=
lominus ab angelis: gloria ⁊
honore coronaſti eū: ⁊ cōſtitui=
ſti eū ſup opera manuū tuarū.
Omnia ſubieciſti ſub pedibuſ
eius: oues et boues vniūſas: ī=
ſup ⁊ pecora cāpi. Volucres ce=
li et piſces maris: q̄ ꝑambulāt
ſemitas maris. Domine dñs
noſter: quā āmirabile ē nomē
tuū in vniūſa terra. In finem

pro occultis filij· pſalm⁹ dauid.

Confitebor tibi dñe in toto
corde meo: narrabo omĩa
mirabilia tua· Letabor ⁊ ex-
ultabo ĩ te: pſallã nomĩ tuo al-
tiſſime· In cõuertendo inimi-
cũ meũ retrorſum: infirmabũt
⁊ peribũt a facie tua· Quoniã
feciſti iudiciũ meũ ⁊ cauſã meã:
ſediſti ſup thronũ q̃ iudicas iu-
ſticiã· Increpaſti gẽtes et periit
impi⁹: nomẽ eoꝝ deleſti in eter-
nũ· et in ſeculũ ſeculi· Inimici
defecerunt framee in finẽ: ⁊ ciui-
tates deſtruxiſti· Periit memo-
ria eoꝝ cũ ſonitu: et dñs in eter-
nũ pmanet· Parauit in iudi-
cio thronũ ſuũ: ⁊ ipſe iudicabit
orbẽ terre in equitate: iudicabit
pplos in iuſticia· Et factus eſt
dñs refugiũ pauperi: adiutor
in oportunitatib; in tribulacio-
ne· Et ſperẽt in te qui nouerũt
nomẽ tuũ: qm̃ nõ dereliquiſti q̃-
rẽtes te dñe· Pſallite dño q̃ ha-
bitat in ſyon: annunciate inter
gẽtes ſtudia ei⁹· Quoniã requi-
rens ſanguinẽ eoꝝ recordatus
eſt: nõ eſt oblitus clamorẽ pau-
perũ· Miſerere mei dñe: vide hu-
militatẽ meã de inimicis meis·
Qui exaltas me de portis mor-
tis ut ãnũciẽ oẽs laudationes
tuas in portis filie ſyon· Exul-
tabo in ſalutari tuo: infixe ſũt
gẽtes in interitu quem fecerũt·

In laqueo iſto quẽ abſconde-
runt: cõprehenſus eſt pes eoꝝ·
Cognoſcet̃ dñs iudicia faciẽs:
in opib; manuũ ſuaꝝ cõprehe-
ſus ẽ peccator· Conũtãt̃ pecca-
tores in infernũ: omẽs gẽtes que
obliuiſcunt̃ deũ· Quoniã non
in finẽ obliuio erit paupis: pa-
ciencia pauperũ non pibit in fi-
nem· Exurge dñe nõ cõforte-
tur homo: iudicẽtur gẽtes ĩ cõ-
ſpectu tuo· Cõſtitue dñe legiſ-
latorẽ ſup eos: ut ſciant gentes
qm̃ hoĩes ſunt· Ut qd dñe re-
ceſſiſti longe: deſpicis in opor-
tunitatib; in tribulatione· Dũ
ſupbit impius incendit paup:
cõprehẽdũtur in cõſilijs quib;
cogitant· Quoniã laudat̃ pec-
cator in deſiderijs aĩe ſue: et ini-
quus benedicit̃· Exacerbauit
dñm peccator: ſcdm multitudi-
nẽ ire ſue non queret· Non eſt
deus in cõſpectu eius: inquinate
ſunt vie illius in omĩ tempore·
Auferũtur iudicia tua a facie
eius: omĩ inimicoꝝ ſuoꝝ domi-
nabit̃· Dixit enĩ in corde ſuo:
nõ mouebor a generatione in
generationẽ ſine malo· Cui⁹
maledictione os plenum eſt et
amaritudine ⁊ dolo: ſub ligua
eius labor ⁊ dolor· Sedet in in-
ſidijs cũ diuitib; in occultis: ut
interficiat innocentẽ· Oculi eius
in pauperẽ reſpiciũt: inſidiatur

in abſcōdito quaſi leo in ſpelū-
ca ſua. Inſidiat̄ ut rapiat pau-
perem: rapere pauperē dum at-
trahit eum. In laqueo ſuo hu-
miliabit eū: īclinabit ſe et cadet
cū dn̄atus fuit pauperū. Dixit
enī in corde ſuo oblitus ē deus:
auertit faciē ſuā ne uideat in fi-
nem. Exurge dn̄e deus ⁊ exul-
tetur manus tua: ne obliuiſca-
ris pauperē. Propter qd̄ irrita-
uit impius deū: dixit enī in cor-
de ſuo non requiret. Vides qm̄
tu laborē ⁊ dolorē cōſideras: ut
tradas eos in man⁹ tuas. Ti-
bi derelictus eſt pauper: orpha-
no tu eris adiutor. Cōtere bra-
chiū peccatoris et maligni: queret̄
peccatū illius ⁊ nō inueniet. Do-
minus regnabit in eternū et in
ſeculū ſeculi: peribitis gētes de
terra illius. Deſideriū pauperū
exaudiuit dn̄s: ꝑparationē cor-
dis eoꝝ audiuit auris tua. Iu-
dicare pupillo ⁊ humili: ut nō
apponat ultra magnificare ſe
homo ſup terrā. In finē pſ dd.
In dn̄o cōfido quō dicitis anime
mee: trāſmigra in montē ſicut
paſſer. Quoniā ecce peccatores ī-
tenderūt arcū: parauerūt ſagit-
tas ſuas in pharetra: ut ſagit-
tēt ī obſcuro rectos corde. Quo-
niā q̄ ꝑfeciſti deſtruxerūt: iuſtus
aūt qd̄ fecit. Dominus in tēplo
ſcō ſuo: dn̄s in celo ſedes ei⁹.

Oculi ei⁹ in pauperē reſpiciūt:
palpebre eius īterrogant filios
hoīm. Dn̄s interrogat iuſtū et ī-
piū: q̄ aūt diligit iniq̄tatē odit
aīam ſuam. Pluet ſup pecca-
tores laq̄os: ignis ⁊ ſulphur ⁊
ſpirit⁹ procellaꝝ pars calicis eo-
rum. Quoniā iuſtus dn̄s et iu-
ſticias dilexit: equitatem uidit
uultus eius. In finē pſ dauid
Saluū me fac dn̄e ꝓ octaua
quī defecit ſanctus: quī di-
minute ſūt ueritates a filiis ho-
minū. Vana locuti ſunt unuſ-
quiſq; ad ꝓximū ſuū: labia do-
loſa in corde ⁊ corde locuti ſunt
Diſꝑdat dn̄s uniu̇ſa labia do-
loſa: et linguā magniloquā.
Qui dixerūt linguā nr̄am ma-
gnificabim⁹: labia nr̄a a nobis
ſunt: q̄s noſter dn̄s eſt. Propt̄
miſeriā inopū ⁊ gemitū paupe-
rū: nūc exurgā dicit dn̄s. Po-
nā in ſalutari: fiducialiter agā
in eo. Eloquia dn̄i eloquia ca-
ſta: argentū igne examinatū:
probatū t̄re purgatū ſeptuplū.
Tu dn̄e ſeruabis nos et cuſto-
dies nos: a generatōne hac in
eternū. In circuitu impii am-
bulāt: ſcd̄m altitudinē tuā mul-
tiplicaſti filios hoīm. In finē pſ dd.
Uſq; quo dn̄e obliuiſceris
me in finē: uſq; quo auer-
tis faciē tuā a me: Quādiu po-
nā conſilia in aīa mea: dolorē

in corde meo ꝑ diē: Usque quo
exaltabit̄ inimic⁹ me⁹ ſup me:
reſpice ⁊ exaudi me dn̄e de⁹ me-
us. Illumīa oculos meos ne
unq̄ȝ obdormiā in mortem: ne
quādo dicat inimicus meus p̄-
ualui adūſus eum. Qui tribu-
lāt me exultabūt ſi motus fue-
ro: ego autē in miſcdia tua ſpe-
raui. Exultabit cor meū in ſa-
lutari tuo: cātabo dn̄o q̄ bona
tribuit michi: ⁊ pſallā nomī do-
mī altiſſimi. In finē pſ dauid.
Dixit inſipiēs in corde: nō ē
deus. Corrupti ſūt et ab-
omīabiles facti ſunt in ſtudiis
ſuis: nō eſt qui faciat bonū nō
eſt uſqȝ ad unū. Dn̄s de celo ꝓ-
ſpexit ſup filios hoīm: ut uide-
at ſi eſt intelligēs aut requirēs
deū. Omnes declinauerūt ſiml̄
inutiles facti ſunt: nō ē qui fa-
ciat bonū non eſt uſqȝ ad unū.
Sepulcrū patēs ē guttur eorū:
linguis ſuis doloſe agebāt: ve-
nenū aſpidū ſub labiis eorū.
Quoȝ os malediccione ⁊ ama-
ritudine plenū ē: ueloces pedes
eoȝ ad effūdendū ſanguinem.
Contricio et infelicitas ī uiis eo-
rū ⁊ uiā pacis nō cognouerūt:
nō eſt timor dei ante oculos eo-
rum. Nonne cognoſcēt omēs
q̄ opantur iniq̄tatē: q̄ deuorāt
plebē meā ſicut eſcam panis?
Dominū nō inuocauerūt: illic
trepidauerunt timore ubi non
erat timor. Quoniā dn̄s in ge-
neratione iuſta eſt: cōſiliū ino-
pis cōfudiſtis: qm̄ dn̄s ſpes ei-
us eſt. Quis dabit ex ſyon ſalu-
tare iſrl̄: cum auerterit dn̄s cap-
tiuitatē plebis ſue exultabit ia-
cob et letabit̄ iſrl̄. In finē pſ dd̄.
Domine quis habitabit in
tabernaculo tuo: aut q̄s
requieſcet in mōte ſancto tuo?
Qui ingreditur ſine macula: et
opatur iuſticiā. Qui loquitur
ueritatē in corde ſuo: q̄ nō egit
dolum in lingua ſua. Nec fecit
proximo ſuo malū: et obpro-
briū non accepit aduerſus ꝓxi-
mos ſuos. Ad nichilū deduct⁹
eſt in cōſpectu eius malignus:
timentes autē dn̄m glorificat.
Qui iurat ꝓximo ſuo et nō de-
cipit: qui pecuniā ſuā nō dedit
ad uſurā: et munera ſup inocē-
tem nō accepit. Qui facit hec:
nō mouebit̄ in eternū. Tituli i-
Conſerua me ſcripcō ipi dd̄.
dn̄e qm̄ ſperaui in te: dixi
dn̄o deus me⁹ es tu: qm̄ bono-
rū meoȝ non eges. Sanctis q̄
ſunt in terra ei⁹: mirificauit oēs
uoluntates meas in eis. Multi-
plicate ſunt infirmitates eorū:
poſtea accelerauerūt. Non cō-
gregabo cōuēticula eoȝ de ſan-
guinibȝ: nec memor ero nomi-
nū eoȝ ꝑ labia mea. Domin⁹

pars hereditatis mee et calicis
mei: tu es qui reſtitues heredita-
tem meā michi. Funes cecide-
rūt michi in p̄claris: etenī here-
ditas mea p̄clara ē michi. Be-
nedicā dn̄m q̄ tribuit michi in-
tellectū: inſup et uſq; ad noctē
īcrepuerūt me renes mei. Pro-
uidebā dn̄m in conſpectu meo
ſemp: qm̄ a dextris eſt michi ne
cōmouear. Propt̄ hoc letatū
eſt cor meū et exultauit lingua
mea: inſup et caro mea requie-
ſcet in ſpe. Quoniā non dereli-
ques aīam meā in inferno: nec
dabis ſanctū tuū uidere corrup-
tionē. Notas michi feciſti uiaſ
uite: adimplebis me leticia cū
uultu tuo: delectacōnes in dexte-
ra tua uſq; in finē. Pſ̄ dauid

Exaudi dn̄e iuſticiā meam:
īntende dep̄cationē meam.
Auribꝫ p̄cipe orationē meā:
nō in labijs doloſis. De uultu
tuo iudiciū meū prodeat: oculi
tui uideāt equitatē. Probaſti
cor meū et uiſitaſti nocte: igne
me examinaſti et nō eſt inuēta
in me iniq̄tas. Et nō loquat̄
os meū opa hoīm: ꝓpter uerba
labiorꝫ tuorū ego cuſtodiui ui-
as duras. Perfice greſſus me-
os in ſemitis tuis: ut nō moue-
ant̄ ueſtigia mea. Ego clama-
ui qm̄ exaudiſti me deus: incli-
na aurē tuā michi ⁊ exaudi uer-
ba mea. Mirifica miſcdias tu-
as: q̄ ſaluos facis ſperātes ī te.
A reſiſtētibꝫ dextere tue cuſtodi
me: ut pupillā oculi. Sub um-
bra alarꝫ tuarꝫ ꝓtege me: a fa-
cie impiorꝫ q̄ me afflixerūt. In-
imici mei aīam meā circūdede-
rūt: adipē ſuū ꝯcluſerūt: os eo-
rum locutū eſt ſupbiā. Proici-
entes me nūc circūdederūt me:
oculos ſuos ſtatuerūt declina-
re in terrā. Suſceperūt me ſicut
leo paratus ad predā: et ſicut
catulus leonis habitās ī abdi-
tis. Exurge dn̄e p̄ueni eum ⁊
ſupplāta eum: eripe aīam meā
ab īpio: frameā tuā ab inimi-
cis manus tue. Dn̄e a paucis
de terra diuide eos in uita eorū:
⁊ de abſcōditis tuis adimplet⁹
eſt uenter eorū. Saturati ſunt
filijs: et dimiſerūt reliquias ſu-
as paruulis ſuis. Ego aūt in
iuſticia apparebo ꝯſpectui tuo:
ſaciabar cū apparuerit gloria
tua. In finē puero dn̄i dauid q̄
locut̄ ē dn̄o v̄ba cantici huius
in die qua eripuit eū dn̄s de
manu ſaul ⁊ om̄i inimicorꝫ ei⁹ ⁊ dix.

Diligā te dn̄e fortitudo
mea: dn̄s firmamētū me-
um et refugiū meū et liberator
meus. Deus me⁹ adiutor me-
us ⁊ ſperabo in eū. Protector
me⁹ et cornu ſalutis mee: et ſu-
ſceptor meus. Laudās inuoca-

bo dn̄m: ⁊ ab inimicis meis ſal-
uꝰ ero. Circūdederūt me dolores
mortis: et torrētes iniq̄tatis cō-
turbauerūt me. Dolores infer-
ni circūdederūt me: p̄occupaue-
runt me laquei mortis. In tri-
bulatione mea īuocaui dn̄m:
et ad deū meū clamaui. Et ex-
audiuit de tēplo ſancto ſuo vo-
cem meā: ⁊ clamor meus in cō-
ſpectu eiꝰ ītroiuit in aures eiꝰ.
Commota eſt et cōtremuit ter-
ra: fūdamēta mōtiū ꝯturbata
ſunt et cōmota ſunt: qm̄ iratꝰ
eſt eis. Aſcendit fumꝰ in ira ei-
us: ⁊ ignis a facie eius exarſit:
carbones ſuccenſi ſunt ab eo.
Inclinauit celos ⁊ deſcendit: ⁊
caligo ſub pedib; eiꝰ. Et aſcē-
dit ſup cherubī ⁊ volauit: vola-
uit ſup pēnas vētoꝝ. Et poſuit
tenebras latibulū ſuū. ī circuitu
eiꝰ tabernaculū eiꝰ: tenebroſa
aqua in nubib; aeris. Pre ful-
gore in cōſpectu eius nubes trā-
ſierūt: grādo ⁊ carbones ignis.
Et intonuit de celo dn̄s: et altiſ-
ſimus dedit vocē ſuā: grando ⁊
carbones ignis. Et miſit ſagit-
tas ſuas et diſſipauit eos: ful-
gura multiplicauit et cōturba-
uit eos. Et apparuerūt fontes
aquaꝝ: et reuelata ſunt funda-
mēta orbis terraꝝ. Ab increpatio-
ne tua dn̄e: ab inſpiracōne ſpi-
ritus ire tue. Miſit de ſummo ⁊
accepit me: et aſſumpſit me de
aquis multis. Eripuit me de
inimicis meis fortiſſimis ⁊ ab
hiis qui oderunt me: qm̄ cōfor-
tati ſunt ſup me. Preuenerūt
me in die afflictionis mee: ⁊ fa-
ctus eſt dn̄s protector meus. Et
eduxit me in latitudinē: ſaluū
me fecit qm̄ voluit me. Et retri-
buet michi dn̄s ſecūdū iuſticiā
meā: et ſcd̄m puritatē manuū
meaꝝ retribuet michi. Quia cu-
ſtodiui vias dn̄i: nec īpie geſſi
a deo meo. Quoniā oīa iudi-
cia eius in cōſpectu meo: ⁊ iuſti-
cias eiꝰ nō repuli a me. Et ero
īmaculatus cū eo: ⁊ obſeruabo
me ab iniq̄tate mea. Et retribu-
et michi dn̄s ſcd̄m iuſticiā meā:
⁊ ſcd̄m puritatē manuū meaꝝ
in ꝯſpectu oculoꝝ eius. Cum
ſancto ſanctus eris: et cum vi-
ro innocēte innocēs eris. Et cū
electo electus eris: et cū pūſo ꝑ-
uerteris. Quoniā tu pp̄lm humi-
lem ſaluū facies: ⁊ oculos ſup-
boꝝ humiliabis. Quoniā tu
illuminas lucernā meā dn̄e: de-
us meꝰ illumina tenebras me-
as. Quoniā in te eripiar a tē-
tatione: et in deo meo trāſgredi-
ar murū. Deus meꝰ impollu-
ta via eiꝰ: eloquia dn̄i igne ex-
aminata: protector ē oīm ſperā-
tiū in ſe. Quoniā q̄s deus preter
dn̄m: aut q̄s deus preter deum

nrm· Deus qui p̄cinxit me vir-
tute: ⁊ posuit īmaculatā viam
meā· Qui perfecit pedes meos
tanq̄ꝫ ceruorū: ⁊ sup excelsa sta-
tuēs me· Qui docet man⁹ me-
as ad preliū: ⁊ posuisti ut arcū
ereum brachia mea· Et dedisti
michi ꝓtectionē salutis tue: et
dextera tua suscepit me· Et dis-
ciplina tua correxit me in finē:
⁊ disciplina tua ipa me docebit
Dilatasti gressus meos sbtus
me: et nō sūt infirmata vestigi
a mea· Persequar inimicos me-
os et cōprehēdā illos: ⁊ nō con-
uertar donec deficiāt· Confrin-
gam illos nec poterūt stare: ca-
dent subtus pedes meos· Et p̄-
cinxisti me virtute ad bellum: et
supplātasti insurgētes in me sb-
tus me· Et inimicos meos de-
disti michi dorsum: et odientes
me disꝑdidisti· Clamauerunt
nec erat q̄ saluos faceret ad do-
minū: nec exaudiuit eos· Et
cōminuā eos in puluerē āte fa-
ciē venti: ut lutū plateaꝝ delebo
eos· Eripies me de cōtradictio-
nibꝫ ꝑpli: cōstitues me in caput
gentiū· Populus quē nō cog-
noui seruiuit michi: in auditu
auris obediuit michi· Filii ali-
enī mētiti sunt michi: filii alieni
īueterati sunt: ⁊ claudicauerūt
a semitis suis· Uiuit dñs ⁊ be-
nedict⁹ deus meus: et exaltetur
deus salutis mee· Deus q̄ das
vindictas michi ⁊ sbdis ꝑplos
sub me: liberator me⁹ de inimi-
cis meis iracūdis· Et ab insur-
gentibꝫ in me exaltabis me: a
viro iniquo eripies me· Prop-
terea ꝯfitebor tibi in nationibꝫ
dñe: et nomīi tuo psalmū dicā·
Magnificās salutes regis ei⁹:
et faciens miscdiam xp̄o suo
dauid: et semini eius usqꝫ in se-
culū· In finē psalmus dauid·
Celi enarrāt gloriam dei: et
opa manuū ei⁹ ānūciat
firmamētū· Dies diei eructat
verbū: et nox nocti indicat sciē-
tiam· Non sunt loquele neqꝫ
sermones: quoꝝ nō audiātur
voces eoꝝ· In oēm trā exiuit
sonus eoꝝ: ⁊ in fines orbis tre
verba eorū· In sole posuit ta-
bernaculū suū: ⁊ ipē tanqꝫ spō-
sus ꝓcedens de thalamo suo·
Exultauit ut gygas ad currē-
dā viā: a summo celo egressio
eius· Et occursus ei⁹ usqꝫ ad
summū eius: nec est q̄ se abscō-
dat a calore eius· Lex dñi ima-
culata ꝯuertēs aīas: testimoni-
um dñi fidele sapientiā p̄stans
paruulis· Iusticie dñi recte le-
tificātes corda: p̄ceptū dñi luci-
dū illuminās oculos· Timor
dñi sanctus ꝑmanēs in seculū
seculi: iudicia dñi vera iustifica-
ta i semetipa· Desiderabilia su-

per aurū ⁊ lapidē ꝑcioſū mltū:
et dulciora ſuper mel et fauū·
Etenī ſeruus tuus cuſtodit ea:
in cuſtodiendis illis retributio
multa· Delicta quis intelligit:
ab occultis meis munda me: ⁊
ab alienis parce ſeruo tuo· Si
mei nō fuerīt dn̄ati tūc imma-
culat⁹ ero: ⁊ emūdabor a delic
to maximo· Et erūt ut cōpla-
ceant eloquia oris mei: ⁊ medi-
tacio cordis mei in cōſpectu tu-
o ſemꝑ· Domine adiutor me-
us: et redēptor meus· In finē pſal
Exaudiat te mus dauid·
dn̄s in die tribulationis:
protegat te nomen dei iacob·
Mittat tibi auxiliū de ſancto: ⁊
de ſyon tueatur te· Memor ſit
om̄is ſacrificij tui: et olocauſtū
tuū pingue fiat· Tribuat tibi
ſcḋm cor tuū: et om̄e cōſiliū tu-
um cōfirmet· Letabimur ī ſa-
lutari tuo: et in noīe dei nr̄i ma-
gnificabimur· Impleat dn̄s
om̄es peticōes tuas: nūc cog-
noui qm̄ ſaluū fecit dn̄s criſtū
ſuū· Exaudiet illū de celo ſanc-
to ſuo: in potētatibꝫ ſaluus dex-
tere eius· Hij in curribꝫ ⁊ hij in
equis: nos aūt ī noīe dei noſtri
inuocabim⁹· Ipſi obligati ſūt
et ceciderūt: nos aūt ſurreximus
et erecti ſumus· Dn̄e ſaluū fac
regē: et exaudi nos in die qua
inuocauerim⁹ te· In finē pſ dd.

Domine in virtute tua leta-
bitur rex: et ſup ſalutare
tuū exultabit vehemēter· Deſi-
deriū cordis ei⁹ tribuiſti ei: ⁊ vo-
lūtate labiorū ei⁹ nō fraudaſti
eum· Quoniā ꝑueniſti eum in
benedictionibꝫ dulcedinis: po-
ſuiſti in capite ei⁹ coronā de la-
pide ꝑcioſo· Uitā peciit a te et
tribuiſti ei: lōgitudinē dierū in
ſeculū et in ſeculū ſeculi· Mag-
na gloria eius in ſalutari tuo:
gloriā et magnū decorē impo-
nes ſup eum· Quoniā dabis
eum in benedictionē ī ſeculū ſe-
culi letificabis eum in gaudio
cum vultu tuo· Quoniam rex
ſperat in dn̄o: et in miſcḋia al-
tiſſimi non cōmouebit· Inue-
niatur man⁹ tua om̄ibꝫ inimi-
cis tuis: dextera tua inueniat oēs
q̄ te oderūt· Pones eos ut cliba-
nū ignis in tempore vultus tui:
dn̄s in ira ſua cōturbabit eos:
et deuorabit eos ignis· Fruc-
tum eoꝝ de terra perdes: ⁊ ſemē
eorū a filijs hoim· Quoniam
declinauerūt in te mala: cogita-
uerūt cōſilia que nō potuerunt
ſtabilire· Quoniā pones eos
dorſum: in reliquijs tuis prepa-
rabis vultū eoꝝ· Exaltare do-
mine in virtute tua: cātabimus
et pſallem⁹ virtutes tuas· In finē
pſalmus dauid pro ſuſceptione
matutina

Deus deus meus reſpice in
me: quare me dereliquiſti:
lōge a ſalute mea verba delicto-
rum meoꝝ. Deus me⁹ clama-
bo per diem et nō exaudies: et
nocte ⁊ nō ad inſipiētiā michi.
Tu autem in ſancto habitas:
laus iſrl. In te ſperauerūt pa-
tres noſtri: ſperauerūt ⁊ libera-
ſti eos. Ad te clamauerunt et
ſalui facti ſunt: in te ſperauerūt
⁊ nō ſūt cōfuſi. Ego aūt ſum
ūmis ⁊ nō homo: obprobriū
hoīm ⁊ abiectio plebis. Omēs
vidētes me deriſerunt me: locuti
ſunt labiis et mouerūt caput.
Sperauit in dn̄o eripiat eum:
ſaluū faciat eū qm̄ vult eum.
Quoniam tu es qui extraxiſti
me de vētre: ſpes mea ab uberi-
bȝ mřis mee: in te ꝓiectus ſum
ex utero. De vētre mřis mee de-
us meus es tu: ne diſceſſeris a
me. Quoniā tribulatio proxi-
ma eſt: qm̄ nō eſt qui adiuuet.
Circūdederūt me vituli multi:
thauri pingues obſederūt me.
Aperuerunt ſup me os ſuū: ſi-
cut leo rapiēs et rugiēs. Sicut
aqua effuſus ſum: et diſperſa
ſunt oīa oſſa mea. Factum
ē cor meū tanq̄ȝ cera liqueſcēs:
in medio vētris mei. Aruit tā-
q̄ȝ teſta virtus mea: ⁊ ligua me-
a adheſit faucibȝ meis ⁊ in pul-
uerē mortis deduxiſti me. Quo-
niā circūdederūt me canes mul-
ti: ↄciliū malignantiū obſedit
me. Foderūt manus meas et
pedes meos: dinumerauerunt
oīa oſſa mea. Ipſi vero ↄſi-
derauerūt et inſpexerunt me: di-
uiſerūt ſibi veſtimēta mea: ⁊ ſu-
p veſtē meā miſerūt ſortē. Tu
aūt dn̄e ne elōgaueris auxiliū
tuū: ad defenſionē meā ↄſpice.
Erue me a framea deus aīam
meā. Salua me ex ore leonis:
et a cornibȝ unicorniū humili-
tatē meā. Narrabo nomē tuū
frībus meis: in medio eccleſie
laudabo te. Qui timetis dn̄m
laudate eum: uniūſum ſemen
iacob glorificate eū. Timeat
eū oīe ſemen iſrl: qm̄ nō ſpre-
uit neqȝ deſpexit depcationem
paupis. Nec aūtit faciē ſuā a
me: ⁊ cū clamarē ad eum exau-
diuit me. Apud te laus mea ī
eccleſia magna: vota mea red-
dam in ↄſpectu timentiū eum.
Edent paupes et ſaturabūtur
et laudabūt dn̄m qui requirūt
uiuēt corda eoꝝ in ſeculū ſeculi.
Reminiſcent̄ et conuertent̄ ad
dn̄m: uniūſe fines trē. Et ado-
rabūt in cōſpectu eius: uniuer-
ſe familie gentiū. Quoniā do-
mini eſt regnū: ⁊ ipſe dn̄abitur
gentiū. Manducauerūt et ado-
rauerūt oēs pingues terre: ī cō-
ſpectu eius cadent omēs q̄ deſcē-

dñr in terrã· Et aĩa mea illi vi-
uet: ⁊ ſemẽ meũ ſeruiet ipſi· An-
nũciabit̃ dño generatio uentu-
ra: ⁊ annũciabũt celi iuſticiã eiꝰ
ꝑplo qui naſcetur quẽ fecit dñs·
Dominꝰ Pſalmus dauid
regit me ⁊ nichil michi de-
erit: in loco paſcue ibi me collo-
cauit· Sup aquã refectionis e-
ducauit me: aĩam meã cõuertit·
Reduxit me ſup ſemitas iuſti-
cie: ꝑpter nomẽ ſuũ· Nam ⁊ ſi
ambulauero in medio umbre
mortis non timebo mala: qñ
tu mecũ es· Uirga tua et bacu-
lus tuus: ipſa me cõſolata ſũt·
Paraſti in cõſpectu meo men-
ſam: adũſus eos qui tribulãt
me· Impĩguaſti ĩ oleo caput
meũ: ⁊ calix meus ĩebriãs quã
ꝑclarus eſt· Et miſcdia tua ſb-
ſequetur me: omĩb; dieb; vite
mee· Et ut inhabitẽ in domo
dñi: in lõgitudine dierũ· Pſal
mus dauid in ꝑma ſabbati·
Domini ẽ terra ⁊ plenitudo
eius: orbis terrarꝫ ⁊ uniũ-
ſi q̃ habitãt in eo· Quia ipſe ſu-
per maria fũdauit eũ: et ſuper
flumina ꝑparauit eũ· Quis aſ-
cendit ĩ mõtem dñi: aut q̃s ſta-
bit in loco ſancto eius· Inno-
cens manib; ⁊ mũdo corde: qui
non accepit in vano aĩam ſuã:
nec iurauit in dolo ꝓximo ſuo·
Hic accipiet benedictionẽ a do-
mino: et miſcdiam a deo ſaluta-
ri ſuo· Hec eſt generatio querẽ-
tiũ eũ: querentiũ faciẽ dei iacob·
Attollite portas principes ve-
ſtras: ⁊ eleuamĩ porte eternales:
et introibit rex glorie· Quis eſt
iſte rex glorie: dñs fortis et po-
tens: dñs potẽs in ꝓlio· Attol-
lite portas ꝑncipes vr̃as: ⁊ ele-
uamini porte eternales: ⁊ introi-
bit rex glorie· Quis eſt iſte rex
glorie: dñs virtutũ ipſe eſt rex
glorie· In finẽ pſalmus dauid
Ad te dñe leuaui aĩam me-
am: deus meus in te cõfi-
do nõ erubeſcã· Neq; irrideant
me inimici mei: etenim vniũſi
q̃ ſuſtinẽt te nõ cõfundent̃· Cõ-
fũdãtur omẽs iniqua agẽtes:
ſup vacue· Uias tuas dñe de-
mõſtra michi: et ſemitas tuas
edoce me· Dirige me ĩ veritate
tua et doce me: q̄a tu es deꝰ ſal-
tor meus: ⁊ te ſuſtinui tota die·
Reminiſcere miſerationũ tua-
rũ dñe: ⁊ miſcdiarꝫ tuarꝫ que a
ſeculo ſunt· Delicta iuuẽtutis
mee ⁊ ignorãtias meas: ne me-
mineris· Secundũ miſcdiam
tuã memẽto mei tu: ꝑpter boni-
tatẽ tuã dñe· Dulcis et rectus
dñs: ꝑpter hoc legẽ dabit delin-
quẽtib; in via· Diriget manſue-
tos in iudicio: docebit mites vi-
as ſuas· Uniũſe vie dñi miſe-
ricordia et veritas: requirẽtib;

testamentū ei⁹ ⁊ testimonia ei⁹.
Propter nomē tuū dñe ꝓpici-
aberis pctō meo: multū est eñ
Quis ē homo qui timet dñm:
legē statuit ei in via quā elegit.
Anima eius in bonis demora-
bit: et semē ei⁹ hereditabit trā.
Firmamētū ē dñs timētib; eū:
et testamētū ipsius ut manifeste-
tur illis. Oculi mei semꝑ ad do-
minū: qm̄ ipse euellet de laqueo
pedes meos. Respice in me et
miserere mei: qȝ unicus et pau-
per sum ego. Tribulationes
cordis mei multiplicati sunt: de
necessitatib; meis erue me. Vi-
de humilitatē meā et laborē meū:
et dimitte uniūsa delicta mea.
Respice inimicos meos quo-
niā multiplicati sunt: ⁊ odio ini-
quo oderunt me. Custodi ani-
mā meā ⁊ erue me: nō erubescā
qm̄ speraui in te. Innocētes ⁊
recti adheserunt michi: qȝ susti-
nui te. Libera deus isrl̄: ex om-
nib; tribulationib; suis. ps dd.
Iudica me dñe qm̄ ego in inno-
cētia mea ingressus sum: ⁊ ī do-
mino sperās non infirmabor.
Proba me dñe et tempta me:
ure renes meos et cor meum.
Quoniā misericordia tua ante ocu-
los meos est: ⁊ cōplacui in veri-
tate tua. Non sedi cum cōsilio
vanitatis: et cum iniqua geren-
tib; nō introibo. Odiui ecclesi-
am malignātiū: et cum impijs
nō sedebo. Lauabo inter ino-
cētes man⁹ meas: ⁊ circūdabo
altare tuū dñe. Ut audiā vocē
laudis: ⁊ enarrē vniuersa mira-
bilia tua. Domine dilexi deco-
rem domus tue: et locū habita-
tionis glorie tue. Ne ꝑdas cū
impijs deus aīam meā: et cum
viris sanguinū vitā meā. In
quorū manib; iniqtates sunt:
dextera eorꝝ repleta ē muneribȝ.
Ego aūt in innocentia mea in
gressus sum: redime me ⁊ mise-
rere mei. Pes enī me⁹ stetit in
directo: ī ecclesijs benedicā te do-
mine. In finem psalmus dauid
priusqm̄ liniretur.
Dominus illuminatio
mea et salus mea:
quē timebo. Domi-
nus protector vite mee a quo tre-
pidabo. Dum appropiāt sup
me nocētes: ut edāt carnes me-
as. Qui tribulant me inimici
mei: ipsi infirmati sunt et ceci-
derunt. Si cōsistāt adūsum me
castra: nō timebit cor meū. Si
exsurgat adūsum me preliū: ī
hoc ego sperabo. Unam peti
a dño hanc requirā: ut inhabi-
tem in domo dñi omnib; dieb;
vite mee. Ut videā voluntatē do-
mini: ⁊ visitē templū ei⁹. Quo-
niā abscōdit me ī tabernaculo
suo in die malorꝝ: protexit me

in abſcondito tabernaculi ſui·
In petra exaltauit me: et nūc
exaltauit caput meū ſup inimi=
cos meos· Circuiui ⁊ immolaui
in tabernaculo eius hoſtiā vo=
ciferationis: cātabo ⁊ pſalmū
dicā dn̄o· Exaudi dn̄e vocem
meā qua clamaui ad te: miſere=
re mei et exaudi me· Tibi dixit
cor meū exquiſiuit te facies me=
a: faciē tuā dn̄e requirā· Ne a=
uertas faciē tuā a me: ne decli=
nes ī ira a ſeruo tuo· Adiutor
meus eſto ne derelinquas me:
neq; deſpicias me deus ſaluta=
ris meus· Quoniā pater meuſ
et mater mea dereliquerūt me:
dn̄s aūt aſſūpſit me· Legē po=
ne michi dn̄e in via tua: et diri=
ge me in ſemita recta ꝓpter ini=
micos meos· Ne tradideris me
in aīas tribulantiū me: qm̄ in=
ſurrexerut in me teſtes iniqui: ⁊
mētita eſt iniq̄tas ſibi· Credo
videre bona dn̄i: in terra viuen=
tiū· Expecta dn̄m viriliť age:
et cōfortet̄ cor tuū et ſuſtine do=
minum· Pſalmus ipi dauid
Ad te dn̄e clamabo de⁹ me=
us ne ſileas a me: ne q̄n=
do taceas a me: et aſſimilabor
deſcendētib; ī lacū· Exaudi dn̄e
vocē orationis mee dum oro
ad te: dum extollo manus me=
as ad templū ſanctū tuū· Ne
ſimul tradas me cum pctōrib;:
⁊ cum operantib; iniq̄tatē ne per=
das me· Qui loquūtur pacem
cum ꝓximo ſuo: mala aūt in
cordib; eoꝝ· Da illis ſcd̄m ope=
ra eoꝝ: et ſcd̄m nequiciā adinuē=
tionū ipoꝝ· Secudū opa ma=
nuū eoꝝ tribue illis: redde retri=
butionē eoꝝ ipis· Quoniā nō
intellexerunt opa dn̄i ⁊ in opa
manuū ei⁹: deſtrues illos et nō
edificabis eos· Benedictus do=
minus: qm̄ exaudiuit vocē de=
precationis mee· Dominus ad=
iutor meus et ꝓtector meus: et
in ipo ſperauit cor meū ⁊ adiu=
tus ſum· Et refloruit caro me=
a: et ex volūtate mea cōfitebor
ei· Dominus fortitudo plebis
ſue: et ꝓtector ſaluationū xp̄i
ſui eſt· Saluū fac ꝓplm̄ tuū do=
mine et benedic hereditati tue:
et rege eos et extolle illos uſq;
in eternum· Pſalm⁹ dauid in
Afferte cōſumacōe tabnacli
dn̄o filij dei: afferte dn̄o fi=
lios arietū· Afferte dn̄o glori=
am et honorē: afferte dn̄o glo=
riam nomīi eius: adorate dn̄m
in atrio ſancto eius· Vox dn̄i
ſup aquas: deus maieſtatis in=
tonuit: dn̄s ſup aquas multas·
Vox dn̄i in virtute: vox dn̄i in
magnificētia· Vox dn̄i cōfrin=
gentis cedros: et cōfringet dn̄s
cedros libani· Et comminuet
eos tanq; vitulū libani: ⁊ dilec=

tus quẽadmodũ filios unicor-
niũ. Vox dñi itercedẽtis flam
mã ignis: vox dñi cõcucientis de-
ſertũ: et cõmouebit dñs deſertũ
cades. Vox dñi pparãtis ceruos
et reuelabit cõdenſa: et in tẽplo
eius omnes dicẽt gloriã. Domi-
nus diluuiũ inhabitare facit:
⁊ ſedebit dñs rex in eternũ. Do-
minus virtutẽ ꝑplo ſuo dabit:
dñs benedicet ꝑplo ſuo ĩ pace.
Pſalm9 cantici in dedicacõe dom9
Exaltabo te dñe Dauid
qm̃ ſuſcepiſti me: nec dele-
ctaſti inimicos meos ſup me.
Domine deus meus clamaui
ad te: et ſanaſti me. Domine
eduxiſti ab inferno aĩam meã:
ſaluaſti me a deſcendẽtib; ĩ lacũ.
Pſallite dño ſancti eius: ⁊ cõfi-
temini memorie ſanctitatis ei9
Quoniã ira in indignatione
eius: et vita in voluntate eius.
Ad veſperũ demorabit fletus:
⁊ ad matutinũ leticia. Ego aũt
dixi in abũdantia mea: nõ mo-
uebor in eternũ. Domine: ĩ vo-
lũtate tua preſtitiſti decori meo
virtutẽ. Auertiſti faciẽ tuam a
me: et factus ſum cõturbatus.
Ad te dñe clamabo: et ad deũ
meũ deꝑcabor. Que utilitas in
ſanguine meo: dum deſcendo
in corruptionẽ. Nunqd cõfite-
bitur tibi puluis: aut ãnuncia-
bit veritatẽ tuã. Audiuit dñs
et miſertus eſt mei: dñs factus
eſt adiutor meus. Conuertiſti
planctũ meũ ĩ gaudiũ michi: cõ
ſcidiſti ſaccũ meũ. et circũdediſti
me leticia. Ut cãtet tibi gloria
mea et nõ cõpungar: dñe deus
meus in eternũ confitebor tibi.
In finẽ pſalm9 dauid ꝑ extaſi.
In te dñe nõ cõfũdar in eternũ:
in iuſticia tua libera me. Incli-
na ad me aurẽ tuã: accelera ut
eruas me. Eſto michi in deum
protectorẽ ⁊ ĩ domũ refugij: ut
ſaluũ me facias. Quoniã for-
titudo mea ⁊ refugiũ meũ es tu:
⁊ ꝓpter nomẽ tuũ deduces me ⁊
enutries me. Educes me de la-
queo quem abſcõderũt michi:
qm̃ tu es ꝓtector me9. In ma-
nus tuas cõmẽdo ſpiritũ meũ:
redemiſti me dñe de9 veritatis.
Odiſti obſeruãtes vanitates:
ſuperuacue. Ego aũt in dño
ſperaui: exultabo et letabor in
miſcdia tua. Quoniã reſpexiſ-
ti humilitatem meã: ſaluaſti de
neceſſitatib; animã meã. Nec
cõcluſiſti me ĩ manib; inimici:
ſtatuiſti in loco ſpacioſo pedes
meos. Miſerere mei dñe qm̃ tri-
bulor: cõturbatus eſt in ira ocu-
lus me9: aĩa mea et venter me-
us. Quoniã defecit ĩ dolore vi-
ta mea: ⁊ anni mei in gemitib;.
Infirmata eſt in pauptate vir-
tus mea: ⁊ oſſa mea cõturbata

ſunt· Super omnes inimicoſ
meos fact⁹ ſum obprobriū vi-
cinis meis valde: et timor notiſ
mei· Qui videbāt me foras fu-
gerunt a me· obliuioni datus
ſum tāq̄ȝ mortu⁹ a corde· Fac-
tus ſum tanq̄ȝ vas ꝑditū: qm̄
audiui vituperationē multoꝝ
cōmorātiū in circuitu· In eo
dum cōuenirēt ſimul aduſum
me: accipere aīam meā ɔſiliati
ſunt· Ego aūt in te ſperaui do-
mine: dixi deus meus es tu: in
manib; tuis ſortes mee· Eripe
me de manu inimicoꝝ meoꝝ: ⁊
a ꝑſequētib; me· Illuſtra faci-
em tuam ſup ſeruū tuū: ſaluū
me fac in miſcďia tua: dn̄e nō
cōfundar qm̄ īuocaui te· Eru-
beſcāt impij et deducant̄ ī infer-
num: muta fiāt labia doloſa·
Que loquuntur aduſus iuſtū
iniq̄tatē: in ſupbia ⁊ in abuſio-
ne· Quā magnā mľtitudo dul-
cedinis tui dn̄e: quā abſcōdiſti
timētib; te· Perfeciſti eis q̄ ſpe-
rant in te: in cōſpectu filioꝝ ho-
minū· Abſcōdes eos in abſcō-
dito faciei tue: a cōturbatione
hoīm· Proteges eos in taber-
naculo tuo: a cōtradictione li-
guarū· Benedictus dn̄s: quo-
niā mirificauit miſcďiā ſuā mi-
chi ī ciuitate munita· Ego au-
tem dixi ī exceſſu mētis mee: ꝓ-
iect⁹ ſum a facie oculoꝝ tuoꝝ·

Ideo exaudiſti vocē orationiſ
mee: dū clamarē ad te· Diligite
dn̄m oēs ſancti eius: qm̄ ve-
ritatē requiret dn̄s: et retribuet
abundāter facientib; ſupbiam·
Viriliť agite et cōfortet̄ cor ve-
ſtrū: oēs qui ſperatis ī dn̄o·
Beati quoꝝ Intellcs dauid.
remiſſe ſunt iniq̄tates: et
quorū tecta ſunt peccata· Bea-
tus vir cui nō imputauit dn̄s
pctm̄: nec ē in ſpiritu ei⁹ dolus·
Quoniā tacui inueterauerūt oſ-
ſa mea: dum clamarē tota die·
Quoniā die ac nocte grauata
ē ſup me man⁹ tua: cōuerſus ſū
in erūna mea dū cōfigit̄ ſpina
Delictū meū cognitū tibi feci:
et iniuſticiā meā nō abſcondi·
Dixi cōfitebor aduſum me in-
iuſticiā meā dn̄o: et tu remiſiſti
impietatē pcci mei· Pro hac o-
rabit ad te oīs ſanctus: in te-
pore oportuno· Verumtamen
in diluuio aquaꝝ multaꝝ: ad
eum nō approximabūt· Tu eſ
refugiū meū a tribulatione q̄
circūdedit me: exultacio mea eru-
e me a circūdantib; me· Intel-
lectū tibi dabo et inſtruā te: in
via hac qua gradieris firmabo
ſup te oculos meos· Nolite fi-
eri ſicut equus et mulus: q̄buſ
nō ē intellectus· In chamo et
freno maxillas eoꝝ conſtringe:
q̄ nō approximāt ad te· Multa

flagella pccōris: ſperātem aut̄
in dn̄o miſcd'ia circūdabit. Le-
tamini in dn̄o et exultate iuſti:
et gloriamini om̄es recti corde.
In finem pſalmus dauid :-
Exultate iuſti in dn̄o: rectos
decet laudatio. Confitemini
dn̄o in cythara: in pſalterio de-
cem cordarū pſallite illi. Can-
tate ei canticū nouū: bene pſal-
lite ei in vociferacone. Quia re-
ctum eſt verbū dn̄i: et oīa opa
eius in fide. Diligit miſc'diam
⁊ iudiciū: miſcd'ia dn̄i plena eſt
t'ra. Verbo dn̄i celi firmati ſūt:
et ſpiritu oris eius om̄is virtus
eorū. Congregās ſicut in utre
aquas maris: ponēs in theſau-
ris abiſſos. Timeat dn̄m oīs
terra: ab eo aūt cōmoueāt̄ oēs
inhabitātes orbē. Quoniā ip-
ſe dixit et facta ſunt: ipſe māda-
uit ⁊ creata ſunt. Dominꝰ diſ-
ſipat conſilia gentiū: reprobat
aūt cogitationes pplorū: ⁊ repro-
bat conſilia pncipū. Conſiliū
aūt dn̄i in eternū manet: cogi-
tationes cordis eius in genera-
tionem et generationē. Beata
gens cuiꝰ eſt dn̄s deus eius: po-
pulus quē elegit ī hereditatē ſi-
bi. De celo reſpexit dn̄s: vidit
omnes filios hoīm. De ꝑpara-
to habitaculo ſuo: reſpexit ſup
om̄es q̄ habitāt terrā. Qui fix-
it ſingillatim corda eorū: q̄ itelli-
git om̄ia opera eorū. Non ſal-
uatur rex per multā virtutē: et
gygas nō ſaluabit̄ in multitu-
dine uirtutis ſue. Fallax equus
ad ſalutē: in abūdātia aūt vir-
tutis ſue nō ſaluabitur. Ecce
oculi dn̄i ſup metuētes eū: et in
eis qui ſperāt ſup miſcd'ia eiꝰ.
Ut eruat a morte aīas eorū: et
alat eos in fame. Anima nr̄a
ſuſtinet dn̄m: qm̄ adiutor ⁊ p-
tector noſter ē. Quia in eo leta-
bit̄ cor nr̄m: et in noīe ſanc-
to eius ſperauimꝰ. Fiat miſe-
ricordia tua dn̄e ſup nos: quē-
admodū ſperauimꝰ in te. Ps
dauid cū mutauit vultū ſuū
corā abimelech ⁊ dimiſit eū ⁊ abijt.
Benedicā dn̄m in om̄i tēpo-
re: ſemp laus eiꝰ ī ore me-
o. In dn̄o letabitur aīa mea:
audiāt māſueti et letent̄. Mag-
nificate dn̄m mecū: et exaltemꝰ
nomē eiꝰ in idipm. Exquiſiui
dn̄m et exaudiuit me: et ex om-
nibꝫ tribulationibꝫ meis eripu-
it me. Accedite ad eū et illumi-
namini: et facies vr̄e nō cōfun-
dent̄. Iſte pauper clamauit et
dn̄s exaudiuit eū: et de omnibus
tribulationibꝫ eiꝰ ſaluauit eū.
Immittet angelus dn̄i ī circu-
itu timentiū eū: et eripiet eos.
Guſtate et videte qm̄ ſuauis ē
dominꝰ: beatus vir qui ſperat
in eo. Timete dn̄m oēs ſancti

eius:qui nō ē in opia timētibꝫ
eum. Diuites eguerūt ⁊ eſurie-
runt:inquirētes autē dn̄m non
minuētur omni bono. Venite
filij audite me:timorē dn̄i doce-
bo vos. Quis eſt homo q̄ vult
vitā:diligit dies videre bonos:
Prohibe linguā tuā a malo:
et labia tua ne loquātur dolū.
Diuerte a malo ⁊ fac bonū:in-
quire pacē et ꝑſequere eā. Ocu-
li dn̄i ſup iuſtos: et aures eius
in preces eoꝝ. Vultus autē dn̄i
ſup faciētes mala:ut ꝑdat de t̄-
ra memoriā eoꝝ. Clamauerūt
iuſti et dn̄s exaudiuit eos:et ex
omnibꝫ tribulationibꝫ eoꝝ libe-
rauit eos. Iuxta ē dn̄s hijs q̄
tribulato ſunt corde:⁊ humiles
ſpiritu ſaluabit. Multe tribu-
lationes iuſtorū:et de hijs om̄i-
bus liberabit eos dn̄s. Cuſto-
dit dn̄s om̄ia oſſa eoꝝ:unū ex
hijs non cōteretur. Mors pc̄torū
peſſima:et q̄ oderūt iuſtū delin-
quent. Redimet dn̄s aīas ſer-
uorū ſuoꝝ:et nō delinquēt oēs
q̄ ſperāt in eo. In finē ps dauid.
Iudica dn̄e nocētes me:expug-
na impugnātes me. Apprehē-
de arma et ſcutū:⁊ exſurge ī ad-
iutoriū michi. Effunde frame-
am et cōclude adūſus eos qui
perſecunt me:dic aīe mee ſalus
tua ego ſū. Cōfūdāt et reuere-
antur:querentes aīam meam.

Auertant retrorſum ⁊ cōfūdā-
tur:cogitātes michi mala. Fi-
ant tanq̄ȝ puluis ante faciē uē-
ti:et angelus dn̄i coartās eos.
Fiat via illoꝝ tenebre et lubri-
cū:⁊ angelus dn̄i ꝑſequēs eos.
Quoniā gratis abſcōderūt mi-
chi interitū laquei ſui:ſupuacu-
e exprobrauerūt aīam meam.
Veniat illi laqueus quē igno-
rat:⁊ captio quā abſcōdit appre-
hēdat eū:et in laqueū cadat in
ipm̄. Anima autē mea exulta-
bit in dn̄o: et delectabitur ſup ſa-
lutari ſuo. Omnia oſſa mea di-
cēt:dn̄e q̄s ſimilis tibi. Eripiēs
inopē de manu fortioꝝ eius: ege-
nū ⁊ pauperē a diripientibꝫ eū.
Surgētes teſtes iniqui:q̄ igno-
rabant interrogabāt me. Retri-
buebāt michi mala ꝓ bonis:
ſterilitatē aīe mee. Ego autē cū
michi moleſte eſſent:induebar
cilicio. Humiliabā in ieiunio
animā meam: et oratio mea ī
ſinu meo cōuertetur. Quaſi ꝓxi-
mū q̄ſi frēm nr̄m ſic cōplacebā:
quaſi lugens et cōtriſtatus ſic
humiliabar. Et adūſum me
letati ſunt ⁊ cōuenerūt: congre-
gata ſunt ſuper me flagella et
ignoraui. Diſſipati ſūt nec cō-
puncti: tēptauerūt me ſubſan-
nauerunt me ſubſannatione:
frenduerūt ſup me dentibꝫ ſuis
Domine quādo reſpicies: reſti-

tue animā meā a malignitate
eoꝝ: a leonib; unicā meā· Cō-
fitebor tibi in eccleſia magna:
in ꝑplo graui laudabo te· Nō
ſupgaudeant michi q̄ adūſant̄
michi inique: q̄ oderūt me gra-
tis et annuūt oculis· Quoniā
michi quidē pacifice loquebant̄:
et in iracūdia terre loquētes do-
los cogitabant· Et dilatauē-
runt ſup me os ſuū: dixerūt eu-
ge euge viderūt oculi nr̄i· Vidi-
ſti dn̄e ne ſileas: dn̄e ne diſce-
das a me· Exſurge et intende
iudicio meo deus meus: et dn̄s
me⁹ in cauſam meā· Iudica
me ſcd̄m iuſticiā tuā dn̄e deus
meus: ⁊ nō ſupgaudeāt michi·
Non dicāt ī cordib; ſuis euge
euge aīe nr̄e: nec dicant deuora-
bim⁹ eū· Erubeſcāt ⁊ reuereāt̄
ſimul: q̄ gratulāt̄ malis meis·
Induātur confuſione ⁊ reue-
rētia q̄ maligna loquūtur ſup
me· Exultet et letētur q̄ volūt
iuſticiā meā: et dicāt ſemp ma-
gnificet̄ dn̄s qui volūt pacem
ſerui eius· Et lingua mea me-
ditabit̄ iuſticiā tuam: tota die
laudē tuā· In finē ſeruo dn̄i dd.
Dixit iniuſtus ut delinquat
in ſemetipo: nō eſt timor
dei ante oculos eius· Quoniā
doloſe egit in cōſpectu eius: ut
inueniatur iniq̄tas ei⁹ ad odiū·
Verba oris eius iniq̄tas et do-
lus: noluit ītelligē ut bene age-
ret· Iniq̄tatē meditatus eſt in
cubili ſuo: aſtitit omī vie non
bone: maliciā aūt non odiuit·
Domine in celo miſcdia tua:
et veritas tua uſq; ad nubes·
Iuſticia tua ſicut montes dei:
iudicia tua abiſſus multa· Ho-
mines ⁊ iumēta ſaluabis dn̄e:
quēadmodū multiplicaſti mi-
ſericordiā tuā deus· Filii aūt
hoīm: in tegmine alarū tuarū
ſperabunt· Inebriabūtur ab
ubertate domus tue: ⁊ torrente
voluptatis tue potabis eos·
Quoniā apud te eſt fons vite:
et ī lumine tuo videbim⁹ lumē·
Pretende miſcdiā ſcientibus te:
et iuſticiā tuā hiis qui recto ſūt
corde· Nō veniat michi pes ſu-
pbie: ⁊ manus pctōris nō mo-
ueat me· Ibi ceciderūt q̄ opan-
tur iniq̄tatem: expulſi ſunt nec
potuerūt ſtare· Pſ ipi dauid·
Noli emulari in malignāti-
bus: neq; zelaueris facien-
tes iniq̄tatē· Quoniā tanq̄ fe-
nū velocit̄ areſcēt: et quēadmo-
dum olera herbaꝝ cito decidēt·
Spera in dn̄o ⁊ fac bonitatē:
⁊ inhabita terram ⁊ paſceris in
diuitiis eius· Delectare ī dn̄o:
et dabit tibi peticiones cordis
tui· Reuela dn̄o viā tuā et ſpe-
ra in eo: ⁊ ipe faciet· Et educet
quaſi lumē iuſticiā tuā: ⁊ iudici-

um tuū tanq̄ʒ meridiē: ſubdit⁹
eſto dn̄o ⁊ ora eū. Noli emula-
ri in eo qui ꝓſperat in via ſua:
in hoīe faciēte iniuſticias. Deſi-
ne ab ira ⁊ derelinque furorē: no-
li emulari ut maligneris. Qm̄
q̄ malignant̄ exterminabūtur:
ſuſtinentes aūt dn̄m ipſi heredi-
tabūt terram. Et adhuc puſillū
et nō erit peccator: et queres lo-
cum eius ⁊ nō inuenies. Māſue-
ti aūt hereditabūt terrā: et delec-
tabūtur in multitudine pacis.
Obſeruabit pc̄tor iuſtū: et ſtri-
debit ſup eum dentibʒ ſuis. Do-
minus aūt irridebit eū: qm̄ pro-
ſpicit q̄ veniet dies ei⁹. Gladi-
um euaginauerūt pc̄tores: inte-
derūt arcū ſuū. Ut decipiāt pau-
perē et inopē: ut trucidēt rectos
corde. Gladi⁹ eoꝝ intret in cor-
da ipoꝝ: ⁊ arcus eoꝝ ꝯfringat̄.
Melius eſt modicū iuſto: ſuper
diuitias pc̄torū multas. Quo-
niā brachia pc̄toꝝ ꝯterent̄: cō-
firmat aūt iuſtos dn̄s. Nouit
dn̄s dies īmaculatoꝝ: ⁊ heredi-
tas eoꝝ in eternū erit. Non cō-
fundent̄ in tempore malo: et in
diebʒ famis ſaturabunt̄: quia
pc̄tores peribūt. Inimici vero
dn̄i mox ut honorificati fuerīt
et exaltati: deficiētes queadmo-
dū fum⁹ deficiēt. Mutuabit̄ pec-
cator et non ſoluet: iuſtus aūt
miſeret̄ ⁊ tribuet. Quia benedi-

cētes ei hereditabūt terrā: male-
dicētes aūt ei diſperibūt. Apud
dn̄m greſſus hoīs dirigent̄: ⁊ vi-
am eius volet. Cum ceciderit
nō collidet̄: quia dn̄s ſupponit
manū ſuā. Iunior fui etenī ſe-
nui: et nō vidi iuſtū derelictum:
nec ſemen eius querēs panem.
Tota die miſeret̄ et cōmodat:
et ſemen illius in benedictione
erit. Declina a malo et fac bo-
nū: et inhabita in ſeculū ſeculi.
Quia dn̄s amat iudiciū: ⁊ nō
derelinquet ſanctos ſuos: ī eter-
nū ꝯſeruabunt̄. Iniuſti puni-
entur: et ſemen impioꝝ peribit.
Iuſti aūt hereditabūt terrā: ⁊
inhabitabūt in ſeculū ſeculi ſu-
per eā. Os iuſti meditabit̄ ſapi-
entiā: et lingua eius loquet̄ iu-
diciū. Lex dei eius in corde ip̄i⁹:
et nō ſupplātabūt̄ greſſus ei⁹.
Conſiderat pc̄tor iuſtū: querit
⁊ mortificare eū. Domin⁹ aūt
nō derelinquet eum in manibʒ
ei⁹: nec damnabit eū cū iudica-
bitur illi. Expecta dn̄m et cu-
ſtodi viā eius: et exaltabit te ut
hereditate capias terrā: cū peri-
erint pc̄tores videbis. Vidi im-
piū ſuperexaltatū: et eleuatū ſi-
cut cedros libani. Et trāſiui ⁊
ecce non erat: queſiui eū ⁊ non
eſt inuentus locus ei⁹. Cuſtodi
innocentiā et vide equitatē: quo-
niā ſūt reliquie homī pacifico.

niuſti aūt diſperibūt: ſimul re-
liquie impiorꝫ interibūt. Sal⁹
aūt iuſtorꝫ a dn̄o: et ꝓtector eo-
rum in tempore tribulationis.
Et adiuuabit eos dn̄s et libe-
rabit eos: et eruet eos a pc̄cori-
bus: ⁊ ſaluabit eos q̄a ſperaue-
runt in eo. Ps dauid in reme-
Domine moratōe ſabbati
ne in furore tuo arguas
me: neqꝫ ĩ ira tua corripias me.
Quoniā ſagitte tue infixe ſunt
michi: ⁊ cōfirmaſti ſup me ma-
nū tuā. Non eſt ſanitas in car-
ne mea a facie ire tue: nō ē pax
oſſibꝫ meis a facie pc̄corū meo-
rū. Quoniā iniq̄tates mee ſup-
greſſe ſunt caput meū: et ſicut
onus graue grauate ſunt ſup
me. Putruerūt et corrupte ſūt
cicatrices mee: a facie inſipiēcie
mee. Miſer fact⁹ ſum et curua-
tus ſum uſqꝫ in finem: tota die
cōtriſtatus ingrediebar. Quo-
niā lūbi mei impleti ſunt illuſi-
onibꝫ: et nō ē ſanitas in carne
mea. Afflictus ſum ⁊ humilia-
tus ſū nimis: rugiebā a gemi-
tu cordis mei. Dn̄e ante te om-
ne deſideriū meū: ⁊ gemit⁹ me⁹
a te nō ē abſcōditus. Cor me-
um cōturbatū eſt: dereliquit me
virtus mea: ⁊ lumē oculorꝫ me-
orū et ipſm nō eſt mecū. Amici
mei et ꝓximi mei: adūſum me
appropīquauerūt et ſteterunt.

Et q̄ iuxta me erāt de lōge ſtete-
rūt: et vim faciebāt q̄ querebāt
aīam meā. Et q̄ inq̄rebāt ma-
la michi locuti ſunt vanitates:
et dolos tota die meditabātur.
Ego aūt tanq̄ȝ ſurdus nō au-
diebā ⁊ ſicut mutus non aperi-
ens os ſuū. Et fact⁹ ſum ſicut
homo nō audiēs: et nō habēs
ĩ ore ſuo redargutiones. Quo-
niā in te dn̄e ſperaui: tu exaudi-
es dn̄e deus meus. Quia dixi
ne quādo ſupgaudeāt michi in-
imici mei: et dum cōmouent̃ pe-
des mei. ſup me magna locuti
ſunt. Quoniā ego in flagella
parat⁹ ſū: et dolor meus in cō-
ſpectu meo ſemp. Quoniā ini-
quitatem meam annūciabo: ⁊
cogitabo ꝓ pc̄co meo. Inimi-
ci autem mei viuūt ⁊ cōfirmati
ſunt ſup me: et multiplicati ſūt
qui oderūt me inique. Qui retri-
buūt mala ꝓ bonis detrahebāt
michi: quoniā ſeq̄bar bonita-
tem. Ne derelinquas me dn̄e de-
us meus: ne diſceſſeris a me.
Intende in adiutoriū meū: do-
mine deus ſalutis mee. In finē
pro ydithun canticum dauid.
Dixi cuſtodiam vias
meas: ut non delin-
quā in lingua mea.
Poſui ori meo cuſtodiā: cum
cōſiſteret peccator adūſum me.
Abmutui et humiliat⁹ ſum ⁊

ſilui a bonis: et dolor meus re-
novatus eſt. Concaluit cor me-
um intra me: ⁊ in meditatione
mea exardeſcet ignis. Locut⁹
ſū in lingua mea: notū fac mi-
chi dñe finē meū. Et numerū
dierū meoꝝ q̄ ē: ut ſciā q̄d deſit
michi. Ecce menſurabiles poſu-
iſti dies meos: et ſubſtātia me-
a tanq̄ nichilū ante te. Verun-
tamen univ̄ſa vanitas: omnis
homo vivens. Veruntamē in
ymagine pertranſit homo: ſed
et fruſtra cōturbat̄. Theſauri-
zat: et ignorat cui cōgregabit
ea. Et nūc que eſt expectatio
mea nonne dñs: et ſubſtantia
mea apud te eſt. Ab omībꝫ ini-
q̄tatibꝫ meis erue me: opprobri-
um inſipienti dediſti me. Obmu-
tui et non aperui os meū: quō
tu feciſti amove a me plagas
tuas. A fortitudine man⁹ tue
ego defeci in increpationibꝫ: ꝓp-
ter iniq̄tatē corripuiſti hoīem.
Et tabeſcere feciſti ſicut arane-
am aīam ei⁹: verūtamē vane
cōturbat̄ omīs homo. Exau-
di orationē meā dñe et depreca-
tionem meā: auribꝫ ꝑcipe lacri-
mas meas. Ne ſileas quō ad-
vena ego ſum apud te: et pere-
grinus ſicut omnes patres mei.
Remitte me ut refrigerer priuſ-
q̄ abeā: et amplius non ero.
In finem pſalmus David.

Expectās expectavi dñm:
⁊ intendit michi. Et exau-
divit p̄ces meas: ⁊ eduxit me de
lacu miſerie et de luto fecis. Et
ſtatuit ſupra petrā pedes me-
os: ⁊ direxit greſſus meos. Et
īmiſit in os meū canticū novū:
carmē deo nr̄o. Videbūt multi
et timebūt: et ſperabūt in dño.
Beatus vir cuius eſt nomē do-
mini ſpes eius: et non reſpexit
ī vanitates et inſanias falſas.
Multa feciſti tu dñe deus meus
mirabilia tua: ⁊ cogitationibꝫ
tuis nō eſt qui ſilis ſit tibi. An-
nūciavi et locutus ſum: multi-
plicati ſunt ſup numerū. Sa-
crificiū et oblationem noluiſti:
aures autē ꝑfeciſti michi. Holo-
cauſtū et ꝓ pcc̄o nō poſtulaſti:
tunc dixi ecce venio. In capite
libri ſcriptū ē de me ut facerē vo-
luntatē tuā: deus meus volui et
legē tuam ī medio cordis mei.
Annūciavi iuſticiā tuā ī eccle-
ſia magna: ecce labia mea nō
ꝓhibebo dñe tu ſciſti. Iuſti-
ciā tuā nō abſcōdi ī corde meo:
veritatē tuā ⁊ ſalutare tuū dixi.
Non abſcōdi miſericordiam tuā ⁊
veritatē tuā: a concilio multo.
Tu autē dñe ne lōge facias mi-
ſerationes tuas a me: miſericordia
et veritas tua ſemp ſuſceperūt
me. Quō circūdederunt me ma-
la quorū nō ē numerus: cōpre-

henderunt me iniq̄tates mee: et
nō potui ut viderē. Multiplica-
te ſūt ſup capillos capitis mei.
et cor meū dereliq̄t me. Cōpla-
ceat tibi dñe ut eruas me: dñe
ad adiuuādū me reſpice. Con-
fundātur ⁊ reuereātur ſimul: q̄
querūt aīam meam ut auferāt
eā. Auertātur retrorſum et re-
uereant̄: q̄ volunt michi mala.
Ferant ɔfeſtim cōfuſionē ſuā:
q̄ dicūt michi euge euge. Exul-
tent ⁊ letētur ſup te om̄es querē-
tes te: et dicāt ſemꝑ magnificet̄
dñs qui diligunt ſalutare tuū.
Ego aūt mēdicus ſum ⁊ pau-
per: dñs ſollicitus eſt mei. Ad-
iutor meus et ꝓtector meus tu
es: deus meus ne tardaueris.
In finē ps dauid. intellc̄s filijs
Beatus qui intelligit chore
ſup egenū ⁊ pauperē: ī die
mala liberabit eum dñs. Do-
minus conſeruet eum et viuifi-
cet eum: ⁊ beatū faciat eū in ter-
ra: et nō tradat eū in aīam ini-
micoꝝ eius. Dominus opem
ferat illi ſup lectū doloris eius:
vniūſum ſtratū ei⁹ verſaſti in ī-
firmitate ei⁹. Ego dixi dñe mi-
ſerere mei: ſana aīam meā q̄a
peccaui tibi. Inimici mei dixe-
rūt mala michi: quādo moriet̄
⁊ peribit nomē eius: Et ſi ingre-
diebat̄ ut videret vana loquēba-
tur cor eius: cōgregauit iniqui-
tatem ſibi. Egrediebat̄ foras:
et loquebat̄ in idipm̄. Adūſū
me ſuſurrabāt om̄s inimici mei:
adūſum me cogitabant mala
michi. Verbū iniquū cōſtitue-
runt adūſū me: nūquid q̄ dor-
mit nō adiciet ut reſurgat: Et-
enī homo pacis mee ī quo ſpe-
raui: q̄ edebat panes meos ma-
gnificauit ſup me ſupplātatio-
nē. Tu aūt dñe miſerere mei: ⁊
reſuſcita me ⁊ retribuā eis. In
hoc cognoui qm̄ voluiſti me:
qm̄ nō gaudebit inimicus me-
us ſup me. Me aūt ꝓpter inno-
centiam ſuſcepiſti: et cōfirmaſti
me in conſpectu tuo in eternū.
Benedictus dñs deus iſrl̄ a ſe-
culo in ſeculū: fiat fiat. In finē
intellc̄s filijs chore ps dauid
Quēadmodū deſiderat cer-
uus ad fōtes aquaꝝ: ita
deſiderat aīa mea ad te de⁹. Si-
tiuit anima mea ad deum for-
tem viuū: quādo veniā et appa-
rebo ante faciem dei: Fuerunt
michi lacrime mee panes die
ac nocte: dum dicit̄ michi quo-
tidie ubi ē deus tuus. Hec recor-
datus ſum: et effudi in me ani-
mam meā: qm̄ trāſibo in locū
tabernaculi ādmirabilis uſq; ad
domū dei. In voce exultatōniſ
et cōfeſſionis: ſonus epulātis.
Quare triſtis es aīa mea: ⁊ q̄re
cōturbas me: Spera ī deo qm̄

adhuc confitebor illi: ſalutare
vultus mei et deus meus. Ad
meipm̄ aīa mea cōturbata eſt:
propterea memor ero tui de ter
ra iordanis ⁊ hermonijm a mō-
te modico. Abiſſus abiſſum ī-
uocat: ī voce catharactarū tua-
rum. Omnia excelſa tua et flu-
ctꝰ tui ſup me trāſierūt. In die
mādauit dn̄s miſericordiam ſuam:
et nocte cāticū eius. Apud me
oratio deo vite mee: dicā deo ſu-
ſceptor meꝰ es. Quare oblitus
es mei: et quare cōtriſtatus īce-
do dū affligit me inimicꝰ. Dū
cōfringūtur oſſa mea. exprobra-
uerūt michi qui tribulāt me ini-
mici mei. Dū dicūt michi p ſin-
gulos dies ubi eſt deus tuus: q̄
re triſtis es aīa mea ⁊ quare cō-
turbas me. Spera in deo quo-
niā adhuc cōfitebor illi: ſaluta-
re vultus mei et deus meus. In
Iudica me deus finē pſ dauid.
et diſcerne cauſam meā de gēte
non ſancta: ab hoīe iniquo et
doloſo erue me. Quia tu es deꝰ
fortitudo mea: quare me repu-
liſti et quare triſtis īcedo dum
affligit me inimicꝰ. Emitte lu-
cem tuā et veritatē tuā: ipſa me
deduxerūt ⁊ adduxerūt in mon-
tē ſanctū et in tabernacula tua.
Et introibo ad altare dei: ad de-
um qui letificat iuuentutē meā.
Confitebor tibi in cythara deꝰ

deus meꝰ: q̄re triſtis es aīa mea
et quare cōturbas me. Spera
in deo qm̄ adhuc cōfitebor illi:
ſalutare vultꝰ mei ⁊ deꝰ meus.
In finē p filijs chore intellcūs
Deus auribꝰ pſ dauid.
nr̄is audiuimꝰ: pr̄es nr̄i
anūciauerūt nobis. Opus qd̄
operatus es in diebꝰ eorū: et in di-
ebus antiquis. Manus tua gē-
tes diſpdidit et plantaſti eos:
afflixiſti ppl'os et expuliſti eos.
Nec enī in gladio ſuo poſſede-
runt terrā: et brachiū eorū non
ſaluauit eos. Sed dextera tua
et brachiū tuum ⁊ illuminatio
vultus tui: qm̄ cōplacuiſti ī eis.
Tu es ipſe rex meus ⁊ deus me-
us: qui mādas ſalutes iacob.
In te inimicos nr̄os ventilabi-
mus cornu: et in noīe tuo ſper-
nemus inſurgentes in nobis.
Non enī in arcu meo ſperabo:
⁊ gladius meus non ſaluabit
me. Saluaſti enī nos de affligē-
tibꝰ nos: et odiētes nos cōfudi-
ſti. In deo laudabimur tota
die: et in noīe tuo cōfitebimur
in ſeculū. Nunc aūt repuliſti ⁊
confudiſti nos: ⁊ nō egredieris
in virtutibꝰ nr̄is. Auertiſti nos
retrorſū poſt inimicos nr̄os: ⁊
qui oderūt nos diripiebāt ſibi.
Dediſti nos tanq̄ oues eſcar:
⁊ in gētibꝰ diſperſiſti nos. Vē-
didiſti ppl'm tuū ſine p̄cio: ⁊ nō

fuit multitudo in cõmutationi-
bus eorũ. Poſuiſti nos opp-
briũ vicinis nr̃is: ſubſannatio-
nem et deriſum hijs qui ſunt in
circuitu nr̃o. Poſuiſti nos ĩ ſi-
militudinẽ gentibꝫ: cõmotionẽ
capitis in pplis. Tota die vere-
cundia mea cõtra me eſt: et con-
fuſio faciei mee cooperuit me. A
voce exprobrãtis et obloquẽtis:
a facie inimici et pſequẽtis. Hec
omnia venerũt ſup nos nec ob-
liti ſumus te: et inique non egi-
mus in teſtamẽto tuo. Et nõ
receſſit retro cor nr̃m: et declina-
ſti ſemitas noſtras a via tua.
Quoniã humiliaſti nos in lo-
co afflictionis: et cooperuit nos
umbra mortis. Si obliti ſum⁹
nomẽ dei nr̃i: et ſi expãdim⁹ ma-
nus nr̃as ad deũ alienũ. Non-
ne deus requiret iſta: ipſe eñi no-
uit abſcondita cordis. Quoni-
am pter te mortificamur tota
die: eſtimati ſumus ſicut oues
occiſionis. Exurge quare ob-
dormis dñe: exurge et ne repel-
las in finẽ. Quare faciẽ tuam
auertis obliuiſceris inopie no-
ſtre: et tribulationis nr̃e. Quo-
niã humiliata ẽ in puluere aĩa
nr̃a: cõglutinatus eſt in tra ve-
ter noſter. Exurge dñe adiu-
ua nos: et redime nos pter no-
mẽ tuũ. In finẽ p his q̃ cõmuta-
buntur filijs chore ad intellectũ
/ canticũ pro dilcõ.

Eructauit cor meũ vbũ bo-
nũ: dico ego opa mea re-
gi. Lingua mea calam⁹ ſcribe:
velociter ſcribẽtis. Specioſus
forma p̃ filijs hoim: diffuſa eſt
gratia ĩ labijs tuis: ppterea be-
nedixit te deus in eternũ. Accin-
gere gladio tuo: ſup femur tu-
um potẽtiſſime. Specie tua et
pulcritudine tua: intende pſp-
re pcede et regna. Propter ve-
ritatẽ et mãſuetudinẽ et iuſticiã:
et deducet te mirabilr̃ dextera tua.
Sagitte tue acute: ppli ſub te
cadẽt in corda inimicorꝫ regis.
Sedes tua deus in ſeculũ ſecu-
li: virga directionis virga reg-
ni tui. Dilexiſti iuſticiã et odiſti
iniq̃tatem: ppterea vnxit te deus
deus tuus oleo leticie pre cõſor-
tibus tuis. Mirra et gutta et ca-
ſia a veſtimẽtis tuis: a domibꝫ
eburneis ex quibꝫ delectauerũt
te filie regũ in honore tuo. Aſti-
tit regina a dextris tuis in ve-
ſtitu deaurato: circũdata varie-
tate. Audi filia et vide et inclina
aurem tuã: et obliuiſcere pplm
tuũ et domũ pris tui. Et cõcu-
piſcet rex decorẽ tuũ: qm ipſe eſt
dñs deus tuus et adorabũt eũ.
Et filie tyri ĩ muneribꝫ: vultũ
tuũ deprecabũtur omẽs diuites
plebis. Omnis gloria ei⁹ filie
regis abintus: in fimbrijs au-
reis circũamicta varietatibus.

Adducētur regi virgines poſt
eam: pxime eius afferētur tibi.
Afferētur in leticia et exultatio-
ne: adducent̄ in templū regis.
Pro patribꝫ tuis nati ſunt tibi
filij: cōſtitues eos p̄ncipes ſup
omnē terrā. Memor ero nomi-
tui dn̄e: in omī generacione et
generacōne. Propterea pp̄ꝉi cō-
fitebunt̄ tibi in eternū et in ſecu-
lū ſeculi. In finē p filijs chore
pro archanis pſalm⁹ dauid.
Deus noſter refugiū et vir-
tus: adiutor in tribulacō-
nibus que īuenerūt nos nimis.
Propterea nō timebim⁹ dum
turbabit̄ terra: et trāſferent̄ mō-
tes in cor maris. Sonauerūt
⁊ turbate ſunt aque eoꝝ: cōtur-
bati ſunt mōtes in fortitudine
eius. Fluminis impetus letifi-
cat ciuitatē dei: ſanctificauit ta-
bernaculū ſuū altiſſim⁹. Deus
in medio eius non cōmouebit̄:
adiuuabit eam deus mane di-
luculo. Conturbate ſunt gen-
tes et īclinata ſunt regna: dedit
vocem ſuā mota eſt terra. Do-
minus virtutū nobiſcū: ſuſcep-
tor noſter deus iacob. Uenite ⁊
videte opa dn̄i que poſuit pdi-
gia ſup trā: auferēs bella uſqꝫ
ad finē terre. Arcum conteret ⁊
confringet arma: ⁊ ſcuta cōbu-
ret igni. Uacate ⁊ videte quoni-
am ego ſū deus: exaltabor ī gē-
tibꝫ et exaltabor in terra. Dn̄s
virtutū nobiſcū: ſuſceptor no-
ſter de⁹ iacob. In finē p filijs cho-
re pſ dauid.
Omnes gentes
plaudite manibꝫ: iubila-
te deo ī voce exultacōnis. Quo-
niā dn̄s excelſus terribilis: rex
magn⁹ ſup omnē terrā. Sub-
iecit pp̄los nobis: ⁊ gentes ſub
pedibꝫ nr̄is. Elegit nobis he-
reditatē ſuā: ſpeciē iacob quā
dilexit. Aſcendit de⁹ in iubilo:
⁊ dn̄s ī voce tube. Pſallite deo
noſtro pſallite: pſallite regi no-
ſtro pſallite. Quoniā rex oīs t-
re deus: pſallite ſapiēter. Reg-
nabit deus ſup gētes: de⁹ ſedet
ſup ſedē ſanctā ſuā. Principes
pp̄loꝝ cōgregati ſunt cum deo
abraham: qm̄ dij fortes tre ve-
hemēter eleuati ſunt. Pſ cantici
filijs chore ſecunda ſabbati.
Magnus dn̄s ⁊ laudabilis
nimis: in ciuitate dei nr̄i ī
mōte ſancto eius. Fundatur
exultatione vniūſe terre: mons
ſyon latera aquilonis ciuitas
regis magni. Deus in domibꝫ
ei⁹ cognoſcet̄: cum ſuſcipiet eā.
Quoniā ecce reges terre cōgre-
gati ſunt: cōuenerūt in vnum.
Ipſi videntes ſic ām̄irati ſunt:
cōturbati ſunt cōmoti ſunt: tre-
mor apphendit eos. Ibi dolo-
res ut parturiētis: in ſpiritu ve-
hemēti conteres naues tharſis

Sicut audiuim⁹ sic vidim⁹ in
ciuitate dñi virtutū ī ciuitate dei
nři: deus fundauit eā in eternū.
Suscepimus deus miscdiam
tuā: in medio templi tui. Secū-
dum nomē tuū deus sic et laus
tua in fines terre: iusticia plena
est dextera tua. Letetur mons
syon ⁊ exultēt filie iude: ꝓpter iu-
dicia tua dñe. Circūdate syon
et cōplectimini eā: narrate in t̄-
ribus eius. Ponite corda vřa
in virtute eius: et distribuite do-
mos ei⁹ ut enarretis ī progeni-
e altera. Quoniā hic est de⁹ de⁹
noster in eternū ⁊ in seculū secli:
ipe reget nos in secula. Infinē
Audite hec filijs chore ps dd.
omēs gētes: auribȝ perci-
pite oēs qui habitatis orbē.
Quiqȝ terrigene et filij hoīm: si-
mul in unum diues et pauper.
Os meū loquet' sapiētiā: ⁊ me-
ditatio cordis mei prudenciā.
Inclinabo in parabolā aurē
meā: aperiā in psalterio ꝓposi-
tionē meā. Cur timebo in die
mala: iniqtas calcanei mei cir-
cundabit me. Qui confidūt in
virtute sua: ⁊ in multitudine di-
uiciaꝝ suaꝝ gloriātur. Frater
nō redimit redimet homo: nō
dabit deo placationē suā. Et
preciū redēptionis aīe sue: et
laborabit in eternū et viuet ad-
huc in finem. Non videbit interi-
tum cum viderit sapiētes mori-
entes: simul insipiēs et stultus
peribūt. Et relinquent alienis
diuicias suas: et sepulcra eorū
dom⁹ eoꝝ ī eternū. Tabernacula
eoꝝ ī ꝓgenie ⁊ ꝓgenie: vocaue-
runt nomīa sua in terris suis.
Et homo cum in honore esset
nō intellexit: cōparatus ē iumē-
tis insipientibȝ: et similis fact⁹
ē illis. Hec via illoꝝ scandalū
ipsis: et postea in ore suo cōpla-
cebunt. Sicut oues in inferno
positi sunt: mors depascet eos.
Et dñabūtur eorū iusti in ma-
tutino: ⁊ auxiliū eoꝝ veterascet
in inferno a gloria eoꝝ. Verū-
tamē de⁹ redimet aīam meā de
manu inferi cum acceperit me.
Ne timueris cum diues factus
fuerit homo: et cū mltiplicata
fuerit gloria dom⁹ eius. Quo-
niam cū interierit nō sumet oīa:
neqȝ descendet cū eo gloria eius.
Quia aīa eius in vita ipsius be-
nedicetur: cōfitebit' tibi cū bene
feceris ei. Introibit usqȝ in ꝓ-
genies patrū suoꝝ: usqȝ in eter-
nū nō videbit lumē. Homo cū
ī honore esset nō intellexit: cōpa-
ratus est iumētis insipientibus:
et similis factus est illis. Ps A
Deus deoꝝ dñs locut⁹ saph.
est: et vocauit terrā. A so-
lis ortu usqȝ ad occasum: ex sy-
on species decoris ei⁹. Deus ma-

nifeſte veniet: deus noſter et nō
ſilebit. Ignis in cōſpectu eiuſ
exardeſcet: et in circuitu eius tē-
peſtas valida. Advocavit celū
deſurſum: et terrā diſcernere po-
pulū ſuū. Congregate illi ſan-
ctos eius: qui ordināt teſtamē-
tum eius ſup ſacrificia. Et an-
nūciabūt celi iuſticiā eius: quō
deus iudex eſt. Audi ꝑplus me⁹
⁊ loquar: iſrł ⁊ teſtificabor tibi:
deus deus tuus ego ſum. Non
in ſacrificiis tuis arguam te: ho-
locauſta autē tua in conſpectu
meo ſunt ſemꝑ. Non accipiā
de domo tua vitulos: neq; de gre-
gibus tuis hircos. Quoniam
me ſunt oēs fere ſilvarū: iumē-
ta in mōtib; ⁊ boves. Cogno-
vi omīa volatilia celi: et pulcri-
tudo agri mecū eſt. Si eſuriero
non dicā tibi: meus ē enī orbiſ
terre ⁊ plenitudo eius. Nunqd
mādurabo carnes thaurorū:
aut ſanguinē hircoꝝ potabo?
Immola deo ſacrificiū laudis:
⁊ redde altiſſimo vota tua. Et
invoca me in die tribulacionis:
eruam te et honorificabis me.
Peccatori autē dixit de⁹ quare
tu enarras iuſticias meas: ⁊ aſ-
ſumis teſtamētū meum per os
tuū? Tu vero odiſti diſciplinā
et proieciſti ſermones meos re-
troſum. Si videbas furē curre-
bas cum eo: ⁊ cū adulteris por

cionem tuā ponebas. Os tuū
abundavit malicia: et lingua
tua concinnabat dolos. Sedēs
adūſus frēm tuū loquebaris:
et adūſum filiū mrīs tue pone-
bas ſcādalū: hec feciſti et tacui.
Exiſtimaſti inique ꝙ ero tui ſi-
milis: arguā te et ſtatuā cōtra
faciē tuā. Intelligite hꝰ q obli-
viſcemini deū: nequādo rapiat
et non ſit q eripiat. Sacrificiū
laudis honorificabit me: et il-
lic iter quo oſtendā illi ſalutare
dei. Ps david cū venit ad eum
nathan ꝓpheta quando intra-
vit ad bethſabee
Miſerere mei
deus: ſcdm magnā miſe-
ricordiā tuā. Et ſcdm multitu-
dinē miſeracionū tuarꝫ: dele ini-
qtatem meam. Amplius lava
me ab iniqtate mea: et a pcco
meo mūda me. Quoniā iniq-
tatē meā ego cognoſco: et pec-
catum meū cōtra me ē ſemper.
Tibi ſoli peccavi et malū corā
te feci: ut iuſtificeris in ſermoni-
bus tuis ⁊ vincas cū iudicaris.
Ecce enī in iniqtatib; cōceptuſ
ſum: ⁊ in pccīs cōcepit me maſ
mea. Ecce enī veritatē dilexiſti:
incerta et occulta ſapientie tue
manifeſtaſti michi. Aſperges
me yſopo ⁊ mūdabor: lavabiſ
me et ſuper nivem dealbabor.
Auditui meo dabis gaudiū ⁊
leticiā: et exultabūt oſſa humi-

liata. Auerte faciē tuā a pecca-
tis meis: et oēs iniq̄tates me-
as dele. Cor mundū crea in me
deus: ſpiritū rectū innoua in vi-
ſceribus meis. Ne piciās me a
facie tua et ſpiritū ſāctū tuū ne
auferas a me. Redde michi le-
ticiā ſalutaris tui: et ſpiritu pn-
cipali ↄfirma me. Docebo ini-
quos vias tuas: et impij ad te
ↄuertent̄. Libera me de ſāgui-
nibꝫ deus deus ſalutis mee: ⁊ ex-
ultabit lĩgua mea iuſticiā tuā.
Domine labia mea aperies: ⁊
os meū annūciabit laudē tuā.
Quoniā ſi voluiſſes ſacrificiū
dediſſem vtiqꝫ: olocauſtis non
delectaberis. Sacrificiū deo ſpi-
ritus ↄtribulatus: cor ↄtritū ⁊
humiliatum deus nō deſpicies.
Benigne fac dñe in bona vo-
lūtate tua ſyon: ut edificentur
muri iheꝛlm. Tunc acceptabis
ſacrificiū iuſticie oblaciones et
olocauſta: tūc imponēt ſup al-
tare tuū vitulos. In finē intel-
lectus dauid cū venit ad eū do-
ech ydumeus et nūciauit ſau-
li venit dauid ĩ domū abimelech.
Quid gloriaris in malicia:
qui potēs es in iniq̄tate?
Tota die iniuſticiā cogitauit
lĩgua tua: ſicut nouacula acu-
ta feciſti dolū. Dilexiſti maliciā
ſup benignitatē: iniq̄tatem ma-
gis q̄ꝫ loqui equitatē. Dilexiſti
oīa verba pcipitationis: lĩg-
ua doloſa. Propterea deꝰ deſtruet
te in finē: euellet te ⁊ emigrabit
te de tabernaculo tuo: et radicē
tuā de terra viuenciū. Videbūt
iuſti et timebūt: ⁊ ſup eum ride-
būt ⁊ dicēt: ecce homo q̄ nō po-
ſuit deū adiutorē ſuū. Sed ſpe-
rauit in multitudine diuiciaꝝ
ſuaꝝ: ⁊ pualuit ĩ vanitate ſua.
Ego autē ſicut oliua fructifera
in domo dei: ſperaui in miſcdia
dei in eternū et in ſeculū ſeculi.
Confitebor tibi in ſeculū q̄a fe-
ciſti: et expectabo nomē tuum
qm̄ bonū in ↄſpectu ſanctoꝝ
tuoꝝ. In finē intellcs dauid pro
Dixit inſipiēs amalech
in corde ſuo: non eſt
deus. Corrupti ſūt
et abomĩabiles fac-
ti ſunt ĩ iniq̄tatibꝫ: non eſt qui
faciat bonū. Deus de celo pro-
ſpexit ſup filios hoīm: ut vide-
at ſi eſt intelligēs aut requirens
deū. Omnes declinauerūt ſimul
inutiles facti ſunt: nō eſt q̄ faci-
at bonū nō eſt uſqꝫ ad unum.
Nōne ſciēt oēs q̄ opant̄ ini-
q̄tatem: q̄ deuorant plebē meā
ut cibū panis. Deū non inuo-
cauerūt: illic trepidauerūt timo-
re vbi nō fuit timor. Quoniā
deus diſſipauit oſſa eorū q̄ ho-
minibꝫ placēt: ↄfuſi ſunt qm̄
deus ſpreuit eos. Quis dabit

ex ſyon ſalutare iſrł: cum ɔuer-
terit de⁹ captiuitatē plebis ſue
exultabit iacob ⁊ letabitur iſrł.
In finem in carminib⁹ intellcīs.
dauid cum veniſſent ziphei ⁊ dix-
iſſent ſauli nōne dauid abſcō-
ditus ē apud nos.

Deus ī noīe tuo ſaluū me
fac: et in virtute tua iudi-
ca me. Deus exaudi orationē
meā: auribꝫ percipe verba oris
mei. Quoniā alieni inſurrexe-
runt adūſum me: et fortes que-
ſierūt aīam meā: et nō ꝓpoſue-
rūt deū ante ɔſpectū ſuū. Ecce
eni deus adiuuat me et dn̄s ſu-
ſceptor eſt aīe mee. Auerte ma-
la inimicis meis: et ī veritate tu-
a diſpde illos. Volūtarie ſacrifi-
cabo tibi: ⁊ cōfitebor nomini tuo
dn̄e qm̄ bonū ē. Quoniam ex
omi tribulatione eripuiſti me:
⁊ ſup inimicos meos deſpexit
oculus meus. In finē in carmi-
nib⁹ intellcīs dd.

Exaudi deus
oracōnē meā: ⁊ ne deſpex-
eris deprecationē meā: intende
michi et exaudi me. Contriſta-
tus ſum in exercitatione mea: ⁊
ɔturbatus ſum a voce inimici
⁊ a tribulatione peccoris. Quo-
niā declinauerunt in me iniq̄ta-
tes: et in ira moleſti erāt michi.
Cor meū cōturbatū eſt in me:
et formido mortis cecidit ſuper
me. Timor ⁊ tremor venerunt
ſup me: ⁊ cōtexerūt me tenebre.
Et dixi quis dabit pennas ſi-
cut columbe: et volabo ⁊ requi-
eſcam. Ecce elongaui fugiens
et māſi in ſolitudine. Expecta-
ui eum qui ſaluū me fecit: a pu-
ſillaminitate ſpiritus et tempe-
ſtate. Precipita dn̄e diuide lin-
guas eorū: qm̄ vidi iniq̄tatem
et ɔtradictionē in ciuitate. Die
ac nocte circūdabit eam ſuper
muros eius iniq̄tas: et labor ī
medio eius ⁊ iniuſticia. Et nō
defecit de plateis eius: uſura et
dolus. Quoniā ſi inimic⁹ me⁹
maledixiſſet michi: ſuſtinuiſſē
utiqꝫ. Et ſi is qui oderat me ſu-
per me magna locutus fuiſſet:
abſcōdiſſem me forſitā ab eo.
Tu vō homo vnanimis: dux
meus et not⁹ me⁹. Qui ſimul
mecū dulces capiebas cibos: ī
domo dei ambulauim⁹ cum cō-
ſenſu. Veniat mors ſup illos:
⁊ deſcendāt in infernū viuētes.
Quoniā nequicie in habitacu-
lis eorꝫ: in medio eorꝫ. Ego aūt
ad deum clamaui: ⁊ dn̄s ſalua-
uit me. Veſpere et mane ⁊ me-
ridie narrabo et annūciabo: ⁊
exaudiet vocē meā. Redimet ī
pace aīam meā ab hiis qui ap-
propīquant michi: qm̄ int̄ mul-
tos erāt mecū. Exaudiet dn̄s
⁊ humiliabit illos: qui eſt ante
ſecula. Non enī ē illis cōmuta-
cio et nō timuerūt deū: extendit

manū ſuā in retribuēdo. Non
taminauerūt teſtamentū eius:
diuiſi ſunt ab ira vultus eius:
⁊ appropīquauit cor illi⁹. Mol-
liti ſunt ſermones eius ſup ole-
um: et ipſi ſunt iacula. Iacta
ſup dn̄m curā tuā ⁊ ipſe te enu-
triet: et non dabit in eternū flu-
ctuationē iuſto. Tu vero deus
deduces eos in puteū interius.
Viri ſanguinū et doloſi non
dimidiabūt dies ſuos: ego au-
tem ſperabo in te dn̄e. In finem
pro pp̄lo qui a ſanctis longe fac-
tus eſt in tituli inſcriptione ip̄i
dauid cū tenerent eū allophili ī geth.
Miſerere mei deus qm̄ cōcul-
cauit me homo: tota die
impugnās tribulauit me. Cō-
culcauerunt me inimici mei to-
ta die: qm̄ multi bellātes aduer-
ſū me. Ab altitudine diei time-
bo: ego vero ī te ſperabo. In
deo laudabo ſermones meos:
in deo ſperaui nō timebo quid
faciat michi caro. Tota die v̄-
ba mea execrabātur: aduſum
me om̄es cogitationes eoꝝ in
malū. Inhabitabūt et abſcō-
dent: ipi calcaneū meum obſer-
uabūt. Sicut ſuſtinuerūt ani-
mā meā pro nichilo ſaluos fa-
cies illos: in ira pp̄los cōfriges.
Deus vitā meā ānūciaui tibi:
poſuiſti lacrimas meas ī cōſpec-
tu tuo. Sicut ⁊ ī pmiſſione tua
tunc conuertent̄ inimici mei re-
troꝛſum. In quacūq3 die īuo-
cauero te: ecce cognoui qm̄ de⁹
meus es. In deo laudabo ver-
bū: in dn̄o laudabo ſermonē:
in deo ſperaui nō timebo quid
faciat michi homo. In me ſūt
de⁹ vota tua: que reddā lauda-
tiones tibi. Quoniā eripuiſti
animā meā de morte: et pedes
meos de lapſu: ut placeā corā
deo in lumine viuentiū. In finē
ne diſpdas dauid ī tituli inſcrip-
tione cū fugeret a facie ſaul regis
Miſerere mei deus in ſpelunca
miſerere mei: qm̄ in te cōfi-
dit aīa mea. Et in umbra ala-
rū tuarꝫ ſperabo: donec tranſe-
at iniq̄tas. Clamabo ad deū
altiſſimū: deū q̄ benefecit michi.
Miſit de celo et liberauit me: de-
dit in opprobriū cōculcātes me.
Miſit deus miſericordiam ſuā et ve-
ritatē ſuā: et eripuit aīam meā
de medio catulorꝫ leonū: dormi-
ui cōturbatus. Filii hoīm den-
tes eorꝫ arma et ſagitte: et ling-
ua eorꝫ gladius acut⁹. Exal-
tare ſup celos deus: et in omni
terra gloria tua. Laqueū pa-
rauerūt pedib3 meis: et īcurua-
uerūt aīam meā. Foderūt āte
faciē meā foueā: et inciderūt in
eam. Paratū cor meū deus pa-
ratū cor meū: cātabo ⁊ pſalmū
dicā. Exſurge gloria mea ex-

ſurge pſalteriũ ⁊ cythara: exſur-
gam diluculo. Cõfitebor tibi
ĩ ppl'is dñe: et pſalmũ dicã tibi
in gẽtib;. Quoniã magnifica-
ta eſt uſq; ad celos miſcdia tua
et uſq; ad nubes veritas tua.
Exaltare ſup celos deus: et ſu-
per omnẽ terram gloria tua.

In finem ne diſpdas dauid in ti-
tuli inſcriptione pſ dd

Si vere utiq; iuſticiã loq̃mini:
recte iudicate filij hoim̃. Etenĩ
in corde iniq̃tates opamini in
terra: iniuſticias man⁹ vr̃e con-
cinnãt. Alienati ſunt peccores
a vulua: errauerũt ab utero: lo-
cuti ſunt falſa. Furor illis ſecũ-
dum ſimilitudinẽ ſerpẽtis: ſicut
aſpidis ſurde et obturãtis au-
res ſuas. Que nõ exaudiet vo-
cẽ incãtãtiũ: et venefici icãtãtis
ſapiẽter. Deus conteret dentes
eoꝝ in ore ipſoꝝ: molas leonũ
confringet dñs. Ad nichilũ de-
uenient tanq̃; aqua decurrẽs: in-
tendit arcũ ſuũ donec infirmen-
tur. Sicut cera que fluit auferẽ-
tur: ſupcecidit ignis ⁊ nõ viderũt
ſolẽ. Priuſq̃; intelligerẽt ſpine
vr̃e ramnũ: ſicut viuẽtes ſicut ĩ
ira abſorbet eos. Letabit̃ iuſt⁹
cum viderit vindictã: man⁹ ſu-
as lauabit ĩ ſanguine peccoris.
Et dicet homo ſi utiq; eſt fruc-
t⁹ iuſto: utiq; ẽ de⁹ iudicãs eos
in terra. In finẽ ne diſpdas dd

ĩ tituli inſcriptiõe qñ miſit ſaul et
cuſtodiuit domũ e⁹ ut interficeret eũ.

Eripe me de inimicis meis
deus meus: et ab inſurgẽ-
tibus in me libera me. Eripe
me de opantib; iniq̃tatem: ⁊ de
viris ſãguinũ ſalua me. Qui-
a ecce ceperunt aĩam meã: irrue-
runt in me fortes. Neq; iniqui-
tas mea neq; pccm̃ meũ dñe: ſi-
ne iniq̃tate cucurri ⁊ direxi. Ex-
ſurge in occurſum meũ ⁊ vide:
et tu dñe deus virtutũ deus iſrl̃.
Intende ad viſitãdas omnes
gentes: nõ miſerearis oĩbus
gẽtibus q̃ opant̃ iniq̃tatẽ. Cõ-
uertent̃ ad veſperã ⁊ famẽ pati-
entur ut canes: et circuibũt ciui-
tatẽ. Ecce loquẽtur in ore ſuo:
et gladius in labijs eorũ: quĩ
q̃s audiuit. Et tu dñe deridebis
eos: ad nichilũ deduces omnes
gẽtes. Fortitudinẽ meã ad te
cuſtodiã: q̃a deus ſuſceptor me-
us: deus me⁹ miſcdia eius pre-
ueniet me. Deus oſtendit mi-
chi ſup inimicos meos: ne occi-
das eos nequãdo obliuiſcãtur
ppl'i mei. Diſperge illos in vir-
tute tua: et depone eos ꝓtector
meos dñe. Delictũ oris eorũ:
ſermonẽ labioꝝ ipſoꝝ: ⁊ compre-
hendant̃ in ſupbia ſua. Et de
execratione et mẽdatio annũci-
abũtur in cõſumatione: in ira
cõſumationis et non erũt. Et

ſcient q̄a deus dn̄abit iacob: et
finiū terre. Convertentur ad veſ-
peram et famem patientur ut ca-
nes: et circuibūt civitatē. Ipſi
diſpgētur ad mādūcādū: ſi ve-
ro nō fuerit ſaturati ⁊ murmu-
rabūt. Ego aūt cātabo forti-
tudinem tuā: ⁊ exaltabo mane
miſcdiam tuā. Quia factus eſ
ſuſceptor meus: et refugiū meū
in die tribulationis mee. Adiu
tor meus tibi pſallā: quia deuſ
ſuſceptor meꝰ es: deꝰ meus mi-
ſericordia mea. In finē pro hys
qui cōmutabuntur in titulū in-
ſcriptōne ipi david in doctrinā
cum ſuccendit meſopotamiā
ſyrie et ſobal. et convertit ioab
et percuſſit edom in valle ſalina-
rum duodecim milia.

Deus repuliſti nos ⁊ deſtrux-
iſti nos: iratus es ⁊ miſer-
tꝰ es nobis. Commovisti terrā
⁊ cōturbaſti eam: ſana cōtritio
nes eius q̄a cōmota eſt. Oſten
diſti pplō tuo dura: potaſti noſ
vino compunctionis. Dediſti
metuentib; te ſignificatōnē: ut
fugiāt a facie arcus. Ut liberen-
tur dilecti tui: ſalvū fac dextera
tua et exaudi me. Deus locutꝰ
eſt in ſancto ſuo: letabor ⁊ par
tibor ſichimā: et cōvallē taber
naculorū metibor. Meus ē ga-
laad et meus eſt manaſſes: et e
phraim fortitudo capitis mei.

Iuda rex meꝰ: moab olla ſpei
mee. In ydumeā extendā calci-
amentū meū: michi alienigine
ſubditi ſunt. Quis deducet me
in civitatē munitā: q̄s deducet
me uſq; in ydumeā. Nonne tu
deus q̄ repuliſti nos: et nō egre-
dieris deus in virtutib; noſtris.
Da nobis auxiliū de tribulati-
one: ⁊ vana ſalꝰ hoīs. In deo
faciemꝰ virtutē: et ipē ad nichi-
lū deducet tribulātes nos. In fi
finē ymnis pſalmis david

Exaudi deꝰ depcatonē meā
intende oratōni mee. A fi-
nib; terre ad te clamavi dū an
xiaret cor meū: in petra exalta-
ſti me. Deduxiſti me q̄a factuſ
es ſpes mea: turris fortitudiniſ
a facie inimici. Inhabitabo
in tabernaculo tuo in ſecula: p
tegar in velamēto alaꝝ tuarū.
Quoniā tu deus meus exaudi-
ſti orationē meā: dediſti heredi
tatem timētib; nomē tuū. Di
es ſup dies regis adicies: ānoſ
eius uſq; in diem generationiſ
et generationis. Permanet in
eternū in ɔſpectu dei: miſcdiam
et veritatē eiꝰ q̄s requiret. Sic
pſalmū dicā nomini tuo in ſecu
lum ſeculi: ut reddā vota mea
de die in diem. In finem pro idi
thun pſalmus david.

Nonne deo ſubiecta erit aīa
mea: ab ipo enī ſalutare

meū Nam et ipſe deus meus et
ſalutaris meus: ſuſceptor meꝰ
non mouebor amplius. Quo-
uſq; irruitis ī hoīem: interficitis
uniūſi vos: tanq̄ parieti incli-
nato et macerie depulſe. Verū
tamē preciū meū cogitauerūt
repellere: cucurri in ſiti: ore ſuo
benedicebāt ⁊ corde ſuo maledi
cebāt. Verūtamē deo ſubiecta
eſto aīa mea: qm̄ ab ipo paciē-
tia mea. Quia ipē deus meus
et ſaluator meus: adiutor meꝰ
nō emigrabo. In deo ſalutare
meū ⁊ gloria mea: deus auxilij
mei ⁊ ſpes mea in deo eſt. Spe
rate in eo omīs cōgregatio po-
puli: effūdite corā illo corda ve-
ſtra: deus adiutor noſter in eter
nū. Veruntamen vani filij ho-
minū: mēdaces filij hoīm ī ſta-
teris: ut decipiāt ipi de vanitate
in idipm. Nolite ſperare in ini
q̄tate ⁊ rapinas nolite cōcupiſ-
cere: diuitie ſi affluāt nolite cor
apponere. Semel locutꝰ ē deuſ
duo hec audiui: q̄a poteſtas dei
eſt ⁊ tibi dn̄e miſcdia: q̄a tu red-
dis vniciuiq; iuxta opa ſua. pſ
dauid cum eēt in deſerto ydu
Deus deus meus ¶ mee.
ad te de luce vigilo. Siti-
uit in te aīa mea: quā multipli
citer tibi caro mea. In terra de-
ſerta et inuia ⁊ inaquoſa ſic in
ſancto apparui tibi: ut viderem

virtutē tuā et gloriā tuā. Quo-
niā melior eſt miſcdia tua ſup
vitas: labia mea laudabūt te.
Sic benedicā te in vita mea: et
ī noīe tuo leuabo manꝰ meas.
Sicut adipe et pinguedine re-
pleatur aīa mea: et labijs exul-
tationis laudabit os meū. Si
memor fui tui ſup ſtratū meū:
in matutinis meditabor in te:
q̄a fuiſti adiutor meus. Et in
velamēto alarū tuarū exultabo:
adheſit aīa mea poſt te: me ſu-
ſcepit dextera tua. Ipſi vero in-
uanū queſierūt aīam meā: in-
troibūt in inferiora terre: tradē-
tur in manꝰ gladij. partes vul-
piū erunt. Rex vero letabitur in
deo: laudabūtur omēs q̄ iurāt
in eo: q̄a obſtructū ē os loquē-
tiū iniqua. In finē pſ dauid.
Exaudi deus orationē me-
am cū deprecor: a timore
inimici eripe animā meā. Pro
texiſti me a conuentu malignan
tiū: a multitudine opantiū ini-
q̄tatē. Quia exacuerunt ut gla
diū līguas ſuas: intenderūt arcū
rem amaram: ut ſagittēt in oc-
cultis īmaculatum. Subito ſa-
gittabūt eum ⁊ nō timebūt: fir-
mauerūt ſibi ſermonē nequā.
Narrauerūt ut abſcōderēt laq̄-
os: dixerunt quis videbit eos:
Scrutati ſunt iniq̄tates: defece-
runt ſcrutātes ſcrutinia. Acce-

det homo et cor altū: ⁊ exaltabi-
tur deꝰ. Sagitte paruulorꝫ fac-
te ſunt plage eorꝫ: et infirmate
ſunt cōtra eos lingue eorꝫ. Cō-
turbati ſunt om̄es qui videbāt
eos: et timuit om̄is homo. An-
nūciauerūt opa dei: et facta eiꝰ
intellexerūt. Letabit̄ iuſtus in
dn̄o et ſperabit in eo: et lauda-
bunt̄ om̄es recti corde. In finē
pſ dd̄ cantici aggei ieremie et e-
zechiel de v̄bo pegrinationis ⁊
de pplo trāſmigratōis cū inciperēt
Te decet ymnus deus pſalm̄
in ſyon: ⁊ tibi reddet̄ votū
in ihr̄lm. Exaudi oratōnē me-
am: ad te omnis caro veniet.
Verba iniquorꝫ ꝓualuerūt ſup
nos: et impietatib; nr̄is tu ꝓpi-
ciaberis. Beatꝰ quē elegiſti et
aſſūpſiſti: inhabitabit in atrijs
tuis. Replebimur in bonis do-
mus tue: ſanctū eſt templū tuū
mirabile in equitate. Exaudi
nos deus ſalutaris noſter: ſpes
om̄m finiū terre et in mari lōge.
Preparās mōtes in virtute tu-
a accinctus potētia: q̄ cōturbas
profūdū maris ſonū fluctuū
eius. Turbabunt̄ gētes ⁊ time-
būt q̄ habitāt terminos a ſignis
tuis: exitus matutini et veſperi
delectabis. Viſitaſti terrā et ine-
briaſti eam: multiplicaſti locu-
pletare eā. Flumen dei repletū
eſt aquis: paraſti cibum illorū

qm̄ ita ē ꝓparatio eius. Riuos
eius inebria: mltiplica genimi-
na eiꝰ: in ſtillicidijs eius letabi-
tur germinans. Benedices co-
rone anni benignitatis tue: et
campi tui replebūtur vbertate.
Pingueſcēt ſpecioſa deſerti: et
exultatione colles accingētur.
Induti ſunt arietes ouium: ⁊
valles habūdabunt frumēto:
clamabunt etenī ymnū dicent.
In finē cantici pſ̄ reſurrectōis
Iubilate deo om̄is t̄ra: pſalmū
dicite nomī eiꝰ: date gloriā lau-
di eiꝰ. Dicite deo quā terribilia
ſunt opa tua dn̄e: in mltitudi-
ne virtutis tue mentient̄ tibi in-
imici tui. Omnis t̄ra adoret te
⁊ pſallat tibi: pſalmū dicat no-
mini tuo. Venite et videte opa
dei: terribilis in cōſilijs ſup filios
hoīm. Qui conuertit mare in a-
ridā: in flumine ptrāſibūt pe-
de: ibi letabimur ī ipō. Qui do-
minat̄ in virtute ſua in eternū:
oculi eius ſup gentes reſpiciūt:
qui exaſperāt nō exaltent̄ in ſe-
metipſis. Benedicite gentes de-
um nr̄m: et auditā facite vocē
laudis eius. Qui poſuit aīam
meā ad vitā: et nō dedit in com-
motionē pedes meos. Quoni-
am probaſti nos deꝰ: igne nos
examinaſti ſicut examinat̄ ar-
gentū. Induxiſti nos ī laque-
um: poſuiſti tribulatōnes ī dor-

ſo nr̄o: impoſuiſti hoīes ſuper
capita nr̄a. Tranſiuim⁹ p ig-
nē ⁊ aquā: ⁊ eduxiſti nos ī refri-
geriū. Introibo in domū tuā
ī olocauſtis: reddam tibi vota
mea que diſtīxerūt labia mea.
Et locutū ē os meū: in tribula-
tione mea. Olocauſta medul
lata offerā tibi cum incenſu ari-
etū: offerā tibi boues cū hircis.
Venite audite et narrabo oēs
qui timetis deū: quāta fecit ani-
me mee. Ad ipm ore meo cla-
maui: et exultaui ſb līgua mea.
Iniqtatē ſi aſpexi in corde me-
o: nō exaudiet dn̄s. Propterea
exaudiuit deus: et attendit vo-
ci dep̄cationis mee. Benedictus
deus: qui nō amouit orationē
meā et miſīam ſuā a me. In
finē in ymnis pſ cantici da
Deus miſereat̄ nr̄i et uid.
benedicat nobis: illumi-
net vultū ſuū ſup nos: et miſe-
reatur nr̄i. Ut cognoſcam⁹ in
terra viā tuā: in oīb; gētibus
ſalutare tuū. Confiteant̄ tibi
pp̄li de⁹: cōfiteant̄ tibi pp̄li oēs.
Letent̄ ⁊ exultēt gentes: qm̄ iu-
dicas pp̄los in equitate: ⁊ gētes
in t̄ra dirigis. Confiteant̄ tibi
pp̄li de⁹: cōfiteātur tibi pp̄li oēs:
t̄ra dedit fructū ſuū. Benedicat
nos deus deus noſter benedicat
nos deus: et metuāt eū omnes
fines terre. In finē pſ cātici dd.

Exurgat deus ⁊ diſſipētur
inimici eius: ⁊ fugiāt qui
oderūt eum a facie eius. Sicut
deficit fumus deficiāt: ſicut fluit
cera a facie ignis ſic pereāt pec-
catores a facie dei. Et iuſti epu-
lētur et exultēt in cōſpectu dei: et
delectent̄ in leticia. Cantate de-
o pſalmū dicite nomī eius: iter
facite ei qui aſcendit ſuper occa-
ſum: dn̄s nomen illi. Exulta-
te in conſpectu eius: turbabun-
tur a facie ei⁹ patris orphano-
rum et iudicis viduarū. Deus
in loco ſancto ſuo: deus qui in-
habitare facit uni⁹ moris ī do-
mo. Qui educit vinctos in for-
titudine: ſimiliter eos q̄ exaſpe-
rant qui habitant in ſepulcris.
Deus cum egredereris in con-
ſpectu p̄pli tui: cum p̄tranſieris
in deſerto. Terra mota ē: etem
celi diſtillauerunt a facie dei ſy-
nai a facie dei iſrl̄. Pluuiā vo-
luntariā ſegregabis deus here-
ditati tue: ⁊ infirmata eſt: tu ve-
ro p̄feciſti eam. Animalia tua
habitabūt in ea: paraſti in dul-
cedine tua pauperi deus. Dn̄s
dabit v̄bū euāgelizātib; virtu-
te multa. Rex virtutū dilecti di-
lecti: et ſpeciei domus diuidere
ſpolia. Si dormiatis inter me-
dios cleros penne colūbe dear-
gentate: et poſteriora dorſi eius
in pallore auri. Cum diſcernit

celeſtis reges ſuper eã niue deal-
babunt̃ in ſelmon : mons dei
mons pinguis. Mons coagu-
latus mons pinguis: ut quid
ſuſpicamini mõtes coagulatos:
Mons ĩ quo beneplacitũ ẽ deo
habitare ĩ eo: etenim dñs habita-
bit in finẽ. Currus dei decẽ mili-
bus multiplex: milia letantiũ:
dñs ĩ eis in ſynai ĩ ſancto. Aſ-
cendiſti in altũ cepiſti captiuita-
tem: accepiſti dona in hominibꝫ.
Etenim nõ credẽtes: inhabitare
dñm deũ. Benedictus dñs die
quotidie: ꝓſperũ iter faciet no-
bis deus ſalutariũ nroꝝ. Deuſ
noſter deus ſaluos faciẽdi: ꝛ do-
mini dñi exitus mortis. Uerũ-
tamẽ deus cõfringet capita ini-
micoꝝ ſuoꝝ: verticem capilli ꝑ-
ãbulãtiũ in delictis ſuis. Dixit
dñs ex baſan cõuertã: cõuertã
in ꝓfundũ maris. Et intinga-
tur pes tuus in ſanguine: li-
gua canũ tuoꝝ ex inimicis ab
ipo. Uiderũt ingreſſos tuos de-
us: ingreſſus dei mei regis mei
q̃ eſt in ſancto. Preuenerũt prin-
cipes cõiuncti pſallẽtibꝫ: in me-
dio iuuẽcularꝫ timpaniſtriarũ.
In eccleſiis benedicite deo: do
mino de fõtibus iſrl̃. Ibi beni-
amin adoleſcẽtulus: in mentis
exceſſu. Principes iuda duces
eorũ: principes zabulon et princi-
pes neptalim. Manda deus vir-
tuti tue: ꝯfirma hoc deus quod
opatꝰ es ĩ nobis. A tẽplo tuo
ĩ ihrlm: tibi offerẽt reges mune-
ra. Increpa feras arundinis:
ꝯgregatio thauroꝝ ĩ vaccis po-
puloꝝ: ut excludant eos q̃ pro-
bati ſunt argẽto. Diſſipa gen-
tes q̃ bella volũt: venient legati
ex egipto: ethiopia preueniet
manus eius deo. Regna terre
cantate deo: pſallite dño. Pſal-
lite deo: q̃ aſcendit ſup celũ celi
ad orientẽ. Ecce dabit voci ſue
vocem virtutis: date gloriã deo
ſup iſrl̃ magnificentia eiꝰ ꝛ vir-
tus eius in nubibꝫ. Mirabilis
deus in ſanctis ſuis: deꝰ iſrahel
ipſe dabit virtutẽ et fortitudinẽ
plebi ſue: benedictus deus. In fi-
nẽ pro hiis qui cõmutabuntur
pſalmꝰ ipi dauid.

Saluũ me fac deus:
qm̃ intrauerũt aque
uſq; ad aĩam meã.
Infixus ſum in limo ꝓfundi:
et non eſt ſubſtãtia. Ueni in al-
titudinẽ maris: et tempeſtas di-
merſit me. Laboraui clamãs
raucę facte ſunt fauces mee: de-
fecerũt oculi mei dum ſpero in
deũ meũ. Multiplicati ſunt ſup
capillos capitis mei: q̃ oderũt
me gratis. Confortati ſunt q̃
pſecuti ſũt me inimici mei iniuſ-
te: que non rapui tunc exſolue-
bam. Deus tu ſcis inſipientiã

meā: ⁊ delicta mea a te nō ſunt
abſcondita. Non erubeſcāt in
me qui expectāt te dn̄e: dn̄e vir-
tutū. Non cōfundant̄ ſup me:
qui querūt te de⁹ iſrl̄. Quoniā
propter te ſuſtinui opprobriū:
operuit cōfuſio faciē meā. Ex-
traneus fact⁹ ſum fr̄ib; meis: ⁊
peregrinus filijs matris mee.
Quoniā zelus dom⁹ tue come-
dit me: ⁊ opprobria exprobran-
tium tibi ceciderūt ſup me. Et
operui in ieiunio aīam meā: et
factū eſt ī opprobriū michi. Et
poſui veſtimentū meū ciliciū: et
factus ſum illis in parabolā.
Adūſum me loquebant̄ q̄ ſe-
debant in porta: ⁊ in me pſalle-
bant q̄ bibebāt vinū. Ego ve-
ro orationē meā ad te domine:
tempus beneplaciti deus. In
mltitudine miſcdie tue: exaudi
me in veritate ſalutis tue. Eri-
pe me de luto ut nō infigar: libe-
ra me ab hijs qui oderūt me et
de pfundis aquarū. Non me
dimergat tēpeſtas aque: neq;
abſorbeat me pfundū: neq; ur-
geat ſup me puteus os ſuum.
Exaudi me dn̄e qm̄ benigna
ē miſcdia tua: ſcd̄m multitudi-
nem miſerationū tuaꝝ reſpice
me. Et ne auertas faciē tuam
a puero tuo: qm̄ tribulor velo-
cit̄ exaudi me. Intende anime
mee ⁊ libera eam: ppt̄ inimicos

meos eripe me. Tu ſcis impro-
periū meū et confuſionē meā:
et reuerentiā meā. In cōſpectu
tuo ſunt omnes qui tribulant
me ⁊ īproperiū expectauit cor
meū et miſeriam. Et ſuſtinui
qui ſimul cōtriſtaret̄ et nō fuit:
et qui cōſolaret̄ et nō inueni. Et
dederūt in eſcam meā fel: ⁊ in ſi-
ti mea potauerūt me aceto. Fi-
at menſa eoꝝ coram ipſis in la-
queum: ⁊ in retributiones et in
ſcandalū. Obſcurent̄ oculi eo-
rum ne videant: et dorſum eoꝝ
ſemp incurua. Effunde ſuper
eos iram tuā: ⁊ furor ire tue cō-
prehēdat eos. Fiat habitatio
eoꝝ deſerta: ⁊ in tabernaculis e-
orum nō ſit q̄ inhabitet. Quo-
niā quē tu pcuſſiſti pſecuti ſūt:
⁊ ſup dolorē vulnerū eoꝝ addi-
derūt. Appone iniq̄tatem ſup
iniquitatē eoꝝ: et nō intrent in
iuſticiā tuā. Deleant̄ de libro
viuentiū: et cum iuſtis non ſcri-
bantur. Ego ſum paup et do-
lens: ſalus tua de⁹ ſuſcepit me.
Laudabo nomen dei cum cā-
tico: et magnificabo eum ī lau-
de. Et placebit deo ſup vitulū
nouellū: cornua producentē et
ungulas. Videant pauperes
et letent̄: querite deū ⁊ viuet aīa
vr̄a. Quoniā exaudiuit paupe-
res dn̄s: ⁊ vinctos ſuos non de-
ſpexit. Laudēt illū celi et terra:

mare et oīa reptilia ī eis. Quo-
niā deus ſaluā faciet ſyon: ⁊ edi-
ficabūtur ciuitates iude. Et in
habitabunt ibi: ⁊ hereditate ac-
quirēt eam. Et ſemen ſeruorū
eius poſſidebit eā: ⁊ qui diligūt
nomen eius habitabunt in ea.
In finē pſalmus dauid ī remo-
ratione q̄ ſaluū fecit eum dn̄s.
Deus in adiutoriū meū īten-
de: dn̄e ad adiuuādū me
feſtina. Confundant̄ et reuere-
antur: qui querunt aīam meā.
Auertant̄ retrorſum et erubeſ-
cant: qui volunt michi mala.
Auertant̄ ſtatim et erubeſcētes
qui dicūt michi euge euge. Ex-
ultent ⁊ letent̄ in te oēs qui q̄-
rūt te: ⁊ dicāt ſemꝑ magnificet̄
dn̄s qui diligunt ſalutare tuū.
Ego vero egen⁹ ⁊ pauꝑ ſum:
deus adiuua me. Adiutor me-
us et liberator meus es tu: dn̄e
ne moreris. Ps dauid filiorū
ionadab et prior captiuorū.
In te dn̄e ſperaui nō cōfundar ī
eternū: in iuſticia tua libera me
⁊ eripe me. Inclina ad me au-
rem tuā: et ſalua me. Eſto mi-
chi in deū ꝓtectorē ⁊ in locū mu-
nitū: ut ſaluū me facias. Quo-
niā firmamentū meū: et refugi-
um meū es tu. De⁹ me⁹ eripe
de me manu pc̄coris: et de ma-
nu cōtra legē agētis et iniqui.
Quoniā tu es paciētia mea do-
mine: dn̄e ſpes mea a iuuentu-
te mea. In te ↄfirmat⁹ ſum ex
utero: de ventre mr̄is mee tu es
protector meus. In te cātatio
mea ſemꝑ: tanq̄ ꝓdigiū fact⁹
ſum multis et tu adiutor fortis.
Repleat̄ os meū laude ut can-
tē gl'iam tuā: tota die magni-
tudinem tuā. Ne ꝓicias me in
tempore ſenectutis: cum deficiet
virtus mea ne derelinquas me.
Quia dixerunt inimici mei mi-
chi: et q̄ cuſtodiebāt aīam meā
cōſiliū fecerūt in unū. Dicentes
deus dereliquit eum: pſequimini
et cōprehēdite eū: quia non eſt
qui eripiat. Deus ne elōgeris
a me: deus meus in auxiliū me-
um reſpice. Confūdant̄ et defi-
ciant detrahētes aīe mee: operi-
ant̄ ↄfuſione ⁊ pudore qui que-
rūt mala michi. Ego aūt ſem-
per ſperabo: et adiciā ſup oēm
laudē tuā. Os meū ānūciabit
iuſticiā tuam: tota die ſalutare
tuū. Quoniā nō cognoui litte-
raturā introibo in potenciā do-
mini: dn̄e memorabor iuſticie
tue ſolius. Deus docuiſti me a
iuuētute mea et uſq; nūc: ꝓnū-
ciabo mirabilia tua. Et uſq; ī
ſenectā et ſeniū: deus ne derelin-
quas me. Donec annūciē bra-
chiū tuū: generationi omī que
ventura eſt. Potenciā tuā ⁊ iuſti-
ciā tuā deus uſq; in altiſſima q̄

feciſti magnalia: deus q̄s ſimilis
ſit tibi? Quantas oſtendiſti mi-
chi tribulationes multas ⁊ ma-
las: et conuerſus viuificaſti me:
et de abiſſis terre iterum reduxiſti
me. Multiplicaſti magnificenti-
am tuā: et cōuerſus cōſolatus
es me. Nam ⁊ ego cōfitebor ti-
bi in vaſis pſalmi veritatē tuā
deus: pſallā tibi in cythara ſan-
ctus iſrl'. Exultabūt labia me-
a cum cātauero tibi ⁊ aīa mea
quā redemiſti. Sed et lingua
mea tota die meditabitur iuſti-
ciā tuā: cum ↄfuſi ⁊ reueriti fue-
rint qui querunt mala michi.

Deus iudiciū **In ſalomonē**
tuū regi da: ⁊ iuſticiā tuā
filio regis. Iudicare p̄p̄lm tu-
um ī iuſticia: et pauperes tuos
in iudicio. Suſcipiāt montes
pacē p̄p̄lo: ⁊ colles iuſticiā. Iu-
dicabit pauperes p̄p̄li ⁊ ſaluos
faciet filios pauperū: ⁊ humili-
abit calūniatorē. Et pmane-
bit cū ſole ⁊ ante lunā: in gene-
rationē et generationē. Deſcē-
det ſicut pluuia ī vellus: ⁊ ſicut
ſtillicidia ſtillātia ſup t̄rā. Ori-
etur ī dieb; ei⁹ iuſticia ⁊ abūdā-
tia pacis: donec auferat̄ luna.
Et dn̄abit̄ a mari uſq; ad ma-
re: et a flumine uſq; ad t̄minos
orbis terrar̄. Corā illo pcidēt
ethiopes: et inimici ei⁹ terrā lin-
gent. Reges tharſis et inſule
munera offerēt: reges arabū et
ſaba dona adducēt. Et adora-
būt eū oīes reges: oīes gētes
ſeruiēt ei. Quia liberabit pau-
perē a potēte: ⁊ pauperē cui nō
erat adiutor. Parcet pauperi ⁊
inopi: et aīas pauperū ſaluas
faciet. Ex uſuris et iniq̄tate re-
dimet aīas eor̄: et honorabile
nomē eorū corā illo. Et viuet
et dabit̄ ei de auro arabie: et a-
dorabunt de ipſo ſemp: tota die
benedicēt ei. Erit firmamentū
in terra in ſummis mōtiū: ſup-
extolletur ſup libanū fructus ei⁹:
et florebūt de ciuitate ſicut fenū
terre. Sit nomē eius benedictū
in ſecula: ante ſolē pmanet no-
men eius. Et benedicent̄ in ip-
ſo oīes trib; terre: oīes gētes
magnificabūt eū. Benedictus
dn̄s deus iſrl': q̄ facit mirabilia
ſolus. Et benedictū nomē ma-
ieſtatis eius in eternū: et replebi-
t̄ maieſtate ei⁹ oīs t̄ra: fiat fiat.

**Defecerunt ymni dauid fi-
lij ieſſe.**

Quā bonus
iſrl' de⁹: hiis q̄ recto ſunt
corde. Mei aūt pene moti ſunt
pedes: pene effuſi ſunt greſſus
mei. Quia zelaui ſup iniquos:
pacem pctōr̄ vidēs. Quia nō ē
reſpect⁹ morti eor̄: et firmamē-
tum in plaga eor̄. In labore
hoīm nō ſunt: et cū hominibus
nō flagellabunt̄. Ideo tenuit

eos ſupbia: operti ſunt iniq̄ta-
te ⁊ impietate ſua. Prodijt q̄ſi
ex adipe iniq̄tas eoꝝ: trāſierūt
ī affectū cordis. Cogitauerūt
⁊ locuti ſunt nequiciā: iniq̄tatē
ī excelſo locuti ſunt. Poſuerūt
in celum os ſuū: et lingua eoꝝ
trāſiuit in terra. Ideo conuerte-
tur ꝑplus meus hic: et dies ple-
ni īuenient in eis. Et dixerunt
quō ſcit deus: ⁊ ſi eſt ſciētia in ex-
celſo: Ecce ipi pctōres et abun-
dātes ī ſeculo: obtinuerūt diui-
tias. Et dixi ergo ſine cauſa iu-
ſtificaui cor meū: ⁊ laui int̄ ino-
centes man⁹ meas. Et fui fla-
gellatus tota die: et cogitatio
mea in matutinis. Si dicebam
narrabo ſic: ecce nationē filioꝝ
tuoꝝ reprobaui. Exiſtimabā
ut cognoſcerē: hoc labor ē ante
me. Donec intrem in ſāctuari-
um dei: et intelligā ī nouiſſimis
eoꝝ. Veruntamē ꝓpter dolos po-
ſuiſti eis: deieciſti eos dum alle-
uarent. Quō facti ſunt in deſo-
lationē: ſubito defecerūt: perie-
rūt ꝓpt̄ iniq̄tatem ſuā. Velut
ſomniū ſurgentiū: dn̄e ī ciuita-
te tua ymaginē ipſorū ad nichi-
lum rediges. Quia inflāmatū
ē cor meū: et renes mei cōmuta-
ti ſunt: et ad nichilū redact⁹ ſū
et neſciui. Et iumentum fact⁹
ſum apud te: et ego ſemp tecū.
Tenuiſti manū dexterā meā: ⁊
in voluntate tua deduxiſti me.
et cū glīa ſuſcepiſti me. Quid e-
nī michi ē ī celo: ⁊ a te q̄d volui
ſup terrā. Defecit caro mea et
cor meū: de⁹ cordis mei ⁊ pars
mea de⁹ ī eternū. Quia ecce q̄
elongāt ſe a te ꝑibūt: ꝑdidiſti
omnes q̄ fornicant̄ abs te. Mi-
chi aūt adherere deo bonū eſt:
ponere in dn̄o deo ſpem meā.
Et annūciā oēs ꝑdicationes
tuas: in portis filie ſyon.

Pſalmus aſaph.

Ut q̄d deus repuliſti in finē:
iratus eſt furor tuus ſup
oues paſcue tue: Memor eſto
ɔgregationis tue: quā poſſedi-
ſti ab inicio. Redemiſti virgā
hereditatis tue: mons ſyon in
quo habitaſti in eo. Leua ma-
nus tuas in ſupbias eorū in fi-
nē: quāta malignat⁹ eſt inimi-
cus in ſācto. Et gloriati ſunt
q̄ oderunt te: in medio ſolemni-
tatis tue. Poſuerunt ſigna ſu-
a ſigna ⁊ nō cognouerūt: ſicut
in exitu ſup ſummū. Quaſi in
ſilua lignoꝝ ſecurib; exciderūt
ianuas ei⁹ in idipm̄: ī ſecuri et
aſcia deiecerūt eā. Incenderūt
igni ſanctuariū tuum in terra:
polluerūt tabernaculū nomīs
tui. Dixerunt in corde ſuo cog-
natio eoꝝ ſimul: quieſcere faci-
amus omnes dies feſtos dei a
terra. Signa nr̄a nō vidimus

iam nō eſt ꝓpheta: ⁊ nos nō co-
gnoſcet amplius. Uſquequo
de⁹ īproperabit inimic⁹: irritat
adūſarius nomē tuū in finem
Ut qd auertis manū tuā ⁊ dex-
terā tuā: de medio ſinu tuo in
finē. Deus aūt rex noſter ante
ſecula: opatus eſt ſalutē in me-
dio terre. Tu cōfirmaſti ī virtu-
te tua mare: cōtribulaſti capita
draconū in aquis. Tu ɔfregi-
ſti capita draconis: dediſti eum
eſcam ꝑplis ethiopū. Tu diru-
piſti fōtes et torrētes: tu ſiccaſti
fluuios ethan. Tuus ē dies et
tua ē nox: tu fabricat⁹ es auro-
ram et ſolē. Tu feciſti omnes
terminos terre: eſtatē et ver tu plaſ-
maſti ea. Memor eſto hui⁹: ini-
mic⁹ īproperauit dn̄o: ⁊ ꝑplus
inſipiēs incitauit nomen tuū.
Ne tradas beſtijs aīam cōfitē-
tem tibi: et aīas pauperū tuoꝝ
ne obliuiſcaris in finē. Reſpi-
ce in teſtamentū tuū: q̄a repleti
ſunt q̄ obſcurati ſunt terre domi
bus iniq̄tatum. Ne auertatur
humilis fact⁹ ɔfuſus: pauper
et inops laudabūt nomē tuū.
Exurge de⁹ iudica cauſā tuā:
memor eſto improperioꝝ tuo
rum eorū qui ab inſipiēte ſunt
tota die. Ne obliuiſcaris voces
inimicorū tuoꝝ: ſupbia eoꝝ q̄
te oderūt aſcendit ſemꝑ. In fi
nem intellectus Dauid.

Confitebimur tibi deus cō-
fitebimur: ⁊ inuocabim⁹
nomen tuū. Narrabim⁹ mira-
bilia tua: cum accepero tempus
ego iuſticias iudicabo. Lique-
facta ē terra et om̄es q̄ habitāt
in ea: ego confirmaui colūnas
ei⁹. Dixi iniquis nolite inique
agere: et delinquētib; nolite ex-
altare cornu. Nolite extollere
ī altū cornu vr̄m: nolite loqui
adūſum deū iniq̄tatē. Quia ne-
q; ab oriēte neq; ab occidēte ne-
q; a deſertis mōtib;: qm̄ de⁹ iu-
dex eſt. Hunc humiliat et hunc
exaltat: q̄a calix ī manu dn̄i vi-
ni meri plenus mixto. Et incli-
nauit ex hoc in hoc: verūtamē
fex eius nō eſt exinanita: bibēt
ex eo om̄es peccōres terre. Ego
aūt ānūciabo ī ſeculū: cātabo
deo iacob. Et oīa cornua pcco-
rum confringā: ⁊ exaltabūtur
cornua iuſti. In finem ne cor
rumpas pſalmus cantici
Notus in iudea Aſaph.
de⁹: in iſrl' magnū nomē
eius. Et factus eſt in pace loc⁹
eius: et habitatio eius in ſyon.
Ibi cōfregit potētias arcuū:
ſcutū gladiū et bellū. Illumi-
nans tu mirabilit' a montibus
eternis: turbati ſunt om̄es inſi-
pientes corde. Dormierūt ſom-
nū ſuū: et nichil inuenerūt viri
diuiciarū in manib; ſuis. Ab

increpatione tua deꝰ iacob: dor-
mitauerūt q̄ aſcenderūt equos.
Tu terribilis es et q̄s reſiſtet ti-
bi: ex tūc ira tua. De celo audi-
tū feciſti iudiciū: terra tremuit ⁊
q̄euit. Cum exſurgeret in iudi-
ciū deꝰ: ut ſaluos faceret om̄es
māſuetos terre. Quī cogitatio
hoīs cōfitebit̄ tibi: ⁊ reliquie co-
gitationis diem feſtū agēt tibi.
Vouete ⁊ reddite dn̄o deo uro:
om̄es q̄ in circuitu eius affertis
munera. Terribili ⁊ ei q̄ aufert
ſpiritū principū: terribili apud
om̄es reges terre. In finē ī carmib; canticū aſſirios pſ̄ daſaph.
Voce mea ad dn̄m clama-
ui: voce mea ad deū ⁊ itē-
dit michi. In die tribulationis
mee deū exquiſiui manib; meis
nocte cōtra eū: et nō ſum decep-
tus. Renuit cōſolari aīa mea:
memoꝛ fui dei et delectatꝰ ſum:
et exercitatꝰ ſum et defecit ſpūs
meus. Anticipauerūt vigilias
oculi mei: turbatus ſum et nō
ſum locutꝰ. Cogitaui dies an-
tiquos: et ānos eternos ī mēte
habui. Et meditatꝰ ſum noc-
te cū corde meo: et exercitabar
et ſcopebā ſpiritū meū. Nūq̄d
in eternū ꝓiciet deus: aut non
apponet ut complacitioꝛ ſit ad-
huc: Aut in finē miſcdiam ſuā
abſcidet: a generatione in gene-
ratonē: Et obliuiſcet̄ miſereri
deꝰ: aut cōtinebit in ira ſua mi-
ſericordias ſuas: Et dixi nunc
cepi: hec mutatio dextere excelſi.
Memor fui operum dn̄i: quia
memor ero ab inicio mirabili-
um tuorum. Et meditabor in
omnib; operibus tuis: ⁊ in ad-
īuentionib; tuis exercebor. De-
us in ſancto via tua: quis deus
magnus ſicut deꝰ noſter: tu es
deus q̄ facis mirabilia. Notā
feciſti in ꝑplis virtutē tuā: rede-
miſti in brachio tuo ꝑplm tuū:
filios iacob et ioſeph. Viderūt
te aque deus viderūt ⁊ aque et ti-
muerūt: et turbate ſunt abiſſi.
Multitudo ſonitus aquaꝝ: uo-
cem dederunt nubes. Etenī ſa-
gitte tue tranſeūt: vox tonitrui
tui ī rota. Illuxerūt choruſca-
tiones tue orbi terre: cōmota ē
et cōtremuit t̄ra. In mari via
tua ⁊ ſemite tue in aquis mltis
et veſtigia tua nō cognoſcētur
Deduxiſti ſicut oues ꝑplm tuū:
in manu moyſi et aaron. In finem ꝑ idithun
Attendite ꝑpl̄e meus legem
meā: inclinate aurem ve-
ſtrā in verba oris mei. Aperiā
ī parabolis os meum: loquar
propoſitiones ab inicio. Quā-
ta audiuimꝰ ⁊ cognouimꝰ ea:
et p̄res nr̄i narrauerūt nobis.
Nō ſūt occultata a filijs eoꝝ:
in generatione altera. Narrā-
tes laudes dn̄i et virtutes eius:
et mirabilia eius que fecit. Et

ſuſcitauit teſtimoniū in iacob:
et legē poſuit in iſrl'. Quanta
mandauit prīb; nr̄is nota face-
re ea filiis ſuis: ut cognoſcat
generatio altera. Filii q̄ naſcē-
tur et exſurgēt: et narrabūt fili-
is ſuis. Et ponāt in deo ſpem
ſuā: et nō obliuiſcant' opm dei:
⁊ mādata eius exquirāt. Ne fi-
ant ſicut pr̄es eorū: generatio
praua et exaſperās. Generati-
o que nō direxit cor ſuū: ⁊ non
eſt creditus cum deo ſpiritꝰ eiꝰ.
Filii effrem intendētes ⁊ mittē-
tes arcū: cōuerſi ſunt in die belli.
Non cuſtodierunt teſtamentū
dei: et in lege eius noluerūt am-
bulare. Et obliti ſunt benefac-
torꝫ eius: et mirabiliū eius que
oſtendit eis. Coram prīb; eorꝫ
fecit mirabilia in terra egipti: ⁊
campo thaneos. Interrupit
mare et pduxit eos: et ſtatuit a-
quas quaſi in utre. Et dedux-
it eos in nube diei: ⁊ tota nocte
in illuminatōne ignis. Inter-
rupit petrā in heremo: et adaq̄-
uit eos velut in abiſſo multa.
Et eduxit aquā de petra: et de-
duxit tāq̄; flumina aquas. Et
appoſuerunt adhuc peccare ei:
in irā excitauerunt excelſum in
inaquoſo. Et temptauerūt de-
um in cordib; ſuis: ut peterent
eſcas aīab; ſuis. Et male locu-
ti ſūt de deo: dixerūt nūquid po-
terit deꝰ parare mēſam in deſer-
to: Quoniā pcuſſit petram et
fluxerūt aque: et torrētes inun-
dauerūt. Nunquid et panem
poterit dare: aut parare mēſā
pplo ſuo: Ideo audiuit dn̄s et
diſtulit: et ignis accenſus eſt in
iacob: et ira aſcendit in iſrahel.
Quia nō crediderūt in deo: nec
ſperauerūt in ſalutari eiꝰ. Et
mādauit nubib; deſup: ⁊ ianu-
as celi apuit. Et pluit illis mā-
na ad māducandū: et panem
celi dedit eis. Panē angelorū
māducauit homo: cibaria mi-
ſit eis in abundātiā. Tranſtu-
lit auſtrum de celo: ⁊ induxit in
virtute ſua affricum. Et pluit
ſuper eos ſicut puluerē carnes:
et ſicut arenā maris volatilia
pēnata. Et ceciderūt in medio
caſtrorꝫ eorꝫ: circa tabernacula
eorū. Et māducauerūt et ſatu-
rati ſunt nimis: ⁊ deſiderium eo-
rum attulit eis: non ſunt frau-
dati a deſiderio ſuo. Adhuc eſce
eorꝫ erant in ore ipſorꝫ: et ira dei
aſcendit ſuper eos. Et occidit
pingues eorꝫ: et electos iſrahel
impediuit. In omnib; hiis pecca-
uerūt adhuc et nō crediderūt in
mirabilib; eius. Et defecerunt
in vanitate dies eorꝫ: ⁊ anni eo-
rum cū feſtinatōne. Cum occi-
deret eos querebāt eū: et reuerte-
bant' ⁊ diluculo veniebant ad

cum. Et rememorati ſunt qui-
a deus adiutor eſt eoꝝ: et deꝯ ex-
celſus redemptor eoꝝ eſt. Et di-
lexerūt eum in ore ſuo: et lĩgua
ſua mētiti ſunt ei. Cor aūt eo-
rum non erat rectū cum eo: nec
fideles habiti ſunt in teſtamēto
eius. Ipſe aūt ē miſericors et
propiciꝯ fiet pctīs eoꝝ: et nō di-
ſperdet eos. Et abūdauit ut a-
uerteret irā ſuā: ⁊ non accendit
omnē irā ſuā. Et recordatꝯ ē
q̄a caro ſunt: ſpiritꝯ vadens et
nō rediens. Quotiēs exacerba-
uerunt eum in deſerto: in iram
ɔcitauerūt eū in inaquoſo. Et
conūſi ſunt et temptauerūt de-
um: et ſāctū iſrl̄ exacerbauerūt
Non ſunt recordati manꝯ eiꝯ:
die qua redemit eos de manu
tribulātis. Sicut poſuit ī egip-
to ſigna ſua: ⁊ ꝓdigia ſua ī cā-
po thaneos. Et conūtit ī ſan-
guinē flumina eoꝝ: et ymbres
eorū ne biberēt. Miſit in eos cy-
nomiā et comedit eos: et ranā
⁊ diſꝑdidit eos. Et dedit erugi-
ni fructus eoꝝ: et labores eorū
locuſte. Et occidit in grādine
vineas eoꝝ: et moros eorum ī
pruina. Et tradidit grandini
iumēta eoꝝ: et poſſeſſionē eoꝝ
igni. Miſit in eos irā indigna-
tionis ſue: indignationē et irā
et tribulationē: īmiſſiones per
angelos malos. Viam fecit ſe-
mite ire ſue: nō pepercit a mor-
te aīaꝝ eorū: et iumenta eoꝝ in
morte ɔcluſit. Et percuſſit omē
ꝑmogenitū in terra egipti: pri-
micias om̄is laboris eoꝝ in ta-
bernaculis cham. Et abſtulit
ſicut oues ꝑplm̄ ſuū: et ꝑduxit
eos tanq̄ȝ gregē in deſerto. Et
deduxit eos in ſpe et nō timue-
runt: ⁊ inimicos eoꝝ operuit ma-
re. Et induxit eos in mōtē ſan-
ctificationis ſue: montē quem
acquiſiuit dextera eiꝯ. Et eiecit
a facie eoꝝ gentes: et ſorte diui-
ſit eis terrā in funiculo diſtribu-
tionis. Et habitare fecit in ta-
bernaculis eoꝝ: tribus iſrl̄. Et
temptauerūt ⁊ exacerbauerunt
deū excelſum: et teſtimonia eiuſ
nō cuſtodierūt. Et auerterunt
ſe et nō ſeruauerūt pactū: quē-
admodū pr̄es eoꝝ ɔūſi ſunt ī
arcū prauū. In iram ɔcitaue-
rūt eū in collibꝫ ſuis: ⁊ in ſculp-
tilibꝫ ſuis ad emulationē eū ꝓ-
uocauerūt. Audiuit deꝯ ⁊ ſpre-
uit: et ad nichilū redegit valde
iſrl̄. Et repulit tabernaculū ſy-
lo: tabernaculū ſuū ubi habita-
uit in hominibꝫ. Et tradidit in
captiuitatem virtutē eoꝝ: ⁊ pul-
critudinē eoꝝ in manꝯ inimici.
Et ɔcluſit in gladio ꝑplm̄ ſu-
um: et hereditatē ſuā ſpreuit.
Iuuenes eoꝝ comedit ignis:
⁊ virgines eoꝝ nō ſunt lamen-

tate. Sacerdotes eoꝝ ĩ gladio
ceciderũt et vidue eoꝝ nõ plora-
bant. Et excitat⁹ eſt tanq̃ʒ dor
miens dñs: tanq̃ʒ potẽs crapu-
latus a vino. Et pcuſſit inimi-
cos ſuos ĩ poſteriora: opprobri-
um ſempiternũ dedit illis. Et
repulit tabernaculũ ioſeph: et
tribũ effrem nõ elegit. Sed ele-
git tribũ iuda: mõtem ſyõ quē
dilexit. Et edificauit ſicut uni-
cornuũ ſãctificiũ ſuũ: ĩ tra quã
fũdauit in ſecula. Et elegit da-
uid ſeruũ ſuũ: ⁊ ſuſtulit eum de
gregib; ouiũ: de poſt fetãtes ac-
cepit eũ. Paſcere iacob ſeruũ ſu-
um: et iſrahel hereditatē ſuam.
Et pauit eos in innocẽtia cor-
dis ſui: ⁊ ĩ itellectib; manuũ ſu-
aꝝ deduxit eos. Intellcs aſaph.

Deus venerũt gentes in he-
reditatē tuã: polluerunt tē-
plũ ſanctũ tuũ: poſuerũt ihẽru-
ſalē in pomorũ cuſtodiã. Po-
ſuerũt morticinia ſeruoꝝ tuoꝝ
eſcas volatilib; celi: carnes ſan-
ctoꝝ tuoꝝ beſtijs terre. Effude-
runt ſanguinē ipoꝝ tanquã a-
quã in circuitu ihr̃lm: et nõ erat
qui ſepeliret. Facti ſumus op-
probriũ vicinis nr̃is: ſub ſan-
natio et illuſio hijs q̃ ĩ circuitu
nr̃o ſunt. Vſquequo dñe iraſ-
ceris ĩ finē: accendet velud ignis
zelus tuus. Effunde irã tuã in
gentes que te nõ nouerũt: et in
regna que nomē tuũ nõ ĩuoca-
uerũt. Quia comederũt iacob:
et locũ ei⁹ deſolauerũt. Ne me-
mineris iniquitatũ nr̃aꝝ anti-
quaꝝ: cito anticipẽt nos miſeri-
cordie tue: quia pauperes facti
ſum⁹ nimis. Adiuua nos de⁹
ſalutaris noſter: et ꝑpter glori-
am nomĩs tui dñe libera nos.
Et ꝓpicius eſto pctĩs nr̃is ꝑpt
nomē tuũ: ne forte dicãt in gē-
tib; ubi eſt deus eoꝝ. Et inno-
teſcãt in nationib; corã oculis
nr̃is: ultio ſanguinis ſeruorũ
ſuoꝝ qui effuſus ē. Introeat
in cõſpectu tuo: gemit⁹ cõpedi-
torũ. Secundũ magnitudinē
brachij tui: poſſide filios morti-
ficatoꝝ. Et redde vicinis nr̃is
ſeptuplũ in ſinu eoꝝ: impropē-
riũ ipoꝝ qđ exprobrauerunt ti-
bi dñe. Nos aũt pplus tuus et
oues paſcue tue: cõfitebimur ti-
bi in ſeculũ. In generacõne ⁊
generatione: ãnũciabim⁹ lau-
dem tuã. Pſalmus aſaph.

Qui regis iſrl̃ intende: q̃
deducis velut ouē ioſeph.
Qui ſedes ſup cherubin mani-
feſtare: coram ephraim benia-
min et manaſſe. Excita poten-
tiã tuã et veni: ut ſaluos facias
nos. Deus cõuerte nos: ⁊ oſtē-
de faciē tuã et ſalui erim⁹. Do

mine de⁹ virtutū: quouſq; iſra-
ſceris ſup oracōnē ſerui tui: Ci-
babis nos pane lacrimarū: et
potū dabis nobis in lacrimis
in menſura. Poſuiſti nos ī cō-
tradictionem vicinis nr̄is: ⁊ in
imici nr̄i ſubſannauerūt nos.
Deus virtutū conuerte nos: et
oſtende faciē tuā ⁊ ſalui erimus
Vineā de egipto trāſtuliſti: eie-
ciſti gentes et plātaſti eā. Dux
itineris fuiſti in conſpectu eius:
⁊ plantaſti radices ei⁹ ⁊ īpleuit
trā. Operuit mōtes umbra ei⁹
et arbuſta ei⁹ cedros dei. Exten-
dit palmites ſuas uſq; ad ma-
re: ⁊ uſq; ad flumē ꝓpagines ei-
us. Ut qd̄ deſtruxiſti maceriā ei-
us: ⁊ vindemiāt eā oēs q̄ ꝑgre-
diūt̄ viā. Exterminauit eā aper
de ſilua: ⁊ ſingularis fer⁹ depaſ-
tus eſt eam. Deus virtutū con-
uertere: reſpice de celo ⁊ vide ⁊ vi-
ſita vineā iſtā. Et ꝑfice eā quā
plātauit dextera tua: et ſup filiū
quē confirmaſti tibi. Incenſa
igni ⁊ ſuffoſſa: ab increpatione
vultus tui ꝑibūt. Fiat manus
tua ſup virū dextere tue: et ſuper
filiū hoīs quē confirmaſti tibi.
Et nō diſcedim⁹ a te: viuifica-
bis nos et nomē īuocabimus.
Domine deus virtutū cōuerte
nos: et oſtende faciē tuā ⁊ ſalui
erimus. In finem pro hijs qui
cōmutabūt pſalm̄ [illegible] i teſtiōm aſaph

Exultate deo adiutori
nr̄o: iubilate deo ia-
cob. Sumite pſal-
mū et date tẏpanū:
pſalteriū iocūdū cum cythara.
Bucinate in neomenia tuba:
in inſigni die ſolemnitatis nr̄e.
Quia ꝓceptū in iſrl̄ eſt: ⁊ iudici-
um deo iacob. Teſtimoniū in
ioſeph poſuit illud: cum exiret
de terra egipti linguā quā non
nouerat audiuit. Diuertit ab
oneribꝫ dorſum eius: man⁹ ei⁹
in cophino ſeruierunt. In tri-
bulatione inuocaſti me et libe-
raui te: exaudiui te ī abſcōdito
tempeſtatis: probaui te apud
aq̄m ꝯtradictionis. Audi ꝑpl̄s
meus et cōteſtabor te: iſrl̄ ſi au-
dieris me nō erit in te de⁹ recēs:
neq; adorabis deū alienū. Ego
enī ſum dn̄s de⁹ tuus q̄ eduxi te
de terra egipti: dilata os tuū et
implebo illud. Et nō audiuit
ꝑpl̄s meus vocem meā: et iſrl̄
non intendit michi. Et dimiſi
eos ſcd̄m deſideria cordis eorū:
ibūt ī adinuētionibꝫ ſuis. Si
ꝑpl̄s meus audiſſet me: iſrl̄ ſi
in vijs meis ambulaſſet. Pro
nichilo forſitan inimicos eorū
humiliaſſem: et ſup tribulātes
eos miſiſſem manū meā. Ini-
mici dn̄i mētiti ſunt ei: et erit tē-
pus eorū in ſecula. Et cibauit
illos ex adipe frumenti: ⁊ de pe-

tra melle ſaturauit eos. In finem pro torcularibꝰ ps ipi aſaph quīta ſabbi.

Deus ſtetit in ſynagoga de-
orū: in medio aūt deos di-
iudicat. Uſquequo iudicatis ī
iq̄tatē: et facies pccōꝝ ſumitis.
Iudicate egeno ⁊ pupillo: hu-
milē ⁊ pauperē iuſtificate. Eri-
pite pauperē: ⁊ egenū de manu
pccoris liberate. Neſcierūt ne-
q; itellexerūt in tenebris ambu-
lāt: mouebūtur omīa fūdamē-
ta terre. Ego dixi dii eſtis: et filii
excelſi oēs. Uos autē ſicut ho-
mines moriemini: et ſicut unꝰ
de pncipib; cadetis. Surge deꝰ
iudica terrā: qm̄ tu hereditabiſ
in omīb; gentib;. Pſalmus aſaph

Deus q̄s ſimilis erit
tibi: ne taceas neq; cōpeſ-
caris deus. Quoniā ecce inimi-
ci tui ſonauerūt: et qui oderunt
te extulerūt caput. Sup pplm
tuū malignauerūt conſiliū: co-
gitauerūt adūſus ſācos tuos
Dixerūt uenite et diſpdamus
eos de gēte: ⁊ non memoꝛet no-
men iſrl̄ ultra. Quoniā cogita-
uerūt unanimit̄: ſiml̄ adūſum
te teſtamērū diſpoſuerunt taber-
nacula ydumeoꝝ ⁊ iſmahelite.
Moab et aggareni gebal et a-
mon et amalech: alienigine cū
habitātib; tyrum. Etenī aſſur
uenit cum illis: facti ſunt in ad-
iutorium filiis loth. Fac illis
ſicut madian et ſyſare: ſicut ia-
bin in torrente cyſon. Diſperie-
runt in endor: facti ſunt ut ſter-
cus terre. Pone pncipes eorū ſi-
cut oreb et zeb: et zebee ⁊ ſalma-
na. Omnes pncipes eorū: qui
dixerūt hereditate poſſideamuſ
ſanctuariū dei. Deus meus po-
ne illos ut rotā: et ſicut ſtipulā
ante faciē uenti. Sicut ignis q̄
cōburit ſiluā: et ſicut flāma cō-
burens mōtes. Ita pſequeris
illos in tempeſtate tua: ⁊ in ira
tua turbabis eos. Imple faci-
es eoꝝ ignominia: ⁊ querēt no-
men tuū dn̄e. Erubeſcāt et cō-
turbent̄ in ſeculū ſeculi: et cōfū-
dant̄ et pereāt. Et cognoſcāt
q̄a nomē tibi dn̄s: tu ſolus al-
tiſſimꝰ ſup omnē terrā.
Canticum pſalmi aſaph.

Quam dilecta tabernacula
tua dn̄e uirtutū: concupi-
ſcit et deficit aīa mea in atria do-
mini. Cor meū et caro mea:
exultauerūt in deū uiuū. Etenī
paſſer inuenit ſibi domū: et tur-
tur nidū ſibi ubi ponat pulloſ
ſuos. Altaria tua dn̄e uirtutū:
rex meus et deus meus. Beati
qui habitāt in domo tua dn̄e:
in ſecula ſeculoꝝ laudabūt te.
Beatus uir cuiꝰ eſt auxiliū ab
te: aſcenſiones in corde ſuo diſ-
poſuit ī ualle lacrimaꝝ: ī loco
quē poſuit. Etenī benedictio-
nē dabit legiſlatoꝛ. ibūt de uir-

tute in virtutē: videbit᷑ deus deo-
rum in ſyon. Domine de⁹ vir-
tutū exaudi oracōnē meā: auri-
bus pcipe deus iacob. Protec-
tor noſter aſpice deus: ⁊ reſpice
in faciē criſti tui. Quia melior
eſt dies una in atriis tuis: ſup
milia. Elegi abiectus eſſe ī do-
mo dei mei: magis quā habita-
re in tabernaclis pccōꝝ. Quia
miſcdiam ⁊ veritatē diligit de⁹:
gratiā et gloriā dabit domin⁹.
Non p̄uabit bonis eos q̄ am-
bulāt in innocētia: dn̄e virtutū
beatus homo qui ſperat in te.
Benedixiſti In fiē ꝓ torcularib⁹ filiis chore ps.
dn̄e terrā tuā: auertiſti cap-
tiuitatē iacob. Remiſiſti iniq-
tatē plebis tue: operuiſti omīa
pccā eorū. Mitigaſti omnē irā
tuā: auertiſti ab ira indignacō-
nis tue. Conuerte nos de⁹ ſalu-
taris noſter: et auerte irā tuam
a nobis. Nunqd in eternū ira-
ſceris nobis: aut extendes iram
tuā a generatione in generacō-
nem. Deus tu cōuerſus viuifi-
cabis nos: et plebs tua letabit᷑
in te. Oſtende nobis dn̄e miſe-
ricordiā tuā: et ſalutare tuū da
nobis. Audiā quid loquat᷑ in
me dn̄s deus: qm̄ loquet᷑ pacē
in plebē ſuā. Et ſup ſanctos
ſuos: et ī eos qui cōuertant᷑ ad
cor. Veruntamē ꝓpe timentes
eum ſalutare ipſius: ut inhabi-
tet gloria ī terra nr̄a. Miſericor-
dia et veritas obuiauerūt ſibi:
iuſticia et pax oſculate ſūt. Ve-
ritas de terra orta eſt: et iuſticia
de celo ꝓſpexit. Etenī dn̄s da-
bit benignitatē: et terra nr̄a da-
bit fructū ſuū. Iuſticia āte eū
ambulabit: et ponet ī via greſ-
ſus ſuos. In finē filiis chore.
Inclina dn̄e aurē tuā et exaudi
me: qm̄ inops et pauper ſum
ego. Cuſtodi aīam meā quo-
niā ſanctus ſum: ſaluū fac ſer-
uū tuū deus meus ſperātē in te.
Miſerere mei dn̄e qm̄ ad te cla-
maui tota die: letifica aīam ſer-
ui tui qm̄ ad te dn̄e aīam meā
leuaui. Quoniā tu dn̄e ſuauis
et mitis: et mlte miſcdie omīb;
inuocātib; te. Aurib; pcipe do-
mine orationē meā: et intende
voci depcationis mee. In die
tribulationis mee clamaui ad
te: qȝ exaudiſti me. Non eſt ſi-
milis tui in diis dn̄e: et non eſt
ſcdm̄ opa tua. Omnes gentes
quaſcūq; feciſti venient et adora-
būt corā te dn̄e: ⁊ glorificabūt
nomē tuū. Quoniā magn⁹ es
tu et faciēs mirabilia: tu es de⁹
ſol⁹. Deduc me dn̄e in via tua:
⁊ ingrediar in veritate tua: lete-
tur cor meū ut timeat nomen
tuū. Confitebor tibi dn̄e deus
meus in toto corde meo: et glo-
rificabo nomen tuū in eternū.

Quia miſericordia tua magna ē ſu-
per me: et eruiſti aīam meā ex ī-
ferno inferiori. Deus iniqui in-
ſurrexerūt ſup me: ⁊ ſynagoga
potentiū queſierūt aīam meā:
⁊ nō ꝓpoſuerūt te ī ɔſpectu ſuo.
Et tu dn̄e deꝰ miſerator et mi-
ſericors: patiēs et mlt̄e miſericordie
et verax. Reſpice in me ⁊ miſe-
rere mei: da imperiū tuū puero
tuo: ⁊ ſaluū fac filiū ancille tue.
Fac mecū ſignū ī bonū ut vi-
deant q̄ oderūt me ⁊ cōfūdātur:
qm̄ tu dn̄e adiuuiſti me ⁊ cōſo-
latus es me. Oracio dauid
Fundamēta eius in monti-
bus ſanctis: diligit dn̄s
portas ſyon ſup oīa tabernacu-
la iacob. Glorioſa dicta ſunt
de te: ciuitas dei. Memor ero ra-
ab et babilonis: ſcientium me.
Ecce alienigine et tyrus ⁊ pplˀs
ethiopū: hij fuerūt illic. Nūqd
ſyon dicet homo: et homo na-
tus eſt in ea: et ipſe fundauit eā
altiſſimꝰ. Dominus narrabit
in ſcripturis pplor̄ et principū:
horꝫ qui fuerūt in ea. Sicut le-
tantiū omniū: habitatio in te.
Canticū pſ' filijs chore in finē
p melech ad reſpondendū intellc̄s
Domine deus hemā ezraite.
ſalutis mee: in die clama-
ui ⁊ nocte corā te. Intret in cō-
ſpectu tuo oracio mea: inclina
aurē tuā ad p̄cē meā. Quia re-
pleta eſt malis aīa mea: ⁊ vita
mea inferno appropinquauit.
Eſtimatus ſum cū deſcendenti-
bꝫ ī lacū: factus ſū ſicut homo
ſine adiutorio inter mortuos
liber. Sicut vulnerati dormiē-
tes in ſepulcris quorꝫ nō es me-
mor amplius: ⁊ ipſi de manu
tua repulſi ſunt. Poſuerūt me
in lacu inferiori: in tenebroſis
et in umbra mortis. Sup me
cōfirmatꝰ eſt furor tuus: ⁊ om-
nes fluctus tuos induxiſti ſup
me. Longe feciſti notos meos
a me: poſuerūt me abomina-
tionē ſibi. Traditꝰ ſum et nō
egrediebar: oculi mei langue-
rūt p̄ inopia. Clamaui ad te
dn̄e: tota die expandi ad te ma-
nꝰ meas. Nūqd mortuꝰ facies
mirabilia: aut medici ſuſcita-
bunt et cōfitebunt̄ tibi. Nūqd
narrabit aliquis ī ſepulcro mi-
ſericordiā tuam et: veritatē tuā
ī pdicionē. Nūqd cognoſcent̄
ī tenebris mirabilia tua: ⁊ iuſti-
cia tua in terra obliuionis. Et
ego ad te dn̄e clamaui: ⁊ mane
oratio mea p̄ueniet te. Ut qd
dn̄e repellis orationē meā: au-
tis faciem tuam a me. Pauper
ſum ego et in laboribꝫ a iuuen-
tute mea: exaltatus aūt humili-
tus ſum et ɔturbatus. In me
trāſierunt ire tue: ⁊ terrores tui
conturbauerūt me. Circūdede-

rūt me ſicut aqua tota die: cir-
cūdederūt me ſimul. Elōgaſti a
me amicū ⁊ proximū: et notos
meos a miſeria. Intellectus ethan ezraite.

Miſericordias dn̄i: ī eternū
cātabo. In generatione
⁊ generationē: annūciabo veri-
tatem tuā in ore meo. Quoni-
am dixiſti ī eternū: miſcd̄ia edi-
ficabitur in celis: p̄parabit veri-
tas tua ī eis. Diſpoſui teſtamē-
tum electis meis: iuraui dauid
ſeruo meo uſq; in eternū p̄para-
bo ſemen tuū. Et edificabo in
generatione et generationē: ſe-
dē tuā. Confitebunt celi mira-
bilia tua dn̄e: etenī veritatē tuā
ī eccleſia ſanctoꝝ. Quoniā q̄s
in nubib; equabit dn̄o: ſimilis
erit deo in filijs dei. Deus q̄ glo-
rificat in cōſilio ſanctoꝝ: mag-
nus et terribilis ſup omēs qui
in circuitu eius ſunt. Domine
de⁹ virtutū q̄s ſilis tibi: poten-
tes dn̄e: ⁊ veritas tua in circuitu
tuo. Tu dn̄aris poteſtati ma-
ris: motū aūt fluctuū ei⁹ tu mi-
tigas. Tu humiliaſti ſicut vul-
neratū ſuperbū: in brachio vir-
tutis tue diſpſiſti inimicos tu-
os. Tui ſunt celi et tua eſt ſra:
orbē terre ⁊ plenitudinē eius tu
fūdaſti: aquilonē ⁊ mare tu cre-
aſti. Thabor et hermon in no-
mie tuo exultabūt: tuū brachi-
um cum potētia. Firmet ma-
nus tua et exaltetur dextera tua
iuſticia ⁊ iudiciū p̄paratio ſedis
tue. Miſericordia ⁊ veritas p̄ce-
dent faciē tuā beatus p̄plus qui
ſcit iubilatonē. Domine in lu-
mine vultus tui ambulabūt: ⁊
in noīe tuo exultabūt tota die:
et in iuſticia tua exaltabuntur.
Quoniā gl̄ia virtutis eorū tu
es: et in beneplacito tuo exalta-
bitur cornu nr̄m. Quia dn̄i eſt
aſſūptio nr̄a: ⁊ ſancti iſrl' regis
nr̄i. Tunc locut⁹ es in viſione
ſanctis tuis: et dixiſti poſui ad-
iutoriū in potēte: ⁊ exaltaui ele-
ctum de plebe mea. Inveni da-
uid ſeruū meū: oleo ſancto me-
o vnxi eū. Man⁹ enī mea auxi-
liabit ei: et brachiū meū confir-
mabit eū. Nichil p̄ficiet inimi-
cus in eo: et filius iniq̄tatis nō
apponet nocere ei. Et concidā
a facie ipi⁹ inimicos ei⁹: ⁊ odiē-
tes eos in fugā cōuertā. Et ve-
ritas mea et miſcd̄ia mea cum
ipo: ⁊ in noīe meo exaltabitur
cornu eius. Et ponā in mari
manū eius: et in fluminib; dex-
terā eius. Ipſe invocabit me
pater meus es tu: deus meus ⁊
ſuſceptor ſalutis mee. Et ego
p̄mogenitū ponā illū: excelſū
pre regib; terre. In eternū ſer-
uabo illi miſcd̄iā meā: et teſta-
mentū meū fidele ipi. Et ponā
in ſeculū ſeculi ſemē ei⁹: et thro-

num eius ſicut dies celi. Si au-
tem dereliquerīt filij eius legem
meā: et in iudicijs meis nō am-
bulauerint. Si iuſticias meas
ꝓphanauerint: ⁊ mādata mea
nō cuſtodierīt. Viſitabo in vir-
ga iniq̄tates eorū: et in verberi-
bus pc̄cā eoꝝ. Miſericordiā aūt
meā non diſpgam ab eo: neq̄
nocebo ī veritate mea. Neq̄ ꝓ-
phanabo teſtamentū meū: ⁊ q̄
ꝓcedūt de labijs meis nō faci-
am irrita. Semel iuraui ī ſanc-
to meo ſi dauid mentiar: ſemē
ei⁹ in eternū manebit. Et thro-
nus ei⁹ ſicut ſol in cōſpectu me-
o: et ſicut luna ꝑfecta in eternū:
et teſtis in celo fidelis. Tu vero
repuliſti et deſpexiſti: diſtuliſti
xp̄m tuū. Auertiſti teſtamētū
ſerui tui: ꝓphanaſti ī terra ſanc-
tuariū eius. Deſtruxiſti omēs
ſepes eius: poſuiſti firmamētū
eius formidinem. Diripuerūt
eum omēs trāſeūtes viā: fact⁹
eſt opprobriū vicinis ſuis. Ex-
altaſti dexterā deprimentiū eum:
letificaſti omēs inimicos eius.
Auertiſti adiutoriū gladij ei⁹
et nō es auxiliatus ei in bello.
Deſtruxiſti eum ab emūdatio-
ne: ⁊ ſedē eius in terra colliſiſti.
Minoraſti dies tēporis eius: ꝑ-
fudiſti eum cōfuſione. Uſque-
quo dn̄e auertis in finē: exarde-
ſcit ſicut ignis ira tua: Memo-
rare q̄ mea ſubſtātia nūq̄d enī
vane ꝯſtituiſti omēs filios ho-
minū: Quis eſt homo q̄ viuet
et non videbit mortē: eruet ani-
mam ſuā de manu inferi: Ubi
ſunt miſcdie tue antique dn̄e:
ſicut iuraſti dauid ī veritate tu-
a: Memor eſto dn̄e opprobij ſer-
uoꝝ tuoꝝ: qḋ continui in ſinu
meo multaꝝ gentiū. Quod ex-
probrauerunt inimici tui dn̄e:
qḋ exprobrauerūt cōmutatio-
nem xp̄i tui. Benedictus dn̄s
in eternū: fiat fiat. Orō moyſi
hoīs dei.

Domine refugiū
factus es nobis: a genera-
tione in generationē. Priuſq̄
montes fierēt aut formaret ter-
ra et orbis: a ſeculo ⁊ in ſeculū
tu es deus. Ne auertas hoīem
in humilitatē: et dixiſti cōuerti-
mini filij hoīm. Quoniā mille
anni ante oculos tuos: tanq̄
dies heſterna que preterijt. Et
cuſtodia in nocte: que ꝓ nichi-
lo habent eorū anni erūt. Ma-
ne ſicut herba tranſeat: mane
floreat et tranſeat: veſpere deci-
dat induret ⁊ areſcat. Quia de-
fecim⁹ in ira tua: ⁊ ī furore tuo
turbati ſum⁹. Poſuiſti iniqui-
tates nr̄as in ꝯſpectu tuo: ſecu-
lum nr̄m in illuminacōne vul-
tus tui. Quoniā omnes dies
nr̄i defecerūt: et in ira tua defeci-
m⁹. Anni nr̄i ſicut aranea me-

ditabunt:dies ānoꝝ nr̄orū in
ipis ſeptuagīta anni. Si autē
in potentatibꝫ octogīta āni:et
amplius eorum labor ⁊ dolor.
Quoniā ſuꝑuenit māſuetudo:
⁊ corripiemur. Quis nouit po-
teſtatē ire tue:et pre timore tuo
irā tuā dinumerare? Dexteram
tuā ſic notā fac:et eruditos cor-
de in ſapiētia. Conuertere dn̄e
uſquequo: et deꝑcabilis eſto ſu-
ꝑ ſeruos tuos. Repleti ſumus
mane miſ̄cdia tua: et exultaui-
mus et delectati ſum⁹ in omībꝫ
diebꝫ nr̄is. Letati ſumus ꝓ di-
ebus quibꝫ nos humiliaſti:an-
nis quibꝫ vidim⁹ mala. Reſpi-
ce in ſeruos tuos ⁊ in opa tua:
et dirige filios eoꝝ. Et ſit ſplē-
dor dn̄i dei nr̄i ſup nos:et opa
manuū nr̄aꝝ dirige ſup nos:
et opus manuū nr̄arū dirige.
Laus cantici ipſi Dauid :
Qui habitat ī adiutorio al-
tiſſimi:in ꝓtectione dei ce-
li cōmorabitur. Dicet dn̄o ſu-
ſceptor me⁹ es tu ⁊ refugiū me-
um deus meus: ſperabo in eū.
Quoniā ipſe liberabit me de la-
queo venantiū:⁊ a verbo aſpe-
ro. Scapulis ſuis obumbra-
bit tibi:et ſub pēnis eius ſpera-
bis. Scuto circundabit te veri-
tas eius: nō timebis a timore
nocturno. A ſagitta volante
in die:a negotio ꝑambulante
in tenebris:ab incurſu et demo-
nio meridiano. Cadent a late-
re tuo mille:⁊ decem milia a dex-
tris tuis:ad te aūt nō appropī-
quabit. Verūtamē oculis tuis
cōſiderabis:et retributionē pec-
catorū videbis. Quoniā tu es
dn̄e ſpes mea altiſſimū poſuiſ-
ti refugiū tuū. Non accedet ad
te malū:et flagellū non appro-
pinq̄bit tabernacl̄o tuo. Quo-
niā angelis ſuis mandauit de
te:ut cuſtodiāt te in omībꝫ vijs
tuis. In manibꝫ portabūt te:
ne forte offendas ad lapidē pe-
dem tuū. Sup aſpidē et baſiliſ-
cum ambulabis:et cōculcabis
leonē et draconē. Quoniā in
me ſperauit liberabo eum:pro-
tegā eum qm̄ cognouit nomē
meū. Clamauit ad me et ego
exaudiā eum: cum ipſo ſum in
tribulatione:eripiā eū et glori-
ficabo eū. Longitudine dierū
replebo eū:⁊ oſtendā illi ſaluta-
re meū. Pſalm⁹ cantici in die
Bonū eſt cōfiteri ſabbati.
dn̄o:⁊ pſallere nomīi tuo
altiſſime. Ad ānūciandū ma-
ne miſ̄cdiam tuā:et veritatē tu-
am per noctem. In decacordo
pſalterio: cū cātico in cythara.
Quia delectaſti me dn̄e ī factu-
ra tua: et in opibꝫ manuū tua-
rū exultabo. Quā magnifica-
ta ſunt opa tua dn̄e: nimis ꝓ-

funde facte ſunt cogitationes
tue. Vir inſipiens nō cogno-
ſcet et ſtult⁹ nō intelliget hec. Cū
exorti fuerint peccatores ſicut fenū:
et apparuerint omnes qui operantur
iniquitatē. Ut intereant in ſeculū ſe-
culi: tu autē altiſſim⁹ in eternum
domine. Quoniā ecce inimici tui do-
mine quoniā ecce inimici tui peribūt:
et diſpergentur omnes qui operantur ini-
quitatē. Et exaltabitur ſicut uni-
cornis cornu meū: et ſenect⁹ me-
a in miſericordia uberi. Et deſpexit
oculus meus inimicos meos:
et inſurgentib; in me malignanti-
bus audiet auris mea. Iuſt⁹
ut palma florebit: ſicut cedrus
libani multiplicabitur. Plantati
in domo domini: in atriis dom⁹ dei
noſtri florebūt. Adhuc multipli-
cabuntur in ſenecta uberi: et bene-
patientes erūt et annunciēt. Quo-
niā rect⁹ dominus deus noſter: et nō
eſt iniquitas in eo.

Laus cantici david in die ante ſabbatum quando fundata eſt terra.

Dominus regnavit decorē indut⁹ eſt: indu-
t⁹ eſt dominus fortitudinē et precinxit ſe.
Etenim firmavit orbem terre: qui
nō commouebitur. Parata ſedes
tua ex tunc: a ſeculo tu es. Ele-
uauerunt flumina domine: ele-
uauerunt flumina uocē ſuam.
Eleuauerūt flumina fluctus
ſuos: a uocib; aquarū multarū.
Mirabiles elationes maris: mi-
rabilis in altis dominus. Teſtimo-
nia tua credibilia facta ſunt ni-
mis: domū tuā decet ſanctitudo
domine in longitudine dierū.

Pſalm⁹ david quarta ſabbati.

Deus ultionū dominus: deus ul-
tionū libere egit. Exalta-
re qui iudicas terrā: redde retribu-
tionē ſuperbis. Uſquequo pecca-
tores domine: uſquequo peccatores
gloriabūtur: Effabuntur et loquē-
tur iniquitatē: loquentur omnes
qui operantur iniuſtitiā. Populū
tuū domine humiliauerūt: et here-
ditatē tuā uexauerūt. Uiduā et
aduenā interfecerūt: et pupillos
occiderūt. Et dixerūt nō uidebit
dominus: nec intelliget deus iacob.
Intelligite inſipiētes in populo:
et ſtulti aliquando ſapite. Qui
plātauit aurē nō audiet: aut qui
finxit oculū nō conſiderat? Qui
corripit gentes nō arguet: qui
docet hominem ſcientiā? Dominus
ſcit cogitationes hominū: quoniā ua-
ne ſunt. Beatus homo quem
tu erudieris domine: et de lege tua
docueris eū. Ut mitiges ei a di-
ebus malis: donec fodiatur pecca-
tori fouea. Quia nō repellet dominus
plebē ſuā: et hereditatē ſuā nō
derelinquet. Quoaduſq; iuſti-
cia conuertatur in iudiciū: et qui iux-
ta illā: omnes qui recto ſunt corde.
Quis conſurget michi aduerſus
malignātes: aut quis ſtabit me-

cum adūſus opantes iniq̄tatē:
Niſi q̄a dn̄s adiuuit me: pau-
lominꝰ habitaſſet ī inferno aīa
mea. Si dicebā motus eſt pes
meꝰ: miſcdia tua dn̄e adiuua-
bat me. Secundū mltitudinē
doloꝝ meoꝝ in corde meo: con-
ſolacōnes tue letificauerūt ani-
mā meā. Nunqd adheret tibi
ſedes iniq̄tatis: q̄ fingis laborē
in p̄cepto. Captabūt in aīam
iuſti: et ſanguinē innocentē cō-
dempnabūt. Et factꝰ ē michi do-
minꝰ in refugiū: ⁊ deꝰ meus in
adiutoriū ſpei mei. Et reddet
illis iniq̄tatē ipoꝝ: et ī malicia
eoꝝ diſpdet eos: diſperdet illos
dn̄s deus noſter. Laus cantici
Venite exultemꝰ dn̄o: ipi dd.
iubilemꝰ deo ſalutari no-
ſtro. Preoccupemꝰ faciem eius
in cōfeſſione: ⁊ in pſalmis iubi-
lemus ei. Quoniā deꝰ magnꝰ
dn̄s: et rex magnus ſup om̄es
deos. Quia in manu eius ſunt
om̄es fines terre: et altitudines
montiū ipiꝰ ſunt. Quoniā ipi-
us eſt mare et ipſe fecit illud: et
ſiccā manus eius formauerūt.
Venite adoremꝰ et p̄cidamus
⁊ ploremꝰ āte dn̄m q̄ fecit nos:
q̄a ipſe eſt deus noſter. Et nos
pp̄lus paſcue eius: et oues ma-
nus eius. Hodie ſi vocem eius
audieritis: nolite obdurare cor-
da vr̄a. Sicut in irritatione: ſe-
cundū diē teptationis in deſer-
to. Vbi temptauerūt me p̄res
vr̄i: pbauerunt me et viderunt
opa mea. Quadraginta annis
offenſus fui generationi illi: et
dixi ſemp errant corde. Et iſti
nō cognouerūt vias meas: ut
iuraui in ira mea ſi intrabunt
in requiē meā. Pſalmꝰ dauid qn̄
domꝰ edificabat̄ pꝰ captiuitatē.
Cantate dn̄o cāticū nouū:
cantate dn̄o omnis terra.
Cantate dn̄o et benedicite no-
mini eius: ānunciate de die in
diem ſalutare eius. Annūcia-
te inť gentes gloriā eiꝰ: in om-
nibus pp̄lis mirabilia eiꝰ. Quo-
niā magnus dn̄s ⁊ laudabilis
nimis: terribilis ē ſup oēs deos.
Quoniā om̄es dij gētiū demo-
nia: dn̄s autē celos fecit. Con-
feſſio et pulcritudo in cōſpectu
eiꝰ: ſanctimonia et magnificē-
tia in ſanctificatione eius. Af-
ferte dn̄o patrie gentiū: afferte
dn̄o gloriā ⁊ honorem: afferte
dn̄o gloriā nomī eiꝰ. Tollite
hoſtias ⁊ introite in atria eius:
adorate dn̄m in atrio ſancto ei-
us. Commoueat̄ a facie eius
vniūſa terra: dicite in gentibus
quia dn̄s regnauit. Etenī cor-
rexit orbē terre q̄ nō cōmouebi-
tur: iudicabit pp̄los ī equitate.
Letent̄ celi et exultet terra: com-
moueat̄ mare et plenitudo eiꝰ:

gaudebūt cāpi et omīa q̄ in eis
ſunt. Tunc exultabūt oīa lig-
na ſiluaꝝ a facie dn̄i q̄a venit:
q̄m venit iudicare terrā. Iudi-
cabit orbem terre in equitate: ⁊
ꝑplos in veritate ſua. Ps dauid q̄n terra ei' reſtituta ē.
Dominus regnauit exultet
terra: letent' inſule multe.
Nubes ⁊ caligo in circuitu ei⁹:
iuſticia et iudiciū correctio ſedis
eius. Ignis ante ip̄m p̄cedet:
et inflāmabit in circuitu inimi-
cos eius. Illuxerūt fulgura ei-
us orbi terre: vidit et cōmota ē
t̄ra. Montes ſicut cera fluxerūt
a facie domini: a facie domini
omnis terra. Annūciauerunt
celi iuſticiā eius: ⁊ viderunt om-
nes populi gloriā eius. Con-
fundant' oēs q̄ adorāt ſculp-
tilia: et q̄ gloriant' ī ſimulacris
ſuis. Adorate eū oēs angeli
eius: audiuit et letata eſt ſyon.
Exultauerūt filie iude: ꝑpter iu-
dicia tua dn̄e. Quoniā tu dn̄s
altiſſim⁹ ſup oēm terrā: nimis
exaltat⁹ es ſup oēs deos. Qui
diligitis dn̄m odite malū: cuſto-
dit dn̄s aīas ſanctoꝝ ſuoꝝ: de
manu peccatoris liberauit eos.
Lux orta eſt iuſto: et rectis cor-
de leticia. Letamini iuſti in do-
mino: et confitemini memorie
ſanctificationis eius. Ps dauid.

Cantate dn̄o canticū
nouū: q̄a mirabili-
fecit. Saluauit ſibi
dextera ei⁹: et brachi-
um ſanctum eius. Notum fe-
cit dn̄s ſalutare ſuū: in cōſpec-
tu gentiū reuelauit iuſticiā ſuā.
Recordatus eſt miſc̄die ſue: et
veritatis ſue dn̄s iſrl̄. Viderūt
oēs termini terre ſalutare dei
nr̄i: iubilate dn̄o oīs terra: cā-
tate et exultate ⁊ pſallite. Pſal-
lite dn̄o in cythara in cythara ⁊
voce pſalmi: in tubis ductilibꝫ
et voce tube cornee. Iubilate
in cōſpectu regis dn̄i: moueat'
mare et plenitudo eius: orbis t̄-
raꝝ et q̄ habitāt in eo. Flumi-
na plaudēt manu ſimul: mōtes
exultabūt a conſpectu dn̄i: q̄m
venit iudicare terram. Iudica-
bit orbē t̄raꝝ in iuſticia: et po-
pulos in equitate. Ps dauid.
Dominus regnauit iraſcan-
tur ꝑpl'i: q̄ ſedet ſup cheru-
bin moueat' terra. Dominus
in ſyon magnus: et excelſus ſu-
per oēs ꝑplos. Confiteantur
nomini tuo magno q̄m terribile
et ſanctū eſt: et honor regis iu-
diciū diligit. Tu paraſti direc-
tiones: iudiciū et iuſticiā in ia-
cob tu feciſti. Exaltate dn̄m de-
um nr̄m: et adorate ſcabellum
pedū eius q̄m ſanctū eſt. Moy-
ſes et aaron in ſacerdotibꝫ ei⁹:

⁊ ſamuel inter eos q̄ invocant
nomē eiꝰ. Invocabāt dn̄m ⁊
ipē exaudiebat eos: ī columna nu-
bis loquebať ad eos. Cuſtodi-
ebāt teſtimonia eiꝰ: et preceptū
qḋ dedit illis. Domine deꝰ no-
ſter tu exaudiebas eos: deus tu
propiciꝰ fuiſti eis: et ulciſcēs in
omēs adīventiones eorū. Ex-
altate dn̄m deū nrm̄: et adorate
in mōte ſancto eiꝰ: qm̄ ſanctuſ
dn̄s deus noſter. ps in cōfeſſiōe.
Iubilate dn̄o oīs tra: ſervite do-
mino in leticia. Introite in cō-
ſpectu eiꝰ: in exultatione. Sci-
tote qm̄ dn̄s ipē eſt deꝰ: ipē fecit
nos ⁊ nō ipi nos. Populꝰ eiꝰ
et oves paſcue eiꝰ introite por-
tas eiꝰ in cōfeſſione: atria eius
ī ymnis cōfitemini illi. Lauda-
te nomē eiꝰ qm̄ ſuavis eſt dn̄s:
in eternū mīa eiꝰ: et uſq; in
generationē et generationē ve-
ritas eiꝰ. Pſalmus ipi david.
Miſericordiā et iudiciū cāta-
bo tibi dn̄e: pſallā et ītel-
ligā in via īmaculata quando
venies ad me. Perambulabā
in īnocēcia cordis mei: in medi-
o domus mee. Non ꝓponebā
ante oculos meos rem iniuſtā:
facientes ꝑvaricationes odivi.
Non adheſit michi cor pravū:
declinantē a me malignū non
cognoſcebā. Detrahentē ſecre-
to ꝓximo ſuo: hūc ꝑſequebar.

Superbo oclo et inſaciabili cor-
de: cū hoc nō edebā. Oculi mei
ad fideles terre: ut ſedeat mecū:
ambulās ī via immaculata hic
michi miniſtrabat. Non habi-
tabit in medio domꝰ mee q̄ fa-
cit ſupbiā: q̄ loquitˀ iniqua nō
direxit in cōſpectu oculoꝝ meo-
rum. In matutino īterficiebā
omēs peccores terre: ut diſꝑderē
de civitate dn̄i omēs operātes
iniq̄tatē. Orō paupis cū anxia
tꝰ ⁊ corā dn̄o effuderit precem
Domine exaudi ora ſuam
tionē meā: et clamor me-
us ad te veniat. Non avertas
faciē tuā a me: ī quacūq; die tri-
bulor inclina ad me aurē tuā.
In quacūq; die invocavero te:
velocit exaudi me. Quia defece-
rūt ſicut fumꝰ dies mei: et oſſa
mea ſicut cremiū aruerūt. Per-
cuſſus ſum ut fenū et aruit cor
meū: q̄a oblitꝰ ſum comedere
panē meū. A voce gemitꝰ mei:
adheſit os meū carni mee. Si-
milis factꝰ ſum pellicano ſoli-
tudinis: factꝰ ſū ſicut nocticor-
ax ī domicilio. Vigilavi: ⁊ fac-
tꝰ ſū ſicut paſſer ſolitariꝰ ī tecto.
Tota die exprobrabāt michi
inimici mei: et q̄ laudabāt me
adūſum me iurabāt. Quia ci-
nerē tanq̄ panē mādurabā: ⁊
poculū meū cū fletu miſcebam.
A facie ire indignationis tue:

quia eleuāſ alliſiſti me· Dies
mei ſicut umbra declinauerunt:
et ego ſicut fenū arui· Tu autē
dñe ī eternū pmanes: et memo-
riale tuū in generacione ⁊ gene-
racionē· Tu exurgēs miſerebe-
ris ſyon qͣ tempus miſerendi
ei⁹ quia venit tēpus· Quoniā
placuerūt ſeruis tuis lapides ei-
us: ⁊ terre eius miſerebūt· Et
timebūt gentes nomē tuū dñe:
et oēs reges terre gloriā tuā·
Quia edificauit dñs ſyon ⁊ vi-
debit in gloria ſua· Reſpexit ī
oracōnē humiliū: ⁊ nō ſpreuit
precē eorū· Scribant hec in ge-
neratione altera: et ꝑplus q̄ cre-
abit laudabit dñm· Quia pro-
ſpexit de excelſo ſācto ſuo: dñs
de celo ī terrā aſpexit· Ut audi-
ret gemitus cōpeditorū: ut ſol-
ueret filios interēptoꝝ· Et an-
nūcient in ſyon nomen dñi: et
laudē eius in ihrlm· In cōueni-
endo ꝑplos in unū: et reges ut
ſeruiāt dño· Reſpōdit ei in via
virtutis ſue: paucitatem dierū
meoꝝ nūcia michi· Ne reuoceſ
me in dimidio dierū meoꝝ ī ge-
neratione et generationē anni
tui· Initio tu dñe terrā funda-
ſti: et opa manuū tuaꝝ ſunt ce-
li· Ipſi pibūt tu aūt pmanes:
et omnes ſicut veſtimentū vete-
raſcēt· Et ſicut opertoriū muta-
bis eos ⁊ mutabuntur: tu autē
idem ipſe es: et anni tui nō defici-
ent· Filij ſeruoꝝ tuoꝝ habita-
bunt et ſemē eoꝝ in ſeculū diri-
getur· Pſalmus ipſi dauid·
Benedic anima mea dño: ⁊
omnia q̄ intra me ſunt no-
mini ſancto eius· Benedic aīa
mea dño: et noli obliuiſci oēs
retributiones eius· Qui ꝓpicia-
tur omībȝ iniq̄tatibȝ tuis: q̄ ſa-
nat omnes infirmitates tuas·
Qui redimit de interitu vitā tu-
am: q̄ coronat te in miſcdia et
miſerationibus· Qui replet in
bonis deſideriū tuū: renouabit
ut aquile iuuētus tua· Faciēs
miſcdias dñs: ⁊ iudiciū omībȝ
iniuriā patiētibȝ· Notas fecit
vias ſuas moyſi: filijs iſrl' vo-
lūtates ſuas· Miſerator et mi-
ſericors dñs: lōganimis et mul-
tum miſericors· Non in perpe-
tuū iraſcet: neqȝ in eternū cōmi-
nabit· Non ſcdm pcca nr̄a fe-
cit nobis: neqȝ ſcdm iniq̄tates
nr̄as retribuit nobis· Quoni-
am ſcdm altitudinē celi a terra:
corroborauit miſcdiam ſuā ſu-
per timētes ſe· Quantū diſtat
ortus ab occidēte: longe fecit a
nobis iniquitates nr̄as· Quō
miſeret pater filiorū miſertus ē
dñs timētibȝ ſe: qm̄ ipſe cogno-
uit figmentū nr̄m· Recordat⁹
eſt qm̄ puluis ſum⁹: homo ſi-
cut fenum dies eius: tanq̄ floſ

agri ſic efflorebit. Quoniã ſpi-
ritus ꝑtrãſibit in illo et nõ ſub-
ſiſtet: et nõ cognoſcet amplius
locũ ſuũ. Miſericordia autẽ do-
mini ab eterno ⁊ uſqꝫ in eternũ:
ſup timẽtes eũ. Et iuſticia illiꝰ
in filios filiorũ: hijs q̃ ſeruant
teſtamentũ eius. Et memores
ſunt mãdatorꝝ ipſius: ad faciẽ-
dũ ea. Dominꝰ ĩ celo parauit
ſedẽ ſuã: et regnũ ipſius omībꝫ
dñabit᷑. Benedicite dño om̃es
angeli eius potẽtes virtute: fa-
cientes verbũ illiꝰ ad audiendã
vocẽ ſermonũ eiꝰ. Benedicite
dño om̃es virtutes eius: miniſ-
tri eius: q̃ facitis volũtatẽ eius.
Benedicite dño om̃ia opa eiꝰ:
in om̃i loco dñacõnes eius: be-
nedic aĩa mea dño. Pſ. ciij.

Benedic aĩa mea dño: dñe
deus meus magnificatus
es vehement᷑. Confeſſionẽ et
decorẽ induiſti amictus lumine
ſicut veſtimẽto. Extendẽs celũ
ſicut pellẽ: qui tegis aq̃s ſuperi-
ora eiꝰ. Qui ponis nubẽ aſcen-
ſum tuũ: qui ambulas ſup pẽ-
nas ventorꝝ. Qui facis ãgelos
tuos ſpiritꝰ: et miniſtros tuos
ignẽ vrentẽ. Qui fũdaſti terrã
ſup ſtabilitatẽ ſuam non incli-
nabit᷑ in ſeculũ ſeculi. Abiſſus
ſicut veſtimentũ amictus eius:
ſup mõtes ſtabũt aque. Ab in-
crepacõne tua fugiẽt: a voce to-
nitrui tui formidabũt. Aſcen-
dũt mõtes et deſcendũt campi:
in locũ quẽ fũdaſti eis. Termi-
nũ poſuiſti quẽ nõ trãſgredien-
tur: neqꝫ cõuertent᷑ operire terrã.
Qui emittis fontes in cõualli-
bus: inter mediũ montiũ ꝑtrã-
ſibunt aque. Potabũt om̃es
beſtie agri: expectabũt onagri
in ſiti ſua. Sup ea volucres ce-
li habitabũt: de medio petrarũ
dabũt voces. Rigãs mõtes
de ſupioribꝫ ſuis: de fructu ope-
rũ tuorꝝ ſaciabit᷑ terra. Produ-
cens fenũ iumẽtis: et herbã ſerui-
tuti hoīm. Et educas panẽ de
terra: ⁊ vinũ letificet cor hoīs.
Et exhilaret faciẽ in oleo: ⁊ pa-
nis cor hoīs ꝯfirmet. Satura-
bunt᷑ ligna cãpi et cedri libani
quas plãtauit: illic paſſeres ni-
dificabũt. Herodij domꝰ dux
eſt eorꝝ: mõtes excelſi ceruis: pe-
tra refugium herinacijs. Fecit
lunã in tempore: ſol cognouit
occaſũ ſuũ. Poſuiſti tenebras
et facta ẽ nox: in ipſa ꝑtrãſibũt
omnes beſtie ſilue. Catuli leo-
num rugiẽtes ut rapiãt: ⁊ que-
rãt a deo eſcã ſibi. Ortus ẽ ſol
et cõgregati ſunt: et in cubilibꝫ
ſuis collocabũtur. Exibit ho-
mo ad opus ſuũ: et ad opacio-
nem ſuã uſqꝫ ad veſperũ. Quã
magnificata ſunt opa tua do-
mine: om̃ia in ſapientia feciſti:

impleta eſt t̄ra poſſeſſione tua.
Hoc mare magnū ⁊ ſpacioſū
manibꝫ: illic reptilia quorū nō
eſt numerus. Animalia puſil-
la cū magnis: illic naues ꝑtrāſ-
ibūt. Draco iſte quē formaſti
ad illudendū ei: omīa a te expe-
ctāt ut des illis eſcā in tempore.
Dante te illis colliget: aperiente
te manū tuā omīa implebunt
bonitate. Auertēte aūt te faciē
turbabunt: auferes ſpiritū eorꝫ
⁊ deficiēt: ⁊ in puluerē ſuū reuer-
tent. Emittes ſpiritū tuū et cre-
abunt: ⁊ renouabis faciē terre.
Sit gloria dn̄i ī ſeculū: letabi-
tur dn̄s in opibꝫ ſuis. Qui re-
ſpicit terrā et facit eā tremere: q̄
tāgit mōtes et fumigāt. Can-
tabo dn̄o ī uita mea: pſallā de-
o meo q̄diu ſum. Iocūdum
ſit ei eloquiū meū: ego uero de-
lectabor in dn̄o. Deficiēt pecca-
res a terra et iniqui ita ut non
ſint: benedic anima mea dn̄o.

Confitemini Alleluia
dn̄o et inuocate nomē eiꝰ:
annūciate int̄ gentes opa eius.
Cantate ei et pſallite ei: narra-
te omīa mirabilia eius: lauda-
mini in noīe ſancto eius. Lete-
tur cor querenciū dn̄m: querite
dn̄m ⁊ cōfirmamini: querite fa-
ciem eius ſemp̄. Memētote mi-
rabiliū eius q̄ fecit: ꝓdigia eiꝰ
et iudicia oris eiꝰ. Semē abra-
ham ſerui eius: filij iacob electi
eiꝰ. Ipſe dn̄s deꝰ noſter: ī uni-
uerſa t̄ra iudicia eius. Memor
fuit ī ſeculū teſtamēti ſui: uerbi
qđ mādauit in mille generacō-
nes. Quod diſpoſuit ad abra-
ham: et iuramēti ſui ad yſaac.
Et ſtatuit illud iacob in p̄cep-
tū: et iſrl' in teſtamentū eternū.
Dicens tibi dabo terrā chanaā
funiculū hereditatis ur̄e. Cum
eſſēt numero breui: pauciſſimi
et incole eius. Et ꝑtrāſierūt de
gente in gentem: et de regno ad
ꝑplm alterū. Non reliquit ho-
minē nocere eis: et corripuit ꝓ
eis reges. Nolite tāgere criſtos
meos: ⁊ in ꝓphetis meis nolite
malignari. Et uocauit famē
ſup terrā: ⁊ omne firmamentū
panis cōtriuit. Miſit ante eos
uirū: in ſeruū uenūdatus eſt io-
ſeph. Humiliauerūt in cōpedi-
dibꝫ pedes eius: ferrū ꝑtranſijt
animā eiꝰ donec ueniret uerbū
eius. Eloquiū dn̄i inflāmauit
eū: miſit rex ⁊ ſoluit eū: p̄nceps
ꝑplorū et dimiſit eum. Conſti-
tuit eum dn̄m domus ſue: ⁊ p̄n-
cipem omīs poſſeſſionis ſue.
Ut erudiret p̄ncipes eius ſicut
ſemetipm: et ſenes eiꝰ prudenti-
am doceret. Et intrauit iſrahel
in egiptū: et iacob accola fuit ī
terra cham. Et auxit ꝑplm ſuū
uehementer: ⁊ firmauit eū ſuper

inimicos eius. Conuertit cor
eoꝝ ut erudirēt pplm eius:et do-
lum facerēt in ſeruos eius. Mi-
ſit moyſen ſeruū ſuum:aaron
quē elegit ipm. Poſuit in eis
verba ſignoꝝ ſuoꝝ ⁊ pdigioꝝ:
in terra cham. Miſit tenebras ⁊
obſcurauit:⁊ non exacerbauit
ſermones ſuos. Conūtit aq̄s
eoꝝ in ſanguinē:et occidit piſ-
ces eoꝝ. Et edidit terra eoꝝ ra-
nas:in penetrabilib; regū ipo-
rum. Dixit et venit cynomia ⁊
ſcinipħes:in omībus finib; eo-
rum. Poſuit pluuias eoꝝ grā-
dine:ignē comburentē in terra
ipoꝝ. Et pcuſſit vineas eoꝝ ⁊
ficulneas eoꝝ:et cōtriuit lignū
finiū eoꝝ. Dixit et venīt locuſta
⁊ brucus:cui⁹ nō erat numer⁹.
Et comedit omē fenū in terra
eoꝝ:⁊ comedit omnē fructū ter-
re eoꝝ. Et pcuſſit omne pmo-
genitum in terra eoꝝ:pmicias
omīs laboris eoꝝ. Et eduxit e-
os cum argēto et auro:et non
erat in tribub; eorū infirmus.
Letata eſt egipt⁹ in pfectione
eoꝝ:q̄a incubuit timoꝛ eorū ſu-
per eos. Expādit nubē in pte-
ctionē eoꝝ:⁊ ignē ut luceret eis
p noctē. Petierūt ⁊ venit cotur-
nix:et pane celi ſaturauit eos.
Dirupit petrā ⁊ fluxerūt aque:
abierūt in ſicco flumina. Quo-
niam memoꝛ fuit verbi ſancti
ſui:qđ habuit ad abrahā pue-
rum ſuū. Et eduxit pplm ſuū
in exultatione:et electos ſuos ī
leticia. Et dedit illis regiones
gentiū:et laboꝛes pplōꝝ poſſe-
derūt. Et cuſtodiāt iuſtificatio-
nes eius:et legem ei⁹ requirāt.
Confitemini Alleluia.
domino qm̄ bonus:qm̄ in ſe-
culū miſcđia ei⁹. Quis loquet̄
potencias dn̄i:auditas faciet
omēs laudes eius. Beati q̄ cu-
ſtodiūt iudiciū:et faciūt iuſtici-
am in omī tempoꝛe. Memento
nr̄i dn̄e in beneplacito pp̄li tui:
viſita nos in ſalutari tuo. Ad
videndū in bonitate electoꝝ tu-
orū:ad letandū in leticia gētis
tue:ut lauderis cū hereditate tu-
a. Peccauim⁹ cū prib; noſtris:
iniuſte egim⁹ iniq̄tatē fecim⁹.
Patres nr̄i in egipto nō intel-
lexerūt mirabilia tua:non fue-
runt memoꝛes mltitudinis mi-
ſericordie tue. Et irritauerunt
aſcendētes in mari mari rubro
et ſaluauit eos pter nomē ſu-
um:ut notā faceret potēciā ſuā.
Et increpuit mare rubrū et ex-
ſiccatū ē:et deduxit eos ī abiſſiſ
ſicut ī deſerto. Et ſaluauit eos
de manu odienciū:et redemit e-
os de manu inimici. Et operuit
aqua tribulātes eos:unus ex
eis nō remāſit. Et crediderunt
verbis eius:et laudauerūt lau-

dem ei⁹. Cito fecerūt obliti sūt
operū eius: nō sustinuerūt cōsi-
liū eius. Et cōcupierūt cōcupi-
scentiā in deserto: et temptaue-
rūt deū ī inaquoso. Et dedit eiſ
petitionē ipsorū: et misit saturi-
tatem in aīas eorꝫ. Et irritaue-
runt moysen in castris: aaron
sanctū dn̄i. Aperta est terra et
deglutiuit dathan: ⁊ operuit sup
cōgregatōnē abiron. Et exar-
sit ignis in synagoga eorū: flā-
ma cōbussit peccatores. Et fecerūt
vitulū in oreb: et adorauerunt
sculptile. Et mutauerunt gl'iā
suā in silitudinē vituli comedē-
tis fenū. Obliti sūt deū q̄ salua-
uit eos: qui fecit magnalia in e-
gipto mirabilia in terra cham:
terribilia ī mari rubro. Et dix-
it ut disperderet eos: si nō moyseſ
electus eius stetisset in cōfractio-
ne in cōspectu eius. Et auerte-
ret iram eius ne disperderet eos:
⁊ pro nichilo habuerūt terrā de-
siderabilē. Non crediderūt vbo
eius: et murmurauerūt ī taber-
naculis suis: non exaudierunt
vocē dn̄i. Et leuauit manū su-
am sup eos: ut psterneret eos
ī deserto. Et ut deiceret semē eo-
rum in nationib;: et dispgeret
eos in regionibus. Et initiati
sunt beelphegor: et comederūt
sacrificia mortuorꝫ. Et irritaue-
runt eū in adinuētionib; suis:

et m'tiplicata ē ī eis ruina. Et
stetit phinees ⁊ placauit: ⁊ cessa-
uit quassatio. Et reputatū ē ei
in iusticiā: in generationē et ge-
nerationē usq; in sempiternū.
Et irritauerunt eum ad aquā
cōtradictionis: ⁊ vexat⁹ ē moy-
ses ꝓpter eos: quia exacerbaue-
runt spiritū ei⁹. Et distinxit in
labiis suis: nō disperdiderūt gen-
tes quas dixit dn̄s de⁹ illis. Et
cōmixti sunt inter gētes: et didi-
cerūt opa eorꝫ ⁊ seruierūt sculp-
tilib; eorꝫ: et factū est illis in scā-
dalū. Et īmolauerūt filios su-
os ⁊ filias suas: demoniis. Et
effuderūt sanguinē innocentem
sāguinē filiorꝫ suorꝫ et filiarꝫ su-
arū: quas sacrificauerūt sculp-
tilib; chanaan. Et interfecta ē
terra in sanguinib; : et cōtami-
nata ē in opib; eorꝫ: et fornica-
ti sunt in adinuētionib; suis.
Et iratus est furore dn̄s in po-
pulū suū: ⁊ abominatus est he-
reditatem suā. Et tradidit eoſ
in manus gentiū: ⁊ dn̄ati sunt
eorꝫ q̄ oderunt eos. Et tribula-
uerūt eos inimici eorꝫ: et humi-
liati sunt sub manib; eorꝫ: sepe
liberauit eos. Ipsi autem ex-
acerbauerunt eū in cōsilio suo:
et humiliati sunt in iniq̄tatib;
suis. Et vidit cū tribularētur:
et audiuit orationem eorꝫ. Et
memor fuit testamēti sui: ⁊ peni-

tuit eū ſcđm multitudinē miſe-
ricordie ſue. Et dedit eos in mi-
ſericordias: in cōſpectu omniū
q̄ ceperāt eos. Saluos fac nos
dn̄e deꝰ noſter: et cōgrega nos
de nationibꝫ. Et confiteamur
nomī ſancto tuo: ⁊ gl̄iemur in
laude tua. Benedictꝰ dn̄s deus
iſrl̄ a ſeculo et uſqꝫ in ſeculū: et
dicet omnis populus fiat fiat.
Confitemini Alla. Alleluia.
nū dn̄o qm̄ bonus: qm̄ in
ſeculū miſ̄cdia eius. Dicāt qui
redempti ſunt a dn̄o: quos re-
demit de manu inimici: de regio-
nibꝫ congregauit eos. A ſolis
ortu et occaſu: ab aquilone et
mari. Errauerunt in ſolitudi-
ne ī inaquoſo: uiā ciuitatis ha-
bitaculi nō inuenerūt. Eſuriē-
tes et ſitiētes: aīa eoꝝ in ipſis de-
fecit. Et clamauerūt ad dn̄m
cum tribularent̄: et de neceſſita-
tibꝫ eoꝝ eripuit eos. Et dedux-
it eos in uiā rectā: ut irent ī ciui-
tatē habitationis. Confitean-
tur dn̄o miſ̄cdie eius: ⁊ mirabi-
lia eius filijs hoīm. Quia ſaci-
auit aīam inanē: et aīam eſuri-
entem ſatiauit bonis. Sedētes
ī tenebris et umbra mortis. uin-
ctos in mēdicitate ⁊ ferro. Qui-
a exacerbauerūt eloquia dei: et
conſiliū altiſſimi irritauerunt.
Et humiliatū eſt in laboribus
cor eoꝝ: infirmati ſunt nec fuit

q̄ adiuuaret. Et clamauerunt
ad dn̄m cum tribularent̄: et de
neceſſitatibꝫ eoꝝ liberauit eos.
Et eduxit eos de tenebris ⁊ um-
bra mortis: ⁊ uincula eoꝝ diru-
pit. Cōfiteāt̄ dn̄o miſ̄cdie eius
et mirabilia eiꝰ filijs hominū.
Quia cōtriuit portas ereas: et
uectes ferreos cōfregit. Suſce-
pit eos de uia iniq̄tatis eoꝝ: ꝓp-
ter iniuſticias eū ſuas humili-
ati ſunt. Omnē eſcā abomīa-
ta eſt aīa eoꝝ: et appropinqua-
uerunt uſqꝫ ad portas mortis.
Et clamauerūt ad dn̄m cū tri-
bularent̄: ⁊ de neceſſitatibꝫ eoꝝ
liberauit eos. Miſit uerbū ſuū
et ſanauit eos: et eripuit eos de
interitionibꝫ eoꝝ. Confiteant̄
dn̄o miſ̄cdie eiꝰ: ⁊ mirabilia eiꝰ
filijs hoīm. Et ſacrificēt ſacri-
ficiū laudis: et ānūciēt opa eiꝰ
in exultatione. Qui deſcendūt
mare in nauibꝫ: facientes opati-
onē in aquis multis. Ipſi ui-
derūt opa dn̄i: ⁊ mirabilia eius
in ꝓfundo. Dixit et ſtetit ſpūs
procelle: ⁊ exaltati ſunt fluctus
eiꝰ. Aſcendūt uſqꝫ ad celos ⁊ de-
ſcēdūt uſqꝫ ad abiſſos: aīa eo-
rum in malis tabeſcebat. Tur-
bati ſunt ⁊ moti ſunt ſicut ebri-
us: et omnis ſapiētia eoꝝ deuo-
rata eſt. Et clamauerūt ad do-
minū cum tribularent̄: et de ne-
ceſſitatibꝫ eorū eduxit eos. Et

ſtatuit procellā eius in aurā: ⁊ ſi-
luerunt fluctus eius. Et letati
ſunt q̄a ſiluerūt: et deduxit eos
in portū volūtatis eoꝝ. Con-
fiteantur dn̄o miſcḋie eius: et mi-
rabilia eius filijs hoīm. Et ex-
altēt eū in eccleſia plebis: ⁊ ī ka-
thedra ſenioꝝ laudēt eū. Poſu-
it flumina in deſertum: ⁊ exitus
aquaꝝ in ſitim. Terrā fructife-
ram in ſalſuginē: a malicia in-
habitanciū in ea. Poſuit deſer-
tū ī ſtagna aquaꝝ: et terrā ſine
aqua in exitus aquaꝝ. Et col-
locauit illic eſuriētes: ⁊ cōſtitue-
rūt ciuitatē habitationis. Et
ſeminauerūt agros et plātaue-
rūt vineas: et fecerūt fructū na-
tiuitatis. Et benedixit eis ⁊ mul-
tiplicati ſunt nimis: et iumēta
eoꝝ non minorauit. Et pauci
facti ſunt: ⁊ vexati ſunt a tribu-
latione maloꝝ et doloꝛe. Effu-
ſa eſt contentio ſup p̄ncipes: et
errare fecit eos in inuio ⁊ nō in
via. Et adiuuit pauperē de in-
opia: ⁊ poſuit ſicut oues fami-
lias. Videbūt recti ⁊ letabūtur:
et omnis iniq̄tas oppilabit os
ſuū. Quis ſapiēs et cuſtodiet
hec: et intelliget miſcḋias dn̄i:
Alleluia. Cantic̄ pſ̄ ipi dauid.
Paratū coꝛ meū deus para-
tum coꝛ meum: cātabo ⁊
pſallā ī gloria mea. Exurge
pſalteriū et cythara: exurgam
diluculo. Cōfitebor tibi ī pplīs
dn̄e: et pſallā tibi in nationib;
Quia magna ſup celos miſeri-
cordia tua: ⁊ uſq; ad nubes ve-
ritas tua. Exaltare ſup celos
deus: et ſup omnē terrā gloria
tua: ut liberentur dilecti tui. Sal-
uū fac dextera tua et exaudi me:
deus locutus eſt in ſancto ſuo.
Exultabo et diuidā ſichimā:
et cōuallē tabernaculoꝝ dime-
tiar. Meus eſt galaad et meus
ē manaſſes: et ephraim ſuſcep-
tio capitis mei. Iuda rex me⁹
moab lebes ſpei mee. In ydu-
meā extendā calciamentū meū:
michi alienigene amici facti ſūt
Quis deducet me in ciuitatem
munitā: q̄s deducet me uſq; in
ydumeā: Nonne tu de⁹ qui re-
puliſti nos: et nō exibis de⁹ in
virtutib; nr̄is: Da nobis auxi-
liū de tribulatione: quia vana
ſalus hoīs. In deo faciemus
virtutem: ⁊ ipſe ad nichilū dedu-
cet inimicos nr̄os. In finē pſal-
Deus laudem mus dauid.
meā ne tacueris: quia os
p̄ccoris et os doloſi ſup me ap-
ertum eſt. Locuti ſunt aduūſum
me līgua doloſa: et ſermonib;
odij circūdederūt me et expug-
nauerūt me gratis. Pro eo ut
me diligerēt detrahebāt michi:
ego autē orabā. Et poſuerūt
aduūſum me mala pro bonis:

et odiũ ꝓ dilectione mea. Cõ-
ſtitue ſuper eũ peccatorẽ: ⁊ dya-
bolus ſtet a dextris eius. Cum
iudicat̃ exeat cõdemnat⁹: ⁊ ora-
tio eius fiat in peccatũ. Fiant
dies eius pauci: et epiſcopatũ
eius accipiat alter. Fiant filij
ei⁹ orphani: et uxor ei⁹ vidua.
Nutãtes trãſferent̃ filij eius et
mẽdicẽt: eiciant̃ de habitationi-
bꝫ ſuis. Scrutet̃ fenerator om̃ẽ
ſubſtantiã eius: et diripiãt alie-
ni labores eius. Non ſit illi ad-
iutor: nec ſit q̃ miſereat̃ pupillis
eius. Fiant nati eius in interi-
tũ: in generat̃one una deleatur
nomẽ eius. In memoriã rede-
at iniq̃tas prm̃ eius ĩ cõſpectu
dñi: et peccatũ m̃ris eius nõ de-
leat̃. Fiant ꝯtra dñm ſemꝑ. et
diſpereat de t̃ra memoria eorꝫ:
pro eo q᷑ nõ eſſet recordat⁹ fa-
cere miſcdiam. Et pſecutus ẽ
hoĩem inopem et mẽdicũ: et cõ-
pũctũ corde mortificare. Et di-
lexit maledictionem ⁊ veniet ei:
⁊ noluit benedictionẽ elõgabit̃
ab eo. Et induit maledictionẽ
ſicut veſtimentũ: ⁊ intrauit ſicut
aqua in interiora eius: et ſicut
oleũ in oſſibꝫ eius. Fiat ei ſicut
veſtimentũ quo operit̃: et ſicut
zona qua ſemꝑ p̃cingit̃. Hoc
opus eorꝫ qui detrahunt michi
apud dñm: et q̃ loquũt̃ mala
adũſus animã meã. Et tu do-
mine dñe fac mecum ꝓpter no-
men tuũ: q̃a ſuauis eſt miſcdia
tua. Libera me quia egen⁹ et
pauper ego ſum: et cor meum
cõturbatũ eſt intra me. Sicut
umbra cum declinat ablat⁹ ſũ:
et excuſſ⁹ ſũ ſicut locuſte. Genu-
a mea infirmata ſunt a ieiuni-
o: ⁊ caro mea ĩmutata eſt ꝓpter
oleũ. Et ego fact⁹ ſum oppro-
briũ illis: viderunt me et moue-
rũt capita ſua. Adiuua me do-
mine deus meus: ſaluũ me fac
propter miſcdiam tuã. Et ſci-
ant q̃a man⁹ tua hec: et tu dñe
feciſti eam. Maledicent illi et tu
benedices: q̃ inſurgũt in me cõ-
fundant̃: ſeruus aũt tuus leta-
bitur. Induant̃ q̃ detrahunt
michi pudore: et opiãt̃ ſicut dy-
ploide cõfuſione ſua. Confite-
bor dño nimis in ore meo: ⁊ in
medio multorꝫ laudabo eum.
Quia aſtitit a dextris paupis:
ut ſaluã faceret a pſequẽtibus
aĩam meã. Pſalmus dauid.
Dixit dñs dño meo:
ſede a dextris meis.
Donec ponã inimi-
cos tuos: ſcabellũ
pedũ tuorꝫ. Virgã virtutis tue
emittet dñs ex ſyon: dñare ĩ me-
dio inimicorꝫ tuorꝫ. Tecũ p̃nci-
piũ in die virtutis tue in ſplen-
doribꝫ ſanctorꝫ: ex utero ante lu-
ciferũ genui te. Iurauit dñs ⁊

nō penitebit eū: tu es ſacerdos
in eternū ſcd'm ordinē melchiſe-
dech. Dominꝰ a dextris tuis: cō-
fregit ī die ire ſue reges. Iudi-
cabit dn̄s ī nationib; implebit
ruinas: cōquaſſabit capita in
terra multoꝝ. De torrēte in vi-
a bibet: ꝓpterea exaltabit caput.
Confitebor tibi Alleluia.
dn̄e in toto corde meo: in
cōſilio iuſtoꝝ et cōgregatione.
Magna opa dn̄i: exquiſita in
oēs volūtates eius. Confeſ-
ſio et magnificētia opus eius:
et iuſticia eius manet in ſeculū
ſeculi. Memoriā fecit mirabili-
um ſuoꝝ miſericors et miſera-
tor dn̄s: eſcam dedit timētib; ſe.
Memor erit in ſeculū teſtamēti
ſui: virtutē operū ſuoꝝ ānūcia-
bit ꝓplo ſuo. Ut det illis heredi-
tatē gentiū: opa manuū eiꝰ ve-
ritas et iudiciū. Fidelia oīa
mādata eius: cōfirmata ī ſecu-
lū ſeculi: facta ī veritate et equi-
tate. Redēptionē miſit ꝓplo ſu-
o: mādauit ī etnū teſtamētū ſu-
um. Sanctū et terribile nomē
eius: initiū ſapiētie timor dn̄i.
Intellectus bonus oīb; faci-
entib; eū: laudatio eius manet
in ſeculū ſeculi. Alleluia. Allā.
In receſſione aggei et zach
Beatus vir q̄ timet Añe.
dn̄m: in mādatis eius vo-
let nimis. Potens in terra erit

ſemen eius: generatio rectoꝝ be-
nedicetur. Gloria et diuitie in do-
mo eius: et iuſticia eius manet
in ſeculū ſeculi. Exortū ē in te-
nebris lumen rectis: miſericorſ
et miſerator et iuſtus. Iocun-
dus homo qui miſeretur ⁊ cōmo-
dat: diſponit ſermones ſuos ī
iudicio: q̄a ī eternū nō cōmoue-
bitur. In memoria eterna erit
iuſtus: ab auditione mala nō
timebit. Paratū cor eiꝰ ſperare
in dn̄o: cōfirmatū eſt cor eius:
nō cōmouebitur donec deſpiciat
inimicos ſuos. Diſperſit dedit
pauperib;: iuſticia eius manet
in ſeculū ſeculi: cornu eius exal-
tabitur in gloria. Peccator vi-
debit ⁊ iraſcetur: dentib; ſuis fremet
et tabeſcet: deſideriū pctoꝝ peri-
bit. Alleluia. Alleluia
Laudate pueri dn̄m: lauda-
te nomē dn̄i. Sit nomē
dn̄i benedictū: ex hoc nūc et uſ-
q; in ſeculū. A ſolis ortu uſq;
ad occaſum: laudabile nomē
dn̄i. Excelſus ſup omnes gētes
dn̄s: et ſup celos gloria eius.
Quis ſicut dn̄s deꝰ noſter: qui
ī altis habitat et humilia reſpi-
cit in celo et in terra? Suſcitans
a terra inopē: ⁊ de ſtercore erigēs
pauperē. Ut collocet eū cū ꝓn-
cipib;: cū ꝓncipib; ꝓpli ſui. Qui
habitare facit ſterilem ī domo:
matrē filioꝝ letantē. Alleluia.

In exitu isrł de Alleluia.
egipto: domꝰ iacob de pplo bar-
baro. Facta ē iudea sanctifica-
tio eius: isrł potestas eiꝰ. Mare
vidit et fugit: iordanis conuer-
sus est retrorsum. Montes exul-
tauerunt ut arietes: et colles si-
cut agni ouiū. Quid ē tibi ma-
re q fugisti: ⁊ tu iordanis quia
cōuersus es retrorsum. Mōtes
exultastis sicut arietes: ⁊ colles
sicut agni ouiū. A facie domi-
mota est terra: a facie dei iacob.
Qui cōuertit petrā in stagna
aquaꝝ: ⁊ rupē in fōtes aquaꝝ.
Non nobis dn̄e nō nobis: sed
nomī tuo da gloriā. Sup mi-
sericordia tua ⁊ veritate tua: ne
quādo dicāt gentes ubi est deus
eorū. Deus aūt noster in celo:
omīa quecūq; voluit fecit. Si-
mulacra gentiū argentū ⁊ auꝝ:
opa manuū hoīm. Os habēt
et nō loquent: oculos habēt et
nō videbūt. Aures habēt ⁊ nō
audiēt: nares habēt et nō ado-
rabunt. Manus habēt et non
palpabūt: pedes habēt ⁊ non
ambulabūt: nō clamabūt in
gutture suo. Similes illis fiāt
q faciūt ea: et omēs q confidūt
i eis. Domꝰ isrł sperauit ī dn̄o:
adiutor eoꝝ et ptector eoꝝ est.
Domus aaron sperauit in do-
mino: adiutor eorū et ptector
eorū est. Qui timēt dn̄m spera-
uerūt in dn̄o: adiutor eoꝝ et p-
tector eoꝝ est. Dominꝰ memor
fuit nr̄i: ⁊ benedixit nobis. Be-
nedixit domui isrł: benedixit do-
mui aaron. Benedixit omībꝫ
q timēt dn̄m: pusillis cū maio-
ribꝫ. Adiciat dn̄s sup vos: su-
p vos ⁊ sup filios vr̄os. Bene-
dicti vos a dn̄o: q fecit celū ⁊ terā.
Celū celi dn̄o: terrā aūt dedit
filijs hoīm. Nō mortui lauda-
būt te dn̄e: neq; omēs q descen-
dunt in infernū. Sed nos q vi-
uimus benedicimꝰ dn̄o: ex hoc
nunc et usq; in sclm. Alleluia.
Dilexi: quī Alleluia.
exaudiet dn̄s vocē ora-
tionis mee. Quia incli-
nauit aurem suam michi: ⁊ in
diebus meis inuocabo. Circū-
dederunt me dolores mortis:
et pericula inferni inuenerunt
me. Tribulationem et dolorē
inueni: et nomen domini inuoca-
ui. O dn̄e libera aīam meā: mi-
sericors dn̄s et iustus: et deꝰ no-
ster miseretur. Custodiens par-
uulos dn̄s: humiliatꝰ sum ⁊ li-
berauit me. Conuertere aīa me-
a in requiem tuā: qa dn̄s bene-
fecit tibi. Quia eripuit aīam me-
ā de morte: oclos meos a lacri-
mis: pedes meos a lapsu. Pla-
cebo dn̄o: in regione viuorum.
Alleluia. Alleluia.

Credidi ꝓpter quod locutꝰ
ſum: ego autē humiliatuſ
ſum nimis. Ego dixi ī exceſſu
meo: oīs homo mēdax. Quid
retribuā dn̄o: pro omnib; q̄ retri-
buit michi. Calicem ſalutariſ
accipiā: et nomē dn̄i īuocabo.
Vota mea dn̄o reddā coram
omni ṗplo eius: p̄cioſa in cōſpe-
ctu dn̄i mors ſanctoꝝ eiꝰ. O do-
mine q̄a ego ſeruus tuus: ego
ſeruus tuus ⁊ filius ancille tue.
Dirupiſti vincl'a mea: tibi ſacri-
ficabo hoſtiā laudis: et nomē
dn̄i īuocabo. Vota mea dn̄o red-
dā in cōſpectu oīs ṗpli eius: in
atriis domus dn̄i in medio tui
iherl'm. Alleluia. Alleluia
Laudate dn̄m omēs gētes:
laudate eū omēs populi.
Quoniā cōfirmata eſt ſup noſ
miſcdia eius et veritas dn̄i ma-
net in eternū. Alleluia. All'a.
Confitemini dn̄o qm̄ bonꝰ:
qm̄ in ſeculū miſcdia eiꝰ.
Dicat nūc iſrl' qm̄ bonus: qm̄
in ſcl'm miſcdia eiꝰ. Dicat nūc
domꝰ aaron: qm̄ in ſcl'm miſe-
ricordia eiꝰ. Dicāt nūc q̄ timēt
dn̄m: qm̄ in ſcl'm miſcdia eius.
De tribulacōne īuocaui domi-
nū: et exaudiuit me in latitudi-
ne dn̄s. Dominꝰ michi adiu-
tor: nō timebo q̄d faciat michi
homo. Dominus michi adiu-
tor: ⁊ ego deſpiciā inimicos me-
os. Bonū eſt confidere in dn̄o:
q̄; cōfidere in hoīe. Bonū ē ſpe-
rare in dn̄o: q̄; ſperare in p̄nci-
pib;. Omēs gentes circuierūt
me: ⁊ in noīe dn̄i q̄a vltus ſum
in eos. Circūdantes circūdede-
runt me: ⁊ in noīe dn̄i q̄a vltuſ
ſum in eos. Circūdederunt me
ſicut apes: et exarſerūt ſicut ig-
nis in ſpinis: et in noīe dn̄i q̄a
vltus ſum in eos. Impulſus
euerſus ſum ut caderem: et dn̄s
ſuſcepit me. Fortitudo mea et
laus mea dn̄s: ⁊ factꝰ eſt michi
in ſalutē. Vox exultationis et
ſalutis: in tabernaculis iuſtoꝝ.
Dextera dn̄i fecit virtutē: dexte-
ra dn̄i exaltauit me: dextera dn̄i
fecit virtutē. Non moriar ſed
viuā: et narrabo opa dn̄i. Ca-
ſtigans caſtigauit me dominꝰ:
⁊ morti nō tradidit me. Aperi-
te michi portas iuſticie: ingreſ-
ſus ī eas ↄfitebor dn̄o: hec por-
ta dn̄i iuſti intrabūt in eā. Cō-
fitebor tibi qm̄ exaudiſti me: et
factꝰ es michi in ſalutē. Lapi-
dem quē reprobauerūt edificā-
tes: hic factus eſt in caput āgu-
li. A domino factū eſt iſtud: ⁊ ē
mirabile in oculis nr̄is. Hec ē
dies quā fecit dn̄s: exultemꝰ et
letemur in ea. O dn̄e ſaluū me
fac: o domine bene ꝓſperare:
benedictus q̄ venit in noīe dn̄i.
Benediximus vobis de domo

dñi: deus dñs et illuxit nobis.
Conſtituite diē ſolemnē in cō-
denſis: uſq; ad cornu altaris.
Deus meus es tu et cōfitebor
tibi: deus me⁹ es tu et exaltabo
te. Confitebor tibi qm̄ exaudi-
ſti me: ⁊ factus es michi in ſalu-
tem. Confitemini dño qm̄ bo-
nus: qm̄ in ſcl'm miſcdia eius.
Alleluia. Alla, Aleph.
Beati imaculati in via: qui
ambulāt ī lege dñi. Be-
ati q̄ ſcrutant̄ teſtimonia eius:
in toto corde exquirūt eū. Nō
eīi q̄ opant̄ iniq̄tatē: ī viis eis
ambulauerūt. Tu mandaſti:
mandata tua cuſtodiri nimis.
Utinā dirigant̄ vie mee: ad cu-
ſtodiēdas iuſtificationes tuas.
Tunc nō cōfundar: cū pſpexe-
ro in omib; mādatis tuis. Cō-
fitebor tibi in directione cordis:
ī eo q̄ didici iudicia iuſticie tue.
Iuſtificacōnes tuas cuſtodiā:
nō me derelinquas uſquequaq;.
In quo corrigit   Beth
adoleſcentior viā ſuā: in cuſto-
diendo ſermones tuos. In to-
to corde meo exquiſiui te: ne re-
pellas me a mādatis tuis. In
corde meo abſcōdi eloquia tua:
ut nō peccē tibi. Benedictus eſ
dñe: doce me iuſtificationes tu-
as. In labiis meis: pnūciaui
oīa iudicia oris tui. In via te-
ſtimonior; tuor; delectat⁹ ſum:

ſicut in omib; diuitiis. In mā-
datis tuis exercebor: et cōſidera-
bo vias tuas. In iuſtificatio-
nib; tuis meditabor: non obli-
uiſcar ſermones tuos. Gimel.
Retribue ſeruo tuo: viuifi-
ca me et cuſtodiā ſermo-
nes tuos. Reuela oclos meos:
⁊ cōſiderabo mirabilia de lege tu-
a. Incola ego ſū in terra: non
abſcōdas a me mandata tua.
Concupiuit aīa mea deſidera-
re iuſtificationes tuas: in omi
tēpore. Increpaſti ſuperbos:
maledicti q̄ declināt a mādatiſ
tuis. Aufer a me opprobriū et
contemptū: q̄a teſtimonia tua
exquiſiui. Etenī ſederūt princi-
pes ⁊ adūſum me loquebant̄:
ſeruus aūt tuus exercebat̄ in iu-
ſtificationib; tuis. Nam ⁊ teſti-
monia tua meditatio mea eſt:
⁊ cōſiliū meū iuſtificacōnes tue.
Adheſit paui   Deleth.
mento aīa mea: viuifica
me ſcdm verbū tuū. Vias me-
as enūciaui et exaudiſti me: do-
ce me iuſtificationes tuas. Vi-
am iuſtificationū tuar; inſtrue
me: et exercebor in mirabilibuſ
tuis. Dormitauit aīa mea pre
tedio: cōfirma me in verbis tuis.
Viam iniq̄tatis amoue a me:
et de lege tua miſerere mei. Vi-
am veritatis elegi: iudicia tua
non ſum oblitus. Adheſi teſti-

moniis tuis dñe: noli me cõfũ-
dere. Viam mãdatorꝫ tuorꝫ cu-
curri: cũ dilataſti cor meũ. He
Legem pone michi dñe viã
iuſtificationũ tuarũ: et ex-
quirã eã ſemꝑ. Da michi intel-
lectũ et ſcrutabor legẽ tuã: ⁊ cu-
ſtodiã illam in toto corde meo.
Deduc me in ſemita mãdatorꝫ
tuorꝫ: quia ipſam volui. Incli-
na cor meũ in teſtimonia tua:
et nõ in auariciã. Auerte oculoſ
meos ne videãt vanitatẽ: ĩ via
tua viuifica me. Statue ſeruo
tuo eloquiũ tuũ: in timore tuo.
Amputa opprobriũ meũ qđ
ſuſpicatus ſum: q̃a iudicia tua
iocũda. Ecce cõcupiui mãda-
ta tua: in equitate tua viuifica
Et veniat ſuꝑ Vau. me.
me miſ͛cdia tua dñe: ſalu-
tare tuũ ſcđm eloquiũ tuum.
Et reſpõdebo exprobrãtib; mi-
chi verbũ: q̃a ſperaui in ſermo-
nib; tuis. Et ne auferas de ore
meo verbũ veritatis uſquequa-
q;: q̃a in iudiciis tuis ſuꝑſpera-
ui. Et cuſtodiã legẽ tuã ſemꝑ:
in ſeculũ et in ſeculũ ſeculi. Et
ambulabã in latitudine: quia
mandata tua exquiſiui. Et lo-
quebar: in teſtimoniis tuis in
cõſpectu regum: et nõ cõfunde-
bar. Et meditabar: in mãda-
tis tuis q̃ dilexi. Et leuaui ma-
nus meas ad mandata tua q̃
dilexi: et exercebor in iuſtificatõ-
nibus tuis. Zai.
Memor eſto verbi tui ſeruo
tuo: in quo michi ſpem
dediſti. Hec me cõſolata eſt in
humilitate mea: q̃a eloquiũ tu-
um viuificauit me. Suꝑbi ini-
que agebant uſquequaq;: a le-
ge autem tua nõ declinaui. Me-
mor fui iudiciorꝫ tuorꝫ a ſeculo
dñe: et cõſolat⁹ ſum. Defectio
tenuit me: pro pccorib; derelin-
quẽtib; legẽ tuã. Cantabiles
michi erant iuſtificationes tue:
ĩ loco peregrinatõis mee. Me-
mor fui nocte nomĩs tui dñe:
⁊ cuſtodiui legẽ tuã. Hec facta
eſt michi: q̃a iuſtificationes tu-
as exquiſiui. Heth.
Portio mea dñe: dixi cuſto-
dire legẽ tuã. Deprecat⁹
ſum faciẽ tuã in toto corde me-
o: miſerere mei ſecũdũ eloquiũ
tuũ. Cogitaui vias meas: et
cõuerti pedes meos in teſtimo-
nia tua. Paratus ſum et non
ſum turbat⁹: ut cuſtodiã man-
data tua. Funes pccorũ circũ-
plexi ſunt me: et legẽ tuam nõ
ſum oblitus. Media nocte ſur-
gebã ad ꝯfitendũ tibi: ſuꝑ iudi-
cia iuſtificatõnes tue. Particepſ
ego ſum oĩm timẽtiũ te: et cu-
ſtodientiũ mãdata tua. Miſeri-
cordia tua dñe plena eſt terra:
iuſtificationes tuas doce me.

Bonitatē feciſti cum **Theth**
ſeruo tuo dñe: ſcđm ver-
bum tuū. Bonitatē et diſcipli-
nā et ſciētiā doce me: q̄a in mā-
datis tuis credidi. Priuſq̄ hu-
miliarer ego deliqui: ꝓpterea e-
loquiū tuū cuſtodiui. Bonus
es tu: ⁊ in bonitate tua doce me
iuſtificationes tuas. Multipli-
cata eſt ſup me iniq̄tas ſupbo-
rū: ego autē in toto corde meo
ſcrutabor mandata tua. Coa-
gulatū ē ſicut lac cor eorū: ego
vero legē tuam meditat⁹ ſum.
Bonū michi quia humiliaſti
me: ut diſcā iuſtificatões tuas.
Bonū michi lex oris tui: ſuper
milia auri et argēti. **Joth.**
Manus tue fecerunt me et
plaſmauerunt me: da mi-
chi intellectū ut diſcam manda-
ta tua. Qui timēt te videbūt me
et letabunt̄: q̄a in verba tua ſu-
perſperaui. Cognoui dñe quia
equitas iudicia tua: ⁊ in verita-
te tua humiliaſti me. Fiat mi-
ſericordia tua ut cōſolet̄ me: ſe-
cundū eloquiū tuū ſeruo tuo.
Veniāt michi miſerationes tu-
e et viam: q̄a lex tua meditatio
mea eſt. Confundant̄ ſupbi
q̄a iniuſte iniq̄tatē fecerūt ī me
ego aūt exercebor in mandatis
tuis. Conuītant̄ michi timētes
te: et q̄ nouerūt teſtimonia tua.
Fiat cor meū īmaculatū in iu-
ſtificationib; tuis: ut nō cōfun-
dar. Defecit in **Caph.**
ſalutari tuū aīa mea: et ī
verbū tuū ſupſperaui. Defece-
runt oculi mei in eloquiū tuū:
dicētes quādo cōſolaberis me.
Quia factus ſum ſicut uter in
pruina: iuſtificatões tuas nō
ſum oblitus. Quot ſunt dies
ſerui tui: q̄ndo facies de pſequē-
tib; me iudiciū. Narrauerunt
michi iniqui fabulatões: ſed
nō ut lex tua. Omnia manda-
ta tua veritas: iniqui perſecuti
ſūt me adiuua me. Paulomi-
nus cōſumauerūt me in terra:
ego aūt nō dereliqui mandata
tua. Secūdū miſcďiam tuam
viuifica me: ⁊ cuſtodiā teſtimo-
nia oris tui. **Lamech.**
In eternū dñe: verbū tuū pmanet
in celo. In generatione et ge-
neratione veritas tua: fundaſti
terrā ⁊ pmanet. Ordinatione
tua pſeuerat dies: quoniā oīa
ſeruiūt tibi. Niſi qꝫ lex tua me-
ditatio mea eſt: tunc forte piſſē
in humilitate mea. In eternū
non obliuiſcar iuſtificationes
tuas: q̄a in ipſis viuificaſti me.
Tuus ſum ego ſaluū me fac:
quoniā iuſtificationes tuas exqui-
ſiui. Me expectauerūt pctōres
ut perderēt me: teſtimonia tua
intellexi. Omnis cōſūmationis
vidi finem: latū mandatū tuū

nimis. Mem.
Quomodo dilexi legem tuã
domine: tota die medita-
tio mea est. Sup inimicos me-
os prudentẽ me fecisti mãdato
tuo: q̃a in eternũ michi est. Su-
per om̃es docẽtes me intellexi:
quia testimonia tua meditatio
mea ẽ. Sup senes intellexi: q̃a
mãdata tua quesiui. Ab om̃i
via mala ꝓhibui pedes meos:
ut custodiã verba tua. A iudi-
ciis tuis nõ declinaui: q̃a tu le-
gem posuisti michi. Quã dulci-
a faucib; meis eloquia tua: su-
p mel ori meo. A mãdatis tuiſ
itellexi: ꝓpterea odiui omnẽ vi-
am iniquitatis. Nun.
Lucerna pedib; meis verbũ
tuũ: et lumẽ semitis meis. Iu-
raui: et statui custodire iudicia
iusticie tue. Humiliat⁹ sum us-
quequaq;: dñe viuifica me se-
cũdũ verbũ tuũ: volũtaria oriſ
mei beneplacita fac dñe: et iudi-
cia tua doce me. Anima mea
in manib; meis semp: et legem
tuã non sũ oblitus. Posuerũt
pctõres laqueũ michi: et de mã-
datis tuis nõ erraui. Heredita-
te acquisiui testimonia tua in
eternũ: q̃a exultatio cordis mei
sunt. Inclinaui cor meũ ad fa-
ciendas iustificationes tuas in
eternũ: ꝓpter retribucionẽ. Ayn
Iniquos odio habui: et legẽ tu-
am dilexi. Adiutor et susceptor
meus es tu: et in verbũ tuũ sup-
speraui. Declinate a me mali-
gni: et scrutabor mandata dei
mei. Suscipe me scdm eloqui-
um tuũ et viuã: et nõ cõfũdas
me ab expectatione mea. Ad-
iuua me et salu⁹ ero: et medita-
bor in iustificationib; tuis sem-
per. Spreuisti om̃es discedẽteſ
a iudiciis tuis: q̃a iniusta cogi-
tatio eorum. Preuaricãtes re-
putaui om̃es pctõres terre: ide-
o dilexi testimonia tua. Confi-
ge timore tuo carnes meas: a
iudiciis eñi tuis timui. Samech
Feci iudiciũ et iusticiã: non
tradas me calũniãtibus
me. Suscipe seruũ tuũ i bonũ:
nõ calũnient me supbi. Oculi
mei defecerũt in salutare tuũ: et
in eloquiũ iusticie tue. Fac cũ
seruo tuo scdm miscdiã tuam:
et iustificationes tuas doce me.
Seruus tuus sum ego: da mi-
chi intellectũ ut sciã testimonia
tua. Tempus faciẽdi dñe: dissi-
pauerũt legẽ tuã. Ideo dilexi
mãdata tua: sup aurũ et thopa-
zion. Propterea ad om̃ia mã-
data tua dirigebar: omnẽ viã
iniquã odio habui. Sin.
Mirabilia testimonia tua:
ideo scrutata ẽ ea aĩa me-
a. Declaratio sermonũ tuorũ il-
luminat: et intellectũ dat paruu-

lis. Os meū apui ⁊ attraxi ſpi=
ritū: q̄a mādata tua deſiderabā.
Aſpice in me et miſerere mei:
ſcḋm iudiciū diligentiū nomē
tuū. Greſſus meos dirige ſecū=
dū eloquiū tuū: et non dn̄etur
mei omīs iniuſticia. Redime
me a calūnijs hoīm: ut cuſtodi=
am mādata tua. Faciē tuam
illumina ſup ſeruū tuū: et doce
me iuſtificacōnes tuas. Exit⁹
aquaꝝ deduxerūt ocl'i mei: qui=
a nō cuſtodierūt legē tuā. Phe d
Iuſtus es dn̄e: et rectū iudicium
tuū. Mandaſti iuſticiā teſtimo=
nia tua: et veritatē tuā nimis.
Tabeſcere me fecit zelus meus:
q̄a obliti ſunt verba tua inimi=
ci mei. Ignitū eloquiū tuū ve=
hemēt: ⁊ ſeruus tuus dilexit il=
lud. Adoleſcētulus ſum ego ⁊
cōtempt⁹: iuſtificationes tuas
nō ſum oblitus. Iuſticia tua
iuſticia in eternū: et lex tua veri=
tas. Tribulatio ⁊ anguſtia in=
uenerūt me: mādata tua medi=
tatio mea ē. Equitas teſtimo=
nia tua in eternū: itellectum da
michi et viuam. Sade. e
Clamaui ī toto corde exau=
di me dn̄e: iuſtificacōnes
tuas requirā. Clamaui ad te
et ſaluū me fac: ut cuſtodiam
mādata tua. Preueni in matu=
ritate et clamaui: in verba tua
ſuperſperaui. Preuenerūt oculi
mei ad te diluculo: ut meditarer
eloquia tua. Vocem meā audi
ſcḋm miſcḋiā tuā dn̄e: et ſcḋm
iudiciū tuū viuifica me. Appro=
pinquauerūt pſequētes me ini=
q̄tati: a lege autē tua lōge facti
ſunt. Prope es tu dn̄e: ⁊ omēs
vie tue veritas. Inicio cogno=
ui de teſtimonijs tuis: q̄a in eter=
num fundaſti ea. Coph. f
Vide humilitatē meā ⁊ eripe
me: q̄a legē tuā non ſum
oblit⁹. Iudica iudiciū meū et
redime me: ꝓpt eloquiū tuū vi=
uifica me. Longe a pccōribus
ſalus: q̄a iuſtificationes tuas
nō exquiſierūt. Miſcḋie tue mł=
te dn̄e: ſcḋm iudiciū tuū viuifi=
ca me. Multi q̄ pſequūtur me
et tribulāt me a teſtimonijs tu=
is nō declinaui. Vidi p̄uaricā=
tes et tabeſcebā: q̄a eloquia tu=
a nō cuſtodierūt. Vide q̄m mā=
data tua dilexi: dn̄e in miſcḋia
tua viuifica me. Principiū ver=
boꝝ tuoꝝ veritas: ī eternū om=
nia iudicia iuſticie tue. Res. g
Principes pſecuti ſunt me
gratis: ⁊ a verbis tuis for=
midauit cor meum. Letabor e=
go ſup eloquia tua: ſicut q̄ īue=
nit ſpolia multa. Iniq̄tatem
odio habui ⁊ abominat⁹ ſum
legem autē tuā dilexi. Septies
in die laudē dixi tibi: ſup iudici=
a iuſticie tue. Pax mlta diligē=

tib; legem tuā: et nō eſt illis ſcā-
dalū. Expectabā ſalutare tu-
um dne: et mādata tua dilexi.
Cuſtodiuit aīa mea teſtimoni-
a tua: et dilexit ea vehementer.
Seruaui mandata tua et teſti-
monia tua: qa omēs vie mee ī
conſpectu tuo. Thau.
Appropinquet dpcatio me-
a in cōſpectu tuo dne: iux-
ta eloquiū tuū da michi itellec-
tum. Intret poſtulatio mea ī
cōſpectu tuo: ſecundū eloquiū
tuum eripe me. Eructabunt
labia mea ymnū: cum docueris
me iuſtificationes tuas. Pro-
nunciabit lingua mea eloqui-
um tuū: qa oīa mandata tua
equitas. Fiat man⁹ tua ut ſal-
uet me: qm̄ mādata tua elegi.
Concupiui ſalutare tuū dne:
et lex tua meditacio mea ē. Ui-
uet aīa mea et laudabit te: ꝛ iu-
dicia tua adiuuabunt me. Er-
raui ſicut ouis que periit: quere
ſeruū tuū qa mādata tua non
ſum oblitus. Cantic gdi.
Ad dnm cū tribularer cla-
maui et exaudiuit me. Dne li-
bera aīam meā a labiis iniqs:
ꝛ a lingua doloſa. Quid detur
tibi aut qd apponat tibi: ad li-
guā doloſam: Sagitte potētis
acute: cum carbonib; deſolato-
riis. Heu michi quia incolatus
meus ꝓlongatus eſt: habitaui
cū habitātib; cedar: multū ico-
la fuit aīa mea. Cum hiis qui
oderāt pacē eram pacificus: cū
loquebar illis impugnabant
me gratis. Canticū graduū.
Leuaui oculos meos ī mō-
tes: unde ueniet auxilium
michi. Auxiliū meū a dno: qui
fecit celū et terrā. Non det in cō-
motionē pedū tuū: neq; dormi-
tet qui cuſtodit te. Ecce nō dor-
mitabit neq; dormiet: q cuſto-
dit iſrl. Dominus cuſtodit te:
dns ꝓtectio tua ſup manū dex-
terā tuā. Per diē ſol nō uret te:
neq; luna ꝑ nocte. Dominus
cuſtodit te ab omni malo: cu-
ſtodiat aīam tuā dns. Domi-
nus cuſtodiat introitum tuū ꝛ
exitū tuū: ex hoc nūc et uſq; in
ſeculum. Canticū graduū.
Letatus ſum in hiis que
dicta ſunt michi: in do-
mū dni ibim⁹. Stātes
erāt pedes noſtri: in atriis tuis
ihrlm. Iheruſalē que edificat
ut ciuitas: cui⁹ participatio ei⁹
in idipm. Illuc eni aſcenderūt
trib; tribus dni teſtimoniū iſrl:
ad cōfitēdū nomini dni. Quia il-
lic ſederūt ſedes ī iudicio: ſedes
ſup domū dauid. Rogate que
ad pacē ſunt ihrlm: ꝛ abūdan-
tia diligētib; te. Fiat pax ī uir-
tute tua: et abūdātia in turrib;
tuis. Propt frēs meos ꝛ proxi-

mos meos: loquebar pacē de
te. Propt̄ domū dn̄i dei nr̄i: q̄ſi-
ui bona tibi. Canticū graduū.
Ad te leuaui oculos meos:
q̄ habitas in celis. Ecce
ſicut oculi ſeruor̄: in manibus
dn̄or̄ ſuor̄. Sicut oculi ancille
in manib; dn̄e ſue: ita oculi nr̄i
ad dn̄m deū nr̄m donec miſere-
atur nr̄i. Miſerere nr̄i dn̄e miſe-
rere nr̄i: q̄a multū repleti ſum⁹
deſpectione. Quia multū reple-
ta eſt aīa nr̄a: opprobriū abun-
dantibus et deſpectio ſupbis.
Niſi q̄a dn̄s Canticū grad. dd.
erat in nobis dicat nunc
iſrl̄: niſi q̄a dn̄s erat in nobis.
Cum exſurgerēt hoīes in nos:
forte viuos deglutiſſent nos.
Cum iraſceret̄ furor eor̄ ī nos:
forſitā aque abſorbuiſſēt nos.
Torrentem ptrāſiuit aīa nr̄a:
forſitā ptrāſiſſet aīa nr̄a aquā
intollerabilē. Benedictus dn̄s:
q̄ nō dedit nos in captionē denti-
bus eor̄. Anima nr̄a ſicut paſ-
ſer erepta eſt: de laqueo venanti-
um. Laqueus contritus eſt: et
nos liberati ſumus. Adiutori-
um noſtrū in noīe dn̄i: qui fecit
celum et terram. Canticū grad.
Qui confidūt ī dn̄o ſicut mōs
ſyon: nō cōmouebit̄ in eter-
nū q̄ habitat in ihr̄lm. Mōtes
in circuitu eius: et dn̄s in circui-
tu ppl̄i ſui ex hoc nūc et uſq; in
ſeculū. Quia nō relinquet dn̄s
virgā pctor̄ ſup ſortē iuſtor̄:
ut non extendāt iuſti ad iniq̄ta-
tem man⁹ ſuas. Benefac dn̄e:
bonis et rectis corde. Declinātes
autē in obligationes adducet
dn̄s cū opantib; iniq̄tatē: pax
ſuper iſrl̄. Canticū graduū.
In conuertendo dn̄s captiuitatem
ſyon: facti ſumus ſicut conſolati.
Tunc repletū ē gaudio os no-
ſtrū: et lingua nr̄a in exultatione.
Tunc dicēt int̄ gētes: magnifi-
cauit dn̄s facere cū eis. Magni-
ficauit dn̄s facē nobiſcū: facti
ſumus letantes. Conuerte do-
mine captiuitatē noſtrā: ſicut
torrēs in auſtro. Qui ſeminānt
in lacrimis: in exultatione me-
tēt. Euntes ibāt et flebāt: mit-
tētes ſemina ſua. Uenientes au-
tem venient cū exultatione: por-
tātes manipulos ſuos. Cātic̄ gd̄.
Niſi dn̄s edificauerit ſalomōis
domū: in uanū labora-
uerūt q̄ edificant eam.
Niſi dn̄s cuſtodierit ciuitatem:
fruſtra vigilat q̄ cuſtodit eam.
Uanū eſt vobis ante lucē ſur-
gere: ſurgite poſtq̄; ſederitis q̄
māducatis panē doloris. Cū
dederit dilectis ſuis ſomnū: ecce
hereditas dn̄i: filij merces fruc-
tus vētris. Sicut ſagitte ī ma-
nu potentis: ita filij excuſſor̄.
Beatus vir q̄ impleuit deſideri-

um ſuū ex ipſis: nō cōfundet͛ cū
loquet͛ inimicis ſuis in porta.
Beati om̄es Cant. grad.
q̄ timēt dn̄m: q̄ ābulāt in
vijs ei⁹. Labores manuū tua-
rū q̄a manducabis: beat⁹ es ꝛ
bene tibi erit. Uxor tua ſicut vi-
tis abūdās: in lateribꝫ domus
tue. Filij tui ſicut nouelle oli-
uarꝫ: in circuitu mēſe tue. Ecce
ſic benedicet͛ homo: q̄ timet do-
minū. Benedicat tibi dn̄s ex ſy-
on: et videas bona ihr̄lm om̄i-
bus diebus vite tue. Et videas
filios filiorū tuorꝫ: pacem ſup
iſrahel. Canticū graduum.
Sepe expugnauerunt me a
iuuētute mea: dicat nunc
iſrl̄. Sepe expugnauerūt me a
iuuētute mea: etenī non potue-
runt michi. Supra dorſū meū
fabricauerūt pctōres: ꝓlonga-
uerūt iniq̄tatē ſuā. Dominus
iuſt⁹ cōcidet ceruices pctōꝝ: ꝯfū-
dant͛ et conuertant͛ retrorſū oēs
q̄ oderūt ſyon. Fiāt ſicut fenū
tectoꝝ: qḋ p̄uſq̄ȝ euellat͛ exaruit.
De quo nō īplebit manū ſuā
q̄ metet: et ſinū ſuū q̄ manipu-
los colliget. Et non dixerūt q̄
p̄teribāt benedictio dn̄i ſuper
vos: benediximus vobis in noīe
domini. Canticū graduum.
De profūdis clamaui ad te
dn̄e: dn̄e exaudi vocē me-
am. Fiāt aures tue intendētes:

in voce dep̄cationis mee. Si in-
iq̄tates obſeruaberis dn̄e: dn̄e
q̄s ſuſtinebit. Quia apud te ꝓ-
piciatio eſt: et ꝓpter legē tuā ſu-
ſtinui te domine. Suſtinuit aīa
mea in verbo ei⁹: ſperauit aīa
mea in dn̄o. A cuſtodia matu-
tina uſq̄ȝ ad noctē: ſperet iſrl̄ in
dn̄o. Quia apud dn̄m miſcdi-
a: et copioſa apud eū redēptio.
Et ipſe redimet iſrl̄: ex omnibꝰ
iniq̄tatibꝫ ei⁹. Cant. grad. ipſi⁹
Domine nō eſt exaltatū dd.
cor meū: neq̄ȝ elati ſunt o-
culi mei ſup me. Neq̄ȝ ambla-
ui in magnis: neq̄ȝ in mirabili-
bꝫ ſup me. Si nō humilit͛ ſen-
tiebam: ſed exaltaui aīam meā.
Sicut ablactat⁹ eſt ſup m̄rem
ſuā: ita retributio in aīam meā.
Speret iſrl̄ in dn̄o: ex hoc nūc
et uſq̄ȝ in ſeculū. Canticum
Memento dn̄e graduum.
dauid: et oīs māſuetu-
dinis eius. Sicut iura-
uit dn̄o: votū vouit deo iacob.
Si introiero in tabernaculū do-
mus mee: ſi aſcendero in lectū
ſtrati mei. Si dedero ſōnū o-
culis meis: et palpebris meis
dormitationē. Et requiē tēpo-
ribꝫ meis: donec īueniā locū do-
mino tabernaclm deo iacob.
Ecce audiuim⁹ eā in effrata: i-
uenimus eā in cāpis ſilue. In-
troibim⁹ in tabernaculū eius:

adorabim⁹ in loco ubi ſteterūt
pedes ei⁹. Surge dñe in requi-
em tuā: tu et archa ſanctificati-
onis tue. Sacerdotes tui indu-
ant̄ iuſticia: et ſancti tui exultēt.
Propt̄ dauid ſeruū tuū: non
auūtas faciem xp̄i tui. Iurauit
dñs dauid veritatem et non fru-
ſtrabit̄ eum: de fructu vētris tui
ponā ſup ſedē tuā. Si cuſtodi-
erīt filij tui teſtamētū meū: et te-
ſtimonia mea hec q̄ docebo eos.
Et filij eoꝝ uſq; ī ſclm: ſedebūt
ſup ſedem tuā. Quoniā elegit
dñs ſyon: elegit eā in habitati-
onē ſibi. Hec requies mea ī ſe-
culū ſeculi: hic habitabo qm̄ e-
legi eā. Viduā eius benedicēs
benedicā: paupes ei⁹ ſaturabo
panib;. Sacerdotes ei⁹ induā
ſalutari: et ſancti eius exultacō-
ne exultabūt. Illuc pducam
cornu dauid: paraui lucernā xp̄o
meo. Inimicos ei⁹ induā ꝯfu-
ſione: ſuper ipm aūt efflorebit
ſanctificatio mea. Canticum
Ecce quā bonū graduum.
et quā iocūdū: habitare
fr̄es in unū. Sicut vngētū ī ca-
pite: qd̄ deſcendit in barbā bar-
bā aaron. Quod deſcendit in
orā veſtimēti ei⁹: ſicut ros her-
mō q̄ deſcendit in montē ſyon.
Quoniā illic mādauit dñs be
nedictionē: et vitā uſq; in ſclm.
Canticum graduum

Ecce nunc benedicite dño.
oēs ſerui dñi. Qui ſtatis
ī domo dñi: in atrijs dom⁹ dei
nr̄i. In noctib; ex tollite man⁹
vr̄as in ſancta: et benedicite do-
minū. Benedicat te dñs ex ſyō:
q̄ fecit celū et terrā. Alleluia.
Laudate nomē dñi: lauda-
te ſerui dñm. Qui ſtatis
in domo dñi: in atrijs dom⁹ dei
nr̄i. Laudate dñm q̄a bon⁹ do-
min⁹: pſallite nomī ei⁹ qm̄ ſu-
auē. Quoniā iacob elegit ſibi
dñs: iſrl̄ in poſſeſſionem ſibi.
Quia ego cognoui q; magn⁹
eſt dñs: et deus noſter p̄ omib;
dijs. Omnia quecunq; voluit
dñs fecit in celo et in terra: ī ma-
ri et in omib; abiſſis. Educēs
nubes ab extremo terre: fulgu-
ra ut pluuiā fecit. Qui pducit
vētos de theſauris ſuis: q̄ pcuſ-
ſit primogenita egipti ab hoīe
uſq; ad pecus. Et miſit ſigna ꝛ
prodigia in medio tui egipte:
in pharaonē ꝛ in omēs ſeruoſ
eius. Qui pcuſſit gētes mltas:
ꝛ occidit reges fortes. Seon re-
gem amorreoꝝ ꝛ og regē baſā:
ꝛ omīa regna chanaan. Et de-
dit terrā eorū hereditatē: heredi-
tatē iſrl̄ pplo ſuo. Domine no-
men tuū in eternū: dñe memo
riale tuū in generacōne ꝛ gene-
rationem. Quia iudicabit dñs
pplm ſuū: ꝛ in ſeruis ſuis depca

bitur· Simulacra gentiū argē-
tū et aurū: opa manuū hoīm·
Os habēt et nō loquent̄: ocłos
habēt ⁊ nō videbūt· Aures ha-
bēt et nō audiēt: neq; eni eſt ſpi-
ritus ī ore ipoꝝ· Similes illis
fiāt q̄ faciūt ea: ⁊ oēs q̄ cōfidūt
in eis· Domus iſrł benedicite
dn̄o: dom⁹ aarō benedicite do-
mino· Domus leui benedicite
dn̄o: q̄ timetis dn̄m benedicite
dn̄o· Benedictus dn̄s ex ſyon:
qui habitat in ih͛l̄m· Alleluia·

Confitemī dn̄o Alleluia
quō bon⁹: qm̄ in etn̄ū mi-
ſericordia ei⁹· Confitemini de-
o deoꝝ: qm̄· Confitemini dn̄o
dn̄oꝝ: qm̄· Qui facit mirabili-
a magna ſolus: qm̄· Qui fecit
celos in intellectu: qm̄· Qui fir-
mauit t̄rā ſup aquas: quoniā·
Qui fecit luminaria magna:
quoniā· Solē in poteſtatē diei:
quoniā· Lunā ⁊ ſtellas in po-
teſtatē noctis: quoniā· Qui p-
cuſſit egiptū cum pͥmogenitis
eorū: quoniā· Qui eduxit iſrł
de medio eorum: quoniā· In
manu potenti et brachio excel-
ſo: quoniā· Qui diuiſit mare
rubrū in diuiſiones: quoniā·
Et eduxit iſrł p mediū ei⁹: qm̄·
Et excuſſit pharaonē et virtu
tem ei⁹ in mari rubro: quoniā·
Qui traduxit p̄p̄l̄m ſuū p deſer-
tū: quoniā· Qui pcuſſit reges
magnos: quoni· Et occidit re-
ges fortes: qm̄· Seon regem a-
morreorū: qm̄· Et og regē ba
ſan: qm̄· Et dedit terrā eoꝝ he-
reditatē: qm̄· Hereditatem iſrł
ſeruo ſuo: qm̄· Quia in humi-
litate nr̄a memor fuit nr̄i: qm̄·
Et redemit nos ab inimicis no-
ſtris: quoniā· Qui dat eſcā om-
ni carni: quoniā Confitemini
deo celi: quoniā· Confitemini
dn̄o dn̄oꝝ: qm̄ in eternū miſeri-
cordia eius· ps dd̄ ꝑ ieremiaꝫ·

Sup flumina babilonis il-
lic ſedim⁹ ⁊ fleuimus: dū
recordaremur tui ſyon· In ſa-
licib; in medio ei⁹: ſuſpēdimus
organa nr̄a Quia illic interro-
gauerūt nos q̄ captiuos duxe-
rūt nos: verba cātionū Et qui
abduxerūt nos: ẏmnū cantare
nobis de cāticis ſyō· Quomō
cātabim⁹ canticū dn̄i: in terra
aliena: Si oblit⁹ fuero tui ihe-
ruſalē: obliuioni det̄ dextera me-
a· Adhereat lingua mea fauci-
bus meis: ſi nō meminero tui·
Si nō pͦpoſuero tui ih͛l̄m: in
pͥncipio leticie mee· Memor eſ-
to dn̄e filioꝝ edom: ī die ih͛l̄m·
Qui dicūt exinanite exinanite:
uſq; ad fūdamētū in ea· Filia
babilonis miſera: beatus qui
retribuet tibi retributionē tuā
quā retribuiſti nobis· Beatus
qui tenebit: et allidet paruulos

ſuos ad petrã· Pſalmꝰ dauid
Confitebor tibi dñe ĩ to-
to corde meo: qm̃ audi-
ſti verba oris mei· In
conſpectu angeloꝝ pſallã tibi:
adorabo ad templũ ſanctũ tuũ
et cõfitebor nomĩ tuo· Super
miſcđia tua et veritate tua: qm̃
magnificaſti ſup omñe nomen
ſanctũ tuũ· In quacunq; die
inuocauero te exaudi me: multi-
plicabis in aĩa mea virtutem·
Confiteãẗ tibi dñe oẽs reges t-
re: q̃a audierũt verba oris tui·
Et cãtẽt in viis dñi: qm̃ mag-
na eſt glia dñi· Quoniã excel-
ſus dñs ꝛ humilia reſpicit: ꝛ al-
ta a lõge cognoſcit· Si ambu-
lauero in medio tribulationis
viuificabis me: ꝛ ſup irã inimi-
coꝝ tuoꝝ extendiſti manũ tuã:
et ſaluum me fecit dextera tua·
Dominus retribuet ꝓ me: do-
mine miſcđia tua ĩ ſeculũ: opa
manuũ tuaꝝ ne deſpicias· In fine
Domine pro- Pſalmꝰ dauid.
baſti me ꝛ cognouiſti me
tu cognouiſti ſeſſionem meã ꝛ
reſurrectionem meam· Intel-
lexiſti cogitationes meas de lõ-
ge: ſemitam meam ꝛ funiculũ
meũ inueſtigaſti· Et omnes vias
meas ꝓuidiſti: q̃a nõ ẽ ſermo ĩ
lĩgua mea· Ecce dñe tu cogno-
uiſti om̃ia nouiſſima ꝛ ãtiqua:
tu formaſti me et poſuiſti ſup
me manũ tuã· Mirabilis facta
eſt ſciencia tua ex me: cõfortata
eſt et nõ potero ad eam· Quo
ibo a ſpiritu tuo: ꝛ quo a facie
tua fugiã: Si aſcendero in celũ
tu illic es: ſi deſcendero ĩ infernũ
ades· Si ſumpſero pẽnas me-
as diluculo: et habitauero ĩ ex-
tremis maris· Etenĩ illic manꝰ
tua deducet me: ꝛ tenebit me dex-
tera tua· Et dixi forſitã tenebre
cõculcabũt me: et nox illumina-
tio mea in deliciis meis· Quia
tenebre nõ obſcurabunẗ a te: ꝛ
nox ſicut dies illuminabiẗ: ſicut
tenebre eiꝰ ita ꝛ lumẽ eiꝰ· Quia
tu poſſediſti renes meos: ſuſce-
piſti me de vtero mr̃is mee· Cõ-
fitebor tibi q̃a terribiliẗ magni-
ficatꝰ es: mirabilia opa tua: ꝛ
aĩa mea cognoſcet nimis· Nõ
eſt occultatũ os meũ a te qđ fe-
ciſti in occulto: et ſubſtãtia me-
a in inferioribꝫ ẗre· Imꝑfectũ
meũ viderũt oculi tui: et ĩ libro
tuo nõ ſcribenẗ: dies formabũ-
tur et nemo in eis· Michi autẽ
nimis honorificati ſunt amici
tui deus: nimis cõfortatꝰ eſt prĩ-
cipatꝰ eoꝝ· Dinumerabo eos
et ſup arenã mĺtiplicabuntur:
exurrexi ꝛ adhuc ſum tecũ· Si
occideris deus pccõres: viri ſan-
guinũ declinate a me· Quia di-
citis in cogitatione: accipiant
ĩ vanitate ciuitates ſuas· Nõ

ne q̄ oderūt te dn̄e oderā: et ſup
inimicos tuos tabeſcebā. Per-
fecto odio oderā illos: inimici
facti ſunt michi. Proba me de-
us et ſcito cor meū: interroga me
ꝛ cognoſce ſemitas meas. Et
uide ſi uia iniq̄tatis in me eſt: et
deduc me in uia eterna. In finē pſ
Eripe me dn̄e ab hoīe dauid
malo: a uiro iniquo eripe
me. Qui cogitauerūt iniq̄tates
in corde: tota die ꝯſtituebāt ꝑli-
a. Acuerūt linguā ſuā ſicut ſer-
pētes: uenenū aſpidū ſub labi-
is eorꝫ. Cuſtodi me dn̄e de ma-
nu peccatoris: et ab hoīb; iniq̄s
eripe me. Qui cogitauerūt ſup-
plātare greſſus meos: abſcon-
derunt ſupbi laqueū michi. Et
funes extēderūt in laqueū: iux-
ta iter ſcādalū poſuerūt michi.
Dixi dn̄o de⁹ me⁹ es tu: exau-
di dn̄e uocem deꝑcatōnis mee.
Dn̄e dn̄e uirt⁹ ſalutis mee: obū-
braſti ſup caput meū ī die belli.
Non tradas me dn̄e a deſideri-
o meo peccatori: cogitauerūt con-
tra me: ne derelinquas me ne for-
te exaltent̄. Caput circuit⁹ eo-
rum: labor labiorꝫ ipſorꝫ operiet
eos. Cadēt ſup eos carbones:
in ignē deicies eos: in miſerijs
nō ſubſiſtēt. Vir linguoſus nō
dirigēt in t̄ra: uirū iniuſtū ma-
la capiēt in interitu. Cognoui
q̄a faciet dn̄s iudiciū inopis: ꝛ
uindictā pauperū. Verūtamē
iuſti cōfitebunt̄ nōi tuo: ꝛ ha-
bitabunt recti cum uultu tuo.

Domine Pſalm⁹ dauid.
clamaui ad te exaudi me:
intende uoci mee cū clamauero
ad te. Dirigat̄ oratio mea ſicut
incenſum in ꝯſpectu tuo: eleuati-
o manuū mearꝫ ſacrificiū ueſp-
tinū. Pone dn̄e cuſtodiam o-
ri meo: ꝛ oſtiū circūſtātie labijs
meis. Nō declines cor meū in
uerba malicie: ad excuſandas
excuſationes ī peccatis. Cum ho-
minib; operantib; iniq̄tatē: ꝛ nō
cōmunicabo cum electis eorū.
Corripiet me iuſt⁹ in miſcōia
et increpabit me: oleū autē pecca-
toris nō impīguet caput meum.
Quoniā adhuc et oratio mea
in beneplacitis eorū: abſorpti
ſunt iuncti petre iudices eorū.
Audiēt uerba mea q̄m potue-
runt: ſicut craſſitudo t̄re erupta
eſt ſup terrā. Diſſipata ſunt oſ-
ſa nr̄a ſec⁹ infernū: q̄a ad te do-
mine dn̄e oculi mei: ī te ſperaui
nō auferas aīam meā. Cuſto-
di me a laqueo quē ſtatuerunt
michi: ꝛ a ſcādalis operanciū ini-
q̄tatē. Cadēt ī retiaculo ei⁹ pec-
catores: ſingulariter ſum ego
donec tranſeā. Intellectus dauid
cum eſſet in ſpelunca oratio.

Voce mea ad dominū cla-
maui: uoce mea ad do-

minū deꝓcatꝰ ſum· Effundo ī
conſpectu eiꝰ oracionē meā: tri-
bulacionē meā āte ipm ꝓnun-
cio· In deficiēdo ex me ſpiritū
meū: et tu cognouiſti ſemitas
meas· In via hac qua ābula-
bā: abſconderūt laqueū michi·
Conſiderabā ad dexterā et vide-
bā: ⁊ nō erat ꝗ cognoſceret me·
Periit fuga a me: et nō eſt qui
requirat aīam meā· Clamaui
ad te dñe: dixi tu es ſpes mea:
porcio mea in ťra viuētiū· In-
tende ad deꝓcationē meā: ꝗa hu-
miliatus ſum nimis· Libera
me a pſequētibꝫ me: ꝗa ꝯforta-
ti ſunt ſup me· Educ de cuſto-
dia aīam meā ad ꝯfitendū no-
mini tuo: me expectāt iuſti do-
nec retribuas michi· Pſ dauid
quando pſequebať eū filiꝰ ſuus
Domine exaudi abſolon·
oracionē meā auribꝫ perci-
pe obſecracōnē meā: ī veritate
tua exaudi me in tua iuſticia·
Et nō intres in iudiciū cū ſer-
uo tuo: ꝗa nō iuſtificabiť in cō-
ſpectu tuo omīs viuēs· Quia
perſecutus eſt inimicus animā
meā: humiliauit in ťra vitam
meā· Collocauit me in obſcu-
ris ſicut mortuꝰ ſcli: et anxiatꝰ
eſt ſup me ſpiritꝰ meus: in me
turbatū ē cor meū· Memoꝛ fui
dierū antiquoꝝ: meditatꝰ ſum
in omnibꝫ opibꝫ tuis: in factis
manuū tuaꝝ meditabar· Ex-
pandi manus meas ad te: aīa
mea ſicut terra ſine aqua tibi·
Velociť exaudi me dñe: defecit
ſpiritꝰ meꝰ· Non auťtas faciē
tuā a me: ⁊ ſilis ero deſcendētibꝫ
ī lacū· Auditā fac michi mane
miſcdiā tuā: ꝗa ī te ſperaui· No-
tā fac michi viā in ꝗ ābulē: ꝗa
ad te leuaui aīam meā· Eripe
de inimicis meis dñe ad te ꝯfu-
gi: doce me facere volūtatē tuā
ꝗa deꝰ meꝰ es tu· Spiritꝰ tuuſ
bonꝰ deducet me in terrā rectā:
propť nomē tuū dñe viuifica-
bis me ī equitate tua· Educeſ
de tribulatione aīam meā: ⁊ in
miſcdia tua diſpdes inimicos
meos· Et perdes oēs ꝗ tribu-
lāt aīam meā: qm̄ ego ſeruꝰ tu-
us ſum· Pſ dd aduſus goliam
Benedictꝰ dñs deꝰ meus
ꝗ docet manꝰ meas ad
preliū: ⁊ digitos meos
ad bellū· Miſcdia mea ⁊ refugiū
meū: ſuſceptoꝛ meꝰ ⁊ liberator
meꝰ· Protectoꝛ meꝰ ⁊ ī ipo ſpe-
raui: qui ſubdit pplm meū ſub
me· Domine qd eſt homo ꝗa
īnotuiſti ei: aut filiꝰ hoīs ꝗa re-
putas eū: Homo vanitati ſiliſ
factꝰ eſt: dies eiꝰ ſicut vmbra ꝑ-
tereūt· Domine īclina celos tu-
os et deſcende: tāge mōtes et fu-
migabūt· Fulgura choruſca-
tionē et diſſipabis eos: emitte

ſagitas tuas ⁊ cõturbabis eos.
Emitte manū tuā de alto: eripe
me et libera me de aq̄s mĺtis: ⁊
de manu filioꝝ alienoꝝ. Quo-
rū os locutū eſt vanitatē: et dex-
tera eoꝝ dextera iniq̄tatis. Deꝰ
cāticū nouū cātabo tibi: ī pſal-
terio decacordo pſallā tibi. Qui
das ſalutē regib;: qui redemiſti
dauid ſeruū tuū: de gladio ma-
ligno eripe me. Et erue me de
manu filioꝝ alienoꝝ quoꝝ os
locutū eſt vanitatē: ⁊ dextera eo-
rū dextera iniq̄tatis. Quoꝝ filij
ſicut nouelle plantationes: in
iuuētute ſua. Filie eoꝝ cõpoſi-
te: circūornate et ſilitudo tēpli.
Promptuaria eoꝝ plena: eructā-
tia ex hoc in illud. Oues eorū
fetoſe abūdātes in egreſſib; ſu-
is: boues eoꝝ craſſe. Non ē ru-
ina macerie: neq; trāſitus neq;
clamor in plateis eoꝝ. Beatū
dixerūt pp̄lm cui hec ſunt: btūſ
pp̄ls cuiꝰ dñs deꝰ eiꝰ. Laudā ipſi dd.

Exaltabo te deꝰ meꝰ rex: et
benedicā nomini tuo ī ſecu-
lū et in ſclm ſcli. Per ſingulos
dies benedicā tibi: et laudabo
nomē tuū in ſclm et in ſclm ſe-
culi. Magnꝰ dñs et laudabiliſ
nimis: et magnitudinis eiꝰ nõ
ē finis. Generatio ⁊ generatio
laudabit opa tua: ⁊ potētiā tu-
am pnūciabūt. Magnificenti-
am glīe ſanctitatis tue loquēt:
⁊ mirabilia tua narrabūt. Et
virtutē terribiliū tuorum dicēt: ⁊
magnitudinē tuā narrabunt.
Memoriā abūdātie ſuauitatiſ
tue eructabūt: et iuſticia tua ex-
ultabūt. Miſerator ⁊ miſericorſ
dñs: paciēs ⁊ mltū miſericors.
Suauis dñs vniūſis: et miſe-
rationes eiꝰ ſup oīa opa eius.
Confiteātur tibi dñe oīa opa
tua: et ſancti tui benedicāt tibi.
Gloriā regni tui dicēt: ⁊ potē-
tiā tuā loquēt. Et notā faciāt
filijs hoīm potentiā tuā: ⁊ glo-
riā magnificētie regni tui. Reg-
nū tuū regnū oīm ſclōꝝ: et do-
minatio tua in omī generatio-
ne et generatione. Fidelis dñſ
in omib; verbis ſuis: et ſanctꝰ
in omib; opib; ſuis. Alleuat
dñs omnes q̄ corruūt: ⁊ erigit
oēs eliſos. Oculi oīm ī te ſpe-
rāt dñe: et tu das eſcā illorū in
tempore opoꝛtuno. Aperis tu
manū tuā: ⁊ imples omē aīal
benedictione. Iuſtꝰ dñs ī om-
nib; vijs ſuis: et ſanctꝰ in omi-
bus opib; ſuis. Prope eſt dñſ
omib; inuocātib; eū: omib; inuo-
cātibus eum in veritate. Volū-
tatem timētiū ſe faciet: et depra-
tionem eorum exaudiet: et ſal-
uos faciet eos. Cuſtodit dñs
omēs diligētes ſe: et omēs pec-
catores diſpdet. Laudationē
dñi loquet os meū: ⁊ benedicat

omnis caro nomĩ ſancto eiꝰ in
ſclm̃ et in ſclm̃ ſcli. Alleluia.
Lauda aĩa mea dñm: lau-
dabo dñm in vita mea:
pſallam deo meo q̃diu fuero.
Nolite cõfidere in pñcipibꝫ: in
filijs hoĩm in quibꝫ nõ eſt ſalꝰ.
Exibit ſpiritꝰ eiꝰ et reuertet̃ in
terrã ſuã: in illa die pibũt om-
nes cogitationes eoꝝ. Beatuſ
cuiꝰ deꝰ iacob adiutor eiꝰ: ſpes
eius in dño deo ipſius: q̃ fecit ce-
lũ et terrã mare et oĩa q̃ in eiſ
ſunt. Qui cuſtodit veritatẽ ĩ ſe-
culũ: facit iudiciũ iniuriã paciẽ-
tibꝫ: dat eſcã eſurientibꝫ. Domi-
nus ſoluit cõpeditos: dñs illu-
minat cecos. Dominꝰ erigit e-
liſos: dñs diligit iuſtos. Dñs
cuſtodit aduenas: pupillum ⁊
viduã ſuſcipiet: et vias peccatorũ
diſpdet. Regnabit dñs ĩ ſcla:
deus tuꝰ ſyon in generationẽ et
generationẽ. Alla. Alleluia
Laudate dñm q̃m bonꝰ ẽ
pſalmꝰ: deo nr̃o ſit iocun-
da decoraq; laudatio. Edificãſ
ihrl'm dñs: diſpſiones iſrahelis
cõgregabit. Qui ſanat cõtritoſ
corde: et alligat cõtritiones eoꝝ.
Qui numerat mltitudinẽ ſtel-
laꝝ: et oĩbꝫ eis noĩa vocat.
Magnꝰ dñs noſter et magna
virtus eiꝰ: et ſapiẽtie eius nõ ẽ
numerꝰ. Suſcipiẽs mãſuetos
dñs: humiliãs aũt peccatores uſ-
q; ad terrã. Precinite dño ĩ cõ-
feſſione: pſallite deo nr̃o in cy-
thara. Qui opit celũ nubibꝫ: ⁊
parat terre pluuiã. Qui pducit
in mõtibꝫ fenũ: ⁊ herbã ſeruitu-
ti hoĩm. Qui dat iumẽtis eſcã
ipoꝝ: et pullis coruoꝝ iuocãti-
bus eum. Non in fortitudine
equi voluntatem habebit: nec
in tibijs viri beneplacitũ erit ei.
Beneplacitũ eſt dño ſup timẽ-
tes eũ: et in eis q̃ ſperãt ſup mi-
ſericordia eiꝰ. Alla. aggei ⁊ zach
Lauda ihrl'm dñm: ane.
lauda deũ tuũ ſyon. Quo-
niã cõfortauit ſeras portaꝝ tu-
arum: benedixit filijs tuis in te.
Qui poſuit fines tuos pacem:
et adipe frumẽti ſaciat te. Qui
emittit eloquiũ ſuũ terre: velociſ
currit ſermo eiꝰ. Qui dat niuẽ
ſicut lanã: nebulã ſicut cinerẽ
ſpargit. Mittit criſtallũ ſuã ſi-
cut buccellas: ante faciẽ frigoriſ
eiꝰ q̃s ſuſtinebit. Emittet ũbũ
ſuũ et liquefaciet ea: flabit ſpi-
ritus eius et fluent aque. Qui
ãnũciat verbũ ſuũ iacob: iuſti-
cias et iudicia ſua iſrl'. Non fe-
cit taliť omĩ nationi: et iudicia
ſua nõ manifeſtauit eis. Alla.
Laudate dñm Alleluia.
de celis: laudate eũ in excelſiſ
Laudate eũ omnes angeli eiꝰ:
laudate eũ omnes virtutes eius.
Laudate eũ ſol et luna: lauda-

te eū om̄es ſtelle et lumē· Lau-
date eū celi celoꝝ: ⁊ aque om̄es
que ſup celo ſunt laudēt nomē
dn̄i· Quia ipe dixit ⁊ facta ſūt:
ipe mādauit ⁊ create ſūt· Sta-
tuit ea in ſeculū et ī ſeculū ſecu-
li: preceptū poſuit ⁊ nō p̄teribit
Laudate dn̄m de terra: draco-
nes ⁊ om̄es abiſſi· Ignis grā-
do nix glacies ſpiritꝰ ꝓcellarū·
que faciūt verbū eius· Montes
et om̄es colles: ligna fructifera
et om̄es cedri· Beſtie et vniūſa
pecora: ſerpētes et volucres pē-
nate· Reges terre et om̄es ꝑpli:
p̄ncipes et om̄es iudices terre·
Iuuenes et virgines ſenes cū
iunioribꝫ laudēt nomē dn̄i: q̄a
exaltatū eſt nomen eius ſolius·
Confeſſio eiꝰ ſup celū et terrā:
et exaltauit cornu populi ſui·
Ymnus om̄ibꝫ ſanctis eiꝰ: fili-
is iſrl̄ ꝑp̄lo appropinquāti ſibi·
Alleluia· Alleluia·
Cantate dn̄o cāticū nouū:
laus eius in eccl̄ia ſancto-
rū· Letet iſrl̄ in eo qui fecit eū:
et filie ſyon exultēt in rege ſuo·
Laudēt nomē eius in choro:
in tympano ⁊ pſalterio pſallāt
ei· Quia beneplacitū eſt dn̄o in
ꝑp̄lo ſuo: ⁊ exaltabit māſuetos
in ſalutē· Exultabūt ſancti in
gloria: letabunt̄ in cubilibꝫ ſu-
is· Exultationes dei in gutture
eoꝝ: et gladij ancipites in ma-
nibus eoꝝ· Ad faciendā vindi-
ctam in nacōibꝫ: icrepationes
in ꝑp̄lis· Ad alligandos reges
eoꝝ in cōpedibꝫ: ⁊ nobiles eoꝝ
in manicis ferreis· Vt faciāt in
eis iudiciū ꝯſcriptū: gloria hec
eſt om̄ibꝫ ſanctis eiꝰ· Alleluia·
Laudate dn̄m Alleluia·
in ſanctis eiꝰ: laudate eū
ī firmamēto virtutis eiꝰ· Lau-
date eū in virtutibꝫ eiꝰ: laudate
eū ſcd̄m m̄ltitudinē magnitu-
dinis eius· Laudate eū in ſo-
no tube: laudate eū ī pſalterio ⁊
cythara· Laudate eum in tym-
pano et choro: laudate eum in
cordis ⁊ organo· Laudate eū
in cymbalis beneſonātibꝫ: lau-
date eū ī cymbalis iubilacionis
om̄is ſpiritus laudet dn̄m· Al-
leluia· Explicit pſalterium·

Incipit epiſtola ſancti iheronimi
ad chromaciũ et eliodorũ epiſcopos de
Iungat epiſtola libris ſalomonis.
quos iungit ſacerdociũ: immo
carta nõ diuidat: quos xpi nec-
tit amor. Cõmẽtarios in oſee.
amos. et zachariã malachiã. quos
poſcitis. Scripſiſſem: ſi licuiſſet
pre valitudine. Mittitis ſolacia
ſumptuũ. notarios nr̃os et libra-
rios ſuſtentatis: ut vobis potiſ-
ſimũ nr̃m deſudet ingeniũ. Et
ecce ex latere frequens turba di-
uerſa poſcentiũ: quaſi aut equũ
ſit me vobis eſurientib; aliis la-
borare: aut in racione dati et
accepti. cuiq; preter vos obnoxi-
us ſim. Itaq; longa egrotacio-
ne fractus. ne penitus hoc an-
no reticerem. et apud vos mu-
tus eſſem. triduũ opus nomini
vr̃o conſecraui. interpretacionẽ
videlicet triũ ſalomonis volu-
minũ: maſloth quod hebrei para-
bolas. vulgata edicio prouerbi-
a vocat: coeleth. quẽ grece eccli-
aſten. latine concionatorẽ poſſu-
mus dicere: ſiraſirim. quod in lin-
guam nr̃am vertitur canticũ can-
ticorum. Fertur et panaretos. ihe-
ſu filii ſirach liber: et alius pſeu-
dographus. qui ſapiencia ſalomo-
nis inſcribitur. Quorum priorem he-
braicũ reperi. non eccleſiaſticum
ut apud latinos: ſed parabolas
prenotatũ. Cui iuncti erant eccli-

aſtes. et canticũ canticorum: ut ſi-
militudinẽ ſalomonis. non ſo-
lum numero librorum: ſed eciam
materiarum genere coequaret. Secũ-
dus apud hebreos nuſquã eſt:
quia et ipſe ſtilus grecã eloquẽ-
ciam redolet: et nonnulli ſcripto-
rũ veterum hunc eſſe iudei filonis
affirmãt. Sicud ergo iudith et
thobie et machabeorum libros.
legit quidẽ eos eccleſia. ſed inter
canonicas ſcripturas non reci-
pit: ſic et hec duo volumina legat
ad edificacionẽ plebis: nõ ad
auctoritatẽ eccleſiaſticorum dog-
matũ confirmandam. Si cui ſa-
ne ſeptuaginta interpretum ma-
gis edicio placet: habet eam a
nobis olim emendatã. Neq; enim
noua ſic cudimus: ut vetera de-
ſtruamus. Et tamẽ cum diligen-
tiſſime legerit. ſciat magis noſ-
tra ſcripta intelligi: que nõ in
terciũ vas tranſfuſa coacuerit:
ſed ſtatim de prelo puriſſime cõ-
mẽdata teſte: ſuũ ſaporẽ ſerua-
uerint. Incipit liber prouerbiorũ.

Parabole ſalomo-
nis filii dauid re-
gis iſrl: ad ſcien-
dã ſapienciam et diſ-
ciplinã: ad intel-
ligendam verba prudencie et ſuſ-
cipiendã eruditacionẽ doctrine:
iuſticiã et iudiciũ et equitatem:
ut detur paruulis aſtucia: et ado-

leſcēti ſciēcia et intellectus. Au-
diens ſapiēs ſapiēcior erit: et in-
telligens gubernacula poſſide-
bit. Animaduertet parabolam et
interp̄tacōnē: verba ſapiencū
et enigmata eorū. Timor dn̄i
principiū ſapiencie. Sapiēciam
atq; doctrinam ſtulti deſpiciūt.
Audi fili mi diſciplinam p̄ris
tui ⁊ ne dimittas legem matris
tue: ut addatur gracia capiti
tuo: et torques collo tuo. Fili
mi ſi te lactauerint peccatores: ne
acquieſcas eis. Si dixerint ve-
ni nobiſcū: inſidiemur ſangui-
ni: abſcondam⁹ tendiculas cō-
tra inſontem fruſtra. Degluti-
amus eū ſicut infernus viuentē
et integrum: quaſi deſcendentē
in lacū: oēm p̄cioſam ſubſtan-
ciam reperiemus. implebimus
domus nr̄as ſpolijs. Sortē mit-
te nobiſcū: marſupiū ſit unū
oīm nr̄m: fili mi ne ambules
cum eis. Prohibe pedem tuū a
ſemitis eorū. Pedes eñ illorū
ad malū currūt: ⁊ feſtinant ut
effundant ſanguinē. Fruſtra
autē iacitur rete ante oculos pē-
natorū. Ipſi quoq; contra ſanguinē
ſuū inſidiātur: et moliūtur frau-
des cōtra aīas ſuas. Sic ſemite
omnis auari: animas poſſidē-
cium rapiūt. Sapiencia foris
predicat: in plateis dat vocem
ſuam. In capite turbarū clami-
tat: in foribus portarū urbis p̄-
fert v̄ba ſua dicēs. Uſquequo
paruuli diligitis infanciam et
ſtulti ea q̄ ſibi ſūt noxia cupiēt:
et imprudētes odibūt ſcienciā:
Conuertimini ad correpcionem
meā. En p̄feram vobis ſpiritū
meū: et oſtendam vobis v̄ba
mea. Quia vocaui ⁊ renuiſtis:
extendi manū meam ⁊ nō fuit
qui aſpiceret. Deſpexiſtis omē
conſiliū meum: et increpacōnes
meas neglexiſtis. Ego quoq; in in-
teritu vr̄o ridebo: et ſubſanna-
bo cum vobis id quod timeba-
tis aduenerit. Cum irruerit re-
pentina calamitas: ⁊ interitus
quaſi tempeſtas ingruerit: quā-
do venerit ſup vos tribulacio ⁊
anguſtia. Tūc inuocabūt me
et non exaudiā: mane conſur-
gent ⁊ non inuenient me: eo q̄
exoſam habuerint diſciplinā ⁊
timorem dn̄i non ſuſceperint:
nec acquieuerīt conſilio meo:
⁊ detraxerīt vniuerſe correpcioni
mee. Comedent igitur fructus
vie ſue: ſuiſq; conſilijs ſatura-
buntur. Auerſio paruulorum
interficiet eos: ⁊ p̄ſperitas ſtul-
torum pdet eos. Qui autē me
audierit: abſq; terrore requieſcet:
et abundancia p̄fruetur: timo-
re malorū ſublato.

II

Fili mi ſi ſuſceperis ſermo-
nes meos: et mandata

mea abſconderis penes te · ut
audiat ſapiēciam auris tua : ī-
clina cor tuū ad cognoſcendā
prudēciam · Si eni ſapienciam
inuocaueris et inclinaueris cor
tuū prudēcie : ſi queſieris eam
q̄ſi pecuniā ⁊ ſicut theſauros ef-
foderis illā : tūc intelliges timo-
rem dn̄i · ⁊ ſcienciā dei inuenies :
q̄a dn̄s dat ſapiēciam : et ex ore ei⁹
prudēcia ⁊ ſciēcia · Cuſtodiet rec-
torꝫ ſalutē : ⁊ ꝓteget gradiētes
ſiplicit̄ · ſeruans ſemitas iuſti-
cie : et vias ſanctorꝫ cuſtodiēs ·
Tūc intelliges iuſticiā ⁊ iudici-
um ⁊ equitatē : ⁊ omnē ſemitā
bonā · Si intrauerit ſapiencia
cor tuū ⁊ ſciēcia anime tue pla-
cuerit : cōſiliū cuſtodiet te · ⁊ pru-
dencia ſeruabit te : ut eruaris a
via mala ⁊ ab hoīe qui peruer-
ſa loquit̄ · Qui relinquūt iter rec-
tum : et ambulāt per vias tene-
broſas · Qui letantur cū male
fecerint : ⁊ exultant in rebꝫ peſſi-
mis · Quorꝫ vie ꝑuerſe ſunt · et
infames greſſus eorꝫ · Ut erua-
ris a muliere aliena ⁊ ab extra-
nea q̄ mollit ſermones ſuos :
et relinquit ducem pubertatis
ſue : et pacti dei ſui oblita ē · In-
clinata ē eni ad mortem dom⁹
eius : ⁊ ad inferos ſemite ipſius ·
Oēs qui īgrediūtur ad eam
non reuertētur : nec apprehendēt
ſemitas vite · Ut ambules ī vi-
a bona : et calles iuſtorū cuſto-
dias · Qui ēi recti ſūt hītabūt in
t̄ra : et ſimplices permanebunt
in ea · Impij vero de terra perdē-
tur : et qui inique agunt auferē-
tur ex ea ·

III

Fili mi ne obliuiſcaris legiſ
mee : ⁊ p̄cepta mea cor tu-
um cuſtodiat · Longitudinē eni
dierꝫ ⁊ annos vite ⁊ pacē appo-
nēt tibi · Miſericordia ⁊ veritas
te non deſerant · Circumda eas
gutturi tuo : et deſcribe in tabu-
lis cordis tui : et inuenies graci-
am ⁊ diſciplinā bonā corā deo
et hominibꝫ · Habe fiduciā ī do-
mino ex toto corde tuo : et ne in-
nitaris prudencie tue · In omni-
bus vijs tuis cogita illū : et ipſe
diriget greſſus tuos · Ne ſis ſa-
piēs apud temetipſm̄ · Time de-
um : et recede a malo · Sanitaſ
quippe erit umbilico tuo · et irri-
gacio oſſiū tuorꝫ · Honora do-
minum de tua ſubſtancia et de
p̄mícijs oīm frugū tuarum da
pauperibꝫ : et implebūtur hor-
rea tua ſaturitate : ⁊ vino torcu-
laria redundabūt · Diſciplinā
dn̄i fili mi ne abicias : nec defici-
as cum ab eo corriperis · Quē
eni diligit dn̄s corripit : et qua-
ſi pater in filio complacet ſibi ·
Beatus homo q̄ inuenit ſapiē-
ciam : et qui affluit prudencia ·
Melior ē acquiſicio ei⁹ negocia-

cione auri ⁊ argenti: ꝑmi ⁊ pu-
riſſimi fructus eius. Precioſior ē
cunctis opibꝫ ſapiēcia: ⁊ om̄ia
que deſiderantur: huic non valēt
cōparari. Longitudo dierū in
dextera eius: et in ſiniſtra illius
diuicie ⁊ gloria. Vie eius vie pul-
cre: ⁊ om̄es ſemite eius pacifice.
Lignū vite eſt hys qui apprehēde-
rint eam: et qui tenuerint eam
beati. Dn̄s ſapiēcia fundauit
terram: ſtabiliuit celos prudenci-
a. Sapiēcia illius eruperūt abiſ-
ſi: et nubes rore concreſcūt. Fi-
li mi ne effluāt hec ab oculis tu-
is. Cuſtodi legem meā atqꝫ cō-
ſilium meū: et erit vita anime
tue: et gracia faucibꝫ tuis. Tūc
ambulabis fiducialiter in via
tua: et pes tuus non impinget.
Si dormieris non timebis: qui-
eſces: et ſuauis erit ſomnus tu-
us. Ne paueas repētino terro-
re: et irruentes tibi potēcias im-
piorū. Dn̄s enī erit in latere tu-
o: ⁊ cuſtodiet pedē tuū ne capia-
ris. Noli ꝓhibere benefacere eū
q̄ poteſt: ſi vales et ipſe bn̄ fac.
Ne dicas amico tuo. Vade ⁊ re-
uertere et cras dabo tibi: cū ſta-
tim poſſis dare. Ne moliaris
amico tuo malū: cum ille in te
habeat fiduciam. Non conten-
das aduerſus hoīem fruſtra: cū
ipſe tibi nichil mali fecerit. Ne
emuleris hominem iniuſtum

nec imiteris vias eius: quia ab-
hominacio eſt dn̄i omnis illu-
ſor: et cum ſimplicibꝫ ſermoci-
nacio eius. Egeſtas a dn̄o ī do-
mo impij: habitacula aūt iuſ-
torum benedicentur. Ipſe deludet
illuſores: et manſuetis dabit
graciā. Gloriā ſapientes poſſi-
debūt: ſtultorū exultacio igno-
minia.

IIII

Audite
filij diſciplinā patris: ⁊ at-
tendite ut ſciatis prudēciā. Do-
num bonū tribuā vobis: legē
meam ne derelinquatis. Nam
et ego filius fui prīs mei: tenel-
lus ⁊ unigenitus corā mr̄e me-
a: et docebat me atqꝫ dicebat.
Suſcipiat verba mea cor tuū:
cuſtodi precepta mea et viues.
Poſſide ſapiēciam: poſſide pru-
denciam. Ne obliuiſcaris: neqꝫ
declines a verbis oris mei. Ne
dimittas eā et cuſtodiet te: dili-
ge eam et cōſeruabit te. Princi-
piū ſapiēcie poſſide ſapienciā: ⁊
in omni poſſeſſione tua acqui-
re prudenciā. Arripe illā ⁊ exal-
tabit te: glorificaberis ab ea cū
eam fueris amplexatus. Dabit
capiti tuo augmēta graciarū: ⁊
corona inclita proteget te. Au-
di fili mi et ſuſcipe verba mea:
ut multiplicentur tibi anni vite.
Viam ſapiēcie mōſtrabo tibi:
et ducā te ꝑ ſemitas equitatis:
quas cū ingreſſus fueris nō ar-

tabuntur greſſus tui: ⁊ currēs
non habebis offendiculū. Te-
ne diſciplinā: ne dimittas eā.
Cuſtodi illam: quia illa ē vita
tua. Ne delecteris in ſemitis im-
pioꝝ: nec tibi placeat maloꝝ
via. Fuge ab ea nec tranſeas
per illam: declina ⁊ deſere eam.
Non eñ dormiūt niſi cum ma-
le fecerint: et non rapit ſomn⁹
ab eis niſi ſupplantauerīt. Co-
medūt panem impietatis: ⁊ vi-
nū iniquitatis bibūt. Juſtorū
aūt ſemita quaſi lux ſplendēs
procedit: et creſcit uſq; ad ꝑfec-
tam diē. Via impioꝝ tenebro-
ſa: neſciūt ubi corruāt. Fili mi
auſculta ſermones meos: ⁊ ad
eloquia mea inclina aurē tuā.
Ne recedant ab oculis tuis: cuſ-
todi ea in medio cordis tui. Vi-
ta eñ ſunt inueniētib; ea: ⁊ uni-
uerſe carni ſanitas. Omni cuſ-
todia ſerua cor tuū: quia ex ip-
ſo vita procedit. Remoue a te
os prauū: et detrahentia labia
ſint ꝓcul a te. Oculi tui recta vi-
deāt: ⁊ palpebre tue ꝑcedāt greſ-
ſus tuos. Dirige ſemitas pedi-
bus tuis: et omnes vie tue ſta-
bilientur. Ne declines ad dexterā
neq; ad ſiniſtrā. Auerte pedem
tuū a malo. Vias eñ q̄ a dexte-
ris ſūt nouit dñs: ꝑuerſe vero
ſunt que ſunt a ſiniſtris. Ipe aū
rectos faciet greſſus tuos. Itine-
ra autē tua in pace producet.

V

Fili mi atten-
de ſapientiā meam et pru-
dentie mee inclina aurem tuā:
ut cuſtodias cogitacōnes: ⁊ di-
ſciplinam labia tua cōſeruent.
Ne intenderis fallacie mulieris.
Fau⁹ eñ diſtillās labia meretri-
cis: et nitidi⁹ oleo guttur eius.
Nouiſſima autē illius amara
quaſi abſinthiū: ⁊ lingua eius
acuta quaſi gladi⁹ biceps. Pe-
des ei⁹ deſcendūt in mortem: et
ad inferos greſſus ei⁹ penetrāt.
Per ſemitam vite non ambu-
lant: vagi ſunt greſſus eius et
inueſtigabiles. Nunc ergo fili
mi audi me: ⁊ ne recedas a ver-
bis oris mei. Longe fac ab ea
viam tuam: ⁊ ne appropinques
foribȝ domus eius. Ne des alie-
nis honorē tuū: ⁊ annos tuos
crudeli. Ne forte impleantur ex-
tranei viribȝ tuis ⁊ labores tui
ſint ī domo aliena. et gemas ī
nouiſſimis quādo conſūpſeris
carnes tuas et corpus tuū: ⁊ di-
cas. Cur deteſtatus ſū diſcipli-
nam: et increpationibȝ non ac-
quieuit cor meum. Nec audiui
vocem docentiū me: et magiſtris
non inclinaui aurem meā. Pe-
ne fui in omī malo: in medio
eccl'ie et ſynagoge. Bibe aquā
de ciſterna tua: et fluenta putei
tui. Deriuētur fōtes tui foras:

⁊ ī plateis aquas tuas diuide.
Habeto eas ſolus: nec ſint ali-
eni participes tui. Sit uena tu
a benedicta: ⁊ letare cū muliere
adoleſcentie tue. Cerua kariſſi-
ma: et grātiſſim⁹ hīnulus. Vbe-
ra eius inebrient te omī tēpore:
⁊ in amore eius delectare iugiť.
Quare ſeduceris fili mi ab alie-
na: et foueris in ſinu alterius:
Reſpicit dn̄s uiam hoīs: et
omēs greſſus ei⁹ cōſiderat. Ini-
quitates ſue capiunt impiū: ⁊
funib⁹ peccatoꝝ ſuoꝝ cōſtringi-
tur. Ipſe morietur quia nō ha-
buit diſciplinā: ⁊ in multitudi-
ne ſtulticie ſue decipietᷣ. VI

Fili mi ſi ſpopōderis pro
amico tuo: defixiſti apud
extraneū aīam tuam. Illaque-
atus es uerbis oris tui: et cap-
tus ꝓpriis ſermonib⁹. Fac er-
go q̄ dico fili mi ⁊ temetipm̄ li-
bera: quia incidiſti in manum
proximi tui. Diſcurre feſtina:
ſuſcita amicū tuū. Ne dederis
ſomnū oculis tuis: nec dormi-
tent palpebre tue. Eruere quaſi
damula de manu: ⁊ quaſi auiſ
de inſidiis aucupis. Vade ad
formicā o piger. et cōſidera ui-
as ei⁹: et diſce ſapiētiam. Que
cum nō habeat ducē nec p̄cep-
torem nec p̄ncipem parat in eſ-
tate cibū ſibi: et congregat in
meſſe qđ comedat. Vſquequo
piger dormies: Quando cōſur-
ges e ſomno tuo: paululū dor-
miēs paululū dormitabis: pau-
lulū cōſeres manus tuas ut dor-
mias. et ueniet tibi q̄ſi uiator e-
geſtas: ⁊ pauperies quaſi uir ar-
matus. Si uero impiger fueris:
ueniet ut fōs meſſis tua: ⁊ egeſ-
tas longe fugiet a te. Homo a-
poſtata uir inutilis graditᷣ ore
peruerſo: annuit oculis. terit pe-
dē digito loquitᷣ. prauo corde
machinatur malū: ⁊ omī tem-
pore iurgia ſeminat. Huic ex-
templo ueniet ꝑditio ſua et ſubi-
to cōteretur: nec habebit ultra
medicinā. Sex ſunt q̄ odit do-
minus: et ſeptimū deteſtatur a-
nima eius. Oculos ſublimes.
linguā mēdacem. manus effū-
dentes innoxiū ſanguinē: cor
machinans cogitacōnes peſſi-
mas. pedes ueloces ad curren-
dū in malū. proferētem mēda-
cia. teſtem fallacē: ⁊ eū qui ſemi-
nat inť fratres diſcordias. Cō-
ſerua fili mi precepta p̄ris tui ⁊
ne dimittas legem m̄ris tue: li-
ga eam in corde tuo iugiť: ⁊ cir-
cunda gutturi tuo. Cū ambu-
laueris gradiātur tecū: cū dor-
mieris cuſtodiāt te: et euigilās
loquere cum eis. Quia manda-
tum lucerna eſt et lex lux: ⁊ uia
uite increpatio diſcipline: ut cu-
ſtodiāt te a muliere mala: et a

blanda lingua extranee. Non
cōcupiscat pulcritudinē ei⁹ cor
tuū: ne capiaris nutibus illi⁹.
Preciū enī scorti vix est unius
panis: mulier aūt. viri p̄ciosā
aīam capit. Nūquid potest ho-
mo abscondere ignē in sinu su-
o ut vestimēta illius non arde-
ant: aut ambulare sup prunas.
ut non cōburātur plante eius:
Sic qui ingredit ad mulierem
proximi sui: nō erit mūdus cū
tetigerit eā. Nō grādis ē culpa
cū quis furatus fuerit. Furat
enī: ut esurientē impleat aīam.
Deprehēsus quoq; reddet septu-
plum: et oēm substāciā domus
sue tradet: et liberabit se. Qui āt
adulter est: ꝓpter cordis īopiā
pdet aīam suam. Turpitudinē
et ignominiā cōgregat sibi: et
opprobriū illius nō delebitur.
Quia zelus et furor viri nō par-
cet in die vindicte: nec acquies-
cet cuiusqȝ p̄cib⁹: nec suscipiet
p̄ro redēpcione dona plurima.

VII

Fili mi custo-
di sermones meos: et pre-
cepta mea reconde tibi. Fili ho-
nora dn̄m et valebis: p̄ter eum
vero ne timueris alienum. Ser-
ua mādata mea et vives: et le-
gem meam quasi pupillā ocu-
li tui. Liga eam in digitis tuis:
scribe illā in tabulis cordis tui.
Dic sapientie soror mea es: et
prudentiā voca amicā tuā. Ut
custodiat te a muliere extranea
et ab aliena: que verba sua dul-
cia facit. De fenestra enī domus
mee per cācellos prospexi iuue-
nem et video puulos. Conside-
ro vecordē iuuenē qui transit p
plateas iuxta angulū: et prope
viam domus illius gradit in
obscuro aduesperascente die: in
noctis tenebris et caligine. Et
ecce occurrit illi mulier in orna-
tu meretricio: p̄parata ad decipi-
endas aīas. Garrula et vaga
quietis impaciēs: nec valens ī
domo consistere pedibus suis.
Nūc foris nūc in plateis: nūc
iuxta angulos insidiās. Ap-
p̄hensumqȝ deosculat iuuenē et p-
caci vultu blādit dicens. Victi-
mas pro salute devovi: hodie
reddidi vota mea. Ideo egres-
sa sum in occursum tuū deside-
rans te videre. et repperi. Intexui
funib; lectulū meū: stravi tape-
tibus pictis ex egipto: aspersi
cubile meū mirra et aloe et cina-
momo. Veni inebriemur ube-
ribus: et fruamur cupitis am-
plexibus donec illucescat dies.
Nō ē enī vir in domo sua: abi-
it via lōgissima. Sacculū pecu-
nie secū tulit: in die plene lune
reuersurus est in domū suā. Ir-
retivit eū multis sermonib;: et
blāditiis labiorū ꝓtraxit illū.

Statim eam ſequit᷑ quaſi bos
duct⁹ ad victimã ⁊ q̄ſi agn⁹ laſ-
civiẽs et ignorãs: et neſcit q̄d
ad vincula ſtultus trahat᷑: do-
nec trãſfigat ſagitta iecur ei⁹.
Velud ſi avis feſtinet ad laq̃ũ:
⁊ neſcit q̄ de piculo anime illi-
us agitur. Nũc ergo fili mi au-
di me: ⁊ attende v̄bis oris mei.
Ne abſtrahat᷑ in viis illi⁹ mẽs
tua: neq; decipiaris ſemitis ei⁹.
Multos eñ vulneratos deiecit:
et fortiſſimi quiq; interfecti ſũt
ab ea. Vie inferi domus ei⁹: pe-
netrantes interiora mortis.

Numquid non VIII
ſapiẽtia clamitat: et pru-
dentia dat vocem ſuã: In ſum-
mis excelſiſq; verticib⁹. ſupra
viam in mediis ſemitis ſtans:
iuxta portas civitatis. in ipſis
forib; loq̄tur dicens. O viri ad
vos clamito: ⁊ vox mea ad fili-
os hoĩm. Intelligite pvuli aſtu-
tiam: et inſipiẽtes animadver-
tite. Audite quĩ de rebus mag-
nis locutura ſũ: ⁊ apiẽtur labi-
a mea ut recta p̄dicent. Verita-
tem meditabit᷑ guttur meũ: et
labia mea deteſtabunt᷑ impiũ.
Iuſti ſũt omẽs ſermones mei:
nõ eſt in eis pravũ quid neq; p-
v̄ſum. Recti ſunt intelligẽtib;:
et equi inveniẽtib; ſciẽtiã. Ac-
cipite diſciplinã meã ⁊ non pe-
cuniã: doctrinã magis q̄ aurũ
eligite. Melior eſt eñ ſapientia
cũctis opibus p̄cioſiſſimis: et
omẽ deſiderabile ei non poteſt
cõparari. Ego ſapiẽtia habito
in cõſilio: et eruditis interſum
cogitationib;. Timor dñi odit
malũ: arrogãtiam et ſupbiã ⁊
viam pravã et os bilingue de-
teſtor. Meũ ẽ cõſiliũ ⁊ equitas.
Mea eſt prudẽtia: mea ẽ fortitu-
do. Per me reges regnãt: ⁊ le-
gum cõditores iuſta decernũt.
Per me p̃ncipes imperãt: ⁊ po-
tentes decernũt iuſticiã. Ego di-
ligẽtes me diligo: et qui mane
vigilaverĩt ad me invenĩet me.
Mecũ ſunt divicie ⁊ glĩa: opes
ſupbe et iuſticia. Melior ẽ fruc-
tus me⁹ auro et lapide p̄cioſo:
⁊ genimina mea argẽto electo.
In viis iuſticie ambulo. in me-
dio ſemitaꝝ iudicii: ut ditẽ dili-
gentes me: et theſauros eoꝝ re-
pleam. Dñs poſſedit me in ini-
tio viaꝝ ſuaꝝ. anteq̄ quicq̄ fa-
ceret a p̃ncipio: ab eterno ordi-
nata ſum et ex antiquis: ante
q̄ terra fieret. Nondũ erãt abiſſi:
et ego iam cõcepta erã. Necdũ
fontes aq̄aꝝ eruperant: necdũ
montes gravi mole cõſtiterãt.
Ante omẽs colles ego parturi-
ebar. Adhuc terram non fecerat:
et flumina ⁊ cardines orbis ter-
re. Quãdo p̄parabat celos aderã:
quando certa lege ⁊ giro valla-

bat abiſſos. Quādo ethera fir-
mabat ſurſum: et librabat fō-
tes aquaꝝ. Quādo circūdabat
mari terminū ſuū: ⁊ legem pone-
bat aquis ·ne tranſirent fines
ſuos. Quādo appēdebat funda-
menta terre: cū eo eram cuncta
cōponens. Et delectabar ꝑ ſin-
gulos dies ludens corā eo om-
ni tēpore: et ludēs in orbem ter-
raꝝ: et delicie mee eſſe cū filijs
hoīm. Nūc ergo filij audite me.
Beati q̄ cuſtodiūt vias meas.
Audite diſciplinā ⁊ eſtote ſapi-
entes: et nolite abicere eā. Bea-
tus homo qui audit me: ⁊ qui
vigilat ad fores meas quotidi-
e: et obſeruat ad poſtes hoſtij
mei. Qui me inuenerit īueniet
vitam: ⁊ hauriet ſalutē a dn̄o.
Qui aūt in me peccauerit: ledet
aīam ſuā. Omnes qui me ode-
rūt diligūt mortē. VIII

Sapiēcia edificauit ſibi do-
mū: excidit colūnas ſep-
tē. Immolauit victimas ſuas:
miſcuit vinū: et propoſuit mē-
ſam ſuā. Miſit ancillas ſuas
ut vocarent ad arcem: ⁊ ad me-
nia ciuitatis. Si quis ē paruulꝰ
veniat ad me. Et inſipiētib; lo-
cuta eſt. Venite comedite panē
meū: et bibite vinū qd̄ miſcui
vobis. Relinquite infanciā et
viuite: ⁊ ambulate ꝑ vias pru-
dentie. Qui erudit deriſorem in-
ſe iniuriā ſibi facit: ⁊ qui argu-
it impiū ſibi maculā generat.
Noli arguere deriſorem: ne ode-
rit te. Argue ſapientē: ⁊ diliget
te. Da ſapienti occaſionem: et
addetur ei ſapiētia. Doce iuſtū:
et feſtinabit accipere. Principi-
um ſapiētie timor dn̄i: et ſciē-
tia ſanctorū prudētia. Per me
enī multiplicabūtur dies tui: et
addētur tibi anni vite. Si ſapi-
ens fueris tibimetipſi eris: ſi au-
tem illuſor: ſolꝰ portabis ma-
lum. Mulier ſtulta ⁊ clamoſa.
plenaq; illecebris et nichil om-
nino ſciēs. ſedet in forib; domꝰ
ſue ſup ſellam. in excelſo urbiſ
loco: ut vocaret tranſeūtes per
viam: et pergentes itinere ſuo.
Quis ē paruulus: declinet ad me.
Et vecordi locuta ē. Aque fur-
tiue dulciores ſūt: et panis ab-
ſconditus ſuauior. Et ignora-
uit q꞉ ibi ſint gigantes: ⁊ in ꝓ-
fundis inferni cōuiue eiꝰ. Qui
enī applicabit̄ illi deſcendet ad ī-
feros: nam q̄ abſceſſerit ab ea
ſaluabitur. X

Filiꝰ ſapiēs letificat prēm:
filius vō ſtultus meſticia
eſt mr̄is ſue. Nil ꝓderūt theſau-
ri impietatis: iuſticia vero libe-
rabit a morte. Non affliget do-
minus fame aīam iuſti: et inſi-
dias impioꝝ ſubuertet. Egeſta-
tem opata eſt manus remiſſa:

manus aūt fortiū diuicias pa=
rat. Qui nititur mendacijs hic
paſcit ventos: idem aūt ipſe ſeq=
tur aues volantes. Qui cōgre=
gat in meſſe filius ſapiens eſt:
qui aūt ſtertit eſtate filius con=
fuſionis. Benedictio dñi ſuper
caput iuſti: os aūt impioꝝ ope=
rit iniq̄tatē. Memoria iuſti cū
laudibꝫ: ⁊ nomen impiorū pu=
treſcet. Sapiens corde precepta
ſuſcipiet: ſtultꝰ ceditur labijs.
Qui ambulat ſimplicit̄ ambu=
lat ꝯfidenter: qui aūt deprauat
vias ſuas manifeſtus erit. Qui
ānuit oculo dabit dolorem: et
ſtultus labijs verberabit̄. Ve=
na vite os iuſti: et os impiorū
opit iniquitatē. Odiū ſuſcitat
rixas: et vniūſa delicta opit ca=
ritas. In labijs ſapiētis inueni=
tur ſapiētia: et virga in dorſo
eius qui indiget corde. Sapiē=
tes abſcondūt ſciētiam: os āt
ſtulti ꝯfuſioni ꝓximū ē. Sub=
ſtātia diuitis vrbs fortitudinis
eius: pauor pauperū egeſtas
eorū. Opus iuſti ad vitā: fruc=
tus aūt impij ad peccatū. Via
vite cuſtodiēti diſciplinā: q̄ au=
tem increpaciones relinquit er=
rat. Abſcondūt odium labia
mēdacia: qui profert cōtumeli=
am inſipiēs eſt. In mltiloquio
nō deerit peccatū: qui aūt mode=
ratur labia ſua prudētiſſimꝰ ē.

Argētū electū lingua iuſti: cor
aūt impiorū ꝓ nichilo. Labia
iuſti erudiūt plurimos: q̄ au=
tem indocti ſunt in cordis egeſ=
tate morietur. Benedictio dñi
diuites facit: nec ſociabitur ei
afflictio. Quaſi per riſum ſtul=
tus opatur ſcelus: ſapiētia au=
tem eſt viro prudēcia. Quod ti=
met impius veniet ſup eum: de=
ſideriū ſuū iuſtis dabitur. Qua=
ſi tēpeſtas trāſiens non erit im=
pius: iuſtus aūt quaſi funda=
mentū ſempiternum. Sicut ace=
tum dentibꝫ et fumꝰ oculis: ſic
piger hijs q̄ miſerūt eū. Timor
dñi apponet dies: et āni impio=
rum breuiabūtur. Expectacio
iuſtorū leticia: ſpes aūt impio=
rum pibit. Fortitudo ſimpli
cis via dñi: ⁊ pauor hijs q̄ ope=
rantur malū. Iuſtus ineternū
non cōmouebitur: impij autē
non habitabūt ſup trām. Os
iuſti parturiet ſapiētiā: lingua
prauoꝝ peribit. Labia iuſti cō
ſiderāt placita: et os impioꝝ p=
uerſa.

XI

Statera doloſa abhominacio ē
apud deū: et pondus equū vo=
luntas eiꝰ. Vbi fuerit ſupbia
ibi erit ⁊ cōtumelia: vbi aūt eſt
humilitas ibi et ſapientia. Sī=
plicitas iuſtorū diriget eos et
ſupplātacio puerſoꝝ vaſtabit
illos. Nō proderūt diuicie ī die

vlcionis: iuſticia aūt liberabit
a morte. Juſticia ſimplicis di=
riget viā eius: ⁊ in impietate ſua
corruet impius. Juſticia recto=
rum liberabit eos: ⁊ in inſidiis
ſuis capientur iniqui. Mortuo
homine impio nulla erit vltra
ſpes: et expectacio ſollicitoꝝ pi=
bit. Juſtus de anguſtia libera=
tus ē: et tradetur impius ꝓ eo.
Simulator ore decipit amicū
ſuū: iuſti aūt liberabūtur ſciēcia.
In bonis iuſtoꝝ exaltabitur ciui=
tas: et in ꝑdicione impioꝝ erit
laudacio. Benedictione iuſtorū
exaltabitur ciuitas: ⁊ ore impio=
rum ſubuertetur. Qui deſpicit a=
micū ſuū indigens corde ē: vir
aūt prudēs tacebit. Qui ambu=
lat fraudulēter reuelat archana.
qui aūt fidelis ē celat amici cō=
miſſum. Vbi non eſt guberna=
tor ꝑpls corruet: ſalus aūt vbi
multa cōſilia. Affligetur malo
qui fidem facit pro extraneo: q̄
aūt cauet laqueos ſecurus erit.
Mulier graciosa inueniet gliā:
et robuſti habebunt diuicias.
Bñfacit aīe ſue vir miſericors:
qui aūt crudelis ē ⁊ propinquos
abicit. Impi⁹ facit opus inſta=
bile: ſemināti aūt iuſticiā. mer=
ces fidelis. Clemēcia ꝑparat vi=
tam: et ſectacio maloꝝ mortē.
Abhoīabile dño cor prauū: ⁊
voluntas eius in hiis qui ſim=
pliciter ambulant. Manus in
manu nō erit innocēs malus:
ſemē aūt iuſtorū ſaluabitur. Cir=
culus aureus in naribus ſuis:
mulier pulcra et fatua. Deſide=
rium iuſtoꝝ omne bonū eſt: ꝑ=
ſtolacio impioꝝ furor. Alii di=
uidūt ꝓpria ⁊ diciores fiūt: alii
rapiūt non ſua ⁊ ſemꝑ in egeſ=
tate ſunt. Anima que benedicit
impinguabitur: et qui inebriat
ipſe quoq; inebriabitur. Qui ab=
ſcondit frumenta maledicetur
in ꝑpls: benedictio aūt ſuꝑ ca=
put vēdenciū. Bene cōſurgit di=
luculo qui querit bona: qui aūt
inueſtigator maloꝝ ē oppmetur
ab eis. Qui confidit in diuiciis
ſuis corruet: iuſti aūt quaſi vi=
rens foliū germinabunt. Qui
cōturbat domū ſuā poſſidebit
ventos: ⁊ qui ſtultus eſt ſeruiet
ſapienti. Fructus iuſti lignū
vite: et qui ſuſcipit aīas ſapiēs
eſt. Si iuſtus in terra recipit: q̄n=
tomagis impius et peccator.

XII

Qui diligit
diſciplinā diligit ſciēciā:
qui autē odit increpaciones in=
ſipiens eſt. Qui bonus eſt hau=
riet ſibi graciā a dño: qui aūt
confidit in cogitacionib⁹ ſuis
impie agit. Non roborabitur
homo ex impietate: ⁊ radix iuſto=
rum non cōmouebitur. Mulier
diligens corona eſt viro ſuo: ⁊

putredo in oſſib; eius q̄ ɔfuſio-
ne res dignas gerit. Cogitatio-
nes iuſtoꝝ iudicia: ⁊ conſilia
impiorum fraudulēta. Verba
impioꝝ inſidiant᷑ ſanguini: os
iuſtoꝝ liberabit eos. Verte im-
pios et non erūt: domus autē
iuſtoꝝ permanebit. Doctrina
ſua noſcit᷑ vir: qui aūt vanus
⁊ excors eſt patebit cōtemptui.
Melior eſt pauper et ſufficiens
ſibi: q̄ȝ glorioſus et indigens
pane. Nouit iuſtus iumētoꝝ
ſuoꝝ aīas: viſcera aūt impio-
rum crudelia. Qui opatur trā
ſuam ſaciabit᷑ panib;: qui aūt
ſectatur ocium ſtultiſſimus ē.
Qui ſuauis ē in vini moderaci-
onibus: in ſuis municionib⁹
relinquit cōtumeliā. Deſideriū
impij monimētū ē peſſimoꝝ.
radix aūt iuſtoꝝ ꝓficiet. Propť
peccata labioꝝ ruina ꝓximat
malo: effugiet aūt iuſt⁹ de an-
guſtia. De fructu oris ſui vn⁹-
quiſq; replebitur bonis: et iux-
ta opa manuū ſuaꝝ retribuet᷑
ei. Via ſtulti recta in oculis ei⁹:
qui aūt ſapiēs eſt audit ɔſilia.
Fatu⁹ ſtatim indicat irā ſuā:
qui aūt diſſimulat iniuriā cal-
lidus eſt. Qui quod nouit loq-
tur index iuſticie ē. qui aūt mē-
titur teſtis eſt fraudulētus. Eſt
qui promittit et quaſi gladio
pūgitur ɔſciēcie: lingua aūt ſa-
pientiū ſanitas. Labiū veritatis
firmū erit in ꝑpetuū: qui aūt
teſtis ē repētin⁹ ɔcinnat liguā
mendacij. Dolos in corde cogi-
tanciū mala: qui aūt pacis ine-
unt conſilia. ſequitur eos gau-
dium. Non ɔtriſtabit iuſtum
quidqd ei acciderit: impij aūt re-
plebuntur malo. Abhoīacio
eſt dn̄o labia mendacia: q̄ aūt
fideliť agunt placēt ei. Homo
verſutus celat ſciētiam: et cor i-
ſipiētiū ꝓuocat ſtulticias. Ma-
nus fortiū dn̄abitur: que aūt
remiſſa eſt tributis ſeruiet. Me-
ror in corde viri humiliabit il-
lum: et ſermone bono letifica-
bit᷑. Qui negligit dampnū ꝓpť
amicū iuſtus eſt: iter aūt impi-
orum decipiet eos. Non inueni-
et fraudulētus lucrū: et ſubſtā-
cia hoīs erit auri preciū. In ſe-
mita iuſticie vita. iter aūt devi-
um ducit ad mortē. XIII

Filius ſapiens doctrina pa-
tris: q̄ aūt illuſor eſt nō au-
dit cum arguitur. De fructu o-
ris ſui homo ſaciabit᷑ bonis:
aīa aūt impioꝝ iniqua. Qui
cuſtodit os ſuū cuſtodit aīam
ſuam: qui aūt inconſideratus ē
ad loqndū ſentiet mala. Vult
et non vult piger: anima aūt
operanciū impinguabit᷑. Verbū
mendax iuſtus deteſtabit᷑: impi⁹
aūt ɔfundit et ɔfundet᷑. Iuſti-

cia cuſtodit innocentis viā: im-
pietas aūt peccatorem ſupplātat.
Eſt q̄ſi diues cū nichil habeat: ⁊
ē quaſi pauper cum in multis
diuitijs ſit. Redempcō aīe viri
diuicie ſue: qui aūt paup eſt in-
crepacionē nō ſuſtinet. Lux iuſ-
torū letificat: lucerna aūt impi-
orum extinguet̄. Inter ſupbos
ſemꝑ iurgia ſunt: q̄ aūt agūt
omīa cū cōſilio. regūtur ſapiē-
cia. Subſtācia feſtinata minu-
etur: que aūt paulatim colligi-
tur manu. mlťiplicabit̄. Spes
q̄ differt̄ affligit animā: lignū
vite deſideriū veniēs. Qui detra-
hit alicui rei. ipē ſe in futurꝫ ob-
ligat: qui aūt timet p̄ceptum ī
pace verſabit̄. Anime doloſe
errant in pcc̄is. iuſti aūt miſeri-
cordes ſūt ⁊ miſerāt̄. Lex ſapiē-
tis fōs vite: ut declinet a ruina
mortis. Doctrina bona dabit
graciā: in itinere ꝯtemptorꝫ vo-
rago. Aſtutus omnia agit cū
cōſilio: qui aūt fatuus eſt ape-
rit ſtulticiā. Nuncius impij ca-
det in malū: legatus fidelis ſa-
nitas. Egeſtas ⁊ ignominia ei
q̄ deſerit diſciplinā: qui aūt ac-
quieſcit arguēti glīficabit̄. De-
ſideriū ſi cōpleatur delectat ani-
mam: deteſtant̄ ſtulti eos q̄ fu-
giunt mala. Qui cū ſapiētibꝫ
graditur ſapiens erit: amicus
ſtultorꝫ ſimilis efficiet̄. Peccatores
pſequitur malū: et iuſtis retri-
buētur bona. Bonus relinq̄t
heredes filios et nepotes: ⁊ cuſ-
toditur iuſto ſbſtācia pccōris.
Multi cibi in noualibꝰ patrū:
et alijs cōgregātur abſq; iudi-
cio. Qui parcit virge odit filiū
ſuū: qui aūt diligit illū inſtan-
ter erudit. Iuſtus comedit et re-
plet aīam ſuā: venter aūt ipio-
rum inſaturabilis. XIIII

Sapiens mulier edificat do-
mum ſuam: inſipiens ex-
tructā quoq; manibus deſtru-
et. Ambulans recto itinere ⁊ ti-
mens deū: deſpicitur ab eo qui
infami gradit̄ via. In ore ſtul-
ti virga ſupbie: labia āt ſapiē-
tium cuſtodiūt eos. Ubi non
ſunt boues p̄ſepe vacuū ē: ubi
aūt apparent plurime ſegetes
ibi manifeſta ē fortitudo bouis.
Teſtis fidelis non mentitur: pro-
fert aūt mendaciū doloſus teſ-
tis. Querit deriſor ſapiētiā ⁊ nō
inuenit: doctrina prudentiū fa-
cilis. Vade cōtra virū ſtultū: et
neſciro labia imprudentie. Sa-
piētia callide eſt intelligere viā
ſuā: et prudētia ſtultorꝫ errās.
Stultus illudet pccm̄: et inf iuſ-
tos morabit̄ grā. Cor q̄d no-
uit amaritudinē aīe ſue: ī gau-
dio eiꝰ nō miſcebit̄ extraneus.
Domus impiorꝫ delebit̄: taber-
nacla iuſtorꝫ germinabūt. Eſt

via q̄ videtur homini iuſta: no=
viſſima aūt eius deducunt ad
mortem. Riſus dolore miſcebi=
tur: et extrema gaudij luct⁹ oc=
cupat. Vijs ſuis replebit̄ ſtul-
tus: et ſup eū erit vir bon⁹. In=
nocens credit omī verbo: aſtu=
tus cōſiderat greſſus ſuos. Fi=
lio doloſo nichil erit boni. ſer
uo aūt ſapiēti proſperi erit ac=
tus: ⁊ dirigetur via ei⁹. Sapiēs
timet et declinat a malo: ſtult⁹
tranſilit et cōfidit. Impatiens
opabitur ſtulticiā: et vir ūſut⁹
odioſus eſt. Poſſidebūt puuli
ſtulticiā: ⁊ expectabūt aſtuti ſci=
enciā. Iacebūt mali āte bonos:
et impij ante portas iuſtorū.
Etiā ꝓximo ſuo pauper odio=
ſus eſt: amici vero divitū mlti.
Qui deſpicit ꝓximū ſuū peccat:
qui aūt miſeretur pauperi bea=
tus erit. Qui credit in dn̄o miſe=
ricordiā diligit: errāt qui opā=
tur malū. Miſcdia et veritas p̄=
parant bona. In omī ope bo=
no erit abundātia: ubi aūt ver=
ba ſunt plurima ibi frequent̄
egeſtas. Corona ſapientiū di=
uicie eorū: fatuitas ſtultorū im=
prudētia. Liberat aīas teſtis fi=
delis: et profert mendacia verſi=
pellis. In timore domini fiducia
fortitudinis: et filijs eius erit
ſpes. Timor dn̄i fons vite: ut
declinet a ruina mortis. In mul=

titudine ꝑli dignitas regis: et
in paucitate plebis ignominia
p̄ncipis. Qui patiens eſt multa
gubernat̄ ſapiētia: qui aūt im=
patiens eſt exaltat ſtulticiā ſuā.
Vita carnium ſanitas cordis:
putredo oſſiū invidia. Qui ca=
lūniat̄ egētem exprobrat facto=
ri eius: honorat aūt eū qui mi=
ſeretur pauperis. In malicia ſua
expelletur impius: ſperat aūt
iuſtus in morte ſua. In corde
prudentis requieſcit ſapiencia:
et indoctos quoſq; erudiet. Iuſ=
ticia elevat gentem: miſeros aūt
facit ꝑplos peccatū. Acceptus
eſt regi miniſter intelligēs: ira=
cundiā eius inutilis ſuſtinebit.

XV

Reſponſio mol
lis frangit iram: ſermo
durus ſuſcitat furorē. Lingua
ſapientiū ornat ſciētiam: os fa=
tuorū ebullit ſtulticiā. In omni
loco oculi dn̄i ꝯtēplāt̄ bonos et
malos. Lingua placabilis lin=
gnū vite: que aūt īmoderata ē
ꝯteret ſpiritū. Stultus irridet
diſciplinā p̄ris ſui: qui aūt cu=
ſtodit increpaciones aſtucior fi=
et. In abundanti iuſticia virt⁹
maxima eſt: cogitaciones aūt
impiorū eradicabūtur. Dom⁹
iuſti pl'ima fortitudo: ⁊ in fruc=
tibus impij ꝯturbacio. Labia
ſapientiū diſſeminabūt ſcienti=
am: cor ſtultorū diſſimile erit.

Victime impiorꝫ abhoīabiles
dn̄o: vota iuſtorū placabilia.
Abhoīatō ē dn̄o via impij:
qui ſequitur iuſticiā diligit ab
eo. Doctrina mala deſerentiū
viam vite: qui increpacōnes o-
dit morietur. Infernus et ꝑdicio
coram dn̄o: quātomagis cor-
da filiorꝫ hominū. Non amat
peſtilēs eum qui ſe corripit nec
ad ſapiētes graditur. Cor gau-
dens exhilarat faciē: in merore
animi deicitur ſpiritus. Cor ſapi-
entis querit doctrinā: et os ſtul-
torꝫ paſcitur impicia. Omnes
dies pauꝑis mali: ſecura mēs
quaſi iuge conuiuiū. Melius eſt
parū cū timore dn̄i: qꝫ theſauri
magni ⁊ inſaciabiles. Melius
ē vocari ad olera cum caritate:
qꝫ ad vitulū ſaginatū cū odio.
Vir iracundus ꝓuocat rixas:
qui paciens eſt mitigat ſuſcita-
tas. Iter pigrorꝫ quaſi ſepes ſpina-
rum: via iuſtorꝫ abſqꝫ offendi-
culo. Filius ſapiēs letificat pa-
trem: et ſtultus homo deſpicit
matrem ſuam. Stulticia gaudi-
um ſtulto: et vir prudēs dirigit
greſſus ſuos. Diſſipantur cogi-
taciones vbi non eſt cōſilium:
vbi vero ſunt plures cōſiliarij
cōfirmantur. Letatur homo in
ſentēcia oris ſui: ⁊ ſermo oppor-
tunus eſt optimꝰ. Semita vite
ſup eruditū: ut declinet de infer-
no nouiſſimo. Domū ſupbo-
rum demolietur dn̄s: ⁊ firmos fa-
ciet terminos vidue. Abhomīa-
cio dn̄i cogitaciones male: et
purꝰ ſermo pulcerrimꝰ firma-
bitur ab eo. Conturbat domū
ſuam qui ſectatur auariciā: qui
aūt odit munera viuet. Per mi-
ſericordiā et fidem purgātur pec-
cata: ꝑ timorē aūt dn̄i declinat
omīs a malo. Mēs iuſti medi-
tabitur obedientiā: os impiorū
redundat malis. Longe eſt do-
minꝰ ab impijs: ⁊ orōnes iuſ-
torum exaudiet. Lux oculorꝫ le-
tificat aīam: fama bona īpīg-
uat oſſa. Auris que audit incre-
paciones vite: in medio ſapiē-
tiū cōmorabitur. Qui abicit diſci-
plinā deſpicit aīam ſuā: qui aūt
acquieſcit increpacōibꝰ. poſ-
ſeſſor eſt cordis. Timor dn̄i
diſciplina ſapiētie: et gl̄iam ꝓ-
cedit humilitas.

XVI

Hominis ē aīam pparare:
⁊ dn̄i gubernare linguā.
Omnes vie hoīm patent oculꝪ
eius: ſpirituū ponderator ē do-
minus. Reuela dn̄o opa tua:
et dirigentur cogitacōnes tue.
Vniūſa ꝓpter ſemetipm opatus
eſt dn̄s: impiū qꝫ ad diem ma-
lum. Abhomīacio dn̄i eſt om-
nis arrogans. etiā ſi manꝰ ad
manū fuerit non eſt innocens.
Iniciū vie bone facere iuſticiā:

accepta eſt apud deū magis q̄3
īmolare hoſtias. Miſcdia ⁊ ve-
ritate redimit̄ iniquitas: ⁊ in ti-
more dn̄i declinat̄ a malo. Cū
placuerint dn̄o vie hoīs: ini-
micos quoq3 eius cōuertet ad
pacem. Melius eſt parū cū iuſti-
cia: q̄3 mlti fructus cū iniquita-
te. Cor hoīs diſponit viam
ſuam: ſed dn̄i ē dirigere greſſuſ
ei⁹. Diuinatio in labiis regis:
in iudicio non errabit os eius.
Pondus et ſtatera iudicia dn̄i
ſunt: et opera eius oīes lapi-
des ſeculi. Abhoīabiles regi
q̄ agūt impie: quoniā iuſticia
firmat̄ ſoliū. Voluntas regum
labia iuſta: qui recta loq̄tur di-
rigetur. Indignatio regis nūcii
mortis: ⁊ vir ſapiens placabit
eum. In hilaritate vult⁹ regis
vita: et clementia ei⁹ quaſi im-
ber ſerotinus. Poſſide ſapien-
tiam quia auro melior ē: et ac-
quire prudētiam quia p̄cioſior
eſt argento. Semita iuſtoꝝ de-
clinat mala: cuſtos aīe ſue ſer-
uat vitam ſuā. Cōtricionē p̄ce-
dit ſupbia: et āte ruinā exalta-
bitur ſpiritus. Melius ē humi-
liari cū mitibꝫ: q̄3 diuidere ſpo-
lia cum ſupbis. Eruditus in v̄-
bo reperiet bona: et qui ſperat
in dn̄o beatus eſt. Qui ſapienſ
eſt corde. appellabit̄ prudēs: et
qui dulcis eloquio maiora re-
piet. Fons vite eruditio poſſidē-
tis: doctrina ſtultoꝝ fatuitas.
Cor ſapiētis erudiet os eius: ⁊
labiis eius addet grāā. Fauus
mellis ꝯpoſita verba: dulcedo
aīe ſanitas oſſiū. Eſt via q̄ vide-
tur hoīm̄ recta: et nouiſſima e-
ius ducūt ad mortem. Anima
laborātis laborat ſibi: quia cō-
pulit eum os ſuū. Vir inſipiēſ
fodit malū: ⁊ in labiis eius ig-
nis ardeſcit. Homo peruerſus
ſuſcitat lites: et verboſus ſepa-
rat p̄ncipes. Vir iniquus lac-
tat amicū ſuū: et ducit eum per
viam nō bonā. Qui attonitis
oculis cogitat praua: mordēs
labia ſua perficit malū. Coro-
na dignitatis ſenectus: que in
viis iuſticie reperietur. Melior
eſt paciens viro forti: et qui do-
minatur animo ſuo expugna-
tore vrbiū. Sortes mittuntur
in ſinū ſed a dn̄o temperantur.

XVII

Melior eſt bu-
cella ſicca cū gaudio: q̄3
dom⁹ plena victimis cū iurgi-
o. Seruus ſapiens dn̄abit̄ ſtul-
tis filiis: et inter frēs hereditatē
diuidet. Sicut igne probat̄ ar-
gentū et aurū camino: ita cor-
da probat dn̄s. Malus obedit
lingue inique: et fallax obtem-
perat labiis mendacib⁹. Qui
deſpicit pauperem exprobrat fac-
tori ei⁹: et qui in ruina letatur

alterius nō erit impunitus. Co-
rona ſenum filij filiorū: et gl̄ia
filiorū pr̄es eorū. Non decet ſtul-
tum verba ↄpoſita: nec ꝑncipē
labiū mētiens. Gemma gratiſ-
ſima expectatio preſtolantis:
quocūq; ſe vertit prudenter itel-
ligit. Qui celat delictum querit
amicicias: qui altero ſermone
repetit ſeparat federatos. Plus
proficit correctio apud pruden-
tem: q̄; centū plage apud ſtultū.
Semper iurgia querit malus:
angelus aūt crudelis mittet ↄ-
tra eū. Expedit magis vrſe oc-
currere raptis fetib⁹: q̄; fatuo ↄfi-
dēti ſibi ī ſtulticia ſua. Qui red-
dit mala ꝓ bonis: nō recedet
malū de domo eius. Qui dimit-
tit aquā caput eſt iurgiorū: et
anteq̄; patiat̄ ↄtumeliā iudici-
um deſerit. Et qui iuſtificat im-
piū et qui cōdemnat iuſtū: ab-
hominabilis eſt vterq; apud de-
um. Quid ꝓdeſt ſtulto habere
diuicias: cū ſapiēciā emere nō
poſſit? Qui altam facit domū
ſuā querit ruinā: et qui euitat
diſcere incidet in malū. Omni
tempe diligit qui amicus eſt: ⁊
frater in anguſtijs cōprobat̄.
Stultus homo plaudet mani-
bus ſuis: cum ſpopōderit pro
amico ſuo. Qui meditat̄ diſcor-
dias diligit rixas: et q̄ exaltat
os ſuū querit ruinā. Qui puer-
ſi cordis eſt non inueniet bonū:
et q̄ vertit linguā incidet in ma-
lum. Natus ē ſtultus in igno-
miniā ſuā: ſed nec pater in fatu-
o letabitur. Anim⁹ gaudens e-
tatem floridam facit: ſpiritus
triſtis exiccat oſſa. Munera de
ſinu impius accipit: ut peruer-
tat ſemitas iudicij. In facie prudē-
tis lucet ſapientia: oculi ſtulto-
rum in finib; terre. Ira pr̄is fili-
us ſtultus: ⁊ dolor matris que
genuit eum. Non eſt bonū dā-
pnū inferre iuſto: nec percutere
ꝑncipem qui recta iudicat. Qui
moderatur ſermones ſuos doc-
tus et prudens eſt: et p̄cioſi ſpi-
ritus vir eruditus. Stultus q̄;
ſi tacuerit ſapiens reputabit̄:
⁊ ſi cōpreſſerit labia ſua intelli-
gens.

XVIII

Occaſiones querit qui vult re-
cedere ab amico: omni tempo-
re erit exprobrabilis. Non reci-
pit ſtultus verba prudentie: niſi
ea dixeris que verſant̄ in corde
eius. Impius cū in profundū
venerit peccatorū cōtemnit: ſed
ſequitur eum ignominia ⁊ op-
probriū. Aqua ꝓfūda ex ore
viri: et torrens redundās fons
ſapientie. Accipe pſonam im-
pij in iudicio non eſt bonū: ut
declines a veritate iudicij. Labi-
a ſtulti miſcent ſe rixis: ⁊ os ei⁹
iurgia ꝓuocat. Os ſtulti cōtri-

tio ei⁹: ⁊ labia ipſius ruina aīe
ei⁹. Verba bilinguis q̄ſi ſimpli-
cia: et ipſa pueniūt uſq; ad interi-
ora ventris. Pigrū deicit timor.
anime aūt effeminatorū eſuri-
ent. Qui mollis et diſſolutus ē
in ope ſuo: frater eſt ſua opera
diſſipantis. Turris fortiſſima
nomē dn̄i. ad ipſam currit iuſ-
tus et exaltabit̄. Subſtātia di-
uitis urbs roboris eius: ⁊ qua-
ſi murus validus circūdans e-
um. Anteq̄ꝫ conteratur exalta-
tur cor hoīs: et anteq̄ꝫ glori-
ficetur humiliat̄. Qui prius re-
ſpondet q̄ꝫ audiat ſtultū ſe eſſe
demōſtrat: ⁊ cōfuſione dignū.
Spiritus viri ſuſtentat imbecil-
litatem ſuam: ſpiritū vero ad
iraſcendū facilem quis poterit
ſuſtinere? Cor prudētis poſſide-
bit ſciētiam: ⁊ auris ſapientiū
querit doctrinā. Donū hoīs
dilatat viam eius: ⁊ ante pnci-
pes ſpaciū ei facit. Juſtus ꝑor
eſt accuſator ſui: venit amicus
eius et inveſtigabit eū. Cōtra-
dictiones cōprimit ſors: et in-
ter potētes q̄ꝫ diiudicat. Frater
qui adiuuat̄ a frē q̄ſi ciuitas fir-
ma: et iudicia quaſi vectes ur-
biū. De fructu oris viri replebi-
tur venter eius: ⁊ genimina la-
bioꝝ ipſi⁹ ſaturabūt eū. Mors
et vita in manib⁹ lingue: qui
diligūt eā comedēt fructus ei⁹.

Qui inuenit mulierē bonā inue-
nit bonū: ⁊ hauriet iocūditatē
a dn̄o. Qui expellit mulierē bo-
nam expellit bonū: qui aūt te-
net adulteram ſtultus eſt ⁊ in-
ſipiens. Cū obſecrationib; loq̄-
tur pauper: et diues effabitur
rigide. Vir amicabilis ad ſoci-
etatem: magis amicus erit q̄ꝫ
frater. XVIII

Melior eſt pauper q̄ ambu-
lat in ſimplicitate ſua: q̄ꝫ diues
torquens labia ſua ⁊ inſipiēs.
Ubi non eſt ſciētia aīe non eſt
bonū: ⁊ qui feſtinus eſt pedib;
offendet. Stulticia hoīs ſup-
plantat greſſus eius: ⁊ contra de-
um feruet animo ſuo. Diuitie
addūt amicos plimos: a pau-
pere aūt et hii quos habuit ſe-
parant̄. Teſtis falſus non erit
impunitus: ⁊ qui mendacia lo-
quitur non effugiet. Multi co-
lunt pſonam potentis: et ami-
ci ſunt dona tribuētis. Frēs ho-
minis pauperis oderūt eū: inſup
et amici procul receſſerūt ab eo.
Qui tantū verba ſectat̄ nichil ha-
bebit: qui aūt poſſeſſor eſt mē-
tis diligit aīam ſuā: et cuſtos
prudētie inueniet bona. Falſus
teſtis non erit impunit⁹: et qui
loq̄tur mēdacia pibit. Non de-
cent ſtultū diuitie: nec ſeruū do-
minari pncipib;. Doctrina vi-
ri p paciētiā noſcit̄: et gloria

eius ē iniqua ꝑtergredi· Sicut
fremitus leonis ita ⁊ regis ira:
⁊ ſicut ros ſup herbā ita ⁊ hila-
ritas eiꝰ· Dolor pr̄is filiꝰ ſtul-
tus: et tecta iugit̄ ꝑſtilātia liti-
gioſa mulier· Domus et diui-
tie dant̄ a parentibꝫ: a dn̄o āt
proprie uxor prudēs· Pigredo
immittit ſoporē: et aīa diſſolu-
ta eſuriet· Qui cuſtodit māda-
tum cuſtodit aīam ſuā: qui āt
negligit viā ſuā mortificabit̄·
Feneratur dn̄o qui miſeretur
pauperis: et viciſſitudinē ſuam
reddet ei· Erudi filiū tuū ne de-
ſperes: ad interfectionē aūt eiꝰ
ne ponas aīam tuā· Qui enī ī-
patiens eſt ſuſtinebit damnū:
et cū rapuerit· aliud apponet·
Audi cōſiliū et ſuſcipe diſcipli-
nam: ut ſis ſapiens in nouiſſi-
mis tuis· Multe cogitationes
in corde viri: voluntas aūt dn̄i
in eternū ꝑmanebit· Homo in-
digens miſericors eſt: ⁊ melior
eſt paup iuſtus q̄ꝫ vir mēdax·
Timor dn̄i ad vitā: et in pleni-
tudine ꝯmorabit̄ abſqꝫ viſita-
tione peſſimi· Abſcōdit piger
manū ſuā ſub aſcella: nec ad
os ſuū applicat eam· Peſtilen-
te flagellato ſtultus ſapientior
erit: ſi aūt corripueris ſapientē
intelliget ſapientiā· Qui affligit
patrē ⁊ fugit mr̄em: ignomini-
oſus erit et infelix· Non ceſſes
audire fili doctrinā: nec igno-
res ſermones ſcientie· Teſtis ini-
quus deridet iudiciū: ⁊ os impi-
orū deuorat iniquitatē· Para-
ta ſūt deriſoribꝫ iudicia: et mal-
lei percutientes ſtultorū corporibꝫ·

XX

Luxurioſa res
uinū: et tumultuoſa ebri-
etas· Quicūqꝫ hiis delectat̄ nō
erit ſapiens· Sicut rugitus leo-
nis ita ⁊ terror regis: qui ꝓuo-
cat eū peccat in aīam ſuā· Ho-
nor eſt homini q̄ ſeparat ſe a cō-
tentionibꝫ: omnes aūt ſtulti miſ-
centur cōtumeliis· Propter fri-
gus piger arare noluit: mēdi-
cabit ergo eſtate et non dabit̄
illi· Sicut aqua ꝓfunda ſic cō-
ſiliū in corde viri: ſed homo ſa-
piēs exhauriet illud· Multi ho-
mines miſericordes vocantur:
virū aūt fidelē quis inueniet: Iuſ-
tus qui ambulat in ſimplicita-
te ſua: beatos poſt ſe filios reli-
quit· Rex q̄ ſedet ī ſolio iudicii:
diſſipat omne malū in intuitu
ſuo· Quis poteſt dicere mūdū eſt
cor meū: purus ſum a peccato:
Pondus et pōdus· menſura
⁊ menſura: utrūqꝫ abhoīabile
eſt apud deū· Ex ſtudiis ſuis in-
telligit̄ puer: ſi munda et recta
ſint opa eius· Aurem audientē
et oculū videntem: dn̄s fecit utrū-
qꝫ· Noli diligere ſomnū: ne te
egeſtas opprimat· aperi oculos

tuos:⁊ ſaturare panib;· Malū
ē malū ē· dicit omīs emptor:⁊
cū receſſerit tunc gloriabit᷑· Eſt
aurū ⁊ multitudo gēmaꝝ:vaſ
aūt p̄cioſum labia ſciētie· Tol-
le veſtimētū eius qui fideiuſſor
extitit alieni:et ꝑ extraneis au-
fer pignus ab eo· Suauis eſt
homīi panis mēdacij:⁊ poſtea
implebit᷑ os ei⁹ calculo· Cogi-
tationes cōſilijs roborantur:
⁊ gubernaculis tractāda ſunt
bella· Ei qui reuelat miſteria·⁊
ambulat fraudulenter et dila-
tat labia ſua:ne cōmiſcearis·
Qui maledicit pr̄i ſuo ⁊ matri:
extinguet᷑ lumen ei⁹ in medijſ
tenebris· Hereditas ad quā feſ-
tinatur in p̄ncipio: in nouiſſi-
mo bn̄dictione carebit· Ne di-
cas reddam malū ꝑ malo: ex-
pecta dn̄m et liberabit te· Ab-
hominacio eſt apud dn̄ū pōduſ
⁊ pondus:ſtatera doloſa nō ē
bona· A dn̄o dirigūt᷑ greſſuſ
viri· Quis aūt hominū intelli-
gere poteſt viā ſuā: Ruina ē ho-
mini deuotare ſanctos:et poſt
vota retractare· Diſſipat impi-
os rex ſapiēs:et incuruat ſup
eos fornicē· Lucerna dn̄i ſpira-
culū homīs:que īueſtigat oīa
ſecreta ventris· Miſcdia et veri-
tas cuſtodiūt regem:⁊ robora-
tur clemētia thronus eius· Ex-
ultatio iuuenū fortitudo eoꝝ:

et dignitas ſenum canicies· Li-
uor vulneris abſterget mala:
⁊ plage in ſecretioribꝫ ventris·

XXI

Sicut diui-
ſiones aquarū ita cor re-
gis in manu dn̄i: quocūq; vo-
luerit inclinabit illud· Omnis
via viri recta ſibi videtur:app̄-
dit aūt corda dn̄s· Facere mi-
ſericordiā et iudicium· magiſ
placet dn̄o q̄; victime· Exalta-
tio oculorū ē dilatatio cordis:
lucerna impioꝝ peccatū· Cogi-
tationes robuſti ſemꝑ in abū-
dantia: omīs aūt piger ſemꝑ
in egeſtate ē· Qui cōgregat the-
ſauros lingua mendacij van⁹
et excors eſt:et impinget᷑ ad la-
queos mortis· Rapine impio-
rum detrahēt eos:quia nolue-
runt facere iudiciū· Peruerſa
via viri aliena eſt a deo:qui aūt
mūdus ē rectū opus eius· Me-
lius eſt ſedere in angulo doma-
tis:q̄; cū muliere litigioſa et in
domo cōmuni· Aīa impij deſi-
derat malū:non miſerebit᷑ ꝓxi-
mo ſuo· Mulctato peſtilēte ſa-
pientior erit paruulus:et ſi ſectet᷑
ſapiētem ſumet ſciētiam· Exco-
gitat iuſtus de domo impij:ut
detrahat impios a malo· Qui
obturat aurem ſuā ad clamo-
rem pauperis: et ip̄e clamabit ⁊
nō exaudiet᷑· Munꝰ abſcōditū
extinguit iras:et donū in ſinu ī-

dignationē maximā · Gaudi-
um iuſto ē facere iudiciū : ⁊ pa-
uor opantibꝫ iniquitatē · Vir
qui errauerit a uia doctrine : in
cetu gigantū cōmorabit᷑ · Qui
diligit epulas in egeſtate erit :
qui amat uinū et pīgula non
ditabit᷑ · Pro iuſto dabitur im-
pius : et pro recto iniquꝰ · Meli-
us ē habitare in t͞ra deſerta : q̄ꝫ
cum muliere rixoſa ⁊ iracūda ·
Theſaurꝰ deſiderabilis et oleū
in habitaculo iuſti : et īprudēs
homo diſſipabit illud · Qui ſe-
quitur iuſticiā et miſc̄diam : in-
ueniet uitā et iuſticiā ⁊ gloriā ·
Ciuitatem fortiū aſcendit ſapi-
ens : deſtruxitqꝫ robur fiducie ei-
us · Qui cuſtodit os ſuū et lin-
guam ſuā : cuſtodit ab anguſti-
js aīam ſuā · Superbus et arro-
gans uocatur indoctus : q̄ in
ira opatur ſupbiā · Deſideria
occidūt pigrū : noluerūt enim
quicq̄ꝫ manus eius opari · To-
ta die concupiſcit et deſiderat : q̄
aūt iuſtus eſt tribuet ⁊ non ceſ-
ſabit · Hoſtie impiorꝫ abhoīa-
biles : que offerūtur ex ſcelere ·
Teſtis mēdax pibit : uir obedi-
ens loquetur uictoriā · Vir im-
pius ꝓcaciter obfirmat uultū
ſuū : qui aūt rectus eſt corrigit
uiā ſuā · Non ē ſapiētia · nō eſt
prudētia : nō eſt cōſiliū contra
dnm̄ · Equus parat᷑ ad diē bel-
li : dominꝰ aūt ſalutem tribuit ·

Melius eſt nomē · XXII

bonū q̄ꝫ diuitie multe : ſu-
per argentū enī ⁊ aurū gracia
bona · Diues ⁊ paup obuiaue-
runt ſibi : utriuſq̄ꝫ opator ē do-
minus · Callidus uidet malū ⁊
abſcondit ſe : innocens ptran-
ſijt ⁊ afflictus ē damno · Finiſ
modeſtie timor dnī : diuitie et
gloria et uita · Arma et gladij
in uia ſupbi : cuſtos aūt aīe ſu-
e longe recedit ab eis · Prouer-
biū eſt adoleſcēs iuxta uiā ſuā :
etiā cū ſenuerit non recedet ab
ea · Diues pauperibꝫ imperat :
⁊ qui accipit mutuū ſeruus eſt
feneratis · Qui ſeminat iniqui-
tatem metet mala : et uirga ire
ſue conſumabit᷑ · Qui ꝓnus ē
ad miſc̄diam bndicetur : de pa-
nibꝫ enī ſuis dedit paupi · Vic-
toriam ⁊ honorē acquiret qui
dat munera : aīam aūt aufert
accipientiū · Eice deriſorē et exi-
bit cum eo iurgiū : ceſſabuntq̄ꝫ
cauſe et cōtumelie · Qui diligit
cordis mundiciā : ꝓpter graci-
am labiorꝫ ſuorꝫ habebit ami-
cum regē · Oculi dnī cuſtodiūt
ſcientiā : et ſupplantātur uerba
iniqui · Dicit piger · leo ē foris :
in medio platearꝫ occidendus
ſum · Fouea ꝓfūda os aliene :
cui iratus eſt dnſ incidet in eā ·
Stulticia colligata eſt in corde

pueri: ⁊ virga diſcipline fuga-
bit eam. Qui calūniatur paupe-
rem ut augeat diuitias ſuas:
dabit ipſe ditiori et egebit. Fili
mi inclina aurē tuā: et audi ver-
ba ſapientiū. Appone autē cor
ad doctrinā meā: q̄ pulcra erit
tibi cū ſeruaueris eam in ventre
tuo. Et redūdabit in labijs tu-
is: ut ſit in domino fiducia tua.
Vnde et oſtendā eā tibi hodie.
Ecce deſcripſi eā tibi tripliciter in
cogitationibꝫ et ſcientia: ut oſ-
tenderem tibi firmitatē ⁊ eloq̄a
veritatis: rñdere ex eis illis qui
miſerūt te. Non facias violen-
tiam pauperi quia paup ē. ne-
qꝫ cōteras egenū ī porta: quia
iudicabit dn̄s cauſam eius: et
cōfiget eos q̄ cōfixerūt aīam eiꝰ.
Noli eſſe amicus homī iracun-
do. neqꝫ ambules cum viro fu-
rioſo: ne forte diſcas ſemitas
eius: et ſumas ſcādalū aīe tue.
Noli eſſe cū hijs q̄ defigūt ma-
nus ſuas: et q̄ vades ſe offerūt
pro debitis. Si enī non habes
unde reſtituas: quid cauſe ē ut
tollat operimentū de cubili tuo?
Ne trāſgrediaris terminos anti-
quos: quos poſuerūt pr̄es tui.
Vidiſti virū velocem in opere
ſuo: corā regibꝫ ſtabit: nec erit
ante ignobiles. XXIII

Quādo ſederis ut comedas
cum principe. diligēter at-
tende q̄ ſunt appoſita ante faci-
em tuā: et ſtatue cultrū ī guttu-
re tuo: ſi tamen habes in poteſ-
tate aīam tuā. Ne deſideres de ci-
bis eius: in quo eſt panis men-
dacij. Noli laborare ut diteris:
ſꝫ prudētie tue pone modū. Ne
erigas oclos tuos ad opes q̄s
non potes habere: quia facient
ſibi pēnas quaſi aquile: et vo-
labūt in celū. Ne comedas cū
hoīe inuido et ne deſideres cibos
eiꝰ: quī ī ſimilitudinē arioli et
cōiectoris eſtimat qd̄ ignorat.
Comede ⁊ bibe dicet tibi: ⁊ mēs
eius non eſt tecū. Cibos quos
comederas euomes: et perdes
pulcros ſermones tuos. In au-
ribus inſipientiū ne loquaris
quia deſpiciet doctrinā eloquij
tui. Ne attingas paruulorū ter-
minos: ⁊ agrū pupilloꝝ ne introe-
as. Propinquus enī illorū for-
tis eſt: et ipſe iudicabit cōtra te
cauſam illoꝝ. Ingrediatur ad
doctrinā cor tuum: ⁊ aures tue
ad verba ſcientie. Noli ſubtra-
here a puero diſciplinā: ſi enī
percuſſeris eū virga. non morie-
tur. Tu virga percuties eum: et
aīam eius de inferno liberabis.
Fili mi ſi ſapiens fuerit animꝰ
tuus gaudebit tecū cor meū: et
exultabunt renes mei cū locuta
fuerint recta labia tua. Nō emu-
letur cor tuū peccatores. ſed in timo-

re dñi eſto tota die: quia habe-
bis ſpem in nouiſſimo: ⁊ ꝑſtu-
lacio tua non auferet᷑. Audi fi-
li mi ⁊ eſto ſapiens: ⁊ dirige in
via animũ tuũ. Noli eſſe in cõ-
uiuiis potatoꝝ. nec in ɔmeſſa-
cionib; eoꝝ qui carnes ad veſ-
cendum cõferũt: quia vacãtes
potib; et dantes ſimbola con-
ſumẽtur: et veſtiet᷑ pannis dor-
mitacio. Audi prẽm tuũ q̄ ge-
nuit te: et ne ɔtemnas cũ ſenu-
erit mater tua. Veritatẽ eme: ⁊
noli vendere ſapientiã et doctri-
nã ⁊ intelligẽtiã. Exultat gau-
dio pat᷑ iuſti: q̄ ſapiẽtem genu-
it letabitur in eo. Gaudeat pa-
ter tuus et mater tua: et exultet
que genuit te. Prebe fili mi coꝛ
tuũ michi: et oculi tui vias me-
as cuſtodiãt. Fouea eñi ꝓfũ-
da ẽ meretrix: ⁊ puteus anguſ-
tus aliena. Inſidiat᷑ in via q̄ſi
latro: et quos incautos īuene-
rit īterficiet. Cui ve cuiꝰ pr̄i ve.
cui rixe. cui fouee. cui ſine cau-
ſa vulnera: cui ſuffoſſio oculo-
rum: Nõne hiis qui cõmorãt᷑
in vino et ſtudent calicib; epo-
tandis: ne intuearis vinũ quã-
do flaueſcit: cũ ſplẽduerit in vi-
tro color eius. Ingredit᷑ blãde
⁊ in nouiſſimo moꝛdebit ut co-
luber: et ſicut regulus venena
diffundet. Oculi tui videbũt ex-
traneas: et coꝛ tuũ loquitur ꝑ-
uerſa. Et eris ſicut dormiens in
medio mari: et quaſi ſopitus
gubernatoꝛ amiſſo clauo: ⁊ di-
ces. Verberauerũt me ſed non
dolui: traxerũt me: et ego non
ſenſi. Quãdo euigilabo: et rur-
ſus vina reperiã? XXIIII

Ne emuleris viros malos
nec deſideres eſſe cum eis:
q̄a rapinas meditat᷑ mens eo-
rum: et fraudes labia eoꝝ loquũ-
tur. Sapiẽtia edificabitur do-
mus: et prudẽtia roborabitur.
In doctrina replebũtur cellaria:
vniũſa ſubſtãcia ꝑcioſa et pul-
cerrima. Vir ſapiens fortis eſt
et vir doctus robuſtus et vali-
dus: quia cũ diſpoſicione init᷑
bellũ: et erit ſalus ubi mlta cõ-
ſilia ſunt. Excelſa ſtulto ſapiẽ-
cia: in porta non apiet os ſuũ.
Qui cogitat mala face. ſtultꝰ
vocabit᷑. Cogitacio ſtulti pecca-
tum eſt: et abominacio hoĩm
detractoꝛ. Si deſperaueris lap-
ſus in die anguſtie: minuetur
fortitudo tua. Erue eos qui du-
cuntur ad mortẽ: et qui trahũ-
tur ad interitũ liberare ne ceſſes.
Si dixeris vires non ſuppetũt:
qui inſpector ẽ cordis ipſe intel-
ligit et ſeruatoꝛẽ aĩe tue nichil
fallit: reddetq; homĩ iuxta opa
ſua. Comede fili mi mel quia
bonũ ẽ: ⁊ fauũ dulciſſimũ gut-
turi tuo. Sic ⁊ doctrina ſapien-

tie anime tue: quā cū inveneris
habebis in noviſſimis ſpem:
et ſpes tua non pibit. Ne inſi-
dieris ⁊ queras impietatem in
domo iuſti: neq; vaſtes requiē
eiꝰ. Septies eñ in die cadit iuſ-
tus ⁊ reſurget: impii aūt corru-
ent in malū. Cū ceciderit inimi-
cus tuus ne gaudeas et in rui-
na eiꝰ ne exultet cor tuū: ne for-
te videat dñs et diſpliceat ei: et
auferat ab eo iram ſuam. Ne
cōtendas cū peſſimis. nec emu-
leris impios: quoniā non ha-
bent futuroꝝ ſpem mali: et lu-
cerna impioꝝ extinguetur. Ti-
me dñm fili mi et regem: et cū
detractoribꝫ non cōmiſcearis.
Quoniā repēte ɔſurget pdicio
eoꝝ: et ruinā utriuſq; quis no-
uit. Hec quoq; ſapiētibꝫ. Cog-
noſcere pſonā in iudicio nō ē
bonū. Qui dicūt impio iuſtuſ
es. maledicēt eis pp̄li: et deteſta-
būtur eos tribus. Qui arguūt
eū laudabūtur: ⁊ ſup eos veniet
benedictio. Labia deoſculabit:
qui recta verba rñdet. Prepara
foris opus tuū: et diligēter ex-
erce agrū tuū: ⁊ poſtea edificeſ
domū tuā. Ne ſis teſtis fruſtra
contra pximū tuū: ne lactes
quemq̃; labiis tuis. Ne dicas
quomō fecit michi ſic faciā ei:
⁊ reddam unicuiq; ſcdm opuſ
ſuū. Per agrū hoīs pigri trā-
ſivi: et p vineā viri ſtulti. Et ec-
ce totū repleuerāt urtice: et ope-
ruerāt ſupficiē eiꝰ ſpine: ⁊ ma-
ceria lapidū deſtructa erat. Qd
cū vidiſſem poſui in corde me-
o: et exemplo didici diſciplinā.
Uſquequo piger dormies: uſ-
quequo de ſomno ɔſurges: pa-
rū inquā dormies. modicū dor-
mitabis: pauxillū manus cō-
ſeres ut qeſcas et veniet tibi qſi
curſor egeſtas tua: ⁊ mēdicitaſ
quaſi vir armatus. Hee quoq;
parabole ſalomonis: quas
tranſtulerūt viri ezechie regis
iuda. XXV

Gloria dei eſt
celare verbū: et gloria re-
gum inveſtigare ſermonē. Celū
ſurſum et terra deorſum: et cor
regū inſcrutabile. Aufer rubi-
ginem de argēto: et egredietur
vas puriſſimū. Aufer impieta-
tem de vultu regis: et firmabit
iuſticia thronus eius. Ne glo-
rioſus appareas corā rege: et i
loco magnoꝝ ne ſteteris. Meli-
us eſt eñ ut dicatur tibi aſcen-
de huc: q̃; ut humilieris coram
pncipe. Que viderūt oculi tui ne
pferas in iurgio cito: ne poſ-
tea emēdare nō poſſis cū dehō-
neſtaueris amicū tuū. Cauſā
tuā tracta cum amico tuo. ⁊ ſe-
cretū extraneo ne reueles: ne for-
te inſultet tibi cum audierit: et
exprobrare non ceſſet. Gracia

⁊ amicicia liberāt: quas tibi ser-
ua·ne exprobrabilis fias·Ma-
la aurea in lectis argēteis: qui
loq̄tur verbū in tempē suo·In-
auris aurea et margarita ful-
gens: q̄ arguit sapiētem et au-
rem obediētē·Sicut frigus ni-
uis in die messis: ita legat⁹ fi-
delis ei qui miserit eum: aīam
ipsius requiescere facit·Nubes
et ventus et pluuie non sequē-
tes: vir gloriosus et promissa
nō cōplens·Paciencia lenietᷣ
princeps: ⁊ lingua mollis cōfri-
get duriciam·Mel inuenisti·co-
mede quod sufficit tibi: ne for-
te saciatus euomas illud·Sub-
trahe pedē tuū de domo proximi
tui: nequādo saciatus oderit te·
Jaculū et gladius ⁊ sagitta a-
cuta: homo qui loquitᷣ contra
proximū suū falsū testimoniū·
Dens putridus et pes lassus·
q̄ sperat sup infideli in die an-
gustie: et amittit palliū in die
frigoris·Acetū in nitro: q̄ can-
tat carmina cordi pessimo·Si-
cut tinea vestimento et vermis
ligno: ita tristicia viri nocet cō-
di·Si esurierit inimicus tuus
ciba illū: si sitit da ei aquā bibe-
re·Prunas enī ɔgregabis su-
per caput eius: et dn̄s reddet ti-
bi·Uētus aquilo dissipat plu-
uias: et facies tristis linguā de-
trahētem·Melius est sedere in
angulo domatis: q̄ cum muli-
ere litigiosa·et in domo cōmu-
ni·Aqua frigida aīe sicienti: ⁊
nūcius bonus de terra longin-
qua·Fons turbat⁹ pede et ve-
na corrupta: iustus cadens co-
ram impio·Sicut qui mel co-
medit multū non est ei bonū:
sic qui scrutator est maiestatis
opprimetᷣ a gloria·Sicut urbs
patens et absq; murorū ambi-
tu: ita vir qui non potest in lo-
quendo cohibere spiritum suū·

Quomodo XXVI
nix in estate et pluuie in
messe: sic indecēs est stulto glīa·
Sicut auis ad alta transuolans·
et passer quolibet vadens: sic
maledictū frustra ꝓlatū ī quē-
piā superueniet·Flagellū equo
et chamus asino: ⁊ virga ī dor-
so imprudentium·Ne rn̄deas
stulto iuxta stulticiā suā: ne ef-
ficiaris ei similis·Rn̄de stulto
iuxta stulticiā suam: ne sibi sa-
piens esse videatᷣ·Claudus pe-
dibus ⁊ iniq̄tatem bibens: qui
mittit verba per nunciū stultū·
Quomō pulcras frustra habet
claudus tibias: sic indecens est
in ore stultorū pabola·Sicut
q̄ mittit lapidē in aceruū mer-
curij: ita q̄ tribuit insipienti ho-
norem·Quomō si spina nas-
catur in manu temulēti: sic pa-
rabola in ore stultoꝝ·Judiciū

determinat cauſas: ⁊ qui impo-
nit ſtulto ſilẽciũ iras mitigat.
Sicut canis qui revertitur ad
vomitũ ſuũ: ſic imprudẽs qui
iterat ſtulticiã ſuã. Vidiſti ho-
minẽ ſapiẽtem ſibi videri: ma-
gis illo ſpem habebit inſipiẽs.
Dicit piger leo eſt in via: et le-
na in itineribꝰ. Sicut oſtium
vertit̃ in cardine ſuo: ita piger
in lectulo ſuo. Abſcõdit piger
manus ſub aſcella ſua: ⁊ labo-
rat ſi ad os ſuũ eas cõuerterit.
Sapiẽtior ſibi ſtultus videtur:
ſeptem viris loquentibꝫ ſentẽci-
as. Sicut q̃ apphendit auribꝫ
canem: ſic qui trãſit ⁊ impaciẽs
cõmiſcetur rixe alterius. Sicut
noxius eſt qui mittit ſagittas
⁊ lanceas in mortem: ita vir q̃
fraudulẽter nocet amico ſuo:
et cum fuerit deprehenſus dicet
ludens feci. Cum defecerit ligna
extinguet̃ ignis: et ſuſurrone
ſubtracto iurgia cõquieſcunt.
Sicut carbones ad prunas ⁊
ligna ad ignem: ſic homo ira-
cundus ſuſcitat rixas. Verba
ſuſurronis quaſi ſimplicia: et
ip̃a ꝑueniũt ad intima cordis.
Quõ ſi argento ſordido orna-
re velis vas fictile: ſic labia tu-
mencia cũ peſſimo corde ſocia-
ta. Labijs ſuis intelligit̃ inimi-
cus: cũ in corde tractauerit do-
los. Quãdo ſubmiſerit vocem
ſuam ne credideris ei: quoniã
ſeptem nequicie ſunt in corde
illius. Qui operit odiũ fraudu-
lenter: reuelabit̃ malicia eius ĩ
cõcilio. Qui fodit foueã incidet
in eam: et qui voluit lapidẽ re-
uertetur ad eum. Lingua fallax
non amat veritatẽ: et os lubri-
cũ op̃atur ruinas.

XXVII

Ne glorieris in craſtinum:
ignorans quid ſuperuẽtu-
ra pariat dies. Laudet te alienꝰ
et non os tuũ: extraneꝰ et non
labia tua. Graue eſt ſaxum et
oneroſa arena: ſed ira ſtulti v-
troq̃ grauior. Ira nõ habet miſe-
ricordiã: nec erumpẽs furor: ⁊
impetũ cõcitati ſpiritus ferre q̃s
poterit? Melior ẽ manifeſta cor-
reptio: q̃ amor abſcõditus. Me-
liora ſunt vulnera diligentis:
q̃ fraudulẽta oſcula odientis.
Aĩa ſaturata calcabit fauũ: et
anima eſuriens etiã amarũ ꝓ
dulci ſumet. Sicut auis trãſmi-
grans de nido ſuo: ſic vir qui de-
relinquit locum ſuũ. Vnguen-
to ⁊ varijs odoribꝫ delectat̃ cor:
et bonis amici cõſilijs anima
dulcorat̃. Amicũ tuũ ⁊ amicũ
p̃ris tui ne dimiſeris: et domũ
fratris tui ne ingrediaris in di-
e afflictionis tue. Melior eſt vi-
cinus iuxta: q̃ frat̃ ꝓcul. Stu-
de ſapiẽtie fili mi et letifica cor
meũ: ut poſſis exprobrãti rñde-

re ſermonē· Aſtutus vidēs ma-
lum abſconditus eſt: paruuli
tranſeūtes ſuſtinuerūt diſpen-
dia· Tolle veſtimentū eius qui
ſpopondit pro extraneo: et ꝓ
alienis aufer ei pignꝰ· Qui bn̄-
dicit ꝓximo ſuo voce grandi
de nocte ↄ̄ſurgens: maledicēti
ſimilis erit· Tecta ꝑſtillātia in
die frigoris ⁊ litigioſa mulier
cōparant̄· Qui retinet eam q̄ſi
qui ventū teneat: et oleū dextere
ſue euacuat· Ferrū ferro exacu-
itur: ⁊ homo exacuit faciē ami-
ci ſui· Qui ſeruat ficū comedet
fructus eius: et qui cuſtos ē do-
mini ſui glorificabit̄· Quō in
aquis reſplendēt vultus ꝓſpi-
ciētiū: ſic corda hoīm manifeſ-
ta ſunt prudētib;· Infernꝰ ⁊ per-
dicio nunq̄; replentur: ſimilit̄
et oculi hominū inſaciabiles·
Quomō ꝓbatur in ↄflatorio
argentū et in fornace aurum:
ſic ꝓbatur homo ore laudan-
tis· Cor iniqui inquirit mala:
cor aūt rectū inquirit ſcientiā·
Si ↄtuderis ſtultū in pila qua-
ſi tipſanas feriente deſup pilo:
non auferet̄ ab eo ſtulticia eiꝰ·
Diligent̄ agnoſce vultū peco-
ris tui: tuoſq; greges ↄ̄ſidera·
Nō enī habebis iugit̄ poteſta-
tem: ſed corona tribuetur tibi
in gn̄acione et gn̄acionē· Ap-
ta ſunt prata et apparuerunt
herbe virētes: et collecta ſunt fe-
na de mōtib;· Agni ad veſtimē-
tum tuū: et hedi ad agri ꝓ̄ciū·
Sufficiat tibi lac caprarū in ci-
bos tuos ⁊ in neceſſaria domꝰ
tue: et ad victum ancillis tuis·

XXVIII

Fugit im-
pius nemine ꝑſequente:
iuſtus aūt quaſi leo confidens
abſq; terrore erit· Propter pec-
cata terre multi ꝓ̄ncipes eiꝰ: et
propt̄ hoīs ſapiētiā et horū
ſciēciā que dicunt̄· vita ducis
longior erit· Vir pauper calū-
nians pauperes: ſimilis ē imbri
vehemēti in quo parat̄ fames·
Qui derelinquūt legem laudāt
impiū: q̄ cuſtodiūt ſuccendun-
tur cōtra eū· Viri mali non co-
gitant iudiciū: q̄ aūt inquirūt
dn̄m animaduertūt oīa· Meli-
or eſt pauper ambulās in ſim-
plicitate ſua: q̄; diues prauis
itinerib;· Qui cuſtodit legem fi-
lius ſapiens eſt: qui aūt comeſ-
ſatores paſcit ↄ̄fundit patrē
ſuū· Qui coaceruat diuicias vſu-
ris et fenore liberali: in paupe-
res ↄ̄gregat eas· Qui declinat
aures ſuas ne audiat legem:
oracio eiꝰ erit execrabilis· Qui
decipit iuſtos in via mala in ĩ-
teritu ſuo corruet: et ſimplices
poſſidebūt bona eius· Sapiēſ
ſibi videtur vir diues: pauper
aūt prudēs ſcrutabit̄ eū· In ex-

ultatione iustoꝝ multa gl'ia eſt:
regnātib; impiis ruine hoīm.
Qui abſcōdit ſcelera ſua nō di-
rigetur: qui aūt cōfeſſus fuerit
⁊ reliquerit ea miſericordiam conſe-
quetur. Beatus homo q̄ ſemꝑ ē
pauidus: q̄ vero mentis eſt du-
re. corruet in malū. Leo rugiēs
⁊ urſus eſuriens: princeps impi-
us ſup ꝑplm pauperē. Dux in-
digens prudētia. multos oppri-
met per calūniam: q̄ aūt odit
auariciā. longi fiēt dies eius.
Hominē q̄ calūniat aīe ſāgui-
nē eius: ſi uſq; ad lacū fugerit
nemo ſuſtinet. Qui ambulat
ſimpliciter ſaluus erit: qui per-
uerſis graditur viis cōcidet ſe-
mel. Qui operatur terram ſuam
ſaciabit panib;: qui aūt ſectat
ociū replebit egeſtate. Vir fide-
lis multū laudabit: qui aūt feſ-
tinat ditari. non erit innocēs.
Qui cognoſcit in iudicio faciē
non bene facit: iſte et ꝑ bucel-
la panis deſerit veritatē. Vir q̄
feſtinat ditari et aliis inuidet: ig-
norat q̄ egeſtas ſuperueniet ei.
Qui corripit hoīem. grām poſ-
tea inueniet apud eum: magis
q̄; ille qui per lingue blādimē-
ta decipit. Qui ſubtrahit aliq̄d
a patre ſuo uel a mr̄e et dicit h̄
nō eſſe pctm̄: particeps homi-
cide eſt. Qui ſe iactat et dilatat
iurgia cōcitat: qui vero ſperat
in dn̄o ſaluabit. Qui confidit
in corde ſuo ſtultus eſt: qui aūt
gradit ſapiēter ipſe laudabit.
Qui dat pauperi nō indigebit:
qui deſpicit deprecantem ſuſtine-
bit penuriam. Cum ſurrexerit
impii abſcondentur hoīes: cū il-
li perierit multiplicabūtur iuſti.

XXIX

Viro qui
corripientem. dura ceruice
cōtemnit. repētinus ei ſuperueniet
interitus: et eum ſanitas non
ſequetur. In multiplicatione
iuſtoꝝ letabitur vulgus: cum
impii ſumpſerit principatū ge-
met ꝑplꝯ. Vir qui amat ſapiē-
tiam letificat prēm ſuū: qui aūt
nutrit ſcortum perdet ſubſtāti-
am. Rex iuſtus erigit trā. vir
auarus deſtruet eam. Homo
qui blandis fictiſq; ſermonib;
loquitur amico ſuo: rete expā-
dit greſſib; eius. Peccātem vi-
rum iniquū inuoluet laqueꝰ:
et iuſtus laudabit atq; gaude-
bit. Nouit iuſtus cauſam pau-
perū: impius ignorat ſciētiā. Ho-
mines peſtilētes diſſipāt ciuita-
tem: ſapientes vero auertūt fu-
rorem. Vir ſapiens ſi cum ſtul-
to contenderit: ſiue iraſcatur ſiue
rideat non inueniet requiē. Vi-
ri ſanguinū oderūt ſimplicem:
iuſti aūt querūt aīam eiꝰ. To-
tum ſpiritū ſuū profert ſtultus:
ſapiēs differt ⁊ reſeruat in poſ-

terum· Princeps qui libenter
audit verba mendacij: omnes
miniſtros habet impios· Paup
et creditor obuiauerūt ſibi: utri=
uſq; illuminator eſt dn̄s· Rex q̄
iudicat in veritate pauperes:
thronus ei⁹ in eternū firmabit̄·
Virga atq; correctio tribuit ſa=
pienciam: puer aūt qui dimittit̄
voluntati ſue cōfundit matrē
ſuam· In mltiplicacōne impi=
orum mltiplicabūtur ſcelera:
et iuſti ruinas eorū videbunt·
Erudi filiū tuū et refrigerabit
te: et dabit delicias aīe tue· Cū
prophecia defecerit diſſipabit̄
pp̄ls: qui vero cuſtodit legē be=
atus eſt· Seruus verbis nō po=
teſt erudiri: quia quod dicit in=
telligit ⁊ rn̄dere cōtempnit· Vidiſ=
ti hoīem velocem ad loquēdū:
ſtulticia magis ſperāda eſt q̄z
illius correctio· Qui delicate a
puericia ſua nutrit ſeruū ſuū:
poſtea ſentiet eū cōtumacē· Vir
iracūdus ꝓuocat rixas: ⁊ qui
ad indignādū facilis eſt erit ad
peccādū ꝓcliuior· Superbū ſeq̄=
tur humilitas: et humilē ſpiri=
tu ſuſcipiet glīa· Qui cū fure ꝑ=
ticipat odit aīam ſuā: adiurā=
tem audit et nō indicat· Qui ti=
met hoīem cito corruet: qui ſpe=
rat in dn̄o ſubleuabit̄· Multi
requirūt faciem ꝑncipis: et iu=
diciū a dn̄o egredit̄ ſingulorꝫ·

Abominant̄ iuſti virū impiū:
et abominātur impij eos qui
in recta ſunt via· Verbū cuſto=
diens filius extra ꝑdicionē erit·

XXX

Verba con=
gregantis filij vomētis·
Viſio quā locutus eſt vir cum
quo eſt deus et qui deo ſecū mo=
rante cōfortatus ait· Stultiſſi=
mus ſum virorꝫ: ⁊ ſapiēcia ho=
minū non eſt mecū· Non didi=
ci ſapienciā: et noui ſcienciam
ſanctorꝫ· Quis aſcendit in celū
atq; deſcendit: Quis cōtinuit ſpi=
ritū in manib; ſuis: Quis colli=
gauit aquas quaſi in veſtimē=
to: Quis ſuſcitauit omnes fini=
nos terre: Quod nomē eſt eius:
⁊ quod nomē filij eius ſi noſti:
Omīs ſermo dei ignitus: clipe=
us eſt om̄ibus ſperātib; in ſe·
Ne addas quicq̄; verbis illi⁹ ⁊
arguaris: īueniariſq; mendax·
Duo rogaui te: ne deneges mi=
chi anteq̄; moriar· Vanitatē ⁊
verba mēdacia lōge fac a me·
Mēdicitatē et diuicias ne dede=
ris michi· Tribue tantū victui
meo neceſſaria: ne forte ſacia=
tus illiciar ad negandū ⁊ dicā·
quis ē dn̄s: aut egeſtate cōpul=
ſus furer et ꝑiurem nomen dei
mei· Ne accuſes ſeruū ad domi=
num ſuū: ne forte maledicat ti=
bi et corruas· Gn̄acio que prī
ſuo maledicit: et q̄ mr̄i ſue nō

bn̄dicit· Generacio q̄ ſibi mun-
da videtur: et tamē non ē lota
ſordib; ſuis· Generacio cuius ex-
celſi ſunt oculi: et palpebre eius
in alta ſurrecte· Generacio que
pro dentib; gladios habet et
commandit molaribus ſuis: ut
comedat inopes de terra: et pau-
peres ex hominib;· Sanguiſſuge
due ſunt filie: dicentes affer af-
fer· Tria ſunt inſaturabilia: et
quartū qđ nūq̄; dicit ſufficit· In-
fernus et os vulue et terra que
nō ſaciatur aqua: ignis vero nū-
q̄; dicit ſufficit· Oculū qui ſub-
ſānat prēm et qui deſpicit par-
tum matris ſue: ſuffodiāt eū
corui de torrentib;: et comedāt
eum filij aquile· Tria ſunt dif-
ficilia michi: et quartū penitus
ignoro· Viam aquile in celo·
viam colubri ſup petrā: viam
nauis in medio mari: et viam
viri in adoleſcentia· Talis ē et
via mulieris adultere q̄ come-
dit: et tergens os ſuum dicit·
Non ſum opata malū· Per
tria mouetur terra et quartū qđ
nō poteſt ſuſtinere· Per ſeruū
cum regnauerit· p ſtultū cum
ſaturatus fuerit cibo: et p odi-
oſam mulierē cum ī matrimo-
nio fuerit aſſumpta: et per an-
cillam cū fuerit heres dn̄e ſue·
Quatuor ſunt minima terre:
et ipa ſunt ſapientiora ſapienti-
bus· Formice pp̄ls infirmus:
qui p̄parant in meſſe cibū ſibi·
Lepuſculus plebs inualida: q̄
collocat ī petra cubile ſuū· Re-
gem locuſta nō habet: et egre-
ditur vniuſa per turmas· Stel-
lio manib; nititur: et moratur
in edibus regis· Tria ſunt que
bene gradiunt: et quartū qđ ince-
dit feliciter· Leo fortiſſimus beſti-
arum: ad nullius pauebit oc-
curſum· Gallus ſuccinctus lū-
bos ſuos et aries: nec eſt rex q̄
reſiſtat ei: et qui ſtultus apparu-
erit· poſtq̄; eleuatus eſt in ſub-
lime· Si enī intellexiſſet: ori ſu-
o impoſuiſſet manū· Qui aūt
fortiter premit ubera ad eliciē-
dum lac· exprimit butirū: et q̄
vehemēter emūgit· elicit ſāgui-
nem: et qui pvocat iras pdu-
cit diſcordias·

XXXI

Verba lamuelis regis· Vi-
ſio qua erudiuit eū mat̄
ſua· Quid dilecte mi: qđ dilecte
uteri mei: quid dilecte votorū
meoꝝ: Ne dederis mulierib; ſub-
ſtantiā tuam: et diuitias tuas
ad delendos reges· Noli regib;
o lamuel· noli regibus dare vi-
nū: q̄a nullū ſecretū eſt ubi reg-
nat ebrietas· Ne forte bibāt et
obliuiſcātur iudiciorū: et mu-
tēt cauſam filioꝝ pauperis· Da-
te ſiceram merētib;: et vinū hiſ
qui amaro ſūt animo· Bibāt

Plogus

et obliuiſcantᷣ egeſtatis ſue: ⁊
doloris ſui non recordetur am-
plius · Aperi os tuū muto: et
cauſis oīm filioꝝ qui pt̄nſeūt ·
Aperi os tuū: decerne qđ iuſtū
eſt: et vindica inopē et paupe-
rem · Aleph · Mulierē fortē qs
inueniet: Procul et de ultimis
nibus preciū eius · Beth ·
dit in ea cor viri ſui: et ſp
non indigebit · Gimel ·
ei bonū ⁊ non malū
diebus vite ſue · D
uit lanā et linū:
cōſilio manu
ta ē quaſi na
longe por
De noct
domeſ
lis ſ
et
ſ

feci
ti

[redacted]

nem· Luſtrās uniūſa· in circui-
tu pgit ſpiritus: et in circulos
ſuos reuertit̃· Omnia flumina ĩ-
trant in mare: et mare non re-
dūdat· Ad locū unde exeūt flu-
mina reuertūtur: ut iterum flu-
[redacted] · Cuncte res difficiles: non
[redacted] eas homo explicare ſer-
[redacted] · Non ſaturat̃ oculis vi-
[redacted] auris auditu impletur·
[redacted] quod fuit: Ipm quod
[redacted] Quid ē quod factū
[redacted] fiendū eſt facien-
[redacted] ſole nouū: nec
[redacted]: ecce hoc re-
[redacted] in ſeclis:
[redacted] · Non eſt
[redacted] eorꝫ q̃-
[redacted] erit
[redacted]

didici: dediq; cor meū ut ſcirē
prudētiam atq; doctrinā · erro-
reſq; et ſtulticiā. Et agnovi ꝙ
in hiis quoq; eſſet labor et af-
flictio ſpiritus: eo ꝙ in multa
ſapientia multa ſit indignaci
o: et qui addit ſciētiā addit et
laborem. II

Dixi ergo ī corde meo. Va-
dam et affluā delicijs: et
fruar bonis. Et vidi ꝙ hoc q̄
eſſet vanitas. Riſū reputavi
errorem: et gaudio dixi. Quid
fruſtra deciperis: Cogitavi ī cor-
de meo · abſtrahere a vino car-
nē meam · ut animū meū trāſ-
ferrem ad ſapienciā: devitarēq;
ſtulticiā: donec viderem quid eſ-
ſet utile filijs hoīm: quo facto
opus ē ſub ſole numero dierū
vite ſue. Magnificavi opa me-
a. Edificavi m̄ domos ⁊ plāta-
vi vineas: feci ortos ⁊ pomeri-
a et conſevi ea cūcti generis ar-
boribus: et extruxi michi piſci-
nas aquarū ut irrigarem ſilvā
lignorū germinanciū. Poſſedi
ſervos ⁊ ancillas · multāq; fa-
miliā habui: armenta quoq;
⁊ magnos ovium greges: ultra
omēs qui fuerūt ante me ī ihe-
ruſalem. Coacervavi michi ar-
gentū et aurū: et ſubſtācias re-
gum et provinciarū. Feci michi
cātores et cātatrices et delicias
filiorū hoīm: ſciphos et urceo-
los in miniſterio ad vina fundē-
da: et ſuꝑgreſſus ſum opibus
omēs qui ante me fuerūt ī ihe-
ruſalem. Sapiētia quoq; ꝑſe-
veravit mecū: ⁊ omnia · que deſi-
deraverūt oculi mei non nega-
vi eis: nec ꝓhibui cor meū quī
omni voluptate frueretur: ⁊ oblec-
taret ſe in hijs que ꝑaverā.
Et hanc ratus ſum partē meā:
ſi uterer labore meo. Cumq; me
ꝯvertiſſem ad univerſa opa q̄ fe-
cerant manus mee · ⁊ ad labo-
res in quibꝫ fruſtra ſudaverā:
vidi in omnibus vanitatē et af-
flictionē animi: et nichil ꝑmā-
nere ſub ſole. Tranſivi ad con-
tēplādā ſapiētiam: erroreſq; ⁊
ſtulticiā. Quid ē inquā homo:
ut ſequi poſſit regem factorē ſu-
um: Et vidi ꝙ tātū ꝓcederet ſa-
piēcia ſtulticiā: quantū differt
lux a tenebris. Sapiētis oculi
in capite eius: ſtultus in tenebris
ambulat. Et didici ꝙ unus utri-
uſq; eſſet interitus: ⁊ dixi in cor-
de meo. Si unus et ſtulti et me-
us occaſus erit: quid michi ꝓdeſt
ꝙ maiorē ſapiencie dedi operā:
Locutuſq; cū mēte mea: anim-
adverti ꝙ hoc quoq; eſſet vanitas.
Non enī erit memoria ſapiētis
ſimiliter ut ſtulti in perpetuū:
⁊ futura tēpora oblivione cūc-
ta pariter operiēt. Moritur doc-
tus ſimiliter ut indoctus: et id-

circo teduit me vite mee viden-
tem mala vniũſa eſſe ſub ſole:
et cũcta vanitatẽ et afflictionẽ
ſpiritꝰ · Rurſus deteſtatus ſum
omnẽ induſtriã meã qua ſub
ſole ſtudioſiſſime laboraui: ha-
biturꝰ heredẽ poſt me · quẽ ig-
noro vtrũ ſapiens an ſtultus
futurus ſit: et dñabitur ĩ labo-
ribus meis quibꝫ deſudaui et
ſollicitus fui · Et eſt quicq̃ꝫ tam
vanũ: Unde ceſſaui: renuncia-
uitq; cor meũ vlt̃ laborare ſb̃
ſole · Nam cum alius laboret
in ſapiẽtia et doctrina ⁊ ſollici-
tudine: homĩi ocioſo q̃ſita di-
mittit · Et hoc quoq; vanitas:
⁊ magnũ malũ · Quid enĩ pro-
derit homĩi de vniũſo labore ſu-
o ⁊ afflictione ſpiritꝰ: qua ſub
ſole cruciatus eſt: Cuncti dies
eius doloribꝫ ⁊ erumnis pleni
ſunt: nec per noctem mente re-
quieſcit · Et hoc nõne vanitas
eſt: Nõne melius eſt comedere
et bibere: et oſtendere anime ſu-
e bona de laboribꝫ ſuis: Et hͦ de
manu dei eſt · Quis ita deuora-
bit ⁊ delicijs affluet ut ego: Ho-
mini bono in cõſpectu ſuo de-
dit deus ſapientiã et ſciẽtiam ·
et intelligentiã: pc̃ori aũt de-
dit afflictionẽ et curã ſupfluã:
ut addat et cõgreget et tradat
ei q̃ placuit deo · Sed et hͦ vani-
tas ẽ: ⁊ caſſa ſollicitudo mẽtis ·

III

Omnia tẽpus
habẽt: ⁊ ſuis ſpacijs tranſe-
unt vniũſa ſub celo · Tempus
naſcendi: et tẽpus moriẽdi · Tẽ-
pus plantandi: ⁊ tẽpus euellẽ-
di quod plãtatũ eſt · Tẽpus oc-
cidẽdi: et tẽpus ſanandi · Tẽpꝰ
deſtruẽdi: et tẽpus edificãdi · Tẽ-
pus flendi: et tẽpus ridendi · Tẽ-
pus plãgendi: et tẽpus ſaltan-
di · Tempꝰ ſpargendi lapides:
et tempus colligendi · Tempꝰ
amplexandi: ⁊ tempus longe
fieri ab amplexibꝫ · Tempꝰ acq-
rendi: et tempus pdendi · Tẽpꝰ
cuſtodiẽdi: ⁊ tempus abiciẽdi ·
Tempus ſcindendi: et tempus
cõſuendi · Tempus tacendi: et
tẽpus loquẽdi · Tempus dilecti-
onis: et tempus odij · Tempꝰ
belli: et tẽpus pacis · Quid ha-
bet amplius homo de labore
ſuo: Vidi afflictionẽ quã dedit
deus filijs hoĩm: ut diſtendant̃
in ea · Cuncta fecit bona in tem-
pore ſuo: et mũdũ tradidit diſ-
putationi eoꝝ: ut non inueni-
at homo opus quod operatus
eſt deus ab initio uſq; ad finẽ ·
Et cognoui q᷑ non eſſet meliꝰ
niſi letari: ⁊ facere bene in vita
ſua · Omnis enĩ homo q̃ come-
dit et bibit · et videt bonũ de la-
bore ſuo: hͦ donũ dei eſt · Didici:
q᷑ omnia opa q̃ fecit deus · pſe-
uerent ĩ perpetuũ · Nõ poſſumꝰ

eis quicq̄ addere nec auferre: q̄
fecit deus ut timeatur. Quod fac-
tum ē: ipm̄ pmanet. Que futu-
ra ſunt iam fuerūt: et deus in-
ſtaurat quod abijt. Vidi ſub
ſole in loco iudicij impietatem: et
in loco iuſticie iniquitatē: et dixi
in corde meo. Iuſtū et impiū iu-
dicabit dn̄s: et tempus omnis
rei tunc erit. Dixi in corde meo
de filijs hoīm. ut probaret eos
deus: et oſtenderet ſimiles eſſe
beſtijs. Idcirco unus interitus
eſt hominis et iumētorū: et equa
utriuſq; cōditio. Sicut moritur
homo: ſic et illa moriūtur. Si-
militer ſpirant omnia: et nichil
habet homo iumēto amplius.
Cuncta ſubiacent vanitati: et
omnia pgunt ad unū locū. De
terra facta ſunt: et in terram pa-
riter revertūtur. Quis novit ſi
ſpiritus filiorum adam aſcendat
ſurſum: et ſi ſpiritus iumētorum
deſcendat deorſū? Et deprehendi
nichil eſſe melius q̄ letari ho-
minē in opere ſuo: et hāc eſſe par-
tē illius. Quis enī eum adducet:
ut poſt ſe futura cognoſcat.

IIII

Verti me ad
alia: et vidi calumnias q̄
ſub ſole geruntur. et lacrimas in-
nocentium et neminē cōſolatorē:
nec poſſe reſiſtere eorum violētie.
cunctorum auxilio deſtitutos. Et
laudavi magis mortuos q̄ vi-
uentes: et feliciorē utroq; iudi-
cavi qui necdū natus ē: nec vi-
dit mala q̄ ſub ſole fiūt. Rur-
ſum cōtemplatus ſum omnes la-
bores hoīm: et induſtrias ani-
advertī patere invidie proximi.
Et in hoc ergo vanitas: et cura
ſuperflua eſt. Stultus cōplicat
manus ſuas: et comedit carnes
ſuas dicens. Melior ē pugillus
cum requie: q̄ plena utraq; ma-
nus cum labore et afflictione
animi. Cōſiderās repperi et aliā
vanitatē ſub ſole. Unus eſt et
ſecūdū non habet nō filiū nō
fratrem: et tamē laborare non ceſ-
ſat. nec ſaciantur oculi eius divi-
tijs: nec recogitat dicens. Cui
laboro: et fraudo aīam meam
bonis? In hoc quoq; vanitas
eſt: et afflictio peſſima. Melius
ē ergo duos eſſe ſimul. q̄ unū:
habent enī emolumētū ſocieta-
tis ſue. Si unus ceciderit: ab al-
tero fulcietur. Ve ſoli: quia cum
ceciderit non habet ſublevantē
ſe. Et ſi dormierint duo: fove-
buntur mutuo. Unus quomō
calefiet? Et ſi quiſpiā prevaluerit
cōtra unū: duo reſiſtūt ei. Fu-
niculus triplex difficile rūpitur.
Melior eſt puer pauper et ſapi-
ens rege ſene et ſtulto. qui neſ-
cit previdere in poſterū: quod de car-
cere cathenisq; interdū quis egre-
diatur ad regnū: et alius natus

in regno inopia cõſumatur. Vi-
di cũctos viuẽtes q̃ ambulãt
ſub ſole cum adoleſcente ſcḋo:
qui cõſurget pro eo. Infinitus
nũus eſt ṗpli oĩm qui fuerũt ãte
eum: et qui poſtea futuri ſunt
nõ letabũtur in eo. Sed ⁊ hoc
vanitas: et afflictio ſpiritus.
Cuſtodi pedẽ tuũ ingrediẽs do-
mum dei: ⁊ appropiqua ut au-
dias. Multo enĩ melior eſt obe-
diencia q̃z ſtultorũ victime: qui
neſciunt quid faciunt mali.

V

Ne temere
quid loquaris: neq; cor
tuũ ſit velox ad ꝓferendũ ſer
monem corã deo. Deus enĩ ĩ ce-
lo et tu ſup terram: idcirco ſunt
pauci ſermones tui. Multas
curas ſequuntur ſompnia: et ĩ mul-
tis ſermonibꝫ inuenietur ſtultici-
a. ſi quid vouiſti deo: ne more-
ris reddere. Diſplicet enĩ ei infi-
delis ⁊ ſtulta ꝓmiſſio. Sed q̃d-
cunq; voueris redde. Multoq;
melius eſt non vouere: q̃z poſt
votũ promiſſa nõ reddere. Ne
dederis os tuũ ut peccare facias
carnẽ tuã: neq; dicas coram an-
gelo non eſt ꝓuidencia: ne for-
te iratus dñs cõtra ſermones
tuos diſſipet cũcta opera ma-
nuũ tuarũ. Ubi multa ſunt ſõ-
nia plurime ſunt vanitates: ⁊
ſermones innumeri. Tu vero deũ
time. Si videris calũpnias ege-
norum et violenta iudicia ⁊ ſub-
uerti iuſticiam in ꝓuincia: nõ
mireris ſup hoc negocio quia
excelſo excelſior eſt alius: ⁊ ſup
hos quoq; eminenciores ſunt
alii: et inſup vniuerſe terre rex impe-
rat ſeruienti. Auarus non im-
plebitur pecunia: et qui amat
diuitias fructũ non capiet ex
eis. Et hoc ergo vanitas. Ubi
multe ſunt opes: multi et qui
comedunt eas. Et quid ꝓdeſt
poſſeſſori: niſi q cernit diuici-
as oculis ſuis: Dulcis eſt ſom-
nus operanti ſiue parũ ſiue mul-
tum comedat: ſaturitas autẽ
diuitis non ſinit eum dormire.
Eſt et alia infirmitas peſſima:
quã vidi ſub ſole. Diuicie con-
ſeruate in malũ dñi ſui. Pere-
unt enĩ in afflictione peſſima.
Generauit filium: qui in ſum-
ma egeſtate erit. Sicut egreſſus
eſt nudus de vtero mr̃is ſue ſic
reuertetur: ⁊ nichil auferet ſecũ de
labore ſuo. Miſerabilis pror-
ſus infirmitas. Quõ venit: ſic
reuertetur. Quid ergo ꝓdeſt ei q
laborauit in ventum: Cunctis
diebꝫ vite ſue comedit ĩ tenebris
et in curis multis: et in erũna
atq; triſticia. Hoc itaq; viſum
eſt michi bonũ: ut comedat quis
et bibat: et fruatur leticia ex la-
bore ſuo quo laborauit ipſe
ſub ſole numero dierũ vite ſue:

quos dedit ei deus: ⁊ hec ē pars
illiꝰ. Et omī homī cui dedit deꝰ
diuicias atqꝫ ſubſtanciā: poteſ⸗
tatemqꝫ ei tribuit ut comedat
ex eis et fruatur parte ſua ⁊ le⸗
tetur de labore ſuo: hoc eſt do⸗
num dei. Nō enī ſatis recorda⸗
bitur dierū vite ſue: eo ꝙ deus
occupet delicijs cor eius.
Est et aliud VI
malū qd̄ vidi ſub ſole: et quidē
frequens apud hoīes. Vir cui
dedit deus diuicias ⁊ ſubſtanci⸗
am et honorē et nichil deeſt aīe
ſue ex omnibus q̄ deſiderat: nec
tribuit ei poteſtatē deus ut co⸗
medat ex eo: ſed homo extraneus
uorabit illud. Hoc vanitas ⁊
magna miſeria eſt. Si genue⸗
rit quiſpiā centū liberos ⁊ vix⸗
erit multos annos et plures
dies etatis habuerit ⁊ aīa illiꝰ
non utatur bonis ſubſtantie
ſue ſepulturaqꝫ careat: de hoc
ego pronuncio ꝙ melior illo
ſit abortiuus. Fruſtra enī ve⸗
nit et ꝑgit ad tenebras: ⁊ obli⸗
uione delebitur nomen eius.
Non vidit ſolem neqꝫ cogno⸗
uit diſtāciam boni et mali: eci⸗
am ſi duobꝫ milibꝫ annis vix⸗
erit: et non fuerit ꝑfruitus bo⸗
nis. Nōne ad unū locū prope⸗
rant omnia: omnis labor ho⸗
minis in ore eius: ſed aīa eius
nō implebitur. Quid habet am⸗
plius ſapiens a ſtulto: et quid
pauper niſi ut ꝑgat illuc ubi ē
vita: Melius eſt videre quod cu⸗
pias: quā deſiderare quod neſ⸗
cias. Sed et hoc vanitas eſt: et
p̄ſumptio ſpiritꝰ. Qui futurus
eſt: iam vocatū eſt nomē eius:
et ſcitur ꝙ homo ſit et nō poſ⸗
ſit ꝯtra fortiorē ſe ī iudicio ꝯte⸗
dere. Verba ſunt plurima: mul⸗
tamqꝫ in diſputādo habentia
vanitatē. VII
Quid neceſſe ē homī maio⸗
ra ſe querere: cū ignoret qd̄ cō⸗
ducat ſibi in vita ſua numero
dierū peregrinacionis ſue ⁊ tē⸗
pore quod velut umbra p̄terit:
Aut q̄s ei poterit indicare: qd̄
poſt eū futurū ſub ſole ſit: Me⸗
lius ē nomē bonū q̄ꝫ ungenta
p̄cioſa: et dies mortis die nati⸗
uitatis. Melius ē ire ad domū
luctus q̄ꝫ ad domū cōuiuij. In
illa enī finis cunctoꝝ āmonet
hoīm: et viuens cogitat quid
futurū ſit. Melior ē ira riſu: q̄a
per triſticiam vultus corrigitur
animꝰ delinquentis. Cor ſapiē⸗
cium ubi triſticia eſt: et cor ſtul⸗
torum ubi leticia. Melius eſt a
ſapiente corripi q̄ꝫ ſtultoꝝ adu⸗
latione decipi: quia ſicut ſoni⸗
tus ſpinarū ardenciū ſub olla
ſic riſus ſtulti. Sed et hoc vani⸗
tas. Calumnia ꝯturbat ſapiē⸗
tem: et ꝑdet robor cordis eius.

Melior eſt finis oracionis: q̄ʒ prin-
cipium. Melior eſt paciens ar-
rogante. Ne ſis velox ad iraſ-
cendum: quia ira in ſinu ſtul-
ti requieſcit. Ne dicas: quid putas
cauſe ē q̄ priora tempora melio-
ra fuere q̄ʒ nunc ſunt. Stulta
eſt enim huiuſmodi interrogacio.
Utilior eſt ſapiencia cum divi-
ciis: et magis prodeſt videntibus
ſolem. Sicut enim protegit ſapiē-
cia: ſic protegit pecunia. Hoc
autē plus habet erudicio et ſa-
piencia: q̄ vitam tribuunt poſ-
ſeſſori ſuo. Conſidera opera dei:
q̄ nemo poſſit corrigere quē il-
le deſpexit. In die bona fruere
bonis: et malā diem precave.
Sicut enim hanc ſic et illā fecit de-
us: ut non inveniat homo cō-
tra eum iuſtas querimonias.
Hec q̄ʒ vidi in diebʒ vanitatis
mee. Iuſtus perit in iuſticia ſu-
a: et impius multo vivit tem-
pore in malicia ſua. Noli eſſe
iuſtus multū. neqʒ plus ſapias
q̄ʒ neceſſe eſt ne obſtupeſcas.
Ne impie agas multū: et noli
eſſe ſtultus: ne moriaris in tē-
pore non tuo. Bonū eſt te ſuſ-
tentare iuſtū: ſed et ab illo ne
ſubtrahas manū tuā: quia q̄
timet deū nichil negligit. Sa-
piencia confortavit ſapientem: ſu-
per decem principes civitatis. Nō
eſt enim homo iuſtus in terra: q̄
faciat bonū et nō peccet. Sed et
cunctis ſermonibʒ q̄ dicuntur. Ne
accomodes cor tuum: ne forte
audias ſervū maledicentē tibi.
Scit enim conſciencia tua: quia et tu
crebro maledixiſti aliis. Cunc-
ta temptavi in ſapiēcia. Dixi.
Sapiens efficiar: et ipſa longius
receſſit a me multomagis q̄ʒ
erat. Et alta profunditas: quis
inveniet eā? Luſtravi univerſa
animo meo: ut ſcirem et cōſide-
rarem et quererem ſapienciā et
racionē: et ut cognoſcerē impie-
tatem ſtulti et errorē impruden-
ciū. Et inveni amariorē morte
mulierem: que laqueus venato-
rum eſt: et ſagena cor eius. Vin-
cula ſūt manus illius. Qui pla-
cet deo effugiet illam: qui autē
peccator eſt capietur ab illa. Ec-
ce hoc inveni dixit eccleſiaſtes.
unū et alterū. ut invenirem raci-
onē quā adhuc querit aīa me-
a: et non inveni. Virū de mille
unū repperi: mulierē ex omnibus
non inveni. Solūmodo hoc i-
nveni. q̄ fecerit deus hoīem rectū:
et ipſe ſe infinitis miſcuerit q̄ſti-
onibʒ. Quis talis ut ſapiens eſt?
Et quis cognovit ſolucionem

Sapi- **VIII** verbi:
encia hoīs lucet in vultu
eius: et potentiſſimus faciem illius
commutabit. Ego os regis obſer-
vo: et precepta iuramenti dei. Ne

feſtines recedere a facie ei⁹. ne-
q; pmaneas in ope malo: q̃a
omne qđ uoluerit faciet: et ſer-
mo illius poteſtate plenus eſt.
Nec dicere ei quiſquã poteſt: q̃-
re ita facis. Qui cuſtodit p̄cep-
tum: non experietur quicq; mali.
Tempus et reſpõſionẽ cor ſa-
piẽtis intelligit. Omni negocio
tempus eſt et oportunitas: et
multa hoīs afflictio quia igno-
rat p̄terita: et futura nullo ſci-
re poteſt nũcio. Non eſt in ho-
minis poteſtate ꝓhibere ſpm̄.
nec habet poteſtatẽ in die mor-
tis: nec ſinitur quieſcere ingru-
ente bello: neq; ſaluabit impi-
etas impiũ. Omnia hec ↄſidera-
ui: ⁊ dedi cor meũ in cũctis opi-
bus que fiũt ſub ſole. Interdũ
dñatur homo homĩ in malũ
ſuũ. Vidi impios ſepultos: qui
etiã cum adhuc uiuerẽt. ĩ loco
ſancto erant: et laudabãtur ĩ
ciuitate q̃ſi iuſtorũ opm. Sed
et hoc uanitas eſt. Etenĩ quia
nõ ꝓfertur cito contra malos
ſententia: abſq; timore ullo fi-
lii hoīm perpetrant mala. At
tamẽ peccator ex eo q' centies facit
malũ et per paciẽciã ſuſtentat':
ego cognoui q' erit bonũ timẽ-
tibus deũ: qui uerent' faciẽ ei⁹.
Non ſit bonũ impio nec ꝓlõ-
gentur dies ei⁹: ſed quaſi um-
bra tranſeant: qui non timẽt

faciem dñi. Eſt et alia uanitaſ
que fit ſup terram. Sunt iuſti
quibus mala proueniũt qua-
ſi opera egerint impiorꝫ: et ſunt
impii qui ita ſecuri ſunt: quaſi
iuſtorꝫ facta habeãt. Sed et hoc
uaniſſimũ iudico. Laudaui igi-
tur leticiã: q' nõ eſſet homini bo-
nũ ſub ſole. niſi q' comederet et
biberet atq; gauderet: et hoc ſolũ
ſecum auferret de labore ſuo.
omnibus diebꝫ uite ſue quos de-
dit ei deus ſub ſole. Et appoſui
cor meũ ut ſcirem ſapiẽtiam: ⁊
intelligerẽ diſtenſionẽ que uer-
ſatur in terra. Eſt homo qui di-
ebus ⁊ noctibꝫ ſomnũ non ca-
pit oculis. Et intellexi: q' omnium
operũ dei nullam poſſit homo
inuenire rationẽ eorũ que fiũt
ſub ſole: ⁊ quanto plus labora-
uit ad querendũ. tanto minuſ
inueniat minus. Etiã ſi dixerit
ſapiens ſe noſſe: nõ poterit re-
perire. Omnia hec tractaui in cor-
de meo: ut curioſe intelligerem.

IX

Sunt iuſti atq;
ſapiẽtes: et opa eorꝫ ma-
nu dei. Et tamen neſcit homo
utrũ amore an odio dignus ſit:
ſed omnia in futurũ ſeruãtur ĩ-
certa: eo q' uniũſa eque eueni-
ant iuſto ⁊ impio. bono ⁊ ma-
lo. mũdo et ĩmundo: ĩmolanti
uictimas: et ſacrificia cõtemnẽ-
ti. Sicut bonus ſic peccator: ut

periurus ſic ille q̄ verū deierat.
Hoc ē peſſimū inter omĩa que
ſub ſole fiūt: quia eadem cunc-
tis eueniūt. Unde ⁊ corda filio-
rum hoīm implent̄ malicia et
cōtemptu in vita ſua: ⁊ poſt hec
ad inferos deducētur. Nemo ē
qui ſemp viuat: et q̄ huiuſmo-
di rei habeat fiduciā. Melior ē
canis viuꝰ leone mortuo. Ui-
uentes eīm ſciūt ſe eſſe moritu-
ros: mortui vō nichil nouerūt
ampliꝰ. Nec habēt ultra merce-
dem: quia obliuioni tradita ē
memoria eorū. Amor quoq;
et odiū ⁊ īuidie ſimul perierūt:
nec habēt partem in hoc ſeculo:
⁊ in tempe quod ſub ſole geri-
tur. Uade ergo ⁊ comede in le-
ticia panē tuū: et bibe cū gau-
dio vinū tuū. quia deo placēt
opa tua. Omĩ tempe ſint veſti-
mēta tua cādida: et oleū de ca-
pite tuo non deficiat. Perfrue-
re vita cum vxore quā diligis
cūctis dieb; vite inſtabilitatis
tue: qui dati ſunt tibi ſub ſole
omĩ tempe vanitatis tue. Hec
ē eīm pars in vita: et in labore
tuo quo laboras ſub ſole. Quod-
cumq; facere poteſt manꝰ tua ī-
ſtanter operare: q̄a nec opus
nec ratio. nec ſapiencia nec ſci-
encia erit apud inferos: quo tu
properas. Verti me ad aliud:
⁊ vidi ſub ſole. nec velociū eſſe
curſum. nec fortiū bellū. nec ſa-
pientiū panē. nec doctorū diui-
tias. nec artificiū graciā: ſed tē-
pus caſumq; in omib;. Neſcit
homo finem ſuū: ſed ſicut piſ-
ces capiūtur hamo. et aues la-
queo cōprehēdunt̄. ſic capiun-
tur hoīes in tempe malo: cum
eis extimplo ſupuenerit. Hanc
quoq; ſub ſole vidi ſapientiā:
⁊ pbaui maximā. Ciuitas par-
ua: ⁊ pauci in ea viri. Uenit cō-
tra eā rex magnus et vallauit
eā: extruxitq; municiones per
girū: et pfecta eſt obſidio. Inuē-
tuſq; ē in ea vir pauper et ſapi-
ens: ⁊ liberauit urbem p ſapiē-
tiam ſuam: ⁊ nullus deinceps
recordatus eſt hoīs illius pau-
peris. Et dicebam ego meliorē
eſſe ſapiēciā fortitudine. Quo-
mō ergo ſapiēcia pauperis cō-
tempta eſt: et verba eius non
ſunt audita? Verba ſapientiū
audiūtur in ſilēcio: plus q̄ cla-
mor pncipis inter ſtultos. Me-
lior ē ſapiēcia q̄ arma bellica:
et qui in uno peccauerit. multa
bona perdet. X

Muſce morientes pdūt ſua-
uitatē vnguēti. Precioſi-
or eſt ſapientia: paruaq; glīa
ad tempus ſtulticia. Cor ſapi-
entis in dextera eius: et cor ſtulti
in ſiniſtra illius. Sed et in via
ſtultus ambulās: cū ipſe inſipi-

cus ſit omnes ſtultos eſtimat.
Si ſpiritus poteſtatē habentis
aſcenderit ſup te. locū tuū ne di-
miſeris: quia curatio faciet ceſ-
ſare peccata maxima. Eſt ma-
lum quod vidi ſub ſole: quaſi
p errorē egrediens a facie prīci-
pis. Poſitū ſtultū in dignita-
te ſublimi: et divites ſedere de-
orſum. Vidi ſeruos in equis:
et p̄ncipes ambulātes ſup trā
quaſi ſeruos. Qui fodit foueā
incidet in eam: et qui diſſipat
ſepem mordebit eum coluber.
Qui tranſfert lapides affligetur
in eis: et q̄ ſcindit ligna vulne-
rabitur ab eis. Si retuſum fuerit
ferrū. et hoc nō ut prius ſed he-
betatū fuerit. multo labore exa-
cuetur: et poſt induſtriā ſeque-
tur ſapiētia. Si mordeat ſerpēs
in ſilēcio: nichil eo minus habet
q̄ occulte detrahit. Verba oris
ſapiētis grā: et labia inſipiētis
p̄cipitabūt eū. Iniciū verboꝝ
eius ſtulticia: et nouiſſimū oris
illius error peſſimus. Stultus ver-
ba multiplicat. Ignorat homo
qd āte ſe fuerit: et quod poſt fu-
turū ſit quis ei poterit indicare?
Labor ſtultorū affliget eos: q̄
neſciūt in urbem pgere. Ve ti-
bi terra cuius rex eſt puer: et cu-
ius p̄ncipes mane comedunt.
Bēa terra cuius rex nobilis eſt:
et cuius p̄ncipes veſcūtur in tē-
pore ſuo. ad reficiendū. et non
ad luxuriā. In pigriciis humi-
liabitur cōtignatio: et in infirmi-
tate manuū pſtillabit domus.
In riſum faciūt panem et vinū:
ut epulentur bibētes. Et pecunie
obediūt omnia. In cogitatione
tua regi ne detrahas: et in ſecre-
to cubiculi tui ne maledixeris
diviti: quia et aues celi portabūt
vocem tuā: et qui habent pen-
nas annūciabūt ſententiam.

XI

Mitte panē
tuū ſup trāſeūtes aquas:
quia poſt tempa multa inueni-
es illū. Da partes ſeptē necnō
et octo: quia ignoras quid fu-
turū ſit mali ſup terram. Si re-
plete fuerīt nubes: imbrē ſup
terram effundent. Si ceciderit lig-
num ad auſtrū aut ad aquilo-
nem: in quocūq; loco ceciderit
ibi erit. Qui obſeruat ventū nō
ſeminat: et qui cōſiderat nubes
nūq̄; metet. Quō ignoras que
ſit via ſp̄us. et qua ratione cōpi-
gantur oſſa in ventre pregnā-
tis: ſic neſcis opa dei qui fabri-
cator eſt omnium. Mane ſemina ſe-
men tuū et veſpere ne ceſſet ma-
nus tua: quia neſcis quid ma-
gis oriatur hoc aut illud: et ſi
utrūq; ſimul. melius erit. Dul-
ce lumē et delectabile eſt oculis
videre ſolem. Si annis multis
vixerit homo et in hiis omnib;

letus fuerit: meminiſſe debet te-
nebroſi temporis et dierū multo-
rum: qui cum venerit · vanita-
tis arguētur pterita · Letare er-
go iuuenis in adoleſcētia tua ·
et in bono ſit cor tuū in diebꝫ
iuuētutis tue: et ambula in vi-
js cordis tui · et in intuitu ocu-
lorꝫ tuorꝫ: ⁊ ſcito ꝙ pro omībꝫ
hiis adducet te deus in iudiciū ·
Aufer iram a XII
corde tuo: et amoue ma-
liciā a carne tua · Adoleſcentia
enī et voluptas · vana ſunt · Me-
mento creatoris tui in diebꝫ iu-
uētutis tue: anteꝗ̄ veniat tem-
pus afflictionis tue: et appro-
pinquēt anni de quibꝫ dicas ·
nō michi placēt · Anteꝗ̄ tene-
breſcāt ſol · et lumē · et ſtelle · et
luna: ⁊ reuertant nubes poſt
pluuiā · Quando cōmouebūt
cuſtodes dom⁹ et nutabūt viri
fortiſſimi: ⁊ ocioſe erūt molētes
ī minuto nūo: ⁊ tenebreſcēt vi-
dentes per foramina: ⁊ claudēt
oſtia in platea in humilitate
vocis molētis: ⁊ cōſurgent ad
vocem volucris: ⁊ obſurdeſcēt
omnes filie carminis · Excelſa ꝗ̄
timebūt: ⁊ formidabūt in via ·
Florebit amigdalus: impin-
guabit locuſta: et diſſipabitur
capparis · Quoniā ibit homo
ī domū eternitatis ſue: ⁊ circui-
būt in platea plāgentes · An-
teꝗ̄ rumpatur funiculus argēte-
us · ⁊ recurrat vitta aurea: ⁊ cō-
teratur ydria ſup fōtem · et cōfrin-
gatur rota ſup ciſternam · ⁊ re-
uertatur puluis in terram ſuā vn-
de erat: et ſpiritus redeat ad de-
um qui dedit illū · Vanitas va-
nitatū dixit eccliaſtes: et omīa
vanitas · Cumq̄ eſſet ſapiētiſſi-
mus eccliaſtes · docuit pplm ⁊ e-
narrauit que fecerat: et inueſti-
gans cōpoſuit parabolas mꝉ-
tas · Queſiuit verba vtilia: ⁊ cō-
ſcripſit ſermones rectiſſimos:
ac veritate plenos · Verba ſa-
pientiū ſicut ſtimuli: et ꝗ̄ſi cla-
ui in altū defixi: que p magrorū
cōſiliū data ſūt a paſtore vno ·
His amplius fili mi ne requi-
ras · Faciēdi plures libros nꝉ-
lus eſt finis: frequēſq̄ medita-
cio · carnis afflictio eſt · Finē lo-
quēdi pariter omēs audiam⁹ ·
Deū time: ⁊ mandata eius ob-
ſerua · Hoc ē omīs homo · Cūc-
ta que fiūt adducet deus in iu-
diciū p omī errato: ſiue bonū
ſiue malū ſit · Incipiunt canti
ca canticorum.

Oſculetur me
oſculo oris ſu-
i · Quia melio-
ra ſunt vbera
tua vino: fra-
grātia vngētis optimis · Oleū
effuſum nomē tuū: ideo adoleſ-

centule dilexerūt te· Trahe me
post te· curremꝰ in odore ung-
uentoꝝ tuorū· Introduxit me
rex ī cellaria sua· Exultabimuſ
et letabimur in te: memores u-
berū tuoꝝ sup vinū· Recti dili-
gunt te· Nigra sū sed formosa
filie ihrłm· sicut tabernacula ce-
dar: sicut pelles salomonis·
Nolite me cōsiderare q fusca
sim: quia decolorauit me sol·
Filij mr̄is mee pugnauerunt
cōtra me: posuerūt me custodē
vineis· Vineā meā non custo-
diui· Indica michi quē diligit
aīa mea· ubi pascas ubi cubeſ
in meridie: ne vagari incipiā
post greges sodaliū tuoꝝ· Si
ignoras te o pulcrima īt mu-
lieres: egredere et abi post veſ-
tigia gregū: et pasce hedos tu-
os iuxta tabernacula pastoꝝ·
Eq̄tatui meo ī curribꝫ pharao-
nis· assimilaui te amica mea·
Pulcre sunt gene tue sicut tur-
turis: colliū tuū sicut monilia·
Murenulas aureas facietmꝰ ti-
bi: vermiculatas argento· Cū
esset rex ī accubitu suo: narduſ
mea dedit odorē suū· Fascicu-
lus mirre dilectus meꝰ michi:
inter ubera mea cōmorabitur·
Botrus cipri dilectus meꝰ mi-
chi: in vineis engaddi· Ecce tu
pulcra es amica mea: ecce tu
pulcra: oculi tui colūbaꝝ· Ecce
tu pulcer es dilecte mi· et deco-
rus· Lectulus noster floridus:
tigna domoꝝ nr̄arū cedrina:
laquearia nostra cipressina·

II

Ego flos campi:
et liliū cōuallium· Sicut li-
lium inter spinas: sic aīa mea
inter filias· Sicut malus inter
ligna siluaꝝ: sic dilectus meuſ
inter filios· Sub umbra illiuſ
quē desideraueram sedi: et fructuſ
eiꝰ dulcis gutturi meo· Intro-
duxit me rex in cellam vinariā:
ordinauit in me caritatē· Ful-
cite me floribꝫ· stipate me ma-
lis: q̄a amore langueo· Leua
eius sub capite meo: et dextera
illiꝰ amplexabit me· Adiuro
vos filie ihrłm· per capreas cer-
uosq; campoꝝ: ne suscitetis ne-
q; vigilare faciatis dilectam: q̄
adusq; ipsa velit· Vox dilecti
mei· Ecce iste venit saliēs ī mō-
tibus: transiliens colles· Similiſ
est dilectus meus capree hynu-
loq; ceruorū· En ipse stat post
parietem nr̄m· respiciēs p fenes-
tras: pspiciens p cācellos· En
dilectus meus loquitur michi·
Surge propera amica mea· co-
lumba mea· formosa mea et
veni· Iam enī hiemps transijt:
imber abijt et recessit· Flores
apparuerūt in terra: tēpus pu-
tationis aduenit· Vox turturis
audita est in terra nr̄a: ficus p-

tulit groſſos ſuos: vinee florē-
tes dederūt odorē ſuū. Surge
propera amica mea ſpecioſa
et veni: columba mea in forami-
nibꝫ petre in caverna macerie.
Oſtende michi faciē tuā: ſonet
vox tua in auribꝫ meis. Vox
enī tua dulcis: et facies tua de-
cora. Capite nobis vulpes par-
vulas: que demoliūtur vineas.
Nā vinea nr̄a floruit. Dilectus
meus michi ⁊ ego illi: qui paſ-
citur inter lilia: donec aſpiret di-
es et inclinentur umbre. Reuer-
tere: ſimilis eſto dilecte mi capre
hynuloqꝫ cervoꝶ: ſup mōtes
bethel.

III

In lectulo
meo per noctē qſivi quē diligit
aīa mea. Queſivi illū: et nō in-
veni. Surgā et circuibo civita-
tem p vicos et plateas: querā
quē diligit aīa mea. Queſivi il-
lū: et nō inveni. Invenerūt me
vigiles: qui cuſtodiūt civitatē.
Nū quē diligit aīa mea vidiſ-
tis? Paululū cū ptranſiſſem eos:
īveni quē diligit aīa mea. Te-
nui eū: nec dimittā: donec intro-
ducā illū in domū mr̄is mee: ⁊
ī cubiculū genitricis mee. Ad-
iuro vos filie ihr̄lm p capreas
cervoſqꝫ campoꝶ: ne ſuſcitetis
neqꝫ vigilare faciatis dilectā:
donec ipa velit. Que ē iſta que
aſcendit p deſertū: ſicut virgula
fumi ex aromatibꝫ mirre ⁊ thu-
ris: ⁊ univerſi pulveris pigmēta-
rii? En lectulū ſalomonis ſexa-
ginta fortes ambiūt: ex fortiſ-
ſimis iſrl̄: omēs tenētes gladi-
os: et bella doctiſſimi. Uniuſ-
cuiuſqꝫ enſis ſup femur ſuū: ꝓp-
ter timores nocturnos. Ferculū
fecit ſibi ſalomō de lignis liba-
ni. Columnas eius fecit argen-
teas: reclinatoriū aureū: aſcenſū
purpureū: media caritate con-
ſtravit: ꝓpter filias ihr̄lm. Egre-
dimini filie ſyon: et videte regem
ſalomonē in diademate: quo
coronavit illū mater ſua: ī die
deſponſationis illius: ⁊ in die le-
ticie cordis eius.

IIII

Quā pulcra es amica mea:
qꝫ pulcra es. Oculi tui co-
lumbaꝶ: abſqꝫ eo quod intrin-
ſecꝰ latet. Capilli tui ſicut gre-
ges capraꝶ que aſcenderūt de
mōte galaad. Dentes tui ſicut
greges tonſaꝶ: que aſcenderūt
de lavacro. Omēs gemellis fe-
tibꝫ: et ſterilis non eſt inter eas.
Sicut vitta coccinea labia tua:
et eloquiū tuū dulce. Sicut frag-
men mali punici ita gene tue:
abſqꝫ eo quod intrinſecus latet.
Sicut turris david collum tu-
um: q̄ edificata ē cū ꝓpugnacu-
lis. Mille clipei pendēt ex ea: om-
nes armatura fortiū. Duo ube-
ra tua ſicut duo hynuli capree
gemelli: qui paſcuntur in liliis:

donec aſpiret dies · ⁊ inclinent
vmbre · Vadā ad mōtem mir-
re: ⁊ ad collē thuris · Tota pul-
cra es amica mea: ⁊ macľa nō
eſt in te · Veni de libano ſpōſa
mea: veni de libano veni · Co-
ronaberis de capite amana · de
uertice ſanir: et hermon: de cu-
bilib; leonū · de mōtib; pardo-
rū · Vulneraſti coꝛ meū · ſoror
mea ſpōſa: vulneraſti coꝛ me-
um in vno oculoꝝ tuoꝝ: et in
vno crine colli tui · Quā pulcre
ſunt māme tue ſoroꝛ mea ſpō-
ſa · Pulcrioꝛa ſunt vbera tua
vino: et odoꝛ vngentoꝝ tuorū
ſup oīa aromata · Fauus diſ-
tillans labia tua ſponſa: mel
et lac ſub lingua tua: et odor
veſtimentoꝝ tuorū ſicut odor
thuris · Ortus cōcluſus ſoror
mea ſponſa: ortus concluſus
fons ſignatus · Emiſſiones tu-
e paradiſus maloꝝ punicoꝝ:
cū pomoꝝ fructib; · Cipri cū nā-
dꝰ · nardꝰ ⁊ crocꝰ: fiſtula ⁊ cina-
momū cum vniūſis lignis li-
bani: mirra et aloes cū omīb;
pmis vngentis · Fons ortorū
puteus aquaꝝ viuentiū: q̄ flu-
unt impetu de libano · Surge
aquilo ⁊ veni auſter: perfla oꝛ-
tum meū: et fluent aromata il-
Veniat di- V lius ·
lectus meus in ortū ſuū:
vt comedat fructū pomoꝝ ſuo-
rum · Veni in ortū meū ſoror
mea ſponſa: meſſui mirrā me-
am cum aromatib; meis · Co-
medi fauū cum melle meo: bi-
bi vinū meū cū lacte meo · Co-
medite amici et bibite: ⁊ īebria-
mini cariſſimi · Ego dormio: ⁊
coꝛ meum vigilat · Vox dilecti
mei pulſantis · Aperi michi ſo-
ror mea amica mea columba
mea īmaculata mea · quia ca-
put meū plenū eſt roꝛe: et cīcin-
ni mei guttis noctiū · Expolia-
ui me tunica mea: quomō in-
duar illa: laui pedes meos: q̊-
modo quo inquinabo illos: Di-
lectus meꝰ miſit manū ſuā p
foramen: et venter meus intre-
muit ad tactū eius · Surrexi vt
apirē dilecto meo · Manꝰ mee
ſtillauerūt mirram: ⁊ digiti mei
pleni mirra pbatiſſima · Peſ-
ſulum hoſtij mei apui dilecto
meo: at ille declinauerat atq;
trāſierat · Aīa mea liquefacta
eſt: vt dilectus locutus eſt · Que-
ſiui et non inueni illū: vocaui:
et non reſpondit michi · Inue-
nerunt me cuſtodes qui circuie-
runt ciuitatē · Percuſſerūt me
et vulnerauerūt me: tulerūt pal-
lium meum cuſtodes muroꝝ ·
Adiuro vos filie ihrlm: ſi inue-
neritis dilectū meū vt nūcietis
ei quia amore langueo · Qua-
lis ē dilectus tuus ex dilecto: o

pulcerrima mulierū? Qualis ē
dilectus tuus ex dilecto: q̄a ſic
adiuraſti nos? Dilectus meus
candidus ⁊ rubicūdus: electꝰ
ex milibꝫ. Caput eius aurū op-
timū: come eius ſicut elate pal-
marū: nigre quaſi coruꝰ. Ocu-
li eius ſicut columbe ſuꝑ riuu-
los aquarū que lacte ſunt lote:
⁊ reſident iuxta fluenta plenis-
ſima. Gene illius ſicut areole
aromatū: conſite a pigmētari-
js. Labia eius lilia diſtillantia
mirrā primā. Manus illiꝰ tor-
natiles: auree: plene iacinctis.
Venter eius eburneus: diſtinc-
tus ſaphiris. Crura illiꝰ colū-
ne marmoree: que fūdate ſūt
ſuꝑ baſes aureas. Species ei-
us ut libani: electus ut cedri.
Guttur illiꝰ ſuauiſſimū: ⁊ totus
deſiderabilis. Talis eſt dilectus
meus: ⁊ ipē eſt amicus meus
filie ihrl'm. Quo abijt dilectus
tuus o pulcerrima mulierum:
quo declinauit dilectus tuus:
Et queremꝰ eum tecum.

VI

Dilectus
meus deſcendit in ortū ſuū ad
areolā aromatū: ut ibi paſcatur
in ortis. ⁊ lilia colligat. Ego
dilecto meo: ⁊ dilectus meus
michi: q̄ paſcitur inter lilia. Pul-
cra es amica mea: ſuauis ⁊ de-
cora ſicut ihrl'm: terribilis ut
caſtrorū acies ordinata. Auer-
te oculos tuos a me: quia ipſi
me auolare fecerūt. Capilli tui
ſicut grex caprarū: que apparu-
erūt de galaad. Dētes tui ſicut
greges ouiū: que aſcenderūt de
lauacro. Omēs gemellis fetibꝫ:
⁊ ſterilis nō ē ī eis. Sicut cortex
mali punici. ſic gene tue: abſ-
q; occultis tuis. Sexaginta ſūt
regine: ⁊ octoginta cōcubine: ⁊
adoleſcētularū nō ē nūs. Una
eſt columba mea ꝑfecta mea:
una eſt m̄ri ſue: electa genitrici
ſue. Viderūt eā filie ſyon ⁊ bea-
tiſſimā ꝑdicauerūt: regine ⁊ cō-
cubine laudauerūt eam. Que
ē iſta que ꝓgreditur quaſi auro
ra cōſurgens: pulcra ut luna.
electa ut ſol. terribilis ut caſtro-
rum acies ordinata? Deſcendi
in ortū nucū ut viderem poma
cōuallium: ⁊ inſpicerē ſi floruiſ-
ſet vinea: ⁊ germinaſſēt mala-
punica. Neſciui. Aīa mea con-
turbauit me: ꝓpter quadrigas
aminadab. reuertere reuertere ſu-
namitis: reuertere reuertere ut
intueamur te.

VII

Quid videbis in ſunamite:
niſi choros caſtrorum?
Quā pulcri ſunt greſſus tui in
calciamētis filia ꝑncipis. Junc
ture feminū tuorū ſicut moni-
lia: que fabricata ſunt manu
artificis. Umbilicus tuus cra-
ter tornatilis: nūq̄ indigēs po-

tulis· Venter tuus ſicut aceruꝰ
tritici: vallatus liliis· Duo ube-
ra tua ſicut duo hīnuli gemel-
li capree· Collū tuū ſicut turris
eburnea: oculi tui ſicut piſcine
in eſebon: que ſunt in porta fi-
lie multitudinis· Naſus tuus ſi-
cut turris libani: q̄ reſpicit cōt̄
damaſcū· Caput tuū ut carme-
lus: et come capitis tui ſicut
purpura regis iūcta canalibꝫ·
Quā pulcra es· et q̄ꝫ decora ca-
riſſima in deliciis· Statura tu-
a aſſimilata eſt palme: et ube-
ra tua botris· Dixi· Aſcendā ī
palmā: et app̄hēdā fructus eiꝰ·
Et erūt ubera tua ſicut botri vi-
nee: et odor oris tui ſicut odor
maloꝝ: guttur tuū ſicut vinū
optimū· Dignum dilecto meo
ad potandū: labiiſq; ⁊ dentibꝫ
illiꝰ ad ruminādū· Ego dilec-
to meo: et ad me cōuerſio eiꝰ·
Veni dilecte mi egrediamur ī
agrū: cōmoremur ī villis· Ma-
ne ſurgamꝰ ad vineas: videa-
mus ſi floruit vinea· ſi flores
fructus parturiūt: ſi floruerūt
mala punica· Ibi dabo tibi u-
bera mea· Mandragore dede-
runt odorē ī portis nr̄is· Oīa
poma noua et vetera dilecte
mi ſeruaui tibi· VIII
Quis michi det te frēm meū
ſugentē ubera mr̄is mee:
ut inueniā te foris ⁊ deoſculer ⁊
iam me nemo deſpiciat: Appre-
hendā te et ducā in domū mr̄is
mee: et in cubiculū genitricis
mee· Ibi me docebis: ⁊ dabo ti-
bi poculum ex vino cōdito: et
muſtū maloꝝ granatoꝝ meo-
rum· Leua eiꝰ ſub capite meo:
et dextera illius amplexabitur
me· Adiuro vos filie ihr̄uſa-
lem: ne ſuſcitetis neq; euigila-
re faciatis dilectā: donec ipa ve-
lit· Que eſt iſta que aſcendit de
deſerto deliciis affluēs: innixa
ſuper dilectū ſuū: Sub arbore
malo ſuſcitaui te· Ibi corrup-
ta eſt mater tua: ibi violata eſt
genitrix tua· Pone me ut ſig-
naculū ſup cor tuū· ut ſigna-
culū ſup brachiū tuū: q̄a fortis
eſt ut mors dilectio: dura ſicut
infernus emulatio· lampades ei-
us· ut lampades ignis atq; flā-
marū· Aque multe nō potue-
rūt extinguere caritatē: nec flu-
mina obruēt illam· Si dederit
homo omnē ſubſtantiā domꝰ
ſue ꝓ dilectione: quaſi nichil
deſpiciet eam· Soror nr̄a par-
ua: et ubera non habet· Quid
faciemꝰ ſorori nr̄e: in die quā-
do alloquēda eſt: Si murus ē
edificemus ſup eū ꝓpugnacula
argentea· Si oſtiū eſt: cōpiga-
mꝰ illud tabulis cedrinis· ego
murus: et ubera mea ſicut tur-
ris: ex quo facta ſum coram eo

quaſi pacē reperiēs· Vinea fu-
it pacifico: ī ea: que habet po-
pulos· Tradidit eā cuſtodib;:
vir affert pro fructu eius mille
argēteos· Vinea mea coram
me eſt· Mille tui pacifici: et du-
centi hiis qui cuſtodiūt fructuſ
eius· Que habitas in ortis· a-
mici auſcultāt: fac me audire
vocem tuā· Fuge dilecte mi: ꝛ
aſſimilare capree hynuloq;
ceruoꝝ ſup montes aromatū·

Explicit cantica canticorū.

Incipit liber Sapientie cap. j.

Diligite iuſticiā:
qui iudicatis
terrā· Sētite de
dn̄o ī bonita-
te: et in ſimplici-
tate cordis q̄-
rite illū: qm̄ inuenitur ab hiis q̄
non temptāt illū: apparet aūt
eis qui fidē habēt in illū· Per-
uerſe eīm cogitacōnes ſeparāt
a deo: ꝓbata autē virtus corri-
pit inſipiētes· Quoniā ī mali-
uolā aīam non introibit ſapi-
entia: nec habitabit in corpe
ſubdito peccatis· Spiritus eī
ſanctus diſcipline effugiet fic-
tū: ꝛ auferet ſe a cogitationib;
que ſūt ſine intellectu: et corri-
pietur a ſuperueniēte iniq̄tate·
Benignus ē eīm ſpiritus ſapiē-
tie et non liberabit maledicū
a labiis ſuis: qm̄ renū ill⁹ teſ-
tis eſt deus· et cordis illius ſcru-
tator eſt verus: ꝛ lingue ei⁹ au-
ditor· Qm̄ ſpirit⁹ dn̄i repleuit
orbē terraꝝ: ꝛ h̄ qd̄ cōtinet oīa ſci-
entiā habet vocis· Propt̄ hoc
qui loq̄tur iniqua nō poteſt la-
tere: nec p̄teriet illū corripiens
iudiciū· In cogitacōnib; enim
impii interogatio erit: ſermonū
aūt illius auditio ad deū veni-
et: ꝛ ad correptionē iniquitatū
illi⁹· Quoniā auris zeli audit
omīa: et tumultus murmura-
tionū nō abſcōdetur· Cuſtodi-
te ergo vos a murmuratione·
que nichil ꝓdeſt: et a detractio-
ne· parcite ligue· Quia ſermo
obſcurus in vacuū nō ibit: os
aūt quod mentitur occidit ani-
mam· Nolite zelare mortē in
errore vite vr̄e: neq; acquiratiſ
ꝑdicionē in opib; manuū veſ-
traꝝ· Quoniā de⁹ mortem nō
fecit: nec letat̄ ī ꝑditione viuo-
rū· Creauit eī ut eſſent omīa: ꝛ
ſanabiles fecit nationes orbiſ
terraꝝ: et nō ē in illis medicamē-
tū exterminii nec inferoꝝ regnū
in terra· Iuſticia eīm perpetua ē
et īmortalis: iniuſticia autem
mortis acquiſitio· Impii autē
manib; et verbis accerſierūt il-
lam: ꝛ eſtimātes illā· amicā de-
fluxerūt· et ſponſiones poſue-
rūt ad illā: quoniā morte dig-
ni ſunt qui ſunt ex parte illius·

II

Dixerūt enī
impij: cogitātes apud ſe
non recte · Exiguū et cū tedio ē
tempus vite nr̄e: et non ē refri-
geriū in fine hoīs: ⁊ nō eſt qui
agnitꝰ ſit reuerſus ab inferis·
Quia ex nichilo nati ſumꝰ: et
poſt hoc erimꝰ tanq̄ȝ nō fueri-
mus· Quā fumus afflatus eſt
in naribȝ nr̄is: et ſermo ſcītille
ad cōmouēdū cor nr̄m· Quia
extinctꝰ cinis erit corpus nr̄m:
et ſpiritus diffūdetur tāq̄ȝ mol-
lis aer· Et trāſibit vita nr̄a tā-
q̄ȝ veſtigiū nubis: ⁊ ſicut nebu-
lam diſſoluetᷣ· que fugata eſt
a radijs ſolis: et a calore illiꝰ
aggrauata· ⁊ nomē nr̄m obli-
uionē accipiet p̄ tēpꝰ: et nemo
habebit memoriā opm nr̄oꝝ·
Vmbre enī trāſitus eſt tempus
nr̄m: ⁊ nō eſt reuerſio finis nr̄i·
qm̄ cōſignata eſt: et nemo reu̇-
titur· Venite ergo et fruamur
bonis que ſunt: ⁊ vtamur cre-
atura tanq̄ȝ in iuuentute cele-
riter· Vino p̄cioſo et vnguētiſ
nos impleamꝰ: et nō p̄tereat
nos flos tēpis· Coronemuſ
nos roſis anteq̄ȝ marceſcant:
nullū pratū ſit quod non per-
trāſeat luxuria nr̄a· Nemo veſ-
trū exors ſit luxurie nr̄e· vbiq̄ȝ
relinquamꝰ ſigna leticie: qm̄ h̄
eſt pars nr̄a: ⁊ hec eſt ſors nr̄a·
Opprimamus pauꝑem iuſtū: ⁊
nō parcamꝰ vidue nec vetera-
no: nec reuereamur canos mlͥ-
ti temporis· Sit aūt fortitudo
noſtra· lex iuſticie· Qd̄ ei infir-
mū ē inutile inuenitᷣ· Circūue-
niamus ergo iuſtū· qm̄ inutilis
eſt nobis· et cōtrarijs eſt operi-
bus nr̄is· et īproperat nobis
peccata legis: ⁊ diffamat ī noſ
pctā diſcipline nr̄e· Promittit
ſe ſciētiā dei habere: et filiū dei
ſe nominat· Factus eſt nobis
ītraductionē cogitationū nr̄a-
rum· Grauis eſt nobis etiā ad
videndū· qm̄ diſſimilis eſt alijſ
vita illius: et īmutate ſunt vie
eius· Tanq̄ȝ nugaces eſtimati
ſumus ab illo: et abſtinet ſe a
vijs nr̄is tanq̄ȝ ab īmūdicijs:
⁊ p̄fert nouiſſima iuſtoꝝ: ⁊ glꝰ-
atur p̄rem ſe habere deū· Vide-
amus ergo ſi ſermones illius
veri ſint: et temptemus que vētu-
ra ſunt illi: ⁊ ſciemꝰ que erunt
nouiſſima illius· Si enī eſt ve-
rus filius dei ſuſcipiet illū: et li-
berabit illū de manibȝ cōtrari-
orum· Cōtumelia et tormēto ī-
terrogemus eū: ut ſciamus reue-
rentiā eius: et ꝓbemꝰ patiētiā
illius· Morte turpiſſima cōdē-
nemus eū· Erit enī ei reſpectus
ex ſermonibȝ illiꝰ· Hec cogita-
uerūt ⁊ errauerūt: excecauit enī
oculos malicia eoꝝ· Et neſcie-
runt ſacramēta dei: neq̄ȝ merce-

dem ſpeceauerūt iuſticie: nec iu-
dicauerūt honorē aīaꝝ ſancta-
rū. Quī deus creauit hoīem īex-
terminabilē: et ad imaginē ſimi-
tudinis ſue fecit illum. Inuidi-
a aūt diaboli. mors introiuit
in orbē terraꝝ: imitant̄ aūt illū
qui ſunt ex pte illius. III

Iuſtoꝝ autem anime in manu
dei ſunt: et nō tanget illos tor-
mētū mortis. Viſi ſūt oculis
inſipiētiū mori: et eſtimata eſt
afflictio exitus illoꝝ. Et ab iti-
nere iuſto abierunt in extermi-
niū: et q̄ a nobis eſt iter extermi-
nij: illi aūt ſunt in pace. Et ſi
coram hoībꝫ tormēta paſſi
ſunt: ſpes illoꝝ in mortalita-
te plena eſt. In paucis vexati. ī
mltis bene diſponēt̄: qm̄ deus
temptauit eos: et inuenit illos
dignos ſe. Tamq̄ꝫ aurū ī for-
nace ꝓbauit illos: et quaſi o-
locauſti hoſtiā accepit illos: et
in tempe erit reſpectus illoꝝ.
fulgebūt: et tamq̄ꝫ ſcintille in
arundineto diſcurrēt. Iudica-
bunt nationes et dn̄abūt̄ po-
pulis: ⁊ regnabit dn̄s illoꝝ in
perpetuū. Qui cōfidūt in illo ī-
telligirent veritatē: et fideles in
dilectione acquieſcent illi: quo-
niā donū ⁊ pax eſt electis eius.
Impij aūt ſcđm que cogitaue-
runt correptionē habebūt: qui
neglexerūt iuſtū: et a dn̄o receſ-
ſerūt. Sapientiā enī et diſcipli-
nam qui abicit infelix eſt. ⁊ va-
cua eſt ſpes illoꝝ. et labores ſi-
ne fructu. et inutilia opa eoꝝ.
Mulieres eoꝝ inſenſate ſunt: ⁊
nequiſſimi filij illorum. Male-
dicta creatura eoꝝ. Quoniam
felix eſt ſterilis ⁊ īcoinq̄nata: q̄
neſciuit thoꝝ in delicto. Habe-
bit fructū in reſpectione aīaꝝ
ſanctaꝝ. Et ſpado qui nō ope-
ratus eſt per manus ſuas ini-
quitatē: nec cogitauit adūſus
deū nequiſſima. Dabit̄ enī illi
fidei donū electū: et ſors in tem-
plo dei acceptiſſima. Bonoꝝ enī
laboꝝ glorioſus eſt fructus: ⁊
que non cōcidat radix ſapien-
tie. Filij aūt adulteroꝝ in con-
ſūmatione erūt: et ab iniquo
thoro ſemen exterminabit̄. Et ſi
quidem lōge vite erūt: in nichi-
lum cōputabūtur ⁊ ſine hono-
re erit nouiſſima ſenectus illo-
rum. Et ſi celerius defuncti fue-
rint. non habebūt ſpem: nec ī
die agnitionis allocutionem.
Nationes enī inique dire ſunt
conſummationis. IIII

O quam pulcra es caſta ge-
neratio cū claritate. Im-
mortalis eſt enī memoria illi⁹
quoniā et apud dn̄m nota eſt
et apud hoīes. Cum p̄ſens eſt
imitant̄ illā: et deſiderant eam-
cum ſe eduxerit: et in perpetuū

coronata triūphat · incoinquina=
torū certaminū p̄miū vincens·
Multigena autē impiorū mlti=
tudo nō erit vtilis: et ſpuria vi=
tulamina nō dabūt radices al=
tas·nec ſtabile firmamētū col=
locabūt· Et ſi in ramis in tem=
pe germinauerit · infirmiter poſi=
ta a vento cōmouebūtur: et a ni=
mietate ventorū eradicabūtur·
Cōfringentur enī rami incōſum=
mati: et fructus illorū inutiles ⁊
acerbi ad mādurādū: et ad ni=
chilū apti· Ex iniqͣs enī omnes
filiȷ q̄ naſcūtur teſtes ſunt nequi=
cie aduſus parētes in interrogatio=
ne ſua· Juſtus autē ſi morte p̄=
occupatus fuerit: in refrigerio
erit· Senectus enī venerabilis
eſt: nō diuturna· neq; numero
ānorū cōputata· Cani autē ſūt
ſenſus hoīs· et etas ſenectutis:
vita īmaculata· Placens deo
factus dilectus: et viuēs inter
pctōres tranſlatus eſt· Raptus
eſt ne malicia mutaret intellec=
tū eius: aut ne fictio deciperet ani=
mā illi⁹· Faſcinatio enī nuga=
citatis obſcurat bona: ⁊ in cō=
ſtātia cōcupiſcētie tranſuertit ſē=
ſum ſine malicia· Cōſūmatus
in breui expleuit mlta tempa·
Placita enī erat deo aīa illi⁹: ꝓp=
ter hoc ꝓperauit educere illū de
medio iniq̄tatū· Populi autē
videntes et nō intelligētes· nec po=
nētes nec ī p̄cordȷs talia: qm̄
grā dei· et miſcdia ē in ſanctos
eius: et reſpectus ſup electos il=
lius· Cōdēnat autē iuſtus mor=
tuus viuos īpios: ⁊ iuuentus ce=
lerius cōſūmata longā vitam
iniuſti· Videbūt enī finē ſapiē=
tis: et nō intelligēt qd cogitaue=
rit de illo deus: et q̄re munierit
illū dn̄s· Videbūt enī et cōtem=
nēt eū: illos autē deus irridebit·
Et erūt poſt hec decidētes ſine ho=
nore: et in cōtumelia inter mor=
tuos in ppetuū· Quā diſrum=
pet illos inflatos ſine voce: et
cōmouebit illos a fūdamētis:
⁊ uſq; ad ſupmū deſolabūtur· Et
erūt gemētes: et memoria illo=
rum peribit· Venient in cogitati=
one peccatorū ſuorū timidi: et trā=
ducēt illos ex aduſo iniq̄tates
ipſorū·

V

Tunc ſtabūt iuſti ī magna cō=
ſtācia aduſus eos q̄ ſe anguſti=
auerūt: et qui abſtulerūt labo=
res eorū· Videntes turbabūtur ti=
more horribili: ⁊ mirabūtur ī ſub=
itatione inſperate ſalutis gemē=
tes p̄ anguſtia ſpirit⁹: dicētes
īntra ſe· penitētiā agētes· ⁊ p̄ an=
guſtia ſpiritus gementes· Hȷ
ſunt quos habuimus aliquā=
do in deriſum et in ſimilitudi=
nē improperȷ: nos inſenſati
vitā illorū eſtimabam⁹ inſaniā:
et finē illorū ſine honore· Ecce

quō cōputati ſunt inter filios
dei: ⁊ inter ſanctos ſors illoꝝ ē.
Ergo errauimꝯ a via veritatis:
et iuſticie lumē nō luxit nobꝭ: ⁊
ſol ītelligētie non eſt ortus no-
bis. Laſſati ſumꝯ ī via iniq̄ta-
tis et ꝑditionis: et ambulaui-
mus vias difficiles: viā aūt do-
mini ignorauimꝯ. Quid nobꝭ
profuit ſuꝑbia: aut diuitiarū
iactātia qd̄ cōtulit nobis? Trā-
ſierūt oīa illa tanq̄ȝ vmbra ⁊
tanq̄ȝ nūciꝯ ꝑcurrēs. Et tam-
q̄ȝ nauis q̄ ꝑtrāſit fluctuantē a-
quā cuiꝯ cū ꝑterierit nō eſt veſ-
tigiū īuenire. neq̄ȝ ſemitā cari-
ne illiꝯ in fluctibȝ: aut auis q̄
trāſuolat in aere. cuiꝯ nullū in-
uenit̄ argumētū itineris illiꝯ:
ſed tantū ſonitus alarū verbe-
rans leuē vētum. ⁊ ſcindēs per
vim itineris aerē. cōmotis aliſ
trāſuolauit. et poſt hoc nullū
ſignū īuenit̄ itineris illiꝯ: aut
tanq̄ȝ ſagitta emiſſa ī locū deſ-
tinatū. diuiſus aer cōtinuo in
ſe recluſus ē ut ignoret̄ trāſituſ
illiꝯ: ſic ⁊ nos nati cōtinuo deſi-
uimus eſſe. ⁊ virtutis q̄dem nul-
lum ſignū valuimꝯ oſtendere:
in malignitate aūt nr̄a cōſūp-
ti ſumus. Talia dixerūt in infer-
no hij q̄ peccauerūt: quā ſpes
impij tanq̄ȝ lanugo ē q̄ a ven-
to tollit̄: et tanq̄ȝ ſpuma gra-
cilis que a ꝓcella diſꝑgit̄: ⁊ tā-
q̄ȝ fumus q̄ a vento diffuſus ē:
et tāq̄ȝ memoria hoſpitis vni-
us diei ꝓtereūtis. Juſti aūt īper-
petuū viuēt: et apud dn̄m eſt
merces eoꝝ: et cogitatio illoꝝ
apud altiſſimū. Jdeo accipiēt
regnū decoris et diadema ſpeci-
ei de manu dn̄i: quā dextera ſua
teget eos: ⁊ ī brachio ſancto ſu-
o defendet illos. Et accipiet ar-
maturā zelus illiꝯ: et armabit
creaturā ad vlcionē inimicoꝝ.
Jnduet ꝓ torace iuſticiā: ⁊ acci-
piet ꝓ galea iudiciū certū. Su-
met ſcutū inexpugnabile equi-
tatē: acuet aūt dirā irā in lāce-
am: et pugnabit cū illo orbis
terrarꝝ cōtra inſenſatos. Jbūt di-
recte emiſſiones fulgurū: et tā-
q̄ȝ a bene curuato arcu nubiū
exterminabūtur: et ad certū locū ī-
ſiliēt. Et a petroſa ira plene mit-
tētur grādines: et ſcādeſcet in il-
los aqua maris: et flumina cō-
currēt duriter. Contra illos ſta-
bit ſpiritus virtutis. et tanq̄ȝ
turbo venti diuidet illos: et ad
heremū ꝑducet oēm terram iniq̄-
tatis illoꝝ: et malignitas euer-
tet ſedes potentiū.

VI

Melior eſt ſapiētia q̄ȝ vires:
et vir prudens magis q̄ȝ
fortis. Audite ergo reges ⁊ in-
telligite: diſcite iudices finium
terre. Prebete aures vos q̄ cōti-
netis multitudines et placetis

vobis in turbis nationū: qm̄
data eſt a dño poteſtas vobis·
et virtus ab altiſſimo: qui in-
rogabit opa vr̄a· et cogitatio-
nes ſcrutabit᷑: qm̄ cū eſſetis mi-
niſtri regni illius· nō recte iudi-
caſtis nec cuſtodiſtis legē iuſti-
cie: neq; ſcḋm voluntatē dei am-
bulaſtis· Horrende ⁊ cito appa-
rebit vobis: qm̄ iudiciū duriſ-
ſimū in hiis qui p̄ſunt fiet· Ex-
iguo enī cōcedit᷑ miſcḋia: potē-
tes aūt potēter tormēta patiē-
tur· Non enī ſubtrahet pſonā
cuiuſq; deus qui ē oīm dñator·
nec verebit᷑ magnitudinē cui⁹
q̄ʒ: qm̄ puſillū et magnū ipſe
fecit: et equaliter cura eſt illi de
omnib;· Fortiorib; aūt· fortior
inſtat cruciatio· Ad vos ergo
reges ſunt hii ſermones mei:
ut diſcatis ſapiētiā: ⁊ ne excida-
tis· Qui enī cuſtodierit iuſticiā:
iuſte iudicabūtur: ⁊ qui didice-
rint iuſta īuenient qd̄ reſpōdeant·
Cōcupiſcite ergo ſermones me-
os et diligite illos: ⁊ habebitis
diſciplinā· Clara eſt et que nū-
q̄ʒ marceſcit ſapiētia: et facile
videtur ab hiis qui diligūt eā:
et īuenitur ab hiis q̄ querūt il-
lam· Preoccupat qui ſe cōcu-
piſcūt: ut illis ſe prior oſtendat·
Qui de luce vigilauerit ad illā
nō laborabit· aſſidentem enī il-
lam forib; ſuis īueniet· Cogi-
tare ergo de illa ſenſus eſt cōſū-
matus: et qui vigilauerit· pp̄
illam cito erit ſecurus· Quoniā
dignos ſe circuit ipſa querens:
et in viis ſuis oſtendit ſe illis
hilarit᷑: ⁊ ī omī pudētia occur
ret illis· Iniciū eī illi⁹ veriſſima
ē diſcipline cōcupiſcētia· Cura
ergo diſcipline dilectio ē: ⁊ dilec-
tio cuſtodia legū illi⁹ ē· Cuſto-
ditio aūt legum cōſummatio
īcorruptionis eſt: incorruptio
aūt facit eſſe pximū deo· Cōcu-
piſcētia itaq; ſapientie deducet
ad regnū perpetuū· Si ergo de-
lectamini ſedib; et ſceptris o re-
ges ppl̄i: diligite ſapientiā ut ī
perpetuū regnetis· Diligite lu-
men ſapientie: omnes qui p̄eſ-
tis ppl̄is· Quid eſt aūt ſapiētia
et quēadmodū facta ſit referā
⁊ non abſcondam a vobis ſa-
cramenta dei: ſed ab inicio na-
tiuitatis īueſtigabo: et ponā ī
lucem ſcientiā illius· ⁊ non p̄te-
ribo veritatē: neq; cum īuidia
tabeſcente iter habebo: quoni-
am talis homo non erit parti-
ceps ſapientie· Multitudo aūt
ſapientiū· ſanitas eſt orbis ter-
rarū: et rex ſapiens· ppl̄i ſtabili-
mētum eſt· Ergo accipite diſci-
plinam p ſermones meos: et
proderit vobis·

VII

Sum q̄dem ⁊ ego mortalis
homo ſimilis omnibus: ⁊ ex

genere terreno illius qui p̄or fac-
tus eſt: ⁊ in ventre matris figu-
ratus ſum caro: decem menſiū
tempe coagulat⁹ ſum in ſāg-
uine. ex ſemine hoīs: et delecta-
mento ſomni ɔueniēte. Et ego
natus accepi cōmunē aerem: ⁊
in ſimiliter factā decidi terram: ⁊
primā vocem ſimilē omībus
emiſi plorās. In īuolumentis
nutrit⁹ ſum: et magnis curis.
Nemo enī ex regib⁹ aliud ha-
buit natiuitatis initiū. Unus
ergo introitus eſt omīb; ad vi-
tam: et ſimilis exitus. Propt̄ hoc
optaui et datus ē michi ſenſus:
et īuocaui et venit in me ſpiri-
tus ſapiētie. Et pp̄oſui illā reg-
nis et ſedib;: et diuitias nichil
eſſe dixi in cōparatione illius.
Nec cōparaui illi lapidē p̄cio-
ſum: quoniā omē aurū in cō-
paratione illius arena eſt exi-
gua: et tanqȝ lutū eſtimabit̄
argentū in cōſpectu illius. Su-
per ſalutē et ſpeciē dilexi illā: ⁊
propoſui pro luce habere illā:
quā inextinguibile eſt lumē il-
lius. Venerūt aūt michi omnia
bona pariter cū illa: et īnume-
rabilis honeſtas p manus illi-
us. Et letatus ſum in omīb;:
qm̄ antecedebat me iſta ſapiē-
cia: et ignorabā qm̄ horꝝ oīm
mater eſt. Quā ſine fictione di-
dici: et ſine inuidia cōmunico:
⁊ honeſtatē illius nō abſcōdo.
Infinitus enī theſaurus eſt ho-
minib;: quo q̄ vſi ſūt. participeſ
facti ſūt amicicie dei: ppt̄ diſcipli-
ne dona cōmēdati. Michi aūt
dedit deus dicere ex ſentētia et p-
ſumere digna horū que michi
dant̄: quō ipſe ſapiētie dux eſt:
⁊ ſapiētiū emēdator. In manu
enī illi⁹ ⁊ nos et ſermones nr̄i:
et omīs ſapiētia. et opm ſciētie
diſciplina. Ipſe enī dedit michi
horꝝ ſcientiā verā que ſunt: ut
ſciam diſpoſitionē orbis terrarꝝ
et virtutes elementorꝝ: initiū et
cōſūmationē et medietatē tem-
porū. viciſſitudinū pmutatio-
nes. et cōſummationes tempo-
rum. et morū mutationes: di-
uiſiones tēporū. anni curſus.
et ſtellarꝝ diſpoſitiones. natu-
ras animaliū. et iras beſtiarū:
vim ventorꝝ ⁊ cogitationes ho-
minū. differentias virgultorū
et virtutes radicū: et quecunqȝ
ſunt abſconſa ⁊ improuiſa di-
dici. Oīm enī artifex docuit me
ſapiētia. Eſt enī ī illa ſpiritus ī-
telligentie ſanctus vnicus mł-
tiplex ſubtilis. diſertus mobilis.
incoinquinatus: certus ſuauis
amās bonū: acutus. qui nich-
il vetat benefacere: humanus.
benignus. ſtabilis. certus. ſecu-
rus: oēm habēs virtutē. omīa
proſpiciēs: ⁊ qui capiat omnes

ſpiritus ītelligibiles : mūdus
ſubtilis · Omībꝫ enī mobilibꝫ
mobilior eſt ſapiētia · Attingit
autē ubiqꝫ ꝓpter ſuā mūdiciā·
Vapor eſt enī virtutis dei : et e=
manacio q̄dā eſt claritatis om=
nipotētis dei ſincera : et ideo ni=
chil inq̄natū in eā incurrit · Cā=
dor eſt enī lucis eterne et ſpecu=
lū ſine macula dei maieſtatis·
et imago bonitatis illius · Et
cū ſit una · oīa poteſt : ⁊ pmanēs
in ſe oīa īnouat : et ꝑ nationes
ī aīas ſanctas ſe trāſfert · Ami=
cos dei et ꝓphetas cōſtituit · Ne=
minem enī diligit deus : niſi eū
q̄ cum ſapiētia inhabitat · Eſt
enī hec ſpecioſior ſole : ⁊ ſuper
omnē diſpoſitionē ſtellaꝝ · lu=
ci cōparata inuenit̄ prior · Illi enī
ſuccedit nox : ſapientiā autē nō
vincit malicia · VIII

Attingit ergo a fine uſqꝫ ad
finem fortiter : ⁊ diſponit
oīa ſuauiter · Hāc amaui et ex=
q̄ſiui eam a iuuentute mea : et
queſiui ſponſam michi eā aſ=
ſumere : ⁊ amator factus ſum
forme illius · Generoſitatē illi=
us glorificat ɔtubernīu habēs
dei : ſed et oīm dn̄s dilexit illā·
doctrix enī eſt diſcipline dei : et e=
lectrix opm illius · Et ſi diuitie
appetunt̄ in vita : q̄d ſapientia
locupletius que opatur omnia :
Si autē ſenſus operatur : quis
horꝫ que ſunt magis quā illa
ē artifex : Et ſi iuſticiā quis dili=
git : labores hui⁹ magnas ha=
bent virtutes · Sobrietatē enī
et prudentiam docet · et iuſticiā ⁊
virtutem : q̄bus utilius nichil ē
in vita hominibꝫ · Et ſi multitudi=
nem ſciencie deſiderat quis : ſcit
p̄terita ⁊ de futuris eſtimat : ſcit
verſutias ſermonū et diſſoluci=
ones argumētoꝝ : ſigna ⁊ mō=
ſtra ſcit anteq̄ꝫ fiant · et euentus
tempoꝝ · et ſeculoꝝ · Propoſui
ergo hanc adducere michi ad
cōuiuēdū : ſciens q̄m mecū com=
municabit de bonis : ⁊ erit allo=
cutio cogitationis · et tedij mei·
Habebo ꝓpt̄ hanc claritatem
ad turbas : et honorē apud ſe=
niores · Iuuenis ⁊ acutus inue=
ar in iudicio : et in cōſpectu po=
tentiū āmirabilis ero : et facies
p̄ncipum mirabunt̄ me · Tacē=
tem me ſuſtinebūt : loquētem
me reſpicient : et ſermocinante
me plura · manus ori ſuo im=
ponent · Preterea habebo per
hanc īmortalitatē : et memori=
am eternā hijs qui poſt me fu=
turi ſunt relinquā · Diſponam
ꝑplos : et nationes michi erūt
ſubdite · Timebūt me audiētes
reges horrendi : ⁊ in multitudi=
ne bonus videbor : et in bello
fortis · Intrans in domū meā
cōquieſcam cū illa · Nō enī ha=

het amaritudinē cōuerſacio il-
lius: nec tediū cōuictus illius:
ſed leticiā et gaudiū. Hec cogi-
tans apud me. et cōmemorās
in corde meo. qm̄ īmortalis ē
in cogitatione ſapiētia. et in a-
micicia illius delectatio bona:
et in opib; manuū illi⁹ honeſ-
tas ſine defectione: et ī certami-
ne loquele illius ſapiētia. et p̄-
claritas in cōmunicatione ſer-
monū ipſius: circuibā querēs.
ut michi illā aſſumerē. Puer
autē eram ingenioſus et ſorti-
tus ſū aīam bonā. Et cū eſſem
magis bonus: veni ad corp⁹
īcoinquinatū. Et ut ſciui qm̄ ali-
ter nō poſſum eſſe cōtinēs niſi
deus det: ⁊ hoc ipm̄ ēat ſumma
ſapiētia ſcire. cui⁹ eſſet hoc do-
nū: adij dn̄m et dep̄catus ſum
illū: ⁊ dixi ex totis p̄cordijs me-
Deus prm̄ VIIII is.
meoꝝ ⁊ dn̄e miſericordie. qui
feciſti oīa verbo tuo: et ſapiēti-
a tua cōſtituiſti hoīem. ut dn̄a-
retur creature que a te facta ē.
ut diſponat orbē terraꝝ in equi-
tate et iuſticia. et in directione
cordis iudiciū iudicet: da mi-
chi ſediū tuaꝝ aſſiſtricē ſapiēti-
am: ⁊ noli me reprobare a pu-
eris tuis. qm̄ ſeruus tuus ſum
ego. ⁊ filius ancille tue: homo
infirmus et exigui temporis: et
minor ad intellectū iudicij ⁊ le-

gum. Et ſi quis erit cōſūmat⁹
īt filios hoīm: ſi abfuerit ab
illo ſapiētia tua. in nichilū cō
putabit̄. Tu aūt elegiſti me re
gem p̄plo tuo: et iudicē filiorū
tuoꝝ et filiaꝝ. Et dixiſti me edi-
ficare templū in mōte ſancto
tuo: et in ciuitate habitationis
tue altare: ſilitudinē taberna
culi ſancti tui qḋ p̄paraſti ab ī-
icio ⁊ tecū ſapiētia tua. que no
uit opa tua: q̄ ⁊ affuit tūc cum
orbē terraꝝ faceres. ⁊ ſciebat qḋ
eſſet placitū oculis tuis: et qḋ
directū in p̄ceptis tuis. Mitte il-
lam de celis ſanctis tuis. et a ſe-
de magnitudinis tue: ut mecū
ſit et mecū laboret: ⁊ ſciā qḋ ac
ceptū ſit apud te. Scit eīn illa
oīa et intelligit: et deducet me ī
opibus meis ſobrie: ⁊ cuſtodi-
et me ī ſua potēcia. Et erūt ac-
cepta opa mea: et diſponā po-
pulū tuū iuſte: et ero dign⁹ ſe-
diū p̄ris mei. Quis eīn hoīm
poterit ſcire cōſiliū dei: Aut q̄s
poterit cogitare qḋ velit deus:
Cogitationes eīn mortaliū ti-
mide: et incerte p̄uidētie nr̄e. Cor
pus eīn qḋ corrūpitur aggra
uat aīam: ⁊ terrena inhabitatio
deprīmit ſenſum multa cogitātē.
Et difficile eſtimam⁹ que in terra
ſunt: et que in p̄ſpectu ſunt in-
uenimus cū labore. Que in ce-
lis ſunt aūt q̄s inueſtigabit: Sē-

ſum aūt tuū q̄s ſciet niſi tu de-
deris ſapientiā et miſeris ſpiri-
tum ſanctū tuū de altiſſimis: ⁊
ſi correcte ſint ſemite eoꝝ q̄ ſūt
in terris. et que tibi placent di-
dicerīt hoīes: Nam ꝑ ſapienti-
am ſanati ſunt quicūq; placu-
erūt tibi dn̄e a p̄ncipio. X

Hec illū qui p̄mus forma-
tus eſt a deo pater orbis
t̄raꝝ. cū ſolus eſſet creatus cuſ-
todiuit: et eduxit illū a delicto
ſuo. Et eduxit illū de limo t̄re. ⁊
dedit illi virtutē cōtinendi oīa.
Ab hac ut receſſit iniuſtus in
ira ſua: per irā homicidij frāt-
tas deperijt. Propter qd̄ cū aq̄
deleret t̄ram: ſanauit iterū ſapi-
entia: per contemptibile lignū
iuſtū gubernans. Hec et in cō-
ſenſu ſupbie cū ſe nationes ex-
tuliſſent: ſciuit iuſtū: et cōſerua-
uit ſine querela deo: et in filijs
miſcdiā fortē cuſtodiuit. Hec
iuſtū a pereūtib; īpijs liberauit
fugiētem: deſcendēte igne in pē-
tapolim: q̄bus in teſtimoniū
nequicie fumigabūda cōſtat
deſerta t̄ra: et in certo tempore
fructus habētes arbores: et in-
credibilis aīe memoria ſtans
figmentū ſalis. Sapiētiā eīm
p̄tereūtes nō tātū in hoc lapſi
ſunt ut ignorarēt bona: ſed ⁊
inſipiētie ſue reliquerūt homi-
nib; memoriā: ut in hijs q̄ pec-
cauerunt: nec latere potuiſſent.
Sapiētia aūt hos qui ſe obſer-
uant a dolorib; liberabit. Hec
aūt profugum ire frīs iuſtū de-
duxit per vias rectas. et oſten-
dit illi regnū dei: et dedit illi ſciē-
tiā ſanctoꝝ. Honeſtauit illū ī
laborib;: et cōpleuit labores il-
lius. In fraude circūuenientiū
illū affuit illi: et honeſtum fecit
illū. Cuſtodiuit illū ab inimi-
cis: ⁊ a ſeductorib; tutauit illū.
Et certamē forte dedit illi ut vin-
ceret: et ſciret qm̄ oīm potētior
eſt ſapiētia. Hec venditū iuſtū
nō dereliquit: ſed a peccatorib;
liberauit eum: deſcenditq; cum
illo in foueā et in vinculis nō
dereliquit illū: donec afferret illi
ſceptrū regni. et potentiā adū-
ſus eos qui eum depmebāt: et
mendaces oſtendit qui macla-
uerūt illū: et dedit illi claritatē
eternā. Hec pplm iuſtū et ſemē
ſine querela liberauit a natio-
nibus q̄ illū depmebant. Intra-
uit in aīam ſerui dei: et ſtetit cō-
tra reges horrendos in porten-
tis et ſignis. Et reddidit iuſtis
mercedem laboꝝ ſuoꝝ: ⁊ dedux-
it illos in via mirabili. Et fuit
illis in velamēto diei: et in luce
ſtellaꝝ per noctē. Et trāſtulit il-
los per mare rubꝝ: ⁊ trāſuexit
illos ꝑ aquā nimiā. Inimicos
aūt illoꝝ demerſit in mare: et

ab altitudine infernoꝝ eduxit
illos· Ideo iuſti tulerũt ſpolia i-
pioꝝ: ⁊ decantauerũt dñe nomẽ
ſanctũ tuũ: ⁊ victricẽ manũ tu-
am laudauerũt parit᷑· Quĩ ſa-
piẽtia aperuit os mutoꝝ: ⁊ lĩg-
uas infantiũ fecit diſertas· XI
Direxit opa eoꝝ ĩ manib;
prophete ſancti· Iter fece-
rũt per deſerta que nõ habitãt᷑·
et in locis deſertis fecerũt caſas·
Steterũt ɔtra hoſtes: ⁊ de inimi-
cis ſe vindicauerũt· Sitierũt ⁊
ĩuocauerũt te: et data eſt illis
aqua de petra altiſſima: et req̃-
es ſitis de lapide duro· Per q̃
eñ penas paſſi ſunt inimici il-
loꝝ· a defectione potus ſui: in
eis cũ abũdarẽt filij iſrl' letati
ſunt· Per hec cũ illis deeſſent:
bene cũ illis actũ ẽ· Nã pro fõ-
te q̃dẽ ſempiterni fluminis huma-
num ſanguinẽ dediſti iniuſtis·
Qui cũ minuerẽtur in traducti-
one infantiũ occiſorũ· dediſti
illis abũdantem aquã inſpera-
te: oſtendẽs per ſitim que tunc
fuit· quẽadmodũ tuos exalta-
res: ⁊ adũſarios illoꝝ necares·
Cum eñ temptati ſunt· et q̃dẽ
cum miſcdia diſciplinã accipi-
entes: ſcierũt quẽadmodũ cũ
ira iudicati impij tormẽta pa-
terẽtur· Hos q̃dẽ tanq̃; pater
monẽs probaſti· Illos aũt tã-
q̃; durus rex interrogans condẽ-
naſti· Abſentes eñ et pñtes
ſiſr torquebant᷑· Duplex eñ
illos acceperat tediũ: et gemit⁹
cum memoria pteritoꝝ· Cũ eñ
audirẽt p ſua tormẽta bene ſe-
cum agi cõmemorati ſunt do-
minũ: admirãtes in finẽ exit⁹·
Quẽ eñ in expoſitione praua
proiectũ deriſerũt: in finẽ euẽt⁹
mirati ſunt· Nõ ſiſr iniuſtis
faciẽs: pro cogitationib; aũt i-
ſenſatis iniq̃tates illoꝝ· q̃d q̃dã
errantes colebãt mutos ſerpẽ-
tes et beſtias ſup vacuas: im-
miſiſti illis mltitudinẽ mutoꝝ a-
nimaliũ in vindictã: ut ſcirent
quia per que peccat quis p h̃ ⁊
torquet᷑· Nõ eñ impoſſibilis e-
rat omĩpotẽs manus tua que
creauit orbẽ trarũ ex materia
inuiſa immittere illis mltitudi-
nem vrſorũ· aut audaces leo-
nes· aut noui generis· ira ple-
nas· ⁊ ignotas beſtias: aut va-
porem ignitũ ſpirãtes· ã fumi
odorẽ pferẽtes: aut horrendas
ab oculis ſcintillas emittẽtes:
quaꝝ non ſolũ leſura poterat
illos exterminare: ſed et aſpectus
per timorem occidere· Nam et
ſine his vno ſpiritu poterant
occidi pſecutionẽ paſſi· ab ipis
factis ſuis: et diſperſi per ſpiri-
tum virtutis tue: ſed omnia in
menſura et numero et pondere
diſpoſuiſti· Multũ eñ valere ti-

bi ſoli ſuperat ſemꝑ: et virtuti
brachij tui q̄s reſiſtet: Quia tā-
q̄ȝ momentū ſtatere ſic ē ante
te orbis terrarū: et tamq̄ȝ gutta
roris antelucani que deſcendit
in terram· Et miſereris omniū· q̄a
oīa potes: et diſſimulas peccata
hoīm ꝑpter penitentiā· Diligis
enī oīa q̄ ſunt et nichil odiſti
eorū q̄ feciſti: nec enī odiens a-
liquid ꝯſtituiſti aut feciſti· Quō
aūt poſſet aliq̄d ꝑmanere niſi
tu voluiſſes: aut qđ a te voca-
tū non eſſet ꝯſeruaretur? Parcis
aūt omnibȝ: quonia tua ſunt dn̄e q̄
amas animas·

XII

O quam bonus et ſuauis
ē dn̄e ſpiritꝰ tuus in om-
nibus· Ideoq̄ȝ hos qui exerrāt
partibȝ corripis: et de quibȝ pec-
cant amones: et alloqueris ut
relicta malicia credāt in te dn̄e·
Illos enī antiquos inhabitato-
res terre ſancte tue quos exhor-
ruiſti quoniā odibilia opa tibi fa-
ciebāt ꝑ medicamina et ſacrifi-
cia iniuſta: et filiorȝ ſuorȝ neca-
tores ſine miſericordia· et comeſto-
res viſcerū hoīm et deuoratores
ſanguinis· et auctores paren-
tes aīarȝ inauxiliatarȝ ꝑdere vo-
luiſti a medio ſacramēto tuo·
ꝑ manus parentū nr̄orȝ· ut dig-
nam perciperent peregrinationē
puerorȝ dei: que tibi omnium carior
eſt terra· Sed et hijs tamq̄ȝ homi-
nibȝ pepercisti: et miſiſti anteceſ-
ſores exercitus tui veſpas ut il-
los paulatim exterminarent· Nō
quia impotens eras in bello·
ſubicere impios iuſtis· aut beſtijs
ſeuis· aut verbo duro ſimul ex-
terminare: ſed partibȝ iudicans
dabas locū penitentie· nō igno-
rans quoniā nequā eſt natio eorȝ·
et naturalis malicia ipſorū: et
quoniā non poterat mutari cogi-
tatio illorȝ in perpetuū· Semē
enī erat maledictum ab initio·
Nec timēs aliquē: veniā dabas
peccatis illorȝ· Quis enī dicet tibi
quid feciſti? Aut quis ſtabit con-
tra iudiciū tuū? Aut quis in cō-
ſpectu tuo veniet vindex iniquo-
rum hoīm? Aut quis tibi impu-
tabit: ſi perierint nationes quas
tu feciſti? Nō eſt enī alius deus
quā tu· cui cura eſt de omnibus:
ut oſtendas quoniā nō iniuſte iudi-
cas iudiciū· Neq̄ȝ rex neq̄ȝ tirā-
nus in cōſpectu tuo inquirent de
hijs quos ꝑdidiſti· Cum ergo
ſis iuſtus· iuſte oīa diſponis·
Ipm quoq̄ȝ qui nō debet puni-
ri cōdemnas: et exterū eſtimas
a tua virtute· Virtus enī tua·
iuſticie initiū eſt: et ob hoc qđ om-
nium dn̄s es· omnibȝ te parcere
facis· Virtutē enī oſtendis tu·
qui non crederis eſſe in virtute
cōſummatus: et horȝ qui te neſ-
ciunt audaciā traducis· Tu aūt

dñator virtutis cū trāquillitate
iudicas: ⁊ cū magna reuerētia
diſponis nos. Subeſt enī tibi
cū volueris poſſe. Docuiſti enī
pplm̄ tuū per talia opa. quō o-
portet iuſtū eſſe et humanū: ⁊
bone ſpei feciſti filios tuos: q̊-
niā iudicās das locū in pecca-
tis penitentie. Si enī inimicos
ſeruoꝝ tuoꝝ et debitos morti
cū tanta cruciaſti attētione. et
liberaſti dans tempus et locū
per que poſſent mutari a ma-
licia: cum quanta diligētia iu-
dicaſti filios tuos quoꝝ parē-
tib; iuramēta et cōuētiones de-
diſti bonaꝝ pmiſſionū: Cū er-
go das nobis diſciplinam ini-
micos nr̄os mlʼtipliciť flagel-
las: ut bonitatē tuā cogitemꝰ
iudicātes: ⁊ cū de nobis iudica-
tur ſperemꝰ miſcdiā tuā. Unde
et illis qui in vita ſua inſenſa-
te et iniuſte dixerūt: p hec que
coluerūt dediſti ſumma tormē-
ta. Etenī in erroris via diutiuſ
errauerūt: deus eſtimātes hec
que in aīalib; ſunt ſup vacua:
infantiū inſenſatorū more vi-
uentes. Propť hoc tamq; pu-
eris inſenſatis iudiciū in deriſū
dediſti. Qui aūt ludibriis. et in-
crepationib; nō correcti ſunt:
dignū dei iudiciū experti ſunt.
In hiis enī que patiebanť. mo-
leſte ferebāt: in q̄bus patiētes

indignabāť. Per hi quos pu-
tabant deos in ipis cū extermina-
renť: videntes illū quem olim ne-
gabant ſe noſſe: verū deū ag-
nouerūt. Propť quod et finiſ
cōdēnationis eoꝝ venit ſup il-
los.

XIII

Vani ſunt
aūt omēs hoīes in q̄buſ
nō ſubeſt ſcientia dei: et de hiis q̄
videnť bona nō potuerūt intel-
ligere eū. qui eſt: neq; opib; at-
tendētes agnouerūt quis eſſet
artifex: ſed ā ignē. aut ſpiritū.
aut citatū aerē. aut girū ſtella-
rum. aut nimiā aquā. aut ſo-
lem ⁊ lunā rectores orbis terraꝝ
deos puta uerūt. Quoꝝ et ſi ſpe-
cie delectati deos putauerūt: ſci-
ant quāto hiis dñator eoꝝ ſpe-
cioſior eſt. Speciei enī generator
hec omīa cōſtituit. Aut ſi virtu-
tem et opa eoꝝ mirati ſunt: in-
telligāt ab illis. quō qui hec fe-
cit fortior eſt illis. A magnitu-
dine enī ſpeciei et creature: cog-
noſcibiliť poterit creator horū
videri. Sed tamē adhuc in hiiſ
minor ē querela. Et hii enī for-
taſſe errāt deū querētes: et volē-
tes inuenire. Etenī cū ī opibus
illius cōuerſenť: inquirūt et per-
ſuaſum habent: quō bona ſūt
que videnť. Iterū aūt nec hiis de-
bet ignoſci. Si enī tantū potu-
iſſent ſcire ut poſſent eſtimare
ſeculū: quō huiꝰ dñm nō faci-

lius ĩuenerũt: Infelices aũt ſũt
et inter mortuos ſpes illoꝝ eſt:
qui appellauerũt deos opa ma-
nuũ hoĩm · aurũ et argẽtũ ar-
tis inuẽtionẽ · et ſimilitudines
aĩaliũ · aut lapidẽ inutilẽ opus
manꝰ antique · Aut ſi q̃s arti-
fex faber de ſilua lignũ rectũ ſe-
cuerit · et huiꝰ docte eradat om-
nẽ corticẽ et arte ſua uſus dili-
genť fabricet vas utile in ↄuer-
ſationẽ vite: reliquijs aũt eius
opis ad ꝑparationẽ eſce abuta-
tur: et reliquũ horꝫ qđ ad nul-
lus uſus facit · lignũ curuũ et
verticib; plenũ ſculpat diligen-
ter ꝑ vacuitatẽ ſuã: et ꝑ ſciẽtiã
ſue artis figuret illud · ⁊ aſſimi-
let illud imagini hoĩs aut ali-
cui ex aĩalib; illud cõparet: pli-
niens rubrica · et rubicũdũ fa-
ciẽs fuco colorẽ illius · ⁊ omnẽ
maculã q̃ in illo eſt pliniẽs ter-
ra: et faciat ei dignã habitatio-
nẽ et in pariete ponẽs illud · et
cõfirmãs ferro ne forte cadat
proſpiciẽs illi: ſciens qm̃ non
poteſt adiuuare ſe · Imago eñ
eſt: ⁊ opus eſt illi adiutoriũ · Et
de ſubſtãtia ſua · ⁊ de filijs ſuis ·
et de nuptijs · votũ faciẽs inq̃-
rit · Non erubeſcit loqui cũ illo
qui ſine aĩa eſt: et ꝓ ſanitate q̃-
dem infirmũ depꝛecatur: et ꝓ vi-
ta rogat mortuũ: et in adiuto-
riũ inutilẽ inuocat: et ꝓ itinere
petit ab eo q̃ ambulare nõ po-
teſt: et de acquirendo et de opan-
do et de oĩm rerũ euẽtu petit ab
eo q̃ in oĩb; eſt inutilis · XIIII
Iterũ alius nauigare cogitãs ⁊
ꝑ feros fluctus iter facere inci-
piens: ligno portãte ſe · fragili-
us lignũ inuocat · Illud eñ cupi-
ditas acquirendi excogitauit:
⁊ artifex · ſapiẽtia fabricauit ſu-
a · Tua aũt pater ꝓuidẽtia ab i-
nicio cuncta gubernat: qm̃ dediſ-
ti in mari viã · et inter fluctus
ſemitã firmiſſimam: oſtendẽs nos
qm̃ potens es ex oĩb; ſanare
etiã ſi ſine rate aliq̃s adeat ma-
re · Sed ut nõ eſſẽt vacua ſapiẽ-
tie tue opera: ꝓpter hoc etiã et
exiguo ligno credũt hoĩes aĩas
ſuas: ⁊ tranſeũtes mare per ra-
tem liberati ſunt · Sed et ab ini-
cio cũ perirent ſupbi gigãtes:
ſpes orbis terraꝝ ad ratem cõfu-
giens · remiſit ſeculo ſemẽ nati-
uitatis: que manu tua erat gu-
bernata · Benedictũ eſt eñ lig-
nũ: per qđ fit iuſticia · Per ma-
nus aũt qđ fit ydolũ maledic-
tum eſt · ⁊ ipm̃ · ⁊ qui fecit illud:
quia ille quidẽ opatus ẽ: illud
aũt cum eſſet fragile deus cog-
nominatus ẽ · Similiter aũt odi-
o ſunt deo: impius et impietas
eiꝰ · Etenĩ qđ factũ eſt: cũ illo q̃
fecit tormẽta patietur · Propt̃
hoc ⁊ in ydolis nationũ nõ erit

reſpectus: qm̄ creature dei in o-
diū facte ſūt et in temptacionē
aīe hoīm: ⁊ in muſcipulā pedi-
bus inſipiētiū. Iniciū enī forni-
cationis eſt exquiſicio ydoloꝝ:
et adinuencio illoꝝ corruptio
vite eſt. Neq; enī erat ab inicio:
neq; erūt in perpetuū. Supua-
cuitas enī hoīm hec aduenit ī
orbē t̄raꝝ: et ideo breuis illorū
finis eſt inuentus. Acerbo enī
luctu dolēs pater rapti cito ſibi
filij fecit imaginē: ⁊ illū q̄ tūc q̄-
ſi homo mortuus fuerat nūc
tanq̄; deū colere cepit: et cōſtitu-
it inter ſeruos ſuos ſacra et ſa-
crificia. Deinde interueniēte tem-
pore. cōualeſcēte iniqua ꝯſue-
tudine. hic error tanq̄; lex cuſ-
toditus eſt: et tirannoꝝ impe-
rio colebātur figmēta. Et hos
quos in palā hoīes honorare
nō poterāt ꝓpter hoc ꝙ longe
eſſent: a lōginquo figura eoꝝ
allata. euidētē imaginē regis.
quē honorare volebāt fecerūt
ut illū qui aberat tanq̄; p̄ſentē
colerent ſua ſolicitudine. Pro-
uexit aūt ad hoꝝ culturā ⁊ hos
qui ignorabāt. artificis exími-
a diligentia. Ille enī volēs pluſ
placere illi qui ſe aſſumpſit: e-
laborauit arte ſua ut ſilitudi-
nē in melius figuraret. Multi-
tudo aūt hoīm abducta ꝑ ſpe-
ciem op̄is: eū qui ante tempus
tanq̄; homo honoratus fuerat
nūc deū eſtimauerūt. Et hec fu-
it vite humane deceptio: qm̄ ā
affectui ā regib; deſeruiētes ho-
mines. incōmunicabile nomē
lapidib; ⁊ lignis impoſuerūt.
Et nō ſuffecerat erraſſe eos cir-
ca dei ſcientiā: ſed et in magno
viuētes in ſcientie bello: tot et
tam magna mala pacem ap-
pellāt. Aut enī filios ſuos ſa-
crificātes. aut obſcura ſacrifi-
cia facientes. aut inſanie plenaſ
vigilias habētes. neq; vitam
neq; nuptias mūdas iam cuſ-
todiūt: ſed et alius aliū ꝑ invi-
diam occidit aut adulterās cō-
triſtat: ⁊ omnia cōmixta ſunt.
ſanguis homicidiū furtū et fic-
tio. corruptio et infidelitas. tur-
batio et piuriū: tumultus bo-
norū. dei inmemoratio. aīaꝝ in-
quinatio. natiuitatis immuta-
tio. nuptiaꝝ incōſtantia: inor-
dinatio mechie et impudicicie.
Infandoꝝ enī ydoloꝝ cultura
omīs mali cauſa ē: ⁊ iniciū ⁊ fi-
nis. Aut enī dum letātur inſa-
niūt. aut certe vaticinātur fal-
ſa: aut viuūt iniuſte: aut peie-
rant cito. Dum enī cōfidūt in
ydolis que ſunt ſine aīa: male
iurantes noceri ſe nō ſperant.
Utraq; ergo illis euenient dig-
ne: qm̄ male ſenſerūt de deo. at-
tendētes ydolis: et iurauerūt in

iuſte in ydolo · cõtemnẽtes iuſ-
ticiã· Nõ enĩ iuratiũ eſt virtus:
ſed peccãtiũ pena pambulat
ſemp iniuſtoꝝ puaricationẽ·
Tu aũt deus noſ- XV
ter· ſuauis et verus es: pa-
tiens et in miſcďia diſponens
omĩa· Et ſi enĩ peccauerimus
tui ſumus· ſciẽtes magnitudi-
nẽ tuã: et ſi nõ peccauerimꝰ: ſci-
mus qm̃ apud te ſumus cõpu-
tati· Noſſe enĩ te cõſũmata iuſ-
ticia eſt: et ſcire iuſticiã et virtu-
tem tuã· radix ẽ imoꝛtalitatis·
Non enĩ in erroꝛẽ induxit noſ
hoĩm male artis excogitatio:
nec umbra picture· laboꝛ ſine
fructu· effigies ſculpta p vari-
os coloꝛes· cuius aſpectus dat
inſenſato ɔcupiſcẽtiã: et diligit
mortue imaginis effigiẽ ſine
aĩa· Maloꝝ amatores digni
ſunt morte: qui ſpem habent
in talibus et qui faciũt illos: et
qui diligũt et qui colũt· Sed et
figulus mollẽ terrã premẽs la
borioſe fingit ad uſus nr̃os v-
nũquodque vas: et de eodẽ luto fi-
git que mũda ſunt in uſũ va-
ſa: et ſiliter que hiis ſunt cõtra-
ria· Hoꝝ aũt vaſoꝝ quis ſit v-
ſus iudex eſt figulus· Et cũ la-
boꝛe vario deũ fingit de eodem
luto· ille qui paulo ante de ter-
ra factus fuerat: et poſt puſil-
lum reducit ſe unde acceptus ẽ·
repetitus aĩe debitũ qͣ habebat·
Sed eſt cura illi nõ quia laboꝛa-
turus eſt· nec quoniã breuis il-
li vita ẽ: ſed cõcertat aurificib;
et argẽtariis: ſed et erarios imi-
tatur: et gl'iam pfert qm̃ res ſu-
per uacuas fingit· Cinis eſt enĩ
cor eius: et terra ſup uacua ſpes
illius et luto vilioꝛ vita eius:
qm̃ ignoꝛauit qui ſe finxit: et q
inſpirauit illi aĩam q opatur:
et qui inſufflauit ei ſpiritũ vita-
lem· Sed et eſtimauerũt luſum
eſſe vitã nr̃am: et ɔuerſationẽ
vite cõpoſitã ad lucrũ: et opoꝛ-
tere undecũq; etiã ex malo acq-
rere· Hic enĩ ſcit ſe ſup omẽs de-
linquere: q ex terre materia fra-
gilia vaſa et ſculptilia fingit·
Omẽs enĩ inſipiẽtes et infelices
ſupra modũ aĩe ſupbi ſunt in-
imici ppli tui· et imperãtes illi:
qm̃ omĩa ydola nationũ deos
eſtimauerũt quib; neq; oculo-
rum viſus eſt ad videndũ: neq;
nares ad pcipiendum ſpiritũ·
neq; aures ad audiẽdũ: neq; di-
giti manuũ ad tractãdũ: ſed
et pedes eoꝝ pigri ad ambulã-
dum· Homo enĩ fecit illos: et q
ſpiritũ mutatꝰ ẽ is finxit illos·
Nemo enĩ ſibi ſimilẽ homo po-
terit deũ fingere· Cum enim ſit
moꝛtalis: moꝛtuũ fingit ma-
nib; iniquis· Melioꝛ enĩ eſt ipſe
hiis quos colit: quia ipſe quidem

vixit cum eſſet mortalis: illi aũt
nũq̃3 · Sed et animalia miſer=
rima colunt · Inſenſata enĩ cõ
parata hiis · illis ſunt deterio=
ra · Sed nec aſpectu aliquis ex
hiis aĩalib; bona poteſt cõſpi=
cere · Effugerũt aũt dei laudem:
et benedictionẽ eius · XVI

Propter hec et hiis ſimilia
paſſi ſunt digne tormen=
ta: et p̱ mltitudinẽ beſtiarꝫ exter=
minati ſunt · Pro q̃b; tormen=
tis bene diſpoſuiſti pp̄lm tuũ:
quib; dediſti cõcupiſcẽtiã delec=
tamẽti ſui · nouũ ſaporẽ eſcã
parans eis ortigometram: ut
illi quidem cõcupiſcẽtes eſcam
propter ea que illis oſtenſa et
miſſa ſunt · etiã a neceſſaria cõ=
cupiſcẽtia auerterent̃ · Hii aũt
in breui inopes facti: nouam
guſtauerũt eſcã · Oportebat e=
nim illis ſine excuſatione qui=
dem · ſuperuenire interitũ exercen=
tib; tirãnidem: hiis aũt tantũ
oſtendere quẽadmodũ inimici
eorꝫ exterminabãt̃ · Et enĩ cũ illis
ſuperuenit ſeua beſtiarꝫ ira: mor=
ſibus peruerſorꝫ colubrorꝫ exter=
minabãt̃ · Sed nõ in perpetu=
um tua ira pmãſit: ſed ad cor=
reptionẽ in breui turbati ſunt:
ſignũ habẽtes ſalutis · ad cõme=
morationẽ mãdati legis tue ·
Qui enĩ cõuerſus eſt nõ p̱ hoc
qđ videbat ſanabat̃: ſed per te

oĩm ſaluatorẽ · In hoc aũt oſtẽ=
diſti inimicis tuis: q̃a tu es q̃ li=
beras ab omĩ malo · Illos enĩ
locuſtarꝫ et muſcarꝫ occiderunt
morſus: et nõ eſt inuenta ſani=
tas aĩe illorꝫ: quia digni erant
ab huiuſmodi exterminari · Fili=
os aũt tuos nec draconũ nec
venenatorꝫ vicerũt dẽtes · Miſe=
ricordia enĩ tua adueniens ſa=
nabat illos · In memoria enĩ ſer=
monũ tuorꝫ exterminabãtur: et
velocit̃ ſanabãt̃: ne in altam i=
cidẽtes obliuionẽ nõ poſſẽt tu=
o adiutorio uti · Etenĩ neq; her=
ba neq; malagma ſanauit e=
os: ſed tuus dñe ſermo qui ſa=
nat omĩa · Tu es dñe qui vite
et mortis habes poteſtatẽ: et de=
ducis ad portas mortis et redu=
cis · Homo aũt occidit q̇dẽ
per maliciã aĩam ſuã: et cũ exi=
erit ſpiritus nõ reuertetur nec
reuocabit aĩam que recepta ẽ:
ſed tuã manũ effugere impoſ=
ſibile eſt · Negãtes enĩ noſſe te
impii per fortitudinẽ brachii
tui flagellati ſunt · nouis aq̃s
et grãdinib; et pluuiis pſecuti=
onem paſſi: et per ignẽ cõſum=
mati · Quod enĩ mirabile erat:
in aqua que omnia extinguit
plus ignis valebat · Vindex ẽ
enĩ orbis iuſtorꝫ · Quodã enĩ te=
pore manſuetabatur ignis ne
cõburerẽtur q̃ ad impios miſſa

erant aīalia: ſed ut ipſi videtēſ
ſcirent qm̄ dei iudicio patiunť
pſecutionē· Et quodā tēpore ī
aqua ſupra virtutē ignis exar-
debat undiq;: ut iniquā ťre na-
tionē exterminaret· Pro quibuſ
angelorū eſca nutriſti pplm tu-
um: et paratū panē de celo pſ-
titiſti illis ſine labore omne de-
lectamētū in ſe habētem: ⁊ om-
nis ſaporis ſuauitatē· Subſtā-
tia eī tua dulcedinē tuā quā ī fi-
lios habes oſtendebas: et deſer-
uiens uniuſcuiuſq; voluntati·
ad qd quiſq; volebat cōuerte-
batur· Nix aūt et glacies ſuſti-
nebāt vim ignis· et nō tabeſce-
bant: ut ſcirent qm̄ fructus in-
imicorū exterminabat ignis ar-
dēs in grādine ⁊ pluuia coruſ-
cās· Hoc āt iterū: ut nutrirētur
iuſti· Ignis etiā ſue virtutis ob-
litus ē· Creatura eīm tibi facto-
ri deſeruiēs exardeſcit in tormē-
tū adūſus iniuſtos: et lenior
fit ad benefaciēdū pro hijs qui ī
te cōfidūt· Propter hoc et tūc
omīa trāſfigurata oīm nutri-
ci gratie tue deſeruiebant ad
volūtatē eoꝝ qui a te deſiderati
ſunt: ut ſcirent filij tui quos di-
lexiſti dn̄e: qm̄ nō natiuitatis
fructꝰ paſcūt hoīes: ſed ſermo
tuus hos qui in te crediderīt cō-
ſeruat· Nā eīm ab igne nō po-
terat exterminari ſtatī ab exigu

o radio ſolis calefactū tabeſce-
bat: ut notū omnib; eſſet· qm̄
oportet pūenire ſolem ad bene-
dictionē tuā: ⁊ ad oriētem lucīſ
te adorare· Ingrati eīm ſpes tā-
quā hibernalis glacies tabeſ-
cet: et diſperiet tanq̄ȝ aqua ſu-
peruacua· XVII

Magna ſunt eīm iudicia tu-
a dn̄e: et inenarrabilia verba
tua: pp̄t hoc indiſciplinate aīe
errauerūt· Dum eīm pſuaſum
habent iniqui poſſe dominari
nationi ſcē: vinculis tenebra-
rum et lōge noctis cōpediti· in-
cluſi ſub tectis· fugitiui perpe-
tue prudentie iacuerūt· et dum
putāt ſe latere in obſcuris pec-
catis tenebroſo obliuionis ve-
lamento diſpſi ſunt pauentes
horrende: et cū admiratione ni-
mia pturbati· Neq; eīm que cō-
tinebat illos ſpelūca ſine timo-
re cuſtodiebat: qm̄ ſonitus deſ-
cendens pturbabat illos: ⁊ per-
ſone triſtes illis apparentes pa-
uorē illis pſtabant· Et ignis q̄-
dē nulla vis poterat illis lumē
pbere: nec ſiderū limpide flāme
illuminare poterāt illā noctē
horrendā· Apparebat aūt illiſ
ſubitaneus ignis· timore ple-
nus: ⁊ timore pculſi illius que
nō videbatur faciei eſtimabāt
deteriora eſſe que nō videbātur:
et magice artis appoſiti erāt de-

riſus · et ſapiētie et glorie cor
reptio cū cātumelia · Illi enī q̄
promittebāt timores et ꝑtur
bationes ſe expellere ab aīa lā-
guēte: hij cū deriſu · pleni timo-
re languebāt · Nam ⁊ ſi nichil
eos ex mōſtris · ꝑturbabat: trā-
ſitu aīaliū et ſerpētiū ſibilatio-
ne cōmoti · tremebūdi ꝑibant:
et aerem quē nulla ratione q̄s
effugere poſſet negātes ſe vide-
re · Cū ſit enī timida nequicia:
dat teſtimoniū cōdēnationi ·
Semꝑ enī p̄ſumit ſeua : ꝑtur-
bata cōſciencia · Nichil enī eſt
timor niſi p̄ſumptionis adiu-
toriū: ꝓditō cogitationis aux-
iliorū · Et dum abintus minor
eſt expectatio: maiorē cōputat
ſciētiā ei⁹ cauſe · de qua tormē-
tum preſtat · Illi autē qui in po-
tētem vere noctē · et ab infi-
mis et ab altiſſimis inferis ſu-
ꝑuenientem eūdem ſomnū dor-
mientes: aliquādo mōſtrorū exa-
gitabātur timore: aliquando
aīe deficiebāt traductione · Su-
bitaneus enī illis et inſperatus
timor ſuꝑuenerat · Deinde ſi q̄ſ-
q̄ꝫ ex illis decidiſſet: cuſtodiebat
in carcere ſine ferro recluſus ·
Si enī ruſticus q̄s erat aut paſ-
tor aut agri laborū opari⁹ p̄o-
cupatus eſſet: ineffugibilē ſuſ-
tinebat neceſſitatē · Una enī ca-
tena tenebrarū oēs erāt colli-
gati · Siue ſpiritus ſibilās ā ī-
ter ſpiſſos arborū ramos auiū
ſonus ſuauis · aut vis aque de-
currētis nimiū · aut ſonus va-
lidus p̄cipitatarū petrarū: aut
ludentiū aīaliū · curſus inuiſus ·
aut mugientiū valida beſtiarū
vox: aut reſonās de altiſſimis
montib; echo · Deficientes faci-
ebat illos p̄ timore · Omnis enī
orbis terrarū limpido illumina-
batur lumine: ⁊ non impeditis
operib; cōtinebatᷣ · Solis autē
illis ſuppoſita erat grauis nox:
ymago tenebrarū que ſuꝑ ven-
tura illis erat · Ipſi ergo ſibi erāt
grauiores tenebris · XVIII
Sanctis autē tuis maxima
erat lux: et horū quidē vo-
cem inimici audiebāt · ſed figu-
ram non videbāt · Et quia nō
⁊ ipſi ꝑ eadem paſſi erāt magni-
ficabāt te: et qui ante leſi erant
q̄a nō ledebātᷣ gracias agebāt
tibi: et ut eſſet differētia · donū
petebāt · Propter qđ ignis ar-
dētem columnā ducem habue-
runt ignote vie: ⁊ ſolem ſine le-
ſura boni hoſpicij preſtitiſti ·
Digni quidem illi carcere luce ⁊
pati carcerem tenebrarū qui in-
cluſos cuſtodiebāt filios tuos ·
ꝑ quos incipiebat incorruptū
legis lumen ſeculo dari: dū co-
gitarent iuſtorū occidere infan-
tes · et uno expoſito filio ſed li-

lerato intraductionē illoꝝ mul-
titudinē filioꝝ abſtuliſti: et pa-
riter illos ꝑdidiſti in aquā va-
lidā. Illa enī nox ante cognita
eſt a prībus nrīs: ut vere ſcien-
tes q̄bus iuramētis crediderūt
animequiores eſſent. Suſcepta ē
aūt a ꝑplo tuo. ſanitas quidē
iuſtorū: iniuſtoꝝ aūt extermina-
cio. Sicut enī leſiſti adūſarioſ
nrōs: ſic et nos ꝓuocans ma-
gnificaſti. Abſcōſe enī ſacrifi-
cabāt iuſti pueri bonoꝝ: et iuſ-
ticie legem icōcordiā diſpoſue-
rūt ſiliſ bona et mala receptu-
ros iuſtos: prīs decātātes lau-
des. Reſonabat aūt incōueni-
ēs inimicoꝝ vox: et flebilis au-
diebatur planctus ploratorū
infantiū. Simili aūt pena ſeruꝰ
cū dn̄o afflictus eſt: et popula-
ris homo regi ſilia paſſus. Si-
miliſ ergo oēs uno noīe mor-
tis mortuos habebāt īnume-
rabiles. Nec enī ad ſepeliendū
vivi ſufficiebant: qm̄ uno mo-
mēto que erat p̄clarioꝛ natio
illoꝝ exterminata eſt. De omīb;
enī nō credentes ꝓpter benefici-
a: tūc cū primū fuit exterminiū
p̄mogenitoꝝ ſpoſpōderunt po-
pulū dei ſe eſſe. Cum enī quietū
ſilentiū cōtineret omīa. et nox
in ſuo curſu mediū iſ haberet:
omīpotēs ſermo tuus dn̄e exi-
liens de celo a regalib; ſedibuſ

durus debellator in mediā ext-
minij terram ꝓſiluit: gladius
acutus inſimulatū imperiū tu-
um portans. et ſtans repleuit
omīa morte: et uſq; ad celū at-
tingebat ſtans in t̄ra. Tūc cōti-
nuo viſus ſomnioꝝ maloꝝ t̄-
bauerūt illos: ⁊ timoꝛes ſuper-
uenerūt inſperati. Et alius ali-
bi ꝓiectus ſeminiuꝰ: ꝓpt̄ quā
moriebat̄ cauſam demōſtrabat
mortis. Viſiones enī que illoſ
turbauerūt hec p̄monebant:
ne inſcii quare mala paterebā-
tur perirent. Tetigit aūt tunc et
iuſtos tēptacio mortis: ⁊ cōmo-
cio in heremo facta eſt multitu-
dinis: ſed nō diu ꝑmāſit ira tu-
a. Properans enī homo ſine
querela dep̄cari pro ꝓplis. pro-
ferens ſeruitutis ſue ſcutū ora-
tionē: et ꝑ incenſum dep̄catio-
nem allegans. reſtitit ire et fi-
nem impoſuit neceſſitati: oſtē-
dens qm̄ tuus eſt famulus. Vi-
cit autē turbas non in virtute
corporis nec armatura poten-
tie: ſed verbo illū q̄ ſe vexabat
ſubiecit: iuramēta parentum
et teſtamētū cōmemorās. Cum
enī iam aceruatim cecidiſſent
ſuꝑ alterutrū mortui: interſtitit.
⁊ amputauit impetū: ⁊ diuiſit
illā que ad vivos ducebat viā:
In veſte enī poderis quā habe-
bat totus erat orbis t̄raꝝ: ⁊ pa-

rentū magnalia in q̄tuor ordi-
nib; lapidū erāt ſculpta: ⁊ ma-
gnificētia tua in diademate ca-
pitis illius ſcripta erat: hiis āt
ceſſit qui exterminabat: et hec ex-
timuit. Erat eñ ſola temptati-
o ire ſufficiens. XVII
Impiis autē uſq; ī noviſ-
ſimū ſine miſericordia ira ſupueñt.
Preſciebat eñ et futura illo-
rū: qm̄ ipi cū reuerſi eſſent ut ſe-
ducerēt ⁊ cū magna ſollicitudi-
ne pmiſiſſēt illos: cōſeq̄bātur
illos penitētie actus. Adhuc e-
nim īnt manus habentes luc-
tū ⁊ deplorātes ad monumēta
mortuorū aliā ſibi aſſumpſe-
rūt cogitationē inſcientie: et q̄s
rogantes ꝓiecerāt: hos tanq̄;
fugitiuos pſeq̄bāt̃. Ducebat
eñ illos ad hūc finē digna ne-
ceſſitas: et hoꝝ que acciderant
ꝯmemorationē amittebāt: ut
que deerāt tormētis repleret pu-
nicio: et pp̄ls quidē tuus mira-
bilit̃ tranſiret: illi aūt nouam
mortē inuenirēt. Omīs eñ cre-
atura ad ſuū genus ab initio
refigurabat̃ deſeruiēs tuis pre-
ceptis: ut pueri tui cuſtodirent̃
illeſi. Nam nubes caſtra eorū
obūbrabat: ⁊ ex aqua que āte
erat terra arida apparuit: et ex
mari rubro via ſine īpedimen-
to: et cāpus germinās de pfū-
do nimio: per quē omīs natio
tranſiuit. que tegebat̃ tua ma-
nu videntes tua mirabilia et mō-
ſtra. Tanquā equi eñ depaue-
runt eſcam: et tanquā agni ex-
ultauerūt magnificātes te do-
mine qui liberaſti illos. Memo-
res eñ erāt adhuc eorū q̄ in in-
colatu illoꝝ facta fuerāt: quē-
admodū pro natione aīalīu e-
duxit t̄ra muſcas: et ꝓ piſcib;
eructauit fluui⁹ mltitudinē ra-
narū. Nouiſſime aūt viderunt
nouā creaturā auiū cū abduc-
ti cōcupiſcētia poſtulauerūt eſ-
cas epulationis. In allocutio-
ne eñ deſiderii aſcendit illis de
mari ortigometra: et vexatio-
nes pcc̄orib; ſupuenerūt nō ſi-
ne illis q̄ ante facta erāt argu-
mētis p vim fluminū. Iuſte eñ
patiebant̃ ſecūdū ſuas nequi-
cias. Etenī indeteſtabilē hoſpi-
talitatē inſtituerūt. Alii quidē
ignotos nō recipiebant adue-
nas. Alii aūt bonos hoſpites
in ſeruitutē redigebāt. Et nō ſo-
lū hoc: ſed et alius quidē reſpec-
tus illoꝝ erat: qm̄ inuiti recipi-
ebāt extraneos qui aūt cū leti-
cia receperūt hos qui eiſdē uſi e-
rāt inſtitutis: ſeuiſſimis afflix-
erūt dolorib;. pcuſſi ſunt autē
cecitate. ſicut illi in forib; iuſti:
cū ſubitaneis cooperti eſſent te-
nebris. Vnuſquiſq; trāſitum
hoſtii ſui querebat. In ſe eñ ele-

mēta dñi cõuertūtur ſicut in or-
gano qualitatis ſonus immuta-
tur: et omnia ſuũ ſonũ cuſtodi-
unt. Unde eſtimari ex ipo viſu
certo poteſt. Agreſtia enim in a-
quatica cõuertebātur: et quecũq;
erãt natãtia in terra trãſiebant.
Ignis in aqua valebat ſupra
ſuã virtutem: et aqua extinguē-
tis nature obliuiſcebatur. Flam-
me econtrario corruptibilium
aĩaliũ nõ vexauerũt carnes co-
ambulãtiũ: nec diſſoluebãt il-
lã que facile diſſoluebatur ſicut
glacies bonã eſcã. In omnibus
enĩ magnificaſti ppl'm tuũ do-
mine. et honoraſti: et nõ deſpex-
iſti in omni tempe et in omni lo-
co aſſiſtens eis. Explicit liber
Sapie. Incipit plogus in librũ

MUltorũ Eccliſticum.
nobis et magnorũ
p legem et pphetas
aliosq; q ſecuti ſũt
illos ſapiētia demõſtrata ē: in
quib; oportet laudare iſrl' doc-
trine et ſapiētie cauſa: quia nõ
ſolũ ipos loquẽtes neceſſe ẽ eſ-
ſe ptos: ſed etiã extraneos poſ-
ſe et diſcentes et ſcribẽtes doctiſ-
ſimos fieri. Auus meus iheſus
poſtq; ſe amplius dedit ad dili-
gẽtiã lectionis legis et pphe-
tarũ et aliorũ librorũ qui nobis a
parentib; nrĩs traditi ſunt vo-
luit et ipſe ſcribere aliqd horũ
que ad doctrinã et ſapiẽtiã ptĩ-
nent: ut deſiderãtes diſcere et illo-
rum periti fieri magis magiſ-
q; attendãt animo: et cõfirmē-
tur ad legitimã vitã. Hortor
itaq; venire vos cũ beniuolen-
tia et attentiori ſtudio lectionẽ
facere: et veniã habere in illis ĩ
qbus videmur ſequẽtes imagi-
nem ſapientie: et deficere in ver-
borũ cõpoſitione. Nam defici-
unt verba hebraica: quãdo fu-
erũt tranſlata ad aliã linguã.
Nõ aũt ſolũ hec: ſed et ipa lex
et pphete ceteraq; aliorũ librorũ
nõ paruam habent differenti-
am quando inter ſe dicuntur.
Nam in octauo et triceſimo an-
no temporibus ptolomei euer-
getis regis poſtq; perueni in e-
giptum: et cum multum tem-
poris ibi fuiſſem inueni ibi li-
bro relictos non parue neq;
cõtemnende doctrine. Itaq; bo-
num et neceſſarium putaui et
ipe aliquam addere diligentiã
et laborem. interpretandi librũ
iſtum: et multa vigilia attuli
doctrinam in ſpacio temporis
ad illa que ad finem ducunt li-
brum iſtum dare: et illis qui
volunt animũ intendere et diſ-
cere quẽadmodũ oporteat in-
ſtituere mores qui ſcdm legem
dñi pposuerit vitã agere. Inci-
pit liber eccleſiaſticus. Cap. I.

Omnis ſapien-
cia a dño deo ē:
et cū illo fuit
ſemp: ⁊ eſt an-
te euum. Are-
nā maris et
pluuie guttas ⁊ dies ſeculi: qͥs
dinumerauit: altitudinē celi ⁊
altitudinē t̄re et ꝓfundū abiſ-
ſi: qͥs dimēſus ē ſapiētiā dei p̄-
cedētem oīa: qͥs īueſtigauit
prior omniū creata ē ſapiētia:
et intellectus prudētie ab euo.
Fons ſapiētie verbū dei ī excel-
ſis: et ingreſſus illius mādata
eterna. Radix ſapiētie cui reue-
lata eſt. et aſtutias illius quis
agnouit: Diſciplina ſapientie
cui reuelata eſt et manifeſtata:
⁊ mltiplicationē ingreſſus illi-
us quis intellexit: Unus eſt al-
tiſſim⁹ creator oīm omnipotēs.
⁊ rex potēs. et metuēd⁹ nimis:
ſedēs ſup thronū illius: et do-
minās deus. Ipe creauit illā in
ſpiritu ſancto: et vidit et dinu-
merauit et mēſus ē. Et effudit
illā ſup oīa opa ſua: et ſup
oēm carnē ſcdm datū ſuū: et p̄-
bet illā diligētib; ſe. Timor do-
mini glīa et glatio: et leticia ⁊
corona exultationis. Timor
dñi delectabit cor: et dabit leti-
ciā et gaudiū ī longitudinē di-
erū. Timenti deū bene erit in ex-
tremis: ⁊ ī die defunctionis ſue
benedicet. Dilectio dei honora-
bilis ſapiētia: quib; autē appa-
ruerit in viſu. diligunt eam.
in viſione et ī agnicione mag-
nalium ſuorum. Inicium ſapi-
entie timor domini: et cū fidelib;
in vulua cōcreatus eſt: et cum
electis feminis graditͬ. et cū iuſ-
tis et fidelib; agnoſcitͬ. Timor
dñi ſcientie religioſitas. Reli-
gioſitas cuſtodiet et iuſtifica-
bit cor: iocūditatē atq; gaudiū
dabit. Timenti deū bene erit in
extremis et in dieb; conſolatio-
nis illius benedicetͬ. Plenitudo
ſapientie timere deū: et plenitu-
do a fructib; illi⁹. Omē domū
illius implebit a gñationib;:
et receptacula a theſauris illi⁹.
Corona ſapiētie timor dñi: re-
plens pacem et ſalutis fructū:
et vidit et dinumerauit eā. Vtra-
que aūt ſunt dona dei. Scienci-
am ⁊ intellectū prudētie ſapien-
tia cōparciet: ⁊ gloriā tenentiū
ſe exaltat. Radix ſapiētie eſt ti-
mere deū: rami eñi illius longe-
ui. In theſauris ſapientie intel-
lectus ⁊ ſcientie religioſitas: ex-
ecratio aūt peccatorib; ſapien-
tia. Timor dñi expellit peccatū.
Nā qui ſine timore eſt nō pote-
rit iuſtificari: iracūdia eñi ani-
moſitatis illius ſubuerſio eiꝰ
eſt. Uſq; in tempus ſuſtinebit
patiens: et poſtea redditio io-

cunditatis. Bonus ſenſus uſ-
q; in tempus abſcōdet verba il-
lius: et labia multorū enarrabūt
ſenſum illius. In theſauris ſa-
piencie ſignificatio diſcipline:
execratio aūt peccatori cultura
dei. Fili ↄcupiſcēs ſapiēciā cō-
ſerua iuſticiā: et deus p̄bebit il-
lā tibi. Sapiēcia enī et diſcipli-
na timor dn̄i: et q̄ beneplacitū
eſt illi fides et mā̄ſuetudo: et ad
implebit theſauros illius. Cō-
tumax nō ſis et incredibilis ti-
mori dei: et ne acceſſeris ad illū
duplici corde. Ne fueris ypocrita
in cōſpectu hoīm: et nō ſcāda-
lizeris in labijs tuis. Attende ī
illis ne forte cadas: et adducas
aīe tue inhonoracōnē: et reue-
let deus abſconſa tua: et in me-
dio ſinagoge elidat te: quī ac-
ceſſiſti maligne ad dominum.
et cor tuum plenum eſt dolo et
fallacia. II

Fili accedens ad ſeruitutem
dei. ſta in iuſticia et in timore: et
p̄para aīam tuā ad temptacio-
nem. Deprime cor tuū et ſuſti-
ne: et inclina aurem tuā et ſuſ-
cipe verba intellectus: et ne feſ-
tines in tempus obductionis.
Suſtine ſuſtētaciones dei: con-
iūgere deo et ſuſtine: ut creſcat
in nouiſſimo vita tua. Omne
qd̄ tibi applicitū fuerit accipe.
et in dolore ſuſtine. et in humi-
litate tua paciēciā habe: quō-
niā in igne p̄batur aurū et argen-
tum: hoīes vero receptibiles in
camino humiliationis. Crede
deo et recuperabit te: et dirige vi-
am tuā et ſpera in illū. Serua
timorē illi⁹: et in illo veteraſce.
Metuētes dn̄m ſuſtinete miſeri-
cordiā eius: et non deflectatis
ab illa ne cadatis. Qui timetis
dn̄m credite illi: et nō euacua-
bit merces veſtra. Qui timetis
dn̄m ſperate in illū: et in oblec-
tacionē veniet vobis miſcdia.
Qui timetis dn̄m diligite illū:
et illuminabūtur corda veſtra.
Reſpicite filij naciones hoīm:
et ſcitote q̄a nullus ſperauit in
dn̄o. et cōfuſus eſt. Quis enim
p̄manſit in mandatis eius: et
derelictus eſt: aut q̄s inuocauit
eū: et deſpexit illū: Quonia piuſ
et miſericors eſt deus: et remittet
in die tribulacionis peccata: et
protector eſt omnib; exquirētib;
ſe in veritate. Ve duplici corde
et labijs ſceleſtis et manibus
malefaciētib;: et peccatori terrā
īgredienti duab; vijs. Ve diſſo-
lutis corde. q̄ nō credūt deo: et ide-
o nō p̄tegētur ab eo. Ve hijs
qui pdiderūt ſuſtinēciā: et q̄ dere-
liquerūt vias rectas: et diuerte-
rūt in vias prauas. Et quid fa-
cient cum inſpicere ceperit dn̄s:
Qui timēt dn̄m non erūt in cre-

dibiles verbo illius: et qui dili-
gūt illū cōſeruabūt verbū illi-
us. Qui timēt dn̄m inquirent
que beneplacita ſunt ei: et qui
diligūt eum replebunt̄ lege ip-
ſius. Qui timēt dn̄m prepara-
būt corda ſua: et in cōſpectu il-
lius ſanctificabūt aīas ſuas.
Qui timēt dn̄m cuſtodiēt mā-
data illi⁹: ⁊ paciētiā habebūt
uſq; ad inſpectionē illius dicē-
tes. Si penitentiā nō egerim⁹
incidemus in man⁹ dn̄i: et nō
in manus hoīm. Secdm̄ enim
magnitudinē illius: ſic et miſe-
ricordia illius cū ipſo eſt.

Filij ſapientie III

eccleſia iuſtorū: et natio illorū
obediētia et dilectio. Judicium
pr̄is audite filij: et ſic facite ut
ſalui ſitis. De⁹ enī honorauit
prēm in filijs: et iudiciū mr̄is
exquirens firmauit in filios.
Qui diligit deū exorabit ꝓ pec-
catis ⁊ cōtinebit ſe ab illis ⁊ in
orōne dierū exaudiet̄: et ſicut
qui theſauriſat ita ⁊ qui hono-
rificat mr̄em ſuam. Qui hono-
rat prēm ſuū iocūdabit̄ in fili-
js: et in die orationis ſue exau-
dietur. Qui honorat prēm ſu-
um vita viuet longiore: et qui
obedit pr̄i refrigerabit mr̄em.
Qui timet dn̄m honorat parē-
tes: ⁊ quaſi dn̄is ſeruiet hijs q̄
ſe genuerūt. In ope ⁊ ſermone
et omī paciētia honora prēm
tuū ut ſupueniat tibi benedicti-
o a deo: et benedictio illius in
nouiſſimo manet. Benedictio
pr̄is firmat domos filiorꝫ: ma-
ledictio aūt mr̄is eradicat fun-
damēta. Ne glorieris in cōtu-
melia pr̄is tui: non enī eſt tibi
gloria ſed cōfuſio. Gloria enī
hoīs ex honore pr̄is ſui: ⁊ de-
decus filij. pater ſine honore.
Fili ſuſcipe ſenectam pr̄is tui
et nō cōtriſteres eū in vita illi⁹:
et ſi defecerit ſenſu. veniā da: et
ne ſpernas eum in tua virtute.
Elemoſina enī patris non erit
in obliuione. Nam ꝓ peccato
matris reſtituet̄ tibi bonū: ⁊ in
iuſticia edificabit̄ tibi. et in die
tribulacionis cōmemorabitur
tui: et ſicut ī ſereno glacies. ſol-
uentur peccata tua. Quā male
fame eſt qui derelinquit prēm: ⁊
eſt maledictus a deo qui exaſpe-
rat mr̄em. Fili in manſuetudi-
ne opa tua pfice: et ſup hoīm
gloriā diligeris. Quāto mag-
nus es humilia te in omīb;. et
corā deo inuenies graciā: quī
magna potētia dei ſolius: ⁊ ab
humilib; honorat̄. Altiora te
ne queſieris: et fortiora te ne
ſcrutat⁹ fueris: ſed que p̄cepit
tibi deus illa cogita ſemp: et in
pluribus opinionib; eius ne fu-
eris curioſus. Nō eſt enī tibi ne-

ceſſariū ea que abſcōdita ſunt
videre oculis tuis· Inſupuacu-
is rebꝫ noli ſcrutari multipliciť
et in pluribꝫ eius opibꝫ nō eriſ
curioſus· Plurima enī ſuper
ſenſū hoīm oſtenſa ſunt tibi·
Multos enī ſupplātauit ſuſpi-
cio illoꝝ: et in vanitate detinu-
it ſenſus illoꝝ· Cor durū habe-
bit male in nouiſſimo: et qui
amat piculū· in illo pibit· Cor
ingrediēs in duas vias nō ha-
bebit ſucceſſus: ⁊ prauicors in
illis ſcandalizabiť· Cor nequā
grauabiť in doloribꝫ: et pecca-
tor adiciet ad peccādū· Sina-
goge ſupboꝝ nō erit ſanitas:
frutex enī peccati eradicabiť in
illis et nō intelligeť· Cor ſapiē-
tis intelligiť ī ſapiētia: ⁊ auris
bona audiet cū omni cōcupiſcē-
cia ſapiētiā· Sapiēs cor et ītel-
ligibile abſtinebit ſe a pccīs:
et ī opibꝫ iuſticie ſucceſſus ha-
bebit· Ignē ardētem extinguit
aqua: et elemoſina reſiſtit pec-
catis: et deus ꝓſpector eſt eius
qui reddit gratiā· Meminit in
poſterū: et in tempe caſus ſui ī-
ueniet firmamētū· IIII

Fili elemoſinā pauperis
ne defraudes: ⁊ oculos tu-
os ne tranſuertas a paupere·
Animam eſurientē ne deſpexeris:
et nō exaſperes pauperē in in-
opia ſua· Cor inopis ne afflix-
eris: et nō ꝓtrahas datū angu-
ſtiāti· Rogatonē contribulati
ne abicias: ⁊ non auertas faci-
em tuam ab egeno· Ab inope
ne auītas oculos tuos ꝓpť irā:
et non relinquas querentibꝫ ti-
bi retro maledicere· Maledicen-
tis enī tibi in amaritudine aīe
exaudieť deꝑcatio illius: exau-
diet aūt eū qui fecit illū· Cōgre-
gacioni pauperū affabilem te
facito: et pſbitero humilia ani-
mam tuā: ⁊ magnato humili-
a caput tuū· Declina pauperi
ſine triſticia aurem tuā: et red-
de debitū tuū: et reſpōde illi paci-
fice in māſuetudine· Libera eū
qui iniuriam patitur de manu
ſupbi: ⁊ non acide feras in ani-
ma tua· In iudicando eſto pu-
pillis miſericors ut pater· et ꝓ
viro matri illorū: et eris tu ve-
lut filius altiſſimi obediēs: et
miſerebiť tui magiſq; mater·
Sapientia filijs ſuis vitam in-
ſpirat: et ſuſcipit inquirētes ſe:
et pibit in via iuſticie· Et qui il-
lam diligit diligit vitam: et q
vigilauerit ad illā cōplectētur
placorē eius· Qui tenuerit illā
vitam hereditabūt: et quo intrō-
bit benedicet deus· Qui ſeruiūt
ei obſequētes erūt deo: et eos q
diligūt illā diligit deꝰ· Qui au-
dit illā iudicabit gentes: et qui
intuetur illam pmanebit cōfi-

dēs· Si crediderit ei ꝑmanebit ⁊
hereditabit illā: ⁊ erūt ī ꝯfirma
cōne creature illoꝝ: qm̄ ī tēpta-
cione ambulat cū eo et ī ꝑmis
eligit eū· Timorē et metū et ꝓ-
bacionē inducet ſup illū: ⁊ cru-
ciabit illū ī tribulacōne doctri-
ne ſue donec temptet eū in co-
gitacionib; ſuis: et credat ani-
me illi⁹· Et firmabit illū et iter
adducet directū ad illū: et letifi-
cabit illum ⁊ denudabit illi ab-
ſconſa ſua: ⁊ theſaurizabit ſu-
ꝑ illū ſcientiā et intellectū iuſti-
cie· Si aūt oberrauerit derelin-
quet eū: et tradet eū in manus
inimici ſui· Fili ꝯſerua temp⁹:
et deuita a malo· Pro aīa tua
ne cōfundaris dicere verū· Eſt
enim confuſio adducens pec-
catū: ⁊ ē ꝯfuſio adducēs gl'iā ⁊
graciā· Ne accipias faciē adū-
ſus faciē tuā: nec adūſus ani-
mā tuā mēdaciū· Ne reuerearis
proximū tuū in caſu ſuo: nec
retineas verbū ī tēpore ſalutis·
Non abſcondas ſapiēciam tu-
am in decore ſuo· In līgua eīm
ſapiēcia dinoſcitur: et ſenſus ⁊
ſciencia ⁊ doctrina in verbo ſen-
ſati: et firmamētū in opib; iuſ-
ticie· Non contradicas verbo
veritatis ullomodo: et demēda-
cio ieruditionis tue cōfundere·
Nō cōfūdaris cōfiteri peccata
tua: et ne ſubicias te omni ho-
mini pro peccato· Noli reſiſte-
re ꝯtra faciē potentis: nec cone-
ris contra ictū fluuij· Pro iuſ-
ticia agonizare ꝓ aīa tua: ⁊ uſ-
q; ad mortem certa ꝓ iuſticia:
et deus expugnabit ꝓ te inimi-
cos tuos· Noli citatus eſſe in
lingua tua: et inutilis et remiſ-
ſus ī opib; tuis· Noli eſſe ſicut
leo in domo tua euertēs domeſ-
ticos tuos: et opprimēs ſubiec-
tos tibi· Non ſit porrecta ma-
nus tua ad accipiēdū et ad dā-
dū collecta·

V

Noli attendere ad poſſeſſio-
nes iniquas: et ne dixeris ē mi-
chi ſufficiens vita· Nichil eīm ꝓ-
derit ī tempe vindicte et obduc-
tionis· Ne ſequaris in fortitu-
dine tua cōcupiſcēciā cordis tu-
i: et ne dixeris· Quomō potui:
ā q̄s me ſubiciet ꝓpt̄ facta mea:
De⁹ aūt vindicās vindicabit·
Ne dixeris· Peccaui: et q̄d mi-
chi accidit triſte: Altiſſim⁹ eīm ē
paciens redditor· De ꝓpiciatu
pccōꝝ noli eſſe ſine metu: neq;
addicias pccm̄ ſup pccm̄: ⁊ ne
dicas· Miſeratio dn̄i magna ē:
mltitudinis pccōꝝ meoꝝ miſe-
rebitur· Miſcdia eīm et ira ab il-
lo cito ꝓximāt: ⁊ in peccatores
reſpicit ira illius· Ne tardes cō-
uerti ad dn̄m: et ne differas de
die in diem· Subito eīm veni-
et ira dn̄i: et in tempe vindicte

diſpdet te. Noli anxius eſſe in
diuitijs iniuſtis: nõ eñ ꝓderũt
tibi ĩ die obductionis ⁊ vindic-
te. Non ventiles te in omnem
ventum: ⁊ non eas in omnem
viam. Sic eñ omĩs peccator
probatur in duplici lingua.
Eſto firmus in via dñi et in ve-
ritate ſenſus tui et ſciencia: ⁊ ꝓ-
ſequatur te verbũ pacis et iuſ-
ticie. Eſto manſuetus ad audi-
endum verbũ dei ut intelligas:
et cum ſapiẽtia proferes reſpõ-
ſum verũ. Si eſt tibi intellectuſ
reſpõde proximo: ſin aũt ma-
nus tua ſit ſup os tuũ: ne capi-
aris in verbo indiſciplinato ⁊
cõfundaris. Honor et gloria
in ſermone ſenſati: lingua vͦo
imprudẽtis ſubuerſio eſt ipiꝰ.
Nõ appelleris ſuſurro in vita
tua: et lingua tua ne capiaris
et cõfundaris. Sup furem eñ
eſt cõfuſio et peniẽtia: et deno-
tacio peſſima ſup bilinguẽ: ſu-
ſurratori aũt odiũ ⁊ inimicicia
et cõtumelia. Juſtifica puſillũ
et magnũ ſiĺiter. VI

Noli fieri pro amico inimi-
cus ꝓximo. Improperiũ
eñ et cõtumeliã malus heredi-
tabit: et omĩs peccator ĩuidus
et bilinguis. Non te extollas ĩ
cogitatione aĩe tue velut tau-
rus ne forte eliDatur virtus tu-
a ꝑ ſtulticiã: et folia tua come-
dat et fructus tuos ꝑdat: et re-
linquaris velut lignũ aridum
in heremo. Anima eñ nequã
diſperdet qui ſe habet: et ĩ gau-
dium inimicis dat illũ: et dedu-
cet ĩ ſortẽ impiorũ. Verbũ dul-
ce multiplicat amicos et miti-
gat inimicos: et lingua eucha-
ris ĩ bono hoĩe abũdabit. Multi
pacifici ſint tibi: et cõſiliarius
ſit tibi unus de mille. Si poſſi-
des amicũ in temptacione poſ-
ſide eũ: ⁊ ne facile credas ei teip-
ſum. Eſt eñ amicus ſecũdum
tempus ſuũ: et non ꝑmanebit
in die tribulacionis. Et eſt ami-
cus q̃ ꝯũtĩt ad amiciciã ⁊ ẽ ami-
cus qui odiũ et rixã et cõuicia
denudabit. Eſt aũt amicus ſo-
cius menſe: et non ꝑmanebit
in die neceſſitatis. Amicus ſi
ꝑmanſerit fixus. erit tibi quaſi
coequalis: et in domeſticis tuiſ
fiducialĩt aget. Si humiliaue-
rit ſe contra te ⁊ a facie tua ab-
ſcõderit ſe: unanimem habebiſ
amiciciã bonã. Ab inimicis
tuis ſeparare: et ab amicis tu-
is attende. Amicus fortis fide-
lis ꝓtectio: q̃ aũt inuenit illũ
inuenit theſaurũ. Amico fide-
li nulla eſt cõparacio: et non ẽ
digna ponderacio auri et argẽ-
ti ꝯtra bonitatẽ fidei illiꝰ. Ami-
cus fidelis medicamentũ vite ⁊
ĩmortalitatis: ⁊ qui metuũt do-

minū inuenīūt illū· Qui timet
deū eque habebit amiciciā bo-
nam: qm̄ ſcd̄m illū erit amic⁹
illius · Fili a iuuētute tua exci-
pe doctrinā: et uſq; ad canos ī-
uenies ſapiētiam · Quaſi is q̄
arat et qui ſeminat accede ad
eam: et ſuſtine bonos fructus
illius· In ope eīn ipſius exiguū
laborabis: et cito edes de gn̄a-
tionib; illius· Quā aſpera eſt·
nimiū ſapiētia indoctis homi-
bus: et nō pmanebit in illa ex-
cors · Quaſi lapidis virtus ꝓ-
bacio erit in illis: ⁊ nō demora-
būtur proicere illā· Sapientia
eīn doctrine ſcd̄m nomē ē eius:
et nō ē multis manifeſta· Qui-
bus aūt cognita ē pmanet uſ-
q; ad cōſpectū dei · Audi fili et
accipe ↄſiliū ītellect⁹: et ne abi-
cias cōſiliū meū · Inice pedē tu-
um in compedes illius: et ītor-
ques illius collū tuū· Subice
humerū tuū et porta illam: et
ne accidieris vinculis eius · In
omī animo tuo accede ad illā:
et in omni virtute tua conſer-
ua vias eius · Inueſtiga illam
et manifeſtabit̄ tibi: ⁊ continē'
factus ne derelinquas eam· In
nouiſſimis eīn inuenies requi-
em ī ea: ⁊ cōuertet̄ tibi in oblec-
tationē· Et erūt tibi ↄpedes ei⁹
in ꝓtectionē fortitudinis ⁊ ba-
ſes virtutis: et torques illius ī
ſtolam glorie· Decor eīn vite ē
in illa: et vincula illius alliga-
tura ſalutis· Stola glīe indues'
eam· et coronā gratulacionis
impones tibi· Fili ſi attenderis
michi diſces eam: et ſi accomo-
daueris animū tuū ſapiēs eris·
Si inclinaueris aurem tuā exci-
pies doctrinā: et ſi dilexeris au-
dire ſapiens eris· In multitudi-
ne pſbiterorū prudentiū ſta· et
ſapientie illorꝫ ex corde cōiūge-
re: ut omnē narracionē dei poſ-
ſis audire: et ꝓuerbia laudis
nō effugiāt a te· Et ſi videris ſē-
ſatum euigila ad eum: et gra-
dus hoſtiorꝫ illius exterat pes
tuus · Cogitatū tuū habe in p̄-
ceptis dei · et in mādatis illius
maxime aſſidu⁹ eſto: et ipē da-
bit tibi cor: et cōcupiſcētia ſapi-
entie dabitur tibi· VII

Noli facere mala et nō te app̄-
hendent: diſcede ab iniq̄
et deficiēt mala abs te· Fili nō
ſemines mala in ſulcis iniuſti-
cie: et nō metes ea in ſeptuplū·
Noli querere ab hoīe ducatū:
neq; a rege cathedrā honoris·
Non te iuſtifices ante deū qm̄
agnitor cordis eſt ipē: et penes'
regem noli velle videri ſapiēs·
Noli querere fieri iudex niſi va-
leas virtute irrūpere iniq̄tates:
ne forte extimeſcas faciē poten-
tis: ⁊ ponas ſcādalū in agilita

te tua· Nō pecces in multitudi-
ne civitatis· nec te īmittas ī po-
pulum: neq; alliges duplicia
peccata· Nec enī in uno eris ī-
munis· Noli eſſe puſillanimis
in animo tuo: exorare et face-
re elemoſinā ne deſpicias· Ne
dicas in multitudine munerū
meoꝝ reſpiciet deus: ⁊ offerente
me deo altiſſimo· munera me-
a ſuſcipiet· Nō irrideas hoīem
in amaritudine aīe: eſt enī qui
humiliat ⁊ exaltat circūſpector
deus· Noli amare mēdaciū ad-
verſus frēm tuū: neq; in ami-
cum ſimilit̄ facias· Noli velle
mentiri omē mendaciū: aſſidu-
itas enī illius nō ē bona· No-
li verboſus eſſe in mltitudine
p̄ſbiteroꝝ: et non iteres verbū
in oracione tua· Nō oderis la-
borioſa opera: et ruſticacionē
creatam ab altiſſimo· Non te
reputes in multitudine indiſci-
plinatoꝝ: memento ire quī nō
tardabit· Humilia valde ſpiri-
tum tuū: quī vindicta carnis
impij· ignis et vermis· Noli p̄-
varicari in amicū pecuniā dif-
ferentem: neq; frēm tuū kariſſi-
mū auro ſpreveris· Noli diſce-
dere a muliere ſenſata et bona
quam ſortitus es in timore do-
mini: gracia enī verecūdie illi-
us ſup aurū· Non ledas ſervū
in veritate operantem: neq; mer-
cenariū dātem aīam ſuā· Ser-
vus ſenſatus ſit tibi dilectus
quaſi aīa tua: non defraudes il-
lum libertate: neq; inopem dere-
linquas illum· Pecora tibi ſūt
attende illis: ⁊ ſi ſunt utilia per-
ſeverent apud te· Filij tibi ſūt
erudi illos: et cura illos a pue-
ricia illorū· Filie tibi ſūt ſerva
corpus illaꝝ: et non oſtendas
hilarem faciem tuam ad illas·
Trade filiā et grande opus fece-
ris: et homini ſenſato da illā·
Mulier ſi ē tibi ſecūdum aīam
tuam non ꝓicias illā: ⁊ odibi-
li non credas te ī toto corde tu-
o· Honora prēm tuum: et ge-
mitus matris tue ne obliviſca-
ris· Memento quī niſi per illos
natus non fuiſſes: et retribue
illis quō et illi tibi· In tota aīa
tua time dnm· ⁊ ſacerdotes illi-
us ſanctifica· In omni virtute
dilige eū q̄ te fecit: et miniſtros
eius ne derelinquas· Honora
deum ex tota aīa tua et honori-
fica ſacerdotes: ⁊ ꝓpurga te cū
brachijs· Da illis ptē ſicut mā-
datum eſt tibi p̄miciaꝝ et pur-
gacionis: ⁊ de negligentia tua
purga te cū paucis· Datū bra-
chioꝝ tuoꝝ et ſacrificiū ſancti-
ficacionis offeres dnō et inicia
ſanctorū: et pauperi porrige
manū tuā ut pficiatur ꝓpicia-
cio ⁊ benedictio tua· gracia da-

tus in cōſpectu omīs viuētis: ⁊
mortuo nō ꝓhibeas graciā.
Nō deſis plorātib; in ɔſolatio-
ne: et cū lugētib; ambula. Nō
te pigeat viſitare īfirmū: ex
hijs eñ in dilectione firmabe-
ris. In omībus opib; tuis me-
morare nouiſſima tua: ⁊ ī eter-
num non peccabis. VIII

Non litiges cum hoīe po-
tente: ne forte incidas in
manus illius. Non cōtendas
cū viro locuplete: ne forte ɔtra
te cōſtituat litem tibi. Multos
eñ pdidit aurū et argentū: et
uſq; ad cor regū extendit et cō-
uertit. Non litiges cū hoīe lin-
guato et nō ſtrues in ignē illi⁹
ligna. Non cōmunices homi-
ni indocto: ne male de ꝓgenie
tua loq̄ī. Ne deſpicias hoīem
auertētē ſe a pctō: neq; imprope-
res ei. Memēto qm̄ oēs in cor-
rupcione ſumus. Ne ſpernas
hoīem ī ſua ſenectute: et eñ ex
nobis ſeneſcūt. Noli de mortu-
o inimico tuo gaudere: ſciens
qm̄ omēs morimur: et ī gau-
diū volum⁹ venire. Ne deſpici-
as narracionē pſbiteroꝝ ſapi-
entū: et in ꝓuerbijs eoꝝ cōuer-
ſare. Ab ipīs eñ diſces ſapien-
ciā et doctrinā intellectus: et ſer-
uire magnatis ſine q̄rela. Nō
te p̄tereat narracio ſenioꝝ: ipī
eñ didicerūt a patribus ſuis.

Qm̄ ab ipīs diſces intellectū: et
in tempe neceſſitatis dabis rñ-
ſum. Non incendas carbones
peccatoꝝ arguens eos: et ne in-
cendaris flāma ignis peccato-
rū illoꝝ. Ne cōtra faciē ſtes cō-
tumelioſi: ne ſedeat quaſi inſi-
diator ori tuo. Noli fenerari
homī fortiori te: q̄ ſi feneraue-
ris quaſi perditū habe. Nō ſpō-
deas ſup virtutem tuā: q̄ ſi ſpo-
ſponderis quaſi reſtituēs cogi-
ta. Non iudices cōtra iudicem:
qm̄ ſcdm̄ quod iuſtū ē iudicat.
Cum audace nō eas in via: ne
forte grauet mala ſua ī te. Ip-
ſe eñ ſecūdū volūtatem ſuam
vadit: et ſimul cum ſtulticia il-
lius peries. Cum iracūdo non
facias rixam et cū audace nō
eas in deſertū: qm̄ quaſi nichil
eſt ante illū ſanguis: et ubi nō
ē adiutoriū elidet te. Cum fatu-
is cōſiliū non habeas: nō eñ
poterūt diligere niſi q̄ eis pla-
cent. Corā extraneo ne facias
cōſiliū: neſcis eñ quid pariet.
Non omī homī cor tuū mani-
feſtes: ne forte inferat tibi gra-
ciā falſā ⁊ ɔuiciet tibi. VIIII

Non zeles mulierē ſin⁹ tui:
ne oſtēdat ſup te maliciā
doctrine nequā. Nō des mulie-
ri poteſtatē aīe tue: ne ingredi-
atur in virtute tua et cōfunda-
ris. Ne reſpicias mulierē mul-

tivolam: ne forte incidas in la-
queos illi⁹. Cū saltatrice ne aſ-
ſiduus ſis nec audias illā: ne
forte pereas in efficacia illius.
Virginē ne cōſpicias: ne forte
ſcandalizeris in decore illius.
Ne des fornicariis aīam tuā ī
ullo: ne pdas te ⁊ hereditatem
tuā. Noli circūſpicere in vicis ci-
vitatis: nec oberraveris in pla-
teis illi⁹. Averte faciē tuam a
muliere cōpta: et ne circūſpici-
as ſpeciē alienā. Propt̄ ſpeciē
mulieris multi pierūt: ⁊ ex h̄ cōcu-
piſcentia q̄ſi ignis exardeſcit.
Omnis mulier que eſt fornicari-
a quaſi ſtercus in via ab omni-
bus ptereūtib; conculcabit̄. Spe-
ciem mulieris aliene multi am-
mirati. reprobi facti ſunt: col-
loquiū enī illi⁹ quaſi ignis ex-
ardeſcit. Cum aliena muliere
ne ſedeas omnino. nec accūbas
cū ea ſup cubitū: ⁊ nō altriceris
cū illa in vino ne forte declinet
cor tuū in illā: ⁊ ſanguine tuo
labaris in pditionē. Ne derelī-
quas amicū antiquū: novus
enī non erit ſimilis illi. Vinū
novū amicus novus: veteraſ-
cat: et cū ſuavitate bibes illud.
Non zeles gl'iam ⁊ opes pecca-
toris: non enī ſcis q̄ futura ſit
illius ſubverſio. Nō placeat ti-
bi iniuria iniuſtor̄: ſciens quō
uſq; ad inferos non placebit ī-
pius. Longe abeſto ab homīe
poteſtatē habēte occidēdi: ⁊ nō
ſuſpicaberis timorē mortis.
Et ſi acceſſeris ad illū noli ali-
q̄d cōmittere: ne forte auferat
vitā tuā. Cōmunionē mortis
ſcito: q̄m ī medio laq̄or̄ īgredi-
eris: ⁊ ſup dolētiū arma ambu-
labis. Scd̄m virtutem tuā: ca-
ue te a pximo tuo: et cum ſapi-
entib; et prudētib; tracta. Viri
iuſti ſint tibi convīve: et ī timo-
re dei ſit tibi gloriatio: et in ſen-
ſu ſit tibi cogitatus dei: et omīs
enarratio tua in p̄ceptis altiſſi-
mi. In manu artificū opa lau-
dabūtur: ⁊ p̄nceps ppl'i in ſapi-
entia ſermonis ſui: in ſenſu ve-
ro ſeniorū verbū. Terribilis eſt
in civitate ſua homo ligwoſ⁹:
⁊ temerarius in verbo ſuo odi-
bilis erit.

X

Iudex ſa-
piens iudicabit pp̄lm ſuū: et
p̄ncipatus ſenſati ſtabilis erit.
Scd̄m iudicem ppl'i ſic ⁊ miniſ-
tri eius: et qualis rector eſt civi-
tas: tales et in habitātes in ea.
Rex inſipiens pdet pp̄lm ſuū: ⁊
civitates inhabitabūtur p ſen-
ſum prudētiū. In manu dei po-
teſtas terre: et execrabilis omīs
iniq̄tas gentiū: et utilē rectorē
in tempe ſuſcitabit ſup illā. In
manu dei poteſtas hoīs: et ſup
faciem ſcribe imponet honorē
ſuū. Omīs iniurie proximi ne

memineris: ⁊ nichil agas ī ope-
rib; iniurie. Odibilis corā deo
eſt et hoīb; ſupbia: et execra-
bilis oīs iniq̄tas gentiū. Reg-
num a gente in gentem tranſ-
fertur propter iniuſticias ⁊ iniu-
rias et contumelias et diuer-
ſos dolos. Auaro aūt nichil ē
ſceleſtius. Quid ſuperbis terra
et cinis? Nichil eſt iniquius quā
amare pecuniā. Hic enī et ani-
mam ſuā venalē habet: quo-
niā in vita ſua ꝓiecit itima ſu-
a. Omīs potētatus breuis vi-
ta: lāguor ꝓlixior grauat me-
dicū. Breuē languorē precidit
medicus: ſic et rex hodie eſt: et
cras morieť. Cum enī morieť
homo: hereditabit ſerpētes et
beſtias ⁊ vermes. Iniciū ſupbi-
e hoīs apoſtatare a deo: qm̄
ab eo q̄ fecit illū receſſit cor eiꝰ:
qm̄ initiū peccati eſt oīs ſup-
bia. Qui tenuerit illā adimplebi-
tur maledictis: et ſubuertet eā
in finē. Propterea exhonora-
uit dn̄s cōuētus maloꝝ: et de-
ſtruxit eos uſq; in finē. Sedes
ducū ſupboꝝ deſtruxit deus: et
ſedere fecit mites pro eis. Ra-
dices gentiū ſupbarū arefecit
deus: et plantauit humiles ex
ipīs gentib;. Terras gentiū eu-
tit dn̄s: ⁊ pdidit eas uſq; ad fū-
damētū. Arefecit ex ipīs ⁊ diſp-
didit eos: et ceſſare fecit memo-
riā eoꝝ a terra. Memoriā ſupbo-
rum pdidit deus: et reliquit me-
moriā humiliū ſenſu. Non eſt
creata hoīb; ſupbia: neq; ira-
cūdia nationi mulierū. Semē
hoīm honorabit' hi q̄ timet de-
um: ſemen aūt hoc exhonora-
bitur quod ꝑterit mādata do-
mini. In medio fratrum rector
illorū in honore: et qui timent
dn̄m erūt in oculis illius. Glo-
ria diuitū honoratorū et pau-
perū timor dei ē: nō deſpice ho-
minē iuſtū pauperem: et non
magnificare virū peccatorē di-
uitē. Magnus ē iudex et potenſ
eſt in honore: et non eſt maior
illo qui timet deū. Seruo ſenſa-
to liberi ſeruient: et vir prudenſ
et diſciplinatus nō murmura-
bit correptus: et inſcius nō ho-
norabitur. Noli extollere te in
faciendo ope tuo: et noli cūcta-
ri in tempe anguſtie. Melior ē
qui operať et abundat in oīm-
bus: quā qui gloriať ⁊ eget pa-
ne. Fili in mānſuetudine ſerua
aīam tuā: ⁊ da illi honorem ſe-
cundū meritū ſuū. Peccantē in
aīam ſuā quis iuſtificabit? Et
q̄s honorificabit exhonorātē
aīam ſuā? Pauper gloriať per
diſciplinā et timorem ſuū: ⁊ eſt
homo q̄ honorificať ꝓpter ſub-
ſtanciā ſuā. Qui aūt gloriatur
in paupertate: quanto magis

in ſubſtãtia : Et qui gloriatur
in ſubſtancia: paupertatem ve-
XI
Sapi- reatur·
ẽtia humiliati exaltabit
caput illius: et in medio mag-
natorꝝ cõſedere illũ faciet· Nõ
laudes virũ in ſpecie ſua: neqꝫ
ſpernas hoĩem ĩ viſu ſuo· Bre-
vis in volatilibꝫ apis: et initiũ
dulcoris habet fructus illius·
Ne glorieris in veſtitu unqꝫ : nec
in die honoris tui extollaris·
Quõ mirabilia opera altiſſimi
ſolius : et glõſa et abſconſa et
invĩſa opa illius· Multi tyran-
ni ſederũt in throno: ⁊ in ſuſpi-
cabilis portauit diadema· Mul-
ti potẽtes oppreſſi ſunt valide·
et glõſi traditi ſunt in manus
alterorꝝ · Priuſq̃ interroges ne
vituperes quẽq̃ : et cũ interroga-
veris corripe iuſte· Priuſq̃ au-
dias ne rñdeas verbũ: ⁊ in me
dio ſeniorũ ne adicias loqui·
De ea re que te nõ moleſtat ne
certeris : ⁊ in iudicio peccantiũ
ne cõſiſtas· Fili ne ĩ mltĩs ſint
actus tui: ⁊ ſi diues fuĩs nõ eris
ĩmunis a delicto· Si enĩ ſecut⁹
fueris nõ apphendes: et nõ effu-
gies ſi pcucurreris · Eſt homo
laborans ⁊ feſtinans et dolẽs
impius: ⁊ tãtomagis nõ abũ-
dabit· Eſt homo marcid⁹ egẽs
recuperatione plus deficiens ũ-
tute et habũdãs paupertate : et

oculus dei reſpexit illũ in bono
⁊ erexit eũ ab humilitate ipſius·
et exaltauit caput eius: ⁊ mira-
ti ſunt in illo multi et honora-
uerũt deũ· Bona et mala · vita
et mors: paupertas ⁊ honeſtas:
a deo ſũt · Sapiẽtia diſciplina
et ſcientia legis apud dñm : di
lectio et vie bonorꝝ apud ipſm·
Error et tenebre pcõribꝫ ↄcrea-
ta ſunt· Qui aũt exultãt in ma-
lis cõſeneſcũt in malo · Datio
dei iuſtis pmanet: et ꝓfectus il-
lius· ſucceſſus habebit ineternũ·
Eſt qui locupletat̃ parce agen-
do : et hec pars mercedis illius
in eo q᷑ dicit · Inueni requiẽ mi-
chi et nũc mãducabo de bonis
meis ſolus· ⁊ neſcit qđ tempus
pterreat et mors apropĩquet· ⁊
relinquat om̃ia aliis· et mori-
atur· Sta in teſtamento tuo et
in illo colloquere: ⁊ in ope mã-
datorꝝ tuorũ veteraſce· Ne mã-
ſeris in opibꝫ pccõrꝝ· Cõfide au-
tem in deo· ⁊ mane in loco tuo·
facile ẽ enĩ in oculis dei ſubito
honeſtare pauperẽ· Benedicti-
o dei in mercedẽ iuſti feſtinat: et
in honore velociꝓceſſus illius
fructificat· Ne dicas quid ẽ mi-
chi opus: ⁊ que erũt michi ex hĩ
bona : Ne dicas · Sufficiens
michi ſum · et qđ ex hĩ peſſima-
bor: In die bonorꝝ ne immemor
ſis malorꝝ: et in die malorꝝ ne

immemor ſis bonoꝝ:qm̄ faci-
le ē coram deo in die obitus re-
tribuere unicuiq; ſcđm vias ſu-
as. Malicia hore obliuionem
facit luxurie magne:et in fine
hominis denudacio opm̄ illi-
us. Ante mortē ne laudes ho-
minē quēquā:qm̄ in filijs ſuis
agnoſcitur vir. Nō omnē ho-
minē inducas ī domū tuā:mł-
te enī ſūt inſidie doloſi. Sicut
enī eructuāt p̄cordia fetentiū
et ſicut pdix inducit̄ in caueā ⁊
ut caprea ī laqueū ſic et cor ſu-
pboꝝ:et ſicut pſpector videns
caſum pximi ſui. Bona enī ī
mala cōuertens inſidiat̄:et ī elec-
tis imponet maculā. Ab ſcin-
tilla enī una augetur ignis: et
ab uno doloſo augetur ſang-
uis: homo vero peccator ſāg-
uini inſidiat̄. Attēde tibi a peſ-
tifero. fabricat enī mala: ne for-
te inducat ſup te ſubſannacio-
nem in perpetuū. Admitte ad
te alienigenā et ſubuertet te in
turbine: et abalienabit te a vi-
is proprijs. XII
Si benefeceris ſcito cui fece-
ris:et erit gracia in bonis tuis
multa. Benefac iuſto ⁊ īuenies
retribucionē magnā:et ſi non
ab ipſo:certe a dn̄o. Nō ē ei be-
ne qui aſſiduꝰ ē in malis et ele-
moſinas nō dāti:qm̄ et altiſſi-
mus odio habet pctōres:⁊ mi-
ſertus eſt penitētibꝫ. Da miſeri-
cordi. et ne ſuſcipias pctōrem:
et impijs et pctōribꝫ reddet vin-
dictā: cuſtodiēs eos in diē vin-
dicte. Da bono et nō receperis
pctōrē: benefac humili et nō de-
deris impio. Prohibe panes il-
li dare: ne in ipſis potencior te
ſit. Nā duplicia mala īuenies
in omībꝫ bonis quecūq; feceris
illi: qm̄ ⁊ altiſſimꝰ odio habet
pctōres:⁊ impijs reddet vindic-
tam. Nō agnoſcet̄ in bonis a-
micus:⁊ nō abſcōdet̄ in malis
inimicus. In bonis viri inimi-
ci illius: in triſticia ⁊ in malicia
illius. amicus agnitus eſt. Nō
credas inimico tuo ineternū. Si-
cut enī eramētū. eruginat neq̄-
cia illius:et ſi humiliatꝰ vadat
curuus abice animū tuū:⁊ cuſ-
todi te ab illo. Nō ſtatuas illū
penes te nec ſedeat ad dexterā
tuā ne cōuerſus ſtet in loco tuo:
ne forte cōuerſus in locū tuū inq̄-
rat cathedrā tuā: et in nouiſſi-
mo cognoſcas verba mea ⁊ in
ſermonibus meis ſtimuleris.
Quis miſerebit̄ incātatori a ſer-
pente percuſſo: et omībꝫ q̄ appro-
piāt beſtijs: Sic et qui comitat̄
cū viro iniquo: ⁊ obuolutus ē
in peccatis eiꝰ. Una hora tecū
pmanebit: ſi aūt declinaueris
nō ſupportabit. In labijs ſuis
indulcat inimicus: et in corde

ſuo inſidiatur ut ſubvertat te in fo-
veam. In oculis ſuis lacrimatur
inimicus: et invenerit tempus:
nō ſaciabitur ſanguine: et ſi in-
curreris tibi mala. invenies eū
illic priorem. In oculis ſuis lacri-
matur inimicus: et quaſi adiu-
vās ſuffodiet plātas tuas. Ca-
put ſuū movebit et plaudebit
manu: et multa ſuſurrās com-
mutabit vultū ſuū. XIII

Qui tetigerit picem inquina-
bitur ab ea: et qui cōmu-
nicaverit ſupbo induet ſupbi-
am. Pondus ſup ſe tollit qui
honeſtiori ſe cōmunicat: et diti-
ori te ne ſocius fuis. Quid com-
municabit caccabus ad ollam:
Quādo enī ſe colliſerit cōfringe-
tur. Dives iniuſte aget et freme-
bit: paup aūt leſus tacebit. Si
largitus ei fueris aſſumet te: et
ſi non habueris derelinquet
te. Si habes convivet tecū et eva-
cuabit te: et ipe nō dolebit ſup
te. Si neceſſarius illi fuis ſup-
plātabit te: et ſubridens ſpem
dabit narrās tibi omīa bona
et dicet qd opus eſt tibi: et con-
fūdet te i cibis ſuis. donec te exina-
niat bis et ter: et in noviſſimo
deridet te. et poſtea vidēs dereli-
quet te: et caput ſuū movebit
ad te. Humiliare deo: et exſpec-
ta manus eius. Attende ne ſe-
ductus in ſtulticiā humilieris.

Noli eſſe humilis in ſapientia
tua: ne humiliatus in ſtulticiā ſe-
ducaris. Advocatus a potenti-
ore diſcede: ex hoc enī magis
te advocabit. Ne improbus ſis:
ne ipingaris: et ne lōge ſis ab
eo: ne eas in oblivionē. Ne re-
tineas ex equo loqui cū illo:
nec credas multis verbis illius.
Ex multa enī loquela tempta-
bit te: et ſubridēs interrogabit te.
De abſcōditis tuis inmitis ani-
mus illius conſervabit verba tua:
et non pcet de malicia et de vin-
culis. Cave tibi et attende dili-
genter auditui meo: quā cū ſub-
verſione tua ambulas. Audi-
ens vero verba illa qſi in ſom-
nis vide: et vigilabis omī vita
tua. Dilige deū: et invoca illū i
ſalute tua. Omne animal dili-
git ſimile ſibi: ſic et omnis ho-
mo pximū ſibi. Omnis caro
ad ſilem ſibi cōiūgetur: et oīs ho-
mo ſimili ſui ſociabitur. Si comuni-
cabit lupus agno aliquando:
ſic peccor iuſto. Que cōmunica-
tio ſancto homi ad canē: aut
que pars bona diviti ad pau-
perem: Venacio leonis onager
in heremo: ſic et paſcua ſunt di-
vitū pauperes. Et ſicut abomi-
nacio eſt ſupbo humilitas: ſic
et execracio divitis paup. Dives
cōmotus confirmatur ab amicis
ſuis: humilis aūt cum ceciderit

repelletur et a notis. Diuiti de-
cepto multi recuperatores: lo-
cutus eſt ſupba: et iuſtificaue-
runt illū. Humilis deceptus eſt:
inſup et arguit᷑. Locutus ē ſen-
ſate: et non eſt ei datus locus.
Diues locutus eſt ⁊ om̄es tacu-
erūt: et verbū illius uſq; ad nu-
bes pducent. Paup locutus ē:
⁊ dicūt. Quis eſt hic: Et ſi offen-
derit: ſubūtent illū. Bona ē ſu-
bſtātia cui nō eſt peccatū in cōſci-
encia: et nequiſſima ē pauptaſ
in ore impij. Cor hoīs īmutat
faciē illi⁹: ſiue in bona ſiue in
mala. Veſtigiū cordis boni et
faciē bonā difficile inuenies: et
cum labore. XIIII

Beatus vir q̄ nō eſt lapſus
vbo ex ore ſuo et nō ē ſtimula-
tus in triſticia delicti. Felix qui
nō habuit animi ſui triſticiā: ⁊
nō excidit ab ſpe ſua. Viro cu-
pido et tenaci ſine ratione ē ſu-
bſtātia: et homī liuido ad qd au-
rū: Nō acceruat ex animo ſuo ī-
iuſte alijs cōgregat: ⁊ in boniſ
illi⁹ alius luxuriabit᷑. Qui ſibi
nequā eſt cui alij bonus erit: Et
nō iocundabit᷑ in bonis ſuis.
Quis ſibi inuidet nichil eſt illo
nequius: ⁊ hec eſt reddicio ma-
licie illius. Et ſi benefecerit. ig-
norant᷑ et nō volens facit: ⁊ in
nouiſſimo manifeſtat maliciā
ſuā. Nequā eſt oculus liuidi: ⁊
auertens faciē ſuā: et deſpiciens
aīam ſuā. Inſaciabilis oculuſ
cupidi in parte iniq̄tatis: nō ſa-
ciabitur. donec cōſumat areſa-
ciens aīam ſuā. Oculus mal⁹
ad mala: et nō ſaciabit᷑ pane:
indigens et in triſticia erit ſup
menſam ſuā. Fili ſi habes bn̄-
fac tecū: et deo dignas oblacio-
nes offer. Memor eſto quoniā
mors non tardat: et teſtamētū
inferoꝝ: quia demōſtratū eſt ti-
bi. Teſtamentū eīn hui⁹ mūdi
morte morietᷣ. Ante mortē bn̄-
fac amico tuo: et ſcd̄m vires tu-
as exporrigens da paupi. Nō
defrauderis a die bono: et ꝑticu-
la diei boni nō te ꝓtereat. Non
ne alijs relinques dolores et la-
bores tuos. In diuiſione ſortiſ
da et accipe: ⁊ iuſtifica aīam tu-
am. Ante obitū tuū opare iuſ-
ticiā: qm̄ nō eſt apud inferos ī-
uenire cibū. Omnis caro ſicut
fenū veteraſcet: et ſicut folium
fructificās in arbore viridi. Ali-
a generāt᷑ et alia deiciuntur: ſic
gn̄acio carnis et ſanguinis: a-
lia finit᷑: ⁊ alia naſcit᷑. Omne o-
pus corruptibile in fine deficiet
et qui illud opatur ibit cū illo.
Et om̄e opus electū iuſtificabi-
tur: et q̄ opat᷑ illud honorabi-
tur in illo. Btūs vir qui ī ſapi-
encia morabit᷑: ⁊ qui in iuſticia
meditabit᷑: ⁊ in ſenſu cogitabit

circūſpectionē dei. Qui excogi-
tat vias illius in corde ſuo: et
in abſcōditis ſuis intelligens:
vadēs poſt illā quaſi īveſtiga-
tor: et in viis illius conſiſtens.
Qui reſpicit ꝑ feneſtras illi⁹: et
in ianuis illi⁹ audiēs. Qui req-
eſcit iuxta domū illi⁹: ⁊ in pari-
etib; illius figens palū. Statu-
et caſulā ſuā ad manus illius:
et requieſcēt ī caſula illi⁹ bona
ꝑ euū. Statuet filios ſuos ſub
tegimine illius: et ſub ramis il-
lius morabit̄. Protegetᵉ ſub te-
gimine illi⁹ a feruore: ⁊ in glā
eius requieſcet. XV
Qui timet deū faciet bona:
⁊ qui ɔtinens eſt iuſticie app̄hē-
det illā: et obuiabit illi q̄ſi maſ
honorificata: et quaſi mulier
a virginitate ſuſcipiet illū. Ci-
babit illū pane vite et intellec-
tus: et aqua ſapiētie ſalutaris
potabit illū. Et firmabit̄ in il-
lo et nō flectet̄: et cōtinebit illū
et nō ɔfūdetur: ⁊ exaltabit illū
apud ꝓximos ſuos. Et in me-
dio eccleſie aperiet os ei⁹: et ad-
implebit illū ſpiritu ſapiētie ⁊
intellectus: et ſtola glorie veſti-
et eum. Iocunditatē et exultaci-
onem theſaurizabit ſup illū: ⁊
nomine eterno hereditabit illū.
Hoīes ſtulti nō app̄hēdent illā:
et hoīes ſenſati obuiabūt illi.
Hoīes ſtulti nō videbūt eā: lō-
ge enī abeſt a ſuperbia et dolo.
Viri mendaces nō erūt illius
memores: et viri veraces īueni-
entur in illa: et ſucceſſum habe-
būt uſq; ad inſpectionē dei. Nō
eſt ſpecioſa laus ī ore peccato-
ris: qm̄ a deo ꝓfecta ē ſapiētia.
Sapientie enī dei aſtabit laus:
et in ore fideli abundabit: et do-
minator dabit eam illi. Non
dixeris. ꝑ deū abeſt: q̄ enī odit
ne feceris. Non dicas ille me ī-
planauit: nō enī neceſſarij ſūt
ei hoīes impij. Omē execramē-
tum erroris odit dn̄s: et non e-
rit amabile timentib; deū. De⁹
ab initio cōſtituit hoīem: ⁊ reli-
quit illū in manu conſilij ſui.
Adiecit mādata ⁊ p̄cepta ſua.
Si volueris mādata ɔſeruare
cōſeruabūt te: et in perpetuū fi-
dem placitā ſeruare. Appoſuit
tibi aquā et ignē: ad qd̄ volue-
ris porrige manū tuā. Ante
hominē vita et mors: bonū et
malū. Quod placuerit ei dabi-
tur illi: qm̄ multa ſapientia dei.
et fortis in potentia: vidēs oēs
ſine intermiſſione. Oculi dn̄i ad
timētes eū: et ipē agnoſcit om-
nem opam hoīs. Nemini mā-
dauit impie agere: ⁊ nemini de-
dit ſpaciū peccādi. Non enī cō-
cupiſcit multitudinē filiorꝫ infi-
delium et inutilium. XVI
Ne iocūderis in filijs impijſ

ſi multiplicent᷑: nec oblecteris
ſup ipſos ſi non eſt timor dei in
illis. Nō credas vite illoꝝ: nec
reſpexeris in labores eoꝝ. Me-
lior eſt eni unus timens deū: q̄
mille filij impij. Et utile eſt mo-
ri ſine filijs: q̄ relinquere filios
impios. Ab uno ſenſato inha-
bitabit patria: et a trib; impijs
deſeret᷑. Multa talia vidit ocul⁹
meus: et forciora hoꝝ audiuit
auris mea. In ſinagoga peccā-
tiū exardebit ignis: et in gente
incredibili exardeſcet ira. Non
exorauerunt pro peccatis ſuis
antiqui gigātes q̄ deſtructi ſūt
cōfidentes ſue virtuti: et nō pe-
pcit pegrinacōni illoꝝ ſed per-
cuſſit eos: ⁊ exceratus eſt eos p̄
ſupbia verbi illoꝝ. Non miſer-
tus eſt illis totā gentē pdens: ⁊
extollētem ſe in peccatis ſuis.
Et ſicut ſexcenta milia peditū
q̄ ꝯgregati ſunt in duricia cor-
dis ſui: ⁊ ſi unus fuiſſet ceruica-
tus mirū ſi fuiſſet īmunis. Mi-
ſericordia eni ⁊ ira eſt cum illo.
potens exoracio et effundens
iram. ſcdm miſ'cdiam ſuā: ſic
correctio illius. hominē ſecun-
dū opa ſua iudicat. Non effu-
giet in rapina peccator: et nō
retardabit ſufferentia miſ'cdiā
facientis. Omnis miſ'cdia faciet
locū unicuiq; ſcdm meritū oper-
um ſuoꝝ: ⁊ ſcdm intellectū pe-

regrinationis illi⁹. Nō dicas.
A deo abſcondar: ⁊ ex ſummo
quis opis mei memorabit᷑: In
pplo magno non agnoſcar.
Que eſt eni anima mea in tam
īmenſa creatura: Ecce celū et ce-
li celorū. abiſſus et univ'ſa terra
et que in eis ſunt in cōſpectu il-
li⁹ cōmouebunt᷑: montes ſimul
et colles ⁊ fundamēta terre: ⁊ cū
ꝯſpexerit illa deus tremore ꝯcu-
cientur. Et in omib; hijs inſen-
ſatū eſt cor: et omne cor intelli-
gitur ab illo: ⁊ vias illius quis
intelligit: Et ꝓcella quā nec o-
culus vidit hoīs: Nā plurima
illius opera ſunt in abſcōſis:
ſed opera iuſticie ei⁹ quis enū-
ciabit aut quis ſuſtinebit: Lon-
ge eni eſt teſtamentū a quibuſ-
dam: et interrogacio hoīm in cō-
ſūmacōne eſt. Qui minoratur
corde cogitat inania: et vir im-
prudens ⁊ errās cogitat ſtulta.
Audi me fili et diſce diſciplinā
ſenſus: et in verbis meis atten-
de in corde tuo: ⁊ dicam in equi-
tate diſciplinā ⁊ ſcrutabor enar-
rare ſapienciā: et ī verbis meis
attende in corde tuo: et dico in
equitate ſpirit⁹. virtutes quas
poſuit deus in opera ſua ab in-
icio: et in veritate enūcio ſciēciā
eius. In iudicio dei opera ipſius
ab inicio: et ab inſtitucione ho-
minū ipſoꝝ diſtīxit ptes illoꝝ.

⁊ inicia eoꝝ in gētibꝫ ſuis · Or-
nauit opera illoꝝ : nec eſurierūt
nec laborauerūt : et nō deſtiterūt
ab opibꝫ ſuis · Vnuſq́ſq; ꝓxi-
mū ſibi nō anguſtiabit uſq; ī
eternū · Non ſis incredibilis uͤ-
bo illius · Poſt hec in trām de-
us reſpexit : et impleuit illā bo-
nis ſuis · Anima aūt omīs vi-
talis denūciauit ante faciē ipiꝰ :
et ipſa iterū reuerſio illoꝝ · XVII

Deus creauit de trā hoīem :
⁊ ſcdm imaginē ſuā fecit
illū · Et iterū cōuertit illū in ipſā :
et ſcdm ſe veſtiuit illū virtute ·
Numerū dierū et tempus dedit
illi : et dedit illi poteſtatē eorū q̄
ſunt ſup trām · Poſuit timorē
illiꝰ ſup omē carnē : et domina-
tus eſt beſtiaꝝ et volatiliū · Cre-
auit ex ipſo adiutoriū ſimile ſi-
bi : cōſiliū et linguā ⁊ oculos ⁊
aures et cor dedit illis excogitā-
di : et diſciplina itellectus reple-
uit illos · Creauit illis ſciētiam
ſpiritꝰ : ſenſu impleuit cor illo-
rum : et mala et bona oſtendit
illis · Poſuit oculū ipſoꝝ ſup
corda illoꝝ oſtendere illis mag-
nalia opm ſuoꝝ ut nomē ſāc-
tificationis collaudēt : et gl̄iari
in mirabilibꝫ illius : ⁊ magna-
lia enarrēt operū eiꝰ · Addidit
illis diſciplinā : ⁊ legem vite he-
reditauit illos · Teſtamētū eter-
nū ꝯſtituit cum illis : et iuſticiā
et iudicia ſua oſtendit illis · Et
magnalia honoris eius vidit
oculus illoꝝ : et honorē vocis
audierūt aures illoꝝ : et dixit il-
lis · Attendite ab omī iniquo ·
Et mandauit illis : unicuiq; de
proximo ſuo · Vie illorū corā
illo ſunt ſemꝑ : nō ſunt abſcō-
ſe ab oculis ipſius · In unāquā-
q; gentē ꝓpoſuit rectorē : et par-
dei iſrahel facta eſt manifeſta ·
Et omīa opa illoꝝ velut ſol in
cōſpectu dei : et oculi eius ſine ī-
termiſſione inſpiciētes in viis
eoꝝ · Nō ſunt abſcōſa teſtamē-
ta ꝑ iniquitatem illoꝝ · Et oīs ī-
iquitas eoꝝ in cōſpectu dei · Ele-
moſina viri quaſi ſacculus cū
ipſo : ⁊ graciā hoīs quaſi pupil-
lam cōſeruabit : ⁊ poſtea reſur-
get et retribuet illis retributio-
nē unicuiq; ī caput ipſoꝝ : et cō-
uertet in inferiores ptes terre ·
Penitētibꝫ aūt dedit viā iuſticie :
et cōfirmauit deficiētes ſuſtine-
re : et deſtinauit illis ſortem veri-
tatis · Conuertere ad dnm : et reli-
que peccata tua : precare ante
faciē dnī : ⁊ minue offendicula ·
Reuertere ad dnm et auertere ab
iniuſticia tua et nimis odito exe-
crationē et cognoſce iuſticias
et iudicia dei et ſta in ſorte ꝓpo-
ſitionis et orōnis altiſſimi dei ·
In partes vade ſeculi ſancti : cū
viuis et dantibꝫ cōfeſſionē deo ·

Non demoreris in errore impi
orū: ante mortē ꝯfitere. A mor-
tuo q̄ſi nichil perit cōfeſſio. Cōfi-
teberis uiuens: uiuus et ſanus
cōfiteberis et laudabis deū: et
gl'iaberis in miſeracionibꝫ eiꝰ.
Quā magna miſericordia dñi: et ꝓ-
piciacio illius cōuertentibꝫ ad ſe.
Nec enī omnia poſſunt eſſe in ho-
minibꝫ: quoniā nō eſt īmortalis fi-
lius hominis: et in uanitate ma-
licie placuerūt. Quid lucidius
ſole? Et hic deficiet. Aut quid neq̄-
us excogitauit caro et ſanguis?
Et hoc arguetur. Virtutē alti-
tudinis celi ipſe cōſpicit: et oēs
hoīes terra et cinis. XVIII
Qui uiuit in eternū creauit oīa
ſimul. Deus ſolus iuſtificabitur:
et manet inuictus rex in eternū.
Quis ſufficiet enarrare opa il-
lius? Quis enī inueſtigabit ma-
gnalia eius? Virtutē autē mag-
nitudinis eius quis enūciabit?
Aut quis adiciet enarrare mi-
ſericordiā eius? Non eſt minu-
ere neq̄ addere: nec eſt inuenire
magnalia dei. Cū ꝯſūmauerit
homo tunc incipiet: et cū quie-
uerit operabitur. Quid eſt homo et
que eſt gracia illius: et quid eſt
bonū aut quid nequā illius?
Numerꝰ dierū hominū ut multū
centū anni: quaſi gutte aque ma-
ris deputati ſunt: et ſicut calcu
lus arene. ſic exigui anni in die
eui. Propter hoc paciēs eſt deus in
illis: et effūdit ſuper illos miſericordiā
ſuā. Vidit pſumptionē cordis
eorū quoniā mala eſt: et cognouit
ſubuerſionē illorū quoniā nequā eſt.
Ideo adimpleuit ꝓpiciacionē ſuā
in illis: et oſtendit illis uiā equi-
tatis. Miſeracio hoīs circa ꝓxi
mum ſuū: miſericordia autē dei ſuper
omnem carnē. Qui miſericordiā habet
docet et erudit: quaſi paſtor gre-
gem ſuū. Miſeretur excipientis
doctrinā miſeracionis: et q̄ feſti-
nant in iudiciis eius. Fili in
bonis nō des querelā: et in omni
dato non des triſticiā uerbi ma-
li. Nonne ardorem refrigerabit
ros? Sic et uerbū melius quā
datū. Nonne ecce uerbum ſuper
datū bonū? Sed utraq̄ cū ho-
mine iuſtificato. Stultus acriter
īproperabit: et datꝰ indiſcipli-
nati tabeſcere facit oculos. An-
te iudiciū para iuſticiam tibi:
et antequā loquaris diſce. An-
te languorē adhibe medicinā:
et ante iudiciū interroga teipſum:
et in cōſpectu dei inuenies ꝓpici
acionē. Ante languorē humi
lia te: et in tempore infirmitatis
oſtende cōuerſacionē tuā. Non ī-
pediaris orare ſemper: et ne uere-
ris uſq̄ ad mortem iuſtificari:
quoniā merces dei manet in eternū.
Ante oracionē ꝑpara aīam tu-
am: et noli eſſe quaſi homo q̄

temptat deū· Memēto ire in die
cōſūmacionis: et tempus retri-
bucionis in cōuerſacione facies·
Memento paupertatis in tempe
abūdancie: ⁊ neceſſitatē paup-
tatis in die diuiciarū· A mane
uſq; ad veſperā īmutabitur tē-
pus: et hec omīa cita in ocu-
lis dei· homo ſapiēs in omīb;
metuit: et in dieb; delictoꝝ attē-
det ab inercia· Omnis aſtutus
agnoſcit ſapiētiā: et inuenienti
eam dabit cōfeſſionē· Senſati
in verbis· et ipi ſapiēter egerūt:
et intellexerūt veritatē et iuſtici-
am: et implorauerūt ꝓūbia ⁊
iudicia· poſt cōcupiſcencias tu-
as non eas: et a volūtate tua
auertere· Si preſtes aīe tue cō-
cupiſcencias ei⁹: faciet te in gau-
diū inimicis tuis· Ne oblecte-
ris in turbis: nec in modicis·
Aſſidua enī eſt cōmiſſio eorū·
Ne fueris mediocris in cōtencio-
ne ex fenore: ⁊ nō eſt tibi nichil
in ſeculo· Eris enī inuidus vite

XIX

Operarius tue·
ebrioſus nō locupletabi-
tur: et qui ſpernit modica pa-
latim decidet· Vinū et mulieres
apoſtatare faciūt ſapiētes: et
arguēt ſenſatos: et q̄ ſe iungit
fornicarijs erit nequā· Putre-
do et vermes hereditabūt illū:
et extolletur in exemplū maius:
⁊ tolletur de numero aīa ei⁹· Qui
credit cito leuis corde ē ⁊ mino-
rabitur: ⁊ qui delinq̄d in aīam ſu-
am inſup habebitur· Qui gaudet
ad iniq̄tatem denotabitur: et qui
odit correpcionē minuetur vita:
et q̄ odit loquacitatē extinguit
maliciā· Qui peccat ī aīam ſu-
am non penitebit: et qui iocū-
datur ī malicia denotabitur· Ne
iteres verbū durū et nequā: et
non minoraberis: amico et in-
imico noli narrare ſenſum tu-
um: et ſi ē tibi delictū noli denu-
dare· Audiet enī te et cuſtodiet
te: et quaſi defendens peccatū o-
diet te: et ſic aderit tibi ſemper·
Audiſti verbū aduſus ꝓximū
tuū: cōmoriatur in te: fidens q̄m
nō te dirūpet· A facie verbi par-
turit fatuus: tanq̄; gemit⁹ par-
tus infantis· Sagitta infixa
femori canis: ſic verbū in corde
ſtulti· Corripe amicū· ne forte
non intellexerit et dicat non fe-
ci: aut ſi fecerit: ne iterū addat
facere· Corripe ꝓximū ne for-
te nō dixerit: et ſi dixerit ne for-
te iteret· Corripe amicū· ſepe enī
fit cōmiſſio: et nō omni verbo
credas· Eſt qui labitur lingua
ſua: ſed non ex animo· Quis ē
enī qui non deliquerit in lĩgua
ſua? Corripe amicū anteq̄; cō-
mineris· ⁊ da locum timori al-
tiſſimi: q̄a oīs ſapiencia timor
dei· Et in illa timere deū: et ī om-

ni ſapiencia diſpoſitio legis.
Et nõ ē ſapiencia nequicie diſci-
plina: et non eſt cogitatus pec-
catorꝫ prudētia. Eſt prudētie ne-
quicia et in ip̄a execratio: et eſt
inſipiēs qui minuitur ſapien-
tia. Melior ē homo qui minui-
tur ſapientia. et deficiens ſenſu
ī timore dei: q̄ʒ q̄ abūdat ſenſu
et trāſgreditur legem altiſſimi.
Eſt ſolercia certa et ip̄a iniqua:
et eſt q̄ emittit verbū certū enar-
rans veritatem. Eſt qui nequiť
humiliat ſe et interiora eiꝰ ple-
na ſunt dolo: ⁊ eſt iuſtus qui ſe
nimiū ſubmittit a multa humi-
litate: et eſt iuſtus qui inclinat
faciē ſuā et fingit non videre ſe
qđ ignoratū ē. Et ſi ab imbecil-
litate viriū vetet̃ peccare: ſi īue-
nerit tempus male faciēdi ma-
le faciet. Ex viſu cognoſcit̃ vir:
et ab occurſu faciei cognoſcit̃
ſenſatus. Amictus corporis. ⁊ ri-
ſus dentiū. et ingreſſus hoīs. e-
nunciant de illo. Eſt correptio
mēdax in ira cōtumelioſi: ⁊ eſt
iudiciū qđ nō ꝓbatur eſſe bo-
nū: et eſt tacens et ip̄e ē prudēs.

XX

Quam bonū
ē arguere quā iraſci et cō-
fitentē in oratione non ꝓhibe-
re. Cōcupiſcentia ſpadonis de-
virginauit iuuenculā. ſic q̄ fa-
cit ꝑ vim iudiciū iniquū. Quā
bonū eſt correptū manifeſtare
penitentiā: ſic enī effugies volū-
tariū peccatū. Eſt tacens qui in-
uenitur ſapiens: et eſt odibilis
qui procax eſt ad loquēdū. Eſt
aūt tacens et nō habens ſenſū
loquele: et eſt tacens ſciens tem-
pus apti temporis. Homo ſapi-
ens tacebit uſq; ad tempus: la-
ſciuꝰ aūt et imprudēs nō ſerua-
bit tempus. Qui multis vtitur
verbis ledit aīam ſuā: ⁊ qui po-
teſtatem ſibi ſumit iniuſte odi-
etur. Eſt ꝓceſſio in malis viro
indiſciplinato: et eſt īuentio in
detrimentū. Eſt datū quod nō
eſt vtile: et eſt datū cuiꝰ retribu-
tio duplex. Eſt ꝓpter gloriā mi-
noratio: et eſt qui ab humilita-
te leuabit caput. Eſt qui multa
redimat modico precio: et reſti-
tuens ea in ſeptuplū. Sapienſ
in verbis ſeip̄m amabilē facit:
gratie aūt fatuorꝫ effundent̃. Da-
tus inſipiētis non erit vtilis ti-
bi: oculi enī illiꝰ ſeptēplices ſūt.
Exigua dabit et multa impro-
perabit: et apercio oris illius ī-
flāmatio eſt. Hodie feneratˀ qˢ
et cras expetit: et odibilis ē ho-
mo huiuſmodi. Fatuo nō erit
amicus: ⁊ nō erit gracia in bo-
nis illius. Qui enī edunt panē
illius falſe lingue ſunt. Quoci-
ens ⁊ quāti irridebūt eū: Neq; ei
qđ habendū erat directo ſenſu
diſtribuit: ſimiliť ⁊ qđ non erat

habendū· Lapſus falſe lĩgue
quaſi qui in pauimẽto cadẽs:
ſic caſus illoꝝ maloꝝ· feſtinan-
ter venient homo acharis q̃ſi
fabula vana: ⁊ ĩ ore indiſcipli-
natoꝝ aſſidua erit· Ex ore fatui
reprobabit᷑ parabola: nõ eñ
dicit illã in tempe ſuo· Eſt qui
vetatur pre inopia peccare: et
ĩ requie ſua ſtimulabitur· Eſt
qui perdet aĩam ſuã pre confu-
ſione: et ab imprudẽtia pſone
pdet eam: pſone aũt acceptio-
ne pdet ſe· Eſt qui p̄ cõfuſione
promittit amico: et lucratus ẽ
eũ inimicũ gratis· Obprobri-
um nequã in hoĩe mendaciũ:
⁊ ĩ ore indiſciplinatoꝝ aſſidue
erit· Potior fur· quã aſſiduitas
viri mẽdacis: pdicionẽ autem
ambo hereditabũt· Mores ho-
minũ mẽdaciũ ſine honore: ⁊
cõfuſio illorũ cũ ipſis ſine inter-
miſſione· Sapiẽs in verbis p-
ducit ſeipm̃: et homo prudens
placebit magnatis· Qui opat᷑
t̃ram ſuã inaltabit aceruũ fru-
gum: ⁊ qui opatur iuſticiã ipſe
exaltabit᷑: q̃ vero placet mag-
natis· effugiet iniq̃tatem· Xe-
nia ⁊ dona excecant oculos iu-
dicũ ⁊ quaſi mutus in ore aũ-
tit correctiones eoꝝ· Sapiẽtia
abſconſa et theſaurus inuiſus:
que vtilitas in vtriſq;? Melior
eſt qui celat inſipientiã ſuam:
quã homo qui abſcõdit ſapiẽ-
tiam ſuã·

XXI

Fili peccaſti: nõ adiicias ite-
rum: ſed de pſtinis deprecare vt
tibi dimittãt᷑· Quaſi a facie co-
lubri fuge peccã: et ſi acceſſeris
ad illa ſuſcipiẽt te· Dẽtes leonis
dẽtes ei9: interficiẽtes aĩas hoĩm·
Quaſi rũphea bis acuta omĩs
iniquitas: plage illius non eſt
ſanitas· Obiurgacõ· ⁊ iniurie
annullabũt ſubſtantiã: et do-
mus que nimis locuplex ẽ an-
nullabit᷑ ſupbia: ſic ſubſtãcia
ſupbi eradicabit᷑· Deprecatio
pauperis ex ore uſq; ad aures ei-
us perueniet: et iudiciũ feſtinato
adueniet illi· Qui odit correpti-
onem veſtigiũ eſt pctõris: et q̃
timet deũ cõuertet᷑ ad cor ſuũ·
Notus a longe potens lĩgua
audaci: et ſenſatus ſcit labi ſe
ab illo· Qui edificat domũ ſuã
ĩpẽdiis alienis: quaſi q̃ colligit
lapides ſuos ĩ hieme· Stuppa
collecta ſinagoga peccantiũ ⁊
cõſummatio illoꝝ flãma ignis·
Via peccantiũ cõplantata la-
pidib;: et in fine illoꝝ inferi et
tenebre ⁊ pene· Qui cuſtodierit
iuſticiã· cõtinebit ſenſum eius:
cõſũmatio timoris dei· ſapien-
tia ⁊ ſenſus· Nõ erudietur· qui
nõ eſt ſapiens in bono· Eſt aũt
inſipiẽtia que abũdat ĩ malo:
⁊ non ẽ ſenſus vbi eſt amaritu-

do· Sapiencis ſciencia tanꝗ̄ in-
undatio abundabit: et ꝯſiliū
illiꝰ ſicut fōs vite ꝑmanet· Cor
fatui quaſi vas cōfractū: ⁊ om-
nē ſapienciā non tenebit· Ver-
bum ſapiens q̄dcūq; audierit
ſciēs laudabit et adiciet: audi-
uit luxurioſus et diſplicebit il-
li: et ꝓiciet illud poſt dorſum
ſuū· Narracio fatui quaſi ſar-
cina in illa: nam in labijs ſen-
ſati inueniet̄ gratia· Os prudētiſ
queritur in eccleſia: et verba il-
lius cogitabūt in cordib; ſuis·
Tanꝗ̄ domꝰ exterminata ſic fa-
tuo ſapiētia: et ſciencia inſenſa-
ti ienarrabilia verba· Compe-
des in pedibꝫ· doctrina ſtulto: ⁊
quaſi vincula manuū ſuper
manū dextrā· Fatuus in riſu ī-
altat vocem ſuā: vir aūt ſapiēſ
vix tacite ridebit· Ornamētum
aureū prudēti doctrina: ⁊ quaſi
brachiale ī brachio dextro· Peſ
fatui facilis in domū ꝓximi: et
homo peritus cōfundet̄ a ꝑſo-
na potentis· Stultꝰ a feneſtra
reſpiciet ī domū: vir aūt erudi-
tus foras ſtabit· Stulticia ho-
minis auſcultare ꝑ oſtiū: et pru-
dens grauabit̄ ꝯtumelia· Labi-
a īprudentiū ſtulta narrabūt:
verba aūt prudētiū ſtatera pō-
derabūtur· In ore fatuoꝝ cor il-
loꝝ: et in corde ſapiētiū os illo-
rum· Dum maledicit impius
diabolū maledicit ipſe aīam
ſuā· Suſurro coīnquinabit ani-
mā ſuā ⁊ in omīb; odiet̄: ⁊ qui
ꝑmanſerit odioſus erit· tacitꝰ
et ſenſatus honorabit̄· XXII

In lapide luteo lapidat̄ piger: et
omēs loquētur ſuꝑ illius aſꝑ-
nationē· De ſtercore boū lapi-
datus eſt piger: ⁊ omīs qui teti-
gerit eū excuciet manꝰ· Cōfuſi-
o pr̄is ē de filio indiſciplinato:
filia aūt fatua in deminoratio-
nē fiet· Filia prudēs hereditas
viro ſuo: nā que cōfundit· ꝯtu-
melia eſt genitoris· Et prēm et
virū cōfundit audax: et ab im-
pijs nō minorabit̄: ab vtriſq;
aūt inhonorabit̄· Muſica ī luc-
tu īportuna narratio: flagel-
la et doctrina in omī tempe ſa-
piencia· Qui docet fatuū: quaſi
q̄ cōglutinat teſtā· Qui narrat
verbū non audienti: quaſi qui
excitat dormientē de graui ſom-
no· Cum dormiēte loquit̄ qui
enarrat ſtulto ſapiētiā: et ī fine
narracionis dicit· Quis eſt hic:
Supra mortuū plora· defecit e-
nim lux eius: et ſupra fatuum
plora: defecit eīm ſenſus eiꝰ· Mo-
dicū plora ſupra mortuū: quō
requieuit· Nequiſſimi eīm neq̄ſ-
ſima vita· ſuꝑ mortem fatui·
Luctꝰ mortui ſeptē dies: fatui
aūt ⁊ impij oēs dies vite illoꝝ·
Cū ſtulto ne multū loquaris:

et cū inſenſato ne abieris. Ser-
ua te ab illo ut nō moleſtiā ha-
beas: ⁊ nō coinquinaberis ī pec-
cato illius. Deflecte ab illo ⁊ in-
uenies requiem: et nō acidia-
beris in ſtulticia illius. Super
plūbū quid grauabit᷑: Et qđ il-
li aliud nomē quā fatuꝰ: Are-
nam et ſalē. et maſſam ferri fa-
cilius eſt ferre: q̄ȝ hoīem impru-
dētem et fatuū et impiū. Sicut
loramētū ligneū colligatū fū-
damēto edificij nō diſſoluetur:
ſic et cor cōfirmatū ī cogitacio-
ne ꝯſilij. Cogitatus ſenſati in
omī tempe uel metu nō depra-
uabitur. Sicut ornatꝰ areno-
ſus in pariete limpido. et ſicut
palee in excelſis. et cemēta ſine
impēſa poſita cōtra faciē uen-
ti nō ꝑmanebūt: ſic et cor timi-
du in cogitacione ſtulti cōtra
impetū timoris nō reſiſtet. Si-
cut cor tepidū ī cogitacione fa-
tui omī tempe non metuet: ſic
et qui in p̄ceptis dei ꝑmanet ſē-
ꝑ. Pungēs oculū deducit lacri-
mas: et qui pungit cor ꝓfert
ſenſum. Mittens lapides in uo-
latilia deiciet illa: et qui cōuicia-
tur amico diſſoluit amiciciam.
Ad amicū ⁊ ſi ꝓduxeris gladi-
um nō deſperes: ē eīn regreſſus
ad amicū. Si aperuerit os triſ-
te ne metuas: eſt eīn cōcordaci-
o: excepto cōuicio et īproperio
et ſupbia et miſterij reuelacio-
ne ⁊ plaga doloſa. In hijs om-
nib; effugiet amicus. Fidē poſ-
ſide cum amico in pauptate il-
lius: ut et in bonis illiꝰ leteris.
In tempe tribulacionis illiꝰ ꝑ-
mane illi fidelis: ut in heredita-
te illius coheres ſis. Ante ignē
camini uapor et fumus ignis
in altaē: ſic ⁊ ante ſanguinem
maledicta et cōtumelie ⁊ mine.
Amicū ſalutare nō ꝯfūdaris.
A facie illius non me abſcon-
dā: et ſi mala michi euenerint
per illū. ſuſtinebo. Omīs qui
audiet cauebit ſe ab eo. Quis
dabit ori meo cuſtodiā. et ſup
labia mea ſignaculū certū: ut
non cadā ab ipſis ⁊ lingua me-
a perdat me:

XXIII

Domine pater ⁊ dn̄ator ui-
te mee ne derelinquas me
in cogitatu ⁊ cōſilio eoꝝ: nec ſi-
nas me cadere ī illa exprobraci-
one. Quis ſuperponit in cogi-
tatu meo flagella et ī corde me-
o doctrinā ſapiētie. ut in igno-
racionib; eorū non parcāt mi-
chi. ⁊ non appareāt delicta eoꝝ.
⁊ ne adincreſcāt ignorātie me-
e et multiplicent᷑ delicta mea et
peccata mea abundēt: ⁊ incidā
in cōſpectu adūſarioꝝ meorū.
et gaudeat inimicus meꝰ: Do-
mine pater et deus uite mee ne
derelinquas me in cogitatu illo

rum· Extollẽciã oculoꝝ meorũ
ne dederis michi: et om̃e deſideri-
um auſ̃te a me· Aufer a me vẽ-
tris cõcupiſcẽtias: et cõcubitꝰ
cõcupiſcẽcie ne apphendãt me:
et anime irreuerẽti et infrunite
ne tradas me· Doctrinã oris
audite filij: et qui cuſtodierit il-
lam nõ periet labijs ſuis· nec
ſcãdalizabit̃ in opib; nequiſ-
ſimis· In vanitate ſua apphen-
ditur peccator: ⁊ ſupb; ⁊ male-
dictus ſcãdalizabit̃ in illis· Iu-
rationi non aſſueſcat os tuũ:
mlt̃i eñi caſus in illa· Noĩatio
vero dei non ſit aſſidua in ore
tuo: et nomĩb; ſanctoꝝ ne ad
miſcaris: qm̃ non eris ĩmunis
ab eis· Sicut eñi ſeruus interro-
gatus aſſidue a liuore nõ mi-
nuitur: ſic om̃is iurãs ⁊ nomi-
natus in toto a pcc̃o non pur-
gabit̃· Vir multũ iurans im-
plebit̃ iniq̃tate: ⁊ non diſcedet
a domo illiꝰ plaga· Et ſi fruſtra-
uerit frẽm· delictũ illiꝰ ſupra ip-
ſum erit: et ſi diſſimulauerit de-
linquit dupliciẽ: et ſi in vacuũ
iurauerit non iuſtificabit̃· Re-
plebitur eñi retribucõne domꝰ
illius· Eſt et alia loquela cõtra-
ria morti: non ĩueniat̃ in here-
ditate iacob· Etenĩ a miſericor-
dib; om̃ia hec auferẽtur: et ĩ de-
lictis nõ voluptabũt· In diſci-
plinoſe loquele non aſſueſcat

os tuũ: eſt eñi in illa verbũ pec-
cati· Memẽto pr̃is et mr̃is tue·
in medio eñi magnatorũ cõſiſ-
tis: ne forte obliuiſcat̃ te deus
in cõſpectu illoꝝ: et aſſiduitate
tua infatuatus ĩpꝓperiũ pati-
aris: et maluiſſes non naſci: et
diẽ natiuitatis tue maledicas·
Homo aſſuetus in verbis im-
pꝓperij· in omnib; dieb; ſuis
non erudiet̃· Duo genera abũ-
dant in peccatis: ⁊ terciũ addu-
cit irã et pdicionẽ· Anima cal-
lida quaſi ignis ardens· nõ ex-
tinguetur donec aliq̃d glutiat:
et homo nequã in ore carnis
ſue· non deſinet donec incendat
ignẽ· Homĩ fornicario omnis
panis dulcis: non fatigabitur
tranſgrediẽs uſq; ad finẽ· Ois
homo qui trãſgredit̃ lectũ ſu-
um cõtemnẽs in aĩam ſuam ⁊
dicẽs quis me videt: tenebre cir-
cũdãt me et parietes cooperi-
unt me et nemo circũſpicit me
quẽ vereor: delictoꝝ meoꝝ non
memorabit̃ altiſſimꝰ: et non ĩ-
tellegit qm̃ om̃ia videt oculus
illiꝰ: qm̃ repellit a ſe timorẽ dei
huiuſmodi hoĩs timor et ocu-
li hoĩm timẽtes illũ: et nõ cog-
novit qm̃ oculi dñi mltoplus
lucidiores ſup ſolem ſunt· cir-
cũſpicientes om̃es vias hoĩm
⁊ pfundũ abiſſi ⁊ hoĩm corda:
intuentes in abſcõditas ptes·

Dño eñi deo anteq̃ crearentur
oĩa ſunt agnita: ſic ⁊ poſt p-
fectũ reſpicit oĩa. Hic et ĩ pla-
teis ciuitatis vindicabit᷑: quaſi
pullus equinꝰ fugabit᷑: et ubi
nõ ſperauit apphendet᷑. Et erit
dedecus oĩbꝫ: eo ꝙ non intel-
lexerit timorẽ dñi. Sic et mlier
oĩs relinquẽs virũ ſuũ: ⁊ ſta-
tuens hereditatẽ ex alieno ma-
trimonio. Primo eñi in lege
altiſſimi incredibilis fuit: et ſe-
cũdo virũ ſuũ dereliquit: tercio
ĩ adulterio fornicata ẽ. et ex ali-
o viro filios ſtatuit ſibi. Hec ĩ
eccleſiã adducet᷑: et in filios eiꝰ
reſpicietur. Nõ tradent filij eiꝰ
radices: et rami eiꝰ nõ dabũt
fructũ. Et derelinquet in male-
dictũ memoriã illius: et dedecꝰ
illius nõ delebit᷑. Et agnoſcent
qui derelicti ſunt. quõ nichil me-
lius ẽ q̃ȝ timor dei: et nichil dul-
cius q̃ȝ reſpicere in mãdatis do-
mini. Gloria magna eſt ſequi
dñm: longitudo eñi dierũ aſſu-
metur ab eo. XXIIII

Sapiencia laudabit aĩam
ſuã: et in dño honorabit᷑. Et ĩ
medio ppli ſui gliabit᷑: et in ec-
cleſijs altiſſimi aperiet os ſuũ.
Et in conſpectu virtutis illius
gliabitur: et in medio ppli ſui
exaltabit᷑. Et ĩ plenitudine ſãc-
ta admirabit᷑: et in multitudi-
ne electoꝝ habebit laudẽ: ⁊ inter
bñdictos benedicet᷑ dicẽs. Ego
ex ore altiſſimi ꝓdiui: p̃moge-
nita ante oĩm creaturã. Ego fe-
ci in celis ut oriretur lumen in-
deficiẽs: et ſicut nebula texi om-
nẽ carnẽ. Ego in altiſſimis ha-
bitaui: et thronus meus in co-
lumna nubis. Girũ celi circui-
ui ſola et ꝓfundũ abiſſi pene-
traui: ⁊ ĩ fluctibꝫ maris ambu-
laui: et in omni terra ſteti. Et in
oĩ pplo et in oĩ gente p̃ma-
tum habui: et oĩm excellentiũ
et humiliũ corda virtute calca-
ui. Et in hijs oĩbꝫ requiem q̃-
ſiui: et in hereditate dñi mora-
bor. Tunc p̃cepit ⁊ dixit michi
creator oĩm: et qui creauit me
requieuit in tabernaculo meo:
et dixit michi. In iacob inhabi-
ta: et in iſrahel hereditare: et in
electis meis mitte radices. Ab
inicio et ante ſecula creata ſũ:
et uſqꝫ ad futurũ ſeculũ nõ de-
ſinam: et in habitatione ſanc-
ta coram ipſo miniſtraui. Et ſic ĩ
ſyon firmata ſum: ⁊ in ciuitate
ſanctificata ſimilit᷑ requieui: et
in ihr̃lm poteſtas mea. Et radi-
caui in pplo honorificato: ⁊ in
ꝑtes dei mei hereditas illius: et
in plenitudine ſanctoꝝ detẽcio
mea. Quaſi cedrꝰ exaltata ſũ ĩ
libano: ⁊ q̃ſi cypreſſus in mon-
te ſyon. Quaſi palma exaltata
ſum in cades: ⁊ quaſi plãtacio

roſe ĩ iericho· Quaſi oliua ſpe-
cioſa in campis: et quaſi plan-
tan⁹ exaltata ſum iuxta aquã
in plateis· Sicut cinamomũ
⁊ balſamũ aromatizãs odorẽ
dedi: et q̃ſi mirra electa dedi ſua-
uitatẽ odoris· Et quaſi ſtorax
et galbanus· et ungula et gut-
ta· et quaſi libanus nõ inciſus
vaporaui habitacionẽ meã: ⁊
q̃ſi balſamũ non mixtũ odor
meus· Ego quaſi therebintus
extendi ramos meos: et rami
mei honoris et gracie· Ego q̃ſi
vitis fructificaui ſuauitatẽ odo-
ris: et flores mei fructus hono-
ris ⁊ honeſtatis· Ego mat̃ pul-
cre dilectionis· et timoris· ⁊ ag-
nicionis· et ſancte ſpei· In me
gracia omĩs vie ⁊ veritatis: in
me omĩs ſpes vite et virtutis·
Tranſite ad me omñes qui ↄcu-
piſcitis me: et a generacionib;
meis implemini· Spirit⁹ enĩ me-
us ſup mel dulcis: et hereditas
mea ſup mel et fauũ: memori-
a mea in gñaciones ſeculorũ·
Qui edũt me adhuc eſuriẽt· et
q̃ bibunt me adhuc ſitiẽt· Qui
audit me nõ cõfũdet̃: et q̃ opãt̃
in me nõ peccabũt: q̃ elucidãt
me vitã eternã habebũt· Hec
omĩa liber vite: et teſtamẽtũ al-
tiſſimi et agnicio veritatis· Le-
gem mãdauit moyſes in p̃cep-
tis iuſticiarũ: et hereditatẽ dm̃

iacob et iſrl̃ ꝓmiſſiones· Po-
ſuit dauid puero ſuo excitare
regẽ ex ipſo fortiſſimũ: et ĩ thro-
no honoris ſedẽtem in ſempit-
nũ· Qui implet quaſi phiſon
ſapiẽtiam: et ſicut tigris in die-
bus nouoꝝ· Qui adimplet q̃ſi
eufrates ſenſũ: qui mltiplicat
q̃ſi iordanis in tempe meſſis·
Qui mittit diſciplinã ſicut lucẽ:
et aſſiſtens quaſi gyon in die
vindemie· Qui ꝑficit p̃m⁹ ſcire
ipſam: et infirmior non inueſti-
gabit eam· A mari enĩ abun-
dabit cogitacio eius: et conſi-
lium illius in abiſſo magna·
Ego ſapiencia effudi flumina:
ego quaſi trames aque imẽſe
de fluuio· Ego quaſi fluui⁹ do-
rix: et ſicut aqueductus exiui a
paradiſo· Dixi rigabo ortum
plãtacionũ: et inebriabo ꝑtus
mei fructũ· Et ecce factus ẽ mi-
chi trames abundãs: fluuius
me⁹ appropiquauit ad mare·
Quĩ doctrinã quaſi ãtelucanũ
illumino omĩb;: et enarrabo
illã uſq; ad lõginquũ· Pene-
trabo omñes inferiores ꝑtes ter-
re: ⁊ in ſpiciã omñes dormiẽtes:
et illuminabo omñes ſperãtes
in dño· Adhuc doctrinã quaſi
propheciã effũdã: et relinquã
illã querẽtib; ſapiẽciã: et nõ de-
ſinam in ꝓgenies illoꝝ uſq; ĩ
euũ ſanctũ· Videte qm̃ non ſo-

li michi laboraui:ſed omībus
exquirentibꝫ veritatē· XXV
In tribꝫ placitū eſt ſpiritui meo:
que ſunt ꝓbata corā deo ⁊ ho-
minibꝫ·Concordia fratrū·et a-
mor ꝓximoꝝ:et vir et mulier
bene ſibi cōſentiētes·Tres ſpe-
cies odiuit aīa mea ⁊ aggrauor
valde aīe illoꝝ: pauperē ſuper-
bū·⁊ diuitē mendacē: ⁊ ſenem
fatuū et inſenſatū·Que ī iuuē-
tute tua non cōgregaſti:quō ī
ſenectute tua inuenies ea:Quā
ſpecioſū caniciei iudiciū: ⁊ pre-
ſbiteris cognoſcē cōſiliū·Quā
ſpecioſa veteranis ſapiētia: et
glorioſis intellect⁹ et conſilium·
corona ſenū in multa peritia:
⁊ gloria illoꝝ timor dei·Nouē
inſuſpicabilia cordis magnifi-
caui:et decimū dicam in līgua
hoībꝫ·Homo qui iocundatᷣ
in filijs: viuens et vidēs ſubuſi-
onē inimicoꝝ ſuoꝝ·Beatus q̄
habitat cū muliere ſenſata:⁊ q̄
lingua ſua non eſt lapſus:⁊ q̄
nō ſeruiuit indignis ſe·Bīs q̄
inuenit amicū verū:⁊ qui enar-
rat iuſticiā auri audiēti·Quā
magnus qui inuenit ſapienti-
am et ſciētiā: ſed non eſt ſup
timentē deū·Timor dei ſup om-
nia ſe ſuperpoſuit·Bīs homo
cui donatū eſt habere timorem
dei·Qui tenet illū:cui aſſimila-
bitur: Timor dei iniciū dilectio-
nis eius:fidei aūt iniciū agglu-
tinādū ē ei·Omīs plaga triſti-
cia cordis eſt: et omīs malicia
nequicia mulieris·Et oēm pla-
gam ⁊ nō plagam videbit cor-
dis: et oēm nequiciā et nō neq̄-
ciā mulieris·et omnē obductū
et nō obductū odientiū:et om-
nem vindictā et non vindictā
inimicoꝝ·Nō eſt caput nequi-
us ſup caput colubri:et non ē
ira ſup iram mulieris·Cōmo-
rari leoni et draconi placebit:
quā habitare cum muliere ne-
quā·Nequicia mulieris īmutat
faciem eius:et obcecabit vultū
ſuū tanq̄ꝫ vrſus:et quaſi ſaccū
oſtendet in medio ꝓximoꝝ·In-
gemuit vir eius:⁊ audiens ſuſ-
pirauit modicū·Breuis omīs
malicia ſup maliciā mulieris:
ſors peccatorū cadat ſup illā·
Sicut aſcenſus arenoſus in pe-
dibꝫ veterani:ſic mulier līgua-
ta homini quieto·Ne reſpicias
in mulieris ſpeciē:⁊ nō cōcupiſ-
cas mulierem in ſpecie·Mulie-
ris ira·et irreuerētia·et cōfuſio
magna·mulier ſi primatū ha-
beat·cōtraria eſt viro ſuo·Cor
humile·et facies triſtis et pla-
ga mortis:mulier nequā·Ma-
nus debiles ⁊ genua diſſoluta:
mulier que non beatificat viꝝ
ſuū·A muliere iniciū factū eſt
peccati: et per illā omēs mori-

mur· Nō des aque tue exitum
nec modicū: nec mulieri nequā
veniā ꝓdeūdi· Si nō ambula-
uerit ad manū tuā: cōfundet te
in cōſpectu inimicoꝝ· A carni-
bus tuis abſcide illā: ne ſemp
te abutatur· XXVI
Mulieris bone beatus vir:
nūs eñi annoꝝ illorū duplex·
Mulier fortis oblectat virū ſu-
um: et ānos vite illius in pace
implebit· Pars bona mulier
bona: in parte bona timentiū
deū dabitur viro pro factis bo-
nis· Diuitis aūt et pauꝑis coꝛ
bonū: in omī tempe vultus il-
loꝝ hylaris· A tribȝ timuit coꝛ
meū: ⁊ ī q̄rto facies mea metu-
it· Delaturā ciuitatis et collecti-
onem ꝑpli et calūniam mēda-
cem: ſup mortem omīa graui-
a· Dolor cordis et luctus: mu-
lier zelotipa· In muliere zeloti-
pa flagellū lingue: omībȝ com-
municans· Sicut boum iugū
q̄d mouet̄: ita ⁊ mulier nequā:
qui tenet illā· quaſi qui apphē-
dit ſcorpionē· Mulier ebrioſa
ira magna: et cōtumelia ⁊ tur-
pitudo illius nō tegetur· Forni-
catio mulieris in extollētia ocu-
loꝝ: et in palpebris illius ag-
noſcetur· In filia non auertē-
te ſe· firma cuſtodiā: ne inuen-
ta occaſione abutatur ſe· Ab
omī irreuerētia oculoꝝ eius ca-
ue: et ne mireris ſi te neglexerit·
Sicut viator ſitiēs ad fontem
os aperiet· ⁊ ab omī aqua ꝓxi-
ma bibet: ⁊ cōtra oēm palū ſe-
debit: et cōtra oēm ſagittā ape-
riet pharetram donec deficiat·
Gracia mulieris ſedule delecta-
bit virū ſuū· et oſſa illius īpig-
uabit· Diſciplina illius datū
dei eſt· Mulier ſenſata et tacita:
non eſt immutatio erudite aīe·
Gratia ſup grām· mulier ſāc-
ta ⁊ pudorata· Omīs eñi pon-
deratio non eſt digna cōtinētis
aīe· Sicut ſol oriēs mūdo· ī al-
tiſſimis dei: ſic mulieris bone ſpe-
cies in ornamētū domus eius·
Lucerna ſplendens ſup candela-
brum ſanctū: et ſpecies faciei
ſup etatem ſtabilē· Columne
auree ſup baſes argenteas: et
pedes firmi ſup plātas ſtabilis
mulieris· Fundamēta eterna
ſupra petrā ſolidā: et manda-
ta dei in corde mulieris ſancte·
In duobȝ cōtriſtatū eſt coꝛ me-
um: et in tercio iracūdia michi
aduenit· Vir bellatoꝛ deficiens
per inopiā: ⁊ vir ſenſatus con-
tēptus: et qui tranſgredit̄ a iuſ-
ticia ad peccatū· Deꝰ parauit
eum ad rumpheā· Due ſpecies
difficiles ⁊ periculoſe michi ap-
paruerūt· Difficile exuit̄ nego-
ciās a negligētia ſua: et nō iuſ-
tificabit̄ caupo a pctīs labioꝝ·

Propter inopiã XXVII
multi deliquerũt: et qui q̃-
rit locupletari auertit oculũ ſu-
um. Sicut in medio compagi-
nis lapidũ palus figitur: ſic ⁊
inť mediũ venditionis et emp-
tionis anguſtiabiť pctõ. Cõ-
teretur cum delinquẽte delictũ.
Si non in timore dñi tenueris
te inſtanter: cito ſubũtetur do-
mus tua. Sicut in pcuſſura cri-
bri remanebit puluis: ſic apo-
ria hoĩs in cogitatu illius.
Vaſa figuli probat fornax: ⁊
hoĩes iuſtos temptatõ tribula-
tionis. Sicut ruſticatio de lig-
no oſtendit fructũ illius: ſic ũ-
bum excogitatu cordis hoĩs.
Ante ſermonẽ non collaudes
virũ: hec eñi temptatio eſt ho-
minũ. Si ſequaris iuſticiã ap-
prehẽdes illã et indues quaſi
poderẽ honoris: et in habita-
bis cum ea et pteget te in ſem-
piťnũ: et in die agnitionis inue-
nies firmamẽtũ. Volatilia ad
ſibi ſimilia cõueniũt: ⁊ veritas
ad eos qui opãtur illã reuerte-
ť. Leo venationi inſidiať ſemp:
ſic pctã opantib; iniquitates.
Homo ſenſatus ĩ ſapiẽtia ma-
net ſicut ſol: nam ſtultus ſicut
luna mutať. In medio inſenſa-
toꝝ ſerua verbũ tempi: ĩ medi-
o autẽ cogitãtiũ aſſiduus eſto.
Narratio peccantiũ odioſa: et
riſus illoꝝ in delictis pctĩ. Loq̃-
la multũ iurans horripilatio-
nem capiti ſtatuet: et irreuerẽ-
tia ipſius obturatio auriũ. Ef-
fuſio ſanguinis in rixa ſupbo-
rum: et maledictio illorũ audi-
tꝰ grauis. Qui denudat archa-
na amici fidem pdit: ⁊ nõ inue-
niet amicũ ad animũ ſuũ. Di-
lige proximum: et coniungere
fide cum illo. Qđ ſi denudaueris
abſconſa illius: non pſequeris
poſt eum. Sicut eñi homo q̃ p-
dit amicũ ſuũ: ſic et qui perdit
amicitiã pximi ſui. Et ſicut q̃
dimittit auẽ de manu ſua: ſic
qui reliquiſti pximũ tuũ: ⁊ nõ
eum capies. Nõ illũ ſequaris:
qm̃ longe abeſt. Effugit eñi q̃-
ſi caprea de laqueo: qm̃ vulne-
rata eſt anima eius. Vltra eũ
non poteris colligare: et male-
dicti eſt cõcordatio. Denudare
autẽ amici miſteria: deſperatio
eſt aĩe infelicis. Annuẽs oculo
fabricat iniq̃: et nemo eũ abi-
ciet. In cõſpectu oculoꝝ tuorũ
cõdulcabit os ſuũ: et ſuper ſer-
mones tuos admirabiť. No-
uiſſime autẽ puertet os ſuũ: et ĩ
verbis tuis dabit ſcandalum.
Multa audiui et nõ coequaui
ei: ⁊ dñs odiet illũ. Qui in altũ
mittit lapidẽ ſuper caput eius
cadet: et plaga doloſa doloſi di-
uidet vulnera. Et qui foueã fo-

dit incidet in eā: et qui ſtatuit
lapidē ꝓximo offendet in eo: et
q̄ laqueū alij ponit ꝑibit ī illo.
Facienti neq̄ſſimū ꝯſiliū ſup ip-
ſum devolvet̄: et nō agnoſcet
unde adveniat illi. Illuſio ⁊ im-
properiū ſupborꝫ et vindicta.
ſicut leo inſidiabit̄ illi. Laque-
o peribūt q̄ oblectāt̄ caſu iuſto-
rū: dolor aūt cōſumet illos an-
teq̄ꝫ moriāt̄. Ira ⁊ furor utraqꝫ
execrabilia ſūt: et vir pccōr cōti-
nens erit illorꝫ.

XXVIII

Qui vindicari vult a dn̄o i-
veniet vindictā: et pcc̄a il-
lius ſervans ſervabit. Relinq̄
proximo tuo nocēti te: et tunc
deprecanti tibi pcc̄a ſolvēt̄. Ho-
mo homīi ſervat irā: et a deo q̄-
rit medelā: In hoīem ſilem ſibi
non habet miſcd̄iā: et de pccīs
ſuis deprecatur: Ipe dū caro ſit
reſervat iram: ⁊ ꝓpiciacōnē pe-
tit a deo: Quis exorabit ꝓ delic-
tis illius: Memēto noviſſimo-
rū: et deſine inimicari. Tabitu-
do eīi et mors īminēt in man-
datis eius. Memorare timorē
dn̄i: ⁊ nō iraſcaris ꝓximo. Me-
morare teſtamētū altiſſimi: et
deſpice ignorātiā ꝓximi. Abſ-
tine te a lite: ⁊ minues peccata.
Homo eī iracūdus īcendit litē:
⁊ vir pccōr ꝯturbabit amicos:
et in medio pacē habētiū īmit-
tit inimiciciā. Scd̄m eīi ligna
ſilve. ſic ignis exardeſcit: ⁊ ſecū-
dū virtutē hoīs ſic iracūdia il-
lius erit: et ſcd̄m ſubſtātiā ſuā
exaltabit irā ſuā. Certamē feſti-
natū īcendit ignē: ⁊ lis feſtināſ
effūdet ſanguinē. et lingua teſ-
tificans adducet mortē. Si ſuf-
flaveris quaſi ignis exardebit:
⁊ ſi exſpueris ſup illā extingue-
tur. Utraqꝫ ex ore ꝓficiſcūtur.
Suſurro ⁊ biliguis maledict⁹:
multos eīi turbavit pacem
habētes. Lingua tercia mltos cō-
movit: et diſpſit illos de gente
in gentem. Civitates muratas
divitū deſtruxit: et domos mag-
natorꝫ effodit. Virtutes ꝑplorꝫ
cōcidit et gētes fortes diſſolvit.
Lingua tcia mulieres viritas e-
iecit: ⁊ ꝑvavit illas laborib; ſu-
is. Qui reſpicit illā nō habebit
requiē: nec habebit amicū in q̊
requieſcat. Flagelli plaga livo-
rem facit: plaga aūt lingue cō-
minuet oſſa. Multi ceciderūt in
ore gladij: ſed non ſic quaſi q̄
interierūt ꝑ linguā ſuā. Beatus ē
qui tectus eſt a lingua nequā:
q̄ in iracūdia illi⁹ nō tranſivit.
⁊ qui non attraxit iugū illius:
⁊ in vinculis eius nō eſt ligat⁹.
Iugū enī illius iugū ferreū ē: et
vinculū illius vinculū ereū eſt.
Mors illius mors nequiſſima:
et utilis poti⁹ infernus quā illa.
Perſeverātia illi⁹ non ꝑmanē-

bit: ſed obtinebit vias iniuſto-
rū. In flāma ſua non cōburet
iuſtos: qui relinquūt deū incidēt
in illā. Et exardebit ī illis et nō
extinguet̄: ⁊ immittet̄ in illos q̄ſi
leo: ⁊ quaſi pardus ledēt illos.
Sepi aures tuas ſpinis ⁊ lin-
guam nequā noli audire: et ori
tuo facito oſtia: ⁊ ſeras auribꝫ
tuis. Aurū tuū et argentū tuū
cōfla et verbis tuis facito ſtate-
rā et frenos ori tuo rectos: ⁊ at-
tende ne forte labaris in ligua
et cadas in cōſpectu inimicoꝝ
inſidiantiū tibi: et ſit caſus tu-
us inſanabilis in morte. XXIX

Qui facit miſediam fenerat̄
proximo ſuo: ⁊ q̄ p̄ualet
manu mandata ſeruat. Fene-
rare proximo tuo in tempe ne-
ceſſitatis illius: et iterū redde p̄-
ximo in tempe ſuo. Confirma
verbū et fideliꝰ age cum illo: et
in omī tempe inuenies qđ tibi
neceſſariū eſt. Multi quaſi īuē-
tionē eſtimauerūt fenus: ⁊ p̄ſti-
terunt moleſtiā hiis qui ſe ad-
iuuerunt. Donec accipiant oſ-
culātur manus dātis: et in p̄-
miſſionibꝫ humiliāt vocem ſu-
am. Et ī tempe redditionis po-
ſtulabit tempus: et loquetur
verba tedii et murmurationū:
⁊ tempus cauſabit̄. Si aūt po-
tuerit reddere aduſabit̄: ſolidi
vix reddet dimidiū: et computa-
bit illud quaſi inuētionē. Sin
aūt fraudabit illū pecunia ſua:
et poſſidebit illū inimicū gratis:
et cōuicia et maledicta reddet il-
li: et p̄ honore et beneficio red-
det illi cōtumeliā. Multi nō cau
ſa nequicie nō feneraci ſūt: ſed
fraudari gratis timuerūt. Verū-
tamē ſup humilē animo forti-
or eſto: et pro elemoſina non
trahas illū. Propt̄ mādatū aſ-
ſume paupem: ⁊ p̄pter inopiā
eius ne dimittas eum vacuū.
Perde pecuniā p̄pter frēm et a-
micū tuū: ⁊ non abſcōdas illā
ſub lapide in pdicionē. Pone
theſaurū tuum ī p̄ceptis altiſſi-
mi: ⁊ p̄derit tibi magis q̄ꝫ aurū.
Cōclude elemoſinā ī ſinu pau-
peris et h̄ p̄ te exorabit ab om-
ni malo. Elemoſina viri quaſi
ſacculus cū ipſo: et grām hoīs
quaſi pupillā cōſeruabit: ⁊ poſ-
tea reſurget et retribuet illis re-
tribucōnem vniuſcuiqꝫ in caput
ipſoꝝ. Sup ſcutū potētis ⁊ ſup
lāceam aduerſus inimicū tuū
pugnabit. Vir bonus fidē fa-
cit p̄ximo ſuo: et qui pdiderit
cōfuſionē derelinquet ſibi. Gra-
ciā fideiuſſoris ne obliuiſcaris:
dedit enī p̄ te aīam ſuā. Repro-
miſſorē fugit peccator ⁊ īmūdus.
Bona repromiſſoris ſibi aſſcri-
bit peccator: ⁊ ingratus ſenſu
derelinquet liberātē ſe. Vir repro-

mittit de ꝓximo ſuo: et cũ ꝑdi-
derit reuerẽtiã derelinqͭ ab eo.
Repromiſſio nequiſſima mul-
tos ꝑdidit diligentes: et cõmo
uit illos quaſi fluctus maris.
Viros potẽtes gyrans migra-
re fecit: et uagati ſunt in genti-
bus alienis. Peccõr trãſgrediẽſ
mãdatũ dñi incidet in ꝓmiſſio-
nem nequã: et qui conat̃ mul-
ta agere incidet ĩ iudiciũ. Recu-
pera ꝓximũ tuũ ſcdm̃ uirtutẽ
tuã: et attende tibi ne incidas.
Initiũ uite hoĩs aqua et panis
et ueſtimẽtũ: et domus ꝓtegẽs
turpitudinẽ. Melior eſt uictus
pauperis ſub tegmine aſſerũ: qȝ
epule ſplendide in peregre ſine
domicilio. Minimũ ꝓ magno
placeat tibi: et ĩproperiũ pere-
grinationis nõ audies. Vita
nequã hoſpitãdi de domo ĩ do
mũ: ⁊ ubi hoſpitat̃ nõ fiducia-
lit̃ aget. nec apiet os. Hoſpita-
bit̃ ⁊ paſcet ⁊ potabit ĩgratos:
et adhuc amara audiet. Tran-
ſi hoſpes et orna mẽſam: et q̃
ĩ manu habes ciba ceteros. Exi
a facie honoris amicorũ meo-
rũ: neceſſitudine domus mee.
hoſpicio michi fact⁹ es frater.
Grauia hĩc homĩ habẽti ſenſũ:
correptio domus et ĩproperiũ
feneratoris. XXX

Qui diligit filiũ ſuũ aſſidu-
at illi flagella. ut letetur in no-
uiſſimo ſuo: ⁊ non palpet ꝓxi-
morũ oſtia. Qui docet filiũ ſuũ
laudabit̃ in illo: ⁊ in medio do-
meſticorũ ĩ illo gl̃iabit̃. Qui do-
cet filiũ ſuũ in zelũ mittit inimi-
cum: et in medio amicorũ glo-
riabit̃ in illo. Mortuus eſt pat̃
illius: ⁊ quaſi nõ eſt mortuus.
Similem eñ reliquit ſibi poſt ſe.
In uita ſua uidit: ⁊ letatus ẽ in
illo. In obitu ſuo nõ eſt ɔtriſta-
tus: nec cõfuſus eſt corã inimi-
cis. Reliq̃t eñ defenſorẽ domus
cõtra inimicos: et amicis reddẽ-
tẽ grãm. Pro aĩabȝ filiorũ col-
ligabit uulnera ſua: ⁊ ſup om-
nem uocem turbabitur uiſcera
eius. Equus indomitus euadet
durus: ⁊ filius remiſſus euadet
preceps. Lacta filiũ tuum ⁊ pa-
uentem te faciet: lude cum eo et
cõtriſtabit te. Nõ corrideas illi
ne doleas: et in nouiſſimo ob-
ſtupeſcẽt dẽtes tui. Non des illi
poteſtatem in iuuẽtute: et ne de-
ſpicias cogitat⁹ illius. Curua
ceruicẽ ei⁹ in iuuẽtute et tũde la-
tera eius dum infans ẽ: ne for-
te induret et non credat tibi. et
erit tibi dolor aĩe. Doce filiũ tuũ
⁊ opare in illo: ne in turpitudi-
nem illius offendas. Melior ẽ
paup ſanus et fortis uiribȝ: qȝ
diues imbecillis et flagellatus
malicia. Salus aĩe ĩ ſanctita-
te iuſticie: ⁊ melior ẽ omĩ auro

et argēto: et corpus validū q̄ꝫ
cenſus īmenſus. Nō eſt cenſus
ſup cenſū ſalutis corpis: et nō
ē oblectamētū ſup cordis gau-
dium. Melior eſt mors q̄ꝫ vita
amara: et requies eterna q̄ꝫ lāg-
uor pſeuerās. Bona abſcōdi-
ta ī ore clauſo: q̄ſi appoſitōnes
epularꝫ circumpoſite ſepulcro.
Quid ꝓderit libatio ydolo: Nec
eniꝫ mādūcabit nec odorabit.
Sic qui effugat a dn̄o: et com-
portās merces iniq̄tatis. Vidēs
oculis et ingemiſcēs: ſicut ſpa-
do complectens virginē ⁊ ſuſpi-
rās. Triſticiā nō des aīe tue: et
nō affligas temetipm̄ in cōſili-
o tuo. Iocūditas cordis hec eſt
vita hoīs: et theſaurus ſine de-
fectione ſanctitatis: et exultaci-
o viri ē lōgeuitas. Miſerere aīe
tue placens deo: et cōtine et cō-
grega cor tuū in ſanctitate eiꝰ:
et triſticiam longe expelle a te.
Multos eniꝫ occidit triſticia: ⁊ nō
ē vtilitas in illa. zelus et iracū-
dia minuēt dies: et ante tēpus
ſenectam adducet cogitatus.
Splēdidū cor bonū in epulis:
epule eniꝫ illiꝰ diligenter fiunt.

XXXI

Vigilia honeſta-
tis tabefaciet carnes: ⁊ co-
gitatus illiꝰ auferet ſomnū. Co-
gitatus pſcientie auertit ſenſū:
et infirmitas grauis ſobriā fa-
cit aīam. Laborauit diues ī cō-
gregacione ſubſtātie: et in requie
ſua replebit bonis ſuis. Labo-
rauit paup ī diminutione vic-
tus: et in fine īops fit. Qui au-
rum diligit nō iuſtificabit: ⁊ q̄
inſequit cōſumptionē replebi-
tur ex ea. Multi dati ſūt in auri
caſus: ⁊ facta eſt in ſpecie illius
perdicio illorū. Lignū offenſio-
nis ē aurū ſacrificātiū: ve illis
q̄ ſectāt illud: et omīs īprudēs
deperiet in illo. Beatus ē diues
qui īuentus eſt ſine macula: et
q̄ poſt aurꝫ nō abijt: nec ſpera-
uit ī pecunia ⁊ theſauris. Quis
eſt hic ⁊ laudabimꝰ eū: Fecit eīm
mirabilia ī vita ſua. Qui ꝓba-
tus eſt in illo: et pfectus īuētus
eſt: ⁊ erit illi in glīa eterna. Qui
potuit tranſgredi et nō eſt trāſ-
greſſus: et facere mala et nō fe-
cit. Ideo ſtabilita ſunt bona il-
lius in dn̄o: ⁊ elemoſinas illiꝰ
enarrabit omnis eccleſia ſanc-
torū. Supra menſā magnā ſe-
diſti: nō aperias ſup illā faucē
tuā prior. Non dicas ſi multa
ſunt que ſup illā ſunt. Memē-
to q̄m malus ē oculus nequā.
Nequius oculo quid creatū ē:
Ideo ab omī facie ſua lacrima-
bit cū viderit. Ne extendas ma-
nū tuā prior: et īuidia cōtami-
natus erubeſcas. Ne cōprima-
ris in cōuiuio vini. Intellige q̄
ſunt ꝓximi tui ex teipſo. Utere

q̄ſi homo frugi hiis q̄ tibi ap-
poñūtur: et nō cum mādúcas
multū odio habearis. Ceſſa p̄-
or cauſa diſcipline: et noli mi-
nim⁹ eſſe ne forte offendas. Et
ſi in medio multoꝝ ſediſti p̄or
illis ne extēdas manū tuā: nec
prior poſcas bibere. Quā ſuffi-
ciens eſt homī erudito vinū exi-
guū: et in dormiēdo non labo-
rabis ab illo: et non ſenties la-
borem. Vigilia et colera. et tor-
tura viro infrunito. ſomn⁹ ſu-
auitatis in hoīe parco. Dormi-
et uſq; mane: et anima illi⁹ cū
ipo delectabit᷑. Et ſi coactus fu-
eris in edendo multū: ſurge e
medio et vome. et refrigerabit
te: et non adduces corpori tuo
infirmitatē. Audi me fili et nō
ſpernas me: ⁊ in nouiſſimo in-
uenies v̄ba mea. In omībꝫ opi-
bus tuis eſto velox: ⁊ oīs infir-
mitas nō occurret tibi. Splen-
didū in panibꝫ benedicēt labi-
a multoꝝ: et teſtimoniū verita-
tis illius fidele. In nequiſſimo
pane murmurauit ciuitas: et
teſtimoniū nequicie illius verū
eſt. Diligentes ī vino noli ꝓuo
care: multos eñi exterminauit
vinū. Ignis probat ferrū durꝫ:
ſic vinū corda ſuꝑboꝝ arguet
in ebrietate potatū. Equa vita
homībꝫ. vinū in ſobrietate: ſi
bibas illud moderate eris ſobri-
us. Que ē vita q̄ minuit᷑ vino?
Quid defraudat vitam? Mors.
Vinū in iocūditatē creatū eſt.
nō in ebrietatē. ab inicio. Exul-
tatio aīe et corporis: vinū mode-
rate potatū. Sanitas ē aīe cor-
pori. ſobrius potus. Vinū mul-
tum potatū irritationē et irā.
⁊ ruinas multas facit. Amari-
tudo aīe: vinū multū potatū.
Ebrietatis animoſitas īprudē-
tis offenſio: minorās virtutē ⁊
faciēs vulnera. In ꝯuiuio vini
nō arguas ꝓximū: et nō deſpi-
cias eū in iocūditate illi⁹. Ver-
ba improperij nō dicas illi: et
nō p̄mas illū in repetendo. XXXII

Rectorē te poſuerūt noli ex-
tolli: eſto ī illis quaſi vn⁹
ex ipis. Curā illorū habe et ſic
cōſidera: et omī cura tua expli-
cata recumbe. ut leteris ꝓpter il-
los: ut ornamentū gracie acci-
pias coronā: et dignationē cō-
ſequaris corrogacionis. Loq̄-
re maior natu: decet eñi te. Pri-
mū verbū diligēti ſcienciam: ⁊
nō impedias muſicā. Ubi au-
ditus nō eſt non effundas ſer-
monē: ⁊ importune noli extol-
li in ſapiēcia tua. Gēmula car-
bunculi in ornamēto auri: et cō-
paratio muſicoꝝ in ꝯuiuio vi-
ni. Sicut in fabricatione auri
ſignū eſt ſmaragdi: ſic nume-
rus muſicoꝝ in iocūdo ⁊ mode-

rato vino· Audi tacens: ⁊ pro
reuerēcia accedet tibi bona gra
cia· Adoleſcens loquere in tua
cauſa vix· Si bis īterrogatus
fuīs: habeat caput rñſum tuū·
In multis eſto quaſi inſcius: ⁊
audi tacens ſimul et querens·
In medio magnatorū nō pſu-
mas: ⁊ vbi ſunt ſenes nō mul-
tū loquaris· Ante grādinē pi-
bit choruſcacio: et ante verecū-
diā pibit gracia: et ꝓ reuerenci-
a accedet tibi bona grā: et ho-
ra ſurgendi non te trices· Pre-
curre aūt prior in domū tuā et
illic auocare: et illic lude: ⁊ age
cōcepciones tuas: et non in de-
lictis et verbo ſupbo· Et ſuper
hiis omīb; bñdicito dñm q̄ fe-
cit te: et inebriātem te ab omni-
bus bonis ſuis· Qui timet deū
recipiet doctrinā eius: et qui vi-
gilauerit ad illū īuenient bene-
dictionē· Qui querit legē reple-
bit ab ea: et qui inſidioſe agit
ſcādalizabit in ea· Qui timent
deū īuenient iudiciū iuſtū: ⁊ iuſ-
ticias q̄ſi lumē accendēt· Pecca-
tor homo deuitabit correpcio-
nē: et ſcdm voluntatē ſuā inue-
niet cōparacionē· Vir cōſilii
non diſperdet itelligenciā: alie-
nus et ſupbus nō ptimeſcet ti-
morē· Eciā poſtq̄ȝ fecit cū eo ſi-
ne cōſilio: et ſuis in ſectacioni-
bus arguet· Fili ſine ꝯſilio ni-
hil facias: et poſt factū nō pe-
nitebis· In via ruine nō eas et
nō offendes in lapides: nec cre-
das te vie laborioſe: ne ponas
aīe tue ſcādalū· Et a filiis tuis
caue: et a domeſticis tuis atten-
de· In omī ope tuo crede ex fide
aīe tue: hoc eſt enī cōſeruacio mā-
datoꝝ· Qui credit deo attendit
mādatis: ⁊ qui confidit in illo
non minorabit·

XXXIII

Timēti deū nō occurrēt ma-
la: ſed in tēptacione deus
illū conſeruabit: et liberabit a
malis· Sapiēs nō odit māda-
ta et iuſticias: ⁊ nō illidet quaſi
in ꝓcella nauis· Homo ſenſa-
tus credit legi dei: et lex illi fide-
lis· Qui interrogacionē manifeſ-
tat parabit verbū: et ſic depca-
tus exaudiet: et cōſeruabit diſ-
ciplinā et tunc rñdebit· Precor-
dia fatui quaſi rota carri: ⁊ q̄ſi
axis verſatilis cogitatus illi⁹·
Equus emiſſarius ſicut amic⁹
ſubſānator: ſub omī ſupraſe-
dente hinnit· Quare dies diem
ſupat: et iterū lux lucē et ānus
annū a ſole: A dñi ſciencia ſe-
parati ſunt facto ſole ⁊ ꝑceptū
cuſtodiente· Et īmutauit tēpo-
ra et dies feſtos ipoꝝ: et in illis
dies feſtos celebrauerūt ad ho-
ram· Ex ipis exaltauit et mag-
nificauit deus· et ex ipis poſuit
in numerū dierū: et oēs hoīes

de ſolo· et ex t̄ra vnde creatus ē
adam· In multitudine diſcipli-
ne dñi ſeperauit eos: et īmuta-
uit vias eoꝝ· Ex ipſis benedixit
⁊ exaltauit: ⁊ ex ipſis ſanctifica-
uit et ad ſe applicauit: et ex ipſis
maledixit et humiliauit: ⁊ cōuer-
tit illos ad ſeparationē ipſorū:
quaſi lutū figuli in manu ipſi-
us plaſmare illud et diſpone-
re· Omēs vie eius ſcḋm diſpo-
ſitionē eiꝰ: ſic homo in manu
illius qui ſe fecit: et reddet illi ſe-
cūdū iudiciū ſuū· Cōtra malū
bonū ſtat ⁊ contra mortem vi-
ta: ſic ⁊ contra virum iuſtū pec-
cator: et ſic intuere in oīa opa
altiſſimi· Duo contra duo: et
vnū cōtra vnū· Et ego nouiſſi-
mus euigilaui: ⁊ quaſi qui col-
ligit acinos poſt vindemiato-
res· In benedictione dei et ipſe
ſperaui: ⁊ quaſi qui vindemiat
repleui torcular· Reſpicite qm̄
nō michi ſoli laboraui: ſed om-
nibꝫ exquirētibꝫ diſciplinam·
Audite me magnati ⁊ omnes
ppli: et rectores eccleſie auribus
ꝑcipite· Filio ⁊ mulieri fratri ⁊
amico nō des poteſtatē ſup te
in vita tua: et non dederis alij
poſſeſſionē tuā: ne forte penite-
at te et deꝑceris pro illis· Dum
adhuc ſuperes et aſpiras: nō
īmutabit te omīs caro· Melius
eſt enī ut filij tui te rogent: q̄ꝫ te

reſpicere in manus filiorū tuo-
rum· In omībꝫ opibꝫ tuis ꝑcel-
lēs eſto· Ne dederis maculā in
gl'iam tuā· In die conſūmatio-
nis dierū vite tue· et in tempe
exitꝰ tui diſtribue hereditatē tu-
am· Cibaria et virga et onus
aſino: panis et diſciplina et o-
pus ſeruo· Operatur in diſcipli-
na et q̄rit requieſcere: laxa ma-
nus illi ⁊ querit libertatē· Iugū
et lorū curuāt collū durū: ⁊ ſer-
uū inclināt operationes aſſidu-
e· Seruo maliuolo tortura et
compedes: mitte illū in operatio-
nem ne vacet· Multā enī mali-
ciam docuit ocioſitas· In opa
cōſtitue eum: ſic enī condecet il-
lū· Qḋ ſi nō obaudierit curua
illū cōpedibꝫ: et nō amplifices
ſup oēm carnē· Verū ſine iudi-
cio nichil facias graue· Si ē ti-
bi ſeruꝰ bonꝰ: ſit tibi q̄ſi aīa tu-
a· Quaſi fr̄em ſic eū tracta: qm̄
in ſanguine aīe eum cōparaſ-
ti· Si leſeris illū iniuſte ī fugā
conuertetur: et ſi extollēs diſceſſe-
rit quo queras et in qua via q̄-
ras illū neſcis·

XXXIIII

Vana ſpes et mēdaciū inſē-
ſato viro: ⁊ ſomnia extol-
lūt īprudētes· Quaſi qui apꝑhē-
dit vmbrā et ꝑſequitur ventū:
ſic et qui attendit ad viſa mē-
dacia· Hoc ſcḋm hoc viſio ſō-
niorꝫ· Ante faciē hoīs ſimilitu-

do alterius hoīs· Ab īmundo
quid mūdabit̄: Et a mendace
qd̄ verū dicet̄: Diuinacio erroris
⁊ auguria mēdacia et ſonnia
male faciētiū vanitas eſt· Et ſi-
cut pturiētis· cor tuū fantaſias
patitur: niſi ab altiſſimo fuerit
emiſſa viſitacio· Ne dederis in
illis cor tuū· Multos enī errare
fecerūt ſonnia: et exciderūt ſpe-
rātes ī illis· Sine mēdacio cō-
ſūmabit̄ verbū legis: ⁊ ſapien-
cia in ore fidelis cōplanabitur·
Qui nō ē temptat⁹ qd̄ ſcit: Vir
in mltis expertus cogitabit mlt-
ta: et qui multa didicit enarra-
bit intellectū· Qui nō ē expert⁹
pauca recognoſcit: qui aūt in
multis factus eſt· mltiplicauit
maliciā· Qui temptat⁹ non eſt
qualia ſcit: Qui implanatus ē
abūdabit nequicia· Mlta vidi
enarrādo: ⁊ plurimas verborū
cōſuetudines· Aliquotiēs uſq;
ad mortē piclitatus ſum horū
cauſa: et liberatus ſum gracia
dei· Spiritus timētiū deū queri-
tur: et in reſpectu illius benedi-
cetur· Spes enī illorū in ſaluā-
tem illos: et oculi dei in diligen-
tes ſe· Qui timet dn̄m nichil tre-
pidabit: et nō pauebit qm̄ ipſe
eſt ſpes eius· Timētis dominū
beata eſt aīa eius: ad quē reſpi-
cit: et qui eſt fortitudo ei⁹· Ocu-
li dn̄i ſup timētes eū: protector
potētie firmamētū virtutis: te-
gimen ardoris et umbraculū
meridiani: depcacio offenſio-
nis· ⁊ adiutoriū caſus: exaltās
aīam ⁊ illumināns oculos: dās
ſanitatem et vitā et benedictio-
nem· Immolātis ex iniquo ob-
lacio eſt maculata: ⁊ non ſunt
beneplacite ſubſannaciones ī-
iuſtorū· Dn̄s ſol⁹ ſuſtinentibus
ſe in via veritatis ⁊ iuſticie· Do-
na iniquorū nō probat altiſſi-
mus: nec reſpicit in oblacōnes
iniquorū: nec ī multitudine ſa-
crificiorū· eorū ꝓpiciabit̄ pctīs·
Qui offert ſacrificiū ex ſubſtan-
cia pauperū: quaſi q̄ victimat
filiū in conſpectu pr̄is ſui· Pa-
nis egentiū vita pauperū eſt: q̄
defraudat illū homo ſāguinis
ē· Qui aufert in ſudore panem:
quaſi qui occidit ꝓximū ſuū·
Qui effundit ſāguinē ⁊ q̄ frau-
dem facit mercenario frēs ſunt·
Unus edificās et vn⁹ deſtruēs:
qd̄ ꝓdeſt illis niſi labor? Unus
orans ⁊ unus maledicēs: cui⁹
vocē exaudiet deus? Qui bapti-
zatur a mortuo et iterū tangit
eum: qd̄ ꝓficit lauacio illius?
Sic homo qui ieiunat in pccīs
ſuis et iterū eadē faciēs: qd̄ ꝓfi-
cit humiliādo ſe? Orōnē illius
quis exaudiet? XXXV

Qui cōſeruat legē: mltipli-
cat oracōnē· Sacrificiū ſaluta-

re eſt attendere mādatis ⁊ diſce-
dere ab omī iniq̄tate : et ꝓpicia-
tionem litare ſacrificiis ſup in-
iuſticias : ⁊ dꝑcacio ꝓ peccatis.
recedere ab iniuſticia. Retribu-
et graciā q̄ offert ſimilaginē : ⁊
qui facit miſcdiam offert ſacri-
ficiū. Beneplacitū eſt dn̄o rece-
dere ab iniq̄tate. Nō apparebiſ
ante ɔſpectū dn̄i vacuus. Hec
enī omīa ꝓpt mādatū dei fiūt.
Oblacio iuſti īpinguat altare:
et odor ſuauitatis eſt in cōſpec-
tu altiſſimi. Sacrificiū iuſti ac-
ceptū eſt : et memoriā eius non
obliuiſcet̄ dominꝰ. Bono ani-
mo gl'iam redde deo : ⁊ non mi-
nuas p̄micias manuū tuarū.
In omni dato hylarem fac vul-
tum tuū : ⁊ in exultatione ſanc-
tifica decimas tuas. Da altiſſi-
mo ſcd̄m datū eius : ⁊ in bono
oculo adīuēcionē facito manu-
um tuaꝝ : qm̄ dn̄s retribuēs ē.
et ſepties tanto reddet tibi. No-
li offerre munera praua : nō eī
ſuſcipiet illa. Et noli inſpicere
ſacrificiū iniuſtū : qm̄ dn̄s ē iu-
dex : ⁊ nō eſt apud illū gloria ꝑ-
ſone. Non accipiet dn̄s ꝑſonā
in pauperē : ⁊ dꝑcacōnē leſi ex-
audiet. Non deſpiciet p̄ces pu-
pilli : nec viduā . ſi effūdat loq̄-
lam gemitꝰ. Nōne lacrime vi-
due ad maxillā deſcendūt : et ex-
clamacio eiꝰ ſup deducētē eas:

A maxilla enim aſcendūt uſq;
ad celū : et dn̄s exauditor non
delectabit̄ in illis. Qui adorat de-
um in oblectatione ſuſcipiet̄:
⁊ dꝑcacio illius uſq; ad nubeſ
propīquabit. Oracio humili-
antis ſe nubes penetrabit : et do-
nec ꝓpinquet nō cōſolabit̄ : et
non diſcedet donec altiſſimus
aſpiciat. Et dn̄s nō elōgabit:
ſed iudicabit iuſtos et faciet iu-
diciū : et fortiſſimꝰ nō habebit
in illis pacienciā : ut cōtribulet
dorſum ipoꝝ et gentib; reddet
vindictā : donec tollat plenitu-
dinē ſupboꝝ. ⁊ ſceptra iniquo-
rū cōtribulet : donec reddat ho-
minib; ſcd̄m actus ſuos : et ſcd̄m
opa ade et ſcd̄m ꝑſumpcionē
illius : donec iudicet iudiciū ple-
bis ſue : ⁊ oblectabit iuſtos mi-
ſericordia. XXXVI
S pecioſa miſcdia in tēpore
tribulacōis : q̄ſi nubes pluui-
e ī tpe ſiccitatis. Miſerere nr̄i de-
us oīm et reſpice nos : et oſten-
de nobis lucē miſeracionū tua-
rū : ⁊ īmitte timorē tuū ſup gen-
tes que nō exquiſierūt te : ut co-
gnoſcāt q̄a nō eſt deus niſi tu-
ut enarrent magnalia tua. Al-
leua manū tuā ſup gētes alie-
nas : ut videāt potenciā tuam.
Sicut enī in cōſpectu eoꝝ ſanc-
tificatus es in nobis : ſic in con-
ſpectu nr̄o magnificaberis in

eis: ut cognoſcāt te · ſicut ⁊ nos
cognouimus: q̄a nō ē deus p̄ter
te dn̄e · Innoua ſigna: et īmu-
ta mirabilia · Glorifica manū:
⁊ brachiū dextrū · Excita furorē:
et effūde irā · Extolle adūſariū:
et afflige inimicū · Feſtina tem-
pus et memento finis: ut enar-
rēt mirabilia tua · In ira flam-
me deuoret̄ qui ſaluat̄: et q̄ peſ-
ſimāt plebē tuā inueniāt pdi-
tionē · Cōtere caput principū
et inimicoꝝ: dicentiū nō eſt ali-
us p̄ter nos · Cōgrega oēs tri-
bus iacob: ⁊ cognoſcāt q̄a nō
eſt deus niſi tu · ut enarrēt mag-
nalia tua: et hereditabis eos ſi-
cut ab inicio · Miſerere plebi tu-
e ſup quā inuocatū eſt nomē
tuū: et iſrl̄ quē coequaſti p̄mo-
genito tuo · Miſerere ciuitati ſāc-
tificationis tue ihr̄l̄m: ciuitati
requiei tue · Reple ſyon inenar-
rabilib; ūtutib; tuis: et gl̄ia tu-
a p̄pl̄m tuū · Da teſtimoniū q̄a
ab inicio creature tue ſūt: ⁊ ſuſ-
cita p̄dicationes quas locuti ſūt
ī noīe tuo ꝓphete priores · Da
mercedē dn̄e ſuſtinētib; te ut ꝓ-
phete tui fideles inueniātur: et
exaudi orōnes ſeruoꝝ tuorū ·
Scd̄m benedictionē aaron da
p̄p̄lo tuo ⁊ dirige nos in viam
iuſticie: ut ſciāt oēs q̄ habitāt
terram: q̄a tu es deus ɔſpector ſe-
culorū · Omnē eſcā manducabit

venter: et eſt cibus cibo melior ·
Fauces cōtingūt cibū fere: et
cor inſenſatū verba mendacia ·
Cor prauū dabit triſticiā: ⁊ ho-
mo peritus reſiſtet illi · Omnē
maſculū excipiet mulier: et ē fi-
lia melior filie · Species mulie-
ris exhilarat faciē viri ſui: et ſu-
p omnem cōcupiſcentiā hoīs ſu-
pducet deſideriū · Si eſt lingua
curationis ⁊ mitigatōnis ⁊ mi-
ſericordie: nō eſt vir illius ſecū-
dum filios hoīm · Qui poſſidet
mulierē bonā inchoat poſſeſſi-
onē: adiutoriū ſcd̄m illū eſt: et
columna ut requies · Ubi nō ē
ſepis diripiet̄ poſſeſſio: et ubi
nō eſt mulier ingemiſcit egēs ·
Cui credit qui nō habet nidū:
Et deflectens ubicūq; obſcura-
uerit: quaſi ſuccinctus latro ex-
iliens de ciuitate in ciuitatem ·
Omnis amicus XXXVII
dicet · ⁊ ego amiciciam co-
pulaui: ſed eſt amicus ſolo no-
mine amicus · Nōne triſticia ī-
eſt uſq; ad mortem: Sodalis
āt et amicus · ad inimiciciā ɔū-
tentur · O preſumptio nequiſſi-
ma: unde creata es cooperire a-
ridam malicia ⁊ doloſitate illi-
us: Sodalis amico coniocun-
dabit̄ in oblectationib;: ⁊ in tē-
pore tribulationis adūſarius
erit · Sodalis amico condolet
cauſa ventris: et cōtra hoſtem

accipiet ſcutū. Nō obliuiſcariſ
amici tui in animo tuo: et nō
īmemor ſis illi⁹ in opib; tuis.
Noli cōſiliari cū ſocero tuo: et
a zelātib; te abſconde cōſiliū.
Omnis cōſiliari⁹ ꝓdit cōſiliū:
ſed eſt cōſiliarius in ſemetipo.
A cōſiliario ſerua aīam tuam.
Prius ſcito que ſit illius neceſ-
ſitas: et ipſe eñ animo ſuo co-
gitabit. Ne forte mittat ſudē
in terram: et dicat tibi bona ē vi-
a tua: ⁊ ſtet ecōtrario videre qd
tibi eueniat. Cum viro irreligi-
oſo tracta de ſanctitate: et cū
iniuſto de iuſticia: ⁊ cū muliere
de hiis que emulat̄. Cum timi-
do de bello: cū negociatore de
traiectione. Cū emptore de vēdi-
cione: cū viro liuido de gratiis
agendis. Cum impiis de pieta-
te: cū inhoneſto de honeſtate.
Cū opario agrario de omni o-
pere: cum opario ānuali de cō-
ſūmatione ānī: cum ſeruo pi-
gro de multa opatione. Nō at-
tendas hiis ī omī cōſilio. Sed
cum viro ſancto aſſidu⁹ eſto:
quēcūq; cognoueris obſeruā-
tem timorē dei: cui⁹ aīa eſt ſecū-
dum aīam tuā. Quicunq; titu-
bauerit in tenebris nō cōdole-
bit tibi. ⁊ cor boni cōſilii ſtatu-
e tecū. Nō ē eñ tibi aliud pluſ
illo. Aīa viri ſancti enūciat ali-
qñdo vera: q̃ȝ ſeptem circūſpec-
tores ſedētes in excelſo ad ſpe-
culandū. Et in hiis omīb; depre-
care altiſſimū: ut dirigat in ve-
ritate viā tuā. Ante omīa opa
verbū verax precedat te: ⁊ ante
omnē actū cōſiliū ſtabile. Ver-
bum nequā īmutabit cor: ex
quo partes q̄tuor oriūtur: bo-
num ⁊ malū vita et mors: ⁊ do-
minatrix illoꝝ eſt aſſidua lin-
gua. Vir peritus mltos erudiet.
et aīe ſue ſuauis ē. Qui ſophiſ-
tice loquit̄ odibilis ē: omī re de-
fraudabit̄. Nō eſt eñ illi data
a dño gracia: omī eñ ſapienci-
a defraudatus eſt. Eſt ſapiens
aīe ſue ſapiens: et fructus ſen-
ſus illi⁹ fideles ſunt. Vir ſapiēſ
implebit̄ benedictionib;: et vi-
dētes illū laudabūt. vita viri in
numero dierū: dies aūt iſrahel
īnumerabiles ſūt. Sapiēs in
ppło hereditabit honorē: et no-
men illius erit viuens in eternū.
Fili in vita tua tēpta aīam tuā:
et ſi fuerit nequā nō des illi po-
teſtatē. Non eñ omīa omibuſ
expediūt: ⁊ non omī aīe omne
genus placet. Noli auidus eſ-
ſe in omī epulacione: et non te
effūdas ſup omē eſcam. In mul-
tis eñ eſcis erit infirmitas: ⁊ a-
uiditas appropinq̄bit uſq; ad
colerā. Propt̄ crapulā multi
obierūt. q̄ aūt abſtinēs eſt adi-
ciet vitam.

XXXVIII

Honora medicū ꝓpᵗ neceſ-
ſitatē: etenī creauit altiſſi-
mus. A deo eſt enī omīs mede-
la: et a rege accipiet donationē.
Diſciplina medici exaltabit ca-
put illius: et in cōſpectu mag-
natoꝝ collaudabitᵣ. Altiſſimꝰ
creauit de ṫra medicinā: et vir
prudēs nō abhorrebit illā. Nō-
ne a ligno indulcata eſt aqua
amara? Ad agnicionē hoīm
virtus illoꝝ: ⁊ dedit hoīb ſci-
enciam altiſſimꝰ: honorari in
mirabilib ſuis. In hijs curās
mitigabit dolorē: et vngētari-
us faciet pigmēta ſuauitatis.
et vnctiones cōficiet ſanitatis:
⁊ nō ꝯſūmabūtᵣ opa eiꝰ. Pax
enī dei ſup faciē ṫre. Fili ī tua ī-
firmitate non deſpicias teipſm:
ſed ora dñm et ipſe curabit te.
Auerte a delicto. et dirige ma-
nus: et ab omni delicto mūda
cor tuū. Da ſuauitatē ⁊ memo-
riam ſimilaginis. et impīgua
oblationē: et da locū medico.
etenī illū dñs creauit: et nō diſ-
cedat a te. qa opa eiꝰ ſūt neceſ-
ſaria. Eſt enī tēpus qñdo ī ma-
nib illoꝝ īcurras: ipi vero do-
minū dēpcabunṫ ut dirigat re-
quiē eoꝝ. et ſanitatē ꝓpter con-
uerſacionē illoꝝ. Qui delinqt
in cōſpectu eius qui fecit eū: in-
cidet in manus medici. Fili in
mortuū ꝓduc lacrimas. et qſi
dira paſſus incipe plorare: et
ſcdm iudiciū contege corpus il-
lius: et nō deſpicias ſepulturā
illius. Propṫ delaturā autem
amare fer luctū illiꝰ vno die: ⁊
cōſolare ꝓpṫ triſticiā: et fac luc-
tum ſcdm meritū eius vno die
uel duob ꝓpter detractionē. A
triſticia enī feſtinat mors. et co-
operiet virtutē: et triſticia cordis
flectit ceruicem. In abductione
pmanet triſticia: et ſubſtancia
inopis ſcdm cor eius. Nō dede-
ris in triſticia cor tuū: ſed repel-
le eam a te: et memento nouiſ-
ſimoꝝ. Noli obliuiſci neq enī
eſt cōuerſio: et huic nichil ꝓde-
ris: et teipſum peſſimabis. Me-
mor eſto iudicij mei: ſic enī erit
et tuū. Michi heri: et tibi hodie.
In requiem mortui requieſcere
fac memoriā eius: et cōſolare
illū in exitu ſpiritus ſui. Sapi-
ētiā ſcribe in tempe vacuitatis.
et qui minoratᵣ actu ſapiētiā p-
cipiet: quia ſapientia replebitᵣ.
Qui tenet aratrū. et qui gloria-
tur in iaculo. ſtimulo boues a-
gitat: et cōuerſatᵣ in opib eoꝝ:
et narratio eius in filijs tauro-
rum. Cor ſuū dabit ad uerſan-
dos ſulcos: et vigilia eius in ſa-
gina vaccarū. Sic omīs faber
et architectus qui nocte tanq
diē tranſigit: qui ſculpit ſigna-
cula ſculptilia: ⁊ aſſiduitas eiꝰ

narrat picturā. Cor ſuū dabit
in ſimilitudinē picture: et vigilia
ſua pficit opus. Sic faber fer-
rarius ſedēs iuxta incudē: et cō-
ſiderans opus ferri. Vapor ig-
nis uret carnes eius: et in calo-
re fornacis cōcertat. Vox mal-
lei innouat aurem eius: et con-
tra ſimilitudinē vaſis oculus
eius. Cor ſuū dabit in ɔſūma-
tionem opm: et vigilia ſua or-
nabit imꝑfectionē. Sic figulꝰ
ſedēs ad opus ſuū ɔuertēs pe-
dibꝫ ſuis rotam. q̇ ī ſollicitudi-
ne poſitus eſt ſemꝑ ꝓpter opꝰ
ſuū: ⁊ innumera ē oīs opacio
eius. In brachio ſuo formabit
lutū: ⁊ āte pedes ſuos curabit
virtutē ſuā. Cor ſuū dabit ut
cōſūmet liniccionē: ⁊ vigilia ſu-
a mūdabit fornacē. Omēs hij
in manibꝫ ſuis ſperauerūt: et
vnuſquiſqꝫ in arte ſua ſapiens
eſt. Sine hijs oībꝫ nō edifica-
tur ciuitas: ⁊ nō inhabitabūt
nec ābulabūt: et in eccleſiā nō
trāſilient. Sup ſellā iudicis nō
ſedebūt et teſtamētū iudicij nō
intelligēt: neqꝫ palā facient iudi-
ciū et diſciplinā. et in parabo-
lis nō inuenient: ſed creaturā eui
cōfirmabūt: et dꝑcacio illorū
in opacione artis: accōmodā-
tes aīam ſuā. et cōquirētes in
lege altiſſimi. XXXIX

Sapiētiā oīm antiquoꝝ ex-
quiret ſapiēs: et in ꝓphetis va-
cabit. Narrationē viroꝝ nōia-
toꝝ cōſeruabit: et in verſucias
pabolarū ſimul introibit. Oc-
culta ꝓuerbioꝝ exquiret: et in
abſcōditis pabolaꝝ ɔuerſabi-
tur. In medio magnatorū mi-
niſtrabit: et in cōſpectu pſidis
apparebit: et in trām alienige-
naꝝ gentiū trāſiet. Bona enī ⁊
mala. ī oībꝫ temptabit. Cor ſu-
um tradet ad vigilādū diluculo
ad dnm qui fecit illū: et in con-
ſpectu altiſſimi dep̄cabit. Ape-
riet os ſuū in oratione: et pro
delictis ſuis dꝑcabit. Si enī do-
minus magnus voluerit ſpiri-
tu intelligentie replebit illū: ⁊ ip-
ſe tanqꝫ imbres mittet eloquia
ſapiētie ſue: et in oratione cōfi-
tebit dn̄o. Et ipſe diriget cōſiliū
eius et diſciplinā: et in abſcon-
ditis ſuis cōſiliabit. Ipſe palā
faciet diſciplinā doctrine ſue: ⁊
in lege teſtamēti dn̄i gloriabit.
Collaudabūt multi ſapiētiā ei-
us: et uſqꝫ in ſeculū nō delebit.
Nō recedet memoria eiꝰ: ⁊ no-
men eius requiret a gnatione
in gnacionē. Sapiētiā eiꝰ enar-
rabūt gentes: ⁊ laudē eius enū-
ciabit eccleſia. Si pmāſerit no-
mē eiꝰ derelinquet plus quā mil-
le: ⁊ ſi requieuerit ꝓderit illi. ad-
huc cōſiliabor ut enarrē: ut fu-
rore enī repletus ſū. In voce di-

rit. Obaudite me diuini fruct⁹:
⁊ q̄ſi roſa plantata ſup ruinaſ
aquar fructificate. Quaſi liba-
nus odorē ſuauitatis habete.
Florete flores quaſi liliū ⁊ da-
te odorē: et frondete in gr̄am ⁊
collaudate canticū: et benedici-
te dn̄m in opib; ſuis. Date no-
mini eius magnificētiā: et cōfi-
temini illi in voce labior veſtrorū
et in cāticis labior et cytharis:
et ſic dicetis in cōfeſſione: opa
dn̄i uniuſa bona valde. In ver-
bo eni eius ſtetit aqua ſicut cō-
geries. et in ſermone oris illi⁹
ſicut exceptoria aquar: qm̄ in
pcepto ipſius placor fit: et nō ē
minoratio in ſalute ipi⁹. Ope-
ra omīs carnis corā illo: et nō
eſt quicq̄ abſcōditū ab oculis
eius. A ſeculo uſq; in ſeculū re-
ſpicit: et nichil eſt mirabile in
cōſpectu eius. Nō eſt dicere. qd
eſt hoc aut quid ē illud: oīa
eni in tempe ſuo querētur. Be-
nedictio illius q̄ſi fluuius inū-
dabit: ⁊ quō cataclyſmus ari-
dam inebriauit: ſic ira ipi⁹ gē-
tes que nō exquiſierūt eū here-
ditabit. Quō couertit aquas ī
ſiccitatē et ſiccata eſt t̄ra. et vie
illius viis illor directe ſunt: ſic
pccorib; offenſiones in ira ei⁹.
Bona bonis creata ſūt ab ini-
tio: ſic nequiſſimis bona ⁊ ma
la. Iniciū neceſſarie rei vite ho-
minū. aqua. ignis. ⁊ ferrū: ſal.
lac. ⁊ panis ſimilagine⁹: ⁊ mel.
⁊ botrus vue. ⁊ oleū. ⁊ veſtimē-
tum. Hec oīa ſāctis in bona:
ſic et impiis et pccorib; in ma-
la cōuertent. Sunt ſpirit⁹ qui
ad vindictā creati ſunt: et in fu-
rore ſuo cōfirmauerūt tormen-
ta ſua. Et in tēpore cōſūmatio-
nis effūdēt virtutē: et furorē ei⁹
q̄ fecit illos cōfūdēt. Ignis. grā-
do. fames. et mors: oīa hec
ad vindictā creata ſunt. Beſti-
arū dentes. ⁊ ſcorpii. ⁊ ſerpētes:
et rumphea vindicās in exter-
miū impios. In mādatis eius
epulabūt: et ſup t̄ram in neceſ-
ſitate pparabūt: et in tēporibuſ
ſuis nō pterient verbū. Propte-
rea ab inicio cōfirmatus ſum.
et cōſiliatus ſum. ⁊ cogitaui: ⁊
ſcripta dimiſi. omnia opa dn̄i
bona: et omē opus hora ſua
ſubminiſtrabit. Nō ē dicere: hoc
illo nequius eſt: oīa eni in tē-
pore ſuo cōprobabūt. Et nūc
in omī corde et ore collaudate:
et benedicite nomē dn̄i. XL

Occupatio magna creata
eſt omib; hoīb;: ⁊ iugū
graue ſuper filios adam a die
exitus de ventre mr̄is eor. uſq;
in diē ſepulture in mrēm oīm.
Cogitationes eorū et timores
cordis: adinuentio exſpectatio-
nis. et dies finitionis: reſidētes

ſup ſedē glorioſā · uſq; ad hu-
miliatū in terram ⁊ cinerē: ab eo
qui utitur iacincto ⁊ portat co-
ronā · uſq; ad eum qui operitur
lino crudo: furor · zelus · tumul-
tꝰ · fluctuacio · ⁊ timor mortis:
iracūdia pſeuerās · et cōtentio:
⁊ in tempe refectionis in cubili
ſomnus noctis īmutat ſcienti-
am eius · Modicū aūt tanq; ni-
chil ī requie: ⁊ ab eo in ſomniſ
quaſi in die reſpectus · Contur-
batus eſt in viſu cordis ſui: tā-
quā qui euaſerit in die belli · te-
pore ſalutis ſue exſurrexit · ⁊ ad-
mirās ad nullū timorē · cū om-
ni carne ab hoīe uſq; ad pecꝰ:
et ſup pctōres ſeptuplū · Ad hec
mors ſanguis · contentio · ⁊ rū-
phea: oppſſiones · fames · et cō-
tricio · ⁊ flagella · Sup iniquoſ
creata ſunt hec oīa: et ꝓpter
illos factus eſt cathacliſmus ·
Omnia enī que de tra ſunt in t-
rā cōuertent̄: et aque oēs in
mare cōuertent̄ · Omē munꝰ ⁊
iniqtas delebit̄: et fides in ſclm
ſtabit · Subſtancie iniuſtoꝝ ſi-
cut fluuiꝰ ſiccabūtur: ⁊ ſicut to-
nitruū magnū in pluuia pſo-
nabit · In apiendo manꝰ ſuas
letabit̄: ſic puaricatores in cō-
ſūmatione tabeſcēt · Nepotes
ipioꝝ non multiplicabūt ra-
mos: et radices īmūde ſup ca-
cumē petre ſonāt · Sup omnē

aquā viriditas: ⁊ ad orā flumi-
nis · ante omē fenū euelletur ·
Gracia ſicut paradiſus in bn-
dictionib;: ⁊ miſcdia in ſeculo
pmanet · Vita ſibi operarij ſuf-
ficiētis cōdulcabit̄: et in ea inue-
nies theſauꝝ · Edificatio ciuita-
tis ꝯfirmabit nomē: ⁊ ſup hāc
mulier īmaclata cōputabitur ·
Vinū et muſica letificāt cor et
ſup utrūq; dilectio ſapiētie · Ti-
bie et pſalteriū ſuauem faciūt
melodiā: et ſup utrūq; lingua
ſuauis · Graciā ⁊ ſpēm deſidera-
bit oculus tuus: ⁊ ſup hoc viri-
des ſationes · Amicus et ſoda-
lis in tempe cōuenientes: et ſup
utroſq; mulier cum viro · Fr̄es
in adiutoriū in tempe tribula-
tionis: ⁊ ſuper eos miſcdia libe-
rabit · Aurū et argentū cōſtitu-
tio pedū: ⁊ ſup utrūq; cōſiliū
beneplacitū · Facultates et vir-
tutes exaltant cor: et ſup hec ti-
mor dn̄i · Nō eſt in timore dn̄i
minoratio: et nō eſt in eo inq-
rere adiutorium · Timor dn̄i ſi-
cut paradiſus benedictionis:
et ſup oēm gloriā operuerūt il-
lū · Fili in tempe vite tue ne in-
digeas · Melius eſt enī mori q̄
indigere · Vir reſpiciēs in mēſā
alienā: nō eſt vita eius in cogi-
tatione victus · Alit enī aīam
ſuā cibis alienis · Vir aūt diſci-
plinatus et eruditus cuſtodiet

ſe. In ore īprudētis ꝯdulcabit͛
inopia: et in ventre eius ignis
ardebit. XLI
O mors q̄; amara ē memo-
ria tua homini pacem habēti
ī ſubſtancijs ſuis: viro quieto.
et cui⁹ vie directe ſunt in omni-
b;: et adhuc valēti accipe cibū.
O mors. bonū ē iudiciū tuū ho-
mini indigenti. et qui minora-
tur virib;: defecto etate. et cui de
omnib; cura eſt: et incredibili q̄
perdit ſapientiā. Noli metuere
iudiciū mortis. Memēto q̄ an-
te te fuerūt: et que ſup ventura
ſunt tibi. h̄ iudiciū a dn̄o omni
carni: et qui ſupuenient tibi in
beneplacito altiſſimi: ſiue decē
ſiue centū ſiue mille anni. Nō
ē enī in inferno accuſacio vite.
Filij abominacionū. fiunt filij
peccatorū: ⁊ qui conuerſantur
ſecus domus impiorū filiorū
pc̄coꝝ periet hereditas: et cum
ſemine illoꝝ aſſiduitas oppro-
brij. De pr̄e impio querūtur fi-
lij: qm̄ ꝓpter illū ſunt in oppro-
brio. Ve vobis viri impij: qui
dereliq̄ſtis legem dn̄i altiſſimi.
Et ſi nati fueritis in maledictio-
ne naſcemini: et ſi mortui fueri-
tis: in maledictione erit pars
vr̄a. Omīa que de terra ſunt in
terram cōuertent͛: ſic impij a ma-
ledicto in ꝑdicionē. Luctus ho-
minū in corpe ipoꝝ: nomē au-
tem impioꝝ delebit͛. curā habe
de bono noīe: hoc enī magis
ꝑmanebit tibi. q̄; mille theſau-
ri magni et ꝑcioſi. Bone vite
numerus dierū: bonū aūt no-
mē ꝑmanebit in euū. Diſcipli-
nam in pace ꝯſeruate filij. Sa-
piencia enim abſcondita ⁊ the-
ſaurus inuiſus: que vtilitas ī
vtriſq;: Melior eſt homo q̄ ab
ſcōdit ſtulticiā ſuā: quā homo
qui abſcōdit ſapiētiā ſuā. Ve-
rūtamē reuetimini in hijs: que
procedūt de ore meo. Non eſt
enī bonū oēm irreuerenciā ob-
ſeruare: et non omīa omnibus
bene placent in fide. Erubeſcite
a pr̄e et a mr̄e de fornicacione.
et a ꝑſidente et a potente demen-
dacio: a ꝑncipe ⁊ a iudice de de-
licto. a ſinagoga et plebe de in-
iquitate: a ſocio et amico de in-
iuſticia. de loco in quo habitaſ
de furto: de veritate dei et teſta-
mento: de diſcubitu ī panib;. ⁊
ab obfuſcacione dati ⁊ accepti:
a ſalutātib; de ſilencio: a reſpec-
tu mulieris fornicarie. ⁊ ab auͤ-
ſione vultus cognati. Ne auer-
tas faciē a ꝓximo tuo: ⁊ ab au-
ferendo partem. et non reſtituē-
do. Ne reſpicias mulierē alieni
viri: et ne ſcruteris ancillam ei-
us: neq; ſteteris ad lectū ei⁹. Ca-
ue ab amicis de ſermonib; im-
properij: ⁊ cū dederis ne impro-

peres·

XLII

Non duplices ſermonē au-
ditus de reuelacione ſer-
monis abſcōditi· et eris vere ſi-
ne cōfuſione: et īuenies grām
in conſpectu oīm hoīm· Ne ꝓ
hiis omnibꝫ ꝯfūdaris: ⁊ ne acci-
pias ꝑſonā ut delinquas· De le-
ge altiſſimi et teſtamēto · et de
iudicio iuſtificare impiū: de ver-
bo ſocioꝝ et viatoꝝ· ⁊ de dacio-
ne hereditatis amicoꝝ: de equa-
litate ſtatere ⁊ pōderū· de acqui-
ſicione multoꝝ et paucoꝝ: de
corrupcione empcionis et ne-
gociatoꝝ et de multa diſciplina
filiorū: et ſeruo peſſimo latus
ſanguinare · Sup mulierē ne-
quā· bonū eſt ſignū· Ubi ma-
nus multe ſunt claude: et qdcū-
qꝫ trades numera et appende:
datū vero ⁊ acceptū oīne deſcri-
be· De diſciplina īſenſati et fa-
tui· et de ſenioribꝫ qui iudicant᷑
ab adoleſcentibꝫ: ⁊ eris eruditꝰ
in omnibꝫ: et ꝓbabilis in con-
ſpectu oīm virorū· Filia pris
abſcōdita eſt: vigilia ⁊ ſolicitu-
do eius aufert ſomnū : ne forte
in adoleſcencia ſua adultera ef-
ficiat᷑· et cum viro cōmorata o-
dibilis fiat : nequādo polluat᷑
in virginitate ſua· et in paternis
ſuis grauida īueniat᷑: ne forte
cum viro cōmorata trāſgredi-
at᷑: aut fiet ſterilis efficiat᷑· Sup

filiā luxurioſam cōfirma cuſto-
diam: nequādo faciat te in op-
probriū venire inimicis · a de-
tractione in ciuitate et abiectio-
ne plebis: et cōfundat te in mul-
titudine ꝑpli· Omni homini noli ī-
tendere in ſpecie: et ī medio mu-
lierū noli ꝯmorari· De veſtimē-
tis enī ꝓcedit tinea: ⁊ a muliere
iniqtas viri· Melior eſt enī iniq-
tas viri q̄ꝫ benefaciēs mulier: ⁊
mulier cōfundēs in opprobriū·
Memor ero igitᷣ operū dnī: ⁊ q̄
vidi annūciabo· In ſermonibꝫ
dnī opera eius· Sol illuminās
per omīa reſpexit: et glīa domi-
ni plenū ē opus eius· Nōne do-
minꝰ fecit ſāctos enarrare oīa
mirabilia ſua: que cōfirmauit
dns omnipotēs ſtabiliri in glo-
ria ſua: Abiſſum et cor hoīm ī-
ueſtigauit : et in aſtucia eoꝝ ex-
cogitauit · Cognouit enī dns
oēm ſcientiā· ⁊ inſpexit ī ſignū
eui: annuncias que preterierūt ⁊ q̄
ſuperuentura ſunt: reuelans veſ-
tigia occultoꝝ· Non preterit illū
omīs cogitatus: et nō abſcon-
dit ſe ab eo vllus ſermo· Mag-
nalia ſapiētie ſue decorauit· q̄
eſt ante ſeculū et uſqꝫ in ſeculū:
neqꝫ adiectū eſt neqꝫ minuet᷑: et
nō eget alicuiꝰ cōſilio· Quā de-
ſiderabilia omīa opa eiꝰ: ⁊ tan-
quā ſcintilla que eſt cōſiderare·
Omīa hec viuūt ⁊ manēt in ſe-

culũ: ⁊ in om̄i neceſſitate om̄ia
obaudiũt ei· Om̄ia duplicia:
unũ cõtra unũ: et nõ fecit quic-
q̃ꝫ deeſſe· Uniuſcuiuſqꝫ confir-
mabit bona· Et q̃s ſaciabit̃ vi-
dens gloriã eius? XLIII

Altitudinis firmamẽtum·
pulcritudo eiꝰ: ſpecies ce-
li in viſione glorie· Sol in aſ-
pectu annũcians in exitu: vas
ãmirabile· opus excelſi· In me-
ridiano exurit terram: et in con-
ſpectu ardoris eius q̃s poterit
ſuſtinere? Fornacẽ cuſtodiens
ĩ opibꝫ ardoris· triplicit̃ ſol ex-
urens montes: radios igneos
exſufflãs· et refulgẽs: radijs ſu-
is obcecat oculos· Magnꝰ do-
minꝰ qui fecit illũ: et in ſermo-
nibꝫ eiꝰ feſtinauit iter· Et luna
in omĩbꝫ in tempꝫe ſuo: oſtenſi-
o tempis et ſignũ eui· A luna
ſignũ diei feſti: luminare q̃d mi-
nuit̃ in cõſũmatione· Menſis
ſcḋm nomẽ eius eſt: creſcẽs mi-
rabilit̃ in cõſũmationẽ· Uas
caſtroꝝ in excelſis: in firmamẽ-
to celi reſplẽdẽs glorioſe· Spe-
cies celi gloria ſtellarũ: mũdũ
illuminãs ĩ excelſis dñs· In u-
bis ſancti ſtabũt ad iudiciũ: et
non deficiẽt in vigilijs ſuis· Ui-
de arcũ: et benedic eũ qui fecit il-
lum· Ualde ſpecioſus ẽ in ſplẽ-
dore ſuo· Girauit celũ in circui-
tu glĩe ſue: manꝰ excelſi aperu-
erũt illũ· ĩperio ſuo accelerauit
niuẽ: ⁊ accelerãt coruſcatõnes e-
mittere iudicij ſui· Propterea
apti ſunt theſauri: ⁊ euolauerũt
nebule ſicut aues· In magnitu-
dine ſua poſuit nubes: ⁊ ꝯfrac-
ti ſũt lapides grãdinis· In ꝯſpec-
tu eiꝰ ꝯmouebũt̃ mõtes: ⁊ ĩ vo-
luntate eius aſpirauit nothus·
Uox tonitrui eius verberauit t̃-
ram: tempeſtas aq̃lonis ⁊ con-
gregatio ſpiritus: et ſicut auiſ
deponẽs ad ſedẽdũ· aſpgit ni-
uem: ⁊ ſicut locuſta demergẽſ
deſcenſus eiꝰ· Pulcritudinẽ cã-
doris eius ãmirabit̃ oculus: et
ſup ymbrẽ eius expaueſcit cor·
Gelu ſicut ſalẽ effundet ſup ter-
rã: et dũ gelauerit fiet tãq̃ꝫ cacu-
mina tribuli· Frigidus vẽtus
aquilo flauit: ⁊ gelauit criſtal-
lus ab aqua· Sup oẽm cõgre-
gationẽ aquaꝝ requieſcet: et ſi-
cut lorica induet ſe aq̃s· Et de-
uorabit mõtes ⁊ exuret deſertũ:
et extinguet viride ſicut ignem·
Medicina oĩm in feſtinatione
nebule: et ros obuiãs ab ardo-
re· venienti humilẽ efficiet eum·
In ſermone eius ſiluit ventus:
et cogitatione ſua placauit a-
biſſum: ⁊ plãtauit illũ dñs ihe-
ſus· Qui nauigant mare enar-
rãt pericula eius: et audientes
auribꝫ nr̃is ammirabamur· Il-
lic p̄clara ⁊ mirabilia varia beſ-

tiaꝝ genera ⁊ oĩm pecoꝝ· ⁊ cre-
atura beluarũ· Propter ipm̄
cõfirmatus eſt itineris finis: et
in ſermone eius cõpoſita ſunt
omĩa· Multa dicem⁹ et deficie-
mus verbis: cõſũmatio autẽ
ſermonũ: ipſe ẽ in omĩbꝫ· Glo-
riantes· ad quid valebim⁹: Ip-
ſe enĩ omĩpotens ſup omĩa o-
pera ſua· Terribilis dñs ⁊ ma-
gnus vehemẽter: et mirabilis
potentia ipſius· Glorificantes
dñm· quãtũcũqꝫ potueritis ſu-
pualebit adhuc: et ãmirabilis
magnificẽtia eius· Benedicen-
tes dñm exaltate illũ q̃ntũ po-
teſtis: maioꝛ eſt enĩ omĩ laude·
Exaltãtes eũ replemini virtute·
Ne laboretis: non enĩ cõphen-
detis· Quis videbit eũ ſicut ẽ ab
initio: Multa abſcõdita ſunt
maioꝛa hiis· Pauca eĩ vidim⁹
opm eius· Omnia aũt dñs fe-
cit: et pie agentibꝫ dedit ſapiẽti-
Laudem⁹ XLIIII am·
viros glorioſos ⁊ paren-
tes nr̃os in gñatione ſua· Mul-
tam gloriã fecit dñs magnifi-
centia ſua a ſeculo· Dñantes ĩ
poteſtatibꝫ ſuis: hoĩes magni
virtute et prudẽtia ſua prediti:
nũciãtes in ꝓphetis dignitatẽ
prophetarũ et imperãtes in p̃-
ſenti ꝑplo· ⁊ virtute prudẽtie po-
pulis ſãctiſſima verba· In pue
ricia ſua requirẽtes modos mu

ſicos: et narrãtes carmĩa ſcrip-
turarũ· Hoĩes diuites in virtu-
te: pulcritudinis ſtudiũ haben-
tes: pacificãtes in domibꝫ ſuis·
Om̃es iſti in gñationibꝫ gẽtiſ-
ſue gloriã adepti ſunt: ⁊ in die-
bꝫ ſuis habẽtur ĩ laudibꝫ· Qui
de illis nati ſunt: reliquerũt no-
mẽ narrãdi laudes eoꝝ· Et ſũt
quoꝝ non eſt memoria· Perie-
rũt quaſi qui nõ fuerĩt: et nati
ſunt quaſi non nati: ⁊ filij ipo-
rũ cũ ipſis· Sed illi viri miſeri-
cordie ſũt: quorũ pietates nõ
defecerũt· Cũ ſemine eorũ ꝑma-
nent bona: hereditas ſãcta ne-
potes eorũ· Et in teſtamẽtis ſte-
tit ſemen eoꝝ: et filij eoꝝ ꝓpter
illos uſqꝫ ineternũ manent· Se-
men eoꝝ et gloria eoꝝ nõ dere-
linquet· Coꝛpa ipoꝝ in pace ſe-
pulta ſunt: et nomẽ eoꝝ viuet
in gñationẽ et gñationẽ· Sa-
pientiã ipoꝝ narrẽt ꝑpli: et lau-
dem eoꝝ nũciet eccleſia· Enoch
placuit deo: et tranſlatus eſt in
paradiſum ut det gentibꝫ ſapi-
entiã· Noe inuentus eſt ꝑfectus
iuſtus: ⁊ in tẽpe iracũdie fac-
tus eſt recõciliatio· Ideo dimiſ-
ſum eſt reliquũ t̃re: cũ factũ eſt
diluuiũ· Teſtamẽta ſeculi poſi-
ta ſunt apud illũ: ne deleri poſ-
ſit diluuio oĩs caro· Abrahã
magnus pater mltitudinis gẽ-
tiũ: et non eſt inuentus ſimilis

illi in gloria. Qui cõſeruauit le-
gem excelſi: et fuit in teſtamen-
to cũ illo. In carne eius ſtare fe-
cit teſtamẽtũ: ⁊ ĩ temptatione ĩ-
uentus eſt fidelis. Ideo iureiurã-
do dedit illi gloriã in gente ſua:
creſcere illũ quaſi terre cumulũ ⁊
ut ſtellas exaltare ſemen eius:
et hereditare illos a mari uſq;
ad mare. et a flumine uſq; ad
terminos terre. Et yſaac fecit eo-
dem modo: ꝓpt abrahã p̄rem
eius. Benedictionẽ oĩm genti-
um dedit illi dñs: et teſtamẽtũ
ſuũ confirmauit ſup caput ia-
cob. Agnouit eum in benedic-
tionibꝫ ſuis: et dedit illi heredi-
tatem: et diuiſit illi p̄tem in tri-
bubꝫ duodecim. Et cõſeruauit
illi hoĩes miſcdie: inuenientes
gratiã in cõſpectu oĩs carnis.

Dilectus deo — XLV
et hoĩbꝫ moyſes: cuius
memoria in benedictione eſt.
Similẽ illũ fecit in gloria ſanc-
toꝝ: et magnificauit eum in ti-
more inimicoꝝ: et in verbis ſu-
is monſtra placauit. Glorifica-
uit illũ in cõſpectu regũ: et iuſ-
ſit illi corã p̄plo ſuo: ⁊ oſtendit
illi gloriã ſuã. In fide et lenita-
te ipſius ſanctũ fecit illũ: et ele-
git eũ ex omni carne. Audiuit
enĩ eũ et vocem ipſius: ⁊ indux-
it illũ in nubẽ. Et dedit illi cor
ad p̄cepta. ⁊ legẽ vite ⁊ diſcipli-
ne: docere iacob teſtamẽtũ ſuũ:
et iudicia ſua iſrl'. Excelſũ fecit
aarõ frẽm ſuũ: et ſimilẽ ſibi de
tribu leui. Statuit illi teſtamẽ-
tum eternũ: et dedit illi ſacerdo-
tium gentis: ⁊ beatificauit illũ
in gloria. Et circũcinxit eũ zona
iuſticie: ⁊ induit eam ſtolã glo-
rie: et coronauit eum in vaſis
virtutis. Circũpedes ⁊ femora-
lia et humerale poſuit ei: et cĩx-
it illũ tĩtĩnabulis aureis plu-
rimis in giro: dare ſonitũ in ĩ-
greſſu ſuo: auditũ facere ſonitũ
in templo in memoriã filijs gẽ-
tis ſue. Stola ſãcta auro et ia-
cincto et purpura opus textile
viri ſapientis iudicio ⁊ veritate
prediti. Torto cocco opus arti-
ficis. gẽmis p̄cioſis figuratis.
in ligatura auri. ⁊ ope lapida-
rij ſculptis in memoriã. ſcdm
nũm tribuũ iſrl'. Corona aure-
a ſuper mitrã eius expreſſa ſig-
no ſanctitatis: gloria honoris
⁊ opus virtutis: deſiderio oculo-
rum ornata. Sic pulcra ante
ip̄m non fuerũt talia: uſq; ad
originẽ. Non eſt indutus illa
alienigena aliquis: ſed tãtũ fi-
lij ipſius ſoli et nepotes eius ꝑ
oĩe tempus. Sacrificia ipſius
conſũmata ſunt igni cottidie.
Cõpleuit moyſes manus eius:
⁊ vnxit illũ oleo ſancto. Factũ
ẽ illi in teſtamẽtũ eternũ ⁊ ſemi-

ni eius ſicut dies celi: fungi ſa-
cerdocio et habere laudẽ: et glo-
rificare pplm̃ ſuũ in noĩe ſuo.
Ipm̃ elegit ab omĩ viuente: of-
ferre ſacrificiũ deo · incenſum et
bonũ odorẽ: in memoriã pla-
care ꝑ ꝑplo ſuo · Et dedit illi ĩ p̃-
ceptis ſuis poteſtatẽ: ĩ teſtamẽ-
tis iudiciorũ docere iacob teſti-
monia: ⁊ in lege ſua lucẽ dare
iſrl' · Quia cõtra illũ ſteterũt ali-
eni: ⁊ ꝓpter inuidiã circũdederũt
illũ hoĩes in deſerto qui erãt cũ
dathan · et abiron: et cõgrega-
cio chore in iracũdia · Vidit do-
minus deus ⁊ non placuit illi:
et cõſumpti ſunt in impetu ira-
cundie · Fecit illis mõſtra: ⁊ cõ-
ſumpſit illos in flãma ignis.
Et addidit aaron gloriã: et de-
dit illi hereditatem: et p̃micias
frugũ t̃re diuiſit illi · Panẽ ip-
ſius in p̃mis parauit ĩ ſacieta-
tem: nã ⁊ ſacrificia dñi edent: q̃
dedit illi et ſemini eius · Ceterũ ĩ-
ter gentes non hereditabit: et
pars nõ eſt illi in gente · Ip̃e eſt
enĩ pars eius ⁊ hereditas · Phi-
nees fili⁹ eleazari terci⁹ in glo-
ria imitãdo eum in timore dei.
et ſtare in reuerẽtia gentis: ĩ bo-
nitate et alacritate aĩe ſue pla-
cuit deo iſrl' · Ideo ſtatuit illi teſ-
tamẽtũ pacis: ⁊ p̃ncipẽ ſancto-
rum et gentis ſue: ut ſit illi ⁊ ſe-
mini ei⁹ ſacerdotij dignitas in
eternũ · Et teſtamentũ dauid re-
gi filio yeſſe de tribu iuda: here-
ditas ipſi et ſemini eius: ut da-
ret ſapientiã in cor nr̃m iudica-
re gentẽ ſuam in iuſticia ne ab-
olerentur bona ipoꝝ: ⁊ gloriã
ipoꝝ in gentẽ eorũ eternã fecit.

Fortis in bello XLVI
Ihs naue ſucceſſor moyſi
in ꝓphetis: qui fuit magn⁹ ſe-
cundũ nomẽ ſuũ · maxim⁹ in
ſalutẽ electoꝝ dei: expugnare in-
ſurgẽtes hoſtes ut ↄſequeretur
hereditatem iſrl' · Quam gl̃iam
adeptus ẽ ĩ tollẽdo man⁹ ſuas:
⁊ iactando cõtra ciuitates rum-
pheas · Quis ãte illũ ſic reſtitit:
Nam hoſtes ipſe dñs ꝑcuſſit.
Aut nõ in iracũdia ei⁹ ĩpedit⁹
eſt ſol · ⁊ una dies facta ẽ quaſi
duo: Inuocauit altiſſimũ potẽ-
tem in oppugnando inimicos
undiq;: et audiuit illũ magn⁹
et ſanctus deus · in ſaxis grãdi-
nis virtutis valde fortis · Impe-
tum fecit cõtra gentem hoſtilẽ.
et in deſcenſu ꝑdidit cõtrarios:
ut cognoſcãt gentes potenciã
eius · quia cõtra deũ pugnare
non eſt facile: ⁊ ſecutus eſt a ter-
go potentes · Et in dieb; moyſi
miſcdiã fecit ipẽ et caleph filius
iephone · ſtare cõtra hoſtẽ: ⁊ ꝓ-
hibere gentẽ a p̃ccis: et ꝑfringẽ
murmur malicie · Et ipſi duo
cõſtituti · a periculo liberati ſũt

a numero ſexcētoꝝ miliū pedi-
tum: inducere illos in heredita-
tem: in ẗram que manat lac et
mel. Et dedit dñs ipi caleph for-
titudinē: et uſq; in ſenectutem
ꝑmanſit illi virtus. ut aſcende-
ret in excelſum ẗre locū: ⁊ ſemē
ipiꝰ optinuit hereditatē. Et vi-
derūt omēs filij iſrl: q̄a bonū ē
obſequi ſancto deo. Et iudices
ſinguli ſuo noīe. quorū nō eſt
corruptū cor: q̄ nō auerſi ſunt
a dño. ut ſit memoria illoꝝ in
benedictione. Et oſſa eorū pul-
lulant de loco ſuo: et nomē eo-
rum ꝑmanet ineternū: ꝑmanē-
te ad filios illoꝝ ſanctoꝝ viro-
rū gloria. Dilectꝰ a deo ſuo ſa-
muel ꝓpheta dñi. renouauit ī-
periū: ⁊ unxit ꝑncipes in gente
ſua. In lege dñi cōgregacionē
iudicauit: et vidit deū iacob: et
in fide ſua ꝓbatus eſt ꝓpheta.
Et cognitus ē in verbis ſuis fi-
delis: q̄a vidit deū lucis. Et īuo-
cauit dñm omnipotentē in op-
pugnādo hoſtes circūſtantes
undiq;: in oblacione viri īuio-
lati. Et intonuit de celo dñs: et
in ſonitu magno auditā fecit
vocem ſuam: ⁊ ꝯtriuit ꝑncipes
tyrioꝝ et oēs duces philiſtijm.
Et ante tēpus finis vite ſue ⁊ ſe-
culi teſtimoniū ꝑbuit in ꝯſpec-
tu dñi et xpi: pecunias et uſq;
ad calciamēta ab omni carne
nō accepit: et nō accuſauit illū
homo. Et poſt hoc dormiuit.
et notū fecit regi et oſtendit illi
finē vite ſue: et exaltauit vocē
eiꝰ de ẗra in ꝓphetia delere impi-
etatem gentis.

XLVII

Poſt hec ſurrexit nathā pro-
pheta in diebȝ dauid. Et quaſi
adeps ſeparatꝰ a carne: ſic da-
uid a filijs iſrl. cum leonibȝ lu-
ſit quaſi cū agnis: et in urſis ſi-
militē fecit ſicut in agnis ouiū.
In iuuentute ſua nūquid nō oc-
cidit gigātem ⁊ abſtulit oppro-
briū de gente: In tollēdo manū
in ſaxo fūde deiecit exultacionē
golie: ubi īuocauit dñm omi-
potentē. Et dedit in dextera eius
tollere hoīem fortem in bello:
⁊ exaltare cornu gētis ſue. Sic
in decem milibȝ glorificauit e-
um: ⁊ laudauit illū in benedic-
tionibȝ dñi: in offerendo illi co-
ronā glorie. Contriuit eñi ini-
micos undiq;: ⁊ extirpauit phi-
liſtijm ꝯtrarios uſq; in hodier-
nū diē. Cōtriuit cornu ipoꝝ uſ-
q; ineternū. In omi ope dedit cō-
feſſionē ſancto: ⁊ excelſo in ver-
bo glīe. De omi corde ſuo lau-
dauit dñm: et dilexit deū q̄ fecit
illū: et dedit illi cōtra inimicos
potentiā. Et ſtare fecit cātores
cōtra altare: ⁊ in ſono eoꝝ dul-
ces fecit modos. Et dedit in cele-
brationibȝ decus: et ornauit tē-

pora uſq; ad ↄſeruacionē vite:
ut laudarēt nomē ſanctū dñi
et amplificarent mane dei ſā-
ctitatē. xp̄us purgauit pc̄ca illi-
us: et exaltauit ineternū cornu
ei⁹. Et dedit illi teſtamētū regni:
⁊ ſedem glīe in iſrl'. Poſt ipm
ſurrexit filius ſenſatus: ⁊ ꝑpter
illū deiecit oēm potentiā inimi-
coꝝ. Salomō imperauit in di-
eb; pacis: cui ſubiecit deus om-
nes hoſtes ut cōderet domū in
noīe ſuo: et pararet ſanctitatē
in ſempiternū queādmodū eru-
ditus ē in iuuētute ſua. Et iple-
tus eſt quaſi flumē ſapiencia:
et trā texit aīa ſua. Et repleſti
ī cōparacionib; enigmata: ad
inſulas longe diuulgatū ē no-
men tuū: et dilectus es in pace
tua. In cātilenis et in ꝓuerbijs
et cōparacionib; et interpretacō-
nib; mirate ſūt terre: et in no-
mine dñi cui eſt cognomē deus
iſrl'. Collegiſti quaſi auricalcū
aurū: et ut plūbū ↄpleſti argē-
tū: ⁊ inclinaſti femora tua mu-
lierib;. Poteſtatē habuiſti ī cor-
pore tuo. Dediſti maculā ī glī-
a tua: et ꝓphanaſti ſemen tuū
inducere iracundiā ad liberos
tuos et in ceteris ſtulticiā tuā:
ut faceres imperiū bipertitū et
ex effraym iperare imperiū du-
rum. Deus aūt non derelinquet
miſ'cdiā ſuā et nō corrūpet ne-
q; delebit opa ſua: neq; pdet a
ſtirpe nepotes electi ſui: et ſemē
eius qui diligit dñm nō corrū-
pet. Dedit aūt reliquū iacob ⁊
dauid de ipa ſtirpe: et finem ha-
buit ſalomō cū prīb; ſuis. Et
dereliquit poſt ſe de ſemine ſuo
gētis ſtulticiā et iminutū a pru-
dentia roboam. qui auertit gē-
tem conſilio ſuo: et ieroboā fi-
liū nabath qui peccare fecit iſrl':
⁊ dedit uiam peccādi effraym. ⁊
plurima redūdauerūt pc̄ca ip-
ſoꝝ. Valde eñi auerterūt illos
a trā ſua. Et queſiuit oēs ne-
quicias uſq; dum pueniret ad
illos defenſio: et ab omīb; pec-
catis liberauit eos. XLVIII

Et ſurrexit helias ꝓpheta q̄-
ſi ignis: et verbū ipi⁹ q̄ſi
facula ardebat. Qui induxit in
illos famē: ⁊ imitantes illū in-
uidia ſua pauci facti ſunt. Nō
eñi poterāt ſuſtinere ꝓcepta do-
mini. Verbo dñi cōtinuit celū:
et deiecit a ſe ignē terre. Sic am-
plificatus eſt helias in mirabi-
lib; ſuis. Et q̄s poteſt ſilr gli-
ari tibi: Qui ſuſtuliſti mortuū
ab inferis de ſorte mortis ī ver-
bo dñi dei: qui deieciſti reges ad
perniciē. et ↄfregiſti facile potē-
tiam ipoꝝ: et glorioſos de lecto
ſuo. Qui audis in ſyna iudiciū:
et in oreb iudicia defenſionis.
Qui ungis reges ad penitenci-

am: ⁊ ꝓphetas facis ſucceſſores
tuos poſt te. Qui receptꝰ es in
turbine ignis in curru equorũ
igneoꝝ: qui inſcriptus es in iu-
diciis tempoꝝ. lenire iracũdiã
dñi: cõciliare coꝛ pr̃is ad filiũ:
et reſtituere trib; iacob. Beati
ſunt q̃ te viderũt: et in amicicia
tua decorati ſũt. Nã nos vita
viuimꝰ tantũ: poſt mortẽ aũt
nõ erit tale nomẽ nr̃m. Helias
qui in turbine tectus eſt: ⁊ in he-
lyſeo cõpletus eſt ſpiritus eius.
In dieb; ſuis nõ ꝑtimuit pͥnci-
pem: ⁊ potentia nemo vicit il-
lum. Nec ſuperauit illũ verbũ
aliqđ: ⁊ mortuũ ꝓphetauit cor-
pus eius. In vita ſua fecit mõ-
ſtra: et in morte operatus eſt mi-
rabilia. In omnib; iſtis nõ peni-
tuit ꝑplus ⁊ nõ receſſerũt a pec-
catis ſuis. uſq; dũ abiecti ſunt
de terra ſua diſperſi ſunt in om-
nem terram: et relicta eſt gens
perpauca. et pͥnceps in domo
dauid. Quidã ipſoꝝ fecerũt q̃d
placeret deo: alii aũt multa cõ-
miſerũt pctã. Ezechias muniuit
ciuitatẽ ſuã et induxit in medi-
um eius aquã: ⁊ fodit ferro ru-
pem: et edificauit ad aquã pu-
teũ. In dieb; ipſius aſcendit ſen-
nacherib ⁊ miſit raſpacẽ ⁊ ſuſ-
tulit manũ ſuã cõtra illos: ⁊ ex-
tulit manũ ſuã in ſyon: et ſup-
bus factus ẽ potẽtia ſua. Tũc
mota ſunt corda ⁊ manꝰ ipſo-
rum: ⁊ doluerũt quaſi parturiẽ-
tes mulieres. Et inuocauerũt do-
minũ miſericordẽ: et expãdẽtes
manus ſuas extulerũt ad celũ:
et ſanctus dñs deus audiuit ci-
to vocem ipſoꝝ. Nõ ẽ cõmemo-
ratus pctõꝝ ipſorũ: neq; dedit
illos inimicis ſuis: ſed purga-
uit illos in manu yſaie ſancti
prophete. Deiecit caſtra aſſyri-
orum: et cõtriuit illos angelus
dñi. Nam fecit ezechias q͛ pla-
cuit deo: et fortiter iuit ĩ via da-
uid pr̃is ſui: quã mandauit illi
yſaias ꝓpheta magnus et fide-
lis in cõſpectu dei. In dieb; ipſiꝰ
retro rediit ſol: et addidit regi
vitam. Spiritu magno vidit
ultima: ⁊ cõſolatus ẽ lugentes
ſyon. uſq; in ſempiternũ. Oſten-
dit futura et abſcõdita: anteq̃
euenirent.

XLVIIII

Memoria ioſie in cõpoſitio-
ne odoris facta: opus pigmen-
tarii. In omni ore q̃ſi mel indul-
cabitur eiꝰ memoria: et ut mu-
ſica in conuiuio vini. Ipſe eſt di-
rectꝰ diuinitꝰ ĩ penitẽcia gẽtis.
⁊ tulit abominationes impieta-
tis: et ad dñm gubernauit cor
ipſius: et ĩ dieb; pctõꝝ corrobo-
rauit pietatẽ. Preter dauid et
ezechiam et ioſyam omnes pec-
catũ cõmiſerũt: nam reliquerũt
legem altiſſimi reges iuda: et

contempſerūt timorē dei· Dede=
runt eū regnū ſuū aliȷs: et glo=
am ſuam alienigene genti· In=
cenderunt electā ciuitatē ſancti=
tatis: et deſertas fecerūt vias ip=
ſius in manu ieremie· Nā ma=
le tractauerūt illum· qui a ven=
tre mr̄is cōſecratus eſt ꝓpheta·
euertere et eruere et pdere: et ite=
rū edificare ⁊ renouare· Ezechi=
el· q̄ vidit ꝯſpectū glorie: quā
oſtendit illi in curru cherubin·
Nam cōmemoratus eſt inimi=
corū in ymbri: benefacere illis
qui oſtenderunt rectas vias· Et
duodecim ꝓphetarꝫ oſſa pullu=
lant de loco ſuo· Nam corrobo=
rauerunt iacob: ⁊ redemerunt
ſe in fide virtutis· Quō ampli=
ficem⁹ zorobabel: Nam ⁊ ipſe q̄=
ſi ſignū in dextera manu iſrl'·
Et ihesum filiū ioſedech: Qui ī
dieb; ſuis edificauerūt domū:
et exaltauerūt templū ſanctū do=
mino: paratū in gloriā ſempi=
ternā· Et neemias in memoria
multi tempis: qui erexit nobis
muros euſos· ⁊ ſtare fecit por=
tas et ſeras: qui erexit domos
nr̄as· Nemo natus eſt in terra q̄=
lis enoch: nam et ipſe receptus
eſt a terra· Et ioſeph qui natuſ
eſt homo pinceps fratrū· firma=
mentū gētis· rector fratrū· ſta=
bilimētū pp̄li: ⁊ oſſa ipſius viſi=
tata ſunt: et poſt mortē ꝓphe=
tauerūt· Seth· et ſem apud ho=
mines gl'iam adepti ſunt: et ſu=
p oēm aīam in origine adam·

L

Simon onie fili=
us ſacerdos magnus: q̄
ī vita ſua ſuffulſit domū: et ī di=
ebus ſuis corroborauit tēplū·
Templi etiā altitudo ab ipſo fū=
data eſt: duplex edificacio· ⁊ ex=
celſi parietes templi· In diebuſ
ipſius emanauerūt putei aqua=
rum: et quaſi mare adimpleti
ſūt ſupra modū· Qui curauit
gentē ſuā: et liberauit eam a p=
dicione· Qui pualuit amplifi=
care ciuitatē: qui adeptus ē glo=
riam in cōuerſatione gentis: ⁊
ingreſſum domus et atrij am=
plificauit· Quaſi ſtella matuti=
na in medio nebule: ⁊ quaſi lu=
na plena ī dieb; ſuis lucet: et q̄=
ſi ſol refulgens· ſic et ille efful=
ſit in templo dei· Quaſi arc⁹ re=
fulgens inter nebulas glorie:
et quaſi flos roſarū in diebus
vernis· et quaſi lilia que ſunt ī
trāſitu aque: ⁊ q̄ſi thus redolēſ
in dieb; eſtatis· Quaſi ignis ef=
fulgēs et thus ardēs in igne: q̄=
ſi vas auri ſolidū ornatū omī
lapide p̄cioſo· Quaſi oliua pul=
lulās: ⁊ cipreſſus in altitudine
ſe extollēs· In accipiendo ipm
ſtolam glorie et veſtiret eū ī cō=
ſūmacione virtutis: in aſcenſu
altaris ſancti gl'iam dedit ſācti=

tatis amictū· In accipiēdo aūt
partes de manu ſacerdotū ⁊ ip-
ſe ſtans iuxta aram: et circa il-
lum corona fratrū q̄ſi plātaci-
o cedri ī mōte libano: ſic circa
illū ſteterūt quaſi rami palme
⁊ omnes filij aaron in glīa ſua·
Oblacio aūt dn̄i in manibus
ipoꝝ corā omni ſinagoga iſrl̄:
et cōſūmatione fungens in a-
ram· amplificare oblationē
excelſi regis porrexit manū ſu-
am in libacione: et libauit de
ſanguine vue· Effudit in fun-
damēta altaris odorē diuinū
excelſo pn̄cipi· Tunc exclama-
uerūt filij aarō: ⁊ ī tubis pduc-
tilib; ſonuerūt: et auditā fecerūt
vocem magnā in memoriā co-
rā deo· Tunc omnis pplus ſimul
properauerūt: et ceciderūt in fa-
ciem ſup terram adorare dn̄m de-
um ſuū: et dare p̄ces omīpotē-
ti deo excelſo· Et amplificauerūt
pſallentes in vocib; ſuis et in
magna domo auctus eſt ſon⁹
ſuauitatis plenus· Et rogauit
pplus dn̄m excelſum in p̄ce uſ-
q; dū pficeret honor dn̄i: ⁊ mu-
nus ſuū pfecerūt· Tunc deſcen-
dēs· manus ſuas extulit in om-
nem cōgregationē filioꝝ iſrl̄:
dare gl̄iam deo a labijs ſuis: ⁊
in noīe ipſius gloriari· Et itera-
uit orationē ſuā: volens oſten-
dere virtutē dei· Et plus orauit

deū omīū: qui magna fecit ī om-
ni terra· q̄ auxit dies nr̄os a ven-
tre mr̄is nr̄e et fecit nobiſcū ſe-
cūdū ſuā miſcdiam: det nobis
iocūditatē cordis ⁊ fieri pacem
in dieb; nr̄is in iſrl̄ p dies ſēpit-
nos: credere iſrl̄ miſcdiam dei
eſſe nobiſcū· ut liberet nos ī di-
eb; ſuis· Duas gentes odit aīa
mea: tercia aūt nō ē gens quā
oderī· Qui ſedent in mōte ſeyr·
et philiſtijm: et ſtultus pplus q̄
habitat in ſychimis· Doctrinā
ſapientie et diſcipline ſcripſit ī
codice iſto iheſus filius ſyrach
ieroſolimita: qui renouauit ſa-
pientiā de corde ſuo· Beatus q̄
ī iſtis verſat̄ bonis· Qui ponit
illa ī corde ſuo: ſapiēs erit ſem-
per· Si enī hec fecerit ad omnia
valebit: quia lux dei veſtigiū ei-
us eſt· Oratio iħu filij ſyrach·

Capitulum LI

Confitebor ti-
bi dn̄e rex: ⁊ collaudabo
te deū ſaluatorē meū· Cōfitebor
nomini tuo quoniā adiutor et ptec-
tor factus es michi: et liberaſti
corpus meū a pdicione· a laq̄-
o lingue inique· ⁊ a labijs ope-
rantiū mendaciū: et in cōſpectu
aſtantiū factus es michi adiu-
tor· Et liberaſti me ſcd̄m multi-
tudinē miſcdie noīs tui a rugi-
entib; pparatis ad eſcā· de ma-
nib; querentiū aīam meā· ⁊ de
portis tribulacionū qui circum-

dederunt me: a preſſura flāme
q̄ circūdedit me: ⁊ ī medio ignis
nō ſum eſtuat⁹. De altitudine
ventris inferi ⁊ a lingua coinq̄-
nata et a verbo mendacij: a re-
ge iniquo: et a lingua iniuſta.
Laudabit uſq; ad mortem aīa
mea dn̄m: ⁊ vita mea appropī-
quās erat inferno deorſum. Cir-
cundederūt me vndiq;: et non
erat qui adiuuaret. Reſpiciens
eram adiutoriū hoīm: ⁊ non e-
rat. Memorat⁹ ſum miſcdie tu-
e dn̄e et cooperationis tue q̄ a ſe-
culo ſūt: qm̄ eruis ſuſtinētes te
dn̄e. et liberas eos de manu gē-
cium. Exaltaſti ſup̄ terram habi-
tationē meam: ⁊ pro morte de-
fluenti deprecat⁹ ſum. Inuoca-
ui dn̄m prēm dn̄i mei: ut non
derelinquat me in die tribulaci-
onis mee. et in tempe ſupbor̄
ſine adiutorio laudabo nomē
tuū aſſidue: et collaudabo il-
lud in cōfeſſione: et exaudita ē
oratio mea. Et liberaſti me de
pditione: ⁊ eripuiſti me de tem-
pore iniquo. Propterea ꝯfite-
bor et laudem dicam tibi: ⁊ be-
nedicā nomī dn̄i nī adhuc iu-
nior ſum. Priuſq̄ȝ oberrarem:
queſiui ſapientiā palā in ora-
cione mea: āte tēpus poſtula-
bam ꝓ illa: et uſq; in nouiſſi-
mis inq̄rā eā. ⁊ florebit tanq̄ȝ
p̄cox uua. Letatū eſt cor meū ī

ea: ābulauit pes meus iter rec-
tum: in iuuētute mea īueſtiga-
bam eā. Inclinaui modice au-
rem meā: et excepi illā. Multā ī-
ueni in memetipo ſapientiā: et
multū ꝓfeci in ea. Danti michi
ſapiētiā dabo glīā. Cōſiliatus
ſum enī ut facerē illā: zelatus
ſum bonū ⁊ nō cōfundar. Col-
luctata eſt aīa mea in illa: et in
faciēdo eā cōfirmat⁹ ſum. Ma-
nus meas extendi in altū: et in
ſapientia eius luxit aīa mea: ⁊
ignorātias meas illuīauit.
Aīam meā direxi ad illā: et in
agnitionē inueni eā. Poſſedi
cum ipa cor ab initio: ꝓpť hoc
nō derelinquar. Venter meus
cōturbatus eſt querendo illam:
ꝓpterea bonā poſſidebo poſſeſ-
ſionē. Dedit enī michi dn̄s lin-
guā mercedē meā: ⁊ in ipa lau-
dabo eū. Appropiate ad me ī-
docti: ⁊ ꝯgregate vos ad domū
diſcipline. Quid adhuc retar-
datis: et q̄d dicitis in hijs: Aīe
vr̄e ſitiūt vehemēť. Aperui os
meū: et locutus ſum. Cōpara-
te vobis ſine argento ſapiēciā:
et collū vr̄m ſubicite iugo ei⁹:
et ſuſcipiat aīa vr̄a diſciplinā.
In ꝓximo eſt enī īuenire eam.
Videte oculis vr̄is q̄a modicū
laboraui: et inueni michi mul-
tā requiē. Aſſumite diſciplinā
in multo numero argumēti: ⁊

copioſum aurũ poſſidere in ea
letetur aĩa vr̃a in miſcdia eius:
et nõ cõfundemini in laude eius.
Operamini opus vr̃m ante tem-
pus: ⁊ dabit vobis mercedem
vr̃am in tempe ſuo. Explicit lib
eccliaſtic⁹. Incipit oꝛõ ſalomonis
Et inclinauit ſalomon ge-
nua ſua in ↄſpectu totiuſ
eccleſie iſrl̃: ⁊ aperuit ma-
nus ſuas ad celũ et dixit. Dñe
deus iſrl̃ non eſt tibi ſilis de⁹ in
celo ſurſum neq; in t̃ra deorſũ:
q̃ cuſtodis teſtamẽtũ tuũ et mi-
ſericordiã pueris tuis eũtibus
in cõſpectu tuo ĩ toto corde. ſer-
uãs puero tuo dauid q̃ locut⁹
es illi: ⁊ locutus es in oꝛe tuo ⁊
in manu tua impleſti. quaſi di-
es iſte. Et nũc dñe deus iſrl̃ cuſ-
todi puero tuo dauid pr̃i meo
que locutus es illi dicẽs. Non
deerit tibi vir a facie mea ſedẽs
ĩ throno iſrl̃. Verũtamẽ ſi cuſ-
todierint filij tui legem meã: et
in p̃ceptis meis ambulẽt. ſicut
ambulauerũt in ↄſpectu meo
fideles. Et nũc dñe deus iſrl̃ cre-
ditũ eſt verbũ qđ locut⁹ es pu-
ero tuo dauid: quĩ ſi vere habi-
tauit de⁹ cũ hoĩbꝫ in t̃ra. Si
celũ celi nõ ſufficiũt tibi: quan-
tomagis dom⁹ h̃. quã edifica-
ui. Sed reſpicias ad oꝛõnẽ ſer-
ui tui. et dep̃cationẽ eius: ut ex-
audias dñe placationẽ oratio-
nis. quã puer tu⁹ orat corã te
hodie. ut ſint oculi tui ſup do-
mũ hanc die ac nocte. in locũ
quem dixiſti. inuocare nomen
tuũ: et exaudias oꝛõnẽ quam
puer tuus orat in hoc loco. et
exaudias dep̃cationẽ pueri tui et
pp̃li tui iſrl̃. ſi orauerit in loco
iſto: et exaudias ĩ loco habita-
tionis de celo ⁊ exaudias et ꝓpi-
cius ſis. ſi peccauerit vir in te.
Explicit oratio ſalomonis.
Incipit ꝓlogus in yſaiam ꝓ.
Nemo cũ ꝓphas ṽ-
ſibus viderit eſſe
deſcriptos metro
eos eſtimet apud
hebreos ligari: ⁊
aliqđ ſimile habere de pſalmiſ
vel opibꝫ ſalomonis. Sed qđ
in demoſtene et tullio ſolet fieri:
ut ꝑ cola ſcribãtur et comata:
qui vtiq; proſa ⁊ nõ verſibꝫ cõ-
ſcripſerunt. Nos q̃ꝫ vtilitati le-
gentiũ ꝓuidẽtes: interp̃tationẽ
nouã nouo ſcribẽdi genere diſ-
tinxim⁹. Ac p̃mũ de yſaia ſcien-
dũ q͛ ĩ ſermone ſuo diſert⁹ ſit:
quippe ut vir nobilis ⁊ vrbane
elegancie: nec habẽs quicquã
in eloquio ruſticitatis ammix-
tũ. Vnde accidit: ut p̃ ceteris flo-
rem ſermonis eius tranſlatio
non potuerit ↄſeruare. Deinde
etiã hoc adiciẽdũ: q͛ nõ tam ꝓ-
pheta dicendus ſit q̃ꝫ euãgeliſ-

ra. Itaq; vniuerſa xp̄i eccleſieq;
miſteria ad liquidū pſecut⁹ ē:
ut nō eum putes de futuro va-
ticinari: ſed de p̄teritis hiſtoriā
texere. Unde conicio noluiſſe
tūc tēpis ſeptuaginta interp̄-
tes fidei ſue ſacramēta pſpicue
ethnicis pdere ne ſanctū cani-
bus. et margaritas porcis da-
rent: que cū hanc editionē lege-
ritis ab illis animadūteris ab-
ſcondita. Nec ignoro quāti la-
boris ſit pphetas intelligere:
nec facile quēpiā poſſe iudica-
re de īterp̄tatione: niſi intellexe-
rit ante que legerit. Nos quo-
q; patere morſib; plurimorū:
qui ſtimulāte inuidia qđ cōſe-
qui non valēt deſpiciūt. Sciens
ergo et prudēs in flāmā mitto
manū: ⁊ nichilomin⁹ hoc a faſti-
dioſis lectorib; precor: ut quō
greci poſt ſeptuaginta tranſla-
tores aquilā et ſymachū et the-
odotionē legūt. uel ob ſtudiū
doctrine ſue. uel ut ſeptuagīta
magis ex collatione eoꝝ intel-
ligant: ſic et iſti ſaltē unū poſt
p̄ores habere dignēt interp̄tē.
Legant prius. et poſtea deſpici-
ant: ne videātur nō ex iudicio.
ſed ex odij p̄ſumptione igno-
rata damnare. Prophetauit
aūt yſaias in ihr̄lm et in iudea
necdū decem tribub; in captiui-
tatem ductis: ac de utroq; reg-
no nūc cōmixti nūc ſeparatim
texit oraculū. Et cū interdū ad
p̄ſentem reſpiciat hiſtoriam. et
poſt babilonie captiuitatē re-
ditū pp̄li ſignificet in iudeā: ta-
men omīs eius cura de vocatio-
ne gentiū et de aduentu xp̄i eſt.
Quē q̄nto plus amatis o pau-
la et euſtochiū. tāto magis ab
eo petite: ut p obtrectatione p̄-
ſenti qua me indeſinent emuli
laniāt. ipſe michi mercedē reſti-
tuat in futuro: qui ſcit me ob
hoc in peregrine lingue eruditio-
ne ſudaſſe. ne iudei de falſitate
ſcripturaꝝ eccleſijs eius diuti⁹
inſultarent. Explicit plogus. In
cipit yſaias ppheta.

Viſio yſaie filij amos:
quā vidit ſup iudā
⁊ ihr̄lm in dieb; ozi-
e ioathan achaz ⁊ ezechie regū
iuda. Audite celi et auribus p̄ci-
pe terra: quō dn̄s locutus eſt. Fi-
lios enutriui et exaltaui: ipſi aūt
ſpreuerūt me. Cognouit bos
poſſeſſorē ſuū: et aſinus p̄ſepe
dn̄i ſui. Iſrl̄ aūt me nō cogno-
uit: et pp̄ls meus nō intellexit.
Ve genti peccatrici: pp̄lo graui
iniq̄tate. ſemini nequam: filijs
ſceleratis. Dereliquerūt dn̄m:
blaſphemauerūt ſcm̄ iſrl̄: ab-
alienati ſūt retrorſum. Super
quo percutiā vos ultra: addētes
p̄uaricationē. Omne caput lāg-

uidū: et omne cor merēs. A plā-
ta pedis uſq; ad verticem. non
eſt in eo ſanitas. Vulnus et li-
uor et plaga tumens: nō ē cir-
cūligata nec curata medicami-
ne: neq; fota oleo. Terra vr̄a
deſerta: ciuitates veſtre ſuccenſe
igni. Regionē vr̄am corā uo-
bis alieni deuorāt: et deſolabit̄
ſicut in vaſtitate hoſtili. Et dere-
linquet̄ filia ſyon ut umbracu-
lum in vinea: et ſicut tuguriū
in cucumerario: ſicut ciuitas q̄
vaſtat̄. Niſi dn̄s exercituū reli-
quiſſet nobis ſemē quaſi ſodo-
ma fuiſſem⁹: et quaſi gomor-
ra ſiles eſſem⁹. Audite verbū
dn̄i pn̄cipes ſodomoꝝ: pcipite
aurib; legem dei nr̄i ppls go-
morre. Quo michi multitudinē
victimaꝝ vr̄aꝝ dicit dn̄s: Ple-
nus ſum. Holocauſta arietū et
adipem pinguiū et ſanguinē
vituloꝝ et agnoꝝ ꝛ hircoꝝ no-
lui. Cum veniretis ante ꝯſpec-
tū meū: q̄s queſiuit h̄ de mani-
bus vr̄is. ut ambularetis in a-
triis meis: Ne offeratis ult̄ ſa-
crificiū fruſtra. Incenſum abo-
minatio eſt michi. Neomeniā
et ſabbatū et feſtiuitates alias
nō ferā. Iniqui ſūt cet⁹ vr̄i. Ka-
lendas vr̄as. et ſolēnitates veſ-
tras odiuit aīa mea. Facta ſūt
michi moleſta. laboraui ſuſti-
nens. Et cū extenderitis manus

vr̄as auertam oculos meos a
vobis: et cū multiplicaueritis
oracionē non exaudiā. Man⁹
enī vr̄e ſāguine plene ſunt. La-
uamini. mūdi eſtote: auferte ma-
lū cogitationū vr̄aꝝ ab oculis
meis. Quieſcite agere peruerſe:
diſcite benefacere. Querite iudi-
ciū. ſubuenite oppreſſo. iudica-
te pupillo. defendite viduam: ꝛ
venite et arguite me dicit dn̄s.
Si fuerint peccata vr̄a ut cocci-
num. quaſi nix dealbabūtur:
et ſi fuerint rubra quaſi vermi-
culus: velut lana alba erūt. Si
volueritis et audieritis me: bo-
na terre comedetis. Quod ſi no-
lueritis. et me ad iracundiam
prouocaueritis gladi⁹ deuora-
bit vos: quia os dn̄i locutū ē.
Quō facta eſt meretrix ciuitas
fidelis: plena iudicii: Iuſticia
habitauit in ea: nūc aūt homi-
cide. Argentū tuū verſum ē in
ſcoriā: vinū tuū mixtū ē aqua.
Principes tui infideles: ſocii fu-
rum. Omēs diligūt munera:
ſecūtur retribuciones. Pupil-
lo nō iudicant: et cauſa vidue
non ingredit̄ ad illos. Propt̄
hoc ait dn̄s deus exercituū for-
tis iſrl̄. Heu ego ꝯſolabor ſup
hoſtib; meis: et vindicabor de
inimicis meis. Et ꝯuertā ma-
nū meā ad te: ꝛ excoquā ad pu-
rum ſcoriā tuā: et auferā omē

ſtãnū tuū: ⁊ reſtituã iudices tu-
os ut fuerūt prius. et cõſiliari-
os tuos ſicut antiquitus. Poſt
hec vocaberis civitas iuſti: urbſ
fidelis. Syon in iudicio redimetur:
et reducent eam in iuſticiã. Et cõ-
teret ſceleſtos et peccores ſimul:
⁊ qui dereliquerūt dñm cõſumẽ-
tur. Cõfundētur enī ab ydolis
quib; ſacrificaverūt. Et erubeſ-
cetis ſup ortis quos elegeratis:
cum fueritis velut quercus deflu-
entib; foliis: ⁊ velut ortus abſ-
q; aqua. Et erit fortitudo vr̄a
ut favilla ſtuppe: et opus vr̄m
quaſi ſcintilla: ⁊ ſuccendet̄ utrū-
q; ſimul. et nõ erit q̄ extinguat.

Verbū qd̄ vidit II
Yſaias filius amos ſuper
iudã ⁊ ihr̄lm. Et erit in noviſſi-
mis dieb; pparatus mons do-
mus dñi in vertice montiū: et
elevabit̄ ſup colles. Et fluent
ad eum omnes gentes: et ibūt
pp̄li multi ⁊ dicent. Venite aſcẽ-
damus ad montem dñi. et ad
domū dei iacob: et docebit nos
vias ſuas et ambulabim⁹ in ſe-
mitis ei⁹: q̄a de ſyon exibit lex:
⁊ verbū dñi de ihr̄lm. Et iudica-
bit gentes: et arguet pplos mul-
tos. Et cõflabūt gladios ſuoſ
in vomeres: ⁊ lanceas ſuas in
falces. Non levabit gens con-
tra gētem gladiū: nec exercebū-
tur ult̄ ad p̄liū. Dom⁹ iacob:
venite ⁊ ambulem⁹ in lumine
dei nr̄i. Proiecisti enī pplm̄ tuū do-
mū iacob: quia repleti ſunt ut
olī: ⁊ augures habuerūt ut phi-
liſtiim: ⁊ pueris alienis adheſe-
rūt. Repleta eſt ťra argento et
auro: et nõ eſt finis theſauroꝝ
eius. Et repleta ē ťra ei⁹ equis:
et innumerabiles quadrige ei⁹.
Et repleta eſt terra eius ydolis.
Opus manuū ſuaꝝ adorave-
runt: qd̄ fecerūt digiti eoꝝ. Et in-
curvavit ſe homo: et humilia-
tus eſt vir. Ne ergo dimittas e-
is. Ingredere in petrã. et abſcõ-
dere in foſſa humo a facie timo-
ris dñi. ⁊ a gl̄ia maieſtatis ei⁹.
Oculi ſublimis hoīs humilia-
ti ſunt: et incurvabit̄ altitudo
viroꝝ. Exaltabit̄ aūt dñs ſoluſ
in die illa: quia dies dñi exerci-
tuū ſup omnem ſupbū et excel-
ſum et ſup oēm arrogantē. et
humiliabit̄: et ſup oēs cedros
libani ſublimes ⁊ erectas. ⁊ ſu-
p oēs q̄rcus baſan. et ſup oēs
montes excelſos ⁊ ſup oēs col-
les elevatos: et ſup oēm turrē
excelſam ⁊ ſup oēm murū mu-
nitū: et ſup oēs naves tharſis:
et ſup omē qd̄ viſu pulcrū eſt.
Et incurvabit̄ omis ſublimitaſ
hoīm: et humiliabit̄ altitudo
virorū. et elevabit̄ dñs ſolus in
die illa: et ydola penitus cõtere-
tur. Et introibūt in ſpeluncas

petraꝝ · ⁊ in voragines terre a
facie formidinis dñi et a glori-
a maieſtatis eius: cum ſurrexe-
rit ꝑcutere t̄ram · In die illa ꝓi-
ciet homo ydola argenti ſui et
ſimulacra auri ſui que fecerat
ſibi: ut adoraret talpas et veſ-
pertiliones · Et ingredietur ſciſſu-
ras petraꝝ · et in cauernas ſaxo-
rum a facie formidinis dñi ⁊ a
glīa maieſtatis eiꝰ: cū ſurrexe-
rit ꝑcutere t̄ram · Quieſcite ergo
ab hoīe cuius ſpiritus in nari-
bus eius ē: quia excelſus repu-
Ecce III tatus eſt ipſe.
enī dñator dñs exercituū
auferet ab ihrlm ⁊ ab iuda va-
lidū et fortē: omē robur panis
et omē robur aque: ⁊ fortem ⁊
virū bellatorē: et iudicem et ꝓ-
phetam et ariolū et ſenem · prin-
cipem ſup quinquaginta · et ho-
norabilē vultu · et cōſiliariū · ⁊
ſapientē de architectis: et prudē-
tē eloquij miſtici · Et dabo pu-
eros principes eorum: et effemi-
nati dñabuntur eis · Et corruet
pplꝯs vir ad virū: ⁊ unuſquiſqȝ
ad ꝓximū ſuū · Tumultuabitur
puer cōtra ſenem: et ignobilis
cōtra nobilem · Apprehendet enī
vir frēm ſuū domeſticū patris
ſui: et dicet · Veſtimētū tibi eſt:
princeps eſto noſter: ruina autē
hec ſub manu tua · Reſpondebitqȝ
in die illa dicēs · Nō ſum medi-
cus: ⁊ in domo mea non eſt pa-
nis neqȝ veſtimentū · Nolite cō-
ſtituere me principē ppli · Ruit enī
ihrlm ⁊ iudas corruit: quia lingua
eoꝝ et adinuentiones eoꝝ con-
tra dñm: ut ꝓuocarent oculos
maieſtatis eiꝰ · Agnitio vultus
eoꝝ rñdebit eis: et peccm ſuū ſicut
ſodoma ꝑdicauerūt: nec abſcō-
derūt · Ve aīe eoꝝ: quī reddita
ſunt eis mala · Dicite iuſto quī
bene: quī fructū adinuentionū
ſuaꝝ comedet · Ve impio ī ma-
lum · Retributio enī manuū ei-
us fiet ei · Populū meū exacto-
res ſui ſpoliauerūt: et mulieres
dñate ſunt eis · Popule meus
qui te beatū dicūt ipſi te decipiūt:
et viā greſſuū tuoꝝ diſſipant ·
Stat ad iudicandū dñs: ⁊ ſtat
ad iudicandos pplos · Dñs ad
iudiciū veniet: cum ſenibꝫ ppli
ſui ⁊ principibꝫ eius · Vos enī de-
paſti eſtis vineā meam: ⁊ rapi-
na pauperis in domo vr̄a · Qua-
re atteritis pplm meū: et facies
pauperū cōmolitis dicit domi-
nus deꝰ exercituū: Et dixit domi-
nus deꝰ · Pro eo qȝ eleuate ſunt
filie ſyon et ambulauerūt exten-
to collo · ⁊ nutibꝫ oculoꝝ ibant
et plaudebāt · et ambulabant ·
et pedibꝫ ſuis cōpoſito gradu
incedebāt: decaluabit dñs ver-
ticem filiaꝝ ſyon: et dñs crinē e-
aꝝ nudabit · In die illa auferet

dñs ornamētū calciamētoꝝ ⁊
lunulas et torques et monilia
et armillas ⁊ mitras ⁊ diſcrimi-
nalia ⁊ periſcelidas ⁊ murenu-
las et olfactoriola et inaures
et anulos et gemmas in fron-
te pēdentes: ⁊ mutatoria · ⁊ pal-
liola · et lintheamina et acus et
ſpecula · et ſindones et vittas ⁊
theriſtra · et erit pro ſuaui odo-
re fetor: et ꝓ zona funiculus: ⁊
pro criſpanti crine caluicium ·
Pulcerrimi quoqȝ viri tui gladio
cadēt: et fortes tui in prelio · Et
merebūt atqȝ lugebūt porte ei-
us: ⁊ deſolata in terra ſedebit ·

IIII

Et apprehendēt
ſeptem mlieres virū unū
in die illa dicētes · Panē nrm̄
comedem⁹ · et veſtimentis nr̄is
operiemur: tantūmodo inuocet̄
nomē tuū ſup nos: aufer op-
probrium nrm̄ · In die illa erit
germē dñi in magnificencia ⁊
gloria: ⁊ fruct⁹ t̄re ſublimis: ⁊
exultacō hijs q̄ ſaluati fuerint
de iſrl̄ · Et erit omnis qui relictꝰ
fuit in ſyon et reſidu⁹ in ih̄r̄lm:
ſanct⁹ vocabit̄ omnis q̄ ſcript⁹
eſt in vita in ih̄r̄lm · Si abluerit
dñs ſordem filiaꝝ ſyon ⁊ ſang-
uinē ih̄r̄lm lauerit de medio ei-
us: in ſpiritu iudicij et ſpiritu
ardoris · Et creabit dñs ſuper
omē locū mōtis ſyon · ⁊ ubi in-
uocatus eſt nubē per diē: et fu-
mū ⁊ ſplendorē ignis flāmātis
in nocte · Sup omē eñi gloriā
protectio: ⁊ tabernaculū erit in
umbraculū diei ab eſtu: ⁊ in ſe-
curitatē et abſcōſionē a turbi-
ne et a pluuia ·

V

Cantabo dilecto meo can-
ticum patruelis mei · vinee ſue ·
Vinea facta eſt dilecto meo: in
cornu filio olei · Et ſepiuit eam:
et lapides elegit ex illa: et plāta-
uit vineā electā · Et edificauit tur-
rem in medio eius: et torcular
extruxit in ea · Et expectauit ut
faceret uuas: ⁊ fecit labruſcas ·
Nūc ergo habitatores ih̄r̄lm ⁊
viri iuda iudicate inter me ⁊ in-
ter vineā meā · Quid ē qd ultra
facere debui vinee mee ⁊ non fe-
ci ei? An qd expectaui ut faceret
uuas: ⁊ fecit labruſcas: Et nūc
oſtendā vobis qd ego faciā vi-
nee mee · Auferā ſepem eius et
erit in direptionē: diruā maceri-
am ⁊ erit in cōculcationē: ⁊ po-
nam eam deſertā · Non putabi-
tur et nō fodiet̄: et aſcendēt ſup
eam vepres et ſpine: et nubibꝫ
mādabo ne pluant ſup eā ymi-
brem · Vinea aūt dñi exercituū
dom⁹ iſrl̄ eſt: ⁊ vir iuda germē
eius delectabile · Et expectaui ut
faceret iudiciū et ecce iniqtas: ⁊
iuſticiā: et ecce clamor · Ve qui
cōiungitis domū ad domū: et
agrū agro copulatis uſqȝ ad

t̄minū loci· Nūq̄d habitabitiſ
vos ſoli in medio t̄re? In auri-
b; meis ſunt hec: dicit dn̄s exerci-
tuū· Niſi domus multe deſerte
fuerīt grandes et pulcre: et abſ-
q; habitatore· Decē eni iugera
vineaꝝ faciēt laguculā unā: ⁊
triginta modij ſementis faciēt
modios tres· Ve qui cōſurgi-
tis mane ad ebrietatē ſectādā:
⁊ potandū uſq; ad veſperā ut
vino eſtuetis· Cythara et lira ⁊
tympanū et tybia ⁊ vinū in cō-
viuijs vr̄is: et opus dn̄i nō re-
ſpicitis: nec opa manuū eius
cōſideratis· Propterea captiu⁹
duct⁹ ē pplſ me⁹ q̄a nō habu-
it ſcientiā: et nobiles eius inte-
rierūt fame: et multitudo eius
ſiti exaruit· Propterea dilata-
uit infernus aīam ſuā: et ape-
ruit os ſuū abſq; illo t̄mino·
Et deſcendēt fortes eius: et pplſ
eius ⁊ ſublimes glorioſiq; ei⁹
ad eum· Et incuruabit homo
et humiliabit vir: et oculi ſub-
limiū deprimentur· Et exaltabit
dn̄s exercituū in iudicio: et deuſ
ſanctus ſanctificabit in iuſtici-
a· Et paſcent agni iuxta ordi-
nem ſuū: et deſerta in ubertatē
verſa aduene comedent ea· Ve
qui trahitis iniq̄tatem in funi-
culis vanitatis: et quaſi vincu-
lum plauſtri peccatū· Qui dici-
tis feſtinet et cito veniat opus
eius ut videam⁹: et appropiet ⁊
veniat cōſiliū ſancti iſrl̄: et ſcie-
mus illud· Ve q̄ dicitis malū
bonū et bonū malū: ponētes
tenebras lucē ⁊ lucē tenebras:
ponētes amaꝝ in dulce et dul-
ce in amaꝝ· Ve q̄ ſapiētes eſtiſ
in oculis vr̄is: et corā vobiſmet-
ipſis prudētes· Ve qui potētes
eſtis ad bibēdū vinū: et viri for-
tes ad miſcendā ebrietatē· Qui
iuſtificatis impiū ꝓ muneribꝫ:
et iuſticiā iuſti auferetis ab eo·
Propt̄ hoc ſicut deuorat ſtipu-
lam lingua ignis· et calor flā-
me exurit: ſic radix eorū quaſi
fauilla erit: et germē eoꝝ ut pul-
vis aſcendet· Abiecerunt eni le-
gem dn̄i exercituū: et eloquiū
ſancti iſrl̄ blaſphemauerunt·
Ideo iratus eſt furor dn̄i in po-
pulū ſuū: et extendit manū ſu-
am ſup eū: et percuſſit eū· Et cō-
turbati ſunt mōtes: et facta ſunt
morticina eorū quaſi ſtercus ī
medio plateaꝝ· In his omnib;
nō ē auſ⁹ furor ei⁹· ſed adhuc
man⁹ ei⁹ extenta· Et elevabit
ſignū in nationib; ꝓcul: ⁊ ſibi-
labit ad eū de finib; terre et ecce
feſtinus velocit̄ veniet· Non ē
deficiēs neq; laborās in eo: nō
dormitabit neq; dormiet· neq;
ſoluetur cingulū renū eius: nec
rūpet corrigia calciamēti ei⁹·
Sagitte eius acute: et oīs arc⁹

eius exerciti. Vngule equoꝝ ei-
us ut ſilex: et rote eius quaſi ĩ-
petus tẽpeſtatis. Rugitꝰ eiꝰ ut
leonis: rugiet ut catuli leonũ.
Et frendet et tenebit predam: et
amplexabitᷣ et nõ erit q̃ eruat:
et ſonabit ſup eum in die illa
ſicut ſonitꝰ maris. Aſpiciemꝰ
in t̃ram et ecce tenebre tribula-
cionis: et lux obtenebrata ē in
caligine eius. VI
In anno quo mortuus eſt rex o-
zias vidi dñm ſedẽtem ſup ſo-
liũ excelſũ et eleuatũ: ⁊ plena e-
rat domus a maieſtate eius et
ea que ſub ipſo erãt implebãt
templũ. Seraphin ſtabãt ſup
illud: ſex ale uni: et ſex ale alte-
ri. Duab; uelabãt faciẽ eius: ⁊
duab; uelabant pedes eius: ⁊
duab; volabãt. Et clamabãt
alter ad alterũ: ⁊ dicebãt. Sãc-
tus ſanctꝰ ſanctꝰ dñs deꝰ exer-
cituũ: plena eſt omĩs t̃ra glori-
a eiꝰ. Et ꝯmota ſũt ſup liminã-
ria cardinũ a voce clamãtis: ⁊
domus repleta ē fumo. Et dixi.
Ve michi q̃a tacui: q̃a vir pol-
lutus labijs ego ſum et in me-
dio pp̄li polluta labia habẽtiſ
ego habito: ⁊ regem dñm exer-
cituũ vidi oculis meis. Et vola-
uit ad me unus de ſeraphin ⁊ ĩ
manꝰ eiꝰ calculus quẽ forcipe
tulerat de altari: et tetigit os me-
um et dixit. Ecce tetigi h̊ labia
tua: et auferetur iniq̃tas tua: ⁊
pcc̃m tuũ mũdabitᷣ. Et audiui
vocem dñi dicẽtis. Quẽ mittã:
et quis ibit nobis: Et dixi. Ecce
ego: mitte me. Et dixit. Vade:
⁊ dices pp̄lo huic. Audite audi-
entes et nolite intelligere: et vi-
dete viſionẽ et nolite cognoſce-
re. Exceca cor pp̄li huiꝰ et aureſ
eius aggraua. et oculos eius
claude: ne forte videat oculis ſu-
is et aurib; ſuis audiat ⁊ corde
ſuo intelligat: et ꝯuertatᷣ et ſa-
nem eum. Et dixi. Vſquequo
dñe: Et dixit. donec deſolentur
ciuitates abſq; habitatore: ⁊ do-
mus ſine hoĩe. Et t̃ra relinquetᷣ
deſerta: et longe faciet dñs ho-
mines. Et multiplicabitᷣ q̃ dere-
licta fuerat in medio t̃re: et ad-
huc in ea decimatio. Et ꝯuerte-
tur et erit in oſtenſionem ſicut
therebintus: et ſicut quercus q̃
expãdit ramos ſuos. Semen
ſanctũ erit id qd̃ ſteterit in ea.
Et factũ eſt. VII
In dieb; achaz filij ioathã
filij ozie regis iuda aſcendit ra-
ſim rex ſyrie ⁊ facee filius rome-
lie rex iſrl̃ in ihrl̃m ad p̄liandũ
ꝯtra eã: ⁊ nõ potuerũt debella-
re eam. Et nũciauerunt domui
dauid dicẽtes. Requieuit ſyria
ſup effraim: et ꝯmotũ eſt cor
eius ⁊ cor pp̄li eius ſicut mouẽ-
tᷣ ligna ſiluaꝝ a facie venti. Et

dixit dñs ad yſaiam. Egredere
in occurſum achaz tu et q̃ dere-
lictus eſt iaſub fili⁹ tuus ad ex-
tremũ aqueduct⁹ piſcine ſupi-
oris in uia agri fullonis: et di-
ces ad eũ. Vide ne ſileas. Noli
timere: et cor tuũ ne formidet a
duabꝫ caudis titionũ fumigã-
tiũ iſtoꝝ in ira furoris raſin re-
gis ſyrie ⁊ filij romelie: eo ꝙ cõ-
ſiliũ inierit cõtra te ſyria in ma-
lum: effraim et filius romelie
dicẽtes. Aſcendam⁹ ad iudã ⁊
ſuſcitem⁹ eũ: ⁊ auellam⁹ eũ ad
nos: et ponam⁹ regem in me-
dio eius filiũ tabeel. Hec dicit
dñs deus. Nõ ſtabit et nõ erit
iſtud. ſed caput ſyrie damaſc⁹:
et caput damaſci raſin. Et ad-
huc ſexagīta et quīq; anni. ⁊ de-
ſinet effraim eſſe pp̃ls: ⁊ caput
effraī ſamaria: et caput ſama-
rie filius romelie. Si nõ credi-
deritis: nõ pmanebitis. Et ad-
iecit dñs loqui ad achaz dicẽs.
Pete tibi ſignũ a dño deo tuo
in pfundũ inferni: ſiue in excel-
ſũ ſupra. Et dixit achaz non
petam: et nõ temptabo dñm.
Et dixit. Audite ergo domus
dauid. Nũquid parũ uobis ē
moleſtos eſſe hoībꝫ: q̃a mo-
leſti eſtis et deo meo. Propter
h̄ dabit dñs ipſe uobis ſignũ.
Ecce uirgo cõcipiet et pariet fili-
um: et uocabit nomē eius em-
manuel. Butirũ ⁊ mel comedet:
ut ſciat reprobare malum ⁊ eli-
gere bonũ. Quia anteq̃ȝ ſciat
puer reprobare malũ ⁊ eligere
bonũ: derelinquet terra quã tu
deteſtaris a facie duoꝝ regũ ſu-
orũ. Adducet dñs ſup te et ſu-
per pplm̃ tuũ. et ſup domũ prĩs
tui dies: qui non uenerũt a di-
ebus ſeparatõis effraim a iu-
da cum rege aſſyrioꝝ. Et in die
illa ſibilabit dñs muſce que ē
in extremo fluminũ egipti et a-
pi q̃ eſt in terra aſſur: et uenient et
requieſcent omẽs in torrẽtibus
uallium et in cauernis petraꝝ et
in omībꝫ frutectis et in uniuer-
ſis foramībꝫ. In die illa radet
dñs in nouacula cõducta ī hijs
qui trans flumen ſunt in rege
aſſyrioꝝ caput ⁊ pilos pedũ: ⁊
barbam uniũſam. Et erit in di-
e illa nutriet homo uaccã boũ
et duas oues: et p̃ ubertate lac-
tis comedet butirũ. Butirũ eñi
⁊ mel mãducabit omīs homo
qui relictus fuit in medio terre.
Et erit in die illa oīs loc⁹ ubi fu-
erit mille uites. mille argẽteis:
et in ſpinas et in uepres erunt.
Cum ſagittis et arcu ingredie-
tur illuc uepres enĩ et ſpine erũt
in uniũſa terra. Et omẽs mon-
tes qui in ſarculo ſarientur. non
ueniet illuc terror ſpinaꝝ et ue-
prium: et erit in paſcuã bouis et

Et in cõculcationẽ pecoris ·
t dixit dñs **VIII**
ad me · Sume tibi librũ gran-
dem : et ſcribe in eo ſtilo hoĩs:
velociter ſpolia detrahe · cito p̄-
dare · Et adhibui michi teſtes fi-
deles: uriã ſacerdotem · ⁊ zacha-
riam filiũ barachie · Et acceſſi
ad ꝓphetiſſam: et cõcepit et pe-
perit filiũ · Et dixit dñs ad me ·
Voca nomẽ eius · accelera ſpo-
lia detrahere · feſtina p̄dari: qui-
a antequam ſciat puer vocare
p̄rem ſuũ et m̄rem ſuã : aufer-
tur fortitudo damaſci et ſpoli-
a ſamarie corã rege aſſyriorꝫ ·
Et adiecit dominus loq̃ ad me
adhuc dicẽs · Pro eo q̄ abiecit
pp̄lus iſte aquas ſyloe que va-
dũt cũ ſilẽtio · et aſſumpſit ma-
gis raſin ⁊ filiũ romelie: ꝓpter
hꝫ ecce adducet dñs ſuper eos a-
quas fluminis fortes et m̃ltas :
regem aſſyriorũ et oẽm gloriã
eiꝰ · Et aſcendet ſuꝑ om̃es riuos
eius · et fluet ſuꝑ univerſas ri-
pas eius : et ibit ꝑ iudam ĩun-
dans: et trãſiens uſq; ad collũ
veniet · Et erit extenſio alarꝫ eiꝰ
implẽs latitudinẽ t̃re tue o em-
manuel · Cõgregamini pp̄li et vi-
cimini: et audite uniũſe ꝓcul t̃-
re · Cõfortamini et vincimini: acci-
gite vos ⁊ vincimini: inite cõſi-
liũ ⁊ diſſipabit᷑: loquimini ver-
bum et non fiet: quia nobiſcũ
deꝰ · Hec eñi ait dñs ad me · Si-
cut in forti manu erudivit me:
ne irem in via pp̄li huiꝰ dicẽs ·
Nõ dicatis ↄiuratio · Oĩa eñi q̄
loquit᷑ pp̄ls iſte cõiuratio ẽ · Et
timorẽ eiꝰ ne timeatis: neq; pa-
veatis · Dñm exercituũ ipm ſãc-
tificate: et ipſe pavoꝛ veſter ⁊ ip-
ſe terror veſter et erit vobis in
ſanctificationẽ: in lapidẽ autẽ
offenſionis et in petrã ſcãdali
duabꝫ domibꝰ iſrahel: in laq̃ũ
et in ruinã habitantibꝫ ihr̃lm ·
Et offendẽt ex eis plurimi: et ca-
dent et cõterẽtur : et irretiẽtur et
capiẽtur · Liga teſtimoniũ ſig-
na legem in diſcipulis meis: et
expectabo dñm qui abſcondit
faciem ſuam a domo iacob: et
p̄ſtolabor eum · Ecce ego ⁊ pu-
eri mei: quos dedit michi domi-
nus in ſignũ et in portẽtũ iſrl̃:
a dño exercituũ qui habitat
in mõte ſyon · Et cum dixerint
ad vos querite a phitonibꝫ ⁊ a
divinis q̄ ſtridẽt in incãtationi-
bus ſuis: nũquid non pp̄lus a
deo ſuo requiret viſionẽ pro vi-
vis ac mortuis: Ad legem ma-
gis et ad teſtimoniũ · Q̄d ſi nõ
dixerint iuxta verbũ hoc : non
erit eis matutina lux · Et tranſi-
bit per eam et corruet ⁊ eſuriet:
et cum eſurierit iraſcet᷑: et male-
dicet regi ſuo ⁊ dño ſuo · Et ſu-
ſpiciet ſurſum et ad t̃ram intu-

ebitur: et ecce tribulatio et tene-
bre et diſſolutio et anguſtia et
caligo pſequens et nō poterit
auolare de āguſtia ſua.
Primo tem VIIII
pore alleuiata eſt ťra zabulon
et ťra neptalim: et nouiſſimo
aggrauata eſt via maris trās
iordanen galilee gentiū. pplus
qui ambulabat in tenebris vi-
dit lucem magnā: habitātibus
in regione umbre mortis. lux
orta ē eis. Multiplicaſti gentē:
non magnificaſti leticiā. Leta-
buntur corā te ſicut qui letan-
tur in meſſe: ſicut exultāt victo-
res capta preda q̄ndo diuidūt
ſpolia. Jugū enī oneris eius. ⁊
virgam humeri eius ⁊ ſceptrū
exactoris eius ſuperaſti: ſicut ī
die madyan. Quia omnis vio-
lenta predatio cum tumultu ⁊
veſtimētū mixtū ſanguine erit
in cōbuſtionē: et cibus ignis.
Paruulus enī natus ē nobis:
filius datus ē nobis. Et factus
eſt p̄ncipatus ſup humerū eiꝰ:
et vocabit᷑ nomē eiꝰ āmirabi-
lis. cōſiliarius. deus. fortis. pa-
ter futuri ſeculi: p̄nceps pacis.
Multiplicabit᷑ eius imperiū et
pacis nō erit finis: ſup ſolium
dauid et ſup regnū eius: ut cō-
firmet illud et corroboret in iu-
dicio et iuſticia amodo et uſq;
in ſempiťnū. zelus dn̄i exercitu-
um faciet hoc. Verbū miſit do-
minꝰ in iacob: ⁊ cecidit in iſrl.
Et ſciet omīs pplus ephraim et
habitātes ſamariā in ſupbia
⁊ magnitudine cordis dicētes.
Lateres ceciderunt ſed quadris
lapidib; edificabimus ſicomo-
ros ſucciderūt: ſed cedros īmu-
tabimus. Et eleuabit dn̄s hoſ-
tes raſin ſup eū et inimicos eiꝰ
in tumultū vertet: ſyriam ab ori-
ente et philiſthim ab occidēte: et
deuorabūt iſrl toto ore. In om-
nibus hiis non eſt auerſus fu-
ror eiꝰ: ſed adhuc manus eius
extenta. Et pplus nō ē reuerſus
ad percutientem ſe: et dn̄m exerci-
tuū non inquiſierūt. Et diſper-
det dn̄s ab iſrl caput ⁊ caudā:
incuruantē ⁊ deprauantē die vna.
Lōgeuꝰ ⁊ honorabilis ipe ē ca-
put: et pp̄heta docens mēdaciū
ipe eſt cauda. Et erūt qui beati-
ficant pplm iſtū ſeducentes: et
q̄ beatificātur p̄cipitati. Prop-
ter hoc ſup adoleſcentulis eius
non letabit᷑ dn̄s: et pupillorū
eius et viduaꝝ non miſerebit᷑.
Quia oīs ypocrita eſt et nequā:
et uniūſum os locutū eſt ſtulti-
ciam. In omīb; hiis nō ē auer-
ſus furor eiꝰ: ſed adhuc manꝰ
eius extenta. Succenſa eſt enī q̄-
ſi ignis impietas: vepř et ſpi-
nam vorabit. Et ſuccendet᷑ in
denſitate ſaltus: et cōuoluetur

ī ſupbia fumi· In ira dñi exerci
tuū ↄturbata ē tra: ⁊ erit ꝑplus
q̄ſi eſca ignis· Vir frī ſuo non
parcet: et declinabit ad dextrā ⁊ eſu
riet: ⁊ comedet ad ſiniſtrā ⁊ nō
ſaturabit̄· Vnuſquiſq; carnē
brachij ſui vorabit: manaſſes
ephraim et ephraim manaſſē:
et ſimul ipſi cōtra iudā· In omi-
bus hiis nō ē auerſus furor ei-
us: ſed adhuc man⁹ ei⁹ extēta·

X

Ve qui condūt
leges iniquas· et ſcribē-
tes iniuſticiā ſcripſerūt: ut opp-
merent in iudicio pauperes et
vim facerēt cauſe humiliū ꝑpli
mei: ut eſſent vidue preda eoꝝ
et pupillos diriperēt· Quid fa-
cietis in die viſitationis ⁊ cala-
mitatis de lōge venientis: Ad cu-
ius cōfugietis auxiliū ⁊ ubi de-
relinquetis gloriā vrām: ne ī-
curuemini ſub vinculo· et cū inf-
fectis cadatis: Sup omībȝ hiſ
nō eſt auerſus furor ei⁹: ſed ad
huc man⁹ eius extenta· Ve aſ-
ſur· Virga furoris mei: ⁊ bacu
lus ipſe ē: in manu eius indig-
natio mea· Ad gentem fallacē
mittā eum· et cōtra ꝑplm furo-
ris mei mandabo illi: ut aufe-
rat ſpolia et diripiat predā: et
ponat illum in cōculcationem
quaſi lutū platearū· Ipſe aūt nō
ſic arbitrabit̄· ⁊ cor eius nō ita
eſtimabit: ſed ad ↄterendū erit
cor eius: ⁊ ad internicionē genti-
um nō paucarū· Dicet enī· Nū-
quid nō principes mei ſimul reges
ſunt: Nūquid non ut charcha-
mis ſic calāno: ⁊ ut arphat ſic
emath: Nūquid nō ut damaſ-
cus ſic ſamaria: Quō inuenit
manus mea regna ydoli: ſic ⁊
ſimulacra eoꝝ de ihrlm et de ſa-
maria· Nūquid non ſicut feci
ſamarie ⁊ ydolis eius: ſic faciā
iheruſalē ⁊ ſimulacris eius: Et
erit cum impleuerit dñs cūcta
opa ſua in mōte ſyon et in ihe
ruſalem· viſitabo ſuper fructū
magnifici cordis regis aſſur:
⁊ ſup gloriā altitudinis oculo-
rum ei⁹· Dixit enī· In fortitudi-
ne manus mee feci: et in ſapiē-
tia mea intellexi· Et abſtuli ter-
minos ꝑplorū· et principes eorū
depredatus ſum: et detraxi qua-
ſi potens in ſublimi reſidētes·
Et inuenit quaſi nidū manus
mea fortitudinē ꝑploꝝ: et ſicut
colliguntur oua que derelicta
ſunt· ſic vniūſam terram ego cō
gregaui: et non fuit qui moue-
ret pennā et aperiret os ⁊ gan-
niret· Nūqd gloriabit̄ ſecuris
cōtra eum q̄ ſecat in ea: aut ex
altabitur ſerra cōtra eū a quo
trahit̄: Quō ſi eleuet̄ virga cō-
tra eleuātem ſe: et exaltetur ba-
culus qui utiq; lignū ē· Prop-
ter hoc mittet dñator dñs exer

rituū in pinguibꝫ eius tenuita
tem· ⁊ ſubtus gloria eius ſuccē-
ſa ardebit quaſi combuſtio ig
nis: et erit lumen iſrł in igne ⁊
ſanctus eius in flāma: et ſuccē-
detur et deuorabit̄ ſpina eius ⁊
vepres in die vna: ⁊ gloria ſal
tus eius et carmeli eius ab ani-
ma uſqꝫ ad carnē cōſumet· Et
erit terrore ꝓfugus: et reliquie
ligni ſaltus eius pre paucita-
te numerabūt̄: et puer ſcribet
eos· Et erit in die illa nō adiciet
reſiduū iſrł· et hij qui fugerīt de
domo iacob inniti ſup eo q̄ ꝑcu-
tit eos: ſed innitet̄ ſup dn̄m
ſanctū iſrł· In veritate reliq̄e cō-
uertent̄: reliq̄e īquā iacob ad deū
fortē· Si enī fuit ppls tu⁹ iſrł q̄-
ſi harena maris: reliquie cōuer-
tur ex eo· Cōſūmatio abbreui-
ata inundabit iuſticiā· Conſū-
mationē enī et abbreuiationē
dn̄s deus exercituū faciet in me-
dio omnis terre· Propt̄ hoc hec
dicit dn̄s deus exercituū· Noli
timere ppl̄s meus habitator
ſyon ab aſſur· In virga enī ꝑ-
cutiet te· et baculū ſuū leuabit
ſup te ī via egipti· Adhuc enī
paululū modicūqꝫ: ⁊ cōſūma-
bitur indignatio· et furor me⁹
ſup ſcelus eoꝝ· Et ſuſcitabit ſu-
ꝑ eū dn̄s exercituū flagellū iux-
ta plagā madyā ī petra oreb:
et virgā ſuā ſup mare: et leua

bit eam in via egipti· Et erit in
die illa auferet̄ onus ei⁹ de hu-
mero tuo: et iugū eius de collo
tuo: et cōputreſcet iugū a facie
olei· Veniet in aioth· tranſibit
in magrō: apud magmas cō-
mendabit vaſa ſua· Tranſierūt
curſum: gabee ſedes nr̄e· Ob
ſtupuit rama: gabaath ſaulis
fugit· Hynni voce tua filia gal-
lim: attende layſa paupcula a-
natoth· Migrauit medemena:
habitatores gabim cōfortamini·
Adhuc dies: ut in nob ſtetur·
Agitabit manū ſuā ſup mon-
tem filie ſyon· ⁊ collē ihrlm· Ec
ce enī dn̄ator dn̄s exercituū cō-
fringet lagunculā in terrore: ⁊
excelſi ſtatura ſuccidentur et ſub
limes humiliabūt̄· Et ſubuer-
tentur condenſa ſaltus ferro: ⁊
libanus cū excelſis cadet·

XI

Et egredietur
virga de radice ieſſe· et flos de
radice ei⁹ aſcendet: et requieſcet
ſup eū ſpiritus dn̄i· ſpiritus ſa-
piētie et intellectus· ſpiritus cō-
ſilij et fortitudinis· ſpiritus ſci-
entie et pietatis: ⁊ replebit eum
ſpiritus timoris dn̄i· Nō ſecū-
dū viſionē oculorū iudicabit·
neqꝫ ſcḋm auditū aurium argu-
et· Sed iudicabit ī iuſticia pau-
peres: et arguet in equitate ꝓ
manſuetis terre· Et ꝑcutiet trā
virga oīs oris ſui: et ſpiritu

labioꝝ ſuoꝝ interficiet impiū. Et
erit iuſticia cingulū lumboꝝ ei
us: et fides cinctoꝝ renū eius.
Habitabit lupus cū agno: et
pardus cū hedo accubabit. Vi
tulus ⁊ leo ⁊ ouis ſimul mora
buntur: et puer paruulus mi
nabit eos. Vitulꝰ et urſus paſ-
centur ſimul: requieſcent catu
li eoꝝ. Leo quaſi bos comedet
paleas: ⁊ delectabit᷑ infans ab
ubere ſup foramina aſpidis:
et in cauerna reguli q̄ ablacta-
tus fuit manū ſuā mittet. Nō
nocebūt ⁊ nō occidēt in uniūſo
monte ſancto meo: q̄a repleta
ē terra ſciencia dn̄i: ſicut aque
maris opientis. In die illa radix
ieſſe q̄ ſtat ī ſignū pplorū. ipm
gētes dep̄cabūt᷑: et erit ſepulcrū
eius glorioſū. Et erit in die illa
adiciet dn̄s manū ſuā ad poſ-
ſidendū reſiduū ppli ſui. qđ re-
linquet᷑ ab aſſyriis et ab egipto
⁊ ab aphetros ⁊ ab ethiopia. ⁊
ab elā ⁊ a ſennaar ⁊ ab emath
⁊ ab inſulis maris. Et leuabit
ſignū in nationes: et cōgrega-
bit ꝓfugos iſrl'. Et diſperſos
iuda colliget a quatuor plagiſ
terre: et auferet᷑ zelus ephraim:
et hoſtes iuda peribūt. Ephra-
im nō emulabit᷑ iudā: ⁊ iudaſ
nō pugnabit cōtra ephraim.
Et uolabūt in humeros philiſ-
tiim per mare: ſimul p̄dabunt᷑

filios orientis. Ydumea ⁊ moab
p̄ceptū manꝰ eoꝝ: ⁊ filii amon
obediētes erūt. Et deſolabit do-
minus linguā maris egipti: ⁊
eleuabit manū ſuā ſup flumē
in fortitudine ſpiritus ſui: et ꝑ-
cutiet eum in ſeptē riuis. ita ut
trāſeant per eū calciati. Et erit
uia reſiduo pplo meo qui relin-
quet᷑ ab aſſyriis: ſicut fuit iſra-
heli in die qua aſcendit de terra

XII

Et dices egipti.
in die illa. Confitebor ti
bi dn̄e qm̄ iratus es michi: cō-
uerſus eſt furor tuus: et cōſola
tus es me. Ecce deus ſaluator
meus: fiducialit᷑ agam et non
timebo. Quia fortitudo mea et
laus mea dn̄s: et factꝰ ē michi
in ſalutem. Haurietis aquas ī
gaudio de fontibus ſaluato-
ris: ⁊ dicetis in illa die cōfitemī
dn̄o: ⁊ īuocate nomē eius. No-
tas facite in pplis adinuentio-
nes eius: mementote qm̄ excel-
ſum eſt nomē eius. Cātate do-
mino qm̄ magnifice fecit: ānū-
ciate hoc in uniūſa t̄ra. Exulta
et lauda habitatio ſyon: quia
magnus in medio tui ſanctuſ
iſrahel.

XIII

Onus babilonis: qđ uidit
yſaias filius amos. Sup mō-
tem caliginoſum leuate ſignū
exaltate uocē. leuate manū: et
ingrediant᷑ portas duces. Ego

mādaui ſāctificatis meis· ⁊ vo-
caui fortes meos ī ira mea · ex-
ultantes in gloria mea · Vox
multitudinis in mōtib; quaſi
ppłoꝝ frequentiū: vox ſonitus
regū gentiū cōgregataꝝ· Dn̄s
exercituū precepit militie belli:
venientib; de terra ꝓcul· A ſūmi
tate celi dn̄s ⁊ vaſa furoris eiꝰ:
ut diſꝑdat om̄em t̄ram · Vlula
te q̄a ꝓpe eſt dies dn̄i: q̄a vaſti-
tas a dn̄o veniet· Propter hoc
om̄es manus diſſoluent̄: ⁊ om-
ne cor hoīs tabeſcet ⁊ ꝯteretur·
Torſiones et dolores tenebūt
q̄ſi parturiēs dolebūt· Vnuſq̄ſ-
q; ad ꝓximū ſuū ſtupebit: fa-
cies combuſte vultus eorū· Ec-
ce dies dn̄i venit crudelis et in-
dignationis plenus ⁊ ire furo-
riſq;: ad ponēdā t̄ram ī ſolitu-
dinē et pccōres eiꝰ conterendo ſ
de ea: qm̄ ſtelle celi et ſplendor
eaꝝ non expandēt lumen ſuū·
Obtenebratꝰ eſt ſol in ortu ſu-
o: et luna non ſplendebit in lu-
mine ſuo · Et viſitabo ſup or-
bis mala: ⁊ cōtra impios iniq̄-
tatem eoꝝ· Et quieſcere faciam
ſupbiā infideliū: et arrogātiā
fortiū humiliabo· Precioſior
erit vir auro: et homo mundo
obrizo· Sup hoc celū turbabo
⁊ mouebit̄ t̄ra de loco ſuo: ꝓpt̄
indignationē dn̄i exercituū · et
propter diem ire furoris eius·

Et erit quaſi dāmula fugiens ⁊
quaſi ouis: et non erit qui con-
greget · Vnuſquiſq; ad popu-
lum ſuū cōuertetur: et ſinguli
ad t̄ram ſuā fugient · Omnis q̄
inuentus fuerit occidet̄: et omnis
qui ſuperuenerit cadet in gladio·
Infantes eoꝝ allidentur in oculis
eoꝝ: diripientur domus eorū:
⁊ vxores eoꝝ violabūtur· Ecce
ego ſuſcitabo ſup eos medos·
qui argentū nō querāt nec au-
rū velint: ſed ſagittis paruulos
interficiāt · et lactantib; uteris
non miſereantur: et ſup filios
nō parcat oculus eorū· Et erit
babilō illa ciuitas glorioſa in
regnis · inclita in ſupbia chal-
deoꝝ: ſicut ſubuertit dn̄s ſodo-
mam et gomorrā· Non habi-
tabit̄ uſq; in finē: et non fūda-
bitur uſq; ad gn̄ationē ⁊ gene-
rationē· Nec ponet ibi tentoria
arabs: nec paſtores requieſcēt
ibi: ſed requieſcēt ibi beſtie: ⁊ re-
plebūtur domus eoꝝ draconi-
b;· Et habitabūt ibi ſtruciones
et piloſi ſaltabūt ibi: et reſpon-
debūt ibi vlule in edib; eius: et
ſirene in delubris voluptatis·

Prope eſt — XIIII

ut veniat tempus eius: ⁊
dies eius nō elōgabūtur · Mi-
ſerebit̄ eiꝰ dn̄s iacob et eliget
adhuc de iſrl̄: et requieſcere eos
faciet ſup humū ſuā· Adiūge-

ſ̄ advena ad eos: et adherebit
domui iacob. Et tenebunt eos
ppli: et adducēt eos in locū ſu-
um. Et poſſidebit eos dom⁹ iſ-
rahel ſup t̄rā dn̄i in ſeruos ꝛ a͞n-
cillas: et erūt capiētes eos qui
ſe ceperāt: ꝛ ſubicient exactores
ſuos. Et erit in die illa cum re-
quiem dederit tibi deus de labo
re tuo. et a ↄ̄cuſſione tua. et a
ſeruitute dura qua ante ſeruiſ-
ti: ſumes parabolā iſtam con-
tra regem babilonis et dices.
Quō ceſſauit exactor: quieuit
tributū: Cōtriuit dn̄s baculū i-
pioꝝ. virgā dominātiū cedē-
tē pplos indignatione. plaga
inſanabili: ſubicientem ī furo-
re gentes: pſequētem crudeliter.
Cōquieuit et ſiluit om̄is terra:
gauiſa eſt et exultauit: abietes
q̄ȝ letate ſunt ſup te. ꝛ cedri liba-
ni. Ex quo dormiſti nō aſcendet
qui ſuccidat nos. Infernus ſb-
ter te ↄturbatus eſt: in occurſū
aduentus tui ſuſcitauit tibi gi-
gātes om̄es p̄ncipes t̄re. Sur-
rexerūt de ſolijs ſuis om̄es p̄n-
cipes nationū: vniu̇ſi reſpōde-
būt et dicēt tibi. Et tu vulnera-
t⁹ es ſicut et nos: nr̄i ſilis effec-
tus es. Detracta eſt ad inferos
ſupbia tua: ↄ̄cidit cadauer tu-
um. Subter te ſternet̄ tinea. et
operimentū tuū erunt vermes.
Quō cecidiſti de celo lucifer qui
mane oriebaris: Corruiſti ī ter-
ram qui vulnerabas gentes: q̄
dicebas in corde tuo. In celū cō-
ſcendā. ſup aſtra dei exaltabo
ſoliū meū: ſedebo in monte teſ-
tamenti. in lateribȝ aquilonis.
aſcendā ſup altitudinē nubiū.
ſilis ero altiſſimo. Verumtamē
ad infernū detraheris. in pfun-
dum laci. Qui te viderint ad te
inclinabuntur: teq̄ȝ pſpicient.
Nūquid iſte eſt vir qui ↄturba-
uit t̄ram. qui ↄ̄cuſſit regna: q̄
poſuit orbem deſertū. et vrbes
eius deſtruxit: Vinctis eius nō
aperuit carcerem. Om̄es reges
gētiū vniu̇ſi dormierūt in glo-
ria vir in domo ſua. tu autē p-
iectus es de ſepulcro tuo quaſi
ſtirps inutilis: pollutus et ob-
uolut⁹. cū hijs q̄ interfecti ſunt
gladio: et deſcenderunt vſq̄ȝ ad
fūdamēta laci. Quaſi cadauer
putridū nō cōſortiū neq̄ȝ cū eis
in ſculptura. Tu enī t̄ram diſp-
didiſti: tu ppl'm occidiſti. Non
vocabit̄ ieternū ſemē peſſimo-
rum. Preparate filios eius oc-
ciſioni: in iniq̄tate patrū eoꝝ.
Non conſurgent: nec heredita-
būt t̄ram neq̄ȝ implebūt faciē
orbis ciuitatū. Et ↄſurgam ſu-
per eos dicit dn̄s exercituū: et p-
dam babilonis nomē et reliq̄-
as. et germen ꝛ pgeniem dicit
dn̄s. Et ponā eos in poſſeſſio

nem ericij. et in paludes aqua-
rum: et ſcopabo eam in ſcopa
terens dicit dñs exercituū. Iura
uit dñs exercituū dicēs. Si nō
ut putaui ita erit. ⁊ quō mente
tractaui ſic eueniet: ut conterā
aſſiriū in terra mea. et in mōti
bus meis cōculcem eū: et aufe
retur ab eis iugum ei9: ⁊ onus
illius ab humero eorū tolletur.
Hoc cōſiliū qđ cogitaui ſuper
omnē terram: et hec ē manus ex-
tenta ſup uniūſas gentes. Do-
minus exercituū decreuit: et q̄s
poterit infirmare? Et man9 ei9
extenta: et quis auertet eam? In
anno quo mortuus eſt rex ach-
as factū ē on9 iſtud. Ne leteris
philiſtea omnis tu: qm̄ cōminu-
ta ē virga percuſſoris tui. De ra-
dice eñ colubri egredietur regu-
lus: et ſemē ei9 abſorbēs volu-
crem. Et paſcent primogenita
pauperū. et pauperes fiducia-
liter requieſcēt: et interire faciā
in fame radicē tuā: et reliquias
tuas interficiā. Vlula porta.
clama ciuitas: ꝓſtrata eſt phi-
liſtea omnis. Ab aquilone eñ
fumus veniet: ⁊ nō eſt qui effu-
giat agmen ei9. Et qđ reſpōde-
bitur nūcijs gentis? Quia dñs
fundauit ſyon: et in ipa ſpera
būt pauperes ppli ei9. XV

Onus moab. Quia nocte
vaſtata ē ar. moab con-
ticuit: quia nocte vaſtatus eſt
murus moab cōticuit. Aſcen-
dit dom9 dybon. ad excelſa in
planctū: ſup nabo. et ſup me-
daba. moab ululabit. In cunc-
tis capitib3 eius caluiciū: omīs
barba radetur. In triuijs eius
accincti ſunt ſacco: ſup tecta ei-
us et in plateis eius omnis ulu
latus deſcendet in fletū. Clama
uit eſebon. et eleale: uſq3 iaſa
audita ē vox eorū. Sup hoc ex-
pediti moab ululabūt: anima
eius ululabit ſibi. Cor meū ad
moab clamabit: vectes ei9 ad
ſegor vitulā cōſternatem. Per
aſcenſum eñ luith flens aſcen-
det: ⁊ in via oronaym clamorē
cōtritionis leuabūt. Aque eñ
nemrim deſerte erūt: quia aruit
herba. defecit germē: viror omīs
interijt. Scđm magnitudinem
operis ⁊ viſitatio eorū. Ad torrē-
tem ſalicū ducent eos: quoniā
circuibit clamor terminū mo-
ab. Vſq3 ad gallim ululat9 ei-
us. et uſq3 ad puteū helim cla-
mor ei9: q̄a aque dybon reple-
te ſunt ſāguine. Ponā eñ ſup
dybon additamēta hijs q̄ fuge-
rint de moab leonē: ⁊ reliquijs
terre. XVI

Emitte agnū dominatorē
terre: de petra deſerti ad montē fi-
lie ſyon. Et erit ſicut auis fugi-
ens. et pulli de nido auolantes:

ſic erūt filie moab in trāſcenſu
arnon. Ini cōſiliū. coge ꝯciliū:
pone quaſi nocte͂ umbrā tuā
in meridie. Abſconde fugiētes:
et vagos ne prodas. Habita-
būt apud te profugi mei. Mo-
ab eſto latibulū eoꝝ a facie va-
ſtatoris. Finitus ē enī puluis:
ꝯſūmatus eſt miſer: defecit qui
cōculcabat t̄ram. Et p̄parabit̄
in miſc̄dia ſoliū: ꝛ ſedebit ſup
eum in veritate in tabernaclō
david: iudicans ꝛ querēs iudi-
cium. et velociter reddēs qd̄ iuſ-
tum ē. Audiuim⁹ ſupbiā mo-
ab: ſupbus eſt valde. Supbia
eius et arrogancia ei⁹ ꝛ indig-
nacio ei⁹. pluſq̄ꝫ fortitudo ei⁹.
Idcirco ululabit moab: et mo-
ab uniūſus ululabit. Hijs qui
letātur ſup muro cocti lateris
loquimī plagas ſuas: qm̄ ſb-
urbana eſebon deſerta ſunt. Et
vinea ſabama. dn̄i gencium exci-
derūt. Flagella eius uſq; ad ia-
zer puenerūt. errauerūt ī deſerto:
propagines eius relicte ſunt.
tranſierūt mare. Sup hoc plo-
rabo in fletu iazer vineā ſaba-
ma. Inebriabo te lacrima mea
eſebon et eleale: qm̄ ſup vinde-
miā tuā et ſup meſſē tuā vox
clamātiū irruit. Et auferet̄ leti-
cia et exultacio de carmelo: ꝛ in
vineis non exultabit neq; iubi-
labit. Vinū ī torculari nō cal-
cabit qui calcare conſueuerat:
voce͂ calcanciū abſtuli. Sup h̄
venter me⁹ ad moab quaſi ci-
thara ſonabit: et viſcera mea
ad murū cocti lateris. Et erit cū
apparuerit qd̄ laborauit mo-
ab ſup excelſis ſuis. ingredietur
ad ſancta ſua ut obſecret: ꝛ nō
valebit. Hoc verbū qd̄ locutu⁹
eſt dn̄s ad moab exīc: et nūc
locut⁹ ē dicēs. In tribꝫ ānis q̄ſi
anni mercenarij. auferet̄ gl̄ia
moab ſup omī ꝑplo multo: et
relinquetur in eo ſicut racem⁹
paru⁹ et modicus. nequaquā
multus.

XVII

Onus damaſci. Ecce damaſ-
cus deſinet eſſe ciuitas: et erit ſi-
cut aceru⁹ lapidū in ruina. De-
relicte ciuitates aroer gregibu⁹
erūt: et requieſcent ibi. et nō erit
qui exterreat. Et ceſſabit adiu-
toriū ab ephraī. et regnū a da-
maſco: et reliq̄e ſirie ſicut gl̄ia
filiorū iſrl̄ erūt. dicit dn̄s exerci-
tuum. Et erit in die illa attenu-
abitur gl̄ia iacob. et pingues
carnes eius marceſcent: et erit
ſicut ꝯgregās in meſſe qd̄ reſti-
terit: ꝛ brachiū ei⁹ ſpicas leget.
Et erit ſicut querēs ſpicas ī val-
le raphaim: et relinquet̄ in eo
ſicut racem⁹: et ſicut excuſſio o-
lee. duaꝝ uel triū oliuaꝝ ī ſum-
mitate rami. ſiue quatuoꝛ aut
q̄nq;. In cacuminibꝫ eius fruc-

tus eius: dicit dñs deus isrl. In
die illa īclinabit homo ad fac-
torem suū. et oculi ei⁹ ad sanc
tum israhel respicient: et non
inclinabit ad altaria que fece-
rūt manus eius. et que opera-
ti sunt digiti ei⁹: nō respiciet lu
cos et delubra. In die illa erūt ci-
uitates fortitudinis ei⁹ derelic
te. sicut aratra et segetes q̄ dere
licte sūt a facie filiorū isrl: et eris
deserta. quia oblita es dei salua
toris tui: et fortis adiutoris tui
non es recordata. Propterea
plātabis plantationē infidelē:
et germē alienū seminabis. In
die plātationis tue labrusca:
et mane semē tuū florebit. Ab
lata ē messis in die hereditatis:
et dolebit grauiter. Ve multitu
do pplorū multorū ut multitudo
maris sonātis: et tumult⁹ tur-
barū sicut sonitus aquarū mul-
tarū. Sonabūt ppli sicut soni-
tus aquarū inundantiū: et incre-
pabit eū et fugiet procul: et ra-
pietur sicut puluis montiū a
facie venti: et sicut turbo corā
tempestate. In tempe vespere.
et ecce turbacio: in matutino.
et nō subsistet. Hec ē pars eorū
qui vastauerūt nos: et sors di
ripientium nos. XVIII

Ve terre cymbalo alarū q̄ ē
trans flumina ethiopie:
que mittit in mari legatos: et ī
vasis papiri sup aquas. Ite ā-
geli veloces ad gentē cōuulsā
et dilaceratā: ad pplm terribilē
post quē nō est alius. gentem
expectātem et cōculcatā: cui⁹ di-
ripuerūt flumina terram eius. Oēs
habitatores orbis q̄ moramini
in terra. cum eleuatū fuit signū
ī montib; videbitis: et clagorē tu
be audietis: q̄a hec dicit dñs ad
me. Quiescā et cōsiderabo in lo
co meo: sicut meridiana lux cla-
ra ē: et sicut nubes roris in die
messis. Ante messem enī totus
effloruit. et immatura perfectio
germinabit: et p̄cidentur ramus-
culi eius falcib;. et que derelicta
fuerit abscindent. excutietur. et
relinquentur simul auib; monti-
um et bestiis terre: et estate perpe-
tua erūt sup eū volucres. et oēs
bestie terre sup illū hiemabūt. In
tempe illo deferet munus dño
exercituū a pplo diuulso et dila-
cerato: a pplo terribili post quē
non fuit alius: a gente expectā-
te. expectante et cōculcata: cui⁹
diripuerūt flumina terram eius:
ad locū nois dñi exercituū mō
tem syon. XVIIII

Onus egipti. Ecce dñs ascē-
det sup nubem leuem et ingre-
dietur egiptū: et cōmouebuntur
simulacra egipti a facie ei⁹: et
cor egipti tabescet ī medio ei⁹.
Et cōcurrere faciā egiptios ad-

uerſus egiptios : et pugnabit
vir cõtra frēm ſuū· et vir cõtra
amicū ſuū: ciuitas adūſus ciui-
tatem· regnū adūſus regnū: ⁊
dirūpetur ſpiritꝰ egipti in viſce-
ribꝫ eius· ⁊ cõſiliū eius p̄cipita-
bo: et int̄rogabūt ſimulacra ſu-
a· ⁊ diuinos ſuos· ⁊ phitones·
et ariolos: ⁊ tradam egiptū in
manu dñoꝝ crudeliū: et rex for-
tis dñabitur eoꝝ· ait dñs exer-
cituū· Et areſcet aq̄ de mari et
fluuius deſolabit᷑ atqꝫ ſiccabi-
tur: ⁊ deficient flumina: attenu-
abunt᷑ et ſiccabūtur riui agge-
rū· Calamus ⁊ iuncus marceſ-
cet: nudabit᷑ alueus riui a fon-
te ſuo· Et oīs ſementis irrigua
ſiccabit᷑: areſcet et non erit· Et
merebūt piſcatores: ⁊ lugebūt
oēs mittentes in flumen ha-
mū: et expādentes rete ſup faci-
em aque marceſcēt· Cõfunden-
tur qui op̄abātur linū: pecten-
tes et texentes ſubtilia· Et erūt
irrigua eiꝰ flaccentia: oēs q̄
faciebāt lacunas ad capiēdoſ
piſces· Stulti principes thane-
os: ſapiētes cõſiliarij pharao
dederūt cõſiliū inſipiens· Quõ
dicitis pharaoni filius ſapien-
tiū ego: filius regū antiquoꝝ:
Ubi nūc ſunt ſapiētes tui: An-
nūcient tibi ⁊ indicent qđ cogi-
tauerit dñs exercituū ſup egip-
tum· Stulti facti ſunt p̄ncipeſ
thaneos· emarcuerūt p̄ncipes
mempheos: deceperūt egiptū:
angulum pplorū eiꝰ· Dñs miſ-
cuit in medio eiꝰ ſpiritū vertigi-
nis: ⁊ errare fecerunt egiptū in
oī ope ſuo: ſicut errat ebriuſ
⁊ vomēs· Et nō erit egipto opꝰ
qđ faciat: caput et caudā īcur-
uātē et refrenātē· In die illa erit
egiptꝰ q̄ſi mulieres: et ſtupebūt
et timebūt a facie cõmotionis
manus dñi exercituū· quā ipſe
mouebit ſup eam: et erit terra
iuda egipto in feſtiuitatē· Om-
nis q̄ illius fuit recordatus· pa-
uebit a facie cõſilij dñi exercitu-
um· qđ ipſe cogitauit ſup eam·
In die illa erūt q̄nqꝫ ciuitates ī
terra egipti loquentes lingua
chanaan: et iurātes p dñm ex-
ercituū· Ciuitas ſolis vocabit᷑
vna· In die illa erit altare dñi ī
medio egipti: et titulꝰ iuxta ter-
minū eius dñi: et erit in ſignū
et ī teſtimoniū dñi exercituū in
terra egipti· Clamabūt eñ ad
dñm a facie tribulātis: et mit-
tet eis ſaluatorē et ꝓpugnato-
rem qui liberet eos· Et cognoſ-
cet᷑ dñs ab egipto· ⁊ cognoſcēt
egiptij dñm in die illa: et colēt
eum in hoſtijs ⁊ in muneribuſ
et vota vouebūt dño et ſoluēt·
Et p̄cutiet dñs egiptū plaga ⁊
ſanabit eā: et reuertent᷑ ad dñm
et placabit᷑ eis: et ſanabit eos·

In die illa erit via de egipto in
aſſirios: ⁊ intrabit aſſiri⁹ egip-
tum. et egiptius in aſſirios: et
ſeruient egiptii aſſiriis. In die
illa erit iſrahel tercius egiptio ⁊
aſſirio benedictio in medio ter-
re: cui benedixit dñs exercituū
dicens. Benedictus pp̄ls me⁹
egipti: et opus manuū mearꝫ
aſſiriis: hereditas aūt mea iſrl̄.

XX

In anno quo in-
greſſus ē thartan in azotū. cū
miſiſſet eum ſargon rex aſſiri-
orū ⁊ pugnaſſet cōtra azotū ⁊
cepiſſet eā: in tempe illo locut⁹
ē dñs ī manu yſaie filii amos
dicens. Vade et ſolue ſaccū de
lumbis tuis: ⁊ calciamēta tua
de pedibꝫ tuis. Et fecit ſic: vadēſ
nudus et diſcalciatus. Et dixit
dñs. Sicut ambulauit ſeruuſ
meus yſaias nudus et diſcalci-
ciatus. triū annorꝫ ſignū ⁊ por-
tentū erit ſup egiptū ⁊ ſup ethi-
opiā: ſic minabit rex aſſiriorū
captiuitatem egipti. et trāſmi-
grationē ethiopie. iuuenē et ſe-
nem. nudā et diſcalciatā diſco-
opertis natibꝫ ignominiā egip-
ti. Et timebūt et cōfundētur ab
ethiopia ſpe ſua: et ab egipto
gloria ſua. Et dicet habitator
inſule hui⁹ in die illa. Heccine
erat ſpes nr̄a. ad quos cōfugi-
m⁹ in auxiliū: ut liberaret noſ
a facie regis aſſiriorū: Et quō
effugere poterim⁹ nos.

XXI

Onus deſerti maris. Sicut
turbines ab affrico veni-
unt. de deſerto venit: de t̄ra hor-
ribili viſio dura nunciata eſt.
michi. Qui incredulus ē. infide-
liter agit: et qui depopulator
eſt vaſtat. Aſcende elam ⁊ obſi-
de mede: omnē gemitum eius
ceſſare feci. Propterea repleti
ſunt lumbi mei dolore: anguſ-
tia poſſedit me. ſicut anguſtia
parturiētis. Corrui cū audirē:
cōturbat⁹ ſum cū viderē. Emar-
cuit cor meū: tenebre ſtupefece-
rūt me. Babilon dilecta mea.
poſita ē michi in umbraculū.
Pone menſam: cōtemplare in
ſpecula. Comedētes et bibētes.
ſurgite p̄ncipes. arripite clipeū:
hec eī dixit michi dñs. Vade
et pone ſpeculatorē: et qdcun
qꝫ viderit āmunciet. Et vidit cur-
rum duorꝫ equitū. aſcenſorem
aſini et aſcenſorē cameli: et cō-
templatus eſt diligēter multo
intuitu. Et clamauit leo. Sup
ſpeculā dn̄i ego ſum ſtās iugi-
ter per diem: et ſup cuſtodiam
meā ego ſum ſtans totis noc-
tibꝫ. Ecce iſte venit aſcenſor vir
bige equitū. Et reſpōdit et dixit.
Cecidit cecidit babilon: et oīa
ſculptilia deorꝫ eius cōtrita ſūt
in t̄ram. Tritura mea et filia a-
ree mee: que audiui a dño exer-

ritū deo iſrl' ānūciaui vobis·
Onus duma· Ad me clamat
ex ſeir· Cuſtos qd de nocte: cuſ-
tos qd de nocte: Dixit cuſtos·
Venit mane ⁊ nox· Si queritiſ
querite: cōuertimini· venite· Onuſ
in arabia· In ſaltu ad veſperā
dormietis: in ſemitis dodanim·
Occurrētes ſitiēti ferte aquam:
q habitatis terram auſtri· cū pa-
nib; occurrite fugienti· A facie
enī gladiorū fugerūt· a facie gla-
dij imminētis: a facie arcus ex-
tenti· a facie grauis plij: qm hec
dicit dñs ad me· Adhuc ī vno
anno quaſi in anno mercēna-
rij· et auferetur ōis glia cedar: et
reliqe numeri ſagittariorū for-
tiū de filijs cedar imīnētur· Do-
minus enī deus iſrl' locutus ē·

XXII

Onus vallis
viſionis· Quid nam tibi
qz eſt quia aſcendiſti: Et tu om-
nis īrecta clamoris plena: vrbſ
frequens· ciuitas exultans· In-
terfecti tui nō interfecti gladio:
nec mortui tui mortui ī bello·
Cuncti pncipes tui fugerūt ſil:
dureqz ligati ſunt· Omnes q in-
uēti ſunt vincti ſunt pariter: p-
cul fugerūt· Propterea dixi· re-
cedite a me: amare flebo· Noli-
te īcūbere· ut cōſolemini me ſup
vaſtitate filie populi mei· Dieſ
enī interfectionis et cōculcatio-
nis· et fletuū dño deo exercituū
in valle viſionis· Scrutās mu-
rum et magnificus ſup mōtē·
Et elam ſumpſit pharetram:
currū hoīs equitis· ⁊ parietem
nudabit clipeus· Et erūt electe
valles tue plene quadrigarū:
et equites ponēt ſedes ſuas in
porta: ⁊ reuelabitur opimentū
iude· Et videbitis in die illa ar-
mamētariū domus ſaltus: et
ſciſſuras ciuitatis dauid vide-
bitis: qa multiplicate ſunt· Et
cōgregaſtis aquas piſcine infe-
rioris: et domus ihrlm nume-
raſtis: et deſtruxiſtis domus ad
muniēdū murū· Et lacū feciſtiſ
inter duos muros· ⁊ aquā piſ-
cine veteris: et non ſuſpexiſtis
ad eū q fecerat eā: ⁊ opatorē eiꝰ
de longe non vidiſtis· Et voca-
bit dñs deus exercituū in die il-
la ad fletum· ⁊ ad planctū· ad
caluiciū· et ad cingulū ſacci: et
ecce gaudiū et leticia· occidere
vitulos· et iugulare arietes: co-
medere carnes et bibere vinū·
Comedamꝰ et bibamꝰ: cras enī
moriemur· Et reuelata eſt vox
ī auribz meis dñi exercituū· Si
dimittetur iniqtas hec vobis· do-
nec moriamini: dicit dñs deus ex-
ercituū· Hec dicit dñs deus exer-
cituū· Vade ingredere ad eum
qui habitat ī tabernaculo· ad
ſobnam ppoſitū templi: et di-
ces ad eum· Quid tu hic· aut q-

hi quis hic: Quia excidiſti tibi hic
ſepulcrū: excidiſti in excelſo me-
moriā: diligenť in petra taber-
naculū tibi. Ecce dn̄s aſporta-
ri te faciet. ſicut aſportat̄ gal-
lus gallinarius: ⁊ quaſi amic-
tum ſic ſubleuabit te. Coronās
coronabit te tribulatione: q̄ſi
pilam mittet te in terram latam
et ſpacioſam. Ibi morieris: et
ibi erit currus glorie tue igno-
minia domus dn̄i tui. Expellam
te de ſtatione tua: ⁊ de miniſteri-
o tuo deponā te. Et erit ī die illa
vocabo ſeruū meū eliachim fi-
liū helchie. et induā illū tunica
tua: ⁊ cingulo tuo ꝯfortabo eū.
et poteſtatē tuā dabo ī manu
eius: et erit quaſi pater habitā-
tibꝫ ihr̄lm et domui iuda. Et da-
bo clauem domus dauid ſup
humerū eius: et aperiet et non
erit qui claudat: ⁊ claudet ⁊ nō
erit qui aperiat. Et figam illū
paxillū in loco fideli: et erit ī ſo-
liū glorie domui pr̄is ſui: ⁊ ſuſ-
pendent ſup eū om̄m gloriā do-
mus pr̄is eius. vaſorꝫ diuerſa
genera. omne vas paruulū. a
vaſis craterarꝫ. uſq; ad omne
vas muſicorꝫ. ī die illa dicit do-
minus exercituū. auferet̄ paxil-
lus qui fixus fuerat in loco fide-
li: et frāgetur et cadet. ⁊ peribit
qđ pependerat in eo: quia dn̄s
locutus eſt.

XXIII

Onus tyri. Vlulate naues
maris. q̄a vaſtata eſt do-
mus unde venire ꝯſueuerant:
de terra cethim. reuelatū ē eis. Ta-
cete qui habitatis in inſula: ne-
gociatio ſydonis. Trāſfretātes
mare repleuerūt te ī aquis mul-
tis. ſemen nili fluminis fruges e-
ius: et facta eſt negociatio gen-
tium. Erubeſce ſydon. Ait enī
mare et fortitudo maris dicēs.
Non parturiui et nō peperi. et
nō enutriui iuuenes: nec ad in-
crementū pduxi virgines. Cum
auditū fuerit in egipto: dolebūt
cū audierint de tyro. Trāſite ma-
ria: vlulate qui habitatis in in-
ſula. Nūquid nō hec vr̄a eſt q̄
gloriabat̄ a diebꝫ priſtinis in
antiq̄tate ſua: Ducent eam pe-
des ſui longe ad peregrinādū.
Quis cogitauit hoc ſup tyrū
quōdā coronatā: Cuius nego-
ciatores pn̄cipes: inſtitores eiꝰ
īclici terre. Dn̄s exercituū cogita-
uit hoc. ut detraheret ſupbiam
om̄is glorie: et ad ignominiā
reduceret uniūſos inclitos terre.
Tranſi terram tuā quaſi flumē
filia maris: nō ē cingulū vltra
tibi. Manū ſuā extendit ſuper
mare: ꝯturbauit regna. Dn̄s
mandauit aduſus chanaan.
ut ꝯtereret fortes eius. Et dixit.
Nō adicies vltra ut glorieris.
calumniā ſuſtinēs virgo filia

ſydonis· In cethim cõſurgens
trãſfreta: ibi quoq; non erit re-
quies tibi· Ecce t̄ra chaldeoꝝ ta-
lis pp̄lus non fuit: aſſur fũda-
uit eam· In captiuitatẽ tradux-
erunt robuſtos eius: ſuffoderũt
domus eius: poſuerũt eã in ru-
inam· Vlulate naues maris:
quia deuaſtata ẽ fortitudo veſ-
tra· Et erit in die illa· in obliui-
one eris o tyre ſeptuaginta an-
nis· ſicut dies regis vni⁹· Poſt
ſeptuagĩta aũt ãnos· erit tyro
quaſi cãticũ meretricis· Sume
tibi citharã: circui ciuitatẽ me-
retrix obliuioni tradita· Bene
cane: frequẽta cãticum: ut me-
moria tui ſit· Et erit poſt ſeptu-
aginta ãnos viſitabit dñs ty-
rum· et reducet eã ad mercedeſ
ſuas: et rurſum fornicabit᷑ cũ
vniũſis regnis t̄re ſup faciẽ t̄re:
⁊ erũt negociacões ei⁹ ⁊ mer-
cedes ei⁹ ſanctificate dño· Nõ
cõdentur neq; reponent᷑: q̃a hiiſ
qui habitauerũt corã dño erit
negociatio eius: ut mãducent
in ſaturitate· et veſtiãtur uſq;
ad vetuſtatem· XXIIII

Ecce dñs diſſipabit t̄ram ⁊
nudabit eã: et affliget fa-
ciem eius: et diſp̄get habitato-
res ei⁹· Et erit ſicut pp̄lus ſic ſa-
cerdos: ⁊ ſicut ſeruus ſic dñs ei⁹:
⁊ ſicut ancilla ſic domina eius·
Sicut emens ſic ille qui vẽdit:
ſicut venerator ſic is qui mutu-
um accipit: ſicut qui repetit· ſic
qui debet· Diſſipatione diſſipa-
bitur t̄ra: ⁊ direptione p̄dabit᷑·
Dñs enĩ locutus eſt verbũ hoc·
Luxit ⁊ defluxit t̄ra ⁊ infirmata
eſt: defluxit orbis· et infirmata
eſt altitudo pp̄li t̄re: et t̄ra infec-
ta eſt ab habitatorib; ſuis:
q̃a tranſgreſſi ſunt leges: mu-
tauerũt ius: diſſipauerũt fedus
ſempiternũ· Propter hoc ma-
ledictio vorabit t̄ram· ⁊ pecca-
bunt habitatores eius: ideoq;
inſanient cultores eius: ⁊ relin-
quent᷑ hoĩes pauci· Luxit vinde-
mia: infirmata ẽ vitis: igemu-
erũt omẽs qui letabãtur corde·
Ceſſauit gaudiũ tympanoꝝ: q̃-
euit ſonitus letantiũ: cõticuit
dulcedo cithare· Cum cantico
nõ bibent vinũ: amara erit po-
tio bibẽtib; illã· Attrita eſt ciui-
tas vanitatis: clauſa eſt omĩs
dom⁹ nullo introeũte· Clamor
erit ſup vino in plateis: deſerta
eſt omĩs leticia: trãſlatũ ẽ gau-
diũ t̄re· Relicta eſt in urbe ſoli-
tudo: ⁊ calamitas opprimet por-
tas: quia hec erũt in medio t̄re
in medio pp̄loꝝ· Quõ ſi pauce
oliue que remãſerũt excutiãtur
ex oleo: et racemi cum fuit fini-
ta vindemia· Hij leuabũt vocẽ
ſuã atq; laudabũt: cũ glorifica-
tus fuerit dñs hinniẽt de mari·

Propter hoc in doctrinis glo-
rificate dominū: in inſulis ma-
ris nomē dñi dei iſrl. A finibuſ
t̄re laudes audiuim⁹: gloriā iu-
ſti. Et dixi. Secretū meū michi:
ſecretū meū michi. Ve michi.
Preuaricātes p̄uaricati ſunt:
⁊ p̄uaricacōne trāſgreſſoꝝ pre-
uaricati ſūt. Formido ⁊ fouea
⁊ laqūs ſup te q̄ habitator es t̄-
re. Et erit q̄ fugerit a voce formi-
dinis cadet ī foueā: et q̄ ſe expli-
cauerit de fouea tenebitur laq̄-
o quia catharacte de excelſis a-
perte ſunt. et cōtremiſcent fūdamē-
ta t̄re. Cōfractione cōfringet̄ t̄-
ra: cōtricione cōteretur t̄ra. Cō-
mocōne cōmouebit̄ terra: agi-
tacione agitabit̄ t̄ra ſicut ebri-
us: et auferetur quaſi taberna-
culū vni⁹ noctis. Et grauabit
eam iniquitas ſua: et corruet
et non adiciet ut reſurgat. Et
erit in die illa. viſitabit domi-
nus ſuper miliciam celi in excel-
ſo: et ſup reges t̄re qui ſunt ſu-
per t̄ram. Et cōgregabūt̄ in cō-
gregatione vnius faſcis in la-
cum: ⁊ claudent̄ ibi in carcerē: ⁊
poſt multos dies viſitabūtur.
Et erubeſcet luna. et confūdet̄
ſol. cū regnauerit dñs exercitu-
um in mōte ſyon et in ihr̄lm: ⁊
in cōſpectu ſenū ſuoꝝ fuit glo-
rificatus. XXV

Domine deus meus es tu ⁊
exaltabo te: confitebor nomi-
tuo. quoniā feciſti mirabilia:
cogitationes antiquas fideleſ
amē. Quia poſuiſti ciuitatem
in tumultū. vrbē fortem in rui-
nam: domū alienoꝝ ut nō ſit
ciuitas: et in ſempiternū nō edi-
ficetur. Sup h̄ laudabit te po-
pulus fortis: ciuitas gentiū ro-
buſtaꝝ timebit te. Quia factuſ
es fortitudo pauperis: fortitudo
egeno ī tribulatione ſua: ſpes
a turbine. umbraculū ab eſtu.
Spiritus eñ robuſtoꝝ. quaſi
turbo impellēs pariete: ſicut eſ-
tum ī ſiti tumultū alienoꝝ hu-
miliabis: ⁊ q̄ſi calore ſub nube
torrēte. ꝓpaginē fortiū marceſ-
cere facies. Et faciet dñs exerci-
tuū omīb; ꝑplis in mōte h̄. cōui-
uiū pinguiū: cōuiuiū vindemie.
cōuiuiū pinguiū medullatoꝝ:
vindemie defecate. Et precipita-
bit in mōte iſto faciem vinculi
colligati ſup omēs ꝑplos: et te-
lam quā orditus eſt ſup omeſ
nationes. p̄cipitabit mortē in
ſempiternū. Et auferet dñs de⁹
lacrimā ab omī facie: ⁊ obpro-
briū ꝑpli ſui auferet de vniuſa t̄-
ra: quia dñs locutus eſt. Et di-
cet ī die illa. Ecce de⁹ noſter iſte:
expectabim⁹ eum: et ſaluabit
nos. Iſte dñs: ſuſtinuim⁹ eū.
Et exultabim⁹ et letabimur in
ſalutari eius: quia requieſcet

manꝰ dñi in mõte iſto: et tritu-
rabit̃ moab ſb eo · ſicuti terunt̃
palee ĩ plauſtro · Et extẽdet ma-
nus ſuas ſb eo · ſicut extendit
natans ad natandũ: et humi-
liabit gloriã eiꝰ cum alliſione
manuũ eius · Et munimẽta ſu-
limiũ muroꝝ tuoꝝ concidẽt: et
humiliabũtur et detrahẽtur in
terram uſq; ad puluerẽ · XXVI
In die illa cãtabit̃ canticũ iſtud
in t̃ra iuda · Vrbs fortitudinis
nr̃e ſyon: ſaluator ponetur in
ea murus et ante murale · Ape-
rite portas: et ingrediat̃ gens
iuſta · Cuſtodiens veritatẽ · Ve-
tus error abiit: ſeruabis pacẽ:
pacẽ · q̃a in te ſperauimꝰ · Spe-
raſtis in dño in ſeculis eternis:
in dño deo forti in perpetuum ·
Quia incuruabit habitãtes ĩ
excelſo: ciuitatẽ ſublimẽ humi-
liauit · Humiliabit eã uſq; ad
t̃rã · detrahet eã uſq; ad pulue-
rẽ · Cõculcauit eã pes: pes pau-
peris: greſſus egenoꝝ · Semita
iuſti recta eſt: rectus callis iuſti
ad ambulãdũ · Et in ſemita iu-
diciorꝝ tuoꝝ dñe ſuſtinuimꝰ te:
nomẽ tuũ ⁊ memoriale tuũ in
deſiderio aĩe · Aĩa mea deſidera-
uit te in nocte: ſed ⁊ ſpiritu me-
o in p̃cordiis meis: de mane vi-
gilabo ad te · Cum feceris iudi-
cia tua in t̃ra: iuſticiã diſcẽt ha-
bitatores orbis · Miſereamur
impio · et nõ diſcet iuſticiã: In
t̃ra ſanctoꝝ iniqua geſſit: ⁊ nõ
uidebit gloriã dñi: Dñe exaltet̃
manus tua et non uideãt: uide-
ant ⁊ cõfũdãtur zelãtes p̃pli: et
ignis hoſtes tuos deuoret · Do-
mine dabis pacẽ nobis: oĩa
eñi opa nr̃a opatus es nobis ·
Dñe deꝰ noſter poſſiderũt nos
dñi abſq; te: tantũ in te recorde-
mur noĩs tui · Morĩetes nõ vi-
uant: gigãtes non reſurgant ·
Propterea uiſitaſti ⁊ cõtriuiſti
eos: et pdidiſti oẽm memoriã
eoꝝ · Induliſti gẽti dñe · indul-
ſiſti genti: nunq̃d glorificatus
es: Elongaſti omẽs t̃minos t̃-
re · Dñe in anguſtia requiſier̃t
te: in tribulatione murmuris
doctrina tua eis · Sicut que cõ-
cepit cũ appropĩquauerit ad p-
tum · dolẽs clamat in doloribꝫ
ſuis: ſic facti ſumꝰ · A facie tu-
a dñe cõcepimꝰ ⁊ q̃ſi parturiui-
mꝰ ⁊ peperimꝰ ſpiritũ ſalutis:
iuſticiã non fecimꝰ in t̃ra: ideo
non ceciderũt habitatores t̃re ·
Viuẽt mortui tui: ĩterfecti mei
reſurgẽt · Expergiſcimini et lau-
date qui habitatis in puluere:
q̃a ros lucis ros tuus · et t̃ram
gigãtem detrahes in ruinam ·
Vade p̃plus meus intra ĩ cubi-
cula tua · claude oſtia tua ſup
te: abſcondere modicũ ad mo-
mentũ · donec p̃tranſeat indig

natio· Ecce enī dñs egredietur
de loco ſuo· ut viſitet iniq̄tatē
habitatoris t̃re c̄otra eū: ⁊ reue-
labit t̃ra ſanguinē ſuū· ⁊ non
operiet ultra interfectos ſuos·
In die illa viſitabit XXVII
dñs ī gladio ſuo· duro et grā-
di forti· ſup leuiathā ſerpētem
vectem· et ſup leuiathan ſerpē-
tem tortuoſum: et occidet cetū
qui in mari eſt· In die illa vine-
a meri cantabit ei· Ego dñs q̄
ſeruo eam: repēte ꝓpinabo ei·
ne forte viſitet̃ c̄otra eam· Noc-
te ⁊ die ſeruo eam: indignacio
nō ē michi· Quis dabit me ſpi-
nam et veprē in prelio: Gradi-
ar ſup eam· ſuccendā eā pariť:
an poti⁹ tenebit fortitudinem
meā: Faciet pacē michi: faciet
pacem michi· Qui ingrediūtur
impetu ad iacob· florebit ⁊ ger-
minabit iſrl': et implebūt faciē
orbis ſemine· Numquid iuxta
plagā ꝑcutientis ſe ꝑcuſſit eū·
Aut ſicut occidit interfectos ei-
us ſic occiſus eſt: In mēſura c̄o-
tra menſurā cum abiecta fuit
iudicabis eam: meditata ē in
ſpiritu ſuo duro ꝑ diem eſtus·
Idcirco ſup h̄ dimittet̃ iniq̄tas
domui iacob: et iſte omīs fruc-
tus· ut auferat̃ pctm̄ eius· Cū
poſuerit omēs lapides altaris
ſicut lapides cineris alliſos: nō
ſtabūt luci et delubra· Ciuitas
enī munita deſolata erit: ſpeci-
oſa relinquetur ⁊ dimittetur q̄-
ſi deſertū· Ibi paſcetur vitulus
et ibi accubabit: et c̄oſumet ſū-
mitates ei⁹· In ſiccitate meſſis
illius c̄oterent̃ mulieres· venie-
tes ⁊ docentes ea· Nō eſt enī po-
pulus ſapiens: ꝓpterea nō mi-
ſerebitur eius qui fecit eū· ⁊ qui
formauit eum· nō parcet ei· Et
erit in die illa· ꝑcutiet dñs ab
alueo fluminis uſq; ad torren-
tem egipti: et vos congregabi-
mini unus et unus filij iſrl'· Et
erit in die illa· clanget̃ in tuba
magna: et venient q̄ ꝑditi fue-
rāt de t̃ra aſſirioꝝ ⁊ q̄ eiecti erāt
de t̃ra egipti: et adorabūt dñm
in mōte ſancto in ihrl'm· XXVIII
Ve corone ſuperbie· ebrijs
ephraim· ⁊ flori decidenti·
glorie exultationis eius q̄ erāt
ī vertice vallis pinguiſſime er-
rantes a vino· Ecce validus et
fortis dñs· ſicut impetus grā-
dinis turbo c̄ofringens: ſicut
impetus aquaꝝ multaꝝ inun-
dantiū: et emiſſariū ſup t̃ram
ſpacioſam· Pedib; c̄oculcabit̃
corona ſupbie ebrioꝝ ephraī:
et erit flos decidens glorie exul-
tationis eius· q̄ ē ſup verticem
vallis pīguiū· quaſi tempane-
um ante maturitatē autumni·
Qd cū aſpexerit videns· ſtatim
ut manu tenuerit deuorabit il-

lud· In die illa erit dñs exercitu-
um corona glorie· ⁊ ſceptrū ex-
ultationis reſiduo populi ſui·
et ſpiritus iudicij ſedenti ſuper
iudiciū: et fortitudo reuertētib;
de bello ad portā· Uerū hij quoq;
pre vino neſcierūt: et pre ebrie-
tate errauerunt· Sacerdotes ⁊
prophete neſcierūt pre ebrieta-
te· abſorti ſunt a vino: errauе-
rūt in ebrietate· neſcierūt viden-
tem· ignorauerūt iudiciū· Oēs
enī menſe replete ſunt vomitu
ſordiūq;: ita ut non eſſet ultra
locꝰ· Quē docebit ſciētiā: ⁊ quē
ītelligere faciet auditū? Ablac-
tatꝰ ē a lacte· auulſꝰ ab uberi-
b; quia māda remāda· māda re-
māda: expecta reexpecta· expec-
ta reexpecta: modicū ibi· modi-
cū ibi· In loquela enī labij ⁊ lingua
altera loquetur ad ꝓplm iſtū· cui
dixit· Hec ē requies mea· refici-
te laſſum: ⁊ hoc eſt meū refrige-
riū· et noluerūt audire· Et erit
eis verbū dñi· māda remāda·
māda remāda: expecta reexpec-
ta· expecta reexpecta: modicum
ibi· modicū ibi: ut vadāt et ca-
dant retrorſum· et cōterātur ⁊
illaqueent̄ et capiātur· Prop-
ter hoc audite verbū dñi viri il-
luſores: qui dominamini ſup po-
pulū meū qui ē in ihr̄lm· Dix-
iſtis enī· Percuſſimꝰ fedus cū
morte: et cum inferno fecimus
pactū· Flagellū inundans cū
trāſierit nō veniet ſup nos: quia
poſuimus mēdaciū ſpem noſ-
trā· et mendacio ꝓtecti ſumus:
Idcirco hec dicit dñs deus· Ecce
ego mittā in fundamētis ſyon
lapidē· lapidem probatū· āgu-
larem· ꝓcioſum· in fūdamēto
fundatū· Qui crediderit nō feſ-
tinet· Et ponā iudiciū in pōde-
re: et iuſticiam in menſura· Et
ſubuertet grādo ſpem mēdacij:
et ꝓtectionē aque inundabūt:
et delebitur fedus vr̄m cū mor-
te: et pactū vr̄m cū inferno nō
ſtabit· Flagellū inundans cū
tranſierit· eritis ei in conculcati-
onem· Quandocūq; ptranſierit
tollet vos· quia mane diluculo
ptranſibit ī die et in nocte: ⁊ tā-
tūmodo ſola vexatio intellectū
dabit auditui· Coanguſtatū ē
enī ſtratum· ita ut alter decidat:
et palliū breue utrūq; operire
nō poteſt· Sicut enī in monte
diuiſionū ſtabit dñs ſic in val-
le que eſt in gabaon iraſcetur:
ut faciāt opꝰ ſuū· alienū opus
eiꝰ: ut operet̄ opꝰ ſuū· peregrinū
eſt opus eius ab eo· Et nūc no-
lite illudere: ne forte cōſtringant̄
vincula vr̄a· Cōſummationē
enī et abbreuiationē audiui a
dño deo exercituū ſup uniuerſā
terram· Auribus ꝑcipite et audite
vocem meā: attendite ⁊ audite

eloquiū meū. Nūquid tota die
arabit arans ut ſerat: pſcin-
det et ſariet humū ſuā? Nōne
cum adequauerit faciē eius ſe-
ret gith. et ciminū ſparget: et
nō ponet triticū per ordinem et
hordeum. et miliū. ⁊ viciā in fi-
nibus ſuis? Et erudiet illū in iu-
dicio deꝰ ſuus docebit illū. Nō
enī in ferris triturabit gith. nec
rota plauſtri ſup ciminū circu-
iet: ſed in virga excucietur gith.
et ciminū in baculo: panis au-
tem cōminuetur. Verū nō in ꝑ-
petuū triturās triturabit illū:
neq; vexabit eū rota plauſtri:
nec ī unglis ſuis cōminuet eū.
Et hec a dn̄o deo exercituū exiuit.
ut mirabile faceret cōſiliū ⁊ mag-
nificaret iuſticiā. Ve hariel. ha-
riel civitas quā expugnauit da-
Additus XXIX uid.
eſt annus ad annū. ſolē-
nitates euoluti ſūt: circūualla-
bo ariel. et erit triſtis et merēs:
⁊ erit michi q̄ſi ariel. Et circūda-
bo quaſi ſperā in circuitu tuo.
⁊ iaciā cōtra te aggerem: ⁊ mu-
nimēta ponā in obſidionē tu-
am. Humiliaberis. de terra loq̄-
ris: et de humo audietur eloquiū
tuū. Et erit quaſi phitonis de t̄-
ra vox tua: et de humo eloqui-
um tuū muſitabit. Et erit ſicut
puluis tenuis multitudo venti-
lantiū te: et ſicut fauilla ptran-

ſiens multitudo eorū qui cōtra
te ꝑualuerūt. Eritq; repēte con
feſtim a dn̄o exercituū. viſitabit̄
in tonitruo ⁊ cōmotione t̄re: ⁊
voce magna turbinis ⁊ tempeſ-
tatis et flāme ignis deuorātis.
Et erit ſicut ſōniū viſionis noc-
turne. multitudo omniū gētiū
qui dimicauerūt cōtra ariel: et
omnes q̄ militauerūt et obſede-
runt et ꝑualuerūt aduſus eā. Et
ſicut ſomniat eſuriens et come-
dit. cum aūt fuerit expergefactꝰ
vacua eſt aīa eiꝰ: et ſicut ſomi-
niat ſitiens ⁊ bibit. ⁊ poſtq̄ fu-
erit expergefactꝰ laſſus adhuc
ſitit et aīa eius vacua ē: ſic erit
multitudo oīm gentiū que di-
micauerunt cōtra montē ſyon.
Obſtupeſcite et ammiramini. fluc-
tuate et vacillate. inebriamini. ⁊
nō a vino: mouemini et nō ab e-
brietate: quomodo miſcuit vo-
bis dn̄s ſpiritū ſoporis. Clau-
det oculos vr̄os: ꝓphetas ⁊ prin-
cipes vr̄os qui vident viſiones
operiet. Et erit vobis viſio oīm
ſicut verba libri ſignati: quem
cum dederint ſcienti litteras di-
cent lege iſtū: ⁊ reſpōdebit non
poſſum. ſignatus ē enī. Et da-
bitur liber neſcienti litteras di-
ceturq; ei lege: ⁊ reſpōdebit. neſ-
cio lr̄as. Et dixit dn̄s. eo q᷑ ap-
propinquat ꝑplus iſte ore ſuo ⁊
labijs ſuis glorificat me. cor

aūt eius longe ē a me· et timu-
erunt me mādato hoīm et doc-
trinis: ideo ecce ego addam ut
ādmiratione faciā ꝑplo huic mi-
raculo grandi et ſtupendo· Pe-
ribit eni ſapientia a ſapiētibuſ
eius: et intellectus prudentū ei-
us abſcondet᷑· Ve qui ꝓfundi
eſtis corde· ut a dn̄o abſconda-
tis conſiliū: quoꝝ ſunt in tene-
bris opa· et dicūt q̄s uidet nos·
et quis nouit nos? Peruerſa ē
hec vr̄a cogitatio· quaſi ſi lutū
cōtra figulū cogitet· et dicat o-
pus factori ſuo· nō feciſti me:
et figmentū dicat factori ſuo·
nō intelligis· Nōne adhuc in
modico et in breui ɔuertetur li-
banus in chermel: et chermel ī
ſaltū reputabit᷑· Et audiēt in di-
e illa ſurdi verba libri· ⁊ de tene-
bris et caligine oculi cecorū ui-
debūt· Et addēt mites in dn̄o le-
ticiā· et paupes hoīes in ſanc-
to iſrahel exultabūt: qm̄ defecit
qui ꝑualebit· cōſummatus eſt
illuſor· ⁊ ſucciſi ſunt oēs qui
vigilabūt ſup iniq̄tatē: q̄ pec-
care faciebāt hoīes in verbo· ⁊
arguentem in porta ſupplāta-
bant: et declinauerūt fruſtra a
iuſto· Propter h̄ dicit dn̄s ad
domū iacob· qui redemit abra-
hā· Nō modo cōfundet᷑ iacob·
nec modo vultus ei⁹ erubeſcet:
ſed cū viderit filios ſuos opera
manuū meaꝝ· ī medio ſui ſāc-
tificātes nomē meū: ⁊ ſāctifica
būt ſanctū iacob· ⁊ deū iſrl̄ p̄e-
dicabūt: ⁊ ſcient errātes ſpiritu
intellectū et muſſitatores diſcēt

XXX

Ve filij legē·
deſertores dicit dn̄s· ut fa-
ceretis cōſiliū et nō ex me: et or-
diremini telā ⁊ nō per ſpiritū me-
um· ut adderetur peccatū ſuper
peccatū: q̄ ambulatis ut deſcen-
datis in egiptū· ⁊ os meū nō in-
terrogaſtis: ſperātes auxiliū in
fortitudine pharao· ⁊ habētes
fiduciā in umbra egipti: et erit
vobis fortitudo pharaonis in
cōfuſionē· et fiducia in umbra
egipti in ignominiā· Erāt eni
in thanes ꝑncipes tui: et nūcij
tui uſq; ad thanes ꝑuenerunt·
Omnes ɔfuſi ſunt ſup ꝑplo qui
eis ꝓdeſſe nō potuit· Non fue-
runt in auxiliū· ⁊ in aliquā uti-
litatē: ſed in cōfuſionē et in op-
probriū· Onus iumētorū auſ-
tri· In terra tribulaconis et an-
guſtie· leena ⁊ leo· ex eis vipera·
et regulus volās: portātes ſup
humeros iumētoꝝ diuicias ſu-
as· et ſup gibbū cameloꝝ the-
ſauros ſuos· ad ꝑplm qui eis
prodeſſe non poterit· Egiptus
eni fruſtra et vane auxiliabit᷑·
Ideo clamaui ſup hoc: ſupbia
tantū eſt· quieſce· Nūc ingreſſuſ
ſcribe eis ſup buxū· et in libro

diligenter exara illud: et erit in
die nouiſſimo ī teſtimoniū uſ=
q̧ in eternū. Popul⁹ eñi ad ira-
cundiā ꝓuocans eſt. et filii mē=
daces. filii nolētes audire legē
dei: q̄ dicūt vidētib; nolite videre.
aſpicientib; aſpicere nobis ea q̄
recta ſunt. Loquimini nobis pla-
cētia. videte nobis errores: au=
ferte a me viā. declinate a me ſe-
mitā. ceſſet a facie nr̄a ſanctuſ
iſrahel. Propterea hec dicit ſāc=
tus iſrl̄: pro eo q̄ reprobaſtis v̄=
bum hoc. ⁊ ſperaſtis in calum-
nia ⁊ tumultu: ⁊ innixi eſtis ſu=
per eo. Propterea erit vobis ī=
iquitas hec. ſicut interruptio ca=
dens: et requiſita in muro excel=
ſo: qm̄ ſubito dū nō ſperatur
veniet cōtricio eius: ⁊ cōminue=
tur ſicut cōteritur lagena figu=
li cōtricione ꝑualida: ⁊ non in=
ueniet᷑ de fragmētis eius teſta.
in qua portetur igniculus de ī=
cēdio. aut hauriatur parum a=
que de fouea: q̄a hec dicit dn̄s
deus iſrl̄. Si reuertimini et quieſ=
catis: ſalui eritis. In ſilentio et ī
ſpe erit fortitudo v̄ra: et noluiſ=
tis et dixiſtis. Nequaq̄;: ſed ad
equos fugiem⁹: ideo fugietis.
Et ſup veloces aſcendem⁹: ideo
velociores erūt qui ꝑſequētur
vos. Mille hoīes a facie terroris
vni⁹ et a facie terroris q̄nq; fu
gietis: donec relinquamini qua=
ſi mal⁹ nauis ī vertice mōtis: ⁊ q̄-
ſi ſignū ſup collem. Propterea
a expectat dn̄s ut miſereatur vr̄i.
⁊ ideo exultabit parcēs vobis. q̄a
deus iudicii dn̄s. beati omnes q̄
expectant eū. Populus eñi ſy-
on habitabit ī iheruſalem plo-
rans nequaq̄;. plorabis: miſe-
rans miſerabit᷑ tui. Ad vocem
clamoris tui ſtatim ut audierit
reſpōdebit tibi: et dabit vobis
dn̄s panē arcū. et aquā breuē:
⁊ non faciet auolare a te vltra
doctorē tuū: et erūt oculi tui vidē=
tes ꝑceptorem tuū. ⁊ aures tue
audient verbū poſt tergū mo=
nentis. Hec ē via ambulate in
ea: ⁊ nō declinetis neq; ad dexte-
ram neq; ad ſiniſtrā. Et contami=
nabis laminas ſculptiliū argē=
ti tui. et veſtimentū conflatilis
auri tui: et diſperges ea ſicut ī=
mundiciā mēſtruate. Egredere:
dices ei. Et dabit᷑ pluuia ſemī
tuo vbicūq; ſeminaueris in ter-
ra: et panis frugū t̄re erit vber-
rimus ⁊ pinguis. Paſcetur in
poſſeſſione tua ī die illo agn⁹
ſpacioſe: et thauri tui et pulli
aſinoꝝ qui operantur terram.
cōmixtū migma comedēt ſicut
in area ut ventilatū eſt. Et erūt
ſup oēm montem excelſum. et
ſup oēm collem eleuatum riui
currentium aquaꝝ. in die inter=
fectionis multoꝝ: cum ceciderit

turres. Et erit lux lune ſicut lux
ſolis. et lux ſolis erit ſeptem=
pliciter. ſicut lux ſeptem dierū:
in die qua alligauerit dñs vul=
nus ppli ſui. et pcuſſuram pla=
ge ei⁹ ſanauerit. Ecce nomē do
mini venit de lōginquo: ardēſ
furor eius: et grauis ad portā=
dum. Labia ei⁹ repleta ſunt in
dignatione: et lingua eius q̄ſi
ignis deuorās. Spiritus eius
velut torrēs īundans uſq; ad
mediū colli. ad pdendas gētes
in nichilū: et frenū erroris qđ e=
rat in maxillis pplorꝝ. Canticū
erit vobis ſicut vox ſanctifica=
te ſolemnitatis: et leticia cordiſ
ſicut qui pergit cum tibia. ut ī=
treet in mōtem dñi ad fortē iſra=
hel. Et auditā faciet dñs glori=
am vocis ſue. ⁊ terrorē brachij
ſui oſtendet in cōmotione furo=
ris. ⁊ flamme ignis deuorātis:
allidet ī turbine ⁊ in lapide grā=
dinis. A voce eñi dñi pauebit
aſſur virga pcuſſus: et erit trā=
ſitus virge fūdatus quā requi=
eſcere faciet dñs ſuper eum. in
tympanis et cytharis et bellis
pcipuis expugnabit eos. Pre=
parata eſt eñi ab heri tophet a
rege pparata. profunda ⁊ dila=
tata. Nutrimēta eius ignis. et
ligna mlta: flat⁹ dñi ſicut tor=
rens ſulphuris ſuccendens eā.

XXXI

Ve qui deſcendūt in egiptū
ad auxiliū in equis ſperā=
tes. ⁊ habētes fiduciā ſup qua=
drigis q̄a multe ſunt. et ſuper
equitib; quia ꝑualidi nimis: ⁊
non ſunt ꝯfiſi ſup ſanctū iſra=
hel. ⁊ dñm nō requiſierūt. Ipe āt
ſapiēs adduxit malū. et verba
ſua non abſtulit: et conſurget
contra domū peſſimorꝝ. et con=
tra auxiliū operantiū iniq̄tatē.
Egiptus homo et non deus. et
equi eorꝝ caro et non ſpiritus:
et dñs inclinauit manū ſuam
⁊ corruet auxiliator. ⁊ cadet cui
preſtatur auxiliū. ſimulq; oēs
ꝯſumētur: q̄a hec dicit dñs ad
me. Quō ſi rugiat leo et catul⁹
leonis ſup ꝑdam ſuā. cū occur
rerit ei multitudo paſtorꝝ. a vo=
ce eorꝝ non formidabit. ⁊ a mł=
titudine eorꝝ nō pauebit: ſic de=
ſcendet dñs exercituū ut ꝓlietur
ſup mōtem ſyon et ſup collem
eius. Sicut aues volātes. ſic ꝓ=
teget dñs exercituū ihrłm: pro=
tegens ⁊ liberās. trāſiens ⁊ ſal=
uans. Conuertimini ſicut ī pfū=
dum receſſeratis filij iſrł. In di=
e eñi illa abiciet vir ydola argē=
ti ſui. Et ydola auri ſui q̄ fecerūt
vobis manus vře in peccatū:
⁊ cadet aſſur in gladio nō viri:
et gladius non hoīs vorabit
eum: ⁊ fugiet nō a facie gladij
⁊ iuuenes eius vectigales erūt:

⁊ fortitudo eius a terrore tranſ-
ibit · et pauebūt fugiētes prīci-
pes ei⁹ · Dixit dn̄s · cui⁹ ē ignis
in ſyon: et camin⁹ ei⁹ in ih'lm·
Ecce in iuſticia XXXII
regnabit rex · et prīcipes
ī iudicio p̄erūt: ⁊ erit uir ſicut q̄
abſcōdit̄ a vēto · ⁊ celat ſe a tē-
peſtate: ſicut riui aquarꝫ in ſiti
et umbra petre ꝓminētis ī tra
deſerta · Nō caliginabūt oculi vi-
dētiū · et aures audiētiū diligē-
ter auſcultabūt: et cor ſtultorꝫ
ītelliget ſciētiā · ⁊ līgua balborꝫ
velociter loquet̄ ⁊ plane · Non
vocabit̄ ultra is qui inſipiens
eſt prīceps: neqꝫ fraudulēt⁹ ap-
pellabitur maior · Stultus enī
fatua loquetur · et cor eius faci-
et iniq̄tatem: ut ꝑficiat ſimula-
tionē · et loquat̄ ad dn̄m frau-
dulenter: et vacuā faciat aīam
eſuriētis · ⁊ potū ſitiēti auferat·
Fraudulēti vaſa peſſima ſūt:
ipe enī cogitationes concinna-
bit ad perdendos mites in ſer-
mone mendacij · cū loqueretur
paup iudiciū · Prīceps vero ea
q̄ digna ſūt prīcipi cogitabit: ⁊
ipe ſup duces ſtabit · Mulieres
opulēte ſurgite · et audite vocē
meā: filie cōfidētes pcipite auri-
bus eloquiū meū · Poſt dies
enī et annū · et vos cōturbabi-
mini cōfidentes · Cōſūmata eſt
enim vindemia: collectio ultra
nō veniet · Obſtupeſcite opulē-
te · cōturbabimī cōfidētes: exui-
te vos ⁊ cōfundamī · accingite
lumbos vr̄os ſup ubera · Plā-
gite ſuper regione deſiderabili:
ſuper vinea fertili · Sup humū
ppli mei ſpina et vepres aſcen-
dent: quāto magis ſup omnes
domos gaudij ciuitatis exultā-
tis: Domus enī dimiſſa eſt · mul-
titudo urbis relicta eſt: tenebre
et palpatio facte ſunt ſup ſpe-
luncas uſqꝫ in eternū · Gaudiū
onagrorꝫ paſcua gregū: donec
effūdatur ſup nos ſpiritus de
excelſo · Et erit deſertū ī chermel
et chermel in ſaltū reputabitur:
et habitabit in ſolitudine iudi-
ciū · ⁊ iuſticia in chermel ſedebit·
Et erit opus iuſticie pax: et cul-
tus iuſticie ſilentiū: ⁊ ſecuritas
uſqꝫ ī ſempiternū · Et ſedebit po-
pulus meus ī pulcritudine pa-
cis: et in tabernaculis fiducie ⁊
in requie opulenta · Grando aūt
in deſcenſione ſaltus: et humili-
tate humiliabit̄ ciuitas · Beati
qui ſeminatis ſup omēs aq̄s:
immittentes pedē bouis et aſini·
Ve qui p̄daris: XXXIII
nōne et ipe p̄daberis: Et
qui ſpernis: nōne et ipe ſperne-
ris: Cum cōſummaueris depre-
dationē dep̄daberis: cum fati-
gatus deſieris contēnere · ꝯtem-
neris · Dn̄e miſerere nr̄i te enim

expectamꝰ: eſto brachiũ nr̃m ĩ
mane: ⁊ ſalus nr̃a in tempe tri-
bulationis. A voce angeli fu-
gerũt pp̃li: ab exaltatione tua
diſperſe ſunt gentes. Et cõgre-
gabũtur ſpolia vr̃a ſicut colli-
gitur brucꝰ: velut cũ foſſe ple-
ne fuerĩt de eo. Magnificatꝰ eſt
dñs qm̃ habitabit in excelſo:
implebit ſyon iudicio et iuſtici-
a: et erit fides in tempib; ſuis.
Diuitie ſalutis ſapiẽtia ⁊ ſcien-
tia: timoꝛ dñi ipſe theſaurus ei-
us. Ecce vidẽtes clamabũt foꝛ-
ris: angeli pacis amare flebũt.
Diſſipate ſunt vie: ceſſauit trã-
ſiens ꝑ ſemitã: irritũ factũ eſt
pactũ: ꝓiecit ciuitates. non re-
putauit hoĩes. Luxit ⁊ elangu
it terra: cõfuſus eſt libanus et
obſorduit. Et factus eſt ſaron
ſicut deſertũ: et cõcuſſa eſt baſã
et carmelus. Nũc ꝯſurgã dicit
dñs: nũc exaltaboꝛ et nũc ſub-
limaboꝛ. Cõcipietis ardoꝛem ⁊
parietis ſtipulã: ſpiritus veſter
ut ignis vorabit vos: et erunt
pp̃li q̃ſi de incendio cinis: ſpine
ꝯgregate igni cõburent̃. Audi-
te qui longe eſtis que fecerim:
⁊ cognoſcite vicini foꝛtitudinẽ
meã. Cõterriti ſunt in ſyon pec-
catoꝛes: poſſedit timoꝛ ypocri-
tas. Quis poterit habitare de
vobis cũ igne deuorante: aut q̃s
habitabit ex vobi cũ ardoribuſ
ſempiternis: Qui ambulat in
iuſticiis et loquit̃ veritatẽ: q̃ ꝓ-
icit auariciã ex calumnia: et ex-
cutit manus ſuas ab om̃i mu-
nere. Qui obturat aures ſuas
ne audiat ſanguinẽ. ⁊ claudit
oclos ſuos ne videat malũ: iſte
ĩ excelſis habitabit. munimen-
ta ſaxorũ ſublimitas eius: pa-
nis ei datus eſt. aque eius fide-
les ſunt. Regem in decoꝛe ſuo
videbit: oculi eius cernẽt terram
de longe: cor tuũ meditabit̃ ti-
moꝛẽ. Ubi eſt litteratus. ubi le-
gis verba ponderãs: ubi doctor
paruuloꝝ: Populũ imprudẽ-
tem non videbis. pp̃lm alti ſer-
monis: ita ut nõ poſſis intelli-
gere diſertitudinẽ lĩgue eiꝰ. in
quo nulla eſt ſapiẽtia. Reſpice
ſyon ciuitatẽ ſolẽnitatis noſtre.
oculi tui videbũt iheruſalem ha-
bitationem opulentam. taber-
naculum qđ nequaq̃; trãſferri
poterit: nec auferẽtur claui eiꝰ
in ſempiternũ. et om̃es funicu-
li eius nõ rumpent̃: q̃a ſolum-
modo ibi magnificatus ẽ dñs
noſter. Locus fluuioꝝ riui la-
tiſſimi ⁊ patentes: nõ tranſibit
ſuper eum nauis remigũ. neq;
trieris magna tranſgredietur eũ.
Dñs enĩ iudex noſter. dñs legi-
fer noſter. dñs rex noſter: ipſe
ſaluabit nos. Laxati ſunt fu-
niculi tui: ſed non ꝓualebunt.

Sic erit malus tuus ut dilata-
re signũ nõ queas. Tũc diuidẽ-
tur spolia predarũ multarũ: clau-
di diripiẽt rapinã: nec dicet vi-
cin⁹. elangui. Populus q̄ ha-
bitat in ea: auferetur ab eo ini-
quitas. XXXIIII
Accedite gentes et audite. ⁊
ipſi attendite: audiat t̃ra ⁊ ple-
nitudo ei⁹. orbis ⁊ om̄e germẽ
ei⁹: q̄a indignatio dñi ſup oẽſ
gentes: ⁊ furor ſuper vniũſam
maliciã eorũ. Interfecit eos: et de-
dit eos ĩ occiſionẽ. Interfecti eo-
rum piciẽtur: ⁊ de cadaueribꝫ
eorũ aſcendet fetor. Tabeſcent
mõtes a ſanguine eorũ. ⁊ tabeſ-
cet omnis milicia celorũ: ⁊ com-
plicabũť ſicut liber celi: ⁊ omĩſ
milicia eorũ defluet ſicut defluit
foliũ de vinea et de ficu: q̄m ine-
briatus eſt in celo gladius me-
us. Ecce ſup ydumeã deſcendet:
et ſup pplm interfectionis mee
ad iudiciũ. Gladius dñi reple-
tus eſt ſanguine: incraſſatus ẽ
adipe de ſãguine agnorũ ⁊ hir-
corũ. et de ſanguine medullato-
rum arietũ. Victima enĩ dñi
in boſra: et interfectio magna
in t̃ra edom: et deſcendẽt vnicor-
nes cũ eis. ⁊ thauri cũ potẽtibꝫ.
Inebriabiť t̃ra eorũ ſanguine.
et humus eorũ adipe pinguiũ:
quia dies vltionis dñi. annuſ
retribucõnis iudicij ſyõ. Et cõ-
uertentť torrẽtes eius in picem:
⁊ humus ei⁹ in ſulphur. Et erit
t̃ra eius in picem ardẽtem noc-
te et die: nõ extinguetť in ſempi-
ternũ. Aſcendet fumus eius a
generatione in generationem:
deſolabiť in ſecl'a ſeculorũ. Nõ
erit tranſiens p̱ eam: et poſſide-
bũt illã onocrotalus et ericı⁹:
et ibis et coruus habitabũt in
ea. Et extendetur ſup eã menſu-
ra ut redigatť ad nichilũ: et per-
pendiculũ in deſolationẽ. No-
biles eius non erũt ibi. regem
potius inuocabũt: et om̄es p̄n-
cipes ei⁹ erũt ĩ nichilũ. Et orieť
in domibus eius ſpine ⁊ vrtice
⁊ paliurus in municionibꝫ ei⁹:
et erit cubile draconũ. et paſcu-
a ſtrucionũ: et occurrẽt demoni-
a: onocentaurus ⁊ piloſus cla-
mabit alter ad alterũ. Ibi cuba-
uit lamia ⁊ inuenit ſibi requiem:
ibi habuit foueã ericius. ⁊ enu-
triuit catulos: ⁊ circũfodit ⁊ fo-
uit in umbra eius. Illuc cõgre-
gati ſunt milui. alter ad alterũ.
Requirite diligẽter in libro do-
mini et legite: vnũ ex eis nõ de-
fuit. alter alterum nõ queſiuit
q̄a qđ ex ore meo procedit ille
mandauit: et ſpiritus eius ipſe
congregauit ea: et ipſe miſit eiſ
ſortem. ⁊ manus ei⁹ diuiſit eã
illis in menſurã. Vſq; in eternũ
poſſidebũt eam: ĩ generatione

et generationē habitabūt ī ea.
Letabitur deſerta XXXV
et invia: et exultabit ſoli-
tudo. ⁊ florebit quaſi liliū. Ger-
minans germinabit: et exulta-
bit letabūda et laudās. Glori-
a libani data ē ei: decor carme-
li et ſaron. Ipſi videbunt gloriā
dn̄i: et decorē dei nr̄i. Cōfortate
manus diſſolutas: ⁊ genua de-
bilia roborate. Dicite puſilla-
nimis: cōfortamini ⁊ nolite time-
re. Ecce de⁹ veſter ultionē addu-
cet retributionis: deus ipſe veni-
et et ſaluabit nos. Tūc aperiētur
oculi cecoꝝ: ⁊ aures ſurdorum
patebūt. Tūc ſaliet ſicut cervus
claud⁹. ⁊ apta erit lingua mu-
toꝝ: q̄a ſciſſe ſūt ī deſerto aque:
et torrētes in ſolitudine: et que
erat arida in ſtagnū. et ſitiens
in fontes aquaꝝ. In cubilibus
in q̄b; prius dracones habita-
bāt. orietur viroꝛ calami ⁊ iunci:
et erit ibi ſemita: et via ſancta
vocabitur. Nō trāſibit per eam
pollut⁹: et hec erit vobis directa
via. ita ut ſtulti nō errēt p eā.
Non erit ibi leo: ⁊ mala beſtia
nō aſcendet p eam nec invenietur
ibi. Et ambulabūt qui liberati
fuerīt et redempti a dn̄o: cōuer-
tētur et venient in ſyon cū laude:
⁊ leticia ſempiterna ſuper caput
eorū. Gaudiū et leticiā obtine-
būt: et fugiet doloꝛ ⁊ gemitus.

Et factū eſt in XXXVI
quartodecimo ānno regis
ezechie: aſcendit ī ſennacherib
rex aſſirioꝝ ſup omnes civitates
iuda munitas. et cepit eas. Et
miſit rex aſſiriorū rabſacen de
lachis ī ihr̄lm. ad regē ezechiā ī
manu gravi: ⁊ ſtetit ī aqueduc-
tu piſcine ſuperioris. in via agri
fullonis. Et egreſſus ē ad eum
eliachim filius elchie q̄ erat ſup
domū. et ſobna ſcriba. ⁊ ioahe
fili⁹ aſaph a commētariis. Et
dixit ad eos rabſaces. Dicite e-
zechie. Hec dicit rex magn⁹ aſ-
ſirioꝝ. Que eſt iſta fiducia qua
cōfidis: aut quo cōſilio vel forti-
tudine rebellare diſponis: Su-
per quē habes fiduciā. quia re-
ceſſiſti a me: Ecce cōfidis ſuper
baculū harūdineū cōfractum
iſtum ſup egiptū: cui ſi innixus
fuerit homo. intrabit in manū
eius et pforabit eā: ſic pharao
rex egipti omnibus qui cōfidūt
in eo. Qđ ſi reſponderis michi.
in dn̄o deo nr̄o cōfidim⁹: nōne
ipſe eſt cuius abſtulit ezechias
excelſa et altaria. et dixit iude ⁊
ihr̄lm corā altari iſto adorabi-
tis: Et nūc trade te dn̄o meo re-
gi aſſirioꝝ: ⁊ dabo tibi duo mi-
lia equoꝝ. nec poteris ex te pbe-
re aſcenſores eoꝝ. Et quō ſuſti-
nebis faciē iudicis uni⁹ loci ex
ſervis domini mei minoribꝰ: Qđ

ſi ꝯfidis ī egipto in quadriga·
et in equitibꝫ: et nūc nūquid ſi-
ne dn̄o aſcendi ad t̄ram iſtam·
ut diſꝑderem eã · Dn̄s dixit ad
me· Aſcende ſuper t̄ram iſtã: et
diſꝑde eam· Et dixit eliachim·
⁊ ſobna· ⁊ ioahe ad rabſacen·
Loq̄re ad ſeruos tuos ſyra lĩg
ua intelligim⁹ enī: ne loquaris
ad nos iudaice in auribꝫ ppli q̄
ē ſup murū· Et dixit rabſaces·
Nunquid ad dn̄m tuū et ad te
miſit me dn̄s meus · ut loque-
rer oĩa verba iſta: ⁊ nō potius
ad viros qui ſedēt in muro ut
comedãt ſtercora ſua· et bibãt
vrinã pedū ſuorū vobiſcū: Et
ſtetit rabſaces: et clamauit vo-
ce magna iudaice et dixit · Au-
dite verba regis magni regis
aſſirioꝝ· Hec dicit rex · Non ſe-
ducat vos ezechias· q̄a nō po-
terit eruere vos: ⁊ nō vobis tri-
buat fiduciã ezechias ſup dn̄o
dicens· eruens liberabit nos do-
minus: nō dabit̄ ciuitas iſta ī
manu regis aſſiriorū · Nolite
audire ezechiã: hec enī dicit rex
aſſirioꝝ· Facite mecū bn̄dictio-
nē· et egredimĩi ad me: et come-
dite vnuſquiſqꝫ vineã ſuam· ⁊
vnuſquiſqꝫ ficū ſuam: ⁊ bibite
vnuſquiſqꝫ aquã ciſterne ſue:
donec veniã et tollã vos ad ter-
ram que ē ut t̄ra vr̄a· t̄ram fru-
mēti et vini: t̄ram panū ⁊ vine-
arū· Nec cōturbet vos ezechias
dicens: dn̄s liberabit nos· Nū-
q̄d liberauerūt dij gentiū vnuſ-
quiſqꝫ t̄ram ſuã de manu regis
aſſirioꝝ: Ubi eſt deus emath et
arfad: Ubi deus ſepharuaim:
Nunq̄d liberauerunt ſamariã
de manu mea: Quis eſt ex omĩ-
bus dijs t̄raꝝ iſtaꝝ qui eruerit
t̄ram ſuam de manu mea: ut e-
ruat dn̄s iheruſalem de manu
mea: Et ſiluerūt ⁊ nō reſpōderūt
ei verbū· Mādauerat enī rex di-
cens: ne reſpōdeatis ei· Et igreſ-
ſus ē eliachim filius elchie qui
erat ſup domū· ⁊ ſobna ſcriba·
et ioahe filius aſaph· a cōmen-
tarijs ad ezechiã ſciſſis veſtibꝫ:
et nūciauerūt ei v̄ba rabſacis·

XXXVII

Et factum
eſt cum audiſſet rex ezech-
ias ſcidit veſtimenta ſua· ⁊ ob-
volutus eſt ſacco: et intrauit in
domū dn̄i· Et miſit eliachim q̄
erat ſup domū· ⁊ ſobnã ſcribã·
⁊ ſeniores de ſacerdotibꝫ optos
ſaccis· ad yſaiã filiū amos pro-
phetã: ⁊ dixerunt ad eum · Hec
dicit rex ezechias · Dies tribula-
tionis et corruptionis· et blaſ-
phemie dies h̃: q̄a venerūt filij
uſqꝫ ad partū· ⁊ virtus nō ē pa-
riēdi· Si quō audiat dn̄s deus
tuus verba rabſacis: quem mi-
ſit rex aſſiriorū domin⁹ ſu⁹ ad
blaſphemandū· Deū viuentē:

et exprobrandū ſermonib; q̄s
audiuit dñs de⁹ tuus. Leua er-
go orationē pro reliquijs que
reperte ſunt. Et venerūt ſerui re-
gis ezechie ad yſaiam: et dixit
ad eos yſaias. Hec dicetis dño
vr̄o. Hec dicit dñs. Ne timeas
a facie verboꝝ q̄ audiſti: quib;
blaſphemauerunt pueri regis
aſſirioꝝ me. Ecce ego dabo ei
ſpiritū et audiet nunciū. et reuē-
tetur ad t̄ram ſuam: ⁊ corruere
eum faciā gladio in terra ſua.
Reuerſus ē aūt rabſaces: et in-
uenit regem aſſirioꝝ p̄liantem
aduerſus lobna. Audiēat enī
q̄a profectus eſſet de lachis: ⁊ au-
diuit de tharacha rege ethiopie
dicētes: egreſſus eſt ut pugnet
contra te. Qd̄ cum audiſſet. mi-
ſit nuncios ad ezechiā dicens.
Hec dicetis ezechie regi iude lo-
quentes. Non te decipiat deus
tuus in quo tu cōfidis dicens:
nō dabitur ih'rlm in manu re-
gis aſſirioꝝ. Ecce tu noſti om̄i-
a q̄ fecerūt reges aſſiriorū om̄i-
bus t̄ris quas ſubuerterūt: et
tu poteris liberari? Nunq̄d eru-
erūt eos dij gentiū. quos ſub-
uerterūt p̄res mei: gozā ⁊ arā ⁊
reſeph et filios eden qui erāt in
thalaſſar? Ubi eſt rex emath et
rex arfad ⁊ rex urbis ſepharua-
im. ana ⁊ aua? Et tulit ezechiaſ
libros de manu nūciorū ⁊ legit
eos: et aſcendit in domū dñi. et
expandit eos corā domino. Et
orauit ezechias ad dñm dicēs.
Dñe exercituū deus iſrl' q̄ ſedes
ſup cherubī. tu es de⁹ ſol⁹ om̄i
regnoꝝ t̄re: tu feciſti celū et t̄rā:
īclina dñe aurē tuā ⁊ audi. ape-
ri oculos tuos et vide: et audi
om̄ia verba ſennacherib q̄ mi-
ſit ad blaſphemādū deū viuen-
tem. Uere enī dñe deſertas fece-
runt reges aſſirioꝝ t̄ras et regi-
ones eaꝝ. et dederunt deos eaꝝ
igni: non enī erant dij ſed op̄a
manuū hoīm. lignū et lapis:
et cōminuerūt eos. Et nūc dñe
de⁹ noſter ſalua nos de manu
eius: ⁊ cognoſcāt om̄ia regna
terre. q̄a tu es dñs deus ſolus.
Et miſit yſaias fili⁹ amos ad
ezechiam dicens. Hec dicit dñſ
de⁹ iſrl'. Pro quib; rogaſti me
de ſennacherib rege aſſirioꝝ: iſ-
eſt verbū qd̄ locutus eſt dñs ſu-
per eum. Deſprexit te et ſubſan-
nauit te virgo filia ſyō: poſt te
caput mouit filia ih'rlm. Cui ex-
probraſti. et quē blaſphemaſ-
ti: ⁊ ſup quem exaltaſti vocē. ⁊
leuaſti altitudinē oculoꝝ tuoꝝ?
Ad ſanctū iſrl'. In manu ſeruo-
rum tuorū exprobraſti dño. et
dixiſti. In multitudine quadri-
garū meaꝝ ego aſcendi altitu-
dinem montiū. iuga libani: et
ſuccidā excelſa cedrorū eius. et

electas abietes illiꝰ: ⁊ introibo
altitudinem summitatis eius·
saltū carmeli eius: ego fodi et
bibi aquā: et exsiccaui vestigio
pedis mei omēs riuos aggerū·
Nunquid non audisti que olim
fecerim ei? Ex diebꝫ antiquis ego
plasmaui illud· ⁊ nūc adduxi:
⁊ factū est ī eradicationē colliū
cōpugnantiū· et ciuitatū mu=
nitarū· Habitatores earū breui=
ata manu cōtremuerūt· et con=
fusi sunt: facti sunt sicut fenū
agri· et gramē pascue: ⁊ herba
tectorū que exaruit anteq̄ matu=
resceret· Habitationē tuam et
egressum tuū· et introitū tuū co=
gnoui: ⁊ insaniā tuā contra me·
Cum fureres aduersum me· sup=
bia tua ascendit ī aures meas·
Ponā ergo circulū in auribus
tuis· ⁊ frenū in labijs tuis: ⁊ re=
ducam te in via per quā venis=
ti· Tibi aūt hoc erit signū· Come=
de hoc anno que spōte nascun=
tur: ⁊ in āno scdo pomis vesce=
re· In anno aūt tercio semina=
te et metite: et plātate vineas·
et comedite fructū earū: et mitte
id qd saluatū fuit de domo iu=
da· et qd reliquū est radicem de=
orsum· et faciet fructū sursum:
quia de ihrlm exibunt reliquie· ⁊
saluatio de mōte syō· zelus dñi
exercituū faciet istud· Proptere=
a hec dicit dñs de rege assiriorū·

Non introibit ciuitatem hanc
⁊ non iaciet ibi sagittam· ⁊ nō
occupabit eā clipeus: ⁊ nō mit=
tet in circuitu eiꝰ aggerē· In vi=
a qua venit per eam reuertetur:
et ciuitatem hanc nō ingredietur
dicit dñs· Et protegam ciuitatē
istam et saluē eam: propter me ⁊
propter dauid seruū meū· Egres=
sus est aūt angelus dñi ⁊ percus=
sit ī castris assiriorū centū octo=
gintaquinqꝫ milia· Et surrexerūt
mane: ⁊ ecce omnes cadauera
mortuorū· Et egressus est ⁊ abi=
it· et egressus ē sennacherib rex
assiriorū: ⁊ habitauit in niniue·
Et factū est cum adoraret in tē=
plo nesrach deū suū adrame=
lech et sarasar· filii eius percusse=
runt eum gladio: fugeruntqꝫ
in terram ararath: ⁊ regnauit as=
saraddon filius eius pro eo· XXXVIII
In diebꝫ illis egrotauit ezechias
usqꝫ ad mortem: ⁊ intrauit ad
eum ysaias filius amos prophe=
ta· ⁊ dixit ei· Hec dicit dñs· Dis=
pone domui tue: quia morieris
tu ⁊ nō viues· Et conuertit ezechi=
as faciem suā ad parietē: ⁊ ora=
uit ad dñm ⁊ dixit· Obsecro do=
mine· memēto queso quō am=
bulauerim corā te in veritate
et in corde perfecto: et qd bonū ē
in oculis tuis fecerim· Et fleuit
ezechias fletu magno· Et fac=
tū est verbū dñi ad ysaiā dicēs·

Vade ⁊ dic ezechie. Hec dicit do-
minus deus david patris tui.
Audivi oracõnẽ tuam: et vidi
lacrimam tuã. Ecce ego adiciã
ſuper dies tuos quindecim an-
nos: et de manu regis aſſirioꝝ
eruam te. et civitatem iſtã: ⁊ ꝓ-
tegam eam. Hoc autẽ tibi erit
ſignũ a dño. q̃a faciet dñs ver-
bum hoc qđ locutus eſt. Ecce e-
go reverti faciã umbrã lineaꝝ
per quas deſcenderat in horolo-
gio achas. in ſole retrorſum de-
cem lineis. Et reverſus ẽ ſol de-
cem lineis ꝑ gradus quos deſ-
cenderat. Scriptura ezechie re-
gis iuda cũ egrotaſſet. ⁊ cõva-
luiſſet de infirmitate ſua. Ego
dixi in dimidio dieꝝ meoꝝ va-
dam ad portas inferi: q̃ſivi reſi-
duũ ãnoꝝ meoꝝ. Dixi nõ vide-
bo dñm deũ ĩ t͛ra viventiũ: nõ aſ-
piciã hoĩem ultra. et habitato-
rẽ q̃etis. Gñatio mea ablata ẽ
⁊ convoluta eſt a me. quaſi ta-
bernaculum paſtorũ. Preciſa
eſt velut a texente vita mea dũ
adhuc ordirer ſuccidit me. De
mane uſq; ad veſperam finieſ
me: ſperabam uſq; ad mane.
Quaſi leo ſic cõtrivit omĩa oſ-
ſa mea. De mane uſq; ad veſ-
peram finies me. Sicut pull⁹
hirũdinis ſic clamabo: medita-
bor ut colũba. Attenuati ſunt
oculi mei: ſuſpiciẽtes ĩ excelſũ.
Dñe vim patior reſpõde ꝓ me.
Quid dicam: aut quid reſpõde-
bit michi cum ipſe fecerit: Reco-
gitabo omñes annos meos in
amaritudĩe aĩe mee. Dñe ſi ſic
vivitur ⁊ in talib; vita ſpirituſ
mei. corripies me ⁊ vivificabiſ
me: ecce ĩ pace amaritudo mea
amariſſima. Tu autem eruiſti
aĩam meã ut non periret: pro-
ieciſti poſt tergũ tuũ omĩa pec-
cata mea: q̃a non infernus cõ-
fitebitur tibi. neq; mors lauda-
bit te: non expectabũt qui deſcẽ-
dunt in lacum veritatem tuã.
Vivens vivens ipſe cõfitebit̃ ti-
bi ſicut et ego hodie: pat̃ filiis
notam faciet veritatẽ tuã. Do-
mine ſalvũ me fac: ⁊ pſalmoſ
nr̃os cãtabim⁹ cunctis diebuſ
vite nr̃e in domo dñi. Et iuſſit
yſaias ut tollerẽt maſſam de fi-
cis. ⁊ cataplaſmarẽt ſuper vul-
nus et ſanaret. Et dixit ezechi-
as. Qđ erit ſignũ q̃a aſcendam
in domo domini: XXXIX
In tempe illo miſit merodach ba-
ladan fili⁹ baladã rex babilo-
nis libros ⁊ munera ad ezechi-
am. Audierat enĩ q͛ egrotaſſet
et cõvaluiſſet. Letatus eſt autẽ
ſup eos ezechias: ⁊ oſtendit eiſ
cellã aromatũ et argẽti et auri
et odoramẽtorũ et ungẽti opti-
mi ⁊ omnes apothecas ſuppel-
lectilis ſue ⁊ univerſa que ĩventa

ſunt in theſauris eius. Nõ fuit
ũbũ qd nõ oſtenderet eis ezechi-
as in domo ſua: et in omni po-
teſtate ſua. Introiuit aũt yſaias
propheta ad ezechiã regem et
dixit ei. Quid dixerũt viri iſti: et
vnde venerũt ad te? Et dixit eze-
chias. De terra longinqua ve-
nerunt ad me: de babilone. Et
dixit. Quid viderũt in domo tu-
a? Et dixit ezechias. Omnia que
ĩ domo mea ſunt viderũt. Nõ
fuit res quam non oſtenderim
eis in theſauris meis. Et dixit
yſaias ad ezechiã. Audi verbũ
dñi exercituũ. Ecce dies venient
et auferentur omnia que in do-
mo tua ſunt et que thezauriza-
uerũt pres tui uſq; ad diẽ hãc
in babilonẽ. Non relinquetur
quicq̃: dicit dñs. Et de filijs tuis
qui exibũt de te quos genueris
tollent: et erunt eunuchi in pa-
latio regis babilonis. Et dixit
ezechias ad yſaiã. Bonũ ũbũ
dñi qd locutus eſt. Et dixit. Fi-
at tãtum pax ⁊ veritas in diebꝫ
meis.

XL

Conſolamini cõſolamini ppl̃e me⁹: di-
cit deus veſter. Loq̃mini ad cor
ihr̃lm et aduocate eam: qm̃ cõ-
pleta eſt malicia eius: dimiſſa
eſt iniq̃tas illius. Suſcepit de
manu dñi duplicia pro omni-
bꝫ peccatis ſuis. Vox clamãtis
in deſerto. Parate viam dñi:
rectas facite in ſolitudine ſemi-
tas dei nr̃i. Omnis vallis exalta-
bitur et omnis mons et collis
humiliabit̃: ⁊ erũt praua in di-
recta: ⁊ aſpera in vias planas.
Et reuelabit̃ gloria dñi: et vide-
bit omnis caro pariter quod os
dñi locutũ ẽ. Vox dicẽtis. Cla-
ma. Et dixi. Quid clamabo?
Omnis caro fenũ: et omnis gl̃ia
eius quaſi flos agri. Exſiccatũ
eſt fenũ et cecidit flos: q̃a ſpiri-
tus dñi ſufflauit in eo. Vere fe-
num eſt pplus. Exiccatũ ẽ fenũ
⁊ cecidit flos: ũbũ aũt dñi ſtabit
in eternũ. Sup mõtem excelſũ
aſcende tu qui euãgelizas ſyõ:
exalta in fortitudine vocẽ tuã
qui euãgelizas ihr̃lm. Exalta:
noli timere. Dic ciuitatibꝫ iude:
ecce deus veſter. Ecce dñs de⁹ in
fortitudine veniet: et brachiũ
eius dominabit̃. Ecce merces ei-
us cum eo: et opus illius corã
illo. Sicut paſtor gregem ſuũ
paſcet: ĩ brachio ſuo ↄgregabit
agnos. et in ſinu ſuo leuabit:
fetas ipſe portabit. Quis men-
ſus eſt pugillo aquas: et celos
palmo ponderauit? Quis appẽ-
dit tribꝫ digitis molem terre: ⁊ li-
brauit in pondere mõtes et col-
les ĩ ſtatera? Quis adiuuit ſpi-
ritum dñi. aut quis ↄſiliarius
eius fuit ⁊ oſtendit illi? Cũ quo
iniit cõſiliũ et inſtruxit eum. et

docuit eum ſemitam iuſticie· et
erudiuit eum ſciencia: et viam
prudẽtie oſtendit illi: Ecce gẽtes
q̃ſi ſtilla ſitule: et quaſi momẽ-
tum ſtatere reputate ſunt. Ecce
inſule quaſi puluis exiguus: ⁊
libanus non ſufficiet ad ſuccẽ-
dendũ: ⁊ animalia eius nõ ſuf-
ficient ad olocauſtum. Omnes
gentes quaſi non ſint ſic ſunt
coram eo: et quaſi nichilũ ⁊ in-
ane reputate ſunt ei. Cui igitur ſi-
milẽ feciſtis deũ: aut quã ymã-
ginem ponetis ei: Numq̃d ſcul-
ptile conflauit faber: aut auri-
fex auro figurauit illud· ⁊ lam-
mis argẽteis argẽtarius: For-
te lignum ⁊ imputribile elegit
artifex ſapiens: querit quõ ſta-
tuat ſimulacrũ qd non moue-
atur. Nũquid nõ ſcietis: Num-
quid non audiſtis: Numquid
nõ annũciatum ẽ vobis ab ini-
tio: Numquid nõ itellexiſtis fũ-
damẽta terre: Qui ſedet ſup girũ
terre: et habitatores eius ſunt
quaſi locuſte. Qui extendit ve-
lut nichilũ celos: ⁊ expãdit eos
ſicut tabernaculũ ad inhabitã-
dum. Qui dat ſecretorũ ſcruta-
tores quaſi non ſint: iudices ter-
re velut inane fecit. Et quidẽ neq;
plantatꝰ neq; ſatus neq; radi-
catus in terra truncus eorũ. Re-
pente flauit in eos et aruerũt:
⁊ turba q̃ſi ſtipulã auferet eos.

Et cui aſſimilaſtis me· et ade-
quaſtis dicit ſanctꝰ: Leuate in
excelſum oculos vr̃os· et videte
quis creauit hec. Qui educit in
numero miliciã eorũ: et omnes
ex noĩe vocat. Pre multitudi-
ne fortitudinis et roboris vir-
tutiſq; eius: neq; vnũ reliquũ
fuit. Quare dicis iacob et loq̃-
ris iſrahel· abſcondita eſt via
mea a dño: ⁊ a deo meo iudiciũ
meũ trãſiuit: Nũquid neſcis:
aut nõ audiſti: Deus ſempiter-
nus dñs: q̃ creauit terminos terre:
et non deficiet neq; laborabit:
nec eſt ĩueſtigatio ſapiẽtie eiꝰ.
Qui dat laſſo virtutẽ: et hiis q̃
non ſunt: fortitudinẽ et robur
multiplicat. Deficiẽt pueri ⁊ la-
borabũt: ⁊ iuuenes in infirmi-
tate cadent. Qui autẽ ſperant in
dño mutabunt fortitudinẽ: aſ-
ſumẽt pennas ſicut aquile· cur-
rent et non laborabũt: ambu-
labũt et nõ deficiẽt. XLI

Taceãt ad me inſule: et gẽ-
tes mutẽt fortitudinẽ. Accedãt
⁊ tunc loquãtur: ſimul ad iudi-
ciũ ꝓpinquẽmꝰ. Quis ſuſcitauit
ab oriente iuſtũ: vocauit eũ ut
ſequeretur ſe: Dabit ĩ cõſpectu eiꝰ
gentes: ⁊ reges obtinebit. Da-
bit q̃ſi puluerẽ gladio eiꝰ: ſicut
ſtipulã vẽto raptã arcui eius.
Perſequetur eos: trãſibit ĩ pace:
ſemita in pedibꝰ eiꝰ nõ appare-

bit· Quis hec opatus ē et fecit:
uocās generacōnes ab exordi-
o: Ego dn̄s: p̄m⁹ et nouiſſim⁹
ego ſum· Viderunt inſule· et ti-
muerūt: extrema ṫre obſtupue-
rūt appropinq̄uerūt: et acceſſe-
runt· Vnuſquiſq; p̱ximo ſuo
auxiliat᷑: ⁊ frī ſuo dicet cōforta-
re· Cōfortabit faber erarius p̱-
cutiēs malleo eum qui cudebat
tūc tp̄is dicens: glutino bonū
eſt: ⁊ ꝯfortabit eū clauis ut nō
moueat᷑· Et tu iſrl̄ ſerue me⁹:
iacob quē elegi: ſemē abrahā
amici mei· in quo app̄hendi te·
Ab extremis ṫre et a lōginquiſ
eius uocaui te: et dixi tibi· Ser-
uus meus es tu: elegi te et non
abieci te· Ne timeas quia tecū
ego ſum: ne declines: quia ego
deus tuus· Cōfortaui te ⁊ auxi-
liatus ſum tibi: ⁊ ſuſcepit te dex-
tera iuſti mei· Ecce confūdent᷑ et
erubeſcēt om̄es q̄ pugnāt adu̅-
ſum te· Erūt q̄ſi nō ſint: et peri-
būt viri q̄ cōtradicūt tibi· Que-
res eos ⁊ non inuenies viros re-
belles tuos: et erūt quaſi non
ſint et ueluti cōſumptio homi-
nis bellātis aduēſum te: q̄a ego
dn̄s de⁹ tu⁹ app̄hendēs manū
tuam dicenſq; tibi· Ne timeas:
ego adiuui te· Noli timere uer-
mis iacob: qui mortui eſtis ex
iſrahel· Ego auxiliat⁹ ſum tui
dicit dn̄s: ⁊ redemptor tuus ſanc-
tus iſrl̄· Ego poſui te q̄ſi plau-
ſtrū triturās nouū: habens ro-
ſtra ſerrātia· Et triturabis mō-
tes et cōminues: ⁊ colles quaſi
puluerē pones· Ventilabis eoſ
et uentus tollet ⁊ turbo diſper-
get eos: et tu exultabis in dn̄o:
in ſancto iſrl̄ letaberis· Egeni
et pauperes querūt aquas ⁊ nō
ſunt: lingua eoꝝ ſiti aruit· Ego
dn̄s exaudiā eos· deus iſrahel:
nō derelinquā eos· Aperiā in
ſupinis collibꝫ flumina: et in
medio campoꝝ fontes· Ponā
deſertū in ſtagna aquaꝝ: ⁊ ter-
ram in uiam in riuos aquaꝝ·
Dabo in ſolitudinem cedrū: ⁊
ſpinam ⁊ mirtū ⁊ lignū oliue·
Ponā ī deſerto abietem ulmū
⁊ buxū ſimul ut uideāt et ſciāt et
recogitēt ⁊ itelligāt pariṫ: quia
man⁹ dn̄i fecit h̄: et ſanct⁹ iſrl̄
creauit illud· Prope facite iudi-
ciū vr̄m dicit dn̄s: afferte ſi qd̄
forte habetis dixit rex iacob·
Accedāt: et nūcient nobis que-
cunq; uentura ſunt· Priora q̄
fuerūt nūciate: et ponem⁹ cor
nr̄m et ſciem⁹: nouiſſima eorū
et que uentura ſūt indicate no-
bis· Anūciate q̄ uentura ſunt
in futurū: ⁊ ſciemus q̄a dij voſ
eſtis· Bene quoq; aut male ſi
poteſtis facite: et loquamur et
videamus ſimul· Ecce vos eſtiſ
ex nichilo: et op⁹ vr̄m ex eo qd̄

non eſt · Abominatio eſt q̄ ele-
git vos · Suſcitaui ab aq̄lone:
et veniet ab ortu ſolis · Vocauit
nomē meū : et adducet magiſ-
trat⁹ q̄ſi lutū : et velut plaſtes
cōculcās humū · Quis annūci-
auit ab exordio ut ſciam⁹ : ⁊ a
principio ut dicam⁹ iuſtus es?
Non eſt neq; ānūcians neq; p̄-
dicans: neq; audiēs ſermones
veſtros · Primus ad ſyon dicet
ecce aſſum: ⁊ iheruſalē euange-
liſtā dabo · Et vidi: et non erat
neq; ex iſtis quiſq; q̄ iniret cōſi-
liū et interrogat⁹ rñderet verbū ·
Ecce omnes iniuſti: ⁊ vana opa
eoꝝ: vent⁹ ⁊ ināe ſimulacra eoꝝ ·

Ecce ſeruus me⁹ XLII
ſuſcipiā eū: electus meus:
cōplacuit ſibi in illo aīa mea ·
Dedi ſpiritū meū ſup eū: iudici-
um gētib; pferet · Non clama-
bit neq; accipiet pſonā: nec au-
dietur vox ei⁹ foris · Calamū q̄ſ-
ſatū nō cōteret: ⁊ linū fumigās
nō extinguet · In veritate educet
iudiciū: non erit triſtis neq; tur-
bulentus donec ponat in terra
iudiciū: et legem eius inſule ex-
pectabunt · Hec dicit dn̄s deus
creās celos et extendens eos: fir-
mans trām ⁊ que germināt ex
ea: dans flatū pplo qui eſt ſup
trām · et ſpiritū calcātib; eam ·
Ego dn̄s vocaui te in iuſticia:
et apphendi manū tuā: ⁊ ſerua-
ui te · Et dedi te in fedus ppli · in
lucē gentiū: ut aperires oculos
cecoꝝ et educeres de cōcluſione
vinctū: de domo carceris ſeden-
tes in tenebris · Ego dn̄s: hoc ē
nomē meū · gloriā meā alteri
nō dabo: ⁊ laudē meā ſculptili-
bus · Que pma fuerūt ecce vene-
rūt : noua q; ego ānūcio: āteq;
oriātur audita vobis faciam ·
Cātate dn̄o cāticū nouū: laus
ei⁹ ab extremis tre · Qui deſcen-
ditis in mare et plenitudo eius
inſule et habitatores eaꝝ · Sub-
leuet deſertū ⁊ ciuitates ei⁹ : ī do-
mib; habitabit cedar · laudate
habitatores petre: de vtice mō-
tiū clamabūt · Ponēt dn̄o glo-
riam: et laudē ei⁹ in inſulis nū-
ciabūt · Dn̄s ſicut fortis egredi-
etur: ſicut vir pliator ſuſcitabit
zelū · Vociferabit et clamabit:
ſup inimicos ſuos cōfortabit ·
Tacui · ſemp ſilui: patiēs fui: ſi-
cut parturiēs loquar · Diſſipa-
bo et abſorbebo ſimul: deſertos
faciā mōtes et colles: et omne
gramen eoꝝ exſiccabo · Ponā
flumina in inſulas: et ſtagna
arefaciā · Et ducā cecos in viā
quā neſciūt: et in ſemitis quas
ignorauerūt ābulare eos faci-
am · Ponā tenebras corā eis ī
lucem: et praua ī recta · Hec ver-
verba feci eis: et nō dereliq̄ eos ·
Cōuerſi ſūt retrorſū · Cōfundā-

tur cõfuſione ꝗ cõfidũt in ſcul-
ptili: qui dicũt cõflatili vos dij
nr̃i. Surdi audite: et ceci intue-
mini ad videndũ. Quis cecꝰ ni-
ſi ſeruus meus: et ſurdus niſi
ad quem nuncios meos miſi?
Quis cecus: niſi qui venũdatꝰ
ē? Et q̃s cecus: niſi ſeruus dn̄i?
Qui vides m̄lta: nõne cuſtodi-
es? Qui apertas habes aures:
nõne audies? Et dn̄s voluit ut
ſanctificaret eum ⁊ magnifica-
ret legem et extolleret: ipſe autẽ
pp̄ls direptus et vaſtatus. La-
queus iuuenũ om̄es ſimul: et
in domibꝫ carcerꝫ abſcõditi ſũt.
Facti ſunt in rapinã nec ē qui
eruat: in direptionẽ: nec eſt qui
dicat redde. Quis eſt in vobis q̃
audiat hoc attendat et auſcul-
tet futura? Quis dedit in direpti-
onem iacob. et iſrahel vaſtan-
tibꝫ? Nõne dn̄s ipſe cui peccaui-
mus? Et noluerũt in vijs eius
ambulare: nõ audierũt legem
eius. Et effudit ſup eum indig-
nationẽ furoris ſui et forte bel-
lum: ⁊ cõbuſſit eum in circuitu
et nõ cognouit: et ſuccendit eũ
et non intellexit. XLIII

Et nũc hec dicit dn̄s creãs
te iacob: et formãs te iſrl̄.
Noli timere q̃a redemi te: et vo
caui te noĩe tuo. Meꝰ es tu. Cũ
tranſieris per aquas tecũ ero:
et flumĩa nõ operient te. Cum
ambulaueris in igne nõ cõbu-
reris: et flãma nõ ardebit in te:
q̃a ego dn̄s deus tuus ſanctus
iſrahel ſaluator tuus. Dedi ꝓ-
piciationẽ tuã egiptũ: et ethio-
piam ⁊ ſaba pro te. Ex quo ho-
norabilis factꝰ es ĩ oculis meiſ
et glorioſus: ego dilexi te. Et
dabo hoĩes pro te: et ppl̄os ꝓ
aĩa tua. Noli timere: q̃a ego te-
cum ſum. Ab oriente adducã
ſemen tuũ: et ab occidẽte cõgre-
gabo te. Dicam aquiloni da:
et auſtro. noli ꝓhibere. Affer fi-
lios meos de lõginquo: ⁊ filiaſ
meas ab extremis t̃re. Et om̄em
qui inuocat nomẽ meũ: in glo-
riam meã creaui eũ: formaui
eũ ⁊ feci eũ. Educ foras pp̄lm ce-
cum ⁊ oculos habentẽ: ſurdũ.
et aures ei ſunt. Omnes gẽtes
cõgregate ſunt ſimul: et collecte
ſunt tribus. Quis in vobis an-
nũciet iſtud: ⁊ que prima ſunt
audire nos faciet? Dent teſtes e-
oꝝ et iuſtificent̃: et audiãt et di-
cant. Vere vos teſtes mei dicit
dn̄s: et ſeruus meus quẽ elegi:
ut ſciatis et credatis michi. ⁊ in-
telligatis q̃a ego ipſe ſum. An-
te me nõ eſt formatus deus: et
poſt me nõ erit. Ego ſum ego
ſum dn̄s: et nõ ē abſq; me ſal
uator. Ego annũciaui ⁊ ſalua-
ui: auditũ feci: et nõ fuit in vo-
bis alienus. Vos teſtes mei di-

cit dn̄s: et ego deus. Et ab inici-
o ego ipe: ⁊ nō eſt qui de manu
mea eruat. Operabor: ⁊ q̄s auer-
tet illud? Hec dicit dn̄s redemp-
tor veſter ſanct⁹ iſrahel. Prop-
ter vos emiſi in babilonē: ⁊ de-
traxi vectes vniūſos: et chalde-
os in navibꝫ ſuis gloriantes.
Ego dn̄s ſanctus veſter: creās
iſrahel: rex veſter. Hec dicit dn̄s
qui dedit in mari viā: et in aq̄s
torrētibꝫ ſemitam. Qui eduxit
quadrigā et equū: agmē et ro-
buſtū. Simul obdormierūt nec
reſurgent: cōtriti ſunt q̄ſi linū:
et extincti ſūt. Ne memineritis
priorꝫ: ⁊ antiqua ne intueamīi.
Ecce ego facio nova. ⁊ nūc ori-
entᷣ: vtiqꝫ cognoſceris ea. Po-
nam in deſerto viam: et ī invio
flumīa. Et glorificabit me beſ-
tia agri: dracones ⁊ ſtruciones:
q̄a dedi in deſerto aquas. flumi-
na ī īvio: ut darem potū ppl̄o
meo electo meo. Populū iſtū
formavi michi: laudē meā nar-
rabit. Nō me invocaſti iacob:
nec laboraſti ī me iſrahel. Nō
obtuliſti michi arietē olocauſti
tui: ⁊ victimis tuis non glorifi-
caſti me. Nō te ſeruire feci ī ob-
latione: nec laborē tibi p̄bui ī
thure. Nō emiſti michi argento ca-
lamū: et adipe victimarꝫ tuarꝫ
nō inebriaſti me. Verūtamen
ſeruire me feciſti in peccatis tu-
is: p̄buiſti michi laborē in ini-
q̄tatibꝫ tuis. Ego ſum. ego ſū
ipſe. q̄ deleo iniq̄tates tuas ꝓpt
me: et peccatorū tuorꝫ nō recorda-
bor. Reduc me in memoriā et
iudicemur ſimul: narra ſi q̄d
habes ut iuſtificeris. Pater tu⁹
primus peccauit: ⁊ interpretes
tui p̄uaricati ſunt in me. Et cō-
taminavi p̄ncipes ſctōs: dedi
ad interfectionē iacob: et iſrahel
in blaſphemiam. XLIIII

Et nunc audi iacob ſerue
meus: et iſrl̄ quē elegi.
Hec dicit dn̄s faciens ⁊ formās
te: ab utero auxiliator tu⁹. No-
li timere ſerue me⁹ iacob: et rec-
tiſſime quē elegi. Effundā enī
aquas ſup ſitientem: ⁊ fluenta
ſup aridā. Effundā ſpiritū me-
um ſup ſemen tuū: et benedicti-
onem meā ſup ſtirpem tuā: et
germinabūt inter herbas qua-
ſi ſalices iuxta p̄terfluētes aq̄s.
Iſte dicet domini ego ſum: et ille
vocabit in nomine iacob. Et
hic ſcribet manu ſua dn̄o: ⁊ in
noīe iſrahel aſſimilabit. Hec
dicit dn̄s rex iſrahel ⁊ redēptor
eius: dn̄s exercituū. Ego p̄mus
et ego nouiſſimus: ⁊ abſqꝫ me
nō eſt deus. Quis ſilis mei: Vo-
cet et annunciet: ⁊ ordinē expo-
nat michi. Ex quo conſtitui mi-
chi ppl̄m antiquū: ventura ⁊ q̄
futura ſunt annūcient eis. Noli-

te timere: neqȝ cõturbemini. Ex
tunc audire te feci: ⁊ annuncia-
ui. Vos eſtis teſtes mei. Nuq̄d
eſt deus abſqȝ me. et formator
quẽ ego non nouerim: Plaſte
ydoli om̄es nichil ſunt: ⁊ amã
tiſſima eoꝝ nõ ꝓderunt eis. Ip-
ſi ſunt teſtes eoꝝ. q̄a nõ vident
neqȝ intelligũt: ut ꝯfundãtur.
Quis formauit deũ: ⁊ ſculptile
ꝯflauit ad nichil utile: Ecce oẽs
participes eius ꝯfundẽtur. Fa-
bri eñ ſunt ex hoĩbȝ. Cõueni-
ent om̄es ſtabũt et pauebũt: ⁊
cõfundent̃ ſimul. Faber ferra-
rius lima opatus ẽ: in prunis
et in malleis formauit illud: ⁊
opatus eſt ĩ brachio fortitudi-
nis ſue. Eſuriet et deficiet: non
bibet aquã et laſſeſcet. Artifex
lignarius extendit normã: for-
mauit illud in runcina. Fecit il-
lud in angularibȝ: ⁊ in circino
tornauit illud: ⁊ fecit ymaginẽ
viri q̄ſi ſpecioſum hoĩem habi-
tãtem ĩ domo. Succidit cedros
tulit ilicem et quercũ q̄ ſteterat
inter ligna ſaltus. Plãtauit pi-
num quam pluuia nutriuit: ⁊
facta eſt hoĩbȝ in focũ. Sũp-
ſit ex eis et calefactus eſt: et ſuc-
cendit ⁊ coxit panes: de reliquo
autẽ opatus eſt deũ et adorauit:
fecit ſculptile. et curuatus ẽ an-
te illud. Mediũ ei⁹ cõbuſſit ig-
ni: de medio eius carnes coxit.

Comedit pulmentũ ⁊ ſaturat⁹
eſt: et calefact⁹ eſt et dixit. Vah
calefactus ſum: vidi focũ. Reli-
quũ autẽ eius. deũ fecit ⁊ ſculpti-
le ſibi. Curuatur ante illud: et
adorat illud et obſecrat dicẽs.
Libera me: q̄a deus meus es tu.
Neſcierũt neqȝ itellexerũt. Ob-
liti eñ ſunt ne videant oculi eo-
rum: et ne intelligãt corde ſuo-
rum. Nõ recogitãt in mente ſua: ne-
qȝ cognoſcũt neqȝ ſentiũt ut di-
cant. Medietatẽ eius combuſſi
igni: et coxi ſup carbones eius
panes. Coxi carnes et comedi:
et de reliquo ei⁹ ydolũ faciam:
Ante truncũ ligni ꝓcidã: Pars
eius cinis eſt. Cor inſipiẽs ado-
rauit illud: et nõ liberauit ani-
mam ſuã: neqȝ dicit forte men-
daciũ eſt in dextera mea. Memẽ-
to hoꝝ iacob et iſrahel: qm̄ ſer-
uus meus es tu. Formaui te:
ſeruus meus es tu. Iſrahel nõ
obliuiſcaris mei. Deleui ut nu-
bem iniquitates tuas: et qua-
ſi nebulã peccata tua. Reuerte-
re ad me: qm̄ redemi te. Lauda-
te celi qm̄ miſcdiam fecit domi-
nus: iubilate extrema terre. Re-
ſonate mõtes laudationẽ: ſal-
tus ⁊ omne lignũ eius. Qm̄ re-
demit dñs iacob: et iſrahel glo-
riabitur. Hec dicit dñs redemp-
tor tuus: et formator tuus ex
utero. Ego dñs faciẽs omnia:

extendens celos ſolus. Stabili-
ens terram ⁊ nullus mecū: irrita
faciens ſigna divinorum: et ario-
los in furorē vertēs. Convertens
ſapiētes retrorſū: ⁊ ſcientiam eorum
ſtultā faciens. Suſcitās verbū
ſervi ſui: et cōſiliū nunciorum ſu-
orū cōplēs. Qui dico ieruſalem ha-
bitaberis: et civitatibus iuda.
edificabimini: ⁊ deſerta eius ſuſci-
tabo. Qui dico profundo deſo-
lare: et flumina tua arefaciam.
Qui dico cyro paſtor meus es:
et omnem voluntatē meā comple-
bis. Qui dico ieruſalem edificabe-
ris: ⁊ templo fūdaberis.
Hec dicit dominus XLV
criſto meo cyro cuius apprehēdi
dexterā ut ſubiciā ante faciē eius
gentes: et dorſa regū vertā. Et
aperiā corā eo ianuas: ⁊ porte
nō claudentur. Ego ante te ibo:
et glorioſos terre humiliabo.
Portas ereas cōterā: et vectes
ferreos cōfringā. Et dabo tibi
theſauros abſcōditos ⁊ archa-
na ſecretorum: ut ſcias quia ego do-
minus qui voco nomen tuū deus
iſrahel: propter ſervū meū iacob
et iſrael electū meū. Et vocavi te
nomine tuo: aſſimilavi te: et non
cognoviſti me. Ego dominus ⁊ nō
eſt amplius. Extra me nō eſt deus.
Accinxi te ⁊ nō cognoviſti me:
ut ſciāt hii qui ab ortu ſolis ⁊
qui ab occidente quoniam abſq; me
non eſt deus. Ego dominus et nō eſt
alter: formans lucē ⁊ creans te-
nebras: faciēs pacē ⁊ creās ma-
lū. Ego dominus faciēs omnia hec. Ro-
rate celi deſuper et nubes pluant
iuſtū: aperiatur terra ⁊ germinet ſal-
vatorem: ⁊ iuſticia oriatur ſimul.
ego dominus creavi eū. Ve qui cōtra-
dicit fictori ſuo: teſta de ſami-
js terre. Numquid dicet lutum fi-
gulo ſuo quid facis: et opus tu-
um abſq; manibus eſt. Ve qui dicit
patri quid generas: ⁊ mulieri quid
parturis. Hec dicit dominus ſanctus
iſrahel: plaſtes eius. Ventura
interrogate me: ſuper filios meos
⁊ ſuper opus manuū mearum mā-
date michi. Ego feci terram: ⁊ ho-
minem ſuper eam creavi. Ego ⁊
manus mee tetenderūt celos: ⁊
omni milicie eorum mādavi. Ego
ſuſcitavi eum ad iuſticiā: ⁊ omnes
vias eius dirigā. Ipſe edificabit
civitatem meā: ⁊ captivitatem
meā dimittet nō in precio neq;
in muneribus: dicit dominus deus ex-
ercituū. Hec dicit dominus. Labor e-
gipti et negociatio ethiopie et
ſabaim viri ſublimes ad te trā-
ſibūt ⁊ tui erūt: ⁊ poſt te ambu-
labūt. Vincti manicis pergent:
et te adorabūt teq; deprecabūtur.
Tantū in te eſt deus: et nō eſt de-
us abſq; te. Vere tu es deus ab-
ſcōditus: deus iſrahel ſalvator.
Confuſi ſunt et erubuerūt omnes

ſimul: abierũt in cõfuſione fa-
bricatores errorũ. Iſrl' ſaluatus
eſt in dño ſalute eterna. Nõ cõ-
fundemini et nõ erubeſcetis uſ-
q; in ſeculũ ſeculi: q̃a hec dicit
dñs creans celos. Ipſe deus for-
mans terram et faciens eã: ipſe
plaſtes eius. Nõ in vanũ crea-
uit eã: ut habitaretur formauit e-
am. Ego dñs: et nõ eſt alius.
Nõ in abſcondito locutus ſũ:
in loco terre tenebroſo. Nõ dixi
ſemini iacob fruſtra: q̃rite me.
Ego dñs loquens iuſticiã: an-
nunciãs recta. Congregamini
et venite: et accedite ſimul qui
ſaluati eſtis ex gentibz. Neſcie-
rũt qui leuant ſignũ ſculpture
ſue: et rogãt dñm nõ ſaluan-
tem. Annũciate et venite: et cõ-
ſiliamini ſimul. Quis auditũ
fecit hoc: Ab inicio ex tũc p̃dixi il-
lud. Nũquid non ego dñs: et
nõ eſt ultra deus abſq; me: De-
us iuſtus et ſaluãs nõ eſt p̃ter
me. Cõuertimini ad me et ſalui
eritis omnes fines terre: q̃a ego
deus et nõ eſt alius. In memetip-
ſo iuraui. egredietur de ore meo
iuſticie verbũ. et nõ reuertetur:
q̃a michi curuabũt oĩa genu:
et iurabit omĩs lingua. Ergo
in dño dicet. Mee ſunt iuſticie
et imperiũ. Ad eum venient: et cõ-
fundentur omnes qui repugnãt ei.
In dño iuſtificabitur et laudabi-
tur omne ſemẽ iſrl'. XLVI
Conflatus eſt bel cõtritus
eſt nabo: facta ſunt ſimu-
lacra eorum beſtiis et iumẽtis.
Onera nr̃a graui pondere uſq;
ad laſſitudinem cõtabuerũt: et
contrita ſunt ſimul. Nõ potue-
runt ſaluare portãtem: et aĩa eo-
rum in captiuitatem ibit. Au-
dite me domus iacob: et omne
reſiduũ domus iſrl'. Qui porta-
mini a meo utero: q̃ geſtamini
a mea vulua. Uſq; ad ſenectã
ego ipſe: et uſq; ad canos ego
portabo. Ego feci et ego ferã:
et ego portabo et ſaluabo. Cui
aſſimilaſtis me et adequaſtis:
et cõparaſtis me et feciſtis ſimi-
lem: Qui cõfertis aurũ de ſaccu-
lo: et argẽtum ſtatera pondera-
tis. Cõducẽtes artificem ut faci-
at deum: et procidunt et adorãt.
Portãt illũ in humeris geſtã-
tes: et ponentes in loco ſuo. Et
ſtabit: ac de loco ſuo non mo-
uebitur. Sed et cũ clamauerint
ad eum non audiet: de tribula-
tione nõ ſaluabit eos. Memẽ-
tote iſtud et cõfundamini: redite
p̃uaricatores ad cor. Recorda-
mini p̃oris ſeculi quĩ ego ſum
deus et non eſt ultra deus: nec eſt
ſimilis mei annũciãs ab exor-
dio nouiſſimũ: et ab inicio que
necdũ facta ſũt. Dicens. conſi-
liũ meũ ſtabit: et omĩs volun-

tas mea fiet. Vocās ab oriēte
iuſtū: et de terra lōginqua virū vo-
luntatis mee. Et locut⁹ ſum et
adducā illud: creaui et faciam
illud. Audite me duro corde: q̄
lōge eſtis a iuſticia. Prope fe-
ci iuſticiā meā: nō elōgabitur:
et ſalus mea nō morabit̄. Da-
bo ī ſyon ſalutē: et iſraheli glo-
riam meam XLVII

Deſcende: ſede ī puluere vir-
go filia babylon: ſede in
terra. Nō eſt ſoliū filie caldeoꝝ:
q̄a vltra nō vocaberis mollis
et tenera. Tolle mollā et mole
farinā: denuda turpitudinē tu-
am. Diſcooperi humerū: reue-
la crura: tranſi flumina. Reue-
labit̄ ignominia tua: et videbi-
tur obprobriū tuū. Vltionem
capiam: et nō reſiſtet michi ho-
mo. Redemptor noſter dn̄s ex-
ercituū: nomen illi⁹ ſanctus iſ-
rahel. Sede tacēs et intra in te-
nebras filia chaldeoꝝ: q̄a non
vocabeis vltra domina regno-
rum. Irat⁹ ſum ſup ppl'm meū:
cōtaminaui hereditatē meam.
Et dedi eos in manu tua: nō po-
ſuiſti eis miſcdias. Super ſenē
aggrauaſti iugū tuū valde: et
dixiſti. In ſempiternū ero dn̄a.
Nō poſuiſti hec ſup cor tuū: ne-
q; recordata es nouiſſimi tui.
Et nūc audi h̄ delicata. et habi-
tans cōfidenter: q̄ dicis in corde
tuo ego ſum: et non ē p̄ter me
amplius. Nō ſedebo vidua: et
ignorabo ſterilitatem. Venient
tibi duo hec ſubito in die vna:
ſterilitas et viduitas. Vniūſa
venerunt ſup te propter multi-
tudinē maleficioꝝ tuoꝝ: et ꝓpt
duriciā incantatoꝝ tuoꝝ vehe-
mentem. Et fiduciā habuiſti in
malicia tua: et dixiſti. Nō ē qui
videat me. Sapiēcia tua et ſciē-
cia tua hec decepit te. Et dixiſti ī
corde tuo. Ego ſum: et p̄ter me
nō eſt altera. Veniet ſup te ma-
lum. et neſcies ortū ei⁹: et irruet
ſup te calamitas quā nō pote-
ris expiare. Veniet ſup te repē-
te miſeria quā neſcies. Sta cū
incātatorib; tuis et cū multitu-
dine maleficioꝝ tuoꝝ in quib;
laboraſti ab adoleſcentia tua:
ſi forte q̄d ꝓſit tibi: aut ſi poſſis
fieri fortior. Defeciſti in m̄titu-
dine ɔſilioꝝ tuoꝝ. Stent et ſal-
uent te augures celi qui cōtem-
plabant̄ ſydera et ſupputabāt
menſes: ut ex eis annūciarent
ventura tibi. Ecce facti ſunt q̄ſi
ſtipula: ignis combuſſit eos.
Non liberabūt animā ſuā de
manu flāme: non ſunt prune
quib; caleſiant: nec focus ut ſe-
deāt ad eū. Sic facta ſunt tibi:
in quibuſcumq; laboraueras.
Negociatores tui ab adoleſcen-
tia tua: vnuſquiſq; in via ſua

errauerūt: non ē qui ſaluet te·
Audite hec domus XLVIII
iacob q̄ uocamini nomi-
ne iſrl̄ et de aquis iuda exiſtis:
qui iuratis in noīe dn̄i· et dei iſ-
rahel recordamīi: nō in ueritate
neq; in iuſticia· De ciuitate enī
ſancta uocati ſunt: et ſup deū
iſrl̄ cōſtabiliti ſunt· Dn̄s exerci-
tuum nomē eiꝰ· Priora ex tūc
annūciaui et ex ore meo exierūt:
⁊ audita feci ea: repente opatuſ
ſum et uenerūt· Sciui enī quia
durus es tu: ⁊ neruus tuus fer-
reus: ceruix tua ⁊ frōs tua erea·
Predixi tibi ex tunc: anteq̄ ue-
nirent indicaui tibi: ne forte di-
ceres ydola mea fecerunt hec: ⁊
ſculptilia mea et ꝯflatilia mea
mandauerūt iſta· Que audiſti
uide oīa· Vos aūt nō annunci-
aſtis· Audita feci tibi noua ex
tunc: et conſeruata que neſcis·
Modo creata ſunt et nō ex tūc:
et ante diem: ⁊ non audiſti ea:
ne forte dicas ecce cognoui ea·
Neq; audiſti neq; cognouiſti:
neq; ex tunc apta eſt auris tua·
Scio enī q̄a preuaricās p̄uari-
caberis: et trāſgreſſorē ex utero
uocaui te· Propter nomē meū
longe faciā furorē meū: et lau
de mea infrenabo te ne intereas·
Ecce excoxi te ſed non quaſi ar-
gentū: elegi te in camino pau-
ptatis· Propt̄ me ꝓpter me fa-
ciā· ut nō blaſphemer: ⁊ glori-
am meā alteri nō dabo· Audi
me iacob: ⁊ iſrl̄ quē ego uoco·
Ego ipſe: ego primus ⁊ ego no-
uiſſimus· Manus quoq; mea
fundauit t̄ram: et dextera mea
menſa eſt celos· Ego uocabo e-
os: ⁊ ſtabūt ſimul· Congrega-
mini oīes uos ⁊ audite· Quiſ
de eis annunciauit hec: Dn̄s di-
lexit eū: faciet uoluntatē ſuā in
babilone: ⁊ brachiū ſuū ī chal-
deis· Ego ego locutus ſum et
uocaui eum: adduxi eum: et di-
recta ē uia eiꝰ· Accedite ad me:
et audite hoc· Nō a p̄ncipio in
abſcōdito locutꝰ ſum· Ex tem-
pore anteq̄ fierent ibi eram: et
nūc dn̄s deus redemptor tuus
ſanctus iſrahel· Ego dn̄s deus
tuus docēs te utilia: gubernās
te in uia qua ambulas· Vtinā
attendiſſes mādata mea· Fac-
ta fuiſſet ſicut flumē pax tua: ⁊
iuſticia tua ſicut gurgites ma-
ris· Et fuiſſet q̄ſi harena ſemen
tuū: et ſtirps uteri tui ut lapilli
eius· Non interiſſet ⁊ non fuiſ-
ſet attritū nomē eiꝰ a facie me-
a· Egredimini de babilone: fu-
gite a chaldeis· In uoce exulta-
tionis ānunciate: auditum fa-
cite hoc: et ferte illud uſq; ad ex-
trema terre· Dicite· Redemit do-
minus ſeruū ſuū iacob· Non
ſitierūt in deſerto cum educeret

eos· Aquã de petra ꝑduxit eis:
et ſcidit petrã ⁊ fluxerunt aque·
Non eſt pax impijs dicit dñs·

XLIX

Audite inſule: ⁊
attendite ppli de lõge· Dñs
ab utero vocauit me: de ventre
mrĩs mee recordatꝰ eſt nominis
mei· Et poſuit os meũ q̃ſi gla-
diũ acutũ: ĩ umbra manꝰ ſue
protexit me: et poſuit me ſicut
ſagittã electã· In pharetra ſua
abſcõdit me: ⁊ dixit michi· Ser-
uus meus es tu iſrl': quia in te
glorificabor· Et ego dixi· Inua-
cuũ laboraui: ſine cauſa et va-
ne fortitudinẽ meã cõſumpſi·
Ergo iudiciũ meũ cũ dño: et o-
pus meũ cum deo meo· Hec di-
cit dñs formãs me ex utero ſer-
uũ ſibi: ut reducã iacob ad eũ:
⁊ iſrahel ad eũ cõgregabit᷑· Et
glorificatus ſum in oculis do-
mini: et deus meus factus ẽ for-
titudo mea· Et dixit· Parũ ẽ ut
ſis michi ſeruus ad ſuſcitãdas
tribꝫ iacob: et feces iſrl' cõuertẽ-
das· Ecce dedi te in lucẽ gentiũ:
ut ſis ſalus mea uſqꝫ ad extre-
mũ t̃re· Hec dicit dñs· redemp-
tor iſrahel· ſanctus eius: ad cõ-
temptibilẽ aĩam ad abomina-
tam gentẽ ad ſeruũ dñoꝝ· Re-
ges videbunt ⁊ cõſurgent ꝑnci-
pes: ⁊ adorabũt ꝓpter dñm q̃a
fidelis eſt: et ſanctũ iſrl' q̃ elegit
te· Hec dicit dñs· In tempe pla-
cito exaudiui te: ⁊ in die ſalutis
auxiliatus ſum tui· Et ſeruaui
te ⁊ dedi te in fedus ppli· ut ſuſci-
tares t̃ram et poſſideres heredi-
tates diſſipatas: ut diceres hijs
q̃ vincti ſunt exite: ⁊ hijs qui in
tenebris reuelamini· Sup vias
paſcent᷑: et in omnibus planis
paſcua eoꝝ· Nõ eſurient neqꝫ ſi-
tient: ⁊ non pcutiet eos eſtus ⁊
ſol: quia miſerator eoꝝ reget e-
os· et ad fõtes aquaꝝ potabit
eos· Et ponã om̃es mõtes me-
os in viam: et ſemite mee exal-
tabunt᷑· Ecce iſti de lõge venient:
et ecce illi ab aquilone et mari:
et iſti de terra auſtrali· Laudate
celi et exultet t̃ra: iubilate mon-
tes laudẽ: q̃a cõſolatus eſt dñs
pplm ſuũ· et pauperũ ſuorum
miſerebit᷑· Et dixit ſyon· Dereli-
quit me dñs: ⁊ dñs oblitus eſt
mei· Numquid obliuiſci poteſt
mulier infãtem ſuum: ut non
miſereat᷑ filio uteri ſui: Et ſi illa
oblita fuerit: ego tamẽ nõ ob-
liuiſcar tui· Ecce ĩ manibꝫ meis
deſcripſi te: muri tui corã oclis
meis ſemper· Venerũt ſtructo-
res tui: deſtruẽtes te ⁊ diſſipãtes·
a te exibũt· Leua ĩ circuitu ocu-
los tuos ⁊ vide: oẽs iſti ꝯgrega-
ti ſunt: venerũt tibi· Viuo ego
dicit dñs: q̃a omĩbꝫ hijs velut
ornamẽto veſcieris: et circũda-
bis tibi eos quaſi ſpõſa· Quia

deſerta tua et ſolitudines tue et
terra ruine tue nūc anguſte erūt
pre habitatoribꝫ: et lōge fuga-
buntur q̄ abſorbebāt te. Adhuc
dicent in auribꝫ tuis filij ſterili-
tatis tue. Anguſtus ē michi lo-
cus: fac ſpaciū michi ut habitē.
Et dices in corde tuo. Quis mi-
chi genuit iſtos? Ego ſterilis et
nō pariens trāſmigrata ⁊ cap-
tiua: et iſtos q̄s enutriuit? Ego
deſtituta ⁊ deſolata: et iſti ubi h
erāt? Hec dicit dn̄s deus. Ecce le-
uabo ad gentes manū meam
⁊ ad pplos exaltabo ſignū me-
um. Et afferēt filios tuos in ul-
nis: ⁊ filias tuas ſup humeros
portabūt. Et erūt reges nutri-
cij tui: ⁊ regīe nutrices tue. Vul-
tu in terra dimiſſo adorabūt te: ⁊
puluerē pedū tuoꝝ lingent. Et
ſcies q̄a ego dn̄s: ſup quo nō
confūdentur qui expectāt eū. Nū-
quid tolletur a forti preda: aut
qd̄ captū fuerit a robuſto ſaluū
eſſe poterit? Quia hec dicit dn̄s.
Equidē et captiuitas a forti tol-
letur: ⁊ qd̄ ablatum fuerit a ro-
buſto ſaluabitur. Eos vero q̄ iu-
dicauerūt te ego iudicabo: ⁊ fi-
lios tuos ego ſaluabo. Et ciba-
bo hoſtes tuos carnibꝫ ſuis: ⁊
quaſi muſto ſanguine ſuo in-
ebriabūtur. Et ſciet om̄is caro
q̄a ego dn̄s ſaluās te: et redēp-
tor tuus fortis iacob. L

Hec dicit dn̄s. Quis eſt hic
liber repudij mr̄is veſtre:
quo dimiſi eam? Aut quis eſt
creditor me⁹: cui vendidi vos?
Ecce in iniq̄tatibꝫ vr̄is venditi
eſtis ⁊ in ſceleribꝫ veſtris dimiſi
matrē vr̄am: q̄a veni et nō erat
vir: vocaui ⁊ nō erat q̄ audiret.
Nūqd abbreuiata et paruula
facta ē manus mea ut nō poſ-
ſim redimere: aut nō eſt in me
virtus ad liberandū? Ecce in in-
crepatione mea deſertū faciam
mare: ponā flumina in ſiccum.
Cōputreſcēt piſces ſine aqua:
et morientur in ſiti. Induā celos
tenebris: ⁊ ſaccū ponam operi-
mentū eoꝝ. Dn̄s dedit michi li-
guā eruditā: ut ſciā ſuſtentare
eum qui laſſus ē verbo. Erigit
mane. mane erigit m̄i aurē: ut
audiā quaſi magiſtrū. Domi-
nus deus aperuit michi aurem:
ego autē nō cōtradico: retrorſū
nō abij. Corpus meū dedi percu-
tientibꝫ et genas meas vellenti-
bus: faciē meā non auerti ab
increpantibꝫ ⁊ cōſpuentibꝫ. Dn̄s
deus auxiliator meus: ideo nō
ſum cōfuſus. Ideo poſui faciē
meā ut petrā duriſſimā: et ſcio
qm̄ nō confūdar. Iuxta eſt qui
iuſtificat me. Quis contradicit
michi? Stem⁹ ſimul. Quis eſt
aduerſari⁹ me⁹? Accedat ad me.
Ecce dn̄s deus auxiliator me⁹.

Quis est qui ɔdemnet me: Ecce
omnes quasi vestimentũ cõterent:
tynea comedet eos. Quis ex vo-
bis timens dñm audiens vocẽ
servi sui: Quis ãbulavit ĩ tene-
bris: et nõ est lumen ei: Speret
in noĩe dñi: et innitat sup deũ
suũ. Ecce vos omnes accedentes
ignem: accincti flammis. Am-
bulate in lumĩe ignis vri: et in
flãmis quas succendistis. De
manu mea factũ ẽ hoc vobis.
In doloribus dormietis. LI

Audite me qui sequimini qđ
iustũ est: et queritis dñm.
Attendite ad petrã unde excisi
estis: et ad cavernã laci de qua
precisi estis. Attendite ad abra-
ham patrẽ vrm et ad saram q̃
peperit vos. Quia unũ vocavi
eum: et benedixi ei: ⁊ multiplica-
vi eum. Consolabit ergo dñs
syon: et ɔsolabit omnes ruinas
eius. Et ponet desertũ eius qua-
si delicias: et solitudinẽ ei9 qua-
si ortũ dñi. Gaudiũ ⁊ leticia in-
venietur in ea: gratiarum actio ⁊
vox laudis. Attendite ad me
ppls meus: et tribus mea me
audite. Quia lex a me exiet: ⁊ iu-
dicium meũ in lucem pplorũ re-
quiescet. Prope est iustus me9:
egressus est salvator meus: et
brachia mea pplos iudicabũt.
me insule expectabũt: ⁊ brachi-
um meũ sustinebũt levate ĩ ce-
lum oculos vros: et videte sub
terra deorsum. Quia celi sicut fu-
mus liquescent: et terra sicut ves-
timentũ atteretur: et habitato-
res eius sicut hec interibũt. Sa-
lus autẽ mea in sempiternũ erit:
et iusticia mea non deficiet. Au-
dite me q̃ scitis iustũ: populus
meus lex mea in corde eorum.
Nolite timere obprobrium ho-
minũ: et blasphemias eorũ ne
metuatis. Sicut enĩ vestimẽtũ
sic comedet eos vermis: et sicut
lanã sic devorabit eos tinea.
Salus autẽ mea in sempiternũ
erit: et iusticia mea in generati-
ones generationũ. Consurge
cõsurge: induere fortitudinem
brachiũ dñi. Cõsurge sicut in
diebus antiq̃s: in generationibus
seculorum. Nũquid nõ tu percus-
sisti superbũ: vulnerasti dracõnẽ:
Nũquid nõ tu siccasti mare: a-
quam abyssi vehementis: Qui
posuisti pfundũ maris viam:
ut trãsirent liberati. Et nunc q̃
redempti sunt a dño revertent:
et venient in syon laudantes: ⁊
leticia sempiterna sup capita eo-
rum. Gaudiũ ⁊ leticiã tenebũt:
fugiet dolor et gemitus. Ego
ego ipse consolabor vos. Quis
tu ut timeres ab hoĩe mortali
et a filio hoĩs: qui q̃si fenũ ita
arescit: Et oblitus es dñi facto-
ris tui qui tetendit celos et fun-

dauit fcam: ⁊ formidaſti iugit
tota die a facie furoris ei⁹ qui
te tribulabat: et parauerat ad
pdendũ. Ubi nũc ẽ furor tribu-
lantis? Cito veniet gradiẽs ad
aperiendũ: ⁊ nõ interficiet uſq;
ad interniciõẽ: nec deficiet pa-
nis eius. Ego eni ſum dñs de⁹
tuus q̃ cõturbo mare ⁊ ĩtumeſ-
cunt fluctus eius: dñs exercitu-
um nomen meũ. Poſui verba
mea ĩ ore tuo: et in umbra ma-
nus mee ꝓtexi te: ut plantes ce-
los et fundes terram: et dicas
ad ſyon: populus meus es tu.
Eleuare eleuare: ɔſurge ihrl'm:
que bibiſti de manu dñi calicẽ
ire ei⁹. Uſq; ad fũdũ calicis ſo-
poris bibiſti: ⁊ potaſti uſq; ad
feces. Nõ eſt qui ſuſtentet eam
ex omĩb; filiis quos genuit: et
nõ ẽ qui apprehẽdat manũ ei⁹
ex omĩb; filiis quos enutriuit.
Duo ſunt que occurrerũt tibi.
Quis cõtriſtabit' ſup te? Vaſti-
tas et cõtricio et fames ⁊ gladi-
us: quis cõſolabit' te? Filii tui
proiecti ſunt: dormierunt in ca-
pite oĩm viaꝝ ſicut beſtia illaq̃-
ata: pleni indignatione dñi. ĩ-
crepatione dei tui. Idcirco audi
hoc paupcula. et ebria nõ a vi-
no. Hec dicit dominator tuus
domin⁹: et deus tuus qui pug-
nauit ꝓ ꝑplo ſuo. Ecce tuli de
manu tua calicem ſoporis: fũ-
dũ calicis indignacionis mee.
Non adicies ut bibas illũ ulẽ.
Et ponã illũ in manu eoꝝ qui
te humiliauerũt ⁊ dixerunt aĩe
tue incuruare ut tranſeamus:
⁊ poſuiſti ut fcam corpus tuũ:
et quaſi viam tranſeuntibus.

C onſurge LII

Cõſurge: induere fortitu-
dine tua ſyõ. Induere veſtimẽ-
tis glorie tue ihrl'm ciuitas ſcĩ-
ti q̃a nõ adiciet altra ut ptrãſe-
at p te in circũciſus ⁊ imũdus.
Excutere de puluere: cõſurge ſe-
de ihrl'm. Solue vincula colli
tui captiua filia ſyon: quia hec
dicit dñs. Gratis venũdati eſ-
tis: ⁊ ſine argento redimimini.
Quia hec dicit dñs deus. In egip-
tum deſcendit pplſ meus ĩ pnci-
pio ut colon⁹ eſſet ibi: et aſſur
abſq; ulla cauſa calumniatus
eſt eum. Et nũc q̃d michi eſt hic
dicit dñs: Qm̃ ablatus ẽ pplſ
meus gratis. Dñatores ei⁹ ini-
que agunt dicit dñs: et iugiter
tota die nomen meũ blaſphe-
matur. Propter hoc ſciet pplſ
meus nomẽ meũ in die illa: q̃-
a egoipſe qui loquebar ecce aſ-
ſum. Quã pulcri ſup montes
pedes ãnunciãtis et p̃dicantiſ
pacem: ãnunciantis bonũ p̃di-
cantis ſalutem: dicentis ſyon.
Regnabit deus tuus. Vox ſpe-
culatoꝝ tuoꝝ. leuauerũt vocẽ:

ſimul laudabūt: q̄a oculo ad
oculū videbūt·cū cōuerterit do=
minus ſyon·Gaudete ⁊ lauda=
te ſimul deſerta ih̄rl̄m: q̄a cōſo=
latus ē dn̄s pp̄lm ſuū: redemit
ih̄rl̄m·Parauit dn̄s brachiū
ſanctū ſuū in oculis oīm gen=
tium: ⁊ videbūt oēs fines t̄re
ſalutare dei nr̄i·Recedite recedi=
te: exite inde: pollutū nolite tan=
gere·Exite de medio eius: mun=
damini qui fertis vaſa domini·
Qm̄ non in tumultu exibitis:
nec in fuga ꝓperabitis·Prece=
det eū vos dn̄s: et cōgregabit
vos de⁹ iſrl̄·Ecce intelliget ſer=
uus meus: exaltabit̄ ⁊ eleuabi=
tur: et ſublimis erit valde·Si=
cut obſtupuerūt ſup te multi:
ſic inglorius erit inter viros aſ=
pectus eius ⁊ forma eius inter
filios hoīm·Iſte aſp̄get gentes
multas: ſup ip̄m cōtinebūt re=
ges os ſuū·Quia quib; nō eſt
narratū de eo videbūt: ⁊ qui nō
audierunt contemplati ſunt·

Quis credidit LIII
auditui nr̄o: ⁊ brachium
dn̄i cui reuelatū eſt: Et aſcendit
ſicut virgultū corā eo: et ſicut
radix de t̄ra ſitienti·Nō eſt ſpe=
cies ei neq; decor·Et vidim⁹ eū
et nō erat aſpectus: ⁊ deſideraui=
mus eū deſpectū et nouiſſimū
viroꝝ: virū dolorū et ſcientē in=
firmitatē·Et quaſi abſcōditus
vultus eius et deſpectus: vnde
nec reputauim⁹ eum·Vere lā=
guores nr̄os ip̄e tulit: ⁊ dolores
nr̄os ip̄e portauit·Et nos pu=
tauimus eum quaſi leproſum:
et ꝑcuſſum a deo et humiliatū·
Ip̄e aūt vulnerat⁹ eſt ꝓpter ini=
quitates nr̄as: attritus ē ꝓpter
ſcelera nr̄a·Diſciplina pacis
nr̄e ſup eum: et liuore ei⁹ ſana=
ti ſumus·Oēs nos quaſi oues
errauim⁹ vnuſquiſq; in viam
ſuam declinauit: ⁊ dn̄s poſuit
in eo iniq̄tatem oīm nr̄m·Ob=
latus eſt q̄a ip̄e voluit: et non
aperuit os ſuū·Sicut ouis ad
occiſionē ducet̄: ⁊ quaſi agnus
corā tondēte obmuteſcet: ⁊ nō
aperiet os ſuū·De anguſtia ⁊
de iudicio ſublatus eſt·Genera=
tionē eius quis enarrabit: Qui=
a abſciſus ē de t̄ra viuentium·
Propter ſcelus ppl̄i mei ꝑcuſſi
eum·Et dabit impios ꝓ ſepul=
tura et diuitē ꝓ morte ſua: eo
q̄ iniq̄tatem nō fecerit·neq; do=
lus fuit in ore eius: ⁊ dn̄s volu=
it cōterere eū in infirmitate·Si
poſuerit ꝓ peccato aīam ſuā
videbit ſemē longeuū: ⁊ volun=
tas dn̄i in manu eius diriget̄·
Pro eo q̄ laborauit aīa eius:
videbit et ſaturabit̄·In ſcientia
ſua iuſtificauit ip̄e iuſt⁹ ſeruos
meos multos: ⁊ iniq̄tates eoꝝ
ip̄e portauit·Ideo diſpꝯiam ei

plurimos et fortiū diuidet ſpo-
lia: pro eo q̄d tradidit in mor-
tem aīam ſuā: et cum ſceleratiſ
reputatus eſt. Et ipſe pcc̄a mul-
toꝝ tulit: et pro trāſgreſſoribꝫ
rogauit.

LIIII

Lauda
ſterilis que nō paris: de-
canta laudē ⁊ hinni que nō pa-
riebas: quā multi filij deſerte ma-
gis q̄ꝫ eius que habet virū dicit
dn̄s. Dilata locū tentorij tui: ⁊
pelles tabernaculoꝝ tuoꝝ extē-
de ne parcas. Longos fac funi-
culos tuos: ⁊ clauos tuos con-
ſolida. Ad dexterā eñi ⁊ ad leuā
penetrabis: et ſemē tuū gentes
hereditabit: ⁊ ciuitates deſertas
inhabitabit. Noli timere quia
non cōfūderis neqꝫ erubeſces.
Non eñi te pudebit q̄a cōfuſio-
nis adoleſcētie tue obliuiſceris:
et obprobrij viduitatis tue nō
recordaberis ampliꝰ. Quia do-
minabitˀ tui q̄ fecit te: dn̄s exer-
cituū nomē eius: et redemptoꝛ
tuus ſanctus iſrl̄. deus omnis
terre vocabitˀ. Quia ut mulierē
derelictā et merētem ſpiritu vo-
cauit te dn̄s: et vxoꝛem ab ado-
leſcentia abiectā. Dixit deus tu-
us. Ad punctū in modico dere-
liqui te: ⁊ in miſerationibꝫ ma-
gnis ↄgregabo te. In momen-
to indignationis abſcondi fa-
ciem meā parumper a te: et in
miſcdia ſempiterna miſertus
ſum tui. Dixit redemptoꝛ tuus
dn̄s. Sicut ī diebꝫ noe iſtud mi-
chi eſt: cui iuraui ne inducerem
aquas vltra ſupra t̄rā: ſic iu-
raui ut nō iraſcar tibi et nō in-
crepem te. Mōtes eñi cōmoue-
buntˀ ⁊ colles cōtremiſcent: mi-
ſericordia autē mea nō recedet
a te: et fedus pacis mee nō mo-
uebitur. Dixit miſerator tuus
dn̄s. Paupcula tempeſtate cō-
uulſa abſqꝫ vlla cōſolatione:
ecce ego ſternā per ordinē lapi-
des tuos: et fundabo te ī ſaphi-
ris. Et ponā iaſpidē ꝓpugnacu-
la tua: et portas tuas ī lapides
ſculptos: et omnes t̄minos tu-
os in lapides deſiderabiles: vni-
uerſos filios tuos doctos a do-
mino: et multitudinē pacis fili-
js tuis: et in iuſticia fūdaberis:
Recede ꝓcul a calumnia quia
nō timebis: ⁊ a pauoꝛe: q̄a nō
appropīquabit tibi. Ecce acco-
la veniet q̄ non erat mecū: ad-
uena quondā tuus adiūgetur
tibi. Ecce ego creaui fabrū ſuf-
flantem in igne prunas: ⁊ pro-
ferentem vas in opus ſuū: et e-
go creaui īterfectorē ad diſpdē-
dum. Omne vas q̄d fictū eſt cō-
tra te nō dirigetur: et omnem
linguā reſiſtentē tibi in iudicio
iudicabis. Hec eſt hereditas ſer-
uoꝝ dn̄i: et iuſticia eorū apud
me dicit dn̄s.

LV

Omnes ſitientes venite ad
aquas: et qui nõ habetis
argẽtũ ꝓperate· Emite ⁊ comedi-
te: venite emite abſq; argento:
⁊ abſq; ulla commutatione vi-
nũ et lac· Quare appenditis ar-
gentũ non in panibȝ: ⁊ laborẽ
veſtrũ nõ in ſaturitate: Audite
audiẽtes me ⁊ comedite bonũ:
et delectabitᷣ in craſſitudine aĩa
vr̃a· Inclinate aurẽ vr̃am ⁊ ve-
nite ad me: audite et vivet aĩa
vr̃a: et feriã vobiſcũ pactũ ſem-
piternũ: miſcďias david fideles·
Ecce teſtem ꝑplis dedi eũ: ducem
ac preceptorẽ gentibȝ· Ecce gen-
tem quã neſciebas vocabis: et
gentes q̃ nõ cognoverũt te ad
te current ꝓpter dñm deũ tuũ ⁊
ſanctũ iſrl̃: q̃a glorificavit te·
Querite dñm dũ inveniri poteſt:
invocate eum dum ꝓpe eſt· Dere-
linq̃t impi⁹ viã ſuã· ⁊ vir iniqu⁹
cogitationes ſuas: et revertatᷣ
ad dñm ⁊ miſerebitᷣ eius: et ad
deũ nr̃m quĩ multus ẽ ad igno-
ſcendũ· Nõ eñ cogitacões mee
cogitationes vr̃e: neq; vie vr̃e
vie mee dicit dñs· Quia ſicut
exaltãtᷣ celi a t̃ra ſic exaltate ſũt
vie mee a viis vr̃is: et cogitacõ-
nes mee a cogitationibȝ vr̃is·
Et quõ deſcendit ymber ⁊ nix de
celo et illuc ultra nõ revertitur:
ſed inebriat terram et infundit
eam et germinare eam facit et
dat ſemẽ ſerenti ⁊ panẽ comedẽ-
ti: ſic erit verbũ meũ qđ egrediet
de ore meo· Nõ revertetᷣ ad me
vacuũ: ſed faciet quecũq; volu-
i: et ꝓſperabitᷣ in hiis ad q̃ mi-
ſi illud· Quia in leticia egredie-
mini: ⁊ in pace deducemĩ· Mon-
tes et colles cantabũt corã vo-
bis laudem: et om̃ia ligna regi-
onis plaudẽt manu· Pro ſali-
unca aſcendit abies: ⁊ ꝓ urtica
creſcet mirtus· Et erit dñs noĩa-
tus in ſignũ eternũ: quod non
auferetur·

LVI

Hec dicit dñs· Cuſtodite iu-
diciũ et facite iuſticiã: q̃a iuxta
eſt ſalus mea ut veniat: et iuſti-
cia mea ut reveletᷣ· Beatus vir
qui facit hoc: et filius hoĩs qui
apprehendet iſtud: cuſtodiens
ſabbatũ ne polluat illud: cuſ-
todiẽs manus ſuas ne faciat
om̃e malũ· Et non dicat filius
advene q̃ adheret dño dicẽs: ſe-
paratione dividet me domin⁹
a ꝑplo ſuo· Et nõ dicat eunuch-
us: ecce ego lignũ aridũ· Quia
hec dicit dñs eunuchis q̃ cuſto-
dierint ſabbata mea: ⁊ elegerĩt
que volui: et tenuerĩt fedus me-
um· Dabo eis in domo mea et
in muris meis locũ: et nomen
melius a filiis ⁊ filiabȝ· Nomẽ
ſempiternũ dabo eis: qđ non
peribit· Et filios advene q̃ ad-
hereant dño ut colãt eum et dili-

gāt nomē eius ut ſint ei in ſer-
uos: oēm cuſtodientē ſabbatū
ne polluat illud et tenentem fe-
dus meū: adducam eos in mō-
tem ſanctū meum. ⁊ letificabo
eos in domo orationis mee.
Holocauſta eorū ut uictime eorū
placebūt michi ſup altari me-
o: qa domus mea domus ora-
tionis uocabitur cūctis pplis.
Ait dñs deus: qui cōgregat diſ-
pſos iſrahel. Adhuc cōgrega-
bo ad eum congregatos eius.
Oēs beſtie agri uenite ad deuo-
randū: uniuſe beſtie ſalt9. Spe-
culatores eius ceci oēs: neſcierūt
uniuſi: canes muti nō ualētes
latrare: uidētes uana. dormien-
tes et amātes ſomnia: et canes
impudētiſſimi neſcierūt ſaturita-
tem. Ipi paſtores ignorauerūt
intelligentiā: omēs in uiā ſuā
declinauerūt: unuſqſq; ad aua-
riciā ſuā a ſummo uſq; ad no-
uiſſimū. Uenite ſumam9 uinū
et impleamur ebrietate: et erit
ſicut hodie ſic et cras: et multo
amplius.

LVII

Iuſtus perit et nemo eſt qui reco-
gitet in corde ſuo: et uiri miſeri-
cordie colligunt': qa nō eſt qui
intelligat. A facie eni malicie
collect9 eſt iuſtus. Ueniat pax:
requieſcat in cubili ſuo. q ambulauit in directione ſua. Uos
aūt accedite huc filij auguratri-
cis: ſemen adulteri ⁊ fornicarie
Sup quē luſiſtis: ſup quē dila-
taſtis os. et eieciſtis linguam:
Numquid non uos filij ſceleſti ſe-
men mendax: q cōſolamini i dijs
ſubt' omē lignū frondoſū imo-
lantes paruulos in torrentibus
ſubter eminētes petras? In par-
tibus torrētis pars tua: hec eſt
ſors tua. Et ipſis effudiſti liba-
men: obtuliſti ſacrificiū. Num-
quid ſup hijs nō indignabor?
Sup mōtem excelſū ⁊ ſublimē
poſuiſti cubile tuū: et illuc aſcē-
diſti ut immolares hoſtias. Et
poſt oſtiū ⁊ retro poſtem poſu-
iſti memoriale tuū: quia iuxta
me diſcoopuiſti ⁊ ſuſcepiſti ad-
ulterū. Dilataſti cubile tuū: et
pepigiſti cum eis fedus. Dilexiſ-
ti ſtratū eorū manu aperta: et
ornaſti te regio unguēto: ⁊ mul-
tiplicaſti pigmēta tua. Miſiſti
legatos tuos procul: ⁊ humili-
ata es uſq; ad inferos. In mul-
titudine uie tue laboraſti: non
dixiſti quieſcā. Uitam manus
tue inueniſti: ppterea nō rogaſti.
Pro quo ſollicita timuiſti: qa
mētita es et mei nō es recorda-
ta: neq; cogitaſti in corde tuo q-
a ego tacens et quaſi nō uidens.
et mei oblita es. Ego annunci-
bo iuſticiā tuā: ⁊ opa tua non
proderūt tibi. Cum clamaueris
liberent te ꝯgregati tui. Et oēs

eos auferet uētus: tollet aura·
Qui aūt fiduciā habet mei he-
reditabit trām: ⁊ possidebit mō-
tem sanctū meū: et dicam· Viā
facite· prebete iter: declinate de
semita: auferte offendicula de
uia ppl̄i mei· Quia hec dicit ex-
celsus ⁊ sublimis habitās eter-
nitatē et sanctū est nomē eius:
in excelso et in sancto habitās·
et cum cōtrito ⁊ humili spiritu:
ut uiuificet spiritū humiliū et
uiuificet cor cōtritorꝝ· Non enī
in sempiternū litigabo neq; us-
q; ad finem irascar· q̄a spiritꝰ
a facie mea egredietᷣ et faciam
ego flatus· Propť iniq̄tatem
auaricie eius iratus sum: et ꝑ-
cussi eum· Abscondi: et indig-
natꝰ sum· Et abijt merēs ī uia
cordis sui· Vias eius uidi et sa-
naui eum· et reduxi eū: et reddi-
di cōsolationes ipsi ⁊ lugētib;
eius· Creaui fructū labiorū pa-
cem: pacē ei qui longe ē· et qui
prope dixit dn̄s: et sanaui eū·
Impij aūt quasi mare feruens
qd̄ quiescere non potest: ⁊ redū-
dant fluctus eius in cōculcatio-
nem et lutū· Nō est pax impijs
dicit dominus meus· LVIII

Clama· ne cesses: quasi tu-
ba exalta uocem tuā ⁊ an-
nuntia ppl̄o meo scelera eorꝝ: ⁊
domui iacob peccata eorꝝ· Me
etenī de die in diē querūt et scire
uias meas uolūt: quasi gens
que iusticiā fecerit: et que iudici-
um dei sui non dereliquerit· Ro-
gant me iudicia iusticie: appro-
pinquare deo uolūt· Quare ie-
iunauimꝰ ⁊ nō aspexisti: humi-
liauimus aīas nr̄as et nescisti:
Ecce in die ieiunij ur̄i inuenitur
uoluntas ur̄a: ⁊ oēs debitores
ur̄os repetitis· Ecce ad lites ⁊ cō-
tentiones ieiunatis: et ꝑcutitis
pugno impie· Nolite ieiunare
sicut usq; ad hanc diem: ut au-
diatur in excelso clamor uester·
Nūqd̄ tale est ieiuniū qd̄ elegi:
ꝑ diē affligere hoīem aīam suā:
Nūquid ꝯtorquere quasi circu-
lum caput suū: et saccū et cine-
rem sternere: Nūquid istud uo-
caui ieiuniū: et diem acceptabi-
lem dn̄o: Nōne hoc est magis
ieiuniū qd̄ elegi: Dissolue colli-
gationes impietatis: solue fas-
ciculos deprimentes· Dimitte eos
qui cōfracti sunt liberos: ⁊ om-
ne onus dirumpe· Frange esu-
rienti panem tuum: et egenos
uagosq; induc in domū tuam·
Cum uideris nudū operi eum:
et carnē tuā ne despexeris· Tūc
erūpet quasi mane lumē tuū:
et sanitas tua citiꝰ orietᷣ· Et an-
teibit faciē tuam iusticia tua: et
gloria dn̄i colliget te· Tūc inuo-
cabis et dn̄s exaudiet: clama-
bis· et dicet ecce assum· Si abs-

tuleris de medio tui cathenā: et
deſieris extendere digitū· et loq̄
q̄d non ꝓdeſt· Cum effuderis e-
ſurienti aīam tuā· et aīam afflic-
tam repleueris: orietͬ in tenebriſ
lux tua: ⁊ tenebre tue erūt ſicut
meridies· Et requiē tibi dabit
dn̄s deus tuus ſemꝑ: et imple-
bit ſplēdoribꝫ aīam tuā: ⁊ oſſa
tua liberabit· Et eris q̄ſi ortus
irriguus: et ſicut fons aquarū
cuius nō deficiēt aque· Et edifi-
cabūtur in te deſerta ſeculorū:
fundamēta generationis ⁊ ge-
nerationis ſuſcitabis· Et voca
beris edificator ſepiū: auertenſ
ſemitas in quietē· Si auerteris
a ſabbato pedē tuū facē volū-
tatem tuā in die ſancto meo: et
vocaueris ſabbatū delicatū et
ſanctū dn̄i glorioſum: ⁊ glori-
ficaueris eum dum nō facis vi-
as tuas et nō inuenitͬ volūtas
tua ut loquaris ſermonē: tunc
delectaberis ſuꝑ dn̄o· et ſuſtol-
lam te ſuꝑ altitudines terre: et
cibabo te hereditate iacob priſ
tui· Os enī domini locutū eſt·

LIX

Ecce nō eſt ab-
breuiata manus dn̄i ut
ſaluare nequeat: neqꝫ aggraua-
ta eſt auris eius ut non exaudi-
at: ſed iniq̄tates vr̄e diuiſerūt ī-
ter vos et deū vr̄m: et pc̄ca vr̄a
abſconderūt faciē eius a vobiſ
ne exaudiret· Man⁹ enī vr̄e pol-
lute ſūt ſanguine: et digiti vr̄i
iniq̄tate· Labia vr̄a locuta ſunt
mendaciū: ⁊ lingua vr̄a iniq̄ta
tem fatur· nō ē qui inuocet iuſ-
ticiam· neqꝫ eſt qui iudicet vere:
ſed cōfidūt in nichilo: ⁊ loquūtͬ
vanitates· Conceperūt laborē:
et pepererunt iniq̄tatem· Oua
aſpidū ruperūt: ⁊ telas aranee
texuerūt· Qui comedit de ouiſ
eoꝝ morietͬ: ⁊ q̄d confotum eſt
erumpet ī regulū· Tele eoꝝ nō
erunt in veſtimētum: neqꝫ ope-
rientur operibꝫ ſuis· Opa eoꝝ
opa inutilia: et opus iniquita-
tis in manibꝫ eoꝝ· Pedes eoꝝ
in malū currunt: et feſtināt ut
effundāt ſanguinē innocentē·
Cogitacōnes eoꝝ cogitacōneſ
inutiles· Vaſtitas et cōtricio in
vijs eoꝝ: viam pacis neſcierūt:
⁊ nō eſt iudiciū in greſſibꝫ eoꝝ:
Semite eorū incuruate ſunt
eis: oīs qui calcat ī eis igno
rat pacem· Propṫ hoc elōgatū
eſt iudiciū a vobis: et nō appre-
hendet vos iuſticia· Expectaui-
mus lucē et ecce tenebre: ſplēdo
rem: ⁊ ī tenebris ambulauim⁹:
Palpauim⁹ ſicut ceci parietē:
⁊ quaſi abſqꝫ oculis attrectaui-
mus· Impegim⁹ meridie qua-
ſi in tenebris: in caligoſis qua-
ſi mortui· Rugiem⁹ quaſi urſi
omēs: et quaſi columbe medi-
tantes gemem⁹· Expectauim⁹

iudiciū et nō eſt: ſalutē ⁊ elōga-
ta ē a nobis. Multiplicate ſūt
enī iniq̄tates nr̄e corā te: et pec-
cata nr̄a reſponderunt nobis.
Quia ſcelera nr̄a nobiſcū: ⁊ ini-
q̄tates nr̄as cognouim⁹. pecca-
re et mentiri cōtra dn̄m: ⁊ auer-
ſi ſumus ne iremus poſt tergū
dei nr̄i ut loqueremur calūniā
et trāſgreſſionē. Concepimus et
locuti ſum⁹ de corde verba mē-
dacij: et cōuerſum ē retrorſum
iudiciū: et iuſticia longe ſtetit.
Quia corruit in platea veritas:
et equitas non potuit ingredi.
Et facta ē veritas in obliuione:
⁊ q̄ receſſit a malo prede patuit.
Et vidit dn̄s et malū apparuit
in oculis eius: q̄a nō ē iudiciū.
Et vidit deus quia nō eſt vir: et
aporiat⁹ ē q̄a nō ē q̄ occurrat.
Et ſaluabit ſibi brachiū ſuū: ⁊
iuſticia eius ipa cōfirmabit eū.
Indutus eſt iuſticia ut lorica: ⁊
galea ſalutis in capite eius. In-
dutus eſt veſtimentis ultionis:
et opertus eſt quaſi pallio zeli
ſicut ad vindictā: quaſi ad re-
tributionē indignationis hoſ-
tibus ſuis. ⁊ viciſſitudinem ini-
micis ſuis. Inſulis vicem reddet.
Et timebūt qui ab occidēte no-
men dn̄i: et q̄ ab ortu ſolis glo-
riam eius. Cum venerit quaſi
fluuius violētus quem ſpiritus
dn̄i cogit: et venerit ſyon redēp-
tor: ⁊ eis qui redeunt ab iniqui-
tate in iacob dicit dn̄s. Hoc fe-
dus meū cū eis dicit dn̄s. Spi-
ritus meus qui eſt in te ⁊ verba
mea. que poſui in ore tuo. nō
recedēt de ore tuo. ⁊ de ore ſemi-
nis tui dicit dn̄s: amodo ⁊ uſq̄
in ſempiternum. LX

Surge illumiāre ih̄rl'm q̄a
venit lumen tuū: et glori-
a dn̄i ſup te orta ē. Quia ecce te-
nebre operient terram. et caligo
ppl'os: ſup te aūt orietur dn̄s: ⁊
gloria eius in te videbit̄. Et am-
bulabūt gentes in lumine tuo:
et reges in ſplendore ortus tui.
Leua in circuitu oculos tuos ⁊
vide: omēs iſti cōgregati ſunt:
venerūt tibi. Filij tui de longe
venient et filie tue de latere ſur-
gent. Tunc videbis ⁊ afflues et
mirabit̄ et dilatabitur cor tuū
quādo conuſa fuit ad te multi-
tudo maris: fortitudo gentium
venerit tibi. Inundatio camelo-
rū opiet te: dromedarij madiā
et effa. Omēs de ſaba venient
aurū ⁊ thus deferētes: ⁊ laudem
dn̄o annūciātes. Omne pecus
cedar congregabit̄ tibi: arietes
nabaioth miniſtrabūt tibi. Of-
ferentur ſuper placabili altari
meo: et domū maieſtatis mee
glorificabo. Qui ſūt iſti qui ut
nubes volāt: ⁊ quaſi columbe
ad feneſtras ſuas? Me enī inſu-

le expectabunt et naues maris
in pͥncipio: ut adducam filios
tuos de longe. Argentū eoꝝ et
aurū eoꝝ cum eis nomini dn̄i dei
tui ⁊ ſancto iſrl̄: quia glorifica-
uit te. Et edificabūt filij peregri-
noꝝ muros tuos: et reges eoꝝ
miniſtrabūt tibi. In indignatio-
ne enī mea pcuſſi te: et in recōci-
liacone mea miſertus ſum tui.
Et aperient porte tue iugit: die
ac nocte non claudētur: ut affe-
rat ad te fortitudo gentiū et re-
ges earū adducātur. Gens enī
et regnū qd nō ſeruierit tibi pe-
ribit: ⁊ gentes ſolitudine vaſta-
bunt. Gloria libani ad te veni-
et: abies ⁊ buxus ⁊ pinꝰ ſimul
ad ornandū locū ſanctificatio-
nis mee: ⁊ locū pedū meoꝝ glo-
rificabo. Et venient ad te curui
filij eoꝝ qui humiliauerūt te: ⁊
adorabūt veſtigia pedū tuorū
omēs qui detrahebāt tibi: et vo-
cabūt te ciuitatē dn̄i ſyon ſanc-
ti iſrl̄. Pro eo q fuiſti derelicta
et odio habita et non erat qui
per te tranſiret: ponam te in ſu-
perbiā ſeculoꝝ: gaudiū i gene-
rationem ⁊ generationē. Et ſu-
ges lac gentium: ⁊ mamilla re-
gum lactaberis. Et ſcies quia
ego dn̄s ſaluās te: et redēptor
tuus fortis iacob. Pro ere affe-
ram aurū. et pro ferro afferam
argentū: ⁊ pro lignis es: ⁊ pro
lapidibꝫ ferrū. Et ponā viſita-
tionē tuā pacē: ⁊ ꝓpoſitos tuos
iuſticiā. Non audietur vltra iniq-
tas in terra tua. vaſtitas ⁊ cōtriti-
o in terminis tuis: ⁊ occupabit
ſalus muros tuos: et portas
tuas laudatio. Nō erit tibi am-
plius ſol ad lucendū per diem:
nec ſplēdor lune illuminabit:
ſed erit tibi dn̄s in lucem ſempi-
ternā: et deus tuus in gloriam
tuā. Nō occidet vltra ſol tuus ⁊
luna tua nō minuetur: qa dn̄s e-
rit tibi ī lucē ſempiternā: ⁊ cōple-
buntur dies luctus tui. Popu-
lus aūt tuus omēs iuſti in per-
petuum hereditabūt terram: ger-
men plantationis mee: opus
manus mee ad glorificandū.
Minimꝰ erit in mille: et paruu-
lus in gentē fortiſſimā. Ego do-
minus: in tempe eiꝰ ſubito fa-
ciam iſtud.

LXI

Spiritus dn̄i ſup me: eo q
vnxerit me. Ad annūciā-
dum manſuetis miſit me: ut
mederer contritis corde ⁊ pdica-
rem captiuis indulgētiā ⁊ clau-
ſis apertionē: ut predicarē an-
num placabilē dn̄o et diem vl-
tionis deo nr̄o: ut cōſolarer oēs
lugētes: ut ponerē fortitudinē
lugentibꝫ ſyon: et darem eis co-
ronā pro cinere: oleū gaudij ꝑ
luctu: palliū laudis ꝑ ſpiritu
meroris. Et vocabuntur in ea

fortes iusticie: plātatio dñi ad
glorificandū. Et edificabūt de-
serta a seculo: et ruinas antiq̄s
erigēt: et instaurabūt ciuitates
desertas ꝛ dissipatas in generatio-
nē ꝛ generationē. Et stabūt alieni
ꝛ pascēt pecora vr̄a: et filij pere-
grinorū agricole et vinitores
vr̄i erunt. Vos aūt sacerdotes
dñi vocabimini: ministri dei nr̄i
dicet vobis. Fortitudinē genti-
um comedetis: ꝛ in gloria eoꝝ
superbietis. Pro cōfusione vr̄a
duplici et rubore: laudabunt
partem eoꝝ. Propter hoc in terra
sua duplicia possidebūt: leticia
sempiterna erit eis. Quia ego do-
minus diligēs iudiciū: et odio
habēs rapinā in olocaustum.
Et dabo opus eoꝝ in veritate:
et fedus perpetuū feriā eis. Et
scietur in gentibꝫ semen eoꝝ: et
germen eorū in medio populorū.
Omēs qui viderint eos cogno-
scent illos: quia isti sunt semē cui
benedixit dñs. Gaudēs gaude-
bo in dño: ꝛ exultabit aīa mea
ī deo meo. Quia induit me ves-
timentis salutis: et indumento
iusticie circūdedit me: quasi spō-
sum decoratū corona et quasi
spōsam ornatā monilibꝫ suis.
Sicut eñ terra profert germē su-
um. et sicut ortus semē suū ger-
minat: sic dominꝰ deꝰ germina-
bit iusticiam et laudem coram

vniuersis gentibꝫ. LXII

Propter syon nō tacebo ꝛ pro-
pter ihrl'm nō quiescā: donec
egrediatur ut splēdor iustus eius:
et saluator eius ut lampas ac-
cendatur. Et videbūt gentes iu-
stum tuū: et cuncti reges inclitū
tuū. Et vocabitur tibi nomē no-
uum: qd os dñi nominauit. Et eris
corona glorie in manu dñi: et
diadema regni in manu dei tui.
Nō vocaberis ultra derelicta: ꝛ
terra tua nō vocabitur amplius
desolata. Sed vocaberis volū-
tas mea in ea: ꝛ terra tua inhabi-
tabitur. Quia cōplacuit dño ī te:
et terra tua inhabitabitur. Habi-
tabit eñ iuuenis cum virgine:
et habitabunt in te filij tui. Et
gaudebit spōsus sup spōsam:
et gaudebit super te deus tuus.
Super muros tuos ihrl'm cōsti-
tui custodes: tota die ꝛ tota noc-
te ī perpetuū nō tacebūt. Qui re-
miniscimini dñi ne taceatis: et
ne detis silenciū ei: donec stabili-
at et donec ponat ihrl'm laudē
in terra. Iurauit dñs in dextera
sua: et in brachio fortitudinis
sue. Si dedero triticū tuū ultra
cibū inimicis tuis: ꝛ si biberint
filij alieni vinū tuū ī quo tu la-
borasti. Quia q̄ cōgregabunt
illud comedēt et laudabūt do-
minū: et q̄ cōportāt illud bibēt
in atrijs sanctis meis. Transite

tranſite per portas: ꝑparate vi-
am pplo· Planū facite iter: et
eligite lapides: et elevate ſignū
ad pplos· Ecce dñs auditū fecit
in extremis terre· Dicite filie ſyō
ecce ſalvator tuꝰ venit· ecce mer-
ces eius cum eo ⁊ opus eius co-
ram illo et vocabunt eos pplus
ſanctꝰ redempti a dño· Tu au-
tem vocaberis queſita civitas
et non derelicta· LXIII
Quis ē iſte qui venit de edō
tinctis veſtibꝫ de boſra? Iſ-
te formoſus in ſtola ſua: gra
diens in multitudine fortitudi-
nis ſue· Ego qui loquor iuſtici-
am: et ꝓpugnator ſum ad ſal-
vandum· Quare ergo rubrū ē
indumentū tuū: et veſtimenta
tua ſicut calcantiū in torculari?
Torcular calcavi ſolus: ⁊ de gē-
tibus non eſt vir mecū· Calca-
vi eos ī furore meo· ⁊ conculcavi
eos ī ira mea· Et aſperſus eſt ſan-
guis eoꝝ ſup veſtimēta mea: ⁊
omīa indumēta mea inquina-
vi· Dies enim ultionis in corde
meo: annꝰ retributionis mee
venit· Cōſpexi et nō erat auxili-
ator: queſivi· et nō fuit qui ad-
iuvaret· Et ſalvavit michi bra-
chiū meū: ⁊ indignatio mea ip-
ſa auxiliata eſt michi· Et cōcul-
cavi pplos in furore meo: et in-
ebriavi eos ī indignatione me-
a: ⁊ detraxi in trā virtutē eorū· Mi-

ſerationū dñi recordabor: laudē
dñi ſup omībus que reddidit
nobis dñs: et ſup multitudinē
bonoꝝ domus iſrahel q̄ largi-
tus eſt eis ſcdm indulgentiam
ſuam et ſecūdū multitudinem
miſericordiarū ſuaꝝ· Et dixit· Verū-
tamen pplus meus eſt: filii nō
negātes· Et factus ē eis ſalva-
tor: in omni tribulatione eorū
non eſt tribulatus: et angelus
faciei eiꝰ ſalvavit eos· In dilec-
tione ſua ⁊ ī indulgētia ſua ipſe
redemit eos: ⁊ portavit eos ⁊ e-
levavit eos cūctis diebꝫ ſcli· Ipi
aūt ad iracūdiā ꝓvocaverūt: ⁊
afflixerūt ſpiritū ſancti eiꝰ· Et
cōverſus ē eis in inimicū: ⁊ ipſe
debellavit eos· Et recordatus ē
dierum ſeculi: moyſi et pplī ſui·
Ubi eſt qui eduxit eos de mari
cum paſtoribꝫ gregis ſui? Ubi
ē q̄ poſuit in medio eiꝰ ſpiritū
ſancti ſui? Qui eduxit ad dexte-
rā moyſen brachio maieſtatis
ſue: qui ſcidit aquas ante eos:
ut faceret ſibi nomē ſempiternū·
Qui eduxit eos per abiſſos q̄ſi
equū in deſerto nō impingentē:
quaſi animal in campo deſcen-
dens· Spiritus dñi ductor eiꝰ
fuit· Sic adduxiſti pplm tuum:
ut faceres tibi nomen glorie·
Attende de celo: ⁊ vide de habita-
culo ſancto tuo· et glorie tue·
Ubi eſt zelus tuus et fortitudo

tua: Multitudo viſcerū tuoꝝ et
miſerationū tuaꝝ ſup me cōti=
nuerūt ſe. Tu enī pater noſter:
et abrahā neſciuit nos: et iſra=
hel ignorauit nos. Tu dñe pa=
ter noſter: redēptor noſter: a ſe=
culo nomen tuū. Quare errare
nos feciſti dñe de vijs tuis: in=
duraſti cor nr̄m ne timeremus
te: Cōuertere ꝓpter ſeruos tuos:
trib; hereditatis tue. Quaſi ni=
chilū poſſiderūt ppl'm ſanctum
tuū hoſtes nr̄i: cōculcauerunt
ſanctificationem tuā. Facti ſu=
mus quaſi in ꝑncipio cum nō
dñareris nr̄i: neq; inuocaretur
nomē tuū ſup nos. LXIIII

Utinā dirūperes celos et de=
ſcenderes. A facie tua mō=
tes defluerēt: ſicut exuſtio ignis
tabeſcerent atq; arderent igni=
ut notū fieret nomē tuū inimi=
cis tuis: a facie tua gentes tur=
barētur. Cum feceris mirabili=
a nō ſuſtinebim⁹. Deſcendiſti:
et a facie tua mōtes defluxerūt.
A ſeculo nō audierūt: neq; au=
rib; perceperūt. Oculus nō vidit
deus abſq; te: que preparaſti ex=
pectantibus te. Occurriſti letā=
ti ⁊ facienti iuſticiam: in vijs tu=
is recordabūtur tui. Ecce tu ira=
tus es et peccauim⁹: in ipis fui=
mus ſemp: et ſaluabimur. Et
facti ſumus ut immūdi omēs
nos: ⁊ quaſi pann⁹ mēſtruate
vniuerſe iuſticie noſtre. Et ceci=
dimus quaſi folium vniuerſi:
⁊ iniq̄tates nr̄e quaſi vent⁹ ab=
ſtulerūt nos. Nō eſt qui inuocet
nomē tuū: qui cōſurgat ⁊ tene=
at te. Abſcondiſti faciem tuā a
nobis: ⁊ alliſiſti nos in manu
iniq̄tatis nr̄e. Et nūc dñe pater
noſter es tu. nos vero lutum:
et fictor noſter tu: ⁊ opa manu=
um tuarū oēs nos. Ne iraſca=
ris dñe ſatis: et ne vltra memi=
neris iniq̄tatis nr̄e. Ecce reſpice:
ppl's tuus omēs nos. Ciuitas
ſancti tui facta eſt deſerta: ſyon
deſerta facta ē. Ihr̄lm deſolata:
domus ſanctificationis nr̄e et
glorie nr̄e vbi laudauerunt te
pr̄es nr̄i facta ē in exuſtionē ig=
nis: et omnia deſiderabilia nr̄a
verſa ſunt in ruinas. Nūquid
ſuper hijs continebis te dñe: ta=
cebis et affliges nos vehemen=
ter: Queſierūt me qui āte nō in=
terrogabāt: inuenerūt qui nō que=
ſierunt me. LXV

Dixi. Ecce ego: ecce ego ad
gentē que nō inuocabat
nomē meū. Expādi man⁹ me=
as tota die ad ppl'm incredulū:
qui gradit̄ ī via nō bona poſt
cogitationes ſuas. Populus
q̄ ad iracūdiā ꝓuocat me ante
faciē meā ſemp: q̄ immolāt in
ortis et ſacrificāt ſup lateres. q̄
habitant in ſepulcris et in delu=

bris ydolorū dormiūt: q̄ come-
dūt carnē suillā. et ius ꝓphanū
in vasis eoꝝ: qui dicūt recede a
me nō appropinquas michi q̄-
a immundus es: isti fumus erūt
ī furore meo: ignis ardēs tota
die. Ecce scriptū est coram me.
Nō tacebo: sed reddā et retribu-
am in sinu eoꝝ iniq̄tates vr̄as
⁊ iniq̄tates prm̄ vroꝝ simul di-
cit dn̄s. qui sacrificauerūt sup
mōtes ⁊ super colles exprobra-
uerūt michi: ⁊ remeciar opus e-
orū primū in sinu eoꝝ. Hec di-
cit dn̄s. Quō si inueniat̄ granū
in botro et dicat̄ ne dissipes il-
lud quī benedictio est: sic faciā
propter seruos meos ut nō di-
sperdā totū. Et educā de iacob
semē: et de iuda possidētē mōtes
meos. Et hereditabūt eā electi
mei: et serui mei habitabūt ibi.
Et erūt campestria ī caulas gre-
gum: et vallis achor in cubile
armētoꝝ pp̄lo meo qui requisi-
erunt me. Et vos q̄ dereliquistis
dn̄m q̄ obliti estis montē sanc-
tum meū qui ponitis fortune
mensam ⁊ libatis super eā. nu-
merabo vos in gladio. et oēs
in cede corruetis: pro eo qđ vo-
caui et nō respōdistis michi. lo-
cutus sum et nō audistis: et fa-
ciebatis malū in oculis meis. ⁊
que nolui elegistis. Propter h̄
hec dicit dn̄s de⁹. Ecce serui mei

comedēt: et vos esurietis. Ecce
serui mei bibēt: et vos sitietis.
Ecce serui mei letabūtur: ⁊ vos
ꝯfundemini. Ecce serui mei lau-
dabūt pre exultatione cordis:
et vos clamabitis p̄ dolore cor-
dis et pre cōtritione spirit⁹ ulu-
labitis: et dimittetis nomē ves-
trū in iuramentū electis meis.
Et interficiet te dn̄s deus: et ser-
uos suos vocabit nomie alio.
In quo q̄ benedictus est sup ter-
ram: benedicet̄ in dn̄o amen.
Et q̄ iurat in t̄ra. iurabit in deo
amen. Quia obliuioni tradite
sunt angustie priores: et quia
abscōdite sunt ab oculis nr̄is.
Ecce ego enī creo celos nouos:
et t̄ram nouā: et nō erūt in me-
moria priora et non ascendēt
sup cor: sed gaudebitis et exul-
tabitis usq; ī sempiternū ī hijs
que ego creo. Quia ecce ego cre-
o ihr̄lm exultationē et pp̄lm ei⁹
gaudiū: et exultabo in ihr̄lm ⁊
gaudebo in pp̄lo meo: et nō au-
dietur in eo ultra vox flet⁹ ⁊ vox
clamoris. Nō erit ibi amplius
infans dierū ⁊ senex qui nō im-
pleat dies suos: quī puer centū
annoꝝ morietur: et peccator cen-
tum annorū maledict⁹ erit. Et
edificabunt domos et habita-
būt: ⁊ plātabūt vineas ⁊ come-
dent fruct⁹ earū. Nō edificabūt
et alius habitabit: non planta-

bunt et alius comedet· Secūdum
eū dies ligni erūt dies ṗpli mei:
⁊ opa manuū eoꝝ īueterabūt·
Electi mei non laborabūt fruſ-
tra: neq; gñabūt ī ↄturbatione
ꝙa ſemen benedictoꝝ dñi eſt et
nepotes eoꝝ cum eis· Eritq; an-
teq̄ȝ clamēt ego exaudiam: ad-
huc illis loquētib; ego audiā·
Lupus et agnus paſcent̄ ſimul:
et leo et bos comedent paleas:
et ſerpenti puluis panis eius·
Non nocebunt neq; occidēt: in
omī mōte ſancto meo dicit do-
minus·

LXVI

Hec dicit dñs· Celū ſedes mea eſt: ⁊
terra ſcabellū pedū meoꝝ· Que
eſt iſta domus quā edificabitis
michi: et quis iſte locus requie-
tionis mee? Om̄ia hec manꝰ me-
a fecit: ⁊ facta ſunt uniūſa iſta
dicit dñs· Ad quē aūt reſpiciā:
niſi ad paupculū et cōtritū ſpi-
ritu ⁊ trementē ſermones meos?
Qui immolāt bouē: quaſi qui
interficiat virū· Qui mactat pe-
cus: quaſi qui excerebret canē·
Qui offert oblationē: quaſi q̄
ſanguinē ſuillū offerat· Qui re-
cordatur thuris: quaſi q̄ bene-
dicat ydolo· Hec oīa elegerunt
in viis ſuis: et in abomīationi-
bus ſuis aīa eorū delectata eſt·
Unde et ego eligam illuſiones
eoꝝ· et que timebāt adducam
eis: ꝙa vocaui et nō erat qui re-
ſpōderet: locutus ſum et nō au-
dierūt· Feceruntq; malū in oculis
meis: ⁊ q̄ nolui elegerūt· Audi-
te verbum dñi: qui tremitis ad
verbū eius· Dixerūt fr̄es veſtri
odientes vos: et abicientes ꝑp-
ter nomē meū· Glorificet̄ dñs:
⁊ videbimꝰ in leticia vr̄a: ipi au-
tem cōfundentur· Uox ppli de ci-
uitate: vox de templo: vox dñi
reddētis retributionē inimicis
ſuis· Anteq̄ȝ parturiret peperit:
anteq̄ȝ veniret partꝰ eiꝰ peperit
maſculū· Quis audiuit unq̄ȝ
tale: ⁊ q̄s vidit huic ſimile? Nū-
quid parturiet terra in die una
aut pariet̄ gens ſimul: ꝙa par-
turiuit et peperit ſyon filios ſu-
os? Nūquid ego qui alios pa-
rere facio: ipe nō pariā dicit do-
minꝰ? Si ego q̄ generationē ce-
teris tribuo ſterilis ero: ait dñs
deus tuus? Letamini cum iheru-
ſalem: et exultate in ea om̄es q̄
diligitis eam· Gaudete cum ea
gaudio uniūſi qui lugetis ſup
eam: ut ſugatis et repleamini
ab ubere cōſolationis eius: ut
mulgeatis et deliciis affluatis
ab omnimoda glīa eiꝰ· Quia
hec dicit dominꝰ· Ecce ego decli-
nabo ſup eam quaſi fluuium
pacis: ⁊ quaſi torrentē inundā-
tem gloriā gentiū quā ſugetis
Ad ubera portabimini: et ſup
genua blādient̄ vobis· Quō ſi

cui mater blādiatur ita ego cō-
ſolabor vos: et in ihrl'm conſo-
labimini. Videbitis ⁊ gaudebit
cor vrm: et oſſa vra quaſi her-
ba germinabūt. Et cognoſcet'
man9 dñi ſeruis eius: et indig-
nabit' inimicis ſuis. Quia ecce
dñs in igne veniet: et quaſi tur-
bo quadriga eius. reddere in i-
dignatione furorē ſuū: et incre-
pationē ſuā in flamma ignis.
Quia in igne dñs diiudicabit:
et in gladio ſuo ad oēm carnē:
et multiplicabūtur interfecti a
dño. Qui ſcīficabātur et mū-
dos ſe putabāt in ortis poſt ia-
nuam intrinſecus: qui comede-
bant carnē ſuillā et abomina-
tionem et murem: ſimul conſu-
ment' dicit dñs. Ego autē opa
eorum et cogitationes eoꝝ ve-
nio ut cōgregem cū omībȝ gen-
tibus et linguis: ⁊ venient ⁊ vi-
debunt gloriā meā. Et ponam
in eis ſignū: et mittā ex eis qui
ſaluati fuerīt ad gentes ī mare
in affricam in lidiā. tenētes ſa-
gittam in italiā et greciā ad in-
ſulas longe: ad eos qui nō au-
dierūt de me et non viderūt glo-
riam meam. Et annūciabunt
gloriam meam gentibȝ: et ad-
ducent omēs fr̄es vros de cūctiſ
gētibȝ donū dño in equis et in
quadrigis et in lecticis ⁊ in mu-
lis et in carrucis ad mōtem ſāc-
tum meū ihrl'm dicit dñs: quō
ſi inferāt filii iſrl' munus in va-
ſe mundo in domū dñi. Et aſſu-
mam ex eis ī ſacerdotes et leui-
tas dicit dñs: qa ſicut celi noui
⁊ terra noua que ego facio ſta-
re corā me dicit dñs: ſic ſta-
bit ſemen vrm et nomen vrm.
Et erit menſis ex menſe: et ſab-
batū ex ſabbato. Veniet omīſ
caro: ut adoret corā facie mea
dicit dñs. Et egredient' ⁊ videbūt
cadauera viroꝝ q̄ p̄uaricati ſūt
in me. Vermis eoꝝ nō morief'
et ignis eoꝝ nō extinguetur: et
erunt uſqȝ ad ſacietatē viſioniſ
omī carni. Explicit yſaias. In-
cipit plogus in ieremiā ꝓphā.
Hieremias propheta cui hic ꝓ-
logus ſcribit': ſermone quidem
apud hebreos yſaia ⁊ oſee ⁊ q̄-
buſdā aliis ꝓphetis videtur eſſe
ruſticior: ſed ſenſibȝ par eſt: q̄p-
pe q̄ eodē ſpiritu ꝓphetauerit.
Porro ſimplicitas eloquii de
loco ei in quo natus eſt accidit.
Fuit em̄ anathotites q̄ eſt uſqȝ
hodie viculus tribȝ ab ieroſo-
limis diſtās milibȝ: ſacdos ex
ſacerdotibȝ ⁊ in mr̄is utero ſāc-
tificatus: virginitate ſua euan-
gelicū virum xp̄i eccleſie dedi-
cans. Hic vaticinare exorſus ē
puer: et captiuitatē urbis atqȝ
iudee nō ſolū ſpiritu. ſed et ocu-
lis carnis intuitus eſt. Iam dece

tribus iſrl' aſſyrii in medos trā-
ſtulerāt: iam terras eaȝ coloni
gentiū poſſidebāt. Unde ī iuda
tantum ⁊ in beniamin ꝓpheta-
uit: ⁊ ciuitatis ſue ruinas qua-
druplici planxit alphabeto: quod
nos menſure metri verſibuſq;
reddidim⁹. Preterea ordinē vi-
ſionū q̄ apud grecos ⁊ latinos
omnino confuſus eſt ad priſti-
nam fidē correxim⁹. Librū aūt
baruch notarii eius qui apud
hebreos nec legit' nec habet' pre-
termiſim⁹: pro hiis oīb; ma-
ledicta ab emulis p̄ſtolātes: q̄
b; me neceſſe ē p ſingula opuſ-
cula reſpōdere. Et hi patior: q̄a
vos cogitis. Ceterū ad cōpēdi-
um mali rectius fuerat modū
furori eoȝ ſilētio meo ponere:
q̄ quotidie noui aliq̄d ſcripti-
tātē inuidoȝ inſaniā puocare.

Explicit prologus. Incipit Je-
remias propheta

Verba ihieremie ꝓphe-
te filii helchie de ſac-
dotib; qui fuerūt in
anathoth in t̄ra be-
niamin. Qd' factū eſt verbū do-
mini ad eum in dieb; ioſie filii
amos regis iuda in tercio decio
āno regni eius: et factū ē in die-
bus ioachim filii ioſie regis iu-
da uſq; ad cōſummationē vn-
decimi anni ſedechie filii ioſie re-
gis iuda uſq; ad trāſmigrationē
ihrl'm in menſe quīto. Et factū
eſt verbū dn̄i ad me dicēs. Pri-
us q̄ȝ te formarē in utero noui
te: et anteq̄ȝ exires de uulua ſāc-
tificaui te: et ꝓphetā in gentib;
dedi te. Et dixi. A a a dn̄e deus.
Ecce neſcio loqui: q̄a puer ego
ſum. Et dixit dn̄s ad me. Noli
dicere q̄a puer ſum: qm̄ ad oīa
que mittā te ibis: ⁊ uniūſa que-
cunq; mādauero tibi loqueris.
Ne timeas a facie eoȝ: q̄a ego
tecū ſum ut eruam te dicit dn̄s.
Et miſit dn̄s manū ſuā: et teti-
git os meū: ⁊ dixit ad me. Ecce
dedi verba mea in ore tuo: ecce
cōſtitui te hodie ſup gētes ⁊ ſu-
per regna ut euellas ⁊ deſtruas
et diſp̄das ⁊ diſſipes: ⁊ edifices
⁊ plātes. Et factū eſt verbū dn̄i
ad me dicēs. Quid tu vides ihe-
remia: Et dixi. Virgā vigilan-
tem ego video. Et dixit dn̄s ad
me. Bene vidiſti: q̄a vigilabo e-
go ſup v̄bū meū ut faciā illud.
Et factum ē verbū dn̄i ſcd'o ad
me dicēs. Quid tu vides: Et dixi.
Ollā ſuccenſam ego video: ⁊ fa-
ciem eius a facie aquilonis. Et
dixit dn̄s ad me. Ab aquilone
pandet' oīe malū ſup omnes
habitatores t̄re. Quia ecce ego
cōuocabo oēs cognationes
regnoȝ aquilonis dicit dn̄s: ⁊
venient ⁊ ponēt unuſquiſq; ſoli-
um ſuū in introitu portaȝ ihe-

ruſalē ⁊ ſup oĩes muros eiuſ
in circuitu ⁊ ſup vniūſas vrbeſ
iuda. Et loq̄r iudicia mea cū eiſ
ſup oēm maliciā eoꝝ qui dereli-
querunt me et libauerunt dijs
alienis: et adorauerūt opꝰ ma-
nuū ſuaꝝ. Tu ergo accinge lū-
bos tuos ⁊ ſurge: ⁊ loq̄re ad eoſ
oīa que ego p̄cipio tibi. Ne for-
mides a facie eoꝝ: nec eū time-
re te faciā vultū eoꝝ. Ego quip-
pe dedi te hodie in ciuitatē mu-
nitam et in colūnam ferream.
⁊ in murū ereū ſuper oēm terrā
regibꝫ iuda p̄ncipibꝫ eius et ſa-
cerdotibꝫ. et omī pp̄lo t̄re: et bel
labūt aduſum te ⁊ nō preuale-
bunt: q̄a ego tecū ſum ait dn̄s
ut liberem te.

II

Et factum eſt verbū dn̄i ad
me dicens. Vade ⁊ clama
in auribꝫ ihr̄lm dicens. Hec di-
cit dn̄s. Recordatꝰ ſum tui mi-
ſerās adoleſcentiā tuā et carita-
tem deſpōſationis tue quādo
ſecuta es me in deſerto: in terra
que nō ſeminatᷣ. Sanctus iſrl̄
dn̄o. primitie frugū eius. Om-
nes q̄ deuorāt eum delinquēt:
mala veniēt ſup eos dicit dn̄s.
Audite verbū dn̄i domꝰ iacob:
⁊ omnes cognationes domus
iſrl̄. Hec dicit dn̄s. Quid īuene-
rūt p̄res vr̄i in me iniq̄tatis q̄a
elōgauerūt a me ⁊ ambulaue-
runt poſt vanitatē et vani fac-
ti ſunt: Et nō dixerūt ubi ē dnſ
qui aſcendere nos fecit de terra e-
gipti: qui traduxit nos p deſer-
tum p t̄ram in habitabilē et in-
uiam. p t̄ram ſitis et ymaginē
mortis: p t̄ram in qua nō am-
bulauit vir neqꝫ habitauit ho-
mo. Et induxi vos in t̄ram car-
meli: ut comederetis fructū eiꝰ
⁊ optima illiꝰ. Et ingreſſi cōta-
minaſtis terrā meā: et hereditatē
meā: poſuiſtis in abominationē.
Sacerdotes nō dixerūt ubi eſt
dn̄s: et tenentes legem neſcierūt
me: et paſtores p̄uaricati ſunt
in me. Et ꝓphete ꝓphetauerunt
ī baal: ⁊ ydola ſecuti ſūt. Prop-
terea adhuc iudicio cōtendam
vobiſcū ait dn̄s: et cū filijs vr̄iſ
diſceptabo. Trāſite ad inſulas
cethim et videte: et in cedar mit-
tite et cōſiderate vehemēter: ⁊ vi-
dete ſi factū eſt huiuſcemodi: ſi
mutauit gens deos ſuos: ⁊ cer-
te ipſi non ſunt dij. Populus
vero meus mutauit gloriā ſu-
am in ydolū. Obſtupeſcite celi
ſup hoc: ⁊ porte eius deſolamini
vehementer dicit dn̄s. Duo enī
mala fecit pp̄ls meus. Me dere-
liquerūt fontē aque viue: et fo-
derunt ſibi ciſternas diſſipataſ
que cōtinere nō valent aquas.
Nūquid ſeruꝰ ē iſrl̄ aut verna-
culus: Quare ergo factus eſt ī
predam: Sup eum rugierūt le-

ones ⁊ dederunt vocem ſuā: po-
ſuerūt terram eius in ſolitudinē.
Civitates eiꝰ exuſte ſunt: ⁊ nō ē
qui habitet in eis. Filij quoq;
nempheos et daphneos cōſtu-
prauerunt te uſq; ad verticem.
Nūquid nō iſtud factū eſt tibi:
q̄a dereliquiſti dn̄m deū tuū eo
tempe quo ducebat te per viā?
Et nūc q̄d tibi vis in via egipti:
ut bibas aquā turbidā? Et q̄d
tibi cū via aſſirioꝝ: et ut bibas
aquā fluminis? Arguet te ma-
licia tua: et auſio tua increpabit
te. Scito ⁊ vide q̄a malū ⁊ ama-
rū eſt reliquiſſe te dn̄m deū tuū:
⁊ non eſſe timorē eius apud te
dicit dn̄s deus exercituū. A ſeclo
cōfregiſti iugū meū: rupiſti vin-
cula mea ⁊ dixiſti. Non ſeruiā.
In omī enī colle ſublimi et ſub
omī ligno frōdoſo tu ꝓſterna-
baris meretrix. Ego aūt plātaui
te vineā electā: omē ſemē verū.
Quō ergo cōuerſa es in prauū
vīea aliena? Si laueris te nitro
⁊ multiplicaueris tibi herbam
borith: maculata es in iniq̄ta-
te tua corā me dicit dn̄s deus.
Quomō dicis nō ſum polluta:
poſt baalim non ābulaui? Vi-
de vias tuas ī cōualle: ſcito q̄d
feceris. Curſor leuis explicās vi-
as tuas: onager aſſuetus in ſo-
litudine: in deſiderio aīe ſue at-
traxit ventū amoris ſui. Nulꝰ

averteret eam. Omēs qui querūt
eam nō deficient: in menſtruis
eius invenient eam. Prohibe pe-
dem tuū a nuditate: ⁊ guttur tu-
um a ſiti. Et dixiſti. Deſperaui:
nequaq̄; faciā. Adamaui q̄ppe
alienos: ⁊ poſt eos ambulabo.
Quō confūditur fur quādo dpre-
henditur ſic confuſi ſunt domus
iſrl': ipſi et reges eoꝝ pncipes et
ſacerdotes et ꝓphete eoꝝ: dicen-
tes ligno pater meꝰ es tu: et la-
pidi tu me genuiſti. Verterunt
ad me tergū et non faciē: et in
tempe afflictionis ſue dicent:
ſurge et libera nos. Ubi ſunt
dij tui q̄s feciſti tibi? Surgant
⁊ liberēt te: in tempore afflictio-
nis tue. Scdm numerū q̄ppe ci-
vitatū tuaꝝ erant dij tui iuda.
Quid vultis mecū iudicio con-
tendere? Omēs dereliquiſtis me
dicit dn̄s. Fruſtra pcuſſi filios
vrōs: diſciplinā non receperūt.
Devorauit gladius veſter pro-
phetas vrōs: quaſi leo vaſtatꝰ
generatio vr̄a. Videte verbū do-
mini. Nunq̄d ſolitudo factus
ſum iſraheli: aut terra ſerotina?
Quare ergo dixit ꝓplus meus:
receſſimus. non veniemꝰ ultra
ad te? Nunquid obliviſcetur vir-
go ornamenti ſui: aut ſponſa
faſcie pectoralis ſue? Populuſ
vero meus oblitus ē mei diebꝰ
in numeris. Quid niteris bonā

oſtendere viā tuā: ad querendā
dilectionē: Que inſup et malici-
as tuas docuiſti vias tuas: et ī
alis tuis inuentus eſt ſanguis
animarū pauperū et innocētū.
Non in foſſis inueni eos: ſed in
omībʒ que ſupra memoraui.
Et dixiſti. Abſqʒ peccato et īno-
cens ego ſum. ꝛ ꝓpterea auerta-
tur furor tuus a me. Ecce ego
iudicio cōtendā tecū: eo q dix-
eris nō peccaui. Quā vilis fac-
ta es nimis: iterans vias tuas.
Et ab egipto cōfunderis: ſicut
cōfuſa es ab aſſur. Nam et ab
iſta egredieris et manꝰ tue erūt
ſup caput tuū: quā obtriuit do-
minus cōfidentiā tuā: et nichil
habebis proſperum. III

Vulgo dicitur. Si dimiſerit
vir vxorē ſuā ꝛ recedēs ab
eo duxerit virū alterū: nūqd reu-
tetur ad eā vltra? Numquid non
polluta erit et cōtaminata muli-
er illa? Tu autē fornicata es cū
amatoribʒ multis: tamē reuer-
tere ad me dicit dñs. Leua ocu-
los tuos in directū: et vide vbi
nō ꝓſtrata ſis. In vijs ſedebas
expectās eos quaſi latro inſidi-
ans in ſolitudine: et polluiſti
terrā in fornicationibʒ tuis ꝛ in
malicijs tuis. Quāobrē prohi-
bite ſunt ſtille pluuiarū: et ſero-
tinꝰ ymber nō fuit. Frons mu-
lieris meretricis facta ē tibi: no-
luiſti erubeſcere. Ergo ſaltim a-
modo voca me pater meꝰ: dux
virginitatis mee tu es. Nūqd
iraſceris in perpetuū: aut perſe-
uerabis in finē? Ecce locuta es
ꝛ feciſti mala: ꝛ potuiſti. Et dix-
it dñs ad me ī diebʒ ioſie regis.
Nunqd vidiſti que fecerit auer-
ſatrix iſrl'? Abijt ſibimet ſuper
omnē montem excelſum ꝛ ſub
omī ligno frondoſo: et fornica-
ta eſt ibi. Et dixi cum feciſſet hec
oīa. ad me reuertere: et non eſt
reuerſa. Et vidit ꝑuaricatrix ſo-
ror eiꝰ iuda quia pro eo q me-
chata eſſet auerſatrix iſrahel di-
miſiſſem eam ꝛ dediſſem ei libel-
lum repudij: ꝛ non timuit ꝑua-
ricatrix iuda ſoror eius. ſed abi-
jt et fornicata eſt etiā ipſa: ꝛ faci-
litate fornicationis ſue cōtami-
nauit terram: ꝛ mechata eſt cum
lapide ꝛ ligno. Et in omībʒ hijs
non eſt reuerſa ad me ꝑuarica-
trix ſoror eius iuda in toto cor-
de ſuo: ſed in mēdacio ait dñs.
Et dixit dominus ad me. Iuſti-
ficauit animam ſuam auerſa-
trix iſrl' cōparatione preuarica-
tricis iude. Vade et clama ſer-
mones iſtos cōtra aquilonē ꝛ
dices. Reuertere auerſatrix iſrl'
ait dñs et nō auertā faciē meā
a vobis: quia ſanctꝰ ego ſum di-
cit dñs: ꝛ nō iraſcar in perpetu-
um. Veruntamē ſcito iniquitatē

tuam:q̃a in dñm deũ tuũ p̄ua-
ricata es. Et diſperſiſti vias tu-
as alienis ſub omĩ ligno fron-
doſo: et vocẽ meã non audiſti
ait dñs. Cõuertimĩ filij reuertẽ-
tes dicit dñs: q̃a ego vir veſter.
Et aſſumã vos. unũ de ciuitate
et duos de cognatione: ⁊ intro
ducã vos in ſyon. Et dabo vo-
bis paſtores iuxta cor meũ: et
paſcent vos ſciencia ⁊ doctrina.
Cumq; multiplicati fueritis et
creueritis ĩ terra ĩ dieb; illis ait
dñs non dicent ultra archa teſ-
tamenti dñi: neq; aſcendet ſup
cor neq; recordabuntur illius:
nec viſitabit̃ nec fiet ultra. In
tempe illo vocabũt ihr̃lm ſoli-
um dñi: et ↄgregabũtur ad eã
om̃es gentes in noĩe dñi ĩ ihe-
ruſalẽ: et nõ ambulabũt poſt
prauitatem cordis ſui peſſimi.
In dieb; illis ibit domus iuda
ad domũ iſrl': et veniẽt ſimul de
terra aquilonis ad terrã quã de-
di pr̃ibus vr̃is. Ego autẽ dixi.
Quõ ponã te in filios: et tribu-
am tibi t̃ram deſiderabilẽ here-
ditatem p̄clarã exercituũ genti-
um: Et dixi. Patrẽ vocabis me:
⁊ poſt me ingredi nõ ceſſabis.
Sed quõ ſi cõtemnat mulier a-
matorẽ ſuũ: ſic contempſit me
domus iſrl' dicit dñs. Vox ĩ vi-
js audita ẽ plorat⁹ ⁊ ululatus
filiorꝫ iſrl': quĩ unq̃; fecerũt viã
ſuã: obliti ſunt dñi dei ſui. Cõ-
uertimini filij reuertentes: et ſa-
nabo auſiones vr̃as. Ecce noſ
venimus ad te. Tu eñi es dñs
de⁹ noſter. Vere mẽdaces erãt
colles et multitudo montium.
Vere in dño deo nr̃o ſalus iſrl'.
Cõfuſio comedet laborẽ patrũ
nr̃orũ ab adoleſcentia nr̃a: gre-
ges eorꝫ et armenta eorꝫ: filios
eorꝫ et filias eorꝫ. Dormiemus
in confuſione nr̃a ⁊ operiet nos
ignominia nr̃a: quoniã domi-
no deo nr̃o peccauimus nos ⁊
pr̃es nr̃i ab adoleſcentia nr̃a uſ-
q; ad diem hanc: et nõ audiui-
mus vocem dñi dei nr̃i.

IIII

Si reuerteris ad me iſrahel
ait dñs: ad me cõuertere.
Si abſtuleris offendicula tua a
facie mea nõ cõmoueberis. Et
iurabis viuit dñs ĩ veritate et ĩ
iudicio ⁊ in iuſticia: ⁊ benedicẽt
eum gentes ipm̃q; laudabunt.
Hec eñi dicit dñs viro iuda et
habitatori ihr̃lm. Nouate vo-
bis nouale: et nolite ſerere ſup
ſpinas. Circũcidimĩ dño: et au-
ferte p̄pucia cordiũ vr̃orꝫ viri iu-
da ⁊ habitatores ihr̃lm: ne for-
te egrediat̃ ut ignis indignacõ
mea et ſuccendat̃. et nõ ſit qui
extinguat. Om̃ia aũt hec ma-
la veniẽt ꝑpter maliciã cogita-
cionũ veſtrarꝫ. Annũciate ĩ iu-
da. ⁊ in iheruſalẽ. auditũ facite:

loquimini et canite tuba in ter-
ra: clamate fortiter et dicite. Cō-
gregamini et īgrediamur ciui-
tates munitas: leuate ſignū in
ſyon. Cōfortamini nolite ſtare:
q̄a malū ego adducā ab aqui-
lone ⁊ cōtricionē magnā. Aſcē-
dit leo de cubili ſuo: ⁊ predo gē-
tiū ſe leuauit. Egreſſus eſt de lo-
co ſuo: ut ponat terrā tuā in de-
ſolationē. Ciuitates tue uaſta-
buntur: remanētes abſq; habita-
tore. Sup hoc accingite uos ci-
liciis: plangite et ululate: quia
nō ē auſa ira furoris dñi a uo-
bis. Et erit in die illa dicit dñs
peribit cor regis et cor p̄ncipū
⁊ obſtupeſcēt ſacerdotes: ⁊ pro-
phete cōſternabuntur. Et dixi.
Heu. heu. heu. dñe deus. Ergo
ne decepiſti pp̄lm iſtū ⁊ ihrl'm di-
cens: pax erit uobis: Et ecce per-
uenit gladi⁹ uſq; ad aīam. In
tempe illo dicet pp̄lo huic et ihe-
ruſalē uentus urens ī uiis que
ſunt in deſerto: uie filie pp̄li mei
nō ad uentilandū ⁊ ad purgā-
dum. Spiritus plenus ex hiis
ueniet michi. Et nūc ego: ſed lo-
quar iudicia mea cū eis. Ecce q̄-
ſi nubes aſcendet: et quaſi tem-
peſtas currus eius. Velociores
aquilis equi illius. Ve nobis:
quoniā uaſtati ſumus. Laua
a malicia cor tuū ihrl'm: ut ſal-
ua fias. uſquequo morabūtur

in te cogitationes noxie: Vox
enī annunciātis a dan: ⁊ notū
facientis ydolū de monte ephra-
im. Dicite gentibꝫ. Ecce auditū
eſt in ihrl'm. cuſtodes uenire de
terra longinqua: ⁊ dare ſup ciui-
tates iuda uocē ſuā. Quaſi cuſ-
todes agrorū facti ſunt ſup eā
in giro: q̄a me ad iracundiā p̄-
uocauit dicit dñs. Vie tue ⁊ co-
gitationes tue fecerūt hec tibi.
Iſta malicia tua q̄a amara: q̄a
tetigit cor tuū. Ventrē meū uē-
trem meū doleo: ſenſus cordis
mei turbati ſunt in me. Nō ta-
cebo: qm̄ uocē bucine audiuit
aīa mea: clamorē p̄lii. Cōtricio
ſup cōtricionē uocata eſt: ⁊ ua-
ſtata eſt omnis terra. Repente
uaſtata ſunt tabernacla mea:
ſubito pelles mee. Vſquequo
uidebo fugiētem: audiā uocem
bucine: Quia ſtultus pp̄lus me-
us me nō cognouit: filii inſipi-
entes ſunt. et uecordes. Sapiē-
tes ſunt ut faciant mala: bene
aūt facere neſcierūt. Aſpexi ter-
ram et ecce uacua erat. ⁊ nichil:
et celos. et non erat lux in eis.
Vidi montes et ecce moueban-
tur: et omnes colles cōturbati
ſunt. Intuitus ſum et non ērat
homo: ⁊ omne uolatile celi receſ-
ſit. Aſpexi et ecce carmelus de-
ſertus: et oēs urbes ei⁹ deſtructe
ſunt a facie dñi et a facie ire fu-

roris eius. Hec enim dicit dñs.
Deſerta erit omnis terra: ſed ta-
men cõſumationẽ nõ faciam.
Lugebit terra: et merebũt celi de-
ſup: eo q locut⁹ ſum. Cogita-
ui ꝛ nõ penituit me: nec auerſu-
ſũ ab eo. A voce equitis et mit-
tentis ſagittã fugit oĩs ciuitas.
Ingreſſi ſunt ardua: et aſcende-
runt rupes. Vniũſe vrbes dere-
licte ſunt: et non habitat in eis
homo. Tu aũt vaſtata qđ faci-
es? Cum veſtieris te coccino: cũ
ornatu fueris monili aureo. et
pinxeris ſtibio oculos tuos: fru-
ſtra cõponeris. Contempſerunt
me amatores tui: aĩam tuã q̃-
runt. Vocem eñ quaſi parturi-
entis audiui: et ãguſtias ut pu-
erpere. Vox filie ſyon inter mo-
rientes expandẽtiſq; manus ſu-
as. Ve michi: q̃a defecit aĩa me-
a propter interfectos. V
Circuite vias ihrl'm et aſpi-
cite: et cõſiderate et querite ĩ pla-
teis eius. an ĩueniatis virũ faci-
entem iudiciũ. et querẽtem fidẽ
et ꝓpicius ero ei. Qđ ſi etiam vi-
uit dñs dixerint: ꝛ hi falſo iura-
bunt. Dñe oculi tui reſpiciunt
fidem. Percuſſiſti eos et nõ do-
luerunt: attriuiſti eos et renue-
runt accipere diſciplinã. Indu-
rauerunt facies ſuas ſupra pe-
tram: et noluerũt reuerti. Ego
aũt dixi. Forſitan pauperes ſũt
et ſtulti: ignorãtes viã dñi ꝛ iu-
dicium dei ſui. Ibo ergo ad opti-
mates et loquar eis. Ipi eñ co-
gnouerũt viam dñi: iudiciũ dei
ſui. Et ecce magis hij ſimul cõ-
fregerũt iugũ: ruperũt vincula.
Idcirco pcuſſit eos leo de ſilua:
lup⁹ ad veſperã vaſtauit eos:
pardus vigilãs ſup ciuitates
eorũ. Omnis qui ingreſſus fuit
ex eis capietur: q̃a multe ſunt
ꝑuaricationes eorũ: confortate
ſũt auerſiones eorũ. Sup quo
propici⁹ tibi eſſe potero? Filij
tui dereliquerũt me: et iurãt in
hijs. qui non ſunt dij. Satura-
ui eos et mechati ſunt: et in do-
mo meretricis luxuriabantur.
Equi amatores in feminas: et
emiſſarij facti ſũt: vnuſquiſq;
ad vxorẽ ꝓximi ſui hinniebat.
Numqđ ſup hijs non viſitabo
dicit dñs: et in gente tali nõ vl-
ciſcetur aĩa mea? Aſcendite mu-
ros eius et diſſipate: cõſumati-
onem aũt nolite facere. Aufer-
te ꝓpagines eorũ: q̃a non ſunt
dñi. Preuaricationẽ eñ ꝑuari-
cata eſt in me domus iſrahel et
domus iuda ait dñs. Negaue-
runt dñm: et dixerũt. Nõ ẽ ipſe:
neq; veniet ſup nos malũ: gla-
dium et famẽ non videbimus.
Prophete fuerũt in ventũ locu-
ti: et reſpõſum non fuit in eis.
Hec ergo euenient illis. Hec di-

cit dñs deus exercituũ· Quia lo-
cuti eſtis verbum iſtud: ecce ego
do verba mea in ore tuo ĩ ignẽ
⁊ ꝑplm̃ iſtũ in ligna: ⁊ vorabit
eos· Ecce ego adducã ſup vos
gentem de lõginquo dom⁹ iſrl
ait dñs: gentẽ robuſtã gentem
antiquã gentem cuius ignora-
bis linguã: nec ĩtelliges qd lo-
quatur· Pharetra eius quaſi
ſepulcrũ patens: vniũſi fortes·
Et comedet ſegetes tuas et pa-
nem tuũ deuorabit: filios tuoſ
⁊ filias tuas comedet· gregẽ tu-
um ⁊ armenta tua: et comedet
vineã tuã et ficũ tuã· ⁊ conteret
urbes munitas tuas in quib;
tu habes fiduciã gladio· Verũ-
tamen in dieb; illis ait dñs nõ
faciã vos in ɔſũmationẽ· Qd
ſi dixeritis quare fecit dñs deus
noſter nobis hec omnia: dices
ad eos· Sicut dereliqſtis me et
ſeruiſtis deo alieno ĩ terra vr̃a:
ſic ſeruietis diis alienis in ťra
nõ vr̃a· Annũciate hec domui
iacob: ⁊ auditũ facite in iuda di-
centes· Audi ꝑple ſtulte qui nõ
habes cor: q̃ habẽtes oclos nõ
videtis· et aures ⁊ nõ auditis·
Me ergo nõ timebitis ait dñs:
⁊ a facie mea nõ dolebitis? Qui
poſui arenã terminũ mari· pre-
ceptũ ſempiternũ qd nõ preteri-
bit: et cõmouebũtur ⁊ nõ pote-
runt: ⁊ intumeſcent fluct⁹ ei⁹ et
nõ trãſibũt illud· Populo aũt
huic factũ eſt cor incredulũ ⁊ ex-
aſperãs· Receſſerũt et abierũt:
⁊ nõ dixerũt ĩ corde ſuo· Metua-
mus dñm deũ nr̃m q̃ dat nobiſ
pluuiã temporaneã ⁊ ſerotinã
in tempe ſuo: plenitudinẽ aĩ-
me meſſis cuſtodiẽtem nobis·
Iniq̃tates nr̃e declinauerũt hec:
et pctã nr̃a ꝓhibuerunt bonũ
a nobis: q̃a ĩuenti ſunt in ꝑplo
meo impii inſidiãtes quaſi au-
cupes: laqueos ponẽtes et pe-
dicas ad capiẽdos viros· Sicut
decipula plena auib;: ſic dom⁹
eoꝝ plene dolo· Ideo magnifica-
ti ſunt et ditati: incraſſati ſunt
et impinguati: ⁊ preterierunt ſer-
mones meos peſſime· Cauſã
vidue nõ iudicauerũt: cauſam
pupilli nõ direxerũt: et iudiciũ
pauperũ nõ iudicauerũt· Nun-
qd ſup hiis non viſitabo dicit
dñs: aut ſuper gentem huiuſce-
modi non vlciſcetur aĩa mea?
Stupor ⁊ mirabilia facta ſunt
in terra· Prophete ꝓphetabãt
mẽdaciũ: et ſacerdotes applaude-
bant manib; ſuis: et ꝑpls me⁹
dilexit talia· Quid igitur fiet in
nouiſſimo eius?

VI

Confortamĩ filii beniamin
in medio ihrlm: et in the-
cua clãgite buccina: ⁊ ſup bethac-
care leuate vexillũ: q̃a malũ vi-
ſum eſt ab aquilone et cõtricio

magna. Specioſe et delicate aſ-
ſimilaui filiã ſyõ: ad eã venient
paſtores et greges eorꝫ. Fixerũt
in ea tentoria in circuitu: paſcet
vnuſquiſq; eos qui ſub manu
ſua ſunt. Sanctificate ſup eam
bellũ: cõſurgite ⁊ aſcendamus
in meridie. Ve nobis q̃a decli-
nauit dies: q̃a longiores facte
ſunt vmbre veſperi. Surgite ⁊
aſcendamꝰ in nocte: et diſſipe-
mus domꝰ eius: quia hec dicit
dñs exercituũ. Cedite lignũ eiꝰ:
⁊ fundite circa ihrl'm aggerem.
Hec ẽ ciuitas viſitationis: oĩs
calũnia in medio eiꝰ. Sicut fri-
gidam facit ciſterna aquã ſuã:
ſic frigidã fecit maliciã ſuã. Ini-
quitas et vaſtitas audietur in
ea corã me ſemp: infirmitas et
plaga. Erudire ihrl'm ne forte
recedat anima mea a te: ne for-
te ponã te deſertã. terrã in habi-
tabilem. Hec dicit dñs exercitu-
um. Vſq; ad racemũ colligent.
quaſi ĩ vinea reliquias iſrahel.
Conuerte manũ tuã quaſi vin-
demiator ad cartallum. Cui lo-
quar: ⁊ quẽ cõteſtabor ut audi-
at: Ecce incircũciſe aures eorꝫ: ⁊
audire non poſſunt. Ecce ver-
bum dñi factũ eſt eis in obpro-
brium: et nõ ſuſcipiẽt illud. Id-
circo furore dñi plenꝰ ſum: la-
boraui ſuſtinens. Effunde ſup
paruulũ furorem ⁊ ſup cõciliũ
iuuenũ ſimul. Vir enĩ cũ muli-
ere capietᷣ: ſenex cũ pleno dierũ.
Et tranſibũt domus eorꝫ ad alte-
ros agri ⁊ vxores pariter: quia
extendã manũ meã ſuper habi-
tãtes terram dicit dñs. A mino-
re quippe uſq; ad maiorẽ omnes
auaricie ſtudent: et a ꝓpheta uſ-
q; ad ſacerdotẽ cuncti faciunt
dolũ. Et curabãt ꝯtricionẽ filie
ppli mei cum ignominia dicẽtes
pax pax: et non erat pax. Con-
fuſi ſunt quia abominationẽ
fecerũt: q̃n potiꝰ cõfuſione nõ
ſunt cõfuſi: et erubeſcere neſcie-
runt. Quãobrem cadent inter
ruentes: in tempe viſitationis
ſue corruẽt dicit dñs. Hec dicit
dñs. State ſup vias ⁊ videte. ⁊
interrogate de ſemitis antiquis
que ſit via bona et ambulate
in ea: et inuenietis refrigerium
aĩabus vr̃is. Et dixerũt. Non
ambulabimꝰ. Et ꝯſtitui ſuper
vos ſpeculatores. Et dixi. Au-
dite vocem tube. Et dixerũt. Nõ
audiemus. Ideo audite gentes
et cognoſce cognatio: quanta
ego faciã eis. Audi terra. Ecce
ego adduco mala ſup pplm iſ-
tum fructũ cogitationũ eius:
q̃a verba mea nõ audierunt: ⁊
legem meã ꝓiecerũt. Vt q̃d mi-
chi thus de ſaba affertis: ⁊ cala-
mũ ſuaue olentẽ de terra lõgin-
qua: Holocauſtomata vr̃a nõ

ſunt accepta: et victime vr̄e nō
placuerūt michi. Propterea hec
dicit dn̄s. Ecce ego dabo in po-
pulū iſtū ruinas: ⁊ ruent in eis
pr̄es ⁊ filij ſimul. vicinus ⁊ pxi-
mus peribūt. hec dicit dn̄s. Ec-
ce venit pp̄ls de t̄ra aquilonis.
et gens magna conſurget a fi-
nibus t̄re: ſagittā et gladiū ar-
ripiet: crudelis eſt ⁊ non miſere-
bitur. Vox eius quaſi mare ſo-
nabit: et ſup equos aſcendent.
ꝑparati quaſi vir ad preliū ad-
verſum te filia ſyō. Audivim⁹
famam ei⁹: diſſolute ſunt ma-
nus nr̄e. Tribulatio apprehen-
dit nos: dolores ut parturiētē.
Nolite exire ad agros: et in vi-
neā ne ambuletis: quā gladi⁹
inimici pavor in circuitu. Filia
pp̄li mei accingere cilicio. ⁊ con-
ſpergere cinere: luctū unigeniti
fac tibi planctū amarū: q̄a re-
pente veniet vaſtator ſup vos.
Probatorē dedi te in pp̄lo meo
robuſtū: ⁊ ſcies ⁊ pbabis viā
eoꝝ. Omnes iſti principes declinā-
tes: ambulātes fraudulēter. Es
et ferrū: univerſi corrupti ſunt.
Defecit ſufflatoriū in igne: cō-
ſumptum eſt plumbū. Fruſtra
conflavit cōflator: malicie eni
eoꝝ non ſunt cōſumpte. Argē-
tum reprobum vocate eos: q̄a
dn̄s proiecit illos. VII
Verbum quod factum eſt
ad iheremiam a domino dicēs.
Sta in porta domus dn̄i: ⁊ pre-
dica ibi verbū iſtud et dic. Au-
dite verbū dn̄i omnis iuda: qui
ingredimini p portas has ut a-
doretis dn̄m. Hec dicit domin⁹
exercituū deus iſrl̄. Bonas faci-
te vias vr̄as ⁊ ſtudia vr̄a: ⁊ ha-
bitabo vobiſcum in loco iſto.
Nolite cōfidere in verbis mēda-
cij: dicētes templū dn̄i. templū
dn̄i. templū dn̄i ē. Quā ſi bene
direxeritis vias vr̄as et ſtudia ve-
ſtra. ſi feceritis iudiciū inter vi-
rum et ꝓximū eius. advene et
pupillo et vidue nō feceritis ca-
lumniā: nec ſanguinē innocē-
tē effuderitis in loco hoc. ⁊ poſt
deos alienos non ambulaveri-
tis in malū vobiſmetipſis: ha-
bitabo vobiſcū in loco iſto in t̄-
ra quam dedi prībus vr̄is a ſe-
culo et uſqȝ in ſeculū. Ecce vos
cōfiditis vobis in ſermonibus
mendacij qui non ꝓderunt vo-
bis: furari. occidere. adulterare.
iurare. mēdaciter libare baali:
et ire poſt deos alienos quos
ignoratis. Et veniſtis ⁊ ſtetiſtis
coram me in domo hac in qua
invocatū eſt nomē meū: et dixi-
ſtis liberati ſumus eo q᷒ feceri-
mus omnes abominationes iſ-
tas. Ergo ſpelunca latronum
facta eſt domus iſta: in qua in-
vocatū eſt nomē meū in oculis

veſtris: Ego ego ſum: ego vidi
dicit dñs. Ite ad locū meū ĩ ſilo
ubi habitauit nomē meū a prĩ-
cipio: et videte q̃ fecerĩ ei ꝓpt᷑ ma-
liciā ꝑli mei iſrł. Et nūc q̃a feci-
ſtis om̄ia opa hec dicit dñs: et
locutus ſum ad vos mane cõ-
ſurgēs ⁊ loquēs ⁊ nõ audiſtis:
et vocaui vos ⁊ nõ reſpõdiſtis:
faciā domui huic in qua inuo-
catū ē nomē meū ⁊ in qua vos
habetis fiduciā ⁊ loco quē dedi
vobis et pr̃ibus vr̃is ſicut feci
ſylo: et proiciā vos a facie mea
ſicut proieci om̄es fratres vr̃oſ
uniūſum ſemē ephraim. Tu er-
go noli orare ꝓ ꝑlo hoc: nec
aſſumas pro eis laudē et orati-
onem: ⁊ non obſiſtas michi: q̃-
a non exaudiā te. Nõne vides
q̃d iſti faciūt in ciuitatib; iuda.
⁊ in plateis ihr̃lm: Filij colligūt
ligna. ⁊ pr̃es ſuccendunt ignē:
⁊ mulieres ꝯſpergūt adipē ut fa-
ciāt placētas regine celi et libēt
dijs alienis: et me ad iracūdiā
ꝓuocēt. Nūq̃d me ad iracūdi-
ā ꝓuocāt dicit dñs: Nonne ſe-
metipſos in confuſione vultus
ſui: Ideo h̃ dicit dñs deus. Ecce
furoꝛ meus et indignatio mea
ꝯflatur ſup locū iſtū ſup viroſ
et ſup iumēta et ſup lignū regi-
onis et ſup fruges terre: ⁊ ſuccē-
detur et non extinguet᷑. Hec di-
cit dñs exercituū deus iſrł. Olo-
cauſtomata veſtra addite victi-
mis vr̃is ⁊ comedite carnes: q̃a
non ſum locutus cū pr̃ib; vr̃iſ
et nõ p̃cepi eis in die qua eduxi
eos de terra egipti de verbo olo-
cauſtomatū et victimaꝝ: ſed h̃
verbū precepi eis dicens. Audi-
te vocem meā et ero vobis deuſ
et vos eritis michi ꝑplus: ⁊ am-
bulate in om̄i via quā manda-
ui vobis: ut bene ſit vobis. Et
nõ audierūt nec inclinauerūt
aurem ſuam: ſed abierūt in vo-
luptatib; et in prauitate cordiſ
ſui mali: factiq; ſūt retroꝛſum
et non in ante a die qua egreſſi
ſunt pr̃es eoꝝ de terra egipti uſ-
q; ad diem hāc. Et miſi ad eos
om̄es ſeruos meos ꝓphetas p
diem. cõſurgēs diluculo. ⁊ mit-
tens: ⁊ non audierūt me nec in-
clinauerunt aurem ſuā ſed in-
durauerūt ceruicē ſuā: ⁊ peius
operati ſunt q̃z pr̃es eoꝝ. Et lo-
queris ad eos om̄ia verba hec
et non audient te: et vocabis e-
os et non reſpõdebunt tibi. Et
dices ad eos. Hec eſt gens que
non audiuit vocem dñi dei ſui:
nec recepit diſciplinā. Periit fi-
des: et ablata eſt de oꝛe eoꝝ. Tõ-
de capillū tuū et proice. ⁊ ſume
in directū planctū: quia proie-
cit dñs et reliquit gñationē fu-
roris ſui: q̃a fecerūt filij iuda ma-
lū in oculis meis dicit dñs. Po-

fuerunt offendicula ſua in do-
mo in qua invocatū eſt nomen
meū ut pollueret eam. et edifica-
verūt excelſa thophet que eſt in val-
le filii ennon: ut incenderēt filios
ſuos et filias ſuas igni. que non
precepi nec cogitavi in corde me-
o. Ideo ecce dies venient dicit do-
minus: et nō dicetur amplius to-
phet et vallis filii ennō ſed val-
lis interfectionis: et ſepelient
in thopeth eo quod non ſit locus.
Et erit morticinū populi huius in
cibos volucribus celi et beſtiis terre:
et nō erit qui abigat. Et quieſce-
re faciā de urbibus iuda et de pla-
teis ihrlm vocē gaudii et vocē
leticie: vocē ſponſi et vocē ſponſe
In deſolatione enī erit terra. VIII
In tempore illo ait dominus. eicient oſſa
regis iuda et oſſa principū eius
et oſſa ſacerdotū et oſſa propheta-
rum et oſſa eorum qui habitaverūt
ihrlm de ſepulcris ſuis: et expā-
dent ea ad ſolē et lunā et omnē
miliciā celi que dilexerūt et qui-
bus ſervierūt et poſt que ambu-
laverūt: et que quēſierūt et ado-
raverunt. Nō colligētur et non
ſepelientur: in ſterquiliniū ſuper
faciē terre erunt. Et eligent ma-
gis mortē quam vitā oēs qui reſidui
fuerīt de cognatione hac peſſi-
ma: in univerſis locis que derelicta
ſunt ad que eieci eos dicit dominus
exercituū. Et dices ad eos. Hec
dicit dominus. Numquid qui
cadit non reſurget: et qui aver-
ſus eſt non revertetur? Quare er-
go averſus eſt populus iſte in ihe-
ruſalem averſione contencioſa?
Apprehenderūt mendaciū: et no-
luerunt reverti. Attendi et auſ-
cultavi: nemo quod bonū eſt loquitur.
tur. Nullus eſt qui agat penitē-
ciam ſuper peccato ſuo dicens.
Quid feci? Omnes cōverſi ſunt
ad curſum ſuū: quaſi equus im-
petu vadens in preliū. Milvus
in celo cognovit tempus ſuū:
turtur et hirundo et ciconia cuſ-
todierūt tempus adventus ſui:
populus autē meus nō cognovit
iudiciū domini. Quō dicitis ſapiē-
tes nos ſumus: et lex domini nobiſ-
cū eſt? Vere mendaciū operatus
eſt ſtilus mendax ſcribarum. Con-
fuſi ſunt ſapiētes: perterriti et cap-
ti ſunt. Verbū enī domini proiecerūt:
et ſapiētia nulla eſt in eis. Prop-
terea dabo mulieres eorum exteris:
agros eorum heredibus. Quia a mi-
nimo uſque ad maximū omnes
avariciā ſecuntur: a propheta uſque
ad ſacerdotē cuncti faciūt men-
daciū. Et ſanabāt contriciones
filie populi mei ad ignominiā di-
centes pax pax: cum non eſſet
pax. Cōfuſi ſunt quia abomi-
nationē fecerunt: quin pocius
cōfuſione non ſunt cōfuſi: et e-
rubeſcere neſcierunt. Idcirco ca-

dent inter corruētes: in tempore
viſitatōnis ſue corruēt dicit do-
minus. Cōgregās cōgregabo
eos ait dñs. Nō ē uva in vitib;
⁊ nō ſunt fic⁹ in ficulnea: foliū
defluxit: et dedi eis q̄ preter greſ-
ſa ſunt. Quare ſedem⁹? Conue-
nite et īgrediamur ciuitatē mu-
nitā. ⁊ ſileam⁹ ibi: q̄a dñs deuſ
noſter ſilere nos fecit: ⁊ potū de-
dit nobis aquā fellis. Peccaui-
mus eñi dño. Expectauim⁹ pa-
cem et non erat bonū: tempus
medele et ecce formido. A dan
auditus eſt fremit⁹ equoꝝ ei⁹:
a voce hinnituū pugnatoꝝ ei⁹
cōmota eſt om̄is terra. Et vene-
rūt et deuorauerūt terrā ⁊ pleni-
tudinē ei⁹: urbē ⁊ habitatores
ei⁹. Quia ecce ego mittā vobis
ſerpētes regulos quib; nō eſt ī-
cātatio: ⁊ mordebūt vos ait do-
minus. Dolor meus ſup dolo-
rem: ī me cor meū merēs. Ecce
vox clamoris filie pp̄li mei de t̄-
ra lōginqua. Nūquid dñs nō
eſt in ſyon. aut rex eius non eſt
in ea? Quare ergo me ad iracū-
diā cōcitauerūt in ſculptilibus
ſuis: et in vanitatibus alienis?
Trāſijt meſſis: finita eſt eſtas:
⁊ nos ſaluati non ſum⁹. Sup
cōtricione filie pp̄li mei cōtrituſ
ſum et contriſtat⁹: ſtupor obti-
nuit me. Nūquid reſina nō eſt
in galaad. aut medicus nō eſt
ibi? Quare ergo nō ē obducta
cicatrix filie pp̄li mei? VIIII

Quis dabit capiti meo a-
quā: et in oculis meis fō-
tem lacrimarū: Et plorabo die
et nocte īterfectos filie pp̄li mei.
Quis dabit me in ſolitudinem
diuerſoꝝ viatorū: Et derelinq̄;
pp̄lm meū et recedā ab eis: quī
om̄es adulteri ſunt ⁊ cetus pre-
uaricatoꝝ: ⁊ extenderūt linguā
ſuā quaſi arcū mēdacij et non
veritatis. Cōfortati ſunt in t̄ra:
q̄a de malo ad malū egreſſi ſūt:
⁊ me nō cognouerūt dicit dñs.
Vnuſquiſq; ſe a proximo ſuo
cuſtodiat: et in om̄i frē ſuo nō
habeat fiduciā: quia om̄is fra-
ter ſupplātans ſupplātabit: et
om̄is amicus fraudulēter ince-
det: et vir frēm ſuū deridebit ⁊ ve-
ritatem nō loquent̄. Docuerūt
eñi linguā ſuā loqui mendaci-
um: ut inique agerent labora-
uerūt. Habitatio tua in medio
doli: in dolo renuerūt ſcire me
dicit dñs. Propterea hec dicit
dñs exercituū. Ecce ego ꝯflabo
et ꝓbabo eos. Quid eñi aliud
faciam a facie filie populi mei?
Sagitta vulnerās ligua eorū:
dolū locuta eſt. In ore ſuo pacē
cum amico ſuo loquit̄. ⁊ occul-
te ponit ei inſidias. Nunquid
ſup hijs nō viſitabo dicit dñs:
aut in gente huiuſcemodi non

ulciſcet͛ aīa mea: Sup montes
aſſumā fletū ac lamentū ⁊ ſup
ſpecioſa deſerti planctū: qm̄ in-
cenſa ſunt eo q̄ nō ſit uir ptrā-
ſiens: et nō audierūt vocē poſ-
ſidētis. A volucre celi uſq; ad pe-
cora trāſmigrauerūt et receſſe-
rūt. Et dabo ihr̄lm in acervos
arene ⁊ cubilia draconū. ⁊ civi-
tates iuda dabo in deſolationē
eo q̄ nō ſit habitator. Quis eſt
vir ſapiēs qui intelligat hoc ⁊
ad quē verbū oris dn̄i fiat: ut
ānunciet iſtud: quare perierit t͛-
ra et exuſta ſit quaſi deſertū eo
q̄ nō ſit q̄ ptrāſeat: Et dixit do-
minus. Quia dereliquerūt legē
meā quā dedi eis. et nō audierūt
vocem meā. ⁊ non ambulaue-
runt in ea: et abierūt poſt pra-
uitatē cordis ſui. et poſt baalī
q̄d didicerūt a p̄ribus ſuis: id-
circo hec dicit dn̄s exercituū de⁹
iſrl̄. Ecce ego cibabo pp̄lm iſtū
abſinthio et potum dabo eis
aquā fellis: et diſpergā eos in
gētib; quas non nouerūt ipſi
et p̄res eorū: et mittā poſt eos
gladiū donec cōſumāt͛. Hec di-
cit dn̄s exercituū. Cōtemplamini
et vocate lamētatrices ut veni-
ant: et ad eas que ſapiētes ſūt
mittite et pperent: feſtinent ⁊ aſ-
ſumant ſup nos lamētū. Dedu-
cāt oculi nr̄i lacrimas: ⁊ palpe-
bre nr̄e defluāt aquis: q̄a vox
lamētationis audita eſt de ſyō.
Quō vaſtati ſumus: ⁊ confuſi
vehemēter: Quia dereliquim⁹ t͛-
ram: qm̄ deſerta ſunt taberna-
cula nr̄a. Audite ergo mulieres
verbū dn̄i. ⁊ aſſumat auris ve-
ſtra ſermonē oris eius: et doce-
te filias vr̄as lamentū ⁊ vnaq̄-
q; pximā ſuā planctū: q̄a aſcē-
dit mors p feneſtras nr̄as. in-
greſſa eſt domos nr̄as: diſpde-
re paruulos deforis. iuuenes
de plateis. Loq̄re. Hec dicit dn̄s.
Et cadet morticinū hoīs quaſi
ſtercus ſup faciē regionis: et q̄-
ſi fenū poſt tergū metētis: ⁊ nō
eſt qui colligat. Hec dicit dn̄s.
Nō gloriet͛ ſapiēs ī ſapiētia ſu-
a. ⁊ nō gloriet͛ fortis in fortitu-
dine ſua. ⁊ nō gloriet͛ dives in
diuitiis ſuis: ſed in hoc gloriet͛
qui gloriat͛: ſcire et noſſe me: q̄-
a ego ſum dn̄s qui facio miſe-
ricordiā et iudiciū et iuſticiā in
terra. Hec eni placent michi ait
dn̄s. Ecce dies veniēt dicit dn̄s.
⁊ viſitabo ſup omnē qui incir-
cūciſū habet pputiū. ſup egip-
tū ⁊ ſup iudā et ſup edom. ⁊ ſu-
per filios ammō et ſup moab:
⁊ ſup omēs qui attonſi ſunt in
comā habitātes in deſerto: qui-
a omēs gētes habēt pputium:
omīs aūt domus iſrl̄ incircūci-
ſi ſunt corde. X

Audite verbū q̄d locutus ē

dñs ſup nos domus iſrl̄· Hec
dicit dñs · Juxta vias gẽtiũ no-
lite diſcere: ⁊ a ſignis celi nolite
metuere que timent gẽtes: qui-
a leges pupolorũ vane ſunt ·
Quia lignũ de ſaltu precidit: o-
pus manus artificis in aſcia·
Argẽto ⁊ auro decoravit illud:
clavis ⁊ malleis cõpegit ut nõ
diſſoluat̃· In ſimilitudinẽ plaſ-
me fabricate ſunt· ⁊ nõ loquen-
tur: portata tollẽtur: q̃a incede-
re nõ valẽt· Nolite ergo timere
ea: q̃a nec male poſſunt facere
nec bene· Nõ ẽ ſimilis tui dñe:
magnꝰ es tu: et magnũ nomẽ
tuũ in fortitudine · Quis nõ ti-
mebit te o rex gentiũ: Tuũ ẽ eñi
decus· Inter cũctos ſapiẽtes gẽ-
tiũ· ⁊ ĩ univ̄ſis regnis eoꝝ· nul-
lus eſt ſimilis tui: pariter inſipi-
entes et fatui ꝓbabũtur · Doc-
trina vanitatis eorũ lignũ eſt ·
Argentũ ĩvolutũ de tharſis af-
fert̃: ⁊ aurũ de ophir opus arti-
ficis et manus erariꝭ: iacinctus
et purpura indumentum eoꝝ·
Opus artificũ univ̄ſa hec: dñſ
aũt deus verus eſt· Ipe eſt deus
vivẽs: ⁊ rex ſempiẽtnus· Ab in-
dignatione eiꝰ cõmovebit̃ t̃ra:
et nõ ſuſtinebũt gẽtes cõmina-
tionẽ eius· Sic ergo dicetis eis·
Diꝭ qui celos ⁊ terrã nõ fecerũt·
pereãt de terra: ⁊ de hiꝭ que ſub
celo ſunt· Qui facit terrã in for-

titudine ſua ꝓparat orbẽ in ſa-
pientia ſua et prudẽtia ſua extẽ-
dit celos: ad vocẽ ſuã dat mul-
titudinẽ aquaꝝ ĩ celo et elevat
nebulas ab extremitatibꝫ terre·
Fulgura in pluviã facit: ⁊ edu-
cit vẽtũ de theſauris ſuis· Stul-
tus factus eſt omñis homo a ſci-
entia ſua: et cõfuſus eſt artifex
omñis in ſculptili: quĩ falſum ẽ
qḋ cõflavit et nõ eſt ſpiritus in
eis· Vana ſunt: et opus eoꝝ ri-
ſu dignũ· In tempe viſitationiſ
ſue peribũt· Nõ eſt hiꝭ ſimiliſ
pars iacob· Qui eñi formavit
omñia ipe eſt: Et iſrl̄ virga here-
ditatis eius· Dñs exercituũ no-
men illi· Congrega de t̃ra ꝯfuſio-
nẽ tuã que habitas in obſidio-
ne: quia hec dicit dñs· Ecce ego
longe ꝓiciam habitatores t̃re
in hac vice: ⁊ tribulabo eos ita
ut nõ inveniãt̃· Ve michi ſup
ꝯtritione mea: peſſima plaga
mea· Ego aũt dixi· Plane hec
infirmitas mea eſt: et portabo
illã· Tabernaculũ meũ vaſta-
tum eſt: omnes funiculi mei di-
rupti ſunt· Filiꝭ mei exierunt a
me: et non ſubſiſtũt· Nõ eſt q̃
extendat ultra tentoriũ meũ et
erigat pelles meas: q̃a ſtulte e-
gerũt paſtores et dñm nõ que-
ſierũt: ꝓpterea nõ intellexerunt·
et omnis grex eoꝝ diſpſus eſt ·
Vox audicionis ecce venit: et

cõmotio magna de terra aqui-
lonis: ut ponat ciuitates iuda
ſolitudinẽ ⁊ habitacula draco-
nū. Scio dñe q̄a non eſt hoīs
via eius: nec viri ē ut ambulet
et dirigat greſſ⁹ ſuos. Corripe
me dñe: verūtamē ī iudicio ⁊ nō
in furore tuo: ne forte ad nichi-
lū redigas me. Effūde indigna-
tionē tuā ſup gentes: que non
cognouerūt te: ⁊ ſup ꝓuīcias
que nomē tuū nō īuocauerūt:
q̄a comederūt iacob. et deuora-
uerūt eū et cõſumpſerūt illū: et
decus eius diſſipauerūt. XI

Verbū qđ factū eſt ad ihere-
miā a dño dicēs. Audite
verba pacti hui⁹: et loquimini
ad viros iuda ⁊ ad habitatores
ihr̄lm: et dicetis ad eos. Hec di-
cit dñs deus iſrl̄. Maledict⁹ vir
qui nō audierit verba pacti hu-
ius: qđ p̄cepi pr̄ibus vr̄is ī die
qua eduxi eos de terra egipti de
fornace ferrea dicēs. Audite vo-
cem meā ⁊ facite oīa que pre-
cepi vobis: ⁊ eritis michi in po-
pulū et ego ero vobis in deū:
ut ſuſcitē iuramētū qđ iuraui
pr̄ibus vr̄is daturū me eis terrā
fluentē lacte ⁊ melle ſicut ē dies
hec. Et reſpōdi et dixi. Amē do-
mine. Et dixit dñs ad me. Uo-
ciferare oīa verba hec in ciui-
tatib; iuda ⁊ foris ihr̄lm dicēs.
Audite verba pacti hui⁹ et faci-
te illa: q̄a cõteſtans conteſtatus
ſum pr̄es vr̄os ī die qua eduxi
vos de terra egipti uſq; ad diē
hanc. Mane ɔſurgēs cõteſtat⁹
ſum ⁊ dixi audite vocem meā:
et nō audierūt nec inclinauerūt
aurē ſuā: ſed abierūt unuſquiſ-
q; in prauitate cordis ſui mali.
Et induxi ſup eos oīa verba
pacti hui⁹: qđ p̄cepi ut facerēt ⁊
nō fecerūt. Et dixit dñs ad me.
Inuēta ē cõiuratio in viris iuda
⁊ in habitatorib; ihr̄lm. Reuer-
ſi ſunt ad iniq̄tates patrū ſuo-
rū priores: q̄ noluerūt audire
verba mea. Et hii ergo abierūt
poſt deos alienos ut ſeruirent
eis. Irritū fecerūt domus iſrl̄ et
domus iuda pactū meū: qđ pe-
pigi cū pr̄ibus eorū. Quãobrē
hec dicit dñs. Ecce ego inducā
ſup eos mala de q̄b; exire nō po-
terunt: ⁊ clamabūt ad me ⁊ nō
exaudiā eos. Et ibūt ciuitates
iuda ⁊ habitatores ihr̄lm ⁊ cla-
mabunt ad eos quib; libāt: et
non ſaluabūt eos in tempore
afflictionis eorū. Scdm eñ nu-
merum ciuitatū tuarū erūt dii
tui iuda: et ſcdm numerū viarū
ihr̄lm poſuiſti aras ɔfuſionis:
aras ad libandū baalim. Tu
ergo noli orare pro ꝑplo hoc:
et ne aſſumas pro eis laudē et
orationē: quia nō exaudiā in
tēpore clamoris eorū ad me: in

tēpore afflictionis eoꝝ. Quid ē
q dilectus meus in domo mea
facit ſcelera m̄lta? Nūquid car-
nes ſancte auferēt a te malicias
tuas: in quib; gloriata es? Oli-
uam uberē pulcrā fructiferam
ſpecioſam uocauit dn̄s nomē
tuū. Ad vocē loquele grandis
exarſit ignis in ea: et cōbuſta
ſunt fruteta eius. Et dn̄s exerci-
tuū q̄ plātauit te locut⁹ eſt ſup
te malū: pro malis domus iſrl̄
⁊ domus iuda que fecerunt ſibi
ad irritandū me libātes baalī.
Tu aūt dn̄e demōſtraſti michi ⁊
cognoui: tu oſtēdiſti michi ſtu-
dia eoꝝ: et ego quaſi agn⁹ mā-
ſuetus q̄ portat̄ ad uictimā. Et
nō cognoui q̄a cogitauerūt ſu-
ꝑ me cōſilia dicētes: mittamus
lignū in panē eius. ⁊ eradam⁹
eū de terra viuētiū: et nomē eius
nō memoret̄ amplius. Tu aūt
dn̄e ſabaoth q̄ iudicas iuſte et
probas renes et corda: uideam
ultionē tuā ex eis. Tibi eīm reue-
laui cauſam meā. Propterea
h̄ dicit dn̄s ad uiros anathot:
q̄ querūt aīam tuā ⁊ dicūt. Nō
prophetabis in noīe dn̄i: ⁊ nō
morieris ī manib; nr̄is. Prop-
terea hec dicit dn̄s exercituū. Ec-
ce ego viſitabo ſup eos. Iuue-
nes morient̄ in gladio: ⁊ filij e-
oꝝ ⁊ filie eoꝝ morient̄ in fame:
⁊ reliquie non erūt ex eis. Indu-
cam eīm malū ſuper viros ana-
thot: annū viſitationis eorū.
Iuſtus quidē tu es dn̄e XII
ſi diſputē tecū verūtamē iuſta
loquar ad te. Quare via impi-
orū ꝓſperat̄: bene eſt omībus
q̄ preuaricant̄. et inique agūt?
Plātaſti eos et radicē miſerūt:
proficiūt et faciūt fructū. Pro-
pe es tu ori eoꝝ: ⁊ longe a reni-
bus eoꝝ. Et tu dn̄e noſti me: ui-
diſti me et ꝓbaſti cor meum te-
cum. Congrega eos quaſi gre-
gem ad uictimā: et ſanctifica e-
os in die occiſionis. Uſq; quo
lugebit terra: et herba omīs re-
gionis ſiccabit̄ ꝓpt̄ maliciā ha-
bitantiū in ea? Conſumptū eſt
animal et volucre: quīa dixerūt
nō videbit nouiſſima nr̄a. Si
cum peditib; currēs laboraſti:
quō cōtendere poteris cū equis?
Cum aūt in terra pacis ſecura
fueris: q̄d facies in ſuꝑbia ior-
danis? Nam et frēs tui ⁊ dom⁹
pr̄is tui. etiā ipſi pugnauerunt
aduūſum te: ⁊ clamauerūt poſt
te plena voce. Ne credas eis: cū
locuti fuerīt tibi bona. Reliqui
domū meā: dimiſi hereditatem
meā. Dedi dilectā aīam meam
in manū inimicorū eius: facta
eſt michi hereditas mea q̄ſi leo
in ſilua. Dedit ꝯtra me vocem:
ideo odiui eā. Nūq̄d auis diſco-
lor hereditas mea michi? Nun-

quid auis tincta per totũ: Veni-
te cõgregamini omnes beſtie t̃re:
properate ad devorãdũ. Paſto-
res multi demoliti ſũt vineã me-
am: cõculcaverũt partẽ meam.
Dederũt portionẽ meã deſidera-
bilẽ in deſertũ ſolitudinis: poſu-
erũt eam in diſſipationẽ: luxit-
q; ſup me. Deſolatione deſola-
ta ẽ oĩs t̃ra: q̃a nullꝰ ẽ q̃ recogi-
tet corde. Sup omnes vias de-
ſerti venerũt om̃es vaſtatores:
q̃a gladius dñi devoravit ab
extremo t̃re uſq; ad extremũ eiꝰ.
Nõ eſt pax univ̄ſe carni. Semi-
naverũt triticũ ⁊ ſpinas meſſu-
rũt: hereditatẽ acceperũt: et nõ
proderit. Cõfũdemini fructibꝫ veſ-
tris: ꝓpter irã furoris dñi. Hec
dicit dñs adv̄ſum oẽs vicinos
meos peſſimos: q̃ tangũt here-
ditatẽ quã diſtribui ꝓplo meo
iſrl̄. Ecce ego evellã eos de t̃ra e-
orũ: et domũ iuda evellã de me-
dio eorũ. Et cũ evulſero eos cõ-
vertar ⁊ miſerebor eoꝝ: et redu-
cam eos virũ ad hereditatẽ ſu-
am: et virũ in terrã ſuã. Et erit:
ſi eruditi didicerĩt vias ꝓpli mei
ut iurẽt in noĩe meo vivit dñs.
ſicut docuerũt ꝓplm meũ iurare
in baal: edificabũtur in medio
ꝓpli mei. Quod ſi nõ audierit:
evellã gentẽ illã evulſione ⁊ ꝑ-
ditione ait dñs. XIII
Hec dicit dñs ad me. Vade
⁊ poſſide tibi lumbare lineum:
⁊ pones illud ſup lũbos tuos:
et in aquã nõ inferes illud. Et
poſſedi lũbare iuxta verbũ do-
mini: ⁊ poſui circa lũbos meos.
Et factus ẽ ſermo dñi ad me ſe-
cundo dicẽs. Tolle lũbare quod
poſſediſti qđ ẽ circa lũbos tuos:
et ſurgens vade ad eufraten: et
abſcõde ibi illud in foramine
petre. Et abij et abſcõdi illud ĩ
eufraten: ſicut preceperat michi
dñs. Et factũ eſt poſt dies plu-
rimos: dixit dñs ad me. Sur-
ge et vade ad eufraten: et tolle
inde lumbare qđ ꝑcepi tibi ut
abſcõderes illud ibi. Et abij ad
eufraten: ⁊ fodi ⁊ tuli lũbare de
loco ubi abſcõderã illud. Et ec-
ce cõputruerat lumbare: ita ut
nulli uſui aptũ eſſet. Et factũ ẽ
verbũ dñi ad me dicẽs. Hec di-
cit dñs. Sic putreſcere faciã ſu-
ꝑbiã iuda. et ſuꝑbiã ihrl̄m mul-
tã: ꝓplm iſtũ peſſimũ. q̃ nolũt
audire verba mea. et ambulãt
in pravitate cordis ſui: abierũt-
q; poſt deos alienos ut ſervirẽt
eis et adorarẽt eos. et erũt ſicut
lũbare iſtud: qđ nulli uſui ap-
tũ eſt. Sicut enĩ adheret lũbare
ad lũbos viri ſic agglutinavi
michi oẽm domũ iſrl̄ ⁊ oẽm do-
mũ iuda dicit dñs ut eſſẽt michi
ĩ ꝓplm ⁊ in nomẽ ⁊ in laudẽ ⁊ in
gloriã: et non audierũt. Dices

ergo ad eos ſermonē iſtū. Hec
dicit dn̄s deus iſrl̄. Omnis lagū-
cula implebitur vino: Et dicēt
ad te. Nūquid ignoram⁹ quia
omnis lagūcula implebit̄ vino:
Et dices ad eos. Hec dicit dn̄s.
Ecce ego īplebo oēs habitato-
res t̄re hui⁹ et reges q̄ ſedent de
ſtirpe david ſup thronū eius.
⁊ ſacerdotes et ꝓphetas ⁊ omēs
habitatores ih'rlm ebrietate: et
diſpgam eos virū a fr̄e ſuo: et
p̄res ⁊ filios parit̄ ait dn̄s. Nō
parcā et non cōcedā: neq; miſe-
rebor ut nō diſꝑdā eos. Audi-
te et auribꝫ ꝑcipite: nolite eleua-
ri: q̄a dn̄s locutus ē. Date dn̄o
deo vr̄o gloriā anteq̄ȝ ɔtenebre-
ſcat: ⁊ anteq̄ȝ offendāt pedes ve-
ſtri ad mōtes caliginoſos. Expe-
ctabitis lucē: et ponet eā in um-
brā mortis. Et in caliginē. Qđ
ſi hoc nō audieritis: in abſcon-
dito plorabit anima mea a fa-
cie ſuꝑbie. Plorās plorabit et
deducet oculus meus lacrimā:
q̄a capt⁹ ē grex dn̄i. Dic regi et
dn̄atrici. Humiliamini: ſedete in
terra qm̄ deſcendet de capite vr̄o
corona glorie veſtre. Civitates
auſtri clauſe ſunt: et nō eſt qui
aperiat. Trāſlata ē omnis iuda
tranſmigratione ꝑfecta. Leua-
te oculos vr̄os et videte: q̄ veni-
tis ab aquilone. Ubi eſt grex q̄
datus ē tibi: pecus inclitū tuū:

Quid dices cū viſitauerit te: Tu
enī docuiſti eos aduſum te: et e-
rudiſti in caput tuū. Nunquid
nō dolores apprehēderūt te q̄ſi
mulierē parturientē: Qđ ſi dix-
eris in corde tuo quare venerūt
michi hec: propter multitudi-
nē iniquitatis tue reuelata ſūt
verecūdiora tua: pollute ſunt
plāte tue. Si mutare poteſt ethi-
ops pellē ſuā aut pardus vari-
etates ſuas: ⁊ vos poteritis be-
nefacere cum didiceritis malū.
Et diſſemiābo eos quaſi ſtipu-
lam q̄ vento raptat̄ in deſerto.
Hec ſors tua parſq; mēſure tu-
e a me dicit dn̄s: quia oblita es
mei ⁊ cōfiſa es in mēdacio. Un-
de ⁊ ego nudaui femora tua cō-
tra faciem tuam: et apparuit ig-
nominia tua: adulteria tua et
hinnit⁹ tuus ⁊ ſcelus fornicaci-
onis tue. Sup colles ī agro vi-
di abominationes tuas. Ve ti-
bi ih'rlm. Nō mūdaberis poſt
me. Uſq;quo adhuc: XIIII

Verbū dn̄i quod factū ē ad
iheremiā de ſermonibꝫ ſic-
citatis. Luxit iudea: ⁊ porte eius
corruerūt et obſcurate ſunt in
terra: et clamor ih'rlm aſcendit.
Maiores miſerunt minores ſu-
os ad aquā. venerūt ad hauri-
endū. Nō invenerūt aquā: repor-
tauerūt vaſa ſua vacua. Cōfu-
ſi ſunt et afflicti: et operuerunt

capita sua ꝓpter terre vastitatē:
q̄a nō venit pluuia ī trā. Cōfu-
si sunt agricole: operuerunt ca-
pita sua. Nam ⁊ cerua in agro
peperit et reliquit quia nō erat
herba: ⁊ onagri steterunt in ru-
pibꝫ. Traxerūt ventū q̄si draco-
nes: defecerūt oculi eoꝝ q̄a non
erat herba. Si iniq̄tates nostre
respōderit nobis: dn̄e fac ꝓpter
nomē tuū: qm̄ mlte sunt aūsi-
ones nr̄e. Tibi peccauimus ex-
pectatio isrl̄. saluator noster in
tēpore tribulationis. Quare q̄-
si colonus futurus es in terra:
et quasi viator declinās ad ma-
nendum: Quare futurus es ve-
lut vir vagus: et fortis qui nō
potest saluare? Tu aūt in nobis
es dn̄e: ⁊ nomē tuū inuocatū ē
sup nos: ne derelinquas nos.
Hec dicit dn̄s ppl'o huic q̄ dilex-
it mouere pedes suos ⁊ nō qui-
euit: et dn̄o nō placuit. Nūc re-
cordabit̄ iniq̄tatū eoꝝ: ⁊ visita-
bit pcc̄a eoꝝ. Et dixit dominus
ad me. Noli orare ꝓ ppl'o isto ī
bonū. Cū ieiunauerit nō exau-
diā preces eoꝝ: et si obtulerint
olocaustomata ⁊ victimas nō
suscipiā ea: qm̄ gladio ⁊ fame
⁊ peste ego ꝯsumā eos. Et dixi.
A a a dn̄e de⁹. Prophete dicūt
eis. Non videbitis gladiū et fa-
mes nō erit ī vobis: sed pacem
verā dabit vobis in loco isto.

Et dixit dn̄s ad me. Falso pro
phete vaticināntur in noīe meo.
Nō misi eos: ⁊ nō p̄cepi eis: ne
q; locutus sum ad eos. Visio-
nem mendacem ⁊ diuinationē
fraudulētā ⁊ seductionē cordis
sui ꝓphetāt vobis. Idcirco hec
dicit dn̄s de ꝓphetis q̄ ꝓphetāt
in noīe meo quos ego nō misi:
dicentes gladius ⁊ fames non
erit in terra hac. In gladio ⁊ fa-
me ꝯsumētur ꝓphete illi: ⁊ po-
puli quibꝫ ꝓphetāt erūt ꝓiecti
in viis ihr̄lm p̄ fame ⁊ gladio:
et nō erit q̄ sepeliat eos ipi ⁊ vx-
ores eoꝝ filii et filie eoꝝ: et effū-
dā sup eos malū suū. Et dices
ad eos verbū istud. Deducant
oculi mei lacrimā p nocte̅ et di-
em et nō taceāt: qm̄ cōtritione
magna contrita est virgo filia
populi mei: plaga pessima ve
hemēter. Si egressus fuero ad
agros ecce occisi gladio: ⁊ si in-
troiero in ciuitatē ecce attenuati
fame. Propheta nāq; ⁊ sacdos
abierūt ī terrā quā ignorabāt
Nūquid ꝓiciēs abiecisti iudā:
aut syon abomīata ē aīa tua?
Quare ergo percussisti nos ita:
ut nulla sit sanitas? Expectaui-
mus pacē et nō ē bonū: et tem-
pus curationis: et ecce turbati-
o. Cognouim⁹ dn̄e impietates
nr̄as: iniq̄tates patrū nr̄oꝝ q̄a
peccauim⁹ tibi. Ne des nos in

obprobrium ꝓpter nomē tuū:
neq; facias nobis contumeliā.
Solij glorie tue recordare: ne
irritū facias fed⁹ tuū nobiſcū.
Nūquid ſunt in ſculptilib; gē-
tiū qui pluāt: aut celi poſſunt
dare ymbres niſi tu volueris?
Nōne tu es dn̄s de⁹ noſter quē
expectauim⁹? Tu eīm feciſti oīa

XV

Et dixit dn̄s hec·
ad me. Si ſteterit moyſes
et ſamuel corā me: non eſt aīa
mea ad pp̄lm iſtum. Eice illos
a facie mea: et egrediant̄. Qd̄ ſi
dixerint ad te quo egrediemur:
dices ad eos. Hec dicit domin⁹.
Qui ad morte̅ ad mortē. et qui
ad gladiū ad gladiū: ⁊ qui ad
famem ad famē: ⁊ qui ad capti-
uitatē ad captiuitatē. Et viſita-
bo ſup eos quatuor ſpecies di-
cit dn̄s. Gladiū ad occiſionē. ⁊
canes ad lacerādū: et volatilia
celi ⁊ beſtias terre ad deuorādū
et diſſipādū: et dabo eos in fer-
uorē vniūſis regnis terre ꝓpter
manaſſen filiū ezechie regis iu-
da ſup omnibus que fecit in ihe-
ruſalem. Quis eīm miſerebitur
tui ihr̄lm? Aut quis cōtriſtabit̄
pro te? Aut q̄s ibit ad rogādū
pro pace tua? Tu reliquiſti me
dicit dn̄s: retrorſū abiſti. Et ex-
tendā manū meā ſup te: et inf-
ficiā te. Laboraui rogās. Et di-
ſpgam eos ventilabro in por-
tis terre. Interfeci ⁊ diſꝑdidi po-
pulū meū: et tamen a vijs ſuiſ
non ſunt reuerſi. Multiplicate
ſunt michi vidue eius: ſup ha-
renā maris. Induxi eis ſup ma-
trē adoleſcentis vaſtatorē meri-
die: miſi ſup ciuitates repente t̄-
rorem. Infirmata eſt que pepe-
rit ſeptē: defecit aīa ei⁹. Occidit
ei ſol cū adhuc eſſet dies: ɔfuſa
eſt ⁊ erubuit. Et reſiduos ei⁹ in
gladiū dabo in cōſpectu inimi-
coꝝ eoꝝ ait dominus deus. Ve
michi mat̄ mea. Quare genui-
ſti me virū rixe: virū diſcordie
in vniūſa terra? Non feneraui:
nec feneraui̅t michi quiſq;. Oēſ
maledicūt michi dicit dn̄s. Si
nō reliquie tue in bonū: ſi non
occurrerit tibi in tempore afflic-
tionis: ⁊ in tempore tribulatio-
nis aduſum inimicū. Nūquid
federabit̄ ferrū ferro ab aquilo-
ne ⁊ es? Diuicias tuas ⁊ theſau-
ros tuos in direptionem dabo
gratis in omībus peccatis tuis:
et in omīb; t̄minis tuis. Et ad-
ducā inimicos tuos de t̄ra quā
neſcis: quia ignis ſuccenſus eſt
in furore meo: et ſup vos arde-
bit. Tu ſcis dn̄e: recordare mei
et viſita me: et tuere me ab hiſ
q̄ pſecunt̄ me. Noli in paciēcia
tua ſuſcipere me. Scito quī ſu-
ſtinui pro te obprobriū. Inuē-
ti ſunt ſermones tui: et comedi

eos. Et factum eſt michi verbū
tuū in gaudiū et ī leticiā cordiſ
mei: qm̄ inuocatū eſt nomē tu=
um ſup me dn̄s deus exercituū.
Nō ſedi ī ɔcilio ludentiū: ⁊ glori=
at⁹ ſum a facie man⁹ tue. So=
lus ſedebā: qm̄ cōminatione re=
pleſti me. Quare factus ē dolor
me⁹ perpetu⁹: et plaga mea de=
ſperabilis: renuit curari. Fac=
ta ē michi q̄ſi mēdaciū aquarū
infideliū. Propter hoc hec dicit
dn̄s. Si cōuerteris conuertā te.
et ante faciē meā ſtabis: et ſi ſe=
paraueris p̄cioſum a vili. qua=
ſi os meū eris. Conuertent̄ ipſi
ad te: ⁊ tu nō ɔuerteris ad eos.
Et dabo te pp̄lo huic in murū e=
reū fortē: ⁊ bellabunt aduerſum
te et nō p̄ualebūt: q̄a ego tecū
ſum ut ſaluem te ⁊ eruam te di=
cit dn̄s. Et liberabo te de manu
peſſimoꝝ: ⁊ redimā te de manu
fortiū.

XVI

Et factū ē verbū dn̄i ad me dicēs.
Nō accipies uxorē: et nō erunt
tibi filij et filie ī loco iſto. Quia
hec dicit dn̄s ſup filios et filiaſ
qui generāt̄ in loco iſto: et ſup
m̄res eoꝝ que genuerūt eos: et
ſup p̄res eoꝝ de quoꝝ ſtirpe ſūt
nati in terra hac. Mortib; egro=
tationū moriēt̄. Nō plangent̄
et nō ſepeliēt̄: in ſterquiliniū ſu=
per faciē terre erūt. Et gladio ⁊
fame ɔſumētur: et erit cadauer
eoꝝ ī eſcam volatilib; celi et be=
ſtijs terre. Hec enim dicit dn̄s.
Ne ingrediaris domū cōuiuij
neq; vadas ad plāgendū: neq;
ɔſoleris eos quia abſtuli pacē
meā a pp̄lo iſto dicit dn̄s: miſe=
ricordiā ⁊ miſeratōnes. Et mo=
rientur grādes et parui in terra
iſta: nō ſepelient̄ neq; plāgent̄:
⁊ nō ſe incidēt neq; caluiciū fiet
pro eis. Et nō frangēt inter eoſ
lugenti panē ad cōſolādū ſup
mortuo: et nō dabūt eis potū
calicis ad conſolandū ſup p̄re
ſuo et matre. Et domū cōuiuij
nō ingrediaris ut ſedeas cū eiſ
et comedas et bibas: q̄a hec di=
cit dn̄s exercituū deus iſrl̄. Ecce
ego auferā de loco iſto in oculis
vr̄is et ī dieb; vr̄is vocē gaudij
⁊ vocē leticie: vocē ſp̄oſi ⁊ vocē
ſp̄oſe. Et cū ānūciaueris pp̄lo
huic oīa verba hec ⁊ dixerīt tibi.
quare locutus eſt dn̄s ſup noſ
omē malū grande iſtud. q̄ nr̄a
iniq̄tas et qd̄ peccatū nr̄m qd̄
peccauim⁹ dn̄o deo nr̄o: dices
ad eos. Quia dereliquerūt me
p̄res vr̄i ait dn̄s: et abierūt poſt
deos alienos et ſeruierūt eis. et
adorauerūt eos: ⁊ me dereliq̄ue=
rūt ⁊ legē meā nō cuſtodierūt.
Sed et vos peius operati eſtis
q̄; patres veſtri. Ecce enī ambu=
lat vnuſq̄ſq; poſt prauitatē cor=
dis ſui mali: ut me nō audiat.

Et eiciā vos de terra hac in terrā
quā ignoratis vos ⁊ p̄res vr̄i:
et ſeruietis ibi diis alieīs die ac
nocte q̄ nō dabūt vobis requi-
em. Propterea ecce dies venient
dicit dn̄s: ⁊ nō dicet' ultra viuit
dn̄s q̄ eduxit filios iſrl' de terra
egipti. ſed viuit dn̄s q̄ eduxit fi-
lios iſrl' de terra aquilonis. ⁊ de
uniu̇ſis terris ad aquas eieci il-
los: ⁊ reducā eos in terrā ſuam
quā dedi p̄ribus eorū. Ecce ego
mittā piſcatores multos dicit
dn̄s: ⁊ piſcabūtur eos. Et poſt
hec mittā eis m̄ltos venatores
et venabūtur eos de omī mon-
te et de omī colle et de cauernis
petrarū: quia oculi mei ſup oēs
vias eorū. Nō ſunt abſcōdite a
facie mea: ⁊ nō fuit occultata ī-
iquitas eorū ab oculis meis. Et
reddā p̄mū duplices iniq̄tates
et peccata eorū: q̄a cōtaminaue-
rūt terrā meā ī morticinis ydo-
lorū ſuorū: et abomīationib; ſu-
is impleuerūt hereditatē meā.
Dn̄e fortitudo mea ⁊ robor me-
um: ⁊ refugiū meū in die tribu-
lationis. Ad te gētes venient ab
extremis terre et dicēt. Vere mē-
daciū poſſederunt p̄res nr̄i: va-
nitatē q̄ eis nō ꝓfuit. Numq̄d
faciet ſibi homo deos: Et ipſi
nō ſunt dii. Idcirco ecce ego oſ-
tendam eis per vicem hanc: oſ-
tendā eis manū meā et virtutē
meā: et ſciēt q̄a nomē michi do-

Peccatū — XVII — iuda ſcriptū eſt ſtilo ferreo
in ungue adamātino: exaratū
ſup latitudinē cordis eorū: et in
cordib; ararū eorū. Cū recorda-
ti fuerint filii eorū ararū ſuarū et
lucorū ſuorū lignorūq; fronden-
tiū in mōtib; excelſis ſacrifican-
tes in agro: fortitudinē tuā et
omēs theſauros tuos in direp-
tionem dabo: excelſa tua ꝓpter
peccata in uniu̇ſis finib; tuis.
Et relinqueris ſola ab heredita-
te tua quā dedi tibi: et ſeruire te
faciā inimicis tuis in t̄ra quā
ignoras. Quī ignē ſuccendiſti
in furore meo: uſq; in eternum
ardebit. Hec dicit dn̄s. maledic-
tus homo q̄ cōfidit in hoīe: et
ponit carnem brachiū ſuū: ⁊ a
dn̄o recedit cor eius: erit eīn q̄ſi
mirice in deſerto: et non videbit
cum venerit bonū: ſed habita-
bit ī ſiccitate in deſerto in terra
ſalſuginis et inhabitabili. Be-
nedictus vir q̄ cōfidit in dn̄o: ⁊
erit dn̄s fiducia eius. et erit q̄ſi
lignū qd̄ trāſplātat' ſup aq̄s:
qd̄ ad humorem mittit radices
ſuas: et non timebit cū venerit
eſtus. Et erit foliū eius viride: ⁊
in tēpore ſiccitatis nō erit ſollici-
tū: nec aliquando deſinet facere
inſcrutabile. Quis cognoſcet
fructū. Prauū eſt cor hominis ⁊

illud: Ego dñs ſcrutās cor et ꝓ-
bans renes: q̃ do unicuiq; iux-
ta viam ſuam: et iuxta fructū
adinuentionum ſuarum. Per-
dix fouit que non peperit. Fe-
cit diuitias et non in iudicio.
In dimidio dierū ſuorꝫ derelin-
quet eas: ⁊ in nouiſſimo ſuo e-
rit inſipiens. Soliū glorie alti-
tudinis a ꝓncipio: loc⁹ ſanctifi-
cationis noſtre expectatio iſrl.
Dñe omnes q̃ te derelinquūt cō-
fundent̃: recedentes a te in terra
ſcribent̃: quī dereliquerūt venā
aquarū viuentiū dñm. Sana
me dñe et ſanabor: ſaluū me
fac et ſaluus ero: quoniā laus
mea tu es. Ecce ipi dicūt ad me.
Ubi eſt verbū dñi: Veniat. Et
ego nō ſum turbatus te paſto-
rem ſequēs: et diē hoīs non de-
ſideraui. Tu ſcis qḋ egreſſum ē
de labijs meis: rectū in ɔſpectu
tuo fuit. Nō ſis michi tu formi-
dini: ſpes mea tu in die afflicti-
onis. Cōfundātur q̃ me pſecū-
tur et nō cōfūdar ego: paueāt
illi: et nō pauea ego. Induc ſu-
ꝑ eos diē afflictionis: ⁊ duplici
cōtricione cōtere eos. Hec dicit
dñs ad me. Vade et ſta in por-
ta filiorꝫ ppli tui per quā īgredi-
untur reges iuda. et egrediunt̃
⁊ in cunctis portis iheruſalem:
et dices ad eos. Audite verbū
dñi reges iuda. et omnis iudea

cūctiq; habitatores ihrlm: q̃ in-
gredimini ꝑ portas iſtas. Hec di-
cit dñs. Cuſtodite aīas vr̃as: ⁊
nolite portare pōdera ī die ſab-
bati. nec inferatis ꝑ portas ihe-
ruſalē: et nolite eicere onera de
domib; veſtris in die ſabbati ⁊
omne opus nō facietis. Sancti-
ficate diē ſabbati ſicut precepi
prib; vr̃is. Et nō audierūt nec
īclinauerūt aurē ſuā: ſed indu-
rauerūt ceruicē ſuā ne audirēt
me: et ne acciperēt diſciplinā.
Et erit ſi audieritis me dicit do-
min⁹. ut nō inferatis onera ꝑ
portas ciuitatis hui⁹ in die ſab-
bati et ſi ſanctificaueritis diem
ſabbati ne faciatis in ea omne
opus: īgredietur ꝑ portas ciui-
tatis hui⁹ reges ⁊ ꝑncipes ſedē-
tes ſuꝑ ſoliū dauid. et aſcendē-
tes in curribꝫ et equis ipi ⁊ ꝑnci-
pes eorū viri iuda et habitato-
res ihrlm: et habitabit̃ ciuitas
hec in ſempiternū. Et venient de
ciuitatib; iuda in circuitu iheru-
ſalē ⁊ de terra beniamin et de cā-
peſtrib; ⁊ de mōtuoſis et ab au-
ſtro portātes olocauſtū et victi-
mā ⁊ ſacrificiū ⁊ thus: ⁊ inferēt
oblationē in domū dñi. Si au-
tem nō audieritis me ut ſancti-
ficetis diē ſabbati ⁊ ne portetiſ
onus ⁊ ne inferatis per portaſ
ihrlm in die ſabbati: ſuccendā
ignē in portis ei⁹ et deuorabit

domos ih'lm: et nō extinguet·
Verbū qd factū XVIII
ē ad iheremiam a dño di-
cens· Surge et deſcende ī domū
figuli: ⁊ ibi audies verba mea·
Et deſcendi in domū figuli: et ec-
ce ipſe faciebat opus ſup rotā:
et diſſipatū eſt vas qd ipſe facie-
bat e luto manib; ſuis· Cōuer-
ſuſq; fecit illud vas alteꝝ: ſicut
placuerat in oculis ei⁹ ut face-
ret· Et factū ē verbū dñi ad me
dicens· Nunquid ſicut figulus
iſte nō potero vobis facere do-
m⁹ iſrl' ait dñs: Ecce ſicut lutū
in manib; figuli: ſic vos dom⁹
iſrahel in manu mea· Repente
loquar adūſum gētem et adū-
ſus regnū: ut eradicē et deſtruā
⁊ diſpdam illud· Si penitentiā
egerit gens illa a malo ſuo qd
locut⁹ ſum adūſus eam· agā
et ego penitentiā ſup malo qd
cogitaui ut facerē ei: et ſubito
loquar de gēte ⁊ regno: ut edifi-
cem et plantem illud· Si fecerit
malū in oculis meis ut nō au-
diat vocē meā: penitentiā agā
ſup bono qd locut⁹ ſum ut fa-
cerem ei· Nūc ego dic viro iuda
et habitatori ih'lm dicēs· Hec
dicit dñs· Ecce ego fingo ꝯtra
vos malū: et cogito cōtra vos
cogitationē· Reuertat' unuſqſ-
q; a via ſua mala: ⁊ dirigite vi-
as vrās et ſtudia vrā· Qui dix-
erūt· Deſperauim⁹· Poſt cogi-
tationes enim nr̄as ibimus: ⁊
unuſqſq; prauitatē cordis ſui
mali faciem⁹· Ideo hec dicit do-
minus· Interrogate gētes· Quis
audiuit talia horribilia: que fe-
cit nimis virgo iſrl'· Nunquid
deficiet de petra agri nix libani:
aut euelli poſſunt aque erum-
pētes frigide et defluētes: Quia
oblitus ē mei pplus meus· fru-
ſtra libātes et īpingētes in viis
ſuis· et ī ſemitis ſecli: ut ambu-
larēt per eas in itinere nō trito:
ut fieret t̄ra eoꝝ in deſolationē
et in ſibilū ſempiternū· Omnis
qui p̄terierit per eā obſtupeſcet:
⁊ mouebit caput ſuum· Sicut
ventus urens diſpgam eos co-
ram inimicis: dorſū ⁊ non faci-
em oſtendā eis in die pditionis
eoꝝ· Et dixerūt· Venite et cogi-
temus cōtra iheremiā cogitati-
ones· Nō eni pibit lex a ſacerdo-
te: neq; cōſiliū a ſapiēte: nec ſer-
mo a pphera· Venite et percutia-
mus eū lingua: et nō attenda-
mus ad uniūſos ſermones ei⁹
Attēde dñe ad me: ⁊ audi vocē
adūſarioꝝ meoꝝ· Nūquid red-
ditur pro bono malū: qa fode-
runt foueā aīe mee: Recordare
q̄ ſteterim in conſpectu tuo ut
loquerer pro eis bonū: et auer-
terem indignacōnē tuā ab eis·
Propterea da filios eorū in fa-

mē:⁊ deduc eos in manus gla-
dij. Fiāt uxores eoꝝ absq; libe-
ris ⁊ vidue:⁊ viri eaꝝ interficiā-
tur morte. Juuenes eoꝝ cōfodi-
ant̄ gladio in p̄lio:audiat̄ cla-
mor de domib; eoꝝ. Adduces e-
nim sup eos latronē repēte:q̄a
foderūt foueā ut caperent me:⁊
laqueos abscōderūt pedib; me-
is. Tu aūt dn̄e scis oē cōsiliū
eoꝝ adūsum me in morte. Ne
propicieris iniq̄tati eoꝝ:et pec-
catū eoꝝ a facie tua nō deleat̄.
Fiāt corruētes in cōspectu tuo:
ī tēpore furoris tui abutere eis.

Hec dicit dn̄s. XIX
Uade et accipe lagūculā
figuli testem a seniorib; pp̄li et
a seniorib; sacerdotū:⁊ egrede-
re ad vallē filiorū ennon que ē
iuxta introitū porte fictilis:⁊ p̄-
dicabis ibi verba q̄ ego loquor
ad te et dices. Audite verbū do-
mini reges iuda:⁊ habitatores
ih'rlm. Hec dicit dn̄s exercituū
deus isrl'. Ecce ego inducā afflic-
tionē sup locū istū. ita ut omis
q̄ audierit illā tinniāt aures eiꝰ
eo q dereliquerint me.⁊ alienū
fecerīt locū istū: et libauerūt in
eo diis alienis q̄s nescierūt ipsi
et p̄res eorū et reges iuda:et re-
pleuerūt locū istū sanguine in-
nocentū:et edificauerūt excelsa
baalim ad cōburendos filios
suos igni in olocaustū que nō
p̄cepi: nec locutꝰ sum nec ascē-
derūt in cor meū. Propterea ec-
ce dies veniēt dicit dn̄s: et non
vocabit̄ ampliꝰ locus iste tho-
phet ⁊ vallis filij ennō: sed val-
lis occisionis. Et dissipabo cō-
siliū iuda et ih'rlm in loco isto:
et subuertā eos gladio in con-
spectu inimicoꝝ suoꝝ ⁊ ī manu
querentiū aīas eoꝝ:et dabo ca-
dauera eoꝝ escas et volatilib;
celi ⁊ bestijs terre.⁊ ponā ciuita-
tem hāc in stuporē et in sibilū.
Omīs q̄ p̄terierit p eā obstupe-
scet:⁊ sibilabit sup uniūsa pla-
ga eius. Et cibabo eos carnib;
filioꝝ suoꝝ et carnib; filiaꝝ su-
arū:et unusquisq; carnē amici
sui comedet in obsidione et in
angustia in qua cōcludent eos
inimici eoꝝ:et qui querūt aīas
eoꝝ. Et cōteres lagunculam in
oc'lis viroꝝ q̄ ibūt tecū:⁊ dices
ad eos. Hec dicit dn̄s exercituū.
Sic cōteram pp̄lm istū et ciuita-
tem istā sicut cōterit̄ vas figuli
qđ non potest ultra instaurari
Et ī thophet sepelient̄:eo q nō
sit alius locꝰ ad sepeliēdū. Sic
faciā loco huic ait dn̄s et habi-
tatorib; eius: ut ponā ciuitatē
istā sicut thophet. Et erunt do-
mus ierusalem et domus re-
gum iuda sicut locus thophet
imūde: omēs domus in quaꝝ
domatib; sacrificauerūt omni

militie celi: et libauerūt libami=
na diȷ̄s alienis. Uenit autē ihe=
remias de thophet quo miſerat
eum dn̄s ad ꝓphetandū: et ſte=
tit in atrio domus dn̄i: et dixit
ad omnē p̄p̄lm. Hec dicit dn̄s
exercituū deus iſrl̄. Ecce ego in=
ducā ſup ciuitatē hanc ⁊ ſuper
omnes urbes eiꝰ uniūſa mala
que locutus ſum adūſum eā:
qm̄ indurauerūt ceruicē ſuam
ut nō audirēt ſermones meos.
Et audiuit phaſſur filiꝰ XX
emmer ſacdos q̄ cōſtitutꝰ
erat p̄nceps in domo dn̄i ihere=
miā ꝓphetantē ſermones iſtos:
⁊ percuſſit phaſſur iheremiā ꝓ=
phetam: et miſit eum in neruū
quod erat in porta beniamin
ſupiori ī domo dn̄i. Cūqꝫ illux=
iſſet in craſtinū eduxit phaſſur
iheremiā de neruo: ⁊ dixit ad eū
iheremias. Non phaſſur voca=
uit dn̄s nomē tuū ſed pauorē
undiqꝫ: q̄a hec dicit dn̄s. Ecce e=
go dabo te in pauorē et om̄es
amicos tuos et corruent gladi=
o inimicoꝝ ſuoꝝ: et oculi tui vi=
debunt. Et omnē iudā dabo in
manu regis babilonis: et tra=
ducet eos in babilonē: et ꝑcuci=
et eos gladio. Et dabo uniuer=
ſam ſubſtantiā ciuitatis huiꝰ.
⁊ omnē laborē eius om̄eqꝫ p̄ci=
um et cunctos theſauros regū
iuda dabo in manu inimicoꝝ
roꝝ: et diripiēt eos et tollent: ⁊
ducent in babilonē. Tu autem
phaſſur et omnes habitatoreſ
domꝰ tue ibitis in captiuitatē:
et in babilonē venies ⁊ ibi mo=
rieris: ibiqꝫ ſepelieris tu ⁊ om̄eſ
amici tui quibꝫ ꝓphetaſti men=
dacium. Seduxiſti me dn̄e ⁊ ſe=
ductus ſum: fortior me fuiſti ⁊
inualuiſti. Factus ſū in deriſū
tota die. Om̄es ſubſannabāt
me q̄a iam olim loquor vocife=
rans: iniq̄tatem et vaſtitatem
clamito. Et factus eſt michi ſer=
mo dn̄i in obprobriū et in deri=
ſum tota die. Et dixi. Nō recor=
dabor eius: neqꝫ loquar ultra
in noīe illiꝰ. Et factꝰ ē in corde
meo quaſi ignis exeſtuās. clau=
ſuſqꝫ in oſſibꝫ meis. et defeci fer=
re nō ſuſtinēs. Audiui enī con=
tumelias mltoꝝ ⁊ terrorē in cir=
cuitu ꝑſequimini et ꝑſequamur
eum: ab om̄ibꝫ viris q̄ erāt pa=
cifici mei et cuſtodiētes latꝰ me=
um. Si quo modo decipiatur ⁊
p̄ualeamꝰ adūſus eū: et cōſeq̄=
mur ultionē ex eo. Dn̄s autem
mecū eſt quaſi bellator fortis:
idcirco qui ꝑſequūtur me cadēt
et infirmi erūt et cōfundētur ve=
hemēter: q̄a nō intellexerūt ob=
probriū ſempiternū qḋ nunq̄
delebit. Et tu dn̄e exercituū pro=
bator iuſti q̄ vides renes et cor:
videā queſo ultionē tuā ex eis.

Tibi eni reuelaui cauſam meā.
Cantate dn̄o laudate dn̄m: q̄a
liberauit aīam paupis de ma-
nu malorū. Maledicta dies in
qua nat⁹ ſum: dies in qua pe-
perit me mater mea non ſit be-
nedicta. Maledictus uir q̄ ānū-
ciauit pr̄i meo dicēs natus eſt
tibi puer maſculus: et q̄ſi gau-
dio letificauit eū. Sit homo il-
le ut ſunt ciuitates quas ſubū-
tit dn̄s: et non penituit eū. Au-
diat clamorē mane et ululatū
in tempore meridiano: q̄a nō
me īterfecit a uulua ut fieret mi-
chi mater mea ſepulcrū: et uul-
ua eius cōceptus eternus. Qua-
re de uulua egreſſus ſum ut ui-
derem laborē et dolorē: et conſu-
merētur in cōfuſione dies mei.

Verbū qd̄ factū XXI
eſt ad iheremiā a dn̄o: qn̄-
do miſit ad eum rex ſedechias
phaſſur filiū helchie et ſopho-
niam filiū maaſie ſacerdotem
dicēs. Interroga ꝓ nobis dn̄m:
q̄a nabuchodonoſor rex babi-
lonis preliat᷑ aduerſum nos: ſi
forte faciat dn̄s nobiſcū ſecun-
dū oīa mirabilia ſua ⁊ recedat
a nobis. Et dixit iheremias ad
eos. Sic dicetis ſedechie. Hec
dicit dn̄s deus iſrl̄. Ecce ego cō-
uertā uaſa belli que in manib;
uris ſunt et quib; uos pugna-
tis aduerſum regem babiloniſ
⁊ caldeos q̄ obſidēt uos ī circui-
tu murorū: et cōgregabo ea in
medio ciuitatis hui⁹. et debella-
bo ego uos in manu extenta ⁊
in brachio forti ⁊ in furore ⁊ in
indignatione et in ira grandi:
et percutiam habitatores ciuita-
tis hui⁹. Hoīes ⁊ beſtie peſtilen-
cia magna morient᷑. Et poſt h̄
ait dn̄s. dabo ſedechiā regem
iuda et ſeruos eius ⁊ pp̄lm ei⁹
et q̄ derelicti ſunt in hac ciuitate
a peſte et gladio ⁊ fame in ma-
nu nabuchodonoſor regis ba-
bilonis et in manu inimicorū
eorū et in manu querenciū ani-
mā eorū: et percutiet eos ī ore gla-
dii: et nō mouebit᷑ neq; parcet
nec miſerebit᷑. Et ad pp̄lm hūc
dices. Hec dicit dn̄s. Ecce ego
do corā uobis uiā uite et uiam
mortis. Qui habitauerit in ur-
be hac morietᷓ gladio ⁊ fame ⁊
peſte: qui aūt egreſſus fuerit et
trāſfugerit ad caldeos qui obſi-
dent uos uiuet: et erit ei aīa ſua
quaſi ſpoliū. Poſui eni faciē
meā ſuper ciuitatē hanc in ma-
lū et nō ī bonū ait dn̄s. In ma-
nu regis babilonis dabit᷑: ⁊ ex-
uret eam igni et domū regis iu-
da. Audite verbū dn̄i domus
dauid. Hec dicit dn̄s. Iudicate
mane iudiciū ⁊ eruite ui oppreſ-
ſum de manu calumniātis: ne
forte egrediatur ut ignis indig-

natio mea et ſuccendat̄ et non
ſit q̄ extinguat: ꝓpt̄ maliciā ſtu-
diorū vr̄orū. Ecce ego ad te ha-
bitatricē vallis ſolide atq; cam-
peſtris ait dn̄s: q̄ dicitis q̄s per-
cuciet nos ⁊ quis ingrediet̄ do-
mus nr̄as: et viſitabo ſup voſ
iuxta fructū ſtudiorꝫ vr̄orꝫ dicit
dn̄s: ⁊ ſuccendā ignē in ſaltu ei-
us ⁊ deuorabit oīa in circuitu ei-
Hec dicit dn̄s. XXII us.
Deſcende ī domū regis iu-
da: ⁊ loq̄ris ibi verbū h̄ ⁊ dices.
Audi verbū dn̄i rex iuda qui ſe-
des ſup ſoliū dauid: tu et ſerui
tui ⁊ ꝑplus tuus q̄ ingredimini
per portas iſtas. Hec dicit dn̄s.
Facite iudiciū et iuſticiā et libe-
rate vi oppreſſum de manu calū-
niatoris: et aduenā et pupillū
⁊ viduā nolite contriſtare neq;
opprimatis inique: et ſāguinē
innocentē ne offendatis in loco
iſto. Si enī facientes feceritis ver-
bū iſtud. ingredient̄ ꝑ portas
domus hui⁹ regis ſedētes de ge-
nere dauid ſup thronū eius: et
aſcendētes currus et equos: ipi
et ſerui ⁊ ꝑplus eorꝫ. Qd̄ ſi non
audieritis verbū hoc: ī memet-
ipo iuraui dicit dn̄s: q̄a in ſoli-
tudinē erit dom⁹ hec. Quia hec
dicit dn̄s ſup domū regis iuda.
Galaad tu michi caput libani.
Si non poſuero te ſolitudinē:
vrbes inhabitabiles. Et ſancti-
ficabo ſup te interficientē virū ⁊
arma eius: et ſuccidēt electas ce-
dros tuas ⁊ p̄cipitabunt in ig-
nem: ⁊ ptranſibūt gentes mul-
te ꝑ ciuitatē hanc et dicet vnuſ-
quiſq; ꝓximo ſuo. Quare ſic
fecit dn̄s ciuitati huic grandi: Et
reſpōdebunt. Eo q̄ reliquerint
pactū dn̄i dei ſui: et adorauerīt
deos alienos: et ſeruierint illis.
Nolite flere mortuū: neq; luge-
atis ſup eum fletu. Plāgite eū
q̄ egredit̄: q̄a nō reuertet̄ vltra:
nec videbit terrā natiuitatis ſu-
e. Quia hec dicit dn̄s ad ſellū fi-
liū ioſie regem iuda qui regna-
uit pro ioſia prē ſuo q̄ egreſſuſ
eſt de loco iſto. Nō reuertet̄ huc
ampli⁹: ſed ī loco ad quē tranſtu-
li eū ibi morietur: ⁊ trā iſtā nō vi-
debit ampli⁹. Ve q̄ edificat do-
mū ſuā ī iniuſticia: et cenacula
ſua nō in iudicio. Amicū ſuū
opprimet fruſtra: et mercedē nō
reddet ei. Qui dicit edificabo mi-
chi domū latā ⁊ cenacla ſpacio-
ſa: q̄ aperit ſibi feneſtras ⁊ facit
laquearia cedrina: pingitq; ſi-
nopide. Nūquid regnabis: qm̄
cōferis te cedro: Pater tuus nū-
q̄d non comedit ⁊ bibit et fecit
iudiciū et iuſticiā: tunc cū bene
erat ei: Iudicauit cauſam pau-
peris et egeni in bonū ſuū. Nū-
q̄d nō ideo: q̄a cognouit me di-
cit dn̄s: Tui vero oculi ⁊ cor ad

auariciā et ad ſanguinē inno-
centē fundēdū et ad calūniā: et
ad curſum mali opis. Propte-
rea hec dicit dn̄s ad ioachim fi-
liū ioſie regē iuda. Nō plāgēt
eū ve frater et ve ſoror: nō ↄtre-
pabūt ei ve dn̄e ⁊ ve inclite. Se-
pultura aſini ſepeliet᷑: putrefac-
tus et ꝓiectus extra portas ihe-
ruſalem. Aſcende libanū et cla-
ma: et in baſan da vocē tuā et
clama ad trāſeūtes: quia ↄtriti
ſunt oēs amatores tui. Locut⁹
ſum ad te in abundantia tua:
dixiſti nō audiā. Hec ē via me-
a ab adoleſcētia tua: q̄a nō au-
diſti vocē meā. Oēs paſtoreſ
tuos paſcet vētus: et amatoreſ
tui in captiuitatē ibūt. Et tunc
ↄfūderis et erubeſces ab omni
malicia tua: q̄ ſedes in libano
et nidificas in cedris. Quō con-
gemuiſti cū veniſſēt tibi doloreſ
q̄ſi dolores parturiētis: Viuo
ego dicit dn̄s: q̄a ſi fuit iechoni-
as fili⁹ ioakī regis iuda anuluſ
in manu dextera mea inde euel-
lam eū. Et dabo te in manu q̄-
rentiū aīam tuā et ī manu quo-
rū tu formidas faciē: ⁊ ī manu
nabuchodonoſor regis babi-
lonis: et in manus caldeoꝝ. Et
mittā te et matrē tuā q̄ genuit
te in terrā alienā ī qua nati nō
eſtis: ibiq; moriemī. Et in terrā
ad quā ipi leuant aīam ſuā ut
reuertant᷑ illuc: nō reuertentur.
Nūquid vas fictile atq; ↄtritū
vir iſte iechonias: Nūquid vaſ
abſq; omni voluptate: Quare
abiecti ſunt ipi et ſemen eius: ⁊
proiecti in terrā quā ignoraue-
runt: Terra terra terra audi ſer-
monē dn̄i. Hec dicit dn̄s. Scri-
be virū iſtū ſterilē: virū q̄ in die-
bus ſuis non ꝓſperabit. Nec
enī erit de ſemine ei⁹ vir q̄ ſede-
at ſup ſoliū dauid: ⁊ poteſtatē
habeat ultra in iuda. XXIII

Ve paſtoribꝫ: qui diſpdūt
et dilacerāt gregē paſcue
mee dicit dn̄s. Ideo hec dicit do-
minus deus iſrl̄ ad paſtores q̄
paſcūt pp̄lm meū. Vos diſpſi-
ſtis gregē meū ⁊ eieciſtis eos: et
non viſitaſtis eos. Ecce ego vi-
ſitabo ſup vos maliciā ſtudio-
rum veſtrorū ait dominus. Et
ego congregabo reliquias gre-
gis mei de omnibus terris ad
quas eiecero eos illuc: et ↄuer-
tam eos ad rura ſua ⁊ creſcent
et m̄ltiplicabunt᷑: et ſuſcitabo
ſup eos paſtores ⁊ paſcēt eos.
Non formidabūt ultra ⁊ non
pauebūt: et nullus loquetetur
ex numero dicit dn̄s. Ecce dies
veniunt dicit dn̄s: ⁊ ſuſcitabo
dauid germē iuſtū et regnabit
rex et ſapiēs erit: et faciet iudici-
um et iuſticiā in terra. In diebꝫ
illis ſaluabit᷑ iuda: et iſrl̄ habi-

tabit cōſitent· Et hoc eſt nomē
qd̄ vocabūt eū: dn̄s iuſtus no=
ſter· Propter hoc ecce dies veni-
unt dicit dn̄s: ⁊ non dicēt ultra
vivit dn̄s q̄ eduxit filios iſrl̄ de
terra egipti· Sed vivit dn̄s q̄ e-
duxit ⁊ adduxit ſemē dom⁹ iſrl̄
de terra aquilonis et de cunctis
t̄ris ad quas eiecerā eos illuc: ⁊
habitabūt in t̄ra ſua· Ad ꝓphe=
tas· Cōtritū ē cor meū ī medio
mei: cōtremuerūt oīa oſſa mea·
Factus ſum quaſi vir ebrius:
⁊ q̄ſi homo madidus a vino a
facie dn̄i et a facie verboꝝ ſanc=
torū ei⁹: q̄a adulteriis repleta ē
terra: q̄a a facie maledictionis
luxit t̄ra: areſacta ſunt arua de=
ſerti· Fact⁹ eſt curſus eorū ma-
lus: et fortitudo eoꝝ diſſimilis·
Propheta namq; ⁊ ſacerdos pol=
luti ſunt: et in domo mea īveni
malū eorū ait dn̄s· Iccirco via
eoꝝ erit q̄ſi lubricū in tenebris:
impellent̄ eīn et corruent in ea·
Afferā eīn ſup eos mala: ānū
viſitationis eoꝝ ait dn̄s· Et in
prophetis ſamarie vidi fatui=
tatē: et ꝓphetabāt in baali: ⁊ de=
cipiebāt ppl̄m meū iſrl̄· Et in ꝓ
phetis ihrl̄m vidi ſimilitudinē
adulterātiū ⁊ iter mēdacii: ⁊ cō=
fortaverūt man⁹ peſſimoꝝ: ut
nō cōverteret̄ unuſquiſq; a mali=
cia ſua· Facti ſunt michi om̄es
ut zodoma: ⁊ habitatores eius

quaſi gomorra· Propterea hec
dicit dn̄s exercituū ad ꝓphetas·
Ecce ego cibabo eos abſinthio·
et potabo eos felle· A ꝓphetis
enim ihrl̄m egreſſa eſt pollutio
ſup omnē terrā· Hec dicit dn̄s
exercituū· Nolite audire verba
prophetaꝝ q̄ ꝓphetāt vobis ⁊
decipiūt vos· Viſionem cordis
ſui locunt̄: nō de ore dn̄i· Dicūt
hiis q̄ blaſphemāt me locutuſ
ē dn̄s· pax erit vobis: et om̄i q̄
āmbulat in pravitate cordis ſui
dixerūt: nō veniet ſup vos ma=
lū· Quis eīn affuit in cōſilio do=
mini: et vidit et audivit ſermo=
nē ei⁹: Quis cōſideravit verbū
illi⁹ ⁊ audivit: Ecce turbo domi=
nice indignationis egredietur:
et tempeſtas erūpēs ſup caput
impiorū veniet· Nō revertet̄ fu=
ror dn̄i uſq; dum faciat: ⁊ uſq;
dū cōpleat cogitationē cordis
ſui· In noviſſimis dieb; intelli=
getis cōſiliū eius· Nō mittebā
prophetas ⁊ ipi currebāt: non
loquebar ad eos· et ipi ꝓpheta=
bāt· Si ſteriſſent in cōſilio meo
et nota feciſſent verba mea po=
pulo meo: avertiſſem utiq; eoſ
a via ſua mala ⁊ cogitatōnib;
ſuis peſſimis· Putaſne de⁹ e vi=
cino ego ſum dicit dn̄s: ⁊ nō de=
us de lōge: Si occultabit̄ vir in
abſcōditis: Et ego nō videbo eū
dicit dn̄s: Nūquid nō celū ⁊ ter=

ram ego impleo ait dñs? Au-
diui q̄ dixerūt ꝓphete: ꝓphetan-
tes ī noīe meo mēdaciū atq; di-
cētes. Sōniaui: ſomniaui. Uſ-
q; quo iſtud eſt in corde ꝓpheta-
rū vaticinātiū mēdaciū: et pro-
phetantiū ſeductiones cordis
ſui: Qui volūt facere ut obliuiſ-
cat᷑ pplus meus noīs mei. pp̄
ſomnia eorū q̄ narrāt unuſq̄ſ-
q; ad ꝓximū ſuū: ſicut obliti
ſunt p̄res eorū noīs mei ꝓpter
baal. Propheta q̄ habet ſōniū
narret ſōniū. et q̄ habet ſermo-
nē meū loquat᷑ ſermonē meū
vere. Quid paleis ad triticū di-
cit dñs: Nūq̄d nō v̄ba mea ſūt
q̄ſi ignis ait dñs: et q̄ſi malle⁹
cōterēs petrā: Propterea ecce e-
go ad ꝓphetas ait dñs: q̄ furā-
t᷑ verba mea unuſquiſq; a ꝓxi-
mo ſuo. Ecce ego ad ꝓphetas
ait dñs q̄ aſſumūt linguas ſu-
as: et aiunt dicit dñs. Ecce ego
ad ꝓphetas ſomniātes mēda-
ciū dicit dñs: q̄ narrauerūt ea
⁊ ſeduxerūt pplm meū in mēda-
cio ſuo ⁊ in miraculis ſuis cū e-
go nō miſiſſē eos. nec mādaſſē
eis: q̄ nichil ꝓfuerūt pplo huic
dicit dñs. Si igit᷑ interrogauerit
te pplus iſte vel ꝓpheta aut ſac-
dos dicēs. qd̄ ē onus dñi: dices
ad eos. Vt quid vobis onus?
Proiciā quippe vos dicit dñs:
et ꝓpheta et ſacerdos ⁊ pplus q̄

dicit onus dñi: viſitabo ſup vi-
rū illū ⁊ ſup domū eius. Hec di-
cetis unuſquiſq; ad ꝓximū et
ad fratrē ſuū. Quid reſpondit
dñs: Et q̄d locutus eſt dñs: Et
on⁹ dñi ultra nō memorabit᷑:
quia onus erit unicuiq; ſermo
ſuus. Et puertiſtis verba dei vi-
uētis: dñi exercituū dei nr̄i. Hec
dices ad ꝓphetā. Quid reſpon-
dit tibi dñs: et q̄d locutus ē do-
min⁹: Si autē onus dñi dixeri-
tis: ꝓpter hoc h̄ dicit dñs. Qui-
a dixiſtis ſermonē iſtū on⁹ do-
mini: ⁊ miſi ad vos dicēs. noli-
te dicē on⁹ dñi: ꝓpterea ecce ego
tollā vos portās. et derelinquā
vos ⁊ ciuitatē quā dedi vobis ⁊
p̄rib; v̄ris a facie mea: et dabo
vos ī obprobriū ſempitnū: ⁊ ī ig-
nominiā eternā que nūq̄; ob-
liuione delebitur. XXIIII

Aſcendit michi dñs: et ecce
duo calathi pleni ficis po-
ſiti ante templū dñi: poſtq̄; trā-
ſtulit nabuchodonoſor rex ba-
bilonis iechoniā filiū ioakim
regē iuda ⁊ p̄ncipes ei⁹ ⁊ fabrū
et incluſorē de ih̄rl̄m et adduxit e-
os in babilonē. Calathus un⁹
ficus bonas habebat nimis: ut
ſolēt ficus eſſe p̄mi tēporis. Et
calathus unus ficus habebat
malas nimis: q̄ comedi nō po-
terāt eo q; eſſent male. Et dixit
dñs ad me. Quid tu vides ihere-

mia: Et dixi. Ficus bonas. bo-
nas valde: et malas. malas
valde: que comedi nõ poſſunt
eo q ſint male. Et factũ eſt ver-
bũ dñi ad me dicens. Hec dicit
dñs deus iſrl. Sicut fic' hee bo-
ne ſic cognoſcã trãſmigracõnẽ
iuda quã emiſi de loco iſto in t-
rã caldeoꝝ ĩ bonũ: et ponã ocu-
los meos ſup eos ad placãdũ.
Et reducã eos in trã hãc: ⁊ edifi-
cabo eos et nõ deſtruã: et plãta-
bo eos et nõ euellã: et dabo ei'
cor ut ſciãt me q̃a ego ſũ dñs.
Et erũt m ĩ pplm: et ego ero eis
ĩ deũ: q̃a reuertent' ad me in toto
corde ſuo. Et ſicut fic' peſſime
q̃ comedi nõ poſſunt eo q ſint
male: hec dicit dñs ſic dabo ſe-
dechiã regẽ iuda et pncipes ei'
et reliquos de ihr'lm q̃ remãſerit
in urbe hac: et q̃ habitãt in tra
egipti. Et dabo eos in vexatio-
nẽ afflictionẽq; omnib; regnis
tre: ĩ opprobriũ ⁊ ĩ parabolã ⁊
in pverbiũ et in maledictionẽ ĩ
uniũſis locis ad q̃s eieci eos: ⁊
mittã in eis gladiũ ⁊ famẽ ⁊ pe-
ſtem donec conſumant' de terra
quã dedi eis et prib; eoꝝ. XXV

Verbũ qd factũ eſt ad ihere-
miã de omni pplo iude in
anno quarto ioakim filij ioſie
regis iuda: ipe eſt ãnus prim'
nabuchodonoſor regis babilo-
nis. Et locutus eſt iheremias p-
pheta ad omnẽ pplm iuda ⁊ ad
uniũſos habitatores ihr'lm di-
cẽs. A tercio decimo ãno ioſie fi-
lij amon regis iuda uſq; ad di-
em hanc iſte eſt terci' ⁊ viceſim'
ãnus: factũ ẽ verbũ dñi ad me:
⁊ locutus ſum ad vos de nocte
cõſurgẽs et loquẽs et nõ audi-
ſtis. Et miſit dñs ad vos omẽs
ſeruos ſuos pphetas cõſurgẽs
diluculo mittenſq; ⁊ non audi-
ſtis: neq; ĩclinaſtis aures vr̃as
ut audiretis cũ diceret. Reuerti-
mini unuſquiſq; a via ſua ma-
la. et a peſſimis cogitacionib;
vr̃is: et habitabitis in tra quã
dedit dñs vobis et prib; vr̃is a
ſeculo et uſq; in ſeclũ. Et nolite
ire poſt deos alienos ut ſeruia-
tis eis adoretiſq; eos: neq; me
ad iracũdiã pvocetis in opib;
manuũ vr̃arũ: et nõ affligam
vos. Et non audiſtis me dicit
dñs: ut me ad iracũdiã pvoca-
retis in opib; manuũ vr̃aꝝ in
malũ vr̃m. Propterea hec dicit
dñs exercituũ. Pro eo q non
audiſtis ṽba mea: ecce ego mit-
tã ⁊ aſſumã uniũſas cognacio-
nes aquilonis ait dñs ⁊ nabu-
chodonoſor regẽ babilonis ſer-
uũ meũ et adducã eos ſup trã
iſtã et ſup habitatores ei' et ſu-
p omẽs naciones q̃ in circuitu
ei' ſunt: ⁊ interficiã eos ⁊ ponã
eos in ſtuporẽ et in ſibilũ et in

ſolitudines ſempiternas· Perdā
qȝ ex eis vocē gaudij ⁊ vocē leti-
cie: vocē ſpōſi ⁊ vocē ſpōſe: vo-
cem mole ⁊ lumē lucerne· Et erit
vniūſa t̄ra eius in ſolitudinē ⁊
in ſtuporē: ⁊ ſeruiēt om̄es gētes
iſte regi babilonis ſeptuagīta
ānis· Cūq; impleti fuerīt anni
ſeptuaginta viſitabo ſup regē
babilonis et ſup gētē illā dicit
dn̄s iniq̄tatē eorū: et ſup terrā
caldeoꝝ: ⁊ ponā illā in ſolitudi-
nes ſempiternas· Et adducā ſu-
per terrā illā om̄ia verba mea q̄
locutus ſum cōtra eā: om̄e qḋ
ſcriptū ē in libro iſto· quecūq;
prophetauit iheremias aduer-
ſum om̄es gētes: q̄a ſeruierūt
eis cū eſſēt gētes multe ⁊ reges
magni· Et reddā eis ſcḋm opa
eoꝝ: et ſcḋm facta manuū ſua-
rū· Quia ſic dicit dn̄s exercituū
de⁹ iſrl̄· Sume calicē vini furo-
ris hui⁹ de manu mea: ⁊ ꝓpina-
bis de illo cūctis gentibȝ ad q̄s
ego mittā te ⁊ bibēt: ⁊ turbabū-
t̄ et inſanient a facie gladij quē
ego mittā int̄ eos· Et accepi ca-
licem de manu dn̄i· et ꝓpinaui
cunctis gentibȝ ad quas miſit
me dn̄s: ihr̄lm ⁊ ciuitatibȝ iude
et regibȝ eius et ꝑncipibȝ ei⁹ ut
darē eos in ſolitudinē et in ſtu-
porē et in ſibilū et in maledicti-
onē ſicut ē dies iſta: et pharao-
ni regi egipti et ſeruis ei⁹ et ꝑn-
cipibȝ eius et omni ꝑplo eius: ⁊
vniūſis generalit̄ cūctis regibȝ
terre auſitidis· ⁊ cunctis regibȝ
terre philiſtijm et aſcalonis et
gaze ⁊ accaron ⁊ reliquis azo-
ti: ydumee et moab et filijs am-
mon ⁊ cūctis regibȝ tyri ⁊ vniū-
ſis regibȝ ſydonis et regibȝ t̄re
inſularꝫ q̄ ſunt trās mare: ⁊ de-
dan et themā et buz et vniūſis
q̄ attonſi ſunt in comā et cūctis
regibȝ arabie et cūctis regibus
occidētis q̄ habitāt in deſerto: et
cūctis regibȝ zambri et cunctis
regibȝ elam et cunctis regibus
medoꝝ ⁊ cūctis quoq; regibus
aquilonis de prope et de longe:
vnicuiq; ꝯtra fratrē ſuū: et om-
nibȝ regnis terre q̄ ſup faciē ei⁹
ſūt· Et rex ſeſach bibet poſt eos·
Et dices ad eos· Hec dicit dn̄s
exercituū deus iſrl̄· Bibite ⁊ ine-
briamini: et vomite et cadite: ne-
q; ſurgatis a facie gladij quē
ego mittam inter vos· Cumq;
noluerint accipere calicē de ma-
nu tua ut bibāt: dices ad eos·
Hec dicit dn̄s exercituū· Biben-
tes bibetis· Quia ecce in ciuita-
te in qua īuocatū eſt nomē me-
um ego īcipio affligere: et vos
quaſi innocētes ⁊ immunes eritis?
Nō eritis īmunes· Gladiū enī
ego voco ſup oēs habitatores
t̄re: dicit dn̄s exercituū· Et tu ꝓ-
phetabis ad eos omnia verba

hec: et dices ad illos. Dñs de ex-
celſo rugiet: ⁊ de habitaclo ſan-
cto ſuo dabit vocē ſuā. Rugiēs
rugiet ſup decorem ſuū. Celeu-
ma quaſi calcātiū cōcinet̄ adū-
ſus oēs habitatores terre. Per-
uenit ſonit⁹ uſq; ad extrema ter-
re: q̄a iudiciū dño cū gentibus.
Judicat̄ ipe cū omni carne. Im-
pios tradidi gladio dicit dñs.
Hec dicit dñs exercituū. Ecce af-
flictio egredietur de gēte ī gentē: ⁊
turbo magn⁹ egredietur de ſūmi-
tatib; tre: ⁊ erūt interfecti dñi in
die illa a ſūmo terre uſq; ad ſū-
mū ei⁹. Nō plāgentur: ⁊ nō colli-
gentur neq; ſepelientur: in ſter-
quilinio ſup faciē terre iacebūt.
Vlulate paſtores et clamate: ⁊
aſpgite vos cinere optimates
gregis: q̄a cōpleti ſunt dies ve-
ſtri ut interficiamini: ⁊ diſſipatio-
nes vre: ⁊ cadetis quaſi vaſa p̄-
cioſa. Et peribit fuga a paſtori-
b;: ⁊ ſalutatio ab optimatibus
gregis. Vox clamoris paſtor;
⁊ ululat⁹ optimatū gregis: q̄a
vaſtauit dñs paſcua eor;: ⁊ cō-
ticuerunt arua pacis a facie ire
furoris dñi. Dereliq̄t quaſi leo
umbraculū ſuū: facta eſt terra
eor; in deſolationem a facie ire
colūbe: ⁊ a facie ire furoris dñi.
In principio regni ioa- XXVI
kim filii ioſie regis iuda factū
ē verbū iſtud a dño dicēs. Hec
dicit dñs. Sta in atrio domus
dñi: ⁊ loqueris ad oēs ciuitates
iuda de q̄b; veniūt ut adorēt in
domo dñi uniūſos ſermones:
q̄s ego mādaui tibi ut loquaris
ad eos. Noli ſubtrahere verbū
ſi forte audiāt ⁊ cōuertāt̄ unuſ-
quiſq; a via ſua mala: ⁊ penite-
at me mali qđ cogito facere eis
propt̄ maliciā ſtudior; eor;. Et
dices ad eos. Hec dicit dñs. Si
nō audieritis me ut ambuletis
in lege mea quā dedi vobis ut
audiatis ſermonē ſeruor; meo-
rū ꝓphetar; quos ego miſi ad
vos de nocte conſurgēs et diri-
gens et non audiſtis: dabo do-
mū iſtā ſicut ſylo: et urbē hanc
dabo in maledictionē cūctis gē-
tib; tre. Et audierūt ſacerdotes
et ꝓphete ⁊ oīs pplus iheremi-
am loquētē verba hec in domo
dñi. Cūq; cōpleſſet iheremias
loquēs oīa q̄ p̄ceperat ei dñs
ut loqueret̄ ad uniūſum pplm:
app̄hēderūt eū ſacdotes et pro-
phete ⁊ oīs pplus dicēs. Morte
moriat̄. Quare ꝓphetauit ī no-
mine dñi dicens: ſicut ſylo erit
domus hec. et urbs iſta deſola-
bit̄ eo q nō ſit habitator? Et cō-
gregat⁹ ē oīs pplus adūſus
iheremiā in domo dñi. Et audi-
erūt p̄ncipes iuda verba hec: et
aſcenderūt de domo regis in do-
mū dñi: et ſederunt in introitu

porte dom⁹ dn̄i noue. Et locu-
ti ſunt ſacerdotes et ꝓphete ad
p̃ncipes ⁊ ad oēm pplm̄ dicētes.
Judiciū mortis ē viro huic: q̄a
prophetauit aduerſus ciuitatē
iſtā ſicut audiſtis aurib; vr̄is.
Et ait iheremias ad oēs princi-
pes ⁊ ad vniu̾ſum pplm̄ dicēs.
Dn̄s miſit me vt ꝓphetarē ad
domū iſtā ⁊ ad ciuitatem hanc
omīa verba que audiſtis. Nūc
ergo bonas facite vias vr̄as ⁊
ſtudia vr̄a: ⁊ audite vocem dn̄i
dei vr̄i: ⁊ penitebit dn̄m mali qd̄
locut⁹ ē adu̾ſum vos. Ego au-
tem ecce in manibus vr̄is ſum:
facite michi qd̄ bonū et rectū ē
in oculis vr̄is. Verūtamē ſcito-
te ⁊ cognoſcite: ſi occideritis me
ſanguinē innocentē tradetis cō-
tra voſmetipſos: et cōtra ciuita-
tem iſtā et habitatores eius. In
veritate enim miſit me dn̄s ad
vos: ut loquerer in aurib; vr̄is
omīa verba hec. Et dixerūt p̃n-
cipes ⁊ omīs pplus ad ſacerdo-
tes ⁊ ad ꝓphetas. Non eſt viro
huic iudiciū mortis: q̄a ī noīe
dn̄i dei nr̄i locutus eſt ad nos.
Surrexerūt ergo viri de ſeniori-
bus t̄re: et dixerūt ad oēm cetū
pp̄li loquētes. Micheas de mo-
raſthin fuit ꝓpheta in dieb; eze-
chie regis iuda: et ait ad omnē
pplm̄ iude dicēs. Hec dicit dn̄s
exercituū. Syon q̄ſi ager arabi-
tur: ⁊ ih̄rlm in aceruū lapidū e-
rit: et mons dom⁹ in excelſa ſil-
uarꝫ. Nūquid morte cōdēnauit
eū ezechias rex iuda et omīs iu-
da: Nunq̄d nō timuerūt dn̄m
et dep̄cati ſunt faciē dn̄i. et peni-
tuit dn̄m mali qd̄ locut⁹ fuerat
adu̾ſū eos: Itaq; nō faciamus
malū grāde contra aīas nr̄as.
Fuit quoq; vir ꝓphetās in no-
mine dn̄i vrias filius ſemei de
cariathiarim: ⁊ ꝓphetauit adu̾-
ſus ciuitatē iſtā. et adu̾ſus t̄rā
hāc iuxta omīa verba iheremie.
Et audiuit rex ioakim et omēs
potētes et p̃ncipes ei⁹ verba hĕ:
et queſiuit rex interficere eum.
Et audiuit vrias et timuit: fu-
gitq; et ingreſſus eſt egiptum.
Et miſit rex ioakim viros in e-
giptū helnathan filiū achobor
⁊ viros cū eo ī egiptū. Et eduxe-
rūt vriā de egipto: ⁊ adduxerūt
eum ad regē ioakim et percuſſit
eū gladio: et ꝓiecit cadauer ei⁹
ī ſepulcris vulgi ignobilis. Igi-
tur man⁹ archan filij ſaphan
fuit cū iheremia ut nō traderet
in man⁹ pp̄li et interficerēt eū.

XXVII

In p̃ncipio regni
ioakim filij ioſie regis iuda fa-
ctū ē verbū iſtud ad iheremiā a
dn̄o dicēs. Hec dicit dominus
ad me. Fac tibi vincula et cathe-
nas et pones eos in collo tuo:
et mittes eas ad regem edom ⁊

ad regē moab ⁊ ad regē filiorꝫ
āmon et ad regē tyri ⁊ ad regē
ſydonis in manu nūciorꝫ q̄ ve-
nerūt ih̄rl̄m ad ſedechiā regem
iuda: et p̄cipies eis ut ad dn̄os
ſuos loquant̄. Hec dicit dn̄s exe-
rcituū de⁹ iſrl̄. Hec dicetis ad do-
minos vr̄os. Ego feci terram ⁊
hoīem ⁊ iumēta q̄ ſūt ſup faciē
t̄re in fortitudine mea magna.
et in brachio meo extento: et de-
di eā ei q̄ placuit ī oculis meis.
Et nūc itaqꝫ ego dedi oēs terras
iſtas in manu nabuchodono-
ſor regis babilonis ſerui mei:
inſup et beſtias agri dedi ei ut
ſeruiāt illi: et ſeruiēt ei omnes gē-
tes et filio eius et filio filij eius
donec veniat tēpus t̄re ei⁹ et ipi-
us. Et ſeruiēt ei gētes multe ⁊ re-
ges magni: gens aūt et regnū
qd̄ nō ſeruierit nabuchodono-
ſor regi babilonis ⁊ quecunqꝫ
nō curuauerit collū ſuū ſub iu-
go regis babilonis in gladio
⁊ in fame ⁊ in peſte viſitabo ſu-
per gentē illā ait dn̄s: donec cō-
ſumā eos in manu eius. Vos
ergo nolite audire p̄phetas ve-
ſtros ⁊ diuinos ⁊ ſomniatores
et augures ⁊ maleficos q̄ dicūt
vobis nō ſeruietis regi babilo-
nis: q̄a mēdaciū p̄phetāt vobis
ut lōge faciāt vos de t̄ra vr̄a: ⁊
eiciant vos ⁊ pereatis. Porro
gens que ſubiecerit ceruicē ſuā
ſub iugo regis babilonis ⁊ ſer-
uierit ei ⁊ dimittā eam in terra
ſua dicit dn̄s: et colet eā ⁊ habi-
tabit in ea. Et ad ſedechiā regē
iuda locutus ſum ſcd̄m oīa ver-
ba h̄ dicēs. Subicite colla vr̄a
ſub iugo regis babilonis: ⁊ ſer-
uite ei ⁊ p̄plo ei⁹: ⁊ viuetis. Qua-
re moriemī tu et p̄pl's tuus gla-
dio fame et peſte: ſicut locutus
eſt dn̄s ad gentē que ſeruire no-
luerit regi babilonis? Nolite au-
dire verba p̄phetarꝫ dicentiū vo-
bis nō ſeruietis regi babilonis:
q̄a mēdaciū ipſi loquunt̄ vobis.
Quia nō miſi eos ait dn̄s: ⁊ ip-
ſi p̄phetāt ī noīe meo mēdacit̄:
ut eiciāt vos ⁊ pereatis tā vos
q̄ꝫ p̄phete q̄ vaticinant̄ vobis.
Et ad ſacerdotes et ad p̄p̄lm iſtū
locut⁹ ſum dicēs. Hec dicit do-
minus. Nolite audire verba p̄-
phetarꝫ vr̄orꝫ q̄ p̄phetāt vobis
dicētes: ecce vaſa dn̄i reuertētur
de babilone nūc cito. Mēdaciū
enī p̄phetāt vobis. Nolite ergo
audire eos: ſed ſeruite regi ba-
bilonis ut viuatis. Quare dat̄
hec ciuitas ī ſolitudinē? Et ſi p̄-
phete ſunt. et eſt verbū dn̄i ī eis
occurrāt dn̄o exercituū: ut non
veniāt vaſa q̄ derelicta fuerant
in domo dn̄i et ī domo regis iu-
da ⁊ ī ih̄rl̄m in babilonē. Quia
hec dicit dn̄s exercituū ad colū-
nas et ad mare et ad baſes et

ad reliqua vaſoꝝ que māſerūt
in ciuitate hac: que nō tulit na-
buchodonoſor rex babilonis
cū transferret iechoniā filiū ioa-
chim regē iuda de ihr̄lm ī babi-
lonē ⁊ om̄es optimates iuda ⁊
ihr̄lm. Quia hec dicit dn̄s exerci-
tuū deus iſrl̄ ad vaſa q̄ derelicta
ſunt in domo dn̄i ⁊ in domo re-
gis iuda ⁊ ihr̄lm. In babilonē
trāſferētur ⁊ ibi erūt uſq; ad diē
viſitacōnis ſue dicit dn̄s. Et af-
ferri faciā ea ⁊ reſtitui ī loco iſto.

XXVIII

Et factū ē ī āno illo ī
ꝑncipio regni ſedechie re-
gis iuda ī āno q̄rto in mēſe q̄n-
to: dixit ad me ananias fili⁹ a-
zur ꝓpheta de gabaon ī domo
dn̄i coram ſacerdotib; et omni
ꝑplo dicēs. Hec dicit dn̄s exerci-
tuū de⁹ iſrl̄. Cōtriui iugū regis
babilonis. Adhuc duo āni die-
rū: et ego referri faciā ad locū iſ-
tū om̄ia vaſa dn̄i que tulit na-
buchodonoſor rex babilonis
de loco iſto: et trāſtulit ea in ba-
bilonē. Et ihechoniā filiū ioakī
regē iuda ⁊ omnē trāſmigraci-
onē iude q̄ ingreſſi ſunt in babi-
lonem ego cōuertā ad locū iſtū
ait dn̄s. Cōterā eñ iugū regis
babilonis. Et dixit iheremias
propheta ad ananiā ꝓphetā ī
oculis ſacerdotū ⁊ ī oculis oīs
ꝑpli q̄ ſtabat in domo dn̄i: ⁊ ait
iheremias ꝓpheta. Amen. Sic
faciat dn̄s. Suſcitet dn̄s verba
tua q̄ ꝓphetaſti: ut referant᷑ va-
ſa in domū dn̄i: ⁊ om̄is trāſmi-
gratio de babilone ad locū iſtū.
Verūtamē audi verbū hoc qđ
ego loquor in auribȝ tuis: ⁊ in
auribȝ uniūſi ꝑpli. Prophete q̄
fuerūt ante me et te ab inicio ⁊
prophetauerūt ſup t̄ras mltas
et ſup regna de ꝑlio et de afflicti-
one et de fame: ꝓpheta q̄ vatici-
natus eſt pacē cū venerit verbū
ei⁹: ſcietᷣ ꝓpheta quē miſit dn̄s
in veritate. Et tulit ananias ꝓ-
pheta cathenā de collo ihieremi-
e ꝓphete: ⁊ cōfregit eam. Et ait
ananias in cōſpectu om̄is ꝑpli
dicēs. Hec dicit dn̄s. Sic cōfrin-
gā iugū nabuchodonoſor re-
gis babilonis poſt duos ānos
dierum de collo oīm gentiū. Et
abijt iheremias ꝓpheta in viā
ſuā. Et factū ē verbū dn̄i ad ie-
remiā poſtq̄ȝ cōfregit ananias
propheta cathenā de collo ihe-
remie ꝓphete dicēs. Vade: et di-
ces ananie. Hec dicit dn̄s. Ca-
thenas ligneas cōtriuiſti et faci-
es pro eis cathenas ferreas: q̄a
hec dicit dn̄s exercituū deus iſrl̄.
Iugū ferreū poſui ſup collū cū-
ctaꝝ gentiū iſtaꝝ ut ſeruiāt na-
buchodonoſor regi babilonis:
et ſeruiēt ei: inſup et beſtias t̄re
dedi ei. Et dixit iheremias ꝓphe-
ta ad ananiā prophetā. Audi

anania· Nō miſit te dñs: et tu
cōfidere feciſti ꝑlm iſtū in men-
dacio· Jdcirco hec dicit dñs· Ec-
ce ego mittā te a facie fre· Hoc
ānō morieris· Aduſum eñ do-
minū locutꝰ es· Et mortuus ē
ananias ꝓpheta in anno illo
menſe ſeptimo· XXIX

Et hec ſunt verba libri quē
miſit iheremias de ihrlm
ad reliquias ſenioꝝ trāſmigra-
tionis et ad ſacerdotes et ad ꝓ-
phetas ⁊ ad oēm ꝑlm quē tra-
duxerat nabuchodonoſor de
ihrlm ī babilonē: poſtq̄ʒ egreſ-
ſꝰ ē iechonias rex ⁊ dñā ⁊ eunu-
chi ⁊ ꝑncipes iuda ⁊ ihrlm ⁊ fa-
ber et incluſoꝛ de ihrlm ī manu
elaſa filij ſaphan ⁊ gamalie fi-
li helchie quos miſit ſedechias
rex iuda ad nabuchodonoſor
regem babilonis in babilonē:
dicēs· Hec dicit dñs exercituū de-
us iſrl' omī trāſmigratōni quā
trāſtuli de ihrlm in babilonem·
Edificate domos et habitate: ⁊
plātate oꝛtos et comedite fruc-
tū eoꝝ· accipite uxoꝛes ⁊ gn̄ate
filios et filias: et date filijs vrīſ
uxoꝛes ⁊ filias vrās viris date·
et pariāt filios et filias: et mlti-
plicabimīi ibi et nolite eſſe pau-
ci numero: et querite pacē ciui-
tatis ad quā trāſmigrare vos
feci ⁊ orate pro ea ad dñm: q̄a
in pace illiꝰ erit pax vobis· Hec
dicit dñs exercituū deꝰ iſrl'· Nō
vos ſeducāt ꝓphete vrī q̄ ſunt
ī medio vrm et diuini vri: et ne
attendatis ad ſomnia vrā que
vos ſomniatis q̄a falſo ipſi ꝓ-
phetāt vobis in nomīe meo: ⁊
nō miſi eos dicit dñs· Quia h̄
dicit dñs· Cū ceperit impleri in
babilone ſeptuaginta anni vi-
ſitabo vos et ſuſcitabo ſuper
vos verbū meū bonū: ⁊ reducā
vos ad locū iſtū· Ego eñ ſcio
cogitationes quas cogito ſup
vos ait dñs· cogitatōnes paciſ
et nō afflictionis ut dem vobis
finē ⁊ paciētiā: ⁊ īuocabitis me
⁊ ibitis· et orabitis me et ego
exaudiā vos: q̄reris me ⁊ īueni-
etis· Cum queſieritis me ī toto
coꝛde vro: īueniar a vobis ait
dñs· Et reducā captiuitatē veſ-
trā: et cōgregabo vos de vniū-
ſis gētib; et de cūctis locis ad q̄
expuli vos dicit dñs· Et reuerti
vos faciā de loco ad quē trāſmi-
grare vos feci: q̄a dixiſtis· Suſ-
citauit nobis dñs ꝓphetas ī ba-
bilone· Quia h̄ dicit dñs ad re-
gē q̄ ſedet ſup ſoliū dauid ⁊ ad
oēm ꝑlm habitatoꝛē vrbis hu-
iꝰ: ad frēs vros q̄ nō ſunt egreſ-
ſi vobiſcū in trāſmigrationē·
Hec dicit dñs exercituum· Ecce
mittā in eos gladiū et famē et
peſtem: ⁊ ponā eos quaſi ficuſ
malas que comedi nō poſſunt

eo ꝙ peſſime ſint: ⁊ perſequar
eos in gladio et in fame et ī pe=
ſtilētia. Et dabo eos in vexatio=
nē vniūſis regnis terre in male=
dictionē et in ſtuporē et in ſibi=
lū et in opprobriū cūctis gētib;
ad quas ego ieci eos: eo ꝙ nō
audierint verba mea dicit dn̄s
que miſi ad eos per ſeruos me=
os ꝓphetas de nocte cōſurgenſ
et mittēs: ⁊ nō audiſtis dicit do=
minꝰ. Vos ergo audite verbū
dn̄i omīs trāſmigratio quam
emiſi de ih̄rl̄m in babilonē. Hec
dicit dn̄s exercituū deus iſrl̄ ad
ahab filiū chulie et ad ſedechiā
filiū maaſie qui ꝓphetāt vobiſ
in noīe meo mēdaciē. Ecce ego
tradā eos in manus nabucho=
donoſor regis babilonis: et p=
cutiet eos ī oculis vrīs. Et aſſu=
metur ex eis maledictio omni
trāſmigrationi iude q̄ eſt in ba=
bilone dicētiū. Ponat te dn̄s
ſicut ſedechiā et ſicut ahab q̄s
frixit rex babilonis in igne: p
eo ꝙ fecerint ſtulticiā in iſrahel
et mechati ſunt ī vxores amico=
rū ſuoꝝ: ⁊ locuti ſunt verbū in
noīe meo mēdaciē q̄d nō man=
daui eis. Ego ſum iudex et teſtiſ
dicit dn̄s. Et ad ſemeiam neela=
mitē dicēs. Hec dicit dn̄s exerci=
tuū deus iſrl̄. Pro eo ꝙ miſiſti
in noīe meo libros ad oēm po=
pulū q̄ ē ī ih̄rl̄m et ad ſophoni=
am filiū maaſie ſacerdotē ⁊ ad
vniūſos ſacerdotes dicēs: dn̄s
dedit te ſacerdotē pro ioiade ſa=
cerdote ut ſis dux in domo dn̄i
ſuꝑ oēm virū arrepticiū ⁊ ꝓphe=
tantē ut mittas eū in neruū et
in carcerē. Et nūc quare non in=
crepaſti iheremiā anathotitē q̄
prophetat vobis? Quia ſuꝑ hͦ
miſit ī babilonē ad nos dicēs.
Longū ē: edificate domos ⁊ ha=
bitate: et plātate ortos ⁊ come=
dite fructus eoꝝ. Legit ergo ſo=
phonias ſacerdos librū iſtū in
aurib; iheremie ꝓphete. Et fac=
tum eſt verbū dn̄i ad iheremiā
dicēs. Mitte ad oēm trāſmigratio=
nē dicens. Hec dicit dn̄s ad ſe=
meiā neelamitē. Pro eo ꝙ ꝓ=
phetauit vobis ſemeias et ego
nō miſi eū: ⁊ fecit vos ꝯfidere in
mēdacio: idcirco hͦ dicit dn̄s. Ec=
ce ego viſitabo ſuper ſemeiam
neelamiten et ſuꝑ ſemē eiꝰ. Nō
erit ei vir ſedens in medio ꝑp̄li
huiꝰ: et nō videbit bonū quod
ego faciā ꝑp̄lo meo ait dn̄s: q̄a
ꝑuaricationē locutus ē aduer=
ſus dominū.

XXX

Hoc verbū q̄d factum ē ad
iheremiam a dn̄o dicēs.
Hec dicit dn̄s deꝰ iſrahel dicēs.
Scribe tibi omīa verba que lo=
cutꝰ ſum ad te ī libro. Ecce enī
dies veniūt dicit dn̄s: ⁊ ꝯuertā
cōuerſionē ꝑp̄li mei iſrl̄ et iuda

ait dñs: et cõuertã eos ad terrã
quã dedi prib; eoꝝ ⁊ poſſidebũt
eam. Et hec verba que locutus
ẽ dñs ad iſrl' et iudã: quĩ hec di-
cit dñs. Vocẽ terroris audiuim⁹:
formido: ⁊ nõ eſt pax. Interroga-
te ⁊ videte ſi generat maſculus.
Quare ergo vidi omĩs viri ma-
nus ſupra lũbũ ſuũ quaſi par-
turiẽtis: Et cõuerſe ſunt vniũſe
facies in auruginẽ. Ve q̃a ma-
gna dies illa nec ẽ ſilis eius: tẽ-
puſq; tribulationis eſt iacob: ⁊
ex ipo ſaluabit̃. Et erit: in die il-
la ait dñs exercituũ ↄterã iugũ
eius de collo tuo: et vincula ei⁹
dirũpã. Et nõ dñabunt̃ ei am-
plius alieni: ſed ſeruiẽt dño deo
ſuo: et dauid regi ſuo quẽ ſuſci-
tabo. Tu ergo ne timeas ſerue
meus iacob ait dñs: neq; paue-
as iſrl': q̃a ecce ego ſaluabo te
de terra longĩqua et ſemen tuũ
de terra captiuitatis eoꝝ. Et reuẽ-
tetur iacob et quieſcet: et cũctis
affluet bonis. ⁊ nõ erit quẽ for-
midet: qm̃ tecũ ego ſum ait dñſ
ut ſaluẽ te. Faciã eñi cõſumati-
onẽ in cũctis gentib; in q̃b; di-
ſpſi te: te aũt nõ faciã in conſu-
mationẽ: ſed caſtigabo te in iu-
dicio ut nõ tibi videaris inoxi⁹:
quia hec dicit dñs. Inſanabiliſ
fractura tua: peſſima plaga tu-
a. Nõ ẽ qui iudicet iudiciũ tuũ:
ad alligãdã curationẽ tuã vti-
litas nõ eſt tibi. Omĩes amato-
res tui obliti ſunt tui: teq; non
querẽt. Plaga eñi inimici pcuſ-
ſi te: caſtigacone crudeli. Prop-
ter mltitudinẽ iniq̃tatis tue du-
ra facta ſũt peccata tua. Quid
clamas ſup cõtritione tua: In
ſanabilis eſt dolor tuus. Prop-
ter multitudinẽ iniq̃tatis tue ⁊
dura pctã tua feci hec tibi. Prop-
terea omĩes q̃ comedũt te deuo-
rabũtur: ⁊ vniũſi hoſtes tui in
captiuitatẽ ducent̃. Et omĩes q̃
te vaſtãt vaſtabunt̃: cũctoſq;
pdatores tuos dabo in pdam.
Obducã eñi cicatricem tibi: ⁊ a
vulnerib; tuis ſanabo te dicit
dñs. Quia eiectã vocauerũt te
ſyon: hec eſt que nõ habebat re-
q̃rentẽ. Hec dicit dñs. Ecce ego
cõuertã cõuerſionẽ tabernacu-
loꝝ iacob: ⁊ tectis ei⁹ miſerebor:
Et edificabit̃ ciuitas ĩ excelſo ſu-
o: et templũ iuxta ordinẽ ſuũ
fũdabit̃. Et egredietur de eis laus
voxq; ludẽtiũ: et multiplicabo
eos et nõ minuent̃: et glorifica-
bo eos ⁊ nõ attenuabũt̃: ⁊ erũt
filij eius ſicut a pncipio: et cet⁹
ei⁹ corã me pmanebit. Et viſi-
tabo adũſum omĩes q̃ tribulãt
eũ: et erit dux eius ex eo et prin-
ceps de medio eius pducet̃. Et
applicabo eũ: et accedet ad me.
Quis eñi iſte eſt qui applicet cor
ſuũ: ut appropĩquet michi ait

dñs: Et eritis michi in pplm: et
ego ero vobis ĩ deũ. Ecce turbo
dñi furor egrediẽs: pcella rueſ
in capite impiorũ conquieſcet.
Nõ auertet iram indignationis
dñs: donec faciat et cõpleat co-
gitacõnẽ cordis ſui. In nouiſſi-
mo dierũ intelligetis ea. XXXI
In tempore illo dicit dñs ero de-
us vniũſis cogitationib; iſrł:
⁊ ipi erunt michi in populum.
Hec dicit dñs. Inuenit gratiã ĩ
deſerto pplˢ qui remãſerat gla-
dio. Vadet ad requiem ſuã iſrł.
Longe dñs apparuit michi. Et
ĩ caritate perpetua dilexi te: ideo
attraxi te miſerãs. Rurſumq; e-
dificabo te: ⁊ edificaberis virgo
iſrł. Adhuc ornaberis tympa-
nis tuis: et egredieris in choro
ludentiũ. Adhuc plantabis vi-
neas in mõtib; ſamarie. Plan-
tabũt plãtantes: ⁊ donec tẽpuſ
veniat nõ vindemiabũt: q̃a erit
dies in qua clamabũt cuſtodeſ
in mõte ephraim. Surgite ⁊ aſ-
cendam⁹ in ſyon ad dñm deũ
nrm: q̃a hec dicit dñs. Exultate
in leticia iacob: et hinnite cõtra
caput gentiũ: pſonate ⁊ canite
et dicite. Salua dñe pplm tuũ
reliq̃as iſrahel. Ecce ego addu-
cam eos de terra aquilonis: et
ꝯgregabo eos ab extremis tre:
int q̃s erũt cec⁹ ⁊ claudus ⁊ pg-
nans ⁊ pariens ſimul cet⁹ ma-
gnus reuertentiũ huc. In fletu
veniẽt: et in precib; reducã eos.
Et adducã eos p torrẽtes aq̃rũ
in via recta ⁊ non impingẽt in
ea: q̃a factus ſum iſraheli pať:
⁊ ephraim pmogenit⁹ meus ẽ.
Audite verbũ dñi gẽtes: ⁊ ãnũ-
ciate in inſulis que pcul ſunt:
et dicite. Qui diſpſit iſrł cõgre-
gabit eũ: ⁊ cuſtodiet eum ſicut
paſtor gregẽ ſuũ. Redimet eñi
dñs iacob: ⁊ liberabit eũ de ma-
nu potentioris. Et venient et lau-
dabũt in mõte ſyon ⁊ cõfluent
ad bona dñi ſup frumẽto et vi-
no ⁊ oleo et fetu pecor et armẽ-
tor: eritq; aĩa eor quaſi ortus
irriguus: ⁊ vltra non eſurient.
Tũc letabit virgo in choro: iu-
uenes et ſenes ſimul. Et cõuẽtã
luctũ eor in gaudiũ: et cõſola-
bor eos: et letificabo a dolore
ſuo. Et inebriabo aĩam ſacerdo-
tũ pinguedine: et pplˢ meus
bonis meis adimplebit ait do-
minus. Hec dicit dñs. Vox in
excelſo audita eſt lamẽtationiſ
luctus et fletus: rachel ploran-
tis filios ſuos. ⁊ nolẽtis conſo-
lari ſup eis: q̃a nõ ſunt. Hec di-
cit dominus. Quieſcat vox tua
a ploratu ⁊ oculi tui a lacrimis:
q̃a eſt merces opi tuo ait dñs.
Et reuertent de terra inimici: ⁊ ẽ
ſpes nouiſſimis tuis ait dñs: ⁊
reuertent filij tui ad t̃minos ſu-

os· Audiens audiui ephraim
trāſmigrātē· Caſtigaſti me do-
mine: et eruditus ſum quaſi iu-
uēculus indomit⁹· Cōuerte me
⁊ cōuertar: q̄a tu dn̄s deus meus·
Poſtq̄ʒ enī cōuertiſti me egi pe-
nitentiā: et poſtq̄ʒ oſtendiſti mi-
chi percuſſi femur meū· Cōfuſus
ſum et erubui: qm̄ ſuſtinui op-
probriū adoleſcētie mee· Si fili-
us honorabilis michi ephraī:
ſi puer delicat⁹: q̄a ex quo locu-
tus ſū de eo adhuc recordabor
eius· Jdcirco cōturbata ſunt vi-
ſcera mea ſup eū: miſerās miſe-
rabor eius ait dn̄s· Statue tibi
ſpeculā: pone tibi amaritudīes·
Dirige cor tuū in viā rectā· in q̄
ambulaſti· Reuertere virgo iſrl̄:
reuertere ad ciuitates tuas iſtas·
Vſq;quo delicijs diſſolueris fi-
lia vaga: Quia creauit dn̄s no-
uū ſup terrā: femina circūdabit
virū· Hec dicit dn̄s exercituū de-
us iſrl̄· Adhuc dicēt ūbū iſtud
in terra iuda et in urbib; ei⁹: cū
cōuertero captiuitatē eorū· Be-
nedicat tibi dn̄s pulcritudo iu-
ſticie mōs ſāct⁹· Et habitabūt
in eo iudas ⁊ om̄es ciuitates ei-
us ſimul agricole et minantes
greges: q̄a inebriaui aīam laſ-
ſam: et om̄em aīam eſurientē ſa-
turaui· Jdeo quaſi de ſomno ſu-
ſcitatus ſum et vidi: et ſomnus
me⁹ dulcis michi· Ecce dies ve-
nient dicit dn̄s: ⁊ ſeminabo do-
mū iuda et domū iſrl̄ ſemine ho-
minis et ſemine iumētoꝝ· Et ſi-
cut vigilaui ſup eos ut euellerē
et demolirer et diſſiparē et diſp-
derē et affligerē: ſic vigilabo ſu-
p eos ut edificē et plantē ait do-
minus· Jn dieb; illis nō dicent
ultra· pr̄es comederunt uuā a-
cerbā et dentes filiorū obſtupu-
erunt: ſed vnuſquiſq; in iniq̄ta-
te ſua morietur· Om̄is homo q̄ co-
mederit uuā acerbā: obſtupeſ-
cent dētes eius· Ecce dies venīēt
dicit dn̄s· ⁊ feriā domui iſrahel
⁊ domui iuda fedus nouū· Nō
ſcd̄m pactū qd̄ pepigi cū prib;
eorū in die qua app̄hēdi manū
eoꝝ ut educerē eos de terra egip-
ti: pactū qd̄ irritū fecerūt ⁊ ego
dn̄atus ſum eoꝝ dicit dn̄s: ſed
hoc erit pactū qd̄ feriā cū domo
iſrl̄· Poſt dies illos dicit dn̄s
dabo legē meā in viſceribus eoꝝ
⁊ in corde eoꝝ ſcribā eā: ⁊ ero eis
in deū· ⁊ ipſi erūt michi in pplm̄·
Et nō docebit ultra vir ꝓximū
ſuū· et vir fratrē ſuū dicēs: cog-
noſce dn̄m· Om̄es eīm cognoſ-
cēt me a minimo eorū uſq; ad
maximū ait dn̄s: q̄a ꝓpiciabor
iniq̄tati eoꝝ et peccati eoꝝ non
ero memor amplius· Hec dicit
dn̄s qui dat ſolē in lumine diei·
ordinē lune et ſtellaꝝ in lumīe
noctis: q̄ turbat mare et ſonāt

fluctꝰ eiꝰ: dñs exercituū nomē
illi· Si defecerint leges iſte corā
me dicit dñs: tūc ⁊ ſemē iſrl' defi-
ciet ut nō ſit gēs corā me cūctiſ
diebꝫ· Hec dicit dñs· Si menſu-
rari poterit celi ſurſum et īueſti-
gari fundamēta terre deorſum:
et ego abiciam univ̄ſum ſemē
iſrl' ꝑpter om̄ia que fecerunt di-
cit dominꝰ· Ecce dies veniēt di-
cit dñs· et edificabit' civitas do-
m̄io a turre ananehel uſqꝫ ad
portam anguli· Et exibit ultra
norma mēſure in ɔſpectu eiuſ
ſup collē gareb: et circuibit go-
atha ⁊ omnē vallē cadaverū ⁊
cineres et univ̄ſā regionē mor-
tis· uſqꝫ ad torrentē cedrō et uſ-
qꝫ ad angulū porte equoꝝ ori-
ētalis · Sanctū dñi nō evelletᷣ:
⁊ nō deſtruet' ultra in perpetuū·

XXXII

Verbū qđ factū eſt
ad iheremiā a dño in an-
no decimo ſedechie regis iuda:
ipſe eſt ān̄us octavus decimus
nabuchodonoſor· Tūc exercitꝰ
regis babilonis obſidebat ihe-
ruſalē: et iheremias propheta
erat clauſus in atrio carceris q̄
erat in domo regis iuda· Clau-
ſerat eū eū ſedechias rex iuda
dicēs· Quare vaticinaris dicēs
hec dicit dñs · ecce ego dabo ci-
vitatē iſtā in manꝰ regis babi
lonis et capiet eā· et ſedechias
rex iuda non effugiet de manu
caldeoꝝ ſed tradet' in manus re-
gis babilonis· et loquet' os eiꝰ
cum ore illius et oculi eius ocu-
los illius videbunt· et in babi-
lonem ducet ſedechiā et ibi erit
donec viſitē eum ait dñs: ſi aūt
dimicaveritis adv̄ſum caldeoſ
nichil ꝓſperū habebitis: Et dix-
it iheremias· Factū ē verbū do-
mini ad me dicēs · Ecce anane-
hel filiꝰ ſellū patruelis tuus ve-
niet ad te dicēs· Eme tibi agrū
meū qui eſt in anathot· tibi cōpetit ex ꝓpinq̄tate ut emas ·
Et venit ad me ananehel filiuſ
patrui mei ſcđm verbū dñi ad
veſtibulū carceris: et ait ad me·
Poſſide agrū meū q̄ eſt in ana-
thot in terra beniamin: q̄a tibi
cōpetit hereditas et tu ꝓpinquiſ
es ut poſſideas · Intellexi aūt q̄
verbū dñi eſſet· Et emi agrum
ab ananehel filio patrui mei q̄
ē in anathot· Et appēdi ei argē-
tum ſeptē ſtateres· ⁊ decē argen-
teos: et ſcripſi in libro et ſigna-
vi: et adhibui teſtes· Et appēdi
argentum in ſtatera: ⁊ accepi li-
brū poſſeſſionis ſignatū et ſti-
pulationes et rata ⁊ ſigna foriſ-
ſecus· Et dedi librū poſſeſſioniſ
baruch filio neri filij maaſie in
oculis ananehel patruelis mei
et in oculis teſtiū q̄ ſcripti erant
in libro emptionis: et in oculiſ
oīm iudeoꝝ q̄ ſedebāt in atrio

carceris. Et p̄cepi baruch corā
eis dicēs. Hec dicit dn̄s exercitu-
um deꝰ iſrl̄. Sume libros iſtos:
librū emptionis hūc ſignatū.
et librū hūc q̄ apertus eſt: et po-
nes illos in vaſe fictili ut pma-
nere poſſint diebꝫ multis. Hec
enī dicit dn̄s exercituū deus iſrl̄.
Adhuc poſſidebūt domꝰ ⁊ agri
et vinee ī terra iſta. Et oraui ad
dn̄m poſtq̄ꝫ tradidi librum poſ-
ſeſſionis baruch filio neri dicēſ
Heu heu heu dn̄e deus. Ecce tu
feciſti celū ⁊ terrā in fortitudine
tua magna: et ī brachio tuo ex-
tento. Nō erit tibi difficile om̄e
verbū q̄ facis miſcdiā ī milibꝫ:
⁊ reddis iniq̄tatē patrū in ſinū
filiorꝫ eorū poſt eos. Fortiſſime
magne et potēs. dn̄s exercituū
nomē tibi: magnus in cōſilio
⁊ incōprehēſibilis in cogitatu:
cuiꝰ oculi apti ſunt ſup om̄es
vias filiorꝫ adā. ut reddas uni-
cuiq̄ꝫ ſcdm̄ vias ſuas. ⁊ ſecūdū
fructū adinuētionū eius: q̄ po-
ſuiſti ſigna ⁊ portenta in terra
egipti uſq̄ꝫ ad diē hanc ⁊ in iſrl̄
⁊ in hoīibꝫ: ⁊ tibi feciſti nomē
ſicut eſt dies hec. Et eduxiſti po-
pulū tuū iſrl̄ de t̄ra egipti in ſi-
gnis et in portētis ⁊ ī manu ro-
buſta et ī brachio extēto et ī tro-
re magno: et dediſti eis t̄rā hāc
quā iuraſti p̄ribꝫ eorū ut dareſ
eis terrā fluentē lacte et melle: ⁊
ingreſſi ſunt et poſſederunt eā.
Et non obedierūt voci tue et in
lege tua nō ambulauerūt: oīa
que mādaſti eis ut facerēt non
fecerūt: et euenerūt eis oīa ma-
la hec. Ecce municiones extruc-
te ſūt aduſum ciuitatē ut capi-
atur: et urbs data eſt in manuſ
caldeorū q̄ p̄liant̄ aduſus eam
a facie gladij et famis ⁊ peſtilē-
tie: et quecūq̄ꝫ locutus es accide-
rūt ut tu ipſe cernis. Et tu dicis
michi dn̄e deus. eme agrū argē-
to ⁊ adhibe teſtes: cum urbs da-
ta ſit in manꝰ caldeorꝫ: Et factū
ē verbū dn̄i ad iheremiā dicēs.
Ecce ego dn̄s deꝰ uniūſe carniſ
Nūquid michi difficile erit om-
ne verbū: Propterea hec dicit
dn̄s. Ecce ego tradam ciuitatē
iſtā in manus caldeorꝫ ⁊ in ma-
nus regis babilonis ⁊ capient
eam: et venient caldei p̄liātes ad-
uſum urbē hāc. et ſuccendēt eā
igni et cōburēt eam: et domus
in quarꝫ domatibꝫ ſacrificabāt
baal et libabant diis alienis li-
bamina ad irritādū me. Erant
enī filij iſrl̄ et filij iuda iugit̄ fa-
ciētes malū in oculis meis ab
adoleſcētia ſua: filij iſrl̄ q̄ uſq̄ꝫ
nūc exacerbabāt me ī ope ma-
nuū ſuarꝫ dicit dn̄s: q̄a in furo-
re ⁊ in indignacōne mea facta
eſt michi ciuitas hec a die qua
edificauerūt eā uſq̄ꝫ ad diē iſtā

qua auferet̄ de cōſpectu meo ꝓp-
ter maliciā filioꝝ iſrl' ⁊ filioꝝ iu-
da quā fecerūt ad iracūdiā me
prouocātes · ipi et reges eoꝝ et
ꝑ̄ncipes eoꝝ et ſacerdotes et ꝓ
phete eoꝝ viri iuda ⁊ habitato-
res ihr̄lm · Et verterūt ad me ter-
ga et nō facies: cū docerē eos ⁊
erudirē diluculo: ⁊ nollēt audi-
re ut acciperēt diſciplinā · Et po-
ſuerūt ydola ſua ī domo ī qua
inuocatū eſt nomē meū ut pol-
luerēt eā: et edificauerūt excelſa
baal q̄ ſunt in valle filij ennon
ut iniciarēt filios ſuos et filias
ſuas moloch q̄d non mādaui
eis nec aſcendit ī cor meū ut fa-
cerēt abominacionē hāc: et ī pec-
catū deducerēt iudā · Et nūc ꝓpt̄
iſta hec dicit dn̄s deus iſrl' ad ci-
uitatē hanc: de qua vos dicitis
ꝙ tradat̄ in manus regis babi-
lonis in gladio et in fame ⁊ in
peſte · Ecce ego cōgregabo eos
de vniūſis terris ad q̄s ieci eos
in furore meo ⁊ in ira mea ⁊ in
indignatione grādi: et reducā
eos ad locū iſtū et habitare eos
faciā cōfidēter: ⁊ erūt michi ī po-
pulū ⁊ ego ero eis in deū · Et da-
bo eis cor vnū et viā vnā ut ti-
meāt me vniūſis diebꝫ: ⁊ bene
ſit eis et filijs eorū poſt eos · Et
feriā eis pactū ſempiternū et nō
deſinā eis benefacere: et timorē
meū dabo in corde eoꝝ ut non
recedāt a me: et letabor ſup eis
cū bene eis fecero · Et plantabo
eos in t̄ra iſta in veritate ī toto
corde meo et ī tota aīa mea: q̄a
hec dicit dn̄s · Sicut adduxi ſu-
per ꝓp̄lm iſtū omne malū hoc
grāde: ſic adducā ſup eos omē
bonū quod ego loquor ad eos
Et poſſidebūt̄ agri in terra iſta
de qua vos dicitis ꝙ deſerta ſit
eo ꝙ non remāſerit homo ⁊ iu-
mentū ⁊ data ſit in manus cal-
deoꝝ · Agri ement̄ pecunia ⁊ ſcri-
bentur in libro ⁊ imprimet̄ ſig-
nū: et teſtis adhibet̄ in terra be-
niamin ⁊ in circuitu ihr̄lm in ci-
uitatibꝫ iuda et ī ciuitatibꝫ mō-
tanis et in ciuitatibꝫ cāpeſtribꝫ
⁊ in ciuitatibꝫ q̄ ad auſtrū ſunt:
q̄a cōuertā captiuitatē eoꝝ ait
dominus · XXXIII
Et factū ē verbū dn̄i ad ihe-
remiā ſcđo: cum adhuc clauſus
eſſet ī atrio carceris dicēs · Hec
dicit dn̄s q̄ facturus ē ⁊ forma-
turus illud et paraturus: dn̄s
nomē eius · Clama ad me et ex-
audiā te: et anūciabo tibi grā-
dia ⁊ firma que neſcis · Quia hec
dicit dn̄s deꝰ iſrl' ad domꝰ urbis
huiꝰ et ad domos regis iuda q̄
deſtructe ſunt ⁊ ad municiones
et gladiū venientiū ut dimicent
cū caldeis et impleāt eas cada-
ueribꝫ hoīm quas ꝑcuſſi in fu-
rore meo ⁊ ī indignacōne mea:

abſcōdens faciē meā a ciuitate
hac .ꝓpter omnē maliciā eorū·
Ecce ego obducā eis cicatricē et
ſanitatē: et curabo eos: et reue-
labo eis deprecationē pacis et ve
ritatis· Et ↄuertā ↄuerſionē iu
da et ↄuerſionē ihrlm · et edifi-
cabo eos ſicut a pncipio: ⁊ emū
dabo eos ab omī iniqtate ſua
in qua peccauerūt michi: ⁊ ꝓpici-
us ero cūctis iniqtatibꝫ eorū in
quibꝫ deliquerunt michi et ſpre-
uerūt me· Et erunt michi in no-
mē et in gaudiū et in laudem ⁊
in exultationē cunctis gētibus
terre que audierit omīa bona q̄
ego facturus ſum eis: et paue-
būt et turbabūtur ī uniūſis bo-
nis et in omī pace quā ego faci-
am eis· Hec dicit dñs· Adhuc
audietur in loco quem vos di-
citis eſſe deſertū eo q nō ſit ho-
mo et iumētum in ciuitatibus
iuda et foris ihrlm que deſola-
te ſunt abſqꝫ homine et abſqꝫ
habitatore ⁊ abſqꝫ pecore· vox
gaudij ⁊ vox leticie vox ſpōſi ⁊
vox ſponſe: vox dicentiū cōfite-
mini dño exercituū qm̄ bonus
dñs· qm̄ in eternū miſcdia eius:
et portātiū vota in domo dñi·
Reducā enī ↄuerſionē terre ſicut
a pncipio dicit dñs· Hec dicit
dñs exercituū· Adhuc erit in lo-
co iſto deſerto abſqꝫ hoīe et abſ
qꝫ iumēto· et in cunctis ciuitati-
bus eius habitaculū paſtorū ac-
cubantiū gregum in ciuitatibꝫ
mōtuoſis et in ciuitatibꝫ cāpeſ-
tribꝫ: et in ciuitatibꝫ que ad au-
ſtrū ſunt ⁊ in terra beniamin ⁊
in circuitu ihrlm et in ciuitatibꝫ
iuda: adhuc trāſibunt greges
ad manū numerātis ait dñs·
Ecce dies veniēt dicit dñs: et ſu-
ſcitabo verbū bonū qd locutus
ſum ad domū iſrahel et ad do-
mū iuda· In diebꝫ illis et ī tem-
pore illo germinare faciā dauid
germē iuſticie: ⁊ faciet iudiciū ⁊
iuſticiam in terra· In diebꝫ illis
ſaluabitur iuda: ⁊ iſrahel habita-
bit cōfidenter· Et hoc ē nomē qd
vocabūt eū: dñs iuſtus noſter:
Quia hec dicit dñs· Non interi-
bit de dauid vir q ſedeat ſuper
thronū domus iſrl: et de ſacer-
dotibꝫ ⁊ de leuitis non interibit
vir a facie mea qui offerat olo-
cauſtomata et incendat ſacrifi-
ciū et cedat victimas omnibus
diebꝫ· Et factū eſt verbū dñi ad
iheremiā dicēs· Hec dicit dñs·
Si irritū poteſt fieri pactū meū
cum die pactū meū cum nocte
ut non ſit dies ⁊ nox in tēpore
ſuo: ⁊ pactū meū irritū eſſe po-
terit cū dauid ſeruo meo ut nō
ſit ex eo filius q regnet ī throno
eius: et leuite ⁊ ſacerdotes miniſ-
tri mei· Sicuti enumerari non
poſſūt ſtelle celi et metiri arene

maris:ſic multiplicabo ſemen
dauid ſerui mei:⁊ leuitas mini-
ſtros meos. Et factū ē v̄bū dn̄i
ad ihereniā dicēs. Nūq̄d non
vidiſti q̄d ꝑplus hic locutus ſit
dicēs. Due cognationes q̄s ele-
gerat dn̄s abiecte ſūt: Et ꝑplm̄
meū deſpexerūt:eo q̄ nō ſit vl-
tra gens corā eis. Hec dicit do-
minus. Si pactū meū inter diē
et nocte͂ et leges celo et terre nō
poſui:equide͂ et ſemen iacob et
dauid ſerui mei ꝓiciā: ut nō aſ-
ſumā de ſemine ei⁹ ꝑncipes ſe-
minis abrahā ⁊ yſaac ⁊ iacob.
Reducā eni͂ cōuerſione͂ eorū: ⁊
miſerebor eis.

XXXIIII

Verbū qd̄ factū eſt ad ihere-
miam a dn̄o: quādo na-
buchodonoſor rex babilonis ⁊
omnis exercitus ei⁹ vniuerſaq;
regna terre q̄ erāt ſub poteſtate
manus eius ⁊ omēs ꝑpli bella-
bāt cōtra ih̄rlm et cōtra omnes
vrbes eius dicēs. Hec dicit dn̄s
deus iſrl̄. Vade et loquere ad ſe-
dechiā rege͂ iuda:et dices ad eū.
Hec dicit dn̄s. Ecce ego tradā
ciuitate͂ hanc in manus regis
babilonis:et ſuccendet eā igni.
Et tu nō effugies de manu eius
ſed cōprehēſione capieris et in
manu eius traderis:et oculi tui
oculos regis babilonis videbūt.
⁊ os ei⁹ cum ore tuo loquetur:
⁊ babilone͂ introibis. Attame͂
audi verbū dn̄i ſedechia rex iu-
da. Hec dicit dn̄s ad te. Nō mo-
rieris in gladio ſed in pace mo-
rieris: et ſcd̄m cōbuſtiones pa-
trū tuorū regū priorū q̄ fuerūt
ante te ſic cōburent te.⁊ ve dn̄e
plangent te:q̄a verbū hoc ego
locutus ſum dicit dn̄s. Et locu-
tus eſt iheremias ꝓpheta ad ſe-
dechiā regem iuda vniu̇ſa v̄ba
hec in ih̄rlm : et exercitus regis
babilonis pugnabat ꝯtra ihe-
ruſale͂ ⁊ contra omēs ciuitates
iuda q̄ relique erāt ꝯtra lachis
et ꝯtra azecha. Hee eni͂ ſuperāt
de ciuitatib; iuda vrbes muni-
te. Verbū qd̄ factū eſt ad ihere-
miā a dn̄o: poſtq̄ȝ ꝑcuſſit rex ſe-
dechias fedus cum omī ꝑplo in
ih̄rlm ꝑdicās ut dimitteret vn⁹
quiſq; ſeruū ſuū ⁊ vnuſquiſq;
ancillā ſuā hebreū et hebreā li-
beros:⁊ nequaq̄ȝ dn̄arētur eis
id ē in iudeo ⁊ in frē ſuo. Audie-
rūt ergo omēs ꝑncipes ⁊ vniu̇-
ſus ꝑplus q̄ inierūt pactū ut di-
mitteret vnuſquiſq; ſeruū ſuū
et vnuſquiſq; ancillā ſuā libe-
ros:et vltra nō dn̄arentur eis.
Audierūt igit̄:et dimiſerūt. Et
cōuerſi ſunt deinceps et retraxe-
rūt ſeruos ſuos et ancillas ſu-
as quos dimiſerunt liberos:⁊
ſubiugauerūt ī famulos et fa-
mulas. Et factū ē verbū ad ihe-
remiā a dn̄o dicēs. Hec dicit do-

min⁹ deus isrl. Ego percussi fed⁹
cum prib; vris: ī qua eduxi eos
de terra egipti de domo servitutis
dicēs. Cum cōpleti fuerit septē
āni dimittat unusquisq; fratrē
suū hebreū qui venditus est ei:
et servierit tibi sex annis: ⁊ dimit-
tes eum a te liberū. Et nō audi-
erunt prēs vri me: nec inclina-
verūt aurē suā. Et cōversi estis
vos hodie ⁊ fecistis qđ rectū est
in oculis meis ut pđicaretis li-
bertatē unusquisq; ad amicū
suū: ⁊ inistis pactū in cōspectu
meo in domo in qua īvocatū ē
nomē meū sup eam. Et reversi
estis ⁊ cōmaculastis nomē me-
um: ⁊ reduxistis unusquisq; ser-
vū suū et unusquisq; ācillā su-
am quos dimiseratis ut essent
liberi et sue potestatis: ⁊ subiu-
gastis eos ut sint vobis servi
et ancille. Propterea hec dicit
dñs. Vos nō audistis me: ut
predicaretis libertatē unusquis-
q; frī suo et unusquisq; amico
suo. Ecce ego pđico libertatē a-
it dñs ad gladiū ad pestē ⁊ ad
famē: et dabo vos in cōmotio-
nē cūctis regnis terre. Et dabo
viros q̄ pvaricant̄ fedus meū
et nō observaverūt verba fede-
ris quib; assensi sunt in cōspec-
tu meo. vitulū quē cōciderūt in
duas partes et trāsierūt int̄ di-
visiones eius. pncipes iuda et
pncipes ihrlm. eunuchi ⁊ sacer-
dotes ⁊ omnis pplus terre q̄ trāsi-
erūt int̄ divisiones vituli: et da-
bo eos in manus inimicoꝝ su-
orum et ī man⁹ querentiū ani-
mam eoꝝ: ⁊ erit morticinū eoꝝ
in escam volatilib; celi ⁊ bestijs
terre. et sedechiā regem iuda et
pncipes eius dabo in manus
inimicoꝝ suoꝝ ⁊ in man⁹ que-
rentiū aīas eoꝝ: et in man⁹ ex-
ercituū regis babilonis qui re-
cesserunt a vobis. Ecce ego pci-
pio dicit dñs: et reducā eos in
civitatē hanc et pliabunt̄ ad-
vsum eam: et capiēt eā et incen-
dent igni. Et civitates iuda da-
bo in solitudinē: eo q9 non sit
habitator. XXXV

Verbū qđ factū est ad ihere-
miā a dño in dieb; ioakim filij
iosie regis iuda dicens. Vade
ad domū rechabitaꝝ ⁊ loquere
eis: et introduces eos in domū
dñi in unā exedrā thesaurorū:
⁊ dabis eis bibere vinum. Et as-
sumpsi iechoniā filiū ihieremie
filij absame ⁊ frēs eius ⁊ oēs fi-
lios eius et univ̄sam domū re-
chabitaꝝ: et introduxi eos ī do-
mū dñi ad gazophilatiū filio-
rum anan filij iezedelie homi-
nis dei qđ erat iuxta gazophilatiū
pncipū sup thesauꝝ maasie fi-
lij sellū: qui erat custos vestibu-
li. Et posui coram filijs domus

rechabitarū ciphos plenos vi-
no ⁊ calices: ⁊ dixi ad eos. Bibi
te vinū. Qui respōderūt. Nō bibe-
mus vinū: quia ionadab filius
rechab pater noster precepit nobis
dicēs. Non bibetis vinū vos ⁊
filii vestri usq3 in sempiternū. Et
domū nō edificabitis et semen-
tem nō seretis et vineas nō plā-
tabitis nec habebitis: sed in ta-
bernaculis habitabitis cūctis
diebus vestris: ut vivatis diebus mul-
tis sup faciem terre in qua vos
peregrinamini. Obedivimꝰ er-
go voci ionadab filii rechab pa-
tris nostri in omnibus que precepit
nobis: ita ut non biberemꝰ vi-
nū cūctis diebus nostris nos et mu-
lieres nostre filii et filie nostre et non
edificaremꝰ domos ad habitā-
dū: et vineā et agrū et sementē
nō habuimꝰ: sed habitavimꝰ
in tabernaculis: ⁊ obediētes fui-
mus iuxta omnia que precepit nobis
ionadab pater noster. Cum autē
ascendisset nabuchodonosor
rex babilonis ad terrā nostram dixi-
mus. Venite et ingrediamur in
ierusalem a facie exercitus caldeorum:
et a facie exercitus syrie: et mansi-
mus in ierusalem. Et factū est verbū
domini ad ieremiā dicens. Hec di-
cit dominus exercituū deus israel. Va-
de ⁊ dic viris iuda ⁊ habitatori-
bus ierusalem. Nunquid nō recipie-
tis disciplinā: ut obediatis verbis

meis dicit dominus? Prevaluerunt
sermones ionadab filii rechab
quos precepit filiis suis ut nō bi-
berent vinū: ⁊ nō biberūt usq3
ad diem hanc: quia obedierūt pre-
cepto patris sui. Ego autē locutꝰ
sum ad vos de mane cōsurgēs
et loquēs: et non obedistis mi-
chi. Misiq3 ad vos omnes servos
meos prophetas consurgēs dilucu-
lo: mittensq3 et dicēs. Converti-
mini unusquisq3 a via sua pes-
sima et bona facite studia vestra:
et nolite sequi deos alienos ne-
q3 colatis eos: ⁊ habitabitis in
terra quam dedi vobis et patribus
vestris. Et non inclinastis aurē ve-
strā: neq3 audistis me. Firma-
verunt igitur filii ionadab filii re-
chab preceptū patris sui quod prece-
rat eis: populus autē iste nō obedi-
vit michi. Idcirco hec dicit dominus
exercituū deus israel. Ecce ego ad-
ducam sup iudā et sup omnes
habitatores ierusalem universam
afflictionē quā locutꝰ sum ad-
versum illos: eo quod locutus sum
ad illos ⁊ nō audierūt: vocavi
illos et non respōderūt michi.
Domui autē rechabitarū dixit
iheremias. Hec dicit dominus exerci-
tuū deus israel. Pro eo quod obedi-
stis precepto ionadab patris vestri
⁊ custodistis omnia mādata eiꝰ
et fecistis universa que precepit vo-
bis: propterea hec dicit dominus exerci-

nuū deus iſrł. Non deficiet vir de
ſtirpe ionadab filij rechab ſtanſ
in cōſpectu meo cunctis diebꝫ.

XXXVI

Et factū ē in
āno quarto ioakim filij
ioſie regis iuda: factū eſt verbū
hoc ad iheremiā a dn̄o dicens.
Tolle volumē libri ꝛ ſcribes in
eo om̄ia verba que locut⁹ ſum
tibi adūſus iſrł et iudā et adū-
ſum om̄es gentes a die qua lo-
cut⁹ ſum ad te ex diebꝫ ioſie uſ-
qꝫ ad diem hāc: ſi forte audiēte
domo iuda. uniūſa mala que
ego cogito facere eis. reuertat̄
unuſquiſqꝫ a via ſua peſſima:
ꝛ ꝓpicius ero iniqtati ꝛ peccato
eorū. Vocauit ergo iheremias
baruch filiū nerie: ꝛ ſcripſit ba-
ruch ex ore iheremie oēs ſermo-
nes dn̄i quos locut⁹ ē ad eū in
volumine libri. Et p̄cepit ihere-
mias baruch dicēs. Ego clau-
ſus ſum: nec valeo īgredi in do-
mū dn̄i. Ingredere ergo tu et le-
ge de volumīe in quo ſcripſiſti
ex ore meo verba dn̄i audiente
ꝑplo ī domo dn̄i in die ieiunij:
inſup ꝛ audiēte uniūſo iuda q̄
veniūt de ciuitatibꝫ ſuis. Leges
eis: ſi forte cadat oratio eoꝝ in
conſpectu dn̄i et reuertat̄ unuſ-
quiſqꝫ a via ſua peſſima: qm̄
magnus furor et indignatio ē
quā locutus ē dn̄s adūſus po-
pulū hūc. Et fecit baruch filius
nerie iuxta omnia q̄ p̄ceperat ei
iheremias ꝓpheta: legēs ex vo-
lumine ſermones dn̄i in domo
dn̄i. Factū eſt aūt in anno qn̄-
to ioakim filij ioſie regis iuda:
in menſe nono p̄dicauerunt ie-
iuniū ī cōſpectu dn̄i om̄i ꝑplo ī
ihr̄lm et uniūſe mľtitudini que
cōfluxerat de ciuitatibꝫ iuda in
ihr̄lm. Legitqꝫ baruch ex volu-
mine ſermones iheremie in do-
mo dn̄i ī gazophilacio gama-
rie filij ſaphan ſcribe. in veſtibu-
lo ſupiori in introitu porte no-
ue domus dn̄i: audiēte om̄i po-
pulo. Cumqꝫ audiſſet micheas
fili⁹ gamarie filij ſaphan oēs
ſermones dn̄i ex libro: deſcēdit
in domū regis ad gazophilaci-
um ſcribe. Et ecce ibi om̄es p̄n-
cipes ſedebāt: eliſama ſcriba ꝛ
dalaias filius ſemeie et helna-
than fili⁹ achobor ꝛ gamariaſ
filius ſaphan et ſedechias fili⁹
ananie et uniūſi principes. Et
nunciauit eis micheas oīa ver-
ba: que audiuit legēte baruch
ex volumine in auribꝫ ꝑpli. Mi-
ſerunt itaqꝫ om̄es p̄ncipes ad
baruch iudi filiū nathanie filij
ſelemie filij chuſi dicentes. Vo-
lumē ex quo legiſti audiēte po-
pulo ſume in manu tua ꝛ veni.
Tulit ergo baruch filius nerie
volumē in manu ſua: et venit
ad eos. Et dixerūt ad eū. Sede:

et lege hec ī auribus nr̄is. Et le-
git baruch in aurib; eorū. Igit̄
cum audiſſent om̄ia verba: ob-
ſtupuerūt unuſquiſq; ad prox-
imū ſuū: et dixerūt ad baruch.
Nūciare debem⁹ regi om̄es ſer-
mones iſtos. Et interrogauerūt
eū dicētes. Indica nobis: quō
ſcripſiſti om̄es ſermones iſtos
ex ore ei⁹. Dixit aūt eis baruch.
Ex ore ſuo loquebat̄ q̄ſi legens
ad me om̄es ſermones iſtos: ⁊
ego ſcribebā in volumine atra-
mēto. Et dixerūt p̄ncipes ad ba-
ruch. Vade ⁊ abſcōdere tu ⁊ ihe-
remias: et nemo ſciat ubi ſitis.
Et ingreſſi ſunt ad regē ī atriū.
Porro volumē cōmēdauerūt
in gazophilacio eliſame ſcribe:
et nūciauerūt audiēte rege oēs
ſermones. Miſitq; rex iudi ut
ſumeret volumē: q̄ tollēs illud
de gazophilacio eliſame ſcribe
legit audiēte rege: ⁊ univ̄ſis p̄n-
cipib; qui ſtabant circa regem.
Rex aūt ſedebat ī domo hiema-
li in menſe nono: et poſita ēat
arula coram eo plena prunis.
Cūq; legiſſet iudi tres pagellas
vel quatuor: ſcidit illud ſcalpel-
lo ſcribe et p̄iecit in ignē q̄ erat
ſup arulā: donec ↄſumeret om-
ne volumē igni q̄ erat ī arula.
Et nō timuerūt neq; ſciderūt ve-
ſtimenta ſua rex et om̄es ſerui
ei⁹: q̄ audierūt univ̄ſos ſermo-
nes iſtos. Verūtamen elnathā
et dalaias ⁊ gamarias contra-
dixerūt regi ne cōbureret librū:
et nō audiuit eos. Et p̄cepit rex
iheremiel filio amalech et ſara-
ie filio ezrihel ⁊ ſelemie filio ab-
dehel: ut cōp̄hēderent baruch
ſcribā et iheremiā p̄phetā. Ab-
ſcōdit aūt eos dn̄s. Et factū eſt
verbū dn̄i ad iheremiā p̄phetā:
poſtq̄ cōbuſſerat rex volumen
⁊ ſermones quos ſcripſerat ba-
ruch ex ore iheremie dicēs. Ru-
ſum tolle volumen aliud: ⁊ ſcri-
be in eo om̄es ſermones p̄ores
q̄ erāt in primo volumine qd̄
combuſſit ioakim rex iuda. Et
ad regem ioakim regē iuda di-
cēs. Hec dicit dn̄s. Tu cōbuſſiſ-
ti volumē iſtud dicens. Quare
ſcripſiſti in eo ānūciās: feſtinus
veniet rex babilonis: ⁊ vaſtabit
terrā hāc et ceſſare faciet ex illa
hoīem et iumentū: Propterea
hec dicit dn̄s de⁹ cōtra ioakim
regem iuda. Non erit ex eo q̄ ſe-
deat ſuper ſoliū dauid: et cada-
uer eius p̄icietur ad eſtū per di-
em et ad gelu per noctē. Et viſi-
tabo cōtra eū et cōtra ſemē ei⁹
et contra ſeruos eius iniq̄tates
ſuas: et adducā ſup eos ⁊ ſup
habitatores ih̄r̄lm et ſup viros
iuda om̄e malum qd̄ locutus
ſum ad eos: et non audierunt.
Iheremias autē tulit volumen

alīud et dedit illud baruch filio
nerie ſcribe: qui ſcripſit in eo ex
ore ihereme omnes ſermones
libri quē combuſſerat ioakim
rex iuda igni: et inſuper additi
ſunt ſermones multo plures q̄
antea fuerunt. XXXVII

Et regnauit rex ſedechias fi-
lius ioſie pro iechonia fi-
lio ioakim quē cōſtituit regem
nabuchodonoſor rex babiloniſ
in terra iuda: et nō obediuit ip-
ſe et ſerui eius et ꝑplus terre uer-
bis dn̄i q̄ locutus eſt in manu
iheremie ꝓphete. Et miſit rex ſe-
dechias iuchal filium ſelemie ⁊
ſophoniā filiū maaſie ſacerdo-
tem ad iheremiā ꝓpheta̅ dicēs.
Ora pro nobis dn̄m deū nr̄m.
Iheremias autē libere ambula-
bat in medio ꝑpli. Non enī mi-
ſerat eum in cuſtodiā carceris.
Igit̄ exercit⁹ pharaonis egreſ-
ſus eſt de egipto: ⁊ audiētes cal-
dei qui obſidebāt ihr̄lm huiuſce-
modi nunciū receſſerūt ab ihe-
ruſalē. Et factū ē verbū dn̄i ad
iheremiā ꝓpheta̅ dicēs. Hec di-
cit dn̄s de⁹ iſrl̄. Sic dicetis regi
iuda qui miſit vos ad me inter-
rogādum. Ecce exercit⁹ phara-
onis qui egreſſus eſt vobis in
auxiliū reuertet̄ in terrā ſuā in
egiptū: et redient caldei et bella-
būt cōtra ciuitatē hāc: et capiēt
eam et ſuccendēt igni. Hec dicit
dn̄s. Nolite decipere aīas vr̄aſ
dicētes euntes abibūt et recedent
a nobis caldei: q̄a non abibūt.
Sed et ſi ꝑcuſſeritis omnē exer-
citū caldeoꝝ q̄ ꝑliātur adūſum
vos et derelicti fuerīt ex eis aliq̄
vulnerati: ſinguli de tētorio ſu-
o conſurgēt. ⁊ incendēt ciuitatē
hanc igni. Ergo cum receſſiſſet
exercitus caldeoꝝ ab ihr̄lm ꝓpt̄
exercitū pharaonis. egreſſus ē
iheremias de ihr̄lm ut iret in ter-
ram beniamin: et diuideret ibi
poſſeſſionē in conſpectu ciuiū.
Cūq; ꝑueniſſet ad portā benia-
mī erat ibi cuſtos porte ꝑ vice
nomīe iherias fili⁹ ſelemie filij
ananie: et appꝛehendit iheremiā
prophetā dicēs. Ad caldeos ꝓ-
fugis. Et reſpondit iheremias.
Falſum eſt. nō fugio ad calde-
os. Et nō audiuit eū: ſed cōpꝛe-
hēdit iherias iheremiam: et ad-
duxit eū ad ꝑncipes. Quāobrē
irati ꝑncipes cōtra iheremiā: ce-
ſum eū miſerūt in carcerē q̄ erat
in domo ionathā ſcribe. Ipſe e-
nim ꝑpoſitus erat ſup carcerē.
Itaq; ingreſſus ē iheremias in
domū laci et in ergaſtulū: et ſe-
dit ibi iheremias dieb; multis.
Mittēs aūt ſedechias rex tulit
eū: ⁊ interrogauit eū in domo ſu-
a abſcōdite: et dixit. Putaſne
ē ſermo a dn̄o: Et dixit ieremi-
as. Eſt. Et ait. In manus regiſ

babilonis traderis. Et dixit ihe-
remias ad regē ſedechiā. quid
peccaui tibi ⁊ ſeruis tuis et ꝑplo
tuo: miſiſti me ī domū carceris?
Vbi ſunt ꝓphete vr̄i q̄ ꝓpheta-
bāt vobis ⁊ dicebāt: nō veniet
rex babilonis ſup vos ⁊ ſuper
terrā hāc? Nūc ergo audi obſe-
cro dn̄e mi rex. Valeat dep̄cati-
o mea in cōſpectu tuo: ⁊ ne me
remittas in domū ionathe ſcri-
be ne moriar ibi. Precepit ergo
rex ſedechias ut traderet̄ ihere-
mias in veſtibulū carceris: ⁊ da-
retur ei torta quotidie panis ex-
cepto pulmento: donec ↄſume-
rētur om̄es panes de ciuitate.
Et māſit iheremias ī veſtibulo
carceris. XXXVIII
Audiuit aūt ſaphatias fili-
us madian et ihedelias filius
phaſſur ⁊ iuchal filius ſelemie
⁊ phaſſur filius melchie ſermo-
nes quos iheremias loquebat̄
ad omnem populum dicens.
Hec dicit dn̄s. Quicūq; manſe-
rit in ciuitate hac morief̄ gladi-
o et fame ⁊ peſte: q̄ autē ꝓfuge-
rit ad caldeos viuet: et erit aīa
eius ſoſpes et viuēs. Hec dicit
dn̄s. Tradendo tradet̄ ciuitas h̄
in manu exercit⁹ regis babilo-
nis: et capiet eam. Et dixerunt
p̄ncipes regi. Rogam⁹ ut occi-
datur homo iſte. De induſtria
enī diſſoluit manus viroꝝ bel-
lantiū qui remāſerūt ī ciuitate
hac ⁊ man⁹ vniūſi ꝑplī: loquēſ
ad eos vniūſa v̄ba h̄. Siquidē ho-
mo iſte nō querit pacē ꝑplo hu-
ic: ſed malū. Et dixit rex ſedechi-
as. Ecce ipē in manib; vr̄is eſt.
Nec enī fas eſt regem vobis q̄c-
q̄; negare. Tulerunt ergo ihere-
miā ⁊ ꝓiecerūt eū in lacū elchie
filij amalech: q̄ erat in veſtibulo
carceris. Et ſūmiſerūt iheremiā
in funibus ī lacum: in quo nō
erat aqua ſed lutum. Deſcendit
itaq; iheremias in cenū. Audi-
uit aūt abdemelech ethiops vir
eunuchus q̄ erat in domo regiſ
q̄ miſiſſent iheremiā in lacum.
Porro rex ſedebat in porta be-
niamin. Et egreſſus ē abdeme-
lech de domo regis: ⁊ locutus ē
ad regē dicēs. Dn̄e mi rex male
fecerūt viri iſti om̄ia quecūq; ꝑ-
petrarūt cōtra iheremiā ꝓphetā:
mittentes eū in lacū ut moriat̄
ibi fame. Non ſunt enī panes
ultra in ciuitate. Precepit itaq;
rex abdemelech ethiopi dicens:
Tolle tecū hinc triginta viros:
et leua iheremiā ꝓphetā de lacu
anteq̄ȝ moriat̄. Aſſumptis er-
go abdemelech ſecū viris ingreſ-
ſus ē domū regis que erat ſub
cellario: et tulit inde veteres pā-
nos et antiqua q̄ cōputruerāt:
et ſūmiſit ea ad iheremiā ī lacū
per funiculos. Dixitq; abdeme-

lech ethiops ad iheremiā ꝓphe-
tam. Pone veteres pāños et h̄
ſciſſa ⁊ putrida ſub cubitu ma-
nuū tuarū: et ſup funes. Fecit
ergo iheremias ſic. Et extraxerūt
iheremiā funib;: et eduxerūt de
lacu. Manſit aūt iheremias in
veſtibulo carceris. Et miſit rex
ſedechias: et tulit ad ſe iheremi-
am ꝓphetā ad oſtiū terciū qd̄ e-
rat in domo dn̄i: et dixit rex ad
ieremiā. Int̄rogo ego te ſermo-
nem: ne abſcōdas a me aliqd̄.
Dixit aūt iheremias ad ſedechi-
am. Si ānūciauero tibi: nūqd̄
non interficies me? Et ſi cōſiliū
dedero tibi: non me audies. Iu-
rauit ergo rex ſedechias iheremi-
e clam dicēs. Viuit dn̄s q̄ fecit
nobis aīam hāc ſi occidero te:
et ſi tradidero in manus viroꝝ
iſtorū qui querūt aīam tuā. Et
dixit iheremias ad ſedechiam.
Hec dicit dn̄s deus exercituū de-
us iſrl̄. Si profectus exieris ad
ꝑncipes regis babilonis viuet
aīa tua: ⁊ ciuitas hec nō ſuccen-
detur igni: ⁊ ſaluus eris tu ⁊ do-
mus tua. Si aūt nō exieris ad
ꝑncipes regis babilonis trade-
tur ciuitas hec in manus calde-
orū et ſuccendēt eam igni: et tu
non effugies de manu eoꝝ. Et
dixit rex ſedechias ad iheremiā.
Sollicitus ſum ꝓpter iudeos q̄
tranſfugerūt ad caldeos: ne for-
te tradar in manus eoꝝ et illu-
dant michi. Reſpōdit autē ihe-
remias. Non te tradēt. Audi q̄-
ſo vocē dn̄i quam ego loquar
ad te: et bene tibi erit et viuet a-
nima tua. Qd̄ ſi nolueris egre-
di: iſte eſt ſermo quem oſtendit
michi dn̄s. Ecce om̄es mulieres
que remāſerunt in domo regis
iuda educētur ad ꝑncipes regis
babilonis: ⁊ ipē dicēt. Seduxe-
rūt te et ꝑualuerūt adūſum te
viri pacifici tui: dimerſerunt in
cenū et in lubricū pedes tuos:
⁊ receſſerūt ad te. Et om̄es uxo-
res tue et filij tui educent̄ ad cal-
deos ⁊ nō effugies manus eoꝝ
ſed in manu regis babilonis
capieris. ⁊ ciuitatē hāc cōburet
igni. Dixit ergo ſedechias ad ie-
remiā. Nullus ſciat verba hec:
et non morieris. Si aūt audie-
rint principes q̄a locutus ſum
tecū. et venerint ad te ⁊ dixerint
tibi indica nobis qd̄ locutꝰ ſis
cum rege ne celes nos ⁊ non te
interficiemꝰ. ⁊ qd̄ locutus eſt te-
cū rex: dices ad eos. Proſtraui
ego p̄ces meas coram rege: ne
me reduci iuberet ī domū iona-
than et ibi morerer. Venerunt
ergo omnes ꝑncipes ad ihere-
miā: et interrogauerūt eū. Et lo-
cutus ē eis iuxta om̄ia verba q̄
p̄ceperat ei rex. Et ceſſauerūt ab
eo. Nichil enī fuerat auditum.

Manſit vero iheremias in veſti-
bulo carceris: uſq; ad diē quo
capta ē ihrlm. Et factū eſt ut ca-
peretur ihrlm. XXXIX

Anno nono ſedechie regiſ
iuda menſe decimo venit
nabuchodonoſor rex babiloniſ
et om̄is exercitus eius ad iheru-
ſalē: ⁊ obſidebāt eā. Undecimo
aūt anno ſedechie menſe quar-
to q̄nta mēſis aperta ē ciuitas:
et ingreſſi ſunt om̄es p̄ncipes
regis babilonis et ſederunt in
porta media neregel ſereſer ſe-
megar nabuſarſachī rabſareſ
neregel ſereſer rebmag ⁊ om̄es
reliqui principes regis babilo-
nis. Cumq; vidiſſet eos ſedechi-
as rex iuda ⁊ omnes viri bella-
tores fugerūt: et egreſſi ſūt no-
cte de ciuitate per viā orti regis
et per portā que erāt inter duoſ
muros: ⁊ egreſſi ſunt ad viā de-
ſerti. Perſecut⁹ eſt aūt eos exer-
citus caldeorū. et cōprehēderūt
ſedechiā in campo ſolitudiniſ
ihericontine: ⁊ captū adduxe-
rūt ad nabuchodonoſor regē
in reblatha q̄ ē in ſra emath: et
locutus eſt ad eū iudicia. Et oc-
cidit rex babilonis filios ſedech
ie in reblatha in oculis eius: et
om̄es nobiles iuda occidit rex
babilonis. Oculos quoq; ſede-
chie eruit: et vinxit eū cōpedib;
ut duceret in babilonē. Domū
quoq; regis ⁊ domū vulgi ſuc-
cenderūt caldei igni: et murū ihe-
ruſalē ſubūterūt. Et reliquias
p̄pli que remāſerāt in ciuitate ⁊
pfugas q̄ trāſfugerāt ad eum.
et ſupfluos vulgi q̄ remāſerāt
trāſtulit nabuzardā magiſter
militū in babilonē: et de plebe
pauperū qui nichil penitus ha-
bebāt dimiſit nabuzardā ma-
giſter militū in terra iuda: et de-
dit eis vineas ⁊ ciſternas in die
illa. Preceperat aūt nabucho-
donoſor rex babilonis de ihere-
mia nabuzardā magiſtro mi-
litū dicēs. Tolle illū: ⁊ pone ſu-
per eum oculos tuos nichilq;
ei mali facias: ſed ut voluerit
ſic facies ei. Miſit ergo nabuzar-
dan p̄nceps milicie et nabu et
ſeſban et rapſares et neregel et
ſereſer et rebmag et om̄es opti-
mates regis babilonis miſerūt
et tulerūt iheremiā de veſtibulo
carceris: ⁊ tradiderunt eū godo-
lie filio aychiam filij ſaphā: ut
intraret in domū et habitaret ī
ipſo. Ad iheremiā autē factus
fuerat ſermo dn̄i cum clauſus
fuiſſet ī veſtiblo carceris dicēs.
Uade ⁊ dic abdemelech ethiopi
dicēs. Hec dicit dn̄s exercituū
de⁹ iſrl. Ecce ego inducā ſermo-
nes meos ſuper ciuitatē hāc in
malū ⁊ non in bonū: et in con-
ſpectu tuo ī die illa: et liberabo

te ī die illa ait dñs. Et nō trade-
ris in manꝰ viroꝝ quos tu for-
midas: ſed eruēs liberabo te et
gladio nō cades: ſed erit tibi a-
nima tua in ſalutē quia in me
habuiſti fiduciā ait dñs. XL

Sermo q̄ factꝰ ē ad iheremi-
ā a dño: poſtq̄ʒ dimiſſꝰ ē
a nabuzardā magiſtro militie
de rama quādo tulit eū vinctū
cathenis ī medio oīm q̄ migra-
bāt de ihrl̄m et iuda: ⁊ ducebāt
in babilonē. Tollēs ergo prin-
ceps militie ieremiā dixit ad eū.
Dñs deꝰ tuus locutꝰ ē malū hͦ
ſup locū iſtū: et adduxit et fecit
dñs ſicut locutus eſt. q̄a pecca-
ſtis dño ⁊ nō audiſtis vocē eiꝰ:
⁊ factꝰ ē vobis ſermo hic. Nūc
ergo ecce ſolui te hodie de cathe-
nis q̄ ſunt in manibꝫ tuis. Si
placet tibi ut venias mecū ī ba-
bilonē veni: et ponam oculos
meos ſup te. Si aūt diſplicet ti-
bi venire mecū in babilonē. re-
ſide. Ecce oīs terra in conſpectu
tuo eſt. Qđ elegeris et quo pla-
cuerit tibi ut vadas. illuc pge:
et mecū noli venire: ſed habita
apud godoliā filiū aycham fi-
lij ſaphan quem poſuit rex ba-
bilonis ciuitatibꝫ iude. Habita
ergo cum eo in medio pli. vel
quocūqꝫ placuerit tibi ut vadaſ
vade. Dedit quoqꝫ ei magiſter
militie cibaria et munuſcula: ⁊
dimiſit eū. Venit autē ihieremi-
as ad godoliā filiū aycham in
maſphath: et habitauit cū eo
in medio pli q̄ relictꝰ fuerat in
terra. Cūqꝫ audiſſent oēs prin-
cipes exercitus q̄ diſpſi fuerant
per regiones ipi et ſocij eoꝝ. qꝫ
pfeciſſet rex babilonis godoliā
filiū aycham terre: et qꝫ cōmen-
daſſet ei viros et mulieres ⁊ par-
uulos et de paupibꝫ terre q̄ nō
fuerāt trāſlati in babilonē: ve-
nerūt ad godoliā ī maſphath
⁊ yſmahel filius nathanie ⁊ io-
hanan filius caree ⁊ ionathan
et ſareas filius thenoemeth ⁊ fi-
lij offi qui erāt de nethophati ⁊
iheconias filius maachati ipſi
et viri eoꝝ. Et iurauit eis godo-
lias filius aychā filij ſaphan ⁊
comitibꝫ eorū dicens. Nolite ti-
mere ſeruire caldeis. Habitate
in terra et ſeruite regi babilonis:
et bene erit vobis. Ecce ego ha-
bito in maſphat: ut reſpondeā
precepto caldeorū q̄ mittūtur ad
nos. Vos autē colligite vinde-
miā et meſſem et oleū et cōdite
in vaſis vr̄is: ⁊ manete in vrbi-
bus veſtris quas tenetis. Sed
⁊ oēs iudei q̄ erāt in moab et
in finibꝫ āmon et in ydumea ⁊
ī vniūſis regionibꝫ: audito qꝫ
dediſſet rex babilonis reliquiaſ
in iudea ⁊ qꝫ poſuiſſet ſup eos
godoliā filiū aychā filij ſaphā

reuerſi ſunt inq; om̄es iudei de
vniũſis locis ad que ꝓfugerãt
et venerũt ad terrã iuda ad go-
doliã in maſphat: et collegerũt
vinũ et meſſem multã nimis.
Iohanan aũt filius caree ⁊ oẽſ
ṗncipes exercit⁹ q̄ diſpſi fuerãt
in regionib; venerũt ad godoli-
am in maſphat: et dixerunt ei.
Scito q⁹ bahalis rex filiorꝫ am-
mõ miſit yſmahel filiũ natha-
nie pcutere aĩam tuã. Et nõ cre-
didit eis godolias filius aychã
iohanã autẽ fili⁹ caree dixit ad
godoliã deorſum in maſphat
loquẽs. Ibo et pcutiã yſmahel
filiũ nathanie nullo ſciẽte: ne ĩ-
terficiat aĩam tuã. et diſſipẽtur
om̄es iudei q̄ ↄgregati ſunt ad
te: ⁊ peribunt reliquie iuda. Et
ait godolias filius aycham ad
iohanã filiũ caree. Noli facere
verbũ hoc. Falſum eñi tu loq̄-
ris de yſmahel.

XLI

Et factũ ē in mẽſe ſeptimo
venit yſmahel fili⁹ natha-
nie filij eliſama de ſemine rega-
li et optimas regis ⁊ decem viri
cũ eo ad godoliã filiũ aychã in
maſphat: ⁊ comederũt ibi paneſ
ſimul ĩ maſphat. Surrexit au-
tem yſmahel filius nathanie et
decem viri cum eo et pcuſſerunt
godoliam filiũ aycham filij ſa-
phan gladio: et interfecerũt eũ
quẽ pfecerat rex babilonis ter-
Om̄es quoq; iudeos qui erant
cum godolia ĩ maſphat: et cal-
deos qui reperti ſunt ibi ⁊ viroſ
bellatores pcuſſit yſmahel. Se-
cundo autẽ die poſtq̃ occiderat
godoliã nullo adhuc ſciẽte ve-
nerũt viri de ſychem et de ſylo et
de ſamaria octoginta viri raſi
barba et ſciſſis veſtib; ⁊ ſqualẽ-
tes: et munera ⁊ thus habebãt
in manu: ut offerent in domo
dñi. Egreſſus ergo yſmahel fili-
us nathanie in occurſum eorũ
de maſphat: incedẽs et plorãſ
ibat. Cum autẽ occurriſſet eis:
dixit ad eos. Venite ad godoli-
am filiũ aycham. Qui cũ veniſ-
ſent ad mediũ ciuitatis: interfe-
cit eos yſmahel fili⁹ nathanie
circa mediũ laci ipſe et viri qui
erãt cum eo. Decem autẽ viri re-
perti ſunt inter eos. qui dixerũt
ad yſmahel. Noli occidere nos
q̄a habem⁹ theſauros in agro
frumẽti ⁊ hordei ⁊ olei ⁊ mellis.
Et ceſſauit: et non interfecit eoſ
cum fr̄ibus ſuis. Lacus aũt in
quẽ ꝓiecerat yſmahel om̄ia ca-
dauera virorꝫ quos pcuſſit ꝓpt
godoliã: ipſe eſt quẽ fecit rex aſa
propter baaſa regem iſrl̄. Iſtm
repleuit yſmahel fili⁹ nathani-
e occiſis. Et captiuas duxit yſ-
mahel omnes reliquias ppl̄i q̄
erãt in maſphat filias regis et
vniũſum pplm̄ q̄ remãſerãt in

maſphat: quos cōmēdauerat
nabuzardā ꝑnceps milicie go-
dolie filio aycham. Et cepit eos
yſmahel filiꝰ nathanie: ⁊ abijt
ut trāſiret ad filios āmon. Au-
diuit aūt iohanā filiꝰ caree. ⁊ oēſ
ꝑncipes bellatoꝝ q̄ erant cū eo
omne malū qđ fecerāt yſmahel
filiꝰ nathanie: ⁊ aſſūptis uniū-
ſis viris ꝓfecti ſunt ut bellarēt
adūſum yſmahelē filiū natha-
nie: et īuenerūt eum ad aquas
multas q̄ ſunt in gabaon. Cū
q; vidiſſet oīs pplus qui erat
cum yſmahel iohanan filiū ca-
ree et uniūſos ꝑncipes bellato-
rū qui erant cum eo letati ſunt.
Et reuerſus eſt oīs pplus quē
ceperat yſmahel in maſphat: re-
uerſuſq; abijt ad iohanā filiū
caree. yſmahel autē filiꝰ natha-
nie fugit cum octo viris a facie
iohanan: et abijt ad filios am-
mon. Tulit ergo iohanan filiꝰ
caree et oēs ꝑncipes bellato-
rū q̄ erāt cum eo uniūſas reliq̄-
as vulgi quas reduxerāt ab yſ-
mahel filio nathanie de maſ-
phat: poſtq̄ ꝑcuſſit godoliā fili-
ū archā fortes viros ad ꝓliū et
mulieres et pueros ⁊ eunuchoſ
quos reduxerat de gabaon: et
abierūt et ſederūt peregrināteſ
in chamaan que eſt iuxta beth-
leem ut ꝑgerēt et introirēt egip-
tum a facie caldeorū. Timebāt

eū eos: q̄a ꝑcuſſerat yſmahel
filius nathanie godoliā filium
aycham quē ꝓpoſuerat rex ba-
bilonis in terra iuda. XLII
Et acceſſerūt oēs ꝑncipeſ
bellatorum ⁊ iohanā fili-
us caree et iezonias filius oſie
⁊ reliquū vulgus a paruo uſq;
ad magnū: dixeruntq; ad ihere-
miā ꝓphetā. Cadat oratio nr̄a
in cōſpectu tuo et ora ꝓ nobiſ
ad dn̄m deū tuū pro uniūſis re-
liquijs iſtis: q̄a derelicti ſumus
pauci de pluribꝫ ſicut oculi tui
nos intuēt: ⁊ ānūciet nobis dn̄ſ
deꝰ tuꝰ viā ꝑ quā ꝑgamꝰ: ⁊ ver-
bū qđ faciamꝰ. Dixit aūt ad eoſ
iheremias ꝓpheta. Audiui. Ec-
ce ego oro ad dn̄m deū vr̄m ſe-
cundū verba vr̄a: omne verbū
qđcumq; reſpōderit michi indi-
cabo vobis nec celabo vos q̄c-
q̄. Et illi dixerunt ad iheremiā.
Sit dn̄s inter nos teſtis verita-
tis et fidei: ſi non iuxta oē ver-
bū in quo miſerit te dn̄s deꝰ tu-
us ad nos ſic faciemꝰ ſiue bo-
num ē ſiue malū. Voci dn̄i dei
nr̄i ad quē mittimus et obedie-
mus: ut bene ſit nobis cū audi-
erimꝰ vocē dn̄i dei nr̄i. Cum au-
tem cōpleti eſſent decē dies: fac-
tum eſt verbū dn̄i ad iheremiā.
Vocauitq; iohanan filiū caree
et oēs ꝑncipes bellatoꝝ qui
erāt cum eo ⁊ uniūſum pplm a

minimo uſq; ad magnū: ⁊ dix-
it ad eos. Hec dicit dn̄s deus iſ-
rahel ad quē miſiſtis me: ut ꝓ-
ſterneret̄ preces vr̄as in cōſpectu
eius. Si quieſcētes manſeritis in
terra hac. edificabo vos ⁊ non
deſtruā: plātabo et non euellā.
Jam enī placatus ſum ſup ma-
lo qd̄ feci vobis. Nolite timere
a facie regis babilonis: quem
vos pauidi formidatis. Nolite
metuere eū dicit dn̄s: q̄a vobiſ-
cū ſum ego ut ſaluos vos faci-
am et eruā de manu eius: et da-
bo vobis miſe̅dias. ⁊ miſerebor
vr̄i. et habitare vos faciā in ter
ra veſtra. Si autē dixeritis vos
nō habitabim⁹ ī terra iſta nec
audiem⁹ vocē dn̄i dei nr̄i dicētes
nequaq̄: ſed ad terrā egipti per-
gemus ubi nō videbim⁹ bellū.
et clangorē tube nō audiemus
et famē non ſuſtinebim⁹. et ibi
habitabim⁹: ꝓpter hoc nūc au-
dite verbum dn̄i reliquie iuda.
Hec dicit dn̄s deus exercituū. de-
us iſrl̄. Si poſueritis faciē veſ-
trā ut igrediamini egiptū et in-
traueritis ut ibi habitetis: gla-
dius quē vos formidatis ibi cō-
prehēdet vos in terra egipti: et
fames pro qua eſtis ſolliciti ad-
herebit vobis ī egipto ⁊ ibi mo-
riemini. Omneſq; viri q̄ poſuerūt
faciē ſuā ut igrediātur egiptū
ut habitēt ibi: morient̄ gladio
et fame et peſte. Nullus de eis
remanebit: nec effugiet a facie
mali qd̄ ego afferā ſup eos: q̄a
hec dicit dn̄s exercituū. de⁹ iſrl̄.
Sicut cōflatus eſt furor meus
et indignatio mea ſup ihr̄lm:
ſic cōflabit̄ indignatio mea ſu-
per vos cū īgreſſi fueritis egip-
tū: ⁊ eritis in iuſiurādū ⁊ in ſtu-
porē ⁊ in maledictū ⁊ in oppro-
briū: et nequaq̄ ultra videbitiſ
locū iſtū. Verbū dn̄i ſuper voſ
reliquie iuda. Nolite intrare e-
giptū. Scientes ſcietis q̄a obte-
ſtatus ſum vobis hodie: q̄a de-
cepiſtis aīas vr̄as. Vos enī mi-
ſiſtis me ad dn̄m deū nr̄m dicē-
tes. Ora pro nobis ad dn̄m de-
um nr̄m: ⁊ iuxta omīa quecun-
q; dixerit tibi deus noſter ſic an-
nuncia nobis ⁊ faciem⁹. Et an-
nunciaui vobis hodie: et non
audiſtis vocē dn̄i dei vr̄i ſuper
vniuerſis ꝓ quib; miſit me ad
vos. Nunc ergo ſciētes ſcietis:
q̄a gladio ⁊ fame ⁊ peſte mori-
emini in loco ad quē voluiſtis
intrare ut habitaretis ibi. XLIII

Factū ē autem cū cōpleſſet
iheremias loquēs ad po-
pulū vniūſos ſermones domi-
ni dei eoꝝ pro quib; miſerat eū
deus eorū ad illos omīa verba
hec: dixit azarias filius oʒie et
iohanan filius caree et omnes
viri ſupbi dicētes ad iheremiā.

Mendaciū tu loqueris· Nō mi-
ſit te dn̄s deꝰ noſter dicēs ne in-
grediamini egiptū ut habitetiſ
illic:ſed baruch filius nerie inci-
tat te adūſū nos et tradat noſ
in manꝰ caldeorū ut interficiat
nos et traduci faciat in babilo-
nē· Et non audiuit iohanā fili-
us caree· ⁊ omnes p̄ncipes bel-
latoꝝ ⁊ uniūſus pplus vocē do-
mini ut manerēt in terra iuda·
ſed tollēs iohanan filius caree
⁊ uniūſi p̄ncipes bellatoꝝ uni-
ūſos reliquiaꝝ iuda qui reuerſi
fuerāt de cūctis gētibꝫ ad quas
fuerāt ante diſpſi ut habitarēt
in terra iuda· viros et mulierēſ
⁊ paruulos ⁊ filias regis ⁊ om-
nē aīam quā reliquerat nabu-
zardā p̄nceps militie cū godoli-
a filio aycham filio ſaphan et
iheremiā pphetā ⁊ baruch filiū
nerie:et īgreſſi ſunt in t̄ra egip-
ti·q̄a nō obedierūt voci dn̄i: et
venerunt uſq; ad tafnis· Et fa-
ctus eſt ſermo dn̄i ad iheremiā
in tafnis dicēs· Sume tibi lapi-
des grandes in manu tua et ab-
ſcōdes eos in cripta que eſt ſub
muro latericio in porta domuſ
pharaonis ī tafnis cernētibus
viris iudeis:⁊ dices ad eos· Hec
dicit dn̄s exercituū· deus iſrl'· Ec-
ce ego mittā ⁊ aſſumā nabuch-
odonoſor regem babilonis ſer-
uū meū ⁊ ponā thronū eiꝰ ſup
lapides iſtos quos abſcōdi:et
ſtatuet ſoliū ſuū ſup eos· Ve-
nienſq; percutiet terrā egipti q̄s
ī mortē in mortē:et quos ī cap-
tiuitatē in captiuitatē:et quos
in gladiū in gladiū· Et ſuccen-
det ignē in delubris deoꝝ egipti
et cōburet ea:⁊ captiuos ducet
illos· Et amicietur terra egipti
ſicut amicit̃ paſtor pallio ſuo:
et egrediet̃ inde in pace· Et con-
teret ſtatuas domus ſolis que
ſunt in t̄ra egipti:⁊ delubra deo-
rū egipti cōburet igni· XLIIII
Verbū qd̄ factū eſt ad ihere-
miā:⁊ ad omēs iudeos q̄
habitabāt in terra egipti habi-
tātes in magdalo ⁊ in tafnis ⁊
in nēphis et in t̄ra phatures di-
cēs· Hec dicit dn̄s exercituū· de-
us iſrl'· Vos vidiſtis omē ma-
lum iſtud qd̄ adduxi ſup iheru-
ſalem ⁊ ſup omēs vrbes iuda:
et ecce deſerte ſunt hodie et non
ē in eis habitator pp̄ter malici-
am quā fecerūt ut me ad iracū-
diā puocarēt:et irēt ⁊ ſacrifica-
rēt et colerēt deos alienos quoſ
neſciebāt et illi et vos ⁊ patres
vr̄i· Et miſi vos ad oēs ſeruos
meos pphetas de nocte conſur-
gens· mittenſq; ⁊ dicēs· Nolite
facere verbū abomīacionis hu-
iuſcemodi· Et nō audierūt:nec
inclinauerūt aurē ſuā ut nō cō-
uerterent a malis ſuis:et nō ſa-

ficarēt dijs alienis· Et cōflata ē
indignatio mea ⁊ furoꝛ meus:
⁊ ſuccenſa eſt in ciuitatibꝫ iuda
⁊ in plateis iheꝛlm: ⁊ verſe ſunt
in ſolitudinē et vaſtitatē ſcdm
diem hāc· Et nūc hec dicit dn̄s
exercituū· deus iſrl'· Quare vos
facitis malū grande cōtra aīaſ
vr̄as ut intereat ex vobis vir ⁊
mlier paruulus et lactēs de me-
dio iude nec relinquat vobis q̄c-
q̄ꝫ reſiduū: ꝓuocātes me ī ope-
ribꝫ manuū vr̄aꝝ ſacrificando
dijs alienis in t̄ra egipti ī quā
ingreſſi eſtis ut habitetis ibi· ⁊
diſpereatis ⁊ ſitis in maledicti-
onem ⁊ in opprobrium cunctiſ
gentibꝫ t̄re: Nūquid obliti eſtiſ
mala patrū vr̄oꝝ ⁊ mala regū
iuda et mala uxorū eius et ma-
la vr̄a et mala uxorū veſtrarū
que fecerūt in terra iuda ⁊ in re-
gionibꝫ iheꝛlm: Nō ſunt mūda-
ti uſqꝫ ad diē hanc: ⁊ nō timue-
rūt et nō ambulauerūt in lege
dn̄i et in ꝓceptis meis: que dedi
corā vobis ⁊ corā prībꝫ veſtris·
Ideo hec dicit dn̄s exercituū· deꝯ
iſrl'· Ecce ego ponā faciem meā
in vobis in malū: et diſꝑdam
omnē iudā· Et aſſumā reliqui-
as iude q̄ poſuerūt facies ſuaſ
ut īgrederent̄ in terrā egipti ut
habitarēt ibi: et cōſument̄ oēs
ī terra egipti: et cadēt in gladio
⁊ ī fame· Cōſument̄ a minimo

uſqꝫ ad maximū: in gladio et
in fame morient̄: et erūt in iuſ-
iurandū et in miraculū ⁊ ī ma-
ledictionē et ī opprobriū· Et vi-
ſitabo habitatoꝛes terre egipti
ſicut viſitaui ſup iheꝛlm in gla-
dio ⁊ ī fame et in peſte: ⁊ nō erit
q̄ effugiat et ſit reſiduꝯ de reliq̄-
ijs iudeoꝝ qui vadūt ut peregri-
nētur in terra egipti et reuertan-
tur in terrā iuda: ad quā ipi ele-
uant aīas ſuas ut reuertantur
et habitēt ibi· Nō reuertētur ni-
ſi qui fugerit· Reſpōderūt autē
iheremie omnes viri ſciētes qꝛ
ſacrificarēt uxores eoꝝ dijs ali-
enis et uniūſe mulieres quarū
ſtabat multitudo grādis: ⁊ oīs
ꝓplus habitātiū in terra egipti
in phatures dicētes· Sermonē
quē locutus es ad nos in noīe
dn̄i nō audiemꝯ ex te: ſed faciē-
tes faciemꝯ omē verbū qđ egre-
dietur de ore nr̄o: ut ſacrificemus
reginē celi· ⁊ libemꝯ ei libamina·
ſicut fecimꝯ nos ⁊ prēs nr̄i regeſ
nr̄i ⁊ ꝓncipes nr̄i· ī urbibꝫ iuda
et ī plateis iheꝛlm: et ſaturati ſu-
mus panibꝫ· ⁊ bene nobis erat·
maluq̄ꝫ nō vidimꝯ· Ex eo autē
tempoꝛe quo ceſſauimꝯ ſacrifi-
care regine celi et libare et liba-
mina indigemꝯ omībꝫ: et gla-
dio et fame cōſumpti ſumus·
Qđ ſi nō ſacrificamꝯ regine ce-
li: ⁊ libamꝯ ei libamina· Nūqđ

ſine viris nr̄is fecim⁹ ei placen-
tas ad colendā eā: et liba ad li-
bandū: Et dixit iheremias ad
omē pplm adūſum viros ⁊ ad-
ūſum mulieres et adūſum uni-
ſam plebē q̄ reſpōderant ei ver-
bum dicēs. Nūquid nō ſacrifi-
ciū qđ ſacrificaſtis ī civitatibuſ
iuda et in plateis ihr̄lm vos et
pr̄es vr̄i reges vr̄i ⁊ pncipes ve-
ſtri ⁊ pplus terre: hoꝝ recordat⁹
eſt dn̄s ⁊ aſcendit ſup cor eius:
Et nō poterat dn̄s ultra porta-
re pter maliciā ſtudioꝝ vr̄oꝝ
⁊ pter abomīationes quas fe-
ciſtis: et facta eſt terra vr̄a in de-
ſolationē ⁊ ī ſtuporē ⁊ ī maledi-
ctū eo q nō ſit habitator: ſicut
eſt dies hec. Propterea q ſacri-
ficaveritis ydolis ⁊ peccaveritiſ
dn̄o: et nō audieritis vocē dn̄i
et in lege et in p̄ceptis et in teſti-
monijs ei⁹ nō ambulaveritis:
idcirco evenerūt vobis mala hec
ſicut eſt dies hec. Dixit autē ihe-
remias ad omnem pplm: et ad
univ̄ſas mulieres. Audite ver-
bū dn̄i om̄is iuda q̄ eſtis in t̄ra
egipti. Hec inq̄t dn̄s exercituū
deus iſrl' dicens. Vos et uxoreſ
vr̄e locuti eſtis ore vr̄o: ⁊ mani-
bus vr̄is impleſtis dicētes. Fa-
ciamus vota nr̄a que vovim⁹
ut ſacrificem⁹ regine celi et libe-
mus ei libamina. Impleſtis o-
pera vr̄a: ⁊ ope perpetraſtis ea.
Ideo audite verbū dn̄i om̄is iu-
da qui habitatis ī terra egipti.
Ecce ego iuravi ī noīe meo ma-
gno ait dn̄s: q̄a nequaq̄ ultra
vocabit' nomē meū ex ore oīs
viri iudei dicētis: vivit dn̄s deus
in omī terra egipti. Ecce ego vi-
gilabo ſup eos in malū ⁊ non
in bonū: et cōſumētur omnes
viri iuda qui ſunt in t̄ra egipti
gladio et fame donec penitus
cōſumātur. Et q̄ fugerīt gladi-
um revertētur de terra egipti in
terrā iuda viri pauci: ⁊ ſciēt omſ
reliquie iuda ingredientiū t̄ram
egipti ut habitēt ibi. cuius ſer-
mo compleat': meus an illoꝝ.
Et hoc vobis ſignū ait dn̄s q
viſitē ego ſup vos in loco iſto:
ut ſciatis q̄a vere cōplebūt' ſer-
mones mei cōtra vos ī malū.
Hec dicit dn̄s. Ecce ego tradā
pharaonē ephree regem egipti ī
manu inimicoꝝ ei⁹ ⁊ in manu
querentiū aīam illius: ſicut tra-
didi ſedechiā regē iuda ī manu
nabuchodonoſor regis babilo-
nis inimici ſui ⁊ querētis aīam
eius.

XLV

Verbū qđ locutus eſt iheremias
propheta ad baruch filiū nerie
cum ſcripſiſſet verba hec ī libro
ex ore iheremie: anno q̄rto ioa-
chim filij ioſie regis iuda dicēs.
Hec dicit dn̄s deus iſrl' ad te ba-
ruch. Dixiſti. Ve miſero michi:

quĩ addidit dñs dolorẽ dolori
meo. Laboraui cũ gemitu meo
et requiem nõ inueni. Hec dicit
dñs. Sic dices ad eũ. Ecce quos
edificaui ego destruo: ⁊ q̃s plan-
taui ego euello: et uniuſam ter-
rã hãc. Et tu queris tibi grãdia:
Noli querere: quia ecce ego ad-
ducã malũ ſup omẽ carnẽ ait
dñs: et dabo tibi aĩam tuã ĩ ſa-
lutẽ in omnib; locis ad quecũ-
q; perrexeris. XLVI

Quod factũ ẽ verbũ dñi ad
iheremiã ꝓphetã cõtra gẽ-
tes. ad egiptũ. adũſum exercitũ
pharaonis nechao regis egip-
ti. qui erat iuxta fluuiũ eufratẽ
ĩ charchamis quẽ percuſſit na-
buchodonoſor rex babilonis ĩ
quarto anno ioakim filij ioſie
regis iuda. Preparate ſcutũ et
clipeũ: et ꝓcedite ad bellũ. Iun-
gite equos et aſcendite equites:
ſtate in galeis polite lãceas: in-
duite vos loricis. Quid igitur
Vidi ipos pauidos ⁊ terga uer-
tentes: fortes eorũ ceſos. Fuge-
runt cõcitu: nec reſpexerũt. Ter-
ror vndiq; ait dñs. Non fugi-
et velox: nec ſaluari ſe putet for-
tis. Ad aquilonẽ iuxta flumen
eufratẽ victi ſũt: et ruerũt. Quis
ẽ iſte qui quaſi flumẽ aſcendit:
et veluti fluuiorũ intumeſcunt
gurgites eius: Egiptus flumi-
nis inſtar aſcendit: et velut flu-
mina mouebũtur fluct⁹ eius:
et dicet. Aſcendẽs operiã terrã:
perdã ciuitatẽ ⁊ habitatores ei-
us. Aſcendite equos ⁊ exultate
in curribꝫ: ⁊ ꝓcedãt fortes. Ethi-
opia et libies tenẽtes ſcutũ: ⁊ li-
dij arripiẽtes et iacientes ſagit-
tas. Dies autẽ ille dñi dei exerci-
tuũ dies ultionis: ut ſumat vin-
dictã de inimicis ſuis. Deuora-
bit gladius et ſaturabit̃: et ine-
briabit̃ ſãguine eorũ. Victima
eñ dñi exercituũ in terra aquilo-
nis iuxta flumẽ eufraten. Aſcẽ-
de in galaath: ⁊ tolle reſinã vir-
go filia egipti. Fruſtra multipli-
cas medicamina: ſanitas non
erit tibi. Audierũt gentes igno-
miniã tuã: et vlulat⁹ tu⁹ reple-
uit terrã. Quia fortis impegit
in fortẽ: et ambo parit̃ concide-
rũt. Verbũ qđ locutus eſt dñs
ad iheremiã ꝓphetã ſuper eo q̄d
ventur⁹ eſſet nabuchodonoſor
rex babilonis et ꝑcuſſurus t̃rã
egipti. Annũciate egipto: ⁊ au-
ditũ facite ĩ magdalo ⁊ reſonet
in nemphis: et in taffnis dicite.
Sta ⁊ ꝓpara te: quia deuorabit
gladi⁹ ea q̄ ꝑ circuitũ tuũ ſunt.
Quare computruit fortis tuus:
Nõ ſtetit: qm̃ dñs ſubũtit eum
Multiplicauit ruẽtes: cecidit q;
vir ad ꝓximũ ſuum. Et dicent.
Surge: ⁊ reuertamur ad ꝑlm
nrm̃ et ad terrã natiuitatis nr̃e

a facie gladij columbe. Vocate
nomē pharaonis regis egipti:
tumultū adduxit tēpus. Viuo
ego inquit rex. dñs exercituum
nomen eiꝰ: quī ſicut thabor in
mōtibꝫ ⁊ ſicut carmelus in ma-
ri veniet. Vaſa trāſmigrationis
fac tibi habitatrix filia egipti:
quia memphis in ſolitudinē erit:
et deſeretur et inhabitabilis erit.
Vitula elegans atqꝫ formoſa
egiptus: ſtimulator ab aquilo-
ne veniet ei. Mercenarij quoqꝫ
eius qui verſabantur in medio eiꝰ
quaſi vituli ſaginati. verſi ſūt
⁊ fugerūt ſimul: nec ſtare potu-
erūt: quia dies interfectionis eorꝫ
venit ſup eos: tēpꝰ viſitationis
eorꝫ. Vox eius quaſi eris ſonabit:
quī cū exercitu ꝓperabūt ⁊ cum
ſecuribꝫ venient ei. Quaſi cedētes
ligna ſucciderunt ſaltū eius ait
dñs: qui ſupputari non poteſt.
Multiplicati ſūt ſup locuſtas.
⁊ non eſt eis numerus. Cōfuſa
eſt filia egipti. et tradita in ma-
nus ppli aquilonis dicit dñs exer-
cituū. deꝰ iſrl. Ecce ego viſitabo
ſup tumultū allexandrie et ſu-
per pharao et ſup egiptū et ſu-
per deos eius et ſup reges eius
et ſup pharao. ⁊ ſup oēs qui
cōfidūt in eo: et dabo eos ī ma-
nus querentiū aīam eorū: et in
manꝰ nabuchodonoſor regis
babilonis ⁊ in manus ſeruorꝫ
eiꝰ. Et poſt hec habitabit ſicut
diebus priſtinis ait dñs. Et tu
ne timeas ſerue meus iacob: ⁊
ne paueas iſrl. Quia ecce ego
ſaluū te faciā de lōginquo: ⁊ ſe-
mē tuū de terra captiuitatis tue.
Et reuertet iacob ⁊ requieſcet et ꝓ-
ſperabitur: et nō erit q̄ exterreat e-
um. Et tu noli timere ſerue me-
us iacob ait dñs quia tecū ego
ſum: quia ego cōſumam cūctas
gētes ad quas eieci te. Te vero
non cōſumā: ſed caſtigabo te
in iudicio: nec quaſi innocenti
parcam tibi.

XLVII

Quod factum eſt verbū dñi
ad iheremiā ꝓphetam cō-
tra paleſtinos: anteq̄ꝫ percuteret
pharao gazam. Hec dicit dñs.
Ecce aque aſcendent ab aquilo-
ne et erūt quaſi torrēs inūdās:
et operient terrā ⁊ plenitudinē ei-
us: urbē ⁊ habitatorē eius. Cla-
mabūt hoīes et ululabūt oēs
habitatores terre a ſtrepitu pō-
pe armorꝫ ⁊ bellatorꝫ eius: a cō-
motione quadrigarꝫ eiꝰ: ⁊ mul-
titudine rotarꝫ illiꝰ. Nō reſpex-
erūt p̄res filios manibꝫ diſſolu-
tis. pro aduētu diei in quo vaſ-
tabūtur oēs philiſtijm: ⁊ diſ-
ſipabit tyrus ⁊ ſydon cum om-
nibꝫ reliquis auxilijs ſuis. De-
populatꝰ ē enī dñs paleſtinos:
reliquias inſule capadocie. Ve-
nit caluiciū ſup gazam: cōticu-

it aſcalon: ⁊ reliq̄ue valles eaꝝ
uſqꝫquo cõcideris? O mucro do=
mini: uſqꝫquo nõ quieſces? In=
gredere ĩ vaginã tuã: refrigera=
re ⁊ ſile. Quõ quieſcet cũ dñs p̄=
cepit ei. aduſus aſcalonẽ et ad=
verſum maritimas eius regio=
nes: ibiq̄ꝫ cõdixerit illi? XLVIII

Ad moab. Hec dicit dñs ex=
ercituũ deus iſrl'. Ve ſup
nabo: qm̃ vaſtata eſt ⁊ cõfuſa.
Capta eſt cariathiarim: cõfuſa
ẽ fortis ⁊ tremuit. Nõ ẽ vltra ex=
ultatio in moab: cõtra eſebon
cogitauerũt malũ. Venite ⁊ di=
ſperdamus eam de gẽte. Ergo
ſilẽs cõticeſces: ſequetq̄ꝫ te gla=
dius. Vox clamoris de orona=
im: vaſtitas ⁊ cõtricio magna.
Cõtrita ẽ moab: annũciate cla=
morẽ paruulis eius. Per aſcen=
ſum enĩ luith plorãs aſcendet
in fletu: qm̃ ĩ deſcenſu oronaim
hoſtes vlulatũ ↄtritionis audi=
erunt. Fugite: ſaluate aĩas ve=
ſtras: et eritis quaſi mirice in de=
ſerto. Pro eo enĩ ꝙ habuiſti fi=
duciã in munitionibꝫ tuis ⁊ in
theſauris tuis: tu quoq̄ꝫ capie=
ris. Et ibit chamos in tranſmi=
grationẽ: ſacerdotes eius ⁊ p̄n=
cipes eius ſimul. Et veniet p̄do
ad omnẽ vrbem: ⁊ vrbs nulla
ſaluabit̃. Et peribunt valles: ⁊
diſſipabũt̃ cãpeſtria: qm̃ dixit
dñs. Date florẽ moab: q̄a flo=

rẽs egredie᷑: et ciuitates eius de=
ſerte erũt et inhabitabiles. Ma=
ledict' qui facit opus dñi frau=
dulẽter: ⁊ maledictus q̄ ꝓhibet
gladiũ ſuũ a ſanguine. Ferti=
lis fuit moab ab adoleſcẽtia ſu=
a: et requieuit ĩ fecibꝫ ſuis. Nec
trãſfuſus ẽ de vaſe in vas: et in
trãſmigrationẽ nõ abijt. Idcir=
co pmãſit guſtus eius in eo: et
odor ei' nõ ẽ immutatus. Prop=
terea ecce dies veniũt dicit dñs:
et mittã eis ordinatores et ſtra=
tores lagũculaꝝ ⁊ ſternẽt eum:
et vaſa eius exhaurient ⁊ lagun=
culas eoꝝ collidẽt. Et ↄfundet̃
moab a chamos: ſicut cõfuſa
eſt domus iſrl' a bethel in qua
habebat fiduciam. Quõ dicitiſ
fortes ſumus: ⁊ viri robuſti ad
p̄liandũ? Vaſtata eſt moab: et
ciuitates illius ſuccenderunt. et
electi iuuenes eius deſcenderunt
ĩ occiſionẽ ait rex: dñs exercitu=
um nomen eius. Prope eſt in=
teritus moab ut veniat: et ma=
lum ei' velocit̃ accurret nimis.
Cõſolamini eũ omnes q̄ eſtis in
circuitu eius. ⁊ vniũſi qui ſcitiſ
nomẽ eius dicite. Quõ ↄfracta
eſt virga fortis: baculus glori=
oſus? Deſcende de gloria. et ſede
ĩ ſiti habitatio filie dibon: quo=
niam vaſtator moab aſcendet
ad te. diſſipabit munitiões tu=
as. In via ſta: et ꝓſpice habita=

tio aroer. Interroga fugientē: et
eum qui euaſit. Dic. Quid acci-
dit: Cōfuſus eſt moab: quī vic-
tus eſt. Ululate et clamate. an-
nūciate in arnon quī vaſtata ē
moab: ⁊ iudiciū venit ad terrā cā-
peſtrē ſup elon ⁊ ſup iaſa ⁊ ſup
mefat et ſup dibō ⁊ ſup nabo
⁊ ſup domū deblathaī et ſup ca-
riathaim et ſup bethgamul et
ſup bethmaon ⁊ ſup carioth ⁊
ſup boſra ⁊ ſup omnes ciuitates
terre moab que lōge et ꝓpe ſūt.
Abſciſum eſt cornu moab: et
brachiū eiꝰ cōtritū ē ait dn̄s. In-
ebriate eū quī ꝯtra dn̄m erectus
eſt. Et allidet manū moab ī vo-
mitu ſuo: et erit in deriſum etiā
ipſe. Fuit enī in deriſum tibi iſ-
rahel: quaſi inter fures repperiſſes
eum. Propter verba ergo tua
q̄ aduſum illū locutꝰ es capti-
uus duceris. Relinquite ciuita-
tes et habitate in petra habita-
tores moab: et eſtote quaſi co-
lumba nidificans in ſummo
ore foramīs. Audiuimꝰ ſuper-
biā moab. Superbus eſt valde.
Sublimitatē eius ⁊ arrogātiā
et ſuperbiā ⁊ altitudinē cordis ei-
us ego ſcio ait dn̄s. Iactantiā
eius et q̄ nō ſit iuxta eā virtus
eiꝰ: nec iuxta qđ poterat cona-
ta ſit facere. Ideo ſup moab eiu-
labo: et ad moab vniūſam cla-
mabo et ad viros muri fictilis
lamētantes. De planctu iazer
plorabo tibi vinea ſabama.
Propagines tue trāſierūt ma-
re: uſq; ad mare iazer puenerūt
Super meſſem tuā ⁊ vindemiā
tuā predo irruit. Ablata eſt leti-
cia et exultatio de carmelo et de
terra moab: et vinū de torcula-
rib; ſuſtuli. Nequaq̄; calcator
vue ſolitū celeuma cātabit. De
clamore eſebō uſq; eleale et ia-
ſa dederūt vocē ſuā: a ſegor uſ-
q; ad oronaim vitulā cōſternā-
tē aque vero nemrim peſſime e-
runt. Et auferā de moab ait do-
minꝰ offerentē in excelſis: et ſa-
crificantē diis eius. Propterea
cor meū ad moab. quaſi tibia
rus reſonabit: ⁊ cor meū ad vi-
ros muri fictilis dabit ſonitū ti-
biarū. quia plus fecit q̄; potuit. id-
circo perierūt. Omne enī caput
caluiciū: et omnis barba raſa
erit. In cunctis manib; colliga-
tio: et ſup omne dorſum ciliciū.
Et ſup omnia tecta moab ⁊ in
plateis eiꝰ omnis planctus: quo-
niā ꝯtriui moab ſicut vas inuti-
le ait dn̄s. Quō victa eſt et ulu-
lauerūt: Quō deiecit ceruicē mo-
ab et cōfuſus eſt: Eritq; moab
in deriſum: ⁊ in exemplū omni-
b; ī circuitu ſuo. Hec dicit dn̄s.
Ecce quaſi aquila volabit: ⁊ ex-
tendet alas ſuas ad moab. Cap-
ta eſt carioth: ⁊ municiones cō-

prehenſe ſunt. Et erit cor fortiū
moab: in die illa ſicut cor mu-
lieris parturientis. Et ceſſabit
moab eſſe ꝑplus: qm̄ cōtra do-
minū gloriatꝰ eſt. Pauor ⁊ fo-
uea et laqueus ſup te o habita-
tor moab ait dn̄s. Qui fugerit
a facie pauoris cadet in foueā:
⁊ qui cōſcenderit de fouea capie-
tur laqueo. Adducā enī ſuper
moab annū viſitationis eorū
dicit dn̄s. In umbra eſebon ſte-
terūt de laqueo fugiētes. qa ig-
nis egreſſus eſt de eſebon et flā-
ma de medio ſeon. et deuorauit
partem moab et verticē filiorū
tumultus. Ve tibi moab. Pe-
riſti ꝑple chamos: qa cōprehen-
ſi ſunt filij tui et filie tue in cap-
tiuitatē. Et cōuertā captiuitatē
moab in nouiſſimis dieb; ait
dn̄s. Hucuſq; iudicia moab.

Ad filios āmon. XLVIIII

Hec dicit dn̄s. Numquid
non filij non ſunt iſrl' an heres
nō ē ei? Cur ergo hereditate poſ-
ſedit melchon gad. Et ꝑplus ei-
us in urbib; eiꝰ habitauit? Ideo
ecce dies veniēt in te dicit dn̄s:
⁊ auditū faciā ſup rabbath fili-
oꝝ āmon fremitū prelij. Et erit
in tumultū diſſipata: filieq; eiꝰ
igni ſuccendētur: et poſſidebit iſ-
rahel poſſeſſores ſuos ait dn̄s.
Vlula eſebō: qm̄ vaſtata ē hai.
Clamate filie rabbath: accingi-
te vos ciliciis. Plāgite et circui-
te ꝑ ſepes: qm̄ melchon in trāſ-
migrationē ducet: ſacerdotes
eius ⁊ pn̄cipes eiꝰ ſimul. Quid
gloriaris in vallibus? Defluxit
vallis tua filia delicata: q̄ cōfide-
bas ī theſauris tuis. ⁊ dicebas.
Quis veniet ad me? Ecce ego in-
ducā ſup te terrorē ait dn̄s deꝰ
exercituū ab omib; q̄ ſūt ī circu-
itu tuo: ⁊ diſꝑgemini ſinguli a
cōſpectu vro: nec erit qui ɔgre-
get fugiētes. Et poſt hec reuerti
faciā fugiētes et captiuos filio-
rū amon ait dn̄s. Ad ydume-
am. Hec dicit dn̄s exercituum.
Numquid non ultra eſt ſapiētia
in theman? Periit cōſiliū a fili-
is. Inutilis facta eſt ſapientia
eoꝝ. Fugite et terga vertite: de-
ſcendite in voraginē habitato-
res dedan: qm̄ ꝑditionem eſau
adduxi ſup eum: tempus viſi-
tationis eiꝰ. Si vindemiatores
eiꝰ veniſſent ſup te nō reliquiſ-
ſent racemū: ſi fures in nocte:
rapuiſſēt qđ ſufficeret ſibi. Ego
vero diſcooperui eſau: reuela-
ui abſcondita eius et celari nō
poterit. Vaſtatū eſt ſemē eius.
et frēs eius. et vicini eius: et nō
erit. Relinque pupillos tuos.
⁊ ego faciā illos viuere: ⁊ vidu-
e tue in me ſperabūt: qa hec di-
cit dn̄s. Ecce quib; nō erat iudi-
ciū ut biberēt calicem. bibentes

bibent: et tu quaſi innocēs reli-
queris? Nō eris innocēs: ſed bi-
bēs bibes. Quia ꝑ memetipſm̄
iuraui dicit dñs: qꝛ ī ſolitudinē
et in opprobriū et in deriſum et
ī maledictionē erit boſra: ⁊ oēſ
ciuitates eiꝰ erūt in ſolitudineſ
ſempiternas. Auditum audiui
a dño: et legatus ad gētes miſ-
ſus ſum. Cōgregamini et venite
cōtra eā: et cōſurgamꝰ in p̄liū.
Ecce enī paruulū dedi te in gēti-
bus: cōtemptibilē inter hoīes.
Arrogātia tua decepit te et ſup-
bia cordis tui: q̄ habitas in ca-
uernis petre: et apphendere nite-
ris altitudinē collis. Cum exal-
taueris quaſi aquila nidū tuū:
inde detrahā te dicit dñs. Et erit
ydumea deſerta. Omnis qui trāſ-
ibit per eam ſtupebit: et ſibila-
bit ſup omnes plagas eiꝰ: ſicut
ſubuerſa eſt zodoma ⁊ gomor-
ra et vicine eiꝰ ait dñs. Nō ha-
bitabit ibi vir: et nō incolet eā
filius hoīs. Ecce quaſi leo aſcē-
det de ſupbia iordanis ad pul-
critudinem robuſtā: q̄a ſubito
currere faciā eum ad illā. Et q̄s
erit electꝰ quē pponam ei? Quiſ
eſt ſimilis mei. Et q̄s ſuſtinebit
me? Et q̄s eſt iſte paſtor qui reſi-
ſtat vultui meo? Propterea au-
dite cōſiliū dñi qđ iniit de edom:
⁊ cogitationes eius quas cogi-
tauit de habitatoribꝫ theman.

Si nō deiecerit eos paruuli gre-
gis: niſi diſſipauerint cum eis
habitaculū eorum. A voce rui-
ne eoꝝ cōmota ē terra: clamor
in mari rubro auditus ē vocis
eiꝰ. Ecce quaſi aquila aſcendet:
et euolabit ⁊ expādet alas ſuaſ
ſuper boſram. Et erit cor fortiū
ydumee ī die illa. quaſi cor mu-
lieris parturiētis. Ad damaſcū.
Cōfuſa eſt emath et arfath: q̄a
auditū peſſimū audierūt. Tur-
bati ſunt ī mari p̄ ſolicitudine.
quieſcere nō potuit. Diſſoluta
eſt damaſcus: verſa ē in fugā:
tremor apphendit eam. Angu-
ſtia et dolores tenuerūt eā: qua-
ſi parturientem. Quō dereliquc-
rūt ciuitatē laudabilē: vrbē leti-
cie? Ideo cadent iuuenes eius in
plateis eius: et omnes viri p̄lii
cōticeſcent in die illa ait dñs ex-
ercituū. Et ſuccendā ignē ī mu-
ro damaſci. ⁊ deuorabit menia
benadab. Ad cedar ⁊ ad regna
aſor: q̄ pcuſſit nabuchodono-
ſor rex babilonis. Hec dicit do-
minus. Surgite ⁊ aſcendite ad
cedar: et vaſtate filios orientis
Tabernacula eoꝝ et greges eoꝝ
capient: pelles eoꝝ et oīa vaſa
eoꝝ et camelos eoꝝ tollēt ſibi:
et vocabūt ſup eos formidinē
in circuitu eiꝰ. Fugite: abite ve-
hementer: in voraginibꝫ ſedete
q̄ habitatis aſor ait dñs. Iniit

eni̅ ɔtra vos nabuchodonoſoꝛ
rex babilonis ɔ̄ſiliu̅: et cogita-
uit adu̅ſus vos cogitationes.
Conſurgite ꝛ aſcendite ad gēte̅
quietā: et habitātem ɔ̄fidenter
ait dn̄s. Nō oſtia nec vectes ei
ſoli habitabūt. Et erūt cameli
eoꝝ in direptionē: et multitudo
iumentoꝝ in predā ꝛ diſpgam
eos in omnē ventū qui ſunt at-
tonſi in comā: ꝛ ex omi̅ ɔ̄finio
eoꝝ adducā īteritū ſup eos ait
dn̄s. Et erit aſoꝛ in habitaculū
draconū: deſerta uſq; in eternū.
Nō manebit ibi uir: nec incolet
eam filius homīs. Qd̄ factū eſt
verbū dn̄i ad iheremiā pphetā
adūſus elam in pͥncipio regni
ſedechie regis iuda dicēs. Hec
dicit dn̄s exercituū. Ecce ego co-
fringā arcum elam et ſumam
formidinē eoꝝ: ꝛ inducā ſuper
elā q̄tuor ventos a q̄tuoꝛ plagis
celi. ꝛ ventilabo eos ī oēs ventos
iſtos: et nō erit gēs ad quā nō
perueniāt pfugi elam. Et pauere
faciā elam corā inimicis ſuis.
et in ɔ̄ſpectu querentiū animā
eoꝝ. Et adducā ſup eos malū:
iram furoris mei dicit dn̄s. Et
mittam poſt eos gladiū donec
conſumā eos: et ponam ſoliū
meū in elam: ꝛ perdā inde reges
ꝛ principes ait dn̄s. In nouiſſi-
mis aūt dieb; reuerti faciā cap-
tiuos elam dicit dn̄s. L

Verbū qd̄ locutus ē dn̄s de
babilone et de terra calde-
oꝝ: in manu iheremie pphete.
Annūciate in gentib; Et audi-
tum facite. Leuate ſignū: predi-
cate: ꝛ nolite celare. Dicite. cap-
ta eſt babilon. ɔ̄fuſus eſt bel:
victus eſt marodach. Confuſa
ſunt oīa ſculptilia eoꝝ: ſupe-
rata ſunt ydola eoꝝ. Quoniā
aſcendet ɔ̄tra eam gens ab aq̄-
lone: q̄ ponet terrā eius in ſoli-
tudinē: et non erit qui habitet
in ea ab homīe uſq; ad pecus.
Et moti ſunt: et abierūt. In die-
bus illis et in tempoꝛe illo ait
dn̄s. venient filij iſrl' ipi et filij
iuda ſimul. Ambulātes ꝛ flen-
tes pperabūt: et dn̄m deū ſuū q̄-
rent. In ſyon interrogabūt viā:
huc facies eoꝝ venient: et appo-
nentur ad dn̄m federe ſempiter-
no. qd̄ nulla obliuione delebit.
Grex perditus factus eſt pplus
meus: paſtoꝛes eoꝝ ſeduxerūt
eos: feceruntq; vagari in mōtib;
De mōte in collē tranſierūt: obli-
ti ſunt cubilis ſui. Omēs q̄ inue-
nerūt comederūt eos: et hoſtes
eoꝝ dixerūt. Nō peccauim⁹: p
eo q' peccauerūt dn̄o decori iu-
ſticie: ꝛ expectationē patrū eoꝝ
dn̄o. Recedite de medio babilo-
nis: de terra caldeoꝝ egredimini:
ꝛ eſtote quaſi hedi ante greges:
Qm̄ ecce ego ſuſcitabo ꝛ addu-

eam in babilonē ɔgregationē
gentiū magnarū de terra babi-
lonis· et ꝑparabūtur adūſus e-
am: ⁊ inde capietᷣ· Sagitta eiuſ
ꝗſi viri fortis īterfectoris: nō re-
uertetur vacua· Et erit caldea in
predā: oēs vaſtātes eā replebū-
tur ait dn̄s· Quoniā exultatis
et magna loquimī diripientes
hereditatē meā: quī effuſi eſtis
ſicut vituli ſup herbā: et mugi-
tis ſicut thauri· Cōfuſa eſt mat̄
vr̄a nimis: ⁊ adequata pulueri
q̄ genuit vos· Ecce nouiſſima
erit in gentib;: deſerta in via et
arens ab ira dn̄i· nō inhabita-
bitur: ſed redigetᷣ tota in ſolitu-
dinē· Omīs qui trāſibit per ba-
bilonē ſtupebit: ⁊ ſibilabit ſup
vniūſis plagis eius· Prepara
mini cōtra babilonē per circui-
tū· Omēs q̄ intenditis arcū de-
bellate eā: nō parcatis iaculis:
q̄a dn̄o peccauit· Clamate adū-
ſus eā· Vbiq; dedit manū· Ceci-
derūt fundamēta eius: deſtructi
ſunt muri eius: quī vltio dn̄i ē·
Vltionē accipite de ea· Sicut fe-
cit· facite ei· Diſꝑgite ſatorē de
babilone: et tenētem falcē in tē-
pore meſſis a facie gladij colū-
be· Vnuſq̄ſq; ad ꝑplm ſuū ɔu-
tetur: et ſinguli ad terrā ſuā fu-
gient· Grex diſꝑſus iſrl̄: leoneſ
eiecerūt eum· Primus comedit
eum rex aſſur: iſte nouiſſimus
exoſſauit eū nabuchodonoſor
rex babilonis· Propterea hec
dicit dn̄s exercituū· de⁹ iſrahel·
Ecce ego viſitabo regē babilo-
nis et t̄rā ei⁹ ſicut viſitaui regē
aſſur: ⁊ reducam iſrl̄ ad habita-
culū ſuū· Et paſcetᷣ carmelus ⁊
baſan: ⁊ in mōte ephraim ⁊ ga-
laad ſaturabitᷣ aīa eius· In die-
bus illis et in tēpore illo ait do-
min⁹ queretᷣ iniq̄tas iſrahel et
nō erit: et peccatum iuda et nō
īuenietᷣ: quī ꝑpici⁹ ero eis quoſ
reliquero· Sup t̄rā dn̄antiū aſ-
cende: et ſup habitatores eius
viſita· Diſſipa ⁊ interfice q̄ poſt
eos ſūt ait dn̄s: ⁊ fac iuxta oīa
que p̄cepi tibi· Vox belli in t̄ra:
et cōtricio magna· Quō cōfrac-
tus eſt· et cōtritus malleus vni-
uerſe terre: Quō verſa eſt in de-
ſertū babilon in gentib;: Illaq̄-
aui te et capta es babilon ⁊ ne-
ſciebas: inuēta es et apꝑhenſa:
quī dn̄m prouocaſti· Aperuit
dn̄s theſaurū ſuū ⁊ ꝓtulit vaſa
ire ſue: quī opus eſt dn̄o deo ex-
ercituū in terra caldeoꝝ· Venite
ad eā ab extremis terre finibus:
aperite ut exeāt qui cōculcēt eā·
Tollite de via lapides· et redigi-
te in aceruos: et interficite eam:
nec ſit quicq; reliquū· Diſſipate
vniūſos fortes eius: deſcendāt
in occiſionē· Ve eis q̄a venit di-
es eoꝝ: tēpus viſitationis eoꝝ·

Vox fugiẽtiũ et eoꝝ q̄ euaſerũt
de terra babilonis: ut annũciẽt
in ſyon ultionẽ dñi dei nr̃i: ulti-
onẽ templi eius. Annũciate in
babilonẽ plurimis: om̄ibꝫ qui
tendũt arcũ. Cõſiſtite aduerſuſ
eam ꝑ gyrũ: et nullus euadat.
Reddite ei ſcđm opus ſuũ: iux-
ta om̄ia que fecit facite illi. qui-
a cõtra dñm erecta eſt: aduũſum
ſanctũ iſrl'. Idcirco cadent iuue-
nes eius in plateis eiꝰ: et om̄es
uiri bellatores eius cõticeſcẽt in
die illa ait dñs. Ecce ego ad te
ſuꝑbe dicit dñs deus exercituũ:
q̄a uenit dies tuꝰ: tẽpꝰ uiſitatio-
nis tue. Et cadet ſuꝑbus et cor-
ruet: et non erit q̄ ſuſcitet eum.
Et ſuccendã ignẽ in urbibꝫ eiꝰ:
et deuorabit om̄ia in circuitu ei-
us. Hec dicit dñs exercituũ. Ca-
lumniã ſuſtinent filij iſrl' ꝛ filij
iuda ſimul. Om̄es q̄ ceperũt eoſ
tenent: nolũt dimittere eos. Re-
demptor eorũ fortis: dñs exerci-
tuũ nomẽ eiꝰ. Iudicio defendet
cauſam eorum: ut exterreat ter-
ram et cõmoueat habitatores
babilonis. Gladiꝰ ad caldeos
ait dñs: ꝛ ad habitatores babi-
lonis et ad ꝑncipes ꝛ ad ſapiẽ-
tes eiꝰ. Gladiꝰ ad diuinos eiꝰ:
q̄ ſtulti erũt. Gladius ad forteſ
illius: q̄ timebũt. Gladius ad
equos eius. et ad currus eius.
et ad om̄e uulgus eius qđ ẽ in
medio eius: ꝛ erũt quaſi mulie-
res. Gladius ad theſauros eiꝰ:
q̄ diripiẽt. Siccitas ſuꝑ aq̄s eiꝰ
erit ꝛ areſcẽt: q̄a terra ſculptiliũ
eſt: ꝛ in portentis: gloriantur.
Propterea habitabunt draco-
nes cum fatuis ficarijs: ꝛ habi-
tabũt in ea ſtruciones. Et non
inhabitabit̃ ultra uſq; ĩ ſempi-
ternũ: nec extruet̃ uſq; ad gene-
rationẽ et generationẽ. Sicut
ſubuertit dñs ſodomam et go-
morrã ꝛ uicinos eius. ait dñs.
Non habitabit ibi uir: ꝛ nõ in-
colet eã filiꝰ hominis. Ecce ꝑpluſ
ueniet ab aquilone ꝛ gens ma-
gna: et reges magni cõſurgẽt
a finibꝫ terre. Arcũ et ſcutũ apꝑ-
hendent: crudeles ſunt ꝛ im̄iſeri-
cordes. Vox eoꝝ quaſi mare ſo-
nabit. et ſuꝑ equos aſcendent
ſicut uir paratꝰ ad preliũ cõtra
te filia babilonis. Audiuit rex
babilonis famã eoꝝ: ꝛ diſſolu-
te ſũt manꝰ eiꝰ. Anguſtia apꝑ-
hendit eũ: dolor quaſi parturi-
entẽ. Ecce q̄ſi leo aſcendet de ſu-
ꝑbia iordanis ad pulcritudinẽ
robuſtã: q̄a ſubito currere faci-
am eũ ad illã. Et q̄s erit electuſ
quem ꝓponam ei? Quis eñ ſiliſ
mei: ꝛ q̄s ſuſtinebit me? Et q̄s ẽ
iſte paſtor: q̄ reſiſtat uultui me-
o? Propterea audite cõſiliũ do-
mini qđ mẽte cõcepit aduũſum
babilonẽ: et cogitationes eiuſ

quas cogitauit ſup terrā calde-
orū. Niſi detraxerit eos paruuli
gregū: niſi diſſipatū fuerit cū ip-
ſis habitacl'm eorꝫ. A voce cap-
tiuitatis babilonis cōmota eſt
terra: ⁊ clamor inter gentes au
ditus eſt.

LI

Hec dicit dn̄s. Ecce ego ſuſ-
citabo ſup babilonē. ⁊ ſu-
per habitatores eiꝰ q̄ cor ſuū le-
uauerūt cōtra me quaſi ventū
peſtilentē. ⁊ mittā ī babilonē vē-
tilatores et ventilabūt eam. Et
demoliētur terrā eius: quī vene-
runt ſup eam vndiqꝫ in die af-
flictionis eius. Nō tendat q̄ tē-
dit arcū ſuū: ⁊ nō aſcendet lori-
catus. Nolite parcere iuuenibꝫ
eiꝰ: interficite omnē miliciā eiꝰ.
Et cadent interfecti in terra calde-
orū: vulnerati in regionibꝫ eiꝰ.
Quī nō fuit viduatꝰ iſrahel et
iuda a dn̄o deo ſuo: dn̄o exerci-
tuū. Terra aūt eorū repleta ē de-
licto a ſcō iſrl'. Fugite de me-
dio babilonis: ut ſaluet vnuſ-
quiſqꝫ aīam ſuā. Nolite tacere
ſup iniq̄tatem eiꝰ: quī tempus
vltionis eius ē dn̄o: viciſſitudi-
nem ipſe retribuet ei. Calix au
reus babilon in manu dn̄i: in-
ebriās omnē t̄rā. De vino eiuſ
biberūt gentes: et ideo cōmote
ſunt. Subito cecidit babilon:
et cōtrita eſt. Vlulate ſup eam:
tollite reſinā ad dolorē eiꝰ ſi for
te ſanet᷑. Curauimꝰ babilonē:
et nō ē ſanata. Derelinquamꝰ
eam: et eamus vnuſquiſqꝫ in t̄-
rā ſuā. Quī peruenit uſqꝫ ad ce-
los iudiciū eius: et eleuatū ē uſ-
qꝫ ad nubes. Protulit dn̄s iu-
ſticias nr̄as: venite et narremꝰ
in ſyon opus dn̄i dei nr̄i. Acui-
te ſagittas: et īplete pharetras.
Suſcitauit dn̄s ſpiritū regum
medorꝫ: et cōtra babilonē mēſ
eius ē: ut pdat eam. Quī vltio
dn̄i eſt: vltio tēpli ſui. Sup mu-
ros babilonis leuate ſignum:
augete cuſtodiā. Leuate cuſto-
des: p̄parate inſidias: q̄a cogi-
tauit dn̄s ⁊ fecit quecūqꝫ locu-
tus eſt cōtra habitatores babi
lonis. Que habitas ſup aquaſ
multas locuples in theſauris:
venit finis tuus: pedalis p̄ciſio-
nis tue. Iurauit dn̄s exercituū p
aīam ſuā: quī replebo te homi-
nibꝫ quaſi brucho: ⁊ ſuper te ce-
leuma cantabit᷑. Qui fecit terrā
in fortitudine ſua: p̄parauit or-
bem in ſapiētia ſua: ⁊ prudētia
ſua extendit celos. Dāte eo vo-
ces: multiplicant᷑ aque in celo.
Qui leuat nubes ab extremo t̄-
re: fulgura in pluuiā fecit: et p-
duxit ventos de theſauris ſuis.
Stultꝰ factus eſt omīs homo
a ſciētia: ꝯfuſus eſt omīs con
flator ī ſculptili. Quia mendax
eſt cōflatio eius: nec eſt ſpiritꝰ ī

eis· Vana ſunt opa et riſu dig-
na: in tempore viſitaconis ſue
peribūt· Non ſicut hec pars ia-
cob· Quia q̄ fecit om̄ia ipſe eſt:
et iſrl̄ ſceptrū hereditatis ei⁹: do-
minus exercituū nomen eius·
Collidis tu michi vaſa belli: et
ego collidā in te gentes: ⁊ diſp-
dā ī te regna· Collidā ī te equū
et equitē eius: et collidā ī te cur-
rum et aſcenſorē eius· ⁊ collidā
in te virū et mulierē· Et collidā
ī te ſenem et puerū: ⁊ collidā in
te iuuenē et virginē· Et collidā
in te paſtorē et gregem eius: et
collidā in te agricolā· ⁊ iugales
eius· Et collidam in te duces ⁊
magiſtrat⁹: et reddā babiloni
et cunctis habitatoribꝫ caldeo-
rum om̄e malū ſuū· qd̄ fecerūt
in ſyon in oculis vr̄is ait dn̄s·
Ecce ego ad te mōs peſtifer ait
dn̄s: qui corrumpis vniūſam
terrā· Et extendā manū meam
ſuper te et euoluā te de petris: ⁊
dabo te ī mōtem cōbuſtionis·
Et nō tollā de te lapidem in an-
gulū ⁊ lapidē in fundamenta:
ſed pditus in eternū eris ait do-
minus· Leuate ſignū in terra:
clāgite bucina in nacōibꝫ· Sāc-
tificate ſup eā gentes: annūcia-
te contra illam regibꝫ ararath
menni et aſcenez: numerate cō-
tra eā tapſar· Adducite equū
quaſi bruchū aculeatū· Sanc-
tificate contra eam gētes: reges
medie· duces eius· et vniuerſos
magiſtratus eius: cunctamqꝫ
terrā poteſtatis ei⁹· Et cōmoue-
bitur terra et cōturbabit̄: quia
euigilauit contra babilonē co-
gitatio dn̄i: ut ponat terrā ba-
bilonis deſertā ⁊ inhabitabilē·
Ceſſauerūt fortes babilonis a
p̄lio: habitauerūt in preſidijs·
Deuoratū eſt robor eoꝝ: et fac-
ti ſunt quaſi mulieres· Incenſa
ſunt tabernacula eius: contriti
ſunt vectes eius· Currēs obuiā
currenti veniet et nūcius obui⁹
nūciāti: ut annūciet regi babi-
lonis q̄a capta eſt ciuitas eius
a ſummo uſqꝫ ad ſummum:
et vada preoccupata ſunt· Et
paludes incenſe ſunt igni: et vi-
ri bellatores cōturbati ſunt: q̄a
hec dicit dn̄s exercituū de⁹ iſrl̄·
Filia babilonis quaſi area: tē-
pus triture eius· Adhuc modi-
cum: et veniet temp⁹ meſſionis
ei⁹· Comedit me: deuorauit me
nabuchodonoſor rex babilonis
Reddidit me quaſi vas inane·
Abſorbuit me q̄ſi draco: reple-
uit ventrē ſuū teneritudine me-
a: ⁊ eiecit me· Iniq̄tas aduſum
me· et caro mea ſup babilonē
dicit habitatio ſyon: ⁊ ſanguis
meus ſup habitatores caldee
dicit ihr̄lm· Propt̄ea hec dicit
dn̄s· Ecce ego iudicabo cauſā

tuā: ⁊ ulciſcar ultionem tuā. Et
deſertū faciā mare eius: et ſicca-
bo uenā eius. Et erit babilō in
tumulos: habitatio draconū
ſtupor et ſibilus: eo ꝙ non ſit
habitator. Simul ut leones ru-
gient: excutient comas ueluti ca-
tuli leonū. In calore eoꝝ ponā
potus eoꝝ: ⁊ inebriabo eos ut
ſopiantur ⁊ dormiant ſomnū
ſempiternū: ⁊ non cōſurgāt di-
cit dn̄s. Deducā eos q̄ſi agnos
ad uictimā: et quaſi arietes cū
hedis. Quō capta eſt ſeſach. et
cōprehenſa ē inclita uniu̇ſe ter-
re: Quō facta ē in ſtuporem ba-
bilon inter gentes: Et aſcendit
ſup babilonē mare: multitudi-
ne fluctuū eius operta eſt. Fac-
te ſunt ciuitates eius ī ſtuporē:
t̄ra inhabitabilis et deſerta: t̄ra
in qua nullus habitet nec tran-
ſiet per eam filius hoīs. Et uiſi-
tabo ſup bel in babilone: et ei-
ciam qđ abſorbuerat de ore ei⁹:
et nō cōfluent ad eam ultra gē-
tes. Siquidē et murus babilo-
nis corruet. Egredimini de me-
dio eius ppl's meus: ut ſaluet
unuſquiſq; animā ſuā ab ira
furoris dn̄i. Et ne forte molleſ-
cat cor ur̄m: et timeatis auditū
qui audiet in terra. Et ueniet in
anno auditio. et poſt hūc ānū
auditio et iniq̄tas in terra: ⁊ do-
minator ſup dn̄atorem. Prop-
terea ecce dies ueniunt. et uiſita-
bo ſup ſculptilia babilonis: et
omīs terra eius cōfundet̄: ⁊ uni-
uerſi interfecti eius cadēt in me-
dio ei⁹. Et laudabūt ſup babi-
lonē celi et terre et omīa que in
eis ſunt: q̄a ab aq̄lone uenient
ei predones ait dn̄s. Et quō fe-
cit babilon ut caderēt occiſi in
iſrl': ſic de babilone cadēt occiſi
in uniu̇ſa t̄ra. Qui fugitis gla-
diū uenite: nolite ſtare. Recor-
damini ꝓcul dn̄i: et ih'r'lm aſcē-
dat ſup cor ur̄m. Cōfuſi ſum⁹:
quoniā audiuim⁹ obprobriū.
Operuit ignominia facies no-
ſtras: q̄m uenerūt alieni ſuper
ſāctificationē dom⁹ dn̄i. Prop-
terea ecce dies ueniūt ait dn̄s. ⁊
uiſitabo ſup ſculptilia eius: et
in omī terra ei⁹ mugiet uulne-
rat⁹. Si aſcenderit babilon in
celū ⁊ firmauerit ī excelſo robur
ſuū: a me uenient uaſtatores ei⁹
ait dn̄s. Vox clamoris de babi-
lone. ⁊ cōtritio magna de terra
caldeoꝝ: q̄m uaſtauit dn̄s babi-
lonē et ꝑdidit ex ea uocē mag-
nā: et ſonabūt fluctus eoꝝ q̄ſi
aque multe. Dedit ſonitū uox
eoꝝ: q̄a uenit ſup eam id eſt ſu-
p babilonē predo. Et apprehen-
ſi ſunt fortes eius: et emarcuit
arcus eoꝝ: q̄a fortis ultor dn̄s
reddēs retribuet. Et inebriabo
ꝓ̄ncipes eius ⁊ ſapiētes ei⁹: du-

res eiꝰ ⁊ magiſtratꝰ eius et for-
tes eius. Et dormiēt ſomnum
ſempiternū: ⁊ nō expergiſcētur
ait rex: dn̄s exercituū nomē eiꝰ.
Hec dicit dn̄s exercituū. Murꝰ
babilonis ille altiſſimꝰ ſuffoſſi-
one ſuffodietᷣ: ⁊ porte eius excel-
ſe igne cōburentᷣ: et labores po-
pulorū ad nichilū et gentiū in
ignē erūt et diſperibūt. Verbū
qd̄ precepit iheremias ꝓpheta ſa-
raye filio nerie filij maaſie. cū
pergeret cū ſedechia rege in ba-
bilonem: ī āno quarto regni ei-
us. Saraias autē erat princeps
prophetie. Et ſcripſit iheremiaſ
omne malū qd̄ venturū erat ſup
babilonē in libro uno: omnia
verba hec que ſcripta ſunt con-
tra babilonē. Et dixit iheremiaſ
ad ſarayā. Cum veneris in ba-
bilonē ⁊ videris ⁊ legeris omnia
verba hec dices. Dn̄e tu locutꝰ es
cōtra locū iſtū ut diſperderes eū:
ne ſit q̄ in eo habitet ab homine
uſq; ad pecus: ⁊ ſit perpetua ſo-
litudo. Cūq; cōpleueris legere li-
brū iſtū: ligabis ad eū lapidem
et ꝓicies illū in mediū eufratē:
⁊ dices. Sic ſubmergetᷣ babilō:
⁊ non cōſurget a facie afflictio-
nis quā ego adduco ſup eam:
et diſſoluetᷣ. Hucuſq; verba ihe-
remie.

LII

Filius viginti et uniꝰ anni erat ſe-
dechias cum regnare cepiſſet: et
undecim annis regnauit in ihe-
ruſalē. Et nomen mr̄is eiꝰ ami-
thal: filia iheremie de lobna. Et
fecit malū ī oculis dn̄i iuxta oīa
que fecerat ioachim: qm̄ furor
dn̄i erat in ih̄rlm et ī iuda uſq;
quo ꝓiceret eos a facie ſua. Et
receſſit ſedechias a rege babilo-
nis. Factum eſt autē in āno no-
no regni eius in menſe decimo.
decima die menſis venit nabu-
chodonoſor rex babilonis ipſe
⁊ omnis exercitus eius aduerſuſ
ih̄rlm et obſederūt eā: ⁊ edifica-
uerunt cōtra eā municiones in
circuitu: et fuit ciuitas obſeſſa
uſq; ad undecimū annū regni
ſedechie. Menſe autē quarto no-
na die menſis obtinuit fames
ciuitatē: et nō erāt alimēta po-
pulo terre. Et dirupta eſt ciuitas.
et omnes viri bellatores eius fu-
gerūt: exierūtq; de ciuitate noc-
te per viā porte que eſt inter du-
os muros ⁊ ducit ad ortum re-
gis caldeis obſidentibȝ urbē in
giro: et abierūt per viā que du-
cit ī heremū. Perſecutꝰ eſt autē
caldeorū exercitus regē: et apprehē-
derūt ſedechiā in deſerto quod ē
iuxta ihericho: et omnis comita-
tus eius diffugit ab eo. Cumq;
cōprehēdiſſent regē adduxerūt
eū ad regē babilonis in rebla-
tha que eſt in terra emath: et lo-
cutus eſt ad eū iudicia. Et iugu-

lauit rex babilonis filios ſede-
chie in oculis eius: ſed et omēs
principes iuda occidit in rebla-
tha. Et oculos ſedechie eruit: ⁊
vinxit eū in cōpedibꝫ. Et addux-
it eum rex babilonis in babilo-
nem: et poſuit eū in domo car-
ceris uſqꝫ ad diem moꝛtis eius.
In menſe autē q̄nto · decima mē-
ſis · ipſe eſt ānus decim⁹ nonus
nabuchodonoſoꝛ regis babilo-
nis: venit nabuzardan p̄nceps
milicie qui ſtabat coram rege
babilonis in ihrl'm: et incendit
domū dn̄i et domū regis et oēs
domus ihrl'm et omnē domum
magnā igne combuſſit: ⁊ totū
murū ihrl'm per circuitū deſtrux-
it cunctus exercitus caldeoꝝ qui
erat cum magiſtro milicie. De
pauperibꝫ autē pp̄li ⁊ de reliquo
vulgo qđ remāſerat in ciuitate
et de pfugis q̄ trāſfugerāt ad re-
gem babilonis et ceteros de mul-
titudine · trāſtulit nabuzardan
p̄nceps milicie: de pauperibus
vero terre reliq̄t nabuzardā prin-
ceps milicie vinitoꝛes et agrico-
las. Colūnas quoqꝫ ereas que
erāt in domo dn̄i ⁊ baſes ⁊ ma-
re eneū qđ erat ī domo dn̄i ↄfre-
gerūt caldei: et tulerūt omne es e-
oꝝ ī babilonē. Et lebetes ⁊ crea-
gras ⁊ pſalteria ⁊ fialas ⁊ moꝛ-
tariola ⁊ oīa vaſa erea q̄ in mi-
niſterio fuerāt tulerūt: et ydrias

⁊ thimiamateria ⁊ urceos ⁊ pel-
ues et cādelabra et moꝛtaria et
cyatos. Quotq̄t aurea aurea:
et q̄tq̄t argētea argentea. Tulit
magiſter milicie colūnas duas
et mare unū · et vitulos duode-
cim ereos q̄ erāt ſub baſibꝫ: q̄s
fecerat rex ſalomō in domo do-
mini. Nō erat pōdus eris oīm
vaſoꝝ hoꝝ. De colūnis autē: de-
cem et octo cubiti altitudinis e-
rāt in colūna una: et funiculus
duodecim cubitoꝝ circuibat eā.
Porro groſſitudo ei⁹ quatuoꝛ
digitoꝝ: et intrinſec⁹ caua erāt:
et capitella ſup utrāqꝫ erea. Al-
titudo capitelli unius quīqꝫ cu-
bitoꝝ: et reticula et malagra-
nata ſupra coronā in circuitū:
oīa erea. Et fuerūt malagra-
nata nonaginta ſex dependencia:
et oīa malagranata centum
reticulis circūdabant. Et tulit
magiſter milicie ſaraim ſacdo-
tem primū: et ſophoniā ſacdo-
tem ſcd̄m: et tres cuſtodes veſti-
buli. Et de ciuitate tulit eunuch-
um unū q̄ erat ꝓpoſitus ſup vi-
ros bellatoꝛes: ⁊ ſeptē viros de
hiis qui videbāt faciē regis qui
inuēti ſunt in ciuitate: et ſcribā
p̄ncipem militū q̄ ꝓbabat tyro-
nes: et ſexaginta viros de pp̄lo
terre qui inuēti ſūt ī medio ciuita-
tis. Tulit autē eos nabuzardā
magiſter milicie: et duxit eos

ad regē babilonis in reblatha.
Et percuſſit eos rex babilonis: ⁊
interfecit eos in reblatha in terra
emath. Et tranſlatus ē iuda de
terra ſua. Iſte eſt pplꝰ quē trāſ-
tulit nabuchodonoſor in āno
ſeptimo: iudeos tria milia. et vi-
gintitres. In anno octauodeci-
mo nabuchodonoſor trāſtulit
de ihrl'm aīas octingētaſtrigin-
taduas. In āno viceſimotercio
nabuchodonoſor trāſtulit na-
buzardā magiſter milicie aīaſ
iudeorū ſeptingētas quadragī-
ta q̄nq;. Omnes ergo aīe: qua-
tuor milia ſexcente. Et factū eſt
in triceſimoſeptimo anno trāſ-
migrationis ioachin regis iu-
da duodecimo menſe viceſima
quīta mēſis eleuauit euilmero-
dach rex babilonis ipſo anno
regni ſui caput ioachī regis iu-
de. et eduxit eum de domo carce-
ris: ⁊ locutus eſt cum eo bona.
Et poſuit thronū eiꝰ ſuper thro-
nos regū qui erāt poſt ſe in ba-
bilonē: et mutauit veſtimenta
carceris eius: et comedebat pa-
nem corā eo ſemp cunctis dieb;
vite ſue. Et cibaria eius cibaria
perpetua dabātʳ ei a rege babi-
lonis ſtatuta p ſingulos dies:
uſq; ad diē mortis ſue cunctis
diebus vite eius. Incipiunt la-
mentaciones ieremie que cy-
noth hebraice inſcribuntur.

Et factū ē poſt
q̄; ī captiuita-
tē redactꝰ ē iſrl'
et ihrl'm deſer-
ta ē: ſedit ihere-
mias ꝓpheta
flens ⁊ plāxit lamētatione hac
ī ihrl'm: ⁊ amaro animo ſuſpi-
rans et eiulans dixit. Aleph.
Quomodo ſedet ſola ciuitas
plena ꝓplo. Facta ē q̄ſi vidua
dn̄a gentiū: ꝓnceps ꝓuinciar;
facta ē ſub tributo. Beth. Plo-
rans plorauit in nocte: et lacri-
me eius in maxillis eius. Non
eſt qui cōſoletʳ eam: ex omnibus
caris eius. Omnes amici eius
ſpreuerūt eā: et facti ſunt ei ini-
mici. Gimel. Migrauit iudas
propt' afflictionē ⁊ multudinē
ſeruitutis. Habitauit inter gē-
tes: nec inuenit requiē. Omnes
pſecutores eius apprehenderunt
eam inter anguſtias. Deleth
Vie ſyon: eo q' non ſint qui ve-
niant ad ſolēnitatem. Omnes
porte eius deſtructe: ſacerdotes
eius gementes. Virgines eius
ſqualide: et ipa oppreſſa amari-
tudine. He Facti ſunt hoſtes
eius in capite: ⁊ inimici eius lo-
cupletati ſūt: q̄a dn̄s locutꝰ eſt
ſup eā ꝓpter multitudinem ini-
quitatū eius. Paruuli eius du-
cti ſūt ī captiuitatē: āte faciem
tribulātis. Vau. Et egreſſus

eſt a filia ſyon omīs decor eius.
Facti ſūt pncipes ei⁹ velut arie-
tes nō inueniētes paſcua: ⁊ abi-
erūt abſq; fortitudine āte faciē
ſubſequētis. Zay Recordata
eſt ihrlm dierū afflictionis ſue.
⁊ pūaricationis oīm deſiderabi-
liū ſuorū. q̄ habuerat a diebus
antiquis: cum caderet pplus ei⁹
in manu hoſtili: ⁊ nō eſſet auxi-
liator. Viderunt eam hoſtes: et
deriſerunt ſabbata eius. Heth
Peccatū peccauit ihrlm: prop-
terea inſtabilis facta eſt. Omēs
qui glorificabāt eā ſpreuerunt
illā: q̄a viderūt ignominiā ei⁹.
Ipſa aūt gemēs: et conuerſa re-
trorſum. Theth Sordes eius
in pedib; eius: nec recordata ē
finis ſui. Depoſita ē vehemēter:
nō habēs ꝯſolatorē. Vide dn̄e
afflictionē meā: qm̄ erect⁹ ē ini-
mic⁹. Joth Manū ſuā miſit
hoſtis ad omīa deſiderabilia ei-
us: quia vidit gentes ingreſſas
ſanctuariū ſuū: de quib; p̄cepe-
ras ne intrarent in eccleſiā tuā.
Caph Omīs pplˢ ei⁹ gemēs:
⁊ querēs panē. Dederūt precio-
ſa queq; p cibo: ad refocillādā
animam. Vide dn̄e et cōſidera:
qm̄ facta ſum vilis. Lamech O
vos omēs qui trāſitis p viā at-
tendite et videte: ſi ē dolor ſicut
dolor meus. Qm̄ vindemiauit
me ut locut⁹ eſt dn̄s: in die ire
furoris ſui. Mem De excelſo
miſit ignem in oſſibus meis: ⁊
erudiuit me. Expādit rethe pedi-
bus meis: cōuertit me retrorſū.
Poſuit me deſolatam: tota die
merore cōfectam. Nun Vigi-
lauit iugū iniquitatū mearū in
manu eius: ꝯuolute ſunt ⁊ im-
poſite collo meo. Infirmata eſt
virtus mea: dedit me dn̄s ī ma-
nū de qua non potero ſurgere.
Samech Abſtulit omēs ma-
gnificos meos dn̄s de medio
mei: vocauit adūſum me tēp⁹:
ut cōtereret electos meos. Torcu-
lar calcauit dn̄s virgini filie iu-
da. Ayn Idcirco ego plorans
et oculus me⁹ deducēs aquas:
quia lōge fact⁹ eſt a me cōſola-
tor: cōuertēs aīam meā. Facti
ſunt filii mei pditi: qm̄ inualu-
it inimicus. Phe Expādit ſy-
on man⁹ ſuas: nō eſt q̄ cōſole-
tur eam. Mādauit dn̄s aduſū
iacob: in circuitu eius hoſtes ei-
us. Facta eſt ihrlm q̄ſi polluta
menſtruis inter eas. Sade Iu-
ſtus eſt dn̄s: q̄a os ei⁹ ad iracū-
diā pūocaui. Audite obſecro
vniūſi ppli: ⁊ videte dolorē meū
Virgines mee et iuuenes mei
abierūt in captiuitatem. Coph
Vocaui amicos meos: ⁊ ipi de-
ceperūt me. Sacerdotes mei et
ſenes mei ī urbe ꝯſumpti ſunt:
q̄a queſierūt cibū ſibi ut refocil-

larēt aīas ſuas· Res Vide dn̄e
qm̄ tribulor: tribulat⁹ eſt vēter
meus· Subuſum ē cor meū in
memetipā: quoniā amaritudi=
ne plena ſum· Foris interficit
gladius: et domi mors ſimilis
ē· Sin Audierūt q̄a ingemiſco
ego: ⁊ nō eſt q̄ cōſolet̄ me· Om=
nes inimici mei audierunt ma=
lum meū: letati ſunt qm̄ tu feci=
ſti· Adduxiſti diē cōſolationis:
et fient ſiles mei· Thau Ingre=
diat̄ omne malū eoꝝ corā te: ⁊
deuindemia eos ſicut vindemia=
ſti me ꝓpt̄ oēs iniq̄tates meas·
Multi eīn gemit⁹ mei: ⁊ cor me=
um merens· Aleph
Quomodo obtexit caligine
in furore ſuo dn̄s filiam ſyon·
Proiecit de celo in terrā inclitā
iſrl': et nō eſt recordat⁹ ſcabelli
pedum ſuoꝝ in die furoris ſui·
Beth Precipitauit domin⁹ nec
pepcit omia ſpecioſa iacob: de=
ſtruxit ī furore ſuo municiones
virginis iuda et deiecit in terrā:
polluit regnū et p̄ncipes eius·
Gymel Cōfregit in ira furoris
ſui omē cornu iſrahel: auertit
retrorſum dexterā ſuā a facie in=
imici: et ſuccendit in iacob qua=
ſi ignē flāme deuorātis in giro·
Deleth Tetendit arcū ſuū qua=
ſi inimicus: firmauit dexterā ſu=
am quaſi hoſtis: et occidit om=
ne qd̄ pulcrum erat viſu· In ta=
bernaculo filie ſyon effudit q̄ſi
ignē indignationē ſuā· He
Factus eſt dn̄s velut inimic⁹·
precipitauit iſrl'· Precipitauit
oīa menia eius: diſſipauit mu=
niciones eius: ⁊ repleuit in filia
iuda humiliatū et humiliatā·
Vau Et diſſipauit quaſi ortū
tentoriū ſuū: demolitus ē taber=
naculū ſuū· Obliuioni tradi=
dit dn̄s in ſyon feſtiuitatē ⁊ ſab=
batū: et in obprobriū et indig=
natonē furoris ſui regē ⁊ ſacer=
dotem· Zay Repulit dn̄s alta=
re ſuū: maledixit ſanctificatio=
ni ſue: tradidit ī man⁹ inimici
muros turriū eius· Vocē dede=
runt in domo dn̄i: ſicut ī die ſo=
lemni Heth Cogitauit dn̄s diſ=
ſipare murū filie ſyon: tetendit
funiculū ſuū ⁊ non auertit ma=
nū ſuā a pdicione· Luxitq; āte
murale: et mur⁹ parit diſſipa=
tus eſt· Theth Defixe ſunt in t̄=
ra porte eius: pdidit et cōtriuit
vectes eius: et regē eius et p̄nci=
pes eius in gentib;· Nō eſt lex:
⁊ ꝓphete eius nō inuenerūt viſi=
onē a dn̄o Ioth Sederūt in t̄=
ra: conticuerūt ſenes filie ſyon:
cōſperſerunt cinere capita ſua·
Accincti ſunt ciliciis· Abierūt
ī t̄ra capita ſua virgines iheru=
ſalē· Caph Defecerūt p̄ lacri=
mis oculi mei: cōturbata ſunt
viſcera mea· Effuſum eſt in t̄ra

iecoꝛ meū ſup ↄtricōnē filie po-
puli mei: cū deficeret paruulus
et lactēs ī plateis oppidi. Lamech
Matribus ſuis dixerūt ubi ē tri-
ticū et vinū: cum deficerēt quaſi
vulnerati ī plateis ciuitatis: cū
exalarēt aīas ſuas in ſinu ma-
trū ſuaꝝ. Mem Cui cōparabo
te. vel cui aſſimilabo te filia ihe-
ruſalē: Cui exequabo te. et cōſo-
laboꝛ te virgo filia ſyon: Mag-
na eſt enī velut mare ↄtritio tua.
Quis medebit tui: Nun Pro-
phete tui viderūt tibi falſa ⁊ ſtul-
ta: nec aperiebāt iniq̄tatē tuā:
ut te ad penitentiā ꝓuocarent.
Viderūt aūt tibi aſſumptiones
falſas et eiectiones. Sameth
Plauſerūt ſup te manib; omēs
trāſeūtes per viā: ſibilauerunt
⁊ mouerūt capita ſua ſup filiā
ihr̄lm: hec cine eſt urbs dicentes
pfecti decoris: gaudiū uniūſe t-
re. Phe Aperuerūt ſup te os
ſuū omēs inimici tui: ſibilaue-
rūt et fremuerūt dentib; ſuis: et
dixerūt deuorabimus. Ec.
Iſta eſt dies quā expectabam⁹:
inuenimus. vidimus. Ayn
Fecit deus que cogitauit: com-
pleuit ſermonē ſuū quē p̄cepe-
rat a dieb; antiq̄s. Deſtruxit et
nō pepercit: letificauit ſup te in-
imicū: ⁊ exaltauit cornu hoſtiū
tuoꝝ. Sade Clamauit cor eo-
rum ad dn̄m: ſup muros filie
ſyon. Deduc quaſi torrentem lacri-
mas per diē et nocte: nō des re-
quiem tibi: neq; taceat pupilla
oculi tui. Coph Cōſurge: lau-
da in nocte ī p̄ncipio vigiliaꝝ:
effunde ſicut aquā coꝛ tuū ante
ↄſpectū dn̄i. Leua ad eū man⁹
tuas pro aīa paruuloꝝ tuoꝝ:
qui fame perierūt in capite om̄i
cōpitoꝝ. Res Vide dn̄e et cō-
ſidera: quē vindemiaueris ita.
Ergo ne comedēt mulieres fru-
ctū ſuū: paruulos ad mēſurā
palme: Si occidit in ſanctuari-
o dn̄i. ſacerdos ⁊ ꝓpheta: Sin
Iacuerūt in t̄ra foris puer et ſe-
nex: virgines mee ⁊ iuuenes mei
ceciderunt in gladio interfeciſti
ī die furoris tui: percuſſiſti: nec
miſert⁹ es. Thau Vocaſti quaſi
diem ſolemnē q̄ terrerent me de
circuitu: ⁊ nō fuit in die furoris
dn̄i q̄ effugeret ⁊ relinqueretur.
Quos educaui et enutriui: ini-
mic⁹ me⁹ ↄſumpſit eos. Aleph
Ego vir. vidēs pauptatem
meā: in virga indignati-
onis ei⁹. Aleph. Me minauit
et adduxit in tenebris: ⁊ nō ī lu-
cē. Aleph. Tantū in me vertit:
et conuertit manū ſuā tota die.
Beth Vetuſtā fecit pellē me-
am et carnē meā: ↄtriuit oſſa
mea. Beth Edificauit in gyro
meo: et circūdedit me felle et la-
bore. Beth. In tenebroſis col-

locauit me: q̄ſi mortuos ſempi-
ternos. Gimel Circū edificauit
adūſum me ut non egrediar:
aggrauauit compedē meum.
Gimel. Sed ⁊ clamauero ⁊ rū
rogauero: exclusit orationem
meā. Gimel. Cōclusit vias me-
as lapidib; quadris: ſemitas
meas ſubūtit Deleth Urſus in-
ſidiās factus eſt michi: leo ī ab-
ſcondito. Deleth. Semitas me-
as ſubūtit ⁊ ↄfregit me: poſuit
me deſolatā. deleth Tetēdit arcū
ſuū: et poſuit me q̄ſi ſignū ad
ſagittā. He Miſit in renibuſ
meis filias pharetre ſue. He
Fact⁹ ſum in deriſum omī po-
pulo meo: canticum eorum to-
ta die. He Repleuit me ama-
ritudinibus: inebriauit me ab-
ſinthio. Vau Et fregit ad nu-
merū dētes meos: cibauit me ci-
nere Vau Et repulſa ē aīa me-
a: oblitus ſum bonoꝝ. Vau
Et dixi periȷt finis meus ⁊ ſpes
mea a dn̄o Zay Recordare
paupꝑtatis ⁊ t̄nſgreſſionis mee:
abſinthiȷ et fellis. Zay Me-
moria memor ero: et tabeſcet ī
me aīa mea. Zay Hoc recolēs
in corde meo: ideo ſperabo. heth
Miſcdie dn̄i q̄a nō ſum⁹ ↄſūp-
ti: q̄a nō defecerūt miſerationeſ
ei⁹. Heth Novi diluculo: mł-
ta ē fides tua. Heth Pars mea
dn̄s dixit anima mea: ꝓpterea

exſpectabo eū. Theth Bonuſ
eſt dn̄s ſperātib; in eū: aīe que-
renti illū. Theth. Bonū eſt pre-
ſtulari cum ſilentio ſalutare do-
mini. Theth. Bonum eſt viro:
cū portauerit iugū ab adoleſcē-
cia ſua. Joth Sedebit ſolita-
ri⁹ et tacebit: q̄a leuauit ſe ſup
ſe. Joth Ponet in puluere oſ
ſuū: ſi forte ſit ſpes. Joth. Da-
bit percutiēti ſe maxillam: ſatura
bit̄ opprobriȷs. Caph. Quia
nō repellet in ſempiternū dn̄s. Caph
Quia ſi abiecit ⁊ miſerebit̄: ſecū-
dū mł̄titudinē miſcdiaꝝ ſuaꝝ.
Caph Non enī humiliauit ex
corde ſuo: ⁊ abiecit filios hoīm.
lamech Ut cōtereret ſub pedib;
ſuis omēs vinctos terre. lamech
Ut declinaret iudiciū viri: in cō-
ſpectu vultus altiſſimi. lamech
Ut perverteret hominē ī iudicio
ſuo: dn̄s ignorauit. Mem.
Quis eſt iſte q̄ dixit ut fieret: do-
mino nō iubente: Mem. Ex
ore altiſſimi nō egredient̄: nec
mala nec bona: Mem Quid
murmurauit homo viuēs: vir
ꝓ pccīs ſuis: Nun Scrutemur
vias nr̄as: et queram⁹ et reuer-
tamur ad dn̄m. Nun Leue-
mus corda nr̄a cū manib; ad
dn̄m in celos. Nun Nos ini-
q̄ egim⁹ et ad iracūdiā ꝓuoca-
uim⁹: idcirco tu inexorabilis es.
Sameth. Operuiſti in furore et

pcuſſiſti: occidiſti nec pepeciſti
Sameth Oppoſuiſti nubē tibi:
ne tranſeat oratio. Sameth.
Eradicationē et abiectionē po-
ſuiſti me: in medio ploꝝ. Phe
Aperuerūt ſup nos os ſuū oēs
inimici. Phe. Formido ⁊ la-
queus facta ē nobis vaticina-
tio et cōtricio. Phe. Diuiſio-
nes aquaꝝ deduxit oculus me
us: in contricione filie ppli mei.
Ayn. Oculus meꝰ afflictus
eſt nec tacuit: eo q̄ non eſſet re-
quies. Ayn. Donec reſpiceret
et videret deus de celis. Ayn.
Oculus meꝰ depredatꝰ ē aīam
meā: ī cūctis filiabꝫ vrbis mee.
Sade. Venatione ceperunt
me q̄ſi auē inimici mei gratis.
Sade. Lapſa ē ī lacū vita me-
a: et poſuerunt lapidē ſup me.
Sade. Inundauerūt aque ſu-
per caput meū: dixi periī.
Coph. Inuocaui nomen tuū
dn̄e: de lacu nouiſſimo. Coph
Vocē meā audiſti: ne auertas
aurē tuā a ſingultu meo et cla
moribꝫ. Coph. Appropinqua
ſti ī die quādo inuocaui te: dixi
ſti ne timeas. Res Iudicaſti do
mine cauſam aīe mee: redemp-
tor vite mee. Res. Vidiſti dn̄e
iniq̄tatē illorū adūſum me: iu
dica iudiciū meū. Res. Vidi
ſti omnē furorē: vniūſas cogi-
tationes eoꝝ adūſum me. Sin
Audiſti opprobrium eoꝝ dn̄e:
omēs cogitationes adūſū me.
Sin Labia inſurgētiū michi ⁊
meditationes eorū: adūſū me
tota die. Sin. Seſſionē eoꝝ
⁊ reſurrectionem vide: ego ſum
pſalmus eoꝝ. Thau. Reddes
eis vicē dn̄e: iuxta opa manu-
um ſuarū. Thau Dabis eis
ſcutū cordis: laborē tuū. Thau.
Perſequeris in furore: et cōteres
eos ſub celis dn̄e. Aleph.
Quomodo obſcuratū ē au-
rum: mutatꝰ eſt color op-
timꝰ: diſpſi ſūt lapides ſanctu-
arij in capite oīm plateaꝝ. Beth
Filij ſyon incliti ⁊ amicti auro
p̄mo: quō reputati ſunt in va-
ſa teſtea: opꝰ manuū figuli. Gimel
Sed et lamie nudauerunt mā-
mam lactauerūt catulos ſuos
Filia ppli mei crudelis: q̄ſi ſtru-
tio in deſerto. Deleth Adheſit li-
gua lactētis ad palatū eius in
ſiti: paruuli pecierunt panē: et
nō erat qui frāgeret eis. He.
Qui veſcebant voluptuoſe in-
terierūt in vijs: qui nutriebant
ī croceis amplexati ſunt ſterco-
ra. Vau. Et maior effecta eſt
iniq̄tas filie ppli mei pcco ſodo-
moꝝ: que ſubūſa eſt in momē-
to: et nō ceperūt in ea manus.
Zay Candidiores nazarei ei-
us niue: nitidiores lacte: rubi
cūdiores ebore antiquo: ſaphi-

BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS

Enthält 319 folia, von denen Bl. 196 zum größeren Teil herausgerissen ist.
5. VII. 1916.

Nr. 1963 Ausgang: 9. X. 1958
I. Schäden: 30
II. Behandlung: 29. 07
III. Besonderheiten:

